

A, Á

- a¹ fn** (12) Még a' diphthongusos Nemzeteknél sem olvad össze a' két szóból került vocalis, minémű itt az *a* és az *u*, e' szóban *Aba-új-vár-megye* (T6/231). A Páros Rithmusoknak könnyebb felvételére tegyük meg a' sarkalatot nagy *A*-nak; a' bukót pedig kis *a*-nak (T3/561).
a (T9/348), *a* (T5/181, 214, 245, 281, 310, 357), *A* (T9*/605), (*a*) (43/688).
- a² nm** (17) A' versbe is szép módi *a'* Ha van benne *Cadenzia* (43/622). — szokásból kebelembéis kaparsz, és *a'* jól esik (4/103). Oly édes erőszakkal omlott *a'* le az én szívemre (42/1104). — ha Hérósnak óhajtasz engemet, törd el, hogy én *a'* légyek (12/47).
a' (3/66, 4/151, 9/32, 33/107, 41/228, 42/502, 553, 1076, 1103, 43/238, 44/215, T1/81), *A'* (41/454).
Ö: *am~*.
- a³ ne** (5436) A' bánatok asztalodról *a'* sír fenekéig sereglettek (53/12). Nézd az én tarka Társaimat *a'* bokrok között mint játszanak (4/34). Hiszen mitso-da fájin nadrág telne *a* bőriből (41/261). Mert *a'* Gr. Zrinyi Miklós' Violántillája, és *a'* Faludi Ferentz' Pásztori Énekei sok magános szép Vonásaik mellett is, durvábbak, mintsem őket *a'* Gessneri Században mustrául lehetne felállítani (54/19-21). — mi volt *a'* Gellert meséji előtt? (T11/56)
L. még **az²**.
- a⁴ (sp)** (1) Neve Capo Gratias *a* Dios (43/123).
- á fn** (1) Nem elég, ha *a'* vocalisok ugyan edgyek mind *a'* két sarkalatba; hanem *a'* mellett az accentusba is meg kell edgyezniek p. o. *barom* nem jó *három*, mert itt hosszú az *á* amott pedig rövid (T3/370).
- à (fr)** (2) De, *à propòs*, *Abauj!* Ki merészli *a'* Magyar szót Diphthongussal ejteni? (T6/229) — Ez *a'* Generál *A'* Dieu! (45/130)
- (aa) fn** (2) ...de olvasóinktól *a'* mellett meg kívánnya *a'* jutalmat (*aa*) (43/291). (*aa*) *A'* jutalom, *a'* legnagyobb jutalom lessz jó emlékezet, 's szívesség (43/683).
- abaposztó fn** (1) ...*a'* mit észre vehetnek azok, akik *a'* német munkát esmérni szerentsések, 's ítéletet is tehetnek róla, ha nem *abaposztót* eresztettem é *a'* Berlini bársonyba (T4/26).
- Abauj fn** (3) Ez *Abaujt* is kijelentené; Kassát is praecise; és *a'* mi több, azt az egész paraditsomot, mellyet *a'* Hernád' folyója öntöz (T6/234).
Abauj (T6/229), *Aba-új* (T6/232).
- abaúji mn** (1) ...óhajtja az *Abauji* szelídebb és kiesebb vidéket, sohajt barátiért (T6/227).
- abba nm** (20) ...egy édes erő vonja őket vissza *abba* *a'* közép pontba, *a'* hol Te ülsz, hogy őket fenntartsad (40/27). — de mi *a'* mi Szárnyaink alatt tápláljuk fel őket *abba* *a'* Lépbe, *a'* mellyet nagy gonddal raktunk nekik (4/146). — *abba* tehát

szerentsébb nálam, hogy az eredetiből egyenessen tehettem által nyelvünkre (T5/585).

abba (6/18, 36/65, 102, 115, 37/10, 40/59, 41/403, 442, 42/603, 818, 837, 865, 44/180, 181, T5/86), *Abba* (41/369, 42/19).

abban nm (19)

...’s minden érdeme *abban* vagyon, hogy új bogarakat szaporít (41/319). Vidám lelki-esmerettel fogsz tulajdon szivedbe térni ’s nem találsz *abban* sem szégyent, sem sérelmet, sem unalmat (T1/198). Most sints *abban* módomban, hogy egyszerre kiadhassam Munkáimat (T4/6). *Abban* a’ nemes Megyében, melyre én mindenkor idyllimmos elmerüléssel emlékezem, a’ Barbarismusnak sints helye (T7/158). Hajának Labirintusába kergetik egymást, vagy Búvótskát játszanak, vagy Szívköteleket tsinálnak *abbann* (42/833).

abban (40/107, 47/5, 52/55, 54/11, T3/280, 285, T5/207, 372, T6/155, T7/130, 142, T9*/570), *Abban* (T8/70), *abbann* (40/22).

abból nm (9)

Jupiter a’ Tsókoknak minden magvát beszédeti, *abból* Nectárt és Ambróziát készített Hébe által (36/164). — a’ midőn osztán mind én rám mind ő rá az a’ jó háromlik, hogy Munkámat *abból* a’ szempontból fogja nézni, a’ miből én óhajtom (T7/35).

abból (36/152, T1/5, 110, T5/206, 569, T9/41), *Abból* (T6/19).

ábécé fn (3)

...a’ Könyv’ végén az ilyen ritkább szókat, a’ kegyes olvasónak kedvéért, Ábéce szerint feljegyeztem, egy két betűvel megmagyaráztam (T4/177). — a’ magyarázni-való deák és egyéb szókat az *Ábécebe* raktam (T4/202). Ez edgyik se vers, illyet az *ábchez* értő Tyúk is tudna kárálni (T3/387).

Abelard fn (4)

Most már az *Abelard*’ és Heloíz’ Leveleinek két Fordításokról következik szóllanom (T6/282). *Abelard* (T6/281), *Abelard*’ (T6/333), *Abelárd* (T6/307).

Abesszínia fn (1)

Hatalmas Szeretet!... A’ kietlen Elefántot merevül megtöltöd indulattal, felforralod annak özönvéré, ’s azonnal ereinek temérdek ágában meg-

tódúlva hömpölyögnek felfortyant hajjai; mint midőn a’ megáradt Nilus jövé az *Abissinia* forró hegyeiről (40/47).

ablak fn (1)

...az ember a’ kert alatt is elkerülhet, ’s az *ablakon* is beszélhet (T7/24).

abrakolt in (1)

A’ Németek Pesten, Budán, Posonyban ’s Bétsbe is rám pittyezették sejp ajjakokat, ’s tubákkal *abrakolt* óraikat fintorgatták látásomra (3/201).

ábrázat fn (33)

Óh Egek! Igen sok rivalisokat tsinál nekem az a’ Szép *Ábrázat* (5/32). Fija a’ Pusztának! szavaidnál többet mond *ábrázatod* (54/188). — ezek azok a’ változó színek, a’ melyekkel van le festve az emberi élet sokféle *ábrázatja* (48/57). Melítész ki üti az árnyékból pelyhetlen *ábrázatját*, mellyen a’ félelem és az öröm vegyült vala öszve (42/1147). — most az egész természet vidám *ábrázatból* halavány színbe öltözött (48/17).

ábrázat (43/429, 438, T6/111), *Ábrázat* (5/92, 6/9, 15, 16/29), *ábrázatja* (52/111), *ábrázatjok* (T1/256), *Ábrázatot* (17/11), *Ábrázatok* (10/32), *Ábrázatomat* (42/528), *ábrázatját* (40/30), *Ábrázatját* (34/146, 42/433), *Ábrázatnak* (16/27, 42/590), *ábrázatban* (44/40, 189), *Ábrázatjábann* (23/27), *ábrázatomon* (49/14), *Ábrázatomon* (16/26, 34, 25/4), *ábrázatjokon* (T1/202), *Ábrázattal* (7/19, 8/15), *ábrázatjával* (7/1).

ábrázatú mn (1)

...a’ világért sem adná, ha ő olyan szép *ábrázatú* lehetne (52/117).

ábrázolhat i (1)

Eggy iszonyú Völgynek szélére jutott, mellynek mélyisége csak a’ Poklot *ábrázolhatta* (42/97).

ábrázoló mn (1)

...’s ezt az egész Dalt nem festői, hanem példázó és *ábrázoló* Darabnak ítélném, a’ mellyben a’ Poéta, hogy ama’ Sz: Lyricussal szóljak, hegedűszóban Szép mesét jelentett (T6/59).

ábrázolva Ik: ki~.

abroncs fn (3)

A’ Szeretet lelkesíti az egész Világot. Ez az első mozgó erő, melly a’ Mindenségnek közép pontjában ülvén, örök *abrontsonn* forgatja a’ Teremtéseket (40/8).

abrontsokban (40/24), *abrontsaikban* (50/36).

abúzus fn/mn (1+1)

I. fn Hogy pedig annak egész Situációját Somogy Vármegyében választottam, az nem azért esett, hogy a' sokszor említésben jött *abususokat* ott találtam volna fel legjobban (T7/157).

II. mn Eggy szép Aspasiát vissza hozni, nagy *abusus* haragot mutatni, ha az ő édes Fantaziáit vissza kiáltod, azt fogja mondani: Miért nem sugarlasz! (34/74)

académia l. **akadémia**

acatalectus fn (1)

...a sok tzifra Alcaicus, Glyconicus, Asclepiadeus, dicolos, distrophos, *acatalectus* 's a' t. nevekkel a' papirost és Levegőt bétölteni (T8/153).

accentus l. **akcentus**

accidens l. **akcidens**

acél fn (1)

De ki volt az a' kegyetlen, a' ki elősször formált az ártatlan *atzélből* halál szerszámaint (22/14).

acta l. **akta**

actio l. **akció**

actor l. **aktor**

actus l. **aktus**

ád i (97)

A' felnöttek eledelt *adnak* a' születőknek: és bizony ezek is nem sokáig lesznek álumnusi (28/13). — ezek mondom a' valóságos Csókok, mikor igazságos felosztással annyit *adunk* egymásnak, mint a' mennyit elveszünk (37/43). Hiszen lám ő nékem Istállót is, szénát is *adott* (41/369). A' Munkájában előforduló Személyeknek külön külön erköltsi Charactert *ád*, és azokat vélek mind végig állhatatosan meg is tartatja (T5/202). Nem *ád* ez a' verselésnek semmi dísz (T3/476). Szerelem!... Te *adtál* lelket az én érzésimnek, hogy ember legyek, és erőt az én gyenge lantomnak, hogy énekeljek (40/109). Megesküszik a' Hajós, hogy a' Tengernek többé nem *ád* Bizodalmat: de, ha tsendesnek látja azt, fut újonnan a' Tengerre (19/28). Az Istenek, a' kik nékem Lételt *adtak*, engem igen ambiósussá tettek (34/154). Ő Tanátsot *fog adni* tenéked (42/199). Az Árpádra írott Criticámban ennek az elnevezésemnek is okát *adom* (T7/291). Ha magadat a' gyüöltséges bujaságra *adod*, azok, a'

kik segítői a' te feslettségednek, örülni fognak néked (T1/231). Tudnillik, vagy maga beszéll el valamit a' Poeta... vagy a' szót más személyeknek a' szájába *adja*, 's azokkal beszéllteti el (T5/10). Nem *adnék* érte eggy kötés ízéket (41/387). — a' világerért sem *adná*, ha ő olyan szép ábrázatú lehetne (52/117). *Adná* a' Magyarok Istene! (3/218) — *Add* alá magadat az igaz felsőségek! (T1/173)

ád (4/16, 37/51, 40/16, 155, 43/140, 44/158, T3/228, T5/206, 267, T6/74, 81, 97, 259, T8/84, T9*/104), *adsz* (10/62, 40/94), *adnak* (T3/480), *adtam* (43/663, T1/91, T10/75), *adtál* (54/122), *adott* (3/51, 4/196, 33/26, 42/499, 524, 52/131, 54/243, T1/188, T5/689, T7/99, T9/736), *adtatok* (T8/30), *adtak* (48/19, T10/3); *adom* (T5/631, T7/270), *adja* (25/32, T2/2, T9*/571), *adják* (T11/39), *adtam* (54/47, 69, 76, T4/180), *adta* (43/252, 54/211, T3/428, T9/307), *adtátok* (41/405). — *adna* (41/293, T1/5, T5/353), *adtam volna* (T6/137); *adnám* (41/225, 283), *adná* (42/463), *Adnák* (T9/267), *adta volna* (33/114). — *Adjak* (33/35), *adj* (48/200, 235), *Adj* (42/41, 48/204, T1/187, T9/486), *adjon* (44/166, 235, T6/227), *adjatok* (3/142, 50/53); *add* (42/324, 436), *adjad* (50/72, 73), *Adjad* (48/215, 50/74), *adja* (52/118), *Adjátok* (50/56), *Adják* (T7/427).

Ik: *által~*, *elő~*, *hozzá~*, *ki~*, *meg~*, *vissza~*, *vissz~*.

adakozás fn (1)

...és nyisd meg az *adakozásra* a' te kezedet, hogy fel segéljed azt, a' kit az ő bal sorsának sullya lenyomott (T1/149).

adakozó mn (2)

...még-is alig laktok jól egyszer esztendőbe, pedig lám a' Természet melly *adakozó* volt, mindent az ő fiainak tápláltatására meg természetni (41/130). Ha én nem fogadom el azt a' Helyet, a' mellyet ajánlasz nékem a' te Szívedbe, *adakozó* Nimfa, kárhoytatni engemet nem tartozol (28/9).

Ádám fn (1)

...a' miről Horváth *Ádám* így ír... (44/154).

adandó Ik: *elő~*.

adás **Ö:** *elő~*, *fel~*, *hír~*, *ki~*, *tanács~*.

adat i (2)

Itt sem a' teherrel nem nyomja öszvetört vállalai-

mat ama kegyetlen szolgál, sem kézzel nem *adatja* saját izzadásommal gyűjtött szénátskáját az a' telhetetlen Ur (41/39).

adatott (42/580).

Ik: *vissza-*.

adatandó Ik: *elől-*.

adatik i (3)

Miért *adatott* a' világosság a' nyomorultaknak?! (48/152)

adatott (T5/324), *adatik vala* (T3/386).

Ik: *fel-*.

-(a)datlan **Ö:** *hálá-*.

-(a)datos **Ö:** *hálá-*.

adattatik Ik: *által-*.

adattatván Ik: *vissza-*.

addig hsz (23)

A' te életed legyen a tiéd: izzadj te másoknak, én *addig* öröm és Szerelem között játszom el az én Napjaimat (4/203). Irta Szépligeti Édes József, minden Szépeknek igaz tisztelője *addig*, a' mindig az Aesthetika kívánja (43/447). Míg ő ez után a' fonal után megy *addig* el nem tévedhet (T1/13). *Addigis* a' gántsoskodóknak megszentelődést, a' jámboroknak nyugalommal, Országunknak békeséget, Tenéked pedig vídám életet kívánok (T4/207).

addig (3/137, 33/83, 34/129, 38/41, 40/133, 42/28, 28, 323, 1065, 43/10, 52/6, 54/174, T4/9, T7/269, 292, 383, T9/247), *Addig* (T2/26, T7/287).

Ö: *mind-*.

addig-addig hsz (1)

Nints nagyobb rosta az időnél; *addig addig* lebeg az, míg minden szemetet minden fonnyadt vagy éretlen magot, és minden gízgázt ki nem hullat hogy azokkal hízzék a' feledékenység (T10/84).

Adelajda fn (1)

De a' 3 soros Vers! a' Prágai fordítás! a' Geklen *Adelajda!* és az ilyen Magyarság (T9*/179).

Adelung (ném) (1)

De sok emberek sipítnak az esmeretlen szók ellen, a' kik *Adelungot* pengetik szájokon, 's az Albert' hamvai eránt érzéketlenek (T9/461).

adhat i (3)

Az Istenek egymás között buzogva versengnek, ki *adhat* többet a' Természet ajándékához (33/50). *adhattunk* (4/48). — *adhassak* (41/490).

Ik: *elő-, ki-, vissz-*.

Admét fn (1)

...örizze a' sárga Pásztorok' seregébe az *Admét'* tsordájit, ő, a' legszebb Pásztor (33/63).

adni in (12)

De ha ezt a' szabad életet kívánod számár-társaidnak tudokra *adni*, 's javallani, másképpen kell fogni a dologhoz (41/111). — a' ki legkedvesebb, legédesebb Tsókokat tud *adni*, azé legyen győzedelmének Jutalmául ez a' szép kis Koszorú (42/545). Fényt és pompát akartam véle *adni* a' Történetnek (T7/219).

adni (33/116, 48/80, T1/78, T4/67, 172, T5/455, T7/70, 329, T9/521).

Ik: *be-, hozzá-, ki-, meg-, vissza-*.

adó¹ fn (3)

...de a' nagy szív, a' melly esméri saját érdemeit, a' porból is örömet el fogadja a' hálátadónak szavát (T11/7). A' szeretetnek legtisztább 's legszentebb *adaja* a' Csók (37/28). — a' megáradt Nilus jövéen az Abissinia forró hegyeiről, lebukdosik a' Cataraktákon, hogy hét torkolatjain minél hamarébb ontsa ki régen gyűjtött *adóját* az Egyiptomi Tengernek (40/49).

Ö: *kedv-, törvény-*.

adó² fn (2)

...a' meg rémült halandóktól sok századoktól fogva kegyetlen *adót* tsikar ki (T1/12). — tartozom ezzel az *adóval* a' Gratziaáknak (T8/95).

adóthatván in (1)

Magamnak is szintűgy szívemen fekvén az emberi nemzetnek java, mint az Úrnak, hanem olly módomban nem *adóthatván* tzeljaimnak mindenkkel való közlésére; bátorkodom az Urat, azoknak végrehajtására, megkeresni (52/89).

adódik Ik: *elő-, ki-*.

adogat Ik: *vissz-*.

adomány fn (8)

...hadd nyerjek én a' Ti önként való *adományotok* által valamely gazdag Hazámfiától annyit, a' min egy kéthúrú lantotskát vehessek (3/145). Megvonván már a' maga *Adományit* a' Tavasz, a' Virágok Kedvese, a' sárga Kalászokkal koszorúzott Nyár rakja felénk Lábait (8/1).

Adományod (10/25), *adományja* (T3/450), *adományi* (51/2), *adományját* (44/177), *Adományi-*

ból (42/379), *adományán* (52/83).

Adonisz fn (3)
Melítész pedig leszakasztván egy Rozaágot az *Adónis'* Sírjáról, meg indult a' kies ösvényenn ama Berek felé (42/921).
Adónis (42/302), *Adónisz* (42/280).

adós fn (3)
Ne engedd magadat alávaló *adóssává* tenni Hazád el nyomójának (T1/222). Mennyivel vagy, óh háládatlan Lant, *adósom* énnékem! (14/16) *adósimmá* (49/55).

adósság fn (2)
Valahára módot ejthettem benne, hogy régi *adósságomat*, melly felől... ígéretet tettem vala, Nemes Hazámnak lefizessem (T4/1).
adósságomat (T5/630).

adott Ik: elő~, ki~.

Adria fn (1)
Italiának Díszei... *Adriának* Istenasszonyi... Néktek szenteli az én Elmém ezt a' jókori Gyümölsét az én Izzadásimnak (11/4).

Adriai-tenger fn (1)
Magában a' Vitézi Epopoeában... belső érdemre nézve legderekkab: Gróf Zrínyi Miklósnak, ama' szerencsétlen Vadásznak, *Adriai* Tenger' Sirénája (T7/300).

adva Ik: ki~.

adván in (2)
...egy nagy példáját *adván* a' Nagy Lelkűségnek, melly hatalmát láttatni akarja inkább mint éreztetni (45/89).
adván (24/13).

adverbium (lat) (2)
Gyönyörű változás esik a' sarkalatos szókba, mikor azok különböző részei az Oratióknak: mikor felteszem az edgyik sarkalatos-szó verbum, a' másik nomen, vagy *adverbium* satt. (T3/409).
Adverb. (T3/413).

Aelianus fn (1)
Jeles példáit láthatni ezeknek *Aelianusnál* (T9*/321).

Aeneas fn (4)
Ebben a' Hérós *Aeneas*, ama jámbor Vezér, a' Szerelmek' hatalmas Istenasszonyának szülötte (T5/214).
Aeneás (T5/522), *Eneássá* (49/63), *Aeneásnak*

(T9*/49).

Aeneis fn (6)
Egy Iliássok van a' Görögöknek, egy *Aeneissok* a' Rómaiaknak (T5/170).
Aeneis (T5/214, 592), *Éneis* (T5/690), *Aeneist* (T5/235), *Aeneis-nek* (T5/604).

aesth- l. eszt-

aetas l. aurea aetas

afelől hsz (1)
De botsáss meg szeretett Rozim, talán kétséges is akarok lenni a' *felől*, hogy te Szívemet jól esmered (38/35).

áfer fn (1)
Miket nem olvasni... a' Rómaiaknál az *Áferekről* (T6/208).

affektálás fn (1)
Már az ilyen szép, ha tsak hellyel közzel, és önként erőltetés és *affektálás* nélkül esik meg mint valami kellemetes Poétai pongyolaság (T3/394).

affektálni in (1)
...és sok jó közt edgy, kettő, akkor eltsúszhat mint a' bagarus garas: kivált *affektálni* benne, merő gyermekség (T3/478).

affektált mn (3)
Egy valóságos Gratzianak szépen esik az originalis Selypeskedés: de futhatnám, mikor egy társaságban az esetlen majmok *affektált* petyegéssel bosszantják a' füleket (T6/244). — *affektált* Járással és Beszéddel, a' fajtalan Pillantásokkal hódítsák magoknak a' tsábító és tsábított Világot (42/847).
affektált (36/111).

afféle nm (4)
De azon a' télen esett *é afféle* Bál, vagy efféle história (T7/111). — negyedikben van külömbkülömbféle drága portéka, Ambrósia, Nepenthe, méz, Panacea, moly Mirtus productomok, 's egyéb a' *félék* (43/177).
afféle (T6/56), *áfféle* (3/197).

Afrika – Áfrika fn (2+2)
...már akkor győzedelmeivel Ásiát bétöltötte, *Áfrikát* zaklatta, Európát rettentette (T5/257) *Afrika'* (T9*/731), *Áfrika* (43/638), *Afrikának* (40/60).

áfrikabeli mn (1)
...azok a' Teremtések, a' kik ebben az állapotban

nem igen különbözhetnek a' Keletindiai 's *Áfrikabeli* nagy Majmoktól (33/80).

ág fn (22)

Megjönnek a' Fákra a' Zöld *Ágak*, a' Fűvek a' Mezőre visszajönnek (7/3). Az *ág* lehet leveles is, leveletlen is; száraz is, nyers is (T9/466). — Jázmint... Jól kiállja ő a' Scythiánknak hidegét, 's könnyen szaporodik jövésiről, és leduggatott *ágairól*, bújtással is tenyészik, és suhasztással (T9/648). Mikor véletlen meghallom egy közel lévő Bokornak az *Ágait* verődni: arra fordúlok (23/25).

ág (34/150, T9/635), *ágak* (42/57), *Ágak* (21/19, 42/205), *ága* (42/1025), *ágaik* (43/363, 48/18), *ágot* (T9/465), *Ágadat* (24/4), *áginak* (8/11), *ágábann* (40/45), *ágakból* (42/ 355), *ágakonn* (42/798, 36/45), *ágainn* (42/88), *ággal* (43/480), *Ággal* (24/16).

Ö: *fűz~*, *olaj~*, *rózsa~*.

ágacska fn (3)

A' bús galamb reá talált végre nyögő párjára, melly egy asszú *ágatskán* panaszolta a' vidéknek boldogtalan Szerelmét (42/959). Ah melly kitsinynek kell az ő szívének lenni, melly elgondolatlan vékonyságnak az ő ereinek utolsó *ágatskáinak* (40/58).

Ágatska (20/18).

Aganippe fn (3)

...az itt lévő Castalius forrása, melly az *Aganippé* és Hippocrene' forrásokhoz közel volt, 's a' Parnasszus Hegyének a' tövében feküdt (T9/508). *Aganippe* (43/541), *Aganippae* (3/133).

agár fn (1)

Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász... *Agár*, Visla, Kopó, mind a' ki tsak vagy Úr, vagy Úri, hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/38).

ágazat fn (3)

A' Mathesis... minden rend és gondolkozás formájába egy. Láttál é olly ostoba babonást vagy olly vakmerő Eretneket a' ki valamelly *ágazatját* tagadta volna? (46/21)

ágazatai (T4/121), *ágazatait* (T11/38).

ágazott fn (1)

...de én ugyan, engedj meg Magyarom, ennek a' válogatóságomnak, én ugyan ha jó gyökér szóra szert tehetek, örömet felhagyok az *ágazottakkal*, hosszabbakkal 's harmóniátlanabbakkal

(T5/483).

ágaztatni in (1)

Ha hát én a' homályba ment régi szókkal élni, a' nyelv' természete' mentében újakat *ágaztatni*... bátorkodtam: senki meg ne ítéljen véle, ha azzal a' jussommal élek, mellyet tőlem mint született Magyartól az írignél egyéb meg nem tagadhat (T4/169).

agg mn (2)

Sűrű fekete Tölgyfák kettőztették itt az Éj' borzasztását, mellyeknek *agg* Törzsökjeit a' kiátkoztatott Fejsze és Napvilág soha még nem érdekelte (42/82).

agg (42/210).

aggodalom fn (1)

Az Anákreon' világában tsak a' jelenvaló szépet, jót, gyönyörűt keresi az emberi Lélek, a' fősvény-ségtől, nagyravágyástól, haszontalan *aggodal-maktól* üress lévén, érzi hogy jó az élet (T9/75).

aggódás fn (2)

És miért ingerlitek, hazug Habok, az én *Aggódásimat* (35/13).

aggódás (52/48).

aggódatlan hsz (1)

...lennyúgosznak a' Parnassus' bodzái közt, 's a' halhatatlanságnak boldog reménysége alatt *aggódatlan* alusznak (T10/25).

aggódik i (1)

Imé, csak e' kis vidékecskébe is mennyi állatok el élhetnek vigan, örömmel és meg elégedéssel. Egy sem *aggódik*, egy sem fáradoz, még is el él (41/134).

aggódó mn (2)

Ezek vezetik le a' Boldogabb Világból az *aggódó* Lélekhez a' Reménységet, az Örömmel és a' Szükségnek tündér Leányát (36/121).

aggódó (42/870).

aggság fn (1)

Tsigázó-lajtorja gyanánt van nyoszolyája, világos virradtig *aggságot* hereg fel megnehezedett szívről (51/36).

agilis mn (1)

Hogy nékem természetének deliségét és könnyüségét és lejtősségét, és villogását mutasd, fess egy *legagilisebb* Juhásznét, a' ki keresi avvagy futja a' Szeretetet (34/185).

ágy fn (7)
...és véle ezek a' Tündérekis leszállván durva *ágyát* róza leplekké változtatják (42/876). Az ilyen analogizált Szók olyanok, mint a' törzsökös nemesektől, törvényes *ágyból*, szaporodott fiak (T4/129).

ágyokat (36/126), *ágyait* (33/52), *ágyaikat* (T1/289), *ágyból* (T4/164), *ágyamból* (4/80).

Ö: *beteg~*.

agyabugyál Ik: *meg~*.

agyaggolyóbisocska fn (1)
...melly minden diadalmakon annyival felyül vagyon, mint az ő Királyi Széke, mellyben ül Szent Attyának jobbján, ez *agyag golyóbisocskánál*; a' mellyből és a' mellyen mi halandók élünk (T5/367).

agyarkodik i (1)
...a' Hérés a' Szerető egybe zavarodnak ő benne, tsatáznak együtt. Sír, zokog egy Szempillantásba, és *agyarkodik* (12/55).

agyas mn (1)
...Oskolai Árestomban gőzölögtették volna ki *agyas* fejéből a' szer felett való Zsenít (T5/376).

ágyasház fn (1)
...a' büszke Liliom, leveti szüz Homlokáról durva fátyolát, 's maga pompájába áll ki kartsú szárára, mint a' Jerusálem Leányi közül egy a' ki szebb volt minden Társai felett és kedvesebb a' Salamon *Ágyasházában* (4/27).

ágyú fn (1)
...a' bombárdát *ágyúnak*, a' sclopetumot puskának merted nevezni (T4/71).

ágyúz Ik: *ki~*.

agyvelő fn (3)
Csak ugyan nem veszed bé szíves tanácsomat, háládatlan számár! Szánom a' te bóldogtalan *agyvelődöt* (41/466).
agyvelőbe (T3/50), *agyvelejéből* (T5/303).

ah isz (109)
Ah, gyönyörű szabadság! édes szabadság! szabadság. El szalad vig ordítással (41/336). — gondatlanul kötött Fátyola mellől egyik Tsetse kifordult. *Ah*, Ámor! *ah* Istenek! mit láttatok Szemeim! (42/417) Egy nem állhatatlan Szívet, egy illy tettetés nélkül való Bűnöst, *ah*, a' te szereteted jöjjön előszöris megvígasztalni (10/

59). Igaz Istenek, kik tsendesenn nyúgosztok az Egek felett, az én Fillisemet, és az én Lantomat, *ah ah* tartsátok meg kegyelmesenn (8/68). *Ah*, vajha a' te Szerelmednek Gyümöltse volna, nem a' te Félelmednek! (18/30)

aha isz (1)
Aha! most érzem már, milyen derék állapot szabadnak lenni! (41/31)

ahány nm (2)
...némellyek annyi szillabát mondtak rá, a' *hány* pertzentés volt a' Muzsikába (T3/80). A' *hányan* vannak, annyi féle indulattal bírnak (41/245).

ahhoz – ahoz nm (1+10)
...és a' mint Kloé rendelte megindult vala mindenik sors szerént, hogy az ő Száját és tsókjait *ahhoz* az Édességnek Isteni Probakövéhez értesse (42/566). Igaz is az, hogy én *ahoz* hozzája fogtam (T5/615). — mégis mind semmi lessz *ahoz* a' kellemetes ízhez, a' mellyet én azonn kostoltam (42/576). Két fő Nemek van az éneklő Versezeteknek, *ahozképest*, a' mint vagy felemelkedik, és magán kívül ragadtatik a' mi lelünk, vagy pedig tsak tsendes és kellemetes elborulásba jön az előtte lévő tárgy által (T9/24).
ahoz (42/567, 568, 588, 1128, 44/93, 153, 48/185).

áhít i (1)
...tsak ezt a' kérdést teszem fel hogy van é azoknál boldogtalanabb ember, a' kik a' kellemetes érzéseknél, 's a' legfelsőbb gyönyörüségnél egyebet nem *áhítanak*, nem keresnek? (52/36)

áhítózik i (1)
...rend szerént tsak a' heves és zivatar gyönyörüségekre *áhítóznak*, a' mellyek az egész lelket megrázzák (52/40).

ahogy hsz (1)
...még pedig olyan promiscue, *ahogy* még a' Görögöt nagyon hímező Római Versíró sem merte tenni? (T6/5)

ahol hsz (36)
Állottam ott, 's mentem ott; *ahol* állani, vagy menni jonak láttam (44/89). — repülj a' szerentsés Cziprusnak azon partjaira, a' *hol* a Gratziaák Naránts Almákkal játszanak a' Majoránna gyepen 's az apró Szerelmek lantolgtanak a' Jázmin bokrokon (40/147). — óh akkor rántzba szedett

szemöldökkel suhanok el a' plebecula zavart sikoltásai mellett oda a' hol a' Nagyobb Lelkek tsak biztató szóval tsak integető ujjokkal hívnak engemet (44/52). A' hol ez előtt gyönyörűséggel legeltettük a' mi szépet kívánó szemeinket, most ott irtózás vesz körül (48/14).

ahol (33/39, 42/403, 48/205, 51/28, 29, 54/129, 130, T5/29, 377, 505, T6/43, 84, T7/117), a' hol (4/76, 40/27, 41/360, 42/243, 531, 43/25, 51, 44/215, 45/55, T3/81, 84, 85, 457, T8/17, T9/480, T9*/491, 573, 759), A' hol (5/34).

ahonnan hsz (8)

...a' Felső Ház Deputatiót rendelt az Alsó Parlamentumhoz, a' honnan várják vissza őket Januarius 26-dikára a' kívánt válasszal (43/103). A' honnan lehet valaki jó Poéta, ha mindjárt verset nem ír is, és ellenben, jó Verseket írhat valaki; de azért nem Poéta (T3/8).

a' honnan (17/17, 45/69, T9/746), A' honnan (42/586, T3/47, 483).

ahova – ahová hsz (1+7)

...s ha a' Nap lenyűgödött, kiki ott maradt hálásra, ahová ötet a' történet ejtette (33/8). Minden, ahová szemünket, ahová gondolatinkat fordítjuk, minden bétölti lelkünket örömmel és elragadtatással (52/72).

a' hova (39/34), ahová (33/134, T5/573), a' hová (5/35, T5/288).

aigre-doux (fr) (1)

Keserű-édes vagy Keser' édes az, a' mit a' Frantzia az aigre-doux, az Olasz pedig a' dolce-picante által térszen ki (T9/781).

ajak fn (58)

Szép Ajakak, mellyeket Ámor formált a' maga Fészkének, nints többé Félelmem: hiszek néktek (19/7). — megtsókolták egymás Ajjakát, 's Lelkek a' megtsókolt Száj' pirossánn egybetalálkozván a' megtsókolt Tsókba új Tündéretske származott (36/6). Szerelem!... Te általad mosolyog a' hív Tulipánt, az ő pirosuló ajakával (40/85).

Ajak (40/171), ajakak (5/84), Ajakak (9/24), Ajjakak (42/829), Ajjakok (36/76), Ajjakam (42/680), Ajjakom (26/25), ajjaka (42/1019), Ajjaka (42/568), Ajjaki (42/598), Ajjakokat (T6/100), ajjakát (42/1045), Ajjakát (42/563, 754), Ajjakokat (3/201), Ajjakait (25/28, 42/605), Ajjakit (42/650), Ajjak-

nak (42/17), ajjakaknak (37/39), Ajakamnak (5/55), ajakának (54/98), Ajjakának (36/72, 42/825), ajakidnak (38/46), Ajjakainak (42/558), Ajjakinak (42/592), Ajjakidbann (42/121), ajjakimból (42/1071), ajakomon (53/23), Ajjakamonn (42/666), ajakán (38/22), Ajjakánn (42/29), ajjakimon (42/1040, 1128), Ajjakimonn (42/623), ajakidon (42/1142), Ajjakainn (42/723), Ajjakinn (36/70, 42/822), ajakokra (T6/102), Ajjakokra (19/5), Ajjakamra (42/660), Ajjakára (42/176), Ajjakimra (42/584), ajjakidra (42/1123, 1137), ajjakira (34/179), Ajjakira (42/133), ajakokról (41/290), ajakidról (39/15), Ajjakidról (23/16), Ajjakiról (42/335), ajakkal (43/410), ajakiddal (38/12).

Ö: rózsá~.

ajándék fn (13)

De a' ti Ajándékokot vólt, óh Múzsák, ez a' Lant (14/6). — szánnám különben is ezt a' szép kis állatot, Frantzkának küldeném ajándékba (41/288). Adj részt azokból az ajándékokból, mellyeket a' Természet néked adott, másoknak is terjessz boldogságot és nyugodalmat magad körül (T1/187).

ajándék (43/462), Ajándék (11/8), ajándéka (42/1042), Ajándékod (9/27), Ajándékát (42/913), Ajándékokot (14/9), Ajándékait (24/18), ajándékomból (T1/245), ajándékihoz (33/50), ajándékival (T5/147).

ajándékoz Ik: meg~.

ajándékozhat i (1)

Kitsinyke az Ajándék Hozzátok hasonlítottván, pedig mind az, a' mit én ajándékozhatok (11/9).

ajánl i (9)

...s a' Koszorút levéven a' Fejemről, néki ajánlottam ezt mondván: Tégedet illet ez, óh szép Szűz, tégedet, te tetted az én Tsókjaimat az én Ajjakimonn édesekké (42/621). Magamat ajánlom! (T7/44)

ajánlasz (28/8); ajánlod (37/4), ajánlja (5/39, T3/40, T5/104), ajánljuk (T8/117), ajánlotta (42/662).

ajánlani in (2)

...ha az Aklokra akarod visszahajtani a' Nyáját, én jövök egyedül ajánlani tenéked az én Munkámat (18/5).

ajánlani (T3/59).

- ajánlás** fn (2) **Ik:** *össze-*.
 Hogy ez a' Találmány betses és hasznos, azt az Úr maga is általlátja, 'reménylem, nem tagadja meg azt a' szívességét, hogy hathatós *ajánlása* által ezt az én Orrfábrikámat kelendőségbe fogja hozni (52/107).
ajánlásom (T9/655).
- ajánlólevél** fn (2)
 Mind a' kettőnek szintűgy okának kell lenni, mint annak, hogy a' Poéták *Ajánló-levelet* írnak, a' Mecznások pedig nem is válaszolnak rá (T7/5).
Ajánló levelében (T8/50).
- Ajax** fn (1)
 Mig az Amazon Seregek Császárostól elérkeztek Az *Ajax* vize mellől (43/591).
- ajtó** fn (2)
 Ki állhat ellene az ő édes erőszakjának, mellyik szívnek van olly erős *ajtaja*, mellybe ez a' hatalmas tündér be ne törjön, 's gyakorta ah! (40/168)
Ajtó (42/256).
- ájul** i (1)
Ájulnak a' Stutzerek' truppjai egy Nimfa előtt, kire születekor sem a' Bába sem édes Mámikája nem nevetett (T7/249).
Ik: *el-*.
- ájulás** fn (5)
 Hosszasonn tartott volna *Ájúlása*, de az itt játszadozó Romlás egy szörnyű Kösziklát hajtván a' küszködő Habokba nagyot katzagott rajta (42/109).
Ájulás (42/104, 424), *ájulásba* (39/13), *ájulásig* (T7/252).
- ájulva** in (2)
 Ekkor rémültem el, 's *ájulva* buktam lábok közét (41/305).
ájulva (42/692).
Ö: *fél-*.
- akad** i (5)
 De hiszed hogy mégis hívebb Szeretőre *akadsz* nálamnál, senki sints, a' ki nálamnál jobban szeressen (34/37). — *akadt* egy kis könyvecske a' kezembe (41/2). Minthogy némellyek, míg a' kézírást olvasták, nem *akadtak* hamar értelmére ennek a' sornak (T9/578).
akad (T5/116). — *a(k)adna* (T5/351).
- akadály** fn (7)
 ...eggy kisedd Ágatska, levettetvén a' Széltől egy szomszéd Fátskáról, elég *Akadály* vala a' te Útadnak (20/19).
Akadály (20/cím), *akadályok* (T5/127), *akadályt* (40/160, T7/381), *akadályokat* (T5/223, T7/381).
- akadályoztat** **Ik:** *meg-*.
- akadéék** fn (1)
 A' Lépbenn, mellybe botlott, a' Madárka ollykor kiveri Tollaitis, Szabadságot keresvén; de Tollait hányván vetvén, *Akadéékjait* (Bajait) újítja (10/41).
- akadémia** fn (1)
 De az jól esett néki, ha a' Fejedelmek, nagy emberek, és a' tudós *Académiák* pompás titulusokkal tisztelték meg (T9/540).
- akar** i (90)
 Ah, az a' Mosolygás, az a' véletlen Elpirulás tudom, mit *akar* mondani (19/19). Bűnös vagyok: nem óltalmazom magamat: büntess meg engemet, ha *akarsz* (19/13). Már fel *akar vala* állani, 's megláta engemet (50/12). Ekkor jön bé a' paráznság, a' fajtalanság, vagy *akarom* mondani a' Módi, 's ezer meg ezer nyomorúságok, melyek gyűlöltté fogják tenni a' Szerelem édes Nevét (42/860). Még egy dolog van, a' miről itt, vagy *akarom* vagy nem, kéntelen vagyok, Magyar olvasóim előtt emlékezni (T10/93). *Akarnám* megmondani néki, hogy én ötet szeretem: és nem *akarnám* (27/23–4).
akar (12/55, 41/300, 51/41, T1/69, 99, T3/461, T4/85, T6/41, 271, T7/9), *akarok* (18/27, 34/18, 170, 38/34, 45/75, 49/5, T5/696, T6/175, 302), *akarsz* (12/45, 27/1, 7, 34/39, 41/384, 42/1126), *akarunk* (T10/46), *akartok* (34/113), *akarnak* (T1/352, T8/133), *akart* (T8/58), *akartam* (45/4, T7/343), *akartál* (42/1078), *akartak* (T5/455); *akarom* (6/23, 47, 10/64, 33/30, 41/107, 45/70, T3/475, T6/382), *akarod* (5/20, 74, 18/4, 21/14, 28/2, T1/141), *akarja* (42/1143, 45/34, 90, 48/84, T1/41, 59, 60, 76, 140, 308, T6/286, 287, T9/464), *akarjuk* (T7/280), *akarjátok* (45/87), *akarják* (T1/30, 34, 388, T4/91), *akartam* (T7/343), *akarta* (38/24, T1/355), *akarták* (T6/17, T9/433), *akarni fogod* (17/34). — *akarnék* (18/41, 42),

akarna (T1/57), *akartam vólna* (44/29); *akarnám* (5/84, 90, 41/287), *akarná* (T3/343, T7/223), *akarta vólna* (42/559).

akár... akár ksz (33)

...valamennyi páros sorok lesznek a' strófákba, *akar* hosszabbak, *akár* rövidebbek legyenek is azok, mind lejtő végezetre kell vennem őket (T3/328). Te pedig ártatlan Lelkem, *akár* az Égből származtál alá az én testembe,... *akár* az én érzéseimnek, és Fantáziámnak tüköre vagy; kelj fel könnyű szárnyaidra (40/140–3).

akár... akár (7/39, 10/20, 42/596–7, 652–3, 54/112, T6/193, 247, 378, 393, T7/281), *Akár... akár* (13/20), *akár... akár... akár...* (T7/102–3, 356–7), *akar... akar... akar* (37/45–46).

akarat fn (5)

Engedelmeskedj a' Törvényeknek, mert ez a' Nemzetnek *akaratja*, mellynek alatta kell lenni a' tiédnek (T1/175). — hát aztis meg kell érni, hogy a' mi egymáshoz való Szeretetünk *akaratunk* ellen eltűnjék? (34/57) — Azon Szemöldökön, mellytől függ a' merészebbeknek Bátor-sága; a' melly a' Szólásra vagy Hallgatásra való *Akaratot*, vagy elveheti, vagy visszaadhatja (13/14).

Akaratja (14/11), *akaratjától* (T3/132).

Ö: jó~, köz~.

akárhogy hsz (2)

Akárhogy légyen: énnékem Hazámban kellett helyheztetnem a' Költeményt (T7/154).

Akárhogy (T7/424).

akárhol hsz (4)

Hamissak a' Poéták? — Miért itt? és praecise itt? 's nem másutt, egyébütt, *akárhol?* hanem itt, és praecise itt? (T7/121)

akárhol (10/10, T7/65), *akár hol* (22/37).

akárhová hsz (1)

Nemis tsak, mikor ötet szemlélem, égek Nitzéért: *akárhová* fordítsam magamat, én találok Eledelt az én Tüzemnek (26/14).

akárki nm (8)

...elhiheti hát *akárki* hogy nem a' magam, hanem a' köz igazság fazéka mellé szítok (T3/464). *Akarkinek* örömetst lennék én most szamara, tsak nékem e' hideg hólnapokba ólat építene, 's abba számomra szénát, és vizet készítene! (41/402) *akárki* (13/8, 22, 26/5, 42/1063, 44/92, T5/508).

akármely nm (7)

De oh melly szűk és erőtlen *akarmelly* nemzetnek nyelve is, egy teletölt szivnek ki fejezésére! (49/19) — A' Poéta hát tsak Poéta Vers nélkül is; de a' kire születésekor Melpomene mosolygó szemekkel nem tekintett, *akár mely* szép verseket írjon is a' Minerva truttzára, de azért nem lessz Poéta, hanem tsak Vers-jártó (T3/43).

akármelly (5/55, T7/419), *Akármelly* (T5/690), *akarmelly* (49/16), *Akarmelly* (43/432).

akármelyik nm (4)

Mondd meg bár egy embernek *akar mellyiknek*, a' kit leg elsőben elő találsz (41/412).

akármelyik (4/134, T4/136), *akármelyiket* (T7/170).

akármerre hsz (1)

Akármerre fordulok, semmi bajom nincsen, eledel pedig a' mennyi kell (41/66).

akármi nm (5)

Akármi kellett — hajcsátok a' szamarat, csak a' szamarat mindég (41/60).

akármi (T5/12, T6/8), *akármit* (T5/577), *akármiben* (T6/117).

akármicsoda nm (1)

Kövesd tehát, Halandó, *akar micsoda* állapotban légy, a' néked elődbe terjesztett planumot, hogy el érhesd azt a' bődögságot, mellyre alkalmas vagy (T1/144).

akármilyen nm (2)

Már *akármilyen* ez a' Szerzemény, legalább azt senki tőlem meg nem tagadhatja, hogy eredetképpen ez az első a' mi Nyelvünkön (T5/717).

Akar millyen (T1/192).

akárminémű nm (1)

Részemről örömetst tsak azt nevezném Epicumnak, a' mellyben a' Poéta valamelly — igaz vagy költött — történetet beszél el, kurtán, vagy hosszan, illyen vagy amollyan formában, *akárminémű* Stylussal (T5/82).

akármint hsz (1)

Igy *akármint* flectáljuk ezt a' szót mind a' pluralisban mind a' Singularisban mind a' Suffixumokkal etc. kiállja a' prosodiát (T6/167).

akaró **Ö:** jó~.

akarva **Ö:** kész~.

- akarván in** (5) legkitetszőbb, kit Istenasszony szült (T5/182). Ah, ki *akarván* jöni a' Jajokból, jobbann elnyomva láttam magamat (10/36). És *akarván*, és nem tudnám az én Tirzisemet elhagyni (5/88). *akarván* (48/80, T9/719), *akarvánn* (T3/168).
- akastyányi mn** (1) ...'s több ilyen álmétkodásra méltó Jelenések szinte az *Akastyányi hegyig*, melly 50 Mértföldről, az egy erőss Griffmadaron kívül, mindent magához szippant? (T7/147)
- akaszt i** (1) Nagyot katzagott, 's a' rezgő Bimbótskáról elrepiült, és a' rózakoszorút a' te nézésedre *akasztota* (36/99).
Ik: *fel-*, *meg-*.
- akasztófa fn** (1) Most tsak azt említem, hogy *Akasztófára* is ítél engemet közönséges helyen, egy alávaló *Accidense* a' Collégiumnak (44/144).
- akcentus fn** (3) Nem elég, ha a' vocalisok ugyan edgyek mind a' két sarkalatra; hanem a' mellett az *accentusba* is meg kell edgyezniek p. o. *barom* nem jó *három*, mert itt hosszú az *á* amott pedig rövid (T3/369).
accentus (T6/369, 374).
- akcidens fn** (1) Most tsak azt említem, hogy *Akasztófára* is ítél engemet közönséges helyen, egy alávaló *Accidense* a' Collégiumnak (44/145).
- akció fn** (6) Ebben az *Actio*, vagy a' Munkálkodás, mellyet én a' Deák Fabula után Mesézetnek nevezek, egészen költött, a' mint már oda fellyebb előadám (T7/314).
actio (T7/69), *Actio* (T5/11, T7/337), *Actió* (T7/331), *Actiót* (T7/330).
- akhaeus fn** (1) ...sőt végre, ama' híres Hectort is, annyi sok diadalmai után, nem másnak lehetett kivégezni, és az által az *Akhaeusoknak* nyereségét, 's a' Phrygiai bírodalomnak örökös ledültét megfundálni, hanem tsak Ákhillesnek (T5/197).
- Akhilles fn** (10) Ebben a' Héros ama Péleusfi *Akhilles*, a' ki Görögországnak annyi Vitézei és Királyai között legkitetszőbb, kit Istenasszony szült (T5/182). *Akhilles* (43/597, T5/194), *Ákhilles* (T5/249), *Ákilles* (12/9, 35), *Akhillesnek* (T5/219), *Ákhillesnek* (T5/199), *Ákillesről* (12/51), *Ákilleshez* (12/33).
- aki nm** (264) A' *ki* maga vesztén nevet, bolond az; a' *ki* a' másén tapsol, gonosz az (54/202–3). Bolond az, barátom, a' *ki* okos mindég (T9*/773). Még az a' Mú'sák' barátja is, a' *ki* elméjének gazdag forrásával ditsekedhetik, ha hirtelen munkára szorítódik, ritkán folyhat sár és habarék nélkül (T10/39). — ti képzelhetitek azt, Szerelmesek, ti mondjátok meg azoknak, a' *kik* azt még nem érzették (42/966). Örökös háládatossággal is viseltetik azok eránt, a' *kikben* jó szív, 's valódi érdem lakik (43/213). Ha a' Bálványt, a' *kit* imádok, nem hagyom contentummal, nékem gyötrelemnek látszik maga a' Gyönyörködés (5/62). — de én el hitettem vala azt magammal, hogy tenéked vagy valami Istenség jelent meg, vagy valami olly ifjú ember árnyékozott meg, a' *kire* egy illy fiatal Leánykának több szüksége is volna (42/1095). Azok a' Nemzetek, a' *kik* ilyen bölcs morált vesznek bé, *kik* ezt csepegtetik bé gyermekeikbe, 's a' Törvények által még jobban meg erősítik, el lehetnek a' babonáság és képzelődés nélkül (T1/338).
- akkompanyíroz i** (1) ...ezért hagyta én el az Égnek azt a' kedves adományját a' Poésist, melly eddig az ideig, ha vígadtam édesen rezgő lantjával *akkompanyírozott* öröm nótáimnak (44/178).
- akkor hsz** (106) Mit gondolsz, Filánder, mivé lettem én *akkor*? (42/451) — Más az, hogy én Kaposváron mind öszve is egyszer voltam, *akkor* is betegen és cura' kedvéért (T7/208). Ha valaki erről iszik, mikor már a' pohárba van; annak ortzájáról *akkor* nap nem hullanak könnyek, ha mindjárt Attya Anyja megholt volna is (T9/722). Midőn tehát különböző hangok edgy mással szépen megedgyeznek, *akkor* a' hangzásba hármónia van (T3/67). Ezt tselekszem mind *akkor* is, mikor a' leszálló nap e' nyúlánk nádaknak tsak felső bojokra tekinget (3/151). Millyenné lettem én *akkor*, azt, a' mit én *akkor* gondoltam, azt a' mit *ak-*

kor mondtam, előbeszélni nem tudom (23/21–2). Ezt beszéld el először minden atyádfiai-nak, el járván minden ólakat és istállókat. *Akkor* osztán egészen azt juttasd eszékbe nékik, hogy ők titeket mostan melly kiméltelenül ütnek, vernek, csigáznak, terhelnek (41/124).

akkor (3/46, 189, 4/123, 15/12, 16/34, 25/21, 36/105, 37/49, 38/43, 39/8, 40/117, 177, 41/161, 172, 242, 421, 437, 42/242, 362, 488, 490, 528, 584, 600, 618, 840, 901, 962, 992, 992, 1055, 43/130, 655, 44/50, 51, 51, 115, 190, 214, 216, 224, 45/128, 46/14, 48/14, 136, 50/80, 51/14, 15, 16, 34, 39, 52/16, 54/27, 123, T1/60, 180, T3/383, 478, 561, T4/111, T5/150, 226, 257, 452, 454, 643, 675, T7/42, 64, 169, T8/10, 32, 55, 59, T9/36, 380, 439, 440, 657, T10/16, 82, T11/28), *Akkor* (4/86, 153, 20/17, 37/52, 38/16, 40/132, 41/61, 416, 451, 43/494, 513, 524, 52/47, 54/108, T7/109).

Ö: *ugyan~*.

akkora hsz (1)

Még annyi valóság sem vetett ennek a' Kőlteménynek, csak *akkora* talpot is, mint a' mennyin fundálódott akár a' Tassoni' elragadtatott Vedre, akár a' Boileau' Pulpitussa, akár a' Pope' ellopott Vuklija (T7/101).

akkorbéli mn (1)

...igaz neve volt Juhász, de a' mit az *akkorbéli* szókás szerént görögül Méliusnak tsinált (T9*/689).

akkori mn (3)

Óh Filánder! képzelj most engemet e' szerentsés Szempillantásba, 's fogd bé elméddel, ha tudod, az én *akkori* Örömet (42/562).

akkori (T5/320, T7/222).

akkoron hsz (1)

Akkoron Töldinak máj adatik vala bika rugaszkodik kötél szakad vala (T3/385).

akol fn (2)

...ha az *Aklokra* akarod visszahajtani a' Nyáját, én jövök egyedül ajánlani tenéked az én Munkámat (18/4).

akla (3/48).

akta fn (1)

A' Fársángnak igen jeles *Actáit* fogjuk szemlélni, a' mint a' külső Vachterek observatoriumából tudjuk (43/203).

aktor fn (2)

Dramatica, Tselekvő, midőn más Személyeket beszéltet a' Poéta, és azon Személyeknek Tselekedeteit az *Actorok* a' Néző Színen előadják (T5/24).

Actorok (43/206).

aktus fn (1)

Térj vissza ama' tiszta Vízben, ha tsak még egyszeris, térj vissza szemlélni magadat, óh kedves, de a' Pietás' *Actusábann* (16/33).

alá hsz/nu (2+28)

I. hsz Epesztő Sóhajtások között járt ő fel 's *alá* a' Berekben (42/74). A' gallyas Népek Bírodalmát most neked fogják engedni, *alád* adván magokat, nem tsak a' Tölgyfák... hanem az Édomi Pálmák, az Álpesi Tserek is (24/13).

II. nu ...hány lagérozott Melly búvik a' Kendőző *alá!* (42/843) — Még szorosabb iga *alá* vészik a' meg maradtakat (41/155). Ez szintűgy azt hiszi, hogy az Isten egy néhány ezer embert az ő birodalma *alá* teremtett (41/214). — nem irtóznál még egyszer ama' kegyetlen szolgáltnak páltzójok *alá* esni? (41/401) — Hadj fel ezekkel az Istennel, kik az én hatalmomat magokhoz ragadják és térj vissza az én Törvényeim *alá* (T1/108). Add *alá* magadat az igaz felsőségnek! mert ez a' Társaság fentartására szükséges (T1/173). *alá* (4/81, 10/50, 34/135, 177, 36/108, 40/161, 172, 41/121, 199, 406, 42/427, 44/108, 48/83, 184, 199, T1/354, T2/27, T5/14, 660, T9/646, T9*/328, 759).

alabástrom fn (1)

Egy tiszta Homlokknak *alabástromába* húzz két gyönyörűséges ében szívárványokat (34/175).

alább hsz (7)

...és ezekben a' leg újjabb Világnak leg felségesebb remeki vagynak foglalva, a' mint *alább* bővebben lessz róla értekezés (T3/93). Heszper, vagy a' Hajnalsillag, melly mind fekvésére mind gyönyörű vóltára nézve feljebb van a' Halandók' Földénél, 's *alább* a' Halhatatlanok Menyénél (42/775).

alább (43/680, 54/195, T3/152, 283, T9/50).

L. még *leg~*.

alábbvaló mn (3)

Külömben is nem tudjuk, melyik csinál *alábbvalót*, az é, a' ki tagadja, vagy a' ki árkusokba mu-

togattya ezt hogy: Kétszer kettő négy (43/228). *alábbvalók* (T6/403), *alább valót* (T6/286).

alacsony mn (7)

Ezek között állott ő, mint az *alacsony* violátskák között egy legditsőségesebb Rózaszál (42/532). De azért *alacsony* Lélek soha sem vólt bennem 's szemeten tsavargó igyekezetek nem mozgaták tselekedeteimet (44/30). Ha az én Orátziómat megvető indulattal fogadtatok vólna; ez a' következése lett vólna, hogy én *alacsonyúl* gondolkozván tettemről, elpirultam vólna magamtól, magam megdorgálván magamat (45/82). *alacsony* (T7/344), *alacsony* (44/70, T5/105), *alacsony* (T11/18).

alacsonyít i (1)

...az ő kinyomási helyesebbek, tisztábbak, de gyakran velőtlenek és üresek, periodusi önkéntvalók, és gömbölyűek, de nagyon közelitnek a' rythmicussághoz, melly a' Vitézi Poezist iskolai sorsra *alacsonyítja* (T5/343).

Ik: *le~, meg~.*

alacsonyság fn (3)

Jol rendelte azt az Isteni felség, hogy a gyönyörűség öszve kavart légyen a nyomorúsággal, mert hiszen ha sok öröm[n]ük volna sohse is kívánkoznánk erről az *alacsonyság* helyéről a' földről a ditsőség helyére, hanem mindig itt ohajtanánk maradni és itt örülni (48/162). *alacsonyság* (T7/20), *alacsonyságok* (T1/267).

aláfelé hsz (1)

Ott a' magasról *aláfelé* omolván folydogál egy ögyelgő Folyamat, a' melly öszvegyülvén egy kisded Tóban, megyen táplálva az ő Zöldségit (8/44).

alak fn (2)

P: o: *alak* = orcza (T6/106).

alakkal (T6/106).

Ö: *gyöngy~.*

alakos mn (1)

P: o: *alak*=orcza, hinc *alakos*=*álorczás* (T6/106).

alakoskodni in (1)

P: o: *alak* = orcza, hinc *alakos*=*álorczás*, *alakoskodni* (T6/107).

Alamanni fn (1)

A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Földmivelésről Virgil, Vida

(a' Selyembogarokról) Vanier, *Alamanni*, Rucellai (a' Méhekről) (T5/50).

alamizsna fn (1)

Illyen magyarosodott Szók: a' Görög *Alamisna*, a' Deák Letzke, az Olasz Rokka (T4/155).

alásülyed i (1)

...a barlangnak feneke amaz Isteni képpel együtt végképpen *alásülyed* (51/51).

alászáll i (1)

...de az a' sok Kontár, az a' sok majmolója az én mesterségemnek, azt okozta, hogy az én Portékáimnak árra szembetünőképpen *alászállott* (52/96).

alatt nu (71)

Látszatosan megszobbult a' Hóld *alatt* való Környék, és sokáig lakatlan maradt a' Mennország (33/48). Van egy lesekdedő tűzhely a' Hamú *alatt* elrejtve (26/4). Fűzfa *alatt* nőtt az én Múzsám, nem diadalmi babérok *alatt* (54/252-3). Mi hidegebb a' geesztának nedvességénél, melly vér gyanánt folydogál az ő nyálkás testében a' föld *alatt*? (40/73) — Oh miért nem vagyok Páfrány fű, a' mellyen az én Juhászném nyugszik egy szép Napnak az estvéjén a' Szerelemnek óltalma *alatt* (34/140). Nézd meg csak felőlről azokat a' sokféle gonosztévőket, kik vig ábrázatjok *alatt* rejtegetik öszve tépett sziveket (T1/256). — sokan magok szereznek oly fájdalomkat magoknak a' melyek *alatt* keservesen nyögnek (48/131). — így készül az Óda, melly *alatt* az énekeknek fellengősebb nemét szoktuk érteni (T9/31). — tudom hogy édes szavait először háladatosság név *alatt* árulta (40/179). Láttam én ennek egy folyóbeszédi fordítását, illy tzm *alatt*: Az ellopott Bukli (T5/581). Egyébaránt a' kéz *alatt* lévő Vdik Versezetnek a' Muzsikája ígéző (T6/75). — és ez mind meg esett két három pertz *alatt* (42/1156).

alatt (4/146, 8/3, 30, 20/16, 24/17, 33/44, 34/161, 40/18, 51, 41/408, 42/17, 127, 286, 303, 390, 407, 617, 937, 43/87, 638, 44/27, 45/116, 48/18, 154, 190, 49/56, 51/20, 40, 52/68, 54/36, 38, 63, 68, 235, T1/241, T3/229, T4/2, 30, 151, T5/74, 147, 472, 650, T6/203, 276, 314, T7/10, 24, 285, T8/163, T9/65, 675, 676, T9*/167, 569, 687, T10/25, T11/77).

Ö: *az~, ide~.*

- alatta** hsz (7) *Albert* (T9/450, 469, T9*/454, 493), *Albert'* (T9/462).
El akar szaladni; de *alatta* a' föld hátra vonúl, és ötet magával együtt visszarántja (51/42). Azokat, mint az *alatta* levő apróbb Királyotokkák, üteti, vereti, dolgoztatja, öleti, vágatja (41/215). *alatta* (T1/176, T5/459), *alattam* (54/166), *alattok* (4/28, 42/258).
- alattomban** hsz (5) ...egy Ánglus Gavallér, Belindának... egyik Lockját vagy hajfürjtjét *alattomba* elmetszi (T5/569) *alattomba* (42/856, 1085, 1159, 44/107).
- alattomos** mn (1) Valamint az *alattomos* emberektől életemben ritkán tudtam őrizkedni (47/1).
- alávaló** mn/fn (7+1)
I. mn ...sem a' gonosz szívű vagy ostoba lelkű emberetskék veszedelmes, és *alávaló* magasztalásaikat nem ohajtottam (44/73). Közönséges, *alávaló*, vagy éppen nevetséges Személy (T5/99). *alávaló* (4/132, 40/156, 44/145, 45/92, T1/222).
II. fn ...hanem mikor *alávalók* is rugdossák a' nagy hatalomtól ejtett sebben haldokl[ót], ahoz számlálom én, a' miről Horváth Ádám így ír... (44/152).
- aláz** i (2) ...nem is hánytatom magamat, mert az, hiúság! de nem is *alázom* ám, mert az meg alacsonyosság! (T7/20)
alázza (T7/14).
- alázatos** mn (2) Kérem *alázatosan* (T7/121).
alázatosan (T2/8).
- alázatosság** fn (1) Addig is magamat és Múzsámat nagy Érdemű Olvasóimnak Kegyelme és Pártfogása alá mélyly tisztelettel és *alázatoszággal* botsátom 's Bennek a' Hazának sok szerentsét kívánok (T2/28).
- alázott Ik:** meg~.
- alba** (lat) (1) *Morus alba*, fejtér vagy halvány Szeder (T9/672).
- Albert** fn (6) Molnár *Albert*, az a' minden tekintetben nagy-lelkű és hasznos hazafi, a' kinek érdemeire nekünk maradékoknak tsak azért is szemesebben kellene ügyelnünk, hogy eleink háládatlanságát valamennyire jóvá tennők (T9/446).
- alcaicus** (lat) (1) ...nem nevetségesebb é a' cadentiátlan görög és Deák Poétákat betsülni, tanulni, tanítani, a' sok tzipra *Alcaicus*, *Glyconicus*... 's a t. nevekkal a' papiroost és Levegőt bétölteni (T8/152).
- Alcyonius** fn (1) Vajha sokan érzenék azt, kivált a' nagy emberek közzül, a' mit említ Barnes... 's a' melly szép megjegyzését ottan előhossa X. Leo Pápanak, és a' mit erről a' szentségtörésről *Alcyoniusból* és Colomésiusból kijegyez (T9*/92).
- áld** i (2) Óh be jó Valami az, a' ki ezt elő hossa a' kedvetlen Tél után, a' kinek mi semmi tzipra nevet nem adhattunk, de belső Részeink Név nélküli *áldják* ötet, a' mezőbenn és a' Kasbann (4/49). Ah, mint *fognak* tégedet az utóbbi szamarak betsülni 's *áldani*, a' késő idő után-is (41/168).
Ik: meg~.
- áldani** in (1) Illő *áldanunk* az Éginek malasztját! (54/213)
- áldás** fn (1) Mit gondol az Úr? Lelkéért! Az Egek kedvéért! azért a' sok *áldásért* a' mellyet az Ég érette fog az Ur házára csepegtetni! (41/303)
- áldatik Ik:** meg~.
- áldott** mn (7) ...mert az *áldott* Tavasz elmulik (4/3). — akkor is mint a' régi Anakreonnak tisztelet fogja kísérni *áldott* emlékezetemet (40/118).
áldott (3/109, 42/917, 989, 54/57, 279).
- áldoz** Ik: fel~, meg~.
- áldozás** Ik: fel~.
- áldozat** fn (14) Hólnap új *Áldozat* lesz, vídítsd fel magadat, 's jelenj meg ottan (42/493). Tekintsetek be csak azoknak a' nyomorult ifjaknak laistromába, a' kik az ő henyélések, bujaságok miatt lettek a' nyomoruságok kegyetlen *áldozatjává* s örökös mártirjokká (48/135).
Áldozat (42/517, 710), *áldozat[d]* (53/7), *áldozattya* (43/420), *áldozatot* (49/6, T5/658), *áldozatját* (44/199, 201), *Áldozatjokat* (42/353), *Áldozatnak* (42/631), *Áldozathoz* (42/498), *áldo-*

zatúl (34/151).

áldozati mn (1)
Azt mondja Servius, hogy a' Görögöknél minden innepi 's *áldozati* szertartásokat közönségesen Orgiáknak neveztek, mint a' Latinusoknál Cerimóniáknak (T9/738).

áldozik i (3)
Hát azt gondolod? hogy a' Tyrannus, mikor néki a' körulte álló hízkelkedők Temjén-füsttel *áldoznak*, azt a' Gyüölöséget, mellyet el nyomása támaszt... nem érzi belülről? (T1/263)
áldozik (T1/65), *Áldoztunk* (42/378).

áldozó mn (1)
Szerentsés Ómen volt ez az én Képzelődő Szerelmeknek, sokáig irigyelve néztem ő reájok, 's utóljára az én *áldozó* Szépemre egy tsókoló Tekintetet vetettem (42/515).

áldozóné fn (1)
Előldotta végtére az ártatlan Párt, 's azok az Óltárról felreppenvén puha Szárnyokkal az *Áldozónénak* Mellyére legyentettek, örömmel siettek a' Ligetnek (42/511).

áldoztatni Ik: meg~.

alél Ik: el~.

alélva in (1)
Melly vidám környék már ez! — nem is olyan, mint mikor a' rakásfákat *alélva* hordtam haza, énnye mennyivel vidámabbnak látszik előttem, miolta szabad vagyok (41/74).

Ik: el~.

Alessandro fn (1)
Nevezetes Comica Epopoéák az Olasz nemzetnél La Secchia Rapita, di *Aless.* Tassoni (T5/530).

alexandrinus fn (6)
Az *Alexandrinusokról* továbbat bővebben mondok olyanokat is a' mik ide tartoznak (T6/300). *Alexandrinussai* (T6/433), *Alexandrinussait* (T6/294, 352), *Alexandrinusokról* (T6/326), *Alexandrinusokkal* (T6/332).

alexandrinusvers fn (1)
Most már: a' Dajka' *Alexandrinus versei* négy sorból állanak; a' két első 13 syllabáú vagy 6 1/2 lábú asszonyi sor, a' két utolsó pedig 6 lábú férjfiui vers (T6/339).

Alfonz fn (1)
Giambattista Guarini született Ferrarában, 1538.

Esz. Sokáig vólt az odavaló Hertzegnek II. *Alfonznak* Titoknokja (T9/516).

Alföld fn (1)
Debretzen vidékét, 's a' lapályos marhatartó *Alföldet* itt is Arcadiának nevezem (54/193).

alföldi mn (3)
Már most a' Tisza is esméri könnyeimet, az *Alföldi* búzás tenger is, hol semmi Ekhó nem lakik hallotta nyögésimet (53/36).
alföldi (3/16, T6/267).

Ali fn (1)
Ezt a' mondást felteszi Jónes az *Ali* Chelebi' folyóbeszédje szerént is (T9/792).

alig hsz (14)
...holott ti gyüjtitek véres verejtékkel az élelmet, még-is *alig* laktok jól eggyeszer esztendőbe (41/129). Jajnékem! *alig* láttam meg az ő Ábrázatját, 's azonnal fellobbantam, *alig* tsillámlott Szemembe első tekintete, mindjárt elvala Szívem foglalva (42/432–3). Ezek már a' kiktől *alig* fér az ember a' Parnasszusonn! (T3/45)
alig (3/157, 25/33, 28/11, 40/68, 1081, T4/42, T9/111, T10/90), *Alig* (41/459, 54/104).

aligha hsz (1)
Vajha én így tölthettem volna el múlt napjaimat! most! most se hátamat nem fájlálnám, sem illy komor kedvü nem vólnék, sem füleim nem vólnának talán illy ostoba nagyok. De vallyon nem-e? Biz *alig ha* — is (41/81).

aligha... nem hsz (1)
Az eltsüggedő Lélek, ha mást látszik is sajnálni, magán töprenkedik, és, ha a' szellők más felől kedvezően fúnának, *aligha* büszkévé *nem* tudna lenni (54/198).

alighogy hsz (1)
Ekkor én észrevévén, hogy halálra szúrattam, mint egy kétségbeesett, *alig* hogy az ő gyilkos Ajjakait öszve nem mardostam (42/605).

alja fn (6)
Ez a' kis Anákreontismus Guarininak egy olasz Madrigálja után van készítve, mellyet az olaszúl értőknek kedvekért a' página' *allyára* teszek (T9/552). Nekem pedig a' Helikon *aljába* szedett Violákból, az apró Játzintokból, és Nefelejsből fog kötni egy szelíd koszorút (40/123). Ki értek végtére a' Ligetből, 's a' nyájás Hajnalsillag ör-

vendve mosolygott rájuk a' pirúlni kezdő Égaljáról (42/220).

alját (41/431), allyát (43/378), allyánn (36/93).

aljai Ö: hegy~.

aljnép fn (1)

...ereszkedjék le a' paraszt, tudatlan, együgyü — de nála meglehet jobb-magyar — községhez, *allynéphez*: akkor majd nem lesz annyi új szó, annyi hallatlan ejtés, ő előtte (T4/111).

alkalmasint hsz (2)

Noha ez a' hat remekje az emberi Léleknek *alkalmasint* mindenk előtt esméretes (T5/174). *alkalmasint* (4/136).

alkalmatlan mn (11)

Titeket nem bántottak volna, mert ti *alkalmatlanok* vagytok a' tereh hordásra (41/190). Szokott ruháit ismét fel öltözi az Erdő, és már fúni éreztetik a' Tavasznak követtye, egy *alkalmatlan* Zefir (22/3). Óh Szemérem, szemérem, *alkalmatlan* Nevezet a' Szerelmesek előtt! (42/609) *alkalmatlan* (8/48, 60, 28/33, 40/163, 41/426, 44/138, T7/417, T11/72).

alkalmatlankodni in (1)

Szeretők! szép Aspásiától elhagyattattak, körülte viseljétek modeste magatokat, ne kívánjatok Fantáziájának *alkalmatlankodni*, a' ki tetszik Király, a' ki nem tetszik semmi sem (34/83).

alkalmatlanság fn (1)

Melítész és Rozália kezdik a' Szerelem' *alkalmatlanságait* érezni, tsókolódnak, és forró Tsókjaik között amaz Fülemilévé változik, ez pedig Rozává (36/168).

alkalmatos mn (16)

Egyedül tsak a' Magyar nyelv *alkalmatos* arra az egész Európába, hogy mind Sarkalatos, mind mértékes verseket lehessen rajta tsinálni (T3/97). — de a' Szárnyas Lovon a' Hérósok' sírdüledékei közül az Istenek Pitvaráig felvágatni nem *alkalmatos* (T5/132).

alkalmatos (40/42, 43/143, T1/146, T3/122, T6/332, 385, T8/155, T9/3, 354), *alkalmatosok* (T3/106), *alkalmatosnak* (44/25); *alkalmatosabb* (T11/60), *alkalmatosabb* (T3/134); *legalalmatosabb* (T9/345).

alkalmatosság fn (17)

Rajta, Melítész! itt a' jó *alkalmatosság*, titkonn

előadhatod most Szerelmednek Kínjait, próbáld meg, bátorkodj (42/677). Éris, a' visszavonás Istenasszonya kap az *alkalmatosságon*; s Dorotytyát választja ki a' háborúság' szerzésre (T5/653). Minden Mondanivalók között legelsőnek tartottam, hogy ennek a' Verzetnek, melly a' maga nemében Magyar nyelvünkön első Próba, eredetét, okát, és *alkalmatosságát* előadjam (T7/48). *alkalmatosság* (45/103, T5/635, T10/15, 58), *alkalmatosságot* (52/131, T5/689, T7/100), *alkalmatosságnak* (T10/22), *alkalmatosságra* (54/29, T2/1, T10/77), *alkalmatosságokra* (T10/60), *alkalmatossággal* (52/86), *alkalmatosságával* (41/1).

alkalmaztat i (1)

...az asszonyi rhythmusai ugyan jól mennek; de a' hímekeket sem a' Német nyelv természetéhez nem alkalmaztatja, sem a' Magyaréhoz (T6/364).

alkalmaztatni in (2)

Stylusomat szándékoztam Czelomhoz, a' dologhoz, és a' személyekhez *alkalmaztatni* (T7/397). *alkalmaztatni* (T7/296).

alkalmaztatott in (1)

...s ennél fogva éppen természetéhez *alkalmaztatott* neve lett volna (T5/480).

alkalmaztatva in (1)

A' Jámbsok régenten gúnyolásra, és gyalázásokra voltak *alkalmaztatva* (T9*/290).

alkonyodat fn (1)

Közelébb, midőn ötet *alkonyodtakor* hijába keresem vala a' szállásán, megtalálám az erdőben, hol egy hantdombon pihen vala (50/3).

alkot i (1)

Én vagyok az, a' ki formáltam az embereknek sziveket és *alkottam* az ő testeket (T1/228).

alkotás fn (5)

Hol lehet már álmétkodásra méltóbb dolgot képzelni, mint a' Nagy Világnak a' Semmiből tupa Szóval való *alkotása!* az Embernek ez Isten' másának, Világ Summájának teremtése! (T5/287) *alkotása* (T6/112), *alkotását* (T7/407), *alkotásának* (T5/293), *alkotásával* (T9/12).

alkotmány fn (1)

Hatalmas Szeretet!... Te rázod meg ennek a' nagy *Alkotmánynak* tsontjait, melly a' hadakozók, és a' rá épített tornyok alatt is nem tántorog (40/50).

- alkotva in** (2) Ugyan is az ember fülei igen mesterségesen vannak *alkotva* (T3/69). *alkotva* (52/77).
- alku fn** (3) Szamarabb volna ugy az ember te nállad, ha a' maga szamarával ilyen *alkura* lépne (41/456). *alku* (43/164), *alkunkat* (38/11).
- áll¹ i** (58) Alig *állok* már lábamon is a' nagy Esső, a' nagy Éhség miatt (41/459). London. Itt a' Parlamentum még most is *áll* (43/102). Ha a' Collegium' java azon *áll*: ám legyen! (45/62) — Nem a' nagy lármába *áll* a szabadság (41/106). Az Anákreon' Jambusa a' minn ő írta minden Ódait 3 láb-ból *áll* és egy syllabából (T9/314). Ez jeles személy, ő Parókát is visel, és néki minden jól *áll* (52/135). — vigyázz reá milyen bosszút *állok* azokon a' kik nékem magokat ellenem szegezük (T1/254). — mind ezektől a' Kellem' édes Fiai eltávoztak, 's a' Fő és a' Szív kietlen Pusztává hagyatott. A' Bujaság és Szorgalom *állottak* helyekbe (42/845). *áll* (4/130, 33/25, 41/328, 42/983, 1061, 43/358, 52/54, 139, T1/295, 330, T3/6, 109, 236, 262, 279, 350, T4/54, T5/271, 596, T6/373, T7/283, 332, 352, T9/30, 635), *Áll* (43/354), *állok* (44/129, 129), *állanak* (3/174, T3/337, 554, T6/339), *állott* (33/113, 42/303, 507, 532, 594, 44/37, T3/285, 350, T4/17, T5/675), *állottam* (42/420, 44/88), *álltam* (54/108), *állottak* (36/110, 42/230). — *állana* (T8/72), *állanának* (52/28). **Ik:** *be~*, *el~*, *elő~*, *fel~*, *félre~*, *helyre~*, *ki~*, *meg~*, *mellé~*, *össze~*, *rá~*.
- áll² fn** (1) ...engemet nem rettentene az alkalmatlan Vén-ség lomha (bádgyadt) Hidege. — Görbe a' vá-lam, fejr az *állam*, felfogom venni szokott Lan-tomat, és rosszul igazgatott Húrjaimmal rekedtt Szómat eggyesíteni fogom (8/62).
- állandó mn** (9) Eljön az a' Szomorú Kor, mellyben... balgatag-ságnak fogják mondani az *állandó* Szeretetet, a' mikor szívesen tsókolni valakit vétek, 's al-atomba bujálkodni Okosság lészen (42/855). Itt ebben az én versemben az a' kellemetes piros kis gömbölyű virág értetődik, mellyet kerteinkben
- állandó* gyökerekről szaporítunk, és Százszor-szépnek nevezünk (T9/696). — mikor a' Dalok-ban lévő soroknak száma is *állandóul* meg van határozva, 's ennél fogva minden Dal egyenlő nagyságú (T8/88). *állandó* (34/99, 39/34, 52/79), *állando* (48/23, T3/102), *állandok* (48/122).
- állandóság fn** (1) Ah, emlékezz rá óh szép Iréne, hogy *Állandósá-got* esküdtél nékem: ah, térj vissza, szeretett Kin-tsem, ah, térj vissza első Szerelmedre (25/34).
- állani in** (2) Állottam ott, 's mentem ott; ahol *állani*, vagy men-ni jonak láttam (44/89). Most ha keményebb léssz hozzám, az én Haragom ki kél hűséges Szolgálatomért bosszút *állani* (7/35). **Ik:** *el~*, *fel~*, *ki~*.
- állapodás fn** (1) Három *állapodása* vólt, mindenikben újj újj nemét érzette szerencsájének: első vólt Porto San-to, második Porto bello, harmadik Porto Ricco, kedves három ki kötő helyek America keleti ol-dalain (43/118).
- állapot – állapot fn** (24+1) Aha! most érzem már, millyen derék *állapot* sza-badnak lenni! (41/31) — Itt elbeszéllettem néki egész *állapotomat*, a' mint az Indúlat ki buzgot-tatta Szívemből (42/481). Az Első ez, hogy az idő, a' mikor a' fársángi *állapotok* estek, a' Poé-ma' meneteléből nyilván kijön (T7/107). Így tehát a' Versezésnek három neme szerint, három következő részbe előadjuk a' Sarkalatos, a' Mértékes, és a' Kéttzeres Verseknek *állapotját*, és mesterségét (T3/114). Hazám! Ha a' te leg-kissebb Fiadnak van jussa arra, hogy a' te *állapotodba* részt vegyen: engedd meg, hogy én a' te boldogságodon örvendjek (T11/2). — ki üt-közhetik meg rajta, ha a' míveltebb nemzeteknél az előfordúlt *állapotokra* írogatott versezetek olyan kedvetlenségbe, sőt meg vetett tsúf hírbe, szóba keveredtek (T10/64). *állapot* (44/61), *Állapot* (26/29, 33/14), *állapo-tom* (41/236), *Állapotod* (28/40), *állapotot* (33/36), *állapotomat* (41/486), *állapotodat* (41/447), *állapotjokat* (41/113), *Állapotba* (42/473), *állapotban* (33/79, 48/39, T1/144), *állapotjában* (T11/60), *állapotjokon* (33/74), *Állapotjáról*

(12/33), *állapotjánál* (33/32), *állapottal* (41/376), *állapotoddal* (4/205).

állás fn (1)

Itt a' Múzsának sem Lelkéről, sem testéről nints a' szó, tsak a' ruhájának az *állásáról* (T8/161).

Ik: *fel~*, *környül~*. **Ö:** *bosszú~*.

állat fn (40)

Ni! mint örülnek körültem minden *állatok*, mint vigadnak egymás társaságába (41/76). Számár! Hiszen lám az imént nem csak suttogni, hanem mint a' veszett *állat*, bögni 's ordítani is mertél? (41/182) — Légy érzékeny, és erős: olvaszd össze az *állatot* az Istennel, 's úgy válik belőled egy nemes valóság, úgy lesz az EMBER! (54/205) — Egy nagy Úr udvarában laktam én, sokakat ki ismértem közülök, 's hidd el, nincsenek nállok tsudállatosabb 's szörnyebb *állatok* (41/197). — [az emberek] uralkodnak a' hozzájuk hasonló *állatokon* (41/202). — meg holt *állat* az a' Csók a' melyre a' megsókoltatott szépség tsókot nem ad vissza (37/34). A' Poézis Lélek, a' mely elevenített, e' nélkül a' Vers tsinálás megholt *állat* (T3/32).

állat (40/18, 41/102, 176, 210, 211, 353, 441, 42/479), *állatok* (40/78, 41/84, 94, 132, 188, 220, 249, 323, 347, 477, 480), *Állatok'* (3/cím, T9*/602), *állatot* (41/288, 299), *állatokat* (4/6, 41/307), *állatit* (41/198), *állatjaikat* (41/45), *állatnak* (40/39), *Állatnak* (41/464), *állatoknak* (40/41, 41/253), *állatra* (42/1033), *állatokhoz* (41/172).

Ö: *csuda~*, *ember~*, *paraszt~*, *vad~*.

állatdomb fn (1)

Az Eléfant, és minden temérdek *Állatdomb*, a' sokféle aprómarha, és minden féregfaj, a' mi az erdőknek fájin, a' mi a' levegőben és a' vizekben él, mind-mind érzi hatalmát a' mindent felélesztő Kikeletnek (50/49).

állatocska fn (1)

... 's a' mezei vagy vízi tsigához azért van a' bornemisza szerető hasonlítva, hogy felette lassú és vídorság nélkül való hideg és fejez vérű *állatotska* (T9/590).

állatszerető mn (1)

Örült az *állat szerető* szarvas, hogy az édes szabadság mellett így buzog a' szamár is (41/21).

állattárs fn (2)

Ah! az igazságtalan állatok, ha ember társaikkal

is így bánnak: — hát *állattársaikkal*, a' kik felet[t] olly magosan képzelik magokat, és a' ki-ken olly határtalan Just nyertek saját Kevélységektől (41/324).

állat társunk (41/482).

allegória fn (1)

Epica, Beszélős, a mellyben a' Poéta maga Személyében mond és beszél el valami történet, vagy egyebet, p. o. Mesék, *Allegóriák*, Regék... (T5/21).

allegóriás mn (1)

Nem azért, mintha az *Allegóriás* Eclogáknak barátja volnék (54/30).

állhat i (2)

Ezt nem *állhatom*; talán azért hogy alföldi számon vagyon (T6/266).

állhattak (33/111).

Ik: *ellene~*, *ki~*, *meg~*.

állhatatlan mn (5)

Én elhagyok egy *állhatatlan*, Te elvesztesz egy igaz Szívet (9/58). Lassú Szellők lengedeztették a' Fák' Leveleit; apró Árnyékok — a' Homály' és Fény' *állhatatlan* Leánykái — jelentek meg, 's némán suhantak el a' Gallyak között (42/52).

állhatatlan (8/50, 10/58), *álhatatlan* (T1/217).

Ik: *ellene~*.

állhatatlanság fn (1)

Szeress ismét Iris, a' te szép Kellemetességeidért *Állhatatlanságodnak* megbotsátok (34/43).

állhatatos mn (3)

Édes Atyánk a' Krisztus Jézusban... adj oly *állhatatos* és mindent könnyen kiálható szívet, hogy ha nyomorúságok érdekelnek bennünket, el ne tsüggedjünk (48/200). Én *állhatatosann* hiszek a' hatalmas Szeretetbenn (42/910).

állhatatosan (T5/203).

állhatatosság fn (1)

A' mint te tartod minden te Ágadat, tartson Klóris nekem *állhatatosságot* (24/5).

állható **Ik:** *ki~*.

állhatván in (2)

... a' kemény tüzet nem *állhatván*, reterálni kéntelenítették (43/12). — szívem' titkos ütésinek elene nem *állhatván* már a' versek közzé a' Lilla név be is lopódott (T8/60).

- állít** i (2) *állítaná* (33/58).
 ...sok ember tsegéjével is *állítaná*, hogy ismét a' régi orr nőtt ki (52/104). Az Ellenség a' mi Posztunkat el foglalván, rajta mindjárt Szerelem Fáját *állított*, 's nagy Vive le Amour! kiáltások között beljeb nyomúlt (43/16).
Ik: *fel~*, *meg~*.
- állítani** in (1)
 ...ezzel a' ti Természeti Jussaitokat akarja erős lábra *állítani*, titeket nyomorult rab szolgálkból szabad emberekké tenni (T1/76).
Ik: *fel~*.
- állítás** fn (1)
 ...a' Hold ugyan elég tágas lett volna, és ott az együgyük' *állítás*a szerint Dávid hegedűlvén, nem lett volna szükség a' Toponári Zsidókat is Pégazus' szárnyain felforspöntoltatni (T7/123).
állíthatni **Ik:** *meg~*.
- állítván** in (1)
 ...'s azonnal Kebelének mennyei Seráljába a' titkos firhang alá zárta[, ö]tven szemérmes violát, és egy szomorú Nártzist *állítván* Örül annak nyílására (42/428).
- álló** in (5)
 ...meghagyod őket eredeti *álló* helyekbenn, hogy nagyobb tsudát tégy ő közöttök (40/88). — 's úgy formálnak egy 4-sorból *álló* Strophát (T6/342).
álló (T1/262, T3/389, T6/67).
Ö: *bosszú~*, *ellene~*, *ki~*, *közel~*.
- állókép** fn (1)
 Melítész ment a' Pálma erdőbe, márvány és ezüst *Állóképek* között nyúlt fel egy tágas ösvény egészen a' Templomig (42/253).
- állott** **Ik:** *meg~*.
- allúzió** fn (2)
 Vajha azt a' nagy Interesszét, a' mit a' XVIban a' Ferentz névre való *allusió*nak eltalálásából veszek, a' XVből is olyan praecise vehetném! (T6/181)
allusiót (T6/268).
- állván** in (2)
 Ezek között legszebbek azok, a' mellyek páros és páratlan tagokból *állván*, gyönyörűen lehet őket változtatni a' Lejtő, és Bukó sarkalaton (T3/239).
- állván** (33/58).
Ik: *fel~*.
- álljuk** fn (2)
 ...a' titkos és *álljukakon* járni soha nem telt ki tőlem, nem is vólt kívánságom, a' mit sokan balgatagságnak nevezhetnek (47/3). — kívánták a' szép Lelkek a' magok gondolatihoz a' külső hármóniát is hozzá adni; hogy így a' füleknek *álllyukainn* bé lopodván az agyvelőbe nyájjas fortéllal vehetnék meg az elmének fellegvárát (T3/49).
- alma** fn (3)
 Ősszel a' szagos Körtvélyeket pirosra, a' puha *almákat* sárgára nyalogatják (42/801). — s vídám tztrom és Narantsfák állottak végig rajta, a' mellyekenn érett 's éretlen *almák* söt virágok-is lévén még, a' szemet és száját gyönyörködtették (42/231).
Almákat (36/48).
Ö: *arany~*, *birs~*, *narancs~*.
- alma mater** fn (1)
 ...az a' Colleg. mellyet *Alma Maternek* tartottam kebeléből számkivetett (45/37).
- almányi** mn (1)
 ...*almányi* könnyeket hempelygettetz ki elmeredt szemeimből (3/92).
- álmatlan** mn (1)
 ...akkor, ha már én meg tsókoltam, daloljátok azt a' dalt, mellyet párosságtoknak első *álmatlan* éjjelén daloltatok (42/994).
- álmélkodás** fn (9)
 ...a' mint már mondtuk, hērós Aeneás, és az ő Dolgai *álmélkodásra* indítók (T5/522). — az olvasótól mind a' Dolog, mind a' Versezet eránt, helybenhagyást és dítseretet érdemel ugyan; de ötet az *álmélkodásig* fel nem emelheti (T5/408).
álmélkodás (T7/129), *álmélkodást* (T8/112), *álmélkodásnak* (T7/86), *álmélkodásra* (T5/285, 705, T7/147), *álmélkodásig* (T5/234).
- álmélkodik** i (1)
 ...helybehagyjuk, betsüljük és dítserjük ötet, de nem *álmélkodunk* rajta, mint ama' Hēróson (T5/128).
- álmélkodni** in (1)
 ...már akkor *álmélkodnunk* kell az ő túrni szánt, az ő okos, istenfélő, és mindenkor diadalmaskodó bajnoki Lelkén (T5/226).

álmodhat i (1)
Istenem! hogy juthatott nékem eszembe az a' szemtelen... hogy *álmodhattam* én arról a' gyalázatosról (42/1116).

álmodik i (11)
...az Asszonyoság pedig a' sok csuda képekkel majd minden éjjel véle *álmodják* (T7/137). Érzem, az ő Tőreiből, érzem, hogy Lelkem ki fejtőzött: nem *álmodok* mostmár egyszer, nem *álmodok* Szabadságot (9/4).
álmodok (23/8, 14), *Álmodom* (9/11), *álmodtam* (23/7, 42/496, 1029, 1029), *Álmodtam* (23/7).

álmodom fn (1)
Valyon Bárdossy Úr... a' végére vetette az ÁLMODOMat? — pedig a' száraz Descriptionak ez az egy utolsó Hexameter ad BÖKKENŐT! (T6/258)

álmodozás fn (4)
Ijedtében felrezzzen, és ébrenn folytatja *álmodozását* (51/51).
álmodozások (43/381), *álmodozásokkal* (36/129), *Álmodozásokkal* (42/879).

álmodozik i (1)
Inkább fel fogadnám, fel, örökre pedig, hogy soha nem-is *álmodozom* a' Szabadság felől (41/462).

álmodva in (1)
Ha valaha egy Pillanatig, *álmodva*, én boldog vagyok: Azután megnevededik az én Gyötrelmem, mikor vissza tér a' Nappal (23/34).

álmos mn (2)
Le hajlott annak zöldellő partjára, hogy *álmos* szemeit és nedves ajkát meg mosogassa (42/1044). Mihelyt a' feljövő Nap még *álmos* Sűgáiraival a' Napraforgóra pillog... felkelek magamis puha ágyamból (4/78).

álnok mn (1)
...vidd el magadat, és többé ne kerülj elejébe azon Szűznek, a' kinek te tsalt akartál vetni, *álnok* tsókoló (42/1078).

álnokság fn (1)
Írigység, gyűlölség, áskálódás, üldözés, *álnokság*, tsalárdság, tolvajkodás, és végre öldöklés és vérontás — ezek tennék akkor gyilkoló-barlanggá e' világot (52/14).

alól nu (13)
...ne vónjátok ki magatokat az én mindenható

törvényeim *alól* (T1/93). Mihelyt ez a' Munka III kötetben a' Bétsi Sajtó *alól* kikerült, azonnal egész Európában... kapós volt (T5/601). — 's az aluvó Leánykának Szemére ötször-tisztált mákolajat hullatott, 's egy kis szőnyegetskével béterítette azt, a' szemöldökétől fogva a' pilláján *alól* (42/1000).
(40/106, 112, 43/236, 50/6, 26, 54/87, T1/140, 141, 240, T5/605).

alóla hsz (1)
Eljő a' halavány Hold, hogy éjjel mintegy lopva katszongasson elszenderedett Földünkre, hol félig dugja ki ábrázatját ama' nagy árnyék mellől, mely a' kiterjesztett Erősség' mezejénn lebeg; hol tellyes ortzával kandikál ki *alóla* (40/32).

alom fn (2)
...mindnyájan úgy tekintik egymást, mint egy *Alomba*, egy fészekbe nevelkedett atyafi állatok, a' kiknek egy anyok a' Természet, köz törvények a' Szeretet (41/480). — készek léznek arra-is, hogy a' legtáplálabb füveket számodra meg mutassák, száraz leveleket hordjanak fekvő *Almodra* (41/475).

álom fn (33)
Ha sokára elnyomja az *álom*; akkor útálatos képek intselkednek reá nyugvóhelye körül (51/38). Ezekkel jön le az *Álom*, az az édes *Álom*, mely a' megrontsólt Halandót a' hajdani Arany időre által teszi (36/122–3). Kies volt az ő *álma*, mint maga a Vidék (42/947). Nem verte ki szemedből azt a' mély *álmat* a' Puskák' ropogása (3/31). Én a' te *Álmaidat* Énekkal akarom ketsegtetni (6/22). — az ő tekintetében tsendes *alom* látszott, és a' nappali mosolygás. Illyen az Ártatlanság! (42/955)

álom (34/152, 53/41), *Álom* (23/cím, 42/53, 872, 872.), *álmom* (42/1108), *álmot* (42/112), *álmodkat* (43/494), *álmodat* (42/1121), *álmat* (T1/288, T10/55), *Álmaimat* (23/4), *álomba* (42/1112, T1/41), *Álomba* (23/30), *álmomba* (42/299), *Álmomba* (3/13, 23/1), *álmomban* (42/1076), *Álmomban* (10/10), *álmodban* (42/1132), *Álmomban* (9/12), *Álmodból* (42/196), *álmából* (4/217), *álomnál* (44/34).

Ö: fél~.

álombeli mn (2)
Örült, hogy vígkedvű Leánytársa lepte meg, 's

neheztelt, hogy nem az *álmombeli* Ifjú jöve el (42/1082).

Álmombeli (36/220).

álmólátás fn (1)

Mint egy *álmólátás*, úgy jelent ő meg előttem (42/1109).

álorca fn (1)

...tudom mikor a' tisztelet *állortzáját* színlette magára (40/176).

álorcás mn (1)

P: o: alak=orcza hinc alakos=álorczás (T6/107).

álpesi mn (2)

Az iszonyú vén Tserfák az *Álpesi* Kőszirtekenn már az ő bogos Gallyaikról le rázták a' tunya Zúzmarázt (7/11).

Álpesi (24/15).

alsó mn (1)

Ezt a' szemfedelelet a' leg vékonyabb estvéli homályszálaból szótték a' bibirkákó tündérek, *alsó* részére pedig válogatott színekkel Morfé ilyen képetskét hímezett (42/1001).

alsó-berettyói mn (1)

A' békesség a' Tóczó és *Alsó Berettyói* Hatalmasságok között meg van (43/193).

alsóparlamentum fn (1)

London. Itt a' Parlamentum még most is áll, a' Felső Ház Deputatiót rendelt az *Alsó Parlamentumhoz* (43/103).

alszik i (17)

Gyengült Ábrázattal, izzadt Kebellel parasztosann elterülve *alszik* a' már learatott Gabonánn a' magát únt Arató (8/16). — 's a' Halál tsendesenn *aludtt* egy félíg beszakadt homokpartonn (42/106).

alszik (36/294, 41/349, 43/271), *alszom* (42/1027, 54/174), *alszol* (3/30), *alszunk* (4/109), *alusznak* (36/62, 42/815, T10/26), *aludtam* (42/496, 1028). — *alumnál* (42/1136). — *Aludj* (3/213, 42/495).

Ik: *el~*, *végig~*.

által nu (72)

...az igaz nyugalom, a' víg elme, a' friss test egyedül a' munka *által* származik (4/209). Miért nem tarthatom egy álmom *által* szívét megígézve (34/152). Felséges Isten... adj ditsóséget lelkünknek Idvességét a Jézus Krisztus *által* Ámmen

(48/236). — és egyébaránt is Voltérnak az Epopeáról, 's a' jelesebb Epicusokról irott Értekezése Néhai jó emlékezetű T. T. Pézteli *által* a' Henriás' végén magyarul is olvastatik (T5/177). Indulj el a' rejtek völgyekbe, járd el a' patakok széleit, egész télen *által* bőséggel fogsz találni zöldellő füvet (41/434). Setét agg fák között, tövises bokrokonn *által*, út nélkül vágatott egygy Kőszirtről a' másokra (42/210).

által (3/145, 9/42, 34/16, 26, 104, 105, 163, 36/144, 165, 183, 184, 41/176, 42/591, 653, 1043, 48/168, 222, 230, 49/51, 55, 50/36, 51/10, 52/12, 107, 54/230, T1/5, 8, 9, 24, 118, 190, 220, 239, 241, 339, 358, T3/55, 73, 313, T5/126, 185, 314, 363, 444, 666, 712, T6/325, T7/361, 367, 373, 382, 387, 390, T8/25, 27, 52, T9/26, 197, 198, 709, 745, 781, T9*/169, T10/37, T11/66, 93).

Ö: *az~*, *mindaz~*, *mindazon~*.

általa hsz (9)

Rebekát követségbe küldi a' Gavallérokhoz, és *általa* ezektől Carnevalnak és a' nagy matriculának feladását 's a' közönséges bocsánatkérést parantsolja (T5/661). Kilép tehát elsőben is a' Kleist' Tavasza, 's némelly apróbb Versezeti, *általam* Magyar Nyelvre fordítatva (T4/13).

általa (T6/90, T9/87, 656, T9*/104), *általatok* (3/179), *általok* (T3/529, T8/118).

Ö: *ő~*; *teáltalad*.

általában i. **általjában**

általad i (4)

...a' Várat az Öreg Comendáns, jóllehet még tovább is tarthatta volna, mindjárt *által adta* Capitulációra (43/24). Hogy pedig én ilyen gondolatokat hánytam magamban azt én bennem vagy az én Lelkem, az én ollyannak termett Lelkem tsinálta, vagy az én bővebb esmeretségem azokkal a' Nagy remek Lelkekkel, a' kiket Görög Ország és Róma tsudálkozással *adott* a' maradéknak Tanitokúl *által* (44/59).

által adom (42/1072), *adta által* (43/61).

általadattatik i (1)

A' Convent Decretálta... Hogy a' foglyok a' Hy-menale forumnak *által adattassanak* (43/44).

általán hsz (2)

A' Földön kellett hát Játékomnak nézőhelyét felütnöm, és *általán* fogva Nemzetemnek lakóföldén valahol (T7/128). A' mi hazugság, az egygy

általjába nem lehet hasznos az emberi nemzetnek; valamint az a' mi néki *általán* fogva ártalmas, nem épülhet az Igazságon (T1/2).

általellenben hsz (3)

A' Louvre Palotával *által ellenbe* van a' Párisi Telegraf (43/633). Ez utolsót óhajtanám 's pedig úgy, hogy a' két Fordítás a' nyomtatásban *által ellenben* esne egymással (T6/288).
által ellenbe (43/75).

általellenében hsz (1)

Meg billent az a' Telegrafus is, a' mely a' Kártigám Palotája, és a' jegenye fás Thuillera között a' Litteraire bastillének *által ellenébe* vagyon (43/85).

általenged i (1)

Hazám!... *Engedd által* a' te érdemes Naggyaidat az én együgyű tollamnak, hadd dítsérjem én azokat, 's hadd hirdessem a' népeknek (T11/3).

általereszt i (1)

...az én Nemes Nemzetemnek fénylő Virtusai, melyeket e' kegyetlen Századok is sérthetetlen *eresztetek által* az özveesküdt inségeken (3/177).

általhágás fn (1)

...ha magadat ez alól a' rend alól ki akarod venni, tudd meg, hogy a Gyüöltség, Bosszuállás és Unalom mindenkor készen vannak, az ő meg másolhatatlan tanácsa *Általhágásának* meg büntetésére (T1/143).

általható in (1)

...mint ögyeleg hitel nélkül az hazug és csalárd, mint reszket a' képmutató az Igazságnak *által ható* tekintetéből (T1/280).

általjában hsz (2)

Molnár Albert... a' Magyar Lexiconjában pedig a' Martalék szót *általlyában* Praeda és Manubiae szavakkal világosítja (T9*/495).
általjában (49/27).

általjár i (3)

...rend szerént tsak a' heves és zivatar gyönyörűségekre áhítóznak, a' mellyek az egész lelket megrázzák, és egyszerre minden érzőinakat *általjár*nak (52/42).
járja által (42/602), *általjárta* (T3/417).

általjövén in (1)

Az ő kedves régi Fészkeből egész' az Égyptomi

Fövényektől fogva a' kis Fetske jön, *általjövén* a' Tengerenn (7/16).

általkarol i (1)

Ohajtott Nimfájához közelítvén *által karolja* kebelét, 's megsókolja ötét (42/1149).

általköt i (1)

...*kösse által* Virág Úr ennek Kantusát Ioniai Zónával derékon, mint a' görögök (T8/161).

általlát i (3)

Hogy ez a' Találmány betses és hasznos, azt az Úr maga is *általlátja* (52/106). Ha nem fejtegetemis hosszasan, *általlátjátok* tudom tzelezásomat (46/10).
által fogják látni (41/138).

általláthat i (2)

Nem *láthatom által*, miért lehetne a' Magyar Nyelvnek gyalázatjára az, hogy mind a' régi ditsőségesen elhúnyt Világnak, mind a' mai felette igen tsinos Európának, mértékét, hármóniáját és ízlését egyedül ő, a' ki követheti? (T8/138)
általláthatja (44/7).

általlátni in (1)

Okát könnyű *általlátni* (T10/35).

általléphet i (1)

Miért nem *léphetek* a' Hazugságról *által* az Igazságra (34/153).

általmegy i (4)

Igy *ment által* ez a' terminus, a' Drámák országából, az Epopoeákéba is (T5/460). *Által megyek* rajtad per jocum: szélyyel fogom azon Habokat zavarni: zavarossá foglak Partjaid közt tenni, mikor a' Tenger felé mégy (20/26).
által megy (T10/80), *által mennek* (T10/78).

általmenetel fn (1)

Dagályos Tsermelyetske, mi nevelte meg néked új Habjaidat? állítsd meg folyásodat: én Klóris-hoz megyek: nyisd meg az *Általmenetelt* (20/3).

általmenni in (1)

...de ha hozzá tesszük 's megfontoljuk azokat a' szörnyű akadályokat és inségeket, a' mellyeken néki *által menni*, 's győzedelmet venni szükséges volt (T5/223).

általment in (2)

Kegyetlen Bajtétele után a' Katona az *által ment* Haragokat így beszél (9/49).

- általmenvén** in (1) jából *által-varázsolhatjuk* (T7/187).
Tavasszal fűvekkel s virágokkal, és bársony
színt játszó palástal van be vonva a föld: télen
pedig *által menvén* a' hideg szelek elveszik a'
gyönyörű mosolygást (48/11).
- általölel** i (1) **áltat** Ik: *el~*.
...egy játszi fiatal Pillangó *által ölel* tsínos lá-
baival (4/99).
- általöltöztet** i (2) **altomban** hsz (1)
Békaegérhartz, írta Homér, *általöltöztette*, Cs.
V. M. a' Blumauer' módja szerint (T5/532).
általöltöztetett (T5/591).
Hová te is illy késő éjtszaka, mikor néktek *alunni*
kellene? (3/1)
aludni (41/71, 72); *aludnom* (42/1028).
- általrumpálódni** in (1) **aludni – alunni** in (3+1)
Itten, ha ki fejti az Éj fuscus Kárpitját, az Éggel
vetélkedő Tengerbenn tündöklőbb, szebb Tsil-
lagokat sokasodni, és a hideg és setétellő Ha-
bonn látni fogod *általrumpálódni* a' Súgókat,
és szikrázni a' Hóldat (21/11).
Hová te is illy késő éjtszaka, mikor néktek *alunni*
kellene? (3/1)
aludni (41/71, 72); *aludnom* (42/1028).
- általtehet** i (1) **aludt** Ik: *meg~*.
...abba tehát szerentsébb nálam, hogy az ere-
detiből egyenesen *tehette által* nyelvünkre, a'
midőn én tsak a' Frantzia folyóbeszédéből boldo-
gúlhattam (T5/586).
álumnusi mn (1)
A' felnőttek eledelt adnak a' születőknek: és bi-
zony ezek is nem sokáig lesznek *álumnusi* (28/14).
- általtesz** i (4) **aluszik** Ik: *ki~*.
Ezekkel jön le az Álom, az az Édes Álom, melly
a' megrontsolt Halandót az Arany Korba *által*
teszi (42/873). — tudd meg, hogy itt nem a' Ma-
gyar Hadi Tiszt, hanem a' Szamár- vagy-is ka-
putzinus beszéll, — a' kinek szavait a' mennyire
nyelvünk engedte, híven *által tettem* (41/10).
Ugyan versengettek azon minden Európai Nem-
zetek, hogy ezt az Újabb Világnak legédesebb
Poémáját önnön nyelvekre *átaltegyék* (T5/276).
által teszi (36/124).
álút fn (1)
De soha, sem alatsony Lélektől ki koholt *áll*
utakon... nem kívántam arra jutni (44/70).
- általváltoztatik** i (1) **alvás** fn (4)
...ezek pedig vagy a' Belinda hajfürtyjével a'
hódba vettetnek számki, vagy talám Dorottyával
a' Gráziáktól *általváltoztatnak* (T5/723).
Igy telnek el az én Napjaim egymásutánn *alvás*,
evés, piperézés, játék, nyájasság, öröm és szere-
lem között (4/111).
Alvás (36/266), *alvások* (43/380), *alvástokban*
(42/953).
általvarázsolhat i (1) **alvezér** fn (1)
Minden Szép Tudományoknak és Mesterségek-
nek, jelesben a' Poézisnak is fő végek az Ámulás
(Täuschung); ha t. i. eleven és természeti elő-
adásunkkal az Olvasó' Szemlélő' vagy Hallgató'
Képzeldését annyira elámíthatjuk, hogy azt a'
mi költött Scénánkba vagy indulatunkba, mint
valamely új világba, a' maga realis Situáció-
Dorottya 4 öreg Kisasszonyt tanátsosoknak és
Alvezéreknek választ (T5/659).
- álum** hsz/ksz (18+1) **alvilági** mn (1)
I. hsz Ugyan jó *ám* nem dolgozni, kivált —
másnak (41/43). De *ám* még nem késő (41/488).
Ha a' Collegium' java azon áll: *ám* legyen! (45/62)
ám (22/23, 41/334, 42/1097, 43/701, T3/341,
469, T5/353, 354, 385, T6/27, T7/20, 137), *Ám*
(3/177, 41/442, 42/1133).
...egyszóval az *Alvilági* Jupiter fényes egy Sze-
mély! (T5/428)
- álum** hsz/ksz (18+1) **alvó – aluvó** in (2+2)
Morfé egy költeményes Tündér, ki szárnyalt a'
berek' árnyékából, 's az *aluvó* Leánykának Sze-
mére ötször-tisztált mákolajat hullatott (42/997).
alvó (42/278, 980), *aluvó* (40/32).
- álum** hsz/ksz (18+1) **ám** hsz/ksz (18+1)
I. hsz Ugyan jó *ám* nem dolgozni, kivált —
másnak (41/43). De *ám* még nem késő (41/488).
Ha a' Collegium' java azon áll: *ám* legyen! (45/62)
ám (22/23, 41/334, 42/1097, 43/701, T3/341,
469, T5/353, 354, 385, T6/27, T7/20, 137), *Ám*
(3/177, 41/442, 42/1133).
II. ksz Erre Chloé, *ám* hiszen ha terhedre va-
gyok, úgymond, kérdésemmel, félre állok attól
(42/1091).

Ö: *ímmel-ámmal.*

ama nm (69)
...alig ment *ama* keskeny Róna mellé, mely a' szigetbe vezet, 's azonnal egy vadász tarisznyát talált a' harasztón (3/157). Mint vagy Rozália? érzed é *ama'* mennyei ifjútól hozott Nektárnak ízét ajakidon? (42/1141)
ama (33/14, 37/10, 40/19, 120, 41/38, 68, 119, 122, 400, 42/145, 890, 906, 921, 1129, 43/86, 121, 496, T1/10, 48, 79, T3/22, 340, T5/181, 199, 214, 447, T8/122, T9*/527), *ama'* (16/31, 40/30, 42, 172, 42/138, 282, 333, 779, 1113, 1136, 46/3, 51/11, 12, 52/116, 53/14, 54/86, 135, 215, T4/39, 161, 195, T5/128, 196, 246, 310, 501, 506, 553, 562, 566, T6/60, 171, 246, T7/299, T8/119, T9/441, T10/36), *Ama'* (T4/100, T5/411).

Amarillis fn (13)
Az én *Amarillisom*, szép, és nem szépezett, dolgoz mint a' méh, édességet hord ő az én Számra, és engemet elaltat (4/222). *Amaryllis* Idyllium Schraud Kir. Tanácsosné' halálára (54/cím). *Amaryllis* (54/35, 51, 60, 68, 82), *Amaryllisom'* (54/108, 250), *Amaryllist* (54/90, 136), *Amaryllisunknak* (54/243), *Amaryllistól* (54/94).

amarra hsz (2)
...egy szép szekérbe most erre majd *amarra* vitette magát a' hattyújin (33/133).
amarra (41/354).

Amathus fn (1)
Még *Amathust* nem választotta maga lakhelyének (33/129).

amaz nm (38)
...ezek húzzák öszve *amaz* ártatlan virágnak szálatkáit az illető Kéz előtt (36/40). — ez egy Hartznak eleven Képét téríti Gondolatomba én-nékem; *amaz* egy Békességét (26/19). — előbb pedig egy kevéssé a' vén Krémesz, és a' fekete Diofantus sóhajtozott, *amaz* a' szűk időről, e' pedig tettetéből (41/275). Még is képzelem, hogy találkozni fognak olyan Nénék, a' kik vagy itt, vagy amott megbotránkoznak vagy ebbe, vagy *amabba* (T7/238).
amaz (25/28, 36/169, 42/45, 793, 44/74, 51/50, 52/81, T1/90, T3/225, T4/86, 161, T5/365, T6/162, T7/32, 245, T9*/101), *Amaz* (T6/391), *amazok* (T5/462, T6/341, T9/254, 255), *amazt* (40/74, T3/224, 229, T7/361), *amannak* (T3/221,

T9/433, 622), *amazoknak* (T2/13), *amazokban* (T9*/165), *amannál* (T9/630), *amattól* (41/139, T7/339), *Amahhoz* (44/105).

amazon fn (1)
Mig az *Amazon* Seregek Császárostól elérkeztek Az Ajax vize mellől (43/589).

Amazonum Regio (lat) (1)
Egy Ánglus Hajós Kapitány... a' Terra del Fuego-ba várván az időre, körül járta az *Amazonum Regiót*, melly az ártatlan Gyönyörűségnek Hazája (43/112).

ámbár ksz (6)
...és légyen az *ámbár* kegyetlen tigris, fenyegetsen dühös mormolással még is némellyek nem kívánják el hagyni (48/171).
ámbár (48/212, 49/17, T1/103), *Ámbár* (8/42), *ám bár* (48/164).

ambiciózus mn (1)
Az Istenek, a' kik nékem Lételet adtak, engem igen *ambitióssá* tettek (34/154).

ambiguitas (lat) (1)
Így nem lenne a' mi Természeti Históriainkban annyí zürzavar és *ambiguitás*; nem zavarnók össze a' fragariát és Morust az Eper név alatt (T9/674).

ámbra fn (1)
Az *ámbra* egy gyúlható, hamuszínű, sikeres és jóillatú Gyanta' neme, melly a' zajgó habok által szokott a' tengerből a' partokra hányattatni (T9/708).

ámbrózia fn (4)
...negyedikben van külömb-külobmféle drága portéka, *Ambrósia*, Nepenthe, méz (43/176).
Ambróziát (36/165), *ámbróziájának* (37/30), *Ambróziával* (36/270).

ámbróziailat fn (1)
Ezt mondván a' kellemetes Bézer bíborszárnyainn elrepült mennyei fényt hagyván maga után a' setét Gallyak közt, 's *ámbrózia illatot* a' bokrok körül (42/203).

ámbróziás mn (2)
Ámbróziás étkeket, 's szív élesztő Italokat tettek Filánder és az ő Vendége elejébe (42/314). — ezért hagytam én el az Égnek azt a' kedves adományját, a' Poesist, melly eddig az ideig, ha vígadtam édesen rezgő lantjával akkonpanyírozott öröm nótáimnak, ha szomorú voltam, megnyitotta *ámbróziás* kebelét, abba öntöttem ki pa-

naszaimat (44/180).

ameddig ksz (2)

Micsoda kövér fű van itten, milyen gyönyörűség, vagy békével harapni, vagy csendesen aludni rajta, — igen aludni, 's *a' meddig* tetszik (41/72). *a' meddig* (43/447).

amék nm (1)

Mert ő volt az, a' ki mindenható karjával a' sok ezer Világokba azt az első mozgást indította, *a' mék* által azok saját abrónsaikban mind örökké futnak (50/36).

amellett hsz (3)

Szilágyinak fentebb járók az ideáji, fontosabbak a' kinyomási, mérészebbek a' fordulási; de *a' mellett* döntögöbök nála a' versek, törtebb a' Magyarsága (T5/337).

a' mellett (43/291, T3/369).

amely nm (292)

Ha valamely Személyt vagy tselekedetet előnkbe terjesztenek, a' ki és *a' melly*, a' mi és embertársainknak ereje felett valónak látszik előttünk, te-le telünk bámúlással, tsudálkozunk a' Személynek felséges voltán (T5/109). — mert az élet olyan tenger, *a' melyben* az örömmek és gyönyörűségeknek vízei találtak: most majd olyan el apadt kut fő lesz *a' melyben* semmi gyönyörűségekre nem találunk (48/25–7). Miért nem vagyok az a' ruha, *a' mellyet* ő magára vészen, mikor a' fördőből kijön (34/144). Látd pirosságát a' Hajnal' tsókjai által szépíteni Ifju Egle, a' Gyönyörűség ez, *a' melly* ötet lelkesíti és festi (34/163). — appro sorokat kurjongattak a' Muzsika mellett, *a' mely* ma is meg esik (T3/78). — az alattomos emberektől életemben ritkán tudtam őrizkedni, *a' melly* talám gyengeség is (47/2). — de a' később időkben a' Majmoknak ama szőrtelen neméből való két lábuak, *a' mellyek* magukat embereknek hijják, véletlen reájok ütöttek, jármok alá hajtották (41/119). — és azok csak első 'sengéi azon siralom érzéseknek, *a' mely* egész életét el fogja borítani (48/45). *A' melly* Betyár helyesen tud dudálni több betsületet érdemel a' maga nemében mint a' közepszerű organista (T5/701).

amelyik nm (4)

...akkor bátran szúnyokáltam, annak a' görbe vadkörtyélfának oldalába, *a' mellyik* ott van a'

Notárius akla megett (3/47).

a' mellyik (44/23, T8/52), *A' mellyik* (41/267).

ámen msz (3)

...adj ditsőséget lelkünknek Idvességet a Jézus Krisztus által *Ámmen* (48/236). Éljen a' Törvény, éljenek a' Törvénytevők, éljenek a' Törvény alatt valók, éljen a' Collegium. Vessen ezeknek el-lensége... Elis vész, Uraim! közületek: de fel szüli Eger, vagy Kalotsa. *Amen* (45/118).

Amen (48/207).

amennyi nm (9)

Első tavaszán életének annyit ígért, *a' mennyit* a' tizenhatodikban benne találtunk (54/70). Akármerre fordulok, semmi bajom nincsen, eledel pedig *a' mennyi* kell (41/67).

a' mennyit (3/8, 10/63, 37/43, T6/33), *a' mennyinek* (T6/427), *a' mennyibe* (T5/409), *a' mennyin* (T7/101).

amennyiben ksz (1)

Szabad vagy, *a' mennyibe* mostan Urad nincs, de indulatidnak szükséges volna a' fék (41/104).

amennyire hsz (3)

Én ugyan, a' ki egy vagyok a' Görög és Deák Metrumoknak legnagyobb kedvellőji, 's *a' mennyire* gyengeségetől telik, imitatori közül (T6/15). *a' mennyire* (41/10, T5/706).

Amerika fn (2)

Az itt meg neveztetett helyek, az Asiából, Áfrika alatt *Amerika* Napkeleti részén egész Angliáig, ilyen renddel vagynak helyheztetve (43/639). *America* (43/121).

ami nm (172)

...a' sokféle aprómarha, és minden féregfaj, *a' mi* a' földben, *a' mi* az erdőknek fájin, *a' mi* a' levegőben és a' vizekben él, min-mind érzi hatalmát a' mindent felélesztő Kikeletnek (50/50–1). Oltalmazd a' Hazádat! mert ez térszen tégedet boldoggá és mindent magába foglal, *amit* a' te szived kedvell és becsüll (T1/177). — nyomtatásba akarom láttatni azt, *a' miért* én megérdemlettem Földön-futóvá és Országos infamis Huntz-futtá tétetésemet (45/70). Nem tsak ellenségeit, hanem jó embereit, barátit, sőt tulajdon annyát, 's *a' mi* még több, önnön magát is megszidalmazta (T9/304). Helena kedvet akarván nékiek tsinálni, nepenthest elegyít a' borba, *melly* olly szer, *a' mi* a' bánatot és haragot elüzi (T9/720).

— hadd nyerjek én a' Ti önként való adományok által valamely gazdag Hazámfiától annyit, *a' min* egy kéthúrú lantotskát vehessek (3/146). *Ami a'* Pope két kis takaros Levelét illeti, azt a' Dajka Manuscriptumába hijába kerestem (T6/321). — 's nem ért arra, hogy dolgokat tanuljon, 's hogy olyan kintseket gyűjtsön magának, *a' miknek* betsek az egész életben hasznos (T11/21). Az Anákreon' *Jambusa a' minn* ő írta minden Ódát 3 lábból áll és egy syllabából (T9/313). Innen soha semmi ketsegtetések olly bájos ígézéssel nem tsillámolhattak, hogy *a' mitől* én irtóztam azt édesgető sűgárokkal színelhették volna ki (44/83).

amiatt hsz (3)

Olly édes erőszakkal omlott a' le az én szívemre, hogy az én szívem *a' miatt* egynél többet nem üthetett, és én fel rezzentem (42/1105).
a' miatt (3/211, T11/24).

amidőn hsz (10)

...abba tehát szerentsébb nálam, hogy az eredetiből egyenessen tehette által nyelvünkre, *a' midőn* én tsak a' Frantzia folyóbeszédből boldogúlhattam (T5/586). Kár, hogy Herbariuma, *a' midőn* ezeket írom, kezemhez nem kerülhet! (T9*/693)

a' midőn (45/7, T4/74, T5/238, T7/34, T8/96, T9/124), *a' midőnn* (42/404), *A' midőnn* (42/503).

amíg hsz (2)

Korinne hadd tartsék ez a' titok, addig *a' míg* még a' mi Szerelmünk (34/129).
a' míg (34/39).

amikor hsz (7)

A' mikor te oda jöttél, Rozália szíve megdobbant (36/95).

Amikor (43/458), *a' mikor* (38/44, 42/856, 46/1, T7/106, T8/24).

amilyen nm (17)

Az első angyalnak, vagy minek tartja magát, a' másik barommá teszi magát, olyanná, *a' millyen* köztünk kevés van (41/262). Nitze nints olly szép, mint az, *a' millyent* te látsz (5/44).

a' millyen (54/77, 79, T5/101, 106, 263, T11/67), *a' millyent* (T5/270), *a' millyeneket* (T5/97, 385), *a' milyennek* (3/199), *a' millyennek* (23/13, T6/225), *a' millyenre* (44/29), *a' millyennel* (46/28, T8/47).

aminél hsz (1)

...annyival nagyobb szerentse ez *a' minél* ritkábban történik (10/59).

amint hsz (60)

...tsak úgy felelek fontos kérdésedre *a' mint* a' természet az értelem és a' Philosophia világositnak (37/12). Itt elbeszéllettem néki egész állapotomat, *a' mint* az Indulat ki buzgottatta Szívemből (42/481). Némelyek már *a' mint* hallyuk kezdik is mutogatni (43/221). — tsináltam ugyan jegyzéseket, de igen kurtákat, és mégis, *a' mint* reménylem, elég világosokat (T4/199). Benne *a' mínt* látszik, van tzélozás azon nevezetes Tzi-vódásra (43/ 667)

a' mint (3/16, 61, 97, 23/11, 24/2, 33/3, 131, 34/15, 41/3, 144, 198, 212, 216, 42/565, 628, 1084, 43/77, 203, 640, 642, 44/64, 216, 48/32, 49/10, 57, 52/109, T3/93, 114, 359, 427, 552, 554, T4/120, T5/17, 396, 429, 462, 504, 521, T6/24, T7/316, T8/57, 157, T9/24, 293, 419, 582, T9*/165, 170, 175, 260, T10/36, T11/57), *A' mint* (24/4, 43/92).

aminthogy ksz (1)

...meghatároztam magamba, hogy idegen földön, idegen társaságba, idegen Szívek előtt, idegen Vallás kebelébe állítsam fel magamat; *a' minthogy* egy ember, a' kinek útja mindenfelől be van vágva, árok ugrással, a' ki infámálva van, a' magánosság' falai közé való búvással etc. segíthet magánn egyedül (45/47).

amiólta hsz (1)

...add tudtomra mind kedves mind szomorú Történeteidet, *a' miólta* Rozáliára lobbantál, mert tudom, hogy illy hív Szerelem, mint a' tiéd, nem esik meg példás Esetek nélkül (42/325).

ámító in (3)

Tudom, hogy egy ilyen hív Szerelmest nem fog többé találni Nitze; míg egy más *ámító* Asszonyt könnyű találni (9/61).

ámító (42/1076), *Ámító* (10/61).

ámíttatni Ik: el~.

ámmal Ö: *ímmel*~.

amolyan nm (1)

Részemről örömet tsak azt nevezném Epicumnak, a' mellyben a' Poéta valamelly — igaz vagy költött — történetet beszéll el, kurtán, vagy hosz-

szan, ilyen vagy *amollyan* formában, akárminémű Stylussal (T5/82).

Ö: *ilyen~.*

Ámor fn (34)

Szép Ajakak, mellyeket *Ámor* formált a' maga Fészkének, nints többé Félelmem: hiszek néktek (19/7). — a' merőknek kedvez *Ámor* (27/18, 42/492).

Ámor (6/55, 9/8, 10/6, 12/2, 31, 52, 23/4, 24/2, 36/297, 37/40, 42/30, 276, 417, 497, 524, 592, 657, 1017, 43/695, 53/10, T5/713, T6/153), *Amor* (43/402), *Ámor'* (42/339), *Ámorok* (T6/418), *Amorokat* (T8/19), *Ámornak* (12/2, 42/468, T5/658), *Ámoronn* (12/63), *Ámorokkal* (42/306).

Amorow fn (2)

Az Erősz tzárné parancsolattyára Herczeg *Amorow* négy linea hajót, és 6 fregattákat küld ki a' Golfo' di Favorita tenger-öbölbe (43/168).

Amorow (43/654).

amott hsz (10)

Mitsoda kétségbe esett rettegéssel vonultak a' te több Társaid *amott* a' csoportos Nádak közé, a' Zsombokok tövére? (3/3) — *Amott* arra emlékezem, mikor szerelmesített meg engemet: ott az jut Eszembe, mint esküdött nékem Hűséget (26/15). *Amott* egy mezei vidékhez hasonló, rakva rétekkal, rakva erdőkkel, rakva hegyekkel, tavakkal; *amott* pedig egy tengerhez, mellyen lánghullámok tündökölnek (50/60–2).

amott (8/32, 50/59, 54/100, T3/371, 376, T7/237).

Ö: *imitt~.*

amour (fr) (1)

...s nagy Vive le *Amour!* kiáltások között beljebb nyomúlt (43/16).

L. még **Saint Amour!**

amphibium (gör) (1)

Én *Amphibium* vagyok (T8/136).

amúgy hsz (1)

Akár ilyen módónn, akár *amúgy* az ő tropaeuminak beszéllésébenn mások ellen véteni 's néki hízelkedni fogtok láttatni (13/20).

ámulás fn (1)

Minden Szép Tudományoknak és Mesterségeknek, jelesben a' Poézisnak is, fő végék az *Ámulás* (Täuschung) (T7/183).

Anakreón fn (23)

Anakreón... igen sok apró Dalokat írt Görög nyelven (T9/50). Az *Anakreón'* világában tsak a' jelenvaló szépet, jót, gyönyörűt keresi az emberi Lélek (T9/73).

Anacreon (T5/477, T9/88), *Anakreón* (T9/344, T9*/168), *Anacreon'* (43/652), *Anakreón'* (T9/121), *Anakreón'* (T9/116, 147, 150, 313, T9*/163, 172, 176, 374), *Anakreontok* (T9/644), *Anakreont* (T9/120), *Anakreonnak* (40/117), *Anakreonnak* (T9*/183), *Anakreonna* (T9/125), *Anakreonnál* (T9/748, T9*/767).

anakreóni mn (6)

Azért is, a' ki jó *Anakreoni* Dalokat kíván írni; annak nem *Anakreont* kell fordítani, sem holmi hideg és durva érzéseket az *Anakreón'* mértékére srófolni (T9/119).

Anakreoni (T9/cím, 1, 50, 118, 146).

anakreóntizmus fn (9)

Ez tehát az *Anakreón'* Daljainak belső természetek, és a' melly Dalokat ilyen lélekkel 's ilyen formába öntenek a' Poéták, azokat *Anakreontizmusoknak*, *Anakreoni* Daloknak nevezik (T9/118). Ujhelyi Dayka Gábor egynehány szerentsés *Anakreontizmust* tsinált (T9*/202).

Anakreontizmus (T9/550), *Anakreontizmust* (T9/225), *Anakreontizmusokat* (T9/150, T9*/164), *Anakreontizmusait* (T9*/173), *Anakreontizmusban* (T9/774), *Anakreontizmusokban* (T9*/184).

analizál i (1)

Ezt azért szabdaltam így fel, hogy például szolgáljon arra, melly édesdeden *analizáltam* én a' Dayka' Gondolatit, érzésit, képzeletit (T6/50).

analogia (lat) (1)

Vagynak olyanok, a' mellyek az esméretes szózatoktól, a' Nyelvnek szokott rendi és országos törvényei szerént (per *Analogiam*) származnak, vagy származhatnak (T4/125).

analogizált in (1)

Az ilyen *analogizáltt* Szók olyanok, mint a' törzsökös nemesektől, törvényes ágyból, szaporított fiak (T4/128).

anapaesticus (lat) (2)

Hanem az első láb lehet lassú is, doboló is (Spondeus vel *Anapaesticus*) (T9/316).

Anapaesticus (T8/175).

- anatómia** fn (1) Astrologusra írott Epigrammája (T9*/527).
...egy 16 esztendő, és *anatomia* 's pictura szerént termett, egyszersmind nagyvilágban neveltetett Dáma csak Stutzeri tömjénekre érdemes (T6/128).
- anceps** (lat) (2) De, ha már a' H betűnek ellehellését kiállhatjuk is: eltúrjuk é a' muta cum liquidának *ancepsse* való tételét? (T6/4)
ancepsnek (T6/367).
- andalgás** fn (4) A' Rettegés a' Kétségbeesés édes *Andalgásnak* tetszett, 's a' Halál egyet mosolygott (42/118).
andalgás (50/cím), *andalgásba* (44/39, 50/17).
- andalgó** mn (1) Egyszerre meglátta az *andalgó* Melítesz (42/297).
- andalog** i (6) Míg így *andalgottam* magamba, kiesett Mellyéről az a' kis Kötés Viola (42/414). Tsendes Estve vólt, mikor Melítesz a' Berekbe *andalgott* (42/47).
andalgott (42/70, 287, 292, 1003).
- andalogni** in (2) ...képzelődésem más tárgyról akart *andalogni* (T8/59).
andalogni (39/6).
- andes** mn (1) ...és akkor talám — bizonyos tekintetben — jussom lesz az *Andesi* Pásztorral elmondani: Prima Syracosio (54/28).
- anekdota** fn (2) Colardeaura jut eszembe Fő Hadnagy Fazékas Barátomnak azonn beszéde mellyet egyszer holmi hadi *Anekdoták* között hozott elő (T6/306).
Anekdota (33/102).
- anélkül** hs (6) ...a' Szeretnek gyönyörűségével élnek, a' *nélkül* hogy annak fájdalmat éreznék (34/112).
a' nélkül (T1/81), *a' nélkül* (4/195, 26/5, 34/136, 45/52).
- Ánglia** fn (3) Ez jó lépés: örülhet ennek egész *Ánglia* (43/106).
Ánglia (43/101), *Ángliáig* (43/639).
- ángliai** mn (2) Ide megy ki Morus Tamásnak, ama nagy lelkű és tudományú *Ángliai* Cancelláriusnak, egy
- anglus** mn/fn (11+9) I. mn The Paplan *Ánglus* Kikötőhely, a' mint a' neve is mutatja (43/642). Az ellopott Bukli, fordította *Ánglus* nyelvből Egy valaki az Ipoly mellett (T5/582)
Ánglus (T4/156, T5/52, T6/425), *Ánglus* (43/107, 50/cím, T5/565, 567, 568, 584).
II. fn Egy Iliássok van a' Görögöknek, egy Aeneissok a' Rómaiaknak, az Olaszok egy Tassóval kérkednek, egy Miltonnal az *Ánglusok* (T5/172)
Ánglus (50/2), *Anglusok* (T5/51), *Anglusoknak* (T5/398, T6/310), *Ánglusoknál* (T9/186), *Ánglustól* (T5/282), *Anglussal* (T3/29), *Ánglussal* (T5/307).
- angyal** fn (4) Néha hibáztam megvallom, de a' ki nem hibázik, *Angyal* az a' ki hibáját meg nem esmeri gaz ember az (44/91).
Angyalai (42/902), *Angyali* (40/151), *angyalnak* (41/261).
Ö: ör~.
- angyali** mn (2) ...philosophus leszek én, Uraim! mert a' Philosophia egy ollyanná teszi az embert, melly az *Angyali* és emberi között való lelket ad mi belénk (44/157).
angyali (39/11).
- angyalka** fn (2) Ní be' mérges *angyalka* vagy te Rozáliám, így szól Chloé, 's elereszti őtet (42/1079).
Angyalkái (36/252).
- Anna** fn (1) Zeininger *Anna*, férjhez ment Jún. 15-dik napj. 1788-dik Eszt. (54/74).
- annak** nm (111) Gyakran sereg Tündérek gyűltek öszve a' Rozásba, 's mennyei Énekekkel hangoztatták *annak* illatos Ligetjeit (42/757). És ez az a' Koszorú, a' mellyet én hordozok, 's hordozni is fogok Síromig *annak* a' kedves Napnak Emlékezetére (42/627). Örültem *annak*, mikor egy nyíltszívű, egy értelmes gondolkozású ember tsak fejére ütésével jelentetteis tetszését (44/76). De meg tudnád e mondani belsőbb okát *annak*,

hogy most így nektek dühödve vadásznak beneteket, a' mi máskor nem esett? (3/94) — Már e' régen meg van téve *annak*, a' mire ő jó (T7/271). Vajha valami jó Istenség tudtára adná *annak* a' szépnek illy sok Kínaidat! (42/463)

Ö: *ugyan~*.

annál nm/hsz (3+8)

I. nm Tsak beszélgettek egymás között, 's egyebet *annál* nem tsináltak mind addig, míg felállván Kloé, így szóllott hozzájuk (42/534). Ezek azok a' fő igazságok, mellyekre tanítványait oktatja és a' mellyeket kétség kívül felylyebb kell betsülni a' Természet felett való valásnak *annál* a' tudományjánál, melly a' földön szüntelen való inségnek vetett fundamentumot (T1/314).

annál (T1/48).

II. hsz ...mennél gyakrabban mondom azt, *annál* kevésbbé tudom óhajtani (10/44). Igaz, hogy leg utól vagyunk az Európai Nemzetek között, de *annál* inkább méltó törekednünk, a' ditsőség is *annál* szeresebb lészen (T11/52–3).

annál (41/153, 154, T6/14, T9/312, 441).

annálfogva ksz (8)

Anákreonnál Cythére, Virgiliusnál Cytheréa nevet visel Vénus, Cythera nevű Szigetről, mellybe vitetődött először a' tsigahéjjon, 's *annál fogva* az ő neki szenteltetett (T9/750).

annál fogva (3/120, 41/227, T6/67, 203, 226, T7/398, T9/34).

annua (lat) (1)

Bellis *annua*, egyévi, vagy kékellő Rukertz (T9/680).

Antal fn (2)

Zechenter *Antal* is kiadá az Anakreon' verseit Magyarúl 6 syllabájú 3 soros kadentziás Verseken fordítva (T9*/176).

Antal (T5/591).

Anterosz fn (3)

Érész megütözik *Anteroszal* (36/162).

Anterosz (36/171), *Anteroszt* (36/159).

Anti-Baillet fn (1)

Baillet... Marininak adja az elsőséget; de őtet megtzáfolja Menagius a' maga *Anti-Bailletjában* (T9*/572).

antiquus (lat) (1)

A' Szókkal való élésben, minthogy az *antiquus* emberektől tarthatni leginkább, nem új hanem régi Auctorok' ítéletével élek (T4/190).

anya fn (8)

Gyakran kellett a' Poétáktól hallanod, hogy a' Grátiáknak az *Annyok* Vénus, de az Attyokat nem minden ember tudja (33/101).

Anyám (42/1126), *Annya* (T9/723), *annyok* (33/127, 41/481), *Anyjai* (11/4), *annyát* (T9/304), *Annyoknak* (33/97).

Ö: *édes~, szép~*.

anyafa fn (1)

A' nyálkás Göröngy Tojásából kifeslik a' szép Nártzis, és a' szülő *Anyafából* kibúvik a' szopós Baratzk (4/20).

anyai mn (8)

Ez a' mi saját *anyai* nyelvünk; a' Magyar Nyelv! (T11/78) — a' ki engem szívemért fog barátjának fogadni, éljen az vígan valódi érdemeivel a' tsendes boldogság *anyai* ölen (44/169).

anyai (41/6, T4/172, T5/211, T7/309, T11/16), *Anyai* (T9/351).

anyámasszony fn (1)

Édes *Anyám Asszony!* Kedves Ötsém! Szerelmes Barátim! Hív Tanítványim! Mikor láttok, nem tudom (45/119).

anyatermészet fn (1)

...nézzen vissza egy olly Világba, ahol az *Anya Természet*, jóltévő lévén mint... a' legjobb tündér, magára vállalta, hogy az ő gyermekeit maga tegye boldogokká, és Szabaddá minden Törvénytől (33/39).

annyi nm (41)

De *annyi* Bünösök közt, tsak én reám miért, miért haragszol? (16/10) — Ah, tsak *annyi* erőm volna, hogy haza vántzoroghatnék! (41/460) — némeltyek *annyi* szillabát mondtak rá, a' hány pertzentés volt a' Muzsikába (T3/80). — eredj a' Gyönyörűség ér *annyit*, mint az a' betsület, hogy büszke és vad vagy (34/159). Ah, Melítész! hát még a' Szívbe mennyinn laknak? *Anynyinn* vagy többenn mint odaki (42/835). Ah, te vagy, te vagy bizony az, a' melly az én Szépemnek Kebelébenn *annyiszor* (én arra emlékezem) az ő Keménységét meglágyítottad (14/14).

annyi (25/8, 40/41, 41/235, 54/68, T3/465, T4/

111, 112, T5/182, 196, 572, 689, T6/126, 386, 427, T7/100, 391, T9/674), *annyit* (3/146, 13/18, 15/9, 9, 17/21, 37/43, 54/70, T5/588, T6/33, T7/37, 210, 289, T8/73), *annyiann* (28/44), *annyin* (T10/21), *annyinn* (36/21, 100, 42/767).

Ö: *meg~, mind~, szint~, ugyan~.*

L. még **annyiban, annyira, annyival.**

annyiban hsz (2)

A metristákra nézve, talán *annyiba* jó, hogy a' régi görög és Római kóták elvesztek (8/145). Ez az Epopea a' hérositól *annyiban* különböz, a' mennyibe a' nagy ember a' Hérostól (T5/409).

annyiféle nm (2)

A' hányan vannak, *annyi féle* indulattal bírnak (41/245).

annyiféle (T4/96).

annyira hsz (16)

Miért futsz *annyira*? (22/31) — Nevelkedik a' Sokaság *annyira*, hogy már csak nem véghetetlen (28/14). — azt gondollyátok, hogy mesterségesen előre el készített tzikornyás mondókával akarok nem *annyira* szívemnek és tinétek, mint az üres tzeremoniának tenni áldozatot (49/5). *annyira* (22/19, 34/38, 37/21, 42/246, 440, 44/132, 52/9, T4/77, T5/513, T6/173, 332, T7/86, 185).

annyival hsz (8)

Korinne engem tettetésre hív, hogy szeretetünknek tanúit *annyival* inkább meg tsalhassuk (34/122). — *annyival* nagyobb szerentse ez a' minél ritkábban történik (T10/59).

annyival (42/953, 44/100, T4/19, T5/366, T7/94, T9/46).

Ö: *száz~.*

aonida (lat) (1)

Én hasztalan esdekl[é]m az *Aonidák'* barátjának, húrjaim a' siket Szépnek ingottak (54/226).

apa fn (4)

Tsak régi *Apáinknak* volt olyan jó szusszok, hogy 16 szillabát is kimondhattak egy húzomba (T3/165).

Apja' (T6/250), *apáink* (T4/61), *Apjának* (36/142).

apad Ik: *el~.*

apát fn (1)

...ha el adná az Ur, jó pénzt adna érte az *Apátur*

(41/293).

apatizál i (1)

...jöllehet a' Torrida Zona alatt esik, mégis sem Lakosait meg nem feketíti és *apathizálja*, sem a' rekkenő hévségeket nem érezi (T6/277).

Apelles fn (1)

Itt vannak a' színek, az etset, rajzold Szeretetet, légy az én *Apellesem* (34/174).

apodosis (gör) (1)

...és a' csupa Festésnek, mellyben olly gyengéd, olly magához vonzó a' Kolorit, melly édes Interestjét ad az a' rövid, de meglepő kis *Apodosis!* (T6/74)

apolgat i (3)

...téleln a' hideg ellen *apolgatja* gyenge Nyájunkat (4/198). Gyermekedet tedd a' virtusnak mustráivá és tedd őket a' te gondoskodásodnak leg főbb tárgyává, hogy ősz öregségedet *apolgassák*, mint te az ő gyermeksegeket *apolgattad* (T1/158–9).

apolgató mn (2)

Csendes Nyári estve vólt, egy a legszebbek közül. *Apolgató* nyúgodalom ült Ványának környékénn, szelid halgatás a' tóban, és a' tó felett (3/100). — bársonypólákba fűtték ötet az *Apolgató* Zefirusok, 's nectárral kengették gyenge száját a' mennyei Harmatok (4/21).

Apolló fn (11)

Add vissza *Apollónak* az ő Parasztos lantját, és kérd helyébe az ő hibázhatatlan kéz ivét (3/128). Azt mondja egy elmés olasz poéta: a' Poésis *Apollónak* és a' szegénységnek leánya (44/127). *Apolló* (42/277, 54/133, 151, T5/707), *Apollónak* (54/67, 96, 127, T9/513, T9*/295).

apologizálni in (1)

Egyébaránt nem szükség *apologizálnom*: négy esztendő olta esmérik sok Úri rendű Urak és Aszszonyságok ezt az én tréfa versemet (T7/226).

apostol fn (1)

A' Természet *Apostola* nem engedi magát né-melly csalárd káprázolatok orákulumává tétetni, mellyek a' világot varázsló lámpássá változtatják (T1/377).

április fn (1)

Teérted ékesüljön mindég az Ég a' Barátságos *Áprilistől* (24/21).

- apritott Ik:** *le~.*
- apró mn** (45)
Te keresed fel a' deszkának, és létezeknek *apró* számai között a' lappangó Szút (40/55). Télen a' tsillámló óra ülnek 's a' legszebb Sűgárok-ból rakott *apró* Tűzetskéknél fűtöznek (36/56). Anákreon... igen sok *apró* Dalokat írt Görög nyelven (T9/51). A' Tündérekről. Neveik: Daemonok, *apró* Kellemek... (36/251). Te pedig ártatlan Lelkem... repülj a' szerentsés Cziprusnak azon partjaira, a' hol a' Gratziák Naránts Al-mákkal játszanak a' Majoránna gyepen 's az *ap-ró* Szerelmek lantolgatnak a' Jázmin bokrokon (40/148). Ezek legrettentőbb ellenségei a' szabadságnak is: valamint azok az *apró* Királykák-is, a' kiket már említettem (41/314). Nem a' hól-tak' Tartományja ez, Melítész, bízzál, a' Gyö-nyörűség' és Ártatlanság' *apró* Istenkéit látod körülötted (42/191).
apró (33/68, 36/21, 47, 54, 90, 39/13, 40/124, 139, 42/51, 59, 167, 170, 175, 227, 411, 727, 768, 800, 806, 1085, 43/20, 181, T4/7, T6/24, 66, 402, T9/150, T9*/173, T11/88), *appro* (T3/77), *aprók* (T3/138), *Aprók* (T3/138), *aprókban* (T4/33), *apróbb* (41/215, T4/13, T9/544, T9*/217), *apróbbak* (42/217).
- aprólék mn** (3)
Ezt a' könnyű és *aprólék* gyönyörűséget olly elmésséggel fűszerszámozza ő meg, a' mellynek párját alig találni (T9/109). — köszönjék azt e' két Derék Hazafinak azok, a' kik az *aprólék* érdemet is érdemnek szeretik tartani (T5/243).
aprólék (T9/271).
- aprólékos mn** (2)
Aprólékos hibákkal tele (T6/254). Vajha Nemes Nemzetem úgy fogadná ifjúi Lantomnak ezen *aprólékos* zengéseit, hogy az által neki-lelkese-dett Múzsámat a' Kaspiumi trombitaszóra is fel bátorízaná! (T8/193)
- aprómarha fn** (1)
Az Eléfánt, és minden temérdek Állatdomb, a' sokféle *aprómarha*... mind-mind érzi hatalmát a' mindent felélesztő Kikeletnek (50/49).
- apropó msz** (1)
De, *à propòs*, Abauj! Ki merészli a' Magyar szót Diphthongussal ejteni? (T6/229)
- apros mn** (1)
Ez az *apros* Munka kijött ez előtt darab Idővel. De hol? négy Ajaknak hév Sajtótskája alatt (42/16).
- aproság fn** (1)
...és az *aproságokon* keresztül esvén, magá-nosságra szentelt életemnek további minden részét ARPÁDról és a' Magyarok' kijöveteléről irandó Epopoeámra fordíthatom (T8/189).
- Apul. = Apuleius**
- Apuleius fn** (1)
Psyché Cupido felesége. Lásd. *Apul.* Met. (43/627).
- ár fn** (4)
Nézd, mint éhezik haszontalan kintse mellett, mellyet nyugalalmának *arán* gyűjtött öszve, a' fősvény (T1/274). *Árra* 2 arany (43/146).
árron (52/115), *árra* (52/96).
- Arábia fn** (2)
Setét itt a' Poézis mint a' Brittusé, 's rémítő mint ha *Arábiában* vette volna származását (T6/29).
Arabiának (40/70).
- arabs fn** (1)
Igaz hogy külömben is a' Versezésnek mind a' két nemére alkalmasok a' jelesebb Asiai nyel-vek, mint az *Arabs*, Persa, Török (T3/107).
- árad Ik: ki~.**
- áradt Ik: meg~.**
- aragóniai mn** (1)
Én is, ha ezt a' két Dalt írhattam volna, Scaliger-rel kitsinynek tartottam volna az *Arragoniai* Király' szerentséjét! (T6/179)
- Arákne fn** (1)
...az ő töredékeny Vásznát a' te poros Kebledbe szövje *Arákne* (14/25).
- Aranka fn** (1)
...tégye kézi könyveivé Gyöngyösýeket, Falu-dít, Báróczyt, Bessenyeýeket, Kazincyt, *Aran-kát*... (T4/106).
- aránt Ö: egy~, egyéb~.**
- arany fn** (14)
Jáspis sziklákon áll smaragd menyezete Az *arany* 's a' gyémánt tsak külső szemete (43/359). *Árra* 2 arany (43/146). Hányszor ment el előttök tal-pig *aranyba* öltözve minden költsönzött Szép-ségivel a' büszkélkedő Belinda (42/887). Ezek

között az édes és kedves Változások között lelkem magát el tévesztette, és egyébről a' te *arany* neveden kívül nem tud emlékezni (39/20). Összszel a' szagos Körtvélyeket pirosra, a' puha Almákat sárgára nyalogatják, 's a' pelyhes Birsalmának homlokára hintik lemetszett *Arany* Hajfürtjeiket (36/50). — mi érttünk festi a' Nap a' támadati eget *arany*nyal és bíborszínnel (52/71) *arany* (4/45, 42/258, 272, 802, 54/134, T6/77), *aranyat* (37/23), *aranyba* (36/136).

aranyalma fn (1)

Fegyver nélkül áll fel ennek köz hatalma, Elég erre egy szó, nem kell *arany alma* (43/423).

aranybetű fn (1)

Az Ajtó felett piros rubintból ki metszve tündöklött Vénusz és a' Természet kik egymást tsókölták, 's alattok illy *arany betűk* látszottak, — Az Örök Szerelemnek! (42/258).

aranybunda fn (1)

Ezért eggy igen nagy Házon Melly nagy gyalázat esett! Mikor benne Báró Jázon *Arany bundát* keresett (43/556).

aranyhúr fn (1)

A' te szerelmes szép Neveddel, zöld Babérral koszorúzva, *arany Húrjaimat* gyakran hangoztattam (7/33).

aranyidő fn (6)

Még az *Arany idő* előtt ezenn a' Világonn nem vólt egyéb, tsak Tündérek és Rózsa (36/1). — azt a' boldogságot, melly *Arany idővé* fogja tenni az én életemet, óh tsak tinéktek fogom köszönni (44/173).

Arany Időt (36/142), *arany időnknek* (T10/81), *Arany Időbenn* (42/638), *Arany időre* (36/123).

aranyidőbeli mn (2)

Tsókot vét, 's az *Arany Időbeli* emberek azzal kezdenek élni (36/149).

Arany Időbeli (36/146).

aranykor fn (6)

Még az *arany Kor* előtt ezenn a' Világonn nem vólt egyéb, tsak Tündérek és Róza (42/749).

Arany Kor (42/37), *Arany Kornak* (33/81, 42/377), *Arany Korának* (33/30), *Arany Korba* (42/873).

aranykorbeli mn (1)

Melly boldogok voltak az *Arany Korbeli* embe-

rek! (33/71)

aranylánc fn (1)

Maga benn a' Szépség Isten Aszszonykája, Szép, mint a' felkelő reggelnek formája Igéző sűgárral fénylik mosolyogva, 'S Minden Teremtést tart *arany láncon* fogva (43/419).

aranylik i (1)

Más felől a' hív Szerető Párok Nevei hosszas sorral *aranylottak* a' kék Selyem Kárpitonn (42/284).

aranyugár fn (1)

... 's a' Hóldnak *arany Sűgáriból* apró Tsillagokat kötöznek (42/799).

arany Sűgáriból (36/46).

aranyos mn (3)

... úgy kirí, mint a' Pesti Kortsoknak magyar öltözetjek mellett a' Német elejű nadrág, vagy a' Kaput alatt az *aranyos* öv (T5/472). A' sárga Ceres *aranyos* kalászsokkal teríti bé a' gyepeket (33/51).

Aranyosok (28/19).

arányos mn (1)

Én ugyan ezt a' felosztást igenis helybehagyom, és minden eddig valók közt *legerányosabbnak* esmérem (T5/58).

aranyszín fn (1)

És óh! melly ingerelve ragyog amott a' naplementi Ég az ő bíbor- és *aranyszín* világával! (50/60)

aranyvár fn (1)

Egy kies réz Erdő, túl az Óperentzián — egy kerek erdő, mellyben ezüst Madarak szóllanak — ez már valami: de abban osztán egy *arany Vár*, melly kakassarkantyún forog (T7/142).

arató fn (1)

Gyengült Ábrázattal, izzadt Kebellel parasztsann elterülve alszik a' már learatott Gabonánn a' magát únt *Arató* (8/16).

aratott Ik: *le~*.

Aratus fn (1)

Igy a' Mathematico-Physicai Materiákban esméretes az Empedocles Sphaerája, az *Aratus'* phaenomenája (T5/41).

arbiter (lat) (1)

A' ti Károtokbann az Égenn vagy a' Földönn akárki légyen Igazságtevő (*Arbiter*) a' ti Vádjaitok bukni fognak (13/9).

- árboc** fn (1) *must* vesznek be, mind azokra szorosan vigyázzon a' Házi jóra ügyelő Commissio (43/47).
- Álj fel az partra ért hajód *árbottzára* (43/454).
- Archilochus** fn (5) **Arisztophanész** fn (2) *must* vesznek be, mind azokra szorosan vigyázzon a' Házi jóra ügyelő Commissio (43/47). Azért mondja Statius is Pieridum Orgia... talám tzelozván az *Aristophanes'* Múszon orgiajára (T9*/763). *Aristophanes* Grammaticus azt jegyzi meg Cicerónál, hogy az Archilochus Jambicussai minél hosszabbak, annál szebbek valának (T9/312).
- Archilochus* (T9/287, 9*/292), *Arkilokust* (T9/286), *Arkilokuséhoz* (T9/310).
- archívum** fn (1) **Arisztotelész** fn (2) Tömve találjuk az emberi nemzetnek *Archivumát* ezer meg ezer jeles Történetekkel: de hányra van ráútvé a' Heroismus Stempelje! (T5/161) Némellyek, *Aristotelessel*, tsak kétféle Poésist tesznek, úgymint Epicát és Dramaticát (T5/7). *Arisztótelesről* (T9/252).
- arculat** fn (1) **Árkádia** fn (6) Nyájásbb *artzúlattal* arany etc. dötzen a' Caesura! (T6/77) Melitesz ő, ha jól jut eszembe, *Arkádiának* Lantosa (54/141). Debretzen vidékét, 's a' lapályos marhatartó Alföldet itt is *Arcadiának* nevezem, mint már másutt is az Odáimban (54/194). *Arkádiának* (54/133, 141, 158), *Arkádiára* (54/161).
- Argirusz** fn (4) **Arkilokus** l. **Archilochus** Miért nem méltóztatik az Úr, így szolla gögösen *Argirusz*, ezt a' Szarvast meg ölni? (41/277) *Argirusz* (41/272, 273, 281).
- ária** fn (2) **Árkitás** fn (1) ...az elsőben pedig a' soroknak cantabilitása, mihelytt 7-syllabáú Jámbusokra ki nem megy; *áriáját* jól esmérem (T6/200). *Ária* (54/258). Nevelkedik a' Sokaság annyira, hogy már tsak nem végzetlen, hogy annak megszámlálásában megbódúlna *Árkitás* (28/16).
- Ariel** fn (1) **árkus** fn (6) *Ariel*, egyy kedves Tündér rózapamattsal dörögölte elalélt szíve' Tájékat (42/171). Most legközelebb fog ki jönni Bétsben a' Trattner betűivel ilyen *Materiájú* Könyv, mintegy nyóltz vagy kilentz *árkusban* in 8vo (43/673). *árkusba* (T2/25), *árkusokba* (43/229), *árkussal* (T2/25), *Árkusára* (43/626), *árkushoz* (43/77).
- Aristárkus** l. **Arisztarchosz** **áristom** fn (1) **árnyék** fn (36) ...új Szókat és új Szófoglalásokat mérészelt tsinálni, a' mellyért ugyan Magyarországon, minden nagy tálentoma mellett is, Oskolai *Árestomban* gőzölögtették volna ki agyas fejéből a' szerfelett való Zsenít (T5/375). ...'s vidám beszéllgetésekkel mulatták magokat az *árnyék* alatt (42/407). Lassú Szellők lengeztették a' Fák' Leveleit; apró *Árnyékok* — a' Homály' és Fény' állhatatlan Leánykái — jelentek meg, 's némán suhantak el a' Gallyak között (42/51). Körülte Myrtus fák, kasia bokrokkal Szent *árnyéket* hintnek nyájás illatokkal (43/361). Az én *Árnyékombann* tsendesenn nyugodhatsz. Én a' te Álmaidat Énekkal akarom ketsegtetni (6/21). — itt szokott ő gyakorta magánosan mulatni az ő Kedvesének *Árnyékával*, felhozatván azt a' Hóltak' Tartományából a' halál-nális erősebb Szeretettel (42/308). *árnyék* (40/30, 44/169), *árnyékok* (42/390), *Ár-*

nyékok (15/1), *Árnyékod* (24/17), *árnyéka* (42/930, 51/25), *árnyékok* (3/105), *Árnyékot* (7/22, 8/13, 36/36, 42/789), *árnyékokat* (T1/342), *Árnyéktokat* (4/221), *Árnyékít* (8/49), *Árnyékbann* (24/22), *árnyékába* (4/109, 36/3, 49/42), *Árnyékába* (42/640, 751), *árnyékában* (43/402), *árnyékábann* (42/886), *Árnyékábann* (36/136, 42/304), *Árnyékibann* (12/14), *árnyékból* (42/1147), *árnyékából* (42/997), *Árnyékkal* (23/31, 33, 42/233).

árnyékos mn (7)
...és a' Tempe' völgye, mellyet, az eleven gye-
pen 's az *árnyékos* fákon kívül, a' Péneus' pa-
takja is hívesített (T9/511). Én tudom azt: tudják
azt ezek az *árnyékos* Völgyek (17/14). Irigy Fo-
lyamat!... Ha *árnyékosann* lépsz a' nyári Hévsé-
gek alatt, én a' te Partjaidonn, én neveltem tené-
ked a' Babérokot (20/15).
árnyékos (8/43, 36/62, 42/402, 814).

árnyékoz Ik: *be~*, *meg~*.

árnyékozat fn (1)
Picturája felséges: a' világosság benne kiálló és
ragyog, az *árnyékozat* mélyly és erőss (T6/36).

árnyékozhat Ik: *be~*.

árokugrás fn (1)
...egy ember, a' kinek útja mindenfelől be van
vágva, *árok ugrással*, a' ki infámálva van, a'
magánosság' falai közé való bűvással etc. segít-
het magánn egyedül (45/48).

Árpád fn (10)
Én a' Tátrát ekhóztattam, a' búzatermő síkra
ekhót kecsegtettem, a' vad Bakonyt sohajtani, a'
nagy vizet jajgatódzni tanítottam, 's Bárdusa
lettem az *Árpád'* örö[k]jének (54/222). Én *Ár-
pád'* írója akarok lenni (T5/695).
Árpád (3/206, T7/285), *Árpád'* (T7/304, T9/
352, 440), *Árpádnak* (T5/699), *Árpádra* (T7/
289), *Árpádról* (T8/191).

arra nm/hsz (51)
I. nm ...meg dühödve rohannak *arra*, a' ki ele-
jekbe fáklyát tart, melly el vészi szemek fényét
(T1/37). Ah, azt tudom, emlékezem *arra* a' Nap-
ra, *arra* a' Szempillantásra (27/9).

II. hsz Mikor véletlen meghallom egy közel
lévő Bokornak az Ágait verődni: *arra* fordúlok:
és a' közepébe elbújva kapom Filénó szerelem-

társamat (23/26).

Ö: *am~*.

arrogo (lat) (1)
A' mi engemet illet, Nihil mihi *arrogo*, quam-
quam nec derogo quidquam (T7/18).

arról nm (7)
Mátyási írtt *arról*: Mi a' Tsók? (36/255) — Is-
tenem! hogy juthatott nékem eszembe az a'
szemtelen... hogy álmodhattam én *arról* a' gya-
lázasról (42/1117).
arról (4/63, 23/14, T7/113, 294), *Arról* (41/
189).

árt i (2)
Te a' Tengerről szemlélni fogod a' szomszéd
Rétenn legelni a' lágy Fűvetskéket a' te kedves
Báránkáidat, mellyeknek nem *árt* a' Nap az
Ágak között (21/18).
árta (T3/418).

ártalmas mn (5)
Ez az Emberi Nemzetségre nézve, nem csak
nem *ártalmas*, hanem hasznos, sőt el múlhatat-
lanul szükséges is (43/72).
ártalmas (T1/3), *ártalmasok* (T1/134), *ártalmas-
nak* (43/61), *ártalmasokról* (43/30).

ártalom fn (1)
Tsak a' visszaélés teheti azt rosszá, a' mi *árta-
lomra* fordíthatja a' jobbnál jobbatis (4/178).

ártani in (1)
...ti tegyetek erről bizonyosságot a' ti szíveitekben,
és mások előtt, ti a' kiknek én sem *ártani* sem
használni nem tudok (44/233).

ártás fn (1)
De az emberek, kik a' sok bal itéletek s részre
hajlás által hajlandókká tétettek a' másoknak
való *ártásra*, utálják azokat-is, a' kik vélek a'
leg nagyobb jót akarják közleni (T1/25).

ártatlan mn/fn (34+3)
I. mn Midőn már a' vakmerő Szerelmes az ő bé
telt kívánságának özönében szinte el buggyant,
észre veszi, hogy az *ártatlan* Szüzetskének ajja-
ka mozog, 's mintegy jóvá hagyván az ő lopott
tsókjait, vissza tsókolja azokat (42/1019). Szent
öröm lepje meg *ártatlan* Lelkedet Böldognak
mondhatunk, óh szép Szüz! Tégedet (43/481). Ah,
ha tégedet szeretni egy Szívet vétkessé tehet,
a' ki tégedet soha nem látott egyedül tsak az *ár-*

tatlan (16/6). Ti *ártatlan* lakosi a' tsendes Tónak! szelid Kótságok! adjatok nékem önként a' ti tollatokból egy egy szálát (3/141). Eggy két sor *ártatlan* tsók bőven ki fogja ezt potolni (38/39). De ki volt az a' kegyetlen, a' ki először formált az *ártatlan* atzélból halál szerszámaikat, és egy mesterséget kegyetlenségé tette? (22/13) — Itt düle le Rozália, szorgalom nélkül, és *ártatlanul* (42/947).

ártatlan (4/225, 36/14, 41, 138, 40/140, 42/368, 377, 510, 632, 637, 661, 761, 794, 889, 1143, 43/113, 467, 474, 52/42, 54/10, T9/657), *Ártatlan* (3/5, 42/61, 352), *ártatlanabb* (52/56), *ártatlanul* (3/58, 162).

II. fn Ezek mulattatják a' szenvedő *Ártatlannak* Szívét, 's mikor mindenektől elhagyattatott, társalkodnak véle és vígasztalják ötet (42/868). *Ártatlanok* (3/165), *Ártatlannak* (36/118).

ártatlanság fn (18)

Szárogasd leginkább könnyeit az el nyomott *ártatlanságnak* és a' szenvedő virtusnak (T1/153). Énekeltek az Örömről, az *Ártatlanságról*, a' Rozáról és a' Tsókról (42/758). Ezek, óh Melítesz, ama' szíves Istenségek, kiket az *Ártatlanság* és Gyönyörűség szültek a' Halandók' boldogítására, mikor ők az Égbe felszállottak (42/890). *Ártatlanság* (36/15, 28, 42/762, 778, 781, 946, 956), *Ártatlanság'* (36/101, 251, 42/191, 836), *Ártatlanságnak* (42/65, 725), *Ártatlanságról* (36/11), *ártatlansággal* (48/103).

artikulus fn (2)

Tudsz é olly külömböző rendtartású Országot, mellybenn a' Mathesis igazságairól *artikulusokat* hoztak volna, és vagy ez vagy más tzikkelye változást vagy tilalmat szenvedett volna? (46/23) *articulusnál* (T9*/327).

áru i (2)

*Áru*lom Kellemetességimet a' Világnak, a' tsókolókat, az Ölelőket vadászom, eggy fordúlatba száz tisztelőketis találok (4/88). *árulta* (40/179).

Ik: el-.

árulás fn (1)

...óh *Áru*lás! (14/21)

áruló mn/fn (1+1)

I. mn Csókok' nemei... *Áru*ló Tsók (36/233).

II. fn Irigyd ha tetszik, a' gyilkosnak, az igaz-

ságtalan birónak, az el-nyomónak és *Áru*lónak álmát, kiknek a' furiák vetik meg ágyaikat (T1/288).

árva fn (1)

...ennek kedvellői kegyesek lévén a' szegényt meg segítik a' mezitelen meg ruházzák; az *árva*knak atyjai, az özvegyeknek pártfogói lesznek (48/111).

ás i (1)

Soha, soha titkos alattomba való minákat nem *ás*-tam másnak szerentséje alá, hogy a' magamét annak szomorú düledékjein építsem fel (44/108).

asclepiadeus fn (1)

...a sok tzifra Alcaicus, Glyconicus, *Asclepiadeus*, dicolos, distrophos, acatalectus 's a' t. nevekkel a' papirozt és Levegőt bétölteni (T8/152).

asiata (lat) (3)

Az érzékeny Római Olasz, a' fagyos Lapon; a' gögös *Asiata*... mind, mind énekelnek, danolnak és dallokat tsinálnak (T9/8).

Asiata (T6/357) *Aziáták* (T9/446).

askálódás fn (1)

Irigység, gyűlölség, *askálódás*, üldözés, álnokság, tsalárdság, tolvajkodás, és végre öldöklés és vérontás — ezek tennék akkor gyilkoló-barlangá e' világot (52/14).

ásó fn (1)

Így áll az a' szegény kapás, ki a' sanyarú munka közben sokat fárasztotta már az egeket a nagy Urak' szerentséjéért, saját *ásó*jára támaszkodva, reszketve habozva, a' talált kintsek felett (42/985).

Aspasia fn (7)

Szeretett engem a' szép *Aspasia*, és bennem gyenge viszontaglást talált (34/65).

Aspasia (34/68, 70), *Aspasiát* (34/73, 76), *Aspasiát* (34/78), *Aspasiától* (34/81).

Astronomicon fn (1)

Igy a' Mathematico-Physicai Materiákban esméretes az Empedocles Sphaerája, az Aratus' phaenomenája, a' Lucretius' Természetről való VI Könyve, a' Manilius *Astronomiconja* (T5/42).

aszerént hsz (1)

...s mivel én, szép Danae teneked talán még titkosabb dolgokat is fogok elárulni, a' *szerént* te mindent tudni fogsz (33/99).

- aszott Ik:** *ki~.*
- aszú mn** (1)
A' bús Galamb reá talált végre nyögő párjára, melly egy *asszú* ágatskán panaszkolt a' vidéknek boldogtalan Szerelmét (42/959).
- aszúszőlőbor fn** (1)
...Világ szerte kedves és betses Tokaji borunknak olly insonorus és nyomorék 's hosszú neve van. *Asszúszőlőbor!* (T9/279)
- asszony fn** (12)
Péguba, 's hajdan Romábais, a' Papok' Pöttsöket nagy vallásbéli tisztelettel tsókolgatták az *Asszonyok* (36/196). Hallgassatok, o Múzsák. Minden felemeli (az igaz) a' Felséges *Asszonyért* az ő Könyörgéseit e' boldog Naponn; és néktek azt megtiltotta a' Felséges *Asszony*, és néktek nem szabad (13/2–3).
asszony (52/100), *Asszony* (13/17, 26), *Asszonyok* (43/220, 669), *Asszonyom* (14/28), *Asszonyt* (9/61), *Asszonyinak* (54/149), *asszonyról* (33/6).
Ö: *anyám~, fejedelem~, gazd~, isten~, kis~, meny~, özvegy~.*
- asszonyi mn** (10)
Te is Férjé lettél, ki vóltál Nötelen, Ülsz a' bársonyból font *Asszonyi* kötelen (43/516). Gyönyörűen változtatódik ebben a' páros 8tagú sor, a' 7tagú páratlannal; és az *asszonyi* ritmusok, vagy cadentiák, a' hímekkel, a' német és más tsínos poéták példája szerint (T4/40).
asszonyi (T6/340, 362, 389), *Asszonyi* (12/18, T3/228, T6/372), *Asszonyi* (43/502, T3/224).
- asszonyka fn** (1)
...de rám nézve soha se történjen meg, hogy az én gyönyörű *asszonykáimnak* egyéb részét tsókoljam; hanem tsak azt a' mely visszatsókoló; tudni illik az ő szátskáját (37/47).
Ö: *isten~.*
- asszonyság fn** (3)
Egyébaránt, nem szükség apologizálnom: négy esztendő olta esmerik sok Úri rendű Urak és *Asszonyságok* ezt az én tréfa versemet (T7/227).
Asszonyság (T7/135), *Asszonyságok* (T2/18).
Ö: *meny~.*
- asztal fn** (3)
Lacrima Christi egy az Európának leg nevezetesebb, 's a' Nagy *asztaloknak* legdrágább borai közül (43/646).
asztalnál (3/43), *asztalodról* (53/12).
- asztrológus fn** (1)
Ide megy ki Morus Tamásnak... egy *Astrologusra* írott Epigrammája (T9*/528).
- Atád fn** (1)
A' Fülemilék *Atád'* erdejében megtanúlták szomorú nótádat, 's a' Vadgalambok nyögéseidet (53/2).
- átaljában hsz** (4)
...a' Frantziáknál narder *átaljában* minden szagosítást és parfümírozást jelent (T9/704).
átaljában (T5/44, 325), *átallyában* (T6/344).
Ö: *egy~.*
- átalkodás Ik:** *meg~.*
- átalkodva Ik:** *meg~.*
- átall i** (1)
Rozáliám, én úgy vélekedem, hogy tégedet valamellyik fiatal pásztor szeret, és azt néked még ki mondani *általlotta* (42/1121).
- Athénás fn** (1)
Lásd életét és munkáit a' Bod Péter' Magyar *Athénássában*, a' 181–184 lap. (T9*/456).
- Atheus fn** (1)
Az *Atheussal* tehát mint egy gonosztevővel, mint egy nyilvánosságos méreg keverővel ugy bánnak (T1/38).
- átkoz i** (3)
Átkozta a' Szabadságot, mellyért egy kitsit szenyvedni kellett vissza futott a' rabotára (41/25).
átkozza (10/48), *átkozzák* (T1/261).
- átkozni Ik:** *meg~.*
- átkozódó mn** (1)
Ez az Archilochus Poéta virágzott a' 29. Olympiásban; szörnyű tsúfolódó és *átkozódó* ember vólt írásaiban (T9/302).
- átkozott mn** (4)
Átkozott szabadság! büntető ostora a' társaságos Állatnak! (41/463) — Nem kell nékem az *átkozott* (41/485).
átkozott (41/492, T7/133).
- átkoztatott Ik:** *ki~.*
- átkozván Ik:** *meg~.*
- átok fn** (1)
...halálom Órájánis megújítom, hogy én a' Pasquillust nem írtam, *átok* kérek a' Jehovátol,

azon nyomorúlt teremtésre, a' ki azzal tett nekem kárt (45/108).

átrág i (1)

Tsak a' sivatag, homokos puszták... az öszvedöntött várak, mellyeket már a redvesség' foga át- 's meg-át rágott... tsak ezek az ő Paraditsomi (51/26).

attakíroz i (2)

...még az Nap ki indúlt, és a' mi Literatúr-posztunkat addig *attakírozta*, hogy Generál Offerhaus, Májor Plátó, és Dragonyos Kapitány Cice-ro minden Officirjaival... reterálni kéntelenítettek (43/10).

attakírozák (43/586).

attentio (lat) (1)

...az egész Tableau, kellemetes ugyan; de apró, tömött Grouppekból álló, 's annál fogva szélyszilálja az *Attentiót* (T6/67).

attól nm (14)

Erre Chloé, ám hiszen ha terhedre vagyok, úgymond, kérdésemmel, félre állok *attól* (42/1092). Eggy szép Szív *attól*, a' ki ötet imádja, tudom, hogy mindég nem óltalmazza meg magát (5/52). — leg alább semmi féle földi hatalom nem fog meg fosztani *attól* a' belső meg nyugovástól, melly a' bódogságnak legtisztább kutfeje (T1/196). *attól* (3/121, 37/20, 42/927, 43/96, 215, T1/117, 117, 119, 336, T5/122, T9/6).

Átzis fn (3)

Galatéa az *Átzis'* Szeretője: azt tudom: hallgassatok (6/7).

Átzist (6/35), *Átzisért* (6/49).

atya fn (19)

Légy hiv férj, szerető *Atya*, jó szivü úr, 's buzgó Hazafi (T1/185). — megengedjete nekem, ha ezt a' munkámat, vagy mint *atya* meg nem vehetem, vagy mint szerető caressérozom (T8/35). — az árváknak *atyjai*, az özvegyeknek pártfogoi lesznek (48/111). Itt nálunk a' tojás oly mód nélkül drága, hogy a' mit még *Atyáink* sem értek, párja 4–5 Krajtzár (43/150).

Atya (54/58, 102, 110), *Attya* (34/92, T9/723), *Attyok* (44/185), *Attyát* (54/224, T5/218), *Attyokat* (33/101), *Atyáimat* (45/38), *Atyádnak* (34/49), *Atyának* (T5/367), *Atyáinknak* (42/376), *Atyáitoknak* (42/388), *Attyáról* (T9/252).

Ö: *édes~, lelki~, nagy~.*

atyafi fn/mn

(2+1)

I. fn ...de a' polgári háború, az *Atyafiak'* vérontása, és a' Hazának megbuktatása, ugyan kérlek mellyikhez illendőbbek? egy Héróshoz é, vagy egy országos Gazemberhez? (T5/437)

atyafi (41/480).

II. mn Csókok' nemei. Szerelmesek' első csókja... Baráti Tsókok. *Atyafi* Tsókok (36/211).

atyafias mn

(1)

Jó, vagy leg alább tűrhető, (kivált a' pozitív sarkalatokba) ha a' Consonánsok nem ugyan azok is, de leg alább *atyafiasok*, és a' lágyak a' kemények helyett, a' kemények a' lágyak helyett tétetnek (T3/433).

atyafiság fn

(2)

A' Szeretet lelkesíti az egész Világot... Mikor még a' Chaos elnyelvén önnön magát zavart kerengéssel tolongtatá egymásba a' tusakodó Lételeket: ez szóllott egytet, 's azonnal megköttötte az egymáshoz szivódó Valóságok között, azt a' felbonthatatlan *Atyafiságot*, a' mellyben még máig is kedvellik egymást (40/13).

atyafiság (48/54).

atyai mn

(4)

Ez *atyai* ujjak — ezek fogták bé félig lezárt szemeit (54/105). Még a' ki rá veti is fejét az Előbeszéd' olvasására, belé unatkozik; mint-hogy az többnyire mind Tanítói, *Atyai*, vagy Audientziás tónuson vagyon írva, 's többnyire mind egy a' foglatja (T7/26).

atyai (T8/29), *Atyai* (54/246).

atyajafia fn

(5)

Ha valaki erről iszik... annak ortzájáról akkor nap nem hullanak könnyek... ha mindjárt *Attyafiat* vagy kedves gyermekét előtte gyilkolnák is meg, és azt maga szemeivel látná is (T9/724). Szamarak — *Atyámfiái!* számártársaim! jertek mindnyájan, jertek, szabadokká lenni (41/91). *atyámfiait* (41/107), *atyádfiainak* (41/124, T1/133).

audienciás mn

(1)

Még a' ki rá veti is fejét az Előbeszéd' olvasására, belé unatkozik; minthogy az többnyire mind Tanítói, *Atyai*, vagy *Audientziás* tónuson vagyon írva, 's többnyire mind egy a' foglatja (T7/27).

Augel (ol)

(1)

...kiterjeszti Szárnyait az *Augel Reale*, és kö-

szönti az új Napot (15/2).

auktor fn (4)

Ezt elő fizetésre nem nyomtatták, mert a' nem igen szokott az *Auctornak* becsületére szolgálni (43/238).

Auctorok (43/574), *Auctorok'* (T4/191), *Auctornak* (43/267).

aurea aetas (lat) (1)

A' jámbor Otahitát nem örömet hallom az Európai bigottság- és gonoszságra felhozva: a' Húronnal nem jöhet össze egy *Aurea Aetasban* élő nép (T6/271).

Aurora (lat) (1)

Eddig ő külön külön leelkedett; most táborral járt, mint az *Auróra* útján a' Sáska (54/217).

ausztriai mn (1)

La Tour egy *Ausztriai* nevezetes Generalis: de itt másra van a' tzelozás (43/636).

autochton (gör) (1)

Ki gondolná meg is, hogy azok az *Autochthonok*... a' kiket mi bőrkkel fedve a' tölgy és diófák között körül fekünni láttunk, azok a' Teremtések, a' kik ebben az állapotban nem igen különbözhetnek a' Keletindiai 's Áfrikabeli nagy Majmoktól (33/46).

autographum (lat) (1)

De bizonyos reménység biztat bennünket, hogy nem csak az *Autographumot* rendbe szedni, hanem a' Literaturának nagyobb diszére fojtatását is fogja közleni mindnyájunkal (43/273).

autor (lat) (1)

Közönséges dolog az *Authoroknál* Elöl-járó Beszédet írni (T7/2).

avagy ksz (6)

Csudálatos Isteni munka! *a* vagy zúgolodhatik e te ellened valaki holott te nem hagysz a nyomorúságban soká fetrengeni senkit (48/148). Beszéld el, Ámor, te a' ki olly igazságos Ura vagy a' mi Szíveinknek, a' Melítesz' és Rozália' Történeteit, *avvagy* lelkesítsd Hármóniai erővel az én gyenge Lantomat, hogy én a' Tsókokatis énekelhessem (42/32).

avagy (44/49), *a' vagy* (48/84), *avvagy* (34/186), *Avvagy* (34/104).

avar fn (1)

Keress egy ürege sziklát vagy egy bokros

sűrüt, rakd meg az alját *avarral* 's fa levéllel (41/431).

avult mn (1)

...de az időnek viszontagsági miatt, mint sok jeles familiák, elvesztették nemes voltokat, feledékenységbe mentek, és neveik csak némely régi Könyveknek levelein, mint holmi *avúltt* Diplomákon láttathatnak (T4/119).

az¹ nm (845)

Néha hibáztam megvallom, de a' ki nem hibázik, Angyal *az* a' ki hibáját meg nem esmeri gaz ember *az* (44/91). Mert *az* a' rozsa illat, *az* a' borerő, *az* a' mézíz, a' melly a' te szívedet felforralta vala, mind össze vévődvén — tsók volt (42/1122–3). — a' ki legkedvesebb, legédesebb Tsókokat tud adni, *azé* legyen győzedelmének Jutalmául ez a' szép kis Koszorú (42/545). *Azok* az igazságtalan emberek — ah! mennyit kellett köztök szenyvednem! (41/43) — Mert én vagyok, tudd meg *azt*, én vagyok *az*, a' ki a' földön végbe vitt gonoszságokat sokkal bizonyosabban megbüntetem, mint a' képzelt Istenek (T1/224). — ő *azokat* sokra megtanította a' szép mestersegekből, holmi dalotskára, hólmi tántzra (33/66). Adj részt *azokból* az ajándékokból, mellyeket a' Természet néked adott, másoknak-is és terjessz boldogságot és nyugodalmat magad körül (T1/187). — mindig sajnállottam *azoknak* dolgokat, a' kik nyelvünket akarták a' Deák (és csupán a' Deák) Prosodiára, 's nem ezt a' magunk Nyelvének belső Karakterére csavarni! (T5/17) — tudom *azonn* zokogsz, hogy Szerelmes vagy (42/460). Ne hallgassatok *azokra*, ne kérjetez *azoktól* tanácsot, a' kik minden társaságot és barátságot meg vetvén remetékké lettek (48/94).

Ö: *am-*, *az-*, *mind-*, *ugyan-*.

L. még **abba**, **abban**, **abból**, **ahhoz**, **annak**, **annál**, **arra**, **arról**, **attól**, **avval**, **azért**, **azzá**, **azzal**.

az² ne (2197)

Kitsinyke *az* Ajándék Hozzátok hasonlítottatván, pedig mind *az* a' mit én ajándékozhatok (11/8). Az egész természet egy olyan játék szín a' melyben szüntelen változnak *az* emberi dolgok (48/2). Polymnia... itt úgy adódik elő, mint a' ki különösen a' Muzsikának *az* Istenasszonya

(T9/778). — csak fenn maradt volna *az* előbbi Kérdés (T7/171). Adjak é egy Próbát ebből, miként szebbítené meg egy Poéta ezt *az* állapotot? (33/36) — Az Isten éltesse e' tisztelt Hazánkfiját! (43/247) — Az Anákreon' világában tsak a' jelenvaló szépet, jót, gyönyörűt keresi *az* emberi Lélek (T9/73).

azalatt hsz (8)

Vénus *azalatt*, míg az Istenek függőbe valának, nem vesztegette az idejét hijába (33/125). Ezen Barlangba pihenj meg *az alatt*: Én veled fogok lenni (18/14).

azalatt (20/7), *az alatt* (10/46, 21/19, 25/31, 36/163), *Az alatt* (42/318).

azáltal hsz (9)

A' régi szokásokat, városokat, helyeket nagy gonddal rajzolja, és *azáltal* egész Versezetjének nem kevés tarkaságot (varietást) és abból származni szokott kellemetességet ad (T5/204). Kérem hát az Urat, adja tudtára ezt a' Világnak, és jutalmaztassa meg *az által* az én talentomomat (52/119).

az által (38/16, 41/166, 44/84, T1/138, T5/197, T8/194), *Az által* (T1/363).

azaz ksz (13)

Polymnia, vagy Polyhymnia, *az az* sokhymnuszú, vagy sokénekű, sokat éneklő, egy a' kilentz Múzsák közül (T9/776). Vallyon az Asszonyok (*az az*: az Embereknek fele része,) Emberek é vagy nem? (43/670)

azaz (T3/552, T5/26, 93, T8/51), *az az* (54/35, 72, T3/483, 486, 500, T5/15, T9/747).

azazhogy ksz (1)

Mivel pedig a' Költésnek fő törvénye a' Verisimilitudo (Wahrscheinlichkeit), *azaz, hogy* a' dologban semmi képtelenség ne légyen, 's az Olvasó képzelhesse, hogy az megtörténhetett (T7/319).

azelőtt hsz (5)

A' Szerelem ült azokbann a' szép Szemekbenn, a' Szerelem ült, Kinek lángjait én *azelőtt* még soha sem érzettem (42/438). — a' mi sem *az előtt*, sem *azolta* nem történhetett, a' Jérsalemi Koronát Keresztyén házba, 's önnön fejére helyeztette (T5/259).

az előtt (42/625, T7/221), *az előtt* (48/139).

azért nm/hsz/ksz (64)

I. nm Én ébresztek az ő kíváncsi Lelkeikben unalmat, hogy meg fedjem *azért* a' vesztegetésért, mellyet ajándékokból tsinálnak (T1/245).

II. hsz Te könnyenn beszélsz, ki tsak *azért* élsz, hogy élj, 's azután meghalj (4/118). Törüljétek ki *azért* az emberi nemzet laistromából mind azokat a' nyomoruságokat, mellyek az emberek lelkét terhelik és gyötrik (48/98). — azt csak *azért* cselekszi, hogy az erkölcs tudományak egy romolhatatlan talp követ készítsen tulajdon természetekben (T1/82)

III. ksz Valakinek *azért*, óh Ifjak! kedve van a' szokott Pásztori Játékokra, keljen fel, 's mülassa magával együtt inneplő Társait (42/382). De *azért* ebben az állapotjában is szebb és alkalmazhatóbb nyelv a' leg kipiperézettebb Német nyelvnél (T11/60).

aziata l. **asiata**

aznap hsz (2)

...a' Sententia ki mondatott reájok, 's még *az Nap* a' Champagner Piatzon, ebéd után mindjárt le Gulotiniroztattak (43/55).

az Nap (43/9).

azolta hsz (7)

...hanem a' mi sem *az előtt*, sem *azolta* nem történhetett, a' Jérsalemi Koronát Keresztyén házba, 's önnön fejére helyeztette (T5/259).

azolta (33/60, 53/37, T7/275), *Azolta* (T11/89), *Azólda* (42/704, T8/185).

azon nm/hsz (45+1)

I. nm Imhól van *azon* Szempillantás, mellybenn el kell hagynod engemet (5/3). Ah, figyelmezz: ah, hagyd el *azon* keserű Habokat (6/17). — *azon* Kézre, melly engemet megszerelmesített, hideg Tsókokat fogok nyomni (8/65).

azon (5/92, 93, 6/15, 47, 7/26, 8/13, 9/24, 24, 10/51, 16/35, 17/12, 16, 18, 19, 20/26, 27/1, 33/85, 86, 40/147, 42/189, 1066, 1071, 1077, 1106, 1108, 43/667, 44/60, 45/106, 108, 48/44, 105, 54/40, T5/24, 73, 145, 543, T8/114), *Azon* (6/9, 19/4, 23/17), *azonn* (37/11, T6/305).

II. hsz Itt az Anekdotá, melly a' kútfőből *azon* frissen van merítve (33/103).

Ö: *mind~*, *ugyan~*.

azonban ksz (24)

És néked, Filli, *azonba* Eszedbe sem jut, hogy

segíts Engemet (7/27). Tudja az Úr, hogy egy gonosz nyavalya adott alkalmatosságot a' Parókák' feltalálására; 's *azonban* mégis olyan nagyon Módiba jöttek (52/132). Az igaz, kemény a' Törvény, az igaz, méltánn fájhat ez nektek: de *azonba* ki, ki fogja ezt nektek visszaítélni? (13/5) — Te nékem örökös szeretetet esküdtél, *azonba* mégis a' hitedet megszege? (34/36) — Szép a' Természeti szépség, az erőltetett pedig tsúfot és nevetséget szerez. *Azonba* a' szépséghez még egyébis kell (4/215).

azonban (42/980, 48/112), *Azonban* (48/105), *azonba'* (12/30), *azonba* (33/56, 34/54, 42/320), *Azonba* (4/189, 36/24, 42/770, 956, T1/392), *Azomban* (52/24), *azomba* (42/854, 1005, T5/472), *Azomba* (42/292, 1083, T7/169).

azonfelül hsz (3)

Ez a' megszakasztás a' rövidebb sorokban szép; a' hosszabbakban pedig, *azon fellyül* szükséges is (T3/164).

azon felül (41/391), *azon felyül* (34/34).

azonnal hsz (28)

A' hajadon Tavasz ki száll az ő violás hintójából... egy közönséges tsókot vet az elalélt természetre, 's *azonnal* kibúna a' göröngynek tojásiból a' fiatal Játzintok, 's a' mezőnek szűz Liliomi (40/37). Ennek zsisbasztó Lábainál ült le magánn kívül Melítész, 's *azonnal* elájúlt (42/108). De azon ifjú el tűnt *azonnal* az én tébolygó szemem elől (42/1106).

azonnal (3/158, 4/97, 36/71, 40/11, 45, 64, 77, 41/187, 413, 42/311, 426, 433, 651, 672, 745, 823, 1159, 43/606, 48/147, 52/37, T1/14, T5/413, 601, T6/44), *Azonnal* (T7/63).

azóta l. **azólta**

aztán – osztán hsz (1+23)

...azokat a' gyönyörüségeket a' melyek be folyván a' lélekbe, azt pallerozzák és nemesítik, a' melyből lesz *aztán* hogy ennek kedvellői kegyesek lévén a' szegényt meg segítik a' mezitelen meg ruházzák (48/109). Hát *osztán* mikor költ fel, mert én akkor már talán el is aludtam? (3/189) — Akkor *osztán* Istennétek kellemetes érzések! (52/47)

osztán (3/205, 8/69, 16/2, 40/175, 41/125, 362, 421, 42/992, 54/216, T1/15, 180, T4/158, T6/112, 392, T7/34, 89, 142), *osztánn* (4/105, 135,

151, 180).

azután hsz (28)

A' lejtő sorokat a' bukókkal változtatom úgy: hogy egy darabig mind lejtő, *azután* egy darabig mind bukó (T3/292). Ezt *azután* szúrtam belé, mikor már az egész Poéma elvolt készülve (T7/217). Beszéllek, de *azutánn* Kegyelmet kérek Beszédimért (10/55).

azután (8/57, 41/254, 45/128, T3/321, T8/26, T9/153, 517), *Azután* (9/41, 41/114), *az után* (41/121, T3/72, 120), *azutánn* (4/106, 119, 16/9, 20/5, 25/13, 36/19, 42/551, 590, 766), *Azutánn* (3/191, 23/35, 42/529, 690).

azzá nm (4)

Boldog vagy te Melítész, tsak ne hátrálj *azzá* lenni! (42/729) — Csak az által lehetsz magad boldoggá, ha másokat is *azzá* igyekszel tenni (T1/139).

azzá (30/2, T4/171).

azzal nm (33)

Ne hagyj úgy ki menni a' párát belőled, hogy *azzal* sem mig benned vólt, sem mikor ki ment, senkinek hasznára nem vóltál légyen (41/164). Tégy jól *azzal*, a' ki tégedet megsértett, hogy meg mutasd, hogy te nagyobb vagy őnála, és hogy őtet barátoddá te[dd] (T1/168). — egyszer edgyik darab készült, másszor másik, és nem *azzal* a' renddel, a' millyennel e' Könyvben látni, némellyiket még 1793^{ba} tsináltam (T8/47). Itt találta Melítész saját nevéis 's *azzal* Kedves Rozijáét, de a' melly még kettős Selyem fedél alatt lappangott (42/285).

azzal (3/131, 4/147, 14/9, 26/5, 36/67, 149, 40/150, 42/400, 613, 820, 43/35, 440, 45/109, 48/114, 49/50, 58, 51/49, 54/44, T3/557, T4/60, 173, T5/155, 631, 633, T7/71, 425, T9/146, T9*/363, T11/77).

Ázsia fn (3)

...már akkor győzedelmeivel *Ásiát* bétöltötte, *Áfrikát* zaklatta, Európát rettentette (T5/257). *Ásiából* (T4/115), *Ásiából* (43/638).

ázsiai mn (1)

Igaz hogy külömben is a' Versezésnek mind a' két nemére alkalmasok a' jelessebb *Asiai* nyelvek, mint az Arabs, Persa, Török, satt. (T3/107).

B

- b** fn (13)
...a' német ember a' d és t, a' b és p, a' g és k
betűket összezavarja (T6/355). — (b) Önti a'
Nagy Hasba (43/690).
(b) (43/6, 407, 629, T5/186, 221, 249, 283, 313,
363, 437, T9*/605).
- B.¹** = *Bálint*
B.² = *Baptiste*
B.³ = *Budai*
- báb** fn (1)
...az illetén igazán méla Poétáknak a' kezébe,
ízibe *bábot* adnak a' Múzsák (T3/480).
- bába** fn (2)
Talám sok rossz Doktor, 's *Bába* van köztetek?
(3/19)
Bába (T7/250).
- babarus** fn (1)
A' Joh. Bapt. Rousseautól említett Morosofica
Facultás most leg közelebb adott ki egy Matériát
0000 *Babarus* jutalomra (43/219).
- babér** fn (10)
Ezt beárnyékozza köröskörül a' *Babérok* sűrű
Erdeje (18/23). Fűzfa alatt nőtt az én Múzsám,
nem diadalmi *babérok* alatt (54/253). A' te sze-
relmes szép Neveddel, zöld *Babérral* koszorúz-
va, arany Húrjaimat gyakran hangoztattam
(7/32).
Babér (24/2, 54/276, T5/152), *Babérok* (8/24,
13/25), *Babérokot* (12/51, 20/17).
- babérkoszorú** fn (1)
...mikor a Kótság bokréta kedvesebb az Aga-
nippae partján termett *Babér koszorúnál*
(3/133).
- babona** fn (1)
Mi már ez? ... *babonádat* c.[adentia] imádod
(T6/361).
- babonás** fn (1)
Láttál é olly ostoba *babonást* vagy olly vakmerő
Eretneket, a' ki valamely ágazatját tagadta vól-
na? (46/20) — Vak *babonás!* (T1/95)
- babonaság** fn (8)
Az igazságnak tisztelője nem léphet frigy-kötés-
re a' hazugsággal, és *babonasággal*, mellynek
az emberekre nézve mindig szomorú következő-
sei voltak (T1/380).
babonaság (T1/340, 347, 359, 361, 383), *babo-
naságok* (T1/301), *babonaságtól* (T1/73).
- báboz** i (1)
Száráz sovány Szépségek, pajzán Pillangók, ki-
ket a' mi Hazánkba *bábozott* a' Német Fársáng
megengedjete (4/220).
- bábozás** fn (1)
...illőnek tartjuk ezekről is szólni, és elébb
ugyan a' természeti szépségről, az után a' gyer-
meki *bábozásról* (T3/121).
- bábozó** mn (1)
...ti kik kiragadtatván a' Természet öléből, egy
bábozó kertésznek nyírbálási alatt tanúljátok az
idegen növést, martalékfák! nem vagytok méltó-
k az én énekemre (42/937).
- Bacchus** fn (8)
O Jupiter, tsendesítsd haragodat; *Bacchus* en-
gesztelésedre hozzánk tsatlotta magát (34/90).
Bacchust nagy potrohos hassal festik (43/690).
Bacchus (33/57, 43/406), *Bacchussal* (43/268),
Bakkhus (T9/740), *Bakkhusnak* (T9/744), *Bak-
husnak* (T9*/765).

- bácskasági mn (1)**
Itt értem a' *Bácskasági* homoktéreket (54/232).
- bagarus mn (1)**
Nem ád ez a' verselésnek semmi dísz, noha mikor önként jön, és sok jó közt edgy, kettő, akkor eltsúszhat mint a' *bagarus* garas (T3/478).
- bagoly fn (17)**
Állatok' Diológusai I. A' *Bagoly*, és a' Kótság (3/cím). Aludj szerentsével édes *Bagolyom*, eddig talán csak én reám Várákozna (3/214). Ezeknek szomorú elképzelések után mit várhat egyebet a' Természet tanítványa Polgártársaitól annál a' mit ama szerencsétlen *bagoly*, melly mihelyt magát nappal mutatja, minden más madaraktól közönséges gyűlöléssel 's öszve zúdult fel csevegéssel üldöztetik (T1/49). *Bagoly* (3/203), *BAGOLY* (3/8, 13, 18, 23, 27, 42, 53, 68, 91, 189, 195, 209, 215).
Ö: füles~.
- bágyadás fn (2)**
A' Gyönyörűségek édes *bágyadással* Enyelegnek mint fél álomba egymással A' Tréfák 's a' vidám Nevetések sorral Katzgyva repdesnek sokféle táborral (43/398). Rút lehet valaki, vagy valami: de, ha benne Grátzia nints, távozzon a nézőszínről; nem érdemli az egy Homme du Goutnak — egy Poétának! — szerelmét, 's mi több? *bágyadását* (T6/125).
- bágyadó mn (3)**
...'s a' *bágyadó* Természet megújúlva érezte ide alatt' az ő Jóltévő Sűgárit (42/68). — 's mézes reménységekkel édesgette *bágyadó* Szívét (42/321).
bágyadó (40/77).
- bágyadozás mn (1)**
Sóhajtás és *bágyadozás* nélkülök a' távollételbe múlatnak, az Emlékezésnek és Reménységnek gyönyörködtetése által (34/102).
- bágyadt mn (4)**
...és csak a' Czenki Nap teheti jóltévő sűgárával azt, ha olykor egy *bágyadtt* Pacsirta zendül meg (54/185). — ha azon Tekinteteknek hiszel a' mellyek *bágyadtann*, és lopva merőnné néznek a' tiedbe... szerelmesnek hiszed majd te őtet (17/19).
bágyadtt (8/61, 12/22).
- bágyadtság fn (1)**
Ha tökéletesenn megelegedsz állapotoddal, nints hijja boldogságodnak; de vajmi sokszor lep meg tégedet a' komor Unalom, restség, és *bágyadtság* (4/207).
- Baillet fn (2)**
...legelsőnek tartja *Baillet* a' Marini' verseit (T9/547).
Baillet (T9*/567).
- baj fn (16)**
Semmi *baj* sints, édes társaim, emberek nyomdokait szemlélem! 's örömmel fogadta el ennyi *bajai* után ez idegen földnek barátságos biztatását (46/7–9). Ilyen *baja* van a' Claudianus Munkájának (T5/424).
baj (46/17), *bajok* (48/137), *bajom* (41/66), *bajunk* (3/22, T6/149, 163), *bajt* (T9/721), *bajait* (40/107), *bajaidat* (T1/155), *Bajait* (10/41), *Bajaimnak* (25/18), *bajaidnak* (54/201), *Bajomonn* (42/661).
- bajboncs fn (1)**
Igy kell, 's így is lehet ezekről a' Provincialis Szókról is gondolkodni; minéműek... a' Felföldön, *Bajboncs*, réja, csermely (T4/141).
- bajnok fn (5)**
Bajnok, a' ki nagy és nevezetes dolgokat, vagy dolgot vitt véghez (T5/96). — tégedet számszeretőnek 's a' szabadság legfőbb *bajnokának* neveznek akkor és a' több állatokhoz is elmegy a' te dicsőséged (41/172).
Bajnok (T7/279, 281), *Bajnoknak* (T5/365).
- bajnoki mn (7)**
A' közép, vagy *Bajnoki* Epopoeában már nem csak próbákat, hanem valósággal szerencsés Csinálmányokat is mutathatunk anyai nyelvünkben (T7/307).
Bajnoki (T5/103, 227, 345, 403, 404), *bajnokinál* (T7/277).
- bájol Ik: meg~.**
- bájolhat Ik: be~.**
- bájoló in/mn (2+3)**
I. in A' Kellemetesség mosolygó pitvarán Áll egy ditső Templom, Mellyben a' Szépségnek Szíveket *bájoló* szövétneki égne (43/355).
bájoló (42/421).
II. mn ...'s az egész Rajzolványt kellemetesebbé

tészik *bájoló* Tsókjaikkal (42/791).

bájoló (16/30, 44/82).

Ik: *meg~*.

bajtétel fn (2)

Kegyetlen *Bajtétele* után a' Katona az általment Haragokat így beszéli, az ő Sebeinek a' Jeleit így mutogatja (9/49).

Bajtétele (10/48).

bajvívás fn (2)

Hát nints minékünk olyan szerszámunk, s' olyan tehetségünk, a' mellyel oly játékos *Bajvívást* tsináljunk mint most a' Férfiak a' magokéval? (42/538)

Bajvívásra (42/548).

bajvívó fn (1)

...s' a' *bajvívónak* gyertyánkoszorút, a' pályafutónak olajágot, a' sipolónak kétszeres zabszárat az Éneklőnek egy pohár hives Bort 's egyszóval kinek kinek oly Jutalmakat fogunk osztogatni, mellynek legfőbb Díszét a' Ditsőség és a' köz Szeretet adja meg (42/391).

bak fn (1)

...Tragoedia (Szomorú Játék) a' maga nevét *baktól* vette, mellyet a' Görög Tudományoknak első gyermeki esztendeiben a' Versengőknek jutalmul tettek vala fel (T5/450).

bakar fn (3)

...s az egres közül hizelkedett a' piros *Bakar* (42/234).

Bakar (36/52, 42/804).

Bakony fn (2)

A' Vértes és *Bakony* szirtjei bétöltek kétes tünődésemmel (53/27).

Bakonyt (54/221).

bal mn/fn (1+2)

I. mn ...szikrázó Szemekkel vonúltam *bal* fülehez (42/680).

II. fn Sem soha olyan rettentés ordító hangja nem mennydöröghetett oly éles harsogással füleimbe, hogy ha szinte meg rezzenhetett is, lépéseimből vagy jobbra, vagy *balra* ugrattathatott volna (44/88). De a'ki ezt *balra* hajlandó magyarázni, végye gondolóra (T4/53).

bál fn (2)

Minden főbb vacsorákon, *bálakba*, solennitásokba, és kivált — Lakodalmakba el szokták

vinni, szolgálhatnak belőle — mint más szencségekéből, — pénzért (43/144).

Bál (T7/112).

Balaton fn (2)

A' Vértes és Bakony szirtjei bétöltek kétes tünődésemmel, 's mikor sorsom elvált egyet jajdúlt a' *Balaton* (53/29).

Balaton' (T7/197).

Balde fn (1)

...*Balde* nevű Német Jésovita kidolgozta ezt a' Görög Originál szerint Deák Hexamerekben de sokkal bővebben (T5/534).

Baldi fn (2)

A' Figefa és Mondolafa (*Baldi'* meséje közül Olaszból) (31/1).

Baldi' (32/1).

balgatag mn/fn (5+7)

I. mn Hagyd el, kérlek, hagyd el *balgatag* kis Méhetske azt a' rabotás Munkát (4/115).

balgatag (6/64, 19/25, 41/311, 377).

II. fn Polifémnek szembe szólsz, óh *balgatag* ekképenn? (6/41) — Fut ő a' Gonoszoktól 's kerüli a' *balgatagokat*, de a' tsendes szívüeket felkeresi (36/124).

balgatag (17/3, 41/98), *Balgatag* (14/26, 32/3), *balgatagokat* (42/874).

balgatagság fn (9)

Botsásd meg az én féltő *balgatagságaimat* (5/66). Hívására Ákilles felébredett: látta az ő

Balgatagságát (gyermekségét), elpirúlt a' Szégyenlés miatt (12/35). — a' titkos és álljukakon járni soha nem telt ki tölem, nem is volt kívánságom, a' mit sokan *balgatagságnak* nevezhetnek (47/4).

Balgatagság (4/183, 17/23), *Balgatagságok* (12/25), *balgatagságát* (45/92), *balgatagságadat* (5/76), *balgatagságnak* (42/855).

Bálint fn (3)

Az eskető volt Tiszt. Lévai *Bálint* Uram (43/664).

B. (43/195, 661).

balítélet fn (1)

De az emberek, kik a' sok *bal itéletek* s részle hajlás által hajlandókká tettek a' másoknak való ártásra, utálják azokat-is, a'kik vélek a' leg nagyobb jót akarják közleni (T1/24).

- ballag** i (1)
Melítész... tántorgó lépésekkel, és Szívének esméretlen dobogási között, *ballagott* a' hely felé (42/1007).
- balsors** fn (1)
...és nyisd meg az adakozásra a' te kezedet, hogy fel segítjed azt, a'kit az ő *bal sorsának* sullya lenyomott (T1/150).
- balszerencse** fn (1)
...egy szóval az egy Akhilles haragján függött a' Görögök' és Trójaiak jó vagy *bal Szerentséje* (T5/195).
- bálvány** fn (12)
Ha ő azokat a' *bálványokat* öszve töri, melyeknek a' félelem tömjénnel, a' dühös fanatismus pedig emberekkel áldozik, ezzel a' titeket meg nyugtató Igazságot kívánja a' maga helyére vissza tenni (T1/63). Az érzékeny szívek' imádozt *bálványi* Koszorúzva járnak (43/391). Az *ÉN bálványom* egyedül te vagy (5/87). *bálván'* (T3/466), *bálványom* (42/991), *Bálványom* (8/40, 18/25, 42/445), *bálványja* (39/24), *Bálványja* (23/32), *Bálványjának* (51/10), *Bálványt* (5/62).
- balzsam** fn (3)
Az izzadó veszszők *balsammal* tsepegnek, Melyek a' viola töltésbe peregnek (43/364). — az ő látása *balsam* lenne az én beteg Szívemre (42/486). *balzsamjából* (4/148).
- balzsamos** mn (2)
...s úgy hervadál el, mint ama' Rózsa, melly sárga mint a' Nártzis, és *balzsamos* mint a' Viola (54/87). *balzsamos* (T9/108).
- balzsamosz** Ik: össze~.
- balzsamoszván** in (1)
Gyönyörűség' kebelében töltsetek a' napokat, A' költsönös szerelemmel *balsamoszván* azokat (43/521).
- báméskodik** i (1)
Még a' tünya Tsigabigais tekergős héjjából kibúvik felmász a' Pipats tetejére, kimeresztí a' verő fényre mázgasz szarvait, 's a' tavaszló mezőre hidegvérrel *báméskodik* (4/44).
- bámító** mn (1)
Égszín Selyem Kárpitok terítették bé a' falakat, *bámító* mesterség oltította a' pazér Drágaságot (42/264).
- bámul** Ik: el~.
- bámulás** fn (8)
Bámulást már és Tsudálkozást nem vágyódotk támasztani a' Lelkekbe (11/9). — a' Méhek' Lépe *bámulást* okoz (T3/36). *bámulás* (T5/120, 136, 139), *bámulását* (33/59), *bámulásra* (T5/85), *bámulással* (T5/110).
- bámuló** mn/fn (1+1)
I. mn ...körül néztem *bámuló* szemekkel ez esméretlen vidéket (46/14).
II. fn ...fogadatok bé valaha, mikor majd ha én azt megérdemelhetem, ebbe a' ti ditső Ermenonvillétekbe avagy tsak látójának 's *bámulójának!* (44/49)
- bámultatni** in (1)
...ezt a' Colossust a' Tsillagokig felemelheti s' az Istenek sorába helyeztetvén onnan tudja a' földszíntt maradt Halandókkal tellyes fényében *bámultatni* (T5/120).
- bán** i (3)
Botsánat, Felséges Asszonyom. Híbbátam: *bánom*: én hallgatni fogok (14/29). *bánja* (T3/450). — *bánnám* (T3/470).
- Ik**: meg~.
- bánás**¹ Ik: meg~. **Ö**: irigy~.
- bánás**² fn (1)
...én a' poetai matériáknak és tárgyaknak, s' a' poétai vélek való *bánásnak* belső és elválhatatlan minéműséget tartván szemeim előtt (T5/65).
- bánat** fn (12)
Végy részt a' magad', és a' más *bánatiban*: de jusson eszedbe, hogy felette kell lenned bajaidnak, felette magának a' Sírhalomnak! (54/200) — Botsáss meg, Atya! hogy nem vígasztalhatlak, botsáss meg méltó *bánatomnak* (54/59). *bánat* (40/161, 54/274), *bánatok* (48/52, 53/12, 32), *bánatja* (T6/132), *bánatot* (T9/720), *Bánatot* (42/477), *bánatnak* (48/28), *bánatommal* (54/55).
- bánhat** i (2)
A' maga Kényjére látszik olykor, hogy *bánhat*

azzal akárki, a' nélkül, hogy Sérelem maradjon (supersit) miatta fenn (26/5).
bánhat (48/84).

bánik i (9)

Hogy nem *bánik* többé Fegyverekkel, megesküszik olykor a' Katona (19/31).

bánik (T1/181), *bánnak* (41/323, 44/141, T1/31, 39), *bánt* (44/68). — *bántatok vólna* (45/77). — *bánjon* (T6/357).

bánt¹ i (6)

...a' mi felesleg való Mézet elvesz tőlünk a' nélkül hogy *bántana* bennünket, ő azt tőlünk megérdemli (4/195). — én sem *bántok* mást, más sem zaklat engemet (41/69). — nem *bánt* ez sem szemérmességét, sem vallást, sem nemzetet (T5/576).

bántott (3/55); *bántja* (T3/402). — *bántottak vólna* (41/189).

Ik: *meg~*.

bánt² Ik: *meg~*.

bántani in (1)

Az apró hibákat, mellyek a' Quantitas' vagy a' Cadentia observálásában estek, kár volna *bántani* (T6/26).

Ik: *meg~*.

bántás Ik: *meg~*.

bántatott Ik: *meg~*.

bánthat Ik: *meg~*.

bántó fn (1)

Ha nagy a' *bántó*, az is nehezen esik (44/150).

banya fn (1)

...ugymond a' *banya* (T9*/524).

Bányászcsákány fn (1)

...sőt holmi *Bányász Csákányt...* és több efféle korpáú Grapsákat se hagyjon megtekintetlen' (T4/103).

Baptiste fn (2)

A' Joh. *Bapt.* Rousseautól említett Morosofica Facultás (43/217).

B. (43/678).

bár ksz/hsz (7+3)

I. ksz De légyen *bár* a világ olyan kegyetlen Faraho a' ki szüntelen Való munkával kínozza a kegyetlen sors által elszórt Izraelitákat, még sem kívánkoznak a szolgálat házából a földről a szabad Kanaanba, a mennyek országába (48/167).

Ha egy kis veréssel esne-is, de legalább *bár* nehezen-is, szert tehetnék mindenre, a' mi ebben az alkalmatlan időben szükséges (41/426).
bár (40/4, 41/226, 411, 42/957, 44/101).

II. hsz *Bár* soha el se-is hagytam vólna régi boldog állapotomat, *bár* soha a' Szabadságnak bolond hagy mázza meg ne részegítette vólna a' fejemet (41/486–7).

bár (45/112).

Ö: *ám~*.

barack fn (1)

A' nyálkás Göröngy Tojásából kifeslik a' szép Nártzis, és a' szülő Anyafából kibúvik a' szopós *Baratzk* (4/20).

barangol i (1)

De sokakra is helyesenn reá illet a' Bagoly tziimer, kik éjtzaka szüntelen *barangoltak* a' Hazza ditsőségére (3/204).

barányka fn (1)

Te a' Tengerről szemlélni fogod a' szomszéd Rétenn legelni a' Lány Fűvetskéket a' te kedves *Baránykáidat* (21/18).

barát¹ fn (52)

...óh emberi nemnek *barátja* és vígasztalója; Te illesd meg az én Lelkemet ébresztő sugároddal (40/103). Igaz *barátokra* pedig kiki szert tehet, ha azoknak bírására érdemes, és maga is tud igaz *barát* lenni (52/59–61). Hallgass rá, *Barátom* Tirzis (17/1). Szerelmes *Barátim!* Hív Tanítványim! Mikor láttok, nem tudom (45/119).

barát (T6/182), *barátom* (50/2, T9*/772), *Barátom* (T8/52, T9*260), *barátja* (44/123, 54/30, T1/52, 375, 376, T5/192, T8/166, T10/39), *Barátja* (54/246), *barátunk* (43/19, 43/208), *Barátunk* (43/666), *Barátim* (T9/473), *barátim* (45/15, 50/78), *barátaim* (44/160), *baráti* (43/34, T8/149, T9/537), *Baráti* (T9*/174), *barátot* (T3/380), *barátokat* (44/166), *barátit* (T9/304), *barátomnak* (T8/127), *Barátomnak* (T6/305), *barátjának* (42/979, 44/168, 54/226), *barátimnak* (T5/542), *barátidnak* (T1/209), *barátinak* (12/13, 51/7. T10/55), *barátomtól* (47/7), *barátimtól* (44/175), *Barátjához* (T6/3), *barátokra* (52/59), *baráttá* (45/51), *barátoddá* (T1/169), *barátiért* (T6/228), *barátokkal* (52/57), *barátimmal* (44/112).

Ö: *fele~*.

- barát²** fn (2) ...akadt egy kis könyvecske a' kezembe, mellynek szerzője a' mint a' homlok írás mutatta, vólt 1790-ik Esztendőben Van Kooper tudós kapuzinus *barát* (41/5). A' mely a' Mértékes Verseket a' Régi Görög, és Romai Poéták gyakorlották, úgy hogy a' Cádentiát ezekbe a' nyelvekbe tsak a' Barbarusok és a' *Barátok* hozták be (3/96).
- baráti** mn (2) Te tudod, hogy én a' fiúi és *baráti* csóknál egyebet nem esmérek (37/5). *Baráti* (36/210).
- barátné** fn (6) Rozália meg pillantván kedves *Barátnéját*, örült é inkább, vagy neheztelt, alíg állíthatni meg (42/1080). — ne legyen titkod a' te *barátnéd* előtt (42/1088). *Barátném* (28/2, 42/474), *barátném* (33/29), *barátnéji* (T5/432).
- barátság** fn (10) Azonban számláljátok fel azon gyönyörüségeket a' melyeket szül a' virtus, és a' melyek teremnek az igaz szív, és a' szives *barátság* felséges mezején (48/107). Így tett engemet a' hólt és az élő Nagyoknak *barátsága* tökélettebbé (44/64). *barátság* (44/62, 48/54, T1/151, T9/68), *barátságot* (48/95), *barátságát* (44/100), *barátságának* (T9/39), *barátságomtól* (T8/128).
- barátságcsinálás** fn (1) Neápolisból írják, hogy ott vagyon egy csuda tévő szent Ereklýe mely... *barátság csinálásra* is igen alkalmas (43/143).
- barátsági** mn (1) Egy az Orpheusban kiadódott: a' többi is Kazincy Úr' öszveszedése és *barátsági* hív gondoskodása után rövidnap világra kerül (T9*/205).
- barátságos** mn (8) Teérted ékesüljön mindég az Ég a' *Barátságos* Áprilistól (24/21). Ekkor bámúlt el Melítesz, jobbann mint valaha, meglátván ezt a' Boldog helyet, mellybe őtet a' *barátságos* Tündér Istenek vezették (42/224). *Barátságos* Szellők, ah, ne fújjatok könyörülvén a' szerető Irénén (22/7). Ezt mondván megfogta az ő Kezét *barátságosann* (42/301).
- barátságos* (41/475, 42/391, 46/9), *barátságos* (43/164).
- barázdál** i (1) Foszfor, a' mosolygó kis Tündér, mindenütt előtte vitte tulipánt Lámpását, 's világos sugárral *barázdálta* a' nyálkás Setétséget (42/214).
- barbara** (lat) (1) Hívségtelen! Háládatlan! *Barbara* (19/23).
- barbarizmus** fn (3) A' lázzadó érzések és indúlatok vagy a' *barbarismusnak* következesei, vagy a' luxusnak (54/6). *Barbarismust* (T6/92), *Barbarismusnak* (T7/159).
- barbarus** mn/fn (3+2) I. mn A' sarkalatos Verseknek a' *Barbarus* nemzeteknél van divattya, ma pedig a' leg tsínosabb Europai Nemzetek is ilyenekenn irnak (T3/90). *barbarusoknak* (T8/147), *barbarusabb* (T6/205). II. fn A' te Filénod egygy kínos *barbarus* Eltávozása után te hozzád visszatér; és így fogadod őtet! (25/2) *Barbarusok* (T3/96).
- Bárcsai** fn (1) Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Valkai, *Bárcsai*... és egyebek velős Magyar Irásit (T4/101).
- bárcsak** módszer (4) *Bár csak* itt ha csak egygy rongyos ólat-is találhatnék, meg csak egygy marok szénácskát-is hogy el ne vesszek (41/371). *bár csak* (41/204), *bár tsak* (30/1), *bártsak* (T4/99).
- bárdol** i (1) Melly nagy szerentse midőn egy nevendék elmét illy nem-Orbiliusok *bárdolnak*, és a köz pályájának kezdetekor illyen jó indúlatú és egyenes Aristárkusok vezetnek! (T9/266)
- Bárdosy** fn (2) *Bárdosy* Úrnak deák verse után (T6/253). *Bárdosy* (T6/255).
- bárdus** fn (2) Én a' Tátrát ekhóztattam, a' búzatermő síkra ekhót kecsegtettem, a' vad Bakonyt sohajtani, a' nagy vizet jajgatódzni tanítottam, 's *Bárdusa*

lettem az Árpád' örö[k]jének (54/222).
Bárdusok (T10/10).

bárhogy hsz (1)
...*bárhogy* kiáltanak is, a' kiknek vagon szá-
jok, kedvek, idejek, a' kiáltásra (T7/273).

barlang fn (7)
Ö bizonyosan valamely *Barlang* enyhében a'
puha murván és falevélen heverész (41/351).
Melly gyilkos az a' Péterkés, Mellyel a' szivbe
vermet vés, 'S Veterani *barlangot* (43/551).
barlangnak (51/50), *Barlangba* (18/14), *Bar-
langokba* (33/54), *barlangból* (42/113), *Bar-
langjokból* (8/34).

Ö: gyilkoló~, kő~.

bármint hsz (1)
Bár mint kiáltanak a' fekete vérű Komorok, bár
a' Fantasztá' törvénné tegye is hideglelős kép-
zelődéseit; én ugyan nem futok az elől az ösztön
elől, mellyet magambann hordoztat a' Termé-
szet (40/3).

barna mn (7)
Megérdemli Ö a' mi könyűinket e Cyprusok'
barna zöldje alatt (54/62).

Barnes(ius) fn (5)
Az Anákreon' Jámbicussairól, 's azoknak vál-
toztatásiról bőven ír *Barnes* (T9*/375).
Barnesius (T9*/133), *Barnes* (T9*/55, 63), *Bár-
nesé* (T9/190).

barnul i (1)
Se Klima, se Temperamentum, sem Társalko-
dás, sem Nevelés, sem Praejudicium nem fonhat
olly látást változtató ködöt ennek mindenfelé ki-
derült Egén, mint a' milllyennel *barnúl* a' Vallás-
nak, a' Böltselkedésnek, és a' Törvényezésnek,
néha vékony homállal néha feketés felhőkkel
borongó horizonja (46/28).

báró fn (1)
Ezért egy igen nagy Házon Melly nagy gya-
lázat esett! Míkor benne *Báró* Jázon Arany bun-
dát keresett (43/555).

Báróczy fn (1)
...tégye kézi könyveivé Gyöngyösiéket, Faludít,
Báróczyt (T4/106).

barom fn (3)
Az első angyalnak, vagy minek tartja magát, a'
másik *barommá* teszi magát, olyanná, a' mily-

lyen köztünk kevés van (41/262). Óh követők,
követők! rabi *barmok!* (T5/474)

barom (T3/370).

baromi mn (2)
Nints azokban semmi fajtalanság, részegítő és
lázadó indulat, vastag *baromi* gyönyörködés
(T9/70).

baromi (T1/370).

bársony fn (3)
Te is Férfjé lettél, ki vóltál Nötelen, Ülsz a'
bársonyból font Asszonyi Kötelen (43/516).
bársonyba (T4/26), *bársonyból* (43/502).

Ö: pázsit~.

bársonypalást fn (1)
Leszáll piros Kotsijából, *bársony Palástyát*
hosszann elteríti (4/15).

bársonypólya fn (1)
A' nyálkás Göröngy Tojásából kifeszlik a' szép
Nártzis, és a' szülő Anyafából kibúvik a' szopós
Baratzk, *bársonypólákba* fűzték ötet az Apol-
gató Zefirusok, 's nectárral kengették gyenge
száját a' mennyei Harmatok (4/20).

bársonyszín fn (1)
Tavasszal fűvekkel s virágokkal, és *bársony
színt* játszó palástal van be vonva a föld (48/10).

Barthius fn (1)
Így járt, az egyébaránt tudós Casp. *Barthius*
vagy költött nevén Tarreus Hebius (T9*/137).

basa fn (1)
...elragadta Idát, A' Török *Basa* Leányát A'
Trójai Plebanus (43/582).

Basilius fn (1)
Lásd még *Bazil*. Fabri (T9*/752).

bastille (fr) (1)
Meg billent az a' Telegrafus is, a' mely a' Kár-
tigám Palotája, és a' jegenye fás Thuillera kö-
zött a' Literaire *bastillének* által ellenébe va-
gyon (43/85).

bástya fn (2)
De a' Trója Sodromi-is *Bástyát* hogy óltalmazák
(43/588). Építi az ember éjjeli, s nappali szor-
galmatossággal boldogságának *bástyáját* (48/58).

bataillon (fr) (1)
...írják hogy Feldmarsal Lieutenant Liebesgott
maga mellé vevén a' Cziprusi Infanteriából két
batalion[t] Eroszokból és egy Osztályt a' Servi-

ai Volontéroból, még az Nap Ki indult (43/8).

bátorít i (1)

Az alatt Filánder sokat kérdezte Melíeszt az ő kedves Rozijáról, gyakorta tudakozta tőle, Szerelmének első okát, eddig való Történeteit, azonba *bátorította* 's mézes reménységekkel édesgette bádgyadó Szívét (42/320).

Ik: *fel-*, *neki-*.

bátoríthat Ik: *fel-*.

bátorító mn (1)

Ha ez az én első Próbám — nem Ménali vadolajágkoszorút — hanem csak *bátorító* szíves bízattatást nyerhet is magának Magyarimtól (54/24).

bátoríttatván Ik: *neki-*.

bátorkodhat i (1)

...még is tele van tréfával, tsípősséggel és furtsasággal, mellyet az első nevelésű Dámák előtt is, a' podágrás Dogmatikus' muzéumában is fel *bátorkodhatsz* olvasni (T5/580).

bátorkodik i (7)

Rajta, Melíesz! itt a' jó alkalmatosság, titkonn előadhatod most Szerelmednek Kínjait, próbáld meg, *bátorkodj* (42/678). Kétséges voltam Elsőszülöttemnek szerentséje felől, és ezen az okon nem is *bátorkodtam* azt a' Versmértékkel megszoritani (54/16).

bátorkodik (T4/85), *bátorkodom* (52/90, T5/335), *bátorkodott* (42/983), *bátorkodtam* (T4/ 172).

bátorodik Ik: *neki-*.

bátorság fn (5)

Úlj le: légy *bátorságbann* (18/21). Az egész Vétség az enyím. Büntet az Ég egy vakmerő *Bátorságot* (14/28).

Bátorsága (13/14), *bátorságot* (T1/391), *bátorságra* (T1/22).

bátorságos mn (4)

Hogy épenn nem jó *bátorságos* Menedékhely számodra a' Tenger (6/44). Az illendőség vigyáz az én polgártársaim *bátorságos* lételekre (T1/ 111).

bátorságos (40/24, T1/173).

Batrachomyomachia fn (2)

A' Pope Lockjának és talán a' Tassoni Vedrének is szolgált valamelly igaz eset fundamentomúl: de az én Dorottyámnak csak annyi adott alkalmatosságot, mint a' *Batrachomyomachiának*

(T5/690).

Batrachomyomachiába (T5/504).

bátran hsz (5)

Bátran vészem fel hát az én tollamat, *bátran* zengedezlek édes Hazám tégedet! (T11/8) — Igazán a' Sneffeket lövöldözik 's ti féltek. Lám pedig nekem csak jobban lehetett volna tartani, akkoris *bátrann* szúnyokáltam (3/46).

bátran (T8/126), *bátrann* (48/204).

Battista fn (1)

Giambattista Guarini született Ferrarában, 1538. Eszt. (T9/515).

bátya fn (4)

De hiszen másszor is örültem már én! Ha az én édes anyámhoz haza mentem, vagy az én *bátyáim* sípoltak én előttem (42/1053).

bátya, *bátyája* (T3/451), *Bátyáimé* (42/1127).

Baumnachtigall (ném) (1)

Harmadik felvette a' Csalogányt, melly, kivált a' Földy' Természeti Históriaja után, megtevődött Fülemüle-fajnak, a' mi németül *Baumnachtigall* (T6/160).

Bayle fn (3)

Ennek a' Versnek találójának Arkilokust teszi Horatius, Ovidius, Velleius Paterculus, és a' nagy kritikájú *Bayle* (T9/287). A' Satirának egy-néhány ilyen irtóztató következtetéseit olvashatni *Bayleban* a' Hipponax articulusról (T9*/327). *Bayle* (T9*/558).

be – beh hsz (15+10)

Ugyan bolond voltam, böh *be'* bolond, hogy az én jó Uramat oda hagytam (41/367). — *be* el testisedett — *be* csak haszon keresővé lett ez a világ! (41/295) — Óh *beh* arany idő! *Beh* szép Tavaszi Nap ez (4/45–6).

be (3/166, 4/46, 41/375, 438, 458, 458, 459, 44/115, 115), *Be'* (41/327), *be'* (42/1078, T7/ 132), *beh* (25/27, 27, 34/170, 172, 41/358, 358), *Beh* (41/32, 32).

bead i (1)

Farsang végén tehát Instantiát *fogunk be adni* (43/286).

beáll i (2)

...a' kik a' Respublicába *bé nem állanak*, vagy abból emigrálnak, vagy idegen Constitutiót, 's Aristocratismust vesznek be, mind azokra szo-

rossan vigyázzon a' Házi jóra ügyelő Commisio (43/45). *Bé áll* az Ezüst Idő (36/153).

beárnyékoz i (3)

A' melly Fa őket *bé árnyékozta*, az az ő étkeket kebelekre lehullatta (33/9). — a' csendesség *fog bé árnyékozni*, 's a' nyugalom fogja puhábbá tenni fekvésedet (41/432).
beárnyékozza (18/23).

beárnyékozhat i (1)

Most, szerentsésített Növevény, most valóba kevélyenn *árnyékozhatod bé* a' Levegőt ujdjon fürtjeiddel (24/7).

beavatott mn (1)

Ha a' Szerző Úr a' mosolygo Eratónak is olly *béavatott* kedvese, mint a' kesergőnek: lessz Hazámnak jussa az érdemmel szerzett kevélykedésre (T8/67).

bebájolhat i (1)

...szebb formában *bájolhassa bé* magát az Olvasó' Fantáziáján keresztül, annak Szívébe (T7/ 370).

beborítva in (1)

...a' föld búson kesergett vala, feje halottruhával lévén *béborítva* (50/27).

bebotlik i (1)

E' kettő közül valamelyiket kereste, 's míg azt feltalálni igyekezett egy setét Erdőbe *botlott bé* (42/79).

bebújik i (1)

Úgy *bútt bé* Ámor, mint egy kisdéd Méh, az ő Ajjakinak két eleven Rozájiba (42/592).

becs fn (8)

...s nem ért arra, hogy dolgokat tanuljon, 's hogy olyan kintseket gyűjtsön magának, a' miknek *betsék* az egész életben használatos (T11/ 21). Így lehetne a' Görög mértékű Verseknak, a' nép előtt *betsét* és kedvességet szerezni! (T9/ 232) — nálunk olly nagy *betsben* vagyon (T9/131). *betsé* (T/6/1, T11/14), *betsét* (T8/77, T9/656), *betséket* (T10/78).

Bécs fn (5)

A' Németek Pesten, Budán, Posonybann 's *Bétsbe* is rám pittyezették sejp ajjakokat, 's tubákkal abrakolt óraikat fintorgatták látásomra (3/200). *Bétsben* (43/671, T5/592, T6/318, T9*/683).

becsepegtet i (1)

Azok a' Nemzetek, a' kik ilyen bölcs morált

vesznek bé, kik ezt *csepegtetik bé* gyermekeikbe, 's a' Törvények által még jobban meg erősítik, el lehetnek a' babonáság és képzelődés nélkül (T1/339).

becses mn (6)

Hogy ez a' Találmány *betses* és hasznos, azt az Úr maga is általlátja (52/105). — mely a' Tekintetes Úrnak hozzám küldött *betses* Levelében is fő tárgy lévén, az enyémben is az tartozik lenni (T6/283).

betses (4/51, 54/244, T5/126, T9/277).

bécsi mn (2)

Mihelyt ez a' Munka III Kötetben a' *Bétsi* Sajtó alól kikerült (T5/601).

Bétsi (T5/607).

becsúszik i (1)

Tudom én mikor szánakozás formájába változott, 's úgy *tsúszott be* egy nemes szívbe, a' mellyet osztán holtig lángoltatott hév tüzével (40/174).

becsül i (5)

Ah, mint *fognak* tégedet az utóbbi szamarak *becsülni* 's áldani (41/168).

becsüll (T1/178), *betsülmi fognak* (T1/201); *betsüljük* (T5/127). — *betsültem volna* (38/32).

Ik: *feljebb~*.

becsülés fn (1)

Harmadik indúlat, melly a' bámulás' és *betsülésen* kívül, származik a' Lélekben, a' Nevetség (T5/136).

becsület fn (15)

...a' nem igen szokott az Auctornak *becsületére* szolgálni (43/238). A' te Szemeid Boldogságot ígérnek, confirmáld az ő beszédét, eredj a' Gyönyörűség ér annyit, mint az a' *betsület*, hogy büszke és vad vagy (34/159). És ti barátim, ti kik nekem boldogságom, *betsületem*, gazdagságom és mindenem valátok, kik az én hibáimat 's gyengeségeimet a' szívemért elnéztétek (50/78). A' melly Betyár helyesen tud dudálni több *betsületet* érdemel a' maga nemében mint a' középszerű orgonista (T5/702).

becsületet (41/54), *betsület* (T1/331), *betsülete* (T5/699), *betsületet* (3/131), *betsületét* (52/115), *betsületnek* (T1/333), *betsületnek* (52/44), *betsületből* (4/102), *betsületedre* (34/4), *betsülettel* (41/191), *becsülettel* (T7/192).

- becsületes mn** (2)
A' Ridiculumnak, vagy nevetető dolognak sok és bő kútfejei vagynak, mellyekből *betsületes* ember módjára lehet tréfát üzni és Comicumot tsinálni (T5/493).
betsületes (T5/281).
- becsületvadászás fn** (1)
...úgyhogy száz bujálkodókat (a' kiknek fő hajlandóságok a' gyönyörködés) lehet addig találni, míg tíz nagyravágyót és egy fősvényt, a' kiknek t. i. fő indúlatjok a' *betsület-vadászás*, és a' pénzkuporás (52/8).
- becsülni in** (2)
A Cadentziának egyedül való baráti itt nevesenek, mert ők még sokkal insequensebbek: nem nevetségesebb é a' cadentiátlan görög és Deák Poétákat *betsülni* (T8/151).
becsülni (T1/313).
- bedug i** (2)
Molnár Albert sok gyökérszókat megtartott szá munkra, a' mellyeknek vesztesége pedig mindenkor a' leggazdagabb forrásait *dugja bé* a' nyelv bővítésnek (T9/460).
bedugta volna (T6/90).
- bedugul i** (1)
Mert eljő a' mindenpusztító Tél, mikor a' Virágok elszáradnak, a' Patakok *bé dugulnak*, a' földet jég és fagy lepi el (4/122).
- beenyészik i** (1)
Elment ő, én pedig elragadt Szemekkel kísértem őtet a' Berek sűrű homályáig, mint az égő Klízia az ő szeretett Napját mikor az a' setét Felhőkbe *enyészik bé* (42/453).
- beereszt i** (1)
...s ha jövendőbe az a' szeretett Lélek meg fog titeket az ő Béjövételével ditsóítani *ereszszétek bé* őtet (42/148).
- beér i** (1)
...ha el adná az Úr, jó pénzt adna érte az Apátur, 's *be érné* véle az ember egy hólnapig, kivált, ilyen szűk időben (41/293).
- befedez i** (1)
Hogy útálatos formáját el rejthesse az a' Szentnek látszó babobaság, mindig az köz-haszon fátyolával és az Igazság paizsával *fedezte bé* magát (T1/363).
- befedezni in** (1)
...illőnek tartjuk ezekről is szólni... 's ezzel az egész oktatást Kolofon gyanánt *befedezni* (T3/123).
- befedezve in** (1)
...bolyongottak vadbőrökkel *befedezve* (33/6).
- befest i** (1)
...a' reá közelgető halálnak halvány sárga színe *festi be* az egész természetet (48/13).
- befog i** (2)
Óh Filánder! képzelj most engemet e' szerentsés Szempillantásba, 's *fogd bé* elmédde, ha tudod, az én akkori Örömet (42/561). Ez atyai ujjak — ezek *fogták bé* félig lezárt szemeit (54/106).
- befogad i** (5)
Nyíljatok meg Örök Kapui a' tiszta Szerelemnek, *fogadjatok bé* az én utolsó Sohajtássá vált Lelkemet (42/144). Miért nem vagyok az a' tiszta Víz, a' melly őtet kebelébe *bé fogadja* (34/143).
fogadjatok bé (44/46, 47); *fogadjatok bé* (42/150).
- befoghat i** (1)
...valóságos Hérosnak, igazán Hérosi tselekedet, egy olyan Poéta írja le, a' ki azon dolgoknak nagy voltát elméjébe *befoghatja* (T5/146).
- befoglalva in** (1)
...nem olyannak képzele é ezt a' remek munkát, mint az Eszterházán lévő kertet, ha az holmi Somogyi vagy Tiszaháti girbegurba, egyenetlen, vagdalt, égetett, tördelt, vagy önként dültt Hasogatványokkal volna *befoglalva?* (T4/50)
- befogni in** (1)
Most kiszélesítéd magadat, és az én szoros Kebelem nem elégséges tégedet egészenn *befogni* (27/4).
- befogván in** (1)
Itt vagyok, szerentsés leányka, mondá Chloé néki változtatott hanggal, *bé fogván* hátulról az ő szemeit (42/1060).
- befolyván in** (1)
...azokat a' gyönyörüségeket, a' melyek *be folyván* a' lélekbe, azt pallerozzák és nemesítik, a' melyből lesz aztán hogy ennek kedvellői kegyesek lévén a' szegényt meg segítik a' mezítelent meg ruházzák (48/108).

- befon i** (1) Fejér Kantust adott én rám Kloé, hajamat *bé fonta* (42/525).
- befúr i** (1) ...lappangó Szű... Ah melly kitsinynek kell az ő szívének lenni, melly elgondolatlan vékonyságnak az ő ereinek utolsó ágatskáinak; még is *befurod* abba magadat (40/59).
- befűz i** (1) Fejér Kantust adott én rám Kloé, hajamat *bé fonta*, homlokomra leeresztette, virágokkal *bé fűzte* (42/526).
- begyógyít i** (2) A' Bölsnek Szívébe lejárnak ők, és annak sebé *begyógyítják* (42/782). *begyógyítják* (36/30).
- beh 1. be**
- behat i** (2) Ez odvas Köszálnak Kebelébe mind ez ideig a' Mennykő nem ütött; a' Villám *be* nem *hatott* (18/22). Szerelem! *be hatsz* Te még oda is, hol minden más érzések számkivettette vagynak (40/81).
- behatás fn** (1) Ezen fő Actio mellé Epizodákat is tettem... a' mellyek a' Főtörténetnek természetével megegyeznek... 's annak Interesszét, *behatását* 's egész fényjét nevelik, segítik (T7/340).
- beható mn** (2) ...a' Személyeknek egyes Vonásait 's a' különös Történeteket szaporítottam, halmaztam, nagyítottam; hogy így a' festés elevenebb és *behatóbb* légyen (T7/328). — 's a' munkálkodásba hozott érzéseknek és indulatoknak van az a' *behatóbb* erejek, melly által a' Múzsák boldogítóivá léznek az emberi nemzetségnek (T7/366).
- behint i** (1) A' Természetnek, az emberiségnek, és magadnak vissza adattatván, semmi se tartoztasson meg, hogy virágokkal *hintsd be* életednek ösvényét (T1/123).
- behinteni in** (1) Az égnék legkissebb adományán is örvendeni kívánok, 's kívánom azt a' pályát, mellyet meg kell futnom, virágokkal *behinteni* (52/84).
- behoz i** (3) ...mégis a' Jázmint, ezt a' legszelídebb, leggyönyörűbb, és legillatosabb virágos tsemétét kertjeitekbe *bé* nem *hoztátok!* (T9/643) — a' Cadentziát ezekbe a' nyelvekbe csak a' Barbarusok, és a' Barátok *hozták be* (T3/97). *Bé-hozta* (36/142).
- beiktat i** (2) ...[verseket] jó Uraimnak 's barátimnak kérésekre meg egyengetvén, legalább azon Keveseknek a' kedvekért, a' Kiadnivalók közzé *béiktattam* (T5/544). *béiktatom* (T8/81).
- beiktatás fn** (1) Fényt és pompát akartam véle adni a' Történetnek, vévén az ideát a' N. Méltós. Főispány' Ő Excjának *béiktatásakor* tett Solennitásból (T7/220).
- bejöhet i** (1) Az ilyen Cadentia előtt szükségképpen rövidnek kell lenni a' Cadentziámak; a' melly rövid penultima maga is *béjöhet* a' Cadentziának a' hím rhythmusba (T6/381).
- bejön i** (1) Ekkor *jön bé* a' paráznság, a' fajtalanság, vagy akarom mondani a' Módi, 's ezer meg ezer nyomorúságok, mellyek gyűlöltté fogják tenni a' Szerelem édes Nevét (42/859).
- bejövetel fn** (1) ...'s ha jövendőbe az a' szeretett Lélek meg fog titeket az ő *Béjövetelével* ditsőíteni eresszéték bé ötét (42/147).
- béka fn** (3) ...rohadtt Tövek körül mérges Kígyók varas *Békák* nöszték e' gombákonn (42/88). — a' mint látjuk a' Batrachomyomachiába, ahol a' *Béka* és Egér herosok (T5/505). *béka* (43/491).
- Békaegérharc fn** (2) *Békaegérhartz* írta Homér, általöltöztette, Cs. V. M. a' Blumauer' módja szerént (T5/532). *Békaegérhartznál* (T5/25).
- béke fn** (6) Megjönnek a' Fákra a' Zöld Ágak, a' Fűvek a' Mezőre visszajönnek: egyedül én hozzám nem tér meg az én Szívemnek *Békéje* (7/5). Nyugtas-

sátok *békével* szerelmeseink elszáradott tsontjait (3/212).

békével (12/32, 41/71, 322, 42/1035).

békélés Ik: meg~.

békélő mn

(1) Szerelmesek' *békéllő* Tsókjai (36/201).

békéltet Ik: meg~.

bekerít i

(1) De mitsoda Szépségre vágysz, a' mellyet szeressen benned Galatéa? Az a' kietlen Szemöldök, melly Homlokodat *bé keríti?* (6/29)

bekerített in

(1) A' Tartar' Fejedelme, kinek tartozik minden a' mi él, vagy valaha élt, ki a' Styxnek kilencszeres folyásával *bekerített* birodalmat, mellyből kijönni senkinek sem lehet, egy szavával igazgatja (T5/427).

Békés fn

(1) De gondolnád é, hogy mind azok a' Kótságok ott vagynak, valamelyeket *Békés*, Bihar és Heves Határi tartottak a' Körös és Berettyó Fakadékbann? (3/11)

békesség fn

(15) Addigis a' gántoskodóknak megszentelődést, a' jámboroknak nyúgodalmat, Országunknak *békességet*, Tenéked pedig vídám életet kívánok (T4/208). Ebbe a' Szempillantásba vesztettem el, óh Filánder hajdani *Békeségemet* (42/419). Tsendes *békesség* lakjon én velem, távol minden világi lármától (44/162).

békesség (43/193, T1/297), *Békeség'* (10/62), *békességek* (22/27), *Békességek* (22/25), *Békeségemet* (28/39), *Békeségedet* (42/723), *Békeségét* (14/36, 26/20), *Békeségét* (42/336), *békességnek* (T1/69, 385).

békességes mn

(1) Melyik erős szivü ember nem rogya le az inségek terhe alatt? és hol van az a *békességes* türes, a mely nem zugolodna? (48/154)

békételen mn

(1) Hadd kettőztesse maga Gyötrelmeit, a' ki *békételen* Szemekkel a' Jövendő Ködei közt, siet a' következőket megelőzni (8/54).

békételenkedik i

(3) Majd fél fakadok nevettembe ezen a' bolond számaron. Hogy bóg, hogy rug, kapál, hogy *bé-*

kételenkedik az ostoba (41/364). Hogy senki se *békételenkedjen*, nem lehetne jobban tsinálni, mint ötet a' legéktelebbnek adni (33/115).

békételenkedsz (41/380).

békó fn

(4) De ha szabadonn visszatérek az én régi *Békóimat* előldozni, soha sem fogom többé megszorogtatni Nyügökkel Lábomat (7/29). Ne enged meg, hogy a'te Polgár-társaid közönséges Hazája a' Tyrannusnak *békóiba* essen (T1/179). *békókat* (44/227), *békóiknak* (T1/43).

békóhordozás fn

(1) ...magok felől azt hiszik, hogy ők a' Természet-től a' hivesre, rettegésre és *békó hordozásra* rendeltettek (T1/45).

beköt i

(2) ...és hogy az én látásom se tsináljon te benned változó képzetet, *kössük bé* a' szemedet (42/1135).

bé kötötte (42/1138).

bekövetkező mn

(1) ...csak ő maga viselte Szívébenn és Homlokánn a' *bekövetkező* Éjszakának komor tekintetét (42/72).

bekukucsál i

(1) A' Hóld vigasztalva mosolygott le az ő kulattsára; 's ő meglegedve nyúlt el a' lány pásiton, danólgatvánn örömmel egész éjtzaka, míg a' hajnal nedves sűgárai *bé nem kukutsáltak* oldalra fordított üress kulattsába (3/187).

belátású mn

(1) Örülök, ha úgy van; sőt ha ezt sokaktól, 's kivált nagy *belátású* Olvasóktól hallom, el találok bízni magamat (T180).

beláthat i

(1) ...úgy vagyon és ha Szivembe *bé láthatmál* (38/33).

belé hsz

(9) ...egy Tündér a' Szívet felszántván Tsókrózát ültet *belé* (36/175). — szerelmet lehell *beléje*, és termékennyé teszi annak méhét (4/18).

belé (3/90, 12/18, 42/177, T7/31, 278), *belém* (24/2), *belénk* (T11/34).

Ö: *énbelém, mibelénk, tebeléd.*

beleég i

(1) Ez a' kutyásdi gyalázat Lángba dönté ezt a' Házat, 'S *Bele égett* Medea (43/559).

- belelegyedik i** (1)
...két hatalmas olasz városok, Modena és Bologna, hartzolnak, annyira hogy ebbe a' tűzbe egész Italia, Püspökök, Nemesek, Cardinálók, Fejedelmek, sőt maga a' Német Császár és a' Szentséges Pápa is *belé elegyednek* (T5/516).
- belejön i** (1)
Ez utolsóban mind egy osztán, akár *belé jöjjen* a' Cadentiába mind a' két Syllaba (T6/393).
- belekever i** (1)
Hogy jobban interesszáljon bennünket; a' maga jó és tiszteltt Karakterét is *belé keveri* a' boldogtalan Scenába (T6/219).
- belekeveredik i** (1)
Belé keveredtek a' dologba majd minden Dámák a' Dorottyá' részire (T7/84).
- beleolvaszthat i** (1)
...minden Nagyrovágyónak, minden bújálkodónak *beléolvaszthatnám* a' szívébe ezt a' kurta philosophiát (T9/85).
- belép i** (1)
Azomba még ő ezekenn andalgott, *belépett* a' Templomba Filánder az Istenasszony' Papja (42/293).
- belerothanni in** (1)
Egy iszonyú Völgynek szélére jutott, mellynek mélysege tsak a' Poklot ábrázolhatta, félig ki-dültt Bikkfák függöttek ki a' *belé rothanni* készültt Hegyoldalból (42/98).
- beleszólhat i** (1)
...tehát mint hogy itt Emberekről van a' szó, ebbe a' dologba *belé nem szólhat* Ember (43/224).
- beleszúr i** (1)
Ezt azután *szúrtam belé*, mikor már az egész Poéma elvultt készülve (T7/217).
- beleunatkozik i** (1)
Még a'ki rá veti is fejét az Előbeszéd' olvasására, *belé unatkozik* (T7/26).
- belga mn** (1)
Ezt én ithon létemben a' *Belga* nyelv kedvéért anyai nyelvemre lefordítottam (41/5).
- Belgium fn** (1)
Már bizonyos nálunk, hogy a' Niederlandi Statusok a' Frigyes *Belgium* Constitutióját be veték, van is reménységünk hogy attól el nem állanak (43/95).
- beli Ö:** *aranyidő~ elme~, háromrend~, hazá~ hazánk~, idejem~, jövődö~, kéttrend~, korá~ levél~, mesterség~, nemzete~, század~, szépnem~, szív~, tó~, tudomány~, vallás~, vers~.*
- Belinda fn** (6)
...hánszor ment el előttök talpig aranyba öltözve, minden költsönözött szépségivel a' büszkélkedő *Belinda*, és ök reá sem pillantottak (36/138). — egy Ánglus Gavallér, *Belindának* (költött neve egy valósággal éltt Anglus Kiszaszonyinak) egyik Lockját vagy hajfürtjét alattomba elmetszi (T5/567).
Belinda (42/888, T5/571, 721), *Belinda'* (T5/631).
- beljebb hsz** (2)
De még ezt várni sem engedték az én káromon gyönyörködve úszkáló Phocák, darab deszkámat, a' mellyen tartózkodtam, alkalmatlan farkok tsapdosásával *beljebb* verték (44/139).
beljeb (43/17).
- bellis fn** (3)
Melius vagy Horhi Juhász Péter, a' maga Magyar Herbariumában, a' *Bellist* Rukertznek nevezi (T9/678).
Bellis (T9/680, 680).
- bello l. Portobello**
- bellumi mn** (1)
...s akkor reám, mint a' mostani Punicum *bellumi* időszakasznak Enniusára jó szívvvel emlékeznek (T10/83).
- belocsol i** (1)
Elmegyek a' Rozsák alá, 's Rózsavizzel *bé lótsolom* magamat (4/81).
- belop i** (1)
...a' nyájas tavaszi szellőket postáivá tészed az ő indulatjoknak, mellyek enyelgő repkedéssel terjesztik el a' hím port a' levegőn vagy *belopják* azt a' virág töltésérekbe (40/92).
- belopódik i** (1)
...szívem' titkos ütésinek ellene nem állhatván már a' versek közzé a' Lilla név *be is lopódott* (T8/61).
- belopódván in** (1)
...így a' füleknék álljukainn *bé lopódván* az agyvelőbe nyájjas fortélllyal vehetnék meg az elmének fellegvárát (T3/49).

- belől** hsz (2)
Ő pedig az ő Szép Szemeit a' földfelé függesztvén, szemérmes Pirulás borította el Ortzáját, 's megmutatta hogy *belől*is olly szép ő, mint kívül (42/556).
belől (8/50).
Ö: *kivül~*, *körül~*.
- belőle** hsz (25)
Eggy iszonyú Völgynek szélére jutott... mohos Kősziklák ütötték ki *belőle* mezítelen fejeket (42/99). Mit nem lehet hát *belőle* várni, ha az izlés és szorgalom hozzá fog valaha járulni (T11/62). Légy érzékeny, és erős: olvaszd öszve az állatot az Istennel, 's úgy válik *belőled* egy nemes valóság, úgy leszel EMBER! (54/205)
belőle (4/183, 43/142, 145, 45/72, 46/7, T1/345, T5/594, T6/91, 166, T7/75), *belőlle* (3/63, 98, 42/651, 53/33), *belőlem* (T8/57), *belöllem* (40/116, 41/42), *belőled* (4/139, 41/163), *belőletek* (34/10), *belőlök* (48/173), *belöllök* (T8/45).
- belpoklos** mn (1)
Frynének ragyogó és hathatós szépséget ad: de a' legrútabb teremtésben is, a' ki legalább egészséges, sőt, legeslegalább nem *Bélpoklos* — ki tűrhethé el a' hónál fejérből Ajakokat? (T6/99)
- belső** mn (24)
Nem vólt meg bennetek a' *belső* Gyönyörűségnek legjobb Része (42/579). Mi új *belső* Mozgást tsinál benned azon Ábrázat? (6/14) — De meg tudnád e mondani *belsőbb* okát annak, hogy most így nektek dühödve vadásznak benneteket? (3/93)
belső (4/48, 42/124, 1046, 43/38, 425, 44/61, 68, T1/196, 269, 332, T5/61, 65, 354, 146, T6/19, 329, T7/298, T9/116, 192, 477, 640).
- belülről** hsz (1)
...azt a' Gyülöléséget, mellyet el nyomása támaszt, azt a' meg utáltatást, mellyet gonoszúsága, korhelsége és feslettsége von maga után, nem érzi *belülről* (T1/265).
- belzebubos** mn (1)
Kár hogy azokba a' lány Fünffüsigekbe van öntve, mellyekben én — én legalább — soha sem tudok látni 's érezni annyit a' mennyit Milton, hogy még egész Epopoeát is — kivált ollyan *Belzebubost* — lehessen rajta írni (T6/35).
- bélyeg** fn (2)
Hát a' Választás? melly a' Szerzőnek nemes és Sanft *Bélyegét* árulja el (T6/95). — míg osztán a' két Rivalisszáknak magok viseletje 's erköltsi *bélyegjek*, igen nemesen vonják magok után a' Választást (T6/113).
- bélyegez** Ik: *el~*.
- bemázol** i (1)
...te egy kellemetes Pirossággal *mázoltad bé* Ortzádat (23/24).
- bemázolt** in (1)
...az ő Száját és Tsókjait ahhoz az Édességnek Isteni Probakövéhez értesse. Ah ahoz a' boldog ahoz a' ditső Szátskához, mellynek két Ajjaka a' legédesebb Mézzel *bé mázolt* bíbor (42/569).
- bemegy** i (6)
...s az Örömbé könnyező Melítesz még eggy-szer megölelvén *bé ment* a' Templomba (42/919). És ha oda *bé megy* lopva a' Nap (8/49). *mennék bé* (41/308), *mentbe* (T3/70), *mentek bé* (42/934). — *menj bé* (T7/39).
- bemenetel** fn (3)
...szükségtelennek tartja az udvaron való *bemenetelt*, mikor az ember a' kert alatt is elkerülhet, 's az ablakon is beszólhat (T7/23). Legpraecisebb látszik leírva lenni a' Caeneval' Kaposba való *bemenetele*, vagy az Einzug (T7/217).
bemenetelre (T11/24).
- bemenni** in (1)
...én a' Collégiumba többé a' mi a' Czigánynak is szabad *be menni* ne mérészeljek (45/32).
- bemohodzott** in (1)
...rózsát hintenek sírhalmomra, 's lengő piros pántlikákat kötöznek *bemohodzott* fej-fámra (40/131).
- bemutat** i (1)
Eggybe gyülének tehát az örvendő Pásztorok és a' Vidéknek Ártatlan Lakosi, hogy az ő első Áldozatjokat az új Tavasznak *bemutassák* (42/353).
- bemutatni** in (1)
...én fogom a' Melítesz' és Rozália' első Ajándékát az Istenasszonynak *bé mutatni* (42/913).
- béna** **Ö:** *csonka~*.
- Benedek** fn (1)
Nálunk Seyfried is ugy készített egy muzsikai

szerzeményt a' Virág *Benedek*' Jámbusos énekére (T9/230).

beneficium (lat) (1)

...a' midőn legfőbb nyereségemnek tartottam volna a' sine fine való elmenést minden *beneficium* nélkül 8^{dik} esztendőmre (45/9).

benevole (lat) (1)

L. B. Ez most nem azt teszi, hogy Lektor *Benevole*, vagy Loco Bigilli (43/661).

benn hsz (1)

Maga *benn* a' Szépség Isten Aszszonykája, Szép, mint a' felkelő reggelnek formája Igéző sűgárral fénylik mosolyogva (43/416).

benne hsz (61)

Ezért egy igen nagy Házon Melly nagy gyá-lázat esett! Mikor *benne* Báró Jázon Arany bundát keresett (43/555). Meg örültem, hogy el akar bocsáttatni, 's azt a' jól tévő szivet csodáltam *benne* (41/301). De igyekezni is fogok ám *benne*, hogy őket szabadokká tehessem (41/334). Ne ütközzön meg tehát *benne* senki (44/8). Sű-völtető irtózást lázszaszt *bennem* mély inségetek (3/91). Mi új belső Mozgást tsinál *benned* azon Ábrázat? (6/15) — 's melly nagy volt sokszor az én gyönyörűségem, mikor vagy várakozásim bétöltek *bennek*, vagy véletlenül leptek meg a' váratlannal (T6/52).

benne (3/183, 40/60, 41/7, 283, 42/238, 484, 710, 1010, 1010, 43/264, 281, 356, 622, 45/6, 48/23, 50/30, 52/3, 125, 54/71, T3/100, 479, T4/1, T5/98, 112, 549, T6/36, 123, 169, 309, T7/214, 230, 291, 330, T10/72), *Benne* (43/667), *bennem* (9/44, 34/65, 42/608, 1097, 44/31, 92), *benned* (6/28, 41/164, 43/503, T1/214), *bennünk* (11/5), *bennetek* (34/8, 42/579), *bennek* (36/4, 42/752, 43/215, T8/180, T10/79), *Bennek* (T2/28).

Ö: *ő~; énbennem, tebenned, mibennünk, tibennetek, őbennek.*

benneteket nm (10)

De meg tudnád e mondani belsőbb okát annak, hogy most így nektek dühödve vadásznak *benneteket*, a' mi máskor nem esett (3/94).

benneteket (3/20, 41/152, 44/228, 45/102, 49/32, 57, 60, T1/71, 74).

bennünket nm (10)

Áldoztunk a' Természet két Jóltévőinek, ettünk

a' Tavasz első Adományiból, 's megörvendeztetett *bennünket* a' múlt Ősznek édes Nektárja (42/380).

bennünket (3/211, 4/110, 195, 43/272, 48/202, 52/58, T6/219, T8/148, T10/45).

benyomás fn (1)

...tisztességes fillentés a' kómikus Poétának czélját, 's az ő Munkájának *benyomását* hathatósabban segíti (T7/324).

benyomva in (1)

Szerelmesek, tüzeteket írjátok le egy gyenge fa héjjára, az én Juhásznémnek neve az én Szívembe van *bé nyomva* (34/118).

benyújtott in (1)

...s mikor a' háládatosság Óltarán égtek a' *bényújtott* tömjének, annak eleven pár szenénél lobbantotta fel szövétnekét (40/180).

beolt i (1)

Hatalmas Szeretet! Te *óltottad be* minden állatnak szívébe a' te nemes tüzedet (40/39).

beönt i (1)

A' bikáknak és szarvasoknak kemény testeket zúz, és jég *öntötte bé*, és úgy jártak benne, mint a' pengő pántzélokban (50/30).

bepillantás fn (1)

Külömben, ha profanus vagyok e' szent titkokba való *bépillantásra*: feláldozom Újságvívánásom' (T6/185).

beporozva in (1)

Beporozva a' Napra szemközt elszínetlenedik a' Zöld Bikkfa, melly az ő Zöldágának új Díszéből gallyait kivetkezteti (8/10).

bepúderez i (1)

Elmegyek a' Rozsák alá, 's Rózsavizzel *bé* lótsolom magamat, innen a' Liliomok, a' Mákok, a' Tulipántok közé repülök, és Katulyáikból ki rázván a' finom port *bépúderezem* magamat pompásann (4/84).

bér fn (2)

Szerettek az Egek, 's meg van a' méltó *bér*, Egy olly *bér*, melly sok száz talentumokat ér (43/471–2).

berbecs fn (1)

Illyen magyarosodott Szók: a' Görög Alamisna... az Oláh *Berbets* (T4/157).

- bérc** fn (2)
...’s ezer fák gyümölszöznek a’ kertekben, vagy gerendákká változnak a’ hegyeknek *bérczein* (40/98).
bércekből (48/20).
Ö: víz~.
- bércecske** fn (1)
Az apró Tündérek nagy számmal indultak a’ sikamló Hegynek, némellyek már a’ *Bértzetskének* Bimbójára szinte fel hágtak (36/91).
- bérces** mn (1)
Azok a’ Hegyekkel vetélkedő *Bértzes* vállak? (6/29)
- berecézve** in (1)
Az erdők és völgyek hópelyhekkal valának *béretzézve*, elhagyatva éneklő lakossaitól (50/28).
- berek** fn (11)
Tsendes Estve vólt, mikor Melítész a’ *Berekbe* andalgott (42/47). Rozália pedig el merülvén attól a’ gyönyörködéstől, a’ melyet ő az esztenőnek és saját életének tavaszában talált, le nyúgodott vala a’ mirtusoknak illatos *berekjében* (42/929).
Berek (42/452, 921), *berek’* (42/997), *Berekbe* (42/365), *berekbenn* (41/344), *Berekbenn* (42/74, 643), *berkeinkben* (54/100), *Bereknek* (42/906).
Ö: bodza~.
- bérelt** in (1)
De a’ mint mondám azok a’ kegyetlenek elő fogják pénzen *bérelt* fejszéseiteket, botossaikat, puskásaikat... kiáltani (41/145).
- béres** fn (1)
...vígán élem világomat, ’s a pénzen fogadott *béresnek* kemény páltzája nem vér ki belőllem panaszló böggéseket (41/41).
- Berettyó** fn (1)
De gondolnád é, hogy mind azok a’ Kótsagok ott vagynak, valamellyeket Békés, Bihar és Heves Határi tartottak a’ Körös és *Berettyó* Fakadékbann? (3/11)
- berettyói** **Ö:** alsó~.
- berlini** mn (1)
...a’ kik a’ német munkát esmérni szerentsések, ’s ítéletet is tehetnek róla, ha nem abaposztót eresztettem é a’ *Berlini* bársonyba? (T4/26)
- Bernard** fn (1)
Bernard (34/116).
- Berzence** fn (2)
...csak fenn maradt volna az előbbi Kérdés, hogy mit vétett *Berzentze* Vármegye? (T7/172)
Berzencze (T7/170).
- berzeszt Ik:** fel~.
- Berzeviczy** fn (1)
Valyon Bárdosy Úr (ez lesz tán az a’ Hazafi, a’ ki *Berzevitzy* Gergely Úrnak Tractatusát de Commercio, Censor fővel még megbővítette?) (T6/256).
- besetétedik** i (1)
Nézd, hogy egyszerre az egész Ég *bésététedik* (18/6).
- Bessenyei** fn (2)
Ezt az Isteni Poémát, mely kettős Strophákban íródott, Magyarra fordította Kapitány *Bessenyei* Sándor Úr (T5/305).
Bessenyejét (T4/106).
- besummáz** i (1)
Virgilius! E’ szóban minden poétai Héroismust *bésummáztam* (T5/229).
- beszakadt** in (1)
...’s a’ Halál tsendesenn aludtt egy félig *bészakadt* homokpartonn (42/107).
- beszáll** i (1)
Jöjj el a’ Virágokról, ártatlan Méhetském, *szállj bé* az én Kasomba, és elégíts meg engemet Nec-tárral (4/226).
- beszállani** in (1)
...révpartja az én szerelmesem szátskája, a’ hova a’ leg fűszerszámosabb tsókkal óhajt *bé szállani* — Melítész (39/35).
- beszéd** fn (31)
A’ *beszéd* munka közbeis megeshetik, és arra hallgatni nem olly különös foglalatosság, hogy azért kezünk lábunk ne járhasson (4/73). Te talám a’ mostani Magyar Világba semmit sem tudsz, minthogy egész Nap tsak alszol, ’s azért nevetsz az én *Beszédemre* (3/31). Számláljátok fel azonban azokat a’ felséges Isteni Virtusokhoz hasonló örömöket, a’ melyeket költ az igaz Keresztyén szeretetébe s az azzal valo társalkodásba, és az ő szent *beszédének* hallgatásába (48/115). Ezen az okon, én minden Előbeszé-

demben kettőt tsináltam... 2. Nevetséges, csípős, és eleven *beszédbe* öltöttem; hogy amaz az Értelmet, ez pedig az Érző elmét mulattassa (7/31). Magyarra fordította Kapitány Bessenyei Sándor Úr, folyó *beszédben* (T5/306). Magyar Nyelv! édes Nemzetemnek Nyelve!... Azolta, mind e' mái napig is, az én ifjúságomnak változó sorsú napjaiig, — édesebben hangzott te rajtad az életnek köz *beszéde*, 's a' pajtáságnak édes szava (T11/91).

beszéd (43/43, T3/86, T8/159), *Beszéd* (42/520), *beszéde* (T6/306), *Beszédje* (T7/1), *beszédek* (T7/178), *Beszédet* (T7/2), *beszédét* (34/158), *Beszédjeit* (T7/403), *Beszédem'* (T4/172), *beszédnek* (T3/54), *beszédemnek* (48/126, 49/18), *beszédének* (42/330), *beszédében* (T3/161), *Beszédre* (9/47, 10/46, 17/20), *beszédekre* (T9/7), *Beszédimért* (10/56), *beszéddel* (36/111, T3/24), *Beszéddel* (42/847), *Beszédekkel* (T7/92).

Ö: *elő~, folyó~.*

beszedet i (1)

Jupiter a' Tsókoknak minden magvát *bészedeti*, abból Nectárt és Ambróziát készített Hébe által (36/164).

beszédi Ö: *folyó~.*

beszél i (34)

...tudd meg, hogy itt nem a' Magyar Hadi Tiszt, hanem a' Szamár- vagy-is kapuzinus *beszél* (41/9). Valóságot *beszéllek*, véled játszani se kedvem, se üdöm nints (3/24). Te könnyen *beszélész*, ki tsak azért élsz, hogy élj, 's azután meghalj (4/118). Rólad ha én nem *beszéllek*, Únalmat érzek magamban (10/14). Valóba szomorú Történetek ezek, a' mellyeket te nekem *beszéllettél* (42/715).

beszél (T1/87), *beszél* (9/48), *Beszéllek* (9/53, 55, 10/53, 55, 56), *beszéllek* (9/16, 54, 10/29, 18/1, 17), *beszélész* (4/129), *beszélnek* (10/47, 33/102, T9*/55), *beszéltem* (19/20), *beszélte* (42/494), *beszéltetek* (54/38), *beszélte* *vala* (42/1065); *beszéllem* (3/192), *Beszél* (36/303), *beszél* (9/50), *beszéltek* (6/4), *beszélte* (32/6), *beszéllette* (3/61). — *beszéljek* (6/24), *beszélj* (9/21), *beszéljen* (16/7).

Ik: *el~, elő~.*

beszélés fn (3)

Beszéllek; de *beszélésem* tsak Magamnak

ígyekezek eleget tenni (9/53). Tudnillik, vagy maga *beszél* el valamit a' Poeta, (Epos, Narratio, *Beszéllés*) vagy a' szót más személyeknek a' szájába adja (T5/9).

beszéllésében (13/20).

beszélget i (3)

Beszéllgetünk virágokat kötöttünk egymásnak (42/642). Tsak *beszéllgetek* egymás között (42/533).

beszéllget (6/33).

beszélgetés fn (2)

Olajágommal legyezgettem vala, a' midőnn néhány Szüzekre találtam, kik az illatos Violáskákat szedegették a' gyenge fűben, 's vidám *beszéllgetésekkel* mulatták magokat az árnyék alatt (42/406).

beszéllgetésnek (T7/53).

beszélhet i (1)

De tovább veled nem *beszélhetek*, mert menni kell (3/208).

Ik: *elő~, meg~.*

beszélhetetlen Ik: *ki~.*

beszélni in (8)

Mennyit tudnék róllok *beszélleni!* (41/194)

beszéllni (5/36, 9/20, 10/18, 53, 42/500, T5/387, T7/213).

Ik: *elő~.*

beszélő mn (3)

És e' szerént valami tsak nem Théatumba készült, szomorú, víg, énekes vagy akármi Darab, azt mind az Epica vagy *Beszéllő* Poésis neve és rende alá szorítják, meséket, Szatirákat, Dalokat, tanító Darabokat 's a' t (T5/13).

beszéllő (T6/357), *Beszéllő* (T5/78).

beszélős fn (1)

Epica, *Beszéllős*, a mellyben a' Poéta maga Személyében mond és *beszél* el valami történetet, vagy egyebet (T5/19).

beszéltet i (2)

Dramatica, Tselekvő, midőn más Személyeket *beszéltet* a' Poéta (T5/23).

beszéltettem (T7/400).

Ik: *el~.*

beszélve in (1)

Tirzis téged imád: én azt tudom: te azt tudod: ő véle külön *beszélve* talállak téged (19/15).

- beszélvén in** (2)
Beszéllek; de nem kérdezem, valyon helyben hagyod-é az én Mondásimat, sem hogy tsendes vagy é Rólam *beszéllvén* (9/57).
beszéllvén (10/53).
- beszerez i** (1)
Mondja meg az Úr nékiek azt is, hogy nem tsak az orrokvesztett emberek vásárolhatnak nálam; hanem azok is, a' kik tartanak tőle, hogy orrok nélkül találnak maradni, igen jól teszik, ha ezt a' magok' számára jó eleve *bészerezéndik* (52/124).
- beszínél i** (1)
Mikor a' szép Áspásiát megláttam, hogy egygy édes Mosolygás Ortzáját *bészínelte*, vissza hozta édes Fantáziáját, és engem megélesztett (34/79).
- beszínelt in** (1)
...de megvölt ellenben az a' legtöbb veszedelmemet szült indulatis, hogy a' kinek erántam vagyis inkább ellenem tetetett mázzal *bé színelt* barátságát, annyival inkább gonosz szándékait észre vettem (44/100).
- beszív i** (1)
Miért nem vagyok Zefir, a' melly kellemetességével játszik, Levegőég, a' mellyet *bé szív* (34/141).
- beszívárog i** (2)
...e' Templomba fel vagynak írva minden megtett dolgok, valamellyekbe az ő Mennyei Hathatósága *bészívárgott* (42/735).
bé szívárogjanak (T11/32).
- beszólhat i** (1)
...szükségtelennek tartja az udvaron való bémenetelt, mikor az ember a' kert alatt is elkerülhet, 's az ablakon is *bészólhat* (T7/25).
- beszoríthatván in** (1)
...édes kétségeskedéssel gyanakszunk annak a' Tselekedetnek igaz volta felől, mellynek nagyságát szűk lelkünkbe *bé* nem *szoríthatván*, a' lehetetlenség partjai közt néma tisztelettel méregetünk (T5/114).
- besző i** (2)
A' kopasz Követ zöld Mohval *bészövik*, hogy a' sípoló Pásztor, vagy az ellankadtt Útazó megtalálja azonn Nyúgodalmát (42/795).
bészövik (36/42).
- beszövevényez i** (1)
Nem tudom, mitsoda esméretlen Mágia legyen az a' Mesterség, a' mellyel *bé szövevényez* (17/29).
- beteg mn/fn** (4+1)
I. mn M. Dr. és Debretzen' városának Rend. Physicusa Szent-Györgyi József Úr, a' ki a' *beteg* Consiliáriusnét curálta (54/155). Győztem, kedves Nimfa, így felelék én *beteg* hangonn, nyertem egygy két Koszorút (42/478). Más az, hogy én Kaposváron mind öszve is egyszer voltam, akkor is betegen és cura' kedvéért (T7/208).
beteg (42/486).
II. fn A' tavasznak bőven tékozlott adományi, mellyek körülöttünk folynak és gőzölögnek, tсударok a' Szerelem' *betegjére* nézve (51/4).
- betegágy fn** (1)
T. Cons. Schraud Úr, sem *beteg ágya*, sem kopersója mellett nem lehetett jelen az Asszony-nak Debretzenben (54/148).
- beteges mn** (2)
A' Caniculai idő nem olly *beteges* és dögleletes ugyan nálunk, mint más forró tartományokban (T9/386).
beteges (T9/384).
- betegség fn** (1)
Ugyan is a' gyönyörűségek és bánatok osztják fel ennek részeit, szakaszait, az egészség, a *betegség*, a szerencsétlenség (48/53).
betegséggel (T1/233).
- beteker i** (1)
A' boldogtalan Melítesz eszméletlen úszkált a' Halál fagyos Karjainn, sebessenn vitte az omló Patak, 's a' kavargó Örvény morogva *tekerte bé* (42/161).
- betekint i** (1)
Tekintsetek be csak azoknak a' nyomorult ifjakkal laistromába, a' kik az ő henyélések, bujaságok miatt lettek a' nyomorúságok kegyetlen áldozatjává (48/133).
- betelik i** (5)
... te benned *be telik* a' fátumnak törvénye (T1/307). A' Vértes és Bakony szirtjei *bétöltek* kétes tűnődésemmel (53/27). — a' többiek nagyot katzagnak rajta, 's az öröm oda reppenvén *bételi* a' Szívet (36/69).
bétöltek (T6/52); *bételi* (42/822).

- betelt mn** (1) Midőn már a' vakmerő Szerelmes az ő *bé telt* kívánságának özönében szinte el buggyant, észre veszi, hogy az ártatlan Szüzetskének ajjaka mozog, 's mintegy jóvá hagyván az ő lopott tsókjait, vissza tsókolja azokat (42/1018).
- beterít i** (6) Égszín Selyem Kárpitok *terítették bé* a' falakat (42/264). A' sárga Ceres aranyos kalászokkal *teríti bé* a' gyeget (33/51). *terítik be* (40/96), *terítik be* (41/170), *bé terítette* (42/999). — *béteriúsenek* (33/135).
- beterített in** (1) Törpe vólt ugyan annak az árnyéka, mint maga, de egy violákkal *bé terített* halmotska vetett hátat a' ki kukottsáló Nap' elibe (42/931).
- betetézett in** (1) Óh *be tetézett* jutalmát fogom én akkor megnyerni az én munkával telt Óráimnak (44/49).
- betölt i** (7) ...most ott a' vad állatok rettentő ordítása *tölti be* a' térséget (48/22). Minden, ahová szemünket, ahová gondolatinkat fordítjuk, minden *bétölti* lelkünket örömmel és elragadtatással (52/73). A' földet emberekkel *töltötte bé*, kiket Prometheus formált (36/141). *tölti bé* (34/86), *töltötted bé* (T11/84), *bétöltötte* (T5/257), *töltötte bé* (42/104).
- betölteni in** (2) Ez az a' Dorottyá, mellyel én poétai Literatúránknak ezt a' hízakját *bétölteni* igyekeztem (T7/314). *bétölteni* (T8/154).
- betölthet i** (1) ...'s Dorottyát választja ki a' háborúság' szerzésre, kit hogy pestisével *bétölthessen*, a' tányérján egy Kráflivá vagy Fánkká válik, és véle magát elnyeleti (T5/654).
- betör i** (1) Ki állhat ellene az ő édes erőszakjának, mellyik szívnek van olly Erős ajtaja, mellybe ez a' hatalmas tündér *be ne törjön* (40/169).
- betű fn** (34) Most legközelebb fog ki jönni Bétsben a' Trattner *betűivel* ilyen Materiájú Könyv (43/672). — 's édes szempillantásaim közzé inepi veres *betűkkel* írtam azt (44/95). Így mehetnek el az olvadt, vagy sejp *betűk* is az erős *betűkkel* (T3/445–6). *betű* (T9/328), *betű* (43/283, T3/468), *betűk* (43/631, T3/355, 374), *betűk* (T3/427), *betűi* (T3/352), *betűt* (T3/459, 469, T6/166), *betűket* (T3/161, T6/355), *Betűket* (42/292), *betűjét* (T3/379), *betűit* (T3/358, T9/348), *betűnek* (T3/471, T6/3), *betűknek* (T3/425), *betűiben* (38/31), *betűkből* (T3/350), *betűjétől* (T3/359), *betűvel* (T3/462, 465, T4/178, T6/107), *betűkkel* (T9/215, 217), *betűivel* (T6/358).
- Ö: arany~.**
- betűtlen mn** (1) ...a' szegény *betűtlen* Olvasó megneheztel, hogy érthetetlen verseket tukmálok rá (T4/182).
- betyár fn** (1) A' melly *Betyár* helyesen tud dudálni több betsületet érdemel a' maga nemében mint a' közepszerű orgonista (T5/702).
- beültet i** (2) Azonba az öreg Szaturnusz elnyeri az Égnek és a' Földnek telyes Birodalmát, és ezeket a' Tündéreket a' földről a' Hajnaltsillagba költözteti, hogy a' Földet Emberekkel *ültesse bé* (36/27). *ültesse bé* (42/773).
- beüt i** (2) Regementyéből való apró fekete Karabélyossai a' Veisenburgi lineákon el maschirozván a' Magyar Niederlandra *be ütöttek* (43/22). Ámornak egész Táborá *bé ütött* az én Mellyembe (42/468).
- bevág i** (1) ...'s Melítész, mintegy napsúgár, melly a' fának ága a' sebes széltől elébe vettetvén, más-hová lövellik, *bé vágta* magát egy sűrű bokor lombjába (42/1026).
- bevágva in** (1) ...egy ember, a' kinek útja mindenfelől *be van vágva*, árok ugrással, a' ki infámálva van, a' magánosság' falai közé való búvással etc. se-gíthet magánn egyedül (45/48).
- bevés i** (1) Az erre szükséges eszközöket szívetekbe *véstem bé* (T1/94).
- bevesz i** (9) Szív! szív meg dobogni mellyembe, 's *vedd bé*

a' Halált belső részedbe, *vedd bé* a' Rozália neve mellé, 's e' kedves Névenn tsendesedj el örökre (42/124–5). Csak ugyan nem *veszed bé* szíves tanácsomat, háládatlan számár! (41/465)
vesznek bé (T1/338), *vesznek be* (43/47), *bé vet-tek* (T9/892); *bevesszük* (T3/388), *vesszük bé* (T3/381), *be vették* (43/95).

bevezet i (2)

...így szólla Melítesz, tudom, hogy tégedet a' te Istenasszonyod *bévezetett* az Égnek és Földnek legszentebb Titkaiba (42/731). — félelem, reménység, öröm, és bánat meg nem tarthatják neimes feltételeit, lába alá tapodja a' lehetetlenséget, *bévezeti* a' nád-kalyibába a' Virtust (40/162).

bevisz i (3)

...és *bé viszik* Elméjét az Igazság' a' Virtus' örök Templomába, és a' valódi Boldogság' Paradisomába (42/866). — mert ő is a' gyönyörűségek közzé mindég szép módjával *béviszi* a' halált, a' koporsót, a' más Világot (T9/79).
béviszik (36/116).

bevívén in (2)

A' Hárfák' és Sípok ezüst Hangját meggyengítik, és a' fülbe *bé vivén*, a' Lélek' útját előttök megsímítják (42/786).
bévívén (36/33).

bevon i (2)

...majd egy komor, és vak éjszaka az ő fekete homályával, egy gyászos öltözettel *von be*, mind magunkat mind a' körülöttünk lévő dolgokat (48/7). *Bé vontam* magamat a' Ligetbe (42/696).

bevonva in (1)

Tavasszal fűvekkel s virágokkal, és bársony színt játszó palástal van *be vonva* a föld (48/11).

bezár i (2)

Ezzel *zárom bé* mondanivalómat (54/49). Egyedül, te vagy, így szóla eggyszer, az én Életem, és az én Reményem: és *bezárta* utolsó Szavait egygy gyenge Sóhajtással (12/27).

bezáródik i (1)

...amannak némü némü kedveltető tsendessége nagyon, és halkal *zárodik bé* (T3/222).

Bézer fn (2)

Élsz még Melítesz, így visszontaglá *Bézer* a' Tsókoknak legfőbb Tündére (42/187).
Bézer (42/201).

bezzeg hsz (5)

Bezzeg e' már a' valódi élet! Eddig is így kellett volna élnem (41/64).

bezzeg (T6/171, T7/137, T10/16), *Bezzeg* (T5/350).

bibirkáló mn (1)

Ezt a' szemfedelelet a' leg vékonyabb estvéli homálysálakból szőtték a' *bibirkáló* tündérek (42/1001).

bibliányi mn (1)

...a' Könyv szinte egy *Bibliányi* nagyságú (T6/309).

bibliopolium Ö: szűr~.

bibliotéka fn (6)

Még sints a' *Bibliotekába* (43/649).

Bibliotheca (43/624, T9*/97), *Bibliotékában* (43/288, 680), *Bibliothecában* (43/278).

bíbor fn (1)

Ah ahoz a' boldog ahoz a' ditső Szátskához, mellynek két Ajjaka a' legedesebb Mézzel bé mázolt *bíbor* (42/569).

bíborköntös fn (1)

Vagy meglehet, hogy az ő szép Ortzája megirigylette Ajjakainak illy megtiszteltetését, 's ő is felöltözött az ő pompás *bíborköntösébenn* (42/559).

bíborszárny fn (1)

Ezt mondván a' kellemetes Bézer *bíborszárnyainn* elrepült mennyei fényt hagyván maga után a' setét Gallyak közt (42/201).

bíborszín fn (2)

...mi értünk festi a' Nap a' támadati eget arannyal és *bíborszínnel* (52/71). És óh! melly ingerelve ragyog amott a' naplementi Ég az ő *bíbor* és aranyszín világával! (50/60)

bigilli l. sigillum

bigott mn (1)

Illyen magyarosodott Szók: a' Görög Alamisna... az Anglus *Bigót* (T4/157).

bigottság fn (1)

A' jámbor Otahitát nem örömet hallom az Európai *bigottság*- és gonoszságra felhozva (T6/269).

Bihar fn (1)

...mind azok a' Kótsagok ott vagynak, valamelyeket Békés, *Bihar* és Heves Határi tartottak a' Körös és Berettyó Fakadékiann? (3/11)

- bika** fn (3) raktól ellődtek az udvarokba (41/121). Igaz barátokra pedig kiki szert tehet, ha azoknak *bírására* érdemes, és maga is tud igaz barát lenni (42/275).
bika (T3/386), *bikáknak* (50/29).
- bikkfa** 1. **bükkfa**
- billegetés** **Ö:** *far~.*
- billegtet** i (1) Te *billegteted* enyelgő ugrálásra annak idomtalan lábait, mint valami oszlopokat Indiának mezején, a' ki tavaszollott zöld gyepen (40/52).
- billen** **Ik:** *meg~.*
- billent** i (1) Uraim! ha Ti én velem úgy bántatok volna, mint a' kit egy nemes illetés nemes érzésekre *billent*, én ember lettem volna és szerentsés (45/78).
Ik: *meg~.*
- bimbó** fn (1) Az apró Tündérek nagy számmal indultak a' sikamló Hegynek, némelyek már a' Bértzetskének *Bimbójára* szinte fel hágtak, mások a' hajlás' közepénn izzadtak (36/91).
- bimbócska** fn (1) Nagyot katzagott, 's a' rezgő *Bimbótskáról* elrepült (36/98).
- bimbódzik** i (1) Nemes Tanúlok! kikben épül a' Tudományoknak és a' Hazának reményje, *bimbódzik* öröme, sűgározik jövendő Ditsőségének vídító hajnala! (44/220)
- bír** i (20) Nem *bírt* gyenge szíve ez édes erőszakkal, 's kéntelen vólt vissza tsókolni (42/1151). A' hányan vannak, annyi féle indulattal *bírnak* (41/246). Van többek között, egy ifjú Nimfája, Melly szép újjainak egy remek munkája, Ki ha középszerű szépségekkel *bírma*: Pennám róla hosszasz Oratiót írta (43/436). — ismét felfordulok, és ismét, és ez sokízbe történvén utóljára nem *bírom* magamat (4/108).
bír (T4/35, T5/147, 346, 417, 420), *bírt* (22/15), *bírt* (48/140, T9/735), *bírta* (T5/94), *bírtál* (T4/71), *bírtak* (T4/67); *birod* (40/93, 94), *bírták* (21/8), *bírta* (36/140). — *bírjon* (12/31).
- bírás** fn (2) ...'s az az után született samaraknak *bírására* elég onnak tartották, hogy ama régi rab samaraktól ellődtek az udvarokba (41/121). Igaz barátokra pedig kiki szert tehet, ha azoknak *bírására* érdemes, és maga is tud igaz barát lenni (52/60).
- bírhat** i (2) Most sints abban módomban, hogy egyszerre kiadhasam Munkáimat, hanem tsak némely apró Darabokat közlök szíves Olvasóimmal, a' melyeknek nyomtatásával *bírhatok* (T4/9).
bírhattak (43/37).
Ö: *el~.*
- bírni** in (4) De valami nem tudom mi különös jóval kell *bírni* ennek a' mi tollunknak, melyet mi ártatlanul, minden büszkeség nélkül viselünk, a' több madár társaink között (3/57). — tudtam Lillát szeretni: most ah! most nem tudok fájdalmimmal *bírni* (54/171).
bírni (41/322, 54/269).
- bíró** in/fn (2+4) **I.** in ...a' fél világot *bíró* Spanyolok, és tulajdon jobbágyai ésszel, pénzzel, fegyverrel ostromlották (T5/316).
bíró (T1/126).
II. fn Irigyeld ha tetszik, a' gyilkosnak, az igazságtalan *bíró*nak, az el-nyomónak és Árulóknak álmát, kiknek a' furiák vetik meg ágyaikat (T1/288). Beszéllek, de egyedül vagy *Bírá*m nekem minden pontban (10/56).
Bíró (42/565), *Bíró*nak (T1/216).
Ö: *gondolat~.*
- birodalom** fn (13) Ez szintűgy azt hiszi, hogy az Isten egy néhány ezer embert az ő *birodalma* alá teremtett (41/212). A' Nagyravágyás... a' hatalmas *birodalmak*nak leomlását, a' közönséges nyomorultságot, és a' milliomnyi embereknek vérek' kiöntését ez az indulat okozta (52/21).
Birodalom (43/167, 652), *Birodalmak'* (T5/157), *Birodalmom* (T1/252), *birodalmok* (41/199, 408), *birodalmat* (T5/427), *Birodalmát* (36/25, 42/771), *Bírodalmát* (24/12), *birodalom*nak (T5/198), *Birodalmának* (25/31).
- bírószék** fn (1) Nagy félelem akkor léssen Mikor bíró székbe léssen (T3/384).

- birsalma** fn (2) ők (41/242).
 Összel a' szagos Körvtvényeket pirostra, a' puha
 Almákat sárgára nyalogatják, 's a' pelyhes *Birs-*
almának homlokára hintik lemetszett Arany
 Hajfürtjeiket (36/49).
Birsalmának (42/802).
- birtok** fn (4)
 ...nem szintügy igaz magyar é az, mint akár-mel-
 lyik Grófi, vagy Hertzezi Familia, mellynek
 neve és *birtoka* mind a' két Magyar Hazában
 szélyel elterjedett? (T4/135) — Bolond; iggy
 adtátok ti a' hajdani korban-is magatokat a' vad
 emberek *birtoka* alá (41/406).
birtokodba (54/77), *birtokival* (39/16).
- bis** (lat) (1)
 E' már a' nehéz, a' szivet sebheto hallás, itt a'
bis videor mori (44/147).
- Bisterfeld** fn (1)
 ...és a' mit ott bizonyítanak a' *Bisterfeld'* Versei
 (T9*/455).
- bitang** mn (1)
 Nem azon örülök, hogy a' Deák nyelv, az az
 uralkodó idegen, meg fosztódott az ő *bitang* jus-
 sától (T11/13).
- bitoltatván** in (1)
 Ha a' Hazád igazságtalanul bánik veled, ha egy
 Tyrannustól *bitoltatván* meg eggyez a' Te el-
 nyomtatásodban, hagyd el tsendesen, hagyd el
 morgás nélkül (T1/182).
- bitófa** fn (1)
 Magam Szamara vagyok. Senki sem köt rab-
 szíjjánál fogva a' *bitó fához* vagy eggy kínos ól-
 nak tömlötzébe (41/34).
- biz** hsz (3)
 Jó lenne *biz* a' húsa, viszonozza Kéreász, főve
 vagy sülve (41/285).
biz' (42/21), *Biz* (41/81).
- bíz** i (1)
 A' többbit Szerető Olvasó érzékeny ítéletedre
bízom (42/23).
Ik: *el~, meg~.*
- bizakodás** fn (1)
 Hát nem kies-é? nem boldog-é? eggy illy kis
 vidék, a' mellybe emberek nem járnak, mulat-
 hattál vólna tsak olly *bizakodással* vélek mint
 én: akkor láttad volna: melly iszonyú teremtések
- bizakodván** **Ik:** *neki~.*
- bízgat** i (1)
 ...mind annyiszor az ő hasító Nyilát piszkálom
 és *bízgatom* mély Sebembe, 's nagyobbá té-
 szem a' Szúrást és Fájdalmat (42/341).
Ik: *fel~.*
- bízik** i (6)
 Hijjába *bízol* azokban a' magok hasznokat kere-
 ső Istenekben (T1/101). Megesküdtem, hogy *bi-*
zok magamnak, és ímé visszatérek a' Kételke-
 désre (19/23). Szép Ajakak, mellyeket Ámor
 formált a' maga Fészkének, nints többé Félel-
 mem: hiszek néktek: magamhoz *bízok* (19/9).
 Élj, Melítesz, és *bízzál* (42/201).
bízzál (42/190, 195).
- bízni** **Ik:** *el~.*
- bízodalom** fn (2)
 ...óh, be örült az én lelkem akkor, óh be szerette
 magát, midőn látta, hogy az én nálam kis-
 sebbnek *bízodalma* van hozzám (44/116). Meg-
 esküszik a' Hajós, hogy a' Tengernek többé nem
 ád *Bízodalmat*: de, ha tsendesnek látja azt, fut
 újonnan a' Tengerre (19/29).
- bizony** hsz (17)
Bizony a' kinzó Nyár, ha én szemlélem, sze-
 relmes Fillis, a' te kellemetes Szemeidet, nem
 olly terhes énnékem (8/37). Ah, te vagy, te vagy
bizony az, a' melly az én Szépemnek Ke-
 belébenn annyiszor (én arra emlékezem) az ő
 Keménységét meglágyítottad (14/13). A' *bizony*
 szép (41/454).
Bizony (41/393, T4/82), *bizony* (3/42, 191, 10/9,
 14/10, 16/19, 17/6, 22, 27, 28/13, 41/291, T4/
 59), *bizon* (T3/455).
- bizonyára** hsz (2)
 Ugyan hát ha így sem kívánnak meg válni tőle
 mi lenne belőlök úgy ha folyna a föld tejjel
 mézzel és ez ha gyönyörűséggel mindég telyes
 volna, úgy *bizonyára* imádnák az emberek ezt a'
 Világot tsak hogy itt maradhatnának (48/175).
Bizonyára (T7/359).
- bizonyít** i (1)
 ...és a' mit ott *bizonyítanak* a' *Bisterfeld'* Versei
 (T9*/455).

- bizonyyal** hsz (2)
...és én minden *bizonyyal*, legalább Ő rá nézve — poéta vagyok (T7/193).
bizonyal (48/118).
- bizonyos** mn (15)
Egy némelly ember, a' kit egy némelly bujaság az orrától megfosztott vala, kitsúfoltatott e' miatt egy *bizonyos* bujálkodótól. (52/113) — Megis halok örömet, tsak *bizonyos* legyek benne, hogy ez kedves Áldozat lesz az ő triumfáló Lelkének (42/710). Botsáss meg! az én *bizonyos* Szerelmem kételkedni is szeret (38/36).
bizonyos (4/189, 43/94, 209, 272, 54/27, T1/272, 343, 344, T3/7, 102, 219, 461).
- bizonyosan** hsz (6)
Ő *bizonyosan* valamelly Barlang enyhében a' puha murván és falevélen heverész (41/351). — én vagyok az, a' ki a' földön végbe vitt gonoszságokat sokkal *bizonyosabban* megbüntettem, mint a' képzelt Istenek (T1/225).
bizonyosan (T10/78), *bízonyosann* (42/209), *bizonyossan* (33/64), *Bizonyossan* (33/96).
- bizonyosság** fn (3)
Az egész Természet *bizonyosságot* tész Uram terolad hogy a te joságodnak erejével környül vetél minket mindenfelől (48/218). — *bizonyosságul* hívom a' Keresztyéni szelíd szeretetet (45/65).
bizonyosságot (44/232).
- bizonytalan** mn (10)
Míg szemeiket meg átalkodva az Égbe szegezik, mind addig botorkázni fognak a' földön és *bizonytalan* lépéseik soha sem fogják őket a' nyugodalomra, boldogságra és bátorságra vezérelni (T1/21). Fejts ki, édes Chloém, fejts ki engemet e' sok *bizonytalan* dologból (42/1118). Háromszor próbált Melítesz le hajlani a' szendergő rózsához, háromszor dobbant vissza; háromszor került körül Rozáliát, 's mind annyiszor *bizonytalan* maradt, hogy merjen é? (42/1016)
bizonytalan (4/188, 15/11, 18/9, 46/12, T1/62, 79), *Bizonytalan* (T5/299).
- bizonytalanság** fn (3)
Ezért megérdemli ő a' tiszteletet, minden *bizonytalanságot* visszálkodást és tilalmazott elmélkedést kerülni óhajtó Lélektől (46/31).
bizonytalanságából (T1/7), *bizonytalanságtól* (T1/117).
- biztat** i (7)
Eggy szüz nyájassággal rá pillantó szemmel, *Biztasd* hóltig tartó igaz Szerelemmel (43/476). — azonn a' kies Völgyönn *biztatták* a' vetélkedőket Mennyei Énekekkel (36/94).
biztat (43/272), *bízta* (16/28), *biztatni fog* (41/414); *biztatta* (43/116). — *Biztasd* (43/459).
Ik: neki~.
- biztatás** fn (2)
...s örömmel fogadta el ennyi bajai után ez idegen földnek barátságos *biztatását* (46/10).
biztatást (54/24).
- biztatgat** i (1)
...sokan a' pályát megfutva kellemetes lélegzet szedéssel dültek, az őket kézen simogató nyájasabb Érdem ölebe, hol a' Hazának 's a' Tudományoknak öröm könnyei tsorogtak rájuk, 's a' maradék fényes óltárral *biztatgatta* (44/45).
- biztató** mn (2)
...a' Nagyobb Lelkek tsak *biztató* szóval tsak integető ujjokkal hívnak engemet (44/53).
biztató (42/522).
- biztos** fn (2)
...a' te hív *biztosodon* is, sőt még a' néma falakon is az én képzelt Rózimat akarta velem tsokoltatni (38/23). — a' Felső Ház Deputatiót rendelt az Alsó Parlamentumhoz, a' honnan várják vissza őket Januarius 26-dikára a' kívánt válasszal, és az onnan viszontag küldendő *Biztosokkal* (43/105).
- Blancard** fn (1)
...de még is jó, a' mint *Blancard* mondja, ha az Orvosok reá ügyelnek (T9/419).
- Blumauer** fn (5)
Békaegérhartz, írta Homér, általöltöztette, Cs. V. M. a' *Blumauer*' módja szerént (T5/533).
Blumauer (T5/590), *Blumauer*' (T5/523, 540, 593).
- Boaló I. Boileau**
- bóbitás** mn (1)
Szarvaimat *bóbitás* fejemenn felberzesztem, a' Kútfőre futok, Szépségem felől tanácsot tőle kérni (4/84).
- bocsánat** fn (6)
Botsánat, szeretett Nitzé; szép Nitzé, *Botsánat* (19/1). — vagy alázza Munkáját, csekélységét emlegeti, *bocsánatért* kunyorál (T7/15).

Botsánat (14/28), *Botsánatok* (12/23), *botsánatot* (45/66).

bocsánatkérés fn (1)

Rebekát követségbe küldi a' Gavallérokhhoz, és általa ezektől Carnevalnak és a' nagy matriculának feladását s' a' közönséges *bocsánatkérést* parantsolja (T5/662).

bocsát i (4)

...siralmas foházkodásokat *bocsátanak* a' szent Istennek 'sámolyához (48/132). — játékból valódi Kínokat *bocsát* az Emberekre (42/717). — a' Nap homályosnak tetszik ő néki; nem *bocsát* ez ő reá gyönyörködést a' maga sűgárain (51/5). *bocsátom* (T2/28).

Ik: *el-*, *meg-*.

bocsátani in (1)

Nem tudom a' két fordításban mi légyen a' tzelja a' Tekintetes Úrnak: Kasszálni akarja é az alább valót? vagy mind a' kettőt világra akarja *bocsátani*? (T6/287)

bocsátkozni in (1)

Én (Melitesz) éppen a' temetés' napján érkeztem haza faluról; 's még azon friss mezei képzelődésben mertem Pásztorálra *bocsátkozni* (54/41).

bocsátott in (1)

Szenvedjük hát el az Urnak reánk *bocsátott* tsa-pásait és jusson eszünkbe hogy mind nyomorúság alá vettettünk (48/183).

bocsátatni Ik: *el-*.

bocsátván in (2)

A' Parnasszus' hegye melly Phocisban vólt, és két tetejét az ég felé *bocsátván...* a' nézőbe szent rémzést okozott (T9/506). Ezt előre *bocsátván*, a' következőket könnyebben meg érteni (T3/232).

Ik: *le-*, *meg-*.

Bod fn (1)

Lásd életét és munkáit a' *Bod Péter*' Magyar Athénássában (T9*/456).

Boden fn (1)

Itt *Boden* a' Commentáriusába elbeszéli, hogy a' Grammatikusok által 3 neme tétetik a' Csóknak (36/182).

Bodoni fn (1)

...a' másik apróbb betűkkel, a' híres *Bodoni*' typogr. Olasz fordítással (T9*/217).

Bodrog fn (1)

Azomba, ha mindjárt... Berzencze és Bodrog Vármegyék közül akármelyiket választottam volna is Stzénáúl; csak fenn maradt volna az előbbi Kérdés, hogy mit vétett *Berzente* Vármegye? (T7/170)

bódul Ik: *meg-*.

bódult mn (1)

...a' Szerelem *bódultta* tesz engemet (19/26).

bodza fn (2)

Hát mikor a' híres Dafnét Megszerette Minerva, A' *Bodzába* bútt (43/563). — vendégeskedés és éjtszakázás miatt kifáradt vendégek, lenyűgösznek a Parnassus *bodzái* közt (T10/24).

bodzaberek fn (1)

...minden *bodza berkek* Kelj fel Mú'sámmal zendülnek meg (T10/28).

bodzás mn (1)

...mindjárt minden szegületbe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok... a' Helicon' *bodzás* tövében kézimunkát űző versjártók (T10/11).

bogár fn (1)

Kik a' több több ember-állatok között semmit sem csinálnak, vagy legalább egyebet nem, hanem a' mit a' Here tészen a' Méhek társaságában, meg emésztí a' legjobb mézet, mellyet a' gondos Mész nagy munkával gyűjt, 's minden érdeme abban vagon, hogy új *bogarakat* szaporít (41/319).

Ö: *paraszt-*.

boglárka fn (1)

...hadd intsék meg síromnak hantjairól a' bókoló gyöngyvirágok, 's az integető *boglárkák*, hogy ők köszönik a' Szépeknek jó szívűségeket (40/136).

bogláros Ö: *ezüst-*.

bogos mn (1)

Az iszonyú vén Tserfák az Alpesi Kőszirtekenn már az ő *bogos* Gallyaikról le rázták a' tunya Zúzmarázt (7/12).

bogyó fn (1)

...van olyan *fragaria* is, a' mellynek epres vagy enivaló *bogyója* nem terem (T9/671).

bohó mn (2)

Bizonyára valamint az egész Poézisnak, úgy ennek is fő czélja az Emberi Szív' jó vagy rossz,

nemes vagy erőtlén, okos vagy *bohó* voltak előadása (T7/361). *Bohók!* Tán azt gondoltátok bizony, hogy az Úri asztalnál kedves Vendégek vagytok, főve vagy sülve? (3/42)

bohókás mn (1)

...tréfából fel fordít, rám esik a' *bohókás*, az Ördög tudná osztánn a' nagy tréfa közbe mitis tsinált, de az nékem tetszik (4/104).

bohóskodás fn (1)

...látám hogy nagy részént sajnálkoztak, hogy olly rövid időt szabott Kalendariumjok az Országos *bohóskodásra* (T7/59).

Boileau fn (5)

Ez a' remek készült ama' nyájas és éles Frantzia Satyristától, *Boalótól* (T5/554).

Boileau (T5/45, 552, T9/546), *Boileau'* (T7/103).

bojtos mn (1)

Játékos habokkal tsörgött annak *bolytos* gyökerei között a' kedve telt patakotska (42/941).

bókoló mn (1)

...hadd intsék meg síromnak hantjairól a' *bókoló* gyöngyvirágok, 's az integető boglárkák, hogy ők köszönik a' Szépeknek jó szívűsegeket (40/135).

bokor fn (20)

...meg érdemled mindnyájunk' Nevébe e' *bokor* Játzintot (42/446). Nézd az én tarka Társaimat a' *bokrok* között mint játszanak (4/34).

bokor (42/1026, 1136, 54/186), *bokrok* (40/33, 42/49, 203), *Bokornak* (23/25), *bokorban* (42/1146), *bokrokban* (41/348), *bokorból* (42/1138), *bokrokon* (42/991, 995), *bokrokonn* (42/167, 210), *bokorra* (42/54), *bokornál* (42/1064, 1116).

Ö: *jázmin~*, *kasia~*, *tövis~*.

bokorszabású mn (1)

A' Jázmin egy tsemete vagy *bokor szabású* Növevény (T9/620),

bokréta fn (4)

...a' mint egy kótság beszéllette tegnapi gyűlésünkben, a' ki elevenen elfogattatván, látta miként fűznek belőlle nyalka *bokrétákat* (3/63). *bokrétája* (3/67).

bokréta (T6/409, T9/635).

Ö: *jázmin~*, *kótság~*.

bokrétácska fn (1)

...és apró *bokrétácskakat* kötözgettek a' tarka

part' mellyékén (42/1085).

bokrétátlan mn (1)

...a' vigyázatlan Kótsagra, egész Nemes familia is reá lőtt... kit haza tértekbenn lőttek szivenn, párája fenn maradt a' levegőbenn, a' mag leesett magával a' földre, melyet még *bokrétátlan* kistsinyeinek hozott messzünnen a' szántó földről (3/79).

bokrétázgató mn (1)

Éppenn azonn tűnődtem vala, hogy az következésképpen valami Deákos, és annál fogva nem *bokrétázgató* ember volna, ha szinte puskát hord is a' vállán, mert attól magát is inkább félni látom (3/120).

bokrocška fn (1)

Nardusnak hívják közönségesen azt, a' mit Magyarjaink is Spikinárdnak neveznek... a' melly egy kékes virágú jóillatú kerti *bokrotska* (T9/701).

bokros mn (2)

Én tudom azt: tudják azt ezek az árnyékos Völgyek, *bokros* puszták, a' mellyek én tölem azt a' szeretett Nevet tanúlták visszadogatni (17/14). Keress egy ürege sziklát vagy egy *bokros* sűrüt (41/430).

boldog mn (97)

Beh *boldog* a' függetlenség (41/32). *Boldog* Lakkossai a' virtusok' Másvilágának! (54/89) — Szent öröm lepje meg ártatlan Lelkedet *Boldognak* mondhatunk, óh szép Szűz! Tégedet (43/468). — a' *leg boldogabb* emberek önként lesznek boldogtalanokká (48/129). Esmérd meg eből mennyire meg tetézted volna boldogságot ha Leveledre méltoztattad volna külömben is *boldoggá* tett martalékat (38/28). Szerelmesek ha *boldogúl* akartok élni, varrjatok himet ezekről, és ne kövessétek Szerelmetekbe a' szomorú Gerlitzét (34/113).

boldog (8/40, 13/2, 29, 14/29, 23/34, 24/2, 33/14, 44, 73, 81, 38/4, 16, 41/204, 240, 449, 486, 42/27, 29, 66, 127, 128, 138, 145, 179, 181, 224, 247, 373, 567, 574, 903, 911, 978, 990, 1029, 1056, 1061 52/102, 54/169, 241, 272, T6/85, 276, T7/248, T9*/377, T10/25), *Boldog* (38/5, 42/728, 54/111, T9*/376, 770), *bóldog* (38/15, 40/43, 41/35, 94, 185, 43/86, 87, 117, 497, T1/136, T8/16), *Bóldog* (43/460), *boldogok* (33/71,

73, 42/131, 132), *bóldogok* (T1/93), *Boldogok* (42/410), *boldognak* (T9/350), *Bóldognak* (43/482), *boldogoknak* (T1/294), *boldoggá* (3/125, T1/177, 191, 209), *bóldoggá* (T1/139, 383, 394), *boldogokká* (33/41, 41/107); *boldogabb* (3/216, 38/5, 42/870, 915, 54/117, T6/91), *Boldogabb* (3/210, 36/120), *boldogabbak* (42/412); *legboldogabb* (36/157).

boldogít i (1)

A' ti mostani fáradozástokat *boldogítsa* a' Jól-tévő Istenség (44/234).

boldogítani in (2)

...tartoznál ezzel számár társaidnak, mert felelt minden állat a' természet által köteleztetik *boldogítani* (41/177).

boldogítani (T6/271).

boldogítás i (1)

Ezek, óh Melítész, ama' szíves Istenségek, kiket az Ártatlanság és Gyönyörűség szültek a' Halandók' *boldogítására*, mikor ők az Égbe felszállottak (42/891).

boldogíthat i (1)

...s ötet is talám a' tsupa Szerencse is *boldogíthatta* benne (T5/98).

boldogító mn/fn (2+4)

I. mn ládd melly *boldogító*, melly örvendeztető a' szabadság (41/483).

bolgogító (54/247).

II. fn ...azok a' Fejeim, kikben Atyáimat néztem 's *boldogítóimat* a' kétségbe esés torkába vetni nem írtóznak (45/38).

boldogítóitokat (41/407), *boldogítójoknak* (41/170), *boldogítóivá* (T7/367).

boldogság fn (44)

Ej! ej! — micsoda *bóldogság* jól lakni, micsoda *bóldogság* csendesesen nyugodni (41/77). — a' ki engem szívemért fog barátjának fogadni, éljen az vígan valódi érdemeivel a' tsendes *boldogság* anyai ölen, 's szent árnyék lebegjen tisztelt hamvai felett! (44/169) — Óh Egek Székulumok az én Siralmim: az én *boldogságim* mindég Perzetskék (5/5).

boldogság (T1/91), *bóldogság* (T1/62), *Boldogság* (36/117), *Boldogság'* (42/867), *boldogságom* (50/78), *boldogsága* (41/329), *boldogságot* (38/6, 44/172, 48/216), *bóldogságot* (T1/146, 189), *Boldogságot* (34/158), *boldogságomat*

(38/27, 42/656), *Boldogságomat* (4/204, 42/121), *bóldogságomat* (41/237), *boldogságodat* (T1/172), *boldogságát* (38/17), *boldogság[á]t* (49/46), *boldogságnak* (33/18), *Boldogságnak* (52/2), *bóldogságnak* (43/32, T1/196), *boldogságomnak* (38/3), *boldogságodnak* (4/206), *boldogságának* (48/58, 52/51, T1/330), *boldogságban* (48/209), *boldogságodon* (T11/3), *boldogságán* (T1/281), *boldogságra* (T1/22), *bóldogságra* (T1/138), *boldogságodra* (T1/127, 133), *boldogságtokra* (T1/55), *boldogságtól* (33/45), *boldogsággal* (42/335), *boldogságával* (52/10).

boldogtalan mn/fn (14+3)

I. mn Szánom a' te *bóldogtalan* agyvelődet (41/466). *Boldogtalan* jobbítása egy iffjú embernek! (45/76) — hidd el, hogy nem lehet az *bóldogtalan*, a' ki másokat boldoggá igyekszik tenni (T1/191).

boldogtalan (4/56, 42/159, 959, 44/237, 45/101, T6/220), *Boldogtalan* (54/283), *boldogtalanlant* (41/377), *boldogtalananná* (45/11), *boldogtalanokká* (48/129); *boldogtalanabb* (52/34).

II. fn *Boldogtalan*, rajtad van még hajdani szolgásgodnak szenje (41/103). Nitzé nem örül, tsak azt látni, hogy mindennap nevelkedik körös körül a' *Boldogtalanok'* száma (17/25).

boldogtalanok (T1/36).

boldogulhat i (1)

...abba tehát szerentsébb nálam, hogy az eredetiből egyenessen tehette által nyelvünkre, a' midőn én tsak a' Frantzia folyóbeszédéből *boldogulhattam* (T5/587).

boldogult mn (1)

...mert a' positio és accentus nélkül való Syllabát is meghúzza, mint a *boldogultt* Ráday merte még a' Hexameterekben is (T6/369).

Ik: meg~.

Bologna fn (1)

...ilyen a' Secchia rapita, a' mellyben két hatalmas olasz városok, Modena és *Bologna*, hartzolnak (T5/513).

bolond mn/fn (12+1)

I. mn Ugyan *bolond* voltam, böh be' *bolond*, hogy az én jó Uramat oda hagytam (41/367). Majd fel fakadok nevettembe ezen a' *bolond* számaron (41/363).

bolond (34/126, 41/373, 453, 487, 45/56, 54/

202, 204), *Bolond* (41/405, T9/772).

II. fn A tarisznyájokra varrattak mint a' *bolondot* (3/196).

bolondoskodás fn (1)
...mind Kazincynál a' Boldog *bolondoskodás* felbátoríthatott (T9*/770).

bolondság fn (1)
Bolondság! rúgjátok föbe vad Uratokat, rágjátok el a' pórászt (41/92).

bolt fn (1)
Mi érettünk párolognak a' virágok, mi értünk tsörög a' kigyózdó patak a' lombos fáknak homályos *boltja* alatt (52/68).

Ö: *fűszer~*.

bolthajtás fn (1)
Egy tiszta Homloknak alabástromába húzz két gyönyörűséges ében szívárványokat. Fess az ő *bolthajtások* alá szép szemet (34/176).

boltozat fn (4)
Zöldágakból híves *Boltozatokat* tsináltak a' Pásztorok (42/355). Most setét *boltozatok* alatt tévelyeg, mellyek rakvák lelkekkel és tsontvázakkal (51/40). — 's tán könnyeket is hullatott érettem, mert a' fák *boltozatiról* tseppek hullottak égre emelt kezeimre (53/19).

Boltozatját (42/158).

Ö: *rózsa~*.

bolyh fn (1)
Ezt tselekszem mind akkor is, mikor a' leszálló nap e' nyúlánk nádaknak tsak felső *bojhokra* tekinget (3/152).

bolyong i (3)
Itt *bolyongott* Melítesz, tele szerelemmel és utolsó Fájdalommal (42/89).
bolyongottak (33/5).

Ik: *ki~*.

bolyongó mn (1)
Melítesz felérezte magát, körül hordozta *bolyongó* Szemeit (42/178).

bolyongva in (1)
Vénusz az Erdőbe *bolyongva* mikor piros Rozák fakadtak sebes talpa Nyomainn (42/279).

bombárda fn (1)
Elején tudom hogy bírál véle; mert a' *bombárdát* ágyúnak, a' sclopetumot puskának merted nevezni (T4/71).

bonmlás Ö: *össze~*.

Bonefonius fn (1)
J. Secundus és *Bonefonius* írtak Csókokat (36/179).

bont i (1)
...a' másik monosyllabica Szóval ejt Cadentziát p. o. *bont*, *pont* (T6/396).

Ik: *fel~, le~*.

bontani Ik: *le~*.

bontás Ik: *ki~*.

bonthatatlan Ik: *fel~*.

bontogat i (1)
...míg azokról Pénele a' halál pókhálójit *bontogatta* apró Ujjaival (42/175).

bonus (lat) (1)
...egy néhány Napi útazása után vigan szállott ki a' Caput *bonae* Speinél (43/110).

bor fn (17)
Lacryma Christi egy az Európának leg nevezetesebb, 's a' Nagy asztaloknak legdrágább *borai* közül (43/646).

Bor (33/57), *bor* (34/62, 52/58, T9/67), *bora* (T9/745), *bort* (T9/705, 791), *Bort* (42/393), *Borát* (43/407), *bornak* (34/30), *borunknak* (T9/278), *borainak* (42/1102), *borba* (T9/720), *borba'* (T6/416), *borokból* (43/188), *borral* (43/135).

Ö: *aszúszőlő~*.

Bordáts fn (1)
Vesse öszve a' figyelmetes Ember, *Bordátsnak*, Dorottyának, Rebekának, Opornak, Gergőnek, és Vénusnak Beszédjeit (T7/402).

borerő fn (1)
Mert az a' rozsa illat, az a' *borerő*, az a' mézíz, a' melly a' te szívedet úgy fel forralta vala, mind öszve vévédvén — tsók volt (42/1123).

borít i (2)
...és búson fenyegetődző szilfák' homálya *borít* (51/27). Adnák az Egek, és tennék meg a' kedvező Múzsák, hogy én e' közönségesen Tisztelt négy névre a' Magyar Világnak egén homályt ne *borítanék* (T9/369).

Ik: *el~*.

borítva Ik: *be~*.

borjú fn (1)
...a' gyáva tehénnek, melly csak hogy fősvény Gazdájának tárházát tölthesse, meg vont a' el ru-

gott kised *borjától* a' tápláló tejet 's egy telhetetlen Urnak túró fizetőjévé tette magát (41/51).

borkert fn (1)

...ahol a' mostoha Természet üveg tömlőzbe zárta Lyaeusnak kedvadó Vesszejét, melly a' mi boldog Hegyeinkben (Lótséül — *Borkert*, Weingarten) szabadon terem (T6/86).

bornemissza mn (1)

...s' a' mezei vagy vízi tsigához azért van a' *bornemissza* szerető hasonlítva, hogy felette lassú és vidorság nélkül való hideg és fejeér véru állatotska (T9/589).

Borneó fn (1)

Terem Japóniának, a' Molukki Szigeteknek, Szummátrának, *Borneonak*, s' a' Malabári tartománynak vidékein (T9/712).

borocska fn (1)

Ekkor kinyitja a' vadász tarisznyát, 's ime egy kulats *borotska* egy darab süttel 's fehér tzipóval vala benne (3/182).

borong i (1)

Tiszta öröm lebegett nyúgovó homloka felett, mint az az első hajnal, melly a Napot legelőször fel vezette az új égre, a' mellyen még semmi felhő nem *borongott* (42/950).

borongó in (1)

Se Klima, se Temperamentum, sem Társalkodás, sem Nevelés, sem Praejudicium nem fonhat olly látást változtató ködöt ennek mindenfelé kiderült Egén, mint a' millyennel barnúl a' Vallásnak, a' Böltelkedésnek, és a' Törvényezésnek, néha vékony homállyal néha feketés felhőkkel *borongó* horizonja (46/30).

borongótlan mn (1)

Jó volt Ó — a' ki itt fekszik — jó volt Amaryllis mint a' *borongótlan* Ég, 's nyájas mint az innepi Hajnal (54/61).

boroshordó fn (1)

Én most már ennek a' kitsúfoltnak, illendő árron, visszaszerzettem a' betsületét, és az kitsúfolója — ama' kézzel lábbal termett nagy *boroshordó* — a' világért sem adná, ha ő olyan szép ábrázatú lehetne (52/116).

borostyánkoszorú fn (1)

Az emberiséggel hal meg az én versem, mert annak nemes indulatit éneklek, az emberiség le

fogja tépni a' vérbe mártott *borostyán koszorút* ama déltzeg Poétáknak Fejéről egy két század múlva, a' kik az ő gyalázóit Herósokká, 's a' Világ latrait Fél-Istenekké tették vala (40/120).

borostyános mn (1)

...azok a' *Borostyános* Poéták, kik a' pusztító, öldöklő és gyűjtogató Hérósok' latorságait trombitálják a' jövendő Arany Kor előtt vétkessé tennék magokat (42/35).

bortermő mn (1)

...a' *bortermő* hegyekről effélét nem olvasunk (T9/514).

bortövecske fn (1)

Bortövetske! (Weinstöcklein!) Ez a' Szó a' mi Daykánkra Vendéghangú Honnjába ragadt rá (T6/82).

borul i (3)

Mert mihelytt a' kellemetes érzések előlök elenyésznek, azonnal szomorúságba és bús kedvbe *borúlnak* (52/38). Sem komorabb idők reád nem *borúlnak*, Hogy már a' Leányi nyájas nevek múlnak (43/488). Nyájasságom, eleven elmém, setét ködbe *borúlt*, elvadult (53/25).

borulás fn (1)

...a' Poétai munkákra is jó kedv kell, kiderült képzelődés, helyén lévő ítélettel, nem tudom mitsoda jó ízű elandalodás, *borulás* ragadtatás (T10/44).

borult in (1)

Limnisz, egyy szánakozó Nimfa, felemelte búa *borúlt* deli tekintetét a' süvöltő Habok közül (42/162).

borulva in (1)

Melly szomorú éjtszaka ez! köddel *borulva*, és hideg fellegekkel! (54/53)

borzadás fn (3)

Szent *borzadás* szállotta meg a' Melítesz Lelkét (42/254). — undorító *borzadással* émeleg az én más formán tanult Lelkem az ő Dórisi tselekedeteitől (44/104). *borzadással* (43/122).

borzadt Ik: *fel~, széjjel~.*

borzas mn (2)

...és ti, kik hajdan lombos ernyőtök alatt a' virágzó lóherén sokszor hűsítettétek ötöt, *borzas* Fenyők (51/20). Az öszvetsapzott Haj, a' *borzas*

szakáll, vagy a' rettentő szó, a' mellybe' Én külömbséget tenni nem tudok (6/30)

borzasztás fn (1)
Sűrű fekete Tölgyfák kettőztették itt az Éj' *borzasztását* (42/81).

borzasztó mn (7)
...ezek a' Kedves Neve kis viselhetnek olly *borzasztó* és szívetvérző képzeleteket (45/44). Ah, háládatlan, nem volnék a' te Szemeid előtt olly *borzasztó*, ha gondolatodbann szüntelen Átztist nem tartanád (6/35). E' *borzasztó* Katzaj kiütötte Melítész szeméből a' halálos álmod (42/111). *borzasztó* (42/455, T6/46, T9/507), *borzasztóbb* (54/182).

bosszorkány fn (1)
...ordító Lelkekkel, 's az Éjtszakának fekete *Bosszorkányival* töltötte bé ezt a' hideglelős Fantázia (42/103).

bosszankodás fn (3)
Ne próbálj[á]tok meg, (én azt tanátslom tinétek) mennyit tehet azon Szemöldökön egy *Bosszankodás* (13/12). Nem szerelemföltő *Bosszankodás*: Kevélység az ő Keménysége (25/20). *Bosszankodás* (12/36).

bosszankodik i (2)
...ollyan hanggal, a' mellyen a' megsalátott leánykák *bosszankodnak*, így kiálta ő reá (42/1075). És most Folyóvízzé változván, Vizzel, és Habbal duzzadván, tsörögve (streptosó tsörögő lármával) kitekered a' Fákat, és Köveket, *bosszankodsz* a Partokra; nem hallga[t]sz rám, és mégy (20/22).

Ik: meg~.

bosszankodva in (1)
Hosszú Panegirust tartott a' szabadságrul egy elszabadult Szamár s *bosszankodva* beszélte el a' mezei szarvasnak a' szolgaság kínjait és az ő Urának Tyrannismusát (41/19).

bosszant i (4)
...semmiről sem emlékezem, minden *bosszant* engemet (10/15). — de futhatnám, mikor egy társaságban az esetlen majmok affektált petyegéssel *bosszantják* a' füleket (T6/244). *bosszantottak* (T9/154). — *bosszants* (16/21).

bosszantás fn (1)
Ha azt mondani: én szeretlek téged, ha tégedet nevezni én Kintsemnek, *Bosszantások*; bosszants te is engemet: én tenéked megbotsátok (16/21).

bosszú fn (3)
Most ha keményebb léssz hozzám, az én Haragom ki kél hűséges Szolgálatomért *bosszút* állani (7/35). *bosszút* (T1/295), *bosszút* (T1/254).

bosszúállás fn (5)
Ő pedig szívén fog benneteket tartani nem a' *bosszú állásért* (45/102). Botsásd meg az Igazságtalanságot, mert a' *bosszu-állás* tsak az ellenségeskedést teszi véghetetlenné (T1/167). *Bosszuállás* (T1/141), *bosszú állásomnak* (T1/300), *bosszúállással* (37/40).

bosszúálló fn (1)
Nézd meg... mérgelődését a' *Bosszú állónak*, ki magát méreggel és epe sárral táplálja s' dühösségében magát magára ingerli (T1/285).

bosszul **Ik:** meg~.

bosszulás fn (1)
Azon Ábrázat úgy vonson magához Engemet, hogy Én elfelejtem a' Megbánást és a' *Bosszullást* (6/11).

Ik: meg~.

bosszús mn (2)
...s ímé Rozália *bosszús* hanggal, ollyan hanggal, a' mellyen a' megsalátott leánykák *bosszankodnak*, így kiálta ő reá (42/1074). Ah nem: én Kintsem engedd meg e' *bosszús* Szókat; mert az Én Siralmim egy igaz Szerelemnek Jelei (7/36).

bot fn (2)
...tudod hogy ő *bot* nélkül meg sem indul veled (41/422). Ez ugyan rövidebb titulus, de sem ollyan súlyos teherrel, sem annyi szitokkal, *bot*tal és éhezéssel nem jár, mint hajdani állapottom (41/235).

botanikus fn (1)
...jó lesz tehát a' Magyar *Botánikusnak* így írni Linné szerint (T9/679).

botlani in (1)
...a' kis Fetske jön, általjövén a' Tengerenn. — A' melly míg Repülését sietteti, nem látja a'

függő Törököt, és siet a' Vadász Leseibe *botlani* (7/18).

Ik: *meg~*.

botlik i (2)

A' Lépbenn, mellybe *botlott*, a' Madárka ollykor kiveri Tollaitis, Szabadságot keresvén (10/39). *botlott* (9/40).

Ik: *be~*.

botorkázás fn (1)

...szja, Lelkem! a' hajlott időnek tulajdona a' *botorkázás*, és bajos dolog a' tárgyakat tisztán és a' magok' formájában látni pápaszemen (T7/238).

botorkázik i (1)

Mig szemeiket meg átalkodván az Égbe szegez-
zik, mind addig *botorkázni fognak* a' földön és bizonytalan lépéseik soha sem fogják őket a' nyugalomra, boldogságra és bátorságra vezérelni (T1/21).

botos fn (1)

De a' mint mondám azok a' kegyetlenek elő fogják pénzen bérelt fejszéseiteket, *botossaikat*, puskássaikat, petzérjeiket, és sintérjeiket kiáltani: éngemet meg gyilkolnak (41/145).

botránkozás fn (1)

...idegen hangejtéseket megszelídítsék, és még a' legutolsó Magyar jobbágy' füleinek is *botránkozást* ne tsináljanak (T4/154).

botránkozik **Ik:** *meg~*.

botránkozó fn (1)

Vedd kedvesen töllem Nemes Nemzetem és ha benne valami *botránkozót* találsz: tudd meg, hogy itt nem a' Magyar Hadi Tiszt, hanem a' Szamár- vagy-is kapuzinus beszél (41/7).

Bourbon fn (1)

Szilágyi maga előtt tartotta *Burbont* és Vóltért; Pétzeli pedig a' Magyar Olvasót és saját fordítását (T5/347).

bourboni mn (1)

...még is a' Frantzia Királyságot szerentsésen elnyerte, a' *Burboni* Házat megkoronásította (T5/318).

bő mn (10)

A' Ridiculumnak, vagy nevettedő dolognak sok és *bő* kútfejei vagynak (T5/492). Itt talált egy olyan kincsré, mely hosszas hajókázásával járó únalmaid *böv* örömmel és méltó jutalommal biz-

tatta (43/115). *Bővebb* tudósítást első státiomról várjatok (45/127). A' derékségig felmehet az ember tanulás, olvasás és fáradhatatlan munkás-ság által is, elméjét *bővebbé*, szebbé, magassabbá teheti iparkodásával (T5/444).

bő (T3/101); *bővebb* (44/56, T1/135, T7/40, T9*/534); *legbővebb* (T9/191).

bőg i (5)

Az a' Tinó most... a' Folyamat' Partján he-
nyénn fekszik, és *bőg*, és vigyázza azt a' szerel-
mes Üszőt, melly az ő bőgésére felel (8/25). Az
öszvetsapzott Haj, a' borzas szakáll, vagy a'
rettentő szó, a' mellybe' Én külömbséget tenni
nem tudok, vallyon *bőg* é, vagy menydörög (6/
32). Hát nem érdelemi meg ez a' szíves tzel, hogy
érette torkom szakadtából *bőgjek?* (41/109)

bőg (41/355, 364).

Ik: *végig~*.

bőgés fn (3)

Felé megyek, meg látom, hogy van dolga? 's mi
nyomos okok kényszeritnek egy szabad sza-
marat a' *bőgésre?* (41/357)

bőgéseket (41/42), *bőgésére* (8/26).

bőghet i (1)

...csak olyan szamarak vagytok mint mi, sőt
szamarabbak nálunknál, ha mi leg alább *bőg-
hetünk* inségünkben, mikor néktek pisszenni-is
halálos vétek (41/224).

bőgni in (1)

Szamar! Hiszen lám az imént nem csak suttogni,
hanem mint a' veszett állat, *bőgni* 's ordítani is
mertél? (41/182)

böh isz (4)

Ugyan bolond vóltam, *böh* be' bolond, hogy az
én jó Uramat oda hagytam (41/367). SZAMÁR.
Ju! hu! huj! beh szörnyű idő! *Böh!* beh nincs mit
enni! (41/358)

Böh (41/179), *Böh*h (41/458).

bökkenő fn (1)

...pedig a' száraz Descriptionnak ez az egy utolsó
Hexameter ád *Bökkenőt* (T6/259).

böktet i (1)

Meg is bosszúlták a' Kárisok és a' Múzsák ezt
a' vendéghangú ejtést; mert olyan egy tsúf Ca-
dentiát *böktettek* általa (T6/89).

- brittus** fn (1)
Setét itt a' Poézis mint a' *Brittusé*, s' rémítő mint ha Arábiában vette volna származását (T6/28).
- bú** fn (9)
Limnisz, egy szánakozó Nimfa, felemelte *búba* borúlt deli tekintetét a' süvöltő Habok közül (42/162). Elrejtve voltál Kastélyodba, és a' Nap sajnálta, hogy nem lát, a' Hold fájlalta, hogy *búban* sírva szemlél (53/5). Majd *bútok'* tágulásában Mondjátok: Ó boldog már! (54/271) — s' annak leánya Erigone *búvában* felkötötte magát (T9*/392).
bú (4/63, 54/122), *bút* (51/34, 54/145), *bútól* (51/52).
- Buckingham** fn (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope... Jelesen a' Poésisről Horatz... *Buckingham* (T5/46).
- búcsú** fn (2)
Talám mikor ebbe a' rám nézve szomorú órába, a' mellybe tölletek *bútsút* venni kívánok papirossal megjelenve szemlélték engemet (49/3).
bútsút (49/13).
- búcsúvétel** fn (1)
XVI. Versezet. *Bútsúvétel* (T6/177).
- búcsúzás** fn (4)
...illy szókatlan de nem vétkes módon fogom végső *bútsúzásomat* megtenni (44/10).
bútsúzásom (44/5), *bútsúzást* (44/197), *Bútsúzásomat* (44/2).
- búcsúzik** Ik: *el~*.
- búcsúzni** in (1)
...s' míg egymástól *bútsúzni* készültek, kegyetlenül tekinték ki nyakokból a' halálozó nyögést (3/76).
- búcsúzó** mn (4)
...Didónak Eneássá *bútsúzó*, vígasztalással és keserőséggel elegyített utolsó szavait teszem magamévá (49/63).
bútsúzó (45/3, 10, 54/117).
- Buda** fn (2)
A' Németek Pesten, *Budán*, Posonybann 's Bétsbe is rám pittyeztették sejp ajjakokat (3/200).
Budáról (T5/640).
- Budai** fn (4)
Éllyen hát *Budai* Ésaías (43/90).
Budai (T5/239, T9/245), *B.* (43/181).
- Buffa** (ol) (1)
...a' Dramaticaban is vagyon Niederkomisch, Possenspiel, Opera *Buffa* (T7/347).
- buggyan(t)** Ik: *el~*.
- buja** mn (3)
Elég az, hogy ő közülök, ki kevély, ki *buja*, ki fösvény, ki szent (41/260).
buja (4/140), *búja* (T1/277).
- bujázkodás** fn (1)
A' *bujázkodás* A' KLEIST' Prósáji közül (52/cím).
- bujázkodni** in (1)
...azomba pedig balgatagságnak fogják mondani az állandó Szeretetet, a' mikor szívesenn tsókolni valakit vétek, 's alattomba *bujázkodni* Okosság leszen (42/857).
- bujázkodó** fn (4)
Egy némelly ember, a' kit egy némelly bujaság az orrától megfosztott vala, kitsúfoltatott e' miatt egy bizonyos *bujázkodótól* – egy Részegeztől! (52/113)
bujázkodókat (52/5), *bujázkodónak* (52/49), *bujázkodónak* (T9/85).
- bujaság** fn (7)
Tekintsetek be csak azoknak a' nyomorult ifjaknak laistromába, a' kik az ő henyélések, *bujaságok* miatt lettek a' nyomoruságok kegyetlen áldozatjává, s örökös mártirjokká (48/134).
bujaság (52/112, T1/170), *Bujaság* (36/109, 42/845), *Bujaság'* (42/894), *bujaságra* (T1/231).
- bújdos** i (1)
Óh százszor boldogok, kik az ő Kedveseknek Kebelekbenn halhattak meg, százszor boldogok kiknek tévelygő Lelkek saját Kedveseknek Ajjakira szállhatott ki, hogy annak Lelkét ott megvárván eggyütt *bujdossanak* a' Paraditsomba (42/134).
- bújik ~ búvik** i (2+3)
Te híjába fárasztád tudományiddal az Eskuláp' Attyát, az idvességes Kígyó a' rögökbe *bújt* előled (54/225). — hány lagérozott Mellyek *bújnak* a' Kendöző alá? (36/107)
búvik (42/843), *búnak* (43/165), *bútt* (43/563).
Ik: *be~*, *ki~*.
- bújni** Ik: *ki~*.
- bujtás** fn (1)
...s' könnyen szaporodik jövésiről, és ledugga-

tott ágairól, *bújtással* is tenyészik, és suhasztással (T9/648).

bukadék fn (1)

Az ilyen analogizált Szók olyanok, mint a' törzsökös nemesektől, törvényes ágyból, szaporodott fiak. P. o. Bukni: *bukadék* (T4/131).

Ö: víz~.

bukás Ik: meg~.

bukdosik i (1)

Megindult tántorgó Lábakkal e' kietlen Tartománybann, hideg vérrel *bukdosott* egyik Köröl a' másakra (42/94).

Ik: le~.

bukik i (2)

Ekkor rémtültem el, 's ájulva *buktam* lábok közé (41/305). A' ti Károtokbann az Égenn vagy a' Földönn akárki légyen Igazságtevő (Arbiter) a' ti Vádjaitok *bukni fognak* (13/9).

Ik: le~.

bukkan Ik: le~.

bukkanás fn (1)

Tsak néha rezzentette azt meg a' vad kacsák *bukkanása*, melyek a' sás közt jádzodtak (3/103).

bukli fn (1)

Az ellopott *Bukli*, fordította Ánglus nyelvből Egy valaki az Ipoly mellett (T5/581).

bukni in (1)

Az ilyen analogizált Szók olyanok, mint a' törzsökös nemesektől, törvényes ágyból, szaporodott fiak. P. o. Bukni: *bukadék* (T4/131).

bukó mn/fn (13+5)

I. mn Legyen a' 13 és 8 tagú sor lejtő, a' 12 és 7 tagú pedig *bukó* (T3/293). — vagy pedig a' Lejtő és *Bukó* Kádentziák edgy más között elegyítve vagynak (T3/494).

bukó (T3/288, 292, 298, 312, 493, 553), *Bukó* (T3/240), *bukók* (T3/290), *Bukók* (T3/486), *bukónak* (T3/306, 307).

II. fn ...sokann amaszt Aszszonyi, ezt pedig Férjfiúi sornak nevezik... én pedig... amaszt Lejtőnek ezt pedig *Bukónak* fogom híni (T3/229).

bukó (T3/558), *bukót* (T3/561), *bukónak* (T3/558), *bukókkal* (T3/291),

buktat i (2)

Élsz még Melítesz, így visszontaglá Bézer a' Tsókoknak legfőbb Tündére, a' Szerelem' Iste-

ne megtartott tégedet azon Habok között-is, melyekbe a' Kétségbeesés *buktatott* (42/189).

Megyek, futok, nyargalok, hogy számártársaimnak-is jó tanácsot adhassak előre, hogy soha a' szabadság úgy meg ne kábítsa számár fejeket, hogy az illy inségbe *buktassák* valahol magokat (41/491).

buktatás Ik: meg~.

buktatva in (1)

Egyébaránt a' kéz alatt lévő Vdik Versezetnek a' Muzsikája ígéző; kivéven, hogy olyan előre *buktatva* látszik megindulni: Nyájásb artzúlatall arany etc. döttzen a' Caesura! (T6/76)

bulbul fn (1)

Persául ugyan is ez a' Napkeletieknél annyira kedvellett madár *Bulbul*: mennyivel lágyabb ennél a' Fülkül, s' még inkább a' Filmil? (T6/173)

bullioni mn (2)

...melly tzeljät nem tsak hogy elérte a' *Bullioni* Hérös, hanem a' mi sem az előtt, sem azolta nem történhetett, a' Jérusalemi Koronát Keresztyén házba, s' önnön fejére helyeztette (T5/259).

Bullioni (T5/246).

bunda Ö: arany~.

burmani mn (1)

Burmanni Dictaturával is merném tehát itten a' MS. Codexet magam elméjéből corrigálni (T6/103).

bús mn (12)

Ekkor a *bús* Melítesz lenyugodván a' Roza boltozat mellé így szólamlott (42/331). A' *bús* ének kedvelteti a bút (54/145). Még kevéssel ezelőtt jégbolt alól omlott ki ez; a' föld *búson* kesergett vala, fejr halottruhával lévén béborítva (50/26). *bús* (7/23, 42/117, 360, 958, 52/38, 54/144, 179, T3/417), *búson* (51/26).

búsít Ik: neki~.

búslakodás fn (2)

...éppen ezenn gondolkozám vala mondom, mikor így kezdett eleven *búslakodással* danólni (3/123).

búslakodásba (T8/120).

búsul i (2)

...széna kell 's enyhös Istálló? meg lesz minde-nik, ne *busúlj* édes számaram! (41/416)
busulsz (42/476).

- búsulni in** (2) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Fija a' Pusztának! szavaidnál többet mond ábrázatotod. Szeretlek, mert tudsz *búsulni* (54/189). A' magokon *búsulni* tudók nem gonoszok (54/189).
- búsult Ik:** *meg~.*
- butélia fn** (2) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Illyen comicum a' Felkiáltás is, vagy a' segítségül való hívás, a' *Butelliához* (T7/415).
Butelliákat (43/647).
- butult Ik:** *meg~.*
- búvás fn** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
...egy ember, a' kinek útja mindenfelől be van vágva, árok ugrással, a' ki infámálva van, a' magánosság' falai közé való *búvással* etc. segíthet magánn egyedül (45/49).
- búvik l. bújik**
- búvó Ik:** *ki~.*
- búvócska fn** (2) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Hajának Labirintusába kergetik egymást, vagy *búvótskát* játszanak, vagy szív-köteleket tsinálnak (36/79).
Búvótskát (42/832).
- búzás mn** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Már most a' Tisza is esméri könnyeimet az Alföldi *búzás* tenger is (53/36).
- búzatermő mn** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
ÉN a' Tátrát ekhóztattam, a' *búzatermő* síkra ekhót kecsegtettem (54/220).
- buzdít Ik:** *fel~.*
- buzgány fn** (2) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
...hahó, ez már nem lári fári! Hát még a' szép Királyfi, a' gyémánt *buzgánynyal*, a' tátos lóval (T7/146). Herkules Ioléja mellett Kantusba az orsóval, 's Ámor az oroslány bőrbé a' *Buzgánynyal* (42/277).
- Ö:** *gyémánt~.*
- buzgó mn** (3) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
...mert menni kell... Boldogabb országra, hol az emberek nem oly *buzgó* Hazafiak, hogy a' miatt rakásra öljenek bennünket (3/210).
buzgó (T1/185, T4/11).
- buzgóság fn** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Abban a' nemes Megyében. melyre én mindenkör idyllimmos elmerüléssel emlékezem... Nemesek annak Nemessei, mint mindenha valának,
- büzgottat Ik:** *ki~.*
- buzog i** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Örült az állat szerető szarvas, hogy az édes szabadság mellett így *buzog* a' számár is (41/22).
- buzogány l. buzgány**
- buzogva in** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Az Istenek egymás között *buzogva* versengnek, ki adhat többet a' Természet ajándékához (33/49).
- búbáj fn** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
...se a' gonosz Kívánság' tsalárd *Búbájjával* meg ne fertéztess azokat (42/898).
- bükk fn** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Nem is hallotta tőlem a' Lilla nevét semmi érzékeny, tsak a' hegyek, a' *bükkök*, a' völgyek, a' folyások (53/21).
- bükkfa fn** (5) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Beporozva a' Napra szemközt elszíntlenedik a' Zöld *Bükkfa*, mely az ő Zöldáginak új Díszéből gallyait kivetkezteti (8/10).
Bükkfák (42/98, 636), *Bükkfát* (8/28), *Bükkfának* (42/640).
- bűn fn** (8) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
...sirjunk mindnyájan az eddég elkövetett *bűneinkért* (48/192).
bűn (T5/362), *bűnök* (50/70, 52/3), *bűnt* (48/224), *bűneinket* (48/230), *bűnnek* (T9/86), *bűnének* (48/144).
- bűnös mn/fn** (5+2) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
I. mn Így akarván eszre adni minden velem egy sorsu *bűnös* embereknek (48/81). Nagy igazságtalanság ugymond hogy az ember lehet *bűnös* (48/139).
Bűnös (19/11), *bűnösök* (27/20, 49/33).
- II.** fn De annyi *Bűnösök* közt, tsak én reám miért, miért haragszol? (16/10)
Bűnöst (10/59).
- bűntermészet fn** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Azomban, a' kis gonosz is tsak mindég gonosz marad, és a' gyönyörűségeknek mód nélkül való szerelme soha sem tagadja meg a' maga *bűntermészetét* (52/26).
- bűntet i** (1) s' tellyesek a nemzeti *buzgósággal* (T7/162).
Balgatag! Mit mondok? Az egész Véttség az enyém. *Bűntet* az Ég egy vakmerő Bátorságot (14/27).
Ik: *meg~.*

- büntetés** fn (11) (34/160). — 's az a' *büszke* az a' pajzán Pillangó Van Királyok, 's kell [é] már ennél nagyobb *büntetés*? (41/209) lessz belőled, a' kit magadba festettél vala le *büntetés* (45/85), *büntetések* (45/58), *büntetés- előttem* (4/138). A' kevély Lónak, melly kevély *sem* (T7/231), *büntetése* (45/63), *büntetései* Urát *büszke* nyerítésével hordta tulajdon hátán (41/47). (T1/334), *büntetést* (T1/247), *Büntetését* (42/ *büszke* (4/23, 36/39, 42/60, 792), *büszkévé* 719), *büntetésre* (45/27), *büntetésre* (T1/292), *büntetésekkel* (T1/298). (54/199).
- Ik:** *meg~*.
- büntetlen** mn (3) ...hányszor ment el előtök talpig aranyba öltözve, minden költsönözött szépségivel a' *büszkélkedő* Belinda, és ök reá sem pillantottak (36/137). *büszkélkedő* (42/888).
- ...beszéld el nékem az ő Nevezetesebb Országát, a' Tündéreket és a' Tsókokat, beszéld el, ha ugyan a' halandó Fülek *büntetlen* hallhatják az ő legszentebb Titkait (42/743). Oh ! bár csak el jönne az a' boldog idő, hogy ök is hasonlót szenyvednének 's gonoszságok ne maradna *büntetlen* (41/206). *Büntetlen* (41/207).
- büntető** mn (1) De valami nem tudom mi különös jóval kell birni ennek a' mi tollunknak, melyet mi ártatlanúl, minden *büszkeség* nélkül viselünk, a' több madár társaink között (3/59).
- Átkozott szabadság! *büntető* ostora a' társaságos Állatnak! (41/463)
- büszke** mn (8) **büzhödik** **Ik:** *meg~*.
- A' te Szemeid Boldogságot ígérnek, confirmáld az ő beszédét, eredj a' Gyönyörűség ér annyit, mint az a' betsület, hogy *büszke* és vad vagy **bysantiumi** mn (1) Anákreon... igen sok apró Dalokat írt Görög nyelven; de a' mellyek nagyobb részént elvesztek a' *Bysantiumi* Zelóták igazságtalan kegyességek miatt, nem kevés vesztésévével a' szép Mesterségeknek (T9/52).

C (Tz)

- c** fn (12)
(c) Hébe. Az Iffjúságnak Isten asszonya (43/692). — *tz.* pokróttza (T3/441).
(c) (43/11, 413, 630), c) (T5/199, 228, 261, 291, 321, 368), C. (T9*/605).
- c.** = *kádencia*
cad. = *kádencia*
cadent(z) = *kádencia*
cadentzia l. **kádencia**
- Caesar** fn (1)
Mert igaz az, hogy Cato, Pompejus és *Caesar* Hérosok voltak (T5/435).
- caesura** l. **cezúra**
- cáfol** **Ik:** *meg~.*
- calendae** (lat) (1)
...mert a' Rózsák többnyire Májusban virágznak, kivéven a' hónapos Rózsát, R. omnium *Calendarum* (54/114).
- Calus** fn (1)
Kivágta az Apjának *Calusnak*, vagy Uránusnak a' Pötsét, és ebből a' tengerbe esvén született Vénus (36/143).
- Campe** fn (1)
...a' *Campe'* magyarra fordított Psychológiájának Ajánló levelében (T8/43).
- cancellarius** fn (1)
Ide megy ki Morus Tamásnak, ama nagy lelkű és tudományú Angliai *Cancellariusnak*, egy Astrologusra írott Epigrammája (T9/527).
- candor** (lat) (1)
...V Főnemét tettem a' Poésisnak, a' mellyek is characterjeikkel együtt ím ezek: Heroica... *Nativa Candor...* (T5/69).
- Canicula** fn (1)
Ez utólsónak pofáján van egy első nagyságú Tsillag, mellynek neve Kutyátska, vagy Kutyó, *Canicula*, Sirius (T9/379).
- Caniculacsillag** fn (1)
...a' nagy Kutyának pofáján lévő igen fényes *Canicula tsillagtól* canicularis napoknak nevezünk (T9/385).
- canicularis** mn (1)
...a' nagy Kutyának pofáján lévő igen fényes *Canicula tsillagtól canicularis* napoknak nevezünk (T9/385).
- cantabilitas** (lat) (1)
...az elsőben pedig a' sorok *cantabilitássa* [sérül] (T6/199).
- canzone** (ol) (1)
...annak neve nálunk Dal, az idegeneknél Lied; Song; Chanson; *Canzone* vagy *Canzonetta* (T9/38).
- canzonetta** (ol) (4)
A' Nyár *Canzonetta* (8/cím).
Canzonetta (7/cím, 10/cím, T9/38).
- capitolium** (lat) (1)
...nálunk mondom, ahol minden Szónak olyan neoacquistica formán kell producálni a' maga nemességét, és Diplomájának szinte a' Volgamellyéki Pusztákról, vagy a' már leomlott *Capitoliumból* emánálttnak kell lenni (T5/380).
- Capo** (ol) (1)
Innen ment ama nevezetes Promontoriumhoz, melynek neve is szent borzadással hatotta meg Lelkét: Neve *Capo Gratias a Dios* (43/123).
- caput** (lat) (1)
...egy néhány Napi útazása után vigan szállott ki a' *Caput bonae Speinél* (43/110).

- carmen** (lat) (3)
Beszélő Versezetnek, vagy Epicum *Carmennek* mit szoktak nevezni, már egy két szóval említetem (T5/78).
Carmen (T5/77), *Carment* (T7/272).
- Carmin** fn (1)
...és a' salátának-önteni-való nyüttes Ronánokból lepáriáltt Levelek szinte ontják a' temjénfűstöt a' *Cármin* Istenasszonynak (T7/257).
- cárné** fn (1)
Az Erósz *tzárné* parancsolattyára Herczeg Amorrow(r) négy linea hajót, és hat fregattákat küld ki a' Golfo' di Favorita tenger-öbölbe (43/168).
- Carneval** fn (14)
Carneval (Olasz szó, tesz Farsangot, itt pedig annak personificált Istenét) ki indul 1799 Budáról (T5/638). — tele a' Szála Gavallérokkal és Dámákkal, kikkel *Carneval* együtt ebédel (T5/645). *Carneval* (T5/651, 657, 713, T7/74, 79, 334), *Carneval'* (T7/216), *Carnevalnak* (T5/661), *Carneválnak* (T5/669), *Carnevalra* (T5/674), *Carneváltra* (T5/671), *Carneváléra* (T7/85).
- Carolus** (lat) (1)
Igaz hogy Leopold Toscanában az volt, a' mi *Carolus* Parvus Italiában, és Dobse László Csehországban (T6/260).
- Cartouche** (fr) (1)
...úgy, ezt a' szót héroismus, nemtsak a' Birodalmak' hanem az Epopoeiák Fundátora is magokéva' tehetik 's teszik; *Cartouche* (T5/158).
- Casp.** = *Caspar*
- Caspar** fn (1)
Így járt, az egyébaránt tudós *Casp.* Barthius vagy költött nevén Tarreus Hebius (T9*/137).
- Castalius** fn (1)
...az itt lévő *Castalius* forrása, melly az Aganippé és Hippocrene' forrásokhoz közel vólt (T9/ 508).
- catarkta** (gör) (2)
...a' megáradtt Nilus jövéen az Abissinia forró hegyeiről, lebukdosik a' *Catarktákon*, hogy hét torkolatjain minél hamarébb ontsa ki régen gyűjtött adóját az Egyiptomi Tengernek (40/48). *Catarktákon* (T8/20).
- Catilina** (lat) (1)
...mert annak az Oratziója pro Verre pro *Catilina* is lehet (44/81).
- Cato** fn (2)
Cátó ki tett azért egy Szenátort, hogy a' Feleségét a' Leánya előtt tsókolta meg (36/177).
Cato (T5/434).
- catói** mn (1)
Úgy szintén mélységés tisztelettel reménykedik a' valódi böltsességű Ősz Fejeknek, hogy ne *kátói* keménységgel méltóztassák meg ítélni (T2/12).
- Catullus** fn (1)
Catullus' teméntelen Csókja (36/257).
- cél** fn (32)
...így pedig se ti, se én *tzélunkat* el nem értük (45/79). — és szüntelen a Virtusok gyakorlását tegyük magunknak fő *célul* (48/188). A *tzél* szíves-is, okos-is (41/110).
czél (T7/404), *tzél* (41/108, 53/29, T4/17, T10/30), *czéлом* (T7/129), *czélja* (T7/356, 360), *tzélja* (T5/479, T6/121, 285, T7/87), *tzéljok* (T1/330), *Czél't* (T7/362), *czélját* (T7/324), *Tzélját* (T5/258), *tzéljaimnak* (52/90), *czéljaiknak* (T7/381), *czélból* (T7/408), *tzélra* (T7/369, T8/66), *czéломra* (T7/71), *tzéljára* (T5/126), *Czéломhoz* (T7/396), *Tzéломhoz* (T5/179), *tzélunkhoz* (T9*/21), *tzéllal* (3/111, 45/5, T8/44).
- celebrál** i (1)
Mennyiszer nem énekeltem nyughatatlanságomnak tárgyát, de *celebrálja* az ember a' szépséget midőn Könyveket hullat (34/165).
- celib** fn (1)
...sem La Trappe, sem a' *Celibek'* Vendéje az ő köz-jóra való törekedéseknek el rontására elég erővel nem birhattak (43/36).
- célozás** fn (7)
Benne a' mint látszik, van *tzélozás* azon nevezetes Tzivódásra, melly itt ez előtt egynehány esztendőkkal Hazánkbanis felfordúlt (43/667). A' mythusokra való *tzélozásokat* itt nem lehet hosszan elbeszélni (54/150).
Czélozás (54/233), *tzélozás* (43/637), *tzélozásomat* (T7/176), *tzélozásomat* (46/11), *tzélozásal* (T5/621).
- célozván** in (1)
...talám *tzélozván* az Aristophanes' Múszon orgiajára (T9*/762).
- cenki** mn (3)
Debretzen vidékét, s' a' lapályos marhatartó Al-

földet itt is Arcadiának nevezem, mint már másutt is az Odáimban, p. o. Gr. Széchényi Fer. Ő Excellentiájához, kit alább, mint fő Pártfogómat, lakóhelyéről *Czenki* Napnak nevez[e]k (54/196). *Czenki* (54/184, 247).

centaurus (lat) (1)

Végre a' Trójaiakat Hogy verék le Festunggal, Mikor Creusa megszaladt *Centaurus* társaival (43/596).

centum (lat) (1)

...legalább az én káromnak egy része megfordul, 6 pro *Cento* (45/62).

cenzor fn (1)

A' többit a' *Censor* magának tartotta (43/242).

cenzorfő fn (1)

Valyon Bárdosy Úr (ez lesz tán az a' Hazafi, a' ki Berzevitz Gergely Úrnak Tractatusát de Commercio, *Censor fővel* még megnagyította?) a' végére vetette az Álmodomat? (T6/257)

cenzúra fn (2)

A' Magyar fordításának csak 1° kötetje láthatott világot... a' többi két Kötet a' *Censura* alól ki nem jöhetett (T5/605). Azólta pedig kézírásom a' Felsőes Királyi *cenzurán* tartózkodván, hozzá éppen most juthattam (T8/186).

cera (lat) (1)

Mindjárt eszembe jutott, a' mit Ifjontann egy oskola udvarán a' por közt tengvénn hallottam, hogy: „Si manus vacuas plenas tamen *ceras*” (3/118).

ceremónia – cerimónia fn (1+1)

Azt mondja Servius, hogy a' Görögöknél minden innepi 's áldozati szertartásokat közönségesen Orgiáknak neveztek, mint a' Latinusoknál *Cerimóniáknak*; de idővel az Orgiák' neve csak a' Bakkhus' innepeire ragadt (T9/739). — azt gondollyátok, hogy mesterségesen előre el készített zikomyás mondókával akarok nem annyira szívemnek, és tinéktek, mint az üres *tzeremoniának* tenni áldozatot (49/6).

ceremóniás mn (1)

Én ugyan azt a' ti erantam viseltetett önként, és tettetés nélkül valo szereteteket, a' mellyet még ekkoráig... meg nyerni szerentsém volt, nem csak most, mikor a' hálálkodásnak *tzeremoniás* ideje van köszönöm (49/24).

Ceres fn (1)

A' sárga *Ceres* aranyos kalászokkal teríti bé a' gyepet (33/51).

certatim (lat) (1)

...dítsérik *certatim*, ez piros Ajjakait, amaz fejér (hószín) Kebelét (25/28).

Cesing fn (1)

Cesing: ezt az allusiót szeretném tudni (T6/268).

cethal fn (1)

A' *Tzethal*, úszó sziget' módjára nyugszik a' melegülő vizekben (50/40).

cezúra fn (1)

...döttzen a' *Caesura!* (T6/77)

Champagne fn (1)

Chámpagna Sajtó az üveget kezében tartván a' nedvességtől eláradt Sajtónak láttára a' bornak pesgéséből ma Vénust szült (34/29).

champagnerpiac fn (1)

...csak ugyan e' lett a' vége, hogy a' Sententia ki mondatott reájok, 's még az Nap a' *Champagner Piatzon*, ebéd után mindjárt le Gulotiniroztattak (43/55).

champêtre (fr) (1)

...tetszik, hogy ennek pásztori darabjaiból külön rendbe tevő a' Poésies *Champêtres* (T6/146).

chanson (fr) (1)

...annak neve nálunk Dal, az idegeneknél Lied; Song; *Chanson* (T9/38).

chaos (gör) (1)

Mikor még a' *Chaos* elnyelvén önnön magát zavart kerengéssel tolongtatá egymásba a' tusa-kodó Lételeket (40/10).

chárisz fn (2)

A' Pentametekben Daykát magok sugallották a' *Cháriszok* (T6/78). *Chariszokat* (T6/102).

Chaulieu fn (1)

Chaulieu (34/32).

che (ol) (1)

Lássad, millyen Szépséget nevelt az a' Mosolygás a' te Ábrázatodonn: most gondold meg *che* faria la pieta? (16/26)

Chelebi fn (1)

Ezt a' mondást felteszi Jónes az Ali *Chelebi* folyóbeszédje szerént is (T9/792).

- chiaroscur** (ol) (1) Társaimmal repkedek, *tzitzázok* a' levegőbe, egy virágra rá szálllok, azt azonnal megúnom, 's másra ereszkedek (4/96).
- ...a' *chiaroscur* jól vegyül mind a' kettővel; és a' Poémának olyan jól eső Interestét tsinál végén a' szelídebb *Contrasto* (T6/37).
- chiaroscuro** (ol) (1) **Cicero** fn (7) Socrates, Plato, *Cicero*, Seneca, Plutárkus, és még a' kiket ti a' Régi és Újak között jól esmeretek, legyenek az én mindennapi idő tölthető leg igazabb szívű barátaim (44/158).
Cicero (43/11, T3/26, T5/494, T9*/418), *Cicerót* (T4/192), *Cicerónál* (T9/311).
- ...és a' mi az ízésben olyan forma, mint a' muzsikában a' szokatlan és discordánt hangokból öszvefogott hármónia; vagy a' festésben a' clair-obscur, *chiaroscuro*, németül Hagedorn és Sulzer után Helldunkel (T9/785).
- chinai** l. **kínai**
- Chiron** fn (1) A' Tudományokról átaljában írtak Pope... A Földmivelésről Virgil, Vida (a' Selyembogarakról) Vanier, Alamanni, Rucellai (a' Méhekről) Philips (a' *Cyder* vagy tsügeréről) 's több Anglusok (T5/50).
- Ebben a' Héros ama Péleusfi Akhilles, a' ki Görögországnak annyi Vitézei és Királyai között legkitetszőbb, kit Istenasszony szült, és ősz *Chiron* nevelt (T5/183).
- Chloé** fn (38) **cifra** mn/fn (2+5) **I.** mn Argirusz volt az edjik, e' *tzifra* Argirusz (41/273). Óh be jó Valami az, a' ki ezt elő hozza a' kedvetlen Tél után a' kinek mi semmi *tzifra* nevet nem adhattunk, de belső Részeink Név nélküli áldják őtet, a' mezőbenn és a' Kasbann (4/48).
- Te nem hiszed hát, mondá *Chloé* mosolygósan, hogy én mind azt, a' mit te álmodban érzettél, egy pár tsókomban éreztetni tudom véled? (42/1131) — Fejts ki, édes *Chloém*, fejts ki engemet e' sok bizonytalan dologból (42/1117). D. és K. Gerlitzékké változnak (36/296).
Chloé (42/474, 499, 1060, 1064, 1070, 1079, 1084, 1087, 1091, 1098, 1099, 1109, 1118, 1126, 1139, 1144, 1150), *Kloé* (42/521, 525, 534, 551, 563, 565, 641, 644, 646, 648, 650, 675, 676), K. (36/290), *Chloém* (42/483, 1112), *Kloéra* (42/691), *Kloéval* (42/705).
- Chr.** = *Christian*
- Christian** fn (1) **II.** fn ...amaz zerus, *tzifra*, egy *tzifra* is semmi, száz *tzifra* is tsak semmi, *tzifra* meg *tzifra* tsak semmi! (44/75–6)
- G. *Chr.* Raff Természeti Histor. ford. Fábrián József (T9/610).
- Christus** (lat) (2) **cifrálnak** i (1) Rövidebben mégis: megnőssz, *tzifrá[l]kods*, tojssz, Kankot vetsz (4/143).
- Lacryma *Christi* egy az Európának leg nevezetesebb, s' a' Nagy asztaloknak legdrágább borai közül (43/645).
Christi (43/147).
- cica** fn (1) **cifraság** fn (1) A' pompa a' *czifraság* a' kintsek érzéketlen dolgok nem érdemlik a' szívnek szerelmét (37/18).
- ...szelid halgatás a' tóbann, és a' tó felett. Tsak néha rezzentette azt meg a' vad kacsák bukkanása, melyek a' sás közt jádzottak, vagy az estveli szellők *tzitzája*, melytől szisztergettek a' hajlékon nád szálak és iboják (3/104).
- cicáz** i (1) **cifrázott** mn (1) ...gyönyörködtetők az álmodozások. Mellyeket még jobban édesít meszszeről... A' játzó Patsirta *tzifrázott* zengése (43/385).
- Innen felkelvén játszani megyek, több enyelgő **ik:** ki-.
- cigány** fn (1) ...és hogy én a' Collégiumba többé a' mi a' *Czigánynak* is szabad be menni ne mérészeljek (45/31).
- cikkely** fn (1) Tudsz é olly különböző rendtartású Országot, mellybenn a' Mathesis igazságairól ártikulusokat hoztak volna, és vagy ez vagy más *tzikkelye* változást vagy tilalmat szenvedett volna? (46/24)

- ciklopsz** fn (1) A' *Tziklops* (6/cím).
- cikornyás** mn (1) ...azt gondollyátok, hogy mesterségesen előre el készített *tzikornyás* mondókával nem akarok nem annyira szivemnek, és tinéktek, mint az üres tzeremoniának tenni áldozatot (49/4).
- cilium** (lat) (1) Az a' fuscum *Cilium*? az a' rántzos Homlok, az a' Vadságos Tekintet nem veszi el felénnyire a' te Szépségedet? (16/17)
- cím** fn (1) Lásd a' Munkáját e' *czím* alatt: Gesichte der Pest in Sirmien (54/235).
- címer** fn (1) De sokakra is helyesenn reá illet a' Bagoly *tzimer*, kik éjtzaka szüntelen barangoltak a' Haza ditsőségére és a' Magyar nép méltóságára (3/203).
- cimmerius** fn (1) Miket nem olvasni a' Görögöknél a' *Cimmeriusokról*, Thraxokról, Pontusmellyékiekről, etc.? (T6/206)
- Cinnamomea** fn (1) Már itt akár a' R. *Cinnamomea*, akár a' R. *Damascena* értetődjék mind egy, mert a' Rózsák többnyire Májusban virágzanak (54/112).
- cinterem** fn (1) Tsak a' sivatag, homokos puszták, az *Otzeán*' szélveszes partjai, a' távol fekvő *Czintermeknek* árnyéka, az öszvedöntött várak, mellyeket már a' redvesség' foga át- 's meg-át rágott; és búson fenyegetődző szilfák' homálya borít, — tsak ezek az ő Paraditsomi (51/25).
- cipeltet** i (1) Akkor a' kantárt, a' féket fejedre vonja, az erdőre visz, az ólnak való fát a' hátadon *tzipelteti* haza (41/418).
- cipó** fn (1) Ekkor kinyitja a' vadász tarisznját, 's ime egy kulats borotska egy darab süttel s' fehér *tzipóval* vala benne (3/182).
- ciprus** fn (2) Megérdemli Ő a' mi könyüinket e' *Cyprusok*' barna zöldje alatt (54/62). *Cyprusok* (54/278).
- Ciprus** fn (6) ...arany tsiga héjjbann futta ötöt Zefir a' *Tziprus* Partjaira (42/272). — egy szóval az egész munkája olyan, mint valamely igéző vidéke a' *Cyprus*' bódlog Szigetének (T8/16). *Tziprus*' (36/145), *Cyprus* (T9/479), *Cziprusnak* (40/146), *Tziprusnak* (36/157).
- ciprusfa** fn (2) A' sírhalmot tsókolom, és a' *Cyprusfákat* jól esik nékem ölelnem (54/175). *Cyprusfákra* (54/245).
- ciprusi** mn (3) ...ötödiken van a' leg jobb *Cziprusi* puska por, mely egy szikrától is fel lobban (43/178). — és csak a' hatalmas *Cyprusi* Istenasszony nál van az a' Bőségszarva, mellyből mindnyáját ki lehetesen elégtíni (T7/392). *Cziprusi* (43/7).
- Cirene** fn (1) És már az égő Súgár alatt úgy tüzelnek a' Fövények, hogy a' vad *Cirénébe* sem hevítőbb a' Nap (8/4).
- cirkulus** fn (1) ...ugy hogy a' középső Cadentiák általok mintegy *Cirkulusba*, vagy körbe szorítva a' Rithmus maga is kerékbe fordul (T3/529).
- cirkumskribálódik** i (1) Itt az utolsóban a' fiat Newton et facta est lux szükölködik Epigrammai élesség (vagy point) nélkül, mihelytt *circumskribálódik* (T6/199).
- citera** fn (1) Clióval szűz Pasifaë! Pendittsed *citerádat*, Bölts Priapus ezek mellé Szállítsd szent Músáidat! (43/538)
- Cithera** fn (1) Anákreonnál Cythére, Virgiliusnál Cythera nevet visel Vénus, *Cythera* nevű Szigetről, mellybe vitetődött először a' tsigahéjjon (T9/749).
- Cithére** fn (2) Lessz a' ki ezekben több kedvet talál, mint a' *Cithére*' pompás megjelenésében és Oratiójában (T7/349). *Cythére* (T9/748).
- Citherea** fn (1) Anákreonnál Cythére, Virgiliusnál *Cythera* nevet visel Vénus, Cythera nevű Szigetről, melly-

be vitetődött először a' tsigahéjjon (T9/748).

Citheron fn (1)

...a' hol *Cytheronról* is szó vagy on (T9*/491).

citromfa fn (1)

Gyönyörű pázsit terjedt el a' Látás végéig, apró gyepből állott öszve sűrűenn, olly élő zöld vala, hogy szinte feketének látszott...s vidám *tzitrom* és Narantsfák állottak végig rajta (42/230).

civis fn (1)

J. B. Rousseau Frantz Poéta, irt egy Morosophie nevű Poémát. Más ettől J. J. Rousseau Genevai *Civis* (43/679).

civódás fn (3)

Benne a' mint látszik, van tzélozás azon nevezetes *Tzivódásra*, melly itt ez előtt egynehány esztendőkkel Hazánkbanis felfordúlt (43/668). Iris hozzám mindenkor hív, mi egymással egyenlőképpen meg vagyunk elégedve, nints egyéb panaszm rá, hanem hogy már tíz esztendőtől fogva szeretem, azonba mégis minden *tzivódásunknak* ez az oka, óh fájdalom! (34/55)
Tzivódások (12/23).

clades (lat) (1)

A' Szeretembe is vagynak ám mind lesek, mind deprehensiók, mind ostromok, mind oltalmak, mind Triumfusok, mind *Cládések*, mind Békeségek, mind haragok (22/25).

clair-obscur (fr) (1)

...és a' mi az ízérszben ollyan forma, mint a' muzsikában a' szokatlan és discordánt hangokból öszvefogott hármónia; vagy a' festésben a' *clair-obscur* (T9/785).

Clare (fr) (1)

A' mieink Katonai Symboluma e' vólt: *Clare*, ou la Mort! (43/27)

classis l. **klasszis**

Claudianus fn (2)

Claudianus is a' mint Töredékiből látjuk tele Szusszal tudja fújni az Epicusok' trombitáját (T5/429).

Claudianus (T5/424).

Clement fn (1)

Clement Marot (34/1).

clerus l. **klérus**

clima l. **klíma**

Clio fn (2)

...tanúbizonyosságul hívom a' Múzsákat, kitsinytől fogva nagyig, *Cliótól* fogva Urániáig mind a' kilentzet (T6/200).

Clióval (43/537).

Clitia fn (1)

Elment ő, én pedig elragadt Szemekkel kísértem őtet a' Berek sűrű homályáig, mint az égő *Klitzia* az ő szeretett Napját mikor az a' setét Felhőkbe enyészik bé (42/452).

cloudi l. **saint-cloudi**

cochlea (lat) (2)

...a' férgeknek azt a' számos seregét, melly tekervényes, lapos, és széllyel nyíló mézsmatériájú tokban, vagy házatskában lakozik; mint p.o. az ostrea, *cochlea*, limax etc. (T9/587). *Cochleae*; Tsigák (T9*/606).

Colardeau fn (3)

Ebben nekem valami jót tsinálnom lehetetlen: ha tsak *Colardeaunak* Originálját kezemhez nem vehetem (T6/304).

Colardeau (T6/331), *Colardeaura* (T6/304).

Colin fn (8)

Ő legszebb a' pusztá faluba, ez ott a' leg szebb Leány, *Colin* hasonlít a' szabad Verébhez, eme pedig a' fetskéhez (34/101).

Colin (34/94, 95, 98, 105), *Kolin* (34/96), *Colinhöz* (34/105), *Colinéért* (34/94).

collectio l. **kollekcio**

Coll(eg). = *Kollégium*

Collegium l. **Kollégium**

Colomesius fn (1)

...és a' mit erről a' szentségtörésről Alcyoniusból és *Colomésiusból* kijegyéz (T9*/93).

colonne (fr) (1)

De ha valaki az én Farsangi *Colonnejaimnak* Vezérít, az akkori Vezér Urakból akarná kiókumlálni; nem tudom, hogy találná fel a' Marczali Osztályban Madam Cserházynét? (T7/222)

colorit l. **kolorit**

colossus l. **kolosszus**

comendáns l. **kommendáns**

comicus (lat) (10)

Comica Epopoéának nevezzük azt az Epopoéát, a' mellyben vagy a' Hérós, vagy a' Viselt dol-

gok, vagy a' Poétai Előadás elveszti a' maga Hé-
rósi nagyságát és tréfássá válik, hogy az olvasót
nevetségre fakassza (T5/488).

Comica (T5/68, 529, 594, 634, 682, T7/263,
356), *Comicum* (T7/97), *Comicához* (T5/464).

comisches l. **komisch**

commentarius (lat) (2)

Itt Boden a' *Commentáriusába* elbeszéli, hogy
a' Grammatikusok által 3 neme tétetik a' Csók-
nak (36/182). — szándékozom Árpád' kidolgo-
zása előtt történelmi és esztétikus *Commentári-
ussal* kiadni (T7/305).

commercium (lat) (2)

...ez a' két rész között örökös szövetséget csi-
nált, és szabad *Commerciumot* (43/196).

Commercio (T6/257).

commissio (lat) (3)

Ma tett a' Házi jóra ügyelő *Commissio* némely
ártalmassokról panaszt a' Convent előtt (43/29).
Commissio (43/48), *Commissiónak* (43/60).

communitas (lat) (1)

...de ott olyan feleletet kaptunk, hogy a' *Com-
munitástól* instállyuk a' szabadságot (43/285).

concha (lat) (2)

Szünetlen egy retorta *Concha'* Hangján, a'
melly semmibe sem enged a' megviasszozott Zab-
szátraknak... Tétisnek, és Galatéának, 's Glau-
tisznak, és Dórisnak fogom előtted énekelni a'
Szerelmeit (21/12). *Conchae*; Kagylók (T9*/605).

Conciergerie (fr) (1)

Ma van az a' szerencsés Nap, melyben jelent-
hetem ti néktek, hogy a' Házi boldogságnak el-
lenségei, kik már a' *Conciergeriebe* vagynak,
utolsó szándékjokat füstbe menni szemlélték
(43/33).

concio (lat) (1)

Praemittenda Concio (48/208).

concipista fn (1)

Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász... Író De-
ák, Patvarista, Cancellista, *Concipista*... mind a'
ki tsak vagy Úr, vagy Úri, hétről hétre itt tanyá-
zott a' Nádasba (3/37).

Concordia (lat) (2)

...ki indulván a' Coock Kapitánytól fel talál
Terra *Concordiaeből* (43/109). A' harmonia kö-
zönségesen szolván nem egyébb, hanem a' kü-

lömböző dolgoknak meg edgyezése; (*concordia
discors*) (T3/62).

concursus (lat) (1)

Hát mi Napkeleti Ivadék; kik a' sok str, cl, pl,
spr, etc. 's több efféle deákos *concursusokat*
nyelvünkben el nem szenvedhetjük (T6/12).

confortatio (lat) (1)

Az Ifjúságnak csak van Kurázsia: de a' kakasnak
tám a' *Confortatio* se használna (43/159).

Cons. = *consiliarius*

consequens (lat) (1)

Per *consequens* nagyonn sokann el kellett vesz-
netek e' nagy Úri fávör miatt (3/68).

consiliarius l. **konziliárius**

consiliariusné l. **konziliáriusné**

consonans l. **konszonáns**

constitutio l. **konstitúció**

contentum (lat) (2)

Ha a' Bálványt, a' kit imádok, nem hagyom *con-
tentummal*, nékem gyötirelemnek látszik maga
a' Gyönyörködés (5/62).

Contentumomra (5/50).

contes (lat) (2)

Epica, Beszélős, a melyben a' Poéta maga Sze-
mélyében mond és beszél el valami történetet,
vagy egyebet, p. o. Mesék, Allegoriák, Regék
(Erzälungen, *Contes*) Idylliumok 's a' t (T5/21).
Contesektől (T5/86).

contra (lat) (1)

Német Országba is jött ki legközelebb egy
ilyen Könyv, Pro et *Contra*, már negyedszer is
kellett ki adni, olly kapós az ilyen dibdábság!
(43/674)

contrallor fn (3)

A' Lengyel *Contrallor* rövid időn belül meg fog
érkezni egész Musikával énekelvén a' Nemzeti
nótát (43/186).

Contrallor (43/190, 657).

contrast l. **kontraszt**

contrasto (ol) (1)

...és a' Poemának ollyan jól eső Interestét tsinál
végén a' szelídebb *Contrasto* (T6/39).

controversia (lat) (1)

Hanem minthogy semmi *Controversiának* el há-
tározásába az Interestatus félnek szava nem le-

het: tehát mint hogy itt Emberekről van a' szó, ebbe a' dologba belé nem szólhat (43/222).

convent (fr) (2)

Ma tett a' Házi jóra ügyelő Commissio némely ártalmásokról panaszt a' *Convent* előtt (43/29). *Convent* (43/60).

Coock fn (1)

Egy Ánglus Hajós Kapitány, a' ki sok szép útazásairól már igen nevezetessé tette magát, ki indúlván a' *Coock* Kapitánytól fel talált Terra Concordiaeból, egy néhány Napi útazása után vigan szállott ki a' Caput bonae Speinél (43/108).

Corinna fn (2)

Corinna kis szabású... 'S nints termetébe' Kellem: ez az, a' mi szenvedhetetlen (T6/115). *Corinna* (T6/93).

cornu (lat) (2)

Melánkóliát el üzi, víg elmét ád, Poëtai ereje is mód nélkül nagy van, a' szegényt gazdaggá, hatalmassá teszi, sok ha iszik belőle szarva nő, *Cornua* sumit (43/142). *cornua* (43/644).

corsage (fr) (1)

Istenhozzád Szeretet, istenhozzátok nemes *corsage*, istenhozzád mosolygás, istenhozzátok szép Szemek (34/6).

Corvinus fn (1)

...így emeli fel fejét a' magának hagyatott szegény Magyar Nyelv; így ditsekedhetik jövődöben a' Nagy *Corvinus*' Nemzete! (T4/167)

Creusa fn (1)

Végre a' Trójaiakat Hogy verék le Festunggal, Mikor *Creusa* megszaladt Centaurus társaival (43/595).

Criticaster I. Kritikaster

criticus I. kritikus

cudar mn (1)

A' tavasznak bőven tékozlott adományi, melyek körülöttünk folynak és gőzölögnek, *tzudarok* a' Szerelem' betegjére nézve (51/3).

cukor fn (1)

Rakd össze elmédde, ha tudod, az eresztett

szín-méznek édességét, a' fesleni kezdő rózsa' illatját, és e' mi szigetünk borainak szívreható spiritussát, tégy még hozzá *tzukrot*, muskotályt, és egyebet (42/1103).

cum (lat) (3)

Ez ismét a' Muta *cum* liquidához megy; sőt vakmerőbb hiba! (T6/232) *cum* (T3/420, T6/4).

Cupido fn (5)

Cupido születik Vénus és Zefirustól. Ennek pompás leírása (36/147). *Cupido* (36/152, 43/627), *Cupido'* (T6/360), *Cupidonak* (43/292).

cuppanás fn (1)

Akkor azok a' meglelkesedett Csókok, egy kised *tzuppanásba*, a' legnagyobb dolgokat beszélik el egymás közt, 's azokat a' legedesebb titkokat, melyeket csak ők értenek, 's mások felőle semmit sem tudnak (37/53).

Ö: össze-.

cuppogós mn (1)

Ma már kezdenek, kivált az Urak módiba venni, egy *tzupogós*, de hideg Tsókot (36/191).

cupressus (lat) (1)

Múzsák kössetek *Cupressust* az én lankadó fejemre (53/40).

curál I. kúrál

curiosus (lat) (1)

Gróf Vartenslében ő Nagysága Fő Quártélyánál, 's a' Tsászári Naturae *Curiosorum* Kabinétyánál igen nevezetes' dolgok fognak történni Januarius 27.dikén (43/201).

cyclicus (lat) (2)

Az ilyenekben szeretném a' jobbítást: mert a' gyarló fők, a' *Cyclicusok*, a' servum pecusok etc. mindég hamarabb követik a' nagy Elméknek hibájit (T6/237). *Cyclicushoz* (T7/412).

Czirjék fn (1)

Szeretném még a' Dajka fordításai mellé egybevetésnek okáért meg nyerni a' *Czirjék* Mihályét is (T6/318).

Cs (Ts)

- cs** fn (1) ...ha a' Consonánsok nem ugyan azok is, de leg alább atyafiasok... Lányak *ts.* tapintsá Kemények ds. findsa (T3/440).
- Cs.** = *Csokonai*
- csábít** **Ik:** *el~.*
- csábítás** fn (2) Az Igazság világositja meg őket és semmiféle *tsábítás* nem homályosítja őket setét fellegével (T1/114). *csábítás* (T1/32).
- csábító** mn (3) A' Bujaság és a' Szorgalom állottak helyekbe, hogy... a' fajtalan pillantásokkal hódítsák magoknak a' *tsábító* és tsábítatott Világot (36/112). *tsábító* (42/848), *csábító* (T1/368).
- csábíttatás** fn (1) ...ámbar létedet a' szerencsétlenség, rettegés, sohajtság és *csábíttatás* zürzavarjává tészik-is (T1/103).
- csábíttatik** i (1) Reá szokván hogy másoktól *tsábíttassanak*, — szüntelen való kételkedésben élnek — reá szokván, hogy maguknak se hidjenek (T1/27).
- csábíttatott** mn (2) A' Bujaság és a' Szorgalom állottak helyekbe, hogy... a' fajtalan Pillantásokkal hódítsák magoknak a' tsábító és *tsábíttatott* Világot (42/848). *tsábíttatott* (36/112).
- Ik:** *el~.*
- csácsogó** mn (2) Tudod, hogy egy *tsátságó* Ingerlet ösztönözi a' Beszédre a' Szerelmeseket; de az alatt míg beszélnek a' Lang el nem ment (10/45). Éj hallgassatok már egyszer, *tsátságó* Nimfák! (6/3)
- csak** hsz/ksz (279)
- I.** hsz Te talám a' mostani Magyar Világba semmit sem tudsz, minthogy egész nap *tsak* alszol, 's azért nevensz az én Beszédemre (3/30). Akármi kellett — hajcsátok a' szamarat, *csak* a' szamarat mindég (41/61). De valyon hát *csak* azért teremtett e az ember hogy e' képpen hányattasson e világon? (48/68) — Én irtózom *csak* gondolkozni is azokról a' vadállatokról (41/243). Mert mindenik egy forma, egy se kíván többet az elégnél, 's nem kell kilentzven kilentznek éhezni, *csak* hogy a' századik zabáljon (41/137). A' Theátrumba, legalább a' Magyarba, nem szabad a' játszóknak egyebet tsókolni, *tsak* a' Homlokát (36/193). Ah, *tsak* annyi erőm vólna, hogy haza vántzoroghatnék! (41/460) — Agár, Visla, Kópó, mind a' ki *tsak* vagy Úr, vagy Úri, hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/38). Ennye be rosszul elégedett ez a' samár a' szabad állapottal! Már *csak* meg szólitom, 's vigasztalást nyújtok a' balgatag párának (41/376). Az Ifjúságnak *csak* van Kurázsia: de a' kakasnak tám a' Confortatio se használna (43/158).
- II.** ksz Hiszen mitsoda fájin nadrág telne a bőrből, felel Argirusz, valami ostoba szabó meg varrná egy két forintért, 's mi az? — *Csak* azt sem adnám sokért, ha egyszer végig mehetnék benne a' piatzon egy vasárnap (41/282). *Csak* samár a' samár, ha Királyi palotába lakik-is (41/365).
- Ö:** *bár~*, *csupán~*, *ha~*, *hanem~*, *igen~*, *mégis~*, *nem~*, *ugyan~*.

- csákány** **Ö:** *bányász~.*
- csakhamar** **hsz** (1)
Majd *csak hamar* azok az emberi mosolygások, s gyermeki örömök le törlik az ö csecsemői könyeit, felébresztik az ö érzékenységeit a' körülötte lévő gyönyörűségekre (48/45).
- csakhogy** **ksz** (4)
Tsak olyan állat, mint ök. A' Majmoknak ugyan azon neméből, *csak hogy* a' mint hallottam hosszabb kezű (41/212). A' Pentameterekben Daykát magok sugallották a' Cháriszok; *csakhogy* üti a' fülemet ez az egy pázsitos hantot öblit (T6/79). *tsak hogy* (48/176), *Tsak hogy* (6/39).
- csaknem** **hsz** (2)
Most az én Szerentsétlenségemre úgy megnevekedett a' Szépségbenn, hogy a' Szeretőknek se rege *tsak nem* véghetetlené lett (25/25). *tsak nem* (28/15).
- csakugyan** **hsz** (12)
Csak ugyan nem veszed bé szíves tanácsomat, háladatlan számár! (41/465) — de azért megkörpázza ötet Menagius, a' ki *tsak ugyan* mint nagyobb lingvista jó poeta, ritka elméjű 's fáin érzésű ember (T9/548). *csak ugyan* (41/161, 286, 43/54, 225, 48/142), *tsak ugyan* (48/63, T8/170), *tsakugyan* (42/29, T5/691), *Tsakugyan* (42/620).
- csal¹** **i** (3)
...mikor a' szerető nem *tsal*, az ö Trumfusa Homagium (34/160). Ott, én Életem, együtt járkáljunk: ott énekelve *tsaljuk* a' Napot: és több Unalmaktól való félelem miatt, ne szűnjünk meg vígadni (8/52). Volt az idő, melyben az én Dalom is vígan zengett a' hegyekben, 's magához *tsalta* a' Nimfákat, a' Zefireket és az Ekhót (54/164).
Ik: *meg~.*
- csal²** **fn** (1)
...nem a' vagy, ámító, a' ki nékem az én álomban megjelent, vidd el magadat és többé ne kerülj elejébe azon Szűznek, a' kinek te *tsalt* akartál vetni, álnok tsókoló (42/1078).
- csalárd** **mn/fn** (4+2)
I. mn A' Természet Apostola nem engedi magát némelly *csalárd* káprázolatok orákulumává tétetni, mellyek a' világot varázsló lámpássá változtatják (T1/377). — mindazáltal elkezdem,
- hogy lásd ebből is melly haszontalan és *tsalárd* a' Szeretők' Reményje, 's a' Szerelem' első Gyökere melly édes, Gyümöltse melly keserű (42/345). *tsalárd* (34/41, 42/898).
- II.** fn Nézd... mint ögyeleg hitel nélkül az hazug és *csalárd*, mint reszket a' képmutató az Igazságnak által ható tekintetétől (T1/279). *csalárdnak* (T1/216).
- csalárdkodik** **i** (1)
Gyűljön egyyüvé a' mit a' Novellisták és a' Prokátorok hazudtak és *tsalárdkodtak* még a' tsak kevés lesz, ha Laeliust meggondoljuk (29/2).
- csalárdság** **fn** (4)
Halljátok meg tehát a' Természet szavát, melly sokkal értelmesebb mint azok a' kétértelmű jövendölések, mellyeket néktek a' *Csalárdság* egy meg foghatatlan Isten nevében beszél, és a' melylyek magok magokkal ellenkeznek (T1/86). Irígység, gyűlölség, áskálódás, üldözés, álnokság, *tsalárdság*, tolvajkodás, és végre öldöklés és vérontás — ezek tennék akkor gyilkoló-barlanggá e' világot (52/15). Ah, mikor már közel jártam ahoz a' villámló Tekintethez, tudván hogy *tsalárdságba* ' s lopásba léledzem, rettegtem annak a' szép Ábrázatnak Felségét (42/589). *csalárdságát* (T1/364).
- csalatkozik** **i** (1)
...a' Nép is (erre ugyan nem mindenbe hajtok de azt sem tartom hogy mindég *tsalatkozna*) tudom hogy jobb kedvel fogja olvasni az első fordítását (T6/296).
- csalatott Ik:** *meg~.*
- csalattatás** **fn** (1)
Elment az Árnyékkal, az igaz, a' *Tsalattatás* és a' Gyönyörködés: de az én Tüzem, óh Isten! én Szívemnek Bálványja, az Árnyékkal el nem ment (23/31).
- csalattatik Ik:** *meg~.*
- csalattatni Ik:** *meg~.*
- csalfa** **mn** (2)
...minden részeibenn a' fényes Királyháznak nem hallattak egyebek, tsak szerelmes Sóhajtások... az Erdőknek tsendes Árnyékiban, a' *tsalfa* Szellőknek édes haszontalankodása (12/14). *Tsalfa* reménység! És miért ingerlitek, hazug Habok, az én Aggódásimat? (35/12)

- csalhat** **Ik:** *el~, meg~.*
- csalhatatlan** mn (1)
Legalább ha már *csalhatatlanul* meg kell halnod, ne hagyd úgy ki menni a' párát belőled, hogy azzal sem mig benned vólt, sem mikor ki ment, senkinek hasznára nem vóltál légyen (41/162).
- csalogány** fn (2)
Harmadik felvette a' *Csalogányt*, melly, kivált a' Földy' Természeti Históriaja után, megtevődött Fülemüle-fajnak, a' mi németül a' Baum-nachtigall (T6/158).
Csalogánnyal (T6/170).
- csalogat** i (2)
Nítzé nem örül, tsak azt látni, hogy mindennap nevelkedik körös körül a' Boldogtalanok' száma: az újakat *tsalogatja*, a' régiekenn kikap: és bizony nints, a' ki kijöhessen a' Rabságból (17/26).
tsalogatja (T9/90).
- csalogató** mn (1)
Ne engedjük már magunkat ez után meg tsalattatni e Világtól, hanem ennek *tsalogato* édes-ségéről le mondvánn járjunk az Urunk után (48/196).
- csalogattatván** in (1)
Ha, egy darabig a' szökdöső Lidértztől *tsalogattatván*, a' seppedékeket sokáig gázolván, végre estve felé haza vántzorog; akkor bút és könnyeket önt felesleg is levelére, 's mindenik sorában meg-meghal (51/32).
- Csanádi** fn (1)
Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi, Valkai, Bartsai, *Tsanádi...* és egyebek velős Magyar Írásit (T4/101).
- csap** **Ik:** *meg~.*
- csapás** fn (2)
Szenvedjük hát el az Urnak mi reánk botsájtott *tsapásait* és jusson eszünkbe hogy mind nyomorúság alá vettettünk (48/183). Hátha még utánna a' helyre nem jött fülnek újabb *csapást* ad ez a' Hemistichium: Felveszi télben elhányt? (T6/81)
- csapdosás** fn (1)
De még ezt várni sem engedték az én káromon gyönyörködve úszkáló Phocák, darab deszkámat, a' mellyen tartózkodtam, alkalmatlan farkok *tsapdosásával* beljebb verték (44/139).
- csapodár** fn (1)
Ne kivánd az igazságtalan Tyrannus *tsapodárjainak* 's földön tsúszó szolgálainak renyhe csordáját szaporítani (T1/218).
- csapodárkodhat** i (1)
...és a' Nimfa maga is kezdi hinni hogy az ájúlásig kifájinúltt nemes látogatók nem *csapodárkodhatnak* (T7/252).
- csapodárság** fn (1)
Némellyek a' nagy hideg *tsapodárság* miatt valakinek Körmeinek motskátis etc. tsókolják (36/261).
- csapongás** **Ik:** *ki~.*
- csapongó** mn (1)
Szíved legyen érzékeny mint a' galamboké, de ne feslett, szerelmed légyen tiszta 's nem *tsapongó* (42/900).
- csapzi** mn (1)
Lisette Colinért vagyon és [Colin Lisettért], Colin változó és Lisette pedig eleven és *tsapzi* (34/95).
- csapzott** **Ik:** *össze~.*
- császár** fn (5)
IV. Kántáta I. Ferentz *Tsászár* Születése' Napjára (15/cím).Mig az Amazon Seregek *Császárrostól* elérkeztek Az Ajax vize mellől (43/590).
Császár (T5/515), *Császár'* (T10/52), *Császárnak* (15/8).
- császári** mn (2)
Gróf Vartenslében ő Nagysága Fő Quártélyánál, 's a' *Tsászári* Naturae Curiosorum Kabinettyánál igen nevezetes dolgok fognak történni Januarius 27.dikén (43/201).
Császári (15/6).
- csata** fn (7)
A' *Tsata* részünkről nem igen kemény vólt, 's a' Várat az Öreg Comendáns, jóllehet még tovább is tarthatta volna, mindjárt által adta Capitulációra (43/22). Ha annyira kedvellője vagy már a' hadnak, vannak tulajdon *tsatái* a' Szeretnek: minden szerető katona (22/20).
Csata (T7/343), *tsatát* (T5/559), *csatának* (T7/344), *tsatába* (43/19), *tsatákra* (T5/190).
- csatácska** fn (1)
Sokann kihívták mindjárt egymást ez édes Bajvívásra... már sokann egy rendetlen *tsatácskába* keveredtek (42/550).

- csatázik** i (2)
...a' Hérós, a' Szerető egybe zavarodnak ő benne, *tsatáznak* együtt (12/54). Vas tömlőtözkéből a' szelek kiszabadulván rettenetesenn *tsatáznak!* (34/87)
- csatázómező** fn (1)
A' Csatázó Mezőkről (43/5).
- csatol** i (1)
O Jupiter tsendesítsd haragodat; Bacchus, engesztelésre hozzánk *tsatlotta* magát: emlékezz meg, Nagy Isten, hogy te Attya vagy néki, mi pedig az ő fiai (34/91).
- csattan Ik: meg~.**
- csattanás** fn (1)
...az én lelkem egy kostolható tsókká válván duplás *tsattanással* fogja ezt a' te ajakidnak esküdni, hogy egyedül tsak te érted él (38/46).
- csattogás Ö: szárny~.**
- csattogó** mn (1)
Tsattogó szárnyakkal repültek egy másnak irányjába, 's a' Rozália fejénél ültek le egy fiatal mirtusra (42/960).
- csavargó** in (1)
De azért alacsony Lélek soha sem volt bennem 's szemeten *tsavargó* igyekezetek nem mozgatták tselekedeteimet (44/31).
- csavarni** in (1)
...mindég sajnállottam azoknak dolgokat, a' kik nyelvünket akarták a' Deák (és csupán a' Deák) Prosodiára, 's nem ezt a' magunk Nyelvének belső Karakterére *csavarni!* (T6/19)
- csecs** fn (1)
...s' annak felvételére le hajolván a' gyönyörű Nimfa, gondatlanul kötött Fátyola mellől egyik *Tsetse* kifordult (42/417).
- cssecsókolás** fn (1)
Csókok' Nemei... Szerelmesek' Haj', Melly', *Tsets' Tsókolási* (36/204).
- cscecsebecse** fn (1)
Ti bennetek állanak gyermeki *tsetsebetsék!* az én Nemes Nemzetemnek fénylő Virtusai, melyeket e' kegyetlen századok is sérthetetlen eresztettek által az öszveesküdt inségeken? (3/175)
- cscecsemó** mn (6)
Nimfák, Tritonok vették körül a' *tsetsemő* Vé-
- nuszt (42/273). A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről *tsetsemő* Etéziák vonják Kökörtsín Hintáját, még távolról mosolyog a' szomorú földszíne (4/8). Illyen formába voltak öntve az első Világban a' *tsetsemő* Tudományok (T5/38). *tsetsemő* (39/10, 42/273, T11/86).
- csecsemői** mn (1)
Majd csak hamar azok az emberi mosolygások, s gyermeki örömök le törlik az ő *csecsemői* könyeit (48/47).
- csecszikkácska** fn (1)
Láttam, magam láttam, hogy a' Rozália Melyjén sereggel öszve gyültek: lejtős kerekéssel emelkedett fel annak kies Halmotskája, és sima tetejéből keményebbenn nőtt ki egy pirosuló *tsetszikkácska*, mellybenn titkos forrása volt az élet édes tejének (36/85).
- csegélje I. úgységéljen**
- Csehi** fn (1)
Esméretes az ő *Csehihez* írott Dalja, melly így kezdődik: Tölem Barátom messze vagy (T9*/259).
- Csehország** fn (1)
Igaz hogy Leopold Toscanában az volt, a' mi Carolus Parvus Italiában, és Dobse László *Csehországban*: Magyarországon is az volt, a' mi ez a' két Fejedelem volt mi nálunk (T6/261).
- csekély** mn (10)
Sírjatok! óh méltó sírni; Mert nem *tsekély* vesztesség, A' mit tsak kevésnek bírni, 'S kevésse hagyott az Ég (54/268). Ha valami kótzódás támad köztök az tsak *tsekély* szellőtske, a' melly nem hogy az ő Lántzokat elszagatná sőt inkább öszvébb szorítja (34/106). Adják az Egek, hogy egész nyaláb remekék homályosítsák meg minél előbb ezt az én *csekély* Próbateletemet (T7/428). *csekély* (43/153), *tsekély* (T5/241, 690, T9/33, T11/5), *tsekélyebb* (T5/712, T9/34).
- csekélység** fn (1)
A' könyvíró Előbeszédet tsinál többnyire ezen két okból: ...vagy alázza Munkáját, *csekélységét* emlegeti, bocsánatért kunyorál (T7/14).
- cseléd** fn (2)
Ezt a' mesét egy fejér mentés gazda beszéllte egy paszamántos *tselédnek* (32/7). *tselédek* (T5/671).

- cselédházi mn** (1)
...lessz, a' kinek jól esik ez utólsót olvasni, nyomban mindjárt egy *cselédházi* Scena után (T7/351).
- cselekedet fn** (29)
Ez az a' nemes indulat, mely a' virtusnak kútfeje, 's gyakorta a' jeles *cselekedeteknek* tüzet és kedvességet szerez (40/154). — és egyedül a' szorgalmatosság és az értelmes *tselekedetek* adják meg nekünk a' valódi és állandó Elme-tsen dességet (52/78). Mi a' valóságos Hérós, és mi a' heroicus *cselekedet*, 's mi a' heroicum Poémának természete? (T7/283)
cselekedet (T7/332), *tselekedet* (T5/101, 103, 105, 284, 319, 405, 410, 44/142), *Tselekedet* (T5/141), *tselekedete* (T5/186, 189, 221), *tselekedeteid* (T1/237), *tselekedetet* (T5/108), *tselekedetét* (T5/84, 90, 100, 144, 365), *tselekedeteimet* (44/32), *Tselekedeteit* (T5/24), *Tselekedeteknek* (T5/113), *Tselekedeteknek* (17/17), *cselekedetekbe* (T1/321), *tselekedeteitől* (44/105).
- cselekedhet i** (2)
Hiszen most már kiki úgy hordozhatja megint az orrát, a' mint magának tetszik: a' mit eddig sok ember nem *tselekedhetett* (52/110).
tselekedheti (5/41).
- Ik: meg~.**
- cselekedik — cselekszik i** (4+5)
Azonba ezt csak a' Kegyetlenek, és Tudatlanok *tselekszik*, kik nem tudnak, mint mi, a' más kára 's fogyasztása nélkül gazdagodni (4/190). A' meglegedett Szeretőnek hallgatni kell, *tselekedd* hogy én örökre hallgassak (34/131). Sőt megbotsátván büneinket kegyelmesen *tselekedjed* Szent Lelked által hogy szívünk és életünk szüntelen megegyezzenek azal az esmérettel és eben esmérnénk meg tégedet (48/230). — a' mellyet a' német a' maga longa vocalissaival nem *tselekszik*, noha a' positiot ancepsnek tartja (T6/367).
tselekedett (T5/17); *tselekszem* (3/150), *cselekszi* (T1/82), *tselekszik* (26/22). — *tselekedné* (47/9).
- Ik: meg~.**
- cselekedni in** (1)
... 's nekemis parasztság vólna azt nem *tselekedni*, emberségből körül tapogat, eztis elkell állani emberségből (4/100).
- cselekvés fn** (1)
A' Poesisnak, vagyis a' Poetai különféle Munkáknak felosztása... vagy a' szót más személyeknek a' szájába adja, 's azokkal beszélteti el (Dráma, Actio, *Tselekvés* (T5/11).
- cselekvő fn** (1)
Dramatica, *Tselekvő*, midőn más Személyeket beszéltet a' Poéta, és azon Személyeknek *Tselekedeteit* az Actorok a' Néző Színen előadják (T5/23).
- csemete fn** (3)
... 's ha a' Tél olly szörnyü lenne-is, hogy minden helyeket magas hóval fedve tartana, van akkor is száraz moh, van tápláló *csemete*, és fa jövés (41/438).
tsemeték (T11/65), *tsemetét* (T9/643).
- csemeteszabású mn** (1)
A' Jázmin egy *tsemete* vagy bokor *szabású* Növény (T9/620).
- csend fn** (2)
Rettenetes *Csend* fekszi elpusztúlt világomat, mint a' föld indulástól öszved[ú]lt tartományt (54/182). Gyönyörű illatok lepik el a' tájéket, 's mélyly *Tsend* uralkodik mindenfelé (50/64).
- csendes mn** (48)
Csendes Nyári estve vólt, egy a legszebbek közül (3/99). Menj: *Tsendes* vagyok, Istenhozzád, én hiszek néked (5/72). *Tsendes* békesség lakjon velem, távol minden világi lármától (44/162). — jer, oh Nitzé, szeretett Kíntsem, a' *tsendes* Tenger friss Szellőjit ismét szívni (21/2). — ha az Isten egészségemnek 's *csendes* életemnek kedvezénd (T7/306). — és a *legcsendesebb* nappalt egy leg irtoztatobb mennydörgésekkel, villámásokkal rettenetes éjszaka váltja fel (48/8). Micsoda kövér fű van itten, millyen gyönyörűség, vagy békével harapni, vagy *csendesesen* aludni rajta (41/71). — és azoknak, a' kikkel eggyeségben élsz, jó akaratjok, fog *csendesesen* napjaidnak vége felé vezérelni (T1/206)
Tsendes (27/25, 42/47), *tsendes* (3/142, 4/127, 5/77, 7/25, 9/6, 56, 12/14, 21/2, 4, 33/25, 54, 92, 34/49, 36/46, 125, 42/443, 798, 874, 955, 44/120, 169, 50/67, 67, 52/64, 54/98, T9/25, 68, 521), *tsendesnek* (19/29), *csendesesen* (41/78, T1/183), *tsendesenn* (5/40, 6/22, 8/66, 42/106, 166, 495); *tsendesebb* (28/37).

- csendesedik** i (1)
Kékszín Hajairól, 's káka koszorújáról tsorgott a' Víz, 's felemelvén Liliom páltzáját így szol-
lott a' Haboknak: Habok *tsendesedjete*! (42/165)
Ik: *el~*.
- csendesít** i (1)
Oh Jupiter, *tsendesítsd* haragodat; Bacchus, en-
gesztelésre hozzánk tsatlotta magát (34/90).
csendesítés **Ik:** *meg~*.
- csendesség** fn (10)
Keress egy ürege sziklát vagy egy bokros
sűrűt, rakd meg az alját avarral 's fa levéllel; a'
csendesség fog bé árnyékozni, 's a' nyugalom
fogja puhábbá tenni fekvésedet (41/431). Ah tu-
dom az a' kedves látás zavarta fel hajdani *Tsen-
dességedet*: tudom, azonn zokogsz hogy Szerel-
mes vagy (42/460). Egy olly élet, mellynek min-
den szempillantását nevezetessé tette lelkednek
csendessége (T1/205).
tsendessége (T3/222), *tsendességet* (36/102, T5/
673), *Tsendességet* (18/39, 42/837), *tsendessé-
gét* (3/34), *Tsendességbe* (35/10).
Ö: *elme~, közz~*.
- cseng** i (1)
Harmadik felvette a' Csalogányt... ez már enge-
delmesebb szó, *cseng* is, hajlik is, de más mada-
rat jelent (T6/161).
- Csépán** fn (1)
Le fordította azt mind a' kettőt *Cseppán* István
Ur, a' Festetitsek Fiscálisa Somogyban (T6/323).
- csepeg** i (2)
... 's ragadd fel az én képzelődésemet a' te örök
Trónusodhoz, mellynek zsámolya alól az élet
forrása *tsepeg* a' halandók szívére, hogy abban
az életnek keserű bajait megédesítse (40/106).
Az izzadó veszszők balsammal *tsepegnek*, Mely-
lyek a' viola töltserbe peregnek (43/364).
- csepegtet** i (1)
Örömet hallgatjuk a' Morált azon a' nyelven, a'
mellyen szüléink és a' jó öregek *tsepegtetik* be-
lénk az erköltsisének első zsengetskéjít (T11/34).
Ik: *be~*.
- csepegtetni** in (1)
Az Egek kedvéért! azért a' sok áldásért a' mely-
lyet az Ég érette fog az Ur házára *csepegtetni*!
(41/304)
- csepp** fn (6)
... 's emlékeztén szerentsétlen szerelméről még
keservesebben felelt keservimre, 's tán könnye-
ket is hullatott érettem, mert a' fák boltozatiról
*tsepp*ek hullottak égre emelt kezeimre (53/19).
— én gyakran, háládatlan, hogy ne fogyasszam
Vizeidet, (Istenek azt tudjátok) egy két *Tseppet*
megvontam az én Szomjamtól (20/13). — 's
fáradt Homlokát harmatos Szárnyaikkal legyez-
getik, terhes Izzadásának *Tseppjeit* gyenge Szá-
jokkal letsókolják (42/878).
tseppjeit (36/128, 42/1040), *Tsepp*ekből (18/9).
Ö: *harmat~, könny~*.
- Cseppán** l. Csépán
- cser** fn (1)
A' gallyas Népnek Bíróalmát most neked fog-
ják engedni, alád adván magokat, nem tsak a'
Tölgyfák, a' Jegenyék, a görtsös Róburok, a'
mérész Fenyők; hanem az Édomi Pálmák, az
Álpei *Tserekis* (24/15).
- cserél** i (1)
Egy sem aggódik, egy sem fáradoz, még is el
él, pedig úgy, hogy az emberrel magával sem
cserélne (41/135).
Ik: *fel~*.
- cserélni** **Ik:** *fel~*.
- cserfa** fn (1)
Az iszonyú vén *Tserfák* az Álpei Kőszirtekenn
már az ő bogos Gallyaikról le rázták a' tunya
Zúzmarázt (7/11).
- cserfakoszorú** fn (1)
Szép polgári érdem! kevély *tserfakoszorú!* (T5/384)
- csergedez** i (3)
...azonba a' gerézddel rakott Szöllőkről *tsergedez*
az újonnan talált Bor (33/56). — s az öröm, a'
vérrel együtt *csergedezett* az ő erében (48/141).
tsergedez (40/69).
- csergés** fn (2)
A' motsárba megállott Víz iszappá, hínárrá, fér-
gessé, és undokká lessz, mikor a' sebess folya-
mat víg *tsergéssel* omlik le a' Hegyről a' Köve-
kenn (4/211).
tsergéssel (43/375).
- csergő** mn (1)
...a' *tsergő* Haboknak a' Partokonn a' Kövek kö-
zött Eltördelőzése (12/16).

- Cserházyné fn** (1) ...nem tudom, hogy találná fel a' Marczali Osz-
tályban Madam *Cserházynét?* (T7/224)
- csermely fn** (2) Mennyivel különböző ettől a' VIIIdik Versezet-
ben lévő kis Tableau, hol a' FőKép egy Szép Le-
ánnyal maga egy érzékeny Poéta, maga az Író,
körülvéve tiszta *csermelyekkel*, színes hantok-
kal, virágokkal (T6/70).
csermely (T4/141).
- csermelyecske fn** (1) Dagályos *Tsermelyetske*, mi nevelte meg néked
új Habjaidat? (20/1)
- csésze fn** (1) Rozália egy idegen tartományba andalgott, 's va-
lamelley ifjú egy rózsákkal körülkoszorúzott *tsé-
széből* itatta véle az égiek' nektárját (42/1004).
- cseveg i** (1) De azért csak benned olyan Lélek marad, Hogy
a' kalitkádba *tseveg* már madarad (43/504).
- csevegés fn** (1) A' Madarak' *tsevegését*, a' Vizek' tördelődzé-
sét, és a' Levelek' suhogását úgy tetszett nekem
hogy hallok (23/9).
Ik: *fel~*.
- csevegő mn** (1) Szünjete meg *tsevegő* madárkák, a' víz mellett
és e' bokrokon, hogy az én bálványom fel ne ser-
kenjen, míg én megtsókolom (42/990).
- csiga fn** (12) A' mi nyelvünkben a' *Tsiga* szónak 5 értelme
van (T9/581). *Tsigának* maradna egyedül csak
az olyan Nem, a' mellynek héjja valósággal tek-
ergős, mint az igazándi *tsiga* (T9/617–9).
Cochleae; Tsigák (T9*/606). És nedveded Leá-
nyai a' rezgő Kristályoknak a' halavány *Tsigák-
nak*, a' tündöklő Koráloknak, néki halmazni fo-
gják a' Kebelét (21/27).
tsiga (T9/587), *Tsiga* (T9*/651), *Tsigák* (T9*/602),
tsigát (T9/584, 584), *tsigának* (T9/591), *Tsigaként*
(T9/579).
Ö: *fa~, szaru~, tészta~, vízi~*.
- csigabiga fn** (1) Még a' túnya *Tsigabigais* tekergős héjjából ki-
búvik felmász a' Pipats tetejére, kimereszi a' ve-
rő fényre mázgas szarvait (4/42).
- csigahéj fn** (3) Kivágtá az Apjának Calusnak, vagy Uránusnak
a' Pötsét, és ebből, a' tengerbe esvén született
Vénus, 's egy *Tsigahéjjon* Zefirus által Tziprus'
Szigetébe vitetett (36/144).
tsiga héjybann (42/272), *tsigahéjjon* (T9/750).
- csigáz i** (1) Akkor osztán egészen azt juttasd eszekbe nékik,
hogy ők titeket mostan melly kiméletlenül üt-
nek, vernek, *csigáznak*, terhelnek (41/126).
- csigázólajtorja fn** (1) *Tsigázó-lajtorja* gyanánt van nyoszolyája, vilá-
gos virradtig aggságot hereg fel megnehezedett
szívéről, a' gyötrelem egy oldalról másra hen-
tsergeti, 's dobog minden pulsusütésre (51/35).
- csikar Ik:** *ki~*.
- csikarni Ik:** *ki~*.
- csiklandás fn** (2) Sem a' sűrű *tsiklandást* nem óhajtanám, sem azt,
hogy valaki minden lépten nyomon fűszerszám-
mal tápláljon, vagy oxymellel frísítsen meg
(T8/104).
tsiklandás (T8/101).
- csiklandik i** (2) Édes hármónia! mellyre még csak az a Szív *tsik-
landik*, 'a melly a' Természetnek felséges egy-
űgyűségét úgy érezi mint maga az Ártatlanság
(42/944). Szeretni!! — ez olyan kérdés, mellyre
csak Ti felelhetek érzékeny Lelkek! kik az em-
beriség legédesebb indulataira *tsiklandtok* (40/3).
- csiklandoztat i** (1) A' Szép Lélek' munkáját, ha a' Vers nem nagy-
on *tsiklandoztatja* a' füleket, a' gondatlanok
meg vetik (T3/13).
- csikol i** (1) Pillangó. Árúloom Kellemetességimet a' Világ-
nak, a' tsókolókat, az Ölelőket vadászom, egy
fordulatba száz tisztelőketis találok, kik engemet
nyalnak, szopnak, *tsikolnak*, fogdosnak (4/91).
- csillag fn** (21) ...mosolygó pillantással lejtenek el egymás ol-
dala mellett a' *Csillagok* (40/26). Nyájason mo-
solygott le a' zöld ágak közül Vénusz' gyönyörű
Tsillaga, Heszper (42/58).
Tsillag (36/247, 248, 249, T9/358), *Tsillaga*
(42/66, 617), *tsillagi* (39/12), *tsillagok* (T9*/

394), *tsillagokat* (43/349, T9/501), *Tsillagokat* (15/13, 21/10, 36/47, 42/800), *Csillagnak* (40/142), *Tsillagába* (42/222), *tsillagokon* (54/97), *tsillagokra* (54/79), *Tsillagokig* (T5/118).

Ö: *Canicula~*, *Est~*, *Hajnal~*, *Rózsás~*, *Szép~*, *Szerelem~*, *szerelmes~*, *Tündér~*, *Vénusz~*.

csillagvizsgáló fn (1)

A' régi Kalendáristák, *Tsillagvizsgálók'* és Matematikusok' észrevételek szerint felrakta ennek a' Tsillagzatnak járását Usszérius (T9*/397).

csillagzat fn (5)

Heszper, ez a' gyönyörű *Tsillagzat*, a' Hajnal' vezetője 's az Estve' kísézője, gyengébb a' tüzes Napnál, 's nyájasabb a' szomorú Holdnál (42/63). Két *tsillagzat* van az égen, különösen, Kutyya nevű, t. i. a' kissebbik Kutyya és nagyobbik Kutyya (T9/356).

Tsillagzatja (42/777, T9/381), *Tsillagzatnak* (T9*/399).

csillámlani in (1)

És ha oda bé megy lopva a' Nap, a' Fűvek' Árnyékít az állhatatlan Szellőtől mozogni, belől a' Patakot *tsillámlani*, reszketni (8/50).

csillámlik i (1)

...alig láttam meg az ő Ábrázatját, 's azonnal fellobbantam, alig *tsillámlott* Szemembe első tekintete, mindjárt elvala Szívem foglalva (42/433).

csillámló mn (3)

Téleln a' *tsillámló* óra ülnek 's a' legszebb Sűgárokából rakott apró Tüzetskéknél fűtöznek (36/55). Foszfór pedig egy tulipánt Lámpást tele a' *legtsillámlóbb* Hajnalsűgárokkal, villogtatott homályos Szemei előtt (42/173).

tsillámló (42/808).

csillámlhat i (1)

Innen soha semmi ketsegetések olly bájoló igézzel nem *tsillámlhattak*, hogy a' mitől én írtóztam azt édesgető sűgárokkal színelhették volna ki (44/83).

csillapít Ik: *le~*.

csillog Ik: *le~*.

csimbajkózik Ik: *össze~*.

csimbók fn (1)

Mert Rozália is nem tűrhethén tovább szívének tüzes vágyásait, oldozni kezdé a' szemkötőnek *tsimbókjait* (42/1157).

csinál i (55)

Hát nints minékünk ollyan szerszámunk, 's ollyan tehetségünk a' mellyel olly játékos Bajvívást *tsináljunk*, mint most a' Férjfiak a' magokéval? (42/538) — Hajának Labirintusába kergetik egymást, vagy bűvötskát játszanak, vagy szív-köteleket *tsinálnak* (36/80). Te! ki az én életemet, mely másokbann szánakozást *tsinál*, nékem magamnak boldoggá, 's Úrivá teszed, édes nevendék Músám! (3/125) — Veled vagyok: és nékem se Gyötrelmet, se Gyönyörűséget nem *tsinálsz* (9/15). Óh Egek! Igen sok rivalisokat *tsinál* nekem az a' Szép Ábrázat (5/31). Imhol a' Villámás, imhol a' Mennydörgés Most mit *fogsz tsinálni?* (18/12) — ok nélkül csak a' Poéta sem *csinál* valamit (T7/166). — és még a' legutolsó Magyar jobbágy' füleinek is botránkozást ne *tsináljanak* (T4/154).

csinál (43/228), *tsinál* (6/14, 36/291, 297, T5/142, T6/38, 218, 224, T7/8, T8/160), *tsinálsz* (42/1150), *csinálnak* (41/315), *tsinálnak* (36/155, 42/832, 43/372, T1/246, T5/18, T9/11, 703), *tsináltál* (48/85), *csinált* (43/196), *tsinált* (4/105, 43/611, T2/25, T5/594, T9*/203, 690), *tsináltam* (T4/198, T7/29, T8/48), *tsináltak* (33/10, 42/355, 534, T9/151, 693, 705); *tsinálja* (43/696, T3/127), *tsinálja* (T3/287), *tsinálják* (36/189, T5/627, T6/239), *csinálta* (T7/394), *tsinálta* (44/56, 59), *tsinálták* (T4/38). — *tsináljon* (42/1134).

Ik: *hossz~, ki~, meg~, tel~*.

csinálás Ik: *meg~*. **Ö:** *barátság~, vers~*.

csinálhat i (1)

Három dolgot találhatnak az Olvasók egész Verzetemben ollyat, a' miből a' valósággal megtörtént históriára gyanút *tsinálhatának* (T7/106).

csinálmány fn (1)

A' közép, vagy Bajnoki Epopoeában már nem csak próbákat, hanem valósággal szerencsés *Csinálmányokat* is mutathatunk anyai nyelvünkön (T7/308).

csinálni in (13)

Hogy senki se békételenkedjen, nem lehetne jobban *tsinálni*, mint ötet a' legéktelenebbnek adni (33/115). Ebben nékem valami jót *tsinálnom* lehetetlen (T6/303). — ő a' maga új ideáit is ki meri magyarul tenni, 's ha reá kész szót nem talál, bátorkodik *tsinálni* (T4/85).

csinálni (41/428), *tsinálni* (43/650, T3/99, 461, 475, T5/374, 494, T6/154, T8/154, T9/719).

csinált in (1)
...valakiket én hozzám valamely egygyesség kötött, kötelezvé arra, hogy a' szokásban vett, de nagy részént tsak szertartásból *tsinált* bútsúzást hozzájok megtegyem (44/197).

csinálva in (2)
Van egy felekezet Litteratorink közzül, kik semmi mértéket a' versbe eltérni vagy türetni nem akarnak, ha tsak az a' görög metrum szerént nints *tsinálva* (T8/134).
tsinálva (T8/85).

csinálván in (1)
Asszonyi Cadentia az, melly vagy Spondeus, vagy Trocheus verssarokból (!) áll (a' Syllabának hosszúságát vagy a' positio *tsinálván*, vagy az accentus, vagy mind a' kettő együtt (T6/374).

csínján hsz (1)
Ezek hát elmehetnek: de — de *tsinnyán* (T3/444).

csinos mn (12)
Ez a' játszás többnyire arra megy ki, hogy egy játszi fiatal Pillangó által ölel *tsínos* lábaival, 's nékemis parasztság volna azt nem tselekedni (4/99). — annak nem Anákreont kell fordítani... ha- nem az ő tőle kedvelt édes tárgyáról, az ő tulajdon könnyűségével, vídám humorával, és kellemetes előadásával, rövid és *tsínos* Dalokat szerezni (T9/124). Opornak a' Gavallérok Fő Vezérjének *tsínos* fortélyja, melly által Dorottya a' Dámák' Fő Vezérje, halálosan megsebesítetik (T5/665). A' sarkalatos Verseknak a' Barbarus nemzeteknél van divattya, ma pedig a' *leg tsínosabb* Europai Nemzetek is ilyenekenn irnak (T3/91).
tsínos (T3/163, 174), *tsínos* (T4/42, T5/327, T8/141, T9/263); *tsínosabb* (T3/363); *leg tsínosabb* (T3/24).

csinosítás Ö: ki~.

csinosodás fn (1)
Tsak régi Apáinknak volt olyan jó szusszok, hogy 16 szillabát is kimondhattak egy húzomba. Minket ebbe a' részbe is gyengébbekké tett a' *tsínosodás* (T3/167).

csintalan mn (2)
Nem nem, kiáltá a' *tsintalan* Chloé, ki már a'

bokornál Melítesszel beszélt vala (42/1064).
csintalan (T7/354).

csíp Ik: meg~.

csípdezés fn (1)
...a' többi két Kötet a' Censura alól ki nem jöhetett, nagyon mérgesek lévén a' T. T. Clerus ellen való *tsípdezési* a' Bétsi Könyvszibvárosnak (T5/607).

csípés fn (1)
És jollehet az az édesség egy titkos Méreggel szállottis le Szívembe, tettetvén mégis, mintha a' *tsípés*' Fájdalma még sem szünt volna Ajjakamonn (42/665).

csípős mn (1)
Ezen az okon, én minden Előbeszédemben kettőt *tsináltam*: 1, Valamely interezszáló matériáról való értekezést iktattam belé: 2, Nevetséges, *csípős*, és eleven beszédbe öltöztettem (T7/31).

csípősség fn (1)
...nem bánt ez sem szemérmességét, sem valást, sem nemzetet, vagy akármit is a' mi szentnek tartatik, még is tele van tréfával, *tsípősséggel* és furtsasággal, mellyet az első nevelésű Dámák előtt is, a' podágrás Dogmatikus' múzeumában is, fel bátorzkodhatsz olvasni (T5/578).

csíra fn (1)
...hány rettenetes bűnnek a' *tsiráját* sütném el általa (T9/86).

csivogás fn (1)
Azt az unalmas *Tsivogást*, azt a' szüntelen való fetségést, azt az alkalmatlan repkedést az én Szemeimbe, tsak egy Szempillantásig sem tudnám majd szenvedni (28/32).

csizma fn (1)
Ti nállatok nélkül nem lehet e tehát Sással fedett kunyhóinkból a' köz jóra kilépni, mint hajdann a' mi megditsőült eleink, kiknek szemre hányó porainn mi elfajúlt unokák piross sarkú sárga *tsizmákkal* tapodunk? (3/174)

csoda Ö: ki~, mi~.

csodál l. csudál

csók fn (141)
A' mi *Tsókjainknak* megítélője pedig érdem szerént tsak a' legyen, a' kinek legszebb Szája vagyon (42/552). A' Róza fejér vólt, és tövis-

ketlen. Ennek árnyékában múltattak a' Tündérek, és az ő életek 's mulatságok a' *Tsók* vólt (36/4). Ollykor a' Téj színű Rózákonn játszadozott két Tündér; megtsókolták egymás Ajjakát, 's Lelkek a' megtsókolt Száj' pirossánn egybetalálkozván a' megtsókolt *Tsókba* új Tündéretske származott (36/8). Látđ pirosságát a' Hajnal' *tsókjai* áltál szépítettü Ifju Egle, a' Gyönyörűség ez, a' melly ötet lelkesíti és festi (34/162). Te tudod hogy én a' fiúi és baráti *csóknál* egyebet nem esmérek (37/5). — mert nem méltó a' *Csókra* semmiféle olyan tárgy valamely a' *csókra csókot* nem tud visszaadni (37/37–8). Élesszék fel borba' ferdett *csókjai* (T6/416). *csok* (36/222), *Csók* (37/cím, 2, 28, 32, 34, 36), *tsók* (38/39, 42/1125), *Tsók* (36/184, 231, 232, 233, 252, 255, 276, 295, 42/586, 655, 724, 724, 752, 1125), *Tsók'* (36/238, 252), *Csókok* (37/42, 52, 43/173), *tsókok* (37/58), *Tsókok* (36/161, 180, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 42/cím, 44, 577, 612), *Csókok'* (36/172, 197, 42/192, 746, 778), *tsókod* (38/11), *Csókja* (36/257), *tsókja* (42/1022, 1126, 1130), *Tsókjai* (36/198, 199, 200, 201), *Tsókjaink* (42/599), *Tsókjai* (36/17, 169, 42/764), *csókot* (33/68), *Csókot* (37/4), *tsókot* (37/35, 57, 40/36, 42/1137), *Tsókot* (36/148, 191), *Tsókot* (4/15), *Csókokat* (36/179), *tsókokat* (42/964, 967), *Tsókokat* (4/29, 8/66, 23/23, 42/27, 33, 545, 743), *Tsókjaimat* (42/24, 622), *tsókjait* (42/1020), *Tsókjait* (42/566), *Tsókjai* (42/263), *Csóknak* (36/184). *Tsókoknak* (36/164, 42/66, 187, 727, 917), *tsókoknak* (42/1022), *Csókb* (36/265), *Tsókb* (42/755), *tsókokb* (42/1155), *Tsókokb* (42/30, 543), *tsókomban* (42/1133), *Csókról* (36/254), *Tsókról* (36/12, 176, 42/759), *csókokról* (37/7), *tsókjáért* (42/1130), *tsókká* (38/45), *Tsókká* (36/274, 299), *tsókokká* (36/77), *Tsókokká* (42/829), *tsókkal* (39/35, 42/968), *Tsókkal* (36/19, 89, 158, 42/488, 766), *tsókokkal* (43/377), *Tsókjai* (36/38, 42/791).

Ö: *módi-*, *vég-*.

Csókkert fn

(1)

A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus... *Tsók kert* (36/249).

csókocska fn

(1)

... 's ah, én ezért, én egy pár mézes *csókocskát* nyernék azokról a' pitziny ajakokról, 's ki volna nálam meg elégedettebb? (41/289)

csókol i

(11)

És mig én ötet *tsókoltam*, ő pedig meg tsókolt Szájával az én tsókolásomra mozdúlatlan és vesztég állott (42/593). *Csókolja* tehát valamely válogatós száj akar a' melyet, akar a' homlokot akar a' kezét; de rám nézve soha se történjen meg, hogy az én gyönyörű asszonykáimnak egyéb részét *csókoljam*; hanem tsak azt, a' mely visszacsókoló; tudni illik az ő szátskáját (37/45–8).

tsókolom (42/23, 54/175), *tsókolják* (36/262), *tsókolta* (36/258), *tsókolták* (42/258), *tsókolni fogja* (42/130). — *tsókoltam volna* (38/31). — *tsókold* (42/24).

Ik: *fel-*, *le-*, *meg-*, *össze-*, *végig-*, *vissza-*.

csókolás fn

(7)

...ő pedig meg tsókolt Szájával az én *tsókolásomra* mozdúlatlan és vesztég állott, a' Méznek tsupán tsak édességét kóstoltam (42/594). Né-melley ütött kopott Orbiliusok kezek' *tsókolását* megkívánják Tanítványiktól (36/186).

tsókolás (36/229, 230), *Tsókolás* (36/236, 237), *Tsókolás'* (42/583).

Ik: *meg-*. **Ö:** *csecs-*, *hagyomány-*, *haj-*, *homlok-*, *kép-*, *kéz-*, *mell-*, *orca-*, *puddli-*, *ruha-*, *száj-*, *zálog-*.

csókolgat i

(1)

Péguba, 's hajdan Romábais, a' Papok' Pöttsök-
ket nagy vallásbéli tisztelettel *tsókolgatták* az Asszonyok (36/196).

csókolni in

(4)

Ha *tsókolni* talál, mind a' tsókoló Ajjakok közé repülnek, és magokis Tsókokká válván a' Lelket a' Hajnatsillagba felviszik (36/76).

tsókolni (36/193, 42/828, 856).

Ik: *meg-*, *vissza-*.

csókoló mn/fn

(6+1)

I. mn ... 's utóljára az én áldozó Széphemre egy tsókoló Tekintetet vettem (42/516).

tsókoló (36/76, 37/51, 42/829, 1078), *Tsókoló* (42/544).

II. fn Árúloom Kellemetességimet a' Világnak, a' *tsókolókat*, az Ölelőket vadászom, egy for-

dúlatba száz tisztelőketis talállok, kik engemet nyálnak szopnak, tsikolnak, fogdosnak (4/89).

Ik: vissza~.

csókolódik i (9)
Metítész és Rozália kezdik a' Szerelem' alkalmatlanságait érezni, *tsókolódnak*, és forró Tsókjajaik között amaz Fülemilévé változik, ez pedig Rozává (36/168). Ah az ő szép Ajjakinn ah hány *tsókolódik!* ezer pár *tsókolódik* mindenikenn, 's azonnal ezer újabb Tündérek születnek ottann (36/70). Galambok, és Gerlitzék *tsókolódnak* (36/263).

tsókolódik (37/50, 42/823, 823), *tsókolódtak* (42/513). — *Tsókolódjunk* (42/543).

csókolt Ik: meg~.

csókoltat Ik: meg~.

csókoltatik Ik: meg~.

csókoltatni in (1)
...sőt még a' néma falakon is az én képzelt Róziát akarta velem *tsókoltatni* (38/24).

csókoltatott Ik: meg~.

Csokonai fn (9)
Én *Csokonai* V. Mihály eddig mintegy 8.adfél esztendőt töltvén a' Debreczeni Collegiumban az én tulajdon születésem földén (45/24). — ah felejtsetek el örökre a' boldogtalan Calvinista *Csokonait*, örökre, örökre felejtsetek el! (45/101) *Csokonai* (45/125), *Csokonay* (T5/637), *Cs. V. M.* (43/295, T5/532, 564, 54/230, T7/430).

csókrózsa fn (1)
...eggy Tündér a' Szívet felszántván *Tsókrózátt* ültet belé (36/174).

csomó fn (10)
Eggy *csomó* szalma töréket vetnének elődbe, mikor már el aléltál, hogy meg ne dögölj (41/394). Így a' Mesézet-is tarkább, a' *csomó* is többszeres, a' kibontása is tartóztatóbb lett (T7/83). Reménylem, hogy munkáimnak hátra lévő több *csomóival* minden hátra maradás nélkül folytába kedveskedhetem érdemes Olvasóimnak (T8/188). I *Csomó* Pozsonyb. 1801. (T9*/613). *tsomó* (40/143), *Csomóját* (T4/203), *csomónak* (T7/384), *Csomónak* (T4/206, T7/389), *Csomójának* (T8/182).

csonka-béna mn (1)
...így fúlnak meg önnön bölcsőikben a' pajkos

Szófaragóknak törvénytelen ágyból született, *tsonka, béna* Idétlenjeik (T4/164).

csonkaság fn (1)

Ezt a' *tsonkaságot* pedig, a' mit a' könyv' eleje 's az előbeszéd tsinált az árkusba, jövő Kedden két árkussal fogom ki pótolni (T2/24).

csonkáz i (1)

Sűrű fekete Tölgyfák kettőztették itt az Éj' borzasztását, mellyeknek agg Törzsökjeit a' kiátkoztatott Fejsze és Napvilág soha még nem érdekelte. Egyedül a' Vénség *tsonkázta* roskadt Gallyait ezeknek (42/83).

csont fn (3)

Kedves Rétek! Isten hozzátok! Nyugtassátok békével szerelmeseink elszáradott *tsontjait* (3/213). *tsontjait* (40/51), *tsontomból* (40/138).

csontváz fn (1)

Most setét boltozatok alatt tévelyeg, mellyek rakvák lelkekkel és *tsontvázakkal*; majd tüzes hidrák ijesztgetik (51/41).

csoport fn (1)

Nem fognak többé a' hínáros Köszálak között elrejtve lenni a' Halak. Mindnyájann a' keserű Habokonn, mindnyájann *tsoporttal* fognak jöni Tőrei közé az én Kintsemnek (21/24).

csoportos mn (1)

Mitsoda kétségbe esett rettegéssel vonúltak a' te több Társaid amott a' *tsoportos* Nádak közé, a' Zsombokok tövére? (3/3)

csoportozva Ik: össze~.

csorda fn (4)

Ah, eredj a' Földre haszontalan Szerszám: tégedet tapodjon a' *Tsorda*: tenéked insultáljon minden Pásztor (14/23). Ne kívánd az igazságtalan Tyrannus tsapodárjainak 's földön tsúsó szolgáinak renyhe *csordáját* szaporítani (T1/219) *Tsordákat* (20/10), *tsordájit* (33/63).

csorgat i (1)

...abba öntöttem ki panaszaimat, abba *tsorgattam* könnyeimet, mellyeket vígasztaló Lamentók között tsókolt fel ortzáimról (44/181).

csorgó Ik: le~.

csorgott Ik: ki~.

csorog i (2)

Kékszín Hajairól, 's káka koszorújáról *tsorgott* a' Víz (42/163). — a' Hazának 's a' Tudomá-

nyoknak öröm könnyei *tsorogtak* rájuk (44/44).

Ik: *ki~*.

csóválás Ö: *farka~*.

csóválva Ö: *farka~, fej~*.

csökken i

(1)

Hidj nékem, változtasd Szándékodat: *tsökkenni fog* az ő veszedelmében a' te balgatag Hivségged (6/63).

Ik: *meg~*.

Csököl fn

(1)

...tanúbizonyosságul hívom a' Múzsákat, kitsinytől fogva nagyig... hogy az egész Poémát mind magok diktálták, kit *Csökölben*, kit Hedrahelyen (T7/203).

csörgés fn

(1)

Fejér Márvány Kúta ugráltak fel mindenfelé, 's kellemetes *tsörgéssel* hullottak egymásra, akkor egy kristály Patakká változván ezer keríngésekkel folytak keresztül a' Mirtus erdőben (42/241).

csörget i

(1)

A' fekete Pütrütsök zöld ketskerágóra lopódik fel téli Lyuka felett, tiszta harmattal meglegedvén *tsörgeti* vig dalját a' vidékenn (4/41).

csörgő mn

(3)

Félvén a' hév Súgártól a' Madárka nem verdesi Szárnyait; a' *tsörgő* Prütsköknek engedi a' Bikkfát a' Fülemile (8/28). És most Folyóvízzé változván, Vizzel, és Habbal duzzadván, *tsörögve* (strepitoso *tsörgő* lármával) kitekered a' Fákat, és Köveket (20/21). *tsörgő* (T6/152).

csörög i

(2)

Játékos habokkal *tsörögött* annak bolytos gyökerei között a' kedve telt patakotska (42/941). *tsörög* (52/67).

csörögve in

(1)

És most Folyóvízzé változván, Vizzel, és Habbal duzzadván, *tsörögve* (strepitoso *tsörgő* lármával) kitekered a' Fákat, és Köveket (20/21).

csövecske fn

(1)

...hadd intsek meg síromnak hantjairól a' bókoló gyöngyvirágok, 's az integető boglárkák, hogy ők köszönik a' Szépeknek jó szívűségeket, mert az én szívemből táplálatnak az ő gyökereik, az én tsontomból kiaszott vér kereng apró *tsövets-*

kéikbe (40/139).

csucsorodható mn

(1)

...a' Könyv' végén az ilyen ritkább szokat, a' kegyes olvasónak kedvéért, Ábéce szerint feljegyeztem, egy két betűvel megmagyaráztam, és hogy őket honnan vettem, a' *tsucsorodható* Criticasterék miatt urát is adtam (T4/179).

csúcsos mn

(1)

...de a' Németeknek, elméjük ugyan van, de a' szájak inkább *tsútsos*, mint sem gömbölyű (T5/393).

csuda fn

(6)

Hatalmas Szeretet! Te óltottad be minden álatnak szívébe a' te nemes tüzedet, melly azokbann *tsudát* tészén (40/40). — 's megtöltvén azt önnön magaddal, véghez viszed benne *tsuda* dolgaidat (40/60). — az Asszonyság pedig a' sok *csuda* képekkel majd minden éjjel véle álmódjék (T7/136).

Tsuda (T3/355), *tsudát* (40/89, T5/679).

csudaállat fn

(1)

Egyedül a' természet mutatja meg a' tapasztalás által ezt a' Vezérfonalat, és egyszersmind azt az eszközt, melly által azt a' Minotaurust, ama kisértő *csuda állatot* meg lehessen győzni (T1/10).

csudál i

(3)

Ne *tsudáld* ezt, mert minden szerentsémet fel találhatom ez egybe, hogy Te én rólam emlékezel meg (38/6). Meg örültem, hogy el akar bocsátatni, 's azt a' jól tévő szivet *csodáltam* benne (41/301).

tsudáلود (T1/102).

csudálatos mn

(11)

... 's még a' hólttak Tartományán túl is, hol már a' dolgoknak szünni kell, az ő neve, az ő munkája *tsudállatos* (40/167). Ez *tsudálatos* egy megjegyzés! (T8/110) — Egy nagy Úr udvarában laktam én, sokakat ki ismértem közzülök, 's hidd el, nincsenek nállok *tsudállatosabb* 's szörnyebb állatok (41/196). Most fázol, most égsz, most a' Lángnak és a' Fagynak *tsudállatosann* egyyesedett extremum Effectumit tapasztalod (27/6).

Csudálatos (48/148), *tsudálatos* (42/651, T5/168), *tsudállatos* (T3/35, 64), *csudálatosak* (48/37), *tsudálatostól* (T5/411).

- csudálatosság** fn (1)
Ez neveli a' *Csudálatosságot* is, melly az Epopeának tulajdona (T7/385).
- csudálkozás** fn (2)
Bámúlást már és *Tsudálkozást* nem vágyódok tá- masztani a' Lelkekbe (11/9).
tsudálkozással (44/58).
- csudálkozhatni** in (1)
Ezért nem *csudálkozhatni*, hogy ők olyan igazságtalanul ütök, verik dolgoztatják, ölik, vágják, fosztják, egygy szóval uralkodnak a' hozzájuk hasonló állatokon (41/199).
- csudálkozik** i (2)
...tele telünk bámúlással, *tsudálkozunk* a' Személynek felséges voltán, 's félve tiszteljük benne a' megistenedett embernek hatalmát (T5/110).
Tsudálkozom (T9/635).
- csudálta** **Ö:** *világ*~.
- csudatétel** fn (1)
Az ő Hérósi tette az Isten hajdani jelenlétével sok rendbéli *tsudatételével*... már akkor győzedelmeivel Ásiát bétöltötte (T5/250).
- csudatévó** mn (2)
Neápolisból írják, hogy ott vagyott egy *csudatévó* szent Erekllye (43/138). Még is Te óh *csudatévó* Szerelem! hatalmas vagy ezt felhevíteni, amazt pedig még a' tűznél magánál is lángolóbbá tenni (40/73).
- csúf** mn/fn (3+2)
I. mn Az a' bús Hajós, ki a' szülötte Partra a' hitetlen Hab' *Tsúffjátéki* közül hajótörve jött-viszsa (7/24).
tsúf (T6/89, T10/66).
II. fn Hát engem hallod e hogy tettek *tsúffá?* (3/195) — Szép a' Természeti szépség, az erőltetett pedig *tsúfot* és nevetségét szerez (4/214).
- csúfít** i (1)
Minek az a' sok Jegyzés?... minek *tsúfítja* a' páginákat? (T4/188)
- csúfol** **Ik:** *ki*~.
- csúfolás** fn (2)
Én Szívem Tebened a' *Tsúfolás* Villámokat, Szélveszeket tud támasztani (6/12).
tsúfolásából (T5/498).
- csúfoló** **Ik:** *ki*~.
- csúfolódó** mn (1)
...szörnyű *tsúfolódó* és átkozódó ember volt írásaiban (T9/301).
- csúfolt** **Ik:** *ki*~.
- csúfoltatik** **Ik:** *ki*~.
- csúfos** mn (1)
Erre nem csak a' Rabner Satyrái adtak okot, hanem magok a' Németektől *tsúfosan* úgy nevezett Gelegenhetsgedichtek (T10/4).
- csúfság** fn (1)
Rakd elejekbe nekik a' sok méltatlan kinezést, *csúfságot*, zaklatást, és éheztetést, hogy holott ti gyűjtitek véres verejtékkel az élelmet, még-is alig laktok jól eggyeszer esztendőben (41/128).
- csupa** mn/hsz (2+12)
I. mn ...és a' *csupa* Festésnek, mellyben olly gyengéded, oly magához vonzó a' Kolorit, melly édes Interresszét ad az a' rövid, de meglepő Apodosis! (T6/72) — 's ötöt is talám a' *tsupa* Szerentse is boldogíthatta benne (T5/98).
II. hsz Mind ezekben a' változtatásoknak helye van az edgyféle Rithmusokba, azaz a' mint mondanék az olyanokba is a' mellyek vagy *tsupa* lejtő, vagy *tsupa* bukó sarkalatokból állanak (T3/553). — és meleg Tsókjaik a' hőszin Rózára hullván le, annak Méhében megelevenedtek, 's parányi Gyermekké lettek, a' kik azután *tsupa* Tsókkal éltek, 's élvén véle, véle Nemeteket is szaporították (36/19).
csupa (43/152, 162), *tsupa* (40/150, 42/766, 52/17, T3/236, T5/287, T8/159, T11/26).
- csupán** hsz (6)
...s úgy várnák magokra a' halálos Éhséget, *tsupán* azért, hogy az Ellenség majd rájuk üt őket tüzzel vassal elpusztítja (4/186). — egy ilyen populáris és *csupán* mulattató Époszhoz jobbnak tartottam a' szokott kettős Strófákat (T7/422).
csupán (6/18, T7/129), *tsupán* (52/29, T5/28).
- csupáncsak** hsz (6)
Az én lelkem nem egyéb hanem egygy halhatatlan sohajtás, az én testem *tsupán tsak* egygy látható Szeretet (39/22).
csupán csak (T7/112), *tsupán tsak* (42/595, T9/429), *Tsupán tsak* (23/12) *tsupánn tsak* (34/63).

- csúszik** **Ik:** *be~*.
- csúszó** **in** (1)
Ne kivánd az igazságtalan Tyrannus tsapodárjainak 's földön *tsúszó* szolgálainak renyhe csordáját szaporítani (T1/219).
- csúszómászó** **mn** (1)
Hatalmas Szeretet! ...mikor egyet mosolyodol a' bádgyadó Természetre azonnal a' vadak, madarak, halak, és *tsúszó mászó* állatok ugrándoznak, énekelnek, örülnek, és párosodnak, az erdőben, a levegőbenn... az egész világon (40/78).
- csúvik** **fn** (1)
... 's gyakran a' süvöltő szelekkel együtt nyögéssel ki a' kriptákból és kőbarlangokból, és sívákol a' magános *Tsúvikokkal* (51/31).
- csúgér** **fn** (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing... Ruccellai (a' Méhekről) Philips (a' Cyder vagy *Tsúgérrel*) (T5/51).
- csügg** **i** (1)
...az asszonyról az ő Kitsinyjei Majomként *tsüggöttek* (33/7).
- csügged** **Ik:** *el~*.
- csüggedés** **fn** (2)
De, midőn a' setét ködön keresztül olvasom *csüggedésedet*; megbotsáss, ha féltelek (54/191).
csüggedésének (54/228).
- csüggedvén** **Ik:** *el~*.
- CS. V. M.** = Csokonai Vitéz Mihály

D

- d** fn (11) Azérthogy a' német ember a' *d* és t... betűket összevazarja; nem következik, hogy a' ... Magyar is tsak kardéba bánjon a' maga betűivel (T6/355). — (*d*) Fekete betűk, a' fejeér papiroson, a' Levélben (43/631).
d (T3/428, 439, 448), (*d*) (43/20, 433, 694, 719, 797), *D* (T9*/606).
- D.** fn (2) *D.* és K. Gerlitzékké változnak (36/296).
D. (43/807).
- daemon** l. **démon**
- Dafné** fn (4) Régen ilyen érte *Dafné*t, Ma is éri ilyen Rafné (43/565). — 's eszembe jutott Pópénak *Daphne* nevű téli Eclogája, mellyet Mad. Tempestnek halálára szerzett (54/32).
Dafné (42/277), *Dafné*t (43/561).
- Dafnis** fn (7) Mi késlelteti az én szeretőmet! *Dafnis*, így kiáltott ő! (35/8) — és a' XXXVIII, azaz a' Ferdés, mellynek egy része a' Gessner *Daphnisában* egy Barátom által paraphrasizálódott (T8/51).
Dafnis (35/7), *Daphnis* (54/133, 135) *Dafnisomhoz* (42/495), *Dafnissal* (42/705).
- dagad** i (1) ...hogy *dagad* győzni vágyó szivek (T7/244).
- dagály** fn (1) ...egy kótsag beszéllette tegnapi gyűlésünkben, a' ki elevenen elfogattatván, látta miként fűznek belőlle nyalka bokrétákat, milyen *dagályal* lógott sok üress főkönn, éppen mint az éretlen tökötskenn, az ő elszáradott, de még le nem hullott virág szála (3/63).
- dagályos** mn (1) *Dagályos* Tsermelyecske, mi nevelte meg néked új Habjaidat? (20/1)
- dajka** fn (3) Édesdeden hallgatjuk azon a' nyelven a' históriákat, a' nemzetek 's országok leírását, a' mellyen *dajkáinknak* 's a' körülöttünk lévő embereknek első mesélléseit hallottuk (T11/36). — és láttam volna, hogy az a' Haza, mellyet *Dajkám*nak hívtam, tőlem írtózik (45/36).
dajkája (T1/166).
- dajkálkodás** fn (2) Most azt szemléljük, hogy van édes atyánk s anyánk akik minket hiv *dajkálkodásukba* tartanak (48/30). Tsak verőfényes, és egy kevésse nedves földbe ültessétek; illatjával hálálja ő meg néktek, az ő testvéreinek, *dajkálkodástokat* (T9/655).
- dajkálni** in (1) ...'s a' természet' szelíd pompáit olly nyájasan dajkálni tudjátok (T9/638).
- daktilus** fn (1) A' sok Diphthongus, a' tömött posítók itt egymásra tolakodnak, 's még is elkell hinnünk, hogy a' lábak Dactylusok (T5/389).
- dal** fn (53) ...annak neve nálunk *Dal*, az idegeneknél Lied; Song, Chanson (T9/37). Sok nemei vagynak, va- lamint az Ódának, úgy a' *Dalnak* is (T9/49). Anák- reon... igen sok apró *Dalokat* írt Görög nyelven (T9/51). A' fülemilének *dalja* el csendesedett (41/345). — sárga virágain pedig egy dolgozó méhraj enyhítette zsbongó *daljával* a' munka terhét (42/943).
Dal (4/228, T6/135, T8/48, 89, 174, T9/47),

Dal' (T9*/377), *Dalok* (54/230, T4/207, T5/33, T8/84, T9/1, 50), *Dalom* (54/163), *dalja* (54/256, 50/66), *Dalja* (42/364, T9*/259), *Dalunk* (4/218), *dalt* (42/993), *Dalt* (T6/59, 178), *Dalokat* (T5/14, T9/117, 119, 124, 151), *dallokat* (T9/11), *dalját* (4/41), *Dalját* (T9*/15), *Daljai-mat* (T8/80), *daljait* (T9*/183), *Daljait* (T9*/163), *Dalnak* (T6/143, T9/42, 44), *Daloknak* (T2/19, T9/118, 146, 195), *Daljainak* (T9/66, 113, 116, 345), *Dalban* (T9*/260), *Dalokban* (T8/87), *dalokba* (T3/305), *Dalokra* (T9/cím).

dall i (1)

Mennyetek már hajdanába Kedves nyájam meny-nyetek Többé e' fák árnyékába Nem *Dallok* már veletek (49/43).

dallás fn (1)

A Poézisnak minden nemei közzül legrégebb és legközönségesebb az énekelhető vagy *dallásra* alkalmas verselés (T9/3).

dalló in (1)

A' ti magánosan *dalló* Anákreontok kénszerít titeket a' természet' gyönyörűségire 's tulajdon jó gusztsutokra, hogy Flórának ezt a' kedvesét pártfogástok alá vegyétek (T9/644).

dalocska fn (1)

...ő azokat sokra megtanította a' szép mesterségekből, holmi *dalotskára*, holmi tántzra, s' holmi apró játékra, hogy keljen csókot nyerni fogásdiból (33/67).

dalol – danol i (5+2)

...akkor, ha már én meg tsókoltam, *daloljátok* azt a' dalt, melyet párosságtoknak első álmatlan éj-jelén *daloltatok* (42/993-4). — *danolj* Mú'sám (T10/19). Muzsikája olyan... mint az Ég' retten-tő menköve, fellenghangon *dalol*, 's rázkodtat ereje (T6/31). *danol* (T6/220), *danolnak* (T9/10). — *daloljak* (54/212).

Ik: végig~.

dáma fn (21)

A' Vitéz Dorottyá, vagyis a' *Dámák'* Diadalma a' Farsangon (T5/636). *Dámák'* kezének megsókolása (36/235).

Dáma (43/571, T6/129, T7/201, 206), *dámák* (41/56), *Dámák* (T5/579, T7/84, 177), *Dámák'* (T5/666, T7/234, T8/164), *Dámái* (T5/570), *Dámát* (T7/205), *Dámáknak* (T5/664, T7/335, 391),

Dámámnak (34/14) *Dámákhoz* (11/1), *Dámák-kal* (T5/645).

Damascena fn (1)

Már itt akár a' R. Cinnamomea, akár a' R. *Damascena* értetődjék mind egy, mert a' Rózsák többnyire Májusban virágzanak (54/112).

dámvad fn (1)

...szelid Szarvasok, játékos Majmok 's a' legde-libb *Dámvadak* múltattak együtt a' liliumokonn (42/239).

Dan. = Dániel**Danae fn** (4)

Nem tudom, *Danae*, millyen hajlandónak érzed magadat annak elhitelére, a' mit az Új Heloisknak Szerzője mond (33/12).

Danae (33/69, 98), *Danaék* (33/27).

danaus fn (1)

...ő az, a' ki Házi Isteneit, vén Attyát, háza népét, Polgártársait, 's a' *Danausoknak* és irgalmatlan Akhillesnek fogyatékját, a' tűz közzül, a' végső Veszedelem' markából kiragadja (T5/219).

Dániel fn (2)

T. T. Mező Téri Prédikátor Ercsei *Dániel* Úr, kiről a' Magyar Újságokban néhányszor volt emlékezet (43/249).

Dan. (T9*/93).

danolás – danlás fn (2)

...no e' mellett osztánn egy kis *Danlásrais*, mert a' nem káros, sőt használ a terhes mukák' (!) könnyítésére (4/151).

danlásra (T9/6).

Ö: öröm~.

danolgtván in (1)

...s ő megelégedve nyúlt el a' lágy pásiton, *danolgtvánn* örömmel egész éjtzaka (3/186).

danolni in (1)

...éppen ezenn gondolkozám vala, mondom, mi-kor így kezdett eleven búslakodással *danólni* (3/123).

danoló mn (1)

...hallgassátok figyelemmel a' *danoló* falusi le-ányt, és a' jámbor puttonost (T9/439).

Daphne l. Dafné**Daphnis l. Dafnis**

- darab** fn (36) Ekkor kinyitja a' vadász tarisznyát, 's ime egy kulats borotska egy *darab* süttel 's fehér tzipóval vala benne (3/182). Elbámúlva ült Melítész *darab* ideig, 's mozdulatlan Szemekkel kíséerte az Ágak és Felhőkön túl jóltévő kis Istenét (42/204). Egy része lát azért világot, hogy magam is érzem róla, hogy valósággal Poétai *darab* (T10/70). Most sints abban módodom, hogy egyszerre kiadhassam Munkáimat, hanem csak némelly apró *Darabokat* közlök szíves Olvasóimmal (T4/7). *darab* (42/16, 671, 43/266, 44/130, 138, 45/52, T7/357, T8/46), *Darab* (36/256, T5/12, T6/64), *darabja* (T5/583), *darabjai* (T6/311), *Darabja* (T8/64), *darabot* (T8/90), *Darabot* (43/263, 277), *Darabokat* (T5/14), *darabjait* (T5/627, T9/156), *darabnak* (T8/99), *Darabnak* (T6/59, 63, 140), *Darabból* (T6/92), *darabjaiból* (T6/146), *darabig* (48/70, 51/32, T3/292, 292), *Darabokkal* (T9/196), *darabjaival* (T9*/204).
- darabolt** mn (1) Magyar nyelv!... te általad kérte az én tsetsemő szám a' leg első magyar eledelt, a' te *darabolt* ízetskéiden kezdettek ki fesleni az én gyermeki elmémnek első ideáji (T11/87).
- darabos** mn (4) E' kedves Névre elveszett minden Irtózása e' kegyetlen Helynek: az öszve dült fák, a' kiálló *darabos* Kövek, a' sikóltó Mélyység, tsak egy bús Paraditsomot mutatott (42/117). Az ilyen Strophákban ha az érzések és gondolatok, 's átallyában a' periodusoknak részei a' Versificatió' ízzeivel öszve nem esnek: *darabossá*, nehezen menőve lesz a' Munka (6/345). *darabos* (44/35, T11/70).
- darabosság** fn (1) Kár, hogy egy kis *Darabosságot* okoz a' fülnek a' 3dik, 4dik és 5dik Versetske! (T6/133)
- darázs** fn (1) Sok író ennek alkalmatlan voltával tsak saját tehetetlenségét, vagy pedig restségét palástolja. De ne piszkáljuk a' *darázsokat!* (T11/74)
- dárda** fn (1) Ebből a sántzából kell nekünk ötet előhuzni, hogy az emberiség színe előtt fel fedezhessük az ő gonosz tetteit és ostobaságát, hogy rólla a' csábító maskarát le szaggathassuk és a' világnak a' Nemzetek véréből füstölő *dárdáját* meg mutathassuk (T1/369).
- Darstellung** (ném) (1) Ez a' mit a' Német Aestheticusok mondanak hogy Sinnliche *Darstellung!* (T6/216)
- Dávid** fn (2) Jertek tehát vizsgáljátok meg velem szorgalmasan, hogy felkiálthassatok Szent *Dáviddal* „Oh, Uram! mely csudálatosak a te dolgaid az emberekhez” (48/37). — és ott az együgyűk' állítása szerint *Dávid* hegedülvén, nem lett volna szükség a' Toponári Zsidókat is Pégazus' szárnyain felforspöntoltatni (T6/123).
- Dayka** fn (21) Egyébaránt sem szeretem, megvallom, a' *Dayka*' Alexandrinussait (T6/352). *Dayka* (T6/cím, 183, 248, 325, 433, T9/155, 202), *Dajka* (T6/322, 325), *Dayka*' (T6/50, 138), *Dajka*' (T6/339), *Daykánk* (T6/212), *Daykát* (T6/78), *Daykának* (T6/100), *Dajkának* (T6/294, 330), *Dajkánknak* (T6/23), *Dajkánkra* (T6/83), *Daykaként* (T6/404).
- de¹** hsz (4) Bizony *de* jól lagnám! (41/393) — *de* melly (ah te azt nem tudod) melly tiranna! (17/10) — *de* melly kevés köztök a' Héros! (T5/160) *de* (45/114).
- de²** ksz (405) A' hús olcsó, *de* a' kenyér igen drága (43/160). — és együgyűek annyian vagynak; *de* a' hűséges hol van? (28/44) — Igaz, hogy leg utol vagyunk az Európai Nemzetek között, *de* annál inkább méltó törekednünk, a' ditsőség is annál szerelesebb lészen (T11/52). Az igazság karjától megmenekedhetik a' gonosztévő, *de* az enyimtől soha sem! (T1/227) — *De* azután egy nyájas mosolygása által neki bátorítatván, tsak hozzá közelítettem (42/590). *De* ám még nem késő (41/488). — jó Verseket írhat valaki; *de* azért nem Poéta (T3/10). Az igaz, kemény a' Törvény, az igaz méltán fájhat ez nektek; *de* azonban ki, ki fogja ezt néktek vissza-ítelni (13/5). Beszéllek; *de* beszélésemmel tsak Magamnak ígyekezek eleget tenni: beszéllek; *de* semmi gondom rá nints, hogy hiszel é nekem (9/53-4). *De* hát örömünk mért nints örökké tartó? (48/158)

- de³** (lat) (2) *tzennek* (T9/636), *Debreczenben* (T7/429), *Debretzenben* (54/50, 149).
- Illyen baja van a' Claudianus Munkájának *de raptu Proserpinae* (T5/424).
de (T6/257).
- de⁴** (fr) (1) Rút lehet valaki, vagy valami: de, ha benne Grátzia nints, távozzon a' nézőszínről; nem érdemli az egy *Homme du Goutnak* — egy Poétának! — szerelmét (T6/124).
- deák** fn/mn (4+15)
I. fn ...én hozzámis egy *Deák* se merjen jönni vagy szólni, ha tsak Coll. ellenségének nem akarja mondatni magát (45/33). Ez az a' jó óra, a' mi a' *Deáknál* véna, a' Németnél Laune (T10/46).
Deák (T4/161), *Deáknál* (T6/7).
II. mn ...a' melly Könyvtárnak egyébaránt a' Görög és *Deák* Litteratúrara nézve, melly nálunk olly nagy betsben vagyon, magyar Hazánkban párját nem láttam (T9/130). Nem azon örülök, hogy a' *Deák* nyelv, az az uralkodó idegen, meg fosztódott az ő bitang jussától (T11/12).
deák (T4/201), *Deák* (T4/155, T5/536, T6/15, 18, 18, 21, T7/315, T8/151, T9/194, 431, T9*/493), *deáku* (T9/699).
Ö: író~
- deákos** mn (2) Éppenn azonn tűnődtem vala, hogy az következőképpen valami *Deákos*, és annál fogva nem bokkrétázgató ember volna (3/120). — 's több eféle *deákos* concursusokat nyelvünkben el nem szenvedhetjük (T6/12)
- deákság** fn (1) ...ezen infámáltatás pedig a *Deákság* előtt elolvastasson (45/35).
- deákvers** fn (1) XXII Versezet. 2dik Leopoldhoz, Bárdosy Úrnak *deák verse* után (T6/253).
- debacchál** i (1) Dorottya talpig méreggé lesz, kesereg, panaszkodik, *debacchál*, plánumát Carneval és az Ifjak ellen kitsinálja (T5/657).
- Debrecen** fn (7) *Debretzen* vidékét, 's a' lapályos marhatartó Alföldet itt is Arcadiának nevezem, mint már másutt is az Odáimban (54/193).
Debrecen (43/149), *Debretzen'* (54/154), *Debre-*
- debreceni** mn/fn (6+1)
I. mn Én Csokonai V. Mihály eddig mintegy 8.adfél esztendő töltnén a' *Debretzeni* Collegiumban az én tulajdon születésem földén (45/25).
D[ebreceni] Magyar Psyche (43/cím).
Debretzeni (54/37, T5/239, T7/150, T9*/690).
II. fn Kókkadni mondják a' *Debretzeniek* az ollyan füveket és virágokat, a' mellyek a' nap hévsége, a' féreg' rágása, vagy más belső nyavalyák miatt, hervadni, konyúlgni, sárgulni és halni kezdenek (T9/475).
- december** fn (4) A' temetés napját, az az *Dec.* 31-dik 1802. követő Éj; mellynek természeti jelenése itt a' valóság után van festve (54/72).
Dec. (43/29), *Decemb.* (43/6), *December* (43/18).
- Decsy** fn (1) Lásd. *Detsyt* (43/634).
- dedit** l. do
- dedikál** i (2) Adjátok meg nekem vér nélkül a' mit kérek; titeket halhatatlanokká foglak énekelni, és az én verseimet néktek *dedicalom* (3/154). — hogy tehát a' szép Olasz Komoediásból, nyomorék Magyar Scurrát ne tsináljak, félbe hagytam munkámat és darabjait Vulcanusnak *dedicáltam* (T5/628).
- Degen** fn (3) *Dégennek* Anákreonra tett halhatatlan gondolatit a' könyvnek nem léte miatt jó ízlésű Olvasóimmal nem közölhetem (T9/125).
Dégen (T9/188), *Dégennek* (T9/128).
- Deidamia** fn (2) *Deidamiába* néki ez a' ravasz minden szempillantásban valami új Szépséget mutogatott (12/5).
Deidamía (12/39).
- deklamáció** fn (1) Ezt a' nemes Czélt pedig... nem holmi sikertelen Szententziák, sem nem az oskolai száraz *Declamatiók* éretik el az íróval (T7/364).
- dekretál** i (1) A' Convent *Decretálta* 1. Hogy ez a' beszéd ki nyomtattassék (43/43).
- dél** fn (1) ...'s az a' büszke az a' pajzán Pillangó lessz

belőled... 's elenyészel mint a' harmatcsepp
délre a' fűszárán (4/142).

délceg mn (3)

Ezek közt pirosuló orcával 's ajakkal A' *déltzeg* Ifjúság jár felemelt nyakkal (43/411). Illy' *déltzeg* paripák termetek volt régen (T3/413). *déltzeg* (40/121).

deli mn (4)

Még ama' *deli* leányzónak is, a' ki egy innepünkön elnyerte vala aző tsókjáért a' koszorút, még annak tsókja is semmi sem még ehez képest (42/1129). — szelid Szarvasok, játékos Majmok 's a' *legdelibb* Dámvadak múltattak egygyütt a' liliomokonn (42/239). *deli* (42/162, 408).

déli mn (3)

Nevezetesen még a' *Déli* Napnak heve tartott, leültünk karikába, Nimfák és Pásztorok (42/634). A' Jázmin egy tsemete vagy bokor szabású Növevény, melly Európába Napkeletről származott, és ma már amannak *déli* tartományiban vadonat is találhatik (T9/622). *déli* (T9/388).

Delille fn (2)

A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing... a Kertekről Rapin, *de Lille*, Mason (név szerént az Anglus módú kertről) (T5/52). *Delille* (T9/101).

deliség fn (1)

Hogy nékem termetének *deliségét* és könnyüségét és lejtősségét, és villogását mutasd, fess egy legagilisebb Juhásznét, a' ki keresi avvagy futja a' Szeretetet (34/184).

Della Union (sp) (1)

A' mi az Újságokban iratik, hogy *Della Union* el esett volna, az nem igaz (43/133).

Délosz fn (1)

Mit ér nékem, *Délusnak* sárga Istene! (54/120)

delphisi mn (2)

Enyhítődik ez a' *Delphisi* sugarlással, 's azzal, hogy Mílon tudja az Égiek' tanását, 's a' t. (54/44). *Delphisi* (54/209).

déltáj fn (1)

Uram! Ki az én életemnek reggelét és *déltáját* eltöltenem megengedted (50/71).

démon fn (1)

A' Tündérekről. Neveik: *Daemonok*, apró Kelemek, Ártatlanság' Gyönyörűség' ... (36/251).

dentümogyer fn (1)

Tsak tudni való dolog, hogy nekünk mind a' mesterségbéli dolgokban, mind a' gondolkodásunkban több ideáink vannak, mint a' Dentumogereknek (T4/64).

deprehensió fn (1)

A' Szeretembe is vagynak ám mind lesek, mind *deprehensiók*, mind ostromok, mind oltalmak (22/24).

deputáció fn (1)

London. Itt a' Parlamentum még most is áll, a' Felső Ház *deputatiót* rendelt el az Alsó Parlamentumhoz (43/103).

derék¹ fn (3)

Akkor idén volt a' Fársáng — óh szomorú folyása az esztendőnek! — olyan kurta, mint a' Viganó' Leányinak a' *derekok* (T7/111). Az a' Tinó, melly megszerelmesítette az ő Tüzével a' Nimfákat és Pásztorokat, ha a' Babérok *Derekainn* szoktatta magát a' jól öklelődéshez (8/24). *derékon* (T8/162).

derék² mn (13)

... 's a' vólt a' *leg derekabb* ember, a' kinek leg-hosszabb 's legvastagabb bokkrétája vólt (3/66). Aha! most érzem már, millyen *derék* állapot szabadnak lenni! (41/31) — Az igaz, hogy itt elég liliom van, és a' mi még a' *derekabb*, sás, lóhere, és vad zab bőséggel terem (41/332). — az egész munka *derék* Trocheusokban van írva (T8/109). *derék* (41/452, 42/658, T5/405), *Derék* (T5/123, 243); *derekabb* (T5/701); *legderekabb* (T5/680, T7/299, T9/194).

derekas mn (1)

Még egy felette hasznos Német Gyűjteményben igen szépen és *derekasan* le van írva az Anákreoni Daloknak valóságos természetek (T9/145).

derékség fn (1)

A' *derékségig* felmehet az ember tanulás, olvasás és fáradhatatlan munkásság által is, elméjét bővebbé, szebbé, magassabbá teheti iparkodásával: de herósi nagyságot ilyen mesterséggel senki sem szerezhet magának (T5/443).

- derelye** fn (1) ...a' lakodalmak sokba kerülnek, mert a' laska, *derelye* csupa ráritás nálunk (43/152).
- derogo** (lat) (1) A' mi engemet illet, Nihil mihi arrego, quamquam nec *derogo* quidquam (T7/18).
- derül** i (1) ...az ilyen ember panaszkodik így: "Estve siralom"; de majd *derül* az ékességgel magát kedveltető hajnal a' melyben azonnal örömmre fordul siralma (48/146).
Ik: *ki~*.
- derült Ik:** *ki~*.
- deskripció** fn (1) ...pedig a' száraz *Descriptionak* ez az egy utolsó Hexameter ád Bökkenőt! (T6/258)
- despero** (lat) (1) ...eszembe tartván a' mit Horatz mondott hogy quae *desperat* tractata nitescere posse, relinquit (T5/629).
- despotizmus** fn (1) Él ez a' Republica, 's ebben sem a Házi Dictátorság, sem a' belső *Despotismus*, sem semmi nem tész kárt valami a' Constitutio ellen van (43/39).
- deszka** fn (3) Te keresed fel a' *deszkának*, és léteznek apró szálai között a' lappangó Szút, mellyet a' mi szemünk nem lát (40/55). — itt állok az én partomhoz nem messze, egy darab *deszkáján* az én széllyel töredezett szerentsémnek, várván egy jóltevő kéznek ki nyúltságát (44/130).
deszkámat (44/138).
- Deukalión** fn (1) A' melly emberekkel *Deucalion* és Pyrrha a' régi Graeciát megnépesítette (33/2).
- dézsma** fn (1) ...ezért mi szívesenn adjuk ki néki a' mi keresményünkéből a' *Dézmát*, mint egy háládatos és munkás paraszt Nép az ő jószívű Földes Urának (4/200).
- di** (sp) (2) ...és 6 fregattákat küld ki a' Golfo *di* Favorita tenger-öbölbe (43/169).
di (T5/529).
- diadalmaskodó** in (1) ...már akkor álmélnoknunk kell az ő túrni szánt,
- az ő okos, istenfélő, és mindenkor *diadalmaskodó* bajnoki Lelkén (T5/227).
- diadalmi** mn (1) Fűzfa alatt nőtt az én Múzsám, nem *diadalmi* babérok alatt: de a' habokba forgó a' fűzágokhoz is ragaszkodik (54/253).
- diadalom** fn (6) ...sőt végre, ama' híres vitéz Hektort is, annyi sok *diadalmi* után, nem másnak lehetett kivégezni (T5/196). Jó szívéen a' végezés és a' halál nem vehettek *diadalmat!* (54/138)
Diadalma (T5/636, T7/234), *diadalmi* (T7/243), *diadalmakon* (T5/366).
- diadéma** fn (1) Mesterséggel függeszd fel haját, és fodorítsd azt *diadéma* formára (34/182).
- dialektusi** mn (1) Ez a' két név jó volna két seregbéli névnek; a' *dialektusi* Kagyilló pedig valamely jelesebb Nemnek a' nevének (T9/616)
- dialógus** fn (1) Állatok' *Diálogosai* (3/cím).
- dibdábság** fn (1) ...már negyedszer is kellett ki adni, olly kapós az illyen *dibdábság!* (43/675)
- dicolos** fn (1) ...nem nevetségesebb é a' cadentiátlan görög és Deák Poétákat betsúlmi, tanulni, tanítani, a' sok tzipra Alcaicus, Glyconicus, Asclepiadeus, *dicolos*... nevekkel a' papirost és Levegőt bétölteni (T8/153).
- dictionaryum** fn (3) Molnár Albert a' maga Deák *Dictionaryumában* a' Praeda szót Martalékkal teszi ki (T9*/493).
Dictionaryum (T9*/257), *Dictionaryumának* (T9*/453).
- dicsekedés** fn (2) ...azzal az egy vigasztalással vagy ha szabad *ditsekedéssel* hagylak itt benneteket, hogy a' mit töllem tanúlatok, mind azoknak vagy egy vagy más hasznát a' közönséges életben az Oskolánn kívül is használhattátok (49/59).
ditsekedésünkre (T5/355).
- dicsekedhetik** i (3) Még az a' Mú'sák' barátja is, a' ki elméjének gazdag forrásával *ditsekedhetik*, ha hirtelen munkára szorítódik, ritkán folyhat sár és habarék nélkül

(T10/40).

ditsekedhetik (T3/104, T4/166).

dicsekedni in (2)

Énekeltem, sipoltam, küszdöttem több ifjú Társaimmal 's ha nyertes voltam é, azzal *ditsekednem*, itt helytelenség volna (42/400).

ditsekedni (T8/39).

dicsekedve in (1)

A' mit érdemlettek, *ditsekedve* vedd el (43/470).

dicsér i (4)

...betsüljük és *dítsérjük* ötöt, de nem álmélkodunk rajta, mint ama' Héróson (T5/127). — a' Haját, a' Homlokát *dítsérem* ollykor (26/24).

dítsérik (25/27). — *dítsérjem* (T11/4).

Ik: meg~.

dicséret fn (12)

De a' tudatlan ember, ki másokat magánn kivül nem esmér, hajlandó a' maga *Dítséretére*, mint szintén a' mások megvetésére (4/158).

dítséretet (43/441, 44/65, T5/134, 381, 408), *dítséretét* (50/57), *dítséreteit* (T5/230), *Dítséreteknél* (13/28), *dítséretére* (52/134), *dítséretről* (T5/234), *Dítsérettől* (T5/122).

dicsérhet i (1)

Adjad mindazonáltal az Egek fiának azt a boldogságot, hogy *dítsérhessenek* tégedet és esmerhessék meg te benned mindazt, ami az Idvességre szükséges (48/216).

dicső mn (4)

Midőnn a' gyönyörű Rozália minden más Tsókok között legízesebbnek az enyimet ítélte, 's azzal a' *ditső* Koszorúval, melly a' Győzedelmesnek számára tartatott, az én Homlokomat tulajdon Kezével felékesítette (42/613). A' Kellemetesség mosolygó pitvarán Áll egy *ditső* templom, mellyben a' Szépségnek Szíveket bájoszó szövétneki égnék (43/354).

ditső (42/568, 44/48).

dicsóit i (1)

...halhatatlan 's édes Erő! *ditsóítelek* (40/101).

Ik: meg~.

dicsóítottik Ik: meg~.

dicsőség fn (24)

...kinek kinek olly Jutalmakat fogunk osztogatni, mellynek legfőbb Díszét a' *Ditsőség* és a' köz Szeretet adja meg (42/395). Jol rendelte azt az

Isteni felség hogy a gyönyörűség öszve kavart légyen a nyomorusággal, mert hiszen ha sok örömük (!) volna sohse is kevétköznánk erről az alatsynság helyéről a' földről a *ditsőség* helyére, hanem mindig itt ohajtanánk maradni és itt örülni (48/162). — tégedet számárszeretőnek 's a' szabadság legfőbb bajnokának neveznek akkor és a' több állatokhoz is elmegy a' te *dicsőséged* (41/173). Igaz, hogy leg utól vagyunk az Európai Nemzetek között, de annál inkább méltó törekednünk, a' *ditsőség* is annál szeresebb lészen (T11/53).

Ditsőség (12/32, 52, 42/536), *Ditsőség'* (12/cím), *ditsőség'* (T5/154), *ditsőséget* (48/235), *ditsőséget* (T5/382), *ditsösségedet* (48/212), *dicsőséget* (49/48), *ditsőségét* (44/33), *Ditsőségnek* (11/5), *Ditsőségének* (44/221), *ditsösségben* (48/209), *ditsösségén* (T9/352), *ditsőségére* (44/237, T5/397), *ditsösségére* (3/204), *ditsőséggel* (T5/300), *Ditsőséggel* (12/61, 44/37).

dicsőséges mn (2)

Ezek között állott ő, mint az alatsyn violátskák között egy *legditsőségesebb* Rózaszál (42/532). Nem láthatom által, miért lehetne a' Magyar Nyelvnek gyalázatjára az, hogy mind a' régi *dicsőségesen* elhunyt Világnak, mind a' mai felette igen tsinos Európának, mértékét, hármóniáját és ízlését egyedül ő, a' ki követheti? (T8/140)

dicsóült Ik: meg~.

didaktika fn (1)

Didactica, Oktató, mellyben a' Poéta, vagy valami Tudománybéli, vagy erköltsi, vagy Mesterségbeli Dolgot édesen terjeszt az Olvasó elejébe (T5/35).

Dídó fn (2)

Metasztázió' Sonettje a' Venetiai Dámákhöz, mikor előadódott vólt Az Elhagyott *Dídó* az ő első Drámája (11/2).

Didónak (49/62).

diéta fn (1)

Vagnak végezetre olyanok [ti. szavak], a' melylyek eredet szerént ugyan nem magyarok; de vagy a' Nyelv' Királyától, az Usustól, petsétes levelet kaptak, vagy a' Magyar Tudósok' *Diétáján* hungarizáltattak (T4/145).

diétai mn (1)

...s az egész dolog tsak oda megy ki, a' mit a'

Diétai Múzsában így tettem vala ki: Bolond az, barátom, a' ki okos mindég (T9*/772).

dieu (fr)

Ez a Generál a' *Dieu!* (45/130)

diftongus fn

Abauj! Ki merészli a' Magyar szót *Diphthongussal* ejteni? (T6/229)

Diphthongus (T5/388, T6/266), *Diftongust* (T9/349).

diftongusos mn

Még a' *diphthongusos* Nemzeteknél sem olvad össze a' két szóból kerülő két vocalis, minémü itt az *a* és az *u*, e' szóban *Aba-új-vár-megye* (T6/230).

diktál i

...tanúbizonyosságul hívom a' Múzsákat, kitsinytől fogva nagyig, Cliótól fogva Urániáig, mind a' kilentzet... hogy az egész Poémát mind magok *diktálták* (T7/203). Fülem *diktálta* ezt a' Jegyzésemet (T6/175).

diktátorság fn

Él ez a' *Respublica*, 's ebben sem a *Házi Diktátorság*, sem a belső *Despotismus*, sem semmi nem tész kárt valami a *Constitutio* ellen van (43/38).

diktatúra fn

Burmanni *Dictaturával* is merném tehát itten a' MS. Codexet magam elméjéből *corrigálni* (T6/103).

dió fn

Egy emlékezetre méltó történetet ír egy barátunk, hogy tudni illik bizonyos Hazánkbeli tudós *Januarius* 27dikén a' Gyermekeknek *Diót* fog hinteni (43/210).

diófa fn

...a' kiket mi bőrökkel fedve a' tölgy és *diófák* között körül fekünni láttunk (33/78).

Diofantus fn

Jól esmérem már én *Diofantust*, és az ő fekete társait (41/306)

Diofantus (41/275, 295).

dios (sp)

Innen ment ama nevezetes *Promontorium*hoz, melynek neve is szent borzadással hatotta meg Lelkét: Neve *Capo Gratias a Dios* (43/123).

diploma fn

...és neveik tsak némelly régi Könyveknek leve-

lein, mint holmi avúlt *Diplomákon* láttathatnak (T4/119).

Diplomájának (T5/378).

diplomatikahűség fn

Ezen *Recenzióm* mellett is, megmaradok elébbi ítéletemben, hogy *Diplomatica hűségből* hadd jöjjenek ki az *Alexandrinussai Dayka Gábornak* (T6/432).

discordant (fr)

...és a' mi az ízérésben olyan forma, mint a' muzsikában a' szokatlan és *discordánt* hangokból összevefogott hármónia (T9/784).

discors (lat)

A' hármónia közönségesen szolván nem egyébb, hanem a' különböző dolgoknak meg edgyezése; (*concordia discors*) (T3/62).

discretus mn

A' változó és frivolus Szeretet mindenütt a *Gyönyörűséget* énekli, az okos és *discretus* Juhász pedig, még a' *Kívánságot* is titkolja (34/133).

disinteressatus (lat)

Óhajtyuk ennek a' *Disinteressatus* Irónak munkáját (43/227).

diskurzus fn

Most menj bé az *Előházba*; ott bővebb *discursusra* várattatol (T7/40).

Discursusba (T7/284), *Diskurszuson* (T7/99),

displíceálni in

És ha szinte volnák is azok mindenekbe, egy szeretett szerelmesre nézve, nem kellene *displíceálni*, hogy az ő hív *Nimfája* szeretetre méltó (5/47).

distrophos fn

...nem nevetségesebb é a' cadentiátlan görög és *Deák Poétákat* betsúlni, tanulni, tanítani, a' sok *tzifra Alcaicus, Glyconicus, Asclepiadeus, dicolos, distrophos...* nevekkal a' papirost és *Levegőt* bétölteni (T8/153).

dísz fn

...s egyszóval kinek kinek olly *Jutalmakat* fogunk osztogatni, mellynek legfőbb *Díszét* a' *Dítség* és a' köz Szeretet adja meg (42/395). Éllyen hát *Budai Éσαιás*, 's vele nyerjen *diszt* *Ercei Klárája*' kebele! (43/91) — *Beporozva* a' *Napra szemközt* elszínetlenedik a' *Zöld Bikkfa*, melly az ő *Zöldáginak* új *Díszéből* gallyait ki-

vetkezteti (8/11). — 's ha miben valaha Nemes Nemzetemnek 's a' Magyar Széptudományoknak tsekély tehetségemhez képest legkissebb *díszére* találnék lenni, köszönjék azt e' két Derék Hazafinak azok, a' kik az aprolék érdemet is érdemnek szeretik tartani (T5/242)

dísze (3/134), *dísze* (54/84), *Díszei* (11/3), *dísz* (T3/477), *díszét* (3/170, 43/486, 49/48), *díszemnek* (45/40), *Díszedből* (14/25), *díszére* (43/274).

díszes mn (2)

Szent öröm lepje meg ártatlan Lelkedet Bóldognak mondhatunk, óh szép Szűz! Tégedet. A' Te szűz erköltsid *díszes* szépségeddel (43/469). Így áll fel osztán törvényesen a' Magyar Nyelv' országa; így szaporodnak miriádokra annak hasznos és *díszes* polgárjai (T4/160).

díszleltető fn (1)

...a' szerentsés német nép ötöt tartja Nyelve' jobbítójának, bővítőjének, és *díszleltetőjének* (T5/383).

dísztelen mn (1)

Dísztelen egyformaság, és füleket, 's hármóniát sértő monotonia mikor több versek egymásután ugyan azonn vagy leg alább hasonló Cádentziájuk (T3/396).

dítirambus fn (1)

Lieder, Dalok, Furor, *Dithyrambus*, 's a' t. Ezek mind Muzsikára valók (T5/33).

divat fn (3)

Hát illy szorgos Játékok' illy koszorúzott Vetélkedések' *Divatjába*, henyélnénk mi minden Ditsőség nélkül? (42/536) — A' sarkalatos Verseknak a' Barbarus nemzeteknél van *divattya*, ma pedig a' leg tsinosabb Europai Nemzetek is illyenekenn irnak (T3/91).

divatja (T3/155).

divido (lat) (1)

...unitas ez nec multiplicat, nec *dividit* (44/74).

do (lat) (1)

A' mit Horátzius a' Görögökről mond, hogy Graiis ingenium, Graiis *dedit* ore rotundo Musa loqui, azt a' Római Poétákról is elmondhatjuk (T5/391).

dobban Ik: *meg~*, *vissza~*.

dobog i (2)

Tsigázó-lajtorja gyanánt van nyoszolyája, világos virradtig aggságot hereg fel megnehezedett

szívéről, a' gyötrelem egy oldalról másra hentesgeti, 's *dobog* minden pulsusütésre (51/38). *dobogsz* (18/16).

dobogás fn (3)

Értelek, tégedet, igenis, én Szívem. Illy nagy *Dobogással* tudom, hogy panaszkodol, hogy szerető vagy (27/13).

Dobogási (23/12), *dobogási* (42/1007).

dobogni in (2)

Nyomorúlt Szív! szűnj meg *dobogni* mellyembe (42/124).

dobogni (42/205).

dobogtat i (1)

Mi lelt, óh Szívem! óh milelt tégedet? Mi esméretlen varázslás *dobogtat* illy ennyire? (42/457)

Ik: *meg~*.

dobolás fn (1)

Én a' Teschedik Úr Kassába lakom már három esztendeje, és soha sem tudom, hogy eggyetis megölt vólna Közülünk (NB. *Dobolás*) a' mi felesleg való Mézet elvesz tőlünk a' nélkül hogy bántana bennünket (4/194).

doboló mn (1)

Hanem az első láb lehet lassú is, *doboló* is (Spondesius vel Anapaesticus) (T6/315).

Dobzse fn (1)

Igaz hogy Leopold Toscanában az volt, a' mi Carolus Parvus Italiában és *Dobse* László Csehországban (T6/261).

dogmatikus fn (1)

...nem bánt ez sem szemérmetességet, sem valást, sem nemzetet, vagy akármit is a' mi szentnek tartatik, még is tele van tréfával, tsípősséggel és fürtsasággal, mellyet az első nevelésű Dámák előtt is, a' podágrás *Dogmatikus*' muzéumában is fel bátorodhatsz olvasni (T5/579).

dohány fn (3)

...sőt még a' XVIIIdikben is mutattad jelét Ősi szófáragó (!!?) Szabadságodnak, a' midőn a' Tabacáról azt mondád hogy légyen az magyarul *dohány*, és lőn az magyarul *dohány* mind e' mái napiglan (T4/75).

dohányja (T7/135).

Ö: *pipa~*.

doktor fn (7)

Talám sok rossz *Doktor*, 's Bába van köztetek?

(3/18) — Túl a' Dunán a' tsigának két nevét találtam; az 1, Kágyló, mellyet Tiszt. Fábíán Úr és Dr. Földi már bé is vettek (T9/562).
Dr. (54/154, T9/250, T9*/183, 612, 682).

dolce-picante (ol) (1)

Keserű-édes vagy Keser' édes az, a' mit a' Frantzia az aigre-deux, az Olasz pedig a' *dolce-picante* által tészén ki, a' miben az édesség keserűvel, savanyúval vagy főjtóssal van megvegyítve (T9/781).

dolgos mn (2)

Az én Amarillisom, szép, és nem szépezett, *dolgos* mint a méh, édességet hord ő az én Számra (4/223).
dolgos (4/168).

dolgoz Ik: ki~.

dolgozás Ik: ki~.

dolgozik i (1)

...eszem, iszom, nem *dolgozom*, én sem bántok mást, más sem zaklat engemet (41/69).

dolgozni in (1)

Ugyan jó ám nem *dolgozni*, kivált — másnak (41/43).

dolgozó mn (1)

...sárga virágain pedig egy *dolgozó* méhraj enyhítette zsbongó daljával a' munka terhét (42/942).

dolgoztat i (2)

Ezért nem csudálkozhatni, hogy ők olyan igazságtalanul ütik, verik *dolgoztatják*, ölik, vágják, fosztják, egy szóval uralkodnak a' hozzájuk hasonló állatokon (41/200).

dolgoztatja (41/215).

dolog fn (88)

...majd egy komor, és vak éjszaka az ő fekete homályával, egy gyászos öltözettel von be, mind magunkat mind a' körülöttünk lévő *dolgokat* (48/7). Oh Uram! mely csudálatosak a te *dolgaid* az emberekhez (48/38). Valósággal kellemetes egy *dolog* az a' Csók melyet egy szép ortzának piros rósáiról szedünk (37/31). Felé megyek, meg látom, hogy van *dolga*? (41/356) — de mitsoda Hérosi *dolog* vagyon egy tehetetlen Leánykát, virágot szedő gyenge barátnéji közzül, lángot fuvalló 4 garabontzás lovakon a' pokolba leragadni? (T5/431) — Hol lehet már álmélkodásra méltóbb *dolgot* képzelni, mint a' Nagy Vi-

lágnek a' Semmiből tsupa Szóval való alkotása! (T5/286) — de én földi, 's különösen nemzeti *dolgokat* kívántam írni, hogy némelly nemzeti visszaéléseket inkább megróhassak (T7/125).

dolog (33/96, 112, 34/175, 48/128, T3/207, T4/62, T5/460, 712, T6/202, T7/2, 77, 239, 248, T9/276, T9*/771, T10/93), *Dolog* (T5/407), *dolgok* (37/18, 42/734, 43/202, 48/3, T5/423, 489, 503, 520, 705), *dolga* (T3/420, T10/16), *dolgai* (T5/510), *Dolgai* (T5/522), *dolgot* (37/33, T3/32, T5/96, 486, T6/58, T7/104, 379), *Dolgot* (T5/36), *dolgokat* (33/98, 37/53, T5/96, 156, T7/109, T9/503, T11/20), *dolgomat* (45/66), *Dolgát* (T5/642), *dolgokat* (T6/17), *dolgaimat* (44/7, T4/5), *dolgaidat* (40/60), *dolgait* (T5/294), *dolognak* (3/98, 42/1139, 52/136, T3/231, T5/492, T11/28), *dolgoknak* (40/166, T3/62, T4/66, T5/145, 147), *dologba* (43/224, T7/84), *dologban* (T7/319), *dolgokban* (T4/62, T7/298), *dolgában* (T4/58, 62, T5/398), *dologból* (42/1118, T7/389), *dolgokból* (T5/498), *dologról* (33/102), *dolgokról* (T4/187, T5/73), *dologhoz* (14/32, 41/112, T7/396, T8/111).

dolgoz Ik: ki~.

dolgozik i (1)

Édes Gergely régólta fordítgatja Anákreon' Daljait görögből, régólta is *dolgozik* Anákreontismusokat (T9*/164).

domb fn (3)

A' *Domb*' tetejére ért, 's onnan le felé indult a' tulsó oldalonn menetelesebben hajló Völgynek (42/215).

Domb' (42/208), *Dombonn* (42/198).

Ö: hant~.

dombocska fn (3)

E' boldog Tartománynak közepénn látszott egy kerek *Dombotska* (42/248). Hószín Nyakánn és Mellyén nyájaskodva ülnek, vagy annak két szép *Dombotskájánn* játszanak (42/834).

Dombotskájánn (36/81).

domborít i (1)

Végezd el, *domborítsd* szép mellyét, a' melly a' fugax szeretetet is figyelhatná (34/189).

domus (lat) (1)

...mert annak az Oratziója pro Verre pro Catilina is lehet, ezé többnyire Pro *domo* sua vagyon! (44/81)

- dong i** (2)
Téged pedig kerülnek, mert paraszt vagy és ingerlős, megis tsípsz hamar valakit ha hozzád nyúl, ezért ha távol *dongsz* is körültek, vagy a' rózsákon meglátnak, elsikoltják magokat (4/165). Nem látod é? miként zsbongnak Az Ámorok, miként rajmódra *dongnak* Kókény szemed körül? (T6/418)
- Dorat fn** (2)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Les-sing... A' Theatralis Mesterségről Riccoboni, *Dorat*, Hill (T5/47).
Dorat (34/157).
- dorgálván Ik: meg~.**
- Dóris fn** (2)
Tétisnek, és Galatéának, 's Glautzisznak, és *Dórisnak* fogom előttd énekelni a' Szerelmeit (21/15).
Dórist (6/47).
- dórisi mn** (1)
...soha ki nem nyerhettem magamtól, hogy el titkoljam azt, melly undorító borzadással éme-lyeg az én más formán tanult Lelkem az ő *Dórisi* tselekedeteitől (44/105).
- doromb fn** (1)
...a' Kadentziázó ígék közül, az egyik egy, a' má-sik több syllabás; p. o. *doromb*, gomb (T6/398).
- dorót l. drót**
- Dorottya fn** (25)
Dorottya 4 öreg Kisasszonyt tanácsosoknak és Alvezéreknek választ (T5/658). Ez az a' *DO-ROTTYA*, mellyel én poétai Literatúránknak ezt a' hízakját bétölteni igyekeztem (T7/313).
Dorottya (T5/636, 648, 656, 666, 667, 668, 670, 679, 709, T7/78, 332), *Dorottya'* (T7/84), *DO-ROTTYA* (T7/43, 68, 233, 295), *Dorottya'm* (T7/72), *Dorottya'ék* (T5/651), *Dorottya't* (T5/653), *Dorottya'nak* (T7/402), *Dorottya'mnak* (T5/689), *Dorottya'ra* (T7/60), *Dorottya'val* (T5/722).
- dorottyai mn** (1)
Második az, hogy a' Tartomány, a' Helység, sőt a' Ház is praecise ki van téve, ahol a' *Dorottyai* Intrigék estek (T7/117).
- döccen i** (1)
Nyájasb artzúlattal arany etc. *döttzen* a' Caesura! (T6/77)
- döcögés fn** (1)
...noha a' Consonánsok egybehalmozását szinte a' Német *döztögésig* kedvellette (T6/10).
- döcögő mn** (1)
Szilágyinak fentebb járók az ideáji, fontosabbak a' kinyomási mérészebbek a' fordulási; de a' mellett *döztögöbbek* nála a' versek (T5/337).
- dögletes mn** (1)
A' Caniculai idő nem olly beteges és *dögletes* ugyan nálunk, mint más forró tartományokban (T9/387).
- döglök Ik: meg~.**
- döglő mn** (1)
...mikor a' puska roppanás, a' *döglő* nyögés, a' megütött föld, és a' kegyetlen örvendő vivató-zás, megsapták füleimet (3/88).
- döglött mn** (1)
Vak halandók! kik annyira esdekletek a' vagy-on után, nézzétek ezt a' záros koporsót melybe a *dög-lött* aranyat őrzitek 's szégyenüljete el (37/23).
- dönt i** (1)
Ez a' kutyásdi gyalázat Lángba *dönté* ezt a' Há-zat, 'S Bele égett Medea (43/558).
- döntött Ik: össze~.**
- dörgöl i** (1)
Ariel, egy kedves Tündér rózapamattsal *dör-gölte* elalélt szíve' Tájékat (42/172).
Ik: helyre~.
- dörgés Ö: menny~.**
- dörög Ö: menny~.**
- döröghet Ö: menny~.**
- dr. = doktor**
- drága mn/fn** (8+2)
I. mn A' hús olcsó, de a' kenyér igen *drága* (43/160). Az első számárnak voltam számara, uria-sabb igát hordtam, mint más közönséges száma-rak, *drágább* Istállóba kinoztak, mint több pa-raszt társaimat (41/230). — oh kedves óh *drága* Kintsem, elvesztettelek tégedet, 's még sem ha-lok meg (42/599).
drága (43/150, 176, T9/713); *legdrágább* (43/646), *leg drágább* (43/170).
- II.** fn Áll egy ditsó Templom, mellyben a' Szépségnek Szíveket bájoló szövétneki égnek. A' mesterség benne óltsítja a' *drágát*, A *drága*

neveli annak méltóságát (43/356–7).

drágalátos mn (3)
...már úgy bezzeg jöttek volna ám *drágalátos* Scénák, 's a' *drágalátos* Scénákban gyönyörű-nél is gyönyörűbb Peripetiák (T7/137-8).
drága-látos (T3/474).

drágaság fn (1)
Égszín Selyem Kárpitok terítették bé a' falakat, bámító mesterség oltsította a' pazér *Drágaságot* (42/265).

dragonyos fn (1)
...Generál Offerhaus, Májor Plátó, és *Dragonynos* Kapitány Cicero minden Officirjaival, 's az egész Tusculana Regementel, a' kemény tüzet nem álhatván, reterálni kéntelenítették (43/11).

dráma fn (5)
Metastázió Sonettje a' Venetiai Dámákhoz, mikor előadódott vólt Az Elhagyatott Dídó az ő első *Drámája* (11/2).
Dráma (T5/11, 25, T9/542), *Drámák* (T5/461).

drámai mn (2)
...és a' személyekhez alkalmaztatni: és hogy Epopeám néha-néha *Drámai* formát is végyen magának... imitt-amott magokat beszéllettem a' személyeket (T7/398).
Drámai (T7/356).

dramatika fn (3)
Némellyek, Aristotelessel, tsak kétféle Poésist tesznek, úgymint Epicát és *Dramaticát* (T5/8).
Dramatica (T5/23), *Dramaticában* (T7/346).

Dráva fn (1)
...az egész Tartományban, a' Balaton' és a' *Dráva*' partjai közt, egyetlen egy Személyt sem találhatni, a' ki az én leírásommal és mesémmel megegyezne (T7/198).

drót fn (1)
...azértis néminémű orrokat kezdtem könnyű fából készíteni, a' mellyeket *doróttal* a' boldog emlékezetű hús-orrhoz hozzá tsinálok, és hasonló színre meg is festek (52/102).

du l. de⁴

dudálni in (1)
A' melly Betyár helyesen tud *dudálni* több betületet érdemel a' maga nemében mint a' középszerű orgonista (T5/702).

Duditius fn (1)
A' híres *Duditiussal* sok illetlen visszázkodást tsináltak (T9*/692).

dúdol i (1)
Ilyen tzéllal egy rakás Liliom mellé vontam magamat, 's onnan sandaltam miféle szerzet *dúdolja*, azt a' szép Vespertinumot (3/113).

dúdogat i (1)
A' harmatos potsinba sétálgatott magánosan egy Ifjú ember, és az áldott szegénységgel *dúdogatott* a' Tó szélén (3/109).

duellum fn (1)
De mi lett volna belőle, ha az én két Ideáлом egymás ellen feltámadván, egy kurta *Duellumra* ment vólna ki köztök a' dolog? (T7/76)

Dufresnoy fn (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing... A' Picturáról Marsy, Watelet, Hayley; a' rajzolásról *Dufresnoy* (T5/48).

dug i (1)
...egy paplanba vagy mibe *dugod* magadat, hernyó természetedet kialuszod, 's az a' büszke az a' pajzán Pillangó lessz belőled, a' kit magadba festettél vala le előttem (4/137).

Ik: be~, ki~.

duggatott Ik: le~.

dugul Ik: be~.

dúl Ik: el~, össze~.

dúlás fn (1)
...irtózva néztem ki szomorú fészkeből a' környékre 's mikor láttam mint hempelygeti a *dúlás* szomorú jeleit a felgázolt motsár (3/86).

Ik: fel~.

dúlt Ik: fel~, össze~.

Duna fn (6)
Szamótza néven nevezik a' *Duna* mellett, Túl-*dunán*, és a' felföldön a' földi epret (T9/661–2).
Duna (T4/107, 139), *Dunán* (T9/582, 591).

duodrama (lat) (1)
...jusson eszébe, hogy a' *Dramaticában* is vagyon Niederkomisch, Possenspiel, Opera Buffa, 's holmi Monodrama, *Duodrama* 's a' t (T7/348).

dupla mn/fn (2+2)
I. mn Ilyen forma szabadság az is, mikor *dupla* betű helyett edgyes betűt teszek (T3/468).

duppla (T3/496).

II. fn Így a' Consonansokra nézve is nem elég hogy ugyan azon betűk fordulnak elől mind a' két sarkalatra: mert nem szabad szimpla Consonans mellé *duplát* tennem p. o. valék nem jó hal-
lék (T3/375).

duplától (T3/471).

duplás mn (2)

...az én lelkem egy kostolható tsókká válván *duplás* tsattanással fogja ezt a' te ajakidnak esküdni, hogy egyedül tsak te érted él (38/45). — a' tisztelet arra is rá viszi hogy öszve tsókol, és azt vissza kell néha *duplásannis* adni betsületből (4/102).

duplázván Ik: meg~.

durva mn (12)

De te mostis a' Virágport szeded, és olly *durva* vagy, hogy szavamra sem kívánsz figyelmezni (4/72). — az áldott Tavasz elmulik, a' füvek meghalnak, és a' Virágok tsak *durva* Kórót hagnak magok után (4/4).

durva (4/10, 24, 33/3, 65, 36/126, 42/875, T6/291, T9/121, T11/54), *durvábbak* (54/21).

Dusch fn (1)

A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lesing és *Dusch* (T5/44).

duzzadó in (1)

...meg szóllalok ámbár beszédemnek terhére vagnak egymásra *duzzadó* indulatim megszóllalok (49/18).

duzzadván in (1)

És most Folyóvízzé változván, Vízzel, és Habbal *duzzadván*, tsörögve (strepitoso tsörgő lár-mával) kitekered a' Fákat (20/21).

duzzaszt Ik: ki~.

dühödte fn (1)

A' ki Kardját *dühödtebe* Mártya Hazafi vérébe Tadmadjon fel ellene A' Magyarok Istene (T3/403).

dühödve in (1)

De meg tudnád e mondani belsőbb okát annak, hogy most így nektek *dühödve* vadásznak beneteket, a' mi máskor nem esett? (3/94)

Ik: meg~.

dühös mn (3)

...és légyen az ámbár kegyetlen tigris, fenyeget-

sen *dühös* mormolással még is némellyek nem kívánják el hagyni (48/171).

dühös (T1/64), *dühösen* (T1/369).

dühösködés fn (1)

Itt, ebben az én kis Versezetemben, olyan enthu-
siastica Sacra tétetik magánosan Bakhusnak: és hogy mégis Orgiának neveztem, holott ez a' szó a' *dühösködéstől* jön, az megeshetett (T9*/766).

dühösség fn (9)

A' te *Dühösségedet* Én nevetem (6/52). Tudod, hogy egy megbántatott Szerelem, *Dühösséggé* válik? (6/43)

dühösség (41/142), *Dühösség* (34/88), *dühösség* (22/16), *Dühösségem* (42/608), *dühösségték* (T1/70), *Dühösségemet* (6/51), *dühösségében* (T1/286).

dül i (4)

Egy szőlő magába a' nedves földre *dül*, A' Féreg is rágja, a' béka is rá ül: De ha fához érhet ölelő kezekkel, Magosra felfuthat piros gerezdekkkel (43/490). — félájulva *dültem* egy fának (42/419). A' Fekete Hegyek keresztül *dülnek* Slávonnián (54/231).

dültek (44/43).

Ik: le~.

düledék fn (4)

Soha, soha titkos alattomba való minákat nem ástam másnak szerentséje alá, hogy a' magamét annak szomorú *düledékjein* építsem fel! (44/109)

düledékimnek (54/186), *düledékiből* (T5/217), *Düledékeken* (T1/259).

Ö: sír~.

dült in (2)

...nem olyanak képzelé é ezt a remek munkát, mint az Eszterházán lévő kertet, ha az holmi Somogyi vagy Tiszaháti girbegurba, egyenetlen, vagdaltt, égetett, tördeltt, vagy önként *dültt* Hasogatványokkal volna befoglalva? (T4/50) — Hervadásra *dültt* virága E' halomba vesztegel: De lelkének nyájassága Most is rajtatok legel (54/263).

Ik: ki~, össze~.

dülte Ik: le~.

dünnyögve in (1)

Jobb vólna bizony, mondá *dünnyögve* a' vén Krémesz, 's el nyelő szemeket vete reám (41/291).

dút Ik: <i>el~</i> .		dzs fn	(1)
dz fn	(1)	Jó, vagy leg alább tűrhető... ha a' Consonánsok nem ugyan azok is, de leg alább atyafiasok, és a' lágyak a' kemények helyett, a' kemények a' lágyak helyett tétetnek... ts. tapintsa — <i>ds</i> findsa	
..ha a' Consonánsok nem ugyan azok is, de leg alább atyafiasok, és a' lágyak a' kemények helyett, a' kemények a' lágyak helyett tétetnek... ts. tapintsa — <i>ds</i> findsa		ts. tapintsa — <i>ds</i> findsa	
tz. pokróttza — <i>dz</i> . takaródza (T3/441).		(T3/440).	

E, É

- e¹ fn** (5) 264, T5/228).
...vessük ki belőle a' két *E* betűt, hadd maradjon Filmil, vagy Fülmul (T6/166). (*e*) A' Poétának gondolatja szerént a' kis Ámor Polifémus (43/695). (*e*) (43/27, 547, 632).
- e² nm** (164)
E' szókra lehajtotta gyönyörű Ortzáját, 's elborította ezt egy hírtelen való egy szokatlan Pirosság (42/685). *E'* sírhalom, 's a' mit ebbe tartunk, nem méltatlan tárgy lesz a' te Énekedre (54/146). — ő megszerette *e'* vólt az ő Fantáziája és *e'* nem tartott tovább egy Napnál (34/69). — ez elmúltt gyászos esztendőre, 's a' jövőnek reménységére, — *e'* Cyprusfákra — *e'* férji elmerülésre, 's ez atyai könyűkre kérlek, éjnek Barátja, esméretlen Lantos! (54/245)
e (41/86, 94, 42/199, 708, 48/69, 188, 195, 234, 52/16, 54/62), *e'* (3/6, 69, 151, 176, 4/1, 13, 50, 6/40, 7/36, 8/64, 9/25, 13/2, 21/4, 25/14, 33/14, 34/66, 67, 35/2, 3, 10, 36/60, 38/6, 40/14, 158, 182, 41/64, 87, 132, 185, 198, 273, 275, 310, 353, 403, 414, 446, 448, 42/67, 88, 93, 101, 116, 125, 127, 181, 250, 287, 335, 378, 385, 423, 441, 446, 560, 564, 574, 611, 667, 682, 734, 748, 772, 813, 862, 903, 911, 963, 991, 995, 1041, 1102, 1118, 43/27, 54, 204, 212, 247, 453, 44/9, 194, 45/57, 74, 114, 46/17, 49/8, 34, 42, 56, 50/16, 64, 74, 54/65, 158, 235, 242, 243, 273, T3/222, 415, T4/37, 70, 75, 86, T5/179, 243, 360, 584, 670, T6/136, 185, 221, 232, 313, T7/271, T8/47, T9/3, 228, 268, 641, 790, T9*/167, 699, T11/89), *E* (41/ 35, 143), *E'* (3/167, 32/5, 36/86, 41/65, 42/77, 90, 111, 115, 247, 309, 546, 678, 1073, 43/367, 390, 442, 44/28, 146, 151, 54/241, 264, T5/228).
-é ~ -e hsz (83+8)
De valyon hát csak azért teremtetett *e* az ember hogy *e'* képpen hanyattasson *e* világon? (48/68) Adjak *é* egy Próbát ebből, miként szebbítené meg egy poéta ezt az állapotot? (33/35) — De az ember olyan bolond *é*, hogy ő véle így lehesen komázni (41/453). Gondolkozz, akár hol légy, olykor az én gyötrelmimről; és mondjad, a' hív Iréné, ki tudja, ha él *é* még? (22/38) — Beszéllek; de beszélésemmel tsak Magamnak ígyekezek eleget tenni: beszéllek; de semmi gondom rá nints, hogy hiszel *é* nékem (9/55). Jertek, én is itt vagyok. Hallottátok-*é*? Szamarak! Hallottátok-*é*? (41/96) — De hát, ez a' gyönyörködés feslettségben áll *é*? (52/54) — Hasonló-*é* ez a' Kiadás az Eredetihez azt tsak én tudom (42/17). Ládd *é*, Filander, mint nem tehet a' leglágabb és legeggyűgyűbb Szívekbenn is a' serény Ámor (42/523). Ti adjátok *e* meg az elsenvedt Pannóniának az előbbi diszét? (3/169) — Hát nem kies-*é*? nem boldog-*é*? egy ilyen-kis vidék (41/240). Nem látod *é*? nem *é*? miként zsibognak Az Ámorok (T6/417).
é (3/6, 10, 4/159, 5/16, 78, 81, 6/32, 9/56, 57, 33/22, 35/13, 40/70, 41/64, 298, 389, 423, 452, 477, 42/400, 459, 461, 496, 508, 509, 951, 1012, 1016, 1027, 1028, 1029, 1047, 1049, 1080, 1108, 1141, 43/220, 228, 433, 670, 44/ 229, 230, 45/54, 46/20, 22, 48/85, 88, 52/34, 54/ 223, 239, T4/26, 47, 136, T5/439, 478, 630, T6/ 4, 23, 95, 190, 191, 192, 233, 286, 325, T7/111, T8/23, 101, 102, 151, T11/28), *e* (3/93, 171, 195, 41/81, 48/70, 148).

- E.¹ = Ercsei**
E.² = Ézsaiás
- eb** fn (2)
 ...a' hízelkedő *ebnek*, melly korhely Ura mellett korhelykedvén, csak farka csóválással keresi a becstületet (41/52).
ebeket (41/202).
- ebbe** nm (17)
 ...*ebbe* a' dologba belé nem szólhat (43/224).
Ebbe a' Szempillantásba vezettem el, óh Filänder hajdani Békeségemet (42/418). Éppen *ebbe* áll ennek a' szerentsés helynek legnagyobb boldogsága (41/328). Hogy minden újra virágozozon *ebbe*' a' szép Helybe, Jonquille és Nártzis, minden megiffjodjon a' Szerelemnek szeme előtt! (34/20) — Még is képzelem, hogy találkozni fognak olyan Nénék, a' kik vagy itt, vagy amott megbotránkoznak vagy *ebbe*, vagy amabba (T7/ 237).
ebbe (43/231, 44/48, 49/2, 54/146, T3/167, T5/414, 513, T9/78, T10/87, T11/63), *Ebbe* (T3/127), *Ebbe'* (T5/546).
- ebben** nm (31)
 De még jó volt ő rá nézve, hogy ő *ebben* a' tekintetben úgy gondolkozott, mint sok halandó! (33/123) — *Ebben* áll már a' határozatlan sorú verseknek természete (T3/279).
ebben (12/42, 33/79, 41/426, 43/38, T4/40, T5/708, T6/58, 96, 338, 387, T7/119, 332, 346, 407, T9/154, 681, 763, T11/60), *Ebben* (T5/181, 214, 245, 281, 357, T6/131, 303, T7/314, T8/85, T9*/260), *eben* (48/232).
- ebből** nm (19)
 De te, mondom, könnyen beszélsz, mert a' Telet nem éred, és a' te egész életed csak *ebből* áll, hogy rövidenn elmondjam azt, a' mit te pompás szókkal beszéltél el (4/130). A' la Tour könnyű seregét már el is indították, nagy készülétek vagynak mindenfelé: *ebből* minden jókat várhatunk (43/100). *Ebből* a sántzából kell nekünk ötet előhuzni (T1/365).
ebből (3/192, 33/35, 36/143, 38/27, 42/345, 572, 43/46, T4/39, T5/264, T6/91, 389, T7/325, T9/553), *Ebből* (T3/68, 350, T9/702).
- ebéd** fn (6)
 Ezt követte a' Mezei *Ebéd*. Le ültek egyg oldalon a' Pásztorok, 's ezekkel szemközt a' mosolygó Szűzek, ettek a' meg nem terhelő elégségig, ittak a' Szívnek ártatlan Megvídülésáig (42/366).
ebéd (43/55, T5/645, T7/342), *Ebéd*től (36/236), *Ebédig* (T5/638).
- ebédi** mn (1)
Ebédi 's Visitai Tsókok (36/214).
- ebédel** i (1)
 ...tele a' Szála Gavallérokkel és Dámákkal, kikkel Carneval együtt *ebédel* (T5/645).
- ebédlőgyep** fn (1)
 Mindeneknek öröme ment végbe az Áldozat, 's öszve csoportozva kísérték a' szép Papnét az *ebédlő Gyephez* (42/518).
- ében** fn (1)
 Egyg tiszta Homlokknak alabástromába húzz két gyönyörűséges *ében* szívárványokat (34/176).
- ébred Ik:** *fel*~.
- ébredt** mn (1)
 ...ti kik *ébredt* fővel mesterségesen vigyorogtok, alvástokban pedig annyival vagytok Kísértőb-
 bek a' kétségbeesésben meg holtaknál, hogy szuszogtok (42/952).
- ébren** hsz (2)
Ébrenn bizony minden Szempillantásba tsak Téged szemléllek, nem tsak Álmomban (10/9).
ébrenn (51/51).
- ébreszt** i (3)
 Nemesebb öröm *ébreszti* az én lelkemet (T11/15).
ébresztek (T1/244), *ébreszti* (T7/401).
- Ik:** *fel*~.
- ébreszteni Ik:** *fel*~.
- ébresztő** in (1)
 Te illesd meg az én Lelkemet *ébresztő* sugárodal, 's ragadd fel az én képzelődésemet a' te örök Trónusodhoz (40/104).
- ecet** fn (1)
 Tellyes ez a' Munka festésekkel, költeményekkel, poétai virágokkal, sóval és *etettel* (T5/561).
- echó** fn (9)
 Öröm nótát sípol a' tenglitz 's Canári. Mellyeket sok ezer Musikák kevernek, 'S Az Völgynek "Echoi" mindent visszavernek (43/389). — az *Ekhó* vissza mondhatná (34/120).
Echo (36/272), *Ekhó* (53/13, 17, 36), *ekhót* (54/220), *Ekhót* (54/165), *Ekhói* (35/1).

echózni in (1)
...öszön lesz nékem, hogy Lantomat olykor
olykor meghagyván ereszkedni, Zabszársípom-
mal tanítsam *ekhózni* tölgyes erdeinket (54/26).

echóztat i (2)
Én a' Tátrát *ekhóztattam*, a' búzatermő síkra ek-
hót kecsegtettem (54/220). Arkádiának emberi!
az én húrjaim talán nem is *ekhóztat[j]ák* többé
a' ti halmaitokat (54/159).

ecset fn (2)
Itt vannak a' színek, itt az *etset*, rajzold Szeretet,
légy az én Apellesem (34/173).
etsetet (34/190).

eddig ~ eddég nm/hsz (25+1)
I. nm Ember, nem is szóllott még *eddig* az ideig
(43/225).

eddig (43/259, 44/176, 178).

II. hsz *Eddig* is így kellett volna élnem. E' már
az élet! (41/65) — Aludj szerentsével édes Ba-
golyom, *eddig* talán tsak én reám váraoznok
(3/214). — sirjunk mindnyájan az *eddig* elkö-
vetett bűneinkért (48/192).

eddig (27/2, 39/4, 42/320, 43/58, 456, 45/24,
112, 52/109, 111, T1/81, T3/463, T5/58, 60,
221, T6/196, T8/65), *Eddig* (43/479, 54/216,
T11/18).

Ö: *mind~*.

Éden fn (1)
Te általad tenyésznek *Édennek* minden pálmái,
Te öltözteted fel Lakodalmi köntösbe, tarka
köntösbe, a' párosodni kívánó Liliomot, 's Te
általad mosolyog a' hív Tulipánt, az ő pirosló
ajakával (40/82).

édes mn (143)
... 's ama jónak és gonosznak tudásának fájáról
azonn *édes* gyömölsöket még nem szedtem (37/
11). — 's megörvendeztetett bennünket a' múlt
Ősznek *édes* Nektárja (42/380). A' Te köszön-
téted olyan vólt nékem, mint a' *leg édesebb*
méz (38/9). Ezekkel jön le az Álom, az az *Édes*
Álom, melly a' megrontsolt Halandót az Arany
Korba által teszi (42/872). A' Természetnek
édes hangzása meg szünt az egész vidékenn
(41/344). Mit kérsz? mit óhajtasz? magarázd ki
magadat, ha engem szeretsz? én *édes* Kintsem,
én egyedül való Gondolatom (5/60). Semmi baj
sints, *édes* társaim, emberek nyomdokait szemlé-

lem! (46/8) — Nem bírt gyenge szíve ez *édes*
erőszakkal, 's kénytelen volt vissza tsókolni
(42/1151). De ah rövid vólt ez az *édes* Ájulás!
(42/424) — *Édes* dísze az én kertemnek! úgy
virítál te mint a' Má- jusi Rózsa (54/84). Ah,
gyönyörű szabadság! *édes* szabadság! (41/336)
— Mitsoda *édes* Neveket nyertem, Kedves, a' te
Ajjakidról! (23/16) — Az ő gyenge és *édes*
mosolygásának titkos Kellemetességét expri-
máld (34/186). Óh *édes* Tsókok! *Édesek* vólta-
tok ugyan ti, de nem egész kedvesek (42/577)
Tégedet illet ez, óh szép Szűz, tégedet, te tettet az
én Tsókjaimat az én Ajjakimonn *édesekké*
(42/623). Miért nem vagyok az a' gyenge Ma-
dár, a' mellynek éneke olly *édes* (34/148). Melly
édesen mormol a' vízomlás, és mormolni meg
nem szűnik! (50/23) — Bátran vészem fel hát az
én tollamat, bátran zengedezlek *Édes* Hazám
tégedet! (T11/9) — Az anyai *édes* nyelv nyeri
vissza az ő igazságos jussait: óh magyarim! ki ne
vígadna közületek? (T11/16)

édes (3/125, 136, 214, 4/17, 69, 117, 217, 5/32,
10/21, 12/13, 15, 21, 17/7, 18/29, 24/9, 26/9, 29,
34/74, 79, 80, 119, 36/73, 86, 108, 122, 129, 37/
3, 30, 38, 39/9, 19, 40/26, 66, 101, 150, 151, 159,
168, 178, 41/21, 416, 42/30, 43, 55, 118, 151, 206,
260, 263, 281, 312, 346, 382, 389, 508, 548, 825,
844, 862, 879, 1042, 1104, 1112, 1117, 43/371,
398, 513, 44/34, 39, 94, 186, 47/5, 48/164, 51/48,
53/46, 54/279, T1/154, T3/37, 39, T5/112, 327,
352, 683, T6/73, 338, T7/250, T8/5, 28, 102, T9/
40, 105, 122, T10/55, T11/10, 80, 92), *Édes* (41/
414, 42/944, 43/495, 44/236, 45/119, T4/14, T5/
32), *édesek* (43/380), *édesen* (44/178, T5/36,
301), *édesenn* (42/70), *édessé* (14/10, 41/438);
édesebb (28/40, 36/36, 42/789, 54/257), *édeseb-
ben* (T11/90); *legédesebb* (4/59, 148, 37/54,
40/2, 42/244, 545, 568, 596, T5/276), *leg éde-
sebb* (38/11).

Ö: *keser~, keserű~*.

Édes fn (5)
Irta Szépliget *Édes* József (43/445). *Édes* Ger-
gely régolta fordítgatja Anákreon' Daljait gö-
rögből (T9*/163).
Édes (T9/155, 185, T9*/169).

édesanya fn (2)
Ha az én *édes anyámhoz* haza mentem, vagy az

én bátyáim sípoltak én előttem... oh mint örültem én akkor (42/1052).
édes anyánk (48/29).

édesanyai mn (1)

Magyar Nyelv! édes Nemzetemnek Nyelve! te általad szollaltam én meg leg először, te általad hangzott először az én füleimbe az *édes anyai* nevezet (T11/82).

édesatya fn (2)

Most azt szemléljük hogy van *édes atyánk* s anyánk akik minket hiv dajkázkodásukba tartanak (48/29). Te igazságtalanságnak gyűlölöje és igasságnak tántoríthatatlan fejedelme, *Édes Atyánk* a' Krisztus Jézusban... adj oly álhatatos és mindent könnyen ki álható szívet (48/199).

édesded mn (5)

Nem mondhatja meg, mi a' Gyönyörűség, a' ki nem nyugoszik e' Fövenyekenn, most mikor eggy tsendes Zefirretske *édesdeden* göndöríti a' Tengert (21/5). *Édesdeden* hallgatjuk azon a' nyelven a' históriákat, a' nemzetek 's országok leírását... a' mellyen dajkáinknak... első meséléseit hallottuk (T11/35).

édesdeden (3/155, T6/50), *édesdedenn* (4/109).

édesget i (2)

Az alatt Filánder sokat kérdezte Melítoszt az ő kedves Rozijáról, gyakorta tudakozta tőle, Szerelmének első okát, eddig való Történeteit, azonban bátorította 's mézes reménységekkel *édesgette* bádgyadó Szívét (42/321).

édesgetett (44/106).

édesgető mn (1)

Innen soha semmi ketsegetések olly bájoló igézőssel nem tsillámolhattak, hogy a' mitől én irtóztam azt *édesgető* sűgárokka színelhették volna ki 's az által tsalhattak volna el kedvellett ösvényemtől fél felé (44/83).

édesít i (1)

'S Tsak gyönyörködtetők az álmodozások. Melylyeket még jobban *édesít* meszszeről A' Gerlitzte nyögés a' fák' tetejéről (43/382).

Ik: *meg~*.

édesség fn (10)

Szedd öszve valamennyi *édesség* van e' boldog Szigetnek minden Méznádjaiba (42/574). Ne engedjük már magunkat ez után meg tsalattatni e

Világtól, hanem ennek tsalogato *édességéről* le mondván járjunk az Urunk után (48/196). Vajha én megbeszélhetném tenéked, kedves Filánderem, azt a' kimondhatatlan *Édességet*, a' melylyet én az ő megtsókolásakor érzettem (42/570).
édesség (42/664, T9/782), *édességet* (4/223, 36/165), *édességét* (42/595, 1101), *Édességnek* (42/567).

édesült in (1)

Óh, be örült az én lelkem akkor, óh be szerettem magát, midőn látta, hogy az én nálam kissebbnek bizodalma van hozzám, 's az én gravitásra szedett szemöldököm nem üti el az övét, melly fel emelkedett az én szeretettel *édesült* tisztelésekre (44/119).

édomi mn (1)

A' gallyas Népnek Bírodalmát most neked fogják engedni, alád adván magokat, nem tsak a' Tölgyfák, a' Jegenyék, a' görtsös Róburok, a' mérész Fenyők; hanem az *Édomi* Pálmák, az Álpesi Tserekis (24/15).

edződvn in (1)

Ki is gyermek korától fogva a' veszedelmek és a' Szegénység által *edződvn...* (T5/314).

effectus (lat) (1)

Most fázol, most égsz, most a' Lángnak és a' Fagnak tsudállatosann eggyesedett extremum *Effectumit* tapasztalod (27/7).

efféle nm (12)

...a' bortermő hegyekről *effélet* nem olvasunk (T9/514). Már az *efféle* Költemény nyalatná magát, mint a' méz; de a' Szatira vajmi nyögve nyelő Orvosság! (T7/152)

efféle (T4/104, T6/12, T7/112), *eféle* (T10/63), *effélék* (T7/243), *efféléket* (T5/187, T9*/181), *effélékről* (T4/44, T7/53), *effélékkel* (T7/92).

ég¹ i (11)

Nemis tsak, mikor ötet szemlélem, *égek* Nitzéért: akárhová fordítsam magamat, én találok Eledelt az én Tüzemnek (26/13). Óltaránn *ég* ezer szívnek áldozattya Melly a' sohajtások füstét haboztattya (43/420). Az igaz: nekem tetszik az a' szeretett Ortza, és más Fáklyától *égni* nem *fogok* (6/38). Már a' kék Égnek ragyogó lámpásai *égnek* (T3/392)

ég (42/616), *égsz* (27/5, 42/458), *égnek* (43/355), *égtem* (44/111), *égett* (42/618), *égték* (40/180).

Ö: *bele~, meg~*.

- ég² fn (73)**
Nézd, hogy egyszerre az egész *Ég* bésetétedik (18/6). — ha az *Ég* ismét kiderül, háládatlan Nítze, én elfogok menni (18/19). — a' fák boltozatiról tsepek hullottak *égre* emelt kezeimre (53/20). Az *Ég*, a' Föld mind Szerelmet leheltet belé (12/17). Sírjatok ! óh méltó sírni; Mert nem tsekély veszteség, A' mit tsak kevésnek bírni, 'S kevésbé hagyott az *Ég* (54/270). De mi vólna az igazságos *Egek*, a' mit én szégyenlhetnék? (42/1050) — Mit áldodtam én boldog *Egek*? (42/1029) — Szaturnus bírta tehát az *Eget* és a' Földet (36/140).
ég (43/87, 52/65, T5/303, 363, T9/506), *Ég* (8/58, 14/27, 18/3, 24, 28, 24/21, 41/304, 42/220, 50/59, 54/61, 167), *Ég'* (T6/30), *Egek* (5/4, 31, 50, 8/67, 41/303, 42/407, 663, 43/471, 48/215, T7/427, T9/267), *eget* (52/71), *Eget* (15/12), *egetket* (42/985), *Egetket* (34/8, 35/4), *égnek* (52/82), *Égnek* (36/24, 40/23, 42/732, 771, 44/177, T3/391), *Egeknek* (3/156), *égbe* (T1/15), *Égbe* (34/14, 36/16, 39/28, 42/763, 892, T1/20), *Egekbe* (36/32, 42/785), *Égben* (42/282), *Egekben* (48/233), *Égből* (8/6, 40/140), *égen* (T9/356), *Égenn* (13/8), *egén* (T9/269), *Egén* (46/27), *égre* (42/949, T9/500), *Egéről* (39/11), *éghez* (T6/91), *Égtől* (33/104), *Egektől* (42/385), *Éggel* (21/9).
Ö: *kő-*, *levegő-*.
- égalité (fr) (1)**
...és mindenfelé ilyen kiáltás hallatott: Vive l'*Egalité!* (43/49)
- égaljai mn (1)**
Most az én képzelődésem setét, mint az *égallyai* felhők, mellynek a leszálló napot elnyelik (54/177).
- egeo (lat) (1)**
Quam paucis *egeo!* az én szívem, az én életem módja az én tudományom adjon nekem kevés de jó barátokat önként (44/165).
- Eger fn (1)**
Elis vész, Uraim! közületek: de fel szüli *Eger*, vagy Kalotsa (45/118).
- égér fn (1)**
...a' mint látjuk a' Batrachomyomachiába, ahol a' Béka és *Egér* hárók (T5/505).
- égés fn (1)**
Az a' szerelmes *Égés*, melly másnak felhevítette először a' Kebelét, soha telyes Életébenn, soha el nem alszik egészzenn (26/1).
- egész mn/hsz/fn (107+7+2)**
I. mn Látom a' te *egéssz* Szívedet: hogy enyím vagy te (5/27). Ez jó lépés: örülhet ennek *egész* Anglia (43/106). Nézd, hogy egyszerre az *egész* *Ég* bésetétedik (18/6). Az Álom harmatozott minden bokorra, a' Nyúgodalom ült minden Fa' tetejénn, a' Hallgatás lepte meg az *egész* Környéket (42/55). Ezzel az ólthatatlan tűzzel *egész* vigyázással kell járni a' más szalmája körül (43/71).
egész (3/30, 32, 73, 187, 4/129, 5/22, 12/10, 14/27, 33/72, 36/37, 39/23, 40/7, 80, 41/345, 434, 42/282, 468, 481, 623, 790, 996, 43/12, 53, 186, 684, 44/79, 222, 45/10, 11, 14, 69, 48/2, 13, 16, 22, 45, 217, 51/6, 52/41, 45, 54/207, T3/32, 98, 109, 123, 162, 276, T5/205, 246, 254, 320, 338, 343, 361, 371, 400, 507, 514, 566, 557, 601, 640, 668, 673, T6/22, 34, 58, 66, 235, 383, T7/43, 77, 90, 104, 114, 155, 195, 197, 202, 218, 233, 340, 359, 406, 427, T8/3, 15, 109, T9/30, 44, 83, 153, 233, 429, 641, T9*/771, T11/22, 23, 55, 74), *Egész* (36/50, 42/803).
- II.** hsz Melítész ment a' Pálma Erdőbe, márvány és ezüst Állóképek között nyúlt fel egy tágas ösvény *egész* a' Templomig (42/253). Így öröngöttem én *egész* Estvélyig, magánosann, az Erdőbenn (42/467).
egész (42/578, 43/639, 51/29, T3/149), *egész'* (7/15).
- III.** fn A' Fukarság annyira ellenkezik a' társasággal, és az *Egésznek* hármóniájával 's boldogságával (52/9).
Egész (T6/254).
- egészen hsz (20)**
A' *kő*-*egek* mind a' kettőt megtagadták én tölem, 's ezzel az én keserűségemnek kelyhét *egészen* megtöltötték (54/119). Most kiszélesítetted magadat, és az én szoros Kebelem nem elégséges tégedet *egészzenn* befogni (27/3).
egészen (33/126, 41/125, 54/57, T1/194, T5/394, T9/472, T10/2), *egészzenn* (42/19, 80, 527, 529, 584), *Egészen* (T9*/133), *egészzenn* (26/3, T/3/338, T9/706, T9*/295), *egészzenn* (T7/316).
- egészség fn (8)**
Nézd, mint sohajtozik titkon meg romlott

egészsége után a' feslett életü korhel és víg kedvü búja (T1/277).

egésség (48/53), *Egesség* (54/134), *egésségemet* (T4/204, T5/71), *egésségemnek* (45/18, *egés-ségemnek* (T7/306), *egésséggel* (48/140).

egészséges mn (1)

...a' legrútabb teremésben is, a' ki legalább *egés-séges*, sőt, legeslegalább nem Belpoklos — ki tűrhetné el a' hónál fejérbbe Ajakokat? (T6/98)

éget i (3)

Gyönyörűségimet lobogó Fáklyájával porrá *égette* (42/470). Éreztétek meg egymásba, melly nyájas tűz *égeti* Azt a szívet, a' melly más szív' lángjait érezheti (43/522).

éget (43/65).

Ö: *meg~.*

égetett in (1)

...nem ollyannak képzelé ezt a remek munkát, mint az Eszterházán lévő kertet, ha az holmi Somogyi vagy Tiszaháti girbegurba, egyenetlen, vagdaltt, *égetett*, tördeltt, vagy önként dültt Hasogatványokkal volna befoglalva? (T4/49)

égető mn (2)

Ezt mondván a' Kloé Ortzájára tette kellemetes Ajjakit, 's színi kezdette belőlle az *égető* fájást (42/651). — érzései hol meleg, mint a' nyári nap, hol *égetők* és erőszakosak, mint a' felháborodott Etna (T8/13).

égett Ik: *meg~.*

égettbor fn (1)

Ha ennek drága illatját *égettborral* kivontatják, más testekkel is bőven közli azt (T9/713).

égi mn/fn (2+7)

I. mn Fryné az *égi* hónál Fejérbb alakkal ígéz (T6/105). A' Hajnaltsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus, Hesperus, Szerelmes Tsillag, Tündér Tsillag, *Égi* Róza, Rozás Tsillag, Tsók Kert (36/249).

II. fn Illó áldanunk az *Éginek* malasztját! (54/213) — Enyhítődik ez a' Delphisi sugarlással, 's azzal, hogy Mílon tudja az *Égiek'* tanátsát (54/45).

égiek' (42/1004), *Égiek'* (42/1062, 54/77, 208, T5/225).

Egle fn (3)

Leült egy folyó víz' partjára, *Eglé*, egyedül, és síránkozva, szomorúann függesztvén szemeit a'

futó habokra, várta a' Dafnis hajójának visszatérését (35/5).

Egle (34/163), *Eglét* (34/168).

ego (lat) (1)

A' mi engemet illet, Nihil *mihi* arrogo, quamquam nec derogo quidquam (T7/18).

égő mn (4)

És már az *égő* Súgár alatt úgy tüzelnek a' Fövények, hogy a' vad Cirénébe sem hevítőbb a' Nap (8/3). — a' mellynek közepéből egy *égő* Fáklya nyúlt fel (42/362).

égő (42/452, 43/67).

egres fn (1)

Másfelé tágas Szőlő Lugasok látszottak, 's az *egres* közül hizelkedett a' piros Bakar, 's a' virággal együtt szagoskodott a' megért Muskotály (42/234).

égszín mn (1)

Égszín Selyem Kárpitok terítették bé a' falakat (42/264).

égvizsgálás fn (1)

Thales, egy a' 7 Görög böltsék közzül, a' ki az Egyiptomi Papoktól a' természet' tudományját és az *Égvizsgálást* megtanulván, arra nemzetét is reá kapatta (T9/498).

egy¹ szn/nm (158+21)

I. szn Árúlom Kellemetességimet a' Világnak, a' tsokolókat, az Őlelőket vadászom, *egy* fordulatra száz tisztelőketis talállok (4/90). Polymnia, vagy Polyhymnia, az az sokhymnusú, vagy sokénekű, sokat éneklő, *egy* a' kilentz Múzsák közzül (T9/777). Van *egy* leselkedő tűzhely a' Hamú alatt elrejtve (26/3). Ekkor kinyitja a' vadász tarisznyát, 's ime *egy* kulats borotska *egy* darab süttel 's fehér tzipóval vala benne (3/182). — a' pályafutónak olajágot, a' sipolónak kétszeres zabszárakat az Éneklőnek *egy* pohár hives Bort... fogunk osztogatni (42/393). Bár csak itt ha csak *egy* rongyos ólat-is találhatnék, meg csak *egy* marok szénácskát-is hogy el ne veszszek (41/372). — amaz zerus, tzipra, *egy* tzipra is semmi, száz tzipra is tsak semmi, tzipra meg tzipra tsak semmi! (44/75) — Ezerenn 's meg ezerenn seregelnek *egy* szép Leányzó körül (36/57). Nem adnék érte *egy* kötés ízéket (41/387). Még *egy*et kiáltok, *egy*et, — nagyobb (41/96). Igy el ére a' Fortunata Insulák közül

egybe, ott múlat most ez a' nagy Hajós (43/129).
egy (3/100, 127, 128, 159, 159, 180, 33/35, 91, 109, 41/327, 42/1144, 1136, 43/165, 178, 194, 49/12, 59, 52/7, 53/43, 44, 44, 54/9, 9, 9, T4/10, 18, T5/169, 170, 171, 194, 428, 435, 525, 526, 596, T6/14, 22, 309, 376, 397, 407, T7/66, 204, 390, T8/7, 96, T9/151, 314, 346, 497, T10/93),
Egy (T5/170, T6/44) *eggy* (3/16, 4/26, 45, 5/75, 10/19, 62, 5/33, 12/55, 17/11, 21/21, 23/29, 34, 25/29, 26/8, 28/34, 34/8, 67, 70, 36/86, 87, 190, 39/21, 22, 41/293, 389, 430, 430, 479, 480, 481, 742, 42/117, 226, 302, 358, 398, 428, 430, 586, 590, 745, 810, 920, 43/423, 426, 434, 435, 472, 645, 44/78, 130, 45/32, 52, 53, 61, 78, 128, 46/20, T1/394), *Eggy* (36/74, 42/826, 43/490), *I* (36/256, T6/190, T9/10, 15), *edgy* (T3/349, 365, 389), *egyet* (40/76, 42/27, 970, 49/26, 53/28, T5/646), *eggyet* (4/38, 193, 8/20, 16/7, 36/66, 40/11, 42/119, 401, 580, 819), *edgyet* (T3/473), *eggybe* (38/7, 41/246), *egynél* (42/1105), *edgyel* (T3/104), *eggyel* (T9/656).

II. nm *Eggy* sem aggódik, *eggy* sem fáradoz, még is el él (41/133–4). 'S *Eggy* sor olyan mint a másik (43/623). Repdess velem, kis Méhetske! e' kitarakozott szép Rétenn *eggy* fűszárról, más fűszárra, *eggy* virágról a' másakra (4/2).

egy (37/56, 57, 49/61, 51/37, T7/63, T9/744), *eggy* (4/211, 16/29, 36/89, 157, 41/136, 42/366, 271, 532, 43/623, 46/12).

Ö: *harminc~*, *mind~*, *negyven~*, *ötven~*, *tizen~*, *ugyan~*.

egy² ne (477)

Utánna tenni *eggy* gyenge szerető szépségeit *eggy* kegyetlen ellenség fenyegetésinek (22/17). Tudom, hogy *eggy* ilyen hív Szerelmest nem fog többé találni Nietze (9/60). Ariel, *eggy* kedves Tündér rózapamattsal dörgölte elalélt szíve' Tájékát (42/171). Valósággal kellemetes *egy* dolog az a Csók melyet *egy* szép ortzának piros rósáiról szedünk (37/31). Neápolisból írják, hogy ott vagyon *egy* csuda tévő szent Ereklýe, — mely a' sziv fájást hathatós erejével el veszi (43/138). Vaj érték ám én *egy* kitsinyt a' Nektárhoz is (42/1098). Akkor úgy álltam feletted mint *egy* kő: most sírhatlak legelőször (54/109). A' szeretet *egy* oly titkos vonó erő és sym-páthia, a' mely tsak oda szívódik, hol szeretet-

nek viszontaglását érzi (37/16). Engedj meg, óh szeretett Nietze: *eggy* szerentsétlennek hibája méltó Kegyelemre (10/2). Itt a' jövő Fátumokat megmutatja. — *eggy* Tündér a' Szívet felszántván Tsók-rózát ültet belé (36/174). Én pedig *edgy* Eroticus Író után ilyen értelmemet közölhetem róla az érdeemes Publicummal (43/63). Egyszer *egy* estve az égre függesztett szemekkel a' tsillagokat vizs gálván, az udvaron *egy* verembe esett (T9/502).

egyaránt hsz (4)

Hogy ezek a' sorok vagy is megszakasztások nem *egy aránt* szépek, az úgy is látni való dolog (T3/206).

egyaránt (40/42), *eggy aránt* (T3/130), *edgyaránt* (T3/84).

egyátaljában hsz (2)

A' mi hazugság, az *eggy ataljába* nem lehet hasznos az emberi nemzetnek (T1/1).

edgyátallyába (T3/425).

egybefoglal i (2)

Légy jó! mert a' Jóság minden sziveket *eggybe foglal* (T1/161).

foglalja egybe (T1/112).

egybegyül i (1)

Eggybe gyülenek tehát az örvendő Pásztorok és a' Vidéknek Ártatlan Lakosi, hogy az ő első Áldozatjokat az új Tavasznak bémutassák (42/351).

egybegyülekezve in (1)

Sok Kótsagot láttál é ottann *eggybe gyülekezve* a' Zsombokok mellett? (3/7)

egybegyülés fn (1)

...és igyekezünk Szentnek lenni miképen te Szent vagy az Egekben szenteld meg azért e mostani *egybegyülésünket* (48/234).

egybehalmozás fn (1)

...a' Consonánsok *egybehalmozását* szinte a' Német dötözögésig kedvellette (T6/10).

egybekél i (1)

Dorottya Fővezérné, mint a' legszebb Teremtés, Oporral a' legderekkabb Gavallérral 's a' Gavallér Seregnek Fővezérével *egybe kél* (T5/681).

egybeköt i (1)

Közönséges dolog volt eleitől fogva a' kedvezőbb Clima alatt lakó, 's annál fogva nagyobb pallé-

rozásra juthatott Nemzeteknél, hogy a' más Nemzetek' barbarusabb voltát, azoknak Tartományának természetével *egybekötötték* (T6/206).

egybekötés fn (1)
...ifjúi tehetségeimnek 's addig szerzett olvasásomnak az oskolai korlátok közzül való kivezéréseért, a' régi jó ízlésnek az újjabbakkal való *egybekötéséért* Tek. Kazincy Ferentz Úrnak 's néhai Dr. Földi János Úrnak tartozom (T9/249).

egybekötötve in (1)
A' Poesisnak, vagyis a' Poetai különféle Munkáknak felosztása, valamint sok nehézségekkel van *egybekötötve*, úgy sokféleképpen próbáldott már a' régibb és újabb Tudósoktól (T5/5).

egybeolvad i (1)
Az öszinte Levelek', az érzékeny Elegiák', és az indulatos Monologok' tulajdonsági *olvadnak egybe* ebben az Ovidius' édes találmányjában (T6/338).

egybeolvadó mn (1)
Tsak ezért az egy mértékes versért is majd meghalnak a' Napnyúgoti Nemzetek, 's ha a' Spanyol a' maga parantsoló hideg *a* betűit, az Olasz az ő *egybeolvadó* gömbölyeg szavait... erre a' Téjosi taktusra rákényszerítheti, boldognak tartja magát és Anyai nyelvét (T9/348).

egyberakott mn (1)
A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van. Jelent... holmi *egyberakott* makhinákba készültt tsigát (T9/583).

egybetalálkozik i (1)
De ha *egybe találtakoztak* azokkal a' testvér sohajtásokkal, mellyek az én nevem említésével bolyongottak ki az ő szájának rossásából, térjetekek vissza (39/29).

egybetalálkozván in (1)
...megtsókolták egymás Ajjakát, 's Lelkek a' megtsókolt Száj' pirossánn *egybetalálkozván* a' megtsókolt Tsókba új Tündéretske származott (36/7).

egybeütödvén in (1)
Ilyen tsókot érez egy száj a' másikkal *egybeütödvén* (37/57).

egybevetés fn (1)
Szeretném még a' Dajka fordításai mellé *egybevetésnek* okáért meg nyerni a' Crirjék Mihályét is (T6/317).

egybevetethet i (1)
Sokért nem adtam volna, ha Dayka' Fordítását a' Segrais' Origináljával *egybevetethetem volna* (T6/138).

egybevetvén in (1)
...én a' kettőt *egybevetvén* rólok való értelmemet itt előadni bátorodom (T5/334).

egybezavarodik i (1)
...a' Hérés a' Szerető *egybe zavarodnak* ő benne, tsatáznak együtt (12/54).

egyéb nm (54)
Azonba a' szépséghez még *egyébis* kell (4/215). Lelkek vídám volt, és ártatlan, nem *egyéb* hanem egy munkás szeretet (36/15). Valahány-szor nemes a' Szeretet, nemes *egyébb* indulat is (40/157). — te sohajtoztál és *egyéb* minden hallgattott (53/13). Te tudod hogy én a' fiúi és baráti csóknál *egyebet* nem esmérek (37/5). — nem vagyok a' Tekintetes Úrnak udvari számara — hanem csak — számár, mint *egyebek* is (41/234). — tenéked szüntelen azt mondja, hogy ő szeret, a' nélkül hogy azt mondaná *egyébnék* rajtad kívül (34/136). Ama' Finnyáskodó pedig olvasa meg a' Heltai, Tinódi, Valkai... és *egyebek* velős Magyar Írásit (T4/102).

egyéb (34/53, 36/2, 167, 39/21, 41/45, 42/153, 585, 749, 761, 1161, 43/177, 48/65, T4/35, 147, 174, 202, T5/187, T6/319, T7/91, T8/76, 182, T9/432, T9*/203, T11/41, 76), *egyébb* (37/47, 40/68, 41/249, T3/61), *egyebek* (12/11), *egyebet* (3/180, 36/193, 41/316, 42/534, 1103, 43/58, 44/18, 48/14, 52/36, 54/137, T1/47, T5/20, T8/22), *egyebeket* (T5/200), *egyéből* (T5/497), *egyébről* (39/20).

egyébaránt hsz (9)
Egyébaránt a' kéz alatt lévő Vdik Versezetnek a' Muzsikája ígéző (T6/75), *egyébaránt* (T5/175, T6/158, T9/130, 137), *Egyébaránt* (T6/352, T7/226), *Egyéb aránt* (T3/271), *egyébb aránt* (T8/143).

egyébkor hsz (1)
Vígán láttam ötet *egyébkor*; most setét gond ül a' homlokán (54/142).

egyébütt hsz (2)
Minekutánna Florentziában is és *egyébütt*, ékesenszöllását, hűségét, és Politikai tálentomait kimutatta volna; tsendes életre kívánván magát

adni, hazájába visszaindult (T9/519).
egyébiütt (T7/1209).

egyedik Ö: *harminc~*, *huszon~*, *tizen~*.

egyedül hsz (43)

A' hol te vagy, látom *egyedül* a' te Ortzádba függesztve minden tekintetet (5/34). És *egyedül* kell nékem mennem az én Tirziséem nélkül? (5/ 10) — Beszéllek, de *egyedül* vagy Bírám nekem minden pontban (10/56). *Egyedül* való bajunk a mostani Magyar Világ (3/21). Már az erdei Szállás nem *egyedül* való Helye a' Gyönyörködésnek (21/7).

egyedül (35/5, 48/179, 210), *egyedül* (3/50, 4/208, 5/60, 86, 87, 7/4, 11/12, 16/6, 18/5, 24/18, 34/13, 23, 77, 166, 37/30, 38/46, 39/27, 40/93, 94, 42/708, 45/50, 121, 52/77, T3/131, T8/141, 149, T9/354, 617, T11/56), *Egyedül* (T1/8), *Egyedül* (5/92, 93, 12/26, 42/83, T3/97).

egy-egy szn (1)

Ti ártatlan lakosi a' tsendes Tónak! szelid Kótsagok! adjatok nékem önként a' ti tollatokból *egy* egy szálat (3/143).

egyenes mn (5)

...s az Erdőbe *Egyenes* Pályákat készítettek a' Futásra (42/356). Tudatlanságunknak *egyenes* megvallása ugyan virtus; de az említett embereknek nagyobb részében kevélység (T4/89).
egyenes (44/93, T4/92, T9/267).

egyenesen hsz (4)

Feddő pirosság tündöklött le Ortzájáról, feltérintett, 's *egyenesen* rám villámlott egy pillantást (42/430). — abba tehát szerentsébb nálam, hogy az eredetiből *egyenesen* tehette által nyelvünkre (T5/586).

egyenesen (T3/351), *Egyenesen* (T9*/168).

egyenességetlen mn (1)

...egy szava több volt előttem, mint mikor valami érdemetlen, vagy *egyenességetlen* ember egész Orátziót mondott is (44/79).

egyenetlen mn (2)

...nem olyannak képzelé é ezt a remek munkát, mint az Eszterházán lévő kertet, ha az holmi Somogyi vagy Tiszaháti girbegurba, *egyenetlen*, vagdaltt, égetett, tördeltt, vagy önként dültt Hasogatványokkal volna befoglalva? (T4/49) — *egyenetlenül* vér benne a' még most is porzó

Szív (42/1010).

egyenget i (2)

...a' Literatúra pedig Követ, melly útát *egyenget* a' fontosabb Tudományoknak (T4/56).

egyengették (44/62).

Ik: *helyre~*.

egyengetvén Ik: *meg~*.

egyenként hsz (1)

...nem tartom mindazáltal helytelennek, ha én is rólok *egyenként*, e' mostani tzelomhoz képest, egy két szóval való jegyzést tészek (T5/179).

egyenlő mn (10)

...s az emberi szív tsak akkor vette észre, mikor a' mély tisztelet *egyenlő* szerelemmé változott (40/177). Gyermekekvóltak ők mindnyájann, és *egyenlők* (36/13). — hogy bánthatnák meg egymást, a' kik *egyenlően* hibások (34/109). — Kolin a' magához *egyenlői* között elsőködik (34/97). *egyenlő* (34/39, 42/639, T3/497, T8/89), *egyenlők* (42/760, T8/14).

egyenlőképpen hsz (2)

...de edgy meg nem különböztetett Triumfus *egyenlőképpen* juvalja a' győzött, és a' győzöttet (22/28).

egyenlőképpen (34/52).

egyenlőség fn (1)

Éllyen az *egyenlőség*, és ez a' meg oszolhatatlan Republica! (43/41)

egyes mn (6)

Én ugyan szívesen igyekeztem holmi üveg-szemeknek, fejr és piros kentséreknek, *egyes* és kettős Melyeknek készítésével az emberi nemnek szolgálatjára lenni (52/93). — mert az *edgyes* betűnek a' dupplától való híjja ugy sem igen tettzik a' különben is hosszú szíllabába (T3/471).

egyes (T7/326), *edgyes* (T3/376, 469, 495).

egyesedett in (1)

Most fázol, most égsz, most a' Lángnak és a Fagnak tsudállatosann *egyesedett* extremum Effectumit tapasztalod (27/6).

egyesít i (4)

Görbe a' vállam, fejr az állam, felfogom venni szokott Lantomat, és rosszul igazgatott Húrjaimmal rekedtt Szómat *egyesíteni fogom* (8/63). Én rám ne nehezteljen a' Sárga Isten, engem Fil-

lissel *eggyesítsen* ma a' Szerelem, és azután ontsa ki az ő kemény Haragját a' Kegyetlen Fátum, a' Haragos Ég (8/57).
eggyesítették (33/84). — *eggyesítné* (T5/353).

egyesség fn (1)

Mostan a' rógus' szélén állok meg, 's mindene-
ket rendre megszólítok, valakiket én hozzám
valamelly *eggyesség* kötött (44/195).

eggyesülvén in (1)

Ilyen gyönyörűséget érez egy Lélek a' másikkal
edgyesülvénn (37/56).

egyetemben hsz (1)

Ifjak! ímé elértük hálá a' kedvező Napnak azt a'
boldog Esztendőszakaszt, melly ismét feloldoz-
ta Mezeinket a' komor Tél' fagyos Köteliből, 's
a' mi Szívünket is *egyetembenn* a' hosszas Úna-
lombból felébresztette (42/375).

egyetlenegy szn (4)

...az egész Tartományban, a' Balaton' és a' Drá-
va' partjai közt, *egyetlen egy* Személyt sem ta-
lálhatni, a' ki az én leírásommal és mesémmel
megegyezne (T7/198).
egyetlen egy (T5/716), *egyetlen-eggy* (T1/372,
393).

egyévi fn (1)

Melius vagy Horhi Juhász Péter, a' maga Ma-
gyar Herbariumában, a' Bellist Rukertznek ne-
vezi... *egyévi*, vagy kékellő Rukertz (T9/681).

egyezés Ik: *meg~*.

egyez(ik) i (5)

Óh, Mílon, mint *eggyez* ennek képe az én méltó
bánatommal! (54/54) — Valóban könnyebben
fojnak az ő 12 Syllabáú Versei, numerosusabbak
is, jobban is *eggyezik* mindenütt a' folyamatjok a'
gondolatok periodusaival, és az érzések' meg-
szaggatásaival (T6/298).

eggyez (T6/377), *eggyeznek* (41/246). — *eggyez-
zen* (T6/394).

Ö: *meg~*.

egyezni Ik: *meg~*.

eggyező mn (1)

Az ilyen Hím Cadentzia pedig az, a' melly egy
syllabában *eggyez* a' másik szóval, már az *eggye-
ző* Syllabá akár hosszú légyen, akár rövid (T6/
377).

eggyezőleg Ik: *meg~*.

eggyezés fn (1)

...és azoknak, a' kikkel *eggyezésben* élsz, jó aka-
ratjok, fog csendesen napjaidnak vége felé vezé-
relni (T1/206).

eggyezvén Ik: *meg~*.

eggyfelé hsz (1)

Mert énis hányattatván az én gondolatim között
eggyfelé más felé bizonytalan tévelygéssel
(46/12).

eggyféle mn (5)

A versek vagy *eggyféle*, vagy kétféle, vagy több
féle, vagy határozatlan soruak (T3/233).

eggyféle (T3/493), *edgyféle* (T3/551), *eggyféle*
(T3/272), *Egyféle* (T3/234).

eggyforma mn (3)

Mert mindenik *eggyforma*, egy se kíván többet
az elégnél (41/136).

eggyforma (T8/92), *eggyformák* (T8/6).

eggyformaság fn (2)

...a' Himfy' Könyvében kedvetlen *eggyformasá-
got* és monotoniát ad az, hogy a' Dalok mind
azon *eggy* versnembe vagynak tsinálva (T8/84).
eggyformaság (T3/396).

eggyhasi mn (1)

Óh Végezés! óh te erősebb a' füvek' seregénél,
's keményebb mint a' világgal *eggyhasi* kövek!
(54/126)

eggyház Ö: *szent~*.

eggyhúzómban hsz (1)

Tsak régi Apáinknak volt olyan jó szusszok,
hogy 16 szillabát is kimondhattak *eggy húzómba*
(T3/166).

eggyidős mn (1)

A' Hármonia, melly a' mi testünk és lelkünk
alkotásával *eggy-idős*, a' maga származásának
szempillantásában nemzette és zendítette meg a'
Lyrica Poésist (T9/12).

eggyig Ö: *mind~*.

eggyik nm (43)

Hazafiak! (igy szólott az *eggyik*) (43/31). *Egyik*
a' másiktól fél; gyűlölik egymást Halálból
(28/28). — midőn szívemnek *eggyik* fele a' bú, és
nyavalyák között sorvad, akkor a' másik fele a'
halálnak keze közt enyészik el, 's *eggyikén* sem
segíthetek? (54/124) — *edgyik* szebb a' másik-
nál, és más más nemű matériára alkalmatossabb

(T3/133). De Poétának lenni éppen azt teszi *egyiket*, hogy költeni és képzelni tudjon az ember (T7/215).

egyik (37/39, 43/171, T3/220, 329, T5/413, 568, T6/397, T7/232, T9/171, 215, 663), *Egyik* (T5/331, T6/154), *eggyik* (3/21, 4/36, 133, 5/18, 12/53, 25/26, 26/17, 28/25, 42/94, 417, T6/290), *Eggyik* (28/11, 16, 21), *edgyik* (3/199, T3/387, 409, T8/46), *edjik* (41/273), *Egyiket* (T4/58), *egyiknek* (T7/206), *Eggyiknek* (28/22), *Eggyikenn* (42/267), *eggyikéről* (42/100).

Ö: mind-

egyiptomi mn (4)

Az ő kedves régi Fészkeből egész' az *Égyiptomi* Fövényektől fogva a' kis Fetske jön, általjövén a' Tengerenn (7/15).

Egyiptomi (40/49, T9/498, 735).

egy-két szn (17)

A' ti Nemetek szaporább, mint sem *egy két* Zsombokos gaz közt elférhessen (3/14). – az emberiség le fogja tépni a' vérbe mártott borostyán koszorút ama déltzeg Poétáknak Fejéről *egy két* század múlva, a' kik az ő gyalázóit Hérósokká, 's a' Világ latrait Fél-Istenekké tettek vala (40/121). Beszélő Versezetnek, vagy Epicum Carmennek mit szoktak nevezni, már *egy két* szóval említettem (T5/79).

egy-két (T7/310), *egy két* (3/50, T4/178, T5/180, T6/240, T7/231, 232, T8/37, 119), *eggy két* (20/13, 38/38, 41/282, 42/479), *Eggy két* (38/39).

egy-kettő szn (2)

Itt van a helye, hogy a' magam verseinek külsőjéről is *edgyet kettőt* szóljak (T8/131).

edgy kettő (T3/477).

egykor hsz (3)

Én lankadok, én elfogyatkozom, tsak teérted, *egykor* mondotta, és azonba' Kebeléhez szorította az ő Lankadásának Okát (12/29).

egykor (31/4), *Eggykor* (41/270).

egymás nm (80)

Azomba meg fogván *egy más* karját a' gyönyörű Leánykák, lépegettek eléfelé (42/1083). Ni! mint örülnek körültem minden állatok, mint vigadnak *egymás* társaságába (41/76). — a' legnagyobb dolgokat beszélnek el *egymás* közt (37/54). — hát aztis meg kell érni, hogy a' mi *egymáshoz* való Szeretetünk akaratunk ellen

eltűnjék? (34/56) — Így telnek el az én Napjaim *egymásután* alvás, evés, piperézés, játék, nyájaság, öröm és szerelem között (4/111). Tsattogó szárnyakkal repültek *egy másnak* irányjába, 's a' Rozália fejénél ültek le egy fiatal mirtusra (42/960).

egymás (33/49, 40/25, 87, 43/165, T1/349, T3/275, 397, T6/341, 429, T7/75), *egymás* (4/109, 28/21, 27, 36/6, 42/533, 754), *egymás'* (42/633), *egy más* (T3/300), *eggy más* (42/29), *edgy más* (T3/499), *edgy más* (T3/494), *egymást* (40/14, T5/487), *Egymást* (43/527), *eggy más* (4/35, 28/28, 34/108, 36/17, 52, 74, 79, 41/477, 479, 42/258, 548, 764, 805, 827, 831), *edgy más* (T3/87), *egy másnak* (37/43), *egy másnak* (42/964), *eggy másnak* (4/161, 34/110, 42/89, 642), *egymásba* (40/10, 43/518, 522, 532), *egy másba* (42/967), *eggy másba* (36/185, 43/367), *egymásra* (49/18, T5/388, T8/102), *egy másra* (42/966) *eggy másra* (4/124, 42/242), *egymáshoz* (40/12, T3/288), *egymástól* (3/76), *egymással* (34/52, 43/197, 48/54, T1/278, T3/248, 286, T5/274, T6/289, T8/45), *eggy más* (43/393, 399), *edgy más* (T3/67).

egynéhány – egynehány nm (6+4)

Ez szintűgy azt hiszi, hogy az Isten *egy néhány* ezer embert az ő birodalma alá teremtett (41/213). *Egy néhányat* másnak a' kérésére írtam (T8/53).

egynéhány (50/81, T3/275, T4/60, T9*/326), *egynehány* (T9*/202), *eggynehány* (43/668), *egy nehány* (43/109, 48/139).

egynémely nm (2)

Egy némelly ember, a' kit *egy némelly* bujaság az orrától megfosztott vala, kitsúfoltatott e' miatt egy bizonyos bujálkodótól – egy Részeges-től! (52/112)

egynyílású mn (1)

A' Tsigák egy számos seregét teszik az Állatok' VI Rendének, a' Férgenek... *Egynyílásúak*, tekerés nélkül (T9*/606).

egypár szn (3)

...én mind azt, a' mit te álmodban érzettél, *egy pár* tsókomban éreztetni tudom véled? (42/1133)

eggy pár (41/289, 45/15).

egység fn (1)

...megvan a' helynek, melly egyetlenegy Sála, és

az időnek, mely 24 óra, az ő *egységek* (T5/717).

Ö: *esztétika*~.

egysorsú mn (1)

Igy akarván eszre adni minden velem *egy sor-su* bűnös embereknek (48/80).

egyszer szn/hsz (10+17)

I. szn Szánom a' te bóldogtalan agyvelődöt: még *egyszer* kérlek, ne ejcsd magadat meg sirathatatlan veszedelembe (41/467). Eggy nap *egyszer* e' szép Aspasia mellett Mirtil hallja a' Szerellemnek Hymnusát énekelni (34/67).

egyszer (T7/208), *egyszer* (16/31, 41/130, 400, 42/485, 656, 919), *egyttzer* (43/530).

II. hsz Éj, hallgassatok már *egyszer*, tsátságó Nimfák! (6/3) — Csak azt sem adnám sokért, ha *egyszer* végig mehetnék benne a' piatzon egy vasárnap, holmi gym-gyom embernek a' kalapom sem emelieném (41/283). — *egyszer* edgyik darab készült, másszor másik (T8/46).

egyszer (33/21, 42/1087, T3/212, 326, T6/306, T9/81), *Egyszer* (T9/500), *egyszer* (9/4, 12/26, 21/5, 34/47, 41/456), *Egyszer* (42/671), *edszer* (T3/26).

egyszeriben hsz (1)

És hogy is ne oszlanának el azok ő előlök *egyszeribe*, holott rend szerént tsak a' heves és zivatar gyönyörűségekre áhítóznak (52/39).

egyszerre hsz (13)

E' feltételre mind elnevelték magokat, 's *egyszerre* mind rá állottak (42/547). *Egyszerre* meglátta az andalgó Melíteszt, 's így szóllott nékie (42/296). Nékem *egyszerre* eszembe jutott a' Tegnap Tsók, 's óhajtottam volna még *egyszer* azt a boldogságomat, hogy Szája Mézét megkóstoljam (42/654).

egyszerre (42/1122, 43/59, 48/41, 52/41, T4/6, T5/298, T7/331, 384), *egyszerre* (18/6, 21/21, 35/10, 42/114, 422, 719).

egyszersmind hsz (4)

Itt Boden a' Commentáriusába elbeszéli, hogy a' Grammatikusok által 3 neme tétetik a' Csóknak: és *egyszersmind* arra, hogy a' Tsók által a' Lélek egymásba leheltetik, sok régi írók' helyeit hozza fel (36/184).

egyszersmind (43/259, T1/9, T6/128).

egyszóval hsz (21)

Ezért nem csudálkozhatni, hogy ők olyan igaz-

ságtalanul ütök, verik, dolgoztatják, ölik, vágják, fosztják, *egyszóval* uralkodnak a' hozzájuk hasonló állatokon (41/201). *Egyszóval*: meg fogod látni, hogy mind ő-bennek, mind te benned be telik a' fátumnak törvénye (T1/306).

egyszóval (T3/99, T5/150, 428), *Egyszóval* (42/281, T5/302), *egyszóval* (42/393), *Eggy-szóval* (T1/295), *egy szóval* (48/32, 66), *egy szóval* (40/181, T5/194, T8/15, T10/45), *eggy szóval* (41/59, 216), *Egy szóval* (T5/133, T7/406), *Eggy szóval* (T1/184), *edgyszóval* (T3/103).

egytagú mn (3)

...ehez számláltatnak az *edgy-tagú* sarkalatok is, a' mellyekről az előbbi tzikkejben szóllottunk (T3/488).

edgy tagú (T3/351, 360).

egyúttal hsz (1)

Tudatlanságunknak egyenes megvallása ugyan virtus, de az említett embereknek nagyobb részében kevélység: mert *egy úttal* azt is akarják kitenni hogy a' mit ők nem esmérnek, az mind rossz szó (T4/90).

együgyű mn (19)

Te a' Szeretőket *együgyűeknek*, én az én Kintsemet hűségesnek kívánom: és *együgyűek* annyian vagynak; de a' hűséges hol van? (28/43–4) — Te teszed virgontzá az *együgyű* Juhotskát, mellynek lassan verő szívetskéje alig mozdúlhat meg a Tiednél egyéb indulatra (40/67). Engedd által a' te érdemes Nagyjaidat az én *együgyű* tolamnak, hadd dítsérjem én azokat, 's hadd hirdessem a' népeknek (T11/4). Ládd é, Filander, mint nem tehet a' leglágabb és *legeggyűgyűbb* Szívekbenn is a' serény Ámor (42/523).

együgyű (3/169), *Eggyügyű* (41/441), *együgyű* (33/27), *együgyű* (25/18, T2/15, T4/110, T7/78, T9/46, 435, 554), *együgyűk'* (T7/122), *együgyűt* (42/1138), *edgyügyűeknek* (T3/14); *legeggyűgyűbb* (T9/426).

együgyűség fn (2)

Édes hármónia! mellyre még tsak az a Szív tsiklandik, 'a melly a' Természetnek felséges *együgyűségét* úgy érezi, mint maga az Ártatlanság (42/945).

együgyűségéért (T3/227).

együtt hsz/nu (8/34)

I. hsz ...szelid Szarvasok, játékos Majmok 's a'

legdelibb Dámvadak múltattak *együtt* a' liliumokonn (42/240). — a' Hérós a' Szerető egybe zavarodnak ő benne, tsatáznak *együtt* (12/54) *együtt* (T6/374), *együtt* (8/51, 28/29, 42/134), *edgyütt* (T3/11, 41/270).

II. nu Minden Gondolatom, Szememmel *együtt* az ő két Szép Ajjakát kísérté (42/563). Ez utolsó Hangja magával *együtt* a Habokba súlylyedtt (42/156). — de ne legyen az én Reménységem Terméketlen veled *együtt* (24/6). Hanyad része az emberi nemzetnek, mely eszten-dönként tsak azért születtetik, hogy még lábaival a' földet tapodhatná meghaljon, alig nyervén nevet Szüleitől magának, már nevestől *együtt* elefejtődjék? (T10/91)

együtt (33/88, 43/268, 48/141, 182, 49/49, 51/30, 42, 50, T5/67, 645, T6/170, T7/317, T9/188, 381, 512, T9*/394, T11/30), *együtt* (36/68, 42/235, 384, 530, 641, 820, 43/658, 45/67, T9*/201), *edgyütt* (T3/40, T9/430, *edjütt* (T1/128, 194).

együttélés fn (1)

...és a' Szivesség látván a' Telescopiumon ama jövődő bóldog *együttélésnek* minden gyönyörűségekkel ki himzett Scénáját, egy bóldog ég alatt hosszason ki nyúlni, illyen Patriótai Innepi igékre rángatta annak köteleit (43/86).

együtt-másutt hsz (1)

SomogyVármegyében lakám 1799ben, és szerentsém vala sok vídám Házaknál esmértségenben lenni. Előhozódtunk *együtt-másutt* az időjárásról, a' télről, a' fejer vagy fekete Karácsonról, 's több effélékről, a' mik a' mindennapi beszéllgetésnek, vagy kezdete, vagy pótolói szoktak lenni (T7/52).

együvé hsz (3)

Gyűljön *együvé* a' mit a' Novellisták és a' Prokátorok hazudtak és tsalárdkodtak még a' tsak kevés lesz, ha Laeliust meggondoljuk (29/1). R. és M. *együvé* kerülnek (36/300). *együvé* (49/48).

egyvégtében hsz (1)

...20, 30-sor is *egyvégtibe* vala szónn végeződik (T3/399).

éhen hsz (1)

Akkor szidtak, ütöttek, vertek a' kegyetlenek, 's nékem *éhen* is mennem kellett (41/62).

ehetik i (1)

Abba enyhösen nyughattam, és kedvemre *ehetem* (41/370).

ehetni in (1)

Az igaz, hogy itt elég lilium van, és a' mi még derekabb, sás, lóhere, és vad zab bőséggel terem. Már itt ugyan *ehetni* (41/333).

éhezés fn (1)

Ez ugyan rövid eb titulus, de sem olyan súlyos teherrel, sem annyi szitokkal, bottal és *éhezéssel* nem jár, mint hajdani állapottom (41/235).

éhezik i (1)

Nézd, mint *éhezik* haszontalan kintse mellett, mellyet nyugodalmának árán gyűjtött öszve (T1/273).

éhezni in (1)

Mert mindenik egy forma, egy se kíván többet az elégnél, 's nem kell kilentzven kilentznek *éhezni*, csak hogy a' századik zabáljon (41/137).

éheztetés fn (1)

Rakd elejekbe nekik a' sok méltatlan kinozást, csufságot, zaklatást, és *éheztetést*, hogy holott ti gyűjtitek véres verejtekkel az élelmet, még-is alig laktok jól eggyszer esztendőbe (41/128).

éhel hsz (4)

Héj ha az én kifáradt, és *éhel* holt társaimat ide hozhatnám! (41/333)

éhel (3/83, 41/420, T11/69).

ehhez nm (4)

Ezekből 's az *ehéz* hasonlóból által fogják látni a' rabi és a' szabad életnek külömbségét, amattól halálíg fognak irtózni és ezt meg szerezni igyekeznek (41/138).

ehéz (42/1131, T3/488, T5/574).

éhség fn (5)

A' hideg-is majd meg vesz, az *éhség*-is majd meg öl (41/359).

éhség (4/125), *Éhség* (4/189, 41/460), *Éhséget* (4/186)..

ein (ném) (1)

Már illyen Istóriákat talám nyóltz lovas Debretzeni szekérel is lehetne a' Pesti Vásárra vitetni, mint a' Lipsiaira a' sok Feengeschichtéket mit *einem* saubern Tittelkupfer (T7/151).

Einzug (ném) (1)

Legpraecisőbb látszik leírva lenni a' Carneval' Ka-

posba való bémenetele, vagy az *Einzug* (T7/217).

ej – éj isz (2+2)

Ej! ej! — micsoda boldogság jól lakni, micsoda boldogság csendesen nyugodni (41/77). *Éhj*, ne is hozd elő (41/382).

Éj (6/3).

éj fn (11)

Sűrű fekete Tölgyfák kettőztették itt az *Éj*' borzasztását (42/81). El ment ő, 's mihelyt nem látam az ő Fénnyét homályos *Éj* szállott Szemembe (42/454).

Éj (21/1, 9, 33/38, 42/211, 54/72, T6/42), *éjnek* (54/139, 246), *Éjinek* (43/350).

éjfél fn (2)

A' setétség az én sétáló lugasom, és az én hajnalom az *éjfél* (54/173).

Éjfélig (T5/658).

éjjel fn/hsz (2+3)

I. fn Mert majd a' Régiség setét *éjjeléből*, A' megunt Könnyv háznak komor tömlötzből, Gyönyörű leszsz Klárád' hajnalára menni (43/507). *éjjelén* (42/994).

II. hsz Eljő a' halavány Hold, hogy *éjjel* mintegy lopva katsongasson elszenderedett Földünkre (40/28).

éjjel (41/56, T7/136).

éjjeli mn (4)

Fogadjátok el hűvös *éjjeli* párák az én sohajtásimat itt e' gyászos Kápolnánál (54/65). Építi az ember *éjjeli*, s nappali szorgalmatossággal boldogságának bástyáját (48/58).

éjjeli (8/47, 42/86).

éjjeli-nappali mn (1)

...ő ezt a' munkáját ennyi 's ennyi esztendőök alatt, *éjjeli napali* munkával... dolgozta ki (T7/10).

éjjel-nappal hsz (2)

...a' te gyanúid mihelyest egyszer a' Lelket meglepik, azt *éjjel nappal* kínozzák (34/48).

éjjel nappal (T1/257).

ejnye isz (1)

Ejnye no az ilyen amollyannak be' gyöngy esze van! (T7/131).

éjszaka fn/hsz (11+4)

I. fn ...majd egy komor, és vak *éjszaka* az ő fekete homályával, egy gyászos öltözettel von be, mind magunkat mind a' körülöttünk lévő dolgo-

kat (48/6). — tsak ő maga viselte Szívében és Homlokán a' békövetkező *Éjszakának* komor tekintetét (42/73).

éjszaka (48/9), *éjtszaka* (54/53, T6/27), *Éjtszakát* (42/702), *Éjtszakának* (42/103), *Éjtszakáinál* (42/703), *éjszakára* (41/396), *éjtszakára* (33/10), *Éjtsz[ak]ákkonként* (14/17).

II. hsz A' Hóld vigasztalva mosolygott le az ő kulattsára; 's ő meglegedve nyúlt el a' lágy páston, danólgatván örömmel egész *éjtszaka* (3/187). *éjtszaka* (3/1, 45/16,), *éjtszaka* (3/204).

éjszakázás fn (1)

...ők is, mint a' Tántz, vendégeskedés és *éjtszakázás* miatt kifáradt vendégek, lenyúgosznak a' Parnassus' bodzái közt (T10/23).

ejt i (10)

Hányszor rejti el magát két kis Ajak rózsái között, vagy a' pillogó Szemhéjjatskák alá, vagy ama' pitziny gödrötskébe, melyeket a' mosolyodás *ejt* a' szép Ortzákon? (40/173) — Magadat halálba-is *ejtetted volna*, minket örök rab-ságba, 's e' boldog környéket végső pusztu[l]ásba (41/184). — *ejtsetek* akkor egynéhány könnyeket én mellettem, mikor az én már lankadó félben lévő pillantásim a' Menny körül elragadtatva tántorognak (50/80). — és a' mi több még máig is Nemes hazánknak fele, a' hol pedig szint' annyi szép magyar Lélek terem, szint' olyan gyönyörűen *ejti* a' kellemetes L. betűt, mint a' sipító ly-t más vidékeink (T3/458), *ejt* (T6/396), *ejtett* (T8/121), *ejtetetek* (44/211); *ejtik* (41/157), *ejtette* (33/8), – *ejcsd* (41/467).

Ik: ki~, meg~.

ejteni in (1)

De, à propòs, Abauj! Ki merészli a' Magyar szót Diphthongussal *ejteni*? (T6/230)

Ik: ki~.

ejtés fn (3)

...akkor majd nem lesz annyi új szó, annyihallatlan *ejtés*, ő előtte (T4/112).

ejtést (T6/89), *ejtésével* (T3/103).

Ik: ki~. **Ö:** hang~, láb~.

ejtet Ik: meg~.

ejtett in (1)

...mikor alávalók is rugdossák a' nagy hatalomtól *ejtett* sebben haldokl[ót] (44/153).

Ö: kétségbe~.

- ejthet i** (1) Valahára módot *ejthettem* benne, hogy régi adósságomat, melly felől... ígéretet tettem vala, Nemes Hazámnak lefizessem (T4/1).
- ejtő Ö: kétségbe~.**
- ejtve in** (1) Hátúlról a' fejéhez sullogék, 's megsajdítám, hogy a' jegyző táblájára hallatos sohajtások között 's néhány könnyeket is *ejtve*, éppen valamely verzetnek utolsó sorait írja (50/10).
- ékes mn** (8) Szép vagy; szerelemre méltó vagy; *ékesnek* látszol az én Szemeim előtt (28/5). És (meg ne ütközz az Igazba) a' te *ékes* Tekintetedbe' most látok valami Fogyatkozást, melly előttem Szépségnek tetszett (9/33). Minekutánna Florentziában is és egyébütt, *ékesenszóllását*, hűségét, és politikai tálentomait kimutatta volna (T9/519). *ékes* (16/35, 17/5, 43/384, T11/67), *ékesen* (49/14).
- ékesít i** (2) Annak kimondására mennyi Babérok *ékesítik* a' Felső Asszony' Hajait... az a' Név elég (13/25). *ékesített* (42/625).
- Ik: fel~.**
- ékesíthetni Ik: fel~.**
- ékesítvén Ik: fel~.**
- ékesség fn** (10) Nagy öröm ez! és mind meg annyi *ékesség* az igaz Keresztyén ember lelkén (48/116). Tizen-négy tél dülta el a' tizen-négy nyárnak *ékességét* (54/81). — bajnoki teste az *ékesség* mellett nem bír elég temérdekséggel (T5/346). *Ékesség* (28/7), *ékességek* (T3/116, T10/38), *ékességét* (T3/104), *ékességiről* (T9/550), *ékességgel* (48/146), *ékességeimmel* (4/86).
- ékesül i** (1) Teérted *ékesüljön* mindég az Ég a' Barátságos Áprilistól; 's a' te nemes Árnýékdobann ne nyugodjon kegyetlen Nimfa, hitetlen Pásztor (24/21).
- ekhözni l. echözni**
- ekként hsz** (1) Ők nem tudják... hogy van boldog élet az ő állapotjokon kívül; és *ekként* észre sem veszik, mikor végig alusszák, játszzák, danolják, tsókolják az ő lételeket (33/74).
- ekképpen – ekképen hsz** (2+2) *E képpen* változik az egész természet, nem lévén benne semmi állandó (48/22). *e' képpen* (48/68), *ekképenn* (4/188, 6/41), *Ekképpen* (T3/74).
- ekkor hsz** (12) *Ekkor* rémültem el, 's ájulva buktam lábok közé (41/304). *Ekkor* Chloé lassú lépésekkel, mint egy leselkedő szerelmes, a' lyánykához lopakodik, meg tsókolja őtet (42/1139). *ekkor* (52/16), *Ekkor* (3/181, 42/222, 331, 604, 859, 1118, 1145, 50/20, T1/15).
- ekkoráig hsz** (2) Én ugyan azt a' ti erantam viseltetett önként, és tettetés nélkül valo szereteteket, a' melyet még *ekkoráig*, minden Tanítványimtól meg nyerni szerentsém volt... köszönöm (49/22). — a' milyen még a' Parnasszuson *ekkoráig* magát nem mutatta (T5/263).
- ekloga fn** (2) Nem azért, mintha az Allegóriás *Eclogáknak* barátja volnék (54/30). *Eclogája* (54/32).
- éktelen mn** (2) ...és a' ki darabos vagy *éktelen* vóltán finnyáskodik, úgy tesz mint a' melly süket az olasz Concertnek hijjánosságáról perorálgat (T11/70). *legéktelenebbnek* (33/116).
- éktelenít Ik: el~.**
- él i** (66) Hát az én filozofus szamaram vallyon mint *él* most az ő ujj szabadságába? (41/350) — 'S jól lehet mind ezeknek Emlékezete keserves kín egy olly Szerelmesnek, a' ki minden Reménység nélkül *él* (42/344). *Élj* és bízzál, a' Rozália Szíve vagy tiéd vagy senkié sem (42/194). *Élj* magadért és a' te hozzád hasonló valóságokért (T1/123). *Él* ez a' Republica, és ennek tagjai meg oszolhatatlanok (43/40). *Éltem* mindjárt a' gyanú perrel, 's gondoltam magamba: ez is Kótsag Sintér (3/110). *Éljen* a' Törvény, *éljenek* a' Törvénytevők, *éljenek* a Törvény alatt valók, *éljen* a' Collégium (45/115–6). Szabad vagyok, előttem van minden jó, vígan *élem* világomat (41/41). — a' te kintsed nélkül hogy *foghatsz élni*, szegény Irene! (22/5) *él* (22/38, 38/47, 42/694, 49/8, 50/34, 51), *Él*

(43/37, T5/339, 426), *élek* (34/78, 41/36, 232, 53/40, T4/173, 192), *élsz* (4/118, T1/135, 162, 206), *Élsz* (42/187), *éliünk* (T5/368, T7/275), *élnék* (34/112, 36/270, T1/28, 326, T3/456, T9/429), *élt* (T3/24, T5/426, 540, T9/344), *éltem* (T3/463), *éltek* (36/8, 20, 42/766, 755, T5/436), *fogsz élni* (T1/208); *éled* (4/140), — *éljek* (T4/29, T6/30), *élj* (4/118, 42/25), *Élj* (42/200, T1/127), *éljen* (44/168), *Éllyen* (43/41, 90), *éljünk* (4/61), *Éljünk* (T9/80), *Éljetek* (45/120), *éljenek* (4/55, 155).

Ik: *el-*.

elad i (1)

Jobb volna bizony, mondá dünnyögve a' vén Krémesz, 's el nyelő szemeket vete reám, ha *el adná* az Úr, jó pénzt adna érte az Apátur (41/292).

eladó mn (1)

Eljön még az az Idő, melyben a' tiszta Szerелем *eladóvá* fog lenni, és a' Természetnek 's kivált az emberi Szíveknek ez a' Jóltévője közönségesen fog meggyaláztatni (42/850).

elájul i (2)

Ennek zsiabasztó Lábainál ült le magán kívül Melítész, 's azonnal *elájult* (42/108). *elájult* (12/50).

elájulva in (1)

...int a' Jégnek, és az felszedvén a' Vizekről a' Patakokról durva lántzait *elájulva* megis roppan, mint a' hideg kígyó a' Kolkisi ígéző ének Hangjára a' tövisek közt (4/10).

elalél i (1)

Egy csomó szalma töréket vetnének elődbe, mikor már *el aléltál*, hogy meg ne dögölj (41/395).

elalélt mn (3)

A' hajadon Tavasz... egy közönséges tsókot vet az *elalélt* természetre, 's azonnal kibúnak a' göröngynek tojásiból a' fiatal Játzintok, 's a mezőnek szűz Liliomi (40/36).

elalélt (42/172), *elaléltann* (4/108).

elalélva in (1)

Ah, mit tsinálsz Chloé? ezt rebegé *el alélva* a' magán kívül való Leányka (42/1150).

eláll i (1)

Már bizonyos nálunk, hogy a' Niederlandi Statusok a' Frigyes Belgium Constitutióját be vet-

ték, van is reménységünk hogy attól *el* nem *állanak* (43/96).

elállani in (1)

... 's nekemis parasztság vólna azt nem tselekedni, emberségből körül tapogat, ezts *el* kell *állani* emberségből (4/100).

elalszik i (6)

Hát osztán mikor költ fel, mert én akkor már talán *el* is *aludtam?* (3/190) — Az a' szerelmes Égés, melly másnak felhevítette először a' Kebelét, soha telyes Életébenn, soha *el* nem *alszik* egészen (26/3).

elaludt (9/44), *aludtt el* (42/388). — *elaludjék* (T7/135), *aludjon el* (10/43).

elaltat i (3)

Az én Amarillisom, szép, és nem szépezett, dolgoz mint a' méh, édességet hord ő az én számra, és engemet *elaltat*, mint ti kedves Méhek, az ő nyájas énekével (4/224).

elaltatják (36/78, 42/831).

eláltat i (1)

Tsók vólt? felkiált Rozália, te engemet *elakarsz álltatni* Chloé (42/1126).

eláltathat i (1)

Magok azok a' Nimfák, a' kiket szerelmesen szemlélgetni járok, hogy magamat *eláltathassam* (megtsalhassam), tselekszik, hogy én gondolkodjam az én Kintsemről (26/21).

elámíthat i (1)

...eleven és természeti előadásunkkal az Olvasó', Szemlélő' vagy Hallgató' Képzélődését anynyira *elámíthatjuk* (T7/185).

elámíttatni in (1)

Ah ne, Fílenó, ne hagyd magadat *el ámíttatni* (22/19).

elámul i (1)

A' ki tehát azt hiszi, hogy az én Poémában leírott Személyek, lehetetlen, hogy valóságos és élő Személyek ne volnának... Az, minden becsülettel — *elámúlt*; és én minden bizonynyal, legalább Ő rá nézve — poéta vagyok (T7/193).

elandalodás fn (1)

Valamint a' szépmesterségeknek minden míveire, úgy a' Poétai munkákra is jó kedv kell, kiderült képzélődés, helyén lévő ítélettel, nem tudom mitsoda jó ízű *elandalodás*, borulás ragad-

tatás; egy szóval: hogy a' Mú'sa bennünket, ha segítségével élni akarunk, jó órába találjon (T10/44).

elandalodik i (1)

Ugyan no hogy tud már ilyen átkozott portékákat kigondolni? Mi ördög — vagy, hogy Háromlovy Uram úgy *elandalodjon* rá hogy egy pipa dohányja tízszer is elaludjék az olvasás közben (T7/134).

elapadt in (1)

...most majd olyan *el apadt* kut fő lesz a' melyben semmi gyönyörűségekre nem találunk, hanem csak a bánatnak és keserűségeknek mocsárajaira (48/27).

eláradt in (2)

...egy tartós tsókkal tsimbalykóztak öszve, melylyet tsak azért hagytak néha félbe, hogy *eláradt* örömjöknek kiadására egyet nyöghessenek (42/969). Chámpagna Sajtó az üveget kezébe tartván a' nedvességtől *eláradt* Sajtónak láttára a' bornak pesgéséből ma Vénust szült (34/30).

eláru i (6)

Igen: ez a' Kín Szerelem! Ah tünd el hát, 's *el* ne *árúld* Indulatidat (42/462). — szép Danae teneked talán még titkosabb dolgokat is *fogok elárulni*, a' szerént te mindent tudni fogsz (33/99). *árúlsz el* (19/22), *árulja el* (T6/95), *elárulák* (42/1046). — *el árúld* (27/16).

elbámul i (1)

Ekkor *bámúlt el* Melítesz, jobbann mint valaha, meglátván ezt a' boldog helyet, melybe ötet a' barátságos Tündér Istenek vezették (42/223).

elbámulva in (1)

Elbámulva ült Melítesz darab ideig, 's mozdulatlan Szemekkel kísérte az Ágak és Felhőkönn túl jóltévő kis Istenét (42/203).

elbélyegez i (1)

...a' Kótság bokréta kedvesebb az Aganippae partján termett Babér koszorúnál, mely hajdan Herós homlokok disze volt, 's a' Világ nagygyait *bejjegezte el* a' halhatatlanságra (3/135).

elbeszél i (17)

Megtslekszem a' mit kérsz, Vendég, 's *elbeszéllem* a' Tsókok' Tündéreit, itt a' lány Majoránnán (42/746). Itt *elbeszéltem* néki egész állapotomat, a' mint az Indulat ki buzgottatta Szívemből (42/481). Részemről örömost tsak

azt nevezném Epicumnak, a' melyben a' Poéta valamely — igaz vagy költött — történetet *beszél el* kurtán, vagy hosszan (T5/81).

beszél el (T5/9, 20), *beszéltél el* (4/131); *Elbeszéllem* (4/68), *elbeszéli* (36/182), *beszéllek el* (37/53), *beszélte el* (41/19). — *beszélj el* (41/113, 123, 42/322), *Beszéld el* (4/75, 42/30), *beszéld el* (741, 743).

elbeszélni in (2)

A' mythusokra való tzélsásokat itt nem lehet hosszan *elbeszélni*; itt Apolló értetik, ki az orvoslásnak is Istene (54/151).

elbeszélni (43/545).

elbeszéltet i (1)

Tudnillik, vagy maga *beszél el* valamit a' Poéta... vagy a szót más személyeknek a' szájába adja, 's azokkal *beszélletti el* (T5/10).

elbírhat i (1)

Ezt a' resolutus Istenhozzádot a' Szép nem *bírhatta el*: érzette szorongattatni (elfojtódni) Szívét, öszvefagyott, és elájult (12/49).

elbíz i (1)

El bízza magát a' heves ifjú, 's kebeléhez szorítván annak még tapintatlan kebelét, minden tsókoknak tsókja vólt az a' mit a' nimfának szátskájára ragasztott (42/1021).

elbízni in (1)

Örülök, ha úgy van; sőt ha ezt sokaktól, 's kivált nagy bélátású Olvasóktól hallom, *el* találok *bízni* magamat (T7/181).

elbocsát i (4)

...nem *botsátlak el* addig, míg a' Vénusz' örök hatalmára meg nem esküszöl, hogy azon nektárító eránt háládatlan nem leszel (42/1065). Ah, *botsáss el* engemet, fel rijada a' szemérmes Rozália, akárki légy, te ki a' szüzek után leselkedel (42/1062).

botsáss el (20/5, 42/1069).

elbocsáttatni in (1)

Meg örültem, hogy *el* akar *bocsáttatni*, 's azt a' jól tévő szivet csodáltam benne (41/300).

elborít i (6)

E' szókra lehajtotta gyönyörű Orzáját, 's *elborította* ezt egy hirtelen való egy szokatlan Pirosság (42/685). Az a' durva német nyelv, a' mely most már a' számtalan jó 's rossz köny-

vekkal egész Európát *el borította*, 's a' tudományokat egyedül maga kívánja el nyelni: mi volt a' Gellert meséji előtt? (T11/55)
borította el (42/555), *el fogja borítani* (48/45).
— *borítsd el* (20/5), *borítsad el* (40/66).

elborulás fn (1)
...és magán kívül ragadtatik a' mi lelkünk, vagy pedig tsak tsendes és kellemetes *elborulásba* jön az előtte lévő tárgy által (T9/26).

elbúcsúzik i (1)
Ezért *búcsúztam* én legnyájasabb barátimtól *el* (44/175).

elbúcsúzó in (1)
...az én *elbúcsúzó* Óráziómért a' példa nélkül való és Coll. Históriajába nem történt büntetésre ítéltettem volna méltónak (45/26).

elbuggyan i (1)
Midőn már a' vakmerő Szerelmes az ő bé telt kívánságának özönében szinte *el buggyant*, észre veszi, hogy az ártatlan Szüzetskének ajjaka mozog, 's mintegy jóvá hagyván az ő lopott tsókjait, vissza tsókolja azokat (42/1018).

elbuggyant in (1)
Mellyet észre vévén az örömben *el buggyant* ifjú, le vévél alattomba a' Szüz övjének pántlikáját (42/1158).

elbújik i (1)
Örök számkivetésre kárhoztattam magamat, és tzel és reménység és minden nélkül *elbúttam* a' rengeteg Somogyba (53/30).

elbújva in (1)
...arra fordúlok: és a' közepébe *elbújva* kapom Filénó szerelemtársamat, a' ki az irigy Méregtől kékülven Ábrázatjában az én Titkaimat szemlélte (23/26).

elcsábít i (1)
A' többit azt mondják valami ördög nevű vadállat... *csábítja el*, és a' ki ezeket nem hiszi, magok meg égetik (41/258).

elcsábított in (1)
Míg a' vallásbeli vélekedésektől *el csábított* emberek azokat a' nyomos Törvényeket, a' melyek szerint való életeket intézzék, egy képzel világra keresik, mind addig nem lesznek nyomos Törvényeik (T1/16).

elcsalhat i (1)
Innen soha semmi ketsegetések olly bájoló igézéssel nem tsillámolhattak, hogy a' mitől én irtóztam azt édesgető sűgárokkal színelhettek volna ki 's az által *tsalhattak volna el* kedvellett ösvényemtől fél felé (44/85).

elcsendesedik i (3)
A' fülemlének dalja *el csendesedett* (41/345).
Nyomorúlt Szív! szűnj meg dobogni mellyembe, 's vedd bé a' Halált belső részedbe, vedd bé a' Rozália neve mellé, 's e' kedves Névenn *tsendesedj el* örökre (42/126).
eltsendesedtek (42/329).

elcsúfít i (1)
...az idomtalan ember pedig a' tántzot is *eltsúfítja* (T3/34).

elcsúsz i (1)
...a' nyúgotiaknak nyelvébe könnyebben *eltsúsz* az idegen de nyúgoti szó (T5/469).

elcsúszhat i (1)
Nem ád ez a' verselésnek semmi dísz, noha mikor önként jön, és sok jó közt edgy, kettő, akkor *eltsúszhat* mint a' bagarus garas (T3/478).

elcsügged i (1)
Édes Atyánk a' Krisztus Jézusban... adj oly álhatatos és mindent könnyen ki álható szivet, hogy ha nyomorúságok érdekelnek bennünket, *el ne tsüggedjünk*, hanem Te hozzád és nem máshoz fojamodjunk (48/202).

elcsüggedő mn (1)
Az *eltsüggedő* Lélek, ha mást látszik is sajnálni, magán töprenkedik, és, ha a' szellők más felől kedvezőn fúnának, aligha büszkévé nem tudna tenni (54/191).

elcsüggedvén in (1)
...mert sokan vannak olyan emberek a' kik *el csüggedvén* valami nyomorúságban: élni sem kívánnak (48/101).

eldöglött in (1)
...mindenfelé heverték a' széjjelszort tollak, a' megaludt vér ikrák... az éhel *eldöglött* kitsinyek meztelenen (3/83).

eldúl i (1)
Tizenégy tél *dúlta el* a' tizenégy nyárnak ékességét (54/80).

- eldút i** (1) letnek (50/49).
Ez egyik sem *dűjti el* a' Tornytot (T7/232). *Elefántot* (40/44).
- elébb** hsz (7) **eléfelé** hsz (1)
Menj, de *elébb* mint elmennél: mondd nékem, Azomba meg fogván egy más karját a' gyönyörű Leánykák, lépegettek *eléfelé* (42/1084).
ha engem szeretsz é? (5/80) — illendő lessz *elébb* a' vers sorainak bizonyos természeti különbségéről valamit szollani (T3/219). Azt mondám az-
elébb, hogy ez a Poéma nem Szatira (T7/259).
elébb (T3/120, 321, T6/213, T7/99).
- elébbeni** mn (1) **eléfordul** i (1)
...és mikor ezek ki ütnek nincsen tagjában semmi épség, hanem meg háborodván tagjai nem nyughatik az ő *elébbeni* bűnének miatta (48/144).
...sött több sorok is *fordulnak elé* olyanok, a melyek közzül ki több, ki kevesebb tagokból áll (T3/261).
- elébbi** mn (1) **elég** mn/fn/hsz (34)
Ezen Recenzióm mellett is, megmaradok *elébbi* ítéletemben (T6/431).
I. mn Az igaz, hogy itt *elég* lilium van, és a' mi még derekasabb, sás, lóhere, és vad zab bőséggel terem (41/331). Tudom, hogy néked nem tesszik: ez *elég* (18/3). — egy kisded Ágatska, levetttévén a' Széltől egy szomszéd Fátskáról, *elég* Akadály vala a' te Útadnak (20/19).
II. fn *Elég* van ebbe az én könyvembe olyan a' mit magam is tsak az ő számára tartok (T10/87). Beszéllek: de beszélésemmel tsak Magamnak ígyekezek *eleget* tenni (9/54). — egy se kíván többet az *elégnél* (41/136). — négy esztendő olta esmérik sok Úri rendű Urak és Asszonyások ezt az én tréfa versemet; *elégnek* olvastam fel magam is némelly víg Kompániákban, *elégnek* megvan Kézírásban is (T7/228–9).
III. hsz Az meg lehet. Ők *elég* kégyetlenek, *elég* kevélyek is (41/149).
elég (42/1114, T4/200).
- elébe** hsz/nu (8+8) **elégedés** **Ö:** meg~.
I. hsz Tiszta Patakotska, ha valamikor *elébe* vetődöl néki; mondd meg néki, hogy Sírás vagy (27/28). A' barátimmal nyájason vóltam, soha *eleibek* ugrani nem törekedtem (44/113).
elébe (42/1025), *eleibe* (40/63), *elejébe* (T5/37), *elejekbe* (41/127, 271, T1/37).
II. nu Ámbróziás étkeket, 's szív élesztő Italokat tettek Filánder és az ő Vendége *elejébe* (42/315). — és néki Szeme' *elibe* vonta a' fegyveres Uliaszest (12/34).
elibe (42/932), *eleibe* (43/51, T8/25), *elejébe* (39/18, 42/1077, T5/545).
- Ö:** *tielébetek*. L. még **előmbe**, **előnkbe**.
- eledel** fn (7) **elégedett** mn (1)
A' felnöttek *eledelt* adnak a' születőknek (28/13). — egész télen által bőséggel fogsz találni zöldellő füvet, nem panaszos *eledelt* (41/435). E' rémitő Irtózások kedves *Eledeli* vóltak az ő Kétségbeesésének (42/91).
eledel (41/23, 66), *eledelt* (T11/86), *Eledelt* (26/14).
- éled** **Ik:** fel~, meg~.
- éledett** **Ik:** meg~. □
- éledni** in (1) **éledve** **Ik:** meg~.
...az Ifjúságnak eleitől fogva kezd *éledni*, és sebes tüzzel éget (43/65).
- elefánt** fn (2) **éledvén** **Ik:** meg~.
Az *Elefánt*, és minden temérdek Állatdomb, a' sokféle aprómarha, és minden féregfaj... mindmind érzi hatalmát a' mindent felélesztő Kike-
elegendő mn (2)
...de ő maga nem bír *elegendő* Lélekkel azoknak éneklésére (T5/417).
elegendő (T4/175).

- eléggé** hsz (5)
Ne szólj, én Reményem: az a Mosoly[g]ás, az a Pirulás *eléggé* mondja (18/38).
eléggé (37/7, 43/281, T5/284, T7/279).
- elégia** fn (1)
Az őszinte Levelek', az érzékeny *Elegiák'*, és az indultatos Monologok' tulajdonsági olvadnak egybe ebben az Ovidius' édes találmányjában (T6/337).
- elegiaca-poézis** fn (1)
...darabossá, nehezen menővé lesz a' Munka, és mind az Epistolica, mind az *Elegiaca Poézisnak* a' természetével ellenkezni fog (T6/346).
- elégít Ik: meg~.**
- elégíthet Ik: meg~.**
- elégíteni Ik: ki~.**
- elégség** fn (1)
Le ültek egy oldalonn a' Pásztorok, 's ezekkel szemközt a' mosolygó Szüzek, ettek a' meg nem terhelő *elégségig*, ittak a' Szívnek ártatlan Megvidülésáig (42/368).
- elégséges** mn (3)
Most kiszélesítéd magadat, és az én szoros Kebelem nem *elégséges* tégedet egészenn befogni (27/3).
elégséges (49/17, T8/69).
- elégtelen** mn (1)
...a te joságodnak erejével környül vettél minket mindenfelől és ha mindezek is *elégtelenek* volnának arra, hogy minket a te esméretedre vezessenek megjelenteted te magadat a te Szent Fiad az Úr Jézus Krisztus által (48/220).
- elegyedik Ik: belé~.**
- elegyes** mn (1)
Elegyes Jegyzések (43/192).
- elegyít** i (3)
...nepenthest *elegyít* a' borba, melly olly szer, a' mi a bánatot és haragot elüzi (T9/720).
elegyítenek (T9/716); *elegyíti* (T3/287).
- Ik: össze~.**
- elegyítés** fn (1)
Egyéb aránt az *elegyítésre* ezekről is azt kell jegyzésbe venni, amit a' két féle sorú versekről (T3/271).
- elegyített** in (1)
...Didónak Eneássá bútsúzó, vígasztalással és keserőséggel *elegyített* utolsó szavait teszem magamévá (49/63).
- elegyítve** in (1)
...a' Lejtő, és Bukó Kádentziák edgy más között *elegyítve* vagynak (T3/495).
- elei** fn (4)
Ti nállatok nélkül nem lehet e tehát Sással fedett kunyhóinkból a' köz jóra kilépni, mint hajdann a' mi megditsöült *eleink*, kiknek szemre hányó porainn mi elfajúlt unokák piross sarkú sárga tsizmákkal tapodunk? (3/172)
eleink (T9/449), *Elejink* (T4/68), *Elejik* (T4/66).
- eleinte** hsz (2)
A' melly emberekkel Deucalion és Pyrra a' régi Graeciát megnépesítette, *elejinte* durva kis népet tevének (33/3).
elejinte (T5/457).
- eleje** fn (9)
Ezt a' tsonkaságot pedig, a' mit a' könyv' *eleje* 's az előbeszéd tsinált az árkusba, jövő Kedden két árkussal fogom ki pótolni (T2/24). Hiszen még a' XVd. Század' végén 's a' XVII. *Elején* tudom hogy bírtál véle (T4/71). Háláadással emlékezünk a te jótéteményedről, melyeket tapasztaltattál *eleitől* fogva velünk (48/211).
elején (T3/276, T6/102, T7/409), *eleitől* (43/65, T6/202), *elejétől* (42/323).
- elejébe, elejekbe** l. **elébe**
- elejű** mn (1)
...a' nyugotiaknak nyelvébe könnyebben eltsúsz az idegen de nyugoti szó, hanem a' Volgamelylyékiből úgy kirí, mint a' Pesti Kortsoknak magyar öltözetjek mellett a' Német *elejű* nadrág, vagy a' Kaput alatt az aranyos öv (T5/471).
- elékerül** i (1)
...ismét az a' változás *kerül elé* a' melly az egész versezetnek elején kezdődött (T3/276).
- életelenít** i (1)
...hogy a' szakadatlan Noták a' lapoknak tekintetét *el* ne *éktelenítsék*, a' magyarázni-való deák és egyéb szókat az Ábécébe raktam (T4/201).
- elél** i (1)
Egy sem aggódik, egy sem fáradoz, még is *el él* (41/134).

- élelem** fn (2) vagy (T1/145).
Rakd elejekbe nekik a' sok méltatlan kinozást, csufságot, zaklatást, éheztetést, hogy holott ti gyűjtitek véres verejtékkal az *élelmet*, még-is alig laktok jól egyszereztendőbe (41/129). *élelmet* (41/222).
- elélhet** i (1)
Imé, csak e' kis vidékecskébe is mennyi állatok *el élhetnek* vigan, örömmel és meg elégedéssel (41/133).
- elementum** fn (1)
Majd mikor én porrá leszek, és a' Temetőnek füvei felszívják az én nedvemet, a' melyet Te élesztettél, mikor még porom is vissza térvén az ő *elementumiba*, tsak egy név válik belőlem (40/116).
- élenget** Ik: *fel~*.
- elenyészik** i (3)
...ezt a' fársángos, ezt a buja életet éled mind addig, míg a' sok tisztelő a' sok tréfáló tele rakja a' hasadat, eltojod magad, 's *elenyész* mint a' harmattsepp délre a' fűszárán (4/142). *el enyészik* (54/124), *elenyésznek* (52/37).
- elér** i (7)
...így pedig se ti se én tzelunkat *el* nem *értük* (45/80). Így *el ére* a' Fortuna Insulák közül egybe, ott múlat most ez a. nagy Hajós (43/128). Ifjak! ímé *elértük* hálá a' kedvező Napnak azt a' boldog Esztendőszakaszt, mely ismét feloldozta Mezeinket a' komor Tél' fagyos Köteliből (42/372). *elért* (T3/23); *el éri* (T5/413), *el érijük* (T9/36), *elérte* (T5/259). □
- elérés** fn (1)
...munkálkodó Személyimnek sok gáncsot és akadályt szerzek, céljaik *elérésében* (T7/381).
- elereszt** i (1)
Ní be' mérges angyalka vagy te Rozáliám, így szól Chloé, 's *elereszti* ötet (42/1079).
- elélet** i (1)
Ezt a' nemes Czélt pedig... nem holmi sikertelen Szententziák, sem nem az oskolai száraz Declamatiók *életik el* az íróval (T7/364).
- elérhet** i (1)
Kövesd tehát, Halandó, akar micsoda állapotban légy, a' néked elődbe terjesztett planumot, hogy *el érhesd* azt a' bődögságot, melyre alkalmas
- elérkezik** i (3)
A kellemetes Tavasz *elérkezett* *vala* már az ő kökörtsin Hintáján (42/348). *elérkezett* (43/658), *elérkeztek* (43/590).
- elérni** in (2)
A' Természetet úgy festi, hogy abban ötet még egy Epicus sem tudta *elérni*, nem hogy meghaladni (T5/207). *elérni* (T3/51).
- elérzékenyülés** fn (1)
Nints azokban semmi fajtalanság, részegítő és lázzadó indulat, vastag baromi gyönyörködés: hanem tsak nyájas enyelgés, rendkívül való vídamság, lomhaság nélkül való *elérzékenyülés*, könnyű és szabad Epicureismus (T9/72).
- éles** mn (8)
...ájúlva, félholtann, eszméletlen maradtam, mint a' melly Pásztor előtt le üt egy *éles* Villámásba a' Mennykő (42/693). Ezüst szín habokkal túl egy forrás fakad, 'S Egy *éles* köszárlól víg tsergéssel szakad (43/375). Ez a' remek készült ama' nyájas és *éles* Frantzia Satyristától, Boalótól (T5/553). — a' mint ama' józan, és *éles* ítéletű Horatius mondja (T10/36). *éles* (42/647, 44/86, 227, T9*/138).
- éles** fn (2)
A' henyélkedő Heréké légyen ez a' boldogtalan Kedvre *éles*, mellynek szomorú vége szokott lenni (4/56). A' Szókkal való *élesben*, minthogy az antiquus emberektől tarthatni leginkább, nem új hanem régi Auctorok' ítéletével élek (T4/190). **Ik:** *vissza~*.
- elesett** in (1)
Gróf Zrinyi Miklósnak, ama' szerencsétlen Vadász, Ádriai Tenger' Sirénája, melyet vitéz Nagyattyának, a' Szigetvárbán *elesett* Gr. Zrinyi Miklósnak tetteiről szerzett (T7/301).
- elesik** i (2)
A' mi az Újságokban iratik, hogy Della Union *el esett volna*, az nem igaz (43/133). — szegény Magyar nemzet! ettől a' jussodtól is *elestél* az újabb időkben? (T4/69)
- élesség** fn (1)
Itt az utolsóban a' fiat Newton et facta est lux szűkölködik Epigrammai *élesség* (vagy point)

nélkül, mihielytt circumscribálódik (T6/198).

elestveledett in (1)

Vígan láttam ötöt egyébkor; most setét gond ül a' homlokán, mint az *elestveledett* holló a' nyírfának síma fejéren (54/143).

éleszt i (2)

Majd mikor én porrá leszek, és a' Temetőnek füvei felszívják az én nedvemet, a' mellyet Te *élesztettél* (40/115).

fogjátok élesztteni (51/23).

Ik: *fel-*, *meg-*.

élesztgetvén Ik: *fel-*.

élesztő mn (2)

...s egy tóbeli madár meglövésével most elnyerhetném azt az *élesztő* kegyelmet, melyet most reménylenem nem lehet (3/140). Tavaszzi Énekeket zengettek, 's tégedet óh *élesztő* Szerelem (42/369).

Ik: *fel-*. **Ö:** *szív-*.

élet fn (101)

Az *élet* lebegett ajakomon mint a' repülni készülő madár (53/23). De ha ezt a' szabad *életet* kívánod számár-társaidnak tudokra adni, 's javallani, másképpen kell fogni a dolgozhoz (41/110). A' szelíd Hold elhalványodott, mint az én *életemnek* áldott fényje, és ímé egészen eltűnnek, mint az én öröömöm (54/56). Víg a' Tavasz, víg-gá tesz mindent. Az ő elevenítő sűgárai új *életre* támasztják fel az élő állatokat: 's felserkentik a' Munkára (4/6). Szerelem, viselj gondot az én fá-tumomra, és Eglét engeszteld meg, hagyd meg engemet az ő mellyén halni, és *életre* visszajönni (34/169). E' már az *Élet!* (41/66) — Beh gyönyörű *élet* ez! (41/32) — Ott, én *Életem*, eggyütt járkáljunk: ott énekelve tsaljuk a' Napot (8/51).

élet (33/73, 36/86, 40/106, 41/65, 95, 42/1006, 1011, 43/513, 45/57, 48/25, 34, 57, 91, 126, T1/204, T9/68, 76, *Élet* (4/70), *élet'* (T9/40, 108), *életem* (40/109, 42/585, 44/161, 165), *Életem* (12/26), *életem* (50/73), *életed* (4/130, 202), *élted* (43/497), *életiünk* (3/41, 43/685, 48/231, 54/81), *életek* (33/72, 36/3, 146, 42/751), *életek'* (T7/255), *életet* (4/140, 37/51, 41/226, 44/19, 52/31, T4/209), *Életet* (42/177, 350), *életemet* (3/124, 41/36, 42/143, 44/173), *életedet* (43/ 506), *éltedet* (T6/360), *életét* (48/45, T9*/456), *Életét* (42/484), *életiünket* (52/55), *életeket* (T1/18),

életnek (4/117, 39/9, 40/107, 41/114, 139, T9/787, T11/91), *életemnek* (39/12, 44/14, 123, 50/71, T7/64, 306, T8/190), *Életemnek* (42/489, 702), *életednek* (T1/123), *éltednek* (T1/234), *életének* (42/928, 54/70), *Életének* (25/26), *életiünknek* (4/60), *életbe* (44/182), *életébe* (42/129), *életekbe* (4/185), *életben* (49/61, T11/22), *életemben* (47/1), *életében* (45/85), *Életében* (26/ 2), *életre* (4/117, 151, 48/178, T4/120, T9/521), *élettel* (45/57).

életmód fn (1)

...nem sokára mind azt, valami pedig *élet'* módját könnyebbíti... semmivé tennék (52/32).

életű mn (1)

Nézd, mint sohajtozik titkon meg romlott egészsége után a' feslett *életű* korhel és vig kedvű bújá (T1/277).

eleve hsz (1)

Mondja meg az Úr nékiek azt is, hogy nem tsak az orrokvesztett emberek vásárolhatnak nálam; hanem azok is, a' kik tartanak tőle, hogy orrok nélkül találjanak maradni, igen jól teszik, ha ezt a' magok számára jó *eleve* bészerezéndik (52/124).

eleven mn (22)

Nyájasságom, *eleven* elmém, setét ködbe borult (53/24). *Eleven* Gyepből takaros Oltárt raktak a' nyájas Istenasszonynak, és azt a' Tavasz első Virágaival felékesítvén egy pár fiatal Gerlitzét áldoztak meg rajta (42/356). És e' többé nem *eleven* Sűgároknál emlékezvén olykor magamra, azon Kézre, melly engemet megszerelmesített, hideg Tsókokat fogok nyomni (8/ 64). Ha az én magam és az én szerentsém felkontzoltatása nélkül, nem lehetnek *elevenek* mások és az ő szerentséjek (45/60). Ők pedig kevélységre, és haszontalan fitogatásra hordozzák kalpagjokon, a' mint egy kótság beszéllette tegnapi gyűlésünkben, a' ki *elevenen* elfogattatván, látta miként fűznek belőlle nyalka bokrétákat (3/62). — én is néha ebből az okból a' Személyeknek egyes Vonásait 's különös Történeteket, szaporítottam, halmaztam, nagyítottam; hogy így a' festés *elevenebb* és béhatóbb legyen (T7/327).

eleven (3/123, 23/23, 26/19, 34/95, 37/51, 40/180, 42/21, 387, 592, T4/28, T5/264, T7/31, 184, T9/510), *elevenebb* (T3/223), *elevenen* (T8/65).

Ö: *fél-*.

elevenedik Ik: *meg-*.

- elfogad i** (8) Tsókkalis illethessem, ah akkor *el* kellene *fogyni* az én Életemnek (42/488).
- Semmi baj sints, emberek nyomdokait szemlélem! *elfogadtam* e'partot, mint nyugtató helyemet (46/17). — boldog Lelkek, kik szerelmes Pályátokat megfutván, e' kies Hazába nyúgosztozok, *fogadjátok el* a' szerentsétlen Melíeszt tár-satoknak (42/182).
- elfogadom* (42/989), *fogadom el* (28/8), *el fogadja* (T11/7), *fogadta el* (46/9), *el fogadták* (43/197). — *Fogadjátok el* (54/65).
- elfogattatás fn** (1) Hymennek a' Matrikulának és Carneválnak *elfogattatások* (T5/670).
- elfogattatván in** (1) ...egy kótság beszéllette tegnapi gyűlésünkben, a' ki elevenen *elfogattatvánn*, látta miként fűz-nek belőlle nyalka bokrétákat (3/62).
- elfoglal i** (2) ...'s a' Várat az Öreg Comendáns, jóllehet még tovább is tarthatta volna, mindjárt által adta Capitulációra, a' hol is mindent a' mi a' Várhoz tartozott Professeur nevében *el foglaltunk* (43/26). A' Fájdalom *foglalta el* az én Szívemet 's a' Kétségsbeesés ordít én körülöttem (42/122).
- elfoglalva in** (1) ...alig tsillámlott Szemembe első tekintete, mindjárt *elvala* Szívem *foglalva*, érzettem, hogy egy uralkodó Szépség lepte meg azt (42/434).
- elfoglalván in** (1) Az Ellenség a' mi Posztunkat *el foglalván*, rajta mindjárt Szerelem Fáját állított, 's nagy Vive le Amour! kiáltások között beljeb nyomult (43/15).
- elfogó Ö: szem~.**
- elfogott in** (1) Martalék [szó] a' régi magyaroknál tett hadban *elfogott* rabot (T9/481).
- elfogy i** (1) Írom tebeléd szeretett Nevét annak, a' kiért én *elfogyok* (24/1).
- elfogyatkozik i** (1) Én lankadok, én *elfogyatkozom*, tsak teérted, egykor mondotta, és azonba' Kebeléhez szorította az ő Lankadásának Okát (12/29).
- elfogyni in** (1) ...többet nem kérek, mert azt nemis reménylem, hogy az ő róza Ajjakát valaha egy tisztelő
- elfojtódni in** (1) Ezt a' resolutus Istenhozzádot a' Szép nem bírhatta el: érzette szorongattatni (*elfojtódni*) Szívét, öszvefagyott, és elájult (12/50).
- elfojtott in** (1) Hanem szüntelen *elfolytott* Kebelébe eresztgeti eltikkadt Torkából az új Szellőt, sűrű lehegéssel (8/21).
- elfordít i** (2) Kettő volt kiváltképpen, melly a' néző Szemet a' többiről *elfordította* (42/267). Az Olvasó *elfordítja* az Előbeszédet, mert... megunta már az említett két hibával rakva lévő Praefatiokat (T7/21).
- elfordítgatás fn** (1) ...tsakugyan a' szívesebb hazafiak jobb neven fogják venni én tőlem ezt az Originált, mint a' Loredán' travestiált Iliássának valamely idétlen *elfordítgatását* (T5/694).
- elforgás fn** (1) Valahára módot ejthettem benne, hogy régi adósságomat, melly felől 10 estendők *elforgása* alatt... ígéretet tettem vala, Nemes Hazámnak lefizessem (T4/2).
- elfut i** (2) *Elfutott* siránkozva (12/61). *elfut* (12/60).
- elfuvall i** (1) ...az ő kedvek hamarább eltűnik, mint az orosz-lánfögfűnek pappusa, mellyet egy kisded for-gószél *elfuvallott* (4/174).
- elgondol i** (2) Hanem épenn ebből *gondold el*, hogy elő nem beszélheti azt maga az a' Száj, mellynek Szerentséje vólt azt tapasztalni (42/572). *gondold el* (41/388).
- elgondolatlan mn** (1) Ah melly kitsinynek kell az ő szívének lenni, melly *elgondolatlan* vékonyságnak az ő ereinek utólsó ágatskáinak (40/57).
- elgördül i** (1) A' tr, pr, cr etc. csak *elgördül* a' Deáknál is (T6/7).
- elhagy i** (23) Ah, ha egy illy nagy Naponn engemet magam-

nak *elhagytok*; vegyétek-vissza (én azzal nem gondolok) a' ti Ajándékokotkat (14/8). — ezért *hagytam* én *el* az Égnek azt a' kedves adományát a' Poesist, melly eddig az ideig, ha vígadtam édesen rezgő lantjával akkonpanyírozott öröm nótáimnak, ha szomorú voltam, megnyitotta ámbróziás kebelét (44/177). Ah, figyelmezz: ah, *hagyd el* azon keserű Habokat (6/17). *Hagyd el*, kérlek, *hagyd el* balgatag kis Méhetske azt a' rabotás Munkát (4/115). — ha az Isten és Hazám, egészségemet és sorsomat *el* nem *hagyja*, bőven fogok erről... értekezni (T5/72). *elhagyok* (9/58), *hagytok el* (T1/68), *hagyott el* (42/1162); *hagyja el* (T5/372), *elhagyjuk* (T3/65), *elhagylak* (10/12), *hagytalak el* (25/5), *elhagyta* (34/71), *elhagyta volt* (50/44). — *el hagytam volna* (41/486). — *el hagyjam* (T4/19), *el haggya* (T3/87), *hagyd el* (4/115, 21/5, 6, T1/182, 183).

elhagyat i (1)

Ártatlan Nemünknek végső pusztulása, *elhagyatja* vélünk e' valaha kedves Tavakat (3/5).

elhagyatott mn (1)

Metasztázió' Sonettje a' Venetiai Dámákhoz, mikor előadódott volt Az *Elhagyatott* Dídó az ő első Drámája (11/2).

elhagyattatik i (3)

Ezek mulattatják a' szenvedő Ártatlannak Szívét, 's mikor mindenektől elhagyattatott társalkodnak véle és vigasztalják őtet (36/119).

elhagyattatott (42/869), *elhagyattattak* (34/81).

elhagyattatott mn (1)

Örvendő barátinak zsbongása között *elhagyattatottnak* érzi magát, és magánosnak, nem hallja azoknak perge katzajjokat (51/7).

elhagyattatva in (1)

Én pedig Lillát, ama' Szép kegyetlent, sírtam, *elhagyattatva* tőle és mindenektől, a' vadon erdőben hol senki sem látott (53/15).

elhagyatva in (1)

Az erdők és völgyek hópelyhekkal valának béretzézve, *elhagyatva* éneklő lakossaitól (50/28).

elhagyni in (9)

...és légyen az ámbár kegyetlen tigris, fenyegetesen dühös mormolással még is némellyek nem kívánják *el hagyni* (48/172).

el hagyni (36/104, 42/839, 48/166), *elhagyni* (5/89, 91, 7/22, 17/35); *el hagynod* (5/3).

elhagyó in (1)

Ez az a' mennyei maradvány, mely a' megromlott földet *elhagyó* Istenek édes nectárjának és ambróziájának egyedül való maradvánnya (37/30).

elhalasztani in (1)

...sokszor ételét, édes álmát, kedves barátinak látogatását is *el* kell *halasztani* (T10/56).

elhalványodás l. elhalványodás**elhallgat i** (8)

Itt *elhallgatott* Melítesz, szemeiből újabb könnyek fakadtak (42/711). És az érzékeny Fülemlile *elhallgatott*, figyelmeztvén az ő szerelmének szavaira (35/8). Ah, *hallgasd el* a' te Fájdalmadat: ah, tünd el a' te Kínodat (27/15).

elhallgat (12/59), *elhallgatott* (42/918, *Elhallgatott* (42/995), *elfognak hallgatni* (42/323). — *Hallgasd el* (27/16).

elhallgatván in (2)

A' Poéta, ama világsudálta Homér, kinek hőrosi talentumai, egyébeket *elhallgatván* ezekben tündöklenek ki (T5/200).

elhallgatván (T5/187).

elhalt mn (1)

Itt elbeszéllettem néki egész állapotomat, a' mint az Indúlat ki buzgottatta Szívemből, s egy *elhalt* Tekintettel ezt vettem utánna (42/482).

elhalványodás fn (1)

Fordítson egy Tekintetet: ezeret szorít meg az *Elhalványodásra*: mosolyogjon: más ezeret erőltet a' Sóhajtásra (25/29).

elhalványodik i (1)

A' szelíd Hold *elhalványodott*, mint az én életemnek áldot fényje, és ímé egészen eltűnnek, mint az én örömöm (54/56).

elhányt in (1)

Hátha még utánna a' helyre nem jött fülnek újabb csapást ad ez a' Hemistichium: Felveszi télben *elhányt?* (T6/81)

elhárít i (1)

...az akadályokat utóljára egy váratlan eszköz által, sőt Isteni Közbenjárással *hárítom el* (T7/383).

elhatalmazott in (2)

Boldogságnak tarthatni az emberi nemzetre néz-

ve, hogy a' benne *elhatalmazott* bűnök közül sokkal közönségesebb a' gyönyörűségekre való hajlandóság, mint a' nagyravágyás és a' pénznek szerelme (52/3).

elhatalmazott (T4/161).

elhatározás fn (1)

Hanem minthogy semmi Controversiának *elhatározásába* az Interessatus félnek szava nem lehet: tehát mint hogy itt Emberekről van a' szó, ebbe a' dologba belé nem szólhat (43/222).

elhelyezett i (1)

A' 2^{dik} változtatást, az a' Rend tsinálya, a' mely szerént a' lejtő, és bukó sorokat egymáshoz képest *elhejheztetem* (T3/288).

elhervad i (1)

Édes dísz az én kertemnek! úgy virítál te mint a' Májusi Rózsa, nem érhetted az Őszet; 's úgy *hervadál el*, mint ama' Rózsa, melly sárga mint a' Nártzis, és balzsamos mint a' Viola (54/86).

elhervaszthat i (1)

Vénus maga nem talált volna helyet szívében sem hamis hited, sem tsalárd könnyhullatásid Szépségednek fényét előttem *el* nem *hervaszthatták* (34/42).

élhet i (2)

Tik, a' kiket bolond Szeretet sugárol esmerjétek jobban a' gyönyörűséget is, tik azért szerettek, hogy azt mondhassátok, mi pedig azért, hogy véle *élhessiünk* (34/129).

élhettem (T9/147).

élhetetlen mn (1)

Mit békételemkedsz te *élhetetlen* a' jól tevő szabadság ellen? (41/380)

elhihet i (2)

...*elhiheti* hát akárki hogy nem a' magam, hanem a' köz igasság fazéka mellé szítok (T3/463).

el hihetéd (38/15).

elhinni in (1)

A' sok Diphthongus, a' tömött posíciók itt egymásra tolazkodnak, 's még is *elkell hinnünk*, hogy a' lábak Dactylusok (T5/389).

elhint i (1)

...*elhinted* rajtok a' szerelmet, a' nyájas tavaszi szelöket postáivá tészed az ő indulatjoknak (40/89).

elhisz i (9)

Nekem azt nem *hiszed el?* (16/15) — *Hidjétek*

el, hogy vagynak olyan szerentsétlenül termett emberek: a' kiket haraggal, keménységgel, szemöldökkel a' helyből sem lehet ki mozdítani (45/94).

el hiszem (49/10). — *hidd el* (17/1, 41/196, T1/191), *hidjétek el* (54/90), *hidgyétek el* (44/209), *elhigyjétek* (48/90).

elhitel fn (1)

Nem tudom, Danae, millyen hajlandónak érzed magadat annak *elhitelére*, a' mit az Új Heloisnak Szerzője mond (33/13).

elhitet i (3)

El hitette a' tanultabb az együgyüt, 's bé kötötte a' szemét (42/1137). — de én *el hitettem* vala azt magammal, hogy tenéked vagy valami Isten-ség jelent meg, vagy valami olly ifjú ember árnyékozott meg, a' kire egy illy fiatal Leánykának több szüksége is volna (42/1093).

hiteti el (38/2).

elhullat i (1)

Talám sok rossz Doktor, 's Bába van köztetek? vagy a' Háborúba volt Szükség *hullatott el* beneteket? (3/20)

elhullott in (1)

Nézd, hogy eggyszerre az egész Ég bészetedik: hogy a' Szél a' Port tekervényesen felveri, és az *elhullott* Faleveleket (18/7).

elhunyik i (1)

Mikor már az ő szeme a' tsillagokon függött, 's Tsendes lelke ajakának partján [I]begett, — óh Istenek! hogy' *húnyik el* a' Jámbor! (54/99)

elhunyt in (1)

Nem láthatom által, miért lehetne a' Magyar Nyelvnek gyalázatjára az, hogy mind a' régi ditsősségesen *elhúnyt* Világnak, mind a' mai fellette igen tsínos Európának, mértékét, hármóniáját és ízlését egyedül ő, a' ki követheti? (T8/140)

elhült in (1)

Szégyn é vagy öröm, így tűnődik magába az *el hült* Leányzó, szégyn é vagy öröm, melly most az én ortzámat pirítja? (42/1048)

elindít i (1)

A' la Tour könnyű seregét már *el* is *indították*, nagy készülétek vagynak mindenfelé (43/99).

elindul i (1)

Indulj el a' rejtek völgyekbe, járd el a' patakok

széleit, egész télen által bőséggel fogsz találni zöldellő füvet, nem panaszos eledelt (41/433).

elirtózik i (1)

De ettől a' nagy lélek *el* nem *irtózik* (T11/44).

Eliza fn (1)

Nékem elég egyedül az, hogy... ezt mondja valaki közületek: Szegény *Eliza!* (11/14)

Elízium fn (4)

Itt vagyon a' Tsókok' *Elíziuma*, az Ártatlanság Menedéke, 's a' Gyönyörűségnek örök Forása (42/778).

Elíziumába (42/146, 180), *Elíziumába* (36/172).

eljár i (2)

Psyche ugyan *el jár* az Újsággal, 's Pillangó szárnyakon télvíz idején is *el viszi* a' farsangi Újságokat (43/289). Indulj *el* a' rejtek völgyekbe, *járd el* a' patakok széleit, egész télen által bőséggel fogsz találni zöldellő füvet (41/433).

eljárván in (1)

Ezt beszéld *el* először minden atyádfiainak, *el járván* minden ólakat és istállókat (41/124).

eljátszik i (1)

A' te életed legyen tiéd: izzadj te másoknak, én addig öröm és Szerelem között *játszom el* az én Napjaimat, 's Boldogságomat senkivel se tserélném fel (4/204).

eljön i (19)

A' szerelmes Tavasz *eljö* Napkeletről tsetsemő Etéziák vonják Kőkörtsín Hintáját (4/7). *Eljön* még az az Idő, mellyben a' tiszta Szerelem eladóvá fog lenni, és a' Természetnek 's kivált az emberi Szíveknek ez a' Joltévője közönségesen fog meggyaláztatni (42/849). Hadd *jöjjön el* Flora a' Rozsánn, a' melly egyedül ő érte nyílik ki, a' Gyönyörűséggel, Zefírt megkoronáznai (34/23). *Jöjj el* a' Virágokról, ártatlan Méhetském, szállj bé az én Kasomba (4/225).

eljön (23/1, 36/53, 42/805, 50/74), *Eljön* (36/113, 41/444, 42/128, 852), *Eljön* (41/445), *eljö* (4/121), *Eljö* (40/28), *eljövök* (42/1136), *jöve el* (42/1083). — *el jönne* (41/204), *eljönnének* (41/87).

eljövén in (1)

Aganippe szent Hegyéről, A' Helikon' vize mellől *Eljövén*, segítsetek! (43/543)

eljut i (2)

Fellyebb hajózván Északra *el jutott* Virginiába (43/124).

eljutott (T5/127).

eljuthat i (1)

Hogy pedig az említett fő tzelra jobban *eljuthaszon* az Epica Poézis... több eszközöket is vett fel, mellyekkel én is igyekeztem élni (T7/369).

elkedvetlenedik i (1)

...hogy ha néha rántzba szedett homlokka a' Zénó' palástjában jelenik is meg, *el* ne *kedvetlenedjenek* tőle (T2/10).

elkényszeredett in (1)

...sokan az ő hidegtől, mitől *elkényszeredett* szerentséjeket örömmel élengették fel (44/193).

elképzelés fn (1)

Ezeknek szomorú *elképzelések* után mit várhat egyebet a' Természet Tanítványa (T1/47).

elkerül i (2)

Hogy hát ezt is *elkerüljem*, a' gyengébbekkel is könyvemem megérttessem: közép útat választotam (T4/189).

elkerüljük (T6/428).

elkerülhet i (2)

...szükségtelennek tartja az udvaron való bémenetelt, mikor az ember a' kert alatt is *elkerülhet*, 's az ablakon is beszólhat (T7/24). — a' monotóniát sem *kerülheti el* (T6/349).

elkésik i (1)

...és így a' Muzsika, és a' beszéd se edgymást elne hagyja, se *el* ne *késsenn* (T3/87).

elkészít i (2)

Készítsétek el nekem azt a' szerentsét, a' melyet talám valamelyik szurtos kukta várt volna általa az ő kevély Ura előtt (3/178). Azután mikor már így egészen *elkészített*, magával együtt elvitt engemet a' több Leánykák közzé (42/529).

elkészített in (1)

...azt gondollyátok, hogy mesterségesen előre *el készített* tzikornyás mondókával akarok nem annyira szivemnek, és tinétek, mint az üres tzeremóniának tenni áldozatot (49/4).

elkészülve in (1)

Ezt azután szúrtam belé, mikor már az egész Poéma *elvolt készülve* (T7/218)

- elkezd i** (3) ...mindazáltal *elkezdem*, hogy lásd ebből is mely haszontalan és tsalárd a' Szeretők' Reményje (42/344). Szeretet, *kezd el* a' tableaut, beh szép lesz az, ha hív az (34/172). *elkezdett* (33/85).
- elkezdődik i** (1) Felállottunk, 's újonnan *elkezdődtek* a' Játékok (42/521).
- elkorcsosodás fn** (1) Az én Szerzeményemnek Interesszéje, áll a' nemzeti Luxusnak és *elkorcsosodásnak* kigúnyolásában (T7/353).
- elkorcsosulás fn** (1) Felfogadja, hogy soha többé moraliter nem fog fájni; szánja *elkorcsosulását*, és tele telik Nemzeti Enthusiasmussal (T6/223).
- elkövetett in** (1) Sirjatok ti idők terhei alatt meg görnyedt öregek, és ti közép idejű férj fiak, sírj te ifjui rend, sirjunk mindnyájan az eddég *elkövetett* büneinkért (48/192).
- ellankadt mn** (3) A' Kopasz Követ zöld mohval beszövik, hogy a' sípoló Pásztor, vagy az *ellankadtt* Útazó megtalálja azonn Nyúgodalmát (36/43). *ellankadt* (48/19), *ellankadtt* (42/796).
- ellebegvén in** (1) Kellemetes Szűzek mint mutogatnak egymásnak engemet, mikor tarka Köntösömbenn párfümirozott fővel mellett *ellebegvén* irígységre indítom az ő megszégyenített szépségeket (4/162).
- ellehelés fn** (1) De, ha már a' H betűnek *ellehellését* kiállhatjuk is: eltűrjük é a' muta cum liquidának ancepssé való tételét? (T6/3)
- ellehet i** (1) ...*el lehetnek* a' babonáság és képzelődés nélkül (T1/340).
- ellejt i** (1) ...mosolygó pillantással *lejtenek el* egymás oldala mellett a' Csillagok, és soha össze nem ütődnek (40/25).
- ellen nu** (24) Hogy bög, hogy rug, kapál, hogy békételenkedik az ostoba. 'S már a' szabadság *ellen* ordít (41/365). — és hogy azt elhigyjétek ne hallgatatok a' romlott vérü emberekre kik szüntelen panaszkodnak a' világi élet *ellen* (48/92). — télenn a' hideg *ellen* apolgatja gyenge Nyájunkat (4/198). Ha valakinek ínye *ellen* esik, azt tartom, hogy az, vagy aethetikátlan, vagy személyes irígyem, vagy vén leány (T5/719). *ellen* (13/21, 34/57, 41/381, 43/40, 45/121, 48/120, T1/71, 74, 349, T5/606, 652, 657, 700, T6/105, T7/73, 75, 240, 334, 404, T9/461).
- ellenben ksz** (5) De *ellenben* törüljétek ki a' gyönyörűségek száma közzül azokat, a' melyek vétkesek (48/102). *ellenben* (44/98, T3/10, T8/134), *ellenbe* (T3/306). **Ö: által~.**
- ellene hsz** (6) Támadjon fel *ellene* A' Magyarok Istene (T3/405). — vigyázz reá milyen bosszút állok azokon a' kik nekem magokat *ellenem* szegeznek (T1/254). *ellene* (T8/60, T9/307), *ellenem* (44/99), *ellenetek* (44/206). **Ö: ő~; teellened.**
- elleneállhat i** (1) Ki *állhat ellene* az ő édes erőszakjának, melyik szívnek van olly erős ajtaja, melybe ez a' hatalmas tündér be ne törjön (40/167).
- elleneállhatatlan mn** (2) *Ellene állhatatlan* hatalma van a' vénának (T10/53). *ellene állhatatlan* (T1/253).
- elleneálló mn** (1) ...keresztül ront ez minden gátakon, édes erőszakkal győzi meg az *ellene álló* akadályt, félelem, reménység, öröm, és bánat meg nem tartják nemes feltételeit (40/160).
- ellenébe Ö: által~.**
- ellenez i** (1) ...hatalmadba áll, hogy boldog légy, ne *ellenezd* az Égiek' tanácsát! (42/1061)
- ellenkedő mn** (1) E' szók után öszve tsókolá az *ellenkedő* Leánykát (42/1073).
- ellenkezés fn** (1) Belindának... egyik Lockját vagy hajfürtjét alattomba elmetszi, és abból nagy *ellenkezés* szár-

mazik a' Királyi udvarnak Gavallérajai és Dámái között (T5/569).

ellenkezik i (4)

A' Fukarság annyira *ellenkezik* a' társasággal, és az Egésznek hármóniájával 's boldogságával (52/9). Halljátok meg a' Természet szavát, mely soha sem *ellenkezik* magával (T1/89).

ellenkeznek (T1/88), *ellenkezni fog* (T6/347).

ellenkezni in (1)

Nem megy egy kis Fa a' Szelekkel *ellenkezni*, hogy fellázassa Haragját egy szélveszes Ten-gernek (14/33).

ellenkező in (5)

Timonná kell lennem, Uraim! Misánthrópus Timonná, látván hogy illy emberiséggel *ellenkező* módon bánnak velem (44/141). Van ebben egy fő személy, egy Héros, Dorottya; vagynak mellyék Hérosok mind a' két *ellenkező* részen (T5/709). *ellenkező* (T3/110), *ellenkezők* (28/20), *ellenkezőt* (44/102).

ellenmondás fn (1)

...s azolta olyan régen élünk vele minden *ellenmondás* nélkül; hogy ez a' szó már praescribált (T7/276).

ellenni in (2)

...melly poétákat valaki könyv nélkül nem tud, kéntelen az elmés paródiákból származó gyönyörködés nélkül *el lenni* (T5/625). — de még mind ez óráig *el* kellett nála nélkül *lennünk*, mellyet valóban sajnálhatni! (T5/279)

ellenség fn (16)

Ezek legretentőbb *ellenségei* a' szabadságnak is: valamint azok az apró Királykák-is, a' kiket már említettem (41/313). Mitsoda eszelőség! Mitsoda dühösség! Utánna tenni egy gyenge szerető szépségeit egy kegyetlen *ellenség* fenyegetésinek (22/18). *Ellenségem* az a' szükség és valóba meg érdemli gyűlölségemet, a' melly az én meg elégedésemet egy két sor írással kevesebbé tette (38/37). — a' Krisztus nevének 's az ő róla neveztetett Népnak megesküdt *ellensége* volt (T5/256). Meg vakított Halandók! — a' Természet barátja nem *ellenségték* néktek (T1/53).

Ellenség (4/186, 43/15), *ellensége* (45/117), *ellenségei* (43/32), *ellenségeit* (T9/303), *ellenségit* (T5/319), *Ellenségemet* (26/9), *ellenségének*

(45/33), *ellenségemtől* (47/8), *ellenségihez* (52/51), *Ellenséggel* (T1/31).

ellenséges mn (1)

...tudod, mennyit próbáltad akkor feketének az Eget, *ellenségeseknek* a' Tsillagokat, a' Szelet hűségetlennek (15/13).

ellenségeskedés fn (1)

Botsásd meg az Igazságtalanságot, mert a' boszszu-állás tsak az *ellenségeskedést* teszi véghetetlené (T1/167).

ellep i (2)

Mert eljő a' mindenpusztító Tél, mikor a' Virágok elszáradnak, a' patakok bé dűgulnak, a' földet jég és fagy *lepi el* (4/123). Gyönyörű illatok *lepik el* a' tájéket, s' mély Tsend uralkodik mindenfelé, mellyet tsak e' kis Patak' mormolása zavar meg (50/63).

ellobbant in (1)

Ki kis nyilat mérgébe' rám ereszti, Ki *ellobbant* szövétnekét gerjeszti, Ki veszemenn örül (T6/421).

ellop i (3)

Egyedül azon Szem *lopja el* nékem Szívemet (5/93). De te mosolyogsz! Oh, mosolygás, melly engemet *ellop* magamtól! (16/23)
elloptak (45/15).

ellopott in (2)

Az *ellopott* Bukli, fordította Ánglus nyelvből Egy valaki az Ipoly mellett (T5/581).
el lopott (T7/103).

ellődik i (1)

...s az az után született szamaraknak birására elég oknak tartották, hogy ama régi rab szamaraktól *ellődtek* az udvarokba (41/123).

elmaradás fn (1)

Éppen így jártam az Iliade Giocosájával is Lorredánnak; mellynek *elmaradását* ismét azzal az Eredeti Comica Epopoeával kívánom helyre hozni (T5/633).

elmaradhatatlan mn (1)

...ezek az *elmaradhatatlan* következesei az ő kitsapongásoknak (52/46).

elmasírozván in (1)

Igy ir egy Levelező barátunk, hogy a' mult tsatába meg sebesítettett Professeur, halál Regemenyéből való apró fekete Karábélyossai a' Vei-

senburgi lineákon *el maschirozván* a' Magyar Niederlandra be ütöttek (43/21).

elme fn (47)

...ha én a' ti gondolkozástokat, szűk *elmém*mel megfoghatom, azt a' boldogságot, melly Arany idővé fogja tenni az én életemet, óh tsak tinéktek fogom köszönni (44/172). Rakd össze *elméd-del*, ha tudod, az eresztett szín-méznek édességét, a' fesleni kezdő rózsá' illatját (42/1100). Ez az Epopea a' hérositól annyiban különböz, a' mennyibe a' nagy ember a' Héróستól, a' jeles tselekedet a' tsudálatostól, és a' Szép *elme* a' Zsenitől (T5/411). — de vajmi sokszor lep meg tégedet a' komor Unalom, restség, és bágyadtság: mert az igaz nyugalom, a víg *elme*, a' friss test egyedül a' munka által származik (4/208). Nyájasságom, eleven *elmém*, setét ködbe borúlt, elvadult (53/24). — igaz az is, hogy Lucanus egy a' legnagyobb *elmék* közül (T5/436).

elme (44/4, T5/442, T8/91), *elme'* (52/43), *elmék* (T5/497), *Elmém* (11/7), *elmém'* (T5/230), *elméje* (33/63, T7/330), *elménk* (T11/26), *elméjek* (T5/392, T9/717), *elmét* (43/140, T7/32, T9/265), *Elmémet* (42/657), *elméjét* (T5/444), *Elméjét* (36/116, 42/866), *elméjeket* (33/88), *elmének* (T3/18, 51, T5/117), *Elméknek* (T6/239), *elmémnek* (44/186, 45/18, T9/240, T11/88, 92), *elméjének* (T10/39), *elmémbe* (26/18, 39/16, 42/338), *elméjébe* (T5/146), *elméjünkbe* (T11/32), *elmékben* (T1/208), *elméjéből* (45/104, T6/104), *elmédről* (43/512), *elmével* (45/21), *elméddel* (42/651).

elmebéli mn (1)

Schneider is sok szép jegyzéseket tesz az Anákreon' Poézisáról, az ő követőiről 's ezeknek *elmebéli* erejéről (T9/148).

elmecsendesség fn (1)

...és egyedül a' szorgalmatosság és az értelmes tselekedetek adják meg nekünk a' valódi és állandó *Elme-tsendességet* (52/79).

elmegy i (24)

Ne *menj el*, ne *menj el*, gondolatlan állat társunk: ládd melly boldogító, melly örvendeztető a' szabadság (41/482). Minthogy más Képem előtte nintsen *elmegyek* Remetének egy Kietlenbe (34/2). Tudod, hogy egy tsátságó Ingerlet ösztönzi a' Beszédre a' Szerelmeseket; de az alatt

míg beszélnek, a' Lang *el nem ment* (10/47). *Elment* a' Mennyeiekhez (54/261). — még ez tsak *elmegyen* (T6/116).

elmegy (41/173), *Elmegyek* (4/81), *el megyek* (9/13), *mégy el* (5/16), *el ment* (23/33), *Elment* (23/31, 42/451), *El ment* (42/454), *ment el* (36/136, 265, 42/886), *fogok elmenni* (18/29), *el fogok menni* (18/20). — *elmennél* (5/80). — *elmenjek* (45/86), *menj el* (42/197, 914), *Menj el* (41/112).

elmehet i (5)

Igy *mehetnek el* az olvadt, vagy sejp betűk is az erős betűkkel (T3/445).

elmehet (T7/412), *el mehet* (T3/345, 471), *elmehetnek* (T3/444).

elméjű mn (1)

...Menagius, a' ki tsak ugyan mint nagyobb lingvista jó poéta, ritka *elméjű* 's fáin érzésű ember, jobban szólhatott az OlaszPoésisnak ékességéről (T9/549).

elmélkedés fn (2)

Ezért megérdemli ő a' tiszteletet, minden bizonytalanságot visszázkodást és tilalmazott *elmélkedést* kerülni óhajtó Lélektől (46/32).

elmélkedéssel (T7/12).

elmellőz i (1)

... 's a' verset pótoltam, mintsem hogy a' rövidítés és szorítás miatt valamely szép szavát, vagy gondolatját *elmellőzzem*, vagy meggyomrozam (T4/23).

elmenés fn (1)

...a' midőn legfőbb nyereségemnek tartottam volna a' sine fine való *elmenést* minden beneficium nélkül 8^{dik} esztendőmre (45/8).

elmenetel fn (1)

Igen szép vólt Iréne az én *Elmenetelemkor* (25/21).

elmenni in (1)

A' fű, a' mellyen az ő nyája legel, az én nyájamat tőle *el menni* látja és nekem úgy tetszik, mint ha a' kis kutyáját, a' melly körültem sündörgődzik, meg nem esmerném (34/124).

elmeredt mn (1)

Süvöltető irtózást lázasszt bennem mély inségetek, almányi könnyeket hempelygettet ki *elmeredt* szemeimből (3/92).

- elmerülés** fn (2)
...ez elmúlt gyászos esztendőre, 's a' jövőnek reménységére, — e' Cyprusfákra — e' férj *elmerülésre*, 's ez Atyai könyűkre kérlek, éjnek Barátja, esméretlen Lantos! (54/245) — Abban a' nemes Megyében, mellyre én mindenkor idyllimmos *elmerüléssel* emlékezem, a' Barbarismusnak sints helye (T7/159).
- elmerülvén** in (1)
Rozália pedig *elmerülvén* attól a' gyönyörködéstől, a' mellyet ő az esztendőnek és saját életének tavaszában talált, le nyugodott vala a' mirtusoknak illatos berekjében (42/927).
- elmés** mn (3)
...kéntelen az *elmés* paródiákból származó gyönyörködés nélkül el lenni (T5/625). Azt mondja egy *elmés* olasz poéta: a' Poésis Apollónak és a' szegénységnek leánya (44/126).
elmésen (T9/546).
- elméskedni** in (1)
Azt mondja Pope, hogy a' köz elmék és üres fejek nem tudnak egyébből *elméskedni*, hanem csak a' Vallás' tsúfolásából és a' fajtalan dolgokból (T5/497).
- elmésség** fn (3)
...a' szerelemben is szükséges a' tapasztalás, *elmésség* (vagy fortélyosság) mérészség (22/22). Ezt a' könnyű és aprólék gyönyörűséget olly *elmésséggel* fűszerszámozza ő meg, a' mellynek párját alig találni (9/110).
elmésségével (T9/89).
- elmetsz** i (2)
...Belindának... egyik Lockját vagy hajfürtjét alattomba *elmetszi* (T5/569). A' Flórától kiczifrázott Párkák nyújtják vagy *elmetszik* a' megbuultt érzésüeknek életek' fonalát (T7/254).
- elmond** i (4)
Ennek a' munkának foglalátját az imént már *elmondtam* (T5/534).
Elmondom (3/98), *elmondom* (49/9). — *elmondjam* (4/130).
- elmondani** in (3)
...bátran *el* merem véle *mondani*, hogy minden Poétát, Muzsikust, vagy Festőt barátomnak örülök tartani (T8/126).
elmondani (54/28), *elmondani* (T3/99).
- elmondhat** i (2)
A' munkát és a' virtust gyakorló ember *mondhatja el* igazságosan, 's ő viheti végbe azt, a' mit Frantzországnak a' Régenese, amaz esméretes Orleáni Hertzeg mondott vala (52/80).
elmondhatjuk (T5/392).
- elmosolyodik** i (2)
...érkezésemre te karmazsinná leszel, ő halaványtá lesz: háborodva mind ketten kódlúljátok a' Szókat: ő lopva néz tégedet, és te *elmosolyodsz* (19/17). — meglátja a' ráraggatott Tsókokat a' tiszta Vizekben, és *elmosolyodik* rajta (4/29).
- elmúlás** fn (1)
...legyen meg az ő érdemlett betse minden okos nemzetnél a' napoknak *elmúlásáig* (T11/15).
- elmúlat** i (1)
...a' második rendbe vagynak a' 12. 13. 14. és 15. tagú sorok, ezekben már nem csak szép a' megszakasztás, hanem a' tsinos múzsák törvénye szerént elmulhatatlan is, és a' ki ezt *elmulatja*, letakarodják a' Heliconrol (T3/175).
- elmúlhatatlan** mn (4)
...ezekben már nem csak szép a' megszakasztás, hanem a' tsinos múzsák törvénye szerént *elmulhatatlan* is (T3/174). Ez az emberi nemzetségre nézve, nem csak nem ártalmas, hanem hasznos, sőt *elmulhatatlanul* szükséges is (43/73).
elmulhatatlanul (T1/335), *elmulhatatlanul* (52/33).
- elmúlik** i (1)
...az áldott Tavasz *elmulik*, a' füvek meghalnak, és a' Virágok csak durva Kórót hagynak magok után (4/3).
- elmúló** in (1)
...a' Kőszivű gazdagnak álhatatlan és hirtelen *elmuló* szerentséjét ne irigyeld (T1/217).
- elmúlt** in (3)
Vajha én így tölthettem volna *el múlt* napjaimat! (41/79) — Fegyvert kért; és az ő *elmúlt* Vétkeinek helyrehozására már megindult (12/38).
elmúltt (54/244).
- elnevet** i (1)
E' feltételre mind *elnevették* magokat, 's egyszerre mind rá állottak (42/547).
- elnevez** i (1)
A' Régiek természeti módon *nevezték el* akkor ezeket (T5/454).

- elnevezés** fn (1) a' Földnek telyes Birodalmát, és ezeket a' Tündéereket a' földről a' Hajnaltsillagba költözteti, hogy a' Földet Emberekkel ültesse bé (36/24).
Az Árpádra írott Criticámban ennek az *elnevezésemnek* is okát adom (T7/290).
- elnéz** i (2) Ha kedvedet *elnyertem* vélek: tsókolom az én Tsókjaimat (42/23).
És ti barátim, ti kik nékem boldogságom, betsü-
letem, gazdagságom és mindenem valátok, kik
az én hibáimat 's gyengeségeimet a' szívemért
elnéztétek (50/80).
el nézzék (T1/364).
- élni** in (16) Szerelmesek ha boldogul akartok *élni*, varrjatok
himet ezekről, és ne kövessétek Szerelmetekbe
a' szomorú Gerlitzét (34/113). Eddig is így kel-
lett volna *élnem*. E' már az élet! (41/65) — ma-
gamnak 's Kitsinyeimnek kell *élnem*, és munká-
lódnom (T4/121). Kéntelen voltam az útféli szó-
zatokkal meg nem elégedni, és ritkább 's esmé-
retlenebb ígéssel *élni* fordításomban (T4/52).
— ha pedig *élnünk* és örülnünk kell, hagyjunk
élni és örülni másokat is, ez az egész emberiség
philosophiája (9/82).
élni (18/41, 36/149, 39/31, 48/101, T4/168, T5/
302, T7/372, T10/45, T11/77); *élnem* (25/38).
Ik: ki~.
- elnyel** i (2) Hanem most mind *elnyelem* én az ilyeneket,
philosophus leszek én, Uraim! (44/155). Most
az én képzelődésem setét, mint az égallyai fel-
hők, mellyek a' leszálló napot *elnyelik* (54/178).
- elnyelet** i (1) ...a' tényérján egy Kráflivá vagy Fánkká válik,
és véle magát *elnyeleti* (T5/656).
- elnyelni** in (1) Az a' durva német nyelvy, a' melly most már a'
számtalan jó 's rossz könyvekkel egész Európát
el borította, 's a' tudományokat egyedül maga
kívánja *elnyelni* (T11/56).
- elnyelő** mn (1) Jobb vólna bizony, mondá dűnnyögve a' vén
Krémesz, 's *elnyelő* szemeket vete reám (41/291).
- elnyelvén** in (1) Mikor még a' Chaos *elnyelvén* önnön magát za-
vartt kerengéssel tolongtatá egymásba a' tusa-
kodó Lételeket (40/9).
- elnyer** i (5) Azonba az öreg Szaturnus *elnyeri* az Égnek és
- a' Földnek telyes Birodalmát, és ezeket a' Tün-
déereket a' földről a' Hajnaltsillagba költözteti,
hogy a' Földet Emberekkel ültesse bé (36/24).
Ha kedvedet *elnyertem* vélek: tsókolom az én
Tsókjaimat (42/23).
elnyerte (42/771, 1129, T5/318).
- elnyerhet** i (3) ...'s egy tóbeli madár meglövésével most *elnyer-
hetném* azt az élesztő kegyelmet, melyet most
reménylenem nem lehet (3/140).
el nyerhette (42/92). *nyerhesse el* (33/110).
- elnyom** i (2) Ha sokára *elnyomja* az álom; akkor útálatos ké-
pek intselkednek reá nyugvóhelye körül (51/
38). — ezzel ő a' békességnek, a' Józan okos-
ságnak és a' Virtusnak akar egy tartós oszlopot
emelni, melly néktek saját dühösségtek, saját in-
dulataitok és azoknak hatalmok ellen, a' kik
benneteket *el nyomnak*, menedék hely gyanánt
szolgál (T1/72).
- elnyomás** fn (1) Hát azt gondolod? hogy a' Tyrannus, mikor néki
a' körulte álló hizelkedők Temjén-füsttel áldoz-
nak, azt a' Gyülölséget, mellyet *el nyomása* tá-
maszt, azt a' meg utáltatást, mellyet gonoszsága,
korhelsége és feslettsége von maga után, nem
érzi belülről? (T1/263)
- elnyomattatás** fn (1) Ha a' Hazád igazságtalanul bánik veled, ha egy
Tyrannustól bitoltatván meg eggyez a' Te *el
nyomattatásodban*, hagyd el tsendesen, hagyd el
morgás nélkül (T1/182).
- elnyomhat** i (1) ...ne kívánd gonoszság 's unalom által megvenni
azt a' szomoru elsőséget, hogy ember társaidat
el nyomhasd (T1/221).
- elnyomó** fn (2) Ne engedd magadat alávaló adóssává tenni Ha-
zád *el nyomójának* (T1/222). Irigyled ha tetszik,
a' gyilkosnak, az igazságtalan birónak, az *el-
nyomónak* és Árulónak álmát, kiknek a' furiák
vetik meg ágyaikat (T1/288).
- elnyomott** fn (1) Szárogasd leginkább könnyeit az *el nyomott* ár-
tatlanságnak és a' szenvedő virtusnak, nyisd meg
szivedet a' barátság édes érzéseinek (T1/153).

- elnyomva in** (2) és nagy-nevezetű Tudós Budai Ésaías *Eloquent. Professor* Úrnak, mint magános Oktatómnak, köszönhetem (T9/245).
- De a' Jajokból ki menni, a' magát *elnyomva* nem látni, a' magát visszanyerni kívánó, mind el tűrheti (9/38).
elnyomva (10/37).
- elnyúlík i** (3) **elozlat i** (1)
A' Hóld vigasztalva mosolygott le az ő kulats- Félbus az ő tiszta Sűgárral a' Hegykenn a' Fa- tsára; 's ő megelekedve *nyúlt el* a' lágy pásiton, gyot *elozlatta* (7/6).
- danólgatván örömmel egész éjtzaka (3/186). Fe- **elozlatott mn** (1)
jér 's piros Színű Róza Ligetek *nyúltak el* a' Jáz- És a' Patakotska, melly az ő Partjai közt lassú zúgással mormol, az ő *elozlatott* Nedvességé- minok és Jeneszterek között (42/236).
nyúlt el (54/167).
- elnyúlván in** (1) **elozlik i** (1)
A' Parnasszus' hegye, melly Phocisban vólt, és És hogy is ne *oszlanának el* azok ő előlok egy- két tetejét az ég felé botsátván, maga pedig te- szeribe, holott rend szerént tsak a' heves és zi- átrom formán borzasztó meredekeiséggel *nyúlván vatar gyönyörűségekre áhítóznak, a' mellyek az el, a' nézőbe szent rézmést okozott* (T9/507).
- elold i** (1) **elozt i** (1)
Elöldotta végtére az ártatlan Párt, 's azok az Jupiter a' Tsókoknak minden magvát beszédeti, abból Nectárt és Ambróziát készített Hébe által, a több edességet pedig *eloztja* a Földönn (36/166).
- Óltárról felreppenvén puha Szárnyokkal az Ál- **élő mn/fn** (17+2)
dozónénak Mellyére legyentettek (42/510).
- eloldozni in** (1) **I. mn** Azt tartják magok felől, hogy a' természet, vagy a' mint ők hívják az Isten, e' Világnak min- De ha szabadon visszatérek az én régi Békói- den *elő* állatit, az ő birodalmuk alá vetette (41/ 198). Gyönyörű pázsit terjedt el a' Látás végé- mat *eloldozni*, soha sem fogom többé megszo- rongatni Nyűgőkkel Lábomat (7/29).
- elolthat i** (1) **II. fn** Jer tehát, kis Méhetske, járjuk fel a' Réte- ket, most mikor körülöttünk minden *Élők* moz- gásba vagynak (4/33).
élők (T3/462).
- Ezt csak a' vénség jege *olthattya el*, vagy ha va- laki a' Serráilba, 's Hárembe igyekezik promoti- ót kapni (43/69).
- elolthatatlan mn** (1) **előad i** (10)
Egy *el olthatatlan* tűzről van emlékezet a' külső ...és a' miket ez utólsó helyre tett bővebb Excur- Levelekben, melyről még eddig egyebet nem tudhatunk (43/57).
- elolvasni in** (1) **előadom** (T7/67, 294), **adja elő** (T5/85), **előad- junk** (T3/113), **előadám** (T7/316). — **elő adnánk** (T3/218). — **előadjam** (7/48).
- Közönséges dolog az Authoroknál Elöl-járó Bes- zédet írni: de még közönségesebb az Olvasók- nál, azt soha *el* nem *olvasni* (T7/3).
- elolvastatik i** (1) **eloquentia-professor fn** (1)
...és én hozzámis egygy Deák se merjen jönni vagy szólni, ha Tsak Coll. Ellenségének nem akarja mondatni magát, ezen infámáltatás pedig a' Deákság előtt *elolvastasson* (45/35).
- ... 's magára a' Poézisra való hajlandóságomnak jókori vezérlését Tiszt. T. Kováts József Körösi prédikátor Úrnak mint közönséges Tanítómnak,

- előadandó in** (1) teletet! (T7/428)
Hármat kell az Epopeiában gondolóra venni, 1) *előbb* (41/274, T3/72).
- előadás fn** (12) **előbbi mn** (6)
Bizonyára valamint az egész Poézisnak, úgy Ti adjátok e meg az elsenvedt Pannóniának az ennek is fő célja az emberi Szív' jó vagy rossz, és [nem] olly nagy ugyan mint az *előbbi*, hanem minden fajánál legkedvesebb illatú (T9/634). *előbbi* (54/228, T3/82, 489, T7/172).
- előadás fn** (12) **előbeszéd fn** (18)
Bizonyára valamint az egész Poézisnak, úgy Ti adjátok e meg az elsenvedt Pannóniának az ennek is fő célja az emberi Szív' jó vagy rossz, nemes vagy erőtlén, okos vagy bohó voltának *előadása* (T7/361). — a' Dalnak egész *előadása*, minden kifejezése és telyes folyamatja könnyen menő, természetes, eggyűgyű, kellemes és jóhangzású légyen (T9/44). *előadásunk* (T5/490), *előadása* (T5/524), *előadásunk* (T9/35), *előadást* (T5/91), *előadásának* (T7/375), *előadásban* (T5/521), *előadásában* (T8/7), *előadásból* (T6/389), *előadásával* (T9/123), *előadásunkkal* (T7/184).
- előadhat i** (1) Még a' ki rá veti is fejét az *Előbeszéd'* olvasására, belé unatkozik; minthogy az többnyire mind Tanítói, Atyai, vagy Audientziás tónuson vagyon írva, 's többnyire mind egy a' foglalatja (T7/25). *előbeszéd* (2/24), *Előbeszéd* (T2/cím, T4/cím, T7/cím, 45, T8/cím, T10/cím), *Előbeszédet* (T7/8, 21), *Előbeszédnek* (T7/1), *előbeszédben* (T9*/175), *Előbeszédjébe* (T5/583), *Előbeszédemben* (T7/29), *Előbeszédjében* (T9*/454), *Előbeszédemen* (T7/33), *Előbeszédjeimen* (T7/38), *Előbeszédül* (T5/544).
- előadni in** (3) **előbeszél i** (1)
Rajta, Melítész! itt a' jó alkalmatosság, titkonn *előadhatod* most Szerelmednek Kínjait, próbáld meg, bátorkodj (42/677). Szállj le a' gyönyörű Esthajnalból, 's *beszélld elő* mennyi édes Kínt, melly tökéletes örömet szerettek a' tiszta Tsókok az én Melítészemnek és Rozáliámnak (42/43).
- előadni in** (3) **előbeszélhet i** (1)
...én a' kettőt egybevetvén rólok való értelmel itt *előadni* bátorkodom (T5/335). Hanem épenn ebből gondold el, hogy *elő* nem *beszélheti* azt maga az a' Száj, mellynek Szerentséje vólt azt tapasztalni (42/572).
- előadódik i** (2) **előbeszélni in** (1)
Polymnia, vagy Polyhymnia... itt úgy *adódik elő*, mint a' ki különösen a' Muzsikának az Isstenasszonya (T9/778). Metasztázio' Sonettje a' Venetizai Dámákhoz, mikor *előadódott vólt* Az Elhagyatott Dídó az ő első Drámája (11/1). Millyenné lettem én akkor, azt, a' mit én akkor gondoltam, azt, a' mit akkor mondtam, *előbeszélni* nem tudom (23/22).
- előadott in** (1) **elődbe hsz** (2)
...a' tőlem *előadott* történeteknek nem másoknak, hanem igazság után írottaknak kell lenniük (T7/190). Eggy csomó szalma töréket vetnének *elődbe*, mikor már el aléltál, hogy meg ne dögölj (41/394). Kövesd tehát, Halandó, akar micsoda állapotban légy, a' néked *elődbe* terjesztett planumot, hogy el érhesd azt a' boldogságot (T1/145).
- előáll i** (3) **előérkezhet i** (1)
...amazoknak kedvekért ollykor ollykor enyelgő tekintettel *áll is elő* a' Zaffó' könnyű kantusában (T2/14). A' gyermekség után az emberkori idő hasonló s különböző szinokkal *áll elő* (48/51). *elő állott* (43/52). ...de az ütközetet más nap reggelre hagyják, hogy a' segítség *előérkezessen* (T5/677).
- előbb hsz** (4) **előfizetés fn** (1)
Nem azt mondhatom é magam is néked, a' mivel *előbb* magad intettél? (54/239) — Adják az Egek, hogy egész nyaláb remekék homályosítsák meg minél *előbb* ezt az én csekély Próbáté- Ezt *elő fizetésre* nem nyomtatták, mert a' nem igen szokott az Auctornak becsületére szolgálni (43/237).

- előfordul i** (6)
Erről többet várunk Utópiából: minhogyt itt ebbe a' mi Világunkba, hol csak a' valóságok *fordulnak elő*, ilyenekhez — hálá legyen a' jó — és szép gondolkodásnak, szerencsénk nem igen van (43/232). Négy féle vers neme *fordul elő* az én Lillámban (T8/172).
előfordul (T3/537), *fordul elő* (T6/111), *fordulnak elő* (T3/238, T7/244). L. még **előfordul**.
- előfordulás fn** (2)
...ez a' Periodusa vagy is *elő* meg *elő fordulása* a' különböző soroknak, közönségesen Strofának mondatik, magyarul fordulatnak (T3/277).
- előfordulni in** (2)
Jollehet azt mondtuk hogy a' sarkalatos szókbá ugyan azon betűknek kell *elő-fordulni* (T3/425).
előfordulni (T9/741).
- előforduló in** (3)
A' Munkájában *előforduló* Személyeknek külön külön erköltsi Charactert ád (T5/201).
előforduló (T2/19, T5/465).
- előfordult in** (1)
...ki ütözhetik meg rajta, ha a' míveltebb nemzeteknél az *előfordult* állapotokra írogatott vereszetek olyan kedvetlenségbe, sőt meg vetett tsúf hírbe, szóba keveredtek (T10/64).
- elógyakorlás fn** (1)
De ha azokat az *elógyakorlásokat* sem rejtem el nemzetemtől, a' mellyek Muzsámat a' nagyobb probákra mérésztették (T5/696).
- előhányott in** (1)
Mit mondasz, Danae? mennyi kellemetes Festéseket rakna öszve ezekből a' rend nélkül *előhányott* képekből egy poétai Watteau? (33/70)
- előház fn** (1)
Most menj bé az *Előházba*; ott bővebb discursusra várattatol (T7/39).
- előhivat i** (1)
Megvan: Lagzi Keresztelő Ennek legjobb Flastroma Vőfit kell *hívatni elő*, 'S Ma Sógor, hólnap Koma (43/619).
- előhoz i** (4)
...s a' melly szép megjegyzését ottan *előhozza* X. Leo Pápának (T9*/91). Óh be jó Valami az, a' ki ezt *elő hozza* a' kedvetlen Tél után (4/47).
hozott elő (T6/307). — *hoz elő* (41/382).
- előhozni in** (1)
...tsak hat Heroica Epopoeiát mutathat még ez a' hat ezer esztendő Világ; és, a' mi tsudálatos, soha még egy Nemzet sem tudott a' maga kebeléből kettőt *előhozni* (T5/169).
- előhozódik i** (1)
Előhozódtunk együtt-másutt az időjárásról, a' télről... a' mik a' mindennapi beszélgetésnek, vagy kezdete, vagy pótolói szoktak lenni (T7/51).
- előhozott in** (1)
...akkor ilyen formán esik a' sarkalatos változtatása a' fellyebb *előhozott* példákba (T3/563).
- előhúzni in** (1)
Ebből a' sántzából kell nekünk ötet *előhuzni* (T1/366).
- előjön i** (1)
Illyen Intermezzo ritkán esett meg, kivált ha vegyes volt a' Társaság, hogy *elő* ne *jött volna* a' Fársáng (T7/56). Amaryllyis, az az, Kir. Tanáts. És Magy. Orsz. Fő Orvosának, Schraud Úrnak, ki itt Mílon név alatt *jön elő* (54/36).
- előkezd i** (1)
...mintha a' tsípés' Fájdalma még sem szünet volna Ajjakamonn, több ízbe is *elő kezdettem* véle e' halálos Orvoslást (42/666).
- előkiált i** (1)
De a' mint mondám azok a' kegyetlenek *elő fogják* pénzen bérelt fejszéseiteket, botossaitak... és sintérjeiket *kiáltani* (41/144).
- elől hsz** (2)
Itten az 1^{ső} példába elébb váltogatva, azután fojvást mennek a' sorok — a' második példába *elől* körbe mennek hátul fojvást (T3/322).
elől (T3/323).
- elől nu** (5)
...én ugyan nem futok az *elől* az ösztön *elől*, mellyet magambann hordoztat a' Természet (40/5). Az én Haragom *elől* a' te Gyönyörködésed majd hová tud futni? (6/53)
elől (33/94, 42/1107).
- előladatandó in** (1)
A' Nagyok már ma tsak a' köz füleket gyönyörködtetik: noha módjával ezek sem megvetendők, kivált ha az alább *elől adatandó* szépségekkel fűszerszámozzuk unalmas voltokat (T3/153).
- előle hsz** (6)
A' hitszegés felől való gyanúság, lidértz módra

megtsalja az ő érzését, 's Örangyalának képe messze rándul *előle* (51/14). A' reménység szaladt *előlem*, sebesebben mint a' hirtelen támadt Szél (53/22).

előled (54/225), *előllök* (41/321), *előlök* (52/37), *előlünk* (48/31).

Ö: *ő~.*

előfordul i (1)

Igy a' Consonansokra nézve is nem elég hogy ugyan azon betűk *fordulnak elől* mind a két sarkalatra (T3/374).

előjáró mn (2)

Közönséges dolog az Authoroknál *Elöl-járó* Beszédet írni: de még közönségesebb az Olvasóknál, azt soha el nem olvasni (T7/2).

Elöl járó (T7/1).

előmbe hsz (3)

...vagy ha *előmbe* raktátok volna, melly írtóztató az én vétkem, melly egy ember életében járó iszonyú büntetés legyen annak következtése (45/83). Ez a magamtól *előmbe* szabott törvény kényszerített arra is (T4/27).

előmbe (T5/76).

Ö: *én~.*

előnkbe hsz (3)

Szokatlanak látszik előttünk a' vallás, ha annak ágazatait nem azon a' nyelven adják *előnkben*, a' mellyen annak gyakorlása parantsoltatik (T11/39). *előnkbe* (T5/108, 412).

előnyújt i (1)

De minekutánna ő is *elő nyúlytotta* az ő legédebb rózáját... meg tsattantak kedves Ajjaki, 's öszveütődtek a' mi Tsókjaink (42/596).

előre hsz (12)

Ah, *előre* látom, mennyi kárt tett volna egy okoskodó számár (41/185). Ezt *előre* bocsátván, a' következendőket könnyebben meg érteni (T3/232). De ezt az egy Kérdést most teszem meg *előre* az egész Munkára (T6/22).

előre (18/10, 41/490, 43/496, 49/4, T6/76, 215, T8/93, 100), *előre* (48/118).

elősködik i (1)

...mind én előttem *elősködtek*, sőt egyéb rab állatjaikat is az én fáradságomból 's gyűjteményemből tartogatták (41/45).

előszed i (1)

Ébredj fel halálos Álmodból, *szedd elő* minden erődöt szerentsétlen (42/197).

előszedhet i (1)

Mégis annyira *elő szedhettem* megígézett erőmet, hogy meg tudtam őket e' néhány Szókkal szollítani (42/440).

először hsz (18)

Most szerentséltetem *először* Múzsámat a' pásztori Poesisban (54/14). Én elhagyok egy állhatatlan, Te elvesztesz egy igaz Szívet: nem tudom, Közülünk *először* ki fog megvigasztalódni (9/59). — ah, a' te Szereteted jöjjön *előszöris* megvigasztalni (10/59). Magyar Nyelv! édes Nemzetemnek Nyelve! te általad szollaltam meg *leg először*, te általad hangzott *először* az én füleimbe az édes anyai nevezet (T11/81). *először* (26/2, 40/178, 41/123, 51/14), *elősször* (22/13), *elősször* (T9/658, 750), *Iör* (48/84); *legelőször* (36/89, 42/137, 949, 54/109, T11/83).

előtalál i (2)

Mondd meg bár egy embernek akar mellyiknek, a' kit leg elsőben *elő talál*sz: (41/412). — ezer édes ígéző képze-leteket *talál elő* 's azokat a' legkönnyebb móddal festi le (T9/106).

előtt nu (65)

Én állhatatosan hiszek a' hatalmas Szeretetbenn, hogy még titeket e' boldog Templom Oltára *előtt* foglalak látni (42/912). Hogy esmeretlen nem vagy mások *előtt*, az én Verseimnek Munkája az (20/14). Szép vagy; szerelemre méltó vagy; ékesnek látszol az én Szemeim *előtt* (28/6). Még az Arany idő *előtt* ezenn a' Világonn nem vólt egyéb, tsak Tündérékés Rózsa (36/1). — az a' Vallás, mellyet örömmönek, diszemenek, 's vígasztalásomnak reménylettem, maga *előtt* únalmassá, sáfárjai *előtt* meggyülöltté, fiai *előtt* semmit nem reménylővé tett (45/41-2).

előtt (3/180, 6/34, 33/25, 34/22, 149, 36/178, 41/298, 338, 42/37, 77, 174, 225, 426, 610, 693, 749, 794, 916, 1088, 43/30, 97, 44/225, 228, 233, 45/10, 11, 11, 35, 46, 70, T1/44, 200, 290, 323, 366, T3/364, 485, 487, T5/66, 175, 347, 579, T6/122, 379, T7/221, 250, 305, 321, T8/37, 184, T9/232, 423, 504, T10/78, 94, T11/57), *előtt* (41/409), *előtt* (36/41).

Ö: *az~, ez~.*

- előtte** hsz (47)
A' Zephyrusok *előtte* lengedeznek, hogy minden helyet, ahová ő leszáll, virágokkal béterítse nek (33/134). Most beszéllek igazánn: nem tsak szép vagy *előttem*, nem tsak az vagy *előttem*, kinek párja nintsen (10/29-30). — Tétisnek, és Galatéának, 's Glautzisznak, és Dórisnak fogom *előt- ted* énekelni a' Szerelmeit (21/16). Azután éreztesd meg vélek valójába, fessd le *előttök*, hogy a' Természet minden szamarat szabadnak teremtett (41/115). — és a' Szerző egész meglelkese- désben áll *előttünk* (T9/31). — és *előtettek* egygy keskeny egygy piperétlen egygy Rousseaui scéná- ját nyitnám fel az én hátra lévő életemnek (44/12). *előtte* (42/169, 213, 923, 982, 1009, T9/26), *előtte* (T9/724), *előttem* (4/139, 6/42, 9/34, 10/32, 25/ 8, 34/42, 41/40, 75, 410, 42/1110, 44/78, 53/26, 54/18, 167, T4/18, T5/683, T8/39), *Előttem* (9/ 31, 32), *előtted* (4/69, 54/209, T1/147), *előttünk* (52/75, T3/104, T5/110, T9/34, T11/38), *előtte- tek* (49/29), *előtettek* (45/99), *előttök* (36/136, 42/787, 886), *előttök* (36/34).
Ö: *ő~*, *minek~*; *énelőttem*, *teelőttem*.
- elővesz** i (3)
Hanem ímé ismét intlek tégedet a' hatalmas Szerelmem Istenek' Tanácsából, *vedd elő* újra Szí- vedet (42/721).
vesz elő (T6/47). — *vegyük elő* (42/540).
- előz** Ik: *meg~*.
előzni Ik: *meg~*.
előzvéni Ik: *meg~*.
- elpallérozott** in (1)
...a' nyelv is selyp és erőtelen, a' minn azok az *el- pallérozott* kis Aziáták persziflaskodnak (T9/445).
- elpazérol** i (1)
Melly nagyonn vétkezne ő ellene az a' Terem- tés, a' ki e' Munkára termett betses Órákat he- nyelésbe és lomha Korhelkedésbe *pazérlaná el* (4/52).
- elpirít** i (1)
Gondolod-é, hogy azt a' kevély udvari embert... azok az alatsónyságok, mellyek[re] néki a' gyá- va fejedelem gratziájának megnyeréséért kell vetemedni, lelkének belső rejtekébe *el* nem *pi- ritják?* (T1/269)
- elpirul** i (6)
Az első Izbenn épenn, mikor én a' Szerelmemről beszéltem Néked így *pirultál el*, így mosolyog- tál, kegyetlen Nitze (19/20). Ha az én Orátzió- mat megvető indulattal fogadtátok volna; ez a' következése lett volna, hogy én alatsonyúl gon- dolkozván tettemről, *elpirultam volna* magam- tól, magam megdorgálván magamat (45/82).
Elpirulsz (18/37), *elpirúlt* (12/36), *el pirúlt* (42/ 450, 1098).
- elpirulás** fn (1)
Ah, az a' Mosolygás, az a' véletlen *Elpirulás* tu- dom, mit akar mondani (19/19).
- elpirulva** in (1)
Te nem felelsz! Lesütöd *elpirulva* Ortzádat! (18/36)
- elpuhít** i (1)
...és hogy innepi heverésünk se *puhítsa el* Tag- jainkat, fogjunk a' Testnek édes gyakorlásihoz (42/381).
- elpusztít** i (1)
...az Ellenség majd rájok üt őket tüzzel vassal *elpusztítja* (4/187).
- elpusztítás** fn (1)
...Lyciának *elpusztítását* 's egyéb efféléket vagy elhallgatván, vagy tsak mellesleg említvén (T5/ 187).
- elpusztítva** in (1)
...Lelkem' Békeségét örökre elvesztettem, Nyú- godalmam kies Térjét *elpusztítva* szemlélem (42/337).
- elpusztul** i (2)
...ez a' falu többé nintsen; hihető, 200 eszt. alatt *elpusztúlt* (T9*/687).
pusztul el (T4/160).
- elpusztult** mn (1)
Rettenetes Csend fekszi *elpusztúlt* világomat, mint a' föld indulástól öszved[ú]lt tartományt (54/183).
- elrag** i (1)
Bolondság! rúgjátok föbe vad Uratokat, *ragjá- tok el* a' pórászt (41/93).
- elragad** i (4)
Szerentsétlen esztendő! haldokló karod *ragadta el* tőlem a' kedvelltet (54/275). Minthogy *elra- gadta* Idát, A' Török Basa Leányát A' Trójai Plebanus (43/581).

Elragadja (36/156), *elragadták* (42/245).

elragadni in (1)
Nem: a' te pálmáidat nem kívánom *elragadni* tölled (22/32).

elragadt mn (1)
Elment ő, én pedig *elragadt* Szemekkel kísértem ötöt a' Berek sűrű homályáig (42/451).

elragadtatás fn (5)
...s olly szerelmes *elragadtatásba* indult az Erdős Domb' Meredekjének, mintha óhajtott Róziájának Kebelébe ment volna bizonyosan (42/208). — egy hitvány merítő Vedérnek *elragadtatásáért* (T5/517).
elragadtatásban (33/25), *elragadtatással* (33/105, 52/73).

elragadtatik i (2)
...eggyet pillant, 's mind lehullanak a' Mellyére, vagy a' sebes Pillantásba kapaszkodván azzal együtt *elragadtatnak*, a' többiek nagyot katzagnak rajta (42/820).
elragadtatnak (36/68).

elragadtatott in (3)
Az *elragadtatott* Hajfür, írta Pope, fordította Cs. V. M. (T5/564).
elragadtatott (T5/613, T7/102).

elragadtatva in (2)
...ejtsetek akkor egynéhány könnyeket én mellettem, mikor az én már lankadó félben lévő pillantásim a' Menny körül *elragadtatva* tántorognak (50/82). Hijjában bizol azokban a' magok hasznokat kereső Istenekben, a' kiknek jól tevőségeket Te *elragadtatva* tsudálod (T1/102).

elrakás fn (1)
...a' Vers tsinálás pedig, tsak a' szózatok hangjának bizonyos régulákra vételére, 's külső *elrakására* ügyel (T3/7).

elrakni in (1)
Erre a' három graditsra lehet *elrakni* a' felvett Személynek tselekedetét is (T5/100).

elrejt i (4)
Hányszor *rejt* *el* magát két kis Ajak rózsái között, vagy a' pillogó Szemhéjjatskák alá, vagy ama' pitziny gödrötskébe, mellyeket a' mosolyodás ejt a' szép Ortzákon? (40/170)
rejt *el* (T5/697), *elrejt* (5/13). — *elrejtse* (9/7).

elrejtett mn (1)
Ti, a' kik az első Szempillantástól fogva, mikor szerelmessé lettem, az én Kebelembe *elrejtett* Szerelmet megesmértétek (25/17).

elrejtetve in (1)
Van egyg leselkedő tűzhely a' Hamú alatt *elrejtetve* (26/4).

elrejthet i (1)
Hogy útálatos formáját *el rejt*hesse az a' Szentnek látszó babonaság, mindig az köz-haszon fátyolával és az Igazság paizsával fedezte bé magát (T1/361).

elrejtődik i (1)
A' te Szépséged nem érdemlette, hogy *elrejtődjön* a' Naptól (6/20).

elrejtve in (3)
Elrejtve voltál Kastélyodba, és a' Nap sajnálta, hogy nem lát, a' Hold fájlalta, hogy búban sírva szemlél (53/4). — Kőszálak és a' Hínárok között feküsznek *elrejtve* a' Nappal Sűgáritól (8/36)
elrejtve (21/22).

elrémül i (1)
Ekkor *rémültem el*, 's ájulva buktam lábok közé (41/305).

elrendelés fn (2)
Illyenek a' Leírások, a' Képek, mellyeknek a' festés és jó *elrendelés* által nagy aesthesis erejek vagyon (T7/373).
elrendelése (T3/129).

elrendelni in (1)
...és ezt a' három különböző nemet, a' mi magyarúl Szamótza, Szeder, és Eperj, Linnénél pedig Rubus, Fragaria, és Morus illyen formán *rendelni el* (T9/667).

elrepül i (5)
Ezt mondván a' kellemetes Bézer bíborszárnyain *elrepült* mennyei fényt hagyván maga után a' setét Gallyak közt (42/202). Óh hányszor *repültek* ők *el* a' pompás Kastélyok felett nemes Útállással, hogy a' Gazzal fedett Kúnyhóba meglátogassák a' homályba fekvő Virtust! (42/880)
elrepül (48/64), *repülnek el* (36/130), *elrepült* (36/99).

elrepülvén in (1)
...s Lelkemis mintha egyszerre ki szakasztódott volna Mellyemből, *elrepülvén* vélek, e' Pa-

raditsom gyönyörű Narantsánn kezdett legelni (42/423).

elrettent i (1)

...a' Németek, és minden Európai tudós nemzettek megtartják ugyan a' Görög nevezetet, de az engem *el* nem *rettentett* (T5/468).

elrettenthet i (1)

A' mi pedig magadat illeti: sem rabi lántzod, minthogy azt különben-is viselned kell sem halálod, minthogy az valamikor akkor csak ugyan utól ér, nem *rettenthet el* ettől a' szándéktól (41/161).

elromlani in (1)

Akhilles... kinek jelenléte nélkül a' Trójai pompának az Isteni végzések szerint *el* nem lehetett 1000 hajók által is *romlani* (T5/185).

elrongált in (1)

De valyon hát csak azért teremtettet e az ember... hogy esztendőről esztendőre nyomorogjon a' nyomoruságok rabláncjai között? mind addig, míg végre *elrongált* testéből nyomorult lelkét a' halál a' semmiségbe vissza hívja? (48/73)

elront i (2)

A' ki maga vesztén nevet, bolond az; a' ki másén tapsol, gonosz az: de a' ki magát *elrontja*, az is gonosz, és ha másért *rontja* magát, gonosz is, bolond is (54/203).
el rontja (T1/80).

elrontás fn (2)

A' Republica baráti hizelkednek magoknak azzal, hogy sem Solitude, sem Morosite, sem La Trappe, sem a' Celibek' Vendéje az ő köz-jóra való törekedéseknek *el rontására* elég erővel nem birhattak (43/37).
elrontását (45/20).

elröhög i (1)

Hö, hö, hö! Majd *elis röhögém* magamat (3/23).

elrúgott in (1)

...a' gyáva tehénnek, melly csak hogy fösvény Gazdájának tárházát tölthesse, meg vont a' *el rúgott* kisded borjától a' tápláló tejet (41/51).

elsápad i (1)

Hogy tégedet mindenkor fényesebbé, tisztábbá tegyelek, éretted Napokonn 's Éjtsz[ak]ákonként *elsápadtam* (14/18).

elsápadva in (1)

...amaz *elsápadva* kuncsorog emennek liliomiért 's rózsáiért (T7/246).

elsárgul i (1)

látta az ő Balgatagságát (gyermekségét), elpirult a' Szégyenlés miatt: a' Bosszankodás miatt *elsárgult* (12/37).

elseje fn (1)

Íram Pozsonyban, 1. Nov. 1796. (T2/29).

elsenyedvt mn (1)

Ti adjátok e meg az *elsenvedt* Pannóniának az előbbi diszét? (3/169)

elsetétedés fn (1)

...gondolatim kacskaringós villámfarkok, melyeknek rövid fényjek után még borzasztóbb az *elsetétedés* (54/182).

elsikolt i (1)

...*elsikoltják* magokat: Jaj, a' Mém! jaj a' Mém! 's félre ugranak onnan (4/166).

első szn (134)

Az *első* angyalnak, vagy minek tartja magát, a' másik barommá teszi magát (41/261). Imé minden szarvasok, őzek, nyúlak, az én *első* kiáltásomra sereggel fognak hozzád jöni (41/470). A' magános Forrás' Szélénn leülvén az *első* Virradáskor, óh Fillis, azt álmodtam, hogy te véled vagyok (23/6). Már nintsenek az *első* Hajnalnak az ő híves Harmatjai; már az Égből többé nem hull az Eső, hogy megújítsa a' Fűvet és a' Virágot (8/5). Az *első* Izbenn épenn, mikor én a' Szerelemről beszéltem Néked, így pirúltál el (19/19). — 's én is annál fogva fő számai ranggal hordtam az *első* Juhászának tergenyéjét (41/228). Azt tartom hogy az *elsőbb* fél nagyon is sokra ment; ez pedig nagyon is kevésre (T8/137). — te általad kérte az én tsetsemő szám a' leg *első* magyar eledelt (T11/86). Kántáta I. Ferentz Császár Születése' Napjára (15/cím).

első (10/11, 11/2, 12/cím, 19/27, 25/16, 36, 26/cím, 36/22, 198, 40/7, 18, 109, 41/229, 415, 42/61, 319, 346, 352, 358, 379, 387, 397, 434, 502, 769, 913, 949, 994, 43/119, 348, 626, 44/123, 45/127, 46/6, 48/44, 50/35, 54/22, 29, T3/47, 169, 281, 285, 305, 495, 499, 527, T4/203, T5/37, 39, 272, 451, 578, 596, 598, 719, T6/1, 97, 187, 331, 340, T7/48, 424, T8/41, T9/26, 241, 283, 315, 358, T11/31, 34, 37, 43, 88), *Első*

(33/1, 42/26, 54/69, T3/1, T5/1, 181, T7/106, 210), *első* (T6/297), *I^o* (T3/290), *I^ó* (T5/603) *I^{só}* (T3/3, 321, 326), *Isö* (T9*/213) *I.* (36/279, 43/43, 58, 64, 534, T3/12, T5/3, T7/9, 21, 30, T8/172, T9/581, 591, 626), *I* (T3/209, 358, T4/114, T5/19, 90, 93, 101, 108, T6/395), *I.* (43/1, T3/cím, 177, T6/1, T9/1), *elsőn* (54/76), *elsőnél* (T7/17); *legelső* (3/72, 9/12, 42/192, 737, T4/80), *legelsőnek* (T7/46, T9/546).

elsőbbben hsz (8)

Ezt látván Kloé, *elsőbenn* is a' Viadalra rendet szabott, 's azután így szóllott (42/551). *Elsőbenis*, Uraim! ti hozzátok szólok (44/201). Mond meg bár egy embernek akar mellyiknek, a' kit *leg elsőben* elő találsz (41/412). *elsőben* (38/4, T4/12, T6/199), *Elsőben* (T4/17); *legelsőben* (42/988).

elsőködik i (1)

Colin elszenvedi az ő rivallisait, Lisette pedig az ő rivalisnéit, Kolin a' magához egyenlői között *elsőködik*, Lisette pedig az ő Leánytársai között (34/97).

elsőrangú mn (1)

...én azzal nyugtatom meg magamat, hogy jobban szeretek középszerű Original lenni, mint *első rangú* Fordító (T7/426).

elsőség fn (3)

...a' tős-gyökeres Magyar szók felett, se nyilván se titkon, sem erővel sem szép szín alatt, *elsőségre* ne héjazzanak (T4/151). *elsőséget* (T1/221, T9*/571).

elsőszülött fn (1)

Kétséges voltam *Elsőszülöttemnek* szerentséje felől, és ezen az okon nem is bátorkodtam azt a' Versmértékkel megszorítani (54/15).

elsuhan i (2)

...óh akkor rántzba szedett szemöldökkel *suhantok el* a' plebecula zavart sikoltásai mellett oda a' hol a' Nagyobb Lelkek tsak biztató szóval tsak integető ujjokkal hívnak engemet (44/52). *suhantak el* (42/53).

elsül i (1)

Ha igyekezete *el* nem *sül* is... leg alább magába Háládatosságot fog érezni, hogy Próbát tett (T1/390).

elsült in (1)

Ámbár *elsültt* Homlokom legyen, két görbe Vál-

laimmal, egy árnyékos setét Völgyet elfed a' Hegy a' Nap' melegétől (8/42).

elsüt i (1)

Vajha minden fösvénynek, minden Nagyravágyónak, minden bújálkodónak beléolvashatnám a' szívébe ezt a' kurta philosophiát! hány rettenetes bűnnek a' tsiráját *sütném el* általa (T9/86).

elszabadult in (1)

Hosszú Panegirust tartott a' szabadságrul egy *elszabadult* Szamár s boszszankodva beszélte el a' mezei szarvasnak a' szolgaság kínjait és az ő Urának Tyrannismusát (41/18).

elszaggat i (2)

Ha valami kótzódás támad köztök az tsak tsekély szellőtske, a' melly nem hogy az ő Lántzokat *elszaggatná* sőt inkább öszvébb szorítja (34/107).

elszaggatnák (41/89).

elszaggathat i (1)

Éppen mert a mi hitünk egyedül való fő java a Krisztus, nem kell hát a világi hejába valósággal meg elégedni, mert valyon mitsoda is *szaggathatná el* azokat a ragados lántzokat, amellyekkel a' Világhoz vagyunk köttetve a szüntelen emberi változással együtt (48/181).

elszakaszt i (1)

Ez Tégedet meg fog vigasztalni, ez szivedet attól a' kinzó félelemtől... melly azoktól az emberektől, a' kiket szeretned kellene, *el szakaszt*, — meg szabadítja (T1/120).

elszakasztatik i (1)

...vagy mikor én töllem a' szép napnak fénye és önnön tudásom a' sir halmok által *el szakasztatik*, az én hamvaim azon megne háborodjanak, hogy ti nekem is voltatok valaha Tanítványim (49/51).

elszakasztott in (1)

Lelkemnek *el szakasztott* részetskéi! ha az én egyedül valóm engem nem szeret repüljete fel az Égbe és ott várjatok engemet, mert én haldoklok (39/26).

elszalad i (3)

El szalad vig ordítással (41/338).

El szaladt (41/494). — *el szaladtam volna* (41/191).

- elszaladni in** (1) *El akar szaladni; de alatta a' föld hátra vonúl, és ötet magával együtt visszarántja (51/41).*
- elszállong i** (1) ...lelkem pedig egy nagy egy hideg egy végső sohajtássá válva *szállongjon el a' Lilla kebelén (53/44).*
- elszánván in** (1) Melítész azomba *elszánván* magát egy olly próbára, melly határvonás volt néki az élet és a' halál között (42/1005).
- elszáradi i** (1) Mert eljő a mindenpusztító Tél, mikor a' Virágok *elszáradnak*, a' Patakok bé dűgulnak, a' földet jég és fagy lepi el (4/122).
- elszáradott mn** (2) Isten hozzátok! Nyugtassátok békével szerelme-seink *elszáradott* tsontjait (3/213). *elszáradott (3/65).*
- elszégevenül i** (1) Vak halandók! kik annyira esdekletek a' vagyon után, nézzétek ezt a' záros koporsót melybe a' döglött aranyat őrzitek 's *szégevenüljete el (37/23).*
- elszéleszt i** (1) Avvagy ha fájdalokat más szeretete által *elszélesztik* Lisette Colinhoz vissza jön, és Colin Lisettehez (34/105).
- elszenderedett in** (1) Eljő a' halavány Hold, hogy éjjel mintegy lopva katszongasson *elszenderedett* Földünkre (40/29).
- elszenved i** (3) *Szenvedjük* hát *el* az Urnak mi reánk bocsájtott tsapásait és jusson eszünkbe hogy mind nyomorúság alá vettettünk (48/183). *elszenvedi (34/95), Elfogom szenvedni (16/22).*
- elszenvedhet i** (1) ...'s több efféle deákos concursusokat nyelvünkben *el* nem *szenvedhetjük (T6/12).*
- elszínetlenedik i** (1) Beporozva a' Napra szemközt *elszínetlenedik* a' Zöld Bikkfa, melly az ő Zöldágának új Díszéből gallyait kivetkezteti (8/10).
- elszórt mn** (1) De légyen bár a világ olyan kegyetlen Faraho a' ki szüntelen való munkával kínozza a kegyetlen sors által *elszórt* Izraelitákat, még sem kíván-
- koznak a szolgálat házából a földről a szabad Kanaanba, a mennyek országába (48/168).
- elszökik i** (1) Tavasszal ismét *elszököm* az Uramtól, 's késő őszig itt lakom közöttetek (41/450).
- elszunnyad i** (4) Tszak néha hallatszott a' Nyárfák tetejéről a Vadgalamb' nyögése, 's a' bokrok közül a' Fülemile' Énekének utolsó hangotskája, mellyenn *elszunnyadott (42/50).* Alig mondá, 's *elszunnyadott* — örökre *elszunnyadott (54/105).* *szunnyadott el (51/22).*
- elszunnyadt fn** (1) Ez atyai ujjak — ezek fogták bé félig lezárt szemeit, 's óh Mílon! hidegebbek voltak ezek, mint az *elszunnyadttnak* ortzái (54/107).
- élt in** (1) ...egy Ánglus Gavallér, Belindának (költött neve egy valósággal *élt* Ánglus Kisasszonynak) egyik Lockját vagy hajfürtjét alattomba elmetshi (T5/568).
- eltagadhat i** (1) Én ugyan ezt a' felosztást igenis helybehagyom, és minden eddig valók közt legerányosabbnak esmérem: de hijjánosságait sem *tagadhatom el (T5/59).*
- eltalál i** (1) Nem *találtad el* jó Öreg. Eggyik sem okozta (3/21).
- eltalálás fn** (1) Vajha azt a' nagy Interesszét, a' mit a' XVIban a' Ferentz névre való allusióknak *eltalálásából* veszek, a' XVből is olyan praecise vehetném! (T6/181)
- eltalálni in** (2) Ezt hová küldi titokba vagyon, de könnyű *el találni (43/180).* Hát ha még minden darabnak az utolsó sorába rendszerént Epigrammai evolútiót kell várnom, sőt sokszor előre is *eltalálnom (T8/101).*
- eltávozás fn** (1) A' te Filénod eggy kínos barbarus *Eltávozása* után te hozzád visszatér; és így fogadod ötet? (25/2)
- eltávozik i** (2) mind ezektől a' Kellem édes fiai *eltávoztak*, 's a' Fő és a' Szív kietlen pusztává hagyatott (36/108). *eltávoztak (42/844).*

- eltávoztat i** (1) Én a' te Partodtól *eltávoztattam* a' Tsordákat (20/10).
- eltébolyít i** (1) ...ötet a' Képzelődes úgy *el tébolyította*, hogy sehol sem talál a' maga bizonytalanságából ki menetelt (T1/6).
- eltelik i** (1) Így *telnek el* az én Napjaim egymásután alvás, evés, piperézés, játék, nyájasság, öröm és szerelem között (4/111).
- eltemet i** (1) Azt az egyet kérem ki, hogy a' miben saját hajlandóságomnak 's a' ti kívánságtoknak, vagy fél szerént, vagy általában meg nem feleltem, vagyis felelhettem, mind azt vagy a' többnyire szerentség feledékenységbe *temessétek el...* (49/29).
- eltemettetés fn** (1) Talám azt nemis kell említenem, hogy a' Tudomány legkevesebb vagyonom vólt mindenek felett, hogy én azokat jobban szerettem mint minden egyebet, hogy én azok nélkül az életet élő ember *eltemettetésének* tartottam a' Philosophus Senecával (44/19).
- eltemettetik i** (1) Ez a' darab tökéletességre nem mehetett az Auctornak reménytelen halála miatt, ő Bachussal együtt meg hólt, és *el temettetett*, 's végre nem vihette a' mihez fogott (43/268).
- eltemetve in** (1) A' ki egy éneklő madarat, egy kinyílt virágot, vagy egy ártatlan és szép gyermeket lát, és ezekre a' szívét repesésben érezi, abban az Emberiség is ki van már fejtve, *el sints temetve* (54/11).
- eltepedt in** (1) Ah, mint fognak tégedet az utóbbi szamarak becsülni 's áldani, a' késő idő után-is, a' te nevedet *el tepedt* kantáiraikra fogják fel jegyezni (41/169).
- elterít i** (1) Leszáll piros Kotsijából, bársony Palástyát hozszann *elteríti*, egy közönséges Tsókot ad a' fagyos Természetnek (4/15).
- elterjed i** (2) ...neve és birtoka mind a' két Magyar Hazában széllyel *elterjedett* (T4/138). Gyönyörű pázsit *terjedt el* a' Látás végéig (42/227).
- elterjeszt i** (3) ...elhinted rajtok a' szerelmet, a' nyájas tavaszi szellőket postáivá tészed az ő indulatjoknak, mellyek enyelgő repkedéssel *terjesztik el* a' hím port a' levegőn (40/91). *terjesztette el* (42/212), *elterjesztette vala* (42/350).
- elterülve in** (1) Gyengült Ábrázattal izzadt Kebellel parasztsann *elterülve* alszik a' már learatott gabonán a' magát únt arató (8/15).
- eltestisedik i** (1) Én Istenem! fel kiált különös hangon Diofantus, be *el testisedett*, be csak haszon keresővé lett ez a világ! (41/295)
- éltet i** (3) Az Isten *éltesse e'* tisztelt Hazánkfiját! (43/247) *éltet* (T1/194, T4/204).
- éltető mn/fn** (2+1) **I.** mn ...'s a' te Lelked olyan lesz mint e' szent Templomnak boldog Környéki, hol az *éltető* Vénusz lakozik (42/904). *éltető* (40/17). **II.** fn A' Forrás, a' Folyamat nem osztogat *Éltetőt* a' Földnek, melly mindenütt hasadoz az Új Nedvesség' Kívánásától (8/8).
- eltévedhet i** (1) Mig ő ez utána' fonal után megy addig *el* nem *tévedhet* (T1/13).
- eltévelyedett mn** (1) Térj vissza hát *el tévelyedett* gyermek (T1/115).
- eltéveszt i** (2) Ezek között az édes és kedves Változások között lelke magát *el tévesztette*, és egyébről a' te arany neveden kívül nem tud emlékezni (39/20). Így *tévesztettük el* a' természetnek rendes útját! (T11/25)
- eltikkadt mn** (1) Hanem szüntelen elfolytott Kebelebe eresztgeti *eltikkadt* Torkából az új Szellőt, sűrű lehegessel (8/21).
- eltitkol i** (1) ...soha ki nem nyerhettem magamtól, hogy *el titkoljam* azt, melly undorító borzadással émeleg az én más formán tanúlt Lelkem az ő Dórisi telekedeteitől (44/103).

- eltojik i** (1)
...’s az a’ büszke az a’ pajzán Pillangó lesz belőled, a’ kit magadba festettél vala le előttem, ezt a’ fársángos, ezt a’ buja életet éled mind addig, míg a’ sok tisztelő a’ sok tréfáló tele rakja a’ hasadat, *eltojod* magad, ’s elenyészel mint a’ harmattsepp délre a’ fűszárán (4/141).
- eltölt i** (1)
Igy *töltöttem el* azt a’ keserves Éjtszakát, a’ melly Életemnek minden Éjtszakáinál, még a’ tegnapiánál iszonyúbb volt, mert nyomba követte az én legkedvesebb két Napomat (42/702).
- eltölteni in** (2)
Tréfaság valakinek a’ legszebb idejét fáradságos Munkába *tölteni el*, ’s a’ legedesebb Napokat törődések között vesztegetni (4/59).
eltöltenem (50/71).
- eltör i** (3)
Mikor a’ Nyilat *eltörtem*, (megvallom az én Szégyenemet) azt véltem, Szívemet *töröm el*, nekem Halálnak látszott (9/36–7).
törtem el (10/34).
- eltördelés fn** (1)
Köz csendesség meg háborítójának tartják azt, a’ ki a’ halálos álomba süljedt halandókat fel akarja költeni, eszelősnek azt a’ ki... társait saját békóiknak *el tördelésére* nógatja (T1/43).
- eltördelőzés fn** (1)
És az édes Titkok barátinak, az Erdőknek tsendes Árnyékibann, a’ tsalfa Szellőknek édes haszontalankodása: a’ víg Madarkáknak szerelmes Fetsegések: a’ tsergő Haboknak a’ Partokonn a’ Kövek között *Eltördelőzése*: Az Ég, a’ Föld mind szerelmet lehellett belé (12/17).
- eltűnik i** (6)
De azon ifjú *el tűnt* azonnal az én tébolygó szemem előtt, hamarabb mint a’ villám’ fényje és mint az én álmom (42/1106). — hát aztis meg kell érni, hogy a’ mi egymáshoz való Szeretetünk akaratum ellen *eltűnjék?* (34/57)
eltűnik (4/173), *eltűnék* (54/57), *el tűnt* (42/1160), *eltűntek* (48/31).
- eltűnő in** (1)
Egy, felhők közül félig kibívó ’s azonnal *eltűnő* Hold is láttathatá vala vélünk a’ halvány rettegőt (T6/45).
- eltűr i** (4)
Ha Vilisnek akarsz még engemet, én a’ veszteséget könnyenn helyrehozhatom: ha Hérósnak óhajtasz engemet, *tűrd el*, hogy én a’ légyek (12/47). Igen: ez a’ Kín Szerelem! Ah *tűrd el* hát, ’s el ne áruld Indulatidat (42/462).
eltűrjük (T6/4). — *tűrd el* (27/15).
- eltűretni in** (1)
Van egy felekezet Litteratorink közzül, kik semmi mértéket a’ versbe *eltűrni* vagy *tűretni* nem akarnak, ha tsak az a’ görög metrum szerént nints tsinálva (T8/132).
- eltűrhet i** (3)
De a’ Jajokból ki menni, a’ magát el nyomva nem látni, a’ magát visszanyerni kívánó, mind *el tűrheti* (9/39).
eltűrhesse (13/19). — *tűrhetné el* (T6/99).
- eltűrni in** (3)
Ah, ki akarván jöni a’ Jajokból, jobbann elnyomva láttam magamat: ah ugyanannak Megpróbálásáért többet *el* nem tudnám *tűrni* (10/38).
eltűrni (T8/34, 132).
- elutaz i** (1)
Ugyan is, mihelyt az Országba, vagy valamely nagy városba Fejedelem, nagy ember, Tisztviselő, Túdós születik, házosodik, *elútaz*, haza jön, vagy meghal... mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a’ fogadatlan Bárdusok (T10/7).
- elűz i** (3)
Neápolisból írják, hogy ott vagyon egy csuda tévő szent Erekllye, melly a’ szív fájást hathatós erejével *el veszi*, a’ hipokondriát, Melánkóliát *el űzi*, víg elmét ád (43/140). És ha engem *elűz* (27/23).
elűzi (T9/721).
- elűzés fn** (1)
Hijába iszom nyúghatatlanságomnak metsendezésére, és a’ Szerelemnek *elűzésére*, a’ melly meglepett, ezek az én Irisemnek Fegyverei (34/61).
- elvádol i** (1)
Hazúg Nyelve valami gonosz Szerelemtársnak *vádolt el* talám előttem engemet? (25/7)
- elvadul fn** (1)
Nyájasságom, eleven elmém, setét ködbe borúlt, *elvadult* (53/25).

- elvágó in** (1) ...hol a' Hír a' kínzó vagy szabadító Poroszló, a' Morál a' törvény, a' nyelv a' békókat, vagy nyakakat *elvágó* éles-szablya (44/227).
- elválás fn** (2) Nékem elég egyedül az, hogy a' Frígiai Vándornak a' Tirusi Leánytól való *Elválásának* Látásakor, ezt mondja valaki közületek: Szegény Eli-za! (11/13)
elválásomhoz (44/6).
- elválhatatlan mn** (1) ...én a' poetai matériáknak és tárgyakkal, 's a' poetai vélek való bánásnak belső és *elválhatatlan* minémüskéket tartván szemem előtt V Főnemét tettem a Poésisnak (T5/65).
- elválk i** (1) A' Vértes és Bakony szirtjei bétöltek kétes tűnődésemmel, 's mikor sorsom *elvált* egyet jajdúlt a' Balaton (53/28).
- elválni in** (1) Sajnálom, hogy *el* kell *válnom* ti tölletek (49/53).
- elváló mn** (1) Csókók' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai. Szerelmesek' *elváló* Tsókjai (36/199).
- élve in** (1) Ő nékem *élve* megholt: 's ez az, hogy én halva élek (53/39).
- elvégez i** (3) A' ki Teréziának tsak Felsőes Nevét mondjais ki, *elvégez* a' Parantsolatot, és mindent kifejez (13/23). Már mindenik *elvégezte* vala a' maga Pályáját, 's nagy lélek szakadva várja vala e' permegosztást (42/610).
Végezd el (34/189).
- elvehet i** (1) Azon Szemöldökön, mellytől függ a' merészbeknek Bátorsága; a' melly a' Szólásra vagy Hallgatásra való akaratot, vagy *elveheti*, vagy visszaadhatja (13/15).
- élvén in** (2) ...'s parányi Gyermekékké lettek, a' kik azután tsupa Tsókkal éltek, 's *élvén* véle, véle Nemeiket is szaporították (36/20).
élvén (42/766).
- elvesz i** (8) Az a' fuscum Cilium? az a' rántzos Homlok, az a' Vadságos Tekintet nem *veszi el* felénnyire a' te Szépségedet? (16/18) — A' Te szűz erköltsid díszes szépségeddel. A' mit érdemlettek, ditsekedve *vedd el* (43/470). Tudja ő, hogy azt a' Mérgesfát, melly a' világtól már mennyi századoktól fogva *el vészi* a' világosságot, tövestől ki kell irtani (T1/387).
elvesz (4/195), *elvesziünk* (37/44); *el veszi* (43/139), *el vészi* (T1/37), *elveszik* (48/12).
- elvesz i** (7) De valamint sok vérrel *veszett el* a' köz szabadság sok vér kell a' vissza szerzésre (41/150). Ő pedig szívén fog benneteket tartani nem a' bosszú állásért: *veessen el* az az alkalmatosság melly neki arra módot nyújtson (45/103). Bár csak itt ha csak egy rongyos ólat-is találhatnék, meg csak egy marok szénácskát-is hogy *el* ne *veszszek* (41/373).
El vész (45/117), *elveszett* (42/115), *elvesztek* (T8/146, T9/52).
- elveszés fn** (1) ...valamely Tudós Magyar az illyeneket közön-séggé tévén mencse meg az *el veszéstől* (43/262).
- elveszett in** (3) ...nyúgodj meg azon a' Reménységenn, hogy nem messze van az az Idő, a' mellybenn kedves Rozáliád' Ajjakainn *elveszett* Békességedet fel-talárod (42/723). Azonba nem tartja *el veszett-nek* fáradságát, ha tsak egyetlen-egy embert is tett boldoggá, ha tsak egy halandót nyugtatott is meg (T1/393).
elveszett (42/629).
- elveszni in** (1) Per consequens nagyonn sokann *el* kellett *vesznetek* e' nagy Úri fávör miatt (3/68).
- elveszt i** (11) ...'s pedig veletek egy táskábann egyebet is *vesztett el* (3/181). Ebbe a' Szempillantásba *vesztetem el*, óh Filánder hajdani Békeségemet (42/418). — a' Poétai Előadás *elveszti* a' maga Hérosi nagyságát és tréfássá válik, hogy az olvasót nevetségre fakassza (T5/490),
elvesztesz (9/58); *vesztik el* (T8/102), *elvesztetem* (42/336), *vesztette el* (T9*/166), *elvesztették* (T4/117), *elvesztettek* (42/120, 600). — *el vesztene* (T8/73).

- elvesztés** fn (2)
A' megbusult, a' kétségbe ejtett sereg közelget vagy a tellyes *el vesztésre*, vagy a' tellyes felszabadulásra (41/158).
elvesztése (52/45).
- elvesztett** in (2)
Azután *elvesztett* Tollait kevés Napra megújítja (9/41). Negyedik az *Elvesztett* Paraditsom (T5/ 281).
- elvetni** in (1)
Ezek között az *ly*, és az *ny* mellől az olvasztó *y*'-t *elvetni* szabad, szokták is... p. o. Királ, hel, mellék (T3/452).
- elvetetett** in (1)
Minekutánna *elvetetett* helyenn a' tójásból kibúttál alávaló féreg fővel mászkálsz egyik gazról a' másakra (4/131).
- elvetetve** in (1)
...a' te háládatlan magyarid egy hólt szépséghez hajlottanak, te pedig közöttök [el] *vetetve* hevertél (T11/101).
- elvéte** in (1)
Már ezt tsak *elvéte* türhetni (T6/400).
- elvévén** in (1)
Ő pedig egész tisztességgel *elvévén* azt, felkoszorúzta véle saját Hajait (42/623).
- elvinni** in (1)
Lakodalmakba *el* szokták *vinni*, szolgálnek belőle mint más szencségekbel, — pénzért. Árra 2 arany. A neve — Lacryma Christi (43/145).
- elviselhetetlen** mn (1)
...[az idegen szók] külföldi ruhájokat levetkez-zék, idegen hangejtéseket megszelídítsék, és még a' legutolsó Magyar jobbágy' füleinek is botránkozást ne tsináljanak, 's annak száját *elviselhetetlen* rabotával ne nyomorgassák (T4/158)
- elvisz** i (6)
Győztem, kedves Nimfa, így felelék én beteg hangonn, nyertem egy két Koszorút: de egy gyenge állat győzött meg engemet, 's jutalmául az én Szívemet *vitte el* (42/480). Menj: *vidd el* már a' vígadó gyülekezetnek a' nagyobb ornamentumot (5/68). — nem a' vagy, ámító, a' ki nékem az én álomban megjelent, *vidd el* magadat, és többé ne kerülj elejébe azon Szűznek (42/1077).
elvitt (42/530); *elviszi* (36/172), *el viszi* (43/290).
- elvon** i (2)
De hát ugyan miként tudod a' hosszú Napnak unalmait kiélni, ha semmi nyomós foglalatosság nem *von el* annak észre vételétől hogy az Orák teldelegnek? (4/66)
elvonta (33/93).
- elzár** i (1)
Veszper *elzárta* az Egeket a' Napnak utolsó tüzeitől (35/4).
- elzsibbadva** in (1)
...az én Tagjaim elevenség nélkül maradván, reszketve, 's *elzsibbadva* maradtak (42/587).
- emánált** in (1)
...minden Szónak olyan neoacquistica formán kell producálni a' maga nemességét, és Diplomájának szinte a' Volgamellyéki Pusztákról, vagy a' már leomlott Capitoliumból *emánálttnak* kell lenni (T5/380).
- ember** fn (200)
De valyon hát csak azért teremtetett e az *ember* hogy e' képpen hányattasson e világon? (48/68)
— De a' tudatlan *ember*, ki másokat magán kívül nem esmér, hajlandó a' maga Dítséretére, mint szintén a' mások megvetésére (4/157). Melyik erős szivü *ember* nem rogya le az inségek terhe alatt? (48/153) — Az az Indúlat, melyet az *emberekbenn* ezek támaszthatnak, sokat különbözik attól, a' melyet igaz szeretetnek lehet mondani (37/19). A' földet *emberekkel* töltötte bé, kiket Prometheus formált (36/140). — ne hallgassatok a' romlott vérü *emberekre* kik szüntelen panaszkodnak a' világi élet ellen (48/91). Légy érzékeny, és erős: olvaszd öszve az állatot az Istennel, 's úgy válik belőled egy nemes valóság, úgy leszel *EMBER!* (54/206) — Egy szóval — légy *ember!* Légy érző és értelmes Valóság (T1/184). — és ha valahol, itt igaz ama régi Magyar mondás hogy Terem az *ember!* (T5/447) — Majd talán a' háládatos Szép Nem, az érzékeny Leánykák, és kedve telt Menyetskék ki fognak olykor az én temetőmhöz is jönni, midőn az *ember emberebb* lesz, 's megemlékezővén az én Énekemről, rózsát hintenek sírhalomra (40/129).
ember (3/66, 109, 120, 4/216, 33/36, 101, 34/165, 40/110, 41/267, 268, 293, 361, 453, 455, 42/46, 1094, 44/3, 19, 77, 79, 45/47, 79, 85,

48/57, 116, 137, 138, 139, 145, 52/35, 52, 80, 100, 104, 110, 112, T1/77, 318, T3/34, 45, 69, 163, 286, 333, T4/88, 92, 99, T5/107, 311, 410, 443, 493, 701, T6/41, 355, 401, T7/24, 163, 215, T8/7, 17, 19, 90, 113, 115, T9/302, 549, 567, 685, T10/6, 47), *Ember* (43/224, T3/8, T5/405, 620, T6/263, T7/402), *emberek* (3/210, 33/72, 36/149, 41/44, 187, 187, 226, 241, 312, 45/95, 46/8, 17, 48/99, 100, 129, 165, 175, 52/10, 18, 122, 53/26, T1/17, 24, 162, 330, T3/71, 76, 118, T4/38, T5/323, 674, T9/5, 62, 461, 539, T10/38, T11/46), *Emberek* (4/182, 184, 13/7, 43/63, 220, 670), *emberek'* (T9/745), *embere* (3/156), *emberi* (54/158), *embert* (40/102, 41/54, 214, 44/157, 48/83, T1/266, 393, T5/123, 486, T9*/573, 691, T10/54), *embereket* (41/90, 192, T1/79, 251, T6/56), *Embereket* (4/183), *embereit* (T9/304), *embernek* (41/284, 412, 45/77, T5/112, T9/538), *Embernek* (43/212, T5/287), *embereknek* (36/146, 41/120, 48/81, 52/23, T1/129, 209, 228, T4/90, T5/160, T6/149, T11/37), *Embereknek* (43/670), *emberbe* (43/64), *emberekbe* (T1/391, T10/57), *embereken* (41/217, T1/252, 260), *Emberekenn* (36/148), *emberre* (T1/327), *emberekre* (T1/353, 381), *Emberekre* (42/717), *Emberekről* (43/223), *embertől* (T5/102), *emberektől* (47/1), *Emberektől* (45/1, T1/120, T4/190), *emberhez* (T11/70), *emberekhez* (48/38), *emberül* (52/136), *emberekké* (33/4, T1/77), *Emberekké* (33/86), *emberrel* (41/135), *emberekkel* (33/2, T1/65), *Emberekkel* (36/26, 42/773).

Ö: *gaz~, köz~, mester~, vad~.*

emberállat fn

(1) Kik a' több több *ember-állatok* között semmit sem csinálnak (41/315).

emberecske fn

(2) Most csak azt említtem, hogy Akasztófára is ítéltem engemet közönséges helyen, egy alávaló Accidense a' Collégiumnak, egy Orangután forma *emberetske* (44/146). *emberetskék* (44/73).

emberevő mn

(1) Az érzékeny Római Olasz, a' fagyos Lappon... 's az *emberevő* Kannibálok: mind mind énekelnek, danolnak és dallokat tsinálnak (T9/10).

emberfelettvaló mn

(1) Hová maradna a' szép Ideál magiája? az *Ember-*

felettvaló, --- a' mellyek előtt tsendes elragadtatásban áll a' valódi Esmérő? (33/24)

emberi mn

(40)

Majd csak hamar azok az *emberi* mosolygások, s gyermeki örömök le törlik az ö csecsemői könyeit, felébresztik az ö érzékenységeit a' körülötte lévő gyönyörűségekre (48/46). Törüljétek ki azért az *emberi* nemzet laistromából mind azokat a' nyomoruságokat, melyek az emberek lelkét terhelik és gyöttrik (48/98). Te segíts ezután is a' Te Isteni erőddel engemet, míg az Embert éneklek, óh *emberi* nemek barátja és vígasztalója (40/103). Kevesenn esmérük ezeket, kik elfelejtkezvén az Érzésről és a' Természetről, vagy kivetkezik *emberi* voltokat, vagy ezek helyett a' Bujaság' és Szorgalom' szívet gyöttrő Leányit ölelgetik (42/894). A' Fejedelmek, azok a' Földi Istenek, a' kik az erőszak által magukat az *emberi* törvény alól kivették, reszketnek az enyimek alatt (T1/240).

emberi (40/176, 42/39, 850, 43/62, 44/157, 48/3, 57, 152, 182, 200, 52/2, 88, 94, T1/2, 208, 235, 249, 382, T3/18, T5/93, 161, 174, 360, T7/139, 367, 391, T8/5, T9/74, T10/31, 88), *Emberi* (43/72, T3/47, T5/254, 361, T7/360).

emberiség fn

(15)

Az *emberiséggel* hal meg az én versem, mert annak nemes indulatit éneklek (40/118). Szeretni! ez olyan kérdés, mellyre csak Ti felelhetek érzékeny Lelkek! Kik az *emberiség* legédebb indulataira tsiklándtok (40/2).

emberiség (40/119, 49/49, T1/112, 348, 366, 375, T9/83), *Emberiség* (22/15, 54/11), *emberiségnek* (T1/121), *emberiséggel* (44/140, T1/4, 146).

emberkori mn

(1)

A gyermekség után *emberkori* idő hasonló s különböző színekkel áll elő (48/50).

embermajom fn

(1)

Hát ha már azt az *embermajmok* meghallották volna? (41/183)

emberség fn

(3)

... 's nekemis parasztság volna azt nem tselekedni, *emberségből* körül tapogat, ezts elkell állani *emberségből*, a' tisztelet arra is rá viszi hogy öszve tsókol, és azt vissza kell néha duplásanniss adni betsületből (4/100-1).

emberséggel (T3/388).

- emberséges** mn (1)
Ebben a' Váratlan — a' jószívű Leánykának szelíd bánatja — olvadásba hozza az *emberséges* Szívet (T6/132).
- emberszerető** mn (2)
De ha ez csak az én vétkemnek büntetése: esküszöm a' Legfőbb Jóságra, arra a' más példát hagyott *emberszerető* Idvezítőre, bizonyosságul hívom a' Keresztyéni szelíd szeretetet (45/64). *emberszerető* (T5/312).
- embertárs** fn (8)
Igy keresik a' szent nevet, 's e' hatalmokat *embertársaikra* is ki terjesztik (41/310). *ember társaidat* (T1/221), *ember társatoknak* (44/237, 49/47), *Ember-társaidnak* (T1/147), *embertársainknak* (T5/109), *embertársával* (T5/125), *ember társaikkal* (41/323).
- embertelen** mn (1)
Mitsoda *embertelen* Gyönyörködéstek lehet már az én Kínzásombann? (6/5)
- eme** nm (1)
Ő legszebb a' pusztá faluba, ez ott a' leg szebb Leány, Colin hasonlít a' szabad Verébhez, *eme* pedig a' fetskéhez (34/101).
- emel** i (2)
Ugyan is most a' nap mosolyog és fényesen *emeli* ragyogo sugárait fejünk fölött (48/4). A te virutusaid néked egy mind végig meg maradó oszlopot *emeltek* (T1/211).
Ik: *fel~, haza~.*
- emelés** fn (1)
...az Óriási dolgoknak *emelése* alatt meg nem rogyik (T5/147).
- emelhet** **Ik:** *fel~, ki~.*
- emelít** i (1)
Csak azt sem adnám sokért, ha egyszer végig mehetnék benne a' piatzon egy vasárnap, holmi gyim-gyom embernek a' kalapom sem *emelitem* (41/285).
- emelkedés** **Ö:** *fel~.*
- emelkedett** **Ö:** *fel~.*
- emelkedik** i (1)
Magyar Nyelv!... Az én elmémnek gondolatja minden kor feljebb *emelkedett* te általad mint más idegen nyelvek által (T11/93).
Ik: *fel~, felül~, ki~.*
- emellett** hsz (1)
Megtanítjuk őket szorgalmasan, a' méztsinálásra, a' jó rendtartásra, a' Társasági, és gazdálkodó életre, no e' *mellett* osztánn egy kis Danlásrais (4/151).
- emelni** in (1)
...ezzel ő a' békességnek, a' Józan okosságának és a' Virtusnak akar egy tartós oszlopot *emelni* (T1/70).
Ik: *fel~, ki~.*
- emelt** in (1)
...s emlékeztén szerentsétlen szerelméről még keservesebben felelt keservimre, 's tán könnyeket is hullatott érettem, mert a' fák boltozatiról tseppek hullottak égre *emelt* kezeimre (53/20).
Ik: *fel~.*
- emelvén** **Ik:** *fel~.*
- émelyeg** i (1)
...soha ki nem nyerhettem magamtól, hogy el titkoljam azt, melly undorító borzadással *émelyeg* az én más formán tanult Lelkem az ő Dórisi tselekedeteitől (44/104).
- émészt** i (2)
...míg ti paraszt bogarak a' Vígasságnak legkisebb részét sem kóstolván fáradság, terah, és gondok között *émésztitek* a' ti Napjaitokat (4/114). Hát nem látod mint *émészti* éjjel nappal a' fősvényt egy lassú el olthatatlan tűz? (T1/257)
Ik: *meg~.*
- émészteni** **Ik:** *meg~.*
- émészto** in (1)
Egy el olthatatlan tűzről van emlékezet a' külső Levelekben, melyről még eddig egyebet nem tudhatunk, hanem 1. hogy az olthatatlan 2. mindent egyszerre *émészto* lángal fut keresztül (43/59).
- emez** nm (3)
...amaz elsáppadva kuncsorog *emennek* liliomiért 's rózsáért (T7/246).
emezek (T7/336), *emennél* (T5/609).
- emiatt** hsz (1)
Egy némelly ember, a' kit egy némelly bujaság az orrától megfosztott vala, kitsúfoltatott e' *miatt* egy bizonyos bujálkodótól (52/113).
- emigrál** i (1)
Hogy a' kik a' Respublicába bé nem állanak, vagy ebből *emigrálnak*, vagy idegen Constituti-

ót, 's Aristocratismust vesznek be, mind azokra szorosan vigyázzon a' Házi jóra ügyelő Commissio (43/46).

emigrant fn (1)

Igy áll fel osztán törvényesen a' Magyar Nyelv' országa; így szaporodnak miriádokra annak hasznos és díszes polgárjai: így pusztúl el ama' nyűgös Monopolista a' Deák, amaz elhatalmazott Német Mautos, a' Tót furmányos, az olasz Mercatimago, a' Fantzia *Emigrant* (T4/163).

emleget i (1)

...vagy alázza Munkáját, csekélységét *emlegeti*, bocsánatért kunyorál (T7/15).

emlegetni in (1)

Magyarúl nem merem addig a' nevét *emlegetni*, míg részenként okát nem adom (T7/269).

emlékezés fn (1)

Sóhajtás és bádgyadozás nélkül ök a' távollétbe múlatnak, az *Emlékezésnek* és Reménységnek gyönyörködtetése által (34/103).

Ik: meg~.

emlékezet fn (14)

A' jutalom, a' legnagyobb jutalom lessz jó *emlékezet* (43/683). 'S jóllehet mind ezeknek *Emlékezete* keserves kín egy olly Szerelmesnek, a' ki minden Reménység nélkül él (42/343). Egy el ölthatatlan tűzről van *emlékezet* a' külső Levelekben, melyről még eddig egyebet nem tudhatunk (43/57). Szívemnek legsértegetőbb Fájdalmát kívánod, óh Filander, megújíttatni, midőn ama' kedves Napot hozod *Emlékezetembe* (42/334).

emlékezet (43/250), *emlékezete* (41/237), *emlékezetiünk* (T5/357), *emlékezetemet* (40/118), *emlékezetet* (15/9), *Emlékezetnek* (45/22), *emlékezetemben* (T6/320), *emlékezetekben* (T1/210), *emlékezetre* (43/208), *Emlékezetére* (42/628).

emlékezetű mn (3)

...azértis néminémű orrokat kezdtem könnyű fából készíteni, a' mellyeket doróttal a' boldog *emlékezetű* hús-orrhoz hozzá tsinállok (52/102). Ez a' mesézetje ennek a' Comica Epopoeának, melylyet Somogyban laktomkor ennek az előttem holtig édes *emlékezetű* Vármegyének kedvéért szerzettem (T5/683).

emlékezetű (T5/177).

emlékezik i (16)

...és az alatt míg Birodalmának Terjesztésére adja tsak magát Kevélységgel lévén tele, a' szegény Filénóra alig *emlékezik* (25/33). Amott arra *emlékezem*, mikor szerelmesített meg engemet: ott az jut Eszembe, mint esküdött nékem Hűséget (26/15). Azt nints kérni jussom, vagy érdemem, hogy jól *emlékezzetek* rólam (45/99).

emlékezem (5/84, 10/15, 14/14, 27/8, T7/159, T9*/166), *Emlékezem* (T5/277), *emlékezel* (38/13), *emlékeziünk* (48/210), *emlékeznek* (T10/83), *fogsz emlékezni* (41/448). — *emlékezzem* (T5/613), *emlékezz* (25/34).

Ik: meg~.

emlékezni in (3)

...látván hogy a' már tsendes, vígann oldja fel a' vasmatskákat, és *emlékezni* nem tud azon Írtózásra, melly ő benne vólt (7/25). Még egy dolog van, a' miről itt, vagy akarom vagy nem, kéntelen vagyok, Magyar olvasóim előtt *emlékezni* (T10/94).

emlékezni (39/21).

emlékeztet i (1)

Ákilleshez ment, *emlékeztette* az ő Állapotjáról (12/33).

emlékeztén in (2)

És e' többé nem eleven Sűgároknál *emlékeztén* ollykor magamra, azon Kézre, melly engemet megszerelmesített, hideg Tsókokat fogok nyomni (8/64).

emlékeztén (53/17).

Ik: meg~.

említ i (12)

De ha illyeket *emlitiünk* Profanus Auctorok leszünk (43/573). A' Magyar fordítást hasonló ketős Strófákban tette, ama' jó, de quietált Literátor, kit a' homlokon *említetttem* (T5/563).

említ (T9*/63), *emliték* (T5/322, T6/20, T7/99), *említetttem* (41/314, T5/79); *említtem* (42/401, 44/144, T5/534), *említi* (T9*/171).

Ik: meg~.

említeni in (2)

Talám azt nemis kell *említenem*, hogy a' Tudomány legkedvesebb vagyonom vólt mindenek felett (44/16).

említeni (42/672).

Ik: meg~.

- említés fn (3)**
De ha egybe találoztok azokkal a' testvér sohajtásokkal, mellyek az én nevem *említésével* bolyongottak ki az ő szájának rosássából, térjete vissza (39/30). — a' sokszor *említésbe* jött abususokat ott találtam volna fel legjobban (T7/157). Jegyzések és *Említések* a' Dayka Verseire (T6/cím).
- említett in (11)**
Éppen mikor ezeket írtuk akkor érkezett a' F. Udvari Cancellariáról egy sárga sínoros kurir gyalog, jelentvén hogy az *említett* Lengyel Contrallor minden Muzsikai Chorusával együtt érkezett (43/657).
említett (43/189, 218, T4/90, T5/73, 501, T7/22, 292, 369, T8/82, T10/62).
- említvén in (1)**
Lyciának elpusztítását 's egyéb efféléket vagy elhallgatván, vagy tsak mellesleg *említvén* (T5/188).
- emlő fn (1)**
De tsak ugyan légyen ám bár a' Világ édes, fügjenek tsak az ő Nektart okádó *emlőin* a világ fiai, mégis vagynak olyan kegyes emberek akik azt meg utálva kívánják el hagyni (48/165).
- én nm (803)**
Én a' te Álmaidat Énekkal akarom ketsegtetni (6/22). A' te Dühösségedet *Én* nevetem (6/52). És miért ingerlitek, hazug Habok, az *én* Aggódásimat? (35/12) — Az *én* Árnyékombann tsendesenn nyugodhatsz (6/21). Bátran vészem fel hát az *én* tollamat, bátran zengedezlek édes Hazám tégedet! (T11/8) — Mert *én* vagyok, tud meg azt, — *én* vagyok az, a' ki a' földön végbe vitt gonoszságokat sokkal bizonyosabban megbüntetem, mint a' képzelt Istenek (T1/224).
- énbelém hsz (1)**
Írom tebeléd szeretett Nevét annak, a' kiért én elfogyok, Napnak kedvese, boldog Babér, a' mint Ámor azt belém nyomta *én belém* (24/3).
- énbennem hsz (3)**
A' te Gyanúért én épenn nem haragszom, egy kisded jegy ha *én bennem* találta, a' melly ne légyen próbája hívségemnek (5/25).
én bennem (9/7, 44/55).
- Eneás I. Aeneas**
Éneis I. Aeneis
- ének fn (32)**
A' bús *ének* kedvelteti a' büt (54/145). Le ültek egy oldalonn a' Pásztorok, 's ezekkel szemközt a' mosolygó Szűzek... Tavaszi *Énekeket* zengettek, 's tégedet, óh élesztő Szerelem! magasztaltak (42/369). Miért nem vagyok az a' gyenge Madár, a' mellynek *éneke* olly édes (34/148). Odvaibann füles Baglyok huhogták éjjeli *Énekjeket* (42/87). HARMADIK *ÉNEK* (42/630). Te ki tsupa szerelem vagy, és telj meg azzal az édes illetéssel, mellyel a' szépségnek Angyali hevítnek fel tégedet: mert a' Szerelem lesz az én *Énekem* (40/152). — a' Faludi Ferentz' Pásztori *Énekei* sok magános szép Vonásaik mellett is, durvábbak, mintsem őket a' Gessneri Században mustrául lehetne felállítani (54/20). — így készül az Óda, melly alatt az *énekeknek* fellengősebb nemét szoktuk érteni (T9/31).
ének (4/12), *ÉNEK* (42/328, 926), *énekiink* (T9/35), *Énekim'* (35/1), *éneket* (43/527, 54/144, 145), *Éneket* (36/154), *Énekének* (42/49), *énekekben* (42/312), *énekiinkben* (T9/483), *énekiemre* (42/939), *Énekedre* (54/147), *énekére* (3/156, T9/231), *Énekiemről* (40/130), *énekétől* (52/69), *Énekkal* (6/23, 43/458), *énekekkel* (36/10), *Énekekkel* (36/95, 42/757), *énekével* (4/225).
- énekel i (20)**
Énekeltek az Örömről, az Ártatlanságról, a' Rozáról és a' Tsókról (42/758). Tsókokat *éneklek* én, 's egy boldog Párt (42/27). — titeket halhatatlanokká *foglal énekelni*, és az én verseimet néktek dedicalom (3/153).
énekelnek (40/78, T9/10), *énekiünk* (T11/41), *énekelt* (4/216), *Énekeltek* (36/11), *fogok énekelni* (24/16); *éneklek* (40/ 103, 119), *énekli* (34/132, T5/154), *énekeltem* (10/63, 34/164), *Énekeltem* (42/399), *énekelték* (42/ 313), *fogom énekelni* (21/16). — *énekelje* (T5/295), *énekeljek* (40/111).
- énekelget i (1)**
Igy *énekelgetett* ő magábann a' portsinba a' tó szélinn, édesdeden repesett az ő énekére minden rét (3/154).
- énekelhet i (2)**
Az én Lantom még nem zendült meg méltatlanra. Vajha e' méltót is *énekelhetém!* (54/158)
énekelhessem (42/33).

- énekelhető** mn (1) *sével* (34/119), *Énekléssel* (42/312, 360).
- A Poézisnak minden nemei közzül legrégebb és legközönségesebb az *énekelhető* vagy dallásra alkalmas verselés (T9/2)
- énekelni – énekelni** in (3+1)
- Mely végre minden Gyermek Innepi ódákat tartoznak *énekelni* ő nékie (43/211). — és a' heroicus Voltair... kedves Frantziáit azzal magasztalja, hogy a' Nagy dolgokat viselni is *énekelni* is tudják (T5/156).
- énekelni* (34/69, T5/295).
- Ik:** vissza~.
- énekelve** in (1)
- Ott, én Életem, együtt járkáljunk: ott *énekelve* tsaljuk a' Napot: és több Unalmaktól való félelem miatt, ne szünjünk meg vígadni (8/51).
- énekelvén** in (1)
- A' Lengyel Contrallor rövid időn meg fog érezni egész Musikával *énekelvén* a' Nemzeti nótát (43/187).
- énekes** mn (1)
- És e' szerént valami tsak nem Theátrumba készült, szomorú, víg, *énekes* vagy akármí Darab, azt mind az Epica vagy Beszélő Poésis neve és rende alá szorítják (T5/12).
- énekeskönyv** fn (1)
- ...hányátok fel a' gyarló *énekes könyveket*, a' veszekedő Predikáziókat (T9/437).
- énekforma** mn (1)
- És a' ki az illyen Szent Ivány *ének forma* hosszú strófákba akarná izlésit, és munkás voltát, leleményességét, és Poëtaizmos vállait meg mutatni, el mehet ezzel az intéssel (T3/343).
- énekhang** fn (1)
- A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről... int a' Jégnek, és az felszedvén a' Vizekről a' Patakokról durva lántzait elájúlva megis roppan, mint a' hideg kígyó a' Kolkisi ígésző *ének Hangjára* a' tövisek közt (4/12).
- éneklés** fn (7)
- ...minden Dal főképpen *éneklésre* és muzsika mellé szokott készítődni (T9/47) Vajha én míg a' Hélikon édes titkait tanúlgattam, a' nyájás másák mennyei *éneklését* otromba számmal kirebegni szerentséltettem (3/136).
- éneklése* (43/384), *éneklésére* (T5/417), *éneklé-*
- éneklő** in/mn/fn (2+2+6)
- I.** in Polymnia, vagy Polyhymnia, az az sokhymnusú, vagy sokénekű, sokat *éneklő*, egy a' kilentz Múzsák közzül (T9/777). Az erdők és völgyek hópolyhekkal valának béretézve, elhagyatva *éneklő* lakossaitól (50/ 28)
- II.** mn Két fő Nemek van az *éneklő* Versezeteknek (T9/14).
- éneklő* (54/9).
- III.** fn Hívbáztam: bánom: én hallgatni fogok: legyen subiectuma ez a' boldog nap méltóbb *Éneklőnek* (14/30). Lyrica, *Éneklő*, melly tsupán az Indúlatoknak kifejezését teszi tárgyul magának (T5/28).
- Éneklő* (T5/441), *Éneklőnek* (42/393), *Éneklője* (42/39), *Éneklőjét* (T5/372).
- éneklő Ö:** sok~.
- énelkül** hsz (1)
- A' Poézsis Lélek, a' mely elevenít, e' *nélkül* a' Vers tsinálás megholt állat (T3/31).
- énelőmbbe** hsz (1)
- Ha az én édes anyámhoz haza mentem, vagy az én bátyáim sípoltak én előttem, vagy Fillis új virágokat hozott *én előmbbe* (42/1054).
- énelőttem** hsz (3)
- ...vagy az én kis özetském ugrált *én előttem*, oh mint örültem én akkor (42/1055). Azok az igazságtalan emberek — ah! mennyit kellett köztök szenyvednem! — mind *én előttem* élösködtek, sőt egyéb rab állatjaikat is az én fáradságomból 's gyűjteményemből tartogatták (41/45).
- én előttem* (42/1053).
- énerettem** hsz (1)
- Szép vagy; szerelemre méltó vagy; ékesnek látszol az én Szemeim előtt: de *én érettem* nem Lántzok, tsak a Szépségek és az Ékességek (28/6).
- enged** i (17)
- ...nyájás szellők lengedeztették ki feszült Vitorláját, 's a' le simúlt habok tér útát *engedtek* szeretet[t] hajójának (43/127). Ne is *enged* oh Uram hogy háládatlanságunkal méltatlanoká tegyük mi magunkat enyi jo téteményidre (48/228). *Engedek*, hogy is ne *engednék*, Nemes Pásztorok! a' ti únszolástoknak (54/251)
- enged* (21/13, 28/20), *engedett* (T5/386); *engedi*

(8/28, T1/377), *engedte* (41/10), *engedték* (44/137, T8/55), *fogják engedni* (24/13). — *engedd* (18/31, 31, T1/221), *engedjük* (48/194).

Ik: *által~*, *meg~*.

engedelem fn (2)

Nintsen egyéb hátra, hanem hogy munkáim ezen Csomójának ilyen sok időre való haladásáról a' nagy érdemű Közönség előtt *engedelmet* kérjek (T8/184).

engedelmet (T7/192).

engedelmes mn (1)

...ez már *engedelmesebb* szó, cseng is, hajlik is, de más madarat jelent, mint amaz Öseinek' királynéja volna (T6/161)

engedelmeskedhet i (2)

Oh Uram mely igen kötelez minket ez az esméret arra hogy téged szeressünk és a te parantsolatodnak örömmel *engedelmeskedhessünk* (48/227). *engedelmeskedhetének* (10/22).

engedelmeskedik i (2)

Méltáiban ditséri meg ötet akárki, és *engedelmeskedik* (13/22). *Engedelmeskedj* a' Törvényeknek, mert ez a' Nemzetnek akarata (T1/174).

engedelmeskedni in (1)

Ah, illendő *engedelmeskedni*: hallgassatok, oh Múzsák (13/10).

engedni in (1)

...ama hűséges Daphnis is kéntelen volt *engedni* a' végezésnek (54/135).

engem – engemet – éngemet nm (29+73+1)

És ha *engem* elűz? (27/23) Ki tudja? szeretél talán *engem* mind eddig (18/33). Rozáliám! *engem* a' te Tüzed meg emészt, ha tsak meg nem szánsz *engemet* (42/683–4). — *éngemet* meg gyilkolnak, jóra vett Társaimat ólra zárják, szorosabb kötéltre vetik 's oda lészüink örökre (41/146).

engesztel **Ik:** *meg~*.

engesztelés fn (1)

O Jupiter, tsendesítsd haragodat; Bacchus *engesztelésedre* hozzánk tsatlotta magát (34/91).

engesztelhet **Ik:** *meg~*.

engesztelhetetlen mn (1)

Hijjába kéred azt azoktól az *engesztelhetetlen* fantazmáktól, mellyeket a' Te képzelődésed az én örökös királyi székembe akar helyheztenni (T1/97).

engesztelődés fn (1)

Ha nem vétettem ellenetek, ne vonjátok meg kegyességeket, ha nem kész akarva vétettem, engedjete meg, ha szántsza[n]dékkal bántottalak meg, *engesztelődést* kérek igaz megkövetésemmel (44/208).

engesztelődik **Ik:** *meg~*.

énhozzám hsz (4)

Megjönnek a' Fákra a' Zöld Ágak, a' Fűvek a' Mezőre visszajönnek: egyedül *én hozzám* nem tér meg az én Szívemnek Békéje (7/4). — 's mindenedet rendre megszólítottok, valakiket *én hozzám* valamelly egyesség kötött (44/195).

én hozzám (42/988, 45/32).

énkörülöttem hsz (1)

A' Fájdalom foglalta el az én Szívemet 's a' Kétségbeesés ordít *én körülöttem* (42/123).

énmellettem hsz (1)

...ejtsetek akkor egynéhány könnyeket *én mellettem*, mikor az én már lankadó félben lévő pilantásim a' Menny körül elragadtatva tántorognak (50/81).

énnálam hsz (2)

Te keress *én nálam* kevésbbé komorabb Vendégeket (28/36).

én nálam (44/116).

ennek nm (69)

Ez jó lépés: örülhet *ennek* egész Ánglia (43/106). Éppen ebbe áll *ennek* a' szerentsés helynek legnagyobb boldogsága (41/328). Háromszor sóhajtott *ennek* látására (42/289). Bizonyára valamint az egész Poézisnak, úgy *ennek* is fő czélja az Emberi Szív' jó vagy rossz, nemes vagy erőtlen, okos vagy bohó voltának előadása (T7/359). Egymást ölelve mondjatok egy víg éneket *ennek* (43/527).

ennek (3/58, 162, 40/50, 41/27, 135, 42/79, 105, 287, 43/40, 227, 276, 422, 46/27, 48/52, 59, 109, 195, 52/114, 54/54, T1/95, 104, T3/100, T4/18, 81, 93, T5/279, 481, 580, 682, 683, 686, T6/62, 145, 157, T7/47, 101, 290, T8/162, T9/578, 631, 713, T9*/398, T10/67, T11/68, 72), *Ennek* (36/3, 141, 142, 145, 147, 153, 42/107, 750, 43/618, 54/228, T5/83, 310, 533, 565, 635, 638, T7/69, T9/382, 285).

- énnekem – énnékem** nm (3+4)
 Azt kérdezed tőllem, melyik a' legjobb Csók? 's ha megfejttem ez édes kérdést, fogadod hogy jutalmúl azt a legjobb csókot ajánlod *énnekem* (37/4). — ez egy Hartznak eleven Képét téríti Gondolatomba *énnékem* (26/19). Akárhogy legyen: *énnékem* Hazámban kellett helyheztetnem a' Kőlteményt (T7/154).
énnekem (44/61), *Énnékem* (9/29), *énnékem* (8/38, 14/16).
- ennél** nm (3)
 Eggy számár *ennél* többre nem is vágyhat (41/173).
ennél (41/208, T6/174).
- ennélfogva** hsz (2)
 Probáltam tehát a' Comicumot... nevetségesnek [elnevezni], és igaz hogy a' Comicumnak ez a' főtzélja, hogy nevetséget indítson, 's *ennél fogva* éppen természethez alkalmaztatott neve lett volna (T5/480).
ennél fogva (T8/88).
- enni** in (4)
 Böh! beh nincs mit *enni!* (41/359) — *Fragaria vesca* *enni*-való számótza (T9/669).
enni (41/389, T9/671).
- Ennius** fn (1)
 ...'s akkor reám, mint a' mostani Punicum belumi időszakasznak *Enniusára* jó szívvvel emlékeznek (T10/83).
- ennivaló** fn (1)
 ...eggy szóval minden martalékjainak az én Uramnak én kerestem és hordtam az *ennivalót* (41/60).
- énrajtam** hsz (1)
 Nem láttad é mint kapkodnak *én rajtam* a' fejér Gyermekek, Kellemetes Szüzek mint mutogatnak egymásnak engemet (4/159).
- énrám – énreám** hsz (3+5)
 Fejér Kantust adott *én rám* Kloé (42/525). — addig az *énreám* és az én Inyemre finnyásan tekintő gazdag hazafia vadásszának lettem volna tanítványa (3/138). *Én rám* ne nehezteljen a' Sárga Isten, engem Fillissel eggyesítsen ma a' Szerelem (8/56).
én rám (T7/34), *én reám* (3/214, 16/9, 10, T5/240).
- énrólam** hsz (2)
 'S Te *én rólam* emlékezel? 's te köszöntöttél engemet? (38/13)
én rólam (38/7).
- enthusiasmus** (lat) (2)
 Felfogadja, hogy soha többé moraliter nem fog fázni; szánja elkortsosulását, és tele telik Nemzeti *Enthusiasmussal* (T6/223).
Enthusiasmus (T5/31).
- enthusiastica** (lat) (1)
 Itt, ebben az én kis Versezetemben, olyan *enthusiastica* Sacra tétetik magánosan Bakhusnak (T9*/764).
- éntőlem** hsz (8)
 ...a' ki rossz szívű, távol járjon az távol *én tőlem* (44/167). A' kő-egek mind a' kettőt megtagadták *én tőlem*, 's ezzel az én keserűségemnek kelyhét egészen megtöltötték (54/118).
én tőlem (17/15, 27/19, T5/692, T11/9), *én tőlem* (37/9, 49/50).
- énvelem – énvélem** hsz (4+1)
 ...a' bor *én velem* az ő Megvettetését elfelejti és tsupánn tsak kellemetességével gyönyörködött (34/62).
én velem (44/162, 163, 45/77), *én vélem* (38/2).
- enyeleg** i (3)
 A' Gyönyörűségek édes bádjadással *Enyelegnek* mint fél álomba eggyemással A' Tréfák 's a' vidám Nevetések sorral Katzagva repdesnek sokféle táborral (43/399). A' hajadon Tavasz ki száll az ő violás hintójából, szerelmes Szellőtskék *enyelegnek* piros orcáján 's kékellő szép szeme körül (40/35).
enyelegnek (43/395).
- enyelgés** fn (2)
 Nints azokban semmi fajtalanóság, részegítő és lázzadó indúlat, vastag baromi gyönyörködés: hanem tsak nyájjas *enyelgés*, rendkívülvaló vídamság, lomhaság nélkül való elérzékenyülés, könnyű és szabad Epicureismus (T9/71).
enyelgés (T9/41).
- enyelgő** in (8)
 Maradjon magának Lesbia, az az *enyelgő* pillangó (4/227). — ne kátói keménységgel méltóztassák meg ítélni, ha amazoknak kedvekért ollykor ollykor *enyelgő* tekintettel áll is elő a' Zaffó

könnyű katusában (T2/14).

enyelgő (4/87, 95, 40/52, 87, 91, 42/1089).

enyém – enyím – enyim nm (1+8+7)

Látom a' te egész Szívedet: hogy *enyím* vagy te (5/27). Az emberi törvények csak úgy igazságosok, ha az *enyim* szerint hozattak (T1/249). Ah, te *enyím* mégy el: de valyon *enyím* fogsz é vissza jőni, ezt az Istenek tudják (5/16). Az igazság karjától megmenekedhetik a' gonosztévő, de az *enyimtől* soha sem! (T1/227)

enyim (22/35, 25/39), *enyím* (11/11, 14/27), *enyimék* (T1/241), *enyimet* (42/613), *enyímet* (18/28), *enyimeket* (22/35), *enyémben* (T6/284), *enyímbe* (42/431), *enyímnél* (28/41).

enyészik Ik: bé~, el~.

enyh fn (1)

Ő bizonyosan valamely Barlang *enyhében* a' puha murván és falevélen heverész (41/351).

enyhít i (2)

...sárga virágain pedig egy dolgozó méhraj *enyhítette* zsidongó daljával a' munka terhét (42/943). Imé minden szarvasok, őzek, nyúlak, az én első kiáltásomra sereggel fognak hozzád jőni, vigasztaló nézéssel, vidám társasággal *fogják* unalmadat *enyhíteni*, 's csak hogy egy szamarat szabaddá tehessenek (41/472).

Ik: meg~.

enyhítés fn (1)

Az ártatlan Rozália, megindulván az én Bajomonn, ajánlotta segedelmét az én Sebem' *enyhítésére* (42/662).

enyhítődik i (1)

Enyhítődik ez a' Delphisi sugarlással, 's azzal, hogy Mílon tudja az Égiek' tanácsát (54/44).

enyhős mn (3)

Akkor ujjonnan haza megyek téli *enyhős* szállásomra (41/452). Hiszen lám ő nékem Istállót is, szénát is adott. Abba *enyhősen* nyughattam, és kedvemre ehettem (41/369). *enyhős* (41/415).

ennye – énnye msz (2+1)

Ennye be rosszúl elégedett ez a' számár a' szabad állapottal! (41/375)

E[n]nye (41/86), *énnye* (41/74).

ennyi nm (11)

...s örömmel fogadta el *ennyi* bajai után ez

idegen földnek barátságos biztatását (46/9). — ő ezt a' munkáját *ennyi* 's *ennyi* esztendő alatt, éjjeli nappali munkával, szorgos hivatala mellett is, *ennyi* 's *ennyi* hiteles írókból, szakadatlan elmélkedéssel, 's a' t. dolgozta ki (T7/10–11). Mi eszméletlen varázslás dobogtat illy *ennyire?* (42/458) *enyi* (48/229), *ennyi* (28/29, T6/163, T8/38), *ennyire* (27/30).

epekedő mn (1)

De mit ér osztánn az a' te *Epekedő* Munkásságod, az a' terhesenn gyűjtögetett Vagyonkád, ha azért megölnek téged az Emberek, füsttel, és tüzzel? (4/180)

eper fn (5)

Jobb is vólna, legalább fűvész Könyveinkből azt a' zavarék földi *Eperj* nevet kivetni; és ezt a' három különböző nemet, a' mi magyarul Szamótza, Szeder, és *Eperj*, Linnénél pedig Rubus, *Fragaria*, és *Morus* illyen formán rendelni el (T9/664–6). *Fragaria vesca* enni-való Szamáoca; vagy Földi *eper* (T9/670).

Eper (T9/675), *epret* (T9/662).

epesár fn (1)

Nézd meg... mérgeződését a' Bosszú állónak, ki magát méreggel és *epe sárral* táplálja 's dühösségében magát magára ingerli (T1/286).

epeszt i (1)

Hallgatás lepte meg az egész Környéket: — édes vigasztalóji egy szomorú Szívnek, mellyet nem te *epesztesz*, oh, Szerelem (42/56).

epesztő mn (1)

Epesztő Sőhajítások között járt ő fel 's alá a' Berkebenn (42/73).

ephemericus (lat) (1)

Baillet, igen szorgalmatos és tudós ember, ki kezdette adni Párisban 1685 Eszt. az ő *ephemericus* Munkáját illy név alatt (T9*/568).

epica l. epika

epigramma fn (2)

Sem a' Guarini' Madrigálja, sem a' Pope' *Epigrammája* nem talált még eddig nyelvünkön szerentsés fordításra (T6/195).

Epigrammája (T9*/528).

epigrammai mn (2)

Hát ha még minden darabnak az utolsó sorába rendszerént *Epigrammai* evolútiót kell várom,

sőt sokszor előre is eltalálnom (T8/100).

Epigrammai (T6/198).

epigrammatika-poézis fn (1)

A' Madrigálokban, melly versezet neme közép a' Lyrica, és *Epigrammatica poésis* között... legelsőnek tartja Baillet a' Marini' verseit (T9/545).

epika fn (3)

És e' szerént valami tsak nemTheátrumba készült, szomorú, víg, énekes vagy akármí Darab, azt mind az *Epica* vagy Beszéllő Poésis neve és rende alá szorítják (T5/13).

Epica (T5/19), *Epicát* (T5/8).

epikapoézis fn (1)

Hogy pedig az említett fő tzelra jobban eljuthasson az *Epica Poézis*... több eszközöket is vett fel; mellyekkel én is igyekeztem élni (T7/370).

epikum fn (3)

Mi az *Epicum* Carmen (T5/77). Részemről örömet tsak azt nevezném *Epicumnak*, a' mellyben a' Poéta valamely — igaz vagy költött — történetet beszéll el, kurtán, vagy hosszan, ilyen vagy amollyan formában, akárminémű Stylussal (T5/80).

Epicum (T5/78).

epikureizmus fn (1)

Nints azokban semmi fajtalanság, részegítő és lázzadó indulat, vastag baromi gyönyörködés: hanem tsak nyájas enyelgés, rendkívülvaló vídamság, lomhaság nélkül való elérzékenyülés, könnyű és szabad *Epicureismus* (T9/73).

epikus mn/fn (2+5)

I. mn Ez neveli a' csudálatosságot is, melly az Epopoeának tulajdona, és a' melly az én *Epicus* Versemben már a' történetben magában is megvan (T7/386)

Epicus (T7/356).

II. fn ...és egyébaránt is Voltérnak az Epopoeáról, 's a' jelesebb *Epicusokról* irott Értekezése Néhai jó emlékezetű T. T. Pézeli által a' Henriás' végén magyarul is olvastatik (T5/176).

Epicus (T5/165, 207), *Epicusok* (T5/166), *Epicusok'* (T5/430).

epistolica-poézis fn (1)

...darabossá, nehezen menővé lesz a' Munka, és mind az *Epistolica*, mind az Elegiaca Poézisnak a' természetével ellenkezni fog (T6/346).

épit i (4)

Építi az Ember éjjeli, 's nappali szorgalmatossággal boldogságának bástyáját (48/57). Melitesz és Rozália Házat *épitenek* (36/154).

épit (48/61). — *épitene* (41/403).

Ik: *fel-*.

épitetlen mn (1)

...nézd milyen komor megunatkozással uralkodik a' pusztító Vezér, a' füstölgő Düledékeken, az *épitetlen* omlásokon, és azokon a' szerentsélen embereken, a' kik ötet átkozzák (T1/260).

épitett **Ik:** *rá-*.

épitett i (1)

...a' természetnek, a' békességnek és a' virtusnak érdemlett templomok építtessenek (T1/385).

epithaphium (lat) (1)

A' hazug *Epitaphiuma* (29/cím).

epizóda fn (3)

Ezen fő Actio mellé Episodákat is tettem, vagyis olyan Melléktörténeteket, a' mellyek a' Főtörténetnek természetével megegyeznek (T7/337). *epizodák* (T5/329), *Epizodákat* (T7/82).

epizódium fn (3)

Illyen *Episodium* a' többek között, a' Kaposvári ebéd, a' Tántz... (T7/341).

episodiumok (T5/715), *Episodiumban* (T7/346).

epopoea (gör) (52)

...ezt a' szót héroismus, nemtsak a' Birodalmak' hanem az *Epopoeiák'* Fundátori is magokéva tehetik 's teszik (5/158). Comica *Epopoeának* nevezzük azt az *Epopoeát*, a' mellyben vagy a' Hérós, vagy a' Viselt dolgok, vagy a' Poétai Előadás elveszti a' maga Hérósi nagyságát és tréfassá válik (T5/489). A' közép, vagy Bajnoki *Epopoeában* már nem csak próbákat, hanem valósággal szerencsés Csinálmányokat is mutatunk anyai nyelvünkön (T7/307).

Epopoea (T5/3, 409, 414, 463, T7/263, 310), *Epopoeia* (T5/83, 150), *Epopoeák* (T5/529), *Epopoeám* (T5/704, T7/397), *Epopoeát* (T5/166, 265, 404, T6/34, T7/296, 421), *Epopoeát* (T5/393, 594), *Epopoeiát* (T5/167), *Epopopeáját* (T5/327, 593), *Epopoeának* (T5/140, 142, 364, 412, 439, 682, T7/293, 386), *Epopoeának* (T5/404, 488, T7/406), *Epopoeámnak* (T7/285, 329), *Epopoeában* (T5/358, 501, T7/86, 297, 413),

Epopoeiában (T5/89), *Epopoeákéba* (T5/461), *Epopoeámra* (T8/192), *Epopoeáról* (T5/2, 176, 403, 448), *Epopoeáról* (T5/143), *Epopoeával* (T5/634).

Ö: Ritter~.

eposz fn (2)

...egy ilyen populáris és csupán múltatató *Époszhoz* jobbnak tartottam a' szokott kettős Strófákat (T7/423).

Epos (T5/9).

éppen hsz (36)

...*éppen* ezenn gondolkozáim vala mondom, mikor így kezdett eleven búslakodással danólni (3/122). Hogy *éppenn* nem jó barátságos Menedékhely számodra a' tenger? (6/44) — Hozzád illik *éppen* (41/453). — valyon hát igaz jusson panaszkodhatunk é ö ellene? *Éppen* nem, mert sokkal többek azok a' gyönyörűségek a' melyekben örömiünk vagyon (48/88).

épen (33/38, T5/99, T11/51), *éppenn* (5/24, 19/19, 42/571, 908), *éppen* (3/197, 50/10, 54/39, T3/349, 516, T4/32, 78, T5/248, 480, T7/57, 158, 214, 417, T8/75, 163, 187), *Éppen* (33/111, 41/328, 43/655, 48/75, 178, T5/632), *éppenn* (3/64, 33/81), *Éppenn* (3/119).

epres mn (1)

...mert van olyan *fragaria* is, a' mellynek *epres* vagy enivaló bogyója nem terem (T9/671).

épség fn (1)

...mikor ezek ki ütnek nincsen tagjában semmi *épség*, hanem meg háborodván tagjai nem nyughatik az ö elébbeni bünének miatta (48/143).

épül i (1)

Nemes tanúlok! Kikben *épül* a' Tudományoknak és a' Hazának reményje, bimbózik öröme, sűgározik jövendő Ditsőségének vidító hajnala! (44/219)

épület fn (1)

Tudja ö, hogy nem lehet az emberi természetet különben bóldoggá tenni, hanem ha a' babonáság setét *épülete* fundamentumostól szélllyel hányattatik (T1/383).

épülhet i (1)

A' mi hazugság, az eggy átaljába nem lehet hasznos az emberi nemzetnek; valamint az a' mi néki általan fogva ártalmas, nem *épülhet* az Igazságon (T1/3).

ér¹ i (11)

De te, mondom, könnyen beszélsz, mert a' Telet nem *éred*, és a' te egész életed tsak ebből áll, hogy rövidenn elmondjam azt, a' mit te pompás szókkal beszélltél el (4/129). A' Domb' tetejére *ért*, 's onnan le felé indúlt a' tulsó oldalonn metetelesebbenn hajló Völgynek (42/215). Mit *érttem* velek? (54/131) — Eddig a' holtak nyelvén rebegettünk; az értelmünk alatsonyan tévelygett a' Priscianus' szövevényén, a' szózatok' országában, 's nem *ért* arra, hogy dolgokat tanuljon (T11/20).

Értél (43/451, 465), *értünk* (5/7), *értek* (43/150); *éri* (43/566), *érted* (42/719), *érte* (43/565).

Ik: be~, el~, ki~, rá~, utól~.

ér² i (7)

De mit *ér* osztánn az a' te Epekedő Munkásságod. Az a' terhesenn gyűjtögetett Vagyonkád, ha azért megölnek téged az Emberek, fűsttel és tűzzel? (41/180) — ma egy Kótság toll szál többet *ér* egy Sonetnél (3/128).

ér (34/159, 43/472, 54/120, 121), *ért* (41/228).

ér³ fn (4)

...az előtt az ember egy néhány esztendőekkel legjobb egésséggel bírt is és vidámság ragyogott az ö orcáján, 's az öröm a' vérrel együtt csergedezett az ö *erében* (48/141).

ereinek (40/45, 58), *ereibenn* (40/70).

eránt – iránt nu (8+1)

Örök háládatossággal is viseltetik azok *eránt*, a' kikben jó sziv, 's valódi érdem lakik (43/2139). *eránt* (42/1067, 1068, 44/96, T5/407, T7/336, 363, T9/462), *iránt* (T1/301).

eránta hsz (5)

Én ugyan azt a' ti *erantam* viseltetett önként, és tettetés nélkül való szereteteket... nem tsak most, mikor a hálálkodásnak tzeremoniás ideje van köszönöm (49/21). — nem leszek háládatlan *erántatok*: egy Poëta sem szokott lenni háládatlan (3/147).

erántam (44/93, 99), *erántok* (T9/270).

erányos l. arányos

Erató fn (3)

Te pedig, ha szinte öröme fordúlt is siralmad, ne vedd nehezen, ha talám *Eratóm* jaijai édes örömidnek nyugodalmát megháborítják (53/46). *Erató* (T8/2), *Eratónak* (T8/67).

- Erazmus fn** (1) ...mind *Erasmusnál* (T9*/769).
- Ercsei fn** (4) Nyerjen Diszt *Ercsei Klárája'* kebele! (43/91) — A' köteleken az apró szerelmek játszanak, 's zászlóin B. E. és E. K. vagyon egy öszve fogott kézzel, és ezen fejlül irással (43/181). T. T. Mező Téri Predikátor *Ercsei Dániel Úr* (43/249). *Ercsei* (43/444).
- érd.** = *érdemes*
- erdei mn** (2) Ti ez *erdei* Kősziklák' Ekhói, érzékenyek az én Énekim' siralmára, adjátok vissza az én szomorú Szózatimat e' fákról és e' partokról (35/1). *erdei* (21/6).
- érdekel i** (2) Édes Atyánk a' Krisztus Jézusban... adj oly álhataratos és mindent könnyen ki álhataratos szívet, hogy ha nyomoruságok *érdekelnek* bennünket, el ne tsüggedjünk, hanem Te hozzád és nem másához fojamodjunk (48/201). Sűrű fekete Tölgyfák kettőztették itt az Éj' borzasztását, mellyeknek agg Törzsökjeit a kiátkoztatott Fejsze és Napvilág soha még nem *érdekelte* (42/83).
- érdekelvén in** (1) E' szókra én nékibízakodván, Rozáliához hajlok reszkető Kezekkel, szikrázó Szemekkel vonúltam bal füléhez 's Ajjakam Hegyével *érdekelvén* azokat a' végső Rózákat, mellyek Hajfürtjeinél fejéredni kezdettek, e' rövid szókat sugtam az ő Fülébe: Rozáliám! engem a' te Tüzed meg emész, ha csak meg nem szánsz engemet (42/681).
- érdeklő in/mn** (1+1) **I.** in Fess az ő bölthajtások alá szép szemet, ez a' Szem talám igen kemény, a' melly majd kegyetlen majd szíveket *érdeklő*, meg tiltja a' szerelmet a' mellyet szült (34/178). **II.** mn ...és hogy Epopoeám néha-néha Drámai formát is végyen magának, 's annál fogva még tarkább légyen, a' Scénák pedig jelenvalóbbá és *érdeklőbbé* légyenek: imitt-amott magokat beszéltetem a' személyeket (T7/399).
- Erdély fn** (2) Keresztül jött vélem ez a' halálos nyíl és Horváth Országtól *Erdély* szélég kergetett (53/35). *Erdélyben* (T4/142).
- erdélyi mn** (1) ...forgolódják a' Felföldi, Duna- és Tiszamellyéki 's *Erdélyi* Magyarokkal (T4/108).
- érdem fn** (20) A' mi Tsókjainknak megítélője pedig *érdem* szerént csak a' legyen, a' kinek legszebb Szája vagyon (42/552). Azt nints kérni jussom, vagy *érdemem*, hogy jól emlékezzetek rólam (45/98). — akkor is kinek kinek az ő szívbeli, vagy külső *Érdemi* Characterieihz képest, híve 's tisztelője fogok lenni (44/217). *érdem* (43/214, 432, T5/384), *Érdem* (44/43, 63), *érdeme* (41/318), *érdemet* (T5/244), *érdemeit* (T8/123, T11/7), *érdemeiteket* (44/213), *érdemnek* (T5/244), *érdemre* (T7/299), *érdemére* (T9/192), *érdemeire* (T9/447), *érdemhez* (T1/248), *érdemmel* (T8/68), *érdemeivel* (44/169).
- érdemel i** (15) Valóba az én Félelmem valamely mentséget *érdemel* (19/14). Eggyügyü állat! Mennyire nem *érdemled* a' jó tanácsadást (41/441). A' te Szépséged nem *érdemlette*, hogy elrejtődjön a' Naptól (6/20). *érdemel* (15/10, T5/134, 408, 702), *érdemelnek* (50/70), *érdemeltem* (45/68), *érdemltem* (20/9), *érdemlettek* (43/470); *érdemli* (T6/124), *érdemlette* (42/939), *érdemlik* (37/18). — *érdemeljen* (3/131).
- Ik:** meg~.
- érdemelhet Ik:** meg~.
- érdemes mn** (15) Nem lettünk volna é jobb sorsra *érdemesek?* (54/223) Igaz barátokra pedig kiki szert tehet, ha azoknak bírására *érdemes* (52/60). Reménylem, hogy munkáimnak hátra lévő több csomóival minden hátra maradás nélkül folytába kedveskedhetem *Érdemes* Olvasóimnak (T8/189). *Érd.* (T5/612), *érdemes* (43/64, 275, 278, 281, T3/378, T6/130, T7/115, T11/3), *Érdemes* (43/235, T2/6, 17).
- érdemetlen mn** (2) Én tehát azt mondom, hogy a' szeretetre *érdemetlen* tárgyak mind azok valamelyekbe szeretet nem találhatik (37/14). *érdemetlen* (44/79).
- érdemlett mn** (4) ...magánosan nyíltabb szívvel járúlok hozzájuk,

's kit kit *érdemlett* tiszteletével fogok illetni (44/200)

érdemlett (T1/194, 385, T11/14).

Ik: *meg~*.

érdemszerető mn (1)

Minden *érdem-szerető* lelkek betsülni fognak (T1/200).

érdemű Ö: *nagy~*.

erdő fn (38)

Rijadoztak az *Erdők* az én kiáltásomnak Szavára, és a' Völgyek hármaztatva síkoltották vissza a' Rozália' Nevét (42/700). Nagyot lottsant a' setét Víz, 's megrijasztotta mind két Partjainn az *Erdők'* Boltozatját (42/158). Ezt beárnyékozta köröskörül a' Babérok sűrű *Erdeje*, a' melly határokat szab az Ég' Haragjának (18/23). Zabzsársípommal tanítsam ekhözni tölgyes *erdeinket* (54/27).

erdő (50/48, T7/140, T9/479), *Erdő* (9/29, 10/27, 22/2), *erdők* (50/27), *Erdők* (42/317), *erdőt* (42/501), *Erdőnek* (18/8, 40/86), *erdőknek* (50/50), *Erdőknek* (12/14), *Erdőbe* (42/79, 278, 356, 910), *erdőben* (50/4, 53/15), *erdőbenn* (40/79), *Erdőbenn* (42/468), *erdőkben* (41/117), *erdejében* (53/2), *Erdejében* (36/62, 42/815), *erdeiben* (T9/436), *erdejiben* (T6/279), *Erdőből* (42/713), *Erdőkönn* (42/351), *erdejinn* (36/21), *Erdejinn* (42/786), *erdőre* (41/417), *erdőkre* (41/68), *erdőkkel* (50/61).

Ö: *mirtusz~, palma~, réz~, .*

erdős mn (2)

...megújúlva kelt fel a' harmatos fűről, 's olly szerelmes elragadtatásba indúlt az *Erdős* Domb' Meredékjének, mintha óhajtott Rózijának kebelébe ment volna bizonyosann (42/208).

erdős (42/198).

ered i (6)

Ám *eredj*, fuss szántsándékkal abba a' nyomoruságos inségbe, a' mellyre úgy látszik, teremve vagy (41/442).

eredj (14/22, 22/35, 34/159, T3/429), *Eredj* (22/34).

eredet fn (5)

Vagynak végezetre olyanok, a' mellyek *eredet* szerént ugyan nem magyarok (T4/143). Eggyikenn a' Természet vólt ki ábrázolva az ő *eredetébenn*, a' másikkon a' habokból ki születő Vé-

nusz (42/268).

eredetét (T7/48, T9*/295), *eredetére* (T6/251).

eredeti mn/fn (10+2)

I. mn *Eredeti* Magyar példa előttem nem volt, a' mellyet követésre felvehettem volna (54/18). Az *eredeti* nyelven Hatmértékűekben vagy Hexameterekben íródott a' Tavasz (T4/45). Hozzuk vissza, Barátim, ezt a' szép *eredeti* rövid szót, 's nyerni fog véle írásunk (T9/473).

eredeti (33/26, 40/88, T5/484, T7/311, T9/187, 432), *Eredeti* (T5/633).

II. fn Hasonló é ez a' Kiadás az *Eredetihez* azt tsak én tudom, és az én Pátrónám Rozália (42/18).

eredetiből (T5/586).

eredetiképpen hsz (1)

Már akármillen ez a' Szerzemény, legalább azt senki tőlem meg nem tagadhatja, hogy *eredetiképpen* ez az első a' mi Nyelvünkön (T5/718).

eredetű mn (1)

Én a' szókat úgy nézem a' nyelvben, mint a' polgárokat a' hazában. Vagynak a' mellyek régi törzsökös *eredetűek* (T4/114).

ereklye fn (1)

Néápolisból írják, hogy ott vagyon egy csuda tévő *Ereklye*, — mely a' sziv fájást hathatós erejével el veszi, a' hipokondriát (43/139).

ereszkedés fn (1)

Majd egy Üregből, mellynek mély voltára szédeleg, nógatva kijált hozzá Szerelmének édes tárgya: sebes lebegve száll le oda; de mikor hosszas *ereszkedése* után azzal ketsegteti magát, hogy hozzá juthat, a' barlangnak feneke amaz Isteni képpel együtt végképpen alásüllyed (51/49).

Ik: *ki~*.

ereszkedik i (1)

...több enyelgő Társaimmal repkedek, tztizázok a' levegőbe, eggy virágra rá szálllok, azt azonnal megúnom, 's másra *ereszkedek* (4/97).

Ik: *le~*.

ereszkedni in (1)

...öszton lesz nékem, hogy Lantomat ollykor ollykor meghagyván *ereszkedni*, Zabzsársípommal tanítsam ekhözni tölgyes erdeinket (54/26).

ereszt i (5)

Istenhözadót mondasz nekem: akarod, hogy én

menjek egy szempillantásba? és a' kezemet nem *ereszted?* (5/75) — 's ítéletet is tehetnek róla, ha nem abaposztót *eresztettem* é a' Berlieni bársonyba? (T4/26) — Ámor a' térdére könyökölt, 's könyökére *eresztette* fejét (53/11).

ereszti (T6/420), *eresztette* (42/365).

Ik: által~, bé~, ki~, le~, meg~.

eresztett in (1)

Rakd öszve elméddel, ha tudod, az *eresztett* szín-méznek édességét, a' fesleni kezdő rózsa' illatját (42/1101).

eresztget i (1)

Hanem szüntelem elfolytott Kebelébe *eresztgeti* eltikkadt Torkából az új Szellőt, sűrű leheggéssel (8/21).

eresztvén in (1)

Illyen az én Nagy tüzem, az én Szívem a' te Törvényed alá *eresztvén* magát, tenéked szüntelen azt mondja, hogy ő szeret, a' nélkül hogy azt mondaná egyébnek rajtad kívül (34/135).

Ik: fel~.

éret Ik: el~.

éretlen mn (5)

...zitrom és Narantsfák állottak végig rajta, a' mellyekenn érett 's *éretlen* almák sőt virágokis lévén még, a' szemet és száját gyönyörködtették, 's illatos Árnnyékkal kedveskedtek (42/231). Minden érdem-szerető lelkek betsülni fognak, kiknek való tetszésedet sokkal többre nézheted a' vak község *éretlen* itéletinél (T1/202).

éretlen (3/64, T1/373, T10/85).

eretnek fn (1)

Láttál é olly ostoba babonást vagy olly vakmerő *Eretneket* a' ki valamelly ágazatját tagadta volna? (46/21)

érett mn (1)

...vidám zitrom és Narantsfák állottak végig rajta, a' mellyekenn *érett* 's éretlen almák sőt virágokis lévén még, a' szemet és száját gyönyörködtették, 's illatos Árnnyékkal kedveskedtek (42/231).

érette – érte hsz (7+9)

Ő pedig nemzetebéliektől mit nyere *érette?* (T5/381) — Hát nem érdemli meg ez a' szíves tzél, hogy *érette* torkom szakadtából böggjek? (41/109) — Nem adnék *érte* egy kötés ízéket (41/387). Ha

visszatérek panaszolkodni, hogy Nitzé engem megbántott; *értem* többé ne tündököljön a' Nap-pal' Világa (19/11). Szánakoztatsz engemet: reszketek *érted* (17/3).

érette (41/304), *érte* (3/55, 41/293, 44/240), *érettem* (53/19), *éretted* (14/17, 19), *érted* (5/7, 39), *érettiünk* (T5/359), *értetek* (42/580).

Ö: ő~, *énérettem*, *miérettiünk*, *teéretted*.

érez i (68)

Oh tsudálatos Erő! azonnal *érzette* Fájdalma' megszűnését (42/651). Mi részegítő nektárból itattál te engemet, ifjú, nem tudom, kinek is nevezzelek, bőven kellett azt nékem innom, *érezem* utolsó tseppjeit, még most is nedves ajjakimom (42/1039). Maradj itt vélünk, 's *érezd* a' szabadság kellemetes vóltát (41/468). — szánakozást *érzesz* ezek iránt, kiknek az ő babonaságok és szomorú szokásaik szükségessé tették, hogy vétkezzenek (T1/301). Örvendő barátinak zsibongása között elhagyatottnak *érzi* magát (51/8). A' Szerelem ült azokbann, a' szép Szemekbenn, a' Szerelem ült, Kinek lángjait én azelőtt még soha sem *érzettem* (42/438). Minden teremtvények *érették* vala a' télnek sullyát (50/31).

érez (37/56, 57, 47/5), *érzek* (10/14, 42/1036, T8/144), *éreztek* (49/11), *érzetek* (49/10), *éreznek* (T9/5), *érzenek* (T10/14), *éreztem* (42/571, 1128), *érettél* (42/1132), *érett* (42/961, 54/82), *érettetek* (T10/14); *érezem* (9/3, 16, 26/9, 41/31, 42/988, T10/70), *Érzem* (9/3), *érezed* (4/135, 33/12, 42/1141), *érzi* (37/17, 50/52, T1/265, T9/76), *érezzi* (42/945, 54/11, T6/278), *érezitek* (50/54), *érezik* (8/32), *éreztem* (42/435, 582, 601, 1056, 1111), *érezte* (42/28, 69), *érette* (12/49, 42/263, 982, 43/119), *Érzette* (42/205), *éreztiük* (T11/99), *érettétek* (T8/28), *érették* (42/966), *érették* (38/6, 42/508), *érezni fogod* (17/36, 42/901), *fogod érzeni* (42/128), *fog érezni* (T1/392). — *éreznék* (34/113), *érzenék* (T9*/62). — *érezd* (4/117), *érezze* (T8/180), *érezzék* (41/166).

Ik: fel~, meg~.

érezhet i (4)

Érezzétek meg egymásba, melly nyájas tűz égeti Azt a' szívet, a' melly más szív' lángjait *érezheti* (43/523).

érezheti (T5/620, T9*/377). — *érezhessék* (T9/553).

Ik: elő~.

- érezhető** mn (1) Minden Magyar író, a' ki a' külföldi, vagy (a' mi még jobb) a' természeti szépségeket nyelvünkön akarja *érezhető* móddal előadni; sajnálja hogy a' zöldágot egy meghatározott törzsök szóval ki nem teheti (T9/464).
- érezni** in (10) Tudtam *érezni*, tudtam boldog lenni, tudtam Lillát szeretni: most, ah! most nem tudok fájdalommal bírni (54/169). — oldozd meg kötésimet, hogy testem *érezni* megszűnjék (53/43). *érezni* (36/168, 39/2, 8, 40/42, T1/389, T6/33, T8/94, T9/353).
- éreztet** i (1) Ő Kegyelme azt mondotta nekem, hogy azt és mindent el felejtett, nekem még javamat kívánja ezután; azt köszönöm Ő Kegyelmének Tisz. Prof. Uramnak, ah bár eddig *éreztetete volna* vélem annak hathatós erejét! (45/112)
Ik: meg~.
- éreztethet** i (1) ...a' mellyben *éreztethessem* veled, melly forró akkor az én sohajtásom, mikor azt a' szeretet lobbantja fel (38/43).
- éreztetik** i (2) Abba a' Szerzőnek lelke egészsenn ki volt nyomva: itt annak tsak egy része *éreztetik*, — a' Képzelődés (42/20). *éreztetik* (22/3).
- éreztetni** in (3) Te nem hiszed hát, mondá Chloé mosolygósan, hogy én mind azt, amit te álmodban ézettél, egy pár tsókomban *éreztetni* tudom véled? (42/1133) *éreztetni* (45/91, T9/226).
- érhet** i (3) Egy szőlő magába a' nedves földre dül, A' féreg is rágja, a béka is rá ül: De ha fához *érhet* ölelő kezekkel, Magosra felfuthat piros gerezdekkel (43/492). Édes dísze az én kertemnek! úgy virítál te mint a' Májusi Rózsa, nem *érhetted* az Őszt (54/85). Gondold meg, hogy tégedet-is *érhet* hasonló Inség (T1/151).
Ik: el~, rá~.
- Erigone** fn (3) Erről a' Kutyaról azt mesélik a' Poéták, hogy ez az *Erigone'* (ki a' Szűz' jegye, a' Nap útján) kutyája volt (T9*/389), *Erigone* (T9*/392), *Erigoneval* (T9*/394).
- Erisz** fn (4) *Éris*, a' visszavonás Istenasszonya kap az alkalmatosságon; 's Dorottyát választja ki a' háborúság' szerzésére (T5/652).
Éris (T5/713, T7/88, 394).
- érkezés** fn (1) Tirzis téged imád: én azt tudom: te azt tudod: ő véle külön beszélve találak téged, az én *érkezésemre* te karmazsinná leszel, ő halavánnyá lesz: háborodva mind ketten kódlúljátok a' Szókat: ő lopva néz tégedet, és te elmosolyodsz (19/15).
Ik: meg~.
- érkezik** i (4) Végre *érkezett* a' hideg ősz, meg szűkült az eledel a' mezőben (41/23). Én éppen a' temetés' napján *érkeztem* haza faluról (54/40).
érkezik (48/39), *érkezett* (43/655).
Ik: meg~.
- érkező** in (1) ...az én Barátném, egy szerelmes és nyájas szívvű szép Nimfa, ki az én Rozáliámnakis hív Társa volt, hozzám *érkező* megszólított (42/476)
- erkölcs** fn (4) A' te szűz *erköltsid* díszes szépségeddel. A' mit érdemlettek, ditsekedve vedd el (43/469). Van ebben egy fő Személy, egy Héros, Dorottyá; vagynak mellyék Hérosok mind a' két ellenkező részen; vagynak caracterek, *erköltsök*, mellyeket fenn tartani igyekeztem (T5/710).
erköltsöket (44/229), *Erkölttsé* (42/840).
- erkölcsi** mn (5) *Erköltsi* vétek nem undokította az én Lelkemet, és annak esmérete tsendes volt a' maga tisztaságával való megelegedésben (44/119). A' Munkájában előforduló Személyeknek külön külön *erköltsi* Charactert ad, és azokat vélek mind végig állhatatosan meg is tartatja (T5/202).
erköltsi (T5/36), *erköltsi* (T6/113, T9*/100).
- erkölcsiség** fn (1) Örömet hallgatjuk a' Morált azon a' nyelven, a' mellyen szüléink és a' jó öregek tsepegtetik belénk az erkölcsiségnek első zsengetéskéjét (T11/34).
- erkölcsstudomány** fn (1) Ha ő ama bizonytalan és fanatikus moralnak

képzelt fundamentumát el rontja, a' melly eddig csak az észet vakította, a' nélkül, hogy sziveteket jobbitotta volna: azt csak azért cselekszi, hogy az *erkölcs tudomány*nak egy romolhatatlan talp követ készítsen tulajdon természetekben (T1/82).

érlelt in (1)
...tudhatjátok, hogy az Esztendő számra *érlelt* szeretet, nem olly könnyen veheti magát arra, hogy egy szempillantásba vegyen bútsút soha el nem felejtethető tárgyaitól (49/11).

Ermenonville fn (1)
Óh, ti Nagy Lelkek! fogadjatok bé valaha, mikor majd én is az én pályámat megfutom, fogadjatok bé valaha, majd ha én azt megérdemelhetem, ebbe a' ti ditsó *Ermenonvillétekbe* avagy tsak látójának 's bámulójának (44/48).

érni in (2)
Oh tsudálatos Erő! azonnal érzette Fájdalma' megszűnését, már akár a' kiszívott Nedvesség miatt esett, akár annak a' Szájnak Ereji által, a' melly mindent meg éleszt, a' mihez *érni* talál (42/654). — Adj estvét *érnem!* (T9/486).

Ik: meg~.

ernyő fn (2)
Ezt mondván megfogta az ő Kezét barátságosan, 's egy oldalajtónn kivezetvén az Adónis' Sírjához vezette, melly egy Rozás *Ernyő* alatt magánosan állott két Kupresszus szomorú Árnyékában a' múlandó Kökörtsínyek között (42/303). *ernyőtök* (51/19).

Ö: *vadrózsa*~.

Erósz fn (6)
Érósz felszántja Tziprusnak egy legboldogabb Mezejét(36/156).
Eros (43/652), *Erosz* (43/167), *Erósz* (43/168), *Érósz* (36/161), *Eroszokból* (43/8).

erósz in (1)
Lásd Anacreon *Erosi* Statistikáját (43/653).

erotika fn (1)
Német lábakon próbálta Meinecke... Spanyol nyelven pedig Estevan Man. Villegas, (az ő *Eroticainak* Iső Részében) (T9*/213).

erotikus mn (2)
Én pedig edgy *Eroticus* Író után ilyen értelmet közölhetem róla az érdeemes Publicummal

(43/63).

erotikus (T8/57).

erő fn (37)

Ah, tsak annyi *erőm* volna, hogy haza vántzorooghathnék! (41/461) — Mind a' Te munkád ez örök Szerelem! Sőt minden munka a' Te munkád mint szintén az is, hogy én mostan írok, és Tégedet óh világ Lelke! Halhatatlan 's édes *Erő!* ditsóítelek! (40/101) — Neápolisból írják, hogy ott vagyon egy csuda tévő szent Ereklje, — mely a' sziv fájást hathatós *erejével* el veszi... Poétai *ereje* is mód nélkül nagy van (43/139–41). Illyenek a' Leírások, a' Képek, mellyeknek a' festés és jó elrendelés által nagy aesthesisi *erejek* vagyon (T7/374). Korán *erőt* vévén rajtok a' csábitás, még jobban öszve huzzák azt a' firhangot melly őket meg fosztja látásoktól (T1/31). *erő* (40/7, 27), *Erő* (42/651), *ereje* (T1/345, T5/109, 126, T6/31, 247, T10/49), *erejek* (T7/366), *Ereji* (42/653), *erőt* (40/110, 155, T3/228, T7/92), *erőmet* (42/385, 441), *erődet* (42/197), *erejét* (12/57, 45/113, T9/36), *Erejét* (14/31), *erejének* (52/44), *erőn* (T7/391), *erejekről* (T9/148), *erővel* (42/32, 431, 43/37, T4/151), *erődel* (40/102), *erejével* (48/219).

Ö: *bor*~, *vonó*~.

érő in (1)

Hónallyig *érő* nadrág, lapos hosszú kalap, pípaszárnak való páltza és láb az a' mit ott találhatók (T9/443).

erőlködés fn (1)

Én azt tartanám, hogy ha már ennyi bajunk és *erőlködéseink* után a' fülemüle' nevét versbejöhethetővé, hangossá, zengővé, cadentiássá és meghatározottá kívánjuk tenni, vessük ki belőle a' két E betűt, hadd maradjon Filmil, vagy Fülmül (T6/163).

erőlködik i (1)

Halványonn, féléleven, Kétségbe esve, lehegve, haszontalan *erőlködött* sok Ízbe szólani, (12/40).

erőlködő in (1)

...az készítne ám ollyant, a' mi magát, a' Frantzia Nyelv belső phthisise miatt sokszor híjába *erőlködő* Henriadot is, ditsekedésünkre meghaladná! (T5/355)

eröltet i (1)

Fordítson egy Tekintetet: ezeret szorít meg az

Elhalványodásra: mosolyogjon: más ezeret *erőltet* a' Sóhajtásra (25/30).

Ik: meg~.

erőltetés fn (1)

Már az ilyen szép, ha csak hellyel közzel, és önként *erőltetés* és affectálás nélkül esik meg mint valami kellemetes Poétai pongyolaság (T3/394).

erőltetett mn (4)

Ha tehát ez a' néma ékesenszollás, a' mellyet ábrázatomon és szivembe olvashattok, és a' melly az *erőltetett* mesterségnek trutzára akarmelley piperés Oratornál is többet szöll töllem (49/15). Szép a' természeti szépség, az *erőltetett* pedig tsúfot és nevetséget szerez (4/214).

erőltetett (42/854), *erőltetett* (T6/291).

erős mn (17)

Melyik *erős* szivü ember nem rogya le az inségek terhe alatt? (48/153) — Légy érzékeny, és *erős*: olaszd öszve az állatot az Istennel, 's úgy válik belőled egy nemes valóság, úgy leszel EMBER! (54/204) — Én vagyok az, a' ki *erős* lábra tettem azokat a' törvényeket, a' mellyek szerint kell ő nékik igazgattatni (T1/229). Így mehetnek el az olvadt, vagy sejp betük is az *erős* betűkkel (T3/445). Természet' Ura! te ki *erősebb* vagy a' Halálnál, tedd halhatatlanná az én Nevetet (42/34).

erős (40/168, T1/76, T5/160, T11/63), *eröss* (T6/37, T7/148), *Erösssek* (T3/447), *erősebb* (42/309), *erösssebb* (40/112, 54/125), *erösssebbek* (T9/27), *erösen* (38/22).

erősít **Ik:** meg~.

erősítetik **Ik:** meg~.

erösség fn (2)

Eljő a' halvány Hold, hogy éjjel mintegy lopva katszongasson elszenderedett Földünkre, hol félig dugja ki ábrázatját ama' nagy árnyék mellől, mely a' kiterjesztett *Erösség*' mezejénn lebeg (40/31). *Erösséget* (T5/300).

erőszak fn (8)

A' Fejedelmek, azok a' Földi Istenek, a' kik az *erőszak* által nagukat az emberi törvény alól kivették (T1/239). Lassan lassan mindég nevekedett az én Vágyódásom 's türhetetlen Kívánságom; úgy hogy többé nem tarthatván már Melylyembe, kitsinybe múlt, hogy tellyes *Erösszakkal*

ki nem rohant azonn (42/670). Nem bírt gyenge szíve ez édes *erösszakkal*, 's kéntelen vólt vissza tsókolni (42/1151).

erösszakja (T8/28), *erösszakot* (42/62), *erösszakjának* (40/168), *erösszakkal* (40/159, 42/1104).

erösszakos mn (1)

Himfy' Múzsájának képzelődési nagyok, mint a' teremtés; érzései hol meleg, mint a' nyári nap, hol égetők és *erösszakosok*, mint a' felháborodott Etna (T8/14).

erőtelen – erőtlen mn (1+4)

Légy vigyázó! mert *erőtlen* emberek közt élsz és magadnak is arra van szükséged, hogy mások te reád-is vigyázzanak (T1/162). De oh melly szük és *erőtlen* akarmelley nemzet nyelve is, egy teletölt szivnek ki fejezésére! (49/19)

erőtelen (T9/445), *erőtlen* (T7/360), *erőtlenek* (T5/345).

erőtlenység fn (1)

Édes Atyánk a' Krisztus Jézusban, aki *erőtlenység* alá vetted az emberi nemzetet, adj álhatatos és mindent könnyen ki álható szivet, hogy ha nyomoruságok érdekelnek bennünket, el ne tsüggedjünk, hanem Te hozzád és nem máshoz fojamodjunk (48/199).

erre nm/hsz (20+1)

I. nm Bizonyossan oka volt *erre* az ő Annyoknak (33/96). A' jutalom, a' legnagyobb jutalom lessz jó emlékezet, 's szívesség, nem csak *erre* a' fél esztendőre, hanem egész életünk fél esztendeire is le kell tenni (43/684).

erre (43/423, 44/238, 239, T1/94, T3/490, T6/184, 295, 311, T7/100, T9/350, T9*/17, 757), *Erre* (42/1091, T3/434, 446, T5/99, T7/71, T10/3).

II. hsz ...egy szép szekérbe most *erre* majd arra vitette magát a' hattyújin (33/132).

erről nm (14)

De *erről* másszor bővebben (43/184). *Erről* a' fordításról méltó megjegyezni, hogy az nem szóról, szóra készítettett a' németből (T5/607). *erről* (48/161), *erről* (44/232, 47/9, T4/44, T5/70, 72, T7/56, 285, T9/92, 721), *Erről* (43/230, T9*/389).

erszény fn (1)

Mostanában egy találmány ötlött az eszembe, a' mellyből mind a' világnak, mind a' magam *erszényjének* sok szép hasznót ígérhetek (52/98).

- ért¹ i** (18)
 ...én nem *értem* ezt a' te igazságtalan Haragodat (16/1). *Értenek* engem, a' kiknek illik (T7/224). Én Szívem, *értelek* tégedet (27/12). — de idővel messzebb kiterjedt a' jelentése, és alatta mindent *értettek* a' mi nevetséges, tréfás, víg és furtsa dolog (T5/459). Vaj *értek* ám én egy kitsinyt a' Nektárhoz is (42/1097).
értenek (37/55); *értem* (18/37, 54/232, T6/210), *Értem* (3/195, 18/37), *érted* (37/6, 42/719, 54/208), *ért[i]* (37/33), *értitek* (34/13, 37/33), *Értelek* (27/13).
- ért² in** (1)
 Álj fel az partra *ért* hajód árbottzára (43/454).
Ik: *meg~*.
- érte** l. **érette**
- értekezés** fn (5)
 ...és ezekbe a' leg újabb Világnak leg felségebb remeki vagynak foglalva, a' mint alább bővebben lessz róla *értekezés* (T3/94). — de Collegiumunknak Könyves házában Dégennek sem kiadását, sem *Értekezését* fel nem találhatam (T9/129).
Értekezések (T9/cím), *Értekezése* (T5/176), *értekezést* (T7/30).
- értekezik** i (2)
 ...a' híresebbeket egy szóval itten megemlítjük, azokról pedig, a' mellyek már Magyarúl is vagnak fordítva, bővebbetskén *értekeziünk* (T5/528).
fogok értekezni (T5/73).
- értekeztén** in (1)
 ...illőnek tartjuk ezekről is szólni, és elébb ugyan a' természeti szépségről, az után a' gyermeki bábozásról, két részben *értekeztén* a' magyar nyelvnek a' Poézsisra minden nyelvek felett való alkalmas voltát előadni (T3/121).
- értelem** fn (12)
 ...csak úgy felelek fontos kérdésre a' mint a' természet az *értelem* és a' Philosophia világositnak (37/13). — azt fogja mondani hogy meg holt állat az a' Csók a' melyre a' megtsókoltatott szépség tsókot nem ad vissza és az én *értelmem* szerént is ez a' legjobb Csók (37/36). A' mi nyelvünkben a' Tsiga szónak 5 *értelme* van (T9/581).
értelem (46/34), *Értelem* (42/471), *értelmiünk* (T11/18), *Értelemet* (T7/32), *értelmemet* (43/63, T5/335), *értelembe* (T3/390), *értelembe* (T9/588), *értelmére* (T9/578).
- értelmes** mn (5)
 Az *értelmes* barátokkal való társalkodás sokkal többféle módon mulattat, és bennünket bor és játék nélkül is örömbbe meríthet (52/57). — és egyedül a' szorgalmatosság és az *értelmes* tseledetek adják meg nekünk a' valódi és állandó Elme-tsendességet (52/78).
értelmes (44/77, T1/184), *értelmesebb* (T1/85).
- értelmű** mn (1)
 ...az egész versezés áll, tsak a' hasonló, vagy ellenkező *értelmű* mondásoknak öszverakásában (T3/110).
Ö: *két~*.
- érteni** in (1)
 ...így készül az Óda, melly alatt az énekeknek fellengősebb nemét szoktuk *érteni* (T9/32).
Ik: *meg~*.
- értet** i (1)
 Már leült vala e' szerelmes Hívatait felvállalván a' gyönyörű Bíró; és a' mint Kloé rendelte megindult vala mindenik sors szerént, hogy az ő Száját és Tsókjait ahhoz az Édességnek Isteni Probakövéhez *értesse* (42/567).
Ik: *meg~*.
- értetik** i (1)
 A' mythusokra való tzelezásokat itt nem lehet hosszan elbeszélni; itt Apolló *értetik*, ki az orvoslásnak is Istene (54/151).
- értetlen** mn (1)
 De mivel ezek *értetlen* szószóllók lévén, örömet kívánták volna az emberek hallató-szóval is kifejezni, a magok érzését és indulatait (T3/75).
- értetődik** i (2)
 Itt ebben az én versemben az a' kellemetes piros kis gömbölyű virág *értetődik*, mellyet kerteinkben állandó gyökerekről szaporítunk, és Százszorszépnek nevezünk (T9/695).
értetődjék (54/113).
- érthet** i (1)
 ...de, eggyeszerre, e' kietlen Tsendességbe, semmit sem *érthetek* (35/11).
- érthetetlen** mn (1)
 ...a' szegény betűtlen Olvasó megneheztel, hogy *érthetetlen* verseket tukmálok rá, 's még sem magyarázom meg (T4/183).

- érthető mn** (1) Igaz ugyan, hogy a' foglalatra és Fordításra nézve egyik tsak olyan mint a' másik: az is igaz, hogy mindenik durva, erőltetett, és sok helyen nehezen *érthető* (T6/291).
- értő in/fn** (1+2) **I.** in Ez edgyik se vers, illyet az ábchez *értő* Tyúk is tudna kárálni (T3/387).
II. fn Az illyen a' járatlan olvasóban tévelyedést, a' dologhoz *értőben* pedig egy kis kedvetlen álmétkodást okoz (T8/111).
értőknek (T9/552).
- értvén in** (1) Illyen forma szabadság az is, mikor dupla betűhelyett, edgyes betűt tesztek: de tsak olyankor *értvén*-ám mikor a' Vocális hosszú, p. o. talállok, szálllok, szánám, bánám (T3/469).
Ik: *meg*~.
- Erzählung** (ném) (2) Az *Erzählungoktól* vagy Contesektől abba különbözik, hogy a' történetek öszveszövettebbek, a' Személylek számosabbak (T5/86).
Erzählungen (T5/21).
- érzékeny mn/fn** (24) **I.** mn A' többbit Szerető Olvasó *érzékeny* ítéletre bízom (42/22). Szeretni! — ez olyan kérdés, mellyre tsak Ti felelhettek *érzékeny* Lelkek! (40/2) — És az *érzékeny* Fülemile elhallgatott (35/8). A' következő Csomónak foglalatja és neve: Lilla, vagy az *Érzékeny* Dalok (T4/206).
érzékeny (3/164, 40/127, 137, 42/899, 43/391, 44/97, 210, 210, 54/204, T1/146, T6/69, 336, T8/31, T9/8, T9*/101), *Érzékeny* (54/229, T6/319), *érzékenyek* (35/1); *legérzékenyebb* (42/40).
II. fn Nem is hallotta tőlem a' Lilla nevét semmi *érzékeny*, tsak a' hegyek, a' bükkök, a' völgyek, a' folyások (53/21).
- érzékenyjáték fn** (1) Dramatica, Tselekvő, midőn más Személyeket beszéltet a' Poéta... Tragoedia, Comoedia, Drama (szorossan véve, azaz, Néző- vagy *Érzékeny Játék*, Schauspiel) (T5/26).
- érzékenység fn** (2) Majd csak hamar azok emberi mosolygások, s gyermeki örömök le törlik az ő csecsemői könyeit, felébresztik az ő *érzékenységeit* a' körülötte lévő gyönyörűségekre (48/47).
- érzékenységeket** (44/38).
- érzékenyülés Ik:** *el*~.
- érzéketlen mn** (6) A' pompa a' czifraság a' kintsek *érzéketlen* dolgok nem érdemlik a' szívnek szerelmét (37/18). Megindult tántorgó Lábakkal e' kietlen Tartománybann, hideg vérrel bukdosott egyik Kőről a' másakra, 's *érzéketlenül* szagatta ki széllyelborzadt Haját a' pirongató Tövisek közül (42/95).
érzéketlen (54/162, T3/73, T11/102), *érzéketlenek* (T9/462).
- ézés fn** (42) Szerelem! be hatsz Te még oda is, hol minden más *ézés*ek számkivettette vagynak (40/81). A' lázzadó *ézés*ek és indulatok vagy a' barbarismusnak következesei, vagy a' luxusnak (54/6). — nyisd meg szivedet a' barátság édes *ézés*einek (T1/154). A' Természetben, és a' szelíd *ézés*ben való gyönyörködés a' józan culturának jelensége! (54/8) — Ebben a' tudósító Úrnak *ézés*em szerént, igazsága van (T8/86). A' hit-szegés felől való gyanúság, lidértz módra megtsalja az ő *ézés*ét (51/13). Mink nem tsak a' goromba *ézés*ekre, hanem a' gondolkodásra és munkára is vagyunk alkotva (52/76). Akkor osztán Istennétek kellemetes *ézés*ek! (52/47)
ézés (39/8), *ézés*ek (52/37, T5/32, T6/343, T9/43), *ézés*ek' (T6/299), *ézés*e (T1/293, 333, T9/40), *ézés*eim (T8/55), *ézés*eik (T8/13), *ézés*eink (T9/27, 32), *ézés*eket (40/43, T9/121), *Ézés*eket (23/17), *ézés*ét (T3/76), *ézés*imet (50/18), *ézés*it (T6/50), *ézés*nek (T9/89), *ézés*eknek (T7/366), *ézés*eimnek (40/144, T8/97), *ézés*imnek (40/110), *ézés*ekbe (54/31), *ézés*en (T6/121), *ézés*re (T9/241), *ézés*ekre (45/78), *Ézés*ről (42/893), *ézés*eknél (52/35), *ézés*szel (43/478, T8/113), *ézés*eivel (22/16), *Ézés*eikkel (33/88).
Ö: *íz*~, *siralom*~.
- ézésű mn** (2) ...de azért megkorpázza ötét Menagius, a' ki tsak ugyan mint nagyobb lingvista jó poéta, ritka elméjű 's fáin *ézésű* ember, jobban szólhatott az Olasz Poésisnak ékességiről (T9/549).
ézésűeknek (T7/254).
Ö: *jó*~.

érző mn/fn (2+1)
I. mn Eggy szóval — légy ember! Légy *érző* és értelmes Valóság (T1/184).
Érző (T7/32).
II. fn Én, részemről, mind a' két ízlésnek *érzője* vagyok, és barátja (T8/166).

érzőim fn (1)
 És hogy is ne oszlanának el azok ő előlök egyszerűbe, holott rend szerént csak a' heves és zivatar gyönyörűségekre áhítoznak, a' mellyek az egész lelket megrázzák, és egyszerre minden *érzőinakat* általjárnak (52/41)

és ksz (1646)
 Szaturnusz bírta tehát az Eget és a' Földet (36/140). Igyekezz a' te tehetségeddel, a' te talentumoddal, szorgalmaddal és virtusoddal szolgálni (T1/187). Ennek árnyékába múltattak a' Tündérek, és az ő életek és mulatságok a' Tsók volt (36/3). A' mi elménk tsupa sensualis, az ő ideáji a' külső jegyekhez hozzá vagynak kötve, és ő szók nélkül nem gondolkozik (T11/27)

Eschenburg fn (1)
 ...a' társasági élet' vídamságinak kóstolása, az abból származott játék, enyelgés, jó kedv, és felvidulás — ezek a' Dalnak szokott foglalatjai, azt mondja *Eschenburg* (T9/43).

esdekel i (4)
 Vak halandók! kik annyira *esdekletek* a' vagyon után, nézzétek ezt a' záros koporsót melybe a' döglött aranyat őrzitek 's szégyenüljetekek el (37/22). Azt nints kérni jussom, vagy érdemem, hogy jól emlékezzetek rólam: csak azért *esdeklelem* tehát előttetek, csak azért: hogy felejtsétek el, — ah felejtsétek el örökre a' boldogtalan Calvinista Csokonait (45/99).
esdeklem (T6/20), *esdekl[é]m* (54/226).

esdeklő in (1)
 De ti jó lelkű Öregek! a' kik érzettétek, melly édes erőszakja van az atyai indulatnak, mikor annak, a' kinek lételt adatok, pártfogást *esdeklő* tekintete ti rajtatok nyúgoszik meg (T8/30).

esés **Ö:** *kétségbe~.*

eset fn (6)
 ...add tudtomra mind kedves mind szomorú Történeteidet, a' miólta Rozáliára lobbantál, mert tudom, hogy ily hív Szerelem, mint a' tiéd, nem

esik meg példás *Esetek* nélkül (42/327). A' Pope Lockjának és talán a' Tassoni Vedrének is szolgált valamely igaz *eset* fundamentomúl (T5/688). Az első *esetbe* edgyes Rithmus, a' másik *esetbe* pedig dupla Rithmus találtatik (T3/495–6).
esetben (T9/26), *esetekben* (T1/350).

esetlen mn (2)
 Egy valóságos Gratzianak szépen esik az originális Selypeskedés: de futhatnám, mikor egy társaságban az *esetlen* majmok affektált petyegéssel bosszantják a' füleket (T6/244).
esetlent (T6/118).

esett **Ö:** *kétségbe~.*

eshetik i (1)
 Kedves Chloém! ha kívánod a' te Melíteszed Életét, ah, találj benne valami módot, hogy én közel *eshessem* még eggyyszer az én imádott Nimfámhoz (42/485).

Ik: *meg~.*

esik i (42)
 Egyszer egy estve az égre függesztett szemekkel a' tsillagokat vizsgálván, az udvaron egy verembe *esett* (T9/502). Már négy napja, hogy a' havas esső mind szüntelen *esik* (41/342). De talám vártad tőlem, jószívű Pap, hogy megmondjam tenéked aztis, mint érzettem én magamat, mikor a' Tsókolás' Sorsa reám *esett?* (42/583) — Honnan *esik* az, hogy minden fák között, mellyek ősszel gyümölsöt hoznak, csak te nem virágzol tavasszal? (31/2) — Ha valakinek ínye ellen *esik*, azt tartom, hogy az vagy aethetikátlan, vagy személyes irígyem (T5/719). Sajnálhatni hogy így *esett*: de fel támadását nem várhatni (43/270). — tele is van az a' jeles munka az olasz közmondásokra való ezer tzelezással, melly helytelenül *esnek* Magyarúl (T5/621). — ha Vitézi Epopoeát írtam volna, a' Hexameterre *esett volna* választásom (T7/421).

esik (4/104, 33/132, 42/21, 43/162, 569, 44/150, T3/210, 407, 423, 515, 517, 528, 556, 562, T5/273, 599, T6/243, 276), *esett* (3/95, 42/653, 43/554, T7/111, 156, 221, 342), *estek* (42/633, T6/25, T7/107, 117), *fogsz esni* (17/5). — *esne* (41/425, T6/289, *esett volna* (39/13). — *essen* (T1/180).
Ik: *el~, ki~, le~, meg~, össze~, vissza~.* **Ö:** *jól~, kétségbe~.*

- eskető** fn (1)
Az *eskető* volt a Tiszt. Lévai Bálint Uram (43/663).
- eskettet** **Ik:** *meg~.*
- eskuláp** fn (1)
Te híjába fárasztád tudományiddal az *Eskuláp* Attyát, az idvességes Kígyó a' rögökbe bújt előled (54/224).
- esküdtött – esküdt** **Ik:** *meg~, össze~.*
- esküszik** i (10)
Te nékem örökös szeretetet *esküdtél*, azonban mégis a' hitedet megszeged? (34/35) — azt *esküszöm* tenéked, nem fogok sólni Szerelemről! (6/25) — *esküszöm* a' Legfőbb Jóságára... hogy én olly szörnyűt nem érdemeltem! (45/63) *esküszik* (19/27), *esküszöm* (42/1068,), *esküszöm* (19/5), *esküszöl* (5/77), *esküdtél* (25/34), *esküdtött* (26/16), *fogja esküdni* (38/46).
Ik: *meg~, össze~.*
- esküvés** fn (3)
A' Szövetség mind a' két részről a' követek előtt *esküvéssel* erősített meg (43/97). *esküvése* (T6/251), *esküvésemet* (45/106).
- esmér – esmer** i (22+5)
Jól *esmérem* már én Diofantust, és az ő fekete társait (41/305). De a' tudatlan ember, ki másokat magán kívül nem *esmér*, hajlandó a' maga Dítséretére (4/157). Folj Nyomainn kis Patakotska, tám rád *esmér*, hogy az én Szemeimből fakadtál (42/466).
esmérek (37/5, T6/313), *esmérnek* (T4/91), *esmért* (53/17), *esmertek* (44/159), *esmértek* (44/221), *esmértem* (41/269); *esmerem* (T6/201), *esmérem* (5/28, T5/58), *esmered* (38/35), *esméred* (41/192, 42/741), *esmeri* (43/256), *esmérik* (44/7, 53/35, T1/322, T4/47, T11/6), *esmérik* (42/892, T4/6, T7/227), *esmerete* (43/128). — *esmerjétek* (34/127).
Ik: *ki~, meg~.*
- esmérés** **Ik:** *meg~.*
- esméret** fn (9)
Oh Uram, mely igen kötelez minket ez az *esméret* arra hogy téged szeressünk és a' te parantolatodnak örömmel engedelmeskedhessünk (48/226). Erköltsi vétek nem undokította az én Lelkem, és annak *esmérete* tsendes volt a' maga tisztaságával való megelégedésben (44/120).
esmérete (49/58), *esméretét* (45/2), *esméretének* (T10/31), *esméretében* (T4/98), *esméretedre* (48/220), *esméretétől* (47/8), *esmérettel* (48/232).
Ö: *lelki~.*
- esméretes – esmeretes** mn (8+2)
Ekkor közlé velem a' maga munkáját, melyet szabad légyen nékem egy gyengébb folyóbeszédi fordításban *esméretessé* tenni (50/21).
esméretes (43/251, 52/82, T4/11, 123, T5/40, 175), *Esméretes* (T9*/259), *esmeretes* (49/30, T3/105).
- esméretlen – esmeretlen** mn (11+3)
Mi lelt, óh Szívem! óh mi lelt tégedet? Mi *esméretlen* varázslás dobogtat illy ennyire? (42/457) — ő Seladon modjára öltözködjön, és, *esméretlenül*, őrizze a' sárga Pásztorok' seregébe az Admét' tsordájit, ő, a' legszebb Pásztor (33/62). — tántorgó lépésekkel, és Szívének *esméretlen* dobogási között, ballagott a' hely felé (42/1007). Kéntelen voltam az útféli szózatokkal meg nem elégedni, és ritkább 's *esméretlenebb* ígéekkel élni fordításomban (T4/52).
esméretlen (17/28, 42/126, 54/247, T9/461), *esmeretlen* (20/14, 46/4, 15), *esméretlenek* (33/91, T4/133, T9/423).
- esmérettség – esmeretség** fn (1+1)
Somogy Vármegyében lakám 1799ben, és szerentsém vala sok vidám Házaknál *esmérettségben* lenni (T7/51). Hogy pedig én ilyen gondolatokat hánytam magamban azt én bennem vagy az én Lelkem, az én ollyannak termett Lelkem tsinálta, vagy az én bővebb *esmeretségem* azokkal a' nagy Lelkekkel, a' kiket Görög Ország és Róma tsudálkozással adott a' maradéknak Tanítokúl által (44/57).
- esméretű** **Ö:** *lelki~.*
- esmérhet** **Ik:** *meg~.*
- esmérni** in (3)
Ezt a' heroica Odát már *esmérni* van szerentsénk (T6/250).
esmérni (T4/25, T7/196).
- esmérő** in/fn (1+2)
I. in ...annak minden Szépségét tsak egy születt Olasz, vagy az olasz nyelvet, szokásokat, történeteket és kivált olasz Poetákat merevül

esmérő Ember érezheti (T5/619).

II. fn ...az én bútsúzó Orázió mért az egész Calvinistaság előtt infámissá, az egész Haza előtt boldogtalanná, minden *esmerőim* előtt tilalmasá tétetem volna (45/11).

Esmérő (33/25).

esmért in (1)

Mit akarsz, én Szívem? Mi támasztja fel te bened azon eddig nem *esmért* zürzavarokat? (27/2)

esmértetik i (1)

Kivált, a' melly szóknak ágazatai, és mintegy rokonjai, még ma is *esmértetnek* (T4/122).

esmértetni in (1)

Mert, az egész nemes Vármegyében, mind azokat valakiket esmérni, 's tőlök *esmértetni* szerentsém volt, tanúbizonyosságul hívom (T7/196).

esni in (1)

...nem irtóznál még egyszer ama kegyetlen szolgálknak páltájok alá *esni*? (41/401)

eső¹ Ö: *jól*~.

eső² fn (4)

Alig állok már lábamon is a' nagy *Esső*, a' nagy Éhség miatt (41/460).

eső (41/396), *Eső* (8/6), *esső* (41/342).

Ö: *jég*~.

és pedig ksz (3)

Azt itt mind végbeviheted, 's *pedig* könnyebb szerrel (41/429).

's *pedig* (3/180, T6/288).

essentia (lat) (1)

A' Quinta *essentiával* megkeni a' Halandók' száját, 's egy kevéssé egyéb tetemeiketis (36/166).

est l. **sum**

Est fn (1)

A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus, Hesperus, Lutzifer, *Est*, *Esttsillag*, *Estvély*... (36/246).

Estcsillag fn (1)

A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus, Hesperus, Lutzifer, *Est*, *Esttsillag*, *Estvély*... (36/246).

Estevan fn (1)

Német lábakon próbálta Meinecke... Spanyol nyelven pedig *Estevan* Man. Villegas, az ő Ero-ticainak Iső Részében (T9*/212).

Esthajnal fn (2)

Én vagyok az Öröm', és Tsókok' Tündéri közt legelső, 's leszállottam az én nyájas Társaimmal az *Esthajnal* legszebb Rozássából, hogy a' te Szerelmedet megvígasztaljam (42/193).

Esthajnalból (42/42).

estig Ö: *nap*~.

estike fn (1)

A' sírhalmot tsókolom, és a' Cyprusfákat jól esik nekem ölelnem; jól esik, ha myrtusviselte homlokomon, ligeti *Estikék* hervadoznak (54/ 176).

estve hsz/fn (7+11)

I. hsz Text: Solt. 30:6, *Estve* siralom, reggel öröm (48/1). — e' szerint tehát *estve* siralom reggel öröm a' gyermekre nézve is (48/49).

estve (48/32, 66, 146, 157, T9/500).

II. fn Csendes Nyári *estve* vólt, egy a' legszebek között (3/99). Úram! ki az én életemnek reggelét és déltáját eltöltenem megengedted, adjad, hogy annak *estvéje*, melly már sebes lépésekkel közelget, ah! adjad, hogy az szebb légyen éltém' nappalánál (50/72). Így örögöttem én egész *Estvélyig*, magánosan az Erdőbenn (42/ 467). *Estve* (42/47, 50/17), *Estve'* (42/64), *estvét* (5/6, T9/486), *Estvékenn* (3/33), *estvéjénn* (34/139), *Estvélig* (T5/649).

estvefelé hsz (1)

...végre *estve felé* haza vántzorog; akkor bút és könnyeket önt felesleg is levelére, 's mindenik sorában meg-meghal (51/33).

estvéli – estveli mn (1+1)

Ezt a' szemfedelet a' leg vékonyabb *estvéli* homálysálakból szőtték a' bibirkáló tündérek (42/1000).

estveli (3/103).

Estvély fn (1)

A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus, Hesperus, Lutzifer, *Est*, *Esttsillag*, *Estvély*, Szép Tsillag... (36/246).

esve Ö: *kétségbe*~.

esvén in (1)

Kivágta az Apjának Calusnak, vagy Úránusnak a' Pötsét, és ebből, a' tengerbe *esvén* született Vénus, 's egy Tsigahéjjon Zefirus által Tziprus' Szigetébe vitetett (36/144).

Ik: *keresztül*~.

- ész** fn (27) Ejnye no az ilyen amollyannak be' gyöngy *esze* van! (T7/132) — Nem fogják el Házi gondjaid *eszedet*, Nem unalmasabbá teszik életedet (43/505). Ordítva fogsz az én szavaimra emlékezni, 's e' boldog környék keservesen fog jutni *eszedbe* (41/449). Így akarván *eszekre* adni minden velem egy sorsu bünös embereknek (48/80). — és tulajdon jobbágysai *ésszel*, pénzzel, fegyverrel ostromlották, még is a'Frantzia Királyságot szerentsésen elnyerte (T5/317). *észt* (T1/81), *eszembe* (3/116, 42/655, 1115, 52/97, 54/32, 141, T5/628, T6/305, T8/56), *Eszembe* (26/16), *eszedbe* (54/200), *Eszedbe* (7/27), *eszébe* (42/970, 45/105, 54/44, T7/346), *Eszébe* (42/247), *eszünkbe* (48/184), *eszekbe* (41/125), *eszemből* (42/1058), *eszedből* (42/1087).
- észak** fn (1) Fellyebb hajózáván *Északra* el jutott Virginiába, hol sok kincsekkel rakodva, haza felé indúlt öröm kiáltások között (43/124).
- eszelős** mn (1) Köz csendesség meg háborítójának tartják azt, a' ki a' halálos álomba süljedt halandókat fel akarja költeni, *eszelősnek* azt a' ki az ő tulajdon eszelősségeket meg gátolni igyekszik (T1/41).
- eszelősség** fn (2) Mitsoda *eszelősség!* Mitsoda dühösség! Utánna tenni egy gyenge szerető szépségeit egy kegyetlen ellenség fenyegetésinek (22/16). *eszelősségeket* (T1/42).
- eszerént – eszerint** hsz (2+1) ...s gyermeki örömök le törlik az ő csecsemői könyeit, felébresztik az ő érzékenységeit a' körülötte lévő gyönyörűségekre: *e' szerint* tehát estve siralom reggel öröm, a' gyermekre nézve is (48/48). *E' szerént* (T2/4), *e' szerént* (T9/316).
- eszik** i (4) A' rétekről a' Halmokra, az Halmokról az erdőkre nyargalok, vagy ama kis patak körül legelek, *eszem*, iszom, nem dolgozom (41/69). Áldoztunk a' Természet két Jóltévőinek, *ettünk* a' Tavasz első Adományiból (42/379). *ettek* (42/315, 367).
- eszköz** fn (7) Azomban, a' kis gonosz is csak mindég gonosz marad, és a' gyönyörűségeknek mód nélkül való szerelme soha nem tagadja meg a' maga bűn természetét, és szintűgy nem kevés rossznak szokott *eszköze* lenni (52/27). Igyekeztek bődögek lenni! *eszköz* (T7/382, T11/76), *eszközt* (T1/9), *eszközöket* (T7/94, 371), *eszközökért* (T1/15).
- eszközlő** fn (1) Ah ne fessed illy szép szinnel ezt a' nyomoruság *eszközlőjét* (41/485).
- eszméletlen** hsz (2) A' boldogtalan Melítész *eszméletlen* úszkált a' Halál fagyos Karjainn, sebessenn vitte az omló Patak (42/159). *eszméletlen* (42/692).
- észrevehet** i (1) ...a' mit *észre vehetnek* azok, a' kik a' német munkát esmérni szerentsések (T4/24).
- észrevehetni** in (1) Sokszor, a' mint néhány verseimből *észre vehetni*, képzelődésem más tárgyról akart andalogni (T8/58).
- észrevenni** in (1) Gyönyörűn váltogatódik ebben a' páros 8tagú sor, a' 7tagú páratlannal; és az asszonyi ritmusok, vagy cadentiák, a' hímekekkel, a' német és más tsínos poéták' példája szerént; a' mire még nálunk alig vígyáznak a' versművesek: Faludiban lehet leginkább *észrevenniünk* (T4/100).
- észrevesz** i (8) *Észre vette* a' Nimfa, hogy az ő vígyázatlan Kintse közönségessé tette magát a' kíváncsi Szemek előtt (42/424). — 's az emberi szív tsak akkor *vette észre*, mikor a' mély tisztelet egyenlő szerelemmé változott (40/177). *észre veszi* (42/1018), *Észre veszi* (25/30), *észre veszik* (33/74), *észrevettem* (3/192), *észre vettem* (44/101), *vettem észre* (3/97).
- észrevétel** fn (3) Az Isten áldja meg, ő még is szemfűl ember, iparkodik is; bártsak sokan közlenék vélünk ilylyen *észrevételeiket* (T4/100). De hát ugyan miként tudod a' hosszú Napnak unalmait kiéltni, ha semmi nyomós foglalatosság nem von el annak *észre vételétől* hogy az Orák teldegelnek? (4/67) *észrevételek* (T9*/398).

- észrevévén in** (2) Ekkor én *észrevévén*, hogy halálra szúrártam, mint egy kétségbeesett, alig hogy az ő gyilkos Ajjkait öszve nem mardostam (42/604). *észre vévén* (42/1158).
- eszt.** = *esztendő*
- esztendő fn** (44) Mert ő volt az a' ki mindenható karjával a' sok ezer Világokba azt az első mozgást indította, a' mék által azok saját abrantsaikban mind örökké futnak; 's az *Esztendő* szakasszait változtatják (50/37). Czélozás van az 1795, 1796 *Eszt.* harapózni kezdett Pestisre (54/233). Nyújtsa osztán a' fősvény Párka az én Napjaimat ezer *esztendőre* 's ezerre, az én Lantom és az én Fillisem mindég Kedves fog lenni Nékem (8/69). *eszt.* (T9*/687, 693), *Eszt.* (54/75, 75, T9/516, 522, 568), *esztendő* (54/39, 275, T7/226, T9/790), *Esztendő* (49/11), *esztendő'* (T6/187), *esztendők* (T7/10, T11/77), *esztendők'* (T4/2), *esztendeje* (4/193), *esztendőt* (45/24), *esztendeimet* (44/176), *esztendőbe* (41/130, T9/741), *Esztendőben* (41/4), *esztendeiben* (T5/451), *esztendőnek* (42/928, T7/110), *Esztendőnek* (24/11), *esztendeimnek* (44/27), *esztendőre* (43/684, 54/244), *esztendőre* (48/72), *esztendömre* (45/9), *esztendeire* (43/685), *esztendőről* (48/72), *esztendőtől* (34/54), *esztendeig* (T8/43), *esztendőnként* (T10/89), *esztendővel* (T5/395, T8/24), *esztendőkkal* (43/668, T5/614), *esztendőkkal* (48/139).
- esztendősn mn** (5) ...legalább sok száz *esztendősök* (T4/115). *esztendősn* (44/175, T5/168, 541, T6/128).
Ö: *harminc~, hét~.*
- esztendőszakasz fn** (1) Ifjak! ímé elértük hálá a' kedvező Napnak azt a' boldog *Esztendőszakaszt*, melly ismét feloldozta Mezeinket a' Tél fagyos Köteliből (42/373).
- esztendőszámra hsz** (1) ...tudhatjátok hogy az *Esztendő számra* érlelt szeretet, nem olly könnyen veheti magát arra, hogy egy szempillantásba vegyen bútsút soha el nem felelhető tárgyaitól (49/11).
- Eszterháza fn** (1) ...de a' ki a' német hexametereket esméri, nem ollyannak képzeli é ezt a' remek munkát, mint az *Eszterházán* lévő kertet, ha az holmi Somogyi vagy Tiszaháti girbegurba, egyenetlen, vagdaltt, égetett, tördeltt, vagy önként dültt Hasogatványokkal volna befoglalva? (T4/48)
- esztétika fn** (1) Irta Szépligeti Édes József, minden Szépeknek igaz tisztelője addig, a' meddig az *Aesthetika* kívánja (43/447).
- esztétikaegység fn** (1) Epopoeámnak meg kívántam adni az *Aesthetica Egységet* is (T7/329).
- esztétikai mn** (1) Szép *Aesthetikai* és erköltsi jegyzést tesz az ilyen Poétai fordulásról amaz érzékeny Frantzia Poéta Delille (T9/100).
- esztétika-megegyezés fn** (1) ...megkívántatik mint a' régi Görög és Romai formájú Vers nemekben, az hogy a' Poémának belső természetével *Aesthetica meg egyezése* legyen a' versificatio külsőjének (T6/329).
- esztétikátlan mn** (1) Ha valakinek ínye ellen esik, azt tartom, hogy az, vagy *aesthetikátlan*, vagy személyes irigyem, vagy vén leány (T5/720).
- esztétikaunitás fn** (1) Hogy pedig az Exordiumára, a' physica fázásra, visszatérjen, 's annál fogva Szerzemények *aesthetica unitást* adjon: óhajtja az Abaúji szelídebb és kiesebb vidékeket, sohajt barátiért (T6/227).
- esztétikus mn/fn** (1+2) I. mn ...régi rongyos Exemplárban lapang a' nagyobb Könyvtárakban, szándékozom Árpád' kidolgozása előtt históriai és *aestheticus* Commentáriussal kiadni (T7/305).
II. fn Az alkalmatosságra írott versek az *Aestheticusoknál* már egészen nevetségbe mentek, legalább mindenkor gyanúsok (T10/1).
Aestheticusok (T6/216).
- esztézisi mn** (1) Illyenek a' Leírások, a' Képek, mellyeknek a' festés és jó elrendelés által nagy *aesthesis* erejek vagyon (T7/374).
- et** (lat) (1) Német Országba is jött ki legközelebb egy ilyen Könyv, Pro *et Contra*, már negyedszer is kellett ki adni, olly kapós az ilyen dibdabság! (43/674)

- etc.** = *etcetera*
- etcetera** nm (26)
Mindenek megváltoznak. Jupiter megszereti Iót, az tehénné változik *etc.* (36/156). Így akár-mint flectáljuk ezt a' szót mind a' pluralisban mind a' Singularisban mind a' Suffixumokkal *etc.* kiállja a' prosodiát (T6/168).
etc. (36/113, 152, 152, 262, 277, 45/49, T5/43, 714, T6/7, 11, 72, 77, 87, 107, 108, 207, 209, 212, 212, 238, 274, 355, 426, T9/587).
- étek** fn (2)
Ámbróziás *étkeket*, 's szív élesztő Italokat tettek Filánder és az ő vendége elébe (42/314).
étkeket (33/9).
- étel** fn (1)
Ellene álhatatlan hatalma van a' vénának; és sokszor olyan tűzbe hozza az embert, hogy miatta sokszor *ételét*, édes álmát, kdves barátnak látogatását is el kell halasztani (T10/55).
- ételkívánás** fn (1)
De minthogy ez a' véna, vagy is, ez az ereje lelkünknek olyan kevésbé van hatalmunkba, mint gyomrunknak *ételkívánása* (T10/50).
- Etelka** fn (1)
Kerted virági hervadoztak, mint az Ortzáidé, *Etelkad* sohajtott sohajtásidon (53/6).
- éter** fn (1)
Te pedig ártatlan Lelkem, akár az égből származtál alá az én testembe, 's az *Ethernek* valami részetskéje, vagy valamelyik Csillagnak tiszta sugára lévén, nemesebbé tettél egy csomó sárt a' több testvér göröngyöknél... kelj fel könnyű szárnyaidra (40/141).
- étetni** in (1)
A' gyermekeim jádzanak véle, egy jobbágyom szokta *étetni*, néha a' felesége meg is szoptatja (41/279).
- Etéziák** fn (2)
A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről tsetsemő *Etéziák* vonják Kökörtsín Hintáját, még távolról mosolyog a' szomorú földszínére (4/8).
Etéziák (43/394).
- Etna** fn (2)
Himfy' Múzsájának képzelődési nagyok, mint a' teremtés; érzései hol melegek, mint a' nyári nap, hol égetők és erőszakosok, mint a' felhábo-
- rodott *Etna* (T8/14).
Etnát (6/46).
- ettől** nm (8)
Ez a' természetnek Lelke, *ettől* van annak minden szépsége, kellemetessége, és tsudállatos volta (T3/63). — Auchthonok, (meg ne rémülj *ettől* a' veszedelmes szótól)... (33/77).
ettől (41/162, 43/679, T4/68, 78, T6/68, T11/43).
- Európa** fn (11)
Jupiter az *Europa* Bikája, Io a' Jupiter tehene (42/275). A' Jázmin egy tsemete vagy bokor szabású Növény, melly *Europába* Nakeletről származott (T9/621).
Europa (T6/271), *Európát* (T11/55), *Europát* (36/156, T5/258), *Európának* (43/645, T8/141), *Europába* (T3/98, T4/61), *Europában* (T5/601).
- európai** mn (7)
A' jámbor Otahitát nem örömet hallom az *Európai* bigottság- és gonoszságra felhozva (T6/269).
Európai (T5/209, 275, 467, T11/52), *Europai* (T3/91, T5/247).
- evedző** fn (1)
A' Tzethal, úszó sziget' módjára nyugszik a' melegülő vizekben, vagy lerohan a' tenger' mélységére, 's örvényt indít játéka közbe: és a' Nautil ismét hajó, *evedző*, vitorla, és kormányos önnön magának (50/43).
- evés** fn (1)
Igy telnek el az én Napjaim egymásutánn alvás, *evés*, piperézés, játék, nyájasság, öröm és szerelem között (4/111).
- Ö: méz~.**
- evez** i (2)
...s ha a Víg Szüret eljön a' letsorgó Mustba *eveznek* egy Gohér héjjon (42/806).
eveznek (36/53).
- evolúció** fn (2)
Hát ha még minden darabnak az utolsó sorába rendszerént Epigrammai *evolútiót* kell várnom, sőt sokszor előre is eltalálnom (T8/100).
evolútió (T7/77).
- evő Ö: ember~.**
- excédál** i (1)
Felette, o én Kedvesem, *excédál* (hidj nékem) a' te Félelmed (5/43).

- excellálni** in (1) Nem nehezebb é a' vígban *excellálni*, mint a' szomorúban? (T6/190)
- excellencia** **Ö:** *öexcellenciája*.
- excessus** (lat) (1) Én megérdemlem a' te haragodat a' szerelem' *excessusa* miatt (5/67).
- excursus** (lat) (1) Lásd Virgil... és a' miket ez utólsó helyre tett bővebb *Excursusában* a' tudós Heyne előad (T9*/534).
- exemplár** fn (1) ...kevés és nem kapható régi rongyos Exemplárban lappang a' nagyobb Könyvtárakban (T7/303).
- exordium** (lat) (1) Hogy pedig az *Exordiumára*, a' *physica* fázásra, visszatérjen, 's annál fogva Szerzeményének *aesthetica* unitást adjon: óhajtja az Abaúji szelídebb és kiesebb vidékeket, sohajt barátiért (T6/225).
- exprimál** i (1) Az ő gyenge és édes mosolygásának titkos Kelelemetességét *exprimáld* (34/187).
- extremum** (lat) (2) Több é a' hibás *Extremum* a' *Comicus* munkában, mint akár a' fennjáró, akár a' keserves tárgyakban? (T6/192) *extremum* (27/6).
- ez** nm (622) Tudom, hogy néked nem tetszik: *ez* elég (18/2). *Ez* jó lépés: örülhet ennek egész Anglia (43/105). Vesszen *ezeknek* ellensége El is vész (45/117). Az ilyenek azért szépek, hogy ritkábbak és többnyire váratlanok: *ez* okon tettzik az is ha a' sarkalatra tulajdon név esik (T3/422). — tsak a' Magyar az, a' ki még *ezt* a' halhatatlan Szerzeményt anyai Nyelvén nem olvashatja (T5/210). — 's beszéllid elő mennyi édes Kínt, melly tökéletes örömet szerzettek a' tiszta Tsókok az én Melítaszemnek és Rozáliámnak: holott *ez* nem tudott semmit a' Módiról, amaz pedig nem vólt Héros, hanem tsak ember (42/45). Majd fel fakadok nevetembe *ezen* a' bolond számaron (41/363). — éppen *ezen* gondolkozám vala (3/122). **Ö:** *em~, mind~, ugyan~*.
L. még **ebbe, ebben, ebből, ennek, ennél, erre, erről, ettől, ezért, ezzel!**
- ezelőtt** nm (8) Még kevéssel *ezelőtt* jégbolt alól omlott ki *ez*; a' föld búson kesergett vala, feje halottruhával lévén beborítva (50/26). *Ez* az aprós Munka kijött *ez előtt* darab idővel (42/16). Elmondom, mi történt *ez előtt* harmad nappal (3/99). *ezelőtt* (T5/395, 614, T8/24), *ez előtt* (43/668, 48/14).
- ezen** nm (27) Hagyd lebegni ha tetszik, *ezen* rendetlenség néki igen illik (34/183). Nézd meg magadat *ezen* Forrásban? (16/15) *ezen* (3/33, 18/9, 25/11, 43/77, 182, 245, 676, 44/227, 45/34, 48/79, 92, 52/86, 54/46, T2/18, T5/72, 139, T7/8, 424, T8/79, 182, 193, T11/99), *Ezen* (18/14, T6/431, T7/337).
- ezenfelül** nm (2) *Ezenfelyül*, a' természetnek és mesterségeknek tágas Országai ezer szabados mulatságokkal kínálkoznak (52/61) *ezen fejul* (T3/341).
- ezer** szn (55) A' Te munkád tehát, hogy *ezer* virágok illatoznak a' völgyekben, *ezer* füvek terítik be a' kopár mezőt, 's *ezer* fák gyümölsöznek a' kertekben (40/95–7). Nyújtsa osztán a' fősvény Párka az én Napjaimat *ezer* esztendőre 's *ezerre*, az én Lantom és az én Fillisem mindég Kedves foglenni Nékem (8/69–70). *Ezer* meg *ezer* Tenglitzek, Filemilék köszöntötték (42/237). *ezer* (5/28, 70, 7/13, 16/34, 23/23, 33/89, 34/26, 26, 50, 98, 36/70, 71, 72, 73, 259, 41/214, 42/30, 229, 242, 824, 824, 826, 860, 860, 1152, 1154, 43/376, 388, 420, 50/35, 52/62, T5/162, 162, 621, T9/105, 114, T11/96), *Ezer* (42/175, 823, T5/381), *1000* (T5/185), *ezeret* (25/29, 30), *ezerenn* (36/57, 42/ 810), *Ezerenn* (36/57, 42/810), *Ezerszer* (5/82).
- Ö:** *hat~*.
- ezerhatszáznyolcvanötödik** szn (1) Baillet, igen szorgalmatos és tudós ember, ki kezdette adni Párisban *1685* Eszt. az ő ephemericus Munkáját (T9/568).
- ezerhatszáztizenedik** szn (1) Giambattista Guarini... hazájába visszaindult: de Velentzében véletlenül kimúlt, *1613*. Eszt. (T9/522)

- ezerhétszázkilencven** szn (1) 44/174, 44/183, 46/30, 32).
Emlékezem rá, hogy 1790 táján valaki Hazánk-fijai közzül is megígérte volt ennek Magyar fordítását (T5/278).
- ezerhétszázkilencvenedik** szn (1) ...szerzője a' mint a' homlok írás mutatta, vólt 1790-ik Esztendőben Van Kooper túdós kapuztinus barát (41/4).
- ezerhétszázkilencvenhárom** szn (1) ...némellyiket még 1793^{ba} tsináltam (T8/48).
- ezerhétszázkilencvenhatodik** szn (1) Írám Pozsonyban, 1. Nov. 1796. (T2/29)
- ezerhétszázkilencvenkilenc** szn (3) Somogy Vármegyében lakám 1799ben (T7/50). 1799 (T5/640), 1799-ben (T7/108).
- ezerhétszázkilencvennyolcadiki** mn (1) ...a' legjobbkat vesztette el 1798diki útjában (T9*/166).
- ezerképű** mn (1) Sok bajunk van nekünk metrizáló embereknek, a' Fülemülével, melly a' Poéizisban a' Madarak között az, a' mi a' virágok közt a' Rózsa, a' mi a' Tavasz... és maga az *ezerképű* Ámor (T6/152).
- ezernyolcszázharmadik** szn (1) Írám Debretzenben. Febr. 6-dik N. 1803. (T7/429)
- ezernyolcszázkettő** szn (1) ...van olyan is a' mellyik 1802^{be} jött ki a' semmiségből (T8/53).
- ezeröttszázharmincnyolcadik** szn (1) Giambattista Guarini született Ferrarában, 1538. Eszt. (T9/516)
- ezeröttszázhetvenkettő** szn (1) Vólt ő Debretzeni Pap, és Püspök. Nagy embert játszott a' Reformatio' idején. Megholt 1572 eszt. (T9*/693)
- ezért** nm/hsz (2+10)
I. nm Tsak *ezért* az egy mértékes versért is majd meghalnak a' Napnyúgoti Nemzetek (T9/348). *ezért* (41/288).
II. hsz ...Te örülsz az én boldogságomnak, *ezért* jelentem én azt neked elsőben is, hogy én meglegedésig boldog vagyok (38/3). *Ezért* egy ilyen nagy Házon Melly nagy gyalázat esett! (43/553)
ezért (4/165, 199, 38/3, 44/176), *Ezért* (41/199,
- ezután** hsz (4) Te segítt *ezután* is a' Te Isteni erőddel engemet, míg az Embert éneklek, óh emberi nemnek barátja és vigasztalója (40/102).
ezután (45/111, 51/22, 52/110).
- ezüst** fn (1) Melítész ment a' Pálma Erdőbe, márvány és *ezüst* Állóképek között nyúlt fel egy tágas ösvény egész a' Templomig (42/253).
- ezüstbogláros** mn (1) A' kevély Lónak, melly kevély Urát büszke nyerítésével hordta tulajdon hátán, csak hogy *ezüst bogláros* kantárt 's paszomántos terítőt viselhesen (41/48).
- ezüstgyapjú** fn (1) Pán oltalmazza az *ezüstgyapjú* nyájakat és azokat gyakran teszi tenyészővé (33/55).
- ezüsthang** fn (2) A' Hárfák és Lantok *ezüst Hangját* meggyengítik, és a' fülbe bévivén a' Lélek útját előttök meg-simítják (36/33).
ezüst Hangját (42/786).
- ezüstidő** fn (1) Bé áll az *Ezüst Idő* (36/153).
- ezüstmadár** fn (1) Egy kies réz Erdő, túl az Óperentzián — egy kerek erdő, mellyben *ezüst Madarak* szöllanak — ez már valami (T7/141).
- ezüstszín** fn (2) Halvány *ezüst színnel* tündöklő Udvarán, A' Kellemetesség mosolygó pitvarán Áll egy ditső Templom (43/352). *Ezüst szín* habokkal túl egy forrás fakad, 'S Eggy éles kőszárlól víg tsergessel szakad (43/374).
- ezzel** nm (16) *Ezzel* zárom bé mondanivalómat (54/49). *Ezzel* az ólthatatlan tüzzel egész vigyázással kell járnai a' más szalmája körül (43/70).
ezzel (41/175, 43/438, T1/65, 75, T3/345, T4/98, T5/440, T7/207, T8/95, T9/344, 469, 54/119, T1/68, T3/123).
- Ézsaiás** fn (3) Éllyen hát Budai *Ésaiás*, 's vele Nyerjen diszt Ercsei Klárája' kebele! (43/90)
Ésaiás (43/252), *E.* (43/181).

F

- f** fn (7)
Beszélli a Történeteit *F* (36/303). A' Satirának egynéhány ilyen irtóztató következéseit olvashatni Bayléban a' Hipponax articulusról, az *F*. *F*. (36/293), *f* (43/75, 567, 633, 697).
- F.** = *felséges*
- fa** fn (35)
Szerelmesek, tüzeteket írnak le egy gyenge *fa* héjjára (34/117). Az Álom harmatozott minden bokorra, a' Nyugodalom ült minden *Fa'* tetején (42/54). A' melly *Fa* őket bé árnékozta, az ő étkeket kebelekre lehullatta (33/9). Nem megy egy kis *Fa* a' Szelekkel ellenkezni, hogy fellázzassa Haragját egy szélveszes Tengernek (14/33). — az ólnak való *fát* a' hátadon tzipelteti haza (41/418). Az Ellenség a' mi Posztunkat el foglalván, rajta mindjárt Szerelem *Fáját* állított, 's nagy Vive le Amour! kiáltások között beljeb nyomult (43/16).
fa (42/114, T6/396, T9/632), *fák* (31/ 2, 40/97, 42/116, 210, 932, 48/18, 49/42, 53/ 19), *Fák* (42/216), *fák'* (43/383), *Fák'* (42/51), *fát* (43/368), *Fát* (7/22), *Fákat* (20/22), *fának* (42/420), *fáknak* (42/1025, 52/68), *Fáknak* (42/76), *fából* (52/101), *fákon* (T9/511), *fájin* (50/51), *Fákra* (7/3), *fákról* (35/2), *fájáról* (37/11), *fához* (43/492), *fákkal* (T6/72).
Ö: *bitó~*, *ciprus~*, *citrom~*, *fej~*, *fige~*, *fűz~*, *jegenye~*, *martalék~*, *mérges~*, *mirtusz~*, *nyár~*, *nyír~*, *rakás~*, *tölgy~*, *törzsök~*.
- Fábián** fn (3)
G. Chr. Raff Természeti Histor. ford. *Fábián József* (T9*/610).
Fábián (T9/592, T9*/614).
- fábrica** fn (1)
Vagynak végezetre olyanok [ti. szavak], a' melyek eredet szerént ugyan nem magyarok; de... a' Szentegyház, a' törvényszék, a' tábor a' *fábricák*, a' kereskedés, a' kézi és egyéb mesterségek körül hasznos szolgálatot tettek és tehetnek (T4/146).
Ö: *orr~*.
- fábricás** **Ö:** *galantéria~*.
- fabula** (lat) (3)
A' Mese, ezer gyönyörűségek és Zefír által vezérlett ezer játékos Habok közt szült a' Haboknak Tajtékjából egy Vénust, a' mellyet Görög Ország mormorál, és a' *Fabula* zeng (34/28). Ebben az Actio, vagy a' Munkálkodás, mellyet én a' Deák *Fabula* után Mesézetnek nevezek, egészszen költött (T7/315).
Fabulae (T7/78).
- facio** (lat) (1)
A' Lépbenn, mellybe botlott, a' Madárka... Szabadságot keresvén... Akadékjait (Bajait) újjítja: többször *facit* periculum fugiendi, jobban rabbá teszi magát (10/41).
- factus** (lat) (1)
Sem a' Guarini' Madrigálja, sem a' Pope' Epigrammája nem talált eddig nyelvünkön szerentsés fordításra. Itt az utólsóban a' fiat Newton et *facta est lux* szükölködik Epigrammai élesség (vagy point) nélkül, mihelytt circumscribálódik (T6/197).
- facultás** l. **fakultás**
- facsiga** fn (1)
A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van. Jelent l. játékra való *fa* vagy szaru *tsigát* (T9/581).

- fácska** fn (1) ...egy kisded Ágatska, levettétvén a' Széltől egy szomszéd *Fátskáról*, elég Akadály vala a' te Útadnak (20/19)
- fagy¹** i (1) Szívem! óh mi lelt tégedet?... Hol égsz te, hol *fagysz*:ah mondd meg, kínlodol é vagy örülsz? (42/458)
Ik: *össze*~.
- fagy²** fn (4) ...a' földet jég és *fagy* lepi el(4/123). Mit akarsz, én Szívem?... Most fázol, most égsz, most a' Lángnak és a' *Fagynak* tsudállatosann egyesedett extremum Effectumit tapasztalod. De mit akarsz? (27/6)
Fagyot (7/6), *Fagyra* (4/12).
- fagyos** mn (4) Ifjak! ímé elértük hálá a' kedvező Napnak azt a' boldog Estendőszakaszt, mely ismét feloldozta mezeinket a' komor Tél' *fagyos* köteliből (42/374). A' boldogtalan Melítesz eszméletlen úszkált a' Halál*fagyos* Karjainn (42/159). Az érzékeny Római Olasz, a' *fagyos* Lapon... mind, mind énekelnek, danolnak és dallokat tsinálnak (T9/8).
fagyos (4/16).
- faj** fn (3) Ládd é ilyen egymást szeretők a' szabad állatok; nem néznek ők sem *fajra*, sem nemre, sem tollra, sem szőrre, mindnyájan úgy tekintik egymást mint egy Alomba, egy fészekbe nevelkedett atyafi állatok (41/478).
faja (T9/626), *fajánál* (T9/634).
Ö: *féreg*~.
- fáj** i (2) ...nagyonn sokba *fájtak* néked a' te Gyönyörűségeid, 's a' te szerelmes Tolvajlásodnak mind örömet, mind Büntetését egyszerre érted (42/717).
fájt (42/509).
- fájás** fn (1) ...a' Kloé Ortzájára tette kellemetes Ajjakit, 's színi kezdette belőlle az égető *Fájást* (42/651).
Ö: *szív*~.
- fájdalom** fn (22) A' *Fájdalom* foglalta el az én Szívemet 's a' Kétségbeesés ordít én körülöttem (42/122). — azonnal érzette *Fájdalma'* megszűnését (42/652). — minden tzivódásunknak ez az oka, óh *fájdalom!* (34/55) — Kegyetlen Irigybánás! te Szerelemnek leánya vagy: de *fájdalom!* a' te gyanúid mihelyest egyszer a' Lelket meglepik, azt éjjel nappal kínozzák (34/47).
fájdalom (35/13, 54/111), *fájdalmak* (48/142), *Fájdalmam* (6/57), *fájdalma* (51/15), *Fájdalma* (42/665), *Fájdalma'* (42/652), *fájdalmat* (34/33), *Fájdalmat* (42/342), *fájdalmakat* (34/104, 48/130), *Fájdalmadat* (27/15, 42/649), *Fájdalmát* (42/333), *fájdalmít* (34/113), *Fájdalmimonn* (6/8), *Fájdalommal* (42/90), *fájdalmimmal* (54/170).
- fájhat** i (1) Az igaz, kemény a' Törvény, az igaz, méltánn *fájhat* ez nektek (13/4).
- fájin** mn (4) Hiszen mitsoga *fájin* nadrág telne a bőriből (41/280). — *fájin* elmésségével tsalogatja 's tartóztatja az olvasót (T9/89).
fájin (T9/549), *legfájinabb* (43/171).
- fájinult** **Ik:** *ki*~.
- fájjal** i (2) Vajha én így tölthettem volna el múlt napjaimat! most se hátamat nem *fájjalnám*, sem illy komor kedvű nem vólnék (41/79). Elrejtve voltál Kasztélyodba, és a' Nap sajnálta, hogy nem lát, a' Hold *fájjalta*, hogy búban sírva szemlél (53/5).
- fájnév** fn (1) ...ha a' Rubusnak jó Nemi nevet találánk, a' Szederj maradna *fájnévnek* (T9/669).
- fájjövés** fn (1) ...van akkor-is száraz moh, van tápláló csemete, és *fa jövés* (41/438).
- fajta** fn (2) Szamótza néven nevezik a' Duna mellett, Túl-a'-dunán, és a' felföldön a' földi epret, néhol pedig annak tsak egyik *fajtáját* (T9/663).
fajtája (T9/625).
- fajtalan** mn (3) ...az affektált járással és beszéddel, a' *fajtalan* pillantásokkal hódítsák magoknak a' tsábító és tsábítatott Világot (36/112). Azt mondja Pope, hogy a' köz elmék és üres fejek nem tudnak egyébből elméskedni, hanem tsak a' Vallás' tsúfolásából és a' *fajtalan* dolgokból (T5/499).
fajtalan (42/847).

- fajtalanság** fn (2)
Ekkor jön bé a' paráznaság, a' *fajtalanság*, vagy akarom mondani a' Módi (42/860).
fajtalanság (T9/69).
- fajtárs** fn (1)
Nardusnak hívják közönségesen azt, a' mit Magyarjaink is Spikinárdnak neveznek... a' melly egy kékes virágú jóillatú kerti bokrotska, és a' Levendulának... *fajtárs* (T9/702).
- fajul** Ik: *el~*.
- fakad** i (5)
Ezüst szín habokkal túl egy forrás *fakad* (43/374). — danlásra, tántzra, mértékbe szedett határozatos beszédekre *fakadnak* (T9/7). Vénusz az Erdőbe bolyongva mikor piros Rozák *fakadtak* sebes talpa nyomainn (42/279, *fakadtál* (42/467), *fakadtak* (42/712).
Ik: *fel~*.
- fakadék** fn (1)
...mind azok a' Kótsagok ott vagynak, valamelyiket Békés, Bihar és Heves Határi tartottak a' Körös és Berettyó *Fakadékibann* (3/12).
- fakadhat** Ik: *ki~*.
- fakaszt** i (1)
...a' Poétai Előadás elveszti a' maga Hérósi nagyságát és tréfássá válik, hogy az olvasót nevetségre *fakassza* (T5/491).
- fáklya** fn (10)
Hymen lefordította füstölgő *fáklyáját* (53/12). — emlékezem arra a' Napra, arra a' Szempillantásra, mellyben én vígyázatlan láttam egy kellemetes Szembenn szikrázni azt a' *Fáklyát*, mellyről most meggyúladtam (27/11).
Fáklya (42/362), *Fáklyát* (28/26), *Fáklyát* (T1/37), *fáklyákat* (43/408), *fáklyáját* (36/171, 42/339), *Fáklyától* (6/38), *Fáklyájával* (42/470).
- fakultás** fn (1)
A' Joh. Bapt. Rousseautól említett Morosofica *Facultás* most leg közelebb adott ki egy Matériát 0000 Babarus jutalomra. (43/218).
- fal¹** Ik: *fel~*.
- fal²** fn (3)
Égszín Selyem Kárpitok terítették bé a' *falakat* (42/264).
falai (45/49), *falakon* (38/24).
Ö: *rózsa~*.
- falevél** fn (4)
Ő bizonyosan valamelly Barlang enyhében a' puha murván és *falevélen* heverész (41/352).
faleveleket (41/343), *Faleveleket* (18/8), *fa levéllel* (41/431).
- Faliscus** fn (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Vadászatról Oppianus és *Faliscus* (T5/53).
- faló** fn (1)
Felvettette tiz mínával Tróját, és Trója azonnal Egy *Falóvá* változott (43/607).
- falu** fn (6)
Ő legszebb a' pusztá *faluba* (34/100).
falu (T9*/686), *faluban* (T7/204), *falujában* (T9*/685), *Falun* (T10/17), *faluról* (54/40).
- Faludi** fn (3)
Faludi Ferentz' Pásztori Énekei (54/20).
Faludit (T4/106), *Faludiban* (T4/43).
- falusi** mn (1)
...hallgassátok figyelemmel a' danoló *falusi* leányt, és a' jámbor puttonost; akkor találtak rá az Árpád' Szerentsi táborára, akkor leltek fel a' nemzetnek ama' mohos, de annál tiszteletesebb maradványit, a' mellyeket az olvasott és útazott uratskáknak társaságában haszontalan keresnétek (T9/439).
- Fáma** fn (2)
...részt vettek a' történetben Éris, *Fáma*, Vénus, 's a' t. Illyen móddal formálódott osztán egy magános gondolatból egész költemény (T7/89).
Fáma (T5/673).
- familia** fn (6)
...a' betsületnek, jó hírnek, és jószágnak elvesztése, sőt sokszor egész *familiáknak* megbukása — ezek az elmaradhatatlan következesei az ő kitesapongásoknak (52/45). — régi törzsökiszavaink a' szokásból kimentek, és vagy tsupán tsak ivadékjaikban élnek: vagy egész *Familiástól* edgyütt magvok szakadt (T9/430).
familia (3/73), *Familia* (T4/137), *familiák* (T4/117), *familiákra* (T9*/604).
- famoha** fn (1)
Ő bizonyosan valamelly Barlang enyhében a' puha murván és *falevélen* heverész, jól lakott *fa mohával* (41/352).

- fanatikus** mn/fn (1+2)
I. mn Ha ő ama bizonytalan és *fanatikus* moralnak képzelt fundamentumát el rontja... azt csak azért cselekszi, hogy az erkölcs tudománynak egy romolhatatlan talp követ készítsen tulajdon természetekben (T1/80).
- II.** fn ...'s meg hőkkenve hátrább lépett; mint az a' *Fanátikus*, a' kinek saját képzése a' mennyei-eik formájába jelenik meg (42/973).
Fanatikus (T1/317).
- fanatizmus** fn (1)
 Ha ő azokat a' bálványokat öszve töri, melyeknek a' félelem tömjénnel, a' dühös *fanatismus* pedig emberekkel áldozik, ezzel a' titeket meg nyugtató Igazságot kívánja a' maga helyére vissza tenni (T1/64).
- fánk** fn (1)
 ...'s Dorottyát választja ki a' háborúság' szerzésre, kit hogy pestisével bétölthessen, a' tányérján egy Kráflivá vagy *Fánkká* válik (T5/655).
- fantasztá** fn (1)
 Bár mint kiáltsanak a' fekete vérű Komorok, bár a' *Fantasztá*' törvényre tegye is hideglelős képzelődéseit; én ugyan nem futok az elől az ösztön elől, melyet magambann hordoztat a' Természet (40/4).
- fantázia – fantazia – fántázia** fn (9+3+1)
 Hogy pedig az említett fő tzelra jobban eljuthasson az Epica Poézis, és szebb formában bájolahassa bé magát az Olvasó' *Fantáziáján* keresztül, annak Szívébe (T7/371). Ő szeretett, és e' volt az ő *fantáziája*, de egy napnál tovább nem tartott (34/66).
Fantázia (42/104), *Fantáziád* (34/77), *Fantáziája* (34/69), *Fantáziája* (T5/289), *Fantáziáját* (34/80), *Fántáziánkat* (T9/107), *Fantáziáit* (34/74), *Fantaziámnak* (40/144), *Fantáziájának* (34/82), *Fantáziájában* (T5/263, 299).
- fantazma** fn (2)
 Hijjába kéred azt azoktól az engesztelhetetlen *fantazmáktól*, melyeket a' Te képzelődésed az én örökös királyi székembe akar helyeztetni (T1/97).
fantazmáitoknak (T1/54).
- fárad** i (1)
 Tsókokat éneklek én, 's egy boldog Párt, ki a' tiszta Szerelmet addig érezte, addig *fáradott* an-
- nak Rósás útján, hogy sokára tsakugyan a' boldog Jutalmat egy más Ajjakánn ezer édes Tsókokba feltalálta (42/28).
- fáradatlan** mn (1)
 [A nyelv] ...tisztogatás és *fáradatlan* mivelés által egy olyan rakott és ékes kert felől nyújt reménységet, a' milyen a' nyelveknek paraditso-ma lehet (T11/66).
- fáradhatatlan** mn (1)
 A' derékségig felmehet az ember tanulás, olvasás és *fáradhatatlan* munkásság által is (T5/444).
- fáradoz** i (2)
 Egy sem aggódik, egy sem *fáradoz*, még is él (41/134).
fáradoznak (4/54).
- fáradozás** fn (1)
 A' ti mostani *fáradozástokat* boldogítsa a' Jól-tévő Istenség (44/234).
- fáradtság** fn (7)
 Akarmelley *fáradtság* ezért kitsíny érdem (43/432). — mind én előttem élőködtek, sőt egyéb rab állatjaikat is az én *fáradtságomból* 's gyűjteményemből tartogatták (41/46).
fáradtság (4/114, 43/433), *fáradtságot* (T11/28), *fáradtságot* (T9/127), *fáradtságát* (T1/393).
- fáradtságos** mn (3)
 Álj fel az partra ért hajód árbottzára, Tekints *fáradtságos* útnad scenájára (43/455).
fáradtságos (4/58, T11/42).
- fáradt** mn (5)
 ...és véle ezek a' Tündérekis leszállván durva ágyát róza leplekké változtatják, 's *fáradt* Homlokát harmatos Szárnyaikkal legyezgetik (42/876).
fáradt (43/117), *fáradtt* (36/127), *fáradtra* (43/494), *fáradtan* (44/133).
- Ik:** ki~.
- farag Ik:** ki~.
- faragó Ö:** szó~.
- fáraó** fn (1)
 De légyen bár a világ olyan kegyetlen *Faraho* a' ki szüntelen való munkával kínozza a kegyetlen sors által elszórt Izraelitákat, még sem kívánkoznak a szolgálat házából a földről a szabad Kanaanba, a mennyek országába (48/167).

- fáraszt** i (3)
Te híjába *fárasztád* tudományiddal az Eskuláp' Attyát, az idvességes Kígyó a' rögökbe bújt előled (54/224). Nitzének van a' Tekintetében egy nem tudom mi édes, a' melly mindeneknek kedves... a' mellynek követésére minden más vetélkedő Nimfa hijjába *fárasztja* magát (17/9). *fárasztotta* (42/984).
- Ik:** el-.
- farbillegetés** fn (1)
...enyelgő *farbillegetésekkel* felszállok a' levegőbe, sajnálván a' földris hágni (4/87).
- Fare** fn (1)
La Fare (34/59).
- faria** (ol) (1)
...most gondold meg che *faria* la pieta (16/26).
- farkacsóválás** fn (1)
...a' hízelkedő ebnek, melly korhely Ura mellett korhelykedvén, csak *farka csóválással* keresi a becsületet (41/53).
- farkcsóválva** hsz (1)
...és Tégedet mintegy Királynét felvévén hódít-hatatlan hátára, *fark tsóválva* várja tölled, hogy borítsad el édes lángjaiddal (40/65).
- farok** fn (2)
De még ezt várni sem engedték az én káromon gyönyörködve úszkáló Phocák, darab deszkámat, a' mellyen tartózkodtam, alkalmatlan *farok*ok tsapdosásával beljebb verték (44/139). *farkát* (41/256).
- farsang – fársáng** fn (4+9)
Farsang végén tehát Instantiát fogunk beadni (43/286). — az egész Világ, és minden rendű emberek haragusznak, Carnevalra a' kurta *Farsangért* (T5/675).
Fársáng (4/220, T7/56, 73, 109, 333), *Farsangot* (T5/639), *Fársángnak* (43/202), *Fársángba* (43/569), *Farsangon* (T5/636), *Fársángon* (T7/234), *Fársángról* (T7/98).
- farsangi – fársangi** mn (2+4)
Psyche ugyan el jár az Újsággal, s' Pillangó szárnyakon Télviz idején is el viszi a' *Farsangi* Újságokat (43/290).
Farsangi (T7/222), *fársangi* (T7/43, 107, 284, 416).
- fársángos** mn (1)
...s az a' büszke az a' pajzán Pillangó lesz belőled, a' kit magadba festettél vala le előttem, ezt a' *fársángos*, ezt a' buja életet éled mind addig, míg a' sok tisztelő a' sok tréfáló tele rakja hasadat (4/140).
- fás Ö: jegenye~.**
- fatális** mn (1)
...óh én akkor ti bennetek néztem az én hamuba menendő szerentsémet az ő *fatalis* rógusán (44/192).
- fátum – fatum** fn (9+1)
Sokkal édesebb lesz a' te Állapotod (*Fátumod*) az enyímnél: te a' te Geniusodat jobbann meg elégitheted (kifizetheted) majd mint én (28/40). — a' te édes Hatalmadonn kívül semmi *Fátum-jok* nints, a' mellynek engedelmeskedhetnének az én Szívem' Mozdúlati (10/21). Azon szép Aj-jakokra esküszöm azt, óh én Kintsem, a' mellyben az én *Fátumaimnak* Törvényjeit imádom (19/6).
Fátum (8/58), *Fátumokat* (36/173), *Fatumomat* (38/42), *Fátumomat* (26/12), *fátumnak* (T1/307), *Fátumra* (26/29), *fátumomra* (34/168).
- fátyol** fn (3)
...s annak felvételére le hajolván a' gyönyörű Nimfa, gondatlanul kötött *Fátyola* mellől egy-gyik Tsetse kifordult (42/416). — a' büszke Liliom,..leveti szűz Homlokáról durva *fátyolát*, 's maga pompájába áll ki kartsú szárán (4/24). Hogy útálatos formáját el rejthesse az a' Szentnek látszó babonaság, mindig az köz-haszon *fátyolával* és az Igazság paizsával fedezte bé magát (T1/362).
- fattyú** fn (1)
Jollehet azt mondtuk hogy a sarkalatos szókba ugyan azon betűknek kell elő-fordulni: mind-azonáltal edgyátallyába a hangnak kiejtésére... szokrunk vigyázni, nem pedig a' mint a' betűk íródnak, po. mutatta; adta;... *fattya* és *siratja* (T3/429).
- faunus** fn (1)
E' boldog Arkádiára, hol *Faunusok* is többen vannak, mint másutt göbolyók (54/241).
- fávor** fn (1)
Per consequens nagyon sokan el kellett veszne-

tek e' nagy Úri *fávor* miatt (3/69).

favorita (sp) (2)

Nálunk is esik Fársángba Gyakran olly forma Román, Ha a' Dáma *Favorita* 'S A' Gavar nagy Kurtizán (43/571).

Favorita (43/169).

fázás **Ö:** *fizika*~.

fazék fn (1)

...elhiheti hát akárki hogy nem a' magam, hanem a' köz igazság *fazéka* mellé szítók (T3/464).

fazékas fn (1)

...mondhatja é a' sár a *fazékasnak*: miért csináltál így engemet? (48/85)

Fazékas fn (1)

Colardeaura jut eszembe Fő Hadnagy *Fazékas* Barátomnak azonn beszéde mellyet egyszer holmi hadi Anekdóták között hozott elő (T6/305).

fázik i (4)

A' felettem valókat vagy szerettem, vagy tiszteltem, vagy kerültem. *Fáztam* gyakran, de sokszor égttem tőlök (44/111).

fázik (T6/220), *fázol* (27/5), *fog fázni* (T6/223).

fázni in (2)

A' Szeretet miatt is *fázni* és izzadni: a' szerelemben is szükséges a' tapasztalás, elmésség (vagy) fortélyosság) mérészség (22/21).

fázni (44/112).

február fn (1)

Íram Debreczenben. *Febr.* 6-dik N. 1803 (T7/429).

Fébus fn (1)

Fébus az ő tiszta Sűgárral a' Hegyekenn a' Fagyot eloszlatta (7/6).

fecsegés fn (2)

Azt az unalmas Tsivogást, azt a' szüntelen való *fetsegést*... tsak egy Szempillantásig sem tudnám majd szenvedni (28/33). — a' víg Madárkákknak szerelmes *Fetsegések* (12/16).

fecsegő mn (1)

Egyyik gondolkodik és hallgat. Másik szabad, és *fetsegő* (28/22).

fecske fn (2)

Az ő kedves régi Fészkeből egész' az Egyiptomi Fövenyektől fogva a' kis *Fetske* jön, átaljövén a' Tengerenn (7/16).

fetskéhez (34/102).

fed i (1)

De ti szerentsés Cyprusok, kik ez édes maradványt *feditek*, ez áldott tárgyát az én könyüimnek (54/279).

fedd **Ik:** *meg*~.

feddő mn (1)

Feddő pirosság tündöklött le Ortzájáról, felté-kíntett, 's egyenesenn rám villámlott egy pilantást (42/429).

fedél fn (1)

...a' Rétre visz, hogy a' *fedélnek* való nádat haza emeld (41/419).

Ö: *selyem*~, *szem*~.

fedett in (3)

Ti nállatok nélkül nem lehet e tehát Sással *fedett* kunyhóinkból a' köz jóra kilépni (3/171).

fedett (36/131, 42/881).

fedez **Ik:** *be*~.

fedezhet **Ik:** *fel*~.

fedezni **Ik:** *fel*~.

fedve in (2)

...minden helyeket magas hóval *fedve* tartana (41/437).

fedve (33/78).

Feengeschichte (ném) (1)

Már illyen Istóriákat talám nyóltz lovas Debretzeni szekérrel is lehetne a' Pesti Vásárra vitetni, mint a' Lipsiaira a' sok *Feengeschichtéket* mit einem saubern Tittelkupfer (T7/151).

fegyver fn (8)

...*Fegyver* nélkül áll fel ennek közhatalma (43/422). Hogy nem bánik többé *Fegyverekkel*, megesküszik ollykor a' Katona: de, ha egy trombitát hall, már nem tudja magát megzabolázni (19/31). *Fegyverek* (12/20), *Fegyverei* (34/62), *fegyvereik* (T5/664), *Fegyvert* (12/38), *fegyverekre* (22/4), *fegyverrel* (T5/317).

fegyveres mn (1)

Szeme' elibe vonta a' *fegyveres* Ulisszest (12/34).

fehér l. **fejér**

fej fn (28)

Hát látok egy vékony nadrágos, fehér hatzúkás, tarka kabátos suhantzot, háromszegű kalap a' *fejébe* (3/115). Örültem annak, mikor egy nyíltszívű, egygy értelmes gondolkozású ember tsak

feje rá ütésével jelentetteis tettzését (44/77). Még a' ki rá veti is *fejét* az Előbeszéd' olvasására, belé unatkozik (T7/25). — az a' Colleg. mellyet Alma Maternek tartottam kebeléből számkivetett; azok a' *Fejeim* kikben Atyáimat néztem 's boldogítóimat a' kétségbe esés torkába vetni nem írtóznak (45/38). — így emeli fel *fejét* a' magának hagyatott szegény Magyar Nyelv; így ditsekedhetik jövendőben a' Nagy Corvinus' Nemzete! (T4/165) — Ha gonosz tevő vagy, gonosz tselekedeteid vissza hullanak tulajdon *fejedre* (T1/238).

fejek (T1/358, T5/497), *fejem* (42/616), *feje* (T5/248), *fejünk* (48/4), *fejeket* (42/100), *fejemet* (41/488, 42/625), *fejét* (53/11), *Fejeknek* (T2/12), *fejünkbe* (33/21), *fejéből* (T5/376), *fejemenn* (4/85), *fején* (42/1162), *fejünkön* (3/194), *fejemre* (53/40), *fejedre* (41/417), *fejére* (T5/261), *Fejemről* (42/621), *Fejéről* (40/121), *fejénél* (42/961), *fejéhez* (50/8).

Ö: *koporsó~*, *számár~*.

fejcsóválva *hsz* (1)

Kettőt szoktam én a' Magyar Nyelv dolgában *fejcsóválva* nevetni (T4/58).

fejedelem *fn* (8)

A' *Fejedelmek*, azok a' Földi Istenek, a' kik az erőszak által magukat az emberi törvény alól kivették, reszketnek az enyimek alatt (T1/239). *fejedelem* (T1/268), *Fejedelem* (T6/262, T10/6), *Fejedelmek* (T5/514, T9/539), *fejedelme* (48/198), *Fejedelme* (T5/425).

fejedelemasszony *fn* (1)

Igazságtalanok óh, *Fejedelemasszony*, (mondotta néki) azok a' te Háborodásid (12/44).

fejedelmi *mn* (1)

Pompás kiadások Rómában a' Spalettié; és a' két Pármai. De legszebb, legjobb, legbővebb, és mind külső mind belső érdemére nézve *legfejedelmibb* a' Parisi (T9/192).

fejér – fehér *mn/fn* (28+1)

I. *mn* Ekkor kinyitja a' vadász tarisznyát, 's ime egy kulats borotska egy darab sültel 's *fehér* tzipóval vala benne (3/182). Még kevészel ezelőtt jégbolt alól omlott ki ez; a' föld búson kesergett vala, *fejér* halottruhával lévén béborítva (50/27). Előhozódtunk együtt-másutt az időjárásról, a' télről, a' *fejér* vagy fekete Karácsonról (T7/52).

Görbe a' vállam, *fejér* az állam (8/61). — dítsérik certatim, ez piros Ajjakait, amaz *fejér* (hószín) Kebelét (25/28). A' Róza *fejér* volt, és tövisketlen (42/750). — 's a' mezei vagy vízi tsigához azért van a' bornemisza szerető hasonlítva, hogy felette lassú és vídorság nélkül való hideg és *fejér* vérű állatotska (T9/590).

fehér (3/114, 167), *fejér* (4/160, 32/6, 36/2, 21, 22, 42/62, 244, 768, 769, 43/631, 52/92, T9/623, 628, 672), *Fejér* (42/236, 524, T5/642), *fejérb* (T6/99), *Fejérb* (T6/106).

II. *fn* ...most setét gond ül a' homlokán, mint az elestveledett holló a' nyírfának síma *fejéren* (54/143).

fejéredni *in* (1)

... 's Ajjakam Hegyével érdekelvén azokat a' végső Rozákat, mellyek Hajfürtjeinél *fejéredni* kezdettek (42/682).

fejérmárvány-kút *fn* (1)

Fejér Márvány Kútak ugráltak fel mindenfelé, 's kellemetes tsörgéssel hullottak egymásra (42/240).

fejérrózsá-hintó *fn* (4)

Hányszor látni, hogy kiterjedt Homlokának Síkjánn e' nyájaskodó Tündérek *fejér Róza Hintók-bann* nyargalóznak (42/813).

fejér Róza-Hintójokat (36/30), *fejér Róza Hintójokat* (42/784), *fejér Róza Hintókba* (36/61).

fejetlen *mn* (1)

...mindenfelé heverték a' széjjelszort tollak, a' megaludt vér ikrák, a' feldúlt fészkek, a' *fejetlen* nyakak, az éhel eldöglött kitsinyek mezeitelenen (3/83).

fejez *Ik: ki~*.

fejezés *Ik: ki~*.

fejezni *Ik: ki~*.

fejfa *fn* (1)

... 's megemlékezvén az én Énekemről, rózsát hintenek sírhalmomra, 's lengő piros pántlikákat kötöznek bemohodzott *fej-fámra* (40/131).

fejsze *fn* (1)

Sűrű fekete Tölgyfák kettőztették itt az Éj' borzasztását, mellyeknek agg törzsökjeit a' kiátkoztatott *Fejsze* és Napvilág soha még nem érdekelte (42/82).

- fejszés** fn (1)
..azok a' kegyetlenek elő fogják.pénzen bérelt *fejszéseiteket*, botossaika, puskássaikat, petzérjeiket, és sintérjeiket kiáltani (41/145).
- fejt** Ik: *ki~*, *meg~*.
- fejteget** i (2)
De minek *fejtegetem* én számár előt[t] a' régi idők történeteit (41/408).
fejtegetem (46/10).
Ik: *fel~*.
- fejtegetni** in (1)
Magyarúl nem merem addig a' nevét emlegetni, míg részenként okát nem adom. Hátul kezdem *fejtegetni* (T7/270).
- fejtés** Ik: *ki~*.
- fejthet** Ik: *meg~*.
- fejthetetlen** mn (1)
Abból, a' mit fellyebb említék, még többnek látszik a' rövid esdeklem, *fejthetetlen*, 's a' t. mintsem Deák Imitationak (T6/20).
- fejtődés** Ik: *ki~*.
- fejtődik** Ik: *ki~*.
- fejtődzés** Ik: *ki~*.
- fejtődzik** Ik: *ki~*.
- fejtőzik** Ik: *ki~*.
- fejtve** Ik: *ki~*.
- fejül** I. felül
- fék** fn (2)
Akkor a' kantárt, a' *féket* fejedre vonja (41/417). Szabad vagy, a' mennyibe mostan Urad nincs, de indulatidnak szükséges volna a' *fék* (41/ 105).
- fekete** mn (20)
Morus nigra *fekete* vagy savanyú szeder (T9/6739). Te a' *Fekete* Hegyéről, és a' sárga parlagokról, túl üzéd a' gugás halált, túl ama' nagy vízen (54/214). — majd egy komor, és vak éjszaka az ő *fekete* homályával, egy gyászos öltözettel von be, mind magunkat mind a' körülötünk lévő dolgokat (48/6). Ez látszik tenéked olly *fekete* Véteknek? (16/4) — távozzatok *fekete* Gyanúk! Ő engemet szeret (35/14). Előhozódtunk együtt-másutt az időjárásról, a' télről, a' fejr vagy *fekete* Karácsonról (T7/52). Bár mint kiáltanak a' *fekete vérű* Komorok, bár a' Fantasztá' törvényé tegye is hideglelés képzelődéseit; én ugyan nem futok az elől az ösztön elől, melyet magambann hordoztat a' Természet (40/3). Bé vontam magamat a' Ligetbe, hol legsűrűbb, *legfeketebb* vólt (42/697).
fekete (4/39, 38/17, 41/274, 306, 42/80, 103, 43/20), *Fekete* (43/631, 54/231), *feketék* (28/18), *feketének* (15/12, 42/229).
- feketés** mn (1)
...sem Nevelés, sem Praejudicium nem fonhat olly látást változtató ködöt, ennek mindenfelé kiderült Egén, mint a' millyennel barnúl a' Valásnak, a' Böltselkedésnek, és a' Törvényezésnek, néha vékony homállyal néha *feketés* felhőkkel borongó horizonja (46/29).
- feketít** Ik: *meg~*.
- fekszik** i (8)
...most a' Folyamat' Partján henyénn *fekszik*, és bög, és vígyázza azt a' szerelmes Üszöt (8/25). — a' szántó földről, mely túl *fekszik* a' nádasokonn (3/81). Rettenetes Csend *feksz* elpusztult világomat (54/182).
fekszik (54/60), *feküsznek* (8/36), *fekvének* (T3/372), *feküdt* (T9/510). — *feküdjön* (42/940).
- feküdni** in (1)
...a' kiket mi bőrökkel fedve a' tölgy és diófák között körül *fekünni* láttunk (33/78).
- feküvén** in (1)
Magamnak is szintügy szívemen *feküvén* az emberi nemzetnek java, mint az Úrnak (52/88).
- fekvés** fn (3)
...a' Nap sугári toszigálnak fel bennünket a' *fekvésből* (4/110). Heszper, vagy a' Hajnalsillag, melly mind *fekvésére* mind gyönyörű vóltára nézve feljebb van a' Halandók' Földénél (42/774).
fekvésedet (41/433).
- fekvő** in (3)
...száraz leveleket hordjanak *fekvő* Almodra (41/475). — a' távol *fekvő* Czintermeknek árnyéka (51/25).
fekvő (42/882).
- fekvőhely** fn (1)
E' borzasztó Katzaj kiütötte Melitész szeméből a' halálos álmat, felugrott *fekvő helyéből* (42/112).
- fel** hsz/ik (2)
I. hsz Epesztő Söhajtások között járt ő *fel* 's alá a' Berekben (42/74).

II. ik Inkább fel fogadnám, *fel*, örökre pedig, hogy soha nem-is álmodozom a' Szabadság felől (41/462).

Ö: *oda-*.

fél¹ i (9)

Eggyik a' másiktól *fél*: gyűlölik egymást Halálból; és együtt vagynak (28/28).

félsz (6/21, 18/6, 27/8), *félt* (53/8), *féltek* (3/45), *fogok félni* (19/4). — *féljek* (5/20), *félj* (18/17).

fél² fn/mn/szn (11+2+5)

I. fn ...'s a' ti kívánságtoknak, vagy *fél* szerént, vagy általában meg nem feleltem (49/27). —

tartoznál ezzel számár társaidnak, mert *feleit* minden állat a' természet által köteleztetik boldogítani (41/176). — e' két szerelmes *félnek* örömet szemlélte (42/963). Lelkem *fele!* Amaryllisom! (54/108)

fél (T8/137), *fele* (54/122, 123, T3/457), *félnek* (43/223), *felére* (T3/211), *féltől* (43/194).

II. mn Térdre hullat mindent egy kéz szorításal, Böltset is megbájl *fél* mosojodással (43/427). Vallyon az asszonyok az az az Emberek *fele* része (43/670).

III. szn A' jutalom, a' legnagyobb jutalom lessz jó emlékezet, 's szívesség, nem tsak erre a' *fél* esztendőre, hanem egész életünk *fél* esztendeire is le kell tenni (43/684–5).

fél (T5/316), ½ (T5/597, T6/340).

Ö: *negyed-*.

feladás fn (1)

Rebekát követségbe küldi a' Gavallérokhhoz, és általa ezektől Carnevalnak és a' nagy matriculának *feladását* 's a' közönséges botsátnakérését parantsolja (T5/662).

feladatik i (1)

Sokann kihívták mindjárt egymást ez édes Bajvívásra, 's még minekelötte valami *fel adatott vólna* nekik, már sokann egy rendetlen tsatátskába keveredtek (42/549).

félájulva in (1)
...*félájulva* dültem egy fának (42/419).

felakaszt i (1)

...Lycambe és annak leánya magokat, a' gyalázat miatt való kétségsbeesésből, *felakasztották* (T9/309).

feláldoz i (3)

...kiket ő dühösen gyilkol, vagy pedig a' magok baromi indulatainak *áldoz fel* minden irgalom nélkül (T1/371). Ezért bútsúztam én legnyájasabb barátimtól el, kiknek 11 esztendő koromtól fogva eddig az ideig 10 esztendeimet *fel áldoztam* (44/176).

feláldozom (T6/186).

feláldozás fn (1)

Az ő Isteni tiszteletnek a' vétkek *fel áldozásába*, és a' valóságos virtusoknak gyakorlásába áll (T1/329).

feláll i (4)

Felállottunk, 's ujonnan elkezdődtek a' Játékok (42/520). *Álj fel* az partra ért hajód árbottzára (43/454). Fegyver nélkül *áll fel* ennek köz hatalma (43/422).

áll fel (T4/158).

felállani in (1)

Már *fel* akar vala *állani*, 's megláta engemet (50/12).

felállás fn (1)

Ebédétől *fel[ál]áskor* való Tsókolás (36/236).

felállít i (1)

...meghatároztam magamba, hogy idegen földön, idegen társaságba, idegen Szívek előtt, idegen Vallás kebelébe *állítsam fel* magamat (45/46).

felállítani in (1)

Mert a' Gr. Zrinyi Miklós' Violántillája, és a' Faludi Ferentz' Pásztori Énekei sok magános szép vonásaik mellett is, durvábbak, mintsem őket a' Gessneri Században mustrául lehetne *felállítani* (54/22).

felállván in (2)

Végre a' zöld Gyepről mind *felállván...* egy vidám Öreg így szólítá meg az Örvendő Sereget (42/370).

felállván (42/534).

félalom fn (1)

A' Gyönyörűségek édes bádjadással Enyelegnek mint *fél álomba* egymással (43/399).

felbátorít i (1)

Vajha Nemes Nemzetem úgy fogadná ifjúi Lantomnak ezen aprólékos zengéseit, hogy az által neki-lelkessedett Múzsámat a' Kaspiumi trombitaszóra is *felbátorítaná!* (T8/195)

- felbátoríthat i** (1) ...mind Kazincynál a' Boldog bolondoskodás — *felbátoríthatott* (T9*/770).
- félbehagy i** (2) ...egy tartós tsókkal tsimbalykóztak öszve, melylyet tsak azért *hagytak* néha *félbe*, hogy eláradt örömjöknek kiadására egyet nyöghessenek (42/969).
félbe hagytam (T5/627).
- félben Ö: lankadó~.**
- felberzeszt i** (1) Szarvaimat bóbítás fejemenn *felberzesztem*, a' Kútfőre futok (4/85).
- félbeszaggatott in** (1) ...*félbeszaggatott* jajokkal panaszkolta a' néma Fákna Szíve' Gyötrelmeit (42/75).
- félbeszakad i** (1) Hadi törvény Carnevára, mellynek végre hajtása a' tselédek közt támadt külső háború miatt, *félbe szakad* (T5/672).
- felbizgat i** (1) De ne *bizgassuk fel* a' nem régen megszűnt vitatásokat. Irjon kiki úgy, a' mint legjobbnak gondolja (T8/156).
- felbont i** (1) A' szinte helyre állott tsendességet *felbontja* Fáma, azt hírelvény hogy az egész Világ, és minden rendű emberek haragusznak, Carnevalra a' kurta Farsangért (T5/673).
- felbonthatatlan mn** (2) ...ez szóllott egyet, 's azonnal megkötötte az egymáshoz szívódó Valóságok között, azt a' *felbonthatatlan* Atyafiságot, a' mellyben még máig is kedvellik egymást (40/12).
fel bonthatatlan (T1/356).
- felborzadt in** (1) Midőn Afrikának megkérlelhetetlen Oroszlány-nya végig ordítja a' Pálma erdöket, 's halál és veszedelem mérközdik *felborzadt* serényjének szálainn (40/62).
- felbuzdít i** (1) Rajta Ifjak! *buzditson fel* az Innepi Sípnak nógátása! (42/396)
- felcserél i** (1) ...'s Boldogságomat senkivel se *tserélném fel* (4/204).
- felcserélni in** (1) ...kár volt Dajkának a' maga első fordításában választott Strophát a' Colardeau írása' módjához nem annyira alkalmas Alexandrinusokkal *felcserélni* (T6/333).
- felcsevegés fn** (1) Ezeknek szomorú elképzelések után mit várhat egyebet a' Természet tanítványa Polgártársaitól annál a' mit ama szerencsétlen bagoly, melly mihelyt magát nappal mutatja, minden más madaraktól közönséges gyüöltséggel 's öszve zúdult *fel csevegéssel* üldöztetik (T1/50).
- felcsókol i** (1) ...abba öntöttem ki panaszaimat, abba tsorgattam könnyeimet, mellyeket vígasztaló Lamentók között *tsókolt fel* ortzáimról (44/182).
- Feldmarschallieutenant (ném)** (1) Decemb. 11^d. írják hogy *Feldmarsal Lieutenant* Liebesgott... a' Serviai Volontérokából, még az Nap ki indult (43/6).
- feldulás fn** (1) ...a' bizonytalan *Feldulástól* félvén, a' bizonyos Éhség torkába ugranának (4/188).
- feldúlt in** (1) ...mindenfelé heverték a' széjjelszort tollak... a' *feldúlt* fészkek, a' fejetlen nyakak, az éhel eldögölt kitsinyek mezitelenen (3/82).
- felé nu/hsz** (12+2) **I.** nu A' Parnasszus' hegye, melly Phocisban völt, és két tetejét az ég *felé* botsátván... a' nézőbe szent rémzést okozott (T9/506). De haa! amarra a' sik *felé* hallám szavát — haa! (41/354) — a' kikkel eggyességben élsz, jó akaratjok, fog csendesen napjaidnak vége *felé* vezérelni (T1/207).
felé (4/28, 20/28, 41/82, 42/555, 922, 1008, 44/63, 50/25).
- II.** hsz *Felé* megyek, meg látom, hogy van dolga? (41/355) — De ki az, a' ki néma Lantjával *felénk* közelít az éjnek homályában? (54/139)
felénk (8/3).
- Ö:** egy~, estve~, fél~, haza~, ki~, le~, más~, minden~, sok~.
- féle** l. *af~*, *annyi~*, *egy~*, *két~*, *különb~*, *különb-különb~*, *külön~*, *legjobb~*, *négy~*, *semmi~*, *sok~*, *több~*.
- felebarát Ö:** *számár~*.

- felébred i** (4) mi mértéket a' versbe eltűrni vagy türetni nem akarnak (T8/131).
Ébredj fel halálos Álmodból, szedd elő minden erődöt szerentsétlen (42/196).
felébrednek (36/74, 42/827), *felébredett* (12/35).
- felébreszt i** (4) Hiszen tsak megsókoltál, *felel* az ártatlan leány (42/1143). — a' Haját, a' Homlokát ditsérem ollykor: de valahányszor Ajjakom ezt mondja: ez jeles, ez gyönyörű, Nitze (azt *feleli* szívem) Nitze szebb (26/26).
felébresztette bennem a' Szemérmességet (42/608).
felébresztik (48/47), *felébresztette* (42/375). — *ébrezzsz fel* (23/5).
- felébreszteni in** (1) Főpapja Phoebusnak egész tartományunkban!... tudom, hogy a' titkok nintsenek rejtve előtted, és a' Delphisi súgarlásból mondog azokat, a' mikkel inkább magadat kívánod *felébreszteni* (54/210).
- feledékenység fn** (5) *feledékenység* (T10/86), *feledékenységbe* (49/29, T4/117), *feledékenységben* (T9/424).
 Hogy tégedet mindenkor fényesebbé, tisztábbá tegyelek, éretted Napokonn 's Éjtsz[ak]ákonként elsáppadtam: magamat *feledékenységben* hevertettem éretted (14/18).
felejt Ik: *el~*.
- felejtteni in** (1) ...'s győzedelmet venni szükséges volt a' kegyetlen Júnónak az Égiek' Királynéjának *felejtteni* nem tudó haragja miatt (T5/225).
- felejtendő Ik:** *el~*.
- felejtve Ik:** *el~*.
- felékesít i** (1) ...'s azzal a' ditső Koszorúval, melly a' Győzedelmesnek számára tartatott, az én Homlokomat tulajdon Kezével *felékesítette* (42/615).
- felékesíthetni in** (1) ...három következő részbe előadjuk a' Sarkalatos, a' Mértékes, és a' Kéttzeres Verseknék állapotját, és mesterségét, a' mint mindenikkel a' Magyar Poézist külső-képpen *felékesíthetni* (T3/115).
- felékesítvén in** (1) Eleven Gyepből takaros Oltárt raktak a' nyájas Istenasszonynak, és azt a' Tavasz első Virágai-val *felékesítvén* egy pár fiatal Gerlitzét áldoztak meg rajta (42/358).
- felekezett fn** (1) Van egy *felekezett* Litteratorink közzül, kik sem-
- felel i** (14) *felel* (8/26, 41/281), *felelek* (37/12), *felelsz* (18/36), *felelék* (42/478, 50/15), *felele* (31/5, 42/491, 1070), *felelt* (41/278, 53/18); *felelé* (42/1110).
Ik: *meg~*.
- feleled i** (1) ...Dorottya a' Dámák' Fő Vezérje, halálosan megsebesítetik... Dorottya e' kedves híre *feleled* (T5/670).
- felelem fn** (13) Melítessz ki üti az árnyékból pelyhetlen ábrázatját, mellyen a' *felelem* és az öröm vegyült vala öszve (42/1147).
felelem (5/18, 8/52, 40/160, T1/64, T3/383), *felelmem* (47/7), *Félelmem* (19/8, 13), *Félelmed* (5/44), *feleleme* (5/38), *Félelmednek* (18/31), *felelemtől* (T1/117).
- felelenget i** (1) ...óh én akkor ti bennetek néztem az én hamuba menedő szerentémet az ő fatalis rógusán, mellynek langjainál sokan az ő hidegtől, mitől elkényszeredett szerentséjeket örömmel *felelgették fel* (44/194).
- feleleszt i** (1) A' mosolygó Gráziáknak Fűzzék öszve rózsaszínű ujjai, *Élesszék fel* borba' ferdett csókjai (T6/416).
- felelesztgetvén in** (1) A kellemetes Tavasz elérkezett vala már az ő kökörtsin Hintajánn, 's nyájas fúvallatival *felelesztgetvén* a' Természet kebelét, elterjesztette vala már az Életet és Örömet, az Erdőkönn és a' Mezőkönn (42/349).
- felelesztő in** (1) ...a' mi a' földben, a' mi az erdők fájin, a' mi a' levegőben és a' vizekben él, mind-mind érzi hatalmát a' mindent *felelesztő* Kikeletnek (50/52).
- felelet fn** (4) Nemis szollot rá' semmitis, minden *Felelete*

egy Hallgatás volt, egy háborodott Hallgatás (42/688).

Felelet (T5/166), *feleletet* (37/9, 43/284).

féléleven mn (2)

Rozaspiritussal várták ötöt az apró Tündérek, hogy a' halálzsibbadásból feloldozzák *féléleven* tagjait (42/171).

féléleven (12/39).

felelhet i (1)

Szeretni!! — ez olyan kérdés, melyre tsak Ti *felelhettek* érzékeny Lelkek! (40/1)

Ik: meg~.

félelmehátrálás fn (1)

Amahhoz, ha nem vonogatott is futottam 's öleltem ötöt; ez ha édesgetettis magához *félelmehátrálással* kívántam színét kerülni (44/106).

félelmes mn (1)

.De te valóba az én Oldalamhoz szorítod magadat *félelmesenn* (18/26).

felelni **Ik:** meg~.

felelő **Ik:** meg~.

felel i (5)

Szerelem!... Mikoron Te *felemeled* Törvény adó mennyei páltzádat... azonnal a' vadak, madarak, halak és tsúszo mászó állatok ugrádoznak, énekelnek, örülnek, és párosodnak (40/75). Limnisz, egy szánakozó Nimfa, *felemele* búba borúlt deli tekintetét a' süvöltő Habok közül (42/162).

felel (13/1, 40/154), *emeli fel* (T4/165).

felelhet i (3)

...az olvasótól mind a' Dolog, mind a' Versezet eránt, helybenhagyást és dítséretet érdemel ugyan, de ötöt az álmélkodásig *fel* nem *emelheti* (T5/408). *felelheti* (T5/118). — *Felelhettem volna* (41/83).

felelkezés fn (1)

...és a' heroicus Voltaire, midön Hazájának a' dítsőség' fő poltzáig lett *felelkezését* énekl (T5/154).

felelkedett in (1)

Enthusiasmus, Hymnus, *Felelkedett* főindulatok (T5/31).

felelkedik i (4)

...Rozália Melyjénn sereggel öszve gyűltek: lejtős kerekéggel *emelkedett fel* annak kies Hal-

motskája (36/84). Óh adjatok hálát az Úrnak, 's magasztaljátok az ő Nevét... Közönséges Konztzert *emelkedjék fel* töletek az ő Királyiszékéhez! (50/55)

felelkedik (T9/24), *fel emelkedett* (44/118).

felelni in (1)

Illyen Episodium a' többek között, a' Kaposvári ebéd, a' Tántz, a' Lokajok és Szobaleányok között esett külső Csata, melly utólsóval, mint valamelly umbrával akartam a' galánt csatának fényjét *felelni* (T7/344).

felel in (2)

Ezek közt pirosuló orcával 's ajakkal A' déltzeg Ifjúság jár *felel* nyakkal (43/411). Ezért lettem énis az ő *felel* gondolkozású híveinek... követője (46/33).

felelvén in (1)

Kékszín Hajairól, 's káka koszorújáról tsorgott a' Víz, 's *felelvén* Liliom páltzáját így szollott a' Haboknak (42/164).

félénk mn (2)

A' *félénk* Szerelem (27/cím). — ti *félénk* nyárfakkal megrakott Ösvények (51/18).

félénkség fn (1)

Ha igyekezete el nem süls is, ha a' *félénkségre* szoktatott emberekbe bátorságot nem lehelhetis, leg alább magába Háládatosságot fog érezni, hogy Próbát tett (T1/390).

félényi mn (1)

...az a' rántzos Homlok, az a' Vadságos Tekintet nem veszi el *félényire* a' te Szépségedet? (16/18)

felépít i (1)

Soha, soha titkos alattomba való minákat nem ástam másnak szerentséje alá, hogy a' magamét annak szomorú düledékjein *éptsem fel* (44/109).

felelesztvén in (1)

Bezzeg ha egy olly Lélek a[k]adna, a' ki Szilágyinak a' hathatosságát, a' Pétzeli édes Magyarországgal *felelesztvén*, mind a' kettőnek virtusát egy fordításban egyesítné: az adna ám Munkát! (T5/352)

felérez i (1)

Ezer parányi Tündérek ültek halvány Ajjakára, 's mennyei lehelletekkel fúvallották belé az Életet. Melítész *felérezte* magát, körül hordozta bolyongó Szemeit (42/177).

- feles mn** (2) van írva az Anákreoni Daloknak valóságos természetek, de azzal nem élhettem (T9/132).
Vagynak apróbb Versei is *felesen* (T9/544).
felesen (T5/526).
- feleség fn** (9) **felettség** (1) ...Lelkükről az élet' únalját 's az azt *felettség* lankasztó indulatokat balzsamos szárnyaikkal leszeleljék (T9/108).
- Felejcsd el bajaidat egy szerető *feleség* kebelébe, jutalmaztasd meg az ő hűségét hasonló szeretettel (T1/155).
feleség (43/293), *felesége* (41/280, 43/627, T9/719, 736), *Felesége* (54/37), *Feleségét* (36/177), *feleségül* (T9/306).
- felesleg hsz** (3) **feletti fn** (1) ...annyi tavaszon adtam hálákat ő érette a' Föld-*feletti*eknek (54/69).
- ...akkor bút és könnyeket önt *felesleg* is levelére, 's mindenik sorában meg-meghal (51/34). — a' mi *felesleg* való Mézet elvesz tőlünk a' nélkül hogy bántana bennünket, ő azt tőlünk megérdemli (4/194).
Felesleg (42/489).
- felett – fölött nu** (18+1) **felettvaló Ö: ember~.**
- Igaz Istenek, kik tsendesen nyúgosztok az Egek *felett*, az én Fillisemet, és az én Lantomat, ah ah tartások meg kegyelmesenn (8/67). — illőnek tartjuk ezekről is szólni... két részben értekezvén a' magyar nyelvnek a' Poézsisra minden nyelvek *felett* való alkalmatos voltát előadni (T3/122). Ugyan is most a' nap mosolyog és fényesen emeli ragyogo sugárait fejünk *fölött* (48/4).
felett (3/102, 4/26, 40, 33/110, 36/131, 41/324, 42/257, 880, 948, 986, 1037, 44/170, T1/313, T4/35, 150, T5/109).
- Ö: mindenek~, szer~.**
- felette¹ hsz/nu** (4+2) **felfakad i** (1) Majd *fel fakadok* nevtembe ezen a' bolond számon (41/363).
- I. hsz** Lelkem' fele! Amaryllisom! Akkor úgy álltam *feletted* mint egy kő: most sírhatlak legelőször (54/108). A' *felettem* valókat vagy szerettem, vagy tiszteltem, vagy kerültem (44/110).
felettem (54/166), *feletted* (T9/503).
- II. nu** ...de jusson eszedbe, hogy *felette* kell lenned bajaidnak, *felette* magának a' Sírhalomnak! (54/200–1).
- felette² hsz** (6) **felfal i** (1) ...'s a' mit a többiek keservesen gyűjtögettek, *fel falják* előlök (41/321).
- A' Fukarság annyira ellenkezik a' társasággal, és az Egésznek harmóniájával 's boldogságával; hogy az emberek vagy *felette* nyomorútlak volnának, vagy utoljára... ki kellene nekik a' világból fogyni (52/10). Még egy *felette* hasznos Német Gyűjteményben igen szépen és derekasan le
- felfedezhet i** (1) Ebből a sántzából kell nekünk ötet előhuzni, hogy az emberiség színe előtt *fel fedezhessük* az ő gonosz tetteit és ostobaságát (T1/366).
- felfedezni in** (1) ...de azt kívánom mégis *felfedezni*, hogy a' tudományokat nem azért szerettem, hogy mondták, nem azért kedvelettem, hogy a' pallér páltza ügyelt reám a' hátam megett (44/20).
- felfejteget i** (1) Harmadik indulat, melly a' bámulás' és betsülésen kívül, származik a' Lélekből, a' Nevetség. Ezt bővebben *felfejtegetem* a' következendőkben (T5/138).
- felfelé hsz** (1) ...a' mitől én irtóztam azt édesgető sugárokkal színelhették volna ki 's az által tsalhattak volna el kedvellett ösvényemtől *fél felé* (44/85).
- felfelől hsz** (1) Minden Gondolatom, Szememmel együtt az ő két Szép Ajjakát kísérte: 's Kloé *felfelől* mosolygott (42/563).
- felfog i** (2) ...melly Oriási Képeket, melly határtalan mezőket *fog fel* egyszerre Fantáziájában! (T5/298)
fog fel (T3/333).
- felfogad i** (2) Inkább *fel fogadnám*, fel, örökre pedig, hogy soha nem-is álmodozom a' Szabadság felől (41/

461). *Felfogadja*, hogy soha többé moraliter nem fog fájni (T6/222).

felfordít i (2)

Tudod, hogy egy megbántatott Szerelem Dühösséggé válik? Hogy épen nem jó bátorságos Menedékhely számodra a' Tenger? Hogy az ő Gyökereiből ki szaggatott füstölő Etnát *felfordítom?* (6/46) — tréfából *fel fordít*, rám esik a' bohókás (4/104).

felfordul i (3)

...és azután magam is önként *felfordulok*, ismét *felfordulok*, és ismét (4/106–7). Benne a' mint látszik van tzelozás azon nevezetes Tzivódásra, melly itt ez előtt egynehány esztendőkkel Hazánkbanis *felfordult* (43/669).

felforgatni in (2)

...nem akarjátok az én szerentsémet tövestől *felforgatni* (45/88).
fel forgatni (T1/55).

felforgató in/fn (1+1)

I. in ...én voltam é rossz lelki esméretü erköltsöket *fel forgató* scholasticus gaz ember (44/229).

II. fn A' ti fantazmáitoknak *fel forgatója* nem azokat az Igazságokat igyekszik *fel forgatni*, a' mellyek a' ti boldogságtokra szükségesek (T1/54).

felforral i (2)

Mert az a' rozsa illat, az a' borerő, az a' mézíz, a' melly a' te szívedet úgy *fel forralta vala*, mind öszve vévődven — tsók vólt (42/1124).
felforralod (40/44).

felforspontoltatni in (1)

Kérem alázatosan; a' Hold ugyan elég tágas lett volna, és ott az együgyük' állítása szerint Dávid hegedülven, nem lett volna szükség a' Toponári Zsidókat is Pégazus' szárnyain *felforspontoltatni* (T7/124).

felfortyant in (1)

A' kietlen Elefántot merevül megtöltöd indulattal, *felforralod* annak özön vérét, 's azonnal ereinek temérdek ágábann megtódulva hömpölyögnek *felfortyant* hajjai (40/46).

Felföld fn (2)

Igy kell, 's így is lehet ezekről a' Provinciális Szókról is gondolkodni; minéműek... a' *Felföldön*, Bajboncs, réja csermely (T4/141).
felföldön (T9/662).

felföldi mn (1)

Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi, Valkai... és egyebek velős Magyar Irásit... forgolódjék a' *Felföldi*, Duna- és Tiszamellyéki 's Erdélyi Magyarokkal (T4/107).

felfuthat i (1)

Egy szőlő magába a' nedves földre dül... De ha fához érhet ölelő kezekkel, Magosra *felfuthat* piros gerezdekkel (43/493).

felfüggeszt i (2)

Mesterséggel *függeszd fel* haját, és fodorítsd azt diadéma formára (34/182). Az Árpádra írott Criticámban ennek az elnevezésemnek is okát adom, 's kérem, hogy a' kik benne meg találjanak ütközni, *függeszék fel* addig Recensiójokat, míg az említett Critica köz kézre kerülhet (T7/292).

felfűzött mn (2)

A' Bujaság és a' Szorgalom állottak helyekbe, hogy a' ruha rántzaival, a' *felfűzött* Gyöngyökkel, az affektált járással és beszéddel, a' fajtalan pillantásokkal hódítsák magoknak a' tsábító és tsábítatott Világot (36/111).
felfűzött (42/846).

felgázolt mn (1)

...irtözva néztem ki szomorú fészkekből a' környékre 's mikor láttam mint hempelygeti a' dulás szomorú jeleit a' *felgázolt* motsár (3/86).

felgerjed i (1)

Van egy leselkedő tűzhely a' Hamú alatt elrejtve. A' maga Kényjére látszik olykor, hogy bánhat azzal akárki, a' nélkül, hogy Sérelem maradjon miatta fenn: de, ha egy Szellő azt megüti, imé *felgerjed* (26/7).

felháborodott in (1)

...érzése hol melegek, mint a' nyári nap, hol égettök és erőszakosok, mint a' *felháborodott* Etna (T8/14).

felhág i (3)

Az apró Tündérek nagy számmal indultak a' sikamló Hegynek, némelylek már a' Bértzetskének Bibójára szinte *fel hágtak* (36/92).
felhág (36/89), *hág fel* (T5/296).

felhagy i (2)

Hadj fel ezekkel az Istennel, kik az én hatalmat magokhoz ragadják és térj vissza az én Törvényeim alá (T1/106).

felhagyok (T5/483).

felhány i (1)
Magyarjaim! Literátorok! ne tsak a' külföldi ír-
kat olvassátok, hanem keressétek fel a' rabotázó
együgyü Magyar az ő erdeiben és az ő Scytha
pusztáiban, *hánnyátok fel* a' gyarló énekes köny-
veket, a' veszekedő Predikáziókat, a' szűr bib-
liopoliomon kiterített szennyes Romántzokat,
hallgassátok figyelemmel a' danoló falusi leányt
(T9/436).

felhányatni in (1)
...minden Jurisprudenciát és Philosophiát *fel* kí-
vánok *hányatni!* (45/73)

felhereg i (1)
...világos virradtig aggságot *hereg fel* megnehe-
zedett szívérol, a' gyötrelem egy oldalról másra
hentsergeti, 's dobog minden pulsusütésre (51/36).

felhevít i (2)
Magasztald a' Szerelem édes hatalmait; Te ki
tsupa szerelem vagy, és telj meg azzal az édes
illetéssel, mellyel a' szépségnek Angyali *hevit-*
nek fel tégedet (40/151).
felhevítette (26/1).

felhevítteni in (1)
Még is Te óh csudatévő Szerelem! hatalmas
vagy ezt *felhevítteni*, amazt pedig még a' tűznél
magánál is lángolóbbá tenni (40/74).

felhevítés fn (1)
...táblámat ki emelhessem, melly maradványját
az én szerentsétlen sorsomnak idegen partokon
hordozhassam a' szánakozó szíveknek *fel hevít-*
tésére (44/136).

felhevíthet i (1)
Nézd meg kétségbe esését annak az irigynek a'
ki a' más boldogságán tünődik, jeges szívet an-
nak a' Háládatlannak, mellye[t] semmiféle Jóté-
temény *fel* nem *hevíthet* (T1/283).

félholt mn (2)
A' tavasznak bőven tékozott adományi, mellyek
körülotünk folynak és gőzölögnek, tzudarak a'
Szerelem' betegjére nézve; ő néki a' hajnal *fél-*
holtan lángol, a' Nap homályosnak tetszik ő né-
ki (51/4). — ájúlva, *félholtann*, eszméletlen ma-
radtam, mint a' melly Pásztor előtt le üt egyy
éles Villámásba a' Mennykő (42/692).

felhoz i (2)
...hogy mentségemre eztis *felhozzam*, egy Dá-
mát sem találtam, a' kit Ideálnak felvehettem
volna (T7/204).

hozza fel (36/185).

felhozatván in (1)
Itt szokta az ő Kedvesének Halottinnepét tartani
az Istenasszony gyászba öltözött Nimfáival, 's
a' zokogó kis Ámorokkal, itt szokott ő gyakorta
magánosann múlatni az ő Kedvesének Árnéká-
val, *felhozatván* azt a' Hóltak' Tartományából
a' halálnális erősebb Szeretettel (42/308).

felhozva in (1)
A' jámbor Otahitát nem örömet hallom az Euró-
pai bigottság- és gonoszságra *felhozva* (T6/270).

felhő fn (7)
Most az én képzelődésem setét, mint az égallyai
felhők, mellyek a' leszálló napot elnyelik (54/178).
felhő (42/950), *felhők* (T6/44), *Felhőkbe* (42/453),
Felhőkönn (42/205), *felhőkre* (T5/508), *felhők-*
kel (46/30).

felibe hsz (1)
...látta a' mindenható Vénuszt, az ő papjával Fi-
lánderrel, egy levegői hintóban a' mirtusoknak
felibe szállani (42/977).

félíg hsz (6)
...'s a' Halál tsendesenn aludtt egyy *félíg* bésza-
kadt homokpartonn (42/106). — *félíg* kidültt
Bikkfák függöttek ki a' belé rohanni készültt
hegyoldalból (42/98).
félíg (40/30, 44/190, 54/106, T6/44).

felindít i (1)
...annak tisztelésére *fel indítotatok* volna (45/91).

felírva in (1)
...tudom, hogy e' Templomba *fel* vagynak *írva*
minden meglett dolgok (42/734).

félísten fn (2)
...az emberiség le fogja tépni a' vérbe mártott
borostyán koszorút ama déltzeg Poétáknak Fe-
jéről egy két század múlva, a' kik az ő gyalázóit
Herósokká, 's a' Világ latrait *Fél-Istenekké* tet-
ték vala (40/122).
Félísteneknek (11/3).

feljár i (1)
Jer tehát, kis Méhetske, *járjuk fel* a' Réteket (4/32).

- feljárás** fn (1) T10/27, 28), *keljen fel* (42/383).
- Ennek *feljárásától* kezdik azokat a' nyár közepén lévő száraz, tikkasztó és beteges napokat számlálni (T9/382).
- feljárni** in (1) Mikor a' Nap Julius 21-dik napj. az Oroszlány jegybe megy, akkor kezd a' nagy Kutya' Tsilagzatja a' Nappal együtt *feljárni*, másod vagy harmadnapra szembetűnőképpen feltetszeni (T9/381).
- feljebb** hsz (10) *Feljebb* hajózáván Északra eljutott Virginiába (43/123). Az én elmémnek gondolatja mindenkor *feljebb* emelkedett te általad, mint más idegen nyelvek által (T11/92). — azok a' Nemzetek, a' kik vak meg átalkodással *feljebb* becsülik a' haszontalan árnyékokat a' leg fontosabb igazságoknál, bizonyos megrémüléssel sietnek a' romláshoz (T1/342). *feljebb* (42/775), *feljebb* (T1/313, T3/360, 536, 554, 562, T6/19).
- Ö:** *oda-*. L. még **legfeljebb**.
- feljegyez** i (4) Azt a' különöst *jegyezték fel* róla a' baráti, hogy a' Poéta nevet gyűlölte (T9/537). *feljegyeztem* (T4/178), *fogják feljegyezni* (41/169). — *feljegyezze* (T5/641).
- feljön** i (2) Manfredini nem *jött fel* véle az Oltramontánókhoz (T6/263). Utánna úgyis a' Salamon Szerelmesének (egy Szőlőpásztornénak) nyárpirította bőre *jön fel* (T6/110).
- feljövétel** fn (1) ...elég az, hogy másnap a' fényes Nap *feljövetelevel* ismét készültünk az Áldozathoz (42/498).
- feljövő** in (1) Mihelyt a *feljövő* Nap még álmos Súgáiraival a' Napraforgóra pillog, és a' zengő Halmok és Ligetek jó reggelt kívánnak ő néki (4/77).
- felkél** i (11) ...megújulva *kelt fel* a' harmatos füről (42/207). Hát osztán mikor *költ fel*, mert én akkor már talán el is aludtam? (3/189) — Te pedig ártatlan Lelkem... *kelj fel* könnyű szárnyaidra (40/144). *felkelek* (4/79), *Felkeltem* (42/694), *felkelt* (42/690), *felkölt vala* (42/251). — *Kelj fel* (42/905,
- felkelő** mn/fn (1+1) I. mn Maga benn a' Szépség Isten Asszonykája, Szép, mint a' *felkelő* reggelnek formája (43/417). II. fn A' rózsaszínű Horák kertembe rakták vala a' Tengeren túl lévő két világnak termésit, mind onnan, ahol a' Nap' Lovai *felkelőre* legelnek (54/130).
- felkelteni** in (1) Köz csendesség meg háborítójának tartják azt, a' ki a' halálos álomba süljedt halandókat *fel* akarja *költeni* (T1/41).
- felkelvén** in (1) ...míg a' Szerellemmel megtelvén lenyúgyszom valamellyik Tulipántba. Innen *felkelvén* játszani megyek (4/94).
- felkent** mn (1) Nékem inkább olly bokréta Kösse *felkentt* képe-met, Mellyet nyér a' víg Poéta, Múlatván a' Szép nemet (T6/410).
- felkeres** i (6) Gondosann *kereste fel* harasztos Rejteki közt a' szemérmes Violát (42/58). Az én Szemeimnek első Gondjok a' vólt, hogy a' Szűzek között Rozáliát *felkeressék* (42/503). *keresed fel* (40/55), *felkeresi* (36/125, 42/875). — *keressétek fel* (T9/435).
- felkeresni** in (2) ...nem esméri azt a' Természetet, a' melly szeme előtt vagyon, néha kéntelenítettik egy képzelt világban *keresni fel* az indító okokat, melyeknek gyengesége maga magát ki mutatja (T1/324). *fel keresni* (41/476).
- felkiált** i (3) Én Istenem! *fel kiált* különös hangon Diofantus, be el testisedett, be csak haszon keresővé lett ez a világ! (41/294) *felkiált* (42/1024, 1125).
- felkiáltani** in (1) Ez az végre a' mit akarok *fel kiáltani* Istennek, beh szép ő! (34/170)
- felkiáltás** fn (2) Illyen comicum a' *Felkiáltás* is, vagy a' segítségül való hívás, a' Butelliához (T7/414). *felkiáltásokat* (T7/415).

- felkiálthat i** (1) elmének *fellegvárát* (T3/51).
- ...*felkiálthassatok* Szent Dáviddal „Oh Uram! mely csudálatosak a te dolgaid az emberekhez” (48/37).
- felkoncoltatás fn** (1) **fellegyez i** (1)
Ha az én magam és az én szerentsém *felkontzolatása* nélkül, nem lehetnek elevenek mások és az ő szerentséjek (45/59).
...apró sohajtásid lágy szellőtskéi *legyezték fel* (39/14).
- felkoszorúz i** (1) **felleg i** (3)
Ő pedig egész tisztességgel elvévén azt, *felkoszorúzta* véle saját Hajait (42/624).
ÖrüljeteK, Kedves Párok! Egymásba *fellelitek* Mindent, a’ mi örvendésre indíthat (43/518).
fellelitek (43/532), *lelitek fel* (T9/440).
- felkoszorúzott mn** (1) **felhang fn** (1)
Az örök Szerelemnek! Szüntelen való Szimfónia, olly édes Szimfónia, melly a’ Lelket gyönyörködve hordozta, zengett az üres Templomban a’ *felkoszorúzott* piróp Óltár mellett (42/262).
Muzsikája ollyan... mint az Ég’ rettentő menköve, *felhangon* dalol, ’s rázkodtat ereje (T6/31).
- felköt i** (1) **felengés mn** (3)
...’s annak leánya Erigone bűvában *felkötötte* magát (T9*/392).
...így készül az Óda, melly alatt az énekeknek *felengősebb* nemét szoktuk érteni (T9/31).
felengős (T5/406, 511).
- fellábad i** (1) **fellobban i** (3)
Mihelyt az újonnanlett Vénus, az Égtől és földtől szerelmes elragadtatással szemléltetvén, a’ habokból *fellábadt*, az Istenek nem tudtak meg-egyezni, hogy ő kié legyen (33/105).
...ötödiken van a’ leg jobb Cziprusi puska por, mely egy szikrától is *fellobban* (43/179). — alig láttam meg az ő Ábrázatját, ’s azonnal *fellobbantam* (42/433).
fellobbansz (17/31).
- fellajtár fn** (1) **fellobbant i** (3)
Úr, nem Úr... Szakáts, Kukta, *Fellajtár*, Iró Deák... hétről hétre itt tanyázott a’ Nadásban (3/36).
éreztetessem veled melly forró akkor az én sohajtásom, mikor azt a’ szeretetet *lobbantja fel* (38/44).
lobbantotta fel (40/181), *fellobbantjátok* (11/5).
- fellármáz i** (1) **fellobbantás fn** (1)
...*lármázd fel* néma keservimet hazabéli zengzetteddel (54/248).
...nemis azt szerettem, a’ mellyik könnyebb volt, közelebb volt, zsirosabb volt, hanem a’ mellyet leginkább láttam alkalmasnak az én Lelkem ki tsinosítására, és *fellobbantására* annak a’ tűznek mellynek két három kised szikrátskája az én iffjúi esztendeimnek hamuja alatt gyenge fénnel pislogott (44/26).
- fellázad i** (1) **fellopódik i** (1)
Soha se *lázadjanak fel* te benned zivatar indulatok (50/68).
A’ fekete Ptrütsök zöld ketskerágóra *lopódik fel* téli Lyuka felett, tiszta harmattal meglegedvén tsörgeti vig dalját a’ vidékenn (4/40).
- fellázaszt i** (2) **felmász i** (1)
Nem megy egy kis Fa a’ Szelekkel ellenkezni, hogy *fellázaszsa* Haragját egy szélveszes Ten-gernek (14/33).
fellázasztja (T6/215).
Még a’ túnya Tsigabigais tekergős héjjából kibúvik *felmász* a’ Pipats tetejére (4/42).
- felleg fn** (2) **felmászni in** (1)
Melly szomorú éjtszaka ez! köddel borúlva, és hideg *fellegekkel!* (54/54) — Az Igazság világositja meg őket és semmiféle tsábitás nem homályositja őket setét *fellegével* (T1/114).
Igy jár az a’ Poéta is, a’ ki a’ Parnasszusra *fel* tud ugyan *mászni*... de a’ Szárnyas Lovon a’ Hérosok’ sírdüledéki közül az Istenek Pitvaráig felvágatni nem alkalmas (T5/129).

- felmegy i** (1) *Felmegy* M. a' Heszperbe (36/289).
- felmehet i** (1) A' derékségig *felmehet* az ember tanulás, olvasás és fáradhatatlan munkásság által is, elméjét bővebbé, szebbé, magassabbá teheti iparkodásával: de herósi nagyságot ilyen mesterséggel senki sem szerezhet magának (T5/443).
- felmelenget i** (1) [Tavas] Leszáll piros Kotsijából, bársony Palástyát hosszann elteríti, egy közönséges Tsókót ad a' fagyos Természetnek, lágy karjaival forró kebelével édes ölelgetései között *felmelengeti* azt, szerelmet lehell beléje, és termékkennyé teszi annak méhét (4/17).
- felmenvén in** (2) Az Ártatlanság és Gyönyörűség *fel menvén* a' több Istennel az Égbe, utóljára megtsókolták egymást (36/16). *felmenvén* (42/763).
- felmér i** (1) ...mások a' kimondandó beszédnek idejére ügyeltek, és nem gondolván a' szótagok számával, azokat a' lassú vagy szapora hangzás által *mérték fel* (T3/56).
- felkészárol i** (1) Kégyetlenül *fel készárolnak* benneteket, 's rab lántzokon kineznek? (41/152)
- felkészárolt fn** (1) Ezek szüntelen az Isten nevébe öldösik az állatokat rakásra, mindennap vérrel, gyilkolással és üldözéssel mennek bé Templomjokba, 's az ol-tár számára *fel készároltagnak* 'sírjával kövérednek (41/309).
- felmetesz i** (1) Mennyit sohajtottam az ő Nevét, tudják ama' boldog Vidékek, hol minden fiatalba *felmetesztem* azt (42/139).
- felmosolyodás i** (1) Maga benn a' Szépség Isten Asszonykája ... Térdre hullat mindent, egy kéz szorítással Bőtset is megbájol *fél mosojodással* (43/427).
- felnevelkedik i** (1) ...alávaló féreg fővel mászkálsz egyik gazról a' másikra, 's mint a' földnek akármellyik úndok férge magadba *felnevelkedsz* (4/134).
- felnevelkedik i** (1) Kitsinyeidetis tsak kitolyod, és azok magokba *nevelkednek fel*, mint a' Gombák (4/145).
- félni in** (1) ...valami Deákos, és annál fogva nem bokkrétázgató ember vólna, ha szinte puskát hord is a' vállán, mert attól magát is inkább *félni* látom (3/122).
- felnőtt fn** (1) A' *felnöttek* edelent adnak a' születőknek (28/12).
- felnyit i** (5) Ugyan is születik a' kisded, és egyszerre *nyitja fel* szemeit mind a' Világ látására, mind a' sirásra (48/41). — elöttetek egy keskeny egy pipe-rétlen egy Rousseaui scénáját *nyitnám fel* az én hátra lévő életemnek (44/13). *nyitjátok fel* (48/119), *fel nyitják* (T1/34), *felnyitotta* (34/8).
- felnyúlik i** (2) Melítész ment a' Pálma Erdőbe, márvány és ezüst Állóképek között *nyúlt fel* egy tágas ösvény egész a' Templomig (42/253). — egy pár fiatal Gerlitzét áldoztak meg rajta, úgy hogy azoknak szárnyokat és Lábokat öszve kötven bús Énekléssel tették fel az Óltáronn lévő rakás Játzintra, a' mellynek közepéből egy égő Fáklya *nyúlt fel* (42/362).
- felold i** (1) [Hajós] ...látván hogy a' már tsendes, vígann *oldja fel* a' vasmatskákat, és emlékezni nem tud azon Írtózásra, melly ő benne vólt (7/25).
- feloldani in** (1) Lyaeus egy neve vólt a' többek között Bakkhusnak, mivel ő az ő bora által *felszokta oldani* az emberek' szívérol a' gondokat (T9/745).
- feloldás fn** (1) ...de az akadályokat utóljára egy váratlan eszköz által, sőt Isteni Közbenjárással háritom el, hogy az addig várakozó, 's kételkedésbe tétetett Olvasót a' csomónak *feloldása* egyszerre lepje és nyugtassa meg (T7/384).
- feloldoz i** (2) Rozaspiritussal várták ötet az apró Tündérek, hogy a' halálzsibbadásiból *feloldozzák* féleleven tagjait (42/171). *feloldozta* (42/373).

- felolvas** i (1) *felőlle* (T9/555).
...négy esztendő olta esmérik sok Úri rendű Urak és Asszonyságok ezt az én tréfa versemet; elégnek *olvastam fel* magam is némelly víg Kompániákban (T7/228).
- felolvasni** in (1)
...nem bánt ez sem szemérmességét, sem valást, sem nemzetet, vagy akármit is a' mi szentnek tartatik, még is tele van tréfával, tsípösséggel és furtsasággal, melyet az első nevelésű Dámák előtt is, a' podágrás Dogmatikus' muzéumában is, *fel* bátorkodhatsz *olvasni* (T5/580).
- feloszt** i (3)
...a' gyönyörűségek és bánatok *osztják fel* ennek részeit (48/52).
osztják fel (T5/16, T9*/604).
- felosztani** in (1)
...legyenek az én mindennapi idő töltő leg igazabb szívű barátaim, a' kikkel *fel* kívánom az én rövid életem napjait *osztani* (44/161).
- felosztás** fn (6)
...ezek mondom a' valóságos Csókok, mikor igazságos *felosztással* annyit adunk egymásnak, mint a' mennyit elveszünk (37/42). — nem belső és természeti, hanem külső különbség van felvéve a' Poémák' *felosztásában* fundamentomúl (T5/62).
felosztás (T7/418), *felosztása* (T5/4), *felosztást* (T5/57), *Felosztásokban* (T5/60).
- félő** **Ö:** *isten~*.
- félől** nu (16)
Azt tartják magok *félől*, hogy a' természet, vagy a' mint ők hívják az Isten, e' Világnak minden élő állatit, az ő birodalmok alá vetette (41/197). Szarvaimat bőbitás fejemenn felberzesztem, a' Kútfőre futok, Szépségem *félől* tanácsot tőle kérni (4/85). A' hitszegés *félől* való gyanúság, lidértz módra megtsalja az ő érzését (51/12).
félől (5/19, 41/463, 54/15, T1/44, 253, T4/2, T5/114, T6/225, T7/424, T9/251, T9*/454, T11/67), *félől* (48/127).
Ö: *a~, fél~, más~, minden~*.
- félőle** hsz (3)
...s mások *félőlle* semmit sem tudnak (37/55). Rozália is sok jót beszélt *félőled* közöttünk (42/495).
- félőlről** hsz (1)
Nézd meg csak *félőlről* azokat a' sokféle gonosztévőket, kik vig ábrázatjok alatt rejtegetik öszve tépett sziveket (T1/255).
- félöltözik** i (2)
Szokott ruháit ismét *fel öltözi* az Erdő (22/2).
félöltözött (42/558).
- félöltöztet** i (4)
Kloé engem félre hívott, és sok biztató Tanácsadás után saját Ruháiba *félöltöztetett* (42/522).
Te *öltözteted fel* Lakodalmi köntösbe, tarka köntösbe, a' párosodni kívánó Liliomot (40/83).
öltözteti fel (T9/89), *félöltöztette* (T8/165).
- félöltöztetés** fn (1)
A' Vers tsinálás nem Poézsis. Mert ez a' gondolatoknak a' kébzéledésnek, a' tűznek természetében, és mindezeknek *félöltöztetésében* áll (T3/6).
- felpattan** i (1)
A' fúrge Szütskéek mint kergetik egymást a' harasztton: egyik lebukkan a' kórok közé hogy társát megszédhesse: másik *felpattan* a' pészmaszárra, körül nézi a' vidéket mint egyg ór a' Temesvár Tornyainn (4/37).
- felragad** i (3)
Szerelem!... Te illesd meg az én Lelkemet ébresztő sugároddal, 's *ragadd fel* az én képzelőesemet a' te örök Trónusodhoz (40/105).
felragadják (36/32, 42/785).
- felragadtatik** i (1)
...hajfűrtjét ugyan Belinda többé vissza nem nyeri, hanem annyi vígasztalása jut, hogy az a' Holdba *felragadtatik*, ahova szoktak vitetni minden jeles hijjábavalóságok (T5/573).
- felragadtatván** in (1)
...az én lelkem *felragadtatván* a' halandók' földéről, túl tévelygett azon, a' paraditsomba? (42/1030)
- felrak** i (2)
Ha pedig jegyzéseket *rakok fel*; a' tanúlt Olvasó azt fogja mondani, Minek az a' sok Jegyzés? (T4/186)
felrakta (T9*/398).
- félreáll** i (2)
Ekkor maga *félre áll*, 's int a' bokorban veszteg-

lő szerelmesnek (42/1146). Erre Chloé, ám hiszen ha terhedre vagyok, úgymond, kérdésem-mel, *félre állok* attól (42/1092).

félrehív i

Kloé engem *félre hívott* (42/521).

felreppenvén in

Előldotta végtére az ártatlan Párt, 's azok az Óltárról *felreppenvén* puha Szárnyokkal az Áldozónénak Mellyére legyentettek (42/511).

felrepül i

Forró Sohajtások! Lelkemnek el szakasztott részetskéi! ha az én egyedül valóm engem nem szeret *repüljetez fel* az Égbe és ott várjatok engemet, mert én haldoklok (39/28).

felrepülés fn

...a' legelső *fel repülésre* minden felől omlottak a' golyóbisok a' vigyázatlan Kótsagra (3/72).

félretesz i

Tedd félre most a' Bánatot (42/477).

félreugrik i

Jaj, a' Méh! Jaj a' Méh! 's *félre ugranak* onnan (4/167).

félrevet i

...*félre veti* majd könyvemet, és talán minden olvasástól is elfanyalodik (T4/184).

felrezen i

Olly édes erőszakkal omlott a' le az én szívemre, hogy az én szívem a' miatt egynél többet nem üthetett, és én *fel rezzentem* (42/1106). *felrezen* (51/51), *Felrezzent* (42/79).

felriad i

Ah, botsáss el engemet, *fel rjada* a' szemérmes Rozália, akárki légy (42/1062).

felség fn

Jol rendelte azt az Isteni *felség* (48/159). — rettettem annak a' szép Ábrázatnak *Felségét* (42/590). — tetszetes *Felség* ült vídám Homlokára (42/295).

Felség' (43/2), *Felsége* (33/27), *felségedet* (48/212).

Ö: *őfelsége*.

felsegél i

...és nyisd meg az adakozásra a' te kezedet, hogy *fel segéljed* azt, a' kit az ő bal sorsának sullya lenyomott (T1/149).

felséges mn

(20)

Minden felemeli (az igaz) a' *Felséges* Asszonyért az ő Könyörgéseit e' boldog napon (13/1). Azonban számláljátok fel azon gyönyörüségeket a' melyeket szül a' virtus, és a' melyek teremnek az igaz szív, és a' szives barátság *felséges* mezején (48/107). Édes hármónia! mellyre még csak az a Szív tsiklandik, a' melly a' Természetnek *felséges* együgyűségét, úgy érezi, mint maga az Ártatlanság (42/945).

felséges (48/112, 50/76, T1/241, T5/111, 363, T6/35, 251, T9/27), *Felséges* (13/3, 16, 23, 25, 14/28, 48/209, T8/186), *F.* (43/655); *leg felségesebb* (T3/92).

felsegítő in

(1)

Hijjába tekint ekkor osztán az égbe *fel-segítő* eszközökért, a' mellyek lábainál hevernek (T1/15).

felsegtartás fn

(1)

[Szerelem] ...bévezeti a' nád-kalyibába a' Virtust, a' Trónusból leszállítja az alkalmatlan *Felsegtartást*, a' nagyra vágyást a' por közzé pirongatja (40/163).

felserken i

(4)

Álmodom; de tégedet nem szemléllek szüntelen az én Álmaimban; *felserkenek*: és Te nem vagy az én legelső Gondolatom (9/12). — akkor pedig bezzeg van dolga a' szegény Mú'sáknak, úton, útfélen, Falun, Városon, Kortsmákon mindenütt kiabálják őket, szálj le Mú'sám, *serkenyfel* Mú'sám, danolj Mú'sám (T10/18).

fel serkenjen (42/991), *serkenjetez fel* (42/389).

felserkent i

(1)

Víg a' Tavasz, víggá tesz mindent. Az ő elevenítő sűgárai új életre támasztják fel az élő állatokat: 's *felserkentik* a' Munkára (4/6).

felserkenvén in

(1)

Hallod mit énekelt, tavaly egy ifjú ember a' mi Kasunk mellett, *felserkenvén* édes álmából (4/217).

felső mn

(3)

...a' leszálló nap e' nyúlánk nádaknak csak *felső* bojhokra tekinget (3/152). Bizony a' szegény Községnek ma is több Genije van, mintsem azoknak, a' kik szégyenlenek a' közé számláltatni: ő a' maga új ideáit is ki meri magyarul tenni, 's ha reá kész szót nem talál, bátorkodik tsinálni; míg a' *felső* Kösség nem akar, a' tudós Kösség nem mér, és amaz németizál, e' pedig deákizál (T4/85).

- tsak ezt a' kérdést teszem fel hogy van é azoknál boldogtalanabb ember, a' kik a' kellemetes érzéseknél, 's a' *legfelsőbb* gyönyörűség-nél egyebet nem áhítnak, nem keresnek? (52/35)
- felsőház** fn (1)
London. Itt a' Parlamentum még most is áll, a' *Felső Ház* Deputatiót rendelt az Alsó Parlamentumhoz (43/102).
- felsőség** fn (1)
Add alá magadat az igaz *felsőségnek!* mert ez a' Társaság fentartására szükséges (T1/173).
- felszab** i (1)
...Balde nevű Német Jésovita kidolgozta ezt a' Görög Originál szerént Deák Hexameterekben de sokkal bővebben, és V Könyvekre *szabta fel* (T5/537).
- felszabadítani** in (1)
... 's nyakason küszködnek azokkal, a' kik szemeket *fel* akarják *szabadítani* (T1/34).
- felszabadulás** fn (1)
A' megbusult, a' kétségbe ejtett sereg közelget vagy a' tellyes elvesztésre, vagy a' tellyes *felszabadulásra* (41/158).
- felszabdal** i (1)
Ezt azért *szabdaltam* így *fel*, hogy például szolgájon arra, melly édesdeden analysáltam én a' Dayka' Gondolatit, érzésit, képzeletit (T6/49).
- felszáll** i (2)
...enyelgő farbillegetésekkel *felszállok* a' levegőbe, sajnálván a' földreis hágni (4/88). *felszállottak* (42/892).
- felszámlál** i (2)
Azonban *számláljátok fel* azon gyönyörűségeket a' melyeket szül a' virtus (48/105). *Számláljátok fel* (48/112).
- felszánt** i (1)
Érósz *felszántja* Tziprusnak egy legboldogabb Mezejét (36/156).
- felszántván** in (1)
...egy Tündér a' Szívet *felszántván* Tsókrózát ültet belé (36/174).
- felszáraszt** i (1)
Elfutott siránkozva, az igaz, de a' Ditsőséggel kísértetve, a' ki *felszárasztotta* azt a' Siralmat, a' ki triumfált Ámoronn (12/62).
- felszed** i (1)
Te tettél engemet Poétává, midőn az én gondolatimat *felszedted* a' porból az én életem' első tavasszábann (40/108).
- felszedvén** in (2)
'S *felszedvén* az Éjjnek megrongyolt Kárpitját Ki tárja a' piros Napkeletnek nyitját (43/350). *felszedvén* (4/10).
- felszentelve** in (1)
...és az egész Melitesz mind öszve egy mind végig sohajtó szeretetnek bálványja, melly a' te mennyei nevednek van *fel szentelve* (39/25).
- felszív** i (1)
Majd mikor én porrá leszek, és a' Temetőnek füvei *felszívják* az én nedvemet... tsak egy név válik belőllem (40/114).
- felszólal** i (1)
Ugy van, jóltevő Istenasszony, *fel szollala* végtére, látom a' te kedvezésedet (42/987).
- felszül** i (2)
...amazok nélkül Poéta nem lettem vólna, ezek nélkül pedig tűrhető Poéta; amazok *szültek fel* a' Parnasszusra, ezek pedig neveltek rajta (T9/255). — de *fel szüli* Eger, vagy Kalotsa (45/118).
- félt** i (2)
De, midőn a' setét ködön keresztül olvasom csüggedésedet; megbotsáss, ha *féltelek* (54/191). *féltik* (43/163).
- feltalál** i (14)
...nints az az út, mellyen e' hatalmas tündér a' szívnek réssét *fel* ne *találja* (40/182). — a' Vé-nusz rendeléséből épenn ott *fogja feltalálni* szerelmes Párját (42/909). Légy Hazafi! mert a' Hazárdban *találok fel* boldogságot és bátorságos létedet (T1/172). *találtak fel* (53/31); *találok fel* (25/19), *feltalá-lod* (42/724), *feltalálja* (36/43, 42/796), *feltalál-ják* (36/154), *feltaláltam* (T6/53), *feltalálta* (42/30), *találtak fel* (T3/119). — *találná fel* (T7/223), *találtam volna fel* (T7/157).
- feltalálás** fn (1)
Tudja az Úr, hogy egy gonosz nyavalya adott alkalmatosságot a' Parókák' *feltalálására* (52/132).
- feltalálhat** i (4)
...minden szerentsémet *fel találhatom* ez egy-be, hogy Te én rólam emlékezel meg (38/7).

Tedd ki azért szíved titkát, kedvesem, 's talám tanácsadodat is *fel találhatd* bennem (42/1097). *fel találhattam* (T9/129). — *feltalálhassam* (42/121).

feltalálni in (1)

E' kettő közül valamelyiket kereste, 's míg azt *feltalálni* igyekezett egy setét Erdőbe botlott bé (42/78).

feltalált in (2)

...ki indulván a' Coock Kapitánytól *fel talált* Terra Concordiaéból, egy néhány Napi útazása után vigan szállott ki a' Caput bonae Speinél (43/109). *feltalált* (T9/195).

feltaláltatik i (1)

Minden gonosz természet *feltaláltatik* közöttök (41/245).

feltámad i (2)

A' Titánok és Gigások *feltámadnak*, Szaturnust a' Poklokra vetik (36/150). *Támadjon fel* ellene A' Magyarok Istene (T3/405).

feltámadás fn (1)

Sajnálhatni hogy így esett: de *feltámadását* nem várhatni, — mert már meg is büszhődt, és valósággal nem alszik, hanem meg holt (43/270).

feltámadván in (1)

De mi lett volna belőle, ha az én két Ideálom egymás ellen *feltámadván*, egy kurta Duellumra ment volna ki közöttök a' dolog (T7/76).

feltámaszt i (2)

Mit akarsz, én Szívem? Mi *támasztja fel* tebened azon eddig nem esmért zürzavarokat? (27/1) — Víg a' Tavasz, víggá tesz mindent. Az ő elevenítő sűgárai új életre *támasztják fel* az élő állatokat (4/6).

feltáplál i (1)

...a' mi Szárnyaink alatt *tápláljuk fel* őket abba a' Lépbbe, a' mellyet nagy gonddal raktunk nekik (4/146).

feltátott in (1)

...látja a' Mélységnek *feltátott* torkolatját (51/45).

feltekint i (1)

Feddő pirosság tündöklött le Ortzájáról, *feltekintett*, 's egyenesen rám villámlott egy pilantást (42/430).

féltés Ö: szerelem~.

feltesz i (10)

Fel tette ezt hajójába, meg indúlt (43/116). Lá-bokat öszve kötvén bús Énekléssel *tették fel* az Óltáron lévő rakás Játzintra (42/360). — *felteszem*, hogy a' nemzés által tovább is szaporodnának (52/11). — tsak ezt a' kérdést *teszem fel* hogy van é azoknál boldogtalanabb ember (52/34).

teszek fel (52/127), *tettek vala fel* (T5/452); *felteszem* (T3/408), *felteszi* (T9/792), *feltevém* (T7/63). — *tedd fel* (40/113).

feltétel fn (3)

...s azonnal megegyezvén *feltételébe*, közakarral hozzáfogunk a' Játékhoz (42/673). *feltételeit* (40/161), *feltételre* (42/546).

feltétetvén in (1)

Foglalatja ez, hogy egy régi Kántori Pulpitust a' Prépost *feltétetvén* a' Kórusba, azt a' Kántor levetteti (T5/555).

feltetszeni in (1)

Mikor a' Nap Julius 21-dik napj. az Oroszlány jegybe megy, akkor kezd a' nagy Kutya' Tsilagzatja a' Nappal együtt feljárni, másod vagy harmadnapra szembetűnképpen *feltetszeni* (T9/382).

feltetszett mn (1)

Ezer meg ezer Tenglitzek, Filemilék és Papagályok köszöntötték benne a' *feltetszett* Hajnalt (42/238).

feltetsző mn (2)

Egész Rózakosarakkal hozzák le a' *feltetsző* Hajnal Sűgárral a' muskotály szagot (36/51). *feltetsző* (42/803).

feltoszigál i (1)

...a' Nap sűgári *toszigálnak fel* bennünket a' fekvésből (4/110).

féltő mn (1)

Botsásd meg az én *féltő* Balgatagságaimat (5/66).

Ö: szerelem~.

féltőség Ö: szerelem~.

feltör i (1)

Szerelem!...*feltöri* a' koporsók' zárjait, kitörde-li a' halál szájából a' fogakat (40/164).

féltvén in (1)

...a' ki egy illy nagy Foglyot *féltvén* szintűgy, mint véle kevélykedvén, az ő Megőrizésére min-

den Mesterségét Munkába vette (12/3).

felugrál i (1)
Fejér Márvány Kúta *ugráltak fel* mindenfelé, 's kellemetes tsörgéssel hullottak egymásra (42/241).

felugrik i (3)
Istenek! *fel ugrik* tüzesen Rozália, mi lelt engemet? (42/1027)
felugrott (42/112).

felül¹ i (4)
Szerettem én a' dítséretet, a' tiszteletet, a' pompásabb lépéseket, szerettem, és mikor a' Szerentse: *Ülj fel* (Német! Szállj le Német! módjára bántis velem, tettettem magamnak 's belső megelégedésem nem irigyeltette velem senki szerentséjét (44/67). — *ülj fel* Mú'sám, danolj Mú'sám, segíts Mú'sám (T10/18).
ült fel (36/86), *ültek fel* (43/81).

felül² hsz/nu (1+ 4)
I. hsz A' Szeretet... éltető állat, melly első kedve mindennek, valami a' nap alatt, és azon *felül* terem, ama legutolsó valóságig, melly a' nem lételemek megmérhetetlen partjaival határos (40/19).
II. nu Valahányszor nemes a' Szeretet, nemes egyéb indulat is, — kiduzzasztja ez a' szívet, e' keskeny golyóbison *felül* lebegteti a' gondolatokat (40/158).
felyül (54/42, T5/366, T7/391).

Ö: azon~, ezen~.

felülemelkedik i (1)
..és maga is a' maga nemében és mesterségében a' jóság és helybenhagyhatóság pontján *fellyül emelkedett* (T5/149).

felülírás fn (1)
A' köteleken az apró szerelmek játszanak, 's zászlóin B. E. és E. K. vagyon egy öszve fogott kézzel, és ezen *fejül írással*: Az igaz szeretet jutalma magától! (43/182)

felülmúl i (1)
...a' Magyar pedig kéntelen felvenni, minthogy nints annyi monosyllabicus szózatja, mint a' Német Nyelvnek, mellyet ebben a' tekintetben tsak a' Chinai *múl felyül* (T6/388).

felülmúlni in (1)
Reménylem is, hogy egy olyan Zseni elégséges *fellyül múlni* vágyásunkat (T8/69).

felütni in (1)
A' Földön kellett hát Játékomnak nézőhelyét *felütnöm*, és általán fogva Nemzetemnek lakó-földén valahol (T7/127).

felvágatni in (1)
...de a' Szárnyas Lovon a' Hérósok' sírdüledéki közül az Istenek Pitvaráig *felvágatni* nem alkalmas (T5/132).

felvállal i (2)
Az is bolond, a' ki a' szabadságot *fel vállalja* (41/374).
fel vállalnád (41/398).

felvállalván in (1)
Már leült vala e' szerelmes Hívatalt *felvállalván* a' gyönyörű Bíró (42/564).

felvált i (1)
...és a leg csendesebb nappalt egy leg irtoztatobb mennydörgésekkel, villámásokkal rettenetes éjszaka *váltja fel* (48/9).

felváltódhatik i (1)
...a' j az l betűvel hamar *felváltódhatik* (T6/108).

felve in (1)
...südülközünk a' Személynek felséges voltán, 's *felve* tiszteljük benne a' megistenedett embernek hatalmát (T5/111).

felvehet i (3)
Eredeti Magyar példa előttem nem volt, a' melyet követésre *felvehettem volna* (54/19). Epopeámnak meg kívántam adni az Aesthetica Egységet is, hogy a' benne lévő egy és simplex Actiót az Olvasó elméje egyszerre könnyen *felvehesse* és végig láthassa (T7/331).
felvehettem volna (T7/205).

felvén in (2)
Félvén a' hév Súgártól a' Madárka nem verdesi Szárnyait (8/27).
félvén (4/188).

felvenni in (2)
...a' Magyar pedig kéntelen *felvenni*, minthogy nints annyi monosyllabicus szózatja, mint a' Német Nyelvnek (T6/386).
venni fel (T9/281).

felver i (2)
Nézd, hogy egyszerre az egész Ég bészetédik: hogy a' Szél a' Port tekervényesen *felveri*, és az elhullott Faleveleket (18/7). Ez, a' nyilas

Istennek a szemfényesztő (káprázó) Ingerlete, a' ki azt *felveri* (provocat) meggyőzetett, a' ki fut tőle, az Győzedelmes (12/65).

felvívén in (1)

A' jártzva kerengő Zefirek *felvívén* E' kedves szagokat 's egymásba kevervén Öröm suttogással a' fát szaladozzák (43/366).

felvesz - felvész i (13+2)

Bátran *vészem fel* hát az én tollamat, bátran zengedezlek édes Hazám tégedet! (T11/8) — Superintendens Szilágyi olyan régen *vette fel* ezt a' szót, 's azolta olyan régen élünk vele minden ellenmondás nélkül; hogy ez a' szó már praescribált (T7/275). Ezeket az örömeket számláljátok és *vegyétek fel* és *vegyétek* gondolra (48/117).

felvészen (T5/84), *felvettem* (T7/73), *vett fel* (T5/188, T7/372); *veszem fel* (4/184, T6/390), *Felveszi* (T6/81), *vettem fel* (T5/540), *felvette* (T6/158), *vették fel* (T3/53, T6/384), *fel fogom venni* (8/62).

felvet i (1)

Nevetéssel *veti fel* calculussait Bacchus kezét fogván vala a' lugasba (43/405).

felvétel fn (2)

...s annak *felvételére* lehajolván a' gyönyörű Nimfa, gondatlanul kötött Fátyola mellől egyik Tsetse kifordult (42/415). A' Páros Rithmusoknak könnyebb *felvételére* tegyük meg a' lejtő sarkalatot nagy A-nak; a' bukót pedig kis a-nak (T3/560).

felvett mn (3)

Megesik továbbá, hogy mind a' *felvett* Sze-mély, mind a' Poéta, a' magok nemében Hérósok (T5/422).

felvett (T5/100, 135).

felvettet i (1)

Felvettette tiz mívával Tróját, és Trója azonnal Eggy Falóvá változott! (43/605)

felvéve in (1)

...minden eddig volt Felosztásokban is megvagygon, hogy nem belső és természeti, hanem külső külömbség van *felvéve* a' Poémák' felosztásában fundamentomúl (T5/62).

felvívén in (3)

...és Tégedet mintegy Királynét *felvívén* hódít-

hatatlan hátára fark tsóválva várja tölled, hogy borítsad el édes lángjaiddal (40/65).

vívén fel (T5/31, 593).

felvevés fn (1)

Mit várhat hát az én Lillám, mikor Himfy megvan, mit várhat egyebet *fel* sem *vevésnél*, vagy a' mi még szomorúbb, szánakozásnál? (T8/22)

felvevő in (1)

De nem vólt ez barátja soha egy philosophusnakis egy Poétának is, kivált az ötet kevésse *felvevő* Poétának (44/125).

felvevődik i (1)

Mikor pedig érzéseink lágyabbak, szelídebbek, nyájásabbak; a' tárgy vagy [tsekély vagy előtünk] tsekélyebb oldaláról *vevődik fel* (T9/34).

felvezet i (1)

Tiszta öröm lebegett nyúgovó homloka felett, mint az az első hajnal, melly a Napot legelőször *fel vezette* az új égre, a' mellyen még semmi felhő nem borongott (42/949).

felvezetni in (1)

Ha hát én a' homályba ment régi szókkal élni, a' nyelv' természete mentében újakat ágaztatni, a' külömb vidékeken gyakoroltattakat mindenik Hazának köz piatzára *felvezetni*... batorokodtam: senki meg ne ítéljen véle (T4/170).

felvidít i (1)

Hólnak új Áldozat lesz, *vidítsd fel* magadat 's jelenj meg ottan (42/493).

felvidulás fn (1)

A' természet' látásából indúltt örömeök, a' nyájasságnak, barátságának, édes indúlatoknak érzése, a' társasági élet' vídamságinak kóstolása, az abból származott játék, enyelgés, jó kedv, és *felvidulás* — ezek a' Dalnak szokott foglalatjai, azt mondja Eschenburg (T9/42).

felvisz i (3)

...a' Lelket a' Hajnalsillagba *felviszik* 's a' legkiesebb Rózásba elaltatják (36/77). — de ezt tagadja Scaliger, és a' Jámbusok eredetét egészen Apollónak a' Pythonnal való hartzáig *viszi fel* (T9*/296).

felviszik (42/830).

felvon i (1)

Tavaszi — öröknek látszó tavasz *vonta fel* sátorát körülöttem (54/165).

- felvonás fn** (1) A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van. Jelent... *felvonásra*, holmi egyberakott makhinákba készült tsigát (T9/583).
- felzavar i** (1) Ah tudom az a' kedves látás *zavarta fel* hajdani Tsendességedet (42/460).
- felzavarni in** (1) Legyen az ő nemes Probatétele az, hogy induljon a' sos Habok néma Lakosinak Békességét *felzavarni* (14/36).
- fene mn** (1) Igy mutogatja a' megvidúlt Martalék, a' ki Töm-löztből kijött, a' *fene* Lántzokat, mellyeket hű-zott némelly Nap' (9/52).
- fenék fn** (6) ...azonnal a' vadak, madarak, halak, és tsúszó mászó állatok ugrádoznak, énekelnek, örülnek, és párosodnak, az erdőbenn, a' levegőbenn a' tengerek *fenekén*, az egész világon (40/79). — feltekintett, 's egyenesen rám villámlott egy pillantást, melly az enyímbe ütközvén, kettős tüzzel, kettős erővel vágta azt vissza Szívem' *Fenekére* (42/432). *feneke* (51/50), *fenekére* (36/54), *Fenekére* (42/807), *fenekéig* (53/12).
- fenn Ö: oda~.**
- fennjáró mn** (1) Több é a' hibás Extremum a' Comicus munkában, mint akár a' *fennjáró*, akár a' keserves tárgyakban? (T6/193)
- fennmarad i** (3) A' maga Kényjére látszik olykor, hogy bánhat azzal akárki, a' nélkül, hogy Sérelem *maradjon* miatta *fenn* (26/6). *fenn maradt* (3/78). — *fenn maradt volna* (T7/171).
- fenntart i** (3) Az illendőség vigyáz az én polgártársaim bátor-ságos lételekre. És *fen-tartja* az ő Jussaikat (T1/111). *fenn tartják* (T1/344). — *fenn-tartsad* (40/28).
- fenntartani in** (1) ...vagnak mellyék Hérósok mind a' két ellen-kező részen; vagnak characterek, erköltsök, mellyeket *fenn tartani* igyekeztem (T5/710).
- fenntartás fn** (2) ...nem sokára mind azt, valami az élet' módját könnyebbíti, sőt, ami annak *fenntartására* el-múlhatatlanul szükséges, semmivé tennék (52/32). *fenntartására* (T1/174).
- fenntebb hsz** (3) Szilágyinak *fenntebb* járók az ideáji, fontosabbak a' kinyomási, mérészebbek a' fordulási (T5/336). — maga pedig Tassoni, ki ezt a' híres munkát olaszúl írta, XII nagy Könyvben szinte a' *legfenntebb* járó poésist mutogatja (T5/518). *fenntebb* (T9/28).
- fény fn** (25) Jégeső, villámások, mennykő *fényei* az Ivók-nak minden Reménységét ma semmivé teszi! (34/89) — A' szelíd Hold elhalványodott, mint az én életemnek áldott *fényje*, és ímé egészen eltűnék, mint az én örömöm (54/57). *Fényt* és pompát akartam véle adni a' Történetnek (T7/218). Hogy fogainak külső *fényét* 's simaságát meg add, fess gyöngyöket rósa között (34/180). — a' világ lakosi az Igazság *fényjét* akarják látni és annak melegét érezni (T1/388). *fény* (42/67), *Fény'* (42/52), *fénye* (49/51), *fényje* (42/1107,), *fényjek* (54/181), *fényt* (42/202), *fényét* (34/42, T1/38), *Fényét* (42/454), *fényjét* (T7/340, 344), *fénnyében* (T5/120), *fényéből* (T8/73), *fényre* (T4/12, 120), *fényjére* (54/247), *Fényjére* (23/11), *fényinél* (T6/40), *fénnyel* (44/28, T5/299).
- Ö: nap~, planéta~, szem~, verő~.**
- fenyeget i** (1) ...és légyen az ámbár kegyetlen tigris, *fenyeges-sen* dühös mormolással még is némellyek nem kívánják el hagyni (48/171).
- fenyegetés fn** (2) Hallgatás, melly tele vólt a' legkeményebb *Fenyegetésekkel* (42/689). *fenyegetésinek* (22/18).
- fenyegetődzik i** (2) Látd, hogy az Ég *fenyegetődzik* véletlen Ziva-tarral (18/3). *fenyegetődzik* (28/24).
- fenyegetődző in** (1) ...öszvedöntött várak, mellyeket már a' redves-ség' foga át- 's meg-át rágott; és búson *fenyege-tődző* szilfák homálya borít (51/27).

- fényes** mn (7)
...minden részeiben a' *fényes* Királyháznak nem hallattak egyebek, csak szerelmes Sóhajtasok (12/10). — elég az, hogy másnap a' *fényes* Nap feljövételével ismét készültünk az Áldozathoz (42/498). — egyszóval az Alvilági Jupiter *fényes* egy Személy! (T5/429)
fényes (44/45, T9/385), *fényesebbé* (14/16), *fényesen* (48/4).
Ö: *verő~*.
- Fényescsillag** fn (1)
A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje... *Fényes tsillag* (36/247).
- fénylik** i (1)
Maga benn a' Szépség Isten Asszonykája, Szép, mint a' felkelő reggelnek formája Igéző sűgárral *fénylik* mosolyogva (43/418).
Ö: *ki~*.
- fénylő** mn (1)
Ti bennetek állanak gyermeki tsetsebetsék! az én Nemes Nemzetemnek *fénylő* Virtusai, melyeket e' kegyetlen Századok is sérthetetlen eresztettek által az öszveesküdt inségeken? (3/175)
- fenyő** fn (2)
...és ti, kik hajdan lombos ernyőtök alatt a' virágzó löherén sokszor hűsítettétek ötöt, borzas Fenyők!... többé már csak kínját fogjátok élesztetni (51/21). A' Jegenyék, a' görtsös Róburok a' mérész *fenyők* (24/14).
- Fer.** = *Ferenc*
- fér** i (1)
Ezek már a' kiktől alig *fér* az ember a' Parnaszszusonn! (T3/45)
- Ferdés** fn (1)
...némellyiket még 1793^{ba} tsináltam, ilyen... a' XXXVIII, azaz a' *Ferdés*, mellynek egy része a' Gessner Daphnisában egy Barátom által paraphraszálódott (T8/51).
- féreg** fn (8)
Egy szőlő magába a' nedves földre dül, A' *Féreg* is rágja, a' béka is rá ül (43/491). A' Tsigák egy számos seregét teszik az Állatok' VI Rendének, a' *Féregeknek* (T9*/603).
féreg (4/132), *féreg'* (T9/476), *féreg* (42/126), *féрге* (4/134), *féreg* (44/71), *féreg* (T9/585).
- féregfaj** fn (1)
Az Eléfant, és minden temérdek Állatdomb, a' sokféle aprómarha, és minden *féregfaj*... mind-mind érzi hatalmát a' mindent felélesztő Kikeletnek (50/50).
- Ferenc** fn (10)
...a' régi jó ízlésnek az újabbakkal való egybekötéséért Tek. Kazincy *Ferentz* Úrnak 's néhai Tudós Dr. Földi János Úrnak tartozom (T9/250). Gr. SZÉCHÉNYI *Fer.* Ö Excellentiajához (54/195). Faludi *Ferentz'* Pásztori Énekei (54/20). IV. Kántáta I. *Ferentz* Tsászár Születése' Napjára (15/cím).
Ferentz (T5/396, 552, T6/180, 265, T9*/209, 453).
- férfi** fn (5)
Sirjatok ti idők terhei alatt meg görnyedt öregek, és ti közép idejű *férj fiak* (48/191).
férjfi (33/6, 52/100), *Férjfiak* (42/539, 542).
- férfiúi** mn (3)
...a' két utolsó pedig 6 lábú *férjfiúi* vers (T6/341),
Férjfiúi (T3/224, 228).
- férges** mn (1)
A' motsárba megállott Víz iszappá, hínárrá, *férge*, és undokká lesz (4/210).
- fergeteg** fn (1)
Amaryllis jó lelke sem nem érzett, sem nem szerzett homályt, vagy *fergeteg* (54/83).
- férhet** i (1)
Ez a' meggyaláztatás nem *férhet* egy ilyen nemes néphez, mint a' milyennek én vagyok edgyik vénnye (3/198).
- férhetve** **Ik:** *meg~*.
- férj** fn (7)
Légy hiv férj, szerető Atya, jó szívű úr, 's buzgó Hazafi (T1/185). Te is *Férjé* lettél, ki vóltál nőtelen (43/501).
Férjének (43/292), *férjhez* (54/74, T5/641, 647), *férjé* (43/515).
- férjetlen** fn (1)
...hanem hajnal hasadtakor Vénus megjelenik, a' *férjetleneket* megvígasztalja (T5/678).
- férji** mn (1)
...ez elmúlt gyászos esztendőre, 's a' jövőnek reménységére, — e' Cyprusfákra — e' *férji*

elmerülésre, 's ez Atyai könyükre kérlek, éjnek Barátja, esméretlen Lantos! (54/245)

Fernéy fn (1)

Ha *Fernéynek* Ura nem vagyok is, bátran el merem véle mondani, hogy minden Poétát, Muzsikust, vagy Festőt barátomnak örülök tartani (T8/125).

Ferrara fn (1)

Giambattista Guarini született *Ferrarában* 1538. Eszt.(T9/515).

fertéztet Ik: meg~.

fesleni in (1)

Rakd össze elmédde, ha tudod, az eresztett szín-méznek édességét, a' *fesleni* kezdő rózsa'-illatját (42/1101).

Ik: ki~.

feslett mn (3)

Szíved legyen érzékeny mint a' galamboké, de ne *feslett*, szerelmed legyen tiszta 's nem tsapon-gó *feslett* (42/900).

feslett (T1/277).

feslettség fn (4)

Légy mértékletes és szüz! mert a' mértékletlenség, bujaság és *feslettség* meg rontja a' Természetet és meg veszteget (T1/171).

feslettsége (T1/265), *feslettségednek* (T1/232), *feslettségben* (52/54).

feslik Ik: ki~.

fest i (16)

Bacchust nagy potrohos hassal *festik* (43/691). Ritka teremtsére *fest* ő olyan mázat (43/428). — mi értünk *festi* a' Nap a' támadati eget arannyal és bíborszínnel (52/71).

festenek (41/256); *festi* (34/164, T5/207, 300, T6/213), *festetted* (T6/358), *fogom festeni* (T34/188). — *Fess* (34/176, 179), *fess* (34/181, 185); *Fesd* (34/187), *fessed* (41/484).

Ik: alá~, be~, le~, meg~.

festeni in (2)

Maga a' Természet, mellyet úgy tudsz *festeni*, gyászolt körülötted, és szánt tégedet (53/1).

festeni (33/23).

festés fn (15)

...és a' mi az ízérésben olyan forma, mint a' muzsikában a' szokatlan és discordánt hangokból öszvefogott hármónia; vagy a' *festésben* a'

clair-obscur, chiaroscuro (T9/785). Óh mint örült ő ennek látására, tovább andalgott e' két névnek szemlélésén, mint minden remek *festéseinn* a' Templomnak (42/288). — én is néha ebből az okból a' Személyeknek egyes Vonásait 's a' különös Történeteket, szaporítottam, halmaztam, nagyítottam; hogy így a' *festés* eleve-nebb és béhatóbb légyen (T7/327).

festés (T7/373), *Festés* (T6/46), *festések* (T5/88, 265), *Festések* (T5/714), *Festéseket* (33/69), *Festését* (T6/43), *Festésnek* (T6/72), *festéseiben* (T5/370), *Festésen* (T6/63), *festésekkel* (T5/560), *Festésekkel* (T7/91).

Ö: fizika~.

Festetics fn (1)

Le fordította azt mind a' kettőt Cseppán István Ur, a' *Festetitsek* Fiscálisa Somogyban (T6/324).

festett in (3)

Én is több Hazám fiaival, örvendezve ólvastam Schedius Úrnak Magyar Országról való Hónapos írásában azt a' jelentést, hogy a' Himfy szerelmeinek második Darabja, mellyben az eddig kezünkben forgó 's elevenen *festett* vizon-tagságok kívánatos tzelra mennének ki (T8/65). Hány *festett* Ortza van a' mellyenn 30 esztendő Rózák látszanak! (42/841)

festett (36/105).

festhet i (1)

...egyedül tsak a' Gyönyörűség *festheti* kelleme-tességeidet (34/167).

festő mn/fn (1+5)

I. mn Az Egész türhető; közép a' *festő* és az Oratori Karakter között (T6/255).

II. fn Nem is volna é jussa a *Festőnek* és Poétának, szebbé festeni valamit? (33/22)

Festő (T6/46), *Festőt* (T8/127), *Festőnek* (36/34), *Festőnek* (42/787).

festői mn (2)

... 's ezt az egész Dalt nem *festői*, hanem példázó és ábrázoló Darabnak ítélném (T6/59).

Festői (T6/64).

Festung (ném) (1)

Végre a' Trójaiakat Hogy verék le *Festunggal*, Mikor Creusa megszaladt Centaurus társaival (43/594).

- festve in** (1) 961, 1034, 1095, 1120).
A' temetés napját, az az Dec. 31-dik 1802. követő Éj; mellynek természeti jelenése itt a' valóság után van *festve* (54/73).
Ö: *le~*, *ki~*.
- fészek fn** (13)
...és tsak Fülemile rakja ott a' *Fészket* (24/25).
A' Szerelmeknek rendkívül termékeny eggy *Fészke* az Iréne' Szíve (28/11).
fészkek (3/82), *Fészke* (28/cím), *fészket* (T7/161), *Fészkedet* (28/39), *Fészkének* (19/7), *Fészkebe* (15/14), *fészkebe* (41/480), *fészkekből* (3/85), *Fészkeből* (7/15), *fészkénn* (3/75), *fészkekenn* (3/84).
feszít Ik: *ki~*.
feszült Ik: *ki~*.
- fetrengeni in** (1)
Csudálatos Isteni munka! a vagy zugolodhatik e te ellened valaki holott te nem hagysz a nyomoruságban soká *fetrengeni* senkit (48/149).
- fetrengvén in** (1)
...ne hallgassátok ezen kárvallokat a' kik a' nyomoruságokban *fetrengvén* még születéseket sem irtoznak meg átkozni (48/93).
fi Ö: *fér~*, *haza~*, *király~*, *tündér~*, *úr~*.
- fia fn** (20)
Szerelem!... Ez az a' nemes indulat, mely... fel-emeli a' porba tapodtt Lelket, erőt ad a' gyávának, és sokszor Heróست tesz a' Világnak alávaló *fiából* (40/156). A' Vénus *fija* volt rá metzve (43/127). *Fija* a' Pusztának! szavaidnál többet mond ábtázatot (54/188). — itt laknak az Ártatlanság' *fiai* hogy örömet szerezzenek abba, és tsendességet (36/101).
Fia (12/2), *fija* (T5/358), *fiai* (34/92, 36/108, 252, 45/42, 48/165), *Fiai* (42/844), *fiai* (36/97), *fijai* (33/81, 52/29), *fijaik* (T4/67), *fiának* (48/215, T5/251, 254), *fiainak* (41/131).
Ö: *haza~*, *házám ~*, *házánk~*.
- fiat l. sum**
fiatal mn/fn (12+3)
I. mn Megelégedve, 's ezer gyönyörűségek között repkedett a' te hármóniás szavaidon az én *fiatal* Múzsám (T11/97). A' Fák itt már *fiatalabak* (42/216).
fiatal (4/98, 33/107, 40/38, 42/358, 507, 513,
- II.** fn Ki voltál te idegen *fiatal?* (42/1031) — Mennyit sohajtottam az ő Nevét, tudják ama' boldog Vidékek, hol minden *fiatalba* felmetteztem azt, nőttek a' *fiatalok*, 's nőttek az én Gyötrelmeimis (42/139).
- fidó (ol)** (1)
Fő poétai munkája az a' Pásztori Dráma, mellynek neve II Pastor *fidó*, vagy A' hú Pásztor (T9/543).
- figál i** (1)
Azok a' Szemek ezen Léleknek sokkal hűségesebb Kikémlői: *figáld* azokat (mereszd) az én Ortzámba' és azután íteld meg (25/12).
- figálhat i** (1)
Végezd el, domborítsd szép mellyjét, a' melly a' fugax szeretetet is *figálhatná* (34/190).
- figefa fn** (4)
Ezt kérte egykor a' mondola a' *figefától* (31/4).
figefa (31/5, 7), *Figefa* (31/0).
- figura fn** (2)
...láta annak partján rajzolva képetskéket és *figurákat* (46/5).
figurát (T8/154).
- figurás mn** (2)
Mert a' Pávának vagy nekem nem szebb, tarkább 's *figurásabb* tollunk van (3/54). De mint-hogy némely külső ékességek is vagynak a' Poézsisba, és a' Poézsis Ramájára húzandó Nyelvbe, a' mellyeknek, az illyeténkre ráérő *figurás* emberek, több jeles, és több idétlen nemeit találták fel (T3/118).
- figyelem fn** (3)
...hallgassátok *figyelemmel* a' danoló falusi leányt (T9/438). Szerentse hát, ha a' Poétát valamely jeles alkalmatosság *figyelembe* hozza, és ugyan akkor a' Véna is lelkesíti (T10/58).
figyelmet (T9*133).
- figyelmetes mn** (1)
Vesse össze a' *figyelmetes* Ember, Bordátsnak, Dorottyának, Rebekának, Opornak, Gergőnek, és Vénusnak Beszédjeit (T7/402).
- figyelmetesség fn** (1)
...legalább hát a' kifejtődésnek külömbisége, ha egyéb nem is, szerezne az én munkámnak —

- betszet nem mondom, tsak — *figyelmetességet* (T8/78).
- figyelmetességvonó mn** (1)
Igy csak egy Festői Darab, még pedig a' mellyben semmi közel-álló, nagy, kitetsző, *figyelmetességvonó* Kép nintsen (T6/65).
- figyelmez i** (3)
Tehát ezekre *figyelmezzetek* (48/83).
figyelmezz (6/17), *figyelmezzék* (T4/109).
- figyelmezni in** (2)
...szavamra sem kívánsz *figyelmezni* (4/72).
figyelmezni (42/330).
- figyelmeznén in** (1)
És az érzékeny Fülemile elhallgatott, *figyelmeznén* az ő szerelmének szavaira (35/9).
- Filander fn** (22)
Böltts *Filänder!* hatalmas Papja a' leghatalmasabb Istenségnek! (42/729)
Filander (42/333, 439, 496, 505, 523, 584, 705, 713), *Filänder* (42/250, 250, 293, 314, 318, 419, 450, 560, 744), *Filänderem* (42/570), *Filänderhez* (42/197), *Filänderrel* (42/310, 977).
- filemile l. fülemüle**
- Filénó fn** (6)
...véletlen meghallom egy közel lévő Bokornak az Ágait verődni: arra fordúlok: és a' közepébe elbújva kapom *Filénó* szerelemtársamat (23/26).
Filénó (25/23), *Filénó* (22/18), *Fileno* (22/1), *Filénod* (25/1), *Filénóra* (25/33).
- Filep fn** (1)
Poétai lételem felől úgy játszhatom, mint Nagy Sándor, midőn *Filepről* az Attyáról, és Arisztótelesről a' maga Tanítójáról, azt mondotta (T9/252).
- fillentés fn** (1)
...a' Comicumnak természete megenged egy kis Nagyítást, a' melly tisztességes *fillentés* a' kómiikus Poétának czélját, 's az ő Munkájának bényomását hathatósabban segíti (T7/323).
- Filli fn** (1)
És néked, *Filli*, azonba Eszedbe sem jut, hogy segíts Engemet (7/27).
- Fillis fn** (12)
...az én Lantom és az én *Fillisem* mindég Kedves fog lenni Nékem (8/70).
Fillis (8/37, 23/7, 20, 30/cím, 42/1054), *Fillise-*
- met* (8/67), *Fillisnek* (20/11), *Phillisnek* (3/149), *Phillisemnek* (3/150), *Fillishez* (34/39), *Fillissel* (8/56).
- filmil l. fülemüle**
- filológia fn** (2)
A' prosodiára és *philologiára*, legjobb a' Bárnesé (T9/189).
Philológiában (43/251).
- filozófia fn** (6)
...tsak úgy felelek fontos kérdésedre a' mint a' természet az értelem és a' *Philosophia* világosítanak (37/13). Élünk vídámon, és minél kevesebb gonddal; mert egyszer meghalunk, ez a' régi Lyricusok' *Philosophiája*: ha pedig élünk és örülnünk kell, hagyjunk élni és örülni másokat is, ez az egész emberiség *philosophiája* (T9/81–3).
Philosophia (44/156), *philosophiát* (T9/86), *Philosophiát* (45/73).
- filozófus fn/mn** (4+3)
I. fn ...úgy jártam énis mint ama' régi *Filozofus* (46/3).
philosophus (44/155), *Philosophust* (54/46), *philosophusnak* (44/124)
II. mn Hát az én *filozofus* számaram vallyon mint él most az ő ujj szabadságába? (41/350)
philosophus (T7/41), *Philosophus* (44/20)
- filozófusi mn** (2)
Talám hát a' XVIIIId Század, a' mellyben minden nemzetek annyira bővítették nyelveket, talám mondom ez a' *filozófusi* Század tiltott meg ettől tégedet, 's éppen tsak tégedet? (T4/77)
Philosophusi (37/9).
- findzsa fn** (1)
ts. Tapintsa — ds. *findsa* (T3/440).
- vingo (lat)** (1)
Hébe. Az Iffjúságnak Isten asszonya: Uxor *vingitur* Iuventutis (43/692).
- finis (lat)** (1)
...legfőbb nyereségemnek tartottam volna a' sine *fine* való elmenést (45/8).
- finom mn** (2)
Elmegyek a' Rozsák alá, 's Rózsavizzel bé lótsolom magamat, innen a' Liliomok, a' Mákok, a' Tulipántok közé repülök, és Katulyáikból ki rázván a' *finom* port bépuderezem magamat pompásann (4/83). Az ő elméje, megszeretteti

ötet a' Pásztorokkal, 's bizonyosan a' Pásztor-
nékkel is, mert az az ő durva örömeiket megvál-
toztatja, 's *finomabbá* teszi (33/66).

finomít Ik: *ki~.*

fintorgat i (1)

A' Németek... tubákkal abrakolt óraikat *fintor-
gatták* látásomra (3/201).

finnyás mn (3)

Fordíts rám *finnyás* Tekintetet, beszélj hozzám
nyájas Orzával (9/21).

finnyás (10/19), *finnyásan* (3/138).

finnyáskodik i (1)

...és a' ki darabos vagy éktelen vóltán *finnyás-
kodik*, úgy tesz mint a' mely süket olasz Con-
certnek hijjánosságáról perorálgat (T11/70).

finnyáskodó fn (1)

Ama' *Finnyáskodó* pedig olvassa meg a' Heltai,
Tinódi, Valkai, Bartsai, Tsanádi... és egyebek
velős Magyar Irásit (T4/100).

fiókszarvas fn (1)

...le vévé alattomba a' Szüz övjének pántlikáját;
és azonnal mint a' *fiók szarvas*, mint a' sebes szél
és a' gondolat el tűnt véle a' sűrűbe (42/1160).

firhang fn (2)

Észre vette a' Nimfa, hogy az ő vígyázatlan
Kintse közönségessé tette magát a' kívánsi Sze-
mek előtt, 's azonnal Kebelének mennyei Serál-
jába, a' titkos *firhang* alá zárta (42/427).

firhangot (T1/32).

firkál i (1)

Ma is éri ilyen Rafnét, Míg *firkál* Raf (43/567).

firkálni in (1)

...az alkalmatosságokra töbnyire tsak a' vásári
Poéták szoktak minden 'seni nélkül *firkálni*
(T10/61).

fiskális fn (1)

Le fordította azt mind a' kettőt Cseppán István
Ur, a' Festetitsek *Fiscálisa* Somogyban (T6/324).

fitogatas fn (1)

Ők pedig kevélységre, és haszontalan *fitogatas-
ra* hordozzák kalpagjokon, a' mint egy kótság
beszéllette tegnapi gyűlésünkben (3/60).

fitogató in (1)

Magad-*fitogató* ifjú! néked is szól ez a' figefa
(31/7)

fiú fn (4)

Az ilyen analogizált Szók olyanok, mint a'
törzsökös nemesektől, törvényes ágyból, szapo-
rodott *fiak* (T4/129).

Fiad (48/221), *Fiadnak* (T11/1), *fiakba* (T3/
436). L. még **fia**.

fiúi mn (1)

Te tudod hogy én a' *fiúi* és baráti csóknál egye-
bet nem esmérek (37/4).

Ö: *haza~.*

fiúság Ö: *haza~.*

fixe (lat) (1)

Ki tanátsolta tenéked, óh balgatag, olly *fixe* néz-
ni szemközt Nitzének a' Szemeit? (17/3)

fizet Ik: *le~.*

fizetés Ik: *elő~.*

fizethet Ik: *ki~.*

fizető Ö: *túró~.*

fizikafázás fn (1)

Hogy pedig az Exordiumára, a' *physika fázásra*,
visszatérjen, 's annál fogva Szerzeményének aes-
thetica unitást adjon: óhajtja az Abaúji szelídebb
és kiesebb vidékeket, sohajt barátiért (T6/ 226).

fizikafestés fn (1)

A' physica Festéssel is, melly a' moralist, vagy
politikait színezi, nem jól jön öszve Otaheite'
szigetének boldog Climája (T6/274).

fizikai Ö: *mathematico~.*

fizikus fn (1)

M. Dr. és Debretzen' városának Rend. *Physicu-
sa* Szent-Györgyi József Úr, a' ki a' beteg Con-
siliáriusnét curálta (54/154).

flastrom fn (1)

Megvan: Lagzi Keresztelő Ennek legjobb *Flast-
roma* Vőfit kell hívatni elő (43/618).

flektál i (1)

Igy akár mint *flectáljuk* ezt a' szót mind a' plu-
ralisban mind a' Singularisban mind a' Suffixu-
mokkal etc. kiállja a' prosodiát (T6/167).

flexió fn (1)

...mind a' kettő nomen, vagy mind a' kettő ver-
bum, különböző *flexioba*, 's hajtogatásba vagy-
nak (T3/411).

Flora fn (5)

Florának gyönyörű leírása (36/268). A' *Flórá-*

tól kiczifrázott Párkák, nyújtják vagy elmetszik a' megbutultt érzésűeknek életek' fonalát (T7/253). *Flora* (33/52, 34/23), *Flórának* (T9/646).

Florenca fn (1)
Minekutánna *Florentziában* is és egyébütt, ékes-szöllását, hűséget, és Politikai talentomait kimutatta volna (T9/519).

fodorít i (1)
Mesterséggel függeszd fel haját, és *fodorítsd* azt diadémá formára (34/182).

fog¹ i (4)
...és hogy innepi heverésünk se puhítsa el tagjainkat, *fogjunk* a' Testnek édes gyakorlásihoz (42/382). — minek *fogja* az a' könyvet? (T4/188) *fogott* (43/269); — *fogjunk* (T5/487).

Ik: *be~, el~, fel~, hozzá~, hozzája~, ki~, meg~.*

fog² si (186)
Ő Tanátsot *fog* adni tenéked (42/199). — ki engem szívemért *fog* barátjának fogadni (44/168). Vígsgós Sereg panaszkodni *fog* érted (5/7). — mert meg kell hálnod néked is; de halhatatlan *fogsz* lenni az emberi elmékben (T1/208).

L. még **ad, akar, áll, áld, általlát, bead, beárnyékoz, becsül, bemutat, biztat, botorkázik, bölcsekedik, bukik, csepegtet, csinál, csókol, csókken, dicsőt, ég, egyesít, él, elárul, elborít, éleszt, elhallgat, ellenkezik, elmegy, előkiált, elsznved, emlékezik, énekel, enged, enyhít, érez, értekezik, esik, esküszik, fázik, fél, feljegyez, felkeres, feltalál, felvesz, fest, fogad, fuvall, gondolkodik, gondolkozik, hallgat, halmaz, használ, hint, hirdet, hisz, hív, hízelkedik, hordoz, hoz, hozzájárul, igyekezik, illet, illik, irigyel, irtózik, íté, jegyez, jön, jut, keres, kiállani, kijön, kipótol, kísér, kiüt, körülkerít, körülnéz, köszön, köt, közöl, lát, lebeg, leshet, lesz, letép, megbíz, megérkezik, megfoszt, meggyaláztat, meggyógyít, meghal, megismer, meglát, megmond, megnyer, megszorogat, megtesz, megvigasztal, megvigasztalódik, megzavar, mérsékel, mond, nevekedik, nevet, néz, nyer, nyom, nyög, olvas, osztogat, öregbedik, panaszkodik, panaszol, pótol, sóhajt, széjjelzavar, szemlé, sznved, szeret, szól, szolgál, talál, találkozik, tart, tartat, tartózkodik, tér, tesz, tetszik, törekedik, tör-**

ténik, tud, üt, vásárol, vesz, vezérel, visszaítél, visszajön, visszatér, zavar, zengedeztet.

fog³ fn (4)

Hogy *fogainak* külső fényét 's simaságát meg add, fess gyöngyöket rósa között (34/180) — látta a' Halál őket 's gúnyoló *fogait* rájuk vigyorítá (54/132).

foga (51/26), *fogakat* (40/165).

Ö: *oroszlánfogfű.*

fogad i (7)

A' te Filénod egygy kínos barbarus Eltávozása után te hozzád visszatér; és így *fogadod* ötet? (25/3) — a' ki engem szívemért *fog* barátjának *fogadni*, éljen az vígan valódi érdemeivel a' tsendes boldogság anyai ölén (44/168). — 's ha megfejttem ez édes kérdést, *fogadod*, hogy jutalmúl azt a' legjobb Csókot ajánlod énnekem (37/3).

fogadták (33/117, T7/230). — *fogadná* (T8/193), *fogadtátok volna* (45/81).

Ik: *be~, el~, fel~.*

fogadásdi fn (1)

...ő azokat sokra megtanította a' szép mesterségekből, holmi dalotskákra, hólmi tántzra, 's holmi apró Játékra, hogy keljen csókot nyerni *fogadásdiból* (33/68).

fogadástétel fn (1)

Vétkes *fogadástétel* rád nézve (54/161).

fogadatlan mn (1)

...vagy valahol nagy ütközet, győzelem, tűz, földindulás, vagy névnap vendégség történik: mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a' *fogadatlan* Bárdusok (T10/9).

fogadott in (1)

... 's a *pénzen* fogadott béresnek kemény páltzája nem vér ki belöllem panaszló bögéseket (41/41).

fogadtatik i (1)

Carneval... Kaposvárott nagy pompával *fogadtatik* (T5/644).

fogat fn (1)

Hogy lehetne már az ilyen Poétáktól olyan remeket várni, a' mi tsak a' hosszas gyakorlásnak, a' tzél szerént való olvasásnak, és a' természet' 's az emberi szív' esméretének *fogantaja*? (T10/32)

- foganatos mn** (1) világot, melyben az Aeneisnek 4 Könyvei, 3 Könyvekbe vagynak *foglalva* (T5/605).
Sok Nemzeteknél egész századokkal is hátrább vagyunk a' tudományokba és a' Culturának egyéb nemeibe; de olly *foganatos* eszköz van a' kezünkbe, hogy ha azzal élni kezdünk, eszterdők alatt is óriási lépéseket tehetünk utánnok (T11/76).
- fogás Ik:** hozzá~, kéz~, ki~, párt~.
- fogdos i** (1) Árülom Kellemetességimet a' Világnak, a' tsókolókat, az Ölelőket vadászom, egy fordulatba száz tisztelőket is találok, kik engemet nyálnak szopnak, tsikolnak, *fogdosnak* (4/91).
- foghat¹ Ik:** meg~.
- foghat² si** (1) ...a' te kintsed nélkül hogy *foghatsz* élni, szégyény Irene! (22/5)
- foghatatlan Ik:** meg~.
- foglal i** (4) Oh! kedves köszöntés, mely minden jókat magába *foglal* (38/14).
foglal (13/28, T1/177, 311).
Ik: egybe~, el~.
- foglalás Ö:** szó~.
- foglalat fn** (11) A' Következendő Csomónak *foglalatja* és neve: Lilla, vagy az Érzékeny Dalok (T4/206). Ezeknek az ő Daljainak *foglalatjok*, a' szerelem, a' bor, az öröm... (T9/67).
foglalatja (T5/566, 638, T7/28), *Foglalatja* (T5/554), *foglalatjai* (T9/42), *foglalatját* (T5/533), *foglalatjához* (T7/416), *foglalatjokhoz* (T9/345), *foglalatra* (T6/289).
- foglalatosság fn** (3) A' beszéd munka közbeis megeshetik, és arra hallgatni nem olly különös *foglalatosság*, hogy azért kezünk lábunk ne járhasson (4/74).
Foglalatosság (4/66), *foglalatosságoknak* (52/76).
- foglalni in** (1) De azon a' télen esett é afféle Bál, vagy efféle história, a' mit nekem csupán csak versekbe kellett volna minden költői tehetség nélkül *foglalnom?* (T7/113)
- foglalva in** (2) A' Magyar fordításának tsak 1° kötetje láthatott világot, melyben az Aeneisnek 4 Könyvei, 3 Könyvekbe vagynak *foglalva* (T5/605).
foglalva (T3/93).
Ik: el~.
- foglalván in** (1) ...és a' jó rendnek Istene visellyen úgy gondot rollatok, hogy jövendőben magatoknak boldogság[á]t ember társatoknak költsönös segéllését, a' hazánk dízét, vagy is a' hármát együvé *foglalván* az Úr Isten ditsőségét a' veletek együtt élő emberiség szemlélhesse (49/48).
Ik: el~.
- fogni in** (1) ...másképpen kell *fogni* a dologhoz (41/112).
- fogó Ö:** párt~.
- fogózdván Ik:** össze~.
- fogoly fn** (4) Más nap a' *fogjok* a' Hymenale forum eleibe vitettek (43/51).
foglya (12/2), *foglyok* (43/44), *Foglyot* (12/3).
fogott Ik: össze~.
- fogózva Ik:** össze~.
- fogva¹ nu** (28)
I. A' mi hazugság, az egy átaljába nem lehet hasznos az emberi nemzetnek, valamint az a' mi néki általán *fogva* ártalmas, nem épülhet az Igazságon (T1/2). A' Földön kellett hát Játékomnak nézőhelyét felütnöm, és általán *fogva* Nemzetemnek lakó-földén valahol (T7/128).
II. Magam Szamara vagyok. Senki sem köt rab-szíjjánál *fogva* a' bitó fához, vagy egy kínos ólnak tömlötzebe (41/34).
fogva (41/271, 48/235, T8/117).
III. Az ő kedves régi Fészkeből egész' az Egyiptomi Fövenyektől *fogva* a' kis Fetske jön (7/16).
Ti, a' kik az első Szempillantástól *fogva*, mikor szerelmessé lettem, az én Kebelemben elrejtett Szerelmet megesmértétek (25/16). — tanúbizonyságul hívom a' Múzsákat, kitsinytől *fogva* nagyig, Cliótól *fogva* Urániáig mind a' kilentzet (T7/200–1). — a' soroknak száma kettőtől *fogva* 8^{zig} megyen (T3/335).
fogva (17/13, 34/54, 42/323, 999, 43/65, 44/175, 48/211, T1/12, 387, T3/47, 139, 281, T5/313, 359, T6/55, 203, T9/3).
Ö: annál~, ennél~.

- fogva**² in (1) könnyebben *fojnak* az ő 12 Syllabáú Versei (T6/297). Munkámat IV Könyvekre osztottam, mely felosztás a' történetnek és a' Poémának természetéből *foly* (T7/419).
- 'S Minden teremést tart arany láncon *fogva* (43/419).
- fogván** in (2) ...kik is kezét *fogván* egymással, el fogadták a' leg szentebb hitet (43/197).
fogván (43/406).
Ik: *be~*, *meg~*.
- fogyaszt** i (1) ...ne *fogyasszam* Vizeidet (20/12).
- fogyasztás** fn (1) Azomba ezt tsak a' Kegyetlenek, és Tudatlanok tselekszik, kik nem tudnak, mint mi, a' más kára 's *fogyasztása* nélkül gazdagodni (4/191).
- fogyatéék** fn (2) ...tégedet azon nektárral saját ajjakimból itattalak, mellynek ímé mostan által adom utolsó *fogyatéékjät* (42/1072).
fogyatéékjät (T5/219).
- fogyatkozás** fn (4) ...minden *Fogyatkozásnak* tetszik előttem a' te Szépségeden kívül (10/32).
fogyatkozást (38/21), *Fogyatkozást* (9/34), *fogyatkozásit* (T8/33).
Ik: *meg~*.
- fogyatkozik** i (1) ...eggyik, beh kínoz, másik mondja, beh *fogyatkozom* (halok) (25/27).
- fogyhatatlan** **Ik:** *ki~*.
- fogygni** **Ik:** *el~*, *ki~*.
- fohászzkodás** fn (1) ...siralmas *fohászzkodásokat* bocsátanak a' szent Istennek 'sámolyához (48/132).
- fojt** **Ö:** *meg~*.
- fojtós** mn (1) Keserű-édes vagy Keser' édes az, a' mit a' Frantzia az aigre-doux, az Olasz pedig a' dolce-picante által téssen ki, a' miben az édesség keserűvel, savanyúval vagy *fojtóssal* van megve-gyítve (T9/782).
- fóka** l. **phoca**
- foly** i (6) *Foly* Nyomainn kis Patakotska, tám rád esmér, hogy az én Szemeimből fakadtál (42/465). Az én Napjaim bú nélkül *follyanak* (4/63). Valóban
- (9) A' motsárba megállott Víz iszappá, hínárrá, férgecsé, és undokká lessz, mikor a' sebess *folyamat* víg tsergéssel omlik le a' Hegyről a' Köveken (4/210). Elbeszéllem az én gyönyörűségimnek édes *folyamatjät* előtted (4/69). — a' Dalnak egész előadása, minden kifejezése és telyes *folyamatja* könnyen menő, természetes, egygyű, kellemes és jóhangzású legyen (T9/45).
Folyamat (8/8, 25, 45, 20/9), *folyamatjok* (T6/299), *Folyamatnak* (8/14).
- (1) Édes Atyánk a' Krisztus Jézusban... adj oly álhatatos és mindent könnyen ki álható szivet, hogy ha nyomoruságok érdekelnek bennünket, el ne tsüggedjünk, Hanem Te hozzád és nem máshoz *fojamodjunk* (48/203).
- (6) Dagályos Tsermelyetske, mi nevelte meg néked új Habjaidat? állítsd meg *folyásodat* (20/2). Nem is hallotta tőlem a' Lilla nevét semmi érzékeny, tsak a' hegyek, a' bükkök, a' völgyek, a' *folyások* (53/22). Az én Lillámnak kezdete 's *folyásának* nagyobb része örvendetes, a' vége pedig orvosolhatatlan szomorú (T8/74).
folyása (T3/20, T7/110), *folyásával* (T5/427).
- (3) Ott a' magasról aláfelé omolván *folydogál* egygy ögyelgő tiszta Folyamat (8/44).
folydogál (40/42, 72).
- (1) Még az a' Mú'sák' barátja is, a' ki elméjének gazdag forrásával ditsekedhetik, ha hirtelen munkára szorítódik, ritkán *folyhat* sár és habarék nélkül (T10/41).
- (3+1) **I.** in ...'s annál fogva énekünk is, és előadásunk módja könnyebb és halkábban *folyó* (T9/36). Mi forróbb a' Viperának vérénél, nem *folyó* tűz tserge-dez é az ő száraz ereibenn, mikor Arabiának fü-

szerszámos virágait öszve mászkálja? (40/69)
folyó (T8/115).

II. fn Ez Abaújt is kijelentené; Kassát is praeci-
se; és a' mi több, azt az egész paraditsomot,
mellyet a' Hernád' *folyója* öntöz (T6/236).

folyóbeszéd fn (9)
...a' Deák fordítás mind versben, mind *folyóbe-
szédben* legderekkab (T9/194). De elég a' Sza-
tirából. *Folyóbeszédben* hamarabb megnehez-
telnek azért, mint a' versekben (T7/258).
folyó beszéd (T8/159), *folyóbeszédje* (T9/792),
folyóbeszédben (T5/396), *folyó beszédben* (T5/
306), *folyóbeszédből* (T5/587), *folyó-beszédre*
(T3/27), *folyó beszéddel* (T3/24).

folyóbeszédi mn (2)
Láttam én ennek egy *folyóbeszédi* fordítását
(T5/581).
folyóbeszédi (50/21).

folyosó fn (2)
A' Kerteknek Táblái közé leszállnak, a' harma-
tos Violákba fürdenek, vagy a' büszke Tulipánt
tarka *Folyosójánn* ölelgetőznek (42/793).
folyosójánn (36/40).

folyóvíz fn (2)
Leült egy *folyó víz*' partjára (35/5). És most
Folyóvízzé változván, Vizzel, és Habbal duzzad-
ván, tsörögve kitekered a' Fákat (20/20).

folytában hsz (2)
Reménylem, hogy munkáimnak hátra lévő több
csomóival minden hátra maradás nélkül *folytá-
ba* kedveskedhetem Érdemes Olvasóimnak (T8/
189).
folytába (T6/401).

folytat i (1)
Ijedtében felrezen, és ébrenn *folytatja* álmodo-
zását (51/51).

folytatás fn (1)
De bizonyos reménység biztat bennünket, hogy
nem csak az Autographumot rendbe szedni, ha-
nem a' Literaturának nagyobb diszére *fojtatását*
is fogja közleni mindnyájunkal (43/274).

folyva in (1)
...első-mód, midőn a' sarkalatok edgymás után
folyva mennek (T3/499).
Ik: *be~*.

folyván in (1)
...s nagy indúlatok között *fojván* az egész tör-
vény tétel, csak ugyan e' lett a' vége, hogy a'
Sententia ki mondatott reájok (43/53).

Ik: *be~*.

folyvást hsz (7)
Itt a' lejtő és bukó sorok *folyvást* mennek (T3/
298).
folyvást (T3/511), *Folyvast* (T3/564), *fojvást*
(T3/321, 323, 323, 324).

fon i (2)
Hányszor látni, hogy kiterjedt Homlokának Sík-
jánn e' nyájaskodó Tündérek fejr Róza Hintok-
ban nyargalóznak... vagy Orzójának kies meze-
jénn *fonják* Hajnali gyenge Sugárszálakból a'
Hálót, 's kifeszítik a' Lésekre (36/63).
fonják (42/816).

Ik: *be~*.

fonal fn (2)
Mig ő ez után a' *fonal* után megy addig el nem
tévedhet, de mihelyt ezt ki hadja kezéből tsikar-
ni, azonnal hajdani tévelygésébe vissza esik
(T1/12). A' Flórától kiczifrázott Párkák nyújtják
vagy elmetszik a' megbutultt érzésűeknek éle-
tek' *fonalát* (T7/255).

fonhat i (1)
Se Klíma, se Temperamentum, sem Társalko-
dás, sem Nevelés, sem Praeudicium nem *fonhat*
olly látást változtató ködöt ennek mindenfelé
kiderült Egén (46/26).

font in (2)
Te is Férjé lettél, ki vóltál nőtelen, Űlsz a' bár-
sonyból *font* Aszszonyi kötelen (43/502).
font (43/516).

fontol **Ik:** *meg~*.

fontos mn (11)
...csak úgy felelek *fontos* kérdésedre a' mint a' ter-
mészet az értelem és a' Philosophia világositnak
(37/12). — azok a' Nemzetek, a' kik vak meg
átalkodással fellyebb becsüllik a' haszontalan
árnyékokat a' *leg fontosabb* igazságoknál, bizo-
nyos megrémüléssel sietnek a' romláshoz (T1/
343).
fontos (41/174, T1/355, T4/196, T5/328, T6/ 57,
T7/378), *fontossá* (T1/147); *fontosabb* (T4/56),
fontosabbak (T5/336).

- fontosság** fn (1) (T6/331), *fordításomban* (T4/53), *fordításra* (T6/196), *Fordításra* (T6/289), *fordításról* (T5/333, 607), *Fordításokról* (T6/282), *fordítással* (T9/188, T9*/217).
- Nálam a' Comicumnak kútfeje az, hogy a' történetet, melly magában nevetséges, úgy adom elő, mint nagy és fontos dolgot: hogy a' *fontosság*, és az Olvasónak interesszáltatása még nagyobb legyen, munkálkodó Személyimnek sok gáncsot és akadályt szerzek (T7/379).
- fonnyadt** mn (1) Nints nagyobb rosta az időnél; addig addig lebeg az, míg minden szemetet minden *fonnyadt* vagy éretlen magot, és minden gizgatz ki nem hullat hogy azokkal hízzék a' feledékenység (T10/85).
- ford.** l. **fordít**
- fordít** i (17) Minden, ahová szemünket, ahová gondolatinkat *fordítjuk*, minden bétölti lelkünket örömmel és elragadtatással (52/72). Nemis tsak, mikor ötet szemlélem, égek Nitzéért: akárhová *fordítsam* magamat, én találok Eledelt az én Tüzemnek (26/14). A' ki edszer jó Poéta, annak a' munkája, ha más nyelvre folyó-beszédre *fordítják* is, tsak Poézsis marad az (T3/27). *fordítom* (T4/32), *fordítottam* (T5/537), *fordította* (T5/236, 305, 552, 564, 582, T9/186, T9*/183), *Fordították* (T9/156), *ford.* (T9*/610). — *Fordíts* (9/21), *Fordítson* (25/29); *fordítsam* (45/13).
- Ik:** *fel~ le~.*
- fordítani** in (2) Németül és Spanyolul pedig az eredeti metrumon próbálták *fordítani* (T9/188). *fordítani* (T9/120).
- fordítás** fn (35) Mese, melly a' Lessing frantzia *fordításában* olvastatik (41/12). A' *Fordítást* ez a' Magyar Verselőnk kétképpen tette meg, a' mint maga is a' könyv homlokán említi, az egyik van az Anákreon' mértéke szerént, a' másik pedig kádentziás apró sorú versekben (T9*/170). Láttam én ennek egy folyóbeszédi *fordítását* (T5/581). *fordítás* (T5/306, 397, T9/194, T9*/179), *Fordítás* (T6/288), *fordítása* (T5/602, T9/186), *Fordítása* (T5/330), *fordításai* (T6/317), *fordítást* (T5/561, T7/310), *fordítását* (T5/279, 348, 614, T6/139, 297), *Fordítását* (T6/138), *fordításának* (T5/603), *fordításban* (50/21, T5/353, T6/285, T9*/168), *Fordításban* (T4/17), *fordításában* (T6/331), *fordításomban* (T4/53), *fordításra* (T6/196), *Fordításra* (T6/289), *fordításról* (T5/333, 607), *Fordításokról* (T6/282), *fordítással* (T9/188, T9*/217).
- fordítgat** i (2) Édes Gergely régolta *fordítgatja* Anakreon' Daljait görögből (T9*/163). *fordítgatta* (T5/585).
- fordíthat** i (2) Tsak a' visszaélés teheti azt rosszá, a' mi ártalomra *fordíthatja* a' jobbnál jobbat (4/178). — magánosságra szentelt életemnek további minden részét Arpádról és a' Magyarok' kijöveteléről irandó Epopoeámra *fordíthatom* (T8/192).
- fordító** fn (6) Ki legyen az a' *Fordító* ki nem tanulhattam, annyit mondhatok, hogy jó Magyar, de nem kellemetes (T5/588). *Fordító* (T3/23, T5/584, T7/426), *Fordítók* (T9/431), *Fordítójának* (T6/145).
- fordított** in (3) ...'s ő meglegedve nyúlt el a' lány pásiton, danólgatvánn örömmel egész éjtszaka, mig a' hajnal nedves sugárai bé nem kukutsáltak oldalra *fordított* üress kulattsába (3/188). — a' Könyv szinte egy Bibliányi nagyságú, benne van még a' Külföldieknek is mint az Anglusoknak 's Olaszoknak Francziára *fordított* darabjai mellyek erre a' materiára irodtak (T6/310). *fordított* (T8/50).
- fordíttatik** i (1) Magyarra *fordíttattak* ezek közzül a' következők (T5/531).
- fordíttatva** in (1) Kilép tehát elsőben is a' Kleist Tavasza, 's némmely apróbb Versezeti, általam Magyar Nyelvre *fordíttatva* (T4/14).
- fordítva** in (3) És mitsoda szívvel mehetek én, ezer kétségekbe *fordítva*, tudom, hogy hagyom az én Kintsemet (5/71). Zechenter Antal is kiadá az Anákreon' verseit Magyarul 6 syllabájú 3 soros kádentziás Versekben *fordítva* (T9*/178). *fordítva* (T5/528).
- Ik:** *le~, meg~.*

- fordítván in** (1)
...most pedig a' te álmodat szerentséjére *fordítván* az ő titkos szerelmének minden hevét egyszerre ki ontotta a' te ajjakidra (42/1122).
- fordul i** (7)
Akármerre *fordulok*, semmi bajom nincsen, elede pedig a' mennyi kell (41/66). — de majd derül az ékességgel magát kedveltető hajnal a' melyben azonnal örömmre *fordul* siralma (48/147).
fordul (T3/530), *fordúlok* (5/35, 23/26), *fordúlt* (53/45). — *forduljon* (T3/420).
Ik: *elő~, elő~, elől~, fel~, ki~, meg~.*
- fordulás fn** (4)
Jól esmértek engemet, magam hordozását, tudományom' egész vóltát: ti legközelebből néztek engemet minden *fordulásaimban*, titeket hívlak tanúknak (44/223). Szilágyinak fentebb járók az ideáji, fontosabbak a' kinyomási, mérészebbek a' *fordulási*; de a' mellett döztögőb-bek nála a' versek, törtebb a' Magyarsága (T5/337).
fordulásából (T8/93), *fordulásról* (T9*/101).
Ik: *elő~.*
- fordulat fn** (3)
Árúloom Kellemetességimet a' Világnak, a' tsókolókat, az Ölelőket vadászom, egy *fordulatba* száz tisztelőket is találok (4/90). — ez a' Periodusa vagy is elő meg elő fordulása a' különböző soroknak, közönségesen Strofának, mondatik, magyarul *fordulatnak* (T3/279).
fordulat (T3/280).
- fordulni Ik:** *elő~.*
- forduló Ik:** *elő~.*
- fordult Ik:** *elő~.*
- forgás fn** (1)
Ímé a' temérdek Világok öröm tántzal kerengenek abbann a' nagy tágasságban, mellyet mi Égnek nevezünk, megtartyák bátorságos *forgások*at mértéketlen abrantsokban (40/24).
- forгат i** (2)
A' Szeretet lelkesíti az egész Világot. Ez az első mozgó erő, melly a' Mindenségnek közép pontjában ülvén, örök abrantsonn *forгатja* a' Teremtéseket (40/9). — ezt a' Szerentsétlen Történetet elmémbe *forгатom* (42/338).
Ik: *ki~.*
- forгатni Ik:** *fel~.*
- forгатó Ik:** *fel~.*
- forго in** (4)
Fűzfa alatt nőtt az én Múzsám, nem diadalmi babérok alatt: de a' habokba *forго* a' fűzágokhoz is ragaszkodik (54/253). Ez a' magamtól előmbe szabott törvény kényszerített arra is, hogy ... magam is sok ritka és közkézen nem *forго* szózatokkal éljek (T4/29).
forго (T6/402, T8/65).
Ö: *napra~.*
- forгоlódik i** (1)
Ama' Finnyáskodó pedig... tégye kézi könyveivé Gyöngyösyéket, Faludit, Báróczyt, Beszenyeyéket... 's a' t. *forгоlódik* a' Felföldi, Duna- és Tiszamellyéki 's Erdélyi Magyarokkal (T4/107).
- forгоszél fn** (2)
...az ő kedvek hamarább eltűnik, mint az Oroszlánfogfünek pappusa, mellyet egy kised *forгоszél* elfuvallott (4/174).
- forint fn** (1)
...valami ostoba szabó meg varná egy két *forintért* (41/282).
- forma fn** (19)
Szép, mint a' felkelő reggelnek *formája* (43/417). — és hogy Epopoeám néha-néha Drámai *formát* is végyen magának, 's annál fogva még tarkább légyen, a' Scénák pedig jelenvalóbbá és érdeklőbbé légyenek: imitt-amott magokat beszéltetem a' személylyeket (T7/398). — már az ötödik és hatodik mellett szeretnék más *formába* öntött verseket ólvasni (T8/98).
formát (T9/29), *formáját* (T1/361, T7/406), *formába* (T5/37, T9/117, T9*/173), *formájába* (40/173, 42/974, 46/20), *formában* (T5/82, T7/370), *formájában* (T7/239), *formára* (34/182, T6/408, T9/632), *formájához* (T7/296).
- forma l. egy-, ének-, ilyen-, leány~, oly~, olyan-, orangután-, vers-.**
- formájú mn** (1)
...a' Cadentiás (és így a' Német modú) Verseken is szintugy megkívántatik mint a' régi Görög és Romai *formájú* Vers nemekben (T6/328).
- formál i** (7)
...a' bölcs Isten rendeli ezeket a' ki a' világosságot, és a' setétséget *formálta*, ő tőle származik

mind a' jó mind a' gonosz (48/76). A' földet emberekkel töltötte bé, kiket Prometheus *formált* (36/141).

formálnak (T6/342), *formált* (19/7, 22/13); *formálják* (33/86), *formáltam* (T1/228).

formálni in (2)

Kétségbe esve, lehegve, haszontalan erőlködött sok Ízbe szólani, 's nem tudott Zokogásában (planctus) Szót *formálni* (teremteni) (12/41).

formálni (45/93).

formálódik i (1)

Illyen móddal *formálódott* osztán egy magános gondolatból egész költemény (T7/89).

-formán Ö: *hetven-nyolcvan~, ilyen~, más~, neo-acquistica~, teátrum~.*

forog i (5)

Sírt, öröngött, szüntelen a' Halál és Rozália' Képe *forgott* szeme előtt (42/77). — hány esztendő ólta *forgok* e' kortsmákon! 's még sem ittam olyan bort, a' mi után mámor ne következett volna (T9/790).

forog (T7/142, T9/65), *forognak* (T9/421).

forral Ik: *fel~.*

forrás fn (14)

Ezüst szín habokkal túl egy *forrás* fakad (43/374). Itt vagyon a' Tsókok' Elíziama, az Ártatlanság Menedéke, 's a' Gyönyörűségnek örök *Forása* (42/779). Molnár Albert sok gyökérszót megtartott számunkra, a' mellyeknek vesztesége pedig mindenkor a' leggazdagabb *forrásait* dugja bé a' nyelvbővítésnek (T9/460).

Forrás (8/8, 23/6), *forrása* (36/ 85, 40/106, T9/508), *Forrásban* (16/15), *Forrásról* (8/18), *Forrásra* (7/20), *Forrására* (48/ 137), *forrásokhoz* (T9/509), *forrásával* (T10/ 40).

Ö: *kristály~.*

forrásos mn (1)

...és a' Tempe' völgye, mellyet, az eleven gyepepen 's az árnyékos fákon kívül, a' Péneus' patakja is hívesített, több ilyen *forrásos* és vizes helyekkel együtt Apollónak, a' Múzsáknak, és a' Poétáknak voltak szentelve: a' bortermő hegyekről effélét nem olvasunk (T9/512).

forró mn (9)

...még a' Nap magosról lötte vala *forró* Sugárait (42/75). Melítész és Rozália kezdik a' Szerellem'

alkalmatlanságait érezni, tsókolódnak, és *forró* Tsókjai között amaz Fülemilévé változik, ez pedig Rozává (36/169).

forró (4/16, 38/43, 39/26, 40/47, T9/387); *forróbb* (40/69); *legforróbb* (43/525).

forspöntoltatni Ik: *fel~.*

fortély fn (4)

Ámor ismét ki köszörülte az én Elmémet, 's egy derék *Fortélyt* találtam arra, mimódonn vihethém végre az én Kívánságomat (42/658).

fortély (T1/357), *fortéllya* (T5/665), *fortéllyal* (T3/50).

fortélyos mn (2)

...lépegettek eléfelé, a' mint a' *fortélyos* Chloé intézte alattomba (42/1084).

fortélyosság fn (1)

...a' szerelemben is szükséges a' tapasztalás, elemesség (vagy *fortélyosság*) mérészség (22/22).

fortyant Ik: *fel~.*

fortunatus (lat) (1)

Igy el ére a' *Fortunata* Insulák közül egybe, ott múltat most ez a' nagy hajós (43/129).

forum (lat) (2)

Más nap a' fogjok a' Hymenale *forum* eleibe vitettek (43/51).

forumnak (43/44).

Foszfor fn (1)

Foszfor, a' mosolygó kis Tündér, mindenütt előtte vitte tulipánt Lámpását (42/212).

Foszfor (42/172, 221).

Foszforus fn (1)

A' Hajnaltsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, *Foszforus*, Hesperus... (36/245).

foszt i (2)

Ezek-is a' többiek között herélkednek, *fosztanak*, ragadoznak, 's a' mit a' többiek keservesen gyűjtögettek, fel falják elöllök 's magokét sem hadják békével bírni (41/320).

fosztják (41/201).

Ik: *meg~.*

fosztani Ik: *meg~.*

fosztat i (1)

Azokat, mint az alatta levő apróbb Királyotokák, üteti, vereti, dolgoztatja, öleti, vágatja, *fosztatja*, egy szóval a' mint mondám, az Uralkodik a' hozzá hasonló embereken (41/216).

- fosztathatik** **Ik:** *meg~.*
- fosztathatván** **Ik:** *meg~.*
- fosztatván** **Ik:** *meg~.*
- fosztódhatik** **Ik:** *meg~.*
- fosztódik** **Ik:** *meg~.*
- fő** fn/mn (12+39)
- I.** fn ...mind ezektől a' Kellem édes fiait eltávoztak, 's a' *Fő* és a' Szív kietlen pusztává hagyatott (36/109). — látta miként fűznek belőlle nyalka bokrétaikat, milyen dagályal lóggott sok üress *főkönn*, éppenn mint az éretlen tökötskén, az ő elszáradott, de még le nem hullott virág szála (3/64). Balgatag! hát nem tudod, hogy jobb kitsiny *főnek* lenni, mint nagy lábna? (32/4) *fő* (41/226), *Fő* (42/844), *Fők* (T6/237), *főbe* (41/92), *fönn* (36/107), *fővel* (4/132, 162, 42/952, T6/257).
- II.** mn ...és szüntelen a Virtusok gyakorlását tegyüik magunknak *fő* célul (48/188). Légy igazságos! mert az igazság a' Társaságnak *leg főbb* oltalmazója (T1/160). Ennek a' *legfővebbik* neme az Epopeia (T5/83). — a' *legfővebb* Poéta sem Parantsolhatja magának, hogy néki most vénája legyen (T10/51). *fő* (3/131, 36/276, 48/179, 52/6, 7, 54/196, T1/311, T5/31, 154, 188, 479, 501, 708, T6/284, T7/87, 129, 183, 318, 337, 359, 369, T9/14), *Fő* (43/200, T4/10, T9/542); *főbb* (43/143, 206), *legfőbb* (41/172, 42/92, 188, 395, 45/7, T9/430), *Legfőbb* (45/63), *leg főbb* (T1/158).
- Ö:** *cenzor~*, *kút~*, *nyakrafőre*.
- főhadnagy** fn (1)
- Colardeaura jut eszembe *Fő Hadnagy* Fazékas Barátomnak azonn beszéde mellyet egyszer holmi hadi Anekdoták között hozott elő (T6/305).
- főhajtás** fn (1)
- ...a' hízelkedő ebnek, melly korhely Ura mellett korhelykedvén... a' kenyér kérő koldust, és nyomorultat megugatja, nappal két lábon szolgál, parolákat *főhajtásokat* tész, éjjel a' dámák lába közt nyalakodik... én kerestem és hordtam az ennivalót (41/56).
- főispán** fn (1)
- Fényt és pompát akartam véle adni a' Történetnek, vévén az ideát a' N. Méltós. *Főispány'* Ő Exc.jának béiktatásakor tett Solennitásból, melly
- az előtt való nyáron esett (T7/220).
- főként** hsz (1)
- ...a' vén Leányok 's *főként* Dorottya Kisasszony igen meg bosszankodnak (T5/648).
- főkép** fn (1)
- Mennyivel különböző ettől a' VII dik Versezetben lévő kis Tableau, hol a' *FőKép* egy szép Leánnyal maga egy érzékeny Poéta, maga az Író, körülvéve tiszta csermelyekkel (T6/69).
- főképpen** hsz (2)
- ...minden Dal *főképpen* éneklésre és muzsika mellé szokott készitődni (T9/47). A' Poéta Tasso, kinek Hérosi tulajdonságát *legfőképpen* láthatni az ő nagy, világos és tüzes Fantáziájában (T5/262).
- föld** fn (65)
- ...a' gerézddel rakott Szöllőkről tsergedez az újonnan talált Bor, a' *Föld'* Nectárja (33/57). Az Ég, a' *Föld* mind Szerelmet lehellett belé (12/17). A' Forrás, a' Folyamat nem osztogat Éltetőt a' *Földnek*, melly mindenütt hasadoz az Új Nedvesség' Kívánásától (8/8). Adjátok nékem szavaitokat, óh Mendörgések; mellyek ismét a' levegőben laktok már, hogy az Úrnak dítséretét a' *földnek* hirdethessem (50/57). *föld* (3/88, 4/9, 40/73, 41/82, 48/11, 174), *Föld* (54/69, T1/336), *föld* (42/555, 50/26, 51/42, 43, T5/303, 363), *Föld* (15/8, 50/39), *föld'* (51/17), *földet* (37/29, 52/29, T10/90), *földet* (4/123, 36/140), *Földet* (36/26, 140, 42/773, 46/7), *földnek* (T1/95), *földnek* (4/133, 46/9), *Földnek* (T1/376), *Földnek* (36/24, 42/732, 771), *földeteknek* (11/3), *földbe* (41/263, T9/650), *Földbe* (T1/223), *földben* (50/50), *földön* (48/71, T1/21, 219, 225, 314), *földön* (45/45), *Földön* (T7/127), *Földönn* (13/8, 36/166), *földén* (45/26), *földre* (3/79, 4/88), *földre* (43/490, T5/508) *Földre* (14/22), *Földünkre* (40/29), *földről* (48/162), *földről* (48/169), *földről* (36/25), *Földről* (42/772), *földéről* (42/1030), *földtől* (33/104), *Földénél* (42/775).
- Ö:** *Fel~*, *lakó~*, *mért~*, *szántó~*.
- földe** **Ö:** *haza~*.
- földesúr** fn (1)
- ...szívesenn adjuk ki néki a' mi keresményünk-ből a' Dézmát, mint egy háládatos és munkás paraszt Nép az ő jószívű *Földes Urának* (4/201).

- földi** mn (7)
 ...de én *földi*, 's különösen nemzeti dolgokat kívántam írni, hogy némely nemzeti visszaéléseket inkább megróhassak (T7/125). Szamótza néven nevezik a' Duna mellett, Túl-a' dunán, és a' felföldön a' *földi* epret, néhol pedig annak csak egyik fajtáját (T9/662).
Földi (T1/239, T3/34), *földi* (T1/195, T9/664), *Földi* (T3/34).
Ö: *fel-*.
- Földi** fn (9)
 Dr. *Földi* János, a' ki Anákreonnak sok daljait fordította (T9*/183).
Földi (T9/155, 156, 250, 592, T9*/607, 612, 682), *Földy*' (T6/159).
- földindulás** fn (2)
 Rettenetes Csend fekszi elpusztult világomat, mint a' *föld indulástól* öszved[ú]lt tartományt (54/183).
földindulás (T10/8).
- földművelés** fn (1)
 A' tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' *Földművelésről* Virgil... (T5/49).
- földönfutó** fn (1)
 ...nyomatásba akarom láttatni azt a' miért én megérdemlettem *Földön-futóvá* és Országos infamis Huntzfuttá tételésemet (45/71).
- földszint** hsz (1)
 Hátha még egy nagy Lélek akad, a' ki a' Szívnek, elmének és Nyelvnek minden kintseit hatalmában tartván ezt a' Colossust a' Tsillagokig felemelheti 's az Istenek sorába helyhezettvén onnan tudja a' *földszínt* maradott Halandókkal tellyes fényében bámúltatni! (T5/119)
- fölött** l. **felett**
- főnem** fn (2)
 Mások pedig, az az többnyire az Új Literatorok, vagy több *Főnemekre* osztják fel a' Poémákat, vagy pedig... IV Rendet tsinálnak azok között (T5/16).
Főnemét (T5/66).
- főorvos** fn (1)
 ...Kir. Tanács. és Magy. Orsz. *Fő Orvosának*, SCHRAUD Úrnak (54/35).
- főpap** fn (2)
 ...'s ezen okon az ő szájába adtam azt, mint Phoebus' *Főpapjának*; a' mit én kívántam volna mondani (54/47).
Főpapja (54/207).
- fördik** l. **fürdik**
- fördő** l. **fürdő**
- főre** **Ö:** *nyakra--*.
- fősvény** mn/fn (4+4)
I. mn ...azonnal emberek jöttek volna ide, emberek, azok a' *fősvény*, a' kegyetlen állatok (41/188).
fősvény (8/69, 41/50, 261).
II. fn Vajha minden *fősvénynek*, minden Nagy-ravágyónak, minden bújálkodónak beléolvasthatnám a' szívébe ezt a' kurta philosophiát! (T9/84)
fősvény (T1/275), *fősvényt* (52/7, T1/257).
- fősvénység** fn (1)
 Az Anákreon' világában csak a' jelenvaló szépet, jót, gyönyörűt keresi az emberi Lélek, a' *fősvénységtől*, nagyravágyástól, haszontalan aggodalmaktól üress lévénn, érzi hogy jó az élet, és a' halált is csak úgy nézi, mint az örömmek és meglegedésnek utolsó pontját, mellyen meg kell nyugodni (T9/74).
- főszamári** mn (1)
 Én ugyan ha adnám bár ezt az életet az uramért, pedig ő fő volt a' többi emberek között 's én is annál fogva *fő szamári* ranggal hordtam az első Juhászának tergenyét (41/227).
- főtiszteletes** fn (2)
 Tisztelem *Fő tiszt.* Superintendens Uramat (45/129).
Fő Tiszt. (T5/17).
- főtörténet** fn (1)
 Ezen fő Actio mellé Epizodákat is tetten, vagyis olyan Melléktörténeteket, a' mellyek a' *Főtörténetek* természetével megegyeznek, és származásokat mintegy amattól költsönözik (T7/338).
- főve** in (2)
 Jó lenne biz a' húsa, viszonoza Kéreász, *főve* vagy sülvé (41/286).
főve (3/43).
- föveny** fn (7)
 Nem mondhatja meg, mi a' Gyönyörűség, a' ki nem nyugszik e' *Fövenyekenn*, most mikor egy tsendes Zeffiretske édesdeden göndöríti a' Tengert (21/4).

Fövények (8/4), *Fövényt* (7/21, 20/18), *fövényénn* (36/135), *Fövényénn* (42/885), *Fövényektől* (7/15).

fővezér fn (4)
Ebben a' Héros Godofréd, ama' Bullioni, ki az egész Keresztyénségnek *Fő Vezére*, minden Európai Nemzetekből öszvesereglett leghíresebb Vitézeknek feje, éppen mint a' Görögökre nézve Ákhillis (T5/247).

Fő Vezérje (T5/666), *Fő Vezérjének* (T5/665), *Fővezérével* (T5/681).

fővezérné fn (1)
...a' Grátziák tsudát tésznek és Dorottya *fővezérné*, mint a' legszebb Teremtés, Oporral a' legdelebb Gavallérral 's a Gavallér Seregnek Fővezérével egybe kél (T5/679).

főzés fn (1)
...ez a' véna, vagy is ez az ereje lelkünknek olyan kevésé van hatalmunkba, mint gyomrunknak ételkívánása, vagy helyes *főzése*: a' legfőbb Poéta sem parantsolhatja magának, hogy néki most vénája legyen (T10/50).

fragaria fn (4)
Fragaria vesca enni-való Szamótza... mert van olyan *fragaria* is. a' mellynek epres vagy enni-való bogója nem terem (T9/669–70).
Fragaria (9/666), *fragariát* (T9/675).

fragment fn (1)
T. T. Pater Révai Miklós Györi Professor Úr, némely Kőlteményes Maradványokat, ritka régiségeket, és *Fragmenteket* szép számmal adott ki eddig az ideig (43/258).

franc mn (1)
J. B. Rousseau *Frantz* Poéta, írt egy Morosophie nevű Poémát (43/678).

francia fn/mn (6+11)
I. fn Az Olaszoknál és *Frantziáknál* már több fordította 12 Poétánál (T9/185).
Frantzia (T9/780), *Frantziát* (T5/155), *frantziára* (T6/310), *Frantziáknál* (T6/210, T9/703).
II. mn Mese, melly a' Lessing *frantzia* fordításában... olvastatik (41/12).
Frantzia (T4/156, 163, T5/311, 317, 354, 553, T6/145, T9*/101), *franciául* (T6/308, T7/267).

Franciaország fn (2)
Frantzia Ország nem látott még többet egy Hen-

riadnál (T5/172).

Francia Ország (43/28).

Francka fn (1)
...*Frantzának* küldeném ajándékba, 's ah, én ezért, én egy pár mézes csókocskát nyernék azokról a' pitziny ajakokról (41/288).

françoise (fr) (1)
...Mármontelnek a' La Poetique *Françoise* nevű Munkáját tettem előmbé (T5/75).

Francország fn (1)
A' munkát és a' virtust gyakorló ember mondhatja el igazságosan, 's ő viheti végbe azt, a' mit *Frantzországnak* a' Régense, amaz esméretes Orleáni Hertzeg mondott vala (52/81).

frappant (fr) (1)
Az Apja' homlokára, vagyis tulajdon felséges eredetére való esküvése Minervának; és a' röpülése után való sebes consequentia: *frappant!* (T6/252)

fráterség fn (1)
...így Vallása 's Hazafölde kebeléből számkivette még a' Calvinisták között Remete és Néma báráttá tétetik a' nélkül, hogy valaki egy darab kenyérral vagy egy Krajtzárral megajándékozná illy stricioris observantiae *Fraterségért* (45/54).

fregatta fn (1)
Az Erősz tzárné parantsolattyára Herczeg Amorrow(r) négy linea hajót, és 6 *fregattákat* küld ki a' Golfo' di Favorita tenger-öbölbe (43/169).

Freyer fn (1)
Lásd *Freyert* (43/651).

Freymauer fn (1)
Freymauer Tsókok (36/227).

Friedrich fn (1)
Az a' durva német nyelv... mi vólt a' Gellert meséji előtt? Vizigothus nyelv, a' mint a' Nagy *Fridrik* szokta vólt mondani (T11/57).

frígiai l. phrygiai

frigy fn (1)
...s a' maga fontos vóltát és igazságát azon a' felbonthatatlan *frigyen* fundálta, melly öközötte és a' morál közt köttetett (T1/356).

Frigyes fn (1)
Már bizonyos nálunk, hogy a' Niederlandi Statusok a' *Frigyes* Belgium Constitutióját beveték, van is reménységünk hogy attól el nem állanak (43/95).

- frigykötés** fn (1) Az igazságnak tisztelője nem léphet *frigy-kötés-re* a' hazugsággal, és babonasággal (T1/380).
- friss** mn (4) Már az Éj közelget: jer, oh Nitzé, szeretett Kín-tsem, a' tsendes Tenger *friss* Szellőjít ismét szívni (21/2). — az igaz nyugalom, a' víg el-me, a' *friss* test egyedül a' munka által származik (4/208). Itt az Anekdota, melly a' kútfőből azon *frissen* van merítve (33/103). *friss* (54/40).
- frissít Ik:** *meg~.*
- frissítő** mn (1) Kell é hát már ez a' nyugodalmas ól, ez a' megújító széna 's *frissítő* víz (41/424).
- frivolus** mn (1) A' változó és *frivolus* Szeretet mindenütt a' Gyönyörűséget éneklí (34/132).
- frizór** fn (1) Hofmester, *Frizór*, Öltöztető Vetköztető... mind a' ki tsak vagy Úr, vagy Úri, hétről hétre itt tanызott a' Násdasba (3/37).
- frondare** (lat) (1) ...*frondare* lombozni (T9/470).
- frondator** (lat) (1) ...*frondator* lombozó (T9/471).
- frondosus** (lat) (1) ...*frondosus* Lombos (T9/470).
- frons** (lat) (1) Hogy tesszük ki hát ezt hogy *Frons*? Kiteszi Molnár Albert ezzel lomb (T9/469).
- fruticosus** (lat) (2) *Rubus fruticosus*, szúrós Szederj; vagy ha a' *Rubus*nak jó Nemi nevet találánk, a' Szederj ma-radna fajnévnek (T9/667). *fruticósust* (T9/676).
- Fryne** fn (4) *Frynének* ragyogó és hathatós szépséget ád (T6/97). *Fryne* (T6/93, 103), *Fryné* (T6/105).
- fú** l. **fúj**
- Fuego** (sp) (1) ...*meg* tévén a' szükséges készüléket, minde-neit reparáltatta, 's a' Terra del *Fuegoba* várván az időre, körül járta az Amazonum Regiót (43/112).
- fugax** (lat) (3) Nem elég hogy az Időnek szárnyai vannak, miért kelletik nékedis lenni, *fugax* Szeretet? (34/58) — De a' haragok mulandók: (*fugáces*) de ked-vesek a' békességek (22/26). *fugax* (34/189).
- fugio** (lat) (1) A' Lépbenn, mellybe botlott, a' Madárka olly-kor kiveri Tollait is... de Tollait hányván vetvén, Akadékjait (Bajait) újjítja: többször facit periculum *fugiendi*, jobban rabbá teszi magát (10/42).
- fúj** i (5) Barátságos Szellők, ah, ne *fújjatok* könyörűlvén a' szerető Irénén (22/7). *fú* (22/11); *futta* (42/272). — *fúnának* (54/198). — *fújjatok* (39/32).
- fújni** in (2) Szokott ruháit ismét fel öltözi az Erdő, és már *fúni* éreztetik a' Tavasznak követyte, egy alkal-matlan Zefir (22/2). Claudianus is a' mint Töre-dékiből látjuk tele Szusszal tudja *fújni* az Epicu-sok' trombitáját (T5/430).
- fukarság** fn (1) A' *Fukarság* annyira ellenkezik a' társasággal, és az Egésznek hármóniájával 's boldogságával (52/8).
- fúl** i (1) Te gátat raktál néki, 's midőn ezt mondtad, Ne menj tovább! ...vissza hátrált, 's a' Szávába *fúlt* (54/219).
- Ik:** *meg~.*
- fúlánk** fn (3) ...akkor érzetem a' szerelmes Méhetskének szú-rós és kellemetes *Fúlánkját* mint járja által Szí-vevet (42/602). Én vagyok, a' ki a' felséges Igazság neve által őket megreszkettem és vé-lek azok közt a' nagyok közt, a' kik őket környül veszik, a' Gyalázat mérges *Fúlánkját* meg érez-tetem (T1/243). *Fúlánk* (4/174).
- Fulgentius** fn (1) Psyché Cupido felesége. Lásd. Apul. Met. — *Fulgent*. (43/627).
- fullad Ik:** *meg~.*
- fundál** i (2) A' Vallás, melly az emberekre nézve minden időben veszedelmes vólt... a' maga fontos vóltát

és igazságát azon a' fel bonthatatlan frígyen *fundálta*, melly öközötte és a' morál közt köttetett (T1/356).

fundálta (T9/500).

fundálni **Ik:** *meg~.*

fundálódik **i** (2)

...választásbéli czélja nemesebb érzésen *fundálódik* (T6/121).

fundálódott (T7/102).

fundamentum **fn** (10)

Építi az ember éjjeli, s nappali szorgalmatosság-gal boldogságának bástyáját: de ennek *fundamentomi* szüntelen ingadoznak (48/59).

fundamentom (33/123), *fundamentoma* (33/121), *fundamentumot* (T1/315), *fundamentomát* (T5/217), *fundamentumát* (T1/80), *fundamentomból* (T8/124), *fundamentumostól* (T1/383), *fundamentomúl* (T5/62, 688).

fundátor **fn** (1)

...ezt a' szót héroizmus, nemtsak a' Birodalmak' hanem az Epopoeiák' *Fundátori* is magokéva tehetik 's teszik (T5/158).

furcsa **mn** (8)

Furcsa. Ez nékem annyit tesz, mint Comicum (T7/289). A' *furtsa* Epopoeáról (T5/448).

furcsa (T7/295), *Furcsa* (T7/310), *furtsa* (T5/460), *Furtsa* (T5/485, 637), *Furtsának* T5/487).

furcsálkodó **mn** (1)

Az én *Furcsálkodó* Epopoeám a' 2dik Nemre tartozik; mert itt a' Személyek nem Hérosok, de a' visel[t] dolgok álmélkodásra méltók (T5/703).

furcsaság **fn** (4)

Három közönséges kútfeje van a' *furtsaságnak* vagy *Ridiculumnak* az Epopoeában ama' sok ízben említett 3 fő tárgyakhoz képest (T5/500). *Furtsaság* (T5/520), *furtsaság'* (T5/538), *furtsasággal* (T5/578).

fúria **fn** (1)

Irigyeld ha tetszik, a' gyilkosnak, az igazságtalan bírónak, az el-nyomónak és Árulónak álmát, kiknek a' *furiák* vetik meg ágyaikat (T1/288).

furmányos **mn** (1)

Igy áll fel osztán törvényesen a' Magyar Nyelv' országa... így pusztúl el ama' nyugós Monopolista a' Deák, amaz elhatalmazott Német Mautos, a' tót *furmányos*, az Olasz Mercatimago, a'

Frantzia Emigrant (T4/162).

furor (lat) (1)

... *Lieder*, *Dalok*, *Furor*, *Dithyrambus*, 's a' t. Ezek mind Muzsikára valók (T5/33).

furuglya **fn** (1)

Az első megfúvallsára a' mezei *Furuglyáknak* hozzá kezdtek a' víg Pásztorok az ő Játékokhoz, mellyeknek egy része voltam magamis (42/397).

fuscus (lat) (2)

Itten, ha ki fejt az Éj *fuscus* Kárpitját (21/9).

fuscum (16/16).

fut **i** (21)

A' szerelmes Pásztorleány már kinyíltabb Ábrázattal *fut* a' szokott Forrásra, hogy Hajait rendbe szedje (7/19). *Fut* ő a' Gonoszoktól 's kerüli a' balgatagokat (36/124). Ha ezek a' Szívbe nintsenek, *futnak* az Ortzáról a' Gyönyörűség' tündér fiai (36/103). — fess egy legagilisebb Juhásznét, a' ki keresi avvagy *futja* a' Szeretetet (34/186).

fut (12/65, 19/29), *Fut* (42/874), *futok* (4/85, 40/5, 41/489), *futsz* (6/17, 22/31), *futnak* (42/838, 50/37, T7/244), *futottam* (44/105), *futott* (53/33, T5/193, 326). — *fuss* (41/442), *fusson* (4/63).

Ik: *keresztül~, meg~, vissza~.*

futás **fn** (5)

...s az Erdőbe Egyenes Pályákat készítettek a' *Futásra* (42/356). Örülj Tanúlt Ifjú! nyugtató partjára Értél *futásodnak* (43/465).

futás (44/41), *futásom* (44/129), *futásodnak* (43/451).

Ö: *pálya~.*

futhat **i** (1)

Egy valóságos Gratzianak szépen esik az originális Selypeskedés: de *futhatnám*, mikor egy társaságban az esetlen majmok affektált petyegéssel bosszantják a' füleket (T6/243).

Ik: *fel~.*

futkosva **Ik:** *széjjel~.*

futni **in** (5)

Az én haragom elől a' te Gyönyörködésed majd hová tud *futni* (6/54). Ez utolsó neméről a' Poézisnak azért voltam illy hosszas, hogy megmutassam melly széles a' poétai mező, 's hányféle pályát lehet azon egy teremtő léleknek *futni* (T5/57).

futni (18/27, 44/41); *futnom* (44/35).

Ö: *meg~*.

futó mn/fn (1+1)

I. mn Eglé, egyedül, és síránkozva, szomorúan függesztvén szemeit a' *futó* habokra, várta a' Dafnis hajójának visszatérését (35/6).

II. fn ...utolsó Pályafutásombann néki hevülvén, a' *Futóból* egy árnyékos Ligetbe tértem ahol izzadó Ortzámat győzedelmes Olajággommal legyeztettem vala (42/402).

Ö: *földön~, pálya~*.

futóláb fn (2)

Jámbus vagy *futó láb* az, a' mellynek az első tagja rövid, a' hátulsó pedig hosszú (T9/283).

futó lábon (T3/221).

futta fn (1)

...és azonnal mint a' fiók szarvas, mint a' sebes szél és a' gondolat el tűnt véle a' sűrűbe, nem hagyván maga után egyéb jelenséget a' fején lévő koszorúnál, mellyet *futtában* hagyott el a' pázsiton (42/1162).

futva Ik: *meg~*.

futván Ik: *meg~*.

fuvall i (1)

Ezer parányi Tündérek ültek halvány Ajjakára, 's mennyei lehelletekkel *fúvallották* belé az Életet (42/177).

fuvallani in (1)

'S ha már magok lehetetlennek látják a' környülállások miatt a' szabadulást, vemhékbe fogják a' szabadság és dühösség lelkét *fuvallani* (41/143).

fuvallás Ik: *meg~*.

fuvallat fn (2)

De ah megtartoztatott engemet egy illatos Szellő, melly mintegy isteni Léleknek *fúvallata* felébresztette bennem a Szemérmességet 's minden Dühösségem letsillapította (42/607).

fúvallatival (42/349).

fuvalló in (1)

...de mitsoda Hérosi dolog vagyon egy tehetetlen Leánykát, virágot szedő gyenge barátnéji közzül, lángot *fuvalló* 4 garabontzás lovakon a' pokolba leragadni? (T5/432)

fúvás Ö: *hó~*.

fű fn (25)

Micsoda kövér *fű* van itten, millyen gyönyörűség, vagy békével harapni, vagy csendesesen aludni rajta (41/70). Megjönnek a' Fákra a' Zöld Ágak, a' *Fűvek* a' Mezőre visszajönnek (7/3). Tizenhatszor zöldültek ki kertemben Apollónak orvosló *fűvei* (54/68).

fű (4/142, 172, 34/123), *fűvek* (4/148, 40/96), *Fűvek* (7/2), *fűvek'* (54/125), *Fűvek'* (8/49), *fűvek* (4/3), *fűvei* (40/114), *fűvet* (41/435), *Fűvet* (8/7), *fűveket* (T9/476), *Fűveket* (4/197), *fűveket* (41/474), *fűveit* (54/127, 211), *fűbe* (4/108), *fűbe* (43/396), *fűbenn* (42/406), *fűről* (42/207), *fűvekkel* (48/10).

Ö: *oroszlánfog~, páfrány~*.

függ i (7)

Amaryllistól *függ*, hol légyen a' Paraditsom (54/94). Mikor már az ő szeme a' tsillagokon *függött*, 's tsendes lelke ajakának partján [I]begett, óh Istenek! hogy' húnnyik el a' Jámbor! (54/97). *függ* (13/13), *fűgg* (T8/180), *fűggenek* (T3/132), *függött* (T5/194). — *fűgjenek* (48/164).

Ik: *ki~*.

függeszt i

...és Előbeszédül ezt a' Trochaicust *függesztetem* elejébe (T5/545).

Ik: *fel~*.

függesztett in (1)

Egyszer egy estve az égre *függesztett* szemekkel a' tsillagokat vizsgálván, az udvaron egy verembe esett (T9/501).

függesztve in

A' hol te vagy, látom egyedül a' te Ortzádba *függesztve* minden tekintetet (5/35).

függesztve (41/265).

függesztvén in

Ő pedig az ő Szép Szemeit a' földfelé *függesztvén*, szemérmes Pírulás borította el Ortzáját (42/555).

függesztvén (35/6).

függetlenség fn

Beh bóldog a' *függetlenség*. Ki parantsol most nekem? (41/32)

függő mn/fn (1+2)

I. mn A' melly míg Repülését sietteti, nem látja a *függő* Töröket, és siet a' Vadász Leseibe bot-

lani (7/17).

II. fn Vénus azalatt, míg az Istenek *függőbe* valának, nem vesztegette az idejét hijába (33/125).

függőbe (33/112).

Ik: össze~.

fül fn (33)

Kloé azt súgja az én *Fülembe*: Rajta Melítész! itt a' jó alkalmatosság (42/676).

fül (T6/155), *fül'* (T6/405), *Fülek* (42/743), *Fülem* (T6/175), *füleim* (41/80), *fülei* (T3/69), *fület* (T3/402), *füleket* (T3/14, 22, 151, 396, T6/245), *fülemet* (T6/79), *fület* (T6/91), *füleimet* (3/89), *fülnék* (T6/80, 133), *füleknek* (T3/49, T5/339), *fülének* (T8/90), *fülöknék* (T3/15), *Füleimnek* (14/5), *füleinek* (T4/154), *fülbe* (42/786), *fülbe* (36/33), *fülbe* (T3/8), *Fülbe* (42/682), *fülbe* (42/674), *fülökbe* (T10/27), *füleimbe* (44/87, T11/82), *füléhez* (42/680).

Ö: szem~.

fülemüle fn (21)

Gyönyörű illatok lepik el a' tájékat, 's mélyly Tsend uralkodik mindenfelé, mellyet tsak e' kis Patak' mormolása zavar meg, 's hébe-korba a' *Fülemülének* melánkóliás dalja vág ketté (50/65). *fülemüle'* (T6/164), *füle-müle* (T6/156), *Fülemile* (8/28, 24/25, 35/8), *Fülemile'* (42/49), *Fülmile'* (54/256), *file-mile* (T6/156), *Filmile* (T6/154), *Fülmül* (T6/166, 174), *Filmil* (T6/166, 174), *Fülemilék* (53/2), *Filemilék* (42/237), *Fülemülének* (41/345), *Fülemülének* (43/384), *fülemülénének* (T6/172), *Fülemüléné* (36/169), *Fülemülével* (T6/149).

fülemülefaj fn (1)

Harmadik felvette a' Csalogányt, melly kivált a' Földy' Természeti Históriaja után megvetődött *Fülemüle-fajnak* (T6/160).

fülesbagoly fn (1)

Odvaibann *füles Baglyok* huhogták éjjeli Énekjeket (42/86).

fülmül l. **fülemüle**

fünffüssig (ném) (1)

Kár hogy azokba a' lány *Fünffüssigekbe* van öntve, mellyekben én... soha sem tudok látni 's érezni annyit, a' mennyit Milton (T6/32).

für (ném) (2)

Rafnak Munkáji vagynak *für* Kinder, mint Geografia, és Naturalis Historia (43/697). *für* (43/567).

fürdés l. **Ferdés**

fürdik i (3)

A' Kerteknek Táblái közzé leszállanak, a' hatalmas Violákba *fördenek* (36/39). *fördenek* (42/792), *fördetek* (42/244).

fürdő fn (2)

Miért nem vagyok az a' ruha, a' mellyet ő magára vészen, mikor a' *fördöböl* kijön (34/145). A' Zephyrusok előtte lengedeznek, hogy minden helyet, ahová ő leszáll, virágokkal béterítsenek, 's minden magános *fördőt*, a' mellybe ő magát megenyhíti, rózsafalakkal körül szőjjenek (33/135).

fürdőtt in (1)

A' mosolygó Gráziáknak Fűzzék öszve rózsaszínű ujjai, Élesszék fel borba *ferdett* csókjai (T6/416).

fürge mn (2)

A' *fürge* Szütskék mint kergetik egymást a' harasztonn (4/35). — egyik sor lassú lábon, másik pedig futó lábon végeződik: amannak némü némü kedveltető tsendessége vagyon, és halkal záródik bé e' pedig *fürgébb*, és elevenebb 's mint egy görögve siet le a' maga nyugovó pontjára (T3/223).

fürt fn (1)

Most, szerentsésített Növény, most valóba kevélyenn árnyékozhatod bé a' Levegőt ujdjon *fürtjeiddel* (24/8).

Ö: haj~.

füst fn (3)

Óltárán ég ezer szívnek áldozattya Melly a' sohajtások *füstét* haboztattya (43/421). — utólsó szándékjokat *füstbe* menni szemlélték (43/34). *füsttel* (4/182).

Ö: temjén~.

füstölés fn (1)

Mikor ő némelly Templomokat, némelly óltárokat le ront, mellyekhez szolgál *füstöléssel* közelitetek...ezzel ő... a Virtusnak akar egy tartós oszlopot emelni (T1/68).

- füstölgő in** (4) Hymen lefordította *füstölgő* fáklyáját (53/12). — és a' világnak a' Nemzetek véréből *füstölgő* dár-dáját meg mutathassuk, kiket ő dühösen gyilkol (T1/369).
füstölgő (6/46, T1/259).
- Fűsűsné fn** (1) A' Mátyás Király' Palotájáról *Fűsűsné* is tud be-széllni valamit, ha járt valaha benne (T7/213).
- fűszár fn** (2) Repdess velem, kis Méhetske! e' kitarkázott szép Rétenn egy *fűszárról* más *fűszárra*, egy vi-rágról a' másokra (4/2).
- fűszerbolt fn** (1) Találthatik a' patikákban, és a' *fűszerboltokban* (T9/711).
- fűszerszám fn** (1) Sem a' sűrű tsiklandást nem óhajtánám, sem azt, hogy valaki minden lépten nyomon *fűszerszám-mal* tápláljon, vagy oxymellel frísítsen meg (T8/105).
- fűszerszámos mn** (2) Mi forróbb a' Viperának vérénél, nem folyó tűz tsergedez é az ő száraz ereibenn, mikor Arabiá-nak *fűszerszámos* virágait öszve mászkálja? (40/70)
leg fűszerszámosabb (39/35).
- fűszerszámoz i** (1) A' Nagyok már ma tsak a' köz füleket gyönyör-ködtetik: noha módjával ezek sem megveten-dők, kivált ha az alább elől adatandó szépségek-vel *fűszerszámozzuk* unalmas voltokat (T3/153).
Ik: *meg~*.
- fűtőzik i** (2) Télen a' tsillámló Hóra ülnek, 's a' legszebb Súgórokból rakott szikra Tüzeknél *fűtőznek* (42/809).
fűtőznek (36/56).
- fűvecske fn** (1) Te a' Tengerről szemlélni fogod a' szomszéd Rétenn legelni a' lágy *Fűvetskéket* a' te kedves Báránykáidat (21/17).
- fűvészkönyv fn** (1) Jobb is vólna, legalább *fűvész Könyveinkből* azt a' zavarék földi Eperj nevet kivetni (T9/663).
- fűvésztudomány fn** (1) Olvasd végig Dr. Földi Jánosnak Rövid Kritiká-ját és Rajzolatját a' Magyar *Fűvésztudomány-ról* (T9*/683).
- fűz i** (5) ...a' te Kezeid közé *fűzöd* az enyímet (18/28). — látta miként *fűznek* belőlle nyalka bokrétákat (3/63). Gyönyörűségimemet lobogó Fáklyájával porrá égette, hajdani kedves gondolatimat mind rabszíjjára *fűzte* (42/471).
Fűzi (43/403), *fűzték* (4/21).
Ik: *be~, össze~*.
- fűzág fn** (1) Fűzfa alatt nőtt az én Múzsám, nem diadalmi babérok alatt: de a' habokba forgó a' *fűzágokhoz* is ragaszkodik (54/254).
- fűzes fn** (1) A' szabad *fűzes* érdemlette azt, hogy az én lan-tom zengedezze (42/939).
- fűzfa fn** (5) ...'s a' Reménységet ölelgették a' száraz Part fővenyén egy redves *fűsz fa* Árnycábabann! (36/135)
Fűzfa (54/252), *Fűz-fa* (42/886), *fűzfák* (43/378), *fűzfákról* (42/935).
- fűzött Ik:** *fel~*.
- fűzvé in** (2) Nem váltogatva rakták egy másra a' tsókokat, hanem sok százat egy másba *fűzvé*n egy tartós tsókkal tsimbalykóztak öszve (42/967). 'S Hó színű karjait karjaiba *fűzvé*n Sétálgat, mosolyog az unalmat üzvé

G

- g** fn (6)
Azérthogy a' német ember a' d és t, a' b és p, a' g és k etc. betűket öszvevarja; nem következ-
zik, hogy... Magyar is tsak kardéba bánjon a'
maga betűivel (T6/355).
g (T3/436), (g) (43/83, 575, 635, 699).
- G.** = *Georg*
- gabona** fn (1)
Gyengült Ábrázattal, izzadt Kebellel paraszto-
sann elterülve alszik a' már learatott *Gabonánn*
a' magát únt Arató (8/16).
- Gábor** fn (4)
Tiszt. Szilágyi *Gábor* Uramnak azon Élő Istenre
való esküvésemet mostis és halálom Órájánis
megújítom (45/105). — Diplomatica hűségből
hadd jöjjenek ki az Alexandrinussai Dayka *Gá-
bornak* (T6/433).
Gábor (T9/155, T9*/202).
- galamb** fn (6)
A' bús *Galamb* reá talált végre nyögő párjára,
melly egy asszú ágatskán panasolta a' vidék-
nek boldogtalan Szerelmét (42/958). Szíved le-
gyen érzékeny mint a' *galamboké*, de ne feslett,
szerelmed légyen tiszta 's nem tsapongó (42/
899).
galambok (T9/69), *Galambok* (36/263, 41/346,
43/184).
Ö: *vad-*.
- galánt** mn (1)
...a' Kaposvári ebéd, a' Tántz, a' Lokajok és Szo-
baleányok közt esett külső Csata, mely utólsó-
val, mint valamely umbrával akartam a' *galánt*
csatának fényjét felemelni (T7/344).
- galantéria-fabrikás** fn (1)
Maradok az Úrnak kész köteles szolgálja Nikolas
Postiche, *Galantéria – fabrikás* (52/130).
- Galathea** fn (13)
Galathea az Atzis' Szeretője (6/6). De mitsoda
Szépségre vágysz, a' mellyet szeressen benned
Galathea? (6/28)
Galathea (6/2, 7, 17), *GALATÉA* (6/37, 52, 55,
58, 61, 65), *Galathéák* (33/28), *Galatéának* (21/
15).
- galéria** fn (1)
Tele van ugyan a' Világnak horizontvesztett
Gallériája sok jó, erős és okos embereknek ké-
pével; de melly kevés köztök a' Héros! (T5/159)
- gally** fn (7)
Az iszonyú vén Tserfák az Álpesi Kőszirteken
már az ő bogos *Gallyaikról* le rázták a' tunya
Zúzmarázt (7/12).
gajj (T9/468), *Gallyak* (42/53, 203), *gallyait*
(8/11), *Gallyait* (42/84), *gallyain* (52/65).
- gallyas** mn (1)
A' *gallyas* Népnek Birodalmát most neked fog-
ják engedni, alád adván magokat, nem tsak a'-
Tölgyfák, a' Jegenyék... hanem az Édomi Pál-
mák, az Álpesi Tserekis (24/12).
- gáncs** fn (3)
Tudományunknak 's Izlésünknek, e' szegény Ha-
zában, legnagyobb *gántsa* az, hogy Könyvek'
dolgában látunk szűköt (T6/136).
gáncsot (T7/380), *gántsoznak* (49/30).
- gáncsoskodó** fn (1)
Addigis a' *gántsoskodóknak* megszentelődést,
a' jámboroknak nyúgodalmat, Országunknak
békességet, Tenéked pedig vidám életet kivá-

nok. Istenhozzád. (T4/207).

garaboncás mn (1)
...de mitsoda Hérosi dolog vagyon egy tehetetlen Leánykát, virágot szedő gyenge barátnéji közzül, lángot fuvalló 4 *garabontzás* lovakon a' pokolba leragadni? (T5/432)

garas fn (1)
Nem ád ez a' verselésnek semmi dísz, noha mikor önként jön, és sok jó közt edgy, kettő, akkor eltsúszhat mint a' bagarus *garas* (T3/478).

gát fn (2)
Valahányszor nemes a' Szeretet, nemes egyéb indulat is, — kiduzzasztja ez a' szívet, e' keskeny golyóbison felül lebegtetni a' gondolatokat, keresztül ront minden *gátakon*, édes erőszakkal győzi meg az ellene álló akadályt (40/159). *Te gátat* raktál néki (54/218).

gátolni Ik: *meg~*.

gavallér fn (9)
...tele a' Szála *Gavallérok*kal és Dámákkal, kikkel Carneval együtt ebédel (T5/644). *Gavallér* (T5/567), *Gavallérok* (T5/652, 665, T7/85, 177), *Gavallérrjai* (T5/570), *Gavallérokhoz* (T5/661), *Gavallérral* (T5/681).

gavallérsereg fn (1)
Dorottya Fővezérné, mint a' legszebb Teremtés, Oporral a' legderekből Gavallérral 's a' *Gavallér Seregnek* Fővezérével egybe kél (T5/681).

gavar fn (1)
Nálunk is esik Fársángba Gyakran olly forma Román, Ha a' Dáma Favorita 'S a *Gavar* nagy Kurtizán (43/572).

gaz fn/mn (4+1)
I. fn A ti Nemetek szaporább, mint sem egy két Zsombokos *gaz* közt elérhessen (3/14). Óh hányszor repülnek ők el a' pompás Kastélyok felett nemes útálással, hogy a' *gazzal* fedett Kúnyhóba meglátogassák a' homályba lévő Virtust! (36/131)
gazról (4/133), *Gazzal* (42/881).

II. mn Ők magok azt vallják magokról, hogy ők mindnyájan természetel hasonló *gaz* állatoknak születtek (41/253).

Ö: *giz~*.

gazda fn (4)
Ezt a' mesét egy fejr mentés *gazda* beszélt

egy paszamántos tselédnek (32/6). A' Fülánk szükséges minden jó *Gazdának* 's Gazdasz-szónynak, a' Heréknek, a' pusztítóknak, a' tolvajoknak meggyőzésére, és magoknak, Házok-nak, 's Gyermeküknek óltalmokra (4/175). *Gazda* (3/35), *Gazdájának* (41/50).

gazdag mn/fn (8+2)
I. mn ..addig az énréam és az én Inyemre finnyásan tekintő *gazdag* hazafia vadásszának lettem volna tanítványa (3/138). Beszéld el, én örömet rá hallgatok itt, a' hol a' Zanótok olly *gazdagonn* termettek (4/76). Molnár Albert sok gyökérszót megtartott számunkra, a' mellyeknek vesztése pedig mindenkor a' *leggazdagabb* forrásait dugja bé a' nyelvbővítésnek (T9/459). *gazdag* (3/145, T10/40), *gazdagon* (3/166), *gazdaggá* (43/141); *leggazdagabb* (T4/126).

II. fn Nézd meg a' korhely *gazdagokat*, mint gyöttri őket a' Lassú-idő, és meg unatkozás, bizonyos következési a' mérték nélkül való gyönyörködésnek (T1/271). *gazdagnak* (T1/216).

gazdagít i (1)
Reszketsz tekintete előtt annak a' kincs tartónak, a' ki magát a' bölcsnek, az özvegynek és szegénynek maroknyi jószágából *gazdagítja* (T1/292).

gazdagodik i (1)
...most pedig örülök hogy hazai nyelvemnek esméretében ezzel is *gazdagodom* (T4/98).

gazdagodni in (1)
Azonba ezt tsak a' Kegyetlenek, és Tudatlanok tselekszik, kik nem tudnak, mint mi, a' más kára 's fogyasztása nélkül *gazdagodni* (4/191).

gazdagság fn (3)
Vajha engem ne gyötrene vagy a' Nagyravágyás a' *Gazdagság Szerelme* (8/59). *gazdagságát* (48/64), *gazdagságom* (50/79).

gazdálkodó mn (1)
Megtanítjuk őket szorgalmatosann, a' méztsinálásra, a' jó rendtartásra, a' Társasági, és *gazdálkodó* életre (4/150).

gazdasszony fn (1)
A' Fülánk szükséges minden jó *Gazdának* 's *Gazdasszónynak* a' Heréknek, a' pusztítóknak, a' tolvajoknak meggyőzésére, és magoknak, Há-

- zoknak, 's Gyermeküknek óltalmokra (4/175).
- gazember** fn (3)
Néha hibáztam megvallom, de a' ki nem hibázik, Angyal az a' ki hibáját meg nem esmeri *gaz ember* az (44/91).
gaz ember (44/230), *Gazemberhez* (T5/439).
- gázolhat** Ik: *ki~*.
- gázolt** Ik: *fel~*.
- gázolván** in (1)
Ha, egy darabig a' szökdöső Lidértztől tsalogatattván, a' seppedékeket sokáig *gázolván*, végre estve felé haza vántzorog; akkor bút és könnyeket önt felesleg is levelére (51/33).
- gége** Ö: *lúd~*.
- Geklen** fn (1)
De a' 3 sorors Vers! a' Prágai fordítás! a' *Geklen* Adelajda! és az ilyen Magyarság (T9*/179).
- Gellert** fn (1)
Az a' durva német nyelv... mi vólt *Gellert* meséji előtt? (T11/56)
- Gelegenheitsgedicht** (ném) (1)
Erre nem tsak a' Rabner Satyrái adtak okot, hanem magok a' Németektől tsúfosan úgy nevezett *Gelegenheitsgedichtek* (T10/4).
- Gelais** fn (1)
Melin de Saint *Gelais* (34/11).
- geleszta** fn (1)
Mi hidegebb a' *gelesztának* nedvességénél, melly vér gyanánt folydogál az ő nyálkás testében a' föld alatt? (40/71)
- générál** (fr) (2)
...és a' mi Literatúr-posztunkat addig attakirozta, hogy *Generál* Offerhaus, Major Plátó és Dragonyos Kapitány Cicero minden Officirjaival... reterálni kéntelenítették (43/10). Tisztelem Fő Tiszt. Superintendens Uramat: 's kérem hogy szánjon! Ez a' *Generál* A' Dieu! (45/130)
- generális** fn (1)
La Tour egygy Austriai nevezetes *Generalis*: de itt másra van tzélozás (43/636).
- genevai** mn (1)
Más ettől J.J. Rousseau *Genevai* Civis (43/679).
- génie** (fr) (1)
Bizony a' szegény Községnek ma is több *Genieje* van, mintsem azoknak, a' kik szégyenlenek a' közé számláltatni (T4/82).
- genießen** (ném) (1)
Az ő egész életek *Geniessen!* (33/72)
- géniusz** fn (1)
...te a' te *Geniusodat* jobban meg elégitheted (kifizetheted) majd mint én (28/41).
- genus** (lat) (1)
...szja, Lelkem! a' hajlott időnek tulajdona a' borkázás, és bajos dolog a' tárgyakat tisztán és a' magok' formájában látni pápaszemen, vagy, hogy a' *Genus* ellen ne hibázzak— mámaszemen! (T7/240)
- geográfia** fn (1)
Rafnak Munkáji vagynak für Kinder, mint *Geografia*, és Naturalis Historia (43/697).
- Georg** fn (1)
G. Chr. Raff Temészeti Histor. ford. Fábían József (T9/610).
- gerenda** fn (2)
...s ezer fák gyümölsöznek a' kertekben, vagy *gerendákká* változnak a' hegyeknek bércein (40/97).
gerenda (T9/467).
- gerezd** fn (2)
...azonba a' *gerézddel* rakott Szöllőkről tsergedez az újonnan talált Bor (33/56).
gerezdekkel (43/493).
- Gergely** fn (4)
Valyon Bárdosy Úr (ez lesz tán az a' Hazafi, a' ki Berzevitz *Gergely* Úrnak Tractatusát de Commercio, Censor fővel még megbővítette?) (T6/256) — Édes *Gergely* régólta fordítgatja Anákreon' Daljait görögből (T9*/163).
Gergely (T9/155, T9*/169).
- Gergő** fn (2)
...s egy *Gergő* Hajdú' szájába illő szókat talál ebben az Episodiumban (T7/345).
Gergő (T7/403).
- gerjed** i (1)
Valaha, ha tőle fellobbansz (*gerjedsz*) (17/31).
Ik: *fel~*.
- gerjedez** i (1)
...ő kivüle senki nem vólt, kiért Szívem *gerjedezett volna* (42/136).
- gerjedező** in (1)
Kedves Mátkájának pillogat szemébe Az új

szerellemmel *gerjedező* Hébe (43/413).

gerjeszt i (2)
...mind annyiszor az Ámor' lángoló fátylóját villogtatom Sohajtásim' Szellőjénn 's ujjabb lobogásra *gerjesztem* azt (42/340).
gerjeszti (T6/421).

Gerlice fn (9)
...menj ki arra a' szép Vidékre hol a' te Rozáliád lakik, egy nyögdétselő *Gerlitze* lesz mindenütt vezetőd, melly a' Vénusz rendeléséből éppenn ott fogja feltalálni szerelmes Párját (42/907).
Gerlitze (42/923), *Gerlitzék* (36/263, 269, 41/346), *Gerlitzét* (34/115, 42/359, 507), *Gerlitzékké* (36/296).

gerlicenyöges fn (1)
Hol édesek szoktak lenni az alvások, 'S Tsak gyönyörködtetők az álmodozások, Mellyeket még jobban édesít meszszeről A' *Gerlitze nyöges* a' fák' tetejéről (43/383).

Germain l. **Saint Germain**

germinálni in (1)
...oh kedves plánták, ah ne jöjjetek vissza oly sietve *germinálni* (22/9).

Gesellschaft (ném) (1)
...mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok, a' Glückwüschende *Gesellschaft*nak kintornáló tagjai (T10/10).

Gessner fn (5)
Írjon kiki úgy, a' mint legjobbnak gondolja; sem a' Hexameter valakit Virgiliussá, sem a' Cadentzia Tassóvá, sem a' tsupa folyó beszéd *Gessner[r]é* nem tsinál (T8/159).
Gessner (T8/51), *Gesszner* (T6/144), *Gezner* (T3/17), *Gesnert* (43/689).

gessneri mn (1)
Mert a' Gr. Zrinyi Miklós' Violántillája, a' Faludi Ferentz' Pásztori Énekei sok magános szép Vonásaik mellett is, durvábbak, mintsem őket a' *Gessneri* Században mustrául lehetne felállítani (54/21).

gezemice fn (1)
A' mi benne csak néhol mutogatja ezt a' tökéletességet, az is által megy a' maradékra, de úgy mint olyan *gezemítze*, mellyekből jövőendő arany időnknek Poétái talám gyöngyöket szedhetnek (T10/81).

gigantomachia fn (1)
A' Titánok és Gigások feltámadnak, Szaturnust a' Poklokra vetik. Jupiter megszabadítja. *Gigantomachia* (36/151).

gigász fn (1)
A' Titánok és *Gigások* feltámadnak, Saturnust a' Poklokra vetik (36/150).

giliszta l. **geleszta**

Giovan fn (1)
Giambattista Guarini született Ferrarában, 1538. Eszt. (T9/515).

giocoso (ol) (1)
Éppen így jártam az Iliade *Giocosájával* is Lordánnak (T5/632).

girálás fn (1)
Én tudom per próbám, minő édes tumultusokat támaszt a' Kebebe tsak egy *gyrálásais* a' te Szemfényeidnek (5/33).

girbegurba mn (1)
...holmi Somogyi vagy Tiszaháti *girbegurba*, egyenetlen, vagdaltt, égetett, tördeltt, vagy önként dültt Hasogatványokkal volna befoglalva? (T4/49)

gizgaz fn (1)
Nints nagyobb rosta az időnél; addig addig lebeg az, míg minden szemetet minden fonnyadt vagy éretlen magot, és minden *gizgast* ki nem hullat hogy azokkal hízzék a' feledékenység (T10/86).

Glautzis fn (1)
...Tétisnek, és Galatéának, 's *Glautzisznak*, és Dórisnak fogom előtted énekelni a' Szerelmeit (21/15).

Gleim fn (1)
...de egy sem vitte a' Poézisnak ezt a' Nemét olyan tökéletességre, mint a' Németeknél *Gleim* (T9/152).

gloria (lat) (1)
...a' mi magáról sokat ígér, sokkal bíztat, kevélyé tehet, *gloria*, laus (16/29).

glückwüschend (ném) (1)
...valahol nagy ütközet, győzelem, tűz, földindulás, vagy névnapi vendégség történik: mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok, a' *Glückwüschende* Gesellschaftnak kintornáló tagjai, a' Helikon' bodzás tövében kézimunkát űző versjártók (T10/10).

- glyconicus** (lat) (1) 505), *Gondjai* (12/21), *gondot* (49/46), *gondokat* (T9/746), *gondjain* (45/57), *gonddal* (4/147, T5/204, T9/81).
- ...nem nevetségesebb é a' cadentiátlan görög és Deák Poétákat betsúltni, tanulni, tanítani, a' sok tzifra Alcaicus, *Glyconicus*... nevekkal a' papírost és Levegőt bétölteni (T8/152).
- Godofréd** fn (1) Ebben a Héros *Godofréd*, ama' Bullioni, ki az egész Keresztyénségnek Fő Vezére (T5/246).
- gohérhaj** fn (1) ...'s ha a' Víg Szüret eljön a letsorgó Mustba eveznek egy *Gohér hajba* (36/53).
- gohérháj** fn (1) ...'s ha a' Víg Szüret eljön a letsorgó Mustba eveznek egy *Gohér héjjon* (42/806).
- Golfo** (sp) (1) Az Erősz tzárné parantsolattyára Herczeg Amorrow(r) négy linea hajót, és 6 fregattakat küld ki a' *Golfo*' di Favorita tenger-öbölbe (43/169).
- golyóbis** fn (2) ...minden felől omlottak a' *golyóbisok* a' vigyázatlan Kótsagra (3/72). Valahányszor nemes a' Szeretet, nemes egyéb indulat is, — kiduzasztja ez a' szívet, e' kes-keny *golyóbison* felül lebegtetni a' gondolatokat (40/158).
- golyóbisocska** **Ö:** *agyag~*.
- gomb** fn (1) ...a' Kadentziázóigék közül, az egyik egy, a' másik több syllabás, p. o. doromb, *gomb*; kar, hamar (T6/398).
- gomba** fn (2) Kitsinyeidetis tsak kitolyod, és azok magokba nevelkednek fel, mint a' *Gombák* (4/145). *gombákonn* (42/88).
- gombolyodni** **Ik:** *ki~*.
- gond** fn (19) Az én Napjaim bú nélkül folyanak, és a' *Gond* fusson arról a' Pimpóról a' mellyre én szállani kívánok (4/63). Szerelem, viselj *gondot* az én fá-tumomra (34/167). — most setét *gond* ül a' homlokán, mint az elestveledett holló a' nyírfák síma fejérén (54/142). A' Gyermekek' játékira semmi *gondom* (4/168). Az én Szemeimnek első *Gondjok* a' vólt, hogy a' Szüzek között Rozáliát felkeressék (42/502), *gondok* (4/114), *gondom* (3/192, 9/54, 10/54), *gondja* (5/37), *gondjaim*(14/19), *gondjaid* (43/
- gondatlan** mn/fn (1+1) **I.** mn ...'s annak felvételére le hajolván a' gyönyörű Nimfa, *gondatlanul* kötött Fátyola mellől egyik Tsetse kifordult (42/416). **II.** fn A' Szép Lélek' munkáját, ha a' Vers nem nagyon tsiklándoztatja a' füleket, a' *gondatlanok* meg vetik (T3/14).
- gondol** i (18) Mit *gondol* az Úr? (41/302) — vegyétek-vissza (én azzal nem *gondolok*) a' ti Ajándékokat (14/9). Erről a' fordításról méltó megjegyezni, hogy az nem szóról, szóra készítettett a' németből, hanem sokkal kissebb emennél, néhol pedig Szalkay Úr maga is *goldolt* hozzá, és ítéletem szerént nem helytelenül (T5/610). Éltem mindjárt a' gyanú perrel, 's *gondoltam* magamba: ez is Kótsag Sintér (3/110). *gondolok* (T6/140), *gondolsz* (42/450), *gondol-tak* (T7/416); *gondolod* (T1/261), *Gondolod* (T1/265), *gondolja* (T7/355, T8/158), *gondolylyátok* (49/4), *gondoltam* (23/21, 41/360), *gondolta* (42/646), *gondoltátok* (3/42). — *gondol-nád* (3/10). — *gondolj* (T1/126).
- Ik:** *el~, meg~*.
- gondolat** fn (31) ...felserkenek: és Te nem vagy az én legelső *Gondolatom* (9/13). A' Poétának *gondolatja* szerént a' kis Ámor Polifémus (43/695). — *gondolatim* kacskaringós villámfarkok, mely-lyeknek rövid fényjek után még borzasztóbb az elsetétedés (54/180). — ez egy Hartznak eleven Képét téríti *Gondolatomba* énnékem (26/19). Ilyen formán formálódott osztán egy magános *gondolatból* egész Költemény (T7/90). *gondolat* (39/3, 42/1160, 45/104, 115), *gondolatok* (T6/299, 343), *Gondolatom* (5/61, 10/11, 42/562), *gondolatja* (T11/92), *gondolatim* (46/11), *gondolatink* (T9/28), *gondolatokat* (39/16, 40/158, 44/54), *gondolatját* (T4/23), *gondolati-mat* (40/108, 42/470), *gondolatait* (T9/125), *Gondolatit* (T6/50), *gondolatinkat* (52/72), *gondolatoknak* (T3/4), *Gondolatomnak* (5/56), *gondolatodbann* (6/35), *gondolatihoz* (T3/48), *gondolatokkal* (39/5).

- gondolatbíró** fn (1) ...titeket hívlak tanúknak, akkor mikor már a' tanúra nints szükség, de a' szívek tribúnáljánál, a' *gondolat bírák* előtt... hívlak én tanúknak benneteket (44/225).
- gondolatlan** mn (1) Ne menj el, ne menj el, *gondolatlan* állat tár-sunk: ládd melly boldogító, melly örvendeztető a' szabadság (41/482).
- Gondoldó** fn (1) Lyaeus egy neve volt a' többek között Bakkhus-nak, mivel ő az ő bora által felszokta oldani az emberek' szívére a' gondokat. Lüein ta melé; a' honnan Lüzimelésznek is, az az *Gondoldó-nak* neveztetett (T9/747).
- gondolkodás** fn (5) Sokfelé való *gondolkodásim* után arra határoz-tam meg magamat, hogy versben fordítom (T4/31). A' ki Míltonnak Meliteszhez való intésért felyül ítéli lenni a' Pásztori *gondolkodás'* mod-ján, annak ezt a' kettőt juttatom eszébe (54/43). *gondolkodásunkban* (T4/63), *gondolkodásra* (52/77, T9/240).
- gondolkodik** i (2) Eggyik *gondolkodik*, és hallgat (28/21). *gondolkodjam* (26/22).
- gondolkodni** in (2) Jer: hallgassd meg: hová mégy? Nints többé idő a' Nyájról *gondolkodni*. Ezen Barlangba pihenj meg az alatt: Én veled fogok lenni (18/14). Így kell, 's így is lehet ezekről a' Provinciális Szók-ról is *gondolkodni* (T4/139).
- gondolkodás** fn (3) A' Mathesis, Uraim! minden Vallásba minden Országba, minden rend és *gondolkodás* formá-jába egy (46/19). *gondolkodástokat* (44/171), *gondolkodásnak* (43/232).
- gondolkodású** mn (2) Örültem annak, mikor egy nyíltszívű, egy ér-telmes *gondolkodású* ember tsak feje rá ütésével jelentetteis tetszését (44/77). *gondolkodású* (46/33).
- gondolkozik** i (9) Sokat *gondolkoztam* rajta, mint a' Poética Tudo-mányban előforduló több mesterszókra nézve is, hogy a' Comicumot mivel tégyem ki leg-jobban magyarul (T5/464). — éppen ezenn *gondolko-zám* *vala* mondom, mikor így kezdett eleven búslakodással danólni (3/122). *gondolkozik* (12/59, 41/354, T4/93, T11/27), *gondolkozott* (33/124), *gondolkozni fogsz* (17/35). — *Gondolkozz* (22/37).
- gondolkozni** in (2) Én irtózom csak *gondolkozni* is azokról a' vad-állatokról (41/243). *gondolkozni* (T11/48).
- gondolkozván** in (1) Ha az én Oráziómat megvető indulattal fogad-tatok vólna; ez a' következése lett vólna, hogy én alatsonyúl *gongolkozván* tettemről, elpirúl-tam vólna magamtól, magam megdorgálván magamat (45/82).
- gondolni** Ik: ki~.
- gondoló** fn (5) Ezeket az örömeket számláljátok és vegyétek fel és vegyétek *gondolora* (48/118). *gondolóra* (T4/16, 54, T5/89, T9*/614).
- gondoltathat** i (1) Harmadik, a' mi valamely igazságra való czé-lozásomat *gondoltathatja*, ez, hogy mind a' Ga-vallérok, mint a' Dámák közt olyan caractere-k, beszédek, 's környülállások talátatnak, mely-lyek igen nagy praecisióra mutatnak (T7/177).
- gondoltatva** in (1) ...nem csak Somogyban, hanem akárhol is vala-ha láttam Horáziusi Sóra valót, azt egy (a' maga nemében *gondoltatva*) tökéletes Ideálban költő-képpen előadom. Így kerekedett Dorottya (T7/67).
- gondolván** in (1) ...mások a' kimondandó beszédnek idejére ügyel-tek, és nem *gondolván* a' szótagok számával, azokat a' lassú vagy szapora hangzás által mér-ték fel (T3/54).
- gondos** mn (2) ...meg emészti a' legjobb mézet, melyet a *gon-dos* Méh nagy munkával gyűjt (41/318). *Gondosann* (42/58).
- gondoskodás** fn (3) ...a' te únalmas *gondoskodásid* nélkül a' szeretet tsendes volna (34/48). *gondoskodása* (T9*/205), *gondoskodásodnak*

(T1/157).

gondosság fn (1)
...akkor megelégedve merném *gondosságom* Jutalmául a' kezetek közt először kinyitott Jázminbokrétát kalapomra megkérni (T9/658).

gonosz mn/fn (17+7)
I. mn Igaz istenek! mi lessz? mitsoda *gonosz* Lélek rejtezett ma az én Lantomba? (14/1) — sem a' *gonosz* szívü vagy ostoba lelkü emberetskék veszedelmes, és alávaló magasztalásaikat nem ohajtottam (44/72). Tudja az Úr, hogy egy *gonosz* nyavalya adott alkalmatosságot a' Parókákat' feltalálására (52/131).

gonosz (25/7, 41/244, 42/898, 43/612, 44/101, 52/24, 54/202, 203, 204, T1/237, T9/87), *gonoszok* (54/190), *Gonoszok* (41/247), *gonosszabb* (52/137).

II. fn De a' *gonosz* az én Fájdalalmimonn nem fog nevetni sokáig (6/8). — a' bölcs Isten rendeli ezeket a ki a' világozságot, és a' setétséget formálta, ő töle származik mind a' jó mind a' *gonosz* (48/77).

gonosz (52/24), *gonoszt* (33/15), *gonosznak* (37/11), *Gonoszoktól* (36/124, 42/874).

gonosszág fn (5)
Oh! bár csak el jönne az a' boldog idő, hogy ők is hasonlót szenyvednének 's *gonosszágok* ne maradna büntetlen (41/205). Mert én vagyok, tud meg azt, — én vagyok az, a' ki a' földön végbe vitt *gonosszágokat* sokkal bizonyosabban megbüntettem, mint a' képzelt Istenek (T1/225), *gonosszág* (T1/220), *gonosszága* (T1/264), *gonosszágra* (T6/270).

gonosztett fn (1)
Ebből a' sántzból kell nekünk ötet előhuzni, hogy az emberiség színe előtt fel fedezhessük az ő *gonosz tetteit* és ostobaságát (T1/367).

gonosztévő – gonosztévő fn (3+4)
A' Józán okosság Tanitványa nem olly *gonosztévő*, a' ki Titeket méreggel meg akarna vesztegetni (T1/57). Az igazság karjától megmenekedhetik a' *gonosztévő*, de az enyimtől soha sem! (T1/227)
gonosz tevő (T1/237), *gonosztévőket* (T1/255), *gonosztévőnek* (T1/46), *gonosztévőnek* (T1/214), *gonosztévővel* (T1/38).

górn in (1)
Igy kell, 's így is lehet ezekről a' provinciális Szókról is gondolkodni; minéműek... a' Tisza mellett *Górni*, kókkadni, kontár (T4/140).

goromba mn (1)
Mink nem tsak *goromba* érzésekre, hanem a' gondolkodásra és munkára is vagyunk alkotva (52/76).

gothus Ö: vízi~.

goût (fr) (1)
Rút lehet valaki, vagy valami: de, ha benne Grácia nints, távozzon a' nézőszínről, nem érdemli az egy Homme du *Goutnak* — egy Poétának! — szerelmét, 's mi több? bágyadását (T6/125).

göboly fn (1)
E' boldog Arkádiára, hol Faunusok is többen vannak, mint másutt *göbolyok*... 's ez Atyai könnyükre kérlek, éjnek Barátja, esméretlen Lantos! (54/242)

gödröcske – gödrecke fn (2+1)
Hányszor rejti el magát két kis Ajak rózsái között, vagy a' pillogó Szemhéjjatskák alá, vagy ama' pitziny *gödröcskébe*, mellyeket a' mosolyodás ejt a' szép Ortzákon? (40/172)
Gödreskéjébe (36/75), *Gödreskéjébe* (42/828).

gögös mn (2)
Az érzékeny Római Olasz, a' fagyos Lapon; a' *gögös* Asiata... mind, mind énekelnek, danolnak és dalokat tsinálnak (T9/8). Miért nem méltóztatik az Úr, így szolla *gögösen* Argirusz, ezt a' Szarvast meg ölni? (41/276)

gömbölyeg mn (1)
...a' Spanyol a' maga parantsoló hideg a betűit, az Olasz az ő egybeolvadó *gömbölyeg* szavait, a' Német a' sok Diftongust és schevátlan consonánsait erre a' Téjoszi taktusra rákényszerítheti, boldognak tartja magát és Anyai nyelvét (T9/348).

gömbölyű mn (3)
...de a' Németeknek, elméjük ugyan van, de a' szájok inkább tsútsos, mint sem *gömbölyű* (T5/393). Itt ebben az én versemben az a' kellemetes piros kis *gömbölyű* virág értetődik, melylyet kerteinkben állandó gyökerekről szaporítunk és Százszorszépnek nevezünk (T9/695).
gömbölyűek (T5/342).

- göndörít i** (1) tes Olasz poéták' verseinek (T5/623).
- Nem mondhatja meg, mi a' Gyönyörűség, a' ki nem nyugoszik e' Fövenyekenn, most mikor egy tsendes Zeffiretske édesdeden *göndöríti* a' Tengert (21/5).
- görbe mn** (3) **görögyszabású mn** (3)
- ...akkoris bátrann szűnyokáltam, annak a' *görbe* vadkörtvélyfának oldalába (3/47). *Görbe* a' vállam, feje az állam (8/61).
- görbe* (8/42).
- görce Ö: kátagörccskereső.**
- görösös mn** (1) **görögve in** (1)
- A' gallyas Népnek Bírodalmát most neked fogják engedni, alád adván magokat, nem tsak a' Tölgyfák, a' Jegenyék, a' *görtsös* Róburok, a' mérész Fenyők; hanem az Édomi Pálmák, az Alpesi Tserekis (24/14).
- ...egyik sor lassú lábon, másik pedig futó lábon végződik: amannak némü némü kedveltető tsendessége vagyon, és halkal záródik bé e' pedig fürgébb, és elevenebb 's mint egy *görögve* siet le a' maga nyugovó pontjára (T3/223).
- görnyedt Ik: meg~.**
- görög mn/fn** (26+14) **göröngy fn** (2)
- I.** mn ...minden híres Vitézei mellett is omlani és veszni kellett a' *Görög* Seregnek (T5/191). A' Munka Hexameterekben íródott *Görög* nyelven (T5/209).
- görög* (T6/9, 156, 407, 424, T8/133, 145, 146, 151, T9/377, 700), *Görög* (T3/95, T4/155, T5/450, 468, 535, T6/15, 328, T9/51, 130, 193, 199, 231, 354, 497).
- II.** fn De Akhilles a' *Görögöt* A' Rátzot, Örményt, Törököt Ki ágyúzá Trójából (43/597). Édes Gergely régólta fordítgatja Anákreon' Daljait *görögből* (T9*/163).
- görögök* (T8/163), *Görögök'* (T5/195), *Görögöt* (T6/5), *Görögöknek* (T5/170), *görögből* (T9*/169), *Görögökre* (T5/248), *Görögökről* (T5/390, T6/209), *Görögöktől* (43/578), *Görögök-nél* (T6/206, T9/737), *görögül* (T9*/690).
- Görögország fn** (3) **göröngyösség fn** (1)
- Ebben a' Héros ama Péleusfi Akhilles, a' ki *Görögországnak* annyi Vitézei és Királyai között legkitetszőbb (T5/182).
- Görög Ország* (34/28, 44/58).
- görögös mn** (1) **göröngyösség fn** (1)
- ...tele is van az a' jeles munka az olasz közmondásokra való ezer tzélozással, melly helytelenül esnék Magyarúl, tele van számtalan travestiálásával, vagy *Görögössen* parodiájával a' neveze-
- A' hajadon Tavasz... egy közönséges Tsókot vet az elalélt természetre, 's azonnal kibúnak a' *göröngynek* tojásiból a' fiatal Játzintok, 's a' mezőnek szűz Liliomi (40/37).
- Göröngy* (4/19).
- Ö: testvér~.**
- göröngyösség fn** (1)
- ...elkerüljük a' sok rövid és hosszú syllabáknak egymás után való tolulásából származni szokott puhaságot, vagy *göröngyösséget* (T6/430).
- gözölög i** (1)
- A' tavasznak bőven tékozlott adományi, melylyek körülöttünk folynak és *gözölögnek*, tzudarak a' Szerelem' betegjére nézve (51/3).
- gözölögtet Ik: ki~.**
- gözü fn** (1)
- A' játszadozó állatok magánosan veszteglenek a' sűrű bokrokban, vagy a' harasztok szövevénye között. A' *Gözü* alszik, a' Medve pedig a' talpát nyalja (41/349).
- gr. = gróf**
- grácia fn** (19)
- E' mellett telepedett le Melítész Filánderrel a' Pappal, a' sűrű Majoránna gyepenn, 's azonnal a' három *Grátziák*, mind kellemetes Szűzek, megjelentek édes Énekléssel (42/311). Hadd nyugodjon a' *Grátzia* a' Henyélésnek Karjain (34/22). Rút lehet valaki, vagy valami: de, ha benne *Grátzia* nints, távozzon a' nézőszínről (T6/123). Gondolod-é, hogy azt a' kevély udvari embert... azok az alatonyságok, mellyek[re] néki a' gyáva fejedelem *gratziájának* megnyeréséért kell vetemedni, lelkének belső rejtekébe

el nem piritják? (T1/268)

Grátiák (33/84, 91), *Gráziák* (53/9, T5/679, T6/116), *Gratziák* (40/147), *Gráziát* (34/146), *Gratziákat* (T8/19), *Gratziának* (T6/242), *Grátiáknak* (33/100, 33/127), *Gratziáknak* (T8/95), *Gráziáknak* (T6/414), *Gráziáktól* (T5/722), *gratziával* (T8/32).

gracilis (lat) (1)

...a' Leányok Kedvelléseket nem vadászom, mert ők gyengébbek a' tavaszi Spárgatsiránál, és ingóbb teremtések a' nyárfa levélnél és a' vígály Tippannál (NB. Hatházi *gracilis* fű) (4/172).

grádics fn (2)

Erre a' három *graditsra* lehet elrakni a' felvett Személynek tselekedetét is (T5/100). *graditsát* (T5/142).

graeci (lat) (2)

A' mit Horátius a' Görögökről mond, hogy *Graiiis ingenium*, *Graiiis dedit ore rotundo* Musa loqui, azt a' Római Poétákról is elmondhatjuk (T5/390–1).

Graecia (lat) (1)

A' melly emberekkel Deucalion és Pyrrha a' régi *Graeciát* megnépesítette, elejinte durva kis népet tevének; a' mint várhatni vala olyanoktól, a' kik kövekből lettek emberekké (33/2).

grammatica (lat) (1)

És ez a' leggazdagabb 's legigazságosabb kútfeje a' Nyelvbövítésnek, a' Szósokasításnak, a' *Grammatica* Inpopulatióának (T4/127).

grammaticus (lat) (2)

...tessék tehát... megolvasni; és hozzá tenni ama' különben szörszál-hasogató Scaligernek fontos kis mondását: *Grammatico nihil infelicius!* (T4/196)

Grammaticus (T9/311).

grammatikus fn (1)

Itt Boden a' Commentáriumába elbeszéli, hogy a' *Grammatikusok* által 3 neme tétetik a Csóknak (36/183).

grandiflorus (lat) (1)

...a' nagyvirágú Jázmin, (*Jasminum Grandiflorum* L.) ez még illatosabb amannál (T9/630).

grapsa fn (1)

...olvassa meg a' Heltai, Tinódi... és egyebek velős Magyar Írásit; sőt holmi Bányász Csá-ká-

nyt, Sopronyi Veres Tikmonyat, X ut Tököt, és több efféle korpáú *Grapsákat* se hagyjon megtekintetlen' (T4/104).

gratias (sp) (1)

Innen ment ama nevezetes Promontoriumhoz, melynek neve is szent borzadással hatotta meg Lelkét: Neve Capo *Gratias* a Dios (43/123).

gravitás fn (1)

...óh, be örült az én lelkem akkor, óh be szerette magát, midőn látta, hogy az én nálam kissébbnek bizodalma van hozzám, 's az én *gravitásra* szedett szemöldököm nem üti le az övét, melly fel emelkedett az én szeretettel édesült tisztelésekre (44/117).

griffmadár fn (1)

...s több ilyen álmétkodásra méltó Jelenések szinte az Akastyányi hegyig, melly 50 Mértföldről, az egy erőss *Griffmadaron* kívül, mindent magához szippant (T7/148).

gróf fn (6)

Lásd életét és munkáit a' Bod Péter' Magyar Athénássában... és a' *Gróf Rádai*' tudósítását (T9*/457).

Gróf (43/200, T7/299), *Gr.* (54/19, 195, T7/301).

grófi mn (1)

...nem szintúgy igaz magyar é az, mint akár-mellyik *Grófi*, vagy Hertzegi Familia (T4/136).

groupe (fr) (1)

...az egész Tableau, kellemetes ugyan; de apró, tömött *Grouppekből* álló, 's annál fogva szélylyelszilálja az Attentiót (T6/67).

Guarini fn (7)

Guarini vitatja, hogy a' Tsókok közt legjobb a' száját tsókolni meg (36/180).

Guarini (36/277, T9/515, 553), *Guarini'* (T6/ 195), *Guarininak* (T9/550), *Guariniról* (T9*/ 562).

guba fn (1)

Most láthattad tehát a' Kótságoknak azt a' szaporá Nemét a' mint te mondod, egy rakásonn egy alföldi *guba*' helyénn megférhetve (3/17).

gugás mn (1)

Te a' Fekete Hegyekről, és a' sárga parlagokról túl üzéd a' *gugás* halált, túl ama' nagy vízen, melly osztán megszűnik a' miénk lenni (54/215).

gulotiníroztat Ik: <i>le~</i> .		gurba Ö: <i>girbe~</i> .	
gúnyolás fn	(2)	gusztus fn	(2)
A' Jámbusok régenten <i>gúnyolásra</i> , és gyalázásokra vóltak alkalmaztatva (T9*/289). <i>Gúnyolásának</i> (T1/317).		A' ti magánosan dalló Anákreontok kénszerít titeket a' természet' gyönyörűségire 's tulajdon jó <i>gusztusotokra</i> , hogy Flórának ezt a' kedvesét pártfogástok alá vegyétek (T9/645). <i>Gusztusát</i> (T6/122).	
Ik: <i>ki~</i> .		güzü l. gözü	
gúnyoló mn	(1)	gyrálás l. girálás	
...látta a' Halál őket, 's <i>gúnyoló</i> fogait rájok vigyorítá (54/132).			

Gy

- gy** fn
ty. kontyot — *gy.* rongyot (T3/442).
gy. (T3/448).
- gyakor** mn
A' Halál megbánta vakmerőségét, 's *gyakor* hí-
vásodra félt megjelenni (53/8).
gyakor (T6/379).
- gyakorlás** fn (7)
...és hogy innepi heverésünk se puhítsa el Tag-
jainkat, fogjunk a' Testnek édes *gyakorlásihoz*
(42/382). — és az Előbeszédjébe azt jelenti a'
Fordító, hogy ő e' Versezetet az Ánglus nyelv-
ben való *gyakorlás* kedvéért fordítgatta (T5/584).
— utáljuk meg az itt levő gyönyörűségeket és
szüntelen a Virtusok *gyakorlását* tegyük magunk-
nak fő célul (48/187).
gyakorlása (T11/39), *Gyakorlást* (42/541), *gya-
korlásnak* (T10/30), *gyakorlásába* (T1/329).
- Ik:** elő~.
- gyakorló** in (1)
A' munkát és virtust *gyakorló* ember mondhatja
el igazságosan... Az égnek legkissebb adomá-
nyán is örvendeni kívánok (52/80).
- gyakorlott** mn (2)
Azonba Melítoszt oda vezette az ösvény, melly
bár *gyakorlott* volt is, de szentsége nyilván ki-
tetszett (42/957).
gyakorlottabb (T7/17).
- gyakorol** i (2)
Az ő Munkája 8 sorú Strófákban íródott, a'
millyent az olaszok a' nagyobb Poémákban leg-
inkább *gyakorolnak* (T5/271).
gyakorlották (T3/95).*gyakoroltatik* i (2)
Vagynak olyanok a' mellyek a' két Magyar Ha-
(2) zának egy vagy több részében is esméretlenek,
de másutt igaz Magyarok' száján *gyakoroltat-
nak* (T4/133).
(2) *gyakoroltatnak* (T3/150).
gyakoroltatott fn (1)
Ha hát én a' homályba ment régi szókkal élni, a'
nyelv' természete' mentében újakat ágaztatni, a'
külömb vidékeken *gyakoroltattakat* mindenik
Hazának köz piatzára felvezetni... bátorkodtam:
senki meg ne ítéljen véle (T4/170).
(5) **gyakorta** hsz
Gyakorta sereg Tündérek gyűltek össze a' Ró-
zásba (36/9).
gyakorta (40/153, 169, 42/307, 319).
(14) **gyakran** hsz
...tudom, hogy *gyakran* megszerelmesedik, a' ki
szerelmesíteni kíván (5/53). — mennél *gyakrab-
ban* mondom azt, annál kevésbbé tudom óhajta-
ni (10/44).
gyakran (7/33, 20/12, 31/5, 33/55, 44/111, 51/
21, 30, T5/341), *gyakrann* (10/31), *Gyakran*
(33/100, 42/756, 43/570).
(1) **gyaláz** i
...hiszel te nékem: *gyalázod* (usilod) a' te balga-
tagságodat (5/76).
(1) **gyalázás** fn
A' Jámбусok régenten gúnyolásra, és *gyalázá-
sokra* vóltak alkalmaztatva (T9*/289).
(7) **gyalázat** fn
Nem láthatom által, miért lehetne a' Magyar
Nyelvnek *gyalázatjára* az, mind a' régi ditsős-
ségesen elhúnyt Világnak, mind a' mai felette
igen tsínos Európának, mértékét, hármóniáját és
ízlését egyedül ő, a' ki követheti? (T8/139) —

Ezért egy igen nagy Házon Melly nagy *gyaláz*-
zat esett! (43/554)
gyalázat (43/557, T9/308), *Gyalázat* (T1/243),
gyalázatom (45/17), *gyalázattal* (T1/298).

gyalázatos fn (1)
...hogyan álmodhattam én arról a' *gyalázatosról*
(42/1117).

gyalázó fn (1)
...az emberiség le fogja tépni a' vérbe mártott
borostyán koszorút ama déltzeg Poétáknak Fe-
jéről egy két század múlva, a' kik az ő *gyalázóit*
Herósokká, 's a' Világ latrait Fél-Istenekké tet-
ték vala (40/122).

gyaláztatás Ik: *meg~*.

gyaláztatni Ik: *meg~*.

gyalog hsz (1)
Éppen mikor ezeket írtuk akkor érkezett a' F.
Udvari Cancelliáról egy sárga sínoros Kurir
gyalog (43/656).

gyanakszik i (1)
...édes kétségeskedéssel *gyanakszunk* annak a'
Tselekedetnek igaz volta felől (T5/113).

gyanánt nu (7)
...csak némelly apró Darabokat közlök szíves
Olvasóimmal, a' mellyeknek nyomtatásával
bírhatok, 's a' mellyek példa *gyanánt* szolgál-
hatnak addigis (T4/9). Mi hidegebb a' gelesztá-
nak nedvességénél, melly vér *gyanánt* folydogál
az ő nyálkás testében a' föld alatt? (40/72)
gyanánt (42/854, 51/35, T1/72, 73, T3/123).

gyaníthat i (1)
...hanem a' mint vettem észre hallásból, *gyaní-
hatom* belőlle a' dolognak hogy létét (3/97).

gyanta fn (1)
Az ámbra egy gyúlható, hamuszínű, sikeres és
jóillatú *Gyanta* ' neme (T9/709).

gyanú fn (7)
Három dolgot találhatnak az Olvasók egész Ver-
szetemben olyat, a' miből a' valósággal meg-
történt históriára *gyanút* tsinálhatnának (T7/
106). A' *gyanú* és Zelotypia, és Söhajtások nem
zavarják meg Szereteteiket (34/110).
Gyanúk (35/14), *gyanúid* (34/47), *Gyanúi* (28/
23), *Gyanúit* (19/3), *Gyanúdért* (5/24).

gyanúper fn (1)
Éltem mindjárt a' *gyanú perrel*, 's gondoltam

magamba: ez is Kótsag Sintér (3/110).

gyanús mn (2)
Menj: már *gyanús* fog lenni a' te késedelmed
(5/13).

gyanúsok (T10/2).

gyanúság fn (1)
A' hitszegés felől való *gyanúság*, lidértz módra
megtsalja az ő érzését (51/13).

gyapjú Ö: *ezüst~*.

gyarló mn (7)
Ha istenek' gyermeke vagy, ne vesztegesd egy
gyarló állatra kegyelmedet (42/1032). Jól tud-
ván tehát az Isten hogy *gyarló* a' mi voltunk,
nem ostoroz mind szüntelen (48/156).
gyarló (T6/237, T9/431, 436), *gyarlóvá* (T4/
20); *gyarlóbb* (42/68).

gyarlóság fn (1)
...és szüntelen a' Virtusok gyakorlását tegyük
magunknak fő célul, sirassuk meg e nyomorult
Világon tett *gyarlóságainkat* (48/189).

gyász fn (3)
Heves Söhajtások, Lelkemnek részetskéi, a' kik
az én *gyászomnak* okát egyedül értitek (34/13).
Itt szokta az ő Kedvesének Halottinnepét tartani
az Istenasszony *gyászba* öltözött Nimfáival (42/
306).
gyász (42/629).

gyászhalom fn (1)
E' boldog Arkádiára... e' zöld pusztára, melly
néked lételt, 's a' mi Amaryllisunknak *gyászhal-
mot* adott, e' betses hamvakra... kérlek, éjnek
Barátja, esméretlen Lantos!... lármázd fel néma
keservimet hazabéli zengzetteddel (54/243).

gyászol i (1)
Maga a' Természet, mellyet úgy tudsz festeni,
gyászolt körülötted, és szánt tégedet (53/1).

gyászos mn (3)
...majd egy komor és vak éjszaka az ő fekete ho-
mályával, egy *gyászos* öltözettel von be (48/6).
Az ő szíve jutalmam volt nékem a' Mennyeiek-
től. Fogadjátok el hűvös éjjeli párák az én sohaj-
tásimat itt e' *gyászos* Kápolnánál (54/66).
gyászos (54/244).

gyászruhájú mn (1)
A' te zöld Leveleid között *gyász Ruhájú* Madár
ne pihentesse Repülését (24/24).

- gyáva** mn (6) lépésimet (44/63).
 ...eggyik *gyávanak*, másik ötöt Kegyetlennek nevezi (12/53).
gyáva (41/49, 48/79, T1/268), *gyávanak* (40/155, 52/42).
- gyékényhintó** fn (1)
 Ezt mondván *gyékény hintajában* ült, 's a' mormoló habok mindenütt lesimúltak előtte (42/168).
- gyémánt** fn (1)
 Jáspis sziklákon áll smaragd menyezete Az arany 's a' *gyémánt* tsak külső szemete (43/359).
- gyémántbuzgány** fn (1)
 Hát még a' szép Királyfi, a' *gyémánt buzgány*nyal, a' tatos lóval? (T7/146)
- gyenge** mn/fn (31+1)
I. mn ...'s neccárral kenegették *gyenge* száját a mennyei Harmatok (4/22). — télenn a' hideg ellen apolgatja *gyenge* Nyájukat (4/198). Azon puha, rezgő Sűgárokbann milyen *gyenge* Érzéseket olvastam én! (23/17) — és bezárta utolsó Szavait egy *gyenge* Sóhajtással (12/27). — a' Leányok Kedvelléseket nem vadászom, mert ők *gyengébbek* a' tavaszi Spárgatsiránál, és ingóbb teremtések a' nyárfa levélnél és a vígály Típpannál (4/170). A' *gyenge* Zefirnek szárnyai alatt látd ezt a' Rósát kinyílni (34/161). Te adtál lelket az én érzésimnek, hogy ember legyek, és erőt az én *gyenge* lantomnak, hogy énekeljek (40/111). Legalább a' *gyenge* magyar Anákreontismusban a' Czitére név szebben jön ki, mint Vé-nus (T9/774).
gyenge (22/17, 34/65, 117, 148, 186, 36/63, 128, 42/33, 180, 387, 405, 479, 507, 527, 878, 1151, 44/28, T5/432, T11/63), *gyengébb* (42/64, 50/21, T6/247), *gyengébbeké* (T3/167).
- II.** fn Hogy hát ezt is elkerüljem, a' *gyengébbekkel* is könyvemet negérttessem: közép útát választottam (T4/189).
- gyengéded** mn (1)
 ...és a' csupa Festésnek, mellyben olly *gyengéded*, olly magához vonzó a' Kolorit, melly édes Interestjét ad az a' rövid, de meglepő kis Apodosis! (T6/73)
- gyengélkedő** mn (1)
 ...énnekem az örökös barátság szent kézfogásával egyengették az igaz Érdem felé *gyengélkedő*
- gyengesség** fn (6)
 Valamint az alattomos emberektől életemben ritkán tudtam őrizkedni, a' melly talám *gyengesség* is (47/2). — egy vagyok a' Görög és Deák Metrumoknak legnagyobb kedvellőji, 's a' menyire *gyengességemtől* telik, imitatori közül (T6/16).
gyengessége (T1/324), *gyengességemet* (39/7), *gyengességeimet* (50/80), *Gyengességeit* (26/18).
- gyengít** Ik: meg~.
- gyengül** i (1)
 A' te Szépségedről beszéllek, 's még sem érzem hogy *gyengülök* (9/17).
- gyengült** mn (1)
Gyengült Ábrázattal, izzadt Kebellet parasztosann elterülve alszik a' már learatott Gabonánn a' magát únt Arató (8/15).
- gyep** fn (10)
 Gyönyörű pászit terjedt el a' Látás végéig, apró *gyepből* állott öszve sűrűenn 's olly élő zöld vala, hogy szinte feketének látszott (42/228). — egész Nemes familia is reá lőtt, 's ő halva szállott le a' nedves *gyepre*, melyet vérvél pirossított (3/74).
gyepet (33/51), *Gyepből* (42/357), *gyepen* (40/54, 44/34, T9/511), *gyepenn* (42/389), *gyepre* (3/184), *Gyepről* (42/370).
- Ö:** ebédlő~, majoránna~.
- gyeplő** fn (1)
 ...tágas mezőt nyitottam az én korom Képzelődesemnek, 's Szívemet szaggató Indulatimnak minden *Gyeplőjüket* megeresztettem (42/699).
- gyere** Ik: ki~.
- gyermek** fn (23)
 Nem láttad é mint kapkodnak én rajtam a' feje *Gyermekek*, Kellemetes Szűzek mint mutogatnak egymásnak engemet (4/160). Térj vissza hát el tévelyedett *gyermek*. Térj vissza a' Természetnek kebelébe (T1/115). *Gyermekek* vóltak ők mindnyájann, és egyenlők (42/759).
Gyermekek (36/12, 43/210), *Gyermekek'* (4/168), *gyermeke* (42/1032, 1071), *gyermekeim* (41/278), *gyermeki* (42/951), *Gyermekei* (42/837), *gyermeket* (54/10), *gyermekét* (T9/724), *Gyermekeidet* (T1/156), *gyermekeit* (33/41), *Gyermekeknek* (43/210), *gyermekeimnek* (T1/

129), *gyermekeinek* (33/17), *Gyermekeiknek* (4/177), *gyermekeikbe* (T1/339), *gyermekre* (48/49), *Gyermekeké* (36/19, 42/765).

gyermeki mn (8)

Ti bennetek állanak *gyermeki* tsetsebetség! az én Nemes Nemzetemnek fénylő Virtusai (3/174). — a' méltóságos Tragoedia (Szomorú Játék) a' maga nevét baktól vette, mellyet a' Görög Tudományoknak első *gyermeki* esztendeiben a' Versengőknek jutalmúl tettek vala fel (T5/451). *gyermeki* (12/24, 48/46, T3/120, T9/240, T11/87), *Gyermeki* (36/208).

gyermekkor fn (1)

Ki is *gyermek korától* fogva a' veszedelmek és (rangjához képest) a' Szegénység által edződ-vén... (T5/313).

gyermekség fn (6)

A' *gyermekség* után az emberkori idő hasonló s különböző színekkel áll elő (48/49). Hívására Ákilles felébredett: látta az ő Balgatagságát (*gyermekségét*), elpirult a' Szégyenlés miatt (12/35).

gyermekség (T3/479), *gyermekségeket* (T1/159), *gyermekségekbenn* (3/197), *gyermekségünkben* (T11/31).

gyertyánkoszorú fn (1)

...a' bajvívónak *gyertyánkoszorút*, a' pályafutónak olajágot... fogunk osztogatni (42/391).

gyilkol i (1)

Ebből a sántzából kell nekünk ötet előhuzni, hogy az emberiség színe előtt fel fedezhessük az ő gonosz tetteit és ostobaságát, hogy rólla a' csábító maskarát le szaggathassuk és a' világnak a' Nemzetek véreétől füstölgő dárdáját meg mutathassuk, kiket ő dühösen *gyilkol* (T1/370).

Ik: *meg~*.

gyilkolás fn (1)

Ezek szüntelen az Isten nevébe öldösik az állatokat rakásra, minennap vérrel, *gyilkolással* és üldözéssel mennek bé Templomjokba, 's az ol-tár számára fel mészároltának 'sírjával kövérednek (41/308).

gyilkolóbarlang fn (1)

Irigység, gyűlölség, áskálódás, üldözés, álnokság, tsalárdság, tolvajkodás, és végre öldöklés és vérontás — ezek tennék akkor *gyilkoló-bar-*

langgá e' világot (52/16).

gyilkos mn/fn (2+1)

I. mn Ekkor én észrevévén, hogy halálra szúratam, mint egy kétségbeesett, alig hogy az ő *gyilkos* Ajjakait össze nem mardostam (42/605).

gyilkos (43/549).

II. fn Irigyeld ha tetszik, a' *gyilkosnak*, az igazságtalan birónak, az el-nyomónak és Árulónak ál-mát, kiknek a' furiák vetik meg ágyaikat (T1/287).

gyimgyom mn (1)

Csak azt sem adnám sokért, ha egyszer végig mehetnék benne a' piatzon egy vasárnap, holmi *gyim-gyom* embernek a' kalapom sem emelitem (41/284).

gyógyít i (1)

Patarának Védistene a' hegyek füveit tenéked adta: nékem pedig a' lantot; hogy *gyógyíts*, és hogy daloljak (54/212).

Ik: *be~, meg~*.

gyógyító mn (1)

Mit ér nékem, Délusnak sárga Istene! mit ér nékem a' te *gyógyító* hatalmad, mellyet nékem adtál (54/121).

gyógyulás fn (1)

...s maga is Professeur a' szíven igen kemény sebet kapott, mindazáltal *gyógyulását* várjuk (43/14).

gyom **Ö:** *gyim~*.

gyomor fn (1)

...ez a' véna, vagy is, ez az ereje lelkünknek olyan kevésbé van hatalmunkba, mint *gyomrunknak* ételkívánása (T10/50).

gyomroz **Ik:** *meg~*.

gyors mn (2)

...ezer rózakotsik várják Ajjakának Szélinn minden Szózatjait, édes Sóhajtásait pedig ezer *leggyorsabb* Hajnalsúgárok (42/826).

leggyorsabb (36/73).

gyökér fn (5)

Itt ebben az én versemben az a' kellemetes piros kis gömbölyű virág értetődik, mellyet kerteinkben állandó *gyökerekről* szaporítunk, és Százszorszépnek nevezünk (T9/696). — lásd ebből is melly haszontalan és tsalárd a' Szeretők' Reményje, 's a' Szerelem' első *Gyökere* melly édes, Gyümöltse melly keserű (42/346).

gyökerei (42/941), *gyökereik* (40/138), *Gyökereiből* (6/45).

gyökérszó fn (2)

Molnár Albert sok *gyökérszókat* megtartott számkunra, a' mellyeknek vesztesége pedig mindenkor a' leggazdagabb forrásait dugja bé a' nyelvbővítésnek (T9/450), *gyökér szóra* (T5/482).

gyömölcs l. gyümölcs

gyöngy fn/mn (5+1)

I. fn Hogy fogainak külső fényét 's simaságát meg add, fess *gyöngyöket* rósa között (34/181). *gyöngyök* (T7/144), *gyöngyöket* (T10/82), *Gyöngyökkel* (36/111, 42/846).

II. mn Ejnye no az ilyen amollyannak be' *gyöngy* esze van! (T7/132)

gyöngyalak fn (1)

alak = orcza, hinc alakos = álorczás, alakoskodni, *gyöngy alak!* (T6/107)

Gyöngyösi fn (1)

...tégye kézi könyveivé *Gyöngyösyéket*, Faludit... 's a' t. (T4/105).

gyöngyvirág fn (1)

...hadd intsek meg síromnak hantjairól a' bókoló *gyöngyvirágok*, 's az integető boglárkák (40/135).

gyönyörködés fn (21)

...esmérd meg, milyen a' szép Élet, és a' kedveltöltő *gyönyörködés* (4/71). És mitsoda *gyönyörködést* találsz abba, hogy szüntelen a' szélveszes Habok közt hánykolóddol (6/18). De hát, ez a' *gyönyörködés* feslettségben áll é? (52/54) — Nints azokban semmi fajtalanóság, részegítő és lázzadó indulat, vastag baromi *gyönyörködés* (T9/70).

gyönyörködés (52/6, 54/8, T5/625), *Gyönyörködés* (5/64, 23/31), *Gyönyörködésed* (6/53), *gyönyörködése* (53/38), *Gyönyörködésnek* (6/6), *Gyönyörködése* (28/23), *gyönyörködést* (37/24, 51/5), *gyönyörködéseket* (33/47), *gyönyörködésnek* (T1/273), *Gyönyörködésnek* (21/7), *gyönyörködésre* (33/89), *gyönyörködéstől* (42/927), *gyönyörködéssel* (44/36).

gyönyörködik i (2)

A' tarisznyájokra varrattak mint a' bolondot, pedig én soha áfféle gyermekségekben éppen

nem *gyönyörködtem* (3/197).

gyönyörködöm (T8/143).

gyönyörködő in (2)

Magában a' Vitézi Epopoeában már sok próbát tett hadi dolgokban *gyönyörködő* Nemzetünk (T7/298).

gyönyörködő (T2/8).

gyönyörködtet i (3)

...a' bor én velem az ő Megvettetését elfelejteti és tsupánn tsak kellemetességével *gyönyörködtet* (34/63).

gyönyörködtetik (T3/151), *gyönyörködtették* (42/232).

gyönyörködtetés fn (2)

Sóhajtás és bádgyadozás nélkül ők a' távollételebe múlatnak, az Emlékezésnek és Reménységnek *gyönyörködtetése* által (34/103).

gyönyörködtetést (52/74).

gyönyörködtethet i (1)

Ha te magadat övelek öszve hasonlítod, mint *gyönyörködtethet* tégedet az a' nyugalom, mellyet te szivedben találsz (T1/304).

gyönyörködtető mn (2)

Hol édesek szoktak lenni az alvások, 'S Tsak *gyönyörködtetők* az álmodozások (43/381).

gyönyörködtető (T7/375).

gyönyörködve in (2)

Szüntelen való Szimfónia, olly édes Szimfónia, melly a' Lelket *gyönyörködve* hordozta (42/261). *gyönyörködve* (44/137).

gyönyörködvén in (2)

...mind azt kedves hangnak tartották az emberek, és ezeknek hármóniájában *gyönyörködvén*, előbb saját szózatjokkal, az után érzéketlen szerzők által is próbálták azt követni (T3/72).

gyönyörködvén (33/130).

gyönyörű mn/fn (36+1)

I. mn ...'s azonnal egy vadász tarisznyát talált a' harasztton, rá vólt kötve egy pár Kótság – egy pár *gyönyörű* Kótság (3/159). Beh *gyönyörű* élet ez! (41/32). A' Fordításban leginkább ez a' tzel állott előttem, hogy ennek a' *gyönyörű* Poétának egy szavát, vagy annyival inkább egy képetskéjét is el ne hagyjam (T4/18). *Gyönyörű* illatok lepik el a' tájékat (50/63). — már úgy bezzeg jöttek volna ám drágalátos Scénák, 's a' drága-

látos Scenákbán *gyönyörűnél* is *gyönyörűbb* Peripetiák (T7/ 138).

gyönyörű (6/13, 26/25, 36/268, 37/47, 41/336, 42/42, 58, 63, 222, 416, 423, 565, 612, 685, 774, 1083, T6/62, T9*/561), *gyönyörű* (48/12, T3/218), *Gyönyörű* (42/227, 43/509, T3/407, T9/541), *gyönyörűen* (T3/458, T9*/573), *Gyönyörűen* (T4/39), *gyönyörűen* (T3/239); *leggyönyörűbb* (T9/642), *leggyönyörűbb* (T3/25).

II. fn Az Anákreon' világában tsak a' jelenvaló szépet, jót, *gyönyörűt* keresi az emberi Lélek (T9/74).

gyönyörűség fn (73)

Te, ha Tevéled megyek, Te, ha téged valaha elhagylak, öröngettetsz engemet a' Kín vagy *Gyönyörűség* miatt (10/13). — egyedül tsak a *Gyönyörűség* festheti kellemetességeidet (34/166). Micsoda kővér fű van itten, milyen *gyönyörűség*, vagy békével harapni, vagy csendesen aludni rajta (41/71). Az Ártatlanság és *Gyönyörűség* felmenvén a' több Istennel az Égbe, utoljára megtsókolták egymást (42/762).

gyönyörűség (42/618), *gyönyörűség'* (52/29), *gyönyörűség* (48/160), *Gyönyörűség* (21/3, 34/159, 163, 36/16, 28, 42/489, 781, 891), *Gyönyörűség'* (34/97, 36/103, 251, 42/190, 838, 43/520), *gyönyörűségek* (34/26, T9/78, T11/96), *gyönyörűségek* (48/52, 89, 102, 122), *Gyönyörűségek* (43/398, T1/134), *gyönyörűségem* (T6/51), *Gyönyörűséged* (42/718), *Gyönyörűséged* (42/246), *gyönyörűséget* (34/127, 37/56, T9/110, 657), *Gyönyörűséget* (9/14, 34/132, 151, 42/92), *gyönyörűséget* (52/42), *gyönyörűséget* (48/60, 105, 108, 186), *Gyönyörűségim* (42/469), *gyönyörűségidet* (T1/132), *gyönyörűségnek* (T6/171), *Gyönyörűségnek* (42/65, 579, 725, 779, 43/113), *gyönyörűségeknek* (52/25), *gyönyörűségeknek* (48/26), *gyönyörűségimnek* (4/69), *gyönyörűségre* (52/52), *gyönyörűségnél* (52/36), *gyönyörűségek* (52/4, 40, 56), *gyönyörűségek* (48/27, 48), *gyönyörűségire* (T9/645), *gyönyörűséggé* (43/514), *gyönyörűséggel* (42/70), *gyönyörűséggel* (48/15, 174), *Gyönyörűséggel* (34/24), *gyönyörűségekkel* (43/87, 171), *gyönyörűségével* (34/112).

gyönyörűséges mn (2)

Egy tiszta Homloknak alabástromába húzz két

gyönyörűséges ében szívárványokat (34/176). *gyönyörűségesebb* (39/17).

Györgyi Ö: Szent~.

győri mn (1)

T.T. Pater Révai Miklós *Győri* Professor Úr (43/257).

gyötör i (2)

Törüljétek ki azért az emberi nemzet laisrtomából mind azokat a' nyomoruságokat, melyek az emberek lelkét terhelik és *gyötrik* (48/100).

gyötrene (8/59).

gyötrelm fn (17)

...világos virradtig aggságot hereg fel megnehezdedett szívéről, a' *gyötrelm* egy oldalról másra hentsergeti (51/37).

gyötrelmek(22/29), *gyötrelmet* (34/33), *Gyötrelmet* (9/14), *Gyötrelmem* (23/35), *Gyötrelme* (42/151), *Gyötrelmeim* (42/140), *Gyötrelmeimet* (6/5, 21/14), *Gyötrelmimet* (24/20), *Gyötrelmeit* (8/54, 42/76), *gyötrelmenek* (5/63), *Gyötrelmimnek* (23/2), *Gyötrelmemből* (19/1), *Gyötrelmimről* (22/37), *gyötrelmeiről* (51/0).

gyötrő in (1)

...vagy kivetkezik emberi voltokat, vagy ezek helyett a' Bujaság' és Szorgalom' szívet *gyötrő* Leányit ölelgetik (42/985).

győz i (1)

...ha szólni tudott volna az ebben a' pertzben szerentsétlen, mostis *győzött volna* (12/ 43).

Győztem (42/478), *győztél* (42/478); *győzi* (40/159).

Ik: meg~.

győzedelem fn (2)

Soha már a' *győzedelem* közepénn így meggyőztetetni! (42/619).

győzedelmének (42/546).

győzedelmes mn/fn (1+2)

I. mn a' Futóból egyg árnyékos Ligetbe tértem ahol izzadó Ortzámat *győzedelmes* Olajágommal legyezgettem vala (42/403).

II. fn a' ki azt felveri (provocat) meggyőzetett, a' ki fut tőle, az *Győzedelmes* (12/66).

Győzedelmesnek (42/614).

győzés Ik: meg~.

győzetik Ik: meg~.

győztetetni Ik: meg~.

- győző** fn (1)
...edgy meg nem különböztetett Triumfus egyenlőképpen juvalja a' *győzőt*, és a' győzöttet (22/28).
Ik: *meg~*.
- győzött** fn (1)
...edgy meg nem különböztetett Triumfus egyenlőképpen juvalja a' *győzött* és a' *győzöttet* (22/28).
- győzve** in (1)
...jőjj vissza mint enyim, ha tudsz; de jőjj vissza *győzve* (22/36).
- gyújt** i (1)
Kívül a' lugason fáklýákat *gyújt* Hymen, Triumfál a' nóstény mellé kerölt himmen (43/408).
- gyújtogat** i (1)
's mások nevető ábrázatban, *gyújtogaták* félig megégett tetemeikkel pipájokat (44/189).
- gyújtogató** mn (1)
...kik a' puszítító, öldöklő és *gyújtogató* Hérósok' latorságait trombitálják a' jövendő Arany Kor előtt vétkessé tennék magokat (42/36).
- gyújtvány** mn (1)
Ijedtében felrezen, és ébrenn folytatja álmodozását, rázattatván a' szűfájástól és sullyos bútól, 's a' *gyújtvány* Hideg miatt vonaglódván (51/52).
- gyúlasztó** mn (1)
...ájulásba esett volna a' *gyúlasztó* hőség (39/13).
- gyullad** **Ik:** *meg~*.
- gyújt** i (2)
...meg emészti a' legjobb mézet, mellyet a' gondos Méh nagy munkával *gyújt* (41/318).
gyújtitek (41/128).
Ik: *össze~*.
- gyújtemény** fn (1)
...mind én előttem élősködtek, sőt egyéb rab állatjaikat is az én fáradságomból 's *gyújteményemből* tartogatták (41/46).
- gyújtöget** i (3)
...mit ér osztánn az a' te Epekedő Munkásságod, az a' terhesenn *gyújtögetett* Vagyonkád (4/181).
gyújtögettek (41/321), *gyújtögetett vala* (42/644).
- gyújtött** in (2)
...lebukdosik a' Cataraktákon, hogy hét torkolatjain minél hamarébb ontsa ki régen *gyújtött* adóját az Egyiptomi Tengernek (40/49).
gyújtött (41/39).
- gyülekezet** fn (1)
Menj; vidd el már a' vígadó *gyülekezetnek* a' nagyobb ornamentumot (5/68).
- gyülekezik** i (1)
Vivant, a' kik ő hozzájok ide *gyülekeztenek* (43/531).
- gyülekezve** **Ik:** *egybe~*.
- gyűlés** fn (2)
Jelen fognak lenni e' pompás, és ritka *Gyűlésen* mind azok, valakiket ez közelebről illet (43/205).
gyűlésünkben (3/62).
- gyúlik** **Ik:** *eggyüvé~, öszve~*.
- gyűlöl** i (2)
Eggyik a' másiktól fél; *gyűlölök* egymást Halálból; és együtt vagynak (28/28).
gyűlöljete (44/205).
- gyűlölő** fn (1)
Te igazságtalanságnak *gyűlölője* és igazságnak tántoríthatatlan fejedelme (48/198).
- gyűlölség** fn (3)
Irigység, *gyűlölség*, áskálódás, üldözés, álnokság, tsalárdság, tolvajkodás, és végre öldöklés és vérontás (52/14).
gyűlölségemet (38/37), *gyűlölségem* (50/69).
- gyűlölt** mn (1)
...a' Módi, 's ezer meg ezer nyomorúságok, melyek *gyűlöltté* fogják tenni a Szerelem édes Nevét (42/861).
- Ik:** *meg~*.
- gyűlölvén** in (1)
...hogya a' földet tsupán olyan gyönyörűség' fíjai laknák, a' kik minden szoros munkát *gyűlölvén*, a' kényes életet pedig mód nélkül szeretvén... (52/30).
- gyűlvén** **Ik:** *össze~*.
- gyümölcs** – **gyömölcs** fn (7+1)
Ah, vajha a' te Szerelmednek *Gyümöltse* vólna, nem a te Félelmednek! (18/30). Honnan esik az, hogy minden fák között mellyek ősszel *gyümöltstöt* hoznak, tsak te nem virágzol tavasszal? (31/3)
Gyümöltse (42/346), *gyömöltset* (37/11), *Gyümöltset* (11/7), *gyümöltseit* (44/184), *gyümöltseit* (54/101), *gyümöltsökkel* (43/480).
- gyümölcsözik** i (1)
...ezer fűvek terítik be a' kopár mezőt, 's ezer fák *gyümöltöznek* (40/97).

H

- h** fn (5) De, ha már a' *H* betűnek ellehellését kiállhatjuk is: eltúrjuk é a' muta cum liquidának ancepsse való tételét? (T6/3) (*h*) (43/99, 622, 636, 701).
- ha** hsz/ksz (4+370) **I.** hsz Menj, de elébb mint elmennél: mondd nékem, *ha* engem szeretsz é? (5/80) — és mondjad, a' hiv Iréné, ki tudja, *ha* él é még? (22/38) — 's ítéletet is tehetnek róla, *ha* nem abaposztót eresztettem é a' Berlińi bársonyba? (T4/25) — és nem tudja *ha* ez a' más világi élet megegyezőleg fog é ki ütni, az ő hajdani ideájival (42/1011).
- II.** ksz Ezerszer, én Kintsem, *ha* tenéked monddtam: én te érted meghalok (5/83). *Ha* a' Bálványt, a' kit imádok, nem hagyom contentummal, nékem győtrelemnek látszik maga a' Gyönyörködés (5/62). *Ha* akarni fogod híven szeretni őtet, Nyúgodalmad nem fog lenni: *ha* gondolkozni fogsz elhagyni őtet, magadat érezni fogod meghalni (17/34–5). Mit kérsz? mit óhajtasz? magyarázd ki magadat, *ha* engem szeretsz? én édes Kintsem, én egyedül való Gondolatom (5/59). Vedd jó neven tehát, Kegyes olvasó! ezt az első Csomóját az én Munkáimnak: *ha* az Isten éltet, 's egészségemet megtartja, a' többivel is kedveskedni szándékozom (T4/204). Melitesz ő, *ha* jól jut eszembe, Arkádiának Lantosa (54/141). De, midőn a' setét ködön keresztül olvasom csüggedésedet; megbotsáss, *ha* féltetek (54/191). Csak számár a' számár, *ha* Királyi palotába lakik-is (41/366). — ah, kérlek hát, beszélld el nékem az ő Nevezetesebb Országát, a' Tündéreket és a' Tsókokat, beszélld el, *ha* ugyan a' halandó Fülek büntetlen hallhatják az ő legszentebb Titkait (42/743).
- Ö:** *alig~*, *hanem~*, *hát~*, *hogy~*, *minden~*, *mint~*, *vala~*.
- haa** isz (2) De *haa!* amarra a' sik felé hallám szavát — *haa!* Ő most is bög (41/354–5).
- hab** fn (42) ...nyájás szellők lengedeztették ki feszült Vitorláját, 's a' le simúlt *habok* tér útat engedtek szeretet[t] hajójának (43/127). A' kietlen Elefántot merevül megtöltöd indulattal, felforralod annak özön vérért, 's azonnal ereinek temérdek ágábann megtódúlva hömpölyögnek felfortyant *habjai* (40/46). A' teméntelen madársereg, melly a' mi pázsitjainkat elhagyta volt, most örömmel siet hozzánk a' tengeren keresztül, és szintúgy truppa lovagol a' levegőnek láthatatlan *habjain* (50/47).
- hab* (42/114, 46/1), *Hab'* (7/23), *habok* (42/1046, T9/709), *Habok* (6/19, 14/35, 21/8, 34/27, 35/12, 42/162, 164, 165, 168, 189), *habja* (50/24), *Habokat* (6/18, 20/27), *Habjaidat* (20/1), *Haboknak* (12/16, 34/27, 42/164), *habokba* (54/253), *Habokba* (42/110, 157), *Habokbann* (8/32), *Habjaibann* (42/244), *habokból* (33/105, 42/269), *Habonn* (21/11), *Habokonn* (21/23), *habjainn* (36/46), *Habjainn* (42/799), *habokra* (35/6), *habtól* (T3/437), *Habbal* (20/21), *habokkal* (42/941, 43/374, 44/129).
- habarék** fn (1) Még az a' Mú'sák' barátja is, a' ki elméjének gazdag forrásával ditsekedhetik, *ha* hirtelen munkára szorítódik, ritkán folyhat sár és *habarék* nélkül (T10/41).

- háborít** **Ik:** *meg~.*
- háborítás** **Ik:** *meg~.*
- háborító** **Ik:** *meg~.*
- háborodás** **fn** (1)
Igazságtalanok óh, Fejedelemasszony, (mondotta néki) azok a' te *Háborodásid* (12/45).
- háborodik** **Ik:** *meg~.*
- háborodott** **mn** (2)
Nemis szollot rá semmitis, minden Felelete egy Hallgatás vólt, egy *háborodott* Hallgatás (42/688). *Háborodott* már nem vagyok, mikor közel jössz hozzám (9/18).
- Ik:** *fel~.*
- háborodva** **in** (1)
...ő véle külön beszélve talállak téged, az én érkezésemre te karmazsinná leszel, ő halavánnyá lesz: *háborodva* mind ketten kóldúljátok a' Szókat (19/16).
- háborodván** **Ik:** *meg~, össze~.*
- háború** **fn** (6)
Hát még Trója miként jára Hajdan a' Görögöktől, Hét esztendő *háborúba* Szenvedvén kívül belől (43/579). Hadi törvény Carnevátra, mellynek végre hajtása a' tselédek közt támadt külső *háború* miatt, félbe szakad (T5/672). *háború* (T5/437), *Háború* (T5/419), *háborúba* (T5/505), *Háborúba* (3/19).
- háborúság** **fn** (1)
Új *háborúság*: de az ütközetet más nap reggelre hagyják, hogy a' segítség előérkezessen (T5/676).
- háborúságszerzés** **fn** (1)
Éris, a' visszavonás Istenasszonya kap az alkalmatosságon; 's Dorottyát választja ki a' *háborúság*' szerzésre (T5/654).
- haboztat** **i** (1)
Óltárann ég ezer szívnek áldozattya Melly a' sohajtások füstét *haboztattya* (43/421).
- habozva** **in** (1)
Így áll az a' szegény kapás... saját ásójára támaszkodva, reszketve *habozva*, a' talált kintsek felett (42/986).
- habzó** **in** (2)
Illy' déltzég paripák termettek volt régen A' kövér Rétekkal *habzó* Rátz térségen (T3/414). Ak-
- kor *habzó* indulattal és tisztelő hálával... Álljatok meg megnyugtató óltáránál Hymennek (43/524).
- hacukás** **mn** (1)
Hát látok egy vékony nadrágos, fehér *hatzukás*, tarka kabátos suhantzot, háromszegű kalap a' fejébe (3/114).
- hacsak** **ksz** (7)
Rozáliám! engem a' te Tüzed meg emészt, *hacsak* meg nem szánsz engemet (42/683). *ha tsak* (45/33, T3/393, T6/303, T8/133, 135, T10/14).
- had** **fn** (5)
Martalék a' régi Magyaroknál tett *hadban* elfogott rabot, mancipium, örökös szolgát, vagy sclávot (T9/481). Ha annyira kedvellője vagy már a' *hadnak*, vannak tulajdon tsatái a' Szeretnek: minden szerető katona (22/20). *hadat* (T5/663, T7/334), *haddal* (T5/290).
- hadakozás** **fn** (1)
Lovasokat, szaglálókat, zsványokat tart a' mérszárlásra, ezt ő *hadakozásnak* hívja (41/219).
- hadakozó** **fn** (1)
Hatalmas Szeretet!... Te rázod meg ennek a' nagy Alkotmánynak tsontjait, melly a' *hadakozók*, és a' rá épített tornyok alatt is nem tántorog (40/51).
- hadd** **hsz** (13)
Hadd nyugodjon a' Grátzia a' Henyélésnek Kariain. *Hadd* jöjjön le Flora a' Rozsánn, a' melly egyedül ő érte nyílik ki, a' Gyönyörűséggel, Zefírt megkoronázni (34/22–3). *hadd* (3/144, 34/129, 40/134, 42/145, T6/166, 432, T7/272, T8/40, T11/4, 5), *Hadd* (8/53).
- hadházi** **l. hatházi**
- hadi** **mn** (4)
Magában a' Vitézi Epopoeában már sok próbát tett *hadi* dolgokban gyönyörködő Nemzetünk (T7/297). *hadi* (41/2, T6/306), *Hadi* (T5/670).
- haditiszt** **fn** (1)
...itt nem a' Magyar *Hadi Tiszt*, hanem a' Szamár- vagy-is kapuzinus beszél (41/8).
- hadnagy** **fn** (1)
vadja — *hadnaggya* (T3/448).
Ö: *fő~.*

- hág** **Ik:** *fel~*.
- Hagedorn** **fn** (1)
...és a' mi az ízézésben olyan forma, mint a' muzsikában a' szokatlan és discordánt hangokból öszvefogott hármónia; vagy a' festésben a' clair-obscur, chiaroscuro, németül *Hagedorn* és Sulzer után *Helldunkel* (T9/786).
- hágni** **in** (1)
Akkor ékességeimmel kevély lévén, régulára szedett repkedésekkel, enyelgő farbillegetésekkel felszállok a' levegőbe, sajnálván a' földreis *hágni* (4/88).
- hagy** **i** (19)
Csudálatos Isteni munka! a vagy zugolodhatik e te ellened valaki holott te nem *hagysz* a nyomoruságban soká fetrengeni senkit (48/149). — az áldott Tavasz elmulik, a' füvek meghalnak, és a' Virágok tsak durva Kórót *hagynak* magok után (4/4). Míg ő ez után a' fonal után megy ad- dig el nem tévedhet, de mihelyt ezt ki *hadja* kezéből tsikarni, azonnal hajdani tévelygésébe vissza esik (T1/13). Új háborúság: de az ütközetet más nap reggelre *hagyják* (T5/677). *hagyott* (54/270); *hagyom* (5/62, 71), *hagyja* (9/41), *hadják* (41/322), *hagylak* (49/59), *hagyta* (38/20). — *hagyná* (47/9). — *hagyj* (34/168, T10/19), *hagyjon* (T4/105), *hagyjunk* (T9/82); *hagyd* (22/18, 41/163), *Hagyd* (34/183). **Ik:** *el~, félbe~, fel~, helyben~, jóvá~, meg~, oda~*.
- hagyás** **Ö:** *helyben~*.
- hagyatik** **i** (2)
...mind ezektől a' Kellem' édes Fiai eltávoztak, 's a' Fő és a' Szív kietlen Pusztává *hagyatott* (42/845). *hagyatott* (36/109).
- hagyatott** **in** (1)
...így emeli fel fejét a' magának *hagyatott* szegény Magyar Nyelv (T4/165).
- hagyhatóság** **Ö:** *helyben~*.
- hagymáz** **fn** (1)
Bár soha el se-is hagytam vólna régi boldog állapotomat, bár soha a' Szabadságnak bolond *hagymázza* meg ne részegítette vólna a' fejemet (41/487).
- hagyni** **in** (1)
Vallás lesz é Dajkánkknak minden tőle kedvellett hibát úgy *hagyni*, a' mint maga tette? (T6/24)
Ik: *el~*.
- hagyomány** **fn** (2)
Most menj el, Melítész, kövesd az én Tanátso-mat, 's az Isteni *Hagyományt*, hogy boldogabb légy minden Halandóknál (42/915). De minek fejtegetem én számár előt[t] a' régi idők történe-teit, 's ez oktató *hagyományokat* (41/410).
- hagyománycsókolás** **fn** (1)
Csókok' Nemei... Szerelmesek' Zálog 's *Hagyomány Tsókolási* (36/206).
- hagyott** **in** (1)
...esküszöm a' Legfőbb Jóságra, arra a' más példát *hagyott* emberszerető Idvezítőre... hogy én olly szörnyűt nem érdemeltem! (45/64)
- hagyván** **in** (1)
Ezt mondván a' Kellemetes Bézer bíborszárnya-inn elrepült mennyei fényt *hagyván* maga után a' setét Gallyak között (42/202). *hagyván* (42/1161). **Ik:** *jóvá~, meg~*.
- hah** **isz** (1)
Hah! ... ah, ő az (35/11).
- hahó** **msz** (2)
Tán azt gondoltátok bizony, hogy az Úri asztalnál kedves Vendégek vagytok főve vagy sülve? *Hahó* Ordas a' Kutyából nem lessz szalonna! (3/44) — a' tündér Királykisasszony, a' kinek minden pillantatjára Órientalisi gyöngyök peregnék — *hahó*, ez már nem lári fári! (T7/145)
- haj¹** **fn** (14)
De mitsoda Szépségre vágysz, a' mellyet szeresen benned Galatéa?... Az öszvetsapzott *Haj*, a' borzas szakáll (6/30). A' szerelmes Pásztorleány már kinyíltabb Ábrázattal fut a' szokott Forrásra, hogy *Hajait* rendbe szedje (7/20). *Hajamat* (24/16), *hajamat* (42/ 525), *haját* (34/182), *Haját* (26/24, 42/95), *Hajait* (13/26, 42/624), *Hajának* (36/78, 42/831), *hajadon* (43/499), *hajjadonn* (43/485), *Hajairól* (42/163).
- haj²** **Ö:** *gohér~*.
- haj³** **isz** (1)
Hát mikor a' híres Dafnét Megszerette Minerva,

A' Bodzába bútt, de onnét *Hajde*, salva venia (43/564).

hajadon mn/fn (1+2)

I. mn A' *hajadon* Tavasz ki száll az ő violás hintójából, szerelmes Szellőtskéek enyelegnek piros orcáján 's kékellő szép szeme körül (40/34).

II. fn Menyaszszonnyá lettél, ki vóltál *Hajadon*, Pántlika helyett már konty van a' hajjadon (43/484).

Hajadon (43/498).

hajcsókolás fn (1)

Csókók' nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... Szerelmesek' *Haj'*, Melly', Tssets' *Tsókolási* (36/204).

hajdan hsz (9)

Ti nállatok nélkül nem lehet e tehát Sással fedett kunyhóinkból a' köz jóra kilépni, mint *hajdann* a' mi megditsőült eleink, kiknek szemre hányó porainn mi elfajúlt unokák piross sarkú sárga tsizmákkal tapodunk? (3/172)

hajdan (3/133, 36/195, 51/19, T3/24, T4/38, T5/237, T9/431), *Hajdan* (43/578).

hajdanában hsz (1)

Mennyetek már *hajdanába* Kedves nyájam mennyetek Többé e' fák árnyékába Nem Dallok már veletek (49/40).

hajdani mn (12)

Ah tudom az a' kedves látás zavarta fel *hajdani* Tsendességedet: tudom, azonn zokogsz, hogy Szerelmes vagy (42/460). Ezekkel jön le az Álom, az az édes Álom, melly a' megrontsólt Halandót a' *hajdani* Arany időre által teszi (36/123).

hajdani (9/6, 41/103, 236, 405, 42/385, 419, 470, 1012, T1/14, T5/249).

hajdú fn (1)

...s egy Gergő *Hajdú'* szájába illő szókat talál ebben az Episodiumban (T7/345).

hajfürt fn (7)

...szikrázó Szemekkel vonúltam bal füléhez 's Ajjakam Hegyével érdekelvén azokat a' végső Rozákat, mellyek *Hajfürtjeinél* fejedre kezdetek (42/681). Az elragadtatott *Hajfürt*, írta Pope, fordította Cs. V. M. (T5/564).

hajfürtjét (T5/569, 571), *Hajfürtjeiket* (36/50, 42/802), *hajfürtjével* (T5/721).

hajhalott fn (2)

Hány festett Ortza van a' mellyenn 30 esztendő

Rozák látszanak! hány *Hajhalottak* lidértzkednek sok koporsó fejenn! (42/842)

hajhalottak (36/106).

hajít i (1)

Elég erre egy szó, nem kell arany alma Nyilait pillantás szárnyain *hajitja* (43/424).

hajladozik i (1)

Melly édesen mormol a' vízomlás, és mormolni meg nem szünik! Mint remeg végig az ő habja a' völgyön a' virágok között, mellyek az ő színe felé *hajladoznak!* (50/25)

hajlandó mn (4)

De a' tudatlan ember, ki másokat magán kívül nem esmér, *hajlandó* a' maga Dítséretére, mint szintén a' mások megvetésére (4/158). De az emberek, kik a' sok bal itéletek s részre hajlás által *hajlandókká* tétettek a' másoknak való ártásra, utálják azokat-is, a' kik vélek a' leg nagyobb jót akarják közleni (T1/25).

hajlandó (T4/53), *hajlandónak* (33/12).

hajlandóság fn (4)

...s magára a' Poézisra való *hajlandóságomnak* jókori vezérlését Tiszt. T. Kováts Jó'sef Kőrösi Prédikátor Úrnak mint közönséges Tanítómnak, és nagy-nevezetű Tudós Budai Ésaías Eloquent. Professor Úrnak, mint magános Oktatómnak, köszönhetem (T9/243).

hajlandóság (52/4), *hajlandóságok* (52/6), *hajlandóságomnak* (49/26).

hajlani Ik: le~.

hajlás fn (1)

Az apró Tündérek nagy számmal indultak a' sikamló Hegynek, némelylek már a' Bértzetskének Bimbójára szinte fel hágtak, mások a' *hajlás'* közepénn ízzadtak (36/92).

Ö: részre~.

hajlék fn (1)

Ugyan is most a' nap mosolyog és fényesen emeli ragyogo sugárait fejünk fölött; és pompásan jön ki a' menysei *hajlék*okból (48/5).

hajlékony mn (1)

Tsak néha rezzentette azt meg a' vad kacsák bukkanása... vagy az estveli szellők tiztázja, melytől sziszergettek a' *hajlékon* nád szálak és iboják (3/104).

- hajlik i** (2) ...ez már engedelmesebb szó, cseng is, *hajlik* is de más madarat jelent (T6/161). De óh szomorú idők! kevesen éreztük ezen te kellemetességidet: a' te háládatlan magyarid egy holt szépséghez *hajlottanak* (T11/100).
- Ik:** *le~*.
- hajló in** (1) A' Domb' tetejére ért, 's onnan le felé indult a' tulsó oldalon menetelesebbenn *Hajló* Völgynek (42/216).
- hajlott mn** (1) Lelkem! a' *hajlott* időnek tulajdona a' botorkázás, és bajos dolog a' tárgyakat tisztán és a' magok' formájában látni pápaszemen (T7/238).
- hajnal fn** (25) Ki-jövök minden reggel még a' *hajnal* Hasadtakor (3/148). Tiszta öröm lebegett nyúgovó homloka felett, mint az az első *hajnal*, melly a' Napot legelőször fel vezette az új égre, a' mellyen még semmi felhő nem borongott (42/949). A' tavasznak bőven tékozlott adományi, mellyek körülötünk folynak és gőzölögnek, tzudarak a' Szerelmem' betegjére nézve; ő néki a' *hajnal* félholtan lángol, a' Nap homályosnak tetszik ő néki (51/4). Jó volt Ő — a' ki itt fekszik — jóvolt Amarrillis mint a' borongótnan Ég, 's nyájas mint az innepi *Hajnal* (54/61). A' gyenge Zefirnek szárnyai alatt látd ezt a' Rósát kinyílni. Látd piroságát a' *Hajnal'* tsókjai által szépítetttni Ifju Egle (34/162).
- hajnal* (3/187, 48/147, T5/678), *Hajnal* (20/8, 36/44, 51, T6/151), *Hajnal'* (42/63, 797, 803), *hajnalom* (54/172), *Hajnala* (42/408, 44/221), *Hajnalt* (42/238), *hajnalnak* (T11/88), *Hajnalnak* (8/5), *Hajjalonn* (42/252), *Hajnalokonn* (3/32), *hajnalára* (43/509), *Hajnalig* (T5/667).
- Ö:** *Est~*.
- Hajnal fn** (1) A' Hajnalsillagról. Nevei: *Hajnal*, Nap' követje, Foszforus, Hesperus... (36/245).
- Hajnalsillag fn** (12) A' *Hajnalsillagról*. Nevei: *Hajnal*, Nap' követje, Foszforus, Hesperus, Lutzifer, Est, Esttsillag, Estvély, Szép Tsillag, Kis Hóld, Hóldatska, Fényes Tsillag, Tündér-Paraditsom, Vénus Tsillag, Szerelmem Tsillag, Szerelmes Tsillag, Tün-
- dér Tsillag. Égi Róza, Rozás Tsillag, Tsók Kert (36/244).
- Hajnalsillag* (42/219, 773), *Hajnalsillag'* (36/59, 253, 42/812), *Hajnalsillagnak* (36/27), *Hajnal tsillagnak* (43/348), *Hajnalsillagba* (36/26, 77, 42/772, 830).
- hajnali mn** (2) ...vagy Ortzájának kies mezejénn fonják *Hajnali* gyenge Súgárszálakból a' Hálót, 's kifeszítik a' Lesekre (36/63).
- Hajnali* (42/816).
- hajnalsugár fn** (4) Foszfor egy kis Patakba vetette Lámpását, 's egy *Hajnal sugáronn* Vénusz' gyönyörű Tsillagába repült (42/221).
- Hajnalsugárok* (36/73, 42/826), *Hajnalsugárok* (42/173).
- hajó fn** (8) Fel tette ezt *hajójába*, meg indult, 's bóldog meg elégedés mozgatta fáradt kórmányát (43/116).
- hajó* (50/42), *hajók* (T5/185), *hajód* (43/454), *hajóját* (43/130), *hajójának* (35/7, 43/127), *hajójára* (39/33).
- Ö:** *linea~*.
- hajókázás fn** (1) Itt talált egy olyan kincsre, mely hosszas *hajókázásival* járó únalmaid böv örömmel és méltó jutalommal biztatta (43/115).
- hajol i** (1) E' szókra én néki bízakodván, Rozáliához *hajlok* reszkető Kezekkel (42/679).
- hajolván Ik:** *le~*.
- hajós fn** (3) Megesküszik a' *Hajós*, hogy a' Tengernek többé nem ád Bizodalmat: de, ha tsendesnek látja azt, fut újonnan a' Tengerre (19/28).
- Hajós* (7/23, 43/130).
- hajóskapitány fn** (1) Egy Ánglus *Hajós Kapitány*... egy néhány Napi útazása után vigan szállott ki a' Caput bonae Speinél (43/107).
- hajótörés fn** (1) ...*hajótörése* utánn egy esmeretlen szigetbe vettetett vólna (46/3).
- hajótörve in** (1) Az a' bús Hajós, ki szülötte Partra a' hitetlen

Hab' Tsúfjátéki közül *hajótörve* jött-vissza (7/24).

hajózáván in (1)
Fellyebb *hajózáván* Északra el jutott Virginiába (43/124).

hajt¹ i (3)
Akármilyen kellett — *hajcsátok* a' szamarat, csak a szamarat mindég (41/60). *Hajt*-é munkára valaki? (41/64)
hajtja (8/48).

hajt² i (3)
...az egész akkori világot böltsességével maga szeretetére *hajtotta* (T5/321). — jármok alá *hajtották* (41/121). — én más oldalról sokkal szerentsébbnek látom a' kettős Strofáit Dajkának mint az Alexandrinussait; a' Nép is (erre ugyan nem mindenbe *hajtok* de azt sem tartom hogy mindég tsalatkozna) tudom hogy jobb kedvel fogja olvasni az első fordítását (T6/ 295).

Ik: *le~*, *végre~*.

hajtani Ik: *vissza~*.

hajtás Ik: *fő~*, *végre~*.

hajtogatás fn (1)
...az edgyik sarkalatos-szó verbum, a' másik nomen, vagy adverbium satt. vagy leg alább ha mind a' kettő nomen, vagy mind a' kettő verbum, különböző flexioba, 's *hajtogatásba* vagynak (T3/ 411).

hajtván in (1)
Hosszasonn tartott volna Ájúlása, de az itt játszadó Romlás egy szörnyű Kősziklát *hajtván* a' küszködő Habokba nagyot katzagott rajta (42/110).

hal¹ i (3)
Istenhozzátok! — már — már — *halok*. Alig mondá, 's elszunnyadott — örökre elszunnyadott (54/104).
halok (25/27, 54/99).

Ik: *meg~*.

hal² fn (3)
Nem fognak többé a' hínáros Kőszálak között elrejtve lenni a' *Halak* (21/23).
halak (40/77), *Halakat* (21/19).

hála fn (9)
Ifjak! ímé elértük *hála* a' kedvező Napnak azt a' boldog Esztendőszakaszt, mely ismét feloldoz-

ta Mezeinket a' komor Tél' fagyos Köteliből (42/372). Melítész ezer szókkal kívánta volna örömet, *háláját*, kérelmét kegyes Nimfájával közölni (42/1153).

hála (43/232), *Hála* (9/1), *hálát* (50/53, T5/381, T11/ 7), *hálákat* (54/69), *hálával* (43/524).

hálaadás fn (1)
Felséges Isten... *Hálaadással* emlékezünk a te jótéteményedről (48/210).

halad i (1)
Vajha ez sok időre ne *haladna!* (T8/70)

Ik: *meg~*.

haladás fn (1)
Nintsen egyéb hátra, hanem hogy munkáim ezen Csomójának ilyen sok időre való *haladásáról* a' nagy érdemű Közönség előtt engedelmet kérjek (T8/183).

háládatlan mn/fn (16+3)

I. mn ...nem leszek *háládatlan* erántatok: egy Poéta sem szokott lenni *háládatlan* (3/147–8).
Mennyivel vagy, óh *háládatlan* Lant, adósom énnékem! (14/15)

háládatlan (6/34, 49, 49, 18/19, 20/12, 22/30, 41/466, 42/1067, 54/161, T11/100), *Háládatlan* (19/22, 42/1067), *háládatlanná* (6/39).

II. fn Jövendő tapasztalások, mind bővebben bővebben meg tanít rá benneteket, hogy a' *háládatlanok* valamint leg nagyobb, úgy leg számosabb bünösök is e' világon! (49/32)
háládatlan (8/12), *Háládatlannak* (T1/282).

háládatlanság fn (3)
Mitsoda fájdalmat és gyötrelmet okoztál te nékem Iris a' te *háládatlanságoddal!* (34/34)
háládatlanságát (T9/449), *háládatlanságunkal* (48/228).

háládatos mn (4)
Majd talán a' *háládatos* Szép Nem, az érzékeny Leánykák, és kedve telt Menyetskék ki fognak ollykor az én temetőmhöz jönni (40/127).

háládatos (4/200, T1/165); *legháládatosabb* (42/40).

háládatosság fn (7)
Légy *háládatos*, mert a' *háládatosság* a' jól tevőségnek dajkája (T1/165). Örökös *háládatossággal* is viseltetik azok eránt, a' kikben jó sziv, 's valódi érdem lakik (43/213).

háládatosság (40/178, 179), *Háládatosságot* (T1/392), *háládatosságomat* (T9/270), *háládatosságból* (T10/74).

haladni Ik: meg~.

halál fn (51)

Örök hatalom! vedd ki az én nevemet a' *halál* jussa alól, erősebb vagy te a' *halálnál*, és tedd fel azt a' halhatatlanság óltárára (40/112). *Halál* is tündér (36/267). A' Rettegés a' Kétségbeesés édes Andalgásnak tetszett, 's a' *Halál* egytet mosolygott (42/119). Te a' Fekete Hegyekről, és a' sárga parlakokról, túl üzéd a' gugás *halált*, túl ama' nagy vízen (54/215). Magadat *halálba* is ejtetted vólna, minket örök rabságba, 's e' bődög környéket végső pusztu[ll]ásba (41/184). Eggyik a' másiktól fél; gyűlölik egymást *Halálból*; és eggyütt vagynak (28/29).

halál (3/26, 22/14, 40/62, 165, 42/170, 175, 1006, 43/20, 48/31, 74, 54/138), *Halál* (42/77, 106, 159, 53/8, 54/132, T5/362), *halál'* (54/87), *haláalom* (34/14, 45/107), *haláloed* (41/160), *halála* (3/25, 43/267, T5/361), *halált* (T9/76, 79), *Halált* (42/124, 141, 335, 707), *Haláloomat* (42/184), *halálnak* (54/123), *Halálnak* (9/37, 48/13), *haláalomnak* (42/154), *halálának* (T5/192), *halálra* (42/604), *halálára* (54/1, 33), *halálnál* (42/309), *Halálnál* (42/34), *halálig* (41/140), *haláloomig* (42/137), *Halállá* (42/490).

halál Ik: meg~.

halálkodás fn (1)

Én ugyan azt a' ti erantam viseltetett önként, és tettetés nélkül való szereteteket... nem tsak most, mikor a' *halálkodásnak* tzeremoniás ideje van köszönöm (49/23).

halálmadár fn (1)

Odvaiban füles Baglyok huhogták éjjeli Énekjeket, rothadt Tövek körül mérges Kígyók varas Békák nöztek e' gombákonn, 's mohos ágainn sikoltozott eggymásnak a' *Halálmadár* (42/89).

hálaló mn (1)

Csókók' nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Hálaló tsókók* (36/219).

halálos mn (12)

Ébredj fel *halálos* Álmodból (42/196). Eggy iszonyú Völgynek szélére jutott... mohos Kősziklák ütötték ki belőle mezítelen fejeket, mellyek-

nek eggyikéről sikóltva szakadt le eggy kétségbeesett Patak, 's rettentve bögte végig e' *halálos* Mélylységet (42/101). Az ártatlan Rozália, megindulván az én Bajomonn, ajánlotta segedelmét az én Sebem' enyhítésére: 's ah Egek, mélyyebbé és *halálosabbá* tette az én valódi Sebemet (42/663).

halálos (4/185, 41/225, 42/112, 212, 667, 44/184, 53/34, T1/41), *halálosan* (T5/666).

halálozik Ik: meg~.

halandó mn/fn (1+27)

I. mn ...beszéld el nékem az ő Nevezetesebb Országát, a' Tündéreket és a' Tsókokat, beszélld el, ha ugyan a' *halandó* Fülek büntetlen hallhatják az ő legszentebb Titkait (42/743).

II. fn Légy hát bődög, oh *Halandó!* de meg emlékezz rólla, hogy az magadba nem lehetsz és hogy én minden más *halandókat* bődögságra hivatam (T1/136–8).

halandó (33/124), *Halandó* (T1/144), *halandók* (38/17, 40/106, T5/103, 368), *Halandók* (T1/52, T5/232, T9/87), *halandók'* (33/93, 37/21, 42/1030), *Halandók'* (36/166, 42/775, 891), *halandót* (T1/394), *Halandót* (36/123, 42/873), *halandókat* (T1/41), *halandónak* (42/979), *Halandóknak* (T5/291), *halandóktól* (T1/11), *Halandóknál* (42/915), *halandokkal* (48/79), *Halandókkal* (T5/120).

haláruló mn (1)

... 's mégis a' végén *haláruló* Kofa módra húzalodik a' rongyos lelkű Zoilussal (T7/15).

halás fn (1)

... 's ha a' Nap lenyúgodott, kiki ott maradt *halásra*, ahová őtet a' történet ejtette (33/8).

halász fn (3)

... a' szegény *Halásznak* a' Hálóját kötözgették (42/883).

Halász (7/21), *Halásznak* (36/134).

halászat fn (1)

A' *Halászat* X. Kántáta (21/cím).

halászeány fn (1)

...és lenni fog az én Nitzém Pásztorleány eggy szempillantásba, (pertzbe, eggyszerre) és *Halászeány* (21/21).

halasztani Ik: el~.

halavány – **halvány** mn (6+9)
 ...árnyékok pedig ingott a' Tónak szikrádzó Márványán, és a' zombókok oldalain, a' szelid Hóld *halavány* Világánál (3/107). — most az egész természet vidám ábrázatból *halavány* színbe öltözött (48/17). Minő Pittoresco már ez: az öldöklő villámok' fényinél a' *halvány* ortza rettegést mutat! (T6/40) — *Morus alba*, fehér vagy *halvány* Szeder (T9/672). *Halványonn*, fél-éleven, Kétségbeesve, lehegve, haszontalan erőlködött sok Ízbe szólani (12/39).
halavány (21/26, 40/28, 42/506), *halvány* (42/176, 54/186, T6/43, 45), *Halvány* (43/352), *halavánnyá* (19/16), *halvánnyá* (T6/42).

halbernarri mn (1)
 Egy csak ugyan Utópiában lakó *Halbernarri* Író igyekezik ezt mostanába meg mutatni (43/226).

haldoklás fn (1)
 Dorottya *haldoklása*, Testamentoma (T5/668).

haldokló mn/fn (5+1)
I. mn Csókba ment el *haldokló* Lelkek (36/265). Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Haldokló* Tsókok (36/216). Szerentsétlen esztendő! *haldokló* karod ragadta el tőlem a' kedvelltet (54/275).
haldokló (12/52, 50/74).

II. fn ...alávalók is rugdossák a' nagy hatalomtól ejtett sebben *haldokl[ót]* (44/153).

haldokol i (2)
 Forró Sohajtások! Lelkemnek el szakasztott részetskéi! ha az én egyedül valóm engem nem szeret repüljete fel az Égbe és ott várjatok engemet, mert én *haldoklok* (39/28).
haldoklok (26/11).

halhat Ik: meg~.

halhatatlan mn/fn (6+4)
I. mn ...a' kikkel egységben élsz, jó akaratjok, fog csendes napjaidnak vége felé vezérelni, mert meg kell hálnod néked is; de *halhatatlan* fogsz lenni az emberi elmékben (T1/207). — tsak a' Magyar az, a' ki még ezt a' *halhatatlan* Szerzeményt anyai Nyelvén nem olvashatja (T5/211).
halhatatlan (40/101, T9/125), *halhatatlanná* (42/35), *halhatatlanokká* (3/153).

II. fn Légy kedves továbbra is a' *halhatatlanok* előtt, 's kísérjenek a' Tsókoknak áldott Tündérei

minden te Lépésidbenn (42/916).
halhatatlanok (42/979), *Halhatatlanok* (42/775), *Halhatatlanoknak* (42/281).

halhatatlanság fn (5)
 Örök hatalom! vedd ki az én nevemet a' halál jussa alól, erősebb vagy te a' halálnál, és tedd fel azt a' *halhatatlanság* oltárára (40/113).
halhatatlanságnak (T10/25), *halhatatlanságra* (3/135, T8/43, T10/78).

halk mn (1)
 ...'s annál fogva énekünk is, és előadásunk módja könnyebb és *halkábban* folyó (T9/35).

halkal hsz (1)
 ...egyik sor lassú lábon, másik pedig futó lábon végeződik: amannak némü némü kedveltető tsendessége vagyon, és *halkal* zárodik bé e' pedig fürgébb, és elevenebb 's mint egy görögve siet le a' maga nyugovó pontjára (T3/222).

hall i (36)
 ...a' hová fordúlok, én *hallok* beszélni a' Szépségedről (5/36). Mit *hallok?* Imhol a' trombita. Ah, ez a' jele a' menetelnek (22/29). — a' vadon erdőben hol senki sem látott, senki sem *hallott* panaszkodtam ő felőle (53/16). De mit érzek én magamba? *hallom* az én szívemnek ütéseit (42/1036). Hát engem *hallod* e hogy tetek tsúffá? (3/195) — Némelyek már a' mint *hallyuk* kezdik is mutogatni (43/221). Ezt a' szót nem *hallottam* (T4/88).

hall (19/32), *hallék* (T3/376); *hallom* (9/9, 23/10, T6/269, 375, T7/181), *Hallod* (4/216), *hallja* (34/68, 51/8, 9), *hallak* (10/7), *hallám* (41/355), *hallottam* (3/118, 23/15, 41/212, 42/1111, 50/13, 52/133, T4/94), *hallotta* (42/978, 43/135, 53/20, 37), *hallottuk* (T11/37), *Hallottátok* (41/95, 96). — *halld* (42/671), *Halljad* (4/77).

Ik: meg~.

hallani in (5)
 Gyakran kellett a' Poétáktól *hallanod*, hogy a' Grátiáknak az Annyok Vénus (33/100). Hát úgy meg untad már a' szabadságot, hogy *hallani* sem akarsz rólla? (41/384)
hallani (42/690, T8/136); *hallanom* (3/27).

hallás fn (2)
 E' már a' nehéz, a' szívet sebheto *hallás*, itt a' bis videor mori (44/147). Mi módonn tudhatnám én, a' ki a' réttől nem is távozok; hanem a' mint

vettem észre *hallásból*, gyaníthatom belőlle a' dolognak hogy létét (3/97).

hallatik i (2)

Ezt követte a' Népnek tapsolása, és mindenféle ilyen kiáltás *hallatott*: Vive l' Egalité! Vive la Republique! (43/49) — minden részeiben a' fényes Királyháznak nem *hallattak* egyebek, csak szerelmes Sójajtások, csak szerelmes Szóbeszéddek (12/11).

hallatlan mn (1)

...ereszkedjék le a' paraszt, tudatlan, együgyű — de nála meglehet jobb-magyar — községhez, allynéphez: akkor majd nem lesz annyi új szó, annyi *hallatlan* ejtés, ő előtte (T4/112).

hallató mn (1)

Ekképpen származott a' szózat, és a' szerszám Muzsika. De mivel ezek értetlen szószóllók lévén, örömet kívánták volna az emberek *hallató*-szóval is kifejezni, a' magok érzését és indulatait (T3/76).

hallatos mn (1)

Hátulról a' fejéhez sullogék, 's megsajdítám, hogy jegyző táblájára *hallatos* sohajtások között 's néhány könnyeket is ejtve, éppen valamely verzesetnek utolsó sorait ír (50/9).

hallatszik i (1)

Tsak néha *hallatszott* a' Nyárfák' tetejéről a' Vadgalamb' nyögése (42/48).

hallatszó in (1)

...és az én zengésem bús, mint azokban a' távolról *hallatszó* menydörgések, melyekre a' Titán' lovai horkolnak (54/179).

hallgat i (25)

Egyik gondolkodik, és *hallgat* (28/22). — magyar imádságot mondunk, magyarul éneklünk, magyar papszót *hallgatunk* (T11/41). Lillát szívembe hordoztam: 's kértem az Időt, hogy törölje ki belőlle, de ő futott 's reám nem *hallgatott* (53/33). *Hallgass*, Kloé, *hallgass* ne sírj (42/648). Galathea az Atzis' Szeretője: azt tudom: *hallgassatok* (6/7).

hallgatok (4/75, T5/213), *hallga[t]sz* (20/23), *hallgatott* (53/14), *hallgatni fogok* (14/29); *hallgatom* (T9*/180), *hallgatjuk* (T11/32, 35). — *hallgassak* (34/131), *hallgass* (17/1), *Hallgass* (17/1, 9/31), *hallgassatok* (6/3, 13/10, 48/90,

94), *Hallgassatok* (13/1); *hallgassátok* (48/92, T9/438).

Ik: *el-*, *meg-*.

hallgatás fn (7)

...a' Szólásra vagy *Hallgatásra* való Akaratot, vagy elveheti, vagy visszadhathja (13/14). *Hallgatás* lepte meg az egész Környéket (42/55). *Hallgatás* (42/688, 689), *hallgatás* (3/101), *hallgatásába* (48/115), *hallgatására* (34/149).

hallgatni in (3)

A' meglegedett Szeretőnek *hallgatni* kell, tselekedd hogy én örökre hallgassak (34/130). A' beszéd munka közbeis megeshetik, és arra *hallgatni* nem olly különös foglalatosság, hogy azért kezünk lábunk ne járhasson (4/73).

hallgatni (9/45).

Ik: *meg-*.

hallgató fn (1)

...eleven és természeti előadásunkkal az Olvasó', Szemlélő' vagy *Hallgató'* Képzelődését annyira elámíthatjuk (T7/185).

hallgatva in (1)

De mit! *Hallgatva* lankadnod így kellene mindég? (27/17)

hallgatván **Ik:** *el-*.

hallhat i (1)

Felemelhettem volna én is, mint más állatok, ha kicsinyiségmentől hozzá szoktattak volna 's *hallhatám* a' Természet szavát, mint ők (41/85). *hallhatják* (42/744), *hallhatta* (50/8).

hallhatatlan mn (1)

Az én lelkem nem egyéb hanem egy *hallhatatlan* sohajtás, az én testem tsupán csak egy látható Szeretet (39/22).

hallván **Ik:** *meg-*.

halmaz¹ i (2)

...én is néha ebből az okból a' Személyeknek egyes Vonásait 's a' különös Történeteket, szaporítottam, *halmaztam*, nagyítottam (T7/327). És nedveded Leányai a' rezgő Kristályoknak, a' halavány Tsigáknak, a' tündöklő Koráloknak, néki *halmazni fogják* a' Kebelét (21/28).

halmaz² fn (1)

Nem alatsonyítom szépségét meg azzal, Hogy a' dítseretet szórjam rá *halmazzal* (43/441).

- halmocska** fn (3) nek Versificatióinknál alábbvalók (T6/401).
Törpe volt ugyan annak az árnyéka, mint maga, de egy violákkal bé terített *halmotska* vetett hátat a' ki kukotszáló Nap' elibe (42/931). Láttam, magam láttam, hogy a' Rozália Melyjén sereggel öszve gyűltek: lejtős kerekésséggel emelkedett fel annak kies *Halmotskája*, és sima tetejéből keményebbenn nőtt ki egy pirosuló tsetsszicklátka (36/84).
halmotskára (36/88).
- halmozott** in (1) ...nem vesztik é el utollyára édes ingerléseket a' sűrűen egymásra *halmozott* Contrastok, oxymoronok (T8/103).
- halni** in (1) ...a' nap' hévsége, a' féreg' rágása, vagy más belső nyavalyájok miatt, hervadni, konyúlni, sárgulni és *halni* kezdenek (T9/478).
- Ik:** *meg~*.
- haló** **Ik:** *meg~*.
- háló** fn (6) ...a' szegény Halásznak a' *Hálóját* kötözgették (36/134). — Ortzájának kies Mezejénn fonják Hajnali válogatott Súgárszálakból a' *Hálót*, 's kifeszítik a' Lesekre (42/816).
Hálót (36/64), *Hálóját* (42/884), *Hálójába* (42/283), *Hálóval* (21/19).
- Ö:** *pók~*.
- halom** fn (9) A' rétekről a' *Halmokra*, az *Halmokról* az erdőkre nyargalok (41/67). Már karotok' kedvesekhez Híjába terjesztitek. Elment a Mennyeiekhöz. Idővel ott lelitek. Hervadásra dültt virága E' *halomba* vesztegel (54/264).
Halom (9/29, 10/26), *Halmok* (4/79), *halmait* (T6/234), *halmaitokat* (54/160), *Halmokra* (4/13).
- Ö:** *gyász~, sír~*.
- halott** fn (1) A' hitszegés felől való gyanúság, lidézt módra megsalja az ő érzését... akkor ögyeleg egy *halott* a' föld' színén (51/17).
- Ö:** *haj~*.
- halottaskönyv** fn (1) Már ezt tsak elvéte túrhetni, mert ha folytába így ír az ember, a' *Halottas Könyvek* és a' Nép' kezében forgó apró Romántzok nem igen lesz-
- halottinnep** fn (1) Itt szokta az ő Kedvesének *Halottinnepét* tartani az Istenasszony gyászba öltözött Nimfáival, 's a' zokogó kis Ámorokkal (42/305).
- halottruha** fn (1) Még kevéssel ezelőtt jégbolt alól omlott ki ez; a' föld búsos kesergett vala, feje *halottruhával* lévén béborítva (50/27).
- halva** in (3) Ő nékem élve megholt: 's ez az, hogy én *halva* élek (53/29).
halva (3/74, 53/38).
- halvány** l. **halavány**
- halványsárga** mn (1) ...a' reá közelgető halálnak *halvány sárga* színe festi be az egész természetet (48/13).
- hamar** hsz (10) Téged pedig kerülnek, mert paraszt vagy és ingerlős, megis tsipsz *hamar* valakit ha hozzád nyúl (4/164). — a' j az l betűvel *hamar* felváltódhatik (T6/108). — sokszor szinte jól esne az ember fülének, ha vagy *hamarább* kén végezni egy darabot, vagy néha tovább is tartana (T8/90).
hamar (T6/398, T9/578), *hamarább* (4/173, 42/1107, T6/238, T7/258), *hamarébb* (40/49).
- Ö:** *csak~*.
- hamis** mn (3) *Hamissak* a' Poéták! (T7/119) — sem *hamis* hited, sem tsalárd könyhullatásid Szépségednek fényét előttem el nem hervaszthatták (34/41).
hamis (43/548).
- hamu** fn (4) Ti édes rajzati az én elmémnek, ti *hamuba* ment productumi az én magános szorgalmomnak, midőn minekelőtte Napfényt láttatok vólna, a' születés méhéből ki ragadva égtetek meg (44/186).
Van egygy leselkedő tűzhely a' *Hamú* alatt elrejtette (26/3).
hamuja (44/27), *hamuba* (44/191).
- hamuszínú** mn (2) Az ámbra egy gyúlható, *hamuszínú*, sikeres és jóillatú Gyanta' neme (T9/708).
hamuszínúék (28/18).
- hamv** fn (6) Akkor óh Szerelem! Te ki leszállhatsz a' kopor-

só völgyébe is, éleszd meg ha tsak addig is az én *hamvaimat*, míg ezt nekik megköszönhetem (40/133).
hamvak (48/214), *hamvaim* (49/52), *hamvai* (44/170, T9/462), *hamvakra* (54/244).

hamvas mn (1)

Eggyik a' Violákat készíti, látszik, hogy fejt ki tollainn; másik a' Liliomokat: vagynak feketék, és pirossak: végre vagynak hamúszínűek (*hamvasok*) (28/19).

Handlung (ném) (1)

Ennek a' képzeltt Személynek munkálkodást is (actio, *Handlung*) kívántam adni, hogy Interest-szejét a' Versezetnek azzal is neveljem (T7/70).

hanem ksz (98)

Ez az első Idylliumom alkalmatosságra készül. Nem azért, mintha az Allegóriás Eclogának barátja volnék; *hanem* azért, mivel a' történet Idylliumos érzésekbe hozott (54/30). — 's ezt az egész Dalt nem festői, *hanem* példázó és ábrázoló Darabnak ítélném (T6/59). Mi módonn tudhatnám és, a' ki a' réttől nem is távozok; *hanem* a' mint vettem észre hallásból, gyaníthatom belőlle a' dolognak hogy létét (3/97). Egy néhányat másnak a' kérésére írtam. *Hanem*, nagyobb részét élő személynek készítettem (T8/54). Lelkek vídám volt és ártatlan; nem egyéb, *hanem* egy munkás Szeretet (42/762). A' hármónia közönségesen szolván nem egyéb, *hanem* a' különböző dolgoknak meg edgyezése (T3/61). — 's az édes álomnál puhább gyepen lehetett futnom, nem tsak darabos omladékos köveken, nem tsak türelessel *hanem* gyönyörködéssel (44/36).

hanemcsak ksz (12)

...most majd olyan el apadt kut fő lesz a' melyben semmi gyönyörűségekre nem találunk, *hanem csak* a' bánatnak és keserűségnek mocsárajaira (48/28). Most sints abban módodom, hogy egyszerre kiadhassam Munkáimat, *hanem tsak* némelly apró Darabokat közlök szíves Olvasóimmal (T4/7). — de rám nézve soha se történten meg, hogy az én gyönyörű asszonykáimnak egyéb részét tsokoljam; *hanem tsak* azt, a' mely visszatsókoló (37/48).

hanem csak (41/233, T1/62, 318), *hanem tsak* (42/46, 54/ 23, T3/44, T5/199, 498, T9/71).

hanemha ksz (1)

Tudja ő, hogy nem lehet az emberi természetet különben bóldoggá tenni, *hanem ha* a' babonáság setét épülete fundamentumostól széllyel hányattatik, hogy a' természetnek, a' békességnek és a' virtusnak érdemlett templomok építessenek (T1/383). Én más Ággal a' Hajamat körülkeríteni nem fogom: nem fogok énekelni, *hanemha* ülvén a' te Árnýé kod alatt: az én Szerelmem' Titkait tsak néked fogom megbízni (24/17).

hanemhogy ksz (3)

Nintsen egyéb hátra, *hanem hogy* munkáim ezen Csomójának ilyen sok időre való haladásáról a' nagy érdemű Közönség előtt engedelmet kérjek (T8/182).

hanem hogy (34/53, T7/91).

hang fn (25)

Midőn tehát különböző *hangok* edgyemással szépen megedgyeznek, akkor a' hangzásba hármónia van (T3/67). A' Hárfák' és Lantok ezüst *Hangját* meggyengítik, és a' fülbe bévivén a' Lélek útját elöttök megsimítják (36/33). Isten hozzád; Rozália! Én meghalok! Ez utolsó *Hangja* magával eggyütt a' Habokba süllyedt (42/156). Én Istenem! fel kiált különös *hangon* Diofantus, be el testiesedett, be csak haszon keresővé lett ez a világ! (41/295) — Homerus pedig... Iliási tele *hanggal* zengi vitézi poémáját (T5/ 509). *hangok* (42/712, T3/109), *Hangok* (42/296), *hangja* (44/86), *Hangot* (14/5), *Hangját* (42/786), *hangnak* (T3/71, 426), *hangjának* (T3/7), *hangokból* (T9/784), *hangonn* (42/445, 478), *Hangonn* 42/180), *Hangján* (21/13), *hangokra* (42/527), *Hangjára* (4/12, 42/331), *hanggal* (42/1060, 1074, 1074).

Ö: *ezüst~*, *felleng~*.

hangejtés fn (1)

Ezek [a szók] Indigenák és Libertinusok: és ezekben, ha polgári just kívánnak szerezni, megkívánhatja a' Nemzet, hogy a' tős-gyökeres Magyar szók felett, se nyilván se titkon, sem erővel sem szép szín alatt, elsőségre ne héjjazzanak, hogy külföldi ruhájokat levetkezzék, idegen *hangejtéseket* megszelídítsék (T4/152).

hangicsálás fn (1)

Minden erdő zeng örvendő polgárinak *hangicsálásoktól* (50/48).

- hangicsáló mn** (1) ...mind ezeknek hasonlíthatatlan kellemetességet ad az ő verseinek hármóniája, melyet segített az Olasz Nyelv, az a' Nyelv, mely minden nyugotiak közt *lehangicsálóbb* (T5/269).
- hangjáték fn** (1) ...vessük ki belőle a' két E betűt, hadd maradjon *Filmil*, vagy *Fülmül*. Igy akár mint flectáljuk ezt a' szót mind a pluralisban mind a' Singularisban, mind a' Suffixumokkal etc. kiállja a' prosodiát; a' *hangjáték* is meglesz benne; nyelvünkben is két szép poétai Szavunk lesz már a' Csalogánnyal együtt (T6/169).
- hangocska fn** (1) Tsak néha hallatszott a' Nyárfák' tetejéről a Vadgalamb' nyögése, 's a' bokrok közül a' Fülemlile' Énekének utolsó *hangotskája*, mellyenn elszunnyadt (42/50).
- hangos mn** (1) Én azt tartanám, hogy ha már ennyi bajunk és erőlködéseink után a' fülemüle' nevét versbejöhethetővé, *hangossá*, zengővé, cadentiássá és meghatározottá kívánjuk tenni, vessük ki belőle a' két E betűt (T6/164).
- hangoztat i** (3) A' te szerelmes szép Neveddel, zöld Babérral koszorúzva, arany Húrjaimat gyakran *hangoztattam* (7/33). Gyakran sereg Tündérek gyűltek öszve a' Rozásba, 's mennyei Énekkel *hangoztatták* annak illatos Ligetjeit (42/757). *hangoztatták* (36/10).
- hangoztatni in** (1) ...de az innepi Sípok már kezdték *hangoztatni* az Erdőt (42/501).
- hangú Ö: vendég~.**
- hangzás fn** (6) Hogy a' ki mondott szók meg edgyezzenek a' muzsika *hangzásával*, némellyek annyi szillabát mondtak rá, a' hány pertzentés volt a' Muzsikába (T3/79). A' Természetnek édes *hangzása* meg szünt az egész vidékenn (41/344). *hangzás* (T3/55, 377), *hangzásba* (T3/67), *hangzásával* (T3/100).
- hangzású mn** (2) ...a' numerusatlan Hexameter vagy Sapphicus tsak ugyan útálatosabb a' jó *hangzású* kádentzi-ás versnél (T8/171). *hangzású* (T9/46).
- hangzik i** (4) Már ez Francziául is Olaszul is, csak ilyen formán *hangzik* (T7/267). Magyar Nyelv! édes Nemzetemnek Nyelve! te általad szollaltam én meg leg először, te általad *hangzott* először az én füleimbe az édes anyai nevezet (T11/81). *hangzik* (T3/428), *hangzott* (T11/91).
- Hannibál fn** (1) *Hannibal* egy olyan Hérós, hogy már külömb nem kell (T5/418).
- hant fn** (6) ...a' FőKép egy Szép Leánnyal maga egy érzékeny Poéta, maga az Iró, körülvéve tiszta csermelyekkel, színes *hantokkal*, virágokkal, játszó napsúgókkal (T6/71). — vagy ha az nem lehet, hadd intsek meg síromnak *hantjairól* a' bókoló gyöngyvirágok (40/135). *Hant* (42/127), *hantok* (54/281, 282), *hantot* (T6/79).
- hantdomb fn** (1) Közelébb, midőn ötet alkonyodtakor hijába keresem vala a' szállásán, megtalálám az erdőben, hol egy *hantdombon* pihen vala (50/5).
- hány¹ i** (3) ...az Ellenség majd rájok üt őket tüzzel vassal elpusztítja, vagyonjokat zsákmányra *hányja* (4/188). A' Szerelmek száz lest *hánynak* a' sűrűbe (43/397). Hogy pedig én ilyen gondolatokat *hánytam* magamban azt én bennem... az én olyannak termett Lelkem tsinálta (44/54).
- Ik: fel~.**
- hány² nm** (19) Ah ha az ő szép Szeme kinyílik *hány* sereg Tündérek repülnek abba (36/65). *Hány* festett Ortza van, a' mellyenn 30 esztendő s rózsa lát szanak, *hány* hajhalottak lidértzkednek sok élő fönn, *hány* lagérozott Mellyek bújnak a Kendőzö alá? (36/105–7) *hány* (36/70, 42/817, 822, 822, 842, 843, T3/333, T5/164, 165, 165, 166, T9/86, 789), *Hány* (42/841), *hányra* (T5/162).
- Ö: a~.**
- hanyad nm** (1) *Hanyad* része az emberi nemzetnek, mely esz-

tendőnként tsak azért születetik, hogy még lábával a' földet tapodhatná meghaljon, alig nyervén nevet Szüléitől magának (T10/88).

hányás Ö: *szemre~.*

hányatni Ik: *fel~.*

hányattatás fn (1)

De a' mikor sok *hányattatásim* után egy jóltévő hab, ha idegen partra is de tsak partra ki vetett volna... (46/1).

hányattatik i (2)

De vallyon hát csak azért teremtetett e az ember hogy e képpen *hányattasson* e világon? (48/69) *hányattatik* (T1/119).

Ik: *széjjel~.*

hányattatni in (1)

...a' zajgó habok által szokott a' tengerből a' partokra *hányattatni* (T9/710).

hányattatván in (1)

Mert énis *hányattatván* az én gondolatim között egyfelé más felé bizonytalan tévelygéssel (46/11).

hányféle nm (1)

Ez utolsó neméről a' Poézisnak azért voltam illy hosszas, hogy megmutassam melly széles a' poétai mező, 's *hányféle* pályát lehet azon egy teremő léleknek futni (T5/56).

hányi Ö: *maga~.*

hánykódó in (1)

Térjetez vissza, 's fujjatok kedvezőleg szerelmem *hánykódó* hajójára (39/32).

hánykolódás fn (1)

...és a' múlt éjtszaka is irtóztató *hánykolódások* között... neki bátorodtam, neki vígasztaltam magamat (45/16).

hánykolódik i (1)

És mitsoda gyönyörködést találsz abba, hogy szüntelen a' szélveszes Habok közt *hánykolódol?* (6/19)

hányni in (1)

Az ny betűvel nints annyi kötődés: úgyhogy szabadon lehet tenni ezeket: kínálván bálván'... szánni *hánni* (T3/467).

hányó Ö: *szemre~.*

hányott Ik: *elő~.*

hányszor nm (9)

Hányszor ment el előttök talpig aranyba öltözve minden költsönözött Szépségivel a' büszkélkedő Belinda, ők pedig reá sem pillantottak (42/886). *hányszor* (36/58, 136, 42/811), *Hányszor* (36/59, 130, 40/170, 42/812, 880).

Ö: *vala~.*

hánytat i (3)

A' mi engemet illet... nem is *hánytatom* magamat, mert az hiúság! de nem is alázom ám, mert az meg, alacsonyság! (T7/19) *hánytattam* (10/3, 4).

hánytatni in (1)

Polifémnek szembe szólsz, óh balgatag, ekképpen? Hát még *hánytatni* mered előttem a' Szelemtársat? (6/42)

hányván-vetvén in (1)

A' Lépbenn, mellybe botlott a' Madárka ollykor kiveri Tollaitis, Szabadságot keresvén; de Tollait *hányván vetvén*, Akadéjkait (Bajait) újjítja (10/40).

hány-vet i (1)

Mit érzett, miket *hányt vetett* akkor magába a' szegény Melítész (42/962).

harag fn (30)

Ah, nem tudod, miként kivesz Képedből tégedet az a' *Harag?* (16/14) — De a' *haragok* mulandók: (fugáces) de kedvesek a' békességek (22/26). Igaz, hogy régi Tüzemet rejteni igyekeztem jelesenn, mert maskaráztam *Haragot*, hogy ki ne lásson Ámor (10/6). Hidjétek el, hogy vagynak ollyan szerentsétlenül termett emberek; a' kiket *haraggal*, keménységgel, szemöldökkel a' helyből sem lehet ki mozdítani, nemesebb indító okokkal a' toronybólis le ugrathatni! (45/95) *Harag* (16/35, 23/29), *haragok* (22/25), *Haragok* (12/20), *haragom* (47/6), *Haragom* (6/53, 7/34), *haragja* (T5/225), *haragot* (34/74, T9/720), *Haragot* (20/10), *Haragokat* (9/49), *haragodat* (5/67, 34/90), *Haragodat* (10/1, 16/2), *Haragját* (8/58, 14/34), *Haragjait* (10/49, 24/19), *Haragjának* (18/24), *haragba* (T3/436), *haragon* (50/69), *haragján* (T5/194), *haragra* (T5/651), *Haragról* (10/64).

haragos mn/fn (1+1)

I. mn ...és azután ontsa ki az ő kemény Haragját a' Kegyetlen Fátum, a' *Haragos Ég* (8/58).

II. fn ...'s azonnal megszelídül a' két *haragos* (40/64).

haragszik i (5)

A' te Gyanúdért én éppenn nem *haragszom* (5/24). — az egész Világ, és minden rendű emberek *haragusznak*, Carnevalra a' kurta Farsan-gért (T5/674).

haragszol (16/11), *haragudtak* (34/72). — *haragudj* (16/9).

Ik: meg~.

haragudván Ik: meg~.

háramlik I. **háromlik**

harapás fn (1)

Hiszem gondold el, ilyen rut időbe-is a' sikonn szükölni, harmadnapig sem enni egy *harapást*, nem irtoztat-é? (41/389)

harapni in (1)

Micsoda kövér fű van itten, milyen gyönyörűség, vagy békével *harapni*, vagy csendesen aludni rajta (41/71).

harapózni in (1)

Czélzás van az 1795, 1796 Eszt. *harapózni* kezdett Pestisre (54/233).

haraszt fn (3)

A' játszadózó állatok magánosan veszteglenek a' sűrű bokrokban, vagy a' *harasztok* szövevénye között (41/348).

haraszton (3/159), *harasztonn* (4/35).

harasztos mn (1)

Gondosan kereste fel *harasztos* Rejteki közt a' szemérmes Violát (42/59).

harc fn (5)

...a' Jámbusok eredetét egészen Apollónak a' Pythonnal való *hartzáig* viszi fel (T9*/296).

Hartz (36/301), *hartza* (36/162), *Hartznak* (26/18, 36/163).

harcol i (1)

...ilyen a' Secchia rapita, a' melyben két hatalmas olasz városok, Modena és Bologna, *harcolnak* (T5/513).

hárem fn (1)

Ezt csak a' vénség jegeólthattya el, vagy ha valaki a' Serráilba, 's *Hárembe* igyekezik promótiót kapni (43/70).

hárfa fn (2)

A' *Hárfák'* és Sípok ezüst Hangját meggyengí-

tik, és a' fülbe bé vivén, a' Lélek' útját előttök megsímítják (42/785).

Hárfák' (36/32).

hárít Ik: el~.

harmadik szn (35)

...a' *harmadik* mind kellemetesség spiritussaival telt hordókkal van megterhelve (43/174). — mellyről bővebben a' *harmadik* Jegyzés alatt (T4/30).

harmadik (43/120, T3/516), *harmadik* (T5/596),

Harmadik (42/630, 631, T3/332, 527, T5/136,

245, T6/158, T7/176), *3^{dik}* (T3/111, 307), *3dik*

(T6/133), 3. (34/50, 36/281, 43/60, 66, 552, T3/

299, T5/143, 658, T8/176, T9/240), *III.* (14/cím,

T5/245, 564), *harmadik[nak]* (41/263), *harma-*

dikba (T3/323, 513), *3dikban* (T6/11), *harma-*

dikkal (T5/ 598), *3dikkal* (T5/272).

Ö: *hatszázharminc~*, *huszon~*, *tizen~*.

harmadnap fn (3)

Elmondom, mi történt ez előtt *harmad nappal* (3/99).

harmadnapra (T9/382), *harmadnapig* (41/388).

harmadszor szn (1)

HARMADSZOR. Kéntelen voltam az útféli szö-zatokkal meg nem elégedni (T4/51).

hármás mn (1)

Jaj, így kiáltott, 's a' Rettegések minden barlangból, minden kő, minden fa, minden hab közül egyszerre sikoltották vissza a' *hármás* Jajt (42/115).

harmat fn (3)

Már nintsenek az első Hajnalnak az ő híves Harmatjai *Harmatjai* (8/5). — és a' szülő Anyafából kibúvik a' szopós Baratzk, bársonypólákba fűzték ötet az Apolgotató Zefirusok, 's nectárral kengették gyenge száját a' menyeyi *Harmatok* (4/22).

harmattal (4/41).

harmatcsepp fn (1)

... 's elenyészel mint a *Harmatcsepp* délre a' fűszárán (4/142).

harmatlepte fn (1)

Ti, *harmatlepte* tarka Rétek! ti félénk nyárfákkal megrakott Ösvények! ti Zefirek!... ezután már Istenhozzátok (51/18).

- harmatos mn** (9)
A' *harmatos* portsinba sétálgatott magánosann egy Ifjú ember (3/108). Ah ha az ő szép Szeme kinyílik hány sereg Tündérek repülnek abba, körül ülnek *harmatos* könyöklőjénn, eggyet pilant, 's mind lehullanak a' Mellyére (36/66).
harmatos (36/39, 127, 42/207, 316, 792, 818, 877).
- harmatozik i** (1)
Az Álom *harmatozott* minden bokorra, a' Nyúgodalom ült minden Fa' tetejénn, a' Hallgatás lepte meg az egész Környéket (42/53).
- hármaztatva in** (1)
Rijadoztak az Erdők az én kiáltásomnak Szavára, és a' Völgyek *hármaztatva* sikoltották vissza a' Rozália Nevét (42/701).
- harminc szn** (2)
Aristophanes Grammaticus azt jegyzi meg Cicerónál³⁰ (T9/311).
30 (T9*/333).
- Ö: húsz-~.**
- harmincadik szn** (1)
Közönséges Tanítás Text: Solt. 30:6, Estve siralom, reggel öröm (48/1).
- harmincegy szn** (2)
Hanem az első láb lehet lassú is, doboló is (Spondeus vel Anapaesticus) e' szerént³¹ (T9/316).
31 (T9*/337).
- harmincegyedik szn** (3)
A' temetés napját, az az Dec. 31-dik 1802. követő Éj (54/72).
31. (T9/737, 744).
- harmincesztendős mn** (2)
Hány festett Ortza van a' mellyenn 30 *esztendős* Rózák látszanak! (42/841)
30 *esztendős* (36/106).
- harmincharmadik szn** (1)
Négy féle vers neme fordul elő az én Lillámban. 1., Görög szabású versek, kádentzia nélkül, po... Anacreoni, XXXIII. (T8/174).
- Ö: hatszáz~.**
- harminchárom szn** (2)
33 Erről a' Kutyáról azt mesélik a' Poéták, hogy ez az Erigoné'... kutyája volt (T9*/389).
33 (T9/379).
- harminchat szn** (2)
...de még is jó, a' mint Blancard mondja,³⁶ ha az Orvosok reá ügyelnek (T9/419).
36 (T9*/451).
- harminchatodik szn** (1)
Négy féle vers neme fordul elő az én Lillámban... 2., Görög szabásúak kádentziával, po... Iambicus, XXXVI. (T8/175).
- harminhét szn** (2)
37 Szívre ható, amit Pápai Páriz Ferentz ír... a' szegény Molnár Albert felől (T9*/453).
37 (T9/450).
- harminchetedik szn** (2)
37. Old. Azt mondja Jónesnél egy Török Poéta (T9/787).
37. (T9/780).
- harminckettedik szn** (1)
32. Old. Anákreonnál Cythére, Virgiliusnál Cytheréa nevet visel Vénus (T9/748).
- Ö: hatszáz~.**
- harminckettő szn** (2)
Hát te Árpád' nemzete! mikor fogod közönségesen érezni, hogy... egyedül a' te nyelved alkalmatos a' Görög Múzsák hasonlíthatatlan harmóniájára³² (T9/355).
32 (T9*/376).
- harminckilenc szn** (2)
39 Molnár Albert a' maga Deák Dictionáriumban a' Praeda szót Martalékkal teszi ki (T9*/493).
39 (T9/4823).
- harmincnégy szn** (2)
34 ...felrakta ennek a' Tsillagzatnak járását Uszszérius (T9*/397).
34 (T9/382).
- harmincnyolc szn** (2)
Idalia vagy Idalium egy város és erdő Cyprus szigetében, a' hol Vénus különösen tiszteltett³⁸ (T9/480).
38 (T9*/487).
- harmincnyolcadik szn** (1)
...a' XXXVIII, azaz a' Ferdés, mellynek egy része a' Gessner Daphnisában egy Barátom által paraphrasizálódott (T8/50).
- harmincöt szn** (2)
...a' miért Virgilius,³⁵ Horatius és más déli Poéták olly iszonyú nevekkal terhelik (T9/388).

35 (T9*/404).

harmincötödik szn (1)

35. Old. Polymnia, vagy Polyhymnia... egy a' kilentz Múzsák közzül (T9/776).

hármonia – hármonia fn (10+13)

A' hármonia közönségesen szolván nem egyébb, hanem a' különböző dolgoknak meg edgyezése (T3/61). Édes *hármonia!* mellyre még tsak az a Szív tsik- landik, a' melly a' Természetnek felséges együgyűségét úgy érezi, mint maga az Ártatlanság (42/944).

hármonia (T3/65, T9/785), *Hármonia* (T9/11), *hármonia* (T3/68, 159, T11/64), *Hármonia* (42/245), *hármoniája* (T3/21, T5/267), *hármoniát* (T3/396, T6/427), *hármoniát* (T3/49, 127), *hármoniáját* (T5/233, T8/141, T9/227), *Hármoniának* (40/14), *hármoniájában* (T3/72), *hármoniájára* (T9/355), *hármoniával* (T3/8), *hármoniájával* (52/9).

hármoniai mn (1)

Ámor... lelkesítsd *Hármoniai* erővel az én gyenge Lantomat, hogy én a' Tsókokatis énekelhessem (42/32).

hármonias mn (2)

Én már könyv nélkül tudom ama' *hármonias* 6 Sort (T6/246). Megelégedve, 's ezer gyönyörűségek között repkedett a' te *hármonias* szavaidon az én fiatal Múzsám (T11/96).

hármoniátlan mn (1)

...én ugyan ha jó gyökér szóra szert tehetek, örömet felhagyok az ágazottakkal, hosszabbakkal 's *hármoniátlanabbakkal* (T5/484).

három szn (41)

Igy tehát a' Versezésnek *három* neme szerint, *három* következendő részbe előadjuk a' Sarkalatos, a' Mértékes, és a' Kéttzeres Verseknek állapotját, és mesterségét (T3/112). — 's azonnal a' *három* Gráziák, mind kellemetes Szüzek, megjelentek édes Énekléssel (42/311). *Hármat* kell az Epopeiában gondolóra venni, 1) a' leirandó Személyt, 2) annak előadandó tselekedet, és 3) a' poétai előadást (T5/89–91).

három (4/192, 43/120, T3/370, 536, 537, T5/99, 140, 141, T6/335, T9/626, 664), *Három* (43/118, T5/499, T7/104), 3 (36/183, T3/261, 314, T5/411, 501, 604, T6/224, T9/314, 583, 630, 741), 3) (T3/368, T4/131, T5/28, 98, 105, T6/398), (3)

(36/293, 54/112), 3½ (T5/597), III (T5/600), *háromat* (49/48).

Ö: *harminc~*, *huszon~*, *két~*, *negyven~*, *ötven~*, *tizen~*.

háromféleképpen hsz (1)

...a' melly *3féleképpen* eshetik meg (T6/394).

háromlik i (1)

... 's az Olvasó ne állhassa meg hogy Előbeszédemen végig ne menjen; a' midőn osztán mind én rám mind ő rá az a' jó *háromlik*, hogy Munkámat abból a' szempontból fogja nézni, a' mi-ből én óhajtom (T7/35).

Háromlovy fn (1)

...*Háromlovy* Uram úgy elandalodjon rá hogy egy pipa dohányja tízszer is elaludjék az olvasás közben (T7/134).

háromrendbéli mn (1)

Lássuk már, hogy ezen *három rendbéli* tulajdonság... mitsoda három gradittsát tsinál az Epopeának (T5/139).

háromság **Ö:** *Szent~*.

háromsoros mn (3)

Zechenter Antal is kiadá az Anákreon' verseit Magyarúl 6 syllabájú 3 *soros* kadentziás Versekben fordítva (T9*/177).

3 *soros* (T3/336, T9*/178).

háromszázkilvenkettedik szn (1)

Lásd Földi' Természeti históriáját a' 392 old. (T9*/607).

háromszegű mn (1)

Hát látok egy vékony nadrágos, fehér hatzúkás, tarka kabátos suhantzot, *háromszegű* kalap a' fejébe, a' kezébe Pugillaris, puska a' vállán (3/115).

háromszor szn (6)

Háromszor sóhajtott ennek látására, *háromszor* remegtek szemébe az Öröm Könnytseppek, *háromszor* szollította Nevénn kedves Rozáliáját, 's mind annyiszor megsókolta a' szerelmes Betüket (42/289–90).

háromszor (42/1014, 1015), *Háromszor* (42/1013).

háromtagú mn (1)

...valaki ne tartsa drága-látos szépségnek ha ő 3-, vagy még több-*tagú* Cadentziákat tud tsinálni p. o. akarom, vakarom (T3/474).

- hársfa** fn (1)
Ní, a' tsendes ég, hogy tekint-alá a' *hársfáknak* társaságos gallyain keresztül! (52/65)
- harsogás** fn (1)
Sem soha olyan rettentés ordító hangja nem mennydöröghetett olly éles *harsogással* füleimbe (44/86).
- harsogtat** i (1)
Ugyan is, vagy a' Személy nevetséges, a' viselt dolgok pedig heroicusok, és azokat a' Poéta is Vitézi trombitán *harsogtatja* (T5/504).
- harsogtató** mn (1)
Most pedig az öröm zengjen *harsogtató* lármával (43/528).
- has** fn (4)
Bacchust nagy potrohos *hassal* festik (43/690). — 's az a' büszke az a' pajzán Pillangó lessz belőled... ezt a' buja életet éled mind addig, míg a' sok tisztelő a' sok tréfáló tele rakja a' *hasadat*, eltojod magad, 's elenyészél mint a' harmatsepp délre a' fűszárán (4/141). *hasba* (43/407, 690).
- hasadék** fn (1)
A' Galambok és Gerlitzék a' Kőszikláknak *hasadékiba* vették magukat (41/346).
- hasadoz** i (1)
A' Forrás, a' Folyamat nem osztogat Éltetőt a' Földnek, melly mindenütt *hasadoz* az Új Nedvesség' Kívánásától (8/9).
- hasadta** fn (2)
...hanem hajnal *hasadtakor* Vénus megjelenik, a' férjetleneket megvigasztalja (T5/678). *hasadtakor* (3/148).
- hasító** mn (1)
...mind annyiszor az Ámor'... *hasító* Nyilát piszkálom és bízgatom mély Sebembe, ' nagyobbá tészem a' Szúrást és Fájdalmat (42/341).
- hasogató** **Ö:** *szőrszál*~.
- hasogató** fn (1)
...de a' ki a' német hexameteret esméri, nem ollyannak képzeli é ezt a' remek munkát, mint az Eszterházán lévő kertet, ha az holmi Somogyi vagy Tiszaháti girbegurba, egyenetlen, vagdaltt, égetett, tördeltt, vagy önként dültt *Hasogatóvanyokkal* volna befoglalva? (T4/50)
- hasonl** i (1)
...és a' Sz: Kápolnának minden Papjai, Tisztei és Szolgáji két részre *hasonlanak*, és iszonyú de nevetséges tsatát indítanak (T5/558).
- hasonlatos** mn (1)
...az Ö Daljainak gyűjteménye *hasonlatos* a' virágos Kerthez, mellyben ezer kívánatos illatoktól lepettetni meg (T9/113).
- hasonlatosság** fn (3)
Megléhet, hogy a' *hasonlatosság* tsalta meg, 's rózának gondolta azt (42/645). *hasonlatosságát* (T3/35, 53).
- hasonlít** i (6)
Ő legszebb a' pusztá faluba, ez ott a' leg szebb Leány, Colin *hasonlít* a' szabad Verébhez, eme pedig a' fetskéhez (34/101). — meg botsáss, hogy azt tsak a' mézhez *hasonlítom*, olyan volt az, mint a' Te leg édesebb tsókod, mikor szerelmes szavaidban tett alkunkat hév ajakiddal meg petsételed (38/10). *hasonlít* (11/12, 51/15), *hasonlítja* (T3/32, T9/310).
Ik: *össze*~.
- hasonlítás** fn (3)
...ilyenek a' *Hasonlítások* (Similék), mellyek a' történet' előadásának, elevenséget, gyönyörködtető tarkaságot, és néha világosítást is, szereznek (T7/374). *Hasonlítások* (T5/715), *hasonlításnak* (T6/102).
- hasonlíthat** i (1)
...te engemet elakarsz álltatni Chloé, sem az én Anyám tsókjá, sem az én Bátyáimé, és leánytársaimé nem *hasonlíthat* ingyen is ahoz, a' mit én altomban érzettem az én ajjakimon (42/1127).
- hasonlíthatatlan** mn (2)
...mind ezeknek *hasonlíthatatlan* kellemetességét ad az ő verseinek hármóniája, mellyet segített az Olasz Nyelv, az a' Nyelv, melly minden nyugotiak közt lehangsálóbb (T5/266). *hasonlíthatatlan* (T9/355).
- hasonlítottván** in (1)
Kitsinyke az Ajándék Hozzátok *hasonlítottván*, pedig mind az, a' mit én ajándékozhatok (11/8).
- hasonlítva** in (1)
...s a' mezei vagy vízi tsigához azért van a' bornemisza szerető *hasonlítva*, hogy felette las-

sú és vídorság nélkül való hideg és fejr véru állatotska (T9/589).

hasonló mn/fn (24+2)

I. mn Kies Térség nyílt ki az ő Szeme előtt, mellyhez *hasonló* Paraditsomot még egy Nemzet Profétája sem látott (42/226). Ők magok azt vallják magokról, hogy ők mindnyájan természetel *hasonló* gaz állatoknak születtek (41/253). A' gyermekség után az emberkori idő *hasonlo* s különböző színekkel áll elő (48/50).

hasonló (12/24, 41/202, 217, 220, 42/1113, 50/61, 52/103, T1/78, 124, 151, 156, T3/109, 398, T4/34, 67, T5/330, 562, 574, T11/69), *Hasonló* (42/17), *hasonlo* (48/113).

II. fn Oh! bár csak el jönne az a' boldog idő, hogy ők is *hasonlót* szenyvednének 's gonoszágok ne maradna büntetlen (41/205).

hasonlókbból (41/138).

hasonlóképpen hsz (4)

Nyomorúlt állatok, kik hasonló pányvát, és igát viseltek és mint samaraitok, ti-is *hasonló képpen* koplaltok, kinozódtok (41/221).

hasonlóképpen (43/67, T5/537), *hasonló képpen* (T3/429).

használ i (3)

Szűztársaim! ha tetszik néktek az én Tanátsom, vegyük elő Leányi Játékunkat 's tegyünk véle egy játszi Gyakorlást, próbáljuk meg mint *fogjuk* azt *használni* jövendőbenn a' Férjfiak között (42/542).

használ (4/152). — *használna* (43/159).

használatos mn (1)

...s nem ért arra, hogy dolgokat tanuljon, 's hogy olyan kintseket gyűjtsön magának, a' miknek betsek az egész életben *használatos* (T11/22).

használhat i (2)

...a' mit töllem tanúttatok, mind azoknak vagy egy vagy más hasznát a' közönséges életben az Oskolán kívül is *használhattátok* (49/62).

használhatnak (T1/127).

használni in (1)

...ti tegyetek erről bizonyosságot a' ti szíveitekben, és mások előtt, ti a' kiknek én sem ártani sem *használni* nem tudok (44/234).

hasznavehető mn (1)

A' Dégen kiadása német fordítással együtt, tud-

tomra, *leghasznavehetőbb* (T9/189).

hasznos mn (11)

Ez az Emberi nemzetségre nézve, nem csak nem ártalmas, hanem *hasznos*, sőt el múlhatatlanul szükséges is (43/73). Még egy felette *hasznos* Német Gyűjteményben igen szépen és derekasan le van írva az Anákreoni Daloknak valósgos természetek (T9/132).

hasznos (52/105, T1/1, 359, T4/147, 160, T5/104, T9/447, 517, 725).

haszon fn (8)

Mostanában egy találmány ötlött az eszembe, a' mellyből mind a' világnak, mind a' magam erszényjének sok szép *hasznot* ígérhetek (52/99). Hijjában bizol azokban a' magok *hasznokat* kereső Istenekben (T1/101).

hasznok (T1/326), *hasznom* (34/9), *haszna* (34/10), *hasznát* (49/61, T1/215), *hasznára* (41/165).

Ö: köz~.

haszonkereső mn (1)

Én Istenem! fel kiált különös hangon Diofantus, be el testisedett, be csak *haszon keresővé* lett ez a világ! (41/296)

haszontalan mn/hsz (7+4)

I. mn Ah, eredj a' Földre *haszontalan* Szerszám: tégedet tapodjon a' Tsorda (14/22). Nézd, mint éhezik *haszontalan* kintse mellett, mellyet nyugodalmának árán gyűjtött össze, a' fősvény (T1/273).

haszontalan (3/60, 42/345, T1/320, 342, T9/75).

II. hsz És ennyi zsinat közt reményletted, hogy én tartózkodni fogok? Reményletted *haszontalan* (28/31). Igaz Istenek! mi lessz? mitsoda gonosz Lélek rejtezett ma az én Lantomba? *Haszontalan* izzadok én már régólta azt neki igazgatni (14/2).

haszontalan (12/40, T9/443).

haszontalankodás fn (1)

...a' tsalfa Szellőknek édes *haszontalankodása*... Az Ég, a' Föld mind Szerelmet lehellett belé (12/15).

haszontalanság fn (1)

...ha azt akarod, hogy a' Szerelem miatt sóhajt-sak, nem próbálom (ne próbáld) azt: *Haszontalanság* (hijába) (28/3).

hasztalan hsz (2)
Tsak egy finnyás Tekintetedtől, tsak egy nyájas szavadtól, én *hasztalan* örzöm magamat (10/20).
hasztalan (54/225).

hat¹ i (1)
...s egy rózsát sem találtam, mellyen tövis ne lett volna, mellynek sértése szinte a' lélekig *hat* (T9/789).

Ik: *be~*, *meg~*.

hat² szn (16)
Úgy van: tsak *hat* Heroica Epopoeiát mutathat még ez a' *hat* ezer esztendő Világ (T5/167). — legalább az én káromnak egy része megfordul, 6 pro Cento (45/62).

hat (T5/167, 174), 6 (T6/246, 419, 422, T9/80, 177, 186, T9*/100), 6 (T3/381), (6) (54/150, 121), VI (T5/42), 6½ (T6/340).

Ö: *harminc~*, *negyven~*, *ötven~*, *tizen~*.

hát¹ fn (10)
...a' tudományokat nem azért szerettem, hogy mondták, nem azért kedvelettem, hogy a' pallér páltza ügyelt reám a' *hátam* megett (44/23). És te fel vállanád azt a' régi rabságot és inséget örömet? örömet kitérősitátnád ismét a' *hátadat*? (41/399) — egy violákkal bé terített halomska vetett *hátat* a' ki kukotsáló Nap' elibe (42/631). Habok vegyétek *hátatokra* ezt a' szerentsétlen Ifjat, 's tsendesenn vigyétek a' túlsó Partra (42/165).

hátamat (41/79), *hátadon* (41/391, 418), *hátán* (41/48), *hátadra* (41/419), *hátára* (40/65).

hát² hsz/ksz (80)
I. hsz Ugy de *hát* az Isten végtelen jó? (48/78) — *hát* aztis meg kell érni, hogy a' mi egymáshoz való Szeretetünk akaratunk ellen eltűnjék? (34/55) — De valyon *hát* csak azért teremtett e az ember hogy e' képpen hányattasson e világon? (48/68) — De mi volna az igazságos Egek, a' mit én szégyenlhetnék? Örülök *hát*? igen! örülök én, de minn, magam sem tudom (42/1051). — *Hát* nem nagy fájdalom é' távollétel? (35/13) — *Hát* osztán mikor költ fel, mert én akkor már talán el is aludtam? (3/189) — Node kérem *hát*: csak kellett valami okának lenni a' Somogy' választásában (T7/165). *Hát* még az ő szép Ajjakinn, hány, ah hány tsókolódik! (42/822) —

most is azt mondom, hogy nem Szatira ez a' Poéma. Mi *hát*? Epopoea Comica (T7/262). — *hát*, ez már nem lári fári! *Hát* még a' szép Királyfi, a' gyémánt buzgánnyal, a' tatos lóval? (T7/145) — A' Poéta *hát* tsak Poéta Vers nélkül is (T3/41). Ugyan *hát* ha így sem kívánnak meg válni tőle mi lenne belőlök úgy ha folya a föld tejjel mézzel és ez ha gyönyörűséggel mindig telyes volna (48/172).

II. ksz Bátran vészem fel *hát* az én tollamat, bátran zengedezlek édes Hazám tégedet! (T11/8) — még eddig Versembe ilyen szabadsággal nem éltem: elhiheti *hát* akárki hogy nem a' magam, hanem a' köz igasság fazéka mellé szítok (T3/463). Éppen mert a mi hitünk egyedül való fő java a Krisztus, nem kell *hát* a világi hejába valósággal meg elégedni (48/179).

hatalmas mn/fn (16+2)

I. mn A' Nagyravágyás... a' *hatalmas* birodalmaknak leomlását, a' közönséges nyomorultságot, és a' milliomnyi embereknek vérek' kiöntését, ez az indulat okozta (52/21). Ki állhat ellene az ő édes erőszakjának, mellyik szivnek van olly erős ajtaja, mellybe ez a' *hatalmas* tündér be ne törjön (40/169). Még is Te óh csudatévő Szerelem! *hatalmas* vagy ezt felhevíteni, amazt pedig még a' tűznél magánál is lángolóbbá tenni (40/74). Bölts Filánder! *hatalmas* Papja a' *leg hatalmasabb* Istenségnek! (42/729–30)

hatalmas (40/182, 42/720, 911, 43/293, T5/215, 512, T7/392), *Hatalmas* (40/39, T1/214), *hatalmassá* (43/141); *leg hatalmasabb* (42/271).

II. fn Ti kik egy *hatalmasnak* únalom üzésére vagytok teremtve... nem vagytok méltók az én énekekre (42/935).

hatalmasi (T5/316).

hatalmasság fn (1)

A' békesség a' Tóczó és Alsó Berettyói *Hatalmasságok* között meg van (43/193).

hatalom fn (24)

Örök *hatalom!* vedd ki az én nevemet a' halál jussa alól, erősebb vagy te a' halálnál, és tedd fel azt a' halhatatlanság óltárára (40/111). — semmi féle földi *hatalom* nem fog meg fosztani attól a' belső meg nyugovástól, melly a' bölgságnak legtisztább kutfeje (T1/195). Délusnak sárga Istene! mit ér nekem a' te gyógyító *hatal-*

mad, mellyet nékem adtál (54/121). Magasztald a' Szerelem édes *hatalmait*; Te ki tsupa szerelem vagy (40/150). — *hatalmadba* áll, hogy boldog légy, ne ellenezd az Égiek' tanácsát! (42/1061) *Hatalmom* (T1/253), *hatalma* (48/87, T10/53), *hatalmok* (T1/71), *Hatalmat* (9/23), *hatalmomat* (T1/107), *hatalmát* (43/128, 45/90, 50/52, T5/112), *Hatalmát* (25/31, 42/313), *hatalmokat* (41/310), *hatalmának* (44/122), *hatalmunkba* (T10/49), *hatalmában* (T5/117), *Hatalmadonn* (10/21), *hatalmára* (42/1066), *hatalomtól* (44/153).
Ö: köz~.

határ fn (7)

De gondolnád é, hogy mind azok a' Kótsagok ott vagynak, valamelyeket Békés, Bihar és Heves *Határi* tartottak a' Körös és Berettyó Fakadékbann? (3/11) — Ezt beárnyékozza köröskörül a' Babérok sűrű Erdeje, a' melly *határokat* szab az Ég' Haragjának (18/24). A' 14 számot tettem leg végső *határaúl* a' strófák sorainak (T3/339).

határ (T3/355), *határi* (43/386), *határt* (T6/378), *határán* (T1/96).

határos mn (2)

...ama' kedves Napot hozod Emlékezetembe, a' mellyben Rozália Ajjakiról szívtam e boldogsággal *határos* Halált (42/335).
határos (40/20).

határoz i (1)

E bóldog vidéknek lettem én is lakosa, itt élek tellyes kényem szerint 's életemet csak saját tetszésem *határozza* (41/37).

Ik: meg~.

határozás fn (1)

...mind eddig víg elmével lévén ily *határozást* tettem: „Emlékezetnek okáért” Junius 18^{dikán} 1795 (45/21).

Ö: el~.

határozatlan mn (3)

A versek vagy egy féle, vagy két féle, vagy több féle, vagy *határozatlan* soruak (T3/234).

határozatlan (T3/279, 342).

határozódik i (1)

A' Rhédey Palotával által ellenbe egy Telegrafus, melynek ki látása Túrig *határozódott* (43/76).

határozva Ik: meg~.

határtalan mn (2)

...melly Oriási Képeket, melly *határtalan* mezőket fog fel egyszerre Fantáziájában! (T5/298)
határtalan (41/325).

határvonás fn (1)

Melítész azomba elszánván magát egy olly próbára, melly *határvonás* volt néki az élet és a' halál között, tántorgó lépésekkel... ballagott a' hely felé (42/1006).

hatezer szn (1)

Úgy van: tsak hat Heroica Epopeiát mutathat még ez a' *hat ezer* esztendő Világ (T5/168).

hátha hsz (3)

Hátha még utánna a' helyre nem jött fülnek újabb csapást ad ez a' Hemistichium (T6/80). *Hát ha* már azt az embermajmok meghallották volna! (41/183)
Hátha (T5/116).

hathatós mn (9)

Neápolisból írják, hogy ott vagyon egy csuda tévő szent Ereklje, mely a' szív fájást *hathatós* erejével el veszi (43/139). Frynének ragyogó és *hathatós* szépséget ad (T6/97). A' mi Kertjeinkben virága' kedvéért szaporíttatik, a' melly feje és sárgás, és kimondhatatlan' kellemetes és *hathatós* illatú (T9/624). Esmérd meg itt, mennyit tehet egy hűséges szívben a *leg hathatósabb* Szerelem! (38/26)

hathatós (45/113, 52/107, T9/7, 29); *hathatósabbban* (T7/324).

hathatosság fn (2)

Bezzeg ha egy olly Lélek a[k]adna, a' ki Szilágyinak a' *hathatosságát*, a' Pézteli édes Magyarságával felelesztvén, mind a' kettőnek virtusát egy fordításban egyesítné: az adna ám Munkát! (T5/351) — e' Templomba fel vagynak írva minden meglett dolgok, valamelyekbe az ő Mennyei *Hathatósága* beszivárgott, pedig mi van ő nála nélkül? (42/735)

hatházi mn (1)

...ingóbb teremtések a' nyárfa levélnél és a' vígály Tippannál (NB. *Hatházi* gracilis fű) (4/172).

hatmértékű fn (1)

Az eredeti nyelvben *Hatmértékű*ekben vagy Hexameterekben íródott a Tavasz (T4/45).

- hatlábú** mn (1)
...a' két első 13 syllabáú vagy 6½ lábú asszonyi sor, a' két utolsó pedig 6 lábú férjfiui vers (T6/341).
- ható** in (2)
Szívre-*ható*, a' mit Pápai Páriz Ferentz ír az ő Dictionáriumának Előbeszédjében a' szegény Molnár Albert felől (T9*/453).
ható (42/1102).
Ik: *által~*, *be~*, *minden~*.
- hatodik** szn (12)
...az első sor a' harmadikkal, a' második a' negyedikkel, az ötödik a' *hatodikkal* egy cadentiára esik (T5/599).
hatodik (T5/597, T8/98), *6-dik* (T7/429), 6. (36/284, 43/70, 576, T3/157), VI. (17/cím, T5/357), VI (T9*/602), *6dikkal* (T5/272).
Ö: *huszon~*, *tizen~*.
- hatos** mn (1)
...szörnyű tsúfolódó és átkozódó ember volt írásaiban: a' mellyeket a' tőle talált *hatos* Jám-busokon készített (T9/303).
- hátra** hsz (1)
Nintsen egyéb *hátra*, hanem hogy... a' nagy érdemű Közönség előtt engedelmet kérjek (T8/182).
Ö: *ide~*.
- hátrább** hsz (2)
Ah! — itt van — mind ez volt, a' mit mondhattott, 's meg hőkkenve *hátrább* lépett (42/973). Sok Nemzeteknél egész századokkal is *hátrább* vagyunk a' tudományokba és a' Culturának egyéb nemeibe (T11/75).
- hátrál** i (1)
Boldog vagy te Melítész, tsak ne *hátrálj* azzá lenni! (42/729).
Ik: *vissza~*.
- hátrálás** **Ö:** *félelme~*.
- hátralévő** mn (2)
...és előttetek egy keskeny egy piperétlen egy Rousseaui scénáját nyitnám fel az én *hátra lévő* életemnek (44/13).
hátra lévő (T8/188).
- hátráltat** i (1)
Szándékomban a' tavaly rajtunk' keresztül ment tűz nem kevésé *hátráltatott* (T8/185).
- hátramaradás** fn (1)
Reménylem, hogy munkáimnak hátra lévő több csomóival minden *hátra maradás* nélkül folytába kedveskedhetem Érdemes Olvasóimnak (T8/188).
- hátravan** i (1)
...tsak egyedül e' *van* már *hátra*, a' mivel az ő Szívének megkérlelését reménylhetem (42/708).
- hátravonul** i (1)
El akar szaladni; de alatta a' föld *hátra vonúl*, és ötöt magával együtt visszarántja (51/42).
- hátsoros** mn (1)
...ide tartoznak tehát a' 2 soros, a' ... 6, 7, 8 *soros* strófák (T3/336).
- hátszázharminharmadik** szn (1)
633. *Fragaria vesca* enni-való Szamótza (T9/669).
- hátszázharminckettedik** szn (1)
632. *Rubus fructicosus*, szúrós Szederj (T9/667).
- hátszegű** mn (1)
A' szín-méz ha a' 6-*szegű* lyukaknak réguláiba nints is öntve, mely kívánatos! (T3/37)
- hattagú** mn (1)
A' mi nézi a' soroknak hosszabb vagy rövidebb voltát, azok vagy aprók, vagy középszerűek, vagy nagyok. Aprók a' kéttagúaktól fogva, a' *hattaguakig* (T3/139).
- hátszázharminckettedik** szn (5)
Magyarúl nem merem addig a' nevét emlegetni, míg részenként okát nem adom. *Hátul* kezdem fejtegetni (T7/270). Itt vagyok, szerentsés leányka, mondá Chloé néki változtatott hanggal, bé fogván *hátszázharminckettedik* az ő szeméit (42/1060).
hátszázharminckettedik (T3/322), *hátszázharminckettedik* (T3/323), *Hátulról* (50/8).
- hátszázharminckettedik** szn (1)
Jám-bus vagy futó láb az, a' mellynek az első tagja rövid, a' *hátszázharminckettedik* pedig hosszú (T9/284).
- hátvankettedik** **Ö:** *kilencszáz~*.
- hattyú** fn (3)
Vénus... egy szép szekérbe most erre majd amarra vitette magát s' *hattyújin* (33/133).
Hattyú (36/273), *Hattyúk* (42/244).
- havas** mn (1)
Már négy napja, hogy a' *havas* esső mind szüntelen esik (41/342).

- Hayley** fn (2)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Picturáról Marsy, Watelet, Hayley (T5/48).
Hayley (T5/46).
- háza** fn (13)
...ő az, a' ki Házi Isteneit, vén Attyát, háza népét... a' végső Veszedelem' markából kiragadja (T5/218). — még is a' Frantzia Királyságot szerentsésen elnyerte, a' Bourboni Házat megkoronásította (T5/318). Illyen magyarosodott Szók: a' Görög Alamisna... a' Német Ház (T4/157).
Ház (T7/116), Házat (36/154, 43/558), Házoknak (4/177), házba (T5/260), házakba (42/585), házából (48/169), Házon (43/553), házára (41/304), Házaknál (T7/51).
Ö: egy~, elő~, felső~, király~, könyves~, könyv~, szerelem~.
- haza¹** fn (44)
Bátran vészem fel hát az én tollamat, bátran zengedezlek édes Hazám tégedet! (T11/9) — Ne engedd magadat alávaló adóssává tenni Hazád el nyomójának (T1/222). Oltalmazd a' Hazádat! mert ez térszen tégedet boldoggá és mindent magába foglal, amit a' te szived kedvell és becsüll (T1/176). — nem szintúgy igaz magyar é az, mint akármeltyik Grófi, vagy Hertzezi Familia, mellynek neve és birtoka mind a' két Magyar Hazában szélllyel elterjedett? (T4/137) —'s meglátván maga körül a' Szerelem nyájas Tündérkét, magát a' boldog Szeretők Elíziumába képzelte. Ah, így rebegett gyenge Hangonn, boldog Lelkek, kik szerelmes Pályátokat megfutván, e' kies Hazába nyúgosztok (42/182).
Haza (3/204, 45/11, 36), hazám (T11/10), Hazám (T5/71, T11/1), Hazád (T1/181), Hazája (42/66, 43/113, T1/179), hazánk (49/47), hazámat (3/168), Hazának (44/44, 220, T2/28, T4/132, 170, T5/437), Hazámnak (T4/4, T5/630, T8/68), Hazájának (T5/154), Hazánknak (44/236, T4/10, 96, T9/200), hazánknak (T3/457), hazájába (T9/521), Hazánkba (4/220), Hazában (T6/136), hazában (T4/114, T9/641), Hazámban (T7/154), Hazádban (T1/172), Hazánknban (43/669, T2/21, T9/131), hazájokért (T9/640), Hazájával (T5/124).
- haza²** hsz (3)
...az ólnak való fát a' hátadon tzipelteti haza (41/418).
haza (41/74, 54/40).
- hazabéli** mn (2)
...levelezzzen hazabéli Tudósokkal (T4/108).
hazabéli (54/248).
- házacska** fn (1)
Tsigá... tekervényes, lapos, és széllyel nyíló mészmatériájú tokban, vagy házatskában lakozik (T9/586).
- hazaemel** i (1)
...a' Rétre visz, hogy a' fedélnek való nádat haza emeld (41/419).
- hazafelé** hsz (1)
...haza felé meg indult öröm kiáltások között (43/125).
- hazafi** fn (12)
Légy Hazafi! mert a' Hazádban találsz fel boldogságot és bátorságot létedet (T1/172).
hazafi (T9/447), Hazafi (T1/185, T3/404, T6/256), Hazafi (36/209), hazafiak (T5/692), Hazafiak (3/211, 43/30), hazafiai (3/131), Hazafinak (T5/243), Hazafiaknak (44/60).
- hazafia** fn (1)
...addig az énéám, és az én Inyemre finnyásan tekintő gazdag hazafia vadásszának lettem volna tanitványa (3/139).
- hazafiuí** mn (1)
...jelentvén egyszersmind azt a' Hazafiuí kívánságát, mely szerént óhajtya, hogy valamely Tudós Magyar az illyeneket közönségessé tévén mencse meg az el veszéstől (T43/260).
- hazafiúság** fn (3)
A' József' halála a' Magyaroknak hazafiúsága, a' Magyarok Hazafiúsága, a' Kótsagoknak halál (3/25–6).
Hazafiúság (3/217).
- hazafölde** fn (1)
...a' ki infámálva van, a' magánosság' falai közé való búvással etc. segíthet magánn egyedül, mikor így Vallása 's Hazafölde kebeléből számkivetve még a' Calvinisták között Remete és Néma barátá tétetik (45/50).
- hazai** mn (2)
...most pedig örülök hogy hazai nyelvemnek

esméretében ezzel is gazdagodom (T4/97).

hazai (T9/279).

hazajön i (1)

Ugyan is, mihelyt az Országba, vagy valamely nagy Városba Fejedelem, nagy ember, Tisztviselő, Tüdös születik, házodosik, elúta, *haza jön*, vagy meghal... mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok (T10/7).

hazamegy i (2)

Akkor ujjonnan *haza megyek* téli enyhős szállásomra (41/451).

haza mentem (42/1053).

hazámfia fn (6)

...mellynek olvasásához, Édes *Hazámfia!* míg hozzá fognál, kérlek ezt a' négy Jegyzésem gondolóra venni ne terheltessél (T4/14).

Hazámfiai (T9/272), *Hazámfia* (T8/37), *hazámfiainak* (T11/84), *Hazámfiától* (3/145), *Hazámfiával* (T8/62).

hazánkbeli mn (1)

Egy emlékezetre méltó történetet ír egy barátunk, hogy tudni illik bizonyos *Hazánkbeli* Tüdös Januarius 27dikén a' Gyermekeknek Diót fog hinteni (43/209).

hazánkfia fn (2)

Emlékezem rá, hogy 1790 táján valaki *Hazánkfiái* közzül is megígérte volt ennek Magyar fordítását (T5/278).

Hazánkfiát (43/248).

házas fn (1)

Nézd... mint veszekednek egymással a' hűség-telen *házások* (T1/278).

házasodik i (1)

Ugyan is, mihelyt az Országba, vagy valamely nagy Városba Fejedelem, nagy ember, Tisztviselő, Tüdös születik, *házasodik*, elúta, *haza jön*, vagy meghal... mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok (T10/6).

Ik: *meg~*.

hazatérté fn (1)

...kit *haza tértekbenn* löttek szivenn, párája fenn maradt a' levegőbenn (3/77).

hazaváncorog i (1)

...végre estve felé *haza vánczorog* (51/33).

hazaváncoroghat i (1)

Ah, tsak annyi erőm vólna, hogy *haza vánczo-*

roghatnék! (41/461)

házi mn (7)

...ő az, a' ki *Házi* Isteneit, vén Attyát, háza népét... a' végső Veszedelem' markából kiragadja (T5/218). Ma tett a' *Házi* jóra ügyelő Commissio némely ártalmasokról panaszt a' Convent előtt (43/29).

Házi (43/32, 38, 48, 505, 615).

hazudik i (3)

Gyűljön egyyüvé a' mit a' Novellisták és a' Prokátorok *hazudtak* és tsalárdkodtak még a' tsak kevés lesz, ha Laeliust meggondoljuk (29/2). — 's a' jó Tükör csak reggel *hazudik* (T7/253).

hazuda (T3/356).

hazug mn/fn (3+2)

I. mn Kételkedsz talán az én Hívségemről? *Hazug* Nyelve valami gonosz Szerelemtársnak vádolt el talám előttem engemet? (25/6) — És miért ingerlitek *hazug* Habok, az én Aggódásimat? (35/12)

hazug (T1/351).

II. fn A' *Hazug* Epitaphiuma (29/cím).

hazug (T1/279).

hazugság fn (5)

A' mi *hazugság*, az egy általjába nem lehet hasznos az emberi nemzetnek (T1/1).

Hazugság (T1/53), *hazugságoknak* (T1/345),

Hazugságról (34/153), *hazugsággal* (T1/380).

he msz (1)

SZARVAS. Ennye be rosszúl elégedett ez a' számár a' szabad állapottal! Már csak meg szólitom... Szamár! SZAMÁR. *He?* (41/379)

heábalóság l. hiábalóság

Hébe fn (5)

Hébe. Az Iffjúságnak Isten asszonya: Uxor finitur Iuventutis (43/692).

Hébe (36/165, 43/413, 53/10), *Hébék* (33/28).

hébe-korba hsz (1)

... 's mély Tsend uralkodik mindenfelé, mellyet tsak e' kis Patak' mormolása zavar meg, 's *hébe-korba* a' Fülemülének melánkóliás dalja vág ketté, 's egy mezei sápitó sípotska (50/65).

Hebius fn (1)

Így járt, az egyébaránt tudós Casp. Barthius vagy költött nevén Tarreus *Hebius* (T9/138).

- Hedrahely** fn (1)
...tanúbizonyosságul hívom a' Múzsákat, kitsinytől fogva nagyig... hogy az egész Poémát mind magok diktálták, kit Csökölben, kit *Hedrahelyen* (T7/203).
- hegedülvén** in (1)
Kérem alázatosan; a' Hold ugyan elég tágas lett volna, és ott az együgyűk' állítása szerint Dávid *hegedülvén*, nem lett volna szükség a' Toponári Zsidókat is Pégazus' szárnyain felforspöntoltatni (T7/123).
- hegedűszó** fn (1)
...s ezt az egész Dalt nem festői, hanem példázó és ábrázoló Darabnak ítélném, a' mellyben a' Poéta, hogy ama' Sz: Lyricussal szóljak, *hegedűszóban* Szép mesét jelentett (T6/61).
- hegy¹** fn (23)
Fébus az ő tiszta Sűgárral a' *Hegyekenn* a' Fagyot elosztatta (7/6). — a' bortermő *hegyekről* effélet nem olvasunk (T9/514). De mitsoda Szépségre vágsz, a' mellyet szeressen benned Galatéa?... Azok a' *Hegyekkel* vetélkedő Bértzes vállak? (6/29)
Hegy (8/43), *hegyek* (53/21, 54/211, T9*/688), *Hegyek* (54/231), *hegye* (T9/505), *Hegynek* (36/91), *hegyeknek* (40/98), *Hegyének* (T9/509), *hegyekben* (41/117, 54/164), *Hegyeinkben* (T6/85), *hegyen* (T3/415), *Hegyről* (4/211), *Hegyekről* (54/214), *Hegyéről* (43/541), *hegyeiről* (3/126, 40/47), *hegyig* (T7/147), *hegyekkel* (50/61).
- hegy²** fn (2)
...virága világos sárga, és [nem] olly nagy ugyan mint az előbbié, hanem minden fájánál legkedvesebb illatú, és az ág' *hegyén* bokréta módjára áll (T9/635).
Hegyével (42/680).
- hegyaljai** mn (1)
Hogy én a' hazai termést még is Nemzeti szóval ejtsem ki; kéntelen voltam a' Máslás nevet venni fel, noha ez szegényebb neme a' *Hegyallyai* Nektárnak (T9/281).
- hegyecske** fn (2)
Láttam, magam láttam, hogy a' Rozália Melyjén sereggel öszve gyűltek: lejtős kerekességgel emelkedett fel annak kies Halmotskájája, és sima tetejéből keményebbenn nőtt ki egy pirosuló tsetsszicklátska, mellybenn titkos forrása volt az élet édes tejének... Az apró Tündérek nagy számmal indultak a' sikamló Hegynek, némelylyek már a' Bértzetskének Bimbójára szinte fel hágtak, mások a' hajlás közepénn ízzadtak, sokann az allyánn tusakodtak, a' többiek pedig a' két *Hegyetskének* kies Völgyénn... bízatták a' vetélkedőket Mennyei Énekekkel (36/93).
Hegyetske (36/96).
- hegyoldal** fn (1)
Egy iszonyú Völgynek szélére jutott, mellynek méllysége tsak a' Poklot ábrázolhatta, félig kidültt Bikkfák függöttek ki a' belé rohanni készültt *Hegyoldalból* (42/99).
- héj¹** isz (1)
Héj ha az én kifáradt, és éhel holt társaimat ide hozhatnám! (41/333)
- héj²** fn (4)
Szerelmesek, tüzeteket írtatok le egy gyenge fa *héjjára*, az én Juhásznémnek neve az én Szívembe van bé nyomva (34/117). Tsigának maradna egyedül tsak az ollyan Nem, a' mellynek *héjja* valósággal tekergős, mint az igazándi tsiga (T9/618).
Héjiból (28/12), *héjjából* (4/42).
- Ö: csiga~, gohér~, szem~.**
- héjacska** **Ö: szem~.**
- héjaz** i (1)
Ezek Indigenák és Libertinusok: és ezekben, ha polgári just kívánnak szerezni, megkívánhatja a' Nemzet, hogy a' tős-gyökeres Magyar szók felett, se nyilván se titkon, sem erővel sem szép szín alatt, elsőségre ne *héjazzanak* (T4/151).
- Hektor** fn (1)
...ama' híres vitéz *Hektort* is, annyi sok diadalmai után, nem másnak lehetett kivégezni... hanem tsak Ákhillesnek (T5/196).
- Held** (ném) (1)
Egyezzünk meg valamelyikben, 's mindjárt Héros lesz akár a Bajnok, akár a' Vitéz, és csak azon a' becsületes úton, a' minn a' Németek' *Heldje* (T7/282).
- Heldengedicht** (ném) (1)
Már ez Francziául is Olaszul is, csak illyen formán hangzik: tehát németül magyarázom — *Comisches Heldengedicht* (T7/268).

- Helena** fn (2) Midőn Homérusnál Telemachust és Pisistratust megvendégeli Menelaus: az ő felesége *Helena* kedvet akarván nékiek tsinálni, nepenthest elegyít a borba (T9/719). *Helena* (43/601).
- Helikon** fn (7) Nekem pedig a' *Helikon* aljába szedett Violák-ból, az apró Játzintokból, és Nefejeitsből fog kötni egy szelíd koszorút (40/123). *Hélikon* (3/135), *Helikon'* (43/542, T3/16, T5/163, T10/11), *Heliconrol* (T3/175).
- helikoni** mn (1) Lásd a' Magyar Museumot... és *Helikoni* Virágokat Kazincy Ferentz Gyűjteményéből (T9*/209).
- Helldunkel** (ném) (1) ...és ami az ízérésben olyan forma, mint a' muzsikában a' szokatlan és discordánt hangokból öszvefogott hármónia; vagy a' festésben a' clair-obscur, chiaroscuro, németül Hagedorn és Sulzer után *Helldunkel* (T9/786).
- Héloise** fn (5) Most már az Abelard' és *Heloiz'* Leveleinek két Fordításokról következik szóllanom (T6/333). Nem tudom Danae, milyen hajlandónak érzed magadat annak elhitére, a' mit az Új *Heloisnak* Szerzője mond (33/13). *Heloiz* (T6/307), *Heloiz'* (T6/281, 333).
- Heltai** fn (1) Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' *Heltai*, Tinódi, Bartsai... velős Magyar Irásit (T4/101).
- hely** fn (52) ...egyik *Hely*, oh Isten! az ő Keménységeit: másik *hely* az ő Gyengeségeit hozza elmémbe (26/17–8). — megvan a' *helynek*, melly egyetlen egy Sála, és az időnek, melly 24 óra, az ő egységek (T5/715). Itt Boden a' Commentáriusába elbeszéli, hogy a' Grammatikusok által 3 neme tétetik a' Csóknak: és egyszersmind arra, hogy a' Tsók által a' Lélek egymásba leheltetik, sok régi írók' *helyeit* hozza fel (36/185). Mind ezeknek a' változtatásoknak *helye* van az edgyféle Rithmusokba (T3/551). Itt van *helye*, hogy a' magam verseinek külsőjéről is edgyet kettőt szóljak (T8/130). Bővebb tudósítást első státiomról várjatok; másikat az azután valóról; mikor *helybe* leszek pedig, akkor egy nagyot (45/-
- 128). Nem mozdítod ugyan ki az Erdőnek törzsök fáit... meghagyod őket eredeti álló *helyekbenn* (40/88). — a' melly fordítás, ha sok *helylyen* nem mérközhetik is az Ánglussal, de több *helylyen* ragyog, hízelkedik, és a' Magyar Nyelvnek izmos kinyomásaival sújtja lelkeinket (T5/306–7). — a' Poétai munkákra is jó kedv kell, kiderült képzelődés, *helyén* lévő ítélettétel (T10/43). Add vissza Apollónak az ő Parasztos lantját, és kérd *helyébe* az ő hibázhatatlan kéz ivét (3/129). *hel* (T3/453), *hely* (42/1008), *helyek* (43/638), *helye* (T7/160), *Helye* (21/7), *helyünk* (T11/49), *helyet* (33/134, 34/40, 42/224, 43/265, T4/172, T8/80), *Helyet* (28/8), *helyeket* (41/436, T5/204), *helyemet* (46/18), *helyeit* (T6/242), *Helynek* (42/116), *helynek* (41/328), *Helybe* (34/20), *helyetekbe* (52/49), *helyekbe* (36/110, 42/846), *helyekben* (41/476), *helyből* (45/96), *Helyemből* (42/695), *helyen* (44/145, 48/61, T6/266, 291), *helyenn* (4/132), *Helyenn* (14/20), *helyeken* (T9/5), *helyénn* (3/17), *helyre* (T9*/534, 758), *helyére* (48/162, T1/66), *helyéről* (48/162), *helyekkel* (T9/512).
Ö: fekvő~, kikötő~, lakó~, menedék~, néző~.
- helybenhagy** – **helybehagy** i (1+3) Beszéllek; de nem kérdezem, valyon *helyben hagyod*-é az én Mondásimat (9/56). Én *helybe hagyom* a' te gyönyörüségedet, ha azok... nem ártalmasok (T1/131). *helybehagyom* (T5/57), *helybehagyjuk* (T5/127).
- helybenhagyás** – **helybehagyás** fn (2+1) Ez a' bámulás tsak a' Heroismusnak következése, és felette nagyon különbözik attól a' Dítsérettől vagy *Helybehagyástól*, a' mellyel szoktunk egy Derék, egy nemes, egy kitetsző embert, vagy valamely jeles Tettet jutalmazni (T5/122). *Helybenhagyás* (T5/139), *helybenhagyást* (T5/407).
- helybenhagyhatóság** fn (1) Midőn egy valóságos Hérosnak, igazán Hérosi tselekedetét, egy olyan Poéta írja le, a' ki... maga is a' maga nemében és mesterségében a' jószág és *helybenhagyhatóság* pontján fellyül emelkedett, egyszóval a' Poézisban maga is Hérós, akkor az Epopoeia megérdemli a' Hérósi nevet (T5/149).

- helyenként** hsz (1)
Egy része lát azért világot, hogy magam is érzem róla, hogy valósággal Poétai darab; más részét néhol néhol képenként *helyenként* tartom poétainak (T10/71).
- helyes** mn (7)
Pétzeli nyájasabb ideákkal él, de sokszor puha is, az ő kinyomási *helyesebbek*, tisztábbak, de gyakran velőtlenek és üresek (T5/340). A' melly Betyár *helyesen* tud dudálni több betsületet érdemel a' maga nemében mint a' közepszerű orgonista (T5/702).
helyes (T5/617, T10/50), *helyesenn* (3/203), *helyyiesen* (T5/462); *leghelyesebb* (42/544).
- helyett** nu (9)
Kiadtam még is; hadd szaporítsa a' Magyar költemények' számát: nem ő az első, az utolsó sem ő lessz, a' mi a' réznél tartósabb Pyramisok *helylyett* tubák takaróra szorúlt (T8/42)
helyett (42/894, 52/127, T3/433, 434, 469, T5/632), *helyyett* (43/485, 499).
- helyhet** i (1)
...jutalmamat pedig abban *helyhettem volna*, hogy Szabadvölgyi Úr ezt mondja Költeményemre „Ejnye no az ilyen amolyannak be' gyöngy esze van!” (T7/130)
- helyheztet** i (6)
Vak babonás! — hijjába keresed nyugodalmat ennek a' földnek határán kiv[ü]l, mellyre én tégedet *helyheztettelek* (T1/96)
helyheztetett (43/253); *helyhezteteti* (T1/321, T6/42), *helyheztetete* (T5/261, T9*/394).
- helyheztetni** in (2)
Akárhogy légyen: énnékem Hazámban kellett *helyheztetnem* a' Költeményt (T7/154).
helyheztetni (T1/99).
- helyheztetve** in (1)
Az itt meg neveztetett helyek... ilyen renddel vagynak *helyheztetve*, a' mint ezeket a' Mapákba' meg lehet látni (43/640).
- helyheztetvén** in (1)
...Szívnek, elmének és Nyelvnek minden kintseit hatalmában tartván ezt a' Colossust a' Tsillagokig felemelheti 's az Istenek sorába *helyheztetvén* onnan tudja a' földszínt maradott Halandókkal tellyes fénnýében bámúltatni! (T5/119).
- helyel-közzel** hsz (1)
Már az ilyen szép, ha tsak *helyel közzel*, és önként erőltetés és affectálás nélkül esik meg mint valami kellemetes Poétai pongyolaság (T3/393).
- helyreállott** in (1)
A' színte *helyre állott* tsendességet felbontja Fátma, azt hírlelvén hogy az egész Világ, és minden rendű emberek haragusznak, Carnevalra a' kurta Farsangért (T5/672).
- helyredörgöl** i (1)
A' Festőnek otromba Penzlijét megvékonyítják, a' hibás Színeket rózsza pamattsal *helyre dörgölik*, vagy Szárnyaikkal édesebb Árnýéket híntenek azokra (36/36).
- helyreegyenet** i (1)
A' Festőnek otromba Penzeljét megvékonyítják, a' hibás Színeket róza pamattsal *helyre egyenetik*, vagy Szárnyaikkal édesebb Árnýéket hintenek azokra (42/789).
- helyrehozás** fn (1)
...méltatlan (illetlen) Ruhájit magáról leszaggatta: Fegyvert kért; és az ő elmúlt Vétkeinek *helyrehozására* már megindúlt: de Deidamía oda szaladt (12/38).
- helyrehozhat** i (1)
...én a' veszteséget könnyenn *helyrehozhatom* (12/46).
- helyrehozni** in (2)
Bizonyára valamint az egész Poézisnak, úgy ennek is fő czélja az Emberi Szív' jó vagy rossz, nemes vagy erőtlen, okos vagy bohó voltának előadása, melly által amazt lelkesíteni, ezt pedig *helyre hozni* iparkodik (T7/362).
helyre hozni (T5/634).
- helyrejött** in (1)
Hátha még utánna a' *helyre* nem *jött* fülnek újabb csapást ad ez a' Hemistichium (T6/80).
- helyreütni** in (1)
Ők arra rá nem értek, nekünk illő *helyre ütni* az ő hibájakat (T11/50).
- helység** fn (2)
Különbben ezen *helységek*ről, lásd az Utópia' Mappáját (43/676).
Helység (T7/116).
- helytelen** mn (4)
...nem tartom mindazálta *helytelennek*, ha én is

rólok egyenként, e' mostani tzelomhoz képest, egy két szóval való jegyzést tesztek (T5/178). — tele is van az a' jeles munka az olasz közmondásokra való ezer tzelozással, melly *helytelenül* esnék Magyarúl (T5/621).
helytelenül (T4/37, T5/611).

helytelenség fn (1)
Énekeltem, sipoltam küszdöttem több ifjú Társaimmal 's ha nyertes voltam é, azzal ditsekednem itt *helytelenség* vólna (42/401).

helyváltoztatás fn (1)
Ifjú létére a' *helyváltoztatásból* származott örömben gyönyörködven, hogy ő a' Világot meglássa (33/130).

hemistichium (gör) (1)
Hátha még utánna a' helyre nem jött fölnek újabb csapást ad ez a' *Hemistichium*: Felveszi téiben elhányt? (T6/81)

hempelyeg 1. hömpölyög

hempelyget i (1)
...irtózva néztem ki szomorú fészkekből a' környékre 's mikor láttam mint *hempelygeti* a dúlás szomorú jeleit a' felgázolt motsár (3/86).

hempelygettet Ik: ki~.

hencserget i (1)
Tsigázó-lajtorja gyanánt van nyoszolyája... a' gyöttelelem egy oldalról másra *hencsergeti*, 's dobog minden pulsusütésre (51/37).

heniochus (gör) (1)
Miket nem olvasni a'... Rómaiaknál az Áferekről, *Heniochusokról*, Rhénusvidékiekről, Britannusokról, etc. 's magokról már a' Görögökről? (T6/208)

Henriade fn (2)
Úgy van: tsak hat Heroica Epopoeiát mutathat még ez a' hat ezer esztendő Világ... Frantzia Ország nem látott még többet egy *Henriadnál* (T5/173).
Henriadot (T5/355).

Henriás fn (2)
...Voltérnak az Epopoeáról, 's a' jelesebb Epicusokról írott Értekezése Néhai jó emlékezetű T. T. Pézeli által a' *Henriás*' végén magyarúl is olvastatik (T5/177).
Henriás (T5/310).

Henrik fn (1)
A' Henriás. Ennek Hérossa ama' Koronás Virtusoknak példája, IV. *Henrik* Frantzia Király (T5/311).

henye mn (1)
...most a' Folyamat' Partján *henyén* fekszik, és bög, és vígyázza azt a' szerelmes Űszöt (8/25).

henyél i (1)
Hát illy szorgos Játékok' illy koszorúzott Vetélkedések' Divatjába, *henyélénk* mi minden Ditsőség nélkül? (42/536)

henyélés fn (3)
Melly nagyonn vétkezne ő ellene az a' Teremtés, a' ki e' Munkára termett betses Órákat *henyélésbe* és lomha Korhelkedésbe pazérlaná el (4/51).
henyélések (48/134), *Henyélésnek* (34/22).

henyélkedő mn (1)
A' *henyélkedő* Heréké légyen ez a' boldogtalan Kedvre élés (4/55).

Hephaestio fn (1)
Archilochus ezt a' Vers' nemét, a' mint *Hephaestio* mondja, Jambe nevű Menyetskétől tanulta, és nevezete (T9*/293).

herbárium fn (2)
Melius vagy Horhi Juhász Péter, a' maga Magyar *Herbariumában*, a' Bellist Rukertznek nevezi (T9/678).
Herbariuma (T9*/693).

herceg fn (6)
...a' *Hertzeg*' Kastélyában pedig soha sem voltam (T7/209).
Herczeg (43/168), *Hertzeg* (43/654, 52/82), *Hertzeg*' (T7/118), *Hertzegnek* (T9/516).

hercegi mn (1)
...nem szintúgy igaz magyar é az, mint akármelylyik Grófi, vagy *Hertzegi* Familia (T4/136).

Hercinia fn (1)
Az ő Versei hexameterek; de nem a' Jóniai, se nem a' Látiumi hexameterek ám, hanem a' milyleneket tsak az a' Nyelv engedett véle íratni, a' mellyen a' *Hercinia* Nyilassainak maradéki beszéllni kéntelenek (T5/387).

herciniai mn (1)
Vessük ki belőle – ebből a' boldogabb éghhez is méltó kis Darabból, azt a' *Hercyniai* Barbarismust! (T6/92)

- here** fn (4) Kik a' több ember-állatok között semmit sem csinálnak, vagy egyebet nem, hanem, a' mit a' *Here* tészen a Méhek társaságában, meg emészti a' legjobb mézet, melyet a' gondos Méh nagy munkával gyűjt, 's minden érdeme abban vagyton, hogy újj bogarakat szaporít (41/316). — vóltam é... korhel, idő vesztegető, *here?* (44/232) *Heréké* (4/56), *Heréknek* (4/176).
- hereg Ik:** *fel~.*
- herélkedik** i (1) Ezek is a' többiek között *herélkednek*, fosztanak, ragadoznak, 's a' mit a' többiek keservesen gyűjtögettek, fel falják előllök (41/320).
- Herkules** fn (1) Itt vóltak kirajzolva az Isteneknek 's Hérosoknak Szerelmei... *Herkules* Ioléja mellett Kantusba az orsóval (42/275).
- Hernád** fn (2) Ez Abaújt is kijelentené; Kassát is praecise; és a' mi több, azt az egész paraditsomot, melyet a' *Hernád'* folyója öntöz (T6/236). *Hernád'* (T6/234).
- hernyó** fn (1) ...*hernyó* természetedet kialuszod, 's az a' büszke az a' pajzán Pillangó lessz belőled (4/137).
- heroice** (lat) (1) Az én Furtsáلكodó Epopoeám a' 2dik Nemre tartozik; mert itt a' Személyek nem Hérosok, de a' vísell[t] dolgok álméلكodásra méltók, és én is... *Heroice* kívántam zengedezni (T5/707).
- heroico-comicum** (lat) (1) Poëma *Heroico-comicum*. Mitsoda? Már ez Frantziáú, Olaszúl is, csak ilyen formán hangzik: tehát németül magyarázom – Comisches Hel-dengedicht (T7/265).
- heroico-comicus** (lat) (1) Illyen comicum a' Felkiáltás is, vagy a' segítségül való hívás, a' Butelliához: más *Heroico-comicus* Poéták más-más felkiáltásokat gondoltak (T7/415).
- heroicum** fn (1) Vitézi. Ezt jobban szeretem a' bajnokinál a' *Heroicum'* kitételére; noha nem ragaszkodom belé makacsúl (T7/277).
- heroicus** (lat) (7) ...az Epicusok közül hány irhatott *Heroica* Epopoeát? Felelet: Tsak hat (T5/166). Győzedelem-jövendőlés. Ezt a' *heroica* Odát már esmérni van szerentsénk (T6/249). — 's miben áll a' *heroicum* Poémának természete? (T7/283) *heroica* (T5/593), *Heroica* (T5/167, 463), *Héroicae* (T5/32).
- heroïda** fn (2) A' *Heroïdák*nak egy különös Characterek van a' Költés' Világában (T6/334). *Heroïdának* (T6/350).
- heroïde** (gör) (1) Az Abelard' és Heloiz' nevében íratott Levél, mind a' kettő *Heroïde* (T6/334).
- heroikus – héroikus** mn (3+1) Mi a' valóságos Héros, és mi a' *heroicus* cselekedet, 's miben áll a' *heroicum* Poémának természete? (T7/283) — és a' *heroicus* Voltaire... kedves Frantziáit azzal magasztalja, hogy a' Nagy dolgokat viselni is énekleni is tudják (T5/153). *heroicusok* (T5/503), *leghéroicusabb* (T5/319).
- heroizmus – héroizmus** fn (4+2) ...ezt a' szót *héroizmus*, nemtsak a' Birodalmak' hanem az Epopoeiák' Fundátori is magokéva tehetik 's teszük (T5/157). *heroismus* (T5/136), *Heroismus* (T5/163), *Heroismust* (T5/413), *Héroismust* (T5/229), *Heroismusnak* (T5/121).
- hérosz** fn/mn (33+9) I. fn Itt vóltak kirajzolva az Isteneknek 's *Hérosoknak* Szerelmei (42/274). — *Héros*, azaz olyan, a' ki az emberi közönséges lelkeknél sokkal nagyobb lélekkal bírt, és magát a' Világ Történetes Könyvében megkülönböztette (T5/93). Van ebben egy fő Személy, egy *Héros*, Dorrottya (T5/708). *héros* (T5/522), *Héros* (12/19, 53, T5/150, 161, 181, 214, 259, 281, 285, 358, 418, 489, T7/282), *Héros* (42/46, T5/246.), *Hérosok'* (42/36, T5/131), *Hérossa* (T5/310), *Heróst* (40/156, T7/279), *Hérosnak* (T5/144), *Hérosnak* (12/47, T5/369), *Hérosoknak* (11/4), *Héroson* (T5/128), *Hérostól* (T5/410), *héroshoz* (T5/416), *Héros-hoz* (T5/438), *Herósokká* (40/122). II. mn ...a' Kótság bokréta kedvesebb az Aga-

nippae partján termett Babér koszorúnál, mely hajdan *Herós* homlokok disze volt (3/134).

héros (T5/510, 519), *Héros* (T5/325), *Héros* (T7/280), *hérosok* (T5/505), *Hérosok* (T5/423, 435, 705).

Ö: *mellék~*.

héroszi mn (19)

Hérosi tselekedet, a' milyen minden embertől ki nem telik, és mintegy meghaladni látszik a' halandók tehetségét (T5/101). A' Poéta, ama világsudálta Homér, kinek *hérosi* talentumai, egyébeket elhallgatván, ezekben tündöklenek ki (T5/200).

hérosi (T5/189, 365, 415), *Hérosi* (T5/151, 186, 249, 261, 490), *Hérosi* (T5/144, 221, 284, 431, 441), *herosi* (T5/445), *hérosiak* (T5/424, 520), *hérositól* (T5/409).

hervad Ik: *el~*.

hervadás fn (1)

Hervadásra dültt virága E' halomba vesztegel (54/263).

hervadatlan mn (1)

A' Rózsások között szerelmes platanok Zöldelnek, 's ágaik mind *hervadatlanok* (43/363).

hervadhatatlan mn (1)

Mert valamint a' *hervadhatatlan* Babér nem tsak a' Nagy Vitézeknek jutalomkoszorúja, hanem a' Nagy Poétáké is (T5/151).

hervadni in (1)

Kókkadni mondják a' Debretzeniek az olyan füveket és virágokat, a' mellyek a' nap' hévsége, a' féreg' rágása, vagy más belső nyavalyájok miatt, *hervadni*, konyúlni, sárgúlni és halni kezdenek (T9/477).

hervadó in (2)

...ezek a' Tündérekeis leszállván durva ágyát róza leplekké változtatják... *hervadó* Szemeire ülnek, és nyugvó Lelkét édes Álmodozásokkal mulattatják (42/878).

Hervadó (36/129).

hervadoz i (2)

A' sírhalmot tsokolom, és a' Cyprusfákat jól esik nékem ölelnem; jól esik, ha myrtusviselte homlokomon, ligeti Estikék *hervadoznak* (54/177). *hervadoztak* (53/6).

hervadozó in (1)

...akkor rohan ki először az ő fájdalma, akkor hasonlít ő a' szélveszek és a' hideg miatt színéből kiköltt *hervadozó* virágszálhoz (51/16).

hervaszthat Ik: *el~*.

Hesperis (lat) (1)

...ligeti Estikék (*Hesperis tristis*. Linnei) *hervadoznak* (54/197).

Hesperus fn (1)

A' Hajnaltsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus, *Hesperus*, Lutzifer... (36/245).

Heszper fn (5)

Nyájason mosolygott le a' zöld ágak közül Vé-nusz' gyönyörű Tsillaga, *Heszper* (42/58). *Heszper* (42/63, 773), *Heszpert* (42/741), *Heszperbe* (36/289).

hét¹ szn (10)

...mint midőn a' megáradtt Nilus jövéen az Abissinia forró hegyeiről, lebukdosik a' Cataraktákon, hogy *hét* torkolatjain minél hamarébb ontsa ki régen gyűjtött adóját az Egyiptomi Tengernek (40/48).

7 (T5/596, T6/200, 412, T9/109, 497, T9*/133), 7) (T3/388), (7) (54/128, 153).

Ö: *harminc~*, *huszon~*, *negyven~*, *ötven~*, *tizen~*.

hét² fn (3)

...az egész Világ, és minden rendű emberek haragusznak, Carnevalra a' kurta Farsangért, (akkor tsak 5 *hétből* állott) (T5/675). — mind a' ki tsak vagy Úr, vagy Úri, *hétről hétre* itt tanyázott a' Nádasba (3/39).

hetedik szn (12)

...az utolsó vagyis *hetedik* sor pedig cadentiátlan (T5/600).

hetedik (T5/597), *7dik* (T5/273), *VIIIdik* (T6/68), 7. (36/279, 43/71, 584, T3/216, T9/283), VII. (18/cím, T6/82, T8/175).

Ö: *harminc~*, *huszon~*, *kétszázhetven~*, *kilencven~*, *tizen~*.

hétesztendős mn (1)

Hát még Trója miként jára Hajdan a' Görögöktől, *Hét esztendős* háborúba Szenvedvén kívül belől (43/579).

hétsoros mn (1)

...ide tartoznak tehát a' 2 soros, a'... 7, 8 *soros*

strófák (T3/336).

héttagú mn (4)
Középszerű sorok, a' *hét taguak* egész a' 12 taguakig, és ezek legszebbek, 's legjobban is gyakoroltatnak (T3/149).

7tagú (T4/40), *7tagú* (T3/293), *7 taguak* (T3/324).

hetvenhetedik Ö: *kétszáz~.*

hetven-nyolcvanformán hsz (1)
A' mi megmaradt is, és valami *70-80 formán* az ő neve alatt forog, nem mind az övé, hanem másoktól az ő mustrái után íródott (T9/65).

hév fn/mn (2+6)
I. fn Nevezetesen még a' Déli Napnak *Heve* tartott, leültünk karikába Nimfák és Pásztorok, egy kerek kis Térenn (42/634). — az ő titkos szerelmének minden *hevét* egyszerre ki ontotta a' te ajjakidra (42/1122).

II. mn Félvén a' *hév* Súgártól a' Madárka nem verdesi Szárnyait (8/27). — az én Szívem égett akkor a' gyönyörűség és Kívánság *hév* Lángjai miatt (42/618).

hév (6/21, 38/12, 40/175, 42/17).

hever i (4)
...mindenfelé *hevertek* a' széjjel szort tollak, a' megaludt vér ikrák (3/81). Dr. Földi János, a' ki Anákreonnak sok daljait fordította, próbát tett az Anákreonismosokban is, mellyek több Verseztejeivel együtt még Kézírásban *hevernek* (T9*/201).

hevernek (T1/16), *hevertél* (T11/101).

heveredik Ik: *le~.*

heverés fn (1)
...és hogy innepi *heverésünk* se puhítsa el Tagjainkat, fogjunk a' Testnek édes gyakorlásihoz (42/381).

heverész i (1)
Ő bizonyosan valamely Barlang enyhében a' puha murván és falevélen *heverész* (41/352).

hevertet i (1)
Hogy tégedet mindenkor fényesebbé, tisztábbá tegyelek, éretted Napokonn 's Éjtsz[ak]ákonként elsáppadtam: magamat feledékenységbenn *hevertettem* éretted (14/18).

heverve in (1)
Itt voltak kirajzolva az Isteneknek 's Hérosoknak Szerelmei... Vénusz az Erdőbe bolyongva

mikor piros Rozák fakadtak sebes talpa nyomainn, 's a' szép Adónisz a' vér és kökörtsin közt *heverve* (42/280).

heves mn (3)
El bízza magát a' *heves* ifjú, 's kebeléhez szorítván annak még tapintatlan kebelét, minden tsókoknak tsókja vólt az a' mit a' nimfának szátskájára ragasztott (42/1021). *Heves* Sóhajtások, Lelkemnek részetskéi, a' kik az én gyászomnak okát egyedül értitek (34/12).

heves (52/40).

Heves fn (1)
De gondolnád é, hogy mind azok a' Kótságok ott vagynak, valamellyeket Békés, Bihar és *Heves* Határi tartottak a' Körös és Berettyó Faka-dékibann? (3/11)

hevít Ik: *fel~.*

hevíteni Ik: *fel~.*

hevítés Ik: *fel~.*

hevíthet Ik: *fel~.*

hevítő mn (1)
...a' vad Cirénébe sem *hevítőbb* a' Nap (8/4).

hévség fn (3)
Ha árnyékosann lépsz a' nyári *Hévségek* alatt, én a' te Partjaidonn, én neveltem tenéked a' Babérokat (20/16).

hévsége (T9/476), *hévségeket* (T6/278).

hevül i (1)
Örülj velünk, mi is imé mind örülünk, Rátok jót kívánó érzéssel *hevülünk* (43/478).

hevülvén Ik: *neki~.*

hexameter fn (12)
Írjon kiki úgy, a' mint legjobbnak gondolja; sem a' *Hexameter* valakit Virgiliussá, sem a' Cadentzia Tassóvá, sem a' tsupa folyó beszéd Gessner[r]é nem tsinál (T8/158).

Hexameter (T6/259, T8/170), *hexameterek* (T5/384, 385), *hexametereket* (T4/46), *Hexameterekben* (4/45, T5/208, 231, 536, T6/370), *Hexameterre* (T7/421).

Heyne fn (2)
Lásd, a' miket erre a' helyre jegyez Servius, és *Heyne* (T9*/758).

Heyne (T9*/535).

hézag l. hízak

- h h h** isz (1)
SZAMÁR. Az is bolond, a' ki a' szabadságot fel vállalja. Ihú, *h h h!* (41/374)
- hiába** hsz (19)
Hijába várod te azt azokban a' mennyei környékekben, mellyeket a' Te tudatlanságod teremtet (T1/99). Vénus azalatt, míg az Istenek függőbe valának, nem vesztegette az idejét *hijába* (33/126). Tsak szép a' szép, *hijába*, és azt mindenek kedvelik (4/212).
hijába (10/34, 14/3, 28/4, 50/4, T5/355, T6/322), *Hijába* (34/60), *hijába* (54/224), *Hijába* (54/260), *hijába* (17/9, 19/25, 27, T1/95), *Hijába* (T1/14, 96), *Hijában* (T1/101).
- hiábavalóság – heábavalóság** fn (1+1)
...hanem annyi vígasztalása jut, hogy az a' Holdba felragadtatik, ahová szoktak vitetni minden jeles *hijábavalóságok* (T5/574). Éppen mert a mi hitünk egyedül való fő java a Krisztus, nem kell hát a világi *hejába valósággal* meg elégedni (48/179).
- hiányosság** fn (2)
...és a' ki darabos vagy éktelen vóltán finnyaskodik, úgy tesz mint a' melly süket az olasz Concertnek *hijánosságáról* perorálgat (T11/71). *hijánosságait* (T5/59).
- hiba** fn (19)
Ezek tetemesebb *hibák*, de a' kisebb is bántja a' fület (T3/401). És néked, Filli, azonba Eszedbe sem jut, hogy segíts Engemet: mintha az én Vadságom nem a' te *Hibád* vólna (7/28). Ők arra rá nem értek, nekünk illő helyre ütni az ő *hibájokat* (T11/51).
hiba (T6/233), *Hibám* (16/12), *hibája* (T5/348, T6/157), *Hibája* (10/2), *hibát* (T6/24), *hibákat* (T6/24), *hibámat* (T5/548), *hibáját* (44/91), *hibáimat* (50/79), *hibájit* (T6/239), *hibának* (T3/454), *hibájoknak* (T8/128), *hibával* (T7/22), *hibákkal* (T6/254), *hibájával* (T5/230).
- hibás** mn (5)
...a' *hibás* Színeket rözsa pamattsal helyre dörögölik (36/35). Az által vitt sokakat arra a' *hibás* vélekedésre, hogy ötet tiszteljék és csalárdságát elnézzék, mivel az igazság oltárával sántzolta körül magát (T1/363). — hogy bánthatnák meg egymást, a' kik egyenlően *hibások* (34/109).
hibás (42/788, T6/192).
- hibázhatatlan** mn (1)
Add vissza Apollónak az ő Parasztos lantját, és kérd helyébe az ő *hibázhatatlan* kéz ivét (3/129).
- hibázik** i (7)
Én azt tartom, a' Kézírás *hibáz* (T6/100). Néha *hibáztam* megvallom, de a' ki nem *hibázik*, Angyal az a' ki hibáját meg nem esmeri gaz ember az (44/90).
hibázik (T7/358), *hibázok* (T5/292), *Hibáztam* (14/28). — *hibázzak* (T7/240).
- Hibla** fn (1)
Szedd öszve valamennyi édesség van e' boldog Szigetnek minden Méznádjaiba, 's *Hiblának* minden Lépjei között (42/575).
- hic** (lat) (1)
Sok kárt tsinált in *his* rebus Az a' gonosz Péterkés (43/611).
- hideg** mn/fn (20+9)
I. mn Végre érkezett a' *hideg* ősz (41/23). Melly szomorú éjtszaka ez! köddel borúlva, és *hideg* fellegekkel! (54/54) — Már ma kezdenek, kivált az Urak módiba venni, egy tzuogós, de *hideg* Tsókot (36/191).
hideg (4/11, 8/66, 21/10, 36/261, 41/342, 396, 403, 458, 48/11, 53/44, 54/136, T6/221, T9/120, 348, 590); *hidegebb* (40/71), *hidegebbek* (54/107).
- II.** fn A' *hideg*-is majd meg vesz, az éhség is majd meg öl (41/359). — olly rekkenő a' *hideg*, hogy a' magános Emberek féltik magokat a' *hidegtől* (43/163–4). — engemet nem rettentene az alkalmatlan Vénség lomha (bádogyadt) *Hidege* (8/61).
hideg (4/198, 51/15), *Hideg* (51/53), *hidegét* (T9/647), *hidegtől* (44/192).
- hideglelős** mn (2)
Vérszopó Sárkányokkal, tüzes Kísértetekkel, ordító Lelkekkel, 's az Éjtszakának fekete Boszorkányival töltötte bé ezt a' *hideglelős* Fantázia (42/104).
hideglelős (40/4).
- hidegség** fn (1)
Mitsoda új, Iréne, ez a' szokatlan *Hidegség*? A' te Filénod egygy kínos barbarus Eltávozása után te hozzád visszatér; és így fogadod ötét? (25/1)

- hidegvér** fn (2)
Még a' túnya Tsigabigais tekergős héjjából kibúvik felmász a' Pipats tetejére, kimereszti a' verő fényre mázgás szarvait, 's a' tavaszló mezőre *hidevérrel* báméskodik (4/44). Megindult tántorgó Lábakkal e' kietlen Tartománybann, *hideg vérrel* bukdosott egyik Kőről a' másíkra (42/94).
- hídogál** i (1)
Minden tsak örömet kiált, 's a' vígságra *hídogál* (52/66).
- hidra** fn (1)
Most setét boltozatok alatt tévelyeg, mellyek rakvák lelkekkel és tsontvázakkal; majd tüzes *hidrák* ijeszttetik (51/41).
- hihet** Ik: *el-*.
- hihető** in (1)
...ez a' falu többé nintsen; *hihető*, 200 eszt. alatt elpusztúlt (T9*/686).
- híja** fn (5)
Ha tökéletesenn megelégedsz állapotoddal nints *hijja* boldogságnak (4/205). — még jó és eleendő Szótárnak *hijjával* vagyunk (T4/176). *hijja* (T3/28, T7/91), *hijja* (T3/472).
- Hill** fn (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Theatralis Mesterségről Riccoboni, Dorat, *Hill* (T5/47).
- hím¹** fn (7)
Kivül a' lugason fáklyákat gyújt Hymen, Triumfál a' nőstény mellé került *himenn* (43/409). Az illyen *Hím* Cadentzia pedig az, a' melly egy syllabában egyez a' másik szóval (T6/376). Gyönyörűen váltogatódik ebben a' páros 8tagú sor, a' 7tagú páratlannal; és az asszonyi ritmusok, vagy cadentiák, a' *hímekkel* (T4/41). *hím* (T6/381, 384, 390), *hímeket* (T6/363).
- hím²** fn (1)
Szerelmesek ha boldogúl akartok élni, varrjatok *himet* ezekről, és ne kövessétek Szerelmetekbe a' szomorú Gerlitzét (34/114).
- hímél** i (1)
Ezüst szín habokkal túl egy forrás fakad... Partjait sok ezek virágok *himelik* (43/376).
- Hímen** l. Hymen
- hímez** i (1)
Ezt a' szemfedelelet a' leg vékonyabb estvéli homálysálakból szótték a' bibirkáló tündérek, alsó részére pedig válogatott színnekkal Morfé illyen képetskét *hímezett* (42/1002).
- hímezett** mn (1)
Megelégedve, 's ezer gyönyörúségek között repkedett a' te hármóniás szavaidon az én fiatal Múzsám, mint egy most született pillangó a' rózsák és tulipántok *hímezett* virágain (T11/98).
- hímező** in/fn (1+1)
I. in De, ha már a' *H* betűnek ellehellését kiállhatjuk is: eltúrjuk é a' muta cum liquidának ancepssé való tételét? még pedig ollyan promiscue, ahogy még a' Görögöt nagyon *hímező* Római Versíró sem merte tenni? (T6/6)
II. fn ...de egy sem vitte a' Poézisnak ezt a' Nemét ollyan tökéletességre, mint a' Németeknél Gleim, a' kit azután... egész sereg nyomorúltt *hímezők* követtek, és bosszantottak (T9/154).
- hímezve** Ik: *ki-*.
- Hímfy** fn (11)
Vakmerőségnek látszik ugyan a' *Hímfy szerelmei* után Erató Lantját valakinek megzendíteni merni mostanában (T8/1). Mit várhat hát az én Lillám, mikor már *Hímfy* meg-van (T8/21). *Hímfy* (T8/36, 64, 108, 163, 165), *Hímfy'* (T8/12, 27, 83), *Hímfyé* (T8/75).
- hímnusz** fn (2)
Egy nap egyszere e' szép Aspasia mellett Mirtíl hallja a' Szerelemnek *Hymnusát* énekelni (34/68). *Hymnus* (T5/31).
- hímnuszú** Ö: *sok-*.
- hímpor** fn (1)
...enyelgő repkedéssel terjesztik el a' *hím port* a' levegőn vagy belopják azt a' virág töltésékre (40/91).
- hímzett** Ik: *ki-*.
- hínár** fn (2)
A' motsárba megállott Víz iszappá, *hínárrá*, férgecsé, és undokká lessz (4/210). *Hínárok* (8/36).
- hínáros** mn (1)
Nem fognak többé a' *hínáros* Köszálak között elrejtve lenni a' Halak (21/22).

- hinc** (lat) (1) P: o: alak = orcza, *hinc* alakos = álorczás, alakoskodni, gyöngy alak! (T6/106)
- hinni** in (2) ...és a' Nimfa maga is kezdi *hinni* hogy az ájúlásig kifajinúlt nemes látogatók nem csapódárkodhatnak (T7/251). *hinnünk* (T5/389).
- hint** i (11) ...bizonyos Hazánkbeli Tudós Januarius 27dikén a' Gyermekeknek Diót *fog hinteni* (43/210). — rózsat *hintenek* sírhalmomra (40/130). — tiszta Sűgárokat *hintenek* az ő Lelkére, és bé vizik Elméjét az Igazság' a' Virtus' örök Templomába, és a' valódi Boldogság' Paraditsomába (42/865). *hint* (43/494), *hintenek* (42/790), *hintenek* (36/37, 115), *hintnek* (43/361), *hintett* (43/431); *hintik* (36/49, 42/802).
Ik: *be~*.
- hintál** i (2) Nyáronn a' Hajnal' Sűgárainn mosolyognak, vagy a' Zefirusoktól lengő Zöldágakonn *hintálják* magokat (42/798). *hintálják* (36/45).
- hinteni** **Ik:** *be~*.
- hintó** fn (2) A' hajadon Tavasz ki száll az ő violás *hintójából*, szerelmes Szellőtskéek enyelegnek piros orcáján 's kékellő szép szeme körül (40/34). *hintóban* (42/977).
Ö: *gyékény~, kökörcsin~, fejjérrózsa~*.
- hipochondria** fn (1) Neápolisból írják, hogy ott vagyon egy csuda tévő szent Ereklýe, – mely a' szív fájást hathatós erejével el veszi, a' *hipokondriát*, Melánkóliát el űzi, víg elmét ad (43/140).
- Hippocrene** fn (1) ...az itt lévő Castalius forrása, melly az Aganippé és *Hippocrene'* forrásokhoz közel volt (T9/509).
- Hippokratész** fn (1) ...de még is jó... ha az Orvosok reá ügyelnek, 's a' *Hippokrates'* intése szerént, a' Recipék körül nagyobb kéméllyel forognak (T9/420).
- Hippónax** fn (2) Így bosszúlta meg *Hipponax* Poéta az ötet kitsűfolt Pictorokat (T9*/290). *Hipponax* (T9*/327).
- hír** fn (7) Az ő jutalmok a' jó akarat, betsület és *Hir*, vagy az ezekből származó belső megnyugovás és a' meg érdemlett betsületnek érzése (T1/332). — ki ütközhetik meg rajta, ha a' míveltebb nemzeteknél az előfordult állapotokra írogatott versezetek olyan kedvetlenségbe, sőt meg vetett tsűf *hírbe*, szóba keveredtek (T10/66). Egy el ólthatatlan tűzről van emlékezet... Én pedig edgy Eroticus Író után ilyen értelmemet közölhetem róla... ezt ha óltani nem lehet, rejtegetni kell, 's csak egy hasonlóképpen égő személynek lehet ki jelenteni, annak is csak Pap *hírével* (43/68). *hír* (43/80), *Hír* (44/225), *hírnek* (52/44), *hírré* (T5/670).
- híradás** fn (2) Tudománybeli *Híradások* (43/234). Kívántam még azt a' híradást is tenni (T2/17).
- hirdet** i (2) Engedd által a' te érdemes Naggyaidat az én együgyű tollamnak, hadd dítsérjem én azokat, 's hadd *hirdessem* a' népeknek (T11/5). *hirdetni fogom* (44/214).
- hirdethet** i (1) Adjátok nékem szavaitokat, óh Mendörgések; mellyek ismét a' levegőben laktok már, hogy az Úrnak ditséretét a' földnek *hirdethessem* (50/58).
- híres** mn (12) ...minden *híres* Vitézei mellett is omlani és veszni kellett a' Görög Seregnek (T5/190). — az Író képzeletei pedig Párisnak mái *híres* Piktorejai és Metszői által Táblákra vagynak tétetve (T9/197). *híres* (42/282, 43/561, T3/340, T5/196, 517, 593, T9*/217, 692); *híresebbeket* (T5/526); *leg-híresebb* (T5/248).
- hírlévé** in (1) A' színte helyre állott tsendességet felbontja Fáma, azt *hírlévé*n hogy az egész Világ, és minden rendű emrerek haraguszna, Carnevalra a' kurta Farsangért (T5/673).
- hirtelen** hsz/mn (6+2) **I.** hsz E' szókra lehajtotta gyönyörű Ortzáját, 's

elborította ezt egy *hirtelen* való egy szokatlan Pirosság, mely Szeméremnek 's Neheztelésnek Jelensége vólt (42/686). — összegyűjti a' sok gyönyörűségeket de egy véletlen történet *hirtelen* széllyel veri azokat (48/61).

hirtelen (12/8, 53/23, T1/217, T10/40).

II. mn Terjeszti, szaporítja gazdagságát, de *hirtelen* szárny csattogással elrepül (48/64). *hirtelen* (48/54).

his I. **hic**

historia (lat) (1)

Rafnak Munkáji vagynak für Kinder, mint Geografia, és Naturalis *Historia* (43/698).

história – **hisztória** – **istória** fn (11+1+1)
Harmadik felvette a' Csalogányt, mely kivált a' Földy' Természeti *Históriája* után, megtevődött Fülemüle-fajnak (T6/159). Édesdeden hallgatjuk azon a' nyelven a' *históriákat*, a' nemzetek 's országok leírását. a' mellyen dajkáinknak 's a' körülöttünk lévő embereknek első mesélléseit hallottuk (T11/35). Már ilyen *Istóriákat* talám nyóltz lovas Debretzeni szekérral is lehetne a' Pesti vásárra vitetni (T7/149).

Hist. (T9*/612), *Histor.* (T9*/610), *história* (T7/112), *Hisztória* (T7/94), *historiája* (54/229), *históriáját* (T9*/607), *históriájába* (45/27), *Históriánkban* (T9/674), *históriára* (T7/105), *Historiáról* (T5/46).

históriai mn (1)

...szándékozom Árpád' kidolgozása előtt *históriai* és aestheticus Commentáriussal kiadni, ha az Isten egészségemnek 's csendes életemnek kedvezend (T7/305).

hisz¹ i (29)

...beszéllek; de semmi gondom rá nints, hogy *hiszel* é nekem (9/55). Ah, nem többet *hidgyél* a' te szép Szemeidnek, mint a' Szerelemtársaknak (25/10). Ha te nem látod az én egész Szívemet; ha te nem *hiszed*, hogy tiéd vagyok én; ki *fog himni* az ő Kíntsének? (5/23) — Én állhatatosann *hiszek* a' hatalmas Szeretebenn (42/910).

hiszek (5/72, 19/8), *hiszel* (5/76, 17/16, 18); *hiszed* (9/44, 17/20, 21, 34/36, 42/1131), *hiszi* (25/9, 41/213, 258, T7/188), *hiszik* (T1/45, 359), *hittem* (17/22, 23/8). — *hidj* (5/43, 29/3), *Hidj* (6/63, 65), *Hiddj* (28/35), *hidjenek* (T1/28).

Ik: *el~*.

hisz² hsz (1)

A' hideg-is majd meg vesz, az éhség-is majd meg öl. *Hisz*' azt gondoltam én, hogy itt mindég nyár van, a' hol ember nem jár (41/360).

hiszen ksz/hsz (17)

I. ksz Ah, előre látom, mennyi kárt tett vólna egy okoskodó számár – *hiszen* ostoba! azonnal emberek jöttek vólna ide (41/187).

hiszen (41/93), *Hiszen* (41/368, 387, 52/108, T4/70).

II. hsz Örülök hát? igen! örülök én, de minn, magam sem tudom. De *hiszen* másszor is örültem már én! (42/1052) — Kicsoda szab törvényt a' mindenhatonak? *hiszen* teljes hatalma van az ő teremésein (48/86).

hiszen (42/1091, 1142, 45/74, 48/161), *Hiszen* (41/107, 181, 207, 280, 390).

hit fn (4)

Éppen mert a mi *hitünk* egyedül való fő java a Krisztus, nem kell hát a világi hejába valósággal meg elégedni (48/178). Tenékem örökös szeretetet esküdtél, azonba mégis a' *hitedet* negszeged? (34/36)

hited (34/41), *hitet* (43/198).

hitet **Ik:** *el~*.

hitel fn (1)

...mint ögyeleg *hitel* nélkül az hazug és csalárd, mint reszket a' képmutató az Igazságnak által ható tekintetétől (T1/279).

hiteles mn (1)

...szorgos hívatala mellett is, ennyi 's ennyi *hiteles* írókból, szakadatlan elmélkedéssel, 's a' t. dolgozta ki (T7/11).

hitet **Ik:** *el~*.

hitetlen mn (3)

Lisette ezer szeretőket múlattat, Colin pedig minden szépeket. Mind a kettő a' szeretetben állandó, és mind a' kettő *hitetlen* (34/100).

hitetlen (7/23, 24/23).

hitetlenség fn (1)

Mitsoda fájdalmat és gyötrelmet okoztál te nekem Iris a' te háládatlansággal! Hát még azon felyül sírjak a' te *hitetlenségedem*? (34/35)

hitzegés fn (1)

A' *hitzegés* felől való gyanúság, lidértz módra megtsalja az ő érzését (51/12).

hitvány mn (2)
...két hatalmas olasz városok, Modena és Bologna, hartzolnak... egy *hitvány* merítő Vedérnek elragadtatásáért (T5/516). Micsoda? Te parancsolod azt nekem, *hitvány* aristokrata! nem tudod, hogy én szabad vagyok – csak olyan állat mint te – ? (41/100)

hiúság fn (2)
A' mi engemet illet, Nihil mihi arrogo, quamquam nec derogo quidquam: nem is hányatom magamat, mert az *hiúság* (T7/19). Vénus Udvarában a' Gelitzék a' Vigság és *Hiúság* társaságában Ambróziával élnek (36/269).

hív¹ i (19)
...tsak bízható szóval tsak integető ujjokkal *hívna* engemet (44/54). Korinne engem tettetésre *hív*, hogy szeretetünknek tanúit annyival inkább meg tsalhassuk (34/121). — tanúbizonyosságú *hívom* a' Múzsákat (T7/200). Azt tartják magok felől, hogy a' természet, vagy a' mint ők *hívják* az Isten, e' Világnak minden élő állatit, az ő biradalmok alá vetette (41/198).

hívnam (45/36), *hívnam* (T1/138), *hívtek* (T9/706); *hívom* (41/107, 45/65, T7/197), *hívja* (41/219), *hívják* (41/203, T9/583, 698), *hívják* (41/120), *hívlek* (44/223, 228), *fogom hini* (T3/229). — *hívjatok* (54/93).

Ik: *félre~*, *ki~*, *vissza~*.

hív² mn/fn (23+3)
I. mn Tudom, hogy egy ilyen *hív* Szerelmemst nem fog többé találni Nitze (9/60). Szeretet, kezd el a' *tableaut*, beh szép lesz az, ha *hív* az (34/172). Szerelem!... Te öltözteted Lakodalmi Köntösbe, tarka köntösbe, a' párosodni kívánó-Liliomot, 's Te általad mosolyog a' *hív* Tulipánt, az ő pirosló ajakával (40/85). Most azt szemléljük hogy van édes atyánk s anyánk akik minket *hív* dajkálkodásukban tartanak (48/30). — a' kinek szavait a' mennyire nyelvünk engedte, *híven* által tettem (41/10).

hív (5/48, 57, 34/52, 38/23, 42/146, 152, 283, 326, 475, 896, T6/131, T9*/205), *Hív* (45/120), *hív* (22/38, T1/185), *híven* (17/34), *hívenn* (42/153); *hívebb* (34/37).

II. fn Klára! légy *hívem*, mint én te néked (43/78). — akkor is kinek kinek az ő szívbéli, vagy külső Érdemi Charactereihez képest, *híve* 's tisz-

telője fogok lenni (44/217).

híveinek (46/33).

L. még **hű¹**!

hívás fn (4)
...és a' segítségül *hívásomat* Apolló meghallgatni méltóztatott (T5/707). Látására, *Hívására* Ákilles felébredett: látta az ő Balgatságát (gyermekségét), elpirult a' Szégyenlés miatt (12/34). *hívás* (T7/414), *hívásodra* (53/8).

hívát Ik: *elő~*.

hívatal fn (2)
Már leült vala e' szerelmes *Hívatalt* felvállalván a' gyönyörű Bíró (42/564). *hívatala* (T7/11).

híves – hívös mn (1+5)
Fogadjátok el *hívös* éjjeli párák az én sohajtásimat itt e' gyászos Kápolnánál (54/65). — a' sipolónak kétszeres zabszarakat az Éneklőnek egy pohár *híves* Bort... fogunk osztogatni (42/393). *híves* (8/5, 42/252, 924), *híves* (41/341).

hívés fn (1)
...az a' nyomorúlt rabok előtt – kik magok felől azt hiszik, hogy ők a' Természettől a' *hívésre*, rettegésre és békó hordozásra rendeltettek – gonosztevőnek látszik (T1/45).

hívesít i (1)
...és a' Tempe' völgye, mellyet, az eleven gyepen 's árnyékos fákon kívül, a' Péneus' patakja is *hívesített* (T9/512).

hívni in (1)
Jóllehet én az élő Istent és tulajdon Lelkem esmeretét merem tanúbizonyosságú arra *hívni* (45/3).

hívó in (1)
Filánder a' Templomra vetett egy segítségül *hívó* Tekintetet (42/745).

hívott in (1)
...némellyiket még 1793^{ba} tsináltam, ilyen a' XVII Dal, vagyis a' Tanúnak *hívott* Liget (T8/49).

híváság fn (1)
Tsudálkozom rajta, Debretzennek jó ízlésű Fejér-személlyei! ti kik a' külső módinak tzifra *híváságait* olly nemesen megvetni, 's a' természet' szelíd pompáit olly nyájosan dajkálni tudjátok (T9/637).

- hívség** fn (8)
Kétekedsz talán az én *Hívségemről?* (25/6)
Hívségem (6/66, 10/55), *Hívséged* (6/64), *hívségemnek* (5/26), *Hívségemnek* (25/8), *hívségedről* (5/28), *Hívségedtől* (19/4).
- hívségtelen** fn (1)
Hívségtelen! Háládatlan! Barbara (19/23).
- hízak** fn (1)
Ez az a' Dorottyá, mellyel én poétai Literatúránknak ezt a' *hízakját* bétölteni igyekeztem (T7/314).
- hízalkezik** i (7)
Egy szerető sem kell két három pillantásnál tovább, a' régieket megúnom újoknak *hízalkezik* (4/93). Jámbor Vulcanus! Ő *hízalkezik* magának. – De mi fundamentoma is lehetett néki arra, hogy magának *hízalkezik*? (33/120–1) — a' melly fordítás, ha sok helyen nem mérközhetik is az Ánglussal, de több helyen ragyog, *hízalkezik*, és a' Magyar Nyelvnek izmos kinyomásával sújtja lelkeinket (T5/308).
hízalkeziknek (43/34), *hízalkezikett* (42/234), *hízalkezikni fogtok* (13/21).
- hízalkező** mn/fn (4)
I. mn ...a' *hízalkező* ebnek, melly korhely Ura mellett korhelykedvén, csak farka csóválással keresi a becsületet (41/52).
hízalkező (T8/19).
II. fn ...egy két jegyzést, nem azért tettem ide... hanem azért, hogy mind az ótsárlók, mind a' *hízalkezők* fundamentomból kívánjanak ítélni (T8/124).
hízalkezők (T1/262).
- hízik** i (1)
Nints nagyobb rosta az időnél; addig addig lebeg az, míg minden szemetet minden fonnyadt vagy éretlen magot, és minden gízgázt ki nem hullat hogy azokkal *hízék* a' feledékenység (T10/86).
- hó¹** fn (7)
Víg a' Tavasz, víggá tesz mindent... rá tekint a' Halmokra, 's pillantása e' völgyre lekergeti az omló *Havakat* (4/14).
hó (43/162), *hóra* (36/55), *Hóra* (42/808), *hónál* (T6/99, 106), *hóval* (41/436).
- hó²** fn (2)
Narnspielen. Kos *Havának* 15dikén (43/217).
Havának (43/3).
L. **Kisasszony hava.**
- hódít** i (2)
A' Bujaság és Szorgalom állottak helyekbe, hogy a' Ruha Rántzaival, a' felfűzött Gyöngyökkel, az affektált Járással és Beszéddel, a' fajtalan Pillantásokkal *hódítsák* magoknak a' tsábító és tsábított Világot (42/848).
hódítsák (36/112).
- hódíthatatlan** mn (1)
Hatalmas Szeretet!... Midőn Afrikának megkérlelhetetlen Oroszlánnya végig ordítja a' Palma erdőket... eleibe hozod az ő nőstényjét a' megszárlásból, 's azonnal megszelídül a' két haragos, és Tégedet mintegy Kitálynét felvévén *hódíthatatlan* hátára, fark tsóválva várja tölled, hogy borítsad el édes lángjaiddal (40/65).
- hódító** mn (2)
De egy pietosus Ábrázat egy másik bájoló (*hódító*, ígésző) (16/30). Miért nem vagyok az a' Makatság, a' melly az ő Kívánságát kedvessé teszi, és néki áldozatúl egy új *hódító* Gyönyörűséget hoz (34/151).
- hofmester** fn (1)
...Vadász, Kúlsár, Kasznár... *Hofmester*, Frizör... mind a' ki tsak vagy Úr vagy Úri, hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/37).
- hófúvás** fn (1)
...ez az Úr ölon kapta volna a' tisztos Mamzelt, 's úgy vágta volna a' *hófúvásba*, hogy – (T7/81).
- hogy¹** hsz (21+1)
I. (kérdő) Halld meg, *hogy* történt az! (33/127) — A' mezőre, a' fegyverekre, óh Isten! már Tégedet vissza hív az újdon ki kelet: a' te kintsed nélkül *hogy* foghatsz élni, szegény Irene! (22/5)
hogy (3/18, 33/68, 34/108, 41/179, 248, 364, 42/1058, 1115, 1116, 43/588, 52/65, T7/132), *Hogy* (41/364, 43/594, T7/212, T10/29, T9/468), *hogy*' (54/99, T6/13).
- II.** (vonatkozó) Ezt az egy két jegyzést, nem azért tettem ide, hogy ama' Nyájás kesergőnek, ki engem' sokszor vígasztaló búslakodásba ejtett, 's mind annyiszor arra kényszerített, hogy scytha származásommal kevélykedjem, *hogy* mondom, ama' Nyájás kesergőnek érdemeit kájánúl kisebbbítsem; hanem azért, hogy mind az ótsárlók, mind a' *hízalkezők* fundamentomból kívánjanak ítélni (T8/122).
Ö: *hogy*~.

hogy² ksz (872)
 Azt mondám az-elébb, *hogy* ez a' Poéma nem Szatira: most is azt mondom, *hogy* nem Szatira ez a' Poéma (T7/260). ...de én földi, 's különösen nemzeti dolgokat kívántam írni, *hogy* némmely nemzeti visszaéléseket inkább megróhaszak (T7/126). *Hogy* minden te érted sóhajt, Szép Nitze, nekem az Contentumomra van (5/349). Mi az oka, *hogy* 100 Versíróink közül csak 10 nyerhet mindenkör Poétai nevet és koszorút (T6/187). Meglehet, *hogy* a' hasonlatosság tsalta meg, 's rózának gondolta azt (42/645). — készek léznek arra-is, *hogy* a' legtáplálabb füveket számodra meg mutassák (41/473). Itt nálunk a' tojás oly mód nélkül drága, *hogy* a' mit még Atyáink sem értek, párja 4–5 Krajtzár (43/150). Az ilyenek azért szépek, *hogy* ritkébbak és többnyire váratlanok (T3/421).
Ö: *alig~, csak~, hanem~, hogy~, mint~, ne~, nem~, sem~, úgy~.*

hogyha ksz (9)
 ...elmegyek Remetének egy Kietlenbe. *Hogy* az Istent kérjem, *hogy ha* más Szeretőd vagyon, az is a' te betsületedre olyan okosann vigyázzon, mint én (34/3).
hogyha (52/29), *hogy ha* (44/87, 48/201, T2/9, 17, T3/326, T6/163, T11/77).

hogyhogy hsz (1)
 De *hogyhogy?* Azt kérded – (33/95).

hogyisne hsz (2)
 És *hogy is ne* oszlanának el azok ő előlök egyszerűbe (52/38). Engedek, *hogy is ne* engednék, Nemes Pásztorok! a' ti únszolástoknak (54/251).

hogyléte fn (1)
 ...hanem a' mint vettem észre hallásból, gyaníthatom belőlle a' dolognak *hogy létét* (3/98).

hogyne hsz (1)
 Én hasztalan esdekl[é]m az Aonidák' batátjának, húrjaim a' siket Szépnek ingottak. *Hogy' ne* szomorkodnánk? (54/227)

hol hsz/ksz (31+8)
I. hsz (kérdő) És *hol* található, a' ki ötet ne imádná? (13/7) — *Hol* lehet már álmélkodásra méltóbb dolgot képzelni, mint a' Nagy Világnak a' Semmiből tupa Szóval való alkotása! (T5/285) *hol* (5/9, 28/45, 42/16, 48/154, 54/94), *Hol* (33/36).

II. hsz (vonatkozó) Bé vontam magamat a' Ligetbe, *hol* legsűrűbb, legfeketébb volt (42/697). — 's mondjátok meg néki *hol* pihen az ő Rabjának Lelke (42/148).

hol (3/210, 37/17, 40/81, 166, 42/139, 166, 211, 249, 904, 907, 922, 43/124, 231, 44/44, 225, 50/5, 53/16, 36, 54/241, T6/69), *Hol* (43/380).

III. ksz Himfy' Múzsájának képzelődési nagyok, mint a' teremtés; érzései *hol* melegek, mint a' nyári nap, *hol* égetők és erőszakosok, mint a' felháborodott Etna (T8/13). *Hol* égsz te, *hol* fagysz: ah mondd meg, kínlódol é vagy örülsz? (42/458)

hol... hol (40/26–31), *Hol... hol* (48/39).

Ö: *a~, akár~, ím~, né~, vala~.*

Hold fn (18)
 Eljő a' halavány *Hold*, *hogy* éjjel mintegy lopva katszongasson elszendereggett Földünkre (40/28). *Hold* (53/5, 54/56, T6/45, 151, T7/122), *Höld* (3/107, 184, 33/48, T3/353), *Höldé* (8/47), *Holdat* (54/173), *Höldat* (21/12), *Holdnak* (36/46), *Höldnak* (42/799), *Holdba* (T5/573), *hódba* (T5/722), *Holdnál* (42/65).

Ö: *Kis~.*

Holdacska fn (1)
 A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje... Kis Höld, *Höldatska* (36/247).

holló fn (1)
 ...setét gond ül a' homlokán, mint az elestveledeget *holló* a' nyírfának síma fejeén (54/143).

holmi nm (16)
 ...ő azokat sokra megtanította a' szép mesterségekből, *holmi* dalotskára, *hólmi* tántzra, 's *holmi* apró Játékra, *hogy* keljen csókot nyerni fogadásdiból (33/67). Csak azt sem adnám sokért, ha egyszer végig mehetnék benne a' piatzon egy vasárnap, *holmi* gyim-gyom embernek a' kalapom sem emeliteném (41/284).

holmi (39/16, 52/92, T4/48, 95, 103, 119, T5/559, T6/306, T7/348, 363, T9/120, 583).

holnap hsz (3)
 A' többit *hólnap* meg hallod (42/494). *holnap* (43/620), *Hólnap* (42/492).

holott ksz (9)
 ...a vagy zúgolodhatik e te ellened valaki *holott* te nem hagysz a nyomoruságban soká fetrengeni senkit (48/149). Rakd elejekbe nekik a' sok mél-

tatlan kinezást, csufszágot, zaklatást, és éhezte-tést, hogy *holott* ti gyűjtitek véres verejtékkal az élelmet, még-is alig laktok jól egyszer esz-ten-dőbe (41/128).
holott (41/248, 42/45, 52/39, T3/455, T9/639, T9*/766), *Holott* (T6/246).

holt mn/fn (4+4)

I. mn Héj ha az én kifáradt, és éhel *holt* társaimat ide hozhatnám! (41/333) — Mitsoda szerelmet 's gyönyörködést találhat a' ti szivetek egy oly *hólt* szépségbenn! (37/25)
hólt (44/63, T11/100).

II. fn ...itt szokott ő gyakorta magánosan múlatni az ő Kedvesének Árnyékával, felhozatván azt a' *Hóltak*' Tartományából a' halálnális erősebb Szeretettel (42/308).

holtak (T11/18), *hóltak*' (42/190), *hólttak* (40/166).

Ik: *fél~*, *meg~*.

holtig hsz (6)

Szeretlek! tisztán, *hóltig* (43/80).
holtig (54/281, 49/55, T5/683), *hóltig* (40/175, 43/476).

homagium (lat) (1)

...mikor a' szerető nem tsal, az ő Triumfusa *Homagium* (34/161).

homály fn (14)

De ki az, a' ki néma Lantjával felénk közelít az éjnek *homályában?* (54/140). — Lassú Szellők lengedeztették a' Fák Leveleit; apró Árnyékok – a' *Homály*' és Fény' állhatatlan Leánykái – jelentek meg, 's némán suhantak el a' Gallyak között (42/51). — és a' mi életünk mégis szakadatlanul tavaszlott. Amaryllis jó lelke sem nem érzett, sem nem szerzett *homályt*, vagy fergeteget (54/83). Ha hát én a' *homályba* ment régi szókkal élni... bátorkodtam: senki meg ne ítéljen véle (T4/168). Bizonytalan fénnel, 's világos *homálllyal* festi a' kiterjesztett Erősséget, szem' elfogó dítsőséggel a' Mennyországot (T5/299).
homálya (51/27), *homályt* (T9/269), *homályba* (36/132, 42/882), *homályában* (T6/42), *homályából* (40/33), *homályáig* (42/452), *homálllyal* (46/29), *homályával* (48/6).

homályos mn (6)

...Foszfor pedig egy tulipánt Lámpást tele a' legtsillámlóbb Hajnalsúgókkal, villogtatott *ho-*

mályos Szemei előtt (42/174). — mi értünk tsörög a' kígyódzó patak a' lombos fáknak *homályos* boltja alatt (52/68). Stylusa s egyéb tulajdonsági tsak *homályosan* lebegnek emlékezetben (T6/320).

homályos (42/454), *homályosnak* (51/5); *leg homályosabb* (42/733).

homályosít i (1)

Az Igazság világosítja meg őket és semmiféle tsábitás nem *homályosítja* őket setét fellegével (T1/114).

Ik: *meg~*.

homályszál fn (1)

Ezt a' szemfedelelet a' leg vékonyabb estvéli *homályszálakból* szőtték a' bibirkáló tündérek (42/1001).

Homér fn (3)

A' Poéta, ama világsudálta *Homér*, kinek hérósi talentumai, egyebeket elhallgatván, ezekben tündöklenek ki (T5/200).

Homér (T5/532), *Homér'* (T5/550).

Homérosz fn (7)

Homerus a' régulákat teremtette, Siliust pedig a' Régulák (T5/421). Ezt az Epopoéát... lefordította még ezelőtt néhány esztendővel T. Kazin-tzy Ferentz Úr folyóbeszédben, melly a' mint a' Museumban kijött Mustrából láthatjuk, olly dítsőségére szolgálna a' fordítás' dolgában Nemzetünknek, mint az Anglusoknak a' Pópe *Homé-rusa* (T5/399).

Homerus (T5/508, T9/715, T9*/751), *Homé-rus* (33/34), *Homé-rusnál* (T9/717).

homlok fn (30)

...az a' rántzos *Homlok*, az a' Vadságos Tekintet nem veszi el felénnyire a' te Szépségedet? (16/17) — a' mint maga is a' könyv *homlokán* említi (T9*/171). A' Magyar fordítást hasonló kettős Strófákban tette, ama' jó, de quietált Literator, kit a' *homlokon* említettem (T5/563). — 's a' pelyhes Birsalmának *homlokára* hintik lemet-szett Arany Hajfürtjeiket (36/49).

homlokok (3/134), *Homlokom* (8/42), *homloka* (42/948), *Homloka* (42/ 625), *homlokot* (37/46), *Homlokomat* (42/615), *homlokodat* (43/452), *Homlokodat* (6/28), *homlokát* (T6/399), *Homlo-kát* (26/24, 36/193, 42/ 876), *homlokjokat* (36/127), *Homloknak* (34/ 175), *Homlokának*

(36/60, 42/813), *homlo[...]*jk (39/11), *homloko-*
mon (54/176), *homlokán* (54/ 142), *Homlokánn*
(42/72), *homlokomra* (42/525), *homlokára*
(42/802, T6/250), *Homlokára* (42/ 295), *Hom-*
lokáról (4/24), *homlokkal* (T2/9).

homlokcsókolás fn (1)

Csókok' nemei... Szerelmesek' Ortza', *Hom-*
lok', Kéz' *Tsókolási* (36/203).

homlokírás fn (1)

...akadt egy kis könyvecske a' kezembe, melly-
nek szerzője a' mint a' *homlok írás* mutatta, vólt
1790-ik Esztendőben Van Kooper tudós kapu-
tzinus barát (41/3).

homme (fr) (1)

Rút lehet valaki, vagy valami: de, ha benne Grá-
tzia nints, távozzon a' nézőszínről, nem érdemli,
az egy *Homme* du Goutnak – egy Poétának! –
szerelmét (T6/124).

homokos mn (1)

Tsak a' sivatag, *homokos* puszták, az Otzeán'
szélveszes partjai... tsak ezek az ő Paraditsomi
(51/24).

homokpart fn (1)

...s a' Halál tsendesenn aludtt egy félig bésza-
kadt *homokpartonn* (42/107).

homoktér fn (1)

Itt értem a' Bácskasági *homoktér*eket (54/232).

hon fn (1)

Ez a' Szó a' mi Daykánkra Vendéghangú *Honn-*
jába ragadt rá (T6/83).

hónalj fn (2)

Hónallyig érő nadrág, lapos hosszú kalap, pípa-
szárnak való páltza és láb az, a' mit ott találnátok
(T9/443).

hónallya (T8/163).

hónap fn (3)

...s be érné véle az ember egy *hónapig*, kivált,
ilyen szűk időbe (41/293).

hónapja (43/161), *hónapokba* (41/403).

hónapos mn (2)

...mert a' Rózsák többnyire Májusban virágza-
nak, kivéven a' *hónapos* Rózsát (54/114). Én is,
több Hazám fiaival, örvendezve ólvastam Sche-
dius Úrnak Magyar Országról való *Hónapos* ír-
sában azt a' jelentést (T8/63).

honnan hsz (2+1)

I. (kérdő) *Honnan* esik az, hogy minden fák kö-
zött, mellyek összel gyümölsöt hoznak, tsak te
nem virágzol tavasszal? (31/2)

honnan (T4/179).

II. (határozatlan) Ők magok azt vallják magok-
ról, hogy ők mindnyájan természetel hasonló
gaz állatoknak születtek: de azután némelylek a
mennyből vagy *honnan* meg szentelést nyertek
(41/254).

Ö: a~.

Honore I. **Saint-Honoré**

hópehely fn (1)

Az erdők és völgyek *hópehelyekkel* valának bére-
tézve, elhagyatva éneklő lakossaitól (50/28).

óra fn (2)

A' *Hórák*, vagy *Órák* a' Napnak (időnek) Nym-
phái (54/153).

Horák (54/128).

Horatius fn (10)

...az olyan versek, a' mint ama' józan, és éles
ítéletű *Horatius* mondja, a' mellyek sok idő, és
sok vakarás által tökéletességre nem vivődtek,
nem fognak a' nagy emberek Könyvházainak
ékességek lenni (T10/36).

Horatius (T9/78, 286, 310, 388, T9*/363), *Ho-*
rátzius (T5/390), *Horatiust* (T4/193), *Horátius-*
nak (T9/233), *Horatiusnál* (T9*/768).

horatiusi mn (1)

Azonnal feltevém magamban, hogy a' mit egy,
vagy más Személyben... valaha láttam *Horátzi-*
usi Sóra valót, azt egy (a' maga nemében gon-
doltatva) tökéletes Ideálban költőképpen elő-
adom (T7/66).

Horátz fn (4)

...de mi tréfásabb Anacreon és *Horátz'* Odáinál,
és azért nevezhetni é Comicumnak? (T5/628)
Horatz (43/644, T5/45, 628).

hord i (9)

...a' rakásfákat alélva *hordtam* haza (41/74). Az
én Amarillisom, szép, és nem szépezett, dolgos
mint a' méh, édességet *hord* ő az én Számra (4/223).
hord (3/121); *hordtam* (41/60, 227, 229), *hordta*
(41/47). — *Hordanád* (41/391). — *hordjanak*
(41/474).

Ik: le~.

- hordás** fn (1)
...de a' Puniták' Irója nem bír elég innal ilyen nagy tehernek *hordására* (T5/420).
Ö: *tereh-*.
- hordó** fn (3)
...a' Seprőnek apró Részetskéit válogatják ki, 's a' *Hordó* Fenekére le hordják (42/807).
Hordó (36/54), *hordókkal* (43/175).
Ö: *boros-*.
- hordoz** i (7)
És ez az a' Koszorú, a' melyet én *hordozok*, 's *hordozni* is *fogok* Síromig mindenkoronn annak a' kedves Napnak Emlékezetére (42/626). — egész Munkája ugyan tetszik, és a' Magyar nyelvnek kellemetességét magában *hordozza* (T5/345).
hordozzák (3/60), *hordoztam* (53/32), *hordozta* (42/261, 48/142).
Ik: *körül-*, *végig-*.
- hordozás** fn (1)
Jól esmértek engemet, magam *hordozását*, tudományom' egész vóltát (44/222).
Ö: *békó-*.
- hordozhat** i (2)
Hiszen most már kiki úgy *hordozhatja* megint az orrát, a' mint magának tetszik (52/108).
hordozhassam (44/135).
- hordozni** in (1)
Élj másokkal edjütt azokkal a' jókkal, melyeket én néked és más minden embereknek, mint az én közönséges gyermekeimnek nyújtok és segíts nekik a' szerencsétlenséget *hordozni*, melynek őket a' sors, mint téged-is, ki tett (T1/130).
- hordoztat** i (1)
...nem futok az elől az ösztön elől, melyet magambann *hordoztat* a' Természet (40/6).
- hordozván** in (1)
Felkeltem énis az én szerentsétlen Helyemből utálván a' Nap Világát, 's mellyembe *hordozván* a' Pokol' irtózásait (42/696).
- Horhi** fn (3)
Melius vagy *Horhi* Juhász Péter, a' maga Magyar Herbariumában, a' Bellist Rukertznek nevezi (T9/677). Ez a nagy és tudós ember született *Horhi* nevű falujában Somogy Vármegyének, ez a falu többé nintsen (T9*/685).
Horhi (T4/102).
- horhos** fn (1)
...de megvan ez a' szó *Horhos*, melly a' hegyek között lévő utakat és vizmosásokat jelenti (T9*/687).
- horizont** fn (1)
...barnúl a' Vallásnak, a' Böltselkedésnek, és a' Törvényezésnek, néha vékony homállal néha feketés felhőkkel borongó *horizonja* (46/30).
- horizontvesztett** mn (1)
Tele van ugyan a' Világnak *horizontvesztett* Galériája sok jó, erős és okos embereknek képével; de melly kevés köztök a' Hérós! (T5/159)
- horkol** i (1)
...és az én zengésem bús, mint azokban a' távolról hallatszó menydörgések, melyekre a' Titán' lovai *horkolnak* (54/180).
- hortyog** i (1)
...nappal osztán *hortyog[t]ak* mint Árpád, és Lehel, míg Thrési nem kérte a' Siklusokat, melyeknek a' Vármegyéjéből kellett kitelni (3/206).
- Horváth** fn (2)
...a' miről *Horváth* Ádám így ír (44/154).
Horvátot (T4/107).
- Horvátország** fn (1)
Keresztül jött vélem ez a' halálos nyil és *Horváth Országától* Erdély széléig kergetett (53/34).
- hóstád** fn (1)
...a' Frantziáknál minden a' mi a' St Honore és St Germain *Hóstádokon* kívül van, etc. etc. culturátlanságot jelent (T6/211).
- hószín** mn (6)
...dítsérik certacim, ez piros Ajjakait, amaz fejér (*hószín*) Kebelét (25/28). — és meleg Tsókjaik a' *hószín* Rózákra hullván le, annak Méhébenn megelevenedtek (42/764).
hószín (36/18), *hószin* (42/413), *Hószín* (36/80, 42/833).
- hószínű** mn (1)
'S *Hó színű* karjait karjaiba füzvén Sétálgat, mosolyog az unalmat üzvén (43/414).
- hosszan** hsz (4)
...a' Poéta valamelly – igaz vagy költött – történetet beszél el, kurtán, vagy *hosszan* (T5/82).
hosszan (54/150, T3/103), *hosszann* (4/15).
- hosszas** mn (13)
Pennám róla *hosszas* Oratiót írta (43/437). Ez

utolsó neméről a' Poézisnak azért voltam illy *hosszas*, hogy megmutassam melly széles a' poétai mező, 's hányféle pályát lehet azon egy teremő léleknek futni (T5/55). De erről most *hosszason* nem vitatódom (T5/70).

hosszas (42/283, 375, 43/115, 51/48, T7/37, T10/30), *hosszasann* (46/10), *hosszason* (43/88), *hosszasonn* (42/500), *Hosszasonn* (42/108).

hosszú mn (28)

Tsak olyan állat, mint ök. A' Majmoknak ugyan azon neméből, csak hogy a' mint hallottam *hosszabb* kezű (41/212). De hát ugyan miként tudod a' *hosszú* Napnak unalmait kiélni (4/65). *Hosszú* Panegirust tartott a' szabadságrul egy elszabadult Szamár (41/18). — elkerüljük a' sok rövid és *hosszú* syllabáknak egymás után való tolulásából származni szokott puhaságot, vagy göröngyösséget (T6/428). Nem elég, ha a' vocalisok ugyan edgyek mind a' két sarkalutban; hanem a' mellett az accentusba is meg kell edgyezniek p. o. barom nem jó *három*, mert itt *hosszú* az *á* amott pedig rövid (T3/370).

hosszú (8/31, T3/343, 470, 472, 485, T6/365, 378, T9/278, 284, 443), *Hosszú* (T3/337), *hosszú* (43/403); *hosszabb* (T3/137, 158, 211, 247, 286, 334), *hosszabbak* (T3/328, T9/312), *hosszabbakban* (T3/164), *hosszabbakkal* (T5/483); *leghosszabb* (3/66).

hosszúság fn (1)

...a' Syllabának *hosszúságát* vagy a' positio tsinálván, vagy az accentus, vagy mind a' kettő együtt (T6/373).

hosszúságú mn (1)

Két féle soruak, a' mellyekben két különböző *hosszúságú* sorok fordulnak elő (T3/237).

hová hsz (6+1)

I. (kérdő) *Hová* te is illy késő éjtszaka, mikor néktek alunni kellene? (3/1) — De tovább veled nem beszélhetek, mert menni kell. — *Hová* a Tatarba? (3/209)

hová (6/17, 54, 18/13), *Hová* (33/23).

II. (vonatkozó) Ezt *hová* küldi titokba vagyon, de könnyű el találni (43/179).

Ö: *a~*, *más~*.

hovátovább hsz (1)

A' Fák itt már fiatalabbak, a' tövis bokrok ritkábbak, a' Kövek apróbbak valának, 's *hová to-*

vább mind inkább látszott a' Tájék szelidülni (42/218).

hoz i (19)

...a' mag leezett magával a' földre, melyet még bokrétátlan kitsinyeinek *hozott* messzünnen a' szántó földről (3/80). — rugó ez, mely mozdulásba *hozta* a' veszteglő testeket (40/17). Az idén nevelkedett oltovány, későre *hoz* még gyümölcsöt. még is a' munkás emberek mindennap óltanak (T11/45). — a' történet Idylliumos érzésekbe *hozott* (54/31). — ama' kedves Napot *hozod* Emlékezetembe (42/334). Ezt *hozta* magával a' hármónia, és a' részeknek jobb össze illetése (T3/159). Tudsz é olly különböző rendtartású Országot, mellybenn a' Mathesis igazságairól ártikulusokat *hoztak volna* (46/23). *hoz* (34/151), *hoznak* (31/3), *hozott* (42/1054, T6/362), *hoztak* (50/17); *hozod* (40/63), *hozta* (26/18, T6/132, T10/54, 58), *hozzá* (!) (T6/122), *fogja hozni* (52/108).

Ik: *be~*, *elő~*, *fel~*, *ki~*, *le~*, *vissza~*.

hozás Ik: helyre~.

hozatík i (1)

Az emberi törvények csak ugy igazságosok, ha az enyim szerint *hozattak* (T1/250).

hozatván Ik: fel~.

hozhat i (1)

Héj ha az én kifáradt, és éhel holt társaimat ide *hozhatnám!* (41/334)

Ik: *helyre~*, *le~*.

hozni in (1)

...feledékenységbe mentek, és neveik tsak némmel régi Könyveknek levelein, mint holmi avúlt Diplomákon láttathatnak. Ezeket méltó a' maradéknak új életre és fényre *hozni* (T4/120).

Ik: *elő~*, *helyre~*.

hozó in (1)

...és a' mellynek végén állott a' Virtus a' Ditsőséggel... a' Lelket édes andalgásba *hozó* ábrázatban (44/39).

hozódik Ik: elő~.

hozott in (2)

Mint vagy Rozália? érzed é ama' mennyei ifjútól *hozott* Nektárnak ízét ajakidon? (42/1142) *hozott* (T7/366).

Ik: *elő~*.

- hozva Ik: fel~.**
- hozzá** hsz (50)
 ...a' mint mondám, az Uralkodik a' *hozzá* hasonló embereken (41/217). Fordíts rám finnyás Tekintetet, beszélj *hozzám* nyájas Orzával (9/21). — megis tsípsz hamar valakit ha *hozzád* nyúl (4/165). Menj: Tsendes vagyok, Isten*hozzád*, én hiszek néked (5/72). Illyen Munka a' Régiektől *hozzánk* nem jutott az egy Békaegérhartznál T5/524). Kítsinyke az Ajándék *Hozzátok* hasonlítatván, pedig mind az, a' mit én ajándékozhatok (11/8). — magánosan nyíltabb szívvel járúlok *hozzájok*, 's kit kit érdemlett tiszteletével fogok illetni (44/199).
hozzá (42/1103, 51/47, T4/21, T5/610, T9*/333), *hozzám* (7/34, 9/19, 23/13, 20, 34/17, 52, 42/475, 499, 44/117, T6/283), *Hozzám* (6/59, 61), *hozzád* (5/15, 6/25, 12/48, 34/6, 6, 39, 174, 41/470, 42/155, T4/209), *Hozzád* (41/453), *hozzánk* (34/91, 48/39, 50/45), *hozzátok* (3/212, 34/6, 7, 42/185, 44/218, 241, 51/22, 54/102, 104), *hozzájok* (41/201, 42/535, 44/197).
Ö: *ő~*; *énhozzám*, *tehozzád*, *tihozzátok*, *őhozzájuk*; *istenhozzád*.
- hozzáad** i (1)
 Ebben a' tudósító Úrnak érzésem szerint, igazsága van. De én még azt *adom hozzá*, hogy ez még tűrhetőbb volna (T8/86).
- hozzáadni** in (2)
 A'honnan az Emberi Nemzettségnek első kezdetétől fogva kívánták a' szép Lelkek a' magok gondolatihoz a' külső hármóniát is *hozzá adni* (T3/49).
hozzá adni (T5/496).
- hozzácsinál** i (1)
 ...azértis néminémű orrokat kezdtem könnyű fából készíteni, a' mellyeket doróttal a' boldog emlékezetű hús-orrhoz *hozzá csinállok* (52/103).
- hozzáfog** i (2)
 Édes Hazámfia! míg *hozzá fognál*, kérlek ezt a' négy Jegyzésemet gondolóra venni ne terheltesél (T4/15). — közakarattal *hozzá fogunk* a' Játékhoz (42/673).
- hozzáfogás** fn (1)
 Okosabb lessz a' *Hozzáfogásbann*, a' ki a' Próbátételkor mérsékelni fogja az ő Erejét a' Kezdet dologhoz (14/30).
- hozzáillik** i (1)
 ...de példátlan bútsúzásom melly igen *hozzá illik*, példátlan elválásomhoz minden a' ki engemet és az én dolgaimat esméri, nyilván általláthatja (44/6).
- hozzájafog** i (1)
 Igaz is az, hogy én ahoz *hozzája fogtam*, de majd minden oldalon tapasztaltam a' Perrault Úr' róla tett ítéletének helyes voltát (T5/615).
- hozzájárul** i (1)
 Mit nem lehet hát belőle várni, ha az ízlés és szorgalom *hozzá fog* valaha *járulni* (T11/62).
- hozzájuthat** i (2)
 Azólta pedig kézírásom a' Felsőleges Királyi cenzurán tartózkodván, *hozzá* éppen most *juthattam* (T8/187).
hozzá juthat (51/49).
- hozzákezd** i (1)
 Az első megfúvására a' mezei Furuglyáknak *hozzá kezdtek* a' víg Pásztorok az ő Játékjokhoz (42/397).
- hozzákötve** in (1)
 A' mi elménk tsupa sensualis, az ő ideáji a' külső jegyekhez *hozzá* vagynak *kötve*, és ő szók nélkül nem gondolkozik (T11/27).
- hozzáközelít** i (1)
 De azután egy nyájas mosolygása által neki bátorítottván, tsak *hozzá közelíttem* (42/591).
- hozzáragasztott** in (1)
 Lásd az ő Dictionarium Musicumát, 's a' *hozzá ragasztott* Kótákat (T9*/257).
- hozzászoktat** i (1)
 Felemelhettem volna én is, mint más állatok, ha kicsinyiségmentől *hozzá szoktattak volna* (41/84).
- hozzászokva** in (1)
 ...ezek lepték meg a' bujalkodónak lelkét, a' ki már most kétszerte szerentsétlenebb, minél kevésbé volt ezekhez az ő boldogságának ellenségihez, *hozzászokva* (52/51).
- hozzátenni** in (1)
 ...tessék tehát Cicerót... megolvasni; és *hozzá tenni* ama' külömben szórszál-hasogató Scali-gernek fontos kis mondását: Grammatico nihil infelicus! (T4/195)
- hozzátesz** i (1)
 ...de ha *hozzá tesszük* 's megfontoljuk azokat a'

szörnyű akadályokat és ínségeket, a' mellyeken néki által menni, 's győzedelmet venni szükséges volt... akkor álmélkodnunk kell (T5/222).

höhöhö isz (1)

Hö, hö, hö! Majd elis röhögém magamat (3/23).

hökkenés fn (1)

...mikor a' puska roppanás, a' döglő nyögés, a' megütött föld, és a' kegyetlen örvendő vivatózás, megsapták füleimet, rettentő *hökkenéssel* ugrottam vissza belé (3/89).

hökkenve Ik: *meg~*.

hölgy fn (1)

Ezeket méltó a' maradéknak új életre és fényre hozni, a' mint mondtam – jure postliminii. Kivált, a' melly szóknak ágazatai, és mintegy ronkjai, még ma is esmértetnek. Illyen a' *Hölgynő*, 's a' t (T4/122).

hömpölyget l. **hempelyget**

hömpölygettet l. **kihempelygettet**

hömpölyög – **hempelyeg** i (1+2)

...a' Zefirusoktól lengő Zöldágakonn hintálják magokat, vagy a' kristály Forrás tsendes Habjainn *hempelyegnek* (42/799). Hatalmas Szeretet!... A' kietlen Elefántot merevül megtöltöd indulattal, felforralod annak özön vérét, 's azonnal ereinek temérdek ágábann megtódúlva *hömpölyögnek* felfortyant habjai (40/46). *hempelyegnek* (36/46).

hőség fn (1)

...ájulásba esett volna a' gyúlasztó *hőség* [...] de apró sohajtásid lágy szellőtskéi legyezték fel (39/13).

hu l. **ju hu huj**

Huber fn (1)

Tetszik nékem *Hubernek*, a' Gesszner frantzia Fordítójának megjegyzése (T6/144).

húg fn (2)

Képelem más oldalról azt is, hogy sok *Húgak* mint fognak tetszeni magoknak (T7/242).

Húga (42/278).

huhog i (1)

Odvaiban füles Baglyok *huhogták* éjjeli Énekjeket (42/86).

huhuhu msz (2)

BAGOLY. *Hu, hu, hu!* Mitis kell még vénségemre hallanom. *Hu, hu, hu!* (3/27–8)

huj l. **ju hu huj**

hull i (8)

Míg mennykő *húll*, míg villámlik, véled fogok lenni, szeretett Nítze (18/18). — annak ortzájáról akkor nap nem *hullanak* Könnyek (T9/722). *húll* (8/6), *hullanak* (18/10), *hullának* (50/16), *hullottak* (42/241, 53/20), *Húllottak* (3/70).

Ik: *le~, vissza~*.

hullám fn (2)

Most úgy tetszik néki, hogy a' föld ótzeánná lett, a' *hullámok* tovább ragadják ötet (51/44).

Hullám (T4/130).

Ö: *láng~*.

hullámlik i (1)

Az illyen analogizált Szók olyanok, mint a' törzsökös nemesektől, törvényes ágyból, szaporodott fiak. P. o. Szállók, inchoat. Szállalok... *Hullám:* *hullámlik*, mint villám: villámlik (T4/130).

hullat i (7)

Sírhatsz Atya! sírjál is, és *hullas[s]* könyűket: ha kifakadhat, tágúl a' fájdalom (54/110). Morfé egy költeményes Tündér, ki szárnyalt a' berek' árnyékából, 's az aluvó Leánykának Szemére ötször-tisztált mákolajat *hullatott* (42/998).

hullat (43/426), *húllat* (34/166), *hullatott* (53/19); *hullatom* (T3/367). — *hullattam volna* (38/30).

Ik: *el~, ki~, le~*.

hullatás **Ö:** *könny~*.

hullatik **Ik:** *le~*.

hullott **Ik:** *le~*.

hullván **Ik:** *le~*.

humor fn (3)

Az ő *humora* azt mondja Sulzer, a' legkellemesebb a' világon, 's olly könnyű, mint a' legszebb kikelet (T9/111).

Humorokra (28/21), *humorával* (T9/123).

huncfut fn (1)

...nyomtatásba akarom láttatni azt a' miért én megérdemlettem Földön-futóvá és Országos infamis *Huntzfuttá* tétetésemet (45/72).

hungarizáltak i (1)

Vagynak végezetre olyanok, a' mellyek eredet szerént ugyan nem magyarok; de vagy a' Nyelv' Királyától, az Usustól, petsétes levelet kaptak, vagy a' Magyar Tudósok' Diétáján *hungarizáltak* (T4/145).

- hunyik Ik:** *el~.* 23 (T9/229).
- hunyorgat** i (1) **huszonhatodik** szn (3)
's azonban az alvó Szépségre *húnyorgattak* (42/980). ...a' honnan várják vissza őket Januarius 26-*dikára* a' kívánt válasszal (43/104).
- hunytat** i (1) 26*d.* (43/130), 26. (T9/620).
- A' Hajnal tsillagnak, melly az első Reggel A' több tsillagokat *hunytatja* sereggel (43/349). **huszonhét** szn (2)
27 Jeles példait láthatni ezeknek Aelianusnál (T9*/321).
27 (T9/305).
- húr** fn (5) **huszonhetedik** szn (3)
Görbe a' vállam, fejér az állam, felfogom venni szokott Lantomat, és rosszul igazgatott *Húrjaimmal* rekedtt Szómat eggyesíteni fogom (8/63). ...igen nevezetes' dolgok fognak történni Januarius 27.*dikén* (43/202).
húrjaim (54/159, 226), *Húrokat* (14/4), *húron* (T8/7). 27*dikén* (43/209), 27*dikére* (43/286).
- Ö:** *arany~.* **huszonkettedik** szn (1)
XXII Versezet. 2dik Leopoldhoz (T6/253).
- húron** fn (1) **huszonkettő** szn (2)
...a' *Húronnal* nem jöhet öszve egy Aurea Aetasban élő nép (T6/270). 22 Lásd az ő Dictionarium Musicumát (T9*/257).
22 (T9/227).
- húrú Ö:** *két~.* **huszonkilencedik** szn (4)
Ez az Archilochus Poéta virárgzott a' 29. Olympiasban (T9/301).
29. (T9/698, 708, 715).
- hús** fn (3) **huszonnégy** szn (1)
A' *hús* olcsó, de a' kenyér igen drága (43/160). ...megvan a' helynek, melly egyetlen egy Sála, és az időnek, melly 24 óra, az ő egységek (T5/716).
húsa (41/285), *Húsunkért* (3/49). 29. (T9/698, 708, 715).
- húsorr** fn (1) **huszonnegyedik** szn (2)
...azértis néminémű orrokat kezdtem könnyű fából készíteni, a' mellyeket doróttal a' boldog emlékezetű *hús-orrhoz* hozzá tsinállok (52/102). 24. Old. Minthogy némelylek... nem akadtak hamar értelmére ennek a' sornak (T9/577).
XXIV (T6/281).
- húsz** szn (1) **huszonnyolcadik** szn (2)
A' Jázmin egy tsemete vagy bokor szabású Növevény... A' Kertészeknél mintegy 20 fajtája van (T9/625). 28. Old. Szamótza néven nevezik a' Duna mellett... a' földi epret (T9/661).
28. (T9/677).
- huszadik** szn (1) **huszonöt** szn (2)
XX Versezet. Vitéz Imréhez (T6/202). 25 A' Jámbusok régenten gúnyolásra, és gyalázásokra vóltak alkalmaztatva (T9*/289).
25 (T9/283).
- húsz-harminc** szn (1) **húz** i (3)
... a' Toldi Miklós verseibe, 20, 30-sor is egyvégtibe vala szónn végeződik (T3/399). Így mutogatja a' megvidúlt Martalék, a' ki a' Tömlőtzből kijött, a' fene Lántzokat, mellyeket *húzott* némelly Nap' (9/52). Az Asszonyi Ruházatbann, elfelejtkezvén magáról, itten *húzta* a' Napokat a' megszerelmesedett Hérós (12/19).
Egy tiszta Homloknak alabástromába *húzz* két gyönyörűséges ében szívárványokat (34/175).
- huszonegyedik** szn (2) **Ik:** *meg~, össze~.*
Mikor a' Nap Julius 21-*dik* napj. az Oroszlány jegybe megy (T9/380).
XXI (T6/249).
- huszonharmadik** szn (2)
Pénteken (die Veneris) Kis Asszony Havának' 23*dikán.* 1795. (43/3)
XXIII (T6/265).
- huszonhárom** szn (1)
23 Esméretes az ő Csehihez írott Dalja (T9*/259).

- huzalkodik i** (1) nyiann vagynak; de a' *hűség*es hol van? (28/43–5)
A' Könyvíró... alázza Munkáját, csekélységét
emlegeti, bocsánatért kunyorál, 's mégis a' vé-
gén halárúló Kofa módra *huzalkodik* a' rongyos
lelkű Zoilussal (T7/16).
- húzandó in** (1) **hűség**etlen mn (1)
...némely külső ékességek is vagynak a' Poéz-
sisba, és a' Poézsis Ramájára *húzandó* Nyelv-
be (T3/117).
...tudod, mennyit próbáltad akkor feketének az
Eget, ellenségeseknek a' Tsillagokat, a' Szelet
*hűség*etlennek (15/13).
- húzni Ik:** *elő~*, *ki~*.
húzomban Ö: *egy~*.
húzott Ik: *ki~*.
húzva Ik: *meg~*.
- hű mn** (1) **hűség**telen mn (3)
Fő poétai munkája az a' Pásztori Dráma, melly-
nek neve Il Pastor fido, vagy A' *hű* Pásztor (T9/
543).
Nézd... mint veszekednek egymással a' *hűség*-
telen házások (T1/278).
L. még **hív**és
- Hübla l. Hübla**
hű hűj msz (1) **hűsít**ő mn (1)
Hallottátok-é? Szamarak! Hallottátok-é? Még
egyget kiáltok, egyget, – nagyobb. *Hű, Hűj!*
Szamarak! (41/97)
Azok az élő fák, a' mellyek szélesen ki terjedő
ágaik alatt *hűsít*ő pihenést adtak az ellankadt
utasnak; most leveleiktől meg fosztatván mezí-
telen tagokat mutatnak (48/18).
- hü hü m msz** (1) **hűvös l. híves**
Hü, hü! de most már! Ki parancsol? (41/63)
hűj l. hű hűj
hüm l. hü hü m
hült Ik: *el~*.
hűs mn (1) **Hyde fn** (1)
A' szerelmes fűzfák *hűs* allyát mellette Kelle-
mes zöld pásit bársony terítette (43/378).
Könyvek: Kleist. Guarini. Tassó, Secundus etc.
Hyde, Jones, Meursius (36/277).
- hűség fn** (5) **Hymen – Himen fn** (6+1)
...ott az jut Eszembe, mint esküdött nékem *Hű*-
séget (26/17).
Hymen lefordította füstölgő fáklyáját (53/11).
Hymen (43/408, 53/41, T5/714), *Hymennek* (43/
526, T5/669), *Himennel* (T5/646).
- Ö:** *diplomatika~*. L. még **hív**és!
hűséges mn (8) **Hymenale fn** (2)
Te a' Szeretőket egygyüűeknek, én az én Kin-
tsemet *hűség*esnek kívánom: és egygyüűek any-
A' Convent Decretálta... Hogy a' foglyok a' *Hymenale*
forumnak által adattassanak (43/44).
Hymenale (43/51).
- Hymeneus fn** (1)
Jelen fognak lenni e' pompás, és ritka Gyülé-
sen... mind addig, míg a' főbb Actorok a Proscen-
niumba vonván magokat, a' *Hymeneus* kárpittyá
le folyik (43/207).

I, Í

I. I. első

ibolya fn

(1)

Tsak néha rezzentette azt meg a' vad kacsák bukkanása, melyek a' sás közt jádzodtak, vagy az estveli szellők tiztázja, melytől szisztergettek a' hajlékon nád szálak és *iboják* (3/105).

Icarius fn

(1)

erről a' Kutyáról azt mesélik a' Poéták, hogy ez Erigoné... kutyája vólt, a' melly látván hogy *Icariust* a' pásztorok megölték, 's annak leánya Erigone búvában felkötötte magát, a' szánakozás miatt megdöglött (T9*/391).

Ida fn

(1)

...elragadta *Idát*, A' Török Basa Leányát A' Trójai Plebanus (43/581).

Idalia – Idalium fn

(1+1)

Idalia vagy *Idalium* egy város és erdő Cyprus szigetében, a' hol Vénus különösen tiszteltetett (T9/479).

ide hsz

(10)

Ez Tégedet meg fog vigasztalni, ez szivedet attól a' kinzó félelemtől, attól a' bizonytalanságtól, melly azt gyöttri, azoktól az indulatoktól, a' melyek által *ide* majd oda hányattatik... meg szabadjára (T1/119). *Ide* megy ki Morus Tamásnak... egy Astrologusra írott Epigrammája (T9*/526). *ide* (41/187, 334, T3/336, T5/509, 566, T6/301, T8/ 119), *Ide* (T6/406).

idea fn

(13)

Magyar Nyelv!... a' te darabolt ízettskéiden kezdetek ki feselni az én gyermeki elmémnek első *ideáji*, mint a' született hajnalnak apró sűgárai, mikor a' világhosszág lenni kezd (T11/88). — ő a' maga új *ideáit* is ki meri magyarálni, 's ha

reá kész szót nem talál, bátorodik tsinálni (T4/84).

idea (T4/64), *ideák* (T11/32), *ideáji* (T5/336, T11/26), *ideáink* (T4/63), *ideát* (T7/219), *ideájának* (T5/373), *ideával* (T4/64), *ideákkal* (T5/339), *ideájával* (22/15), *ideájival* (42/1012).

ideál fn

(4)

Azonnal feltevém magamban... akárhol is valaha láttam Horátziusi Sóra valót, azt egy (a' maga nemében gondoltatva) tökéletes *Ideálban* költőképpen előadom (T7/67). De mi lett volna belőle, ha az én két *Ideáлом* egymás ellen feltámadván, egy kurta Duellumra ment vólna ki köztök a' dolog? (T7/75)

Ideál (33/23), *Ideálnak* (T7/205).

idealatt hsz

(1)

Az ő Pillantásiból kellemetes Mennyei fény tsillogott le e' gyarlóbb Világba, 's a' bádgyadó Természet megújúlva érezte *ide alatt*' az ő Jóltevő Sűgárit (42/69).

ideális mn

(1)

Erre a' czéломra azt költöttem, hogy az én Dorottyám nem csak szívében, hanem személlyesen is kikél a' Fársáng ellen, a' kit szinte úgy felvettem *Ideális* Személynek. És ez a' Carneval (T7/73).

idegen mn/fn

(18+4)

I. mn ...meghatároztam magamba, hogy *idegen* földön, *idegen* társaságba, *idegen* Szívek előtt, *idegen* Vallás kebelébe állítsam fel magamat (45/45–6). — sőt a' Dáma név is olly *idegen* az ottvalóknál, hogy én egyiknek sem mernék ezzel a' névvel tisztelkedni (T7/206).

idegen (42/938, 1003, 1031, 43/46, 44/135, 46/2,

9, 13, T4/152, T5/469, T9/432, T11/13, 93).

II. fn Ki vagy te, *idegen?* felkiált Rozália (42/1024).

idegen (42/1136), *idegeneknek* (T11/95), *idegeneknél* (T9/37).

idegyülekezik i (1)
Vivant, a' kik ő hozzájok *ide gyülekeztenek* Örvendjetelek, kedves Párok! (43/531)

idehátra hsz (1)
...de a' mely könyvek csak postái azoknak a' nyomoruságoknak, melyek *ide hátra* váraкоznak ő reája (48/43).

idejembeli mn (1)
Énis erre törekedtem, kedves *idejembeli* Társaim! erre is fogok utolsó lehellésemig törekedni: ah szeressetek érte engemet (44/239).

idejön i (1)
Régen itt vagy már? Így szóla egy kitsit megpirúlva, nem hallottam, mikor *ide jöttél* (50/14).

idejű Ö: közép~.

idén hsz (2)
Akkor *idén* volt a' Fársáng... olyan kurta, mint a' Vigano' Leányinak a' derekok (T7/109). Az *idén* nevelkedett oltovány, későre hoz még gyümölsöt (T11/45).

idétlen mn/fn (2+1)
I. mn ...a' szívesebb hazafiak jobb neven fogják venni én tőlem ezt az Originált, mint a' Loredán' travestiált Iliássának valamely *idétlen* elfordítgatását (T5/693).
idétlen (T3/119).

II. fn ...így fúlnak meg önnön böltsőikben a' pajkos Szófaragóknak törvénytelen ágyból született, tsonka, bénna *Idétlenjeik* (T4/165).

idillium fn (5)
A' Gezner *Idilliumi* azért hogy Versbe nintsenek, az emberi elmének legszebb szüleményi a' Poézisba (T3/17).
Idyllium (54/1), *Idylliumok* (T5/21) *Idylliumom* (54/29), *Idylliumot* (54/13).

idilliumos mn (2)
Abban a' nemes Megyében, melyre én mindenkör *idylliumos* elmerüléssel emlékezem, a' Barbarismusnak sints helye (T7/159).
Idylliumos (54/31).

idomtalan mn (2)

...az *idomtalan* ember pedig a' tántzot is eltsűfítja (40/53).

idomtalan (T3/34).

idő – üdő fn (81+1)

Nints többé *idő* a' Nyájról gondolkodni (18/13). Valóságot beszéllek, véled játszani se kedvem, se *üdőm* nints (3/25). Kevés *idő* vártatva tehát, kezdettem leányosann sikóltani (42/659). Ah, mint fognak tégedet az utóbbi szamarak becsülni 's áldani, a' késő *idő* után-is (41/168). Eljön még az a' keservesebb *idő*, a' mellyben a' mezei vakondoknak sorsát irigyelni fogod (41/444). Lillát szívembe hordoztam: 's kértem az *Időt*, hogy törölje ki belőlle (53/32). Nints nagyobb rosta az *időnél*; addig addig lebeg az, míg minden szemetet minden fonnyadt vagy éretlen magot, és minden gízgast ki nem hullat hogy azokkal hízzék a' feledékenység (T10/84). Stylusa s egyéb tulajdonsági tsak homályosan lebegnek emlékezetemben, minthogy rég az *ideje* hogy olvastam (T6/321). — és ezen gyűjteményemben helyet található Daljaimat is a' most kiadattak közzé annak *idejébe* béiktatom (T8/81). Mégis látjátok, Uraim! hogy a' Szerentse engemet tett ki az ő hatalmának mutogatására, az én életemnek első *idejében* (44/ 123). Jelentetik az Érdemes Publicumnak, hogy rövid *időn* igen jeles Magyar Munka fog ki jöni a' sajtó alól (43/235). Elbámúlva ült Melítész darab *ideig* (42/204). Ju! hu! huj! beh szörnyű *idő*! Böh! beh nints mit enni! A hideg-is majd meg vesz, az éhség-is majd meg öl (41/358).

idő (36/113, 41/204, 49/56, 54/163, T1/272, T7/106, T9/ 386, T10/37), *Idő* (42/722, 849), *idő* (48/50), *idők* (41/409, 43/488, T11/99), *idők* (48/24, 190), *ideje* (42/904, 49/24), *idejek* (T7/274), *időt* (T7/59), *időket* (3/216), *idejét* (4/58, 33/126), *időnek* (54/153, T4/116, T5/716, T7/238), *Időnek* (34/57), *időbe* (41/294, 388, 44/9, T1/251, T2/23), *idejébe* (4/55), *időben* (32/2, 33/91, 41/ 427, T1/353, T9/4), *időkben* (41/116, 118, 353, T4/69), *időn* (38/42, 43/186), *idején* (43/290, T9*/692), *időre* (3/71, 43/112, T8/70, 183), *időkre* (T3/162), *idejére* (T3/54), *időről* (41/275), *ideig* (18/22, 33/113, 42/671, 43/225, 259, 44/176, 178, 49/55, T1/344, T2/3), *idővel* (52/

138, T5/458, T9/739), *Idővel* (42/16, 54/262).

Ö: *arany~*, *ezüst~*.

időjárás fn

(1) Előhozódtunk együtt-másutt az *időjárásról*... 's több effélékről, a' mik a' mindennapi beszéllgetésnek, vagy kezdete, vagy pótolói szoktak lenni (T7/52).

időszakasz fn

(2) ...'s akkor reám, mint a' mostani Punicum bellumi *időszakasz*nak Enniusára jó szívvel emlékeznek (T10/83).

Időszakaszt (13/30).

időtöltés fn

(1) Én véled tovább nem múlathatok, mert illy üres *időtöltésem*mel a' Közönséget megtsalnám (4/53).

időtöltő mn

(1) Socrates, Plato, Cicero, Seneca, Plutárkus, és még a' kiket ti a' Régi és Újak között jól esmeretek, legyenek az én mindennapi *idő töltő* leg igazabb szívű barátaim (44/160).

idővesztegető mn

(1) ...vóltam é ha sokat immel ámmal tanúltam is a' mit itt kellett vólna tanulnom, korhel, *idő vesztegető*, here? (44/232)

idvesség fn

(2) Adjad mindazonáltal az Egek fiának azt a boldogságot hogy ditsérhessenek tégedet és esmérhessék meg te benned mindazt ami az *Idvesség*-re szükséges (48/217). *Idvességet* (48/236).

idvességes mn

(1) Te híjába fárasztád tudományiddal az Eskuláp' Attyát, az *idvességes* Kígyó a' rögökbe bújt előled (54/225).

idvezítő fn

(3) Ebben a' legújabb és a' mi emkékezetünk táján szerzetett Epopoeában a' Hérós, az Isten' fija... az egész Emberi Nemnek *Idvezítője* (T5/362). *Idvezítőjének* (T5/254), *Idvezítőre* (45/64).

idyllium l. **idillium**

ifjít i

(1) Melly kegyelmes az Isten! mint *ifjítja* 's mint örvendeztet meg ő, mind azt a' mi é! (50/33)

ifjodik **Ik:** *meg~*.

ifjontan hsz

(1) Mindjárt eszembe jutott, a' mit *Ifjontann* egy oskola udvarán a' por közt tengvénn hallottam (3/117).

ifjú mn/fn

(14+30)

I. mn Énekeltem, sipoltam küszdöttem több *ifjú* Társaimmal (42/400). — egészen megleányosította Ábrázatomat, a' mellyen még akkor az *ifjú* Pehelynek nyoma sem vólt (42/528). Ez okon, alázatosan ki kéri a' nyájasabbakban gyönyörködő *Ifjú* Szívektől... el ne kedvetlenedjenek tőle (T2/9).

ifjú (4/216, 42/363, 637, 671, 1094, 43/434, T5/660), *Ifjú* (3/109, 33/129), *Ifju* (34/163), *iffjú* (45/76).

II. fn Mi részegítő nektárból itattál te engemet, *ifjú*, nem tudom, kinek is nevezzelek (42/1038). *ifjú* (31/7, 42/1003, 1021, 1069, 1086, 1106, 1113, 1158), *Ifjú* (42/1059, 1083, 43/450, 464), *Ifjak* (42/372, 383, 387, 396, 43/449, 483, T5/657, T7/334, T8/31), *ifjat* (42/1108), *Ifjat* (42/166), *ifjaknak* (48/133), *Ifjaknak* (42/364), *Ifjainknak* (T7/353), *Ifjakra* (T5/675), *ifjútól* (42/1142), *Ifjaktól* (T5/663).

ifjúi mn

(6)

...és Pótsnak az *Ifjúi* Verseibe 10, 12-sornak is mind ára, ára a' Cadentiája (T3/400). Sirjatok ti idők terhei alatt meg görnyedt öregek, és ti közép idejű férj fiak, sírj te *ifju*i rend, sirjunk mindnyájan az eddég elkövetett büneinkért (48/191). *ifjúi* (T8/193, T9/247), *Ifjúi* (42/386), *iffjúi* (44/27).

ifjúság fn

(7)

Az *Ifjúságnak* csak van Kurázsia: de a' Kakasnak tám a' Confortatio se használna (43/158). A' tudomány' Templomának egy régi rosdás kultsát egész *ifjúságunkban* keresgéltek, 's ritka vólt közöttünk, a' ki a' bemenetelre a' miatt reá érhetett vólna (T11/23).

Ifjúság (43/411), *Ifjúságnak* (43/65), *Iffjúságnak* (43/692), *ifjúságomnak* (T11/90), *ifjúsággal* (54/168).

iga fn

(3)

Az első számárnak vóltam számara, uriasabb *igát* hordtam, mint más közönséges számarak, drágább Istállóba kioztak, mint több paraszt társaimat (41/229). Még szorosabb *iga* alá vé-

szik a' megmaradtakat? (41/155)
igát (41/220).

igaz mn/fn

(60+4)

I. mn ...az *igaz* nyudodalom, a' víg elme, a' friss test egyedül a' munka által származik (4/207). Én elhagyok egy állhatatlan, Te elvesztesz egy *igaz* Szívet (9/58). — ha szántsá[n]dékkal bánottalak meg, engesztelődést kérek *igaz* megkövetéssel (44/208). Nagy öröm ez! és mind meg annyi ékesség az *igaz* Keresztyén ember lelkén (48/116). A' Pope Lockjának és talán a' Tassoni Vedrének is szolgált valamely *igaz* eset fundamentomúl (T5/688). Az *igaz*, az *igaz*. Az *igaz*: nekem tetszik az a' szeretett Ortza, és más Fáklyától égni nem fogok (6/37). Ezeket tartják pedig a' balgatag emberek legjobbaknak, *legigazabbaknak* (41/312).

igaz (7/37, 12/61, 13/1, 4, 4, 19/2, 23/31, 26/1, 37/20, 41/331, 43/134, 182, 446, 476, 44/62, 93, 96, 212, 48/87, 106, 113, 118, 52/60, T1/109, 173, T4/133, 136, T5/81, 434, 435, 447, 479, 499, T6/290, 326, T9*/689, T10/33), *Igaz* (8/66, 10/3, 5, 14/1, 16/15, 52/52, 59, T3/105, T5/615, T6/259, 289, T11/51), *igaz* (T5/113); *leg igazabb* (44/160).

II. fn És (meg ne ütközz az *Igazba*) a' te ékes Tekintetedbe' most látok valami Fogyatkozást, melly előtttem Szépségnek tetszett (9/33). Mit fogtok mondani ő róla? Ki mondhat annyit, hogy az *igazhoz* közelítsen? (13/18).

igaz (10/31), *Igazhoz* (18/36).

igazán hsz

(8)

Hallgass rám, ha *igazán* szólok: mostis szép vagy Előttem (9/31). *Igazánn* a' Sneffeket lövöldözik 's ti félték (3/44).

igazán (38/16, 39/2, T3/479, T5/144), *igazánn* (10/29), *Igazánn* (42/135).

igazánda mn

(1)

Tsigának maradna egyedül csak az olyan Nem, a' mellynek héjja valósággal tekerős, mint az *igazánda* tsiga (T9/619).

igazgat i

(2)

A' Tartar' Fejedelme... ki a' Styxnek kilenczeres folyásával békerített birodalmat, mellyből kijönni senkinek sem lehet, egy szavával *igazgatja* (T5/428).

igazgasad (48/234).

igazgatni Ik: neki~.

igazgató fn

(2)

Elsőbbenis, Uraim! ti hozzátok szólok, ti hozzátok a' kiket a' Világi nexusok az én *Igazgatóim* má tettek vala (44/203).

igazgatókat (T1/78).

igazgatott in

(1)

...felfogom venni szokott Lantomat, és rosszul *igazgatott* Húrjaimmal rekedtt Szómat eggyesíteni fogom (8/62).

igazgattatni in

(1)

Én vagyok az, a' ki erős lábra tettem azokat a' törvényeket, a' mellyek szerint kell ő nékik *igazgattatni* (T1/230).

igazít i

(1)

De ideje már, hogy útdnak *igazítsalak* (42/905).

igazság fn

(32)

...az *igazság* és a' jo indulat kevés szóval él (49/7). Az *igazságnak* tisztelője nem léphet frigy-kötésre a' hazugsággal, és babonassággal, mellynek az emberekre nézve mindig szomorú következményei voltak (T1/379). Nézd... mint reszket a' képmutató az *Igazságnak* által ható tekintetétől (T1/280). Tudsz é olly különböző rendtartású Országot, mellybenn a' Mathesis *igazságairól* ártikulusokat hoztak volna (46/23). Ebben a' tudósító Úrnak érzésem szerint, *igazsága* van (T8/86).

igazság (48/40, T1/160, 226, 247, 364, T7/191), *Igazság* (36/116, T1/113, 241, 362, 388), *igazság* (T3/464), *Igazság'* (42/866), *igazságok* (T1/311), *igazságot* (T1/213), *Igazságot* (T1/29, 65), *Igazságokat* (T1/55), *igazságomat* (T1/106), *igazságát* (T1/356), *igasságnak* (48/198), *Igazságoknak* (T1/310), *Igazságon* (T1/3), *igazságokonn* (46/34), *igazságra* (T7/176), *Igazságra* (34/153), *igazságoknál* (T1/343).

igazságos mn

(9)

Légy *igazságos!* mert az igazság a' Társaságnak leg főbb oltalmazója (T1/160). A' munkát és a' virtust gyakorló ember mondhatja el *igazságosan*... Az égnek legkissebb adományán is örvendeni kívánok, 's kívánom azt a' pályát, mellyet meg kell futnom, virágokkal béhinteni (52/80). *igazságos* (23/4, 37/42, 42/31, 1050, T11/16), *igazságosok* (T1/249); *legigazságosabb* (T4/126).

- igazságtalan mn (13)**
Azok az *igazságtalan* emberek – ah! mennyit kellett köztök szenyvednem! (41/43) — Nem (engedj meg néken, oh Klóris) én nem értem ezt a' te *igazságtalan* Haragodat (16/2). Ha a' Hazád *igazságtalanul* bánik veled, ha egy Tyrannustól bitoltatván meg eggyez a' Te el nyomtatásodban, hagyd el tsendesen, hagyd el morgás nélkül (T1/181).
igazságtalan (41/322, T1/218, 287, T9/53, 351), *Igazságtalan* (10/31), *igazságtalanok* (41/63, T9/660), *Igazságtalanok* (12/43), *igazságtalanul* (41/200).
- igazságtalanság fn (5)**
Botsásd meg az *Igazságtalanságot*, mert a' bosszú-állás tsak az ellenségeskedést tészí véghetetlené (T1/166).
igazságtalanság (48/138, 50/70), *igazságtalanságok* (T1/192), *igazságtalanságnak* (48/197).
- igazságtevő fn (1)**
A' ti Károtokbann az Égenn vagy a' Földönn akárki légyen *Igazságtevő* (Arbiter) a' ti Vádjaitok bukni fognak (13/9).
- ige fn (4)**
...a' Kadentziázó *igék* közül, az egyik egy, a' másik több syllabás; p. o. doromb, gomb; kar, hamar (T6/397).
igéket (T3/82), *igékre* (43/88), *igékkel* (T4/52).
- igen¹ hsz (50)**
A' hir *igen* nagy sebességgel repült (43/80). Ah, mind kettenn szeretetre igen méltók (34/110). — érzkeny ez a' szív, *igen* nagyon érzékeny (44/210). Oh Uram mely *igen* kötelez minket ez az esméret arra, hogy téged szeressünk (48/225). — a' mai felette *igen* tsínos Európának, mértékét, hármóniáját és ízlését egyedül ő, a' ki követheti (T8/140).
igen (34/120, 154, 177, 183, 43/14, 108, 136, 143, 160, 161, 201, 203, 236, 252, 255, 276, 553, 44/3, 6, 52/124, 54/134, T3/69, 363, 472, T4/199, T5/394, 400, 649, T6/113, 184, 348, T7/78, 179, T9/51, 90, 145, 385, 554, 628, 703, T9*/567, T10/34), *Igen* (5/31, 25/20, T4/37).
- Ö: nem~.**
- igen² msz (5)**
De vallyonn Szerelem é ez a' Kín? *Igen*: ez a' Kín Szerelem! (42/461) — Micsoda kövér fű
- van itten, milyen gyönyörűség, vagy békével harapni, vagy csendesén aludni rajta – *igen*, aludni, 's a' meddig tetszik (41/72).
igen (42/1051), *Igen* (42/737, 1028)
- igencsak hsz (1)**
...ez Németországon Charlatánságból, másutt *igen csak* kevélységből esik meg (T7/13).
- igenis hsz (5)**
Értelek tégedet, *igenis*, én Szívem (27/13). Boldog vagyok *igen is*, boldogabb mind azoknál, valakik érezték valaha e' boldogságot (38/5).
igenis (T5/57), *Igenis* (5/86), *igen is* (T3/388).
- ígér i (6)**
Babérokat és Pálmát *ígér* néki a' Dicsőség (12/51). Első tavaszán életének annyit *ígért*, a' mennyit a' tizenhatodikban benne találtunk, és az utólsón is olly kellemetes volt, mint az első (54/70).
ígér (16/28, 17/20, 34/188), *ígérnek* (34/158).
- Ik: meg~.**
- ígéret fn (4)**
Lycambe a' leányát, tett *ígérete* szerént, néki feleségül nem adta (T9/306).
ígéret (12/22), *ígéretet* (T4/3), *ígéreteivel* (42/1013).
- ígérhet i (1)**
Mostanában egy találmány ötlött az eszembe, a' mellyből mind a' világnak, mind a' magam erszényjének sok szép hasznot *ígérhetek* (52/99).
- ígérő in (1)**
Igy p. o. a' Poémának elején, mindjárt kitészem a' matériát rövideden és világosan: hogy pedig az egy kevéssé sokat *ígérő*, magahányi, és ollyan Scriptor Cyclicushoz illő, az a' Comicumban elmehet (T7/411).
- ígérve in (1)**
De hogy bírjon Ámor egygy Szívem, melly néki van *ígérve*, sokáig békével a' Ditsőség nem szívelhette (12/32).
- ígérvén Ik: meg~.**
- igéz i (1)**
...Fryné az égi hónál Fejérbb alakkal *igéz* (T6/106).
- Ik: meg~.**
- igézés fn (2)**
Innen soha semmi ketsegetések olly bájoló *igé-*

zéssel nem tsillámolhattak, hogy a' mitől én irtóztam azt édesgető sűgárokkal színelhették volna ki (44/82).

Igézések (6/15).

igézett Ik: *meg~.*

igéző mn (7)

...az egész munkája olyan, mint valamely *igéző* vidéke a' Cyprus' bődög Szigetének (T8/16). A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről... int a' Jégnek, és az felszedvén a' Vizekről a' Patakokról durva lántzait, elájúlva negis roppan, mint a' hideg kigyó a' Kolkisi *igéző* ének Hangjára a' tövisek között (4/11).

Igéző (43/418), *igéző* (16/30, 36/38, T6/76, T9/105).

igézve Ik: *meg~.*

így hsz (151)

Igy kell, 's *így* is lehet ezekről a' Provincialis Szókról is gondolkodni (T4/138). — ha Ti én velem úgy bántatok volna, mint a' kit egy nemes illetés nemes érzésekre billent, én ember lettem volna és szerentsés: *így* pedig se ti se én tzélnukat el nem értük (45/79). Nagyot kérsz, Melítész: *így* felele a' Leányzó, meglesz mind a' kettő, tsak merj, a' merőknek kedvez Ámor (42/491). Bolond; *így* adtátok ti a' hajdani korban is magatokat a' vad emberek birtoka alá (41/405).

igyekezet fn (6)

De azért alacsony Lélek soha sem vólt bennem 's szemeten tsavargó *igyekezetek* nem mozgatták tselekedeteimet (44/31). Minden nagy *igyekezetnek* kitsíny a' kezdete, fáradságos a' munkába vétele, sikertelen az első indulása. De ettől a' nagy lélek el nem irtózik (T11/42).

Igyekezetem (T7/424), *igyekezete* (T1/390), *igyekezeteim* (44/128), *igyekezetemet* (45/13).

igyekezik – igyekszik i (17+5)

...hidd el, hogy nem lehet az bődög talan, a' ki másokat boldoggá *igyekszik* tenni (T1/192). *Igyekezettek* bődögok lenni! (T1/93) — De *igyekezni fogok* ám benne, hogy őket szabadokká tessesem (41/334). Mindenikönk *igyekezze* (continuet) azt a' módot követni, a' melly néki jobbann tetszik (28/37).

igyekezik (43/70, 226), *igyekszik* (T1/43, 55), *igyekezek* (9/53), *igyekszem* (10/53), *igyekszel* (T1/139), *igyekeziünk* (48/232), *igyekeznek* (41/

140, T9/6), *igyekeztem* (10/5, 52/92, T5/711, T7/314, 372), *igyekezett* (42/78), *igyekeztiünk* (43/281). — *Igyekez* (T1/186).

ihú msz (1)

SZAMÁR. Az is bolond, a' ki a' szabadságot felvállalja. *Ihú*, h h h! (41/374)

II. 1. második

III. 1. harmadik

új l. ív

ijedés Ik: *meg~.*

ijedtében fn (1)

Ijedtében felrezzen, és ébrenn folytatja álmodozását (51/51).

ijesztget i (1)

Most setét boltozatok alatt tévelyeg, mellyek rakvák lelkekkel és tsontvázakkal; majd tüzes hidrák *ijesztgetik* (51/41).

ikra Ö: *vér~.*

iktat i (1)

...én minden Előbeszédemben kettőt tsináltam: 1, Valamelly interesszáló matériáról való értekezést *iktattam* belé: 2, Nevetséges, csípős, és eleven beszédbe öltöztettem (T7/31).

Ik: *be~.*

iktatás Ik: *be~.*

il (ol) (1)

Fő poétai munkája az a' Pásztori Dráma, mellynek neve *Il Pastor fido*, vagy A' hű Pásztor (T9/543).

Iliade (ol) (1)

Éppen *így* jártam az *Iliade* Giocosájával is Lorédánnak (T5/632).

Iliász fn (3)

Egy *Iliássok* van a' Görögöknek, egy Aeneisok a' Rómaiaknak (T5/170).

Ilias (T5/181), *Iliássának* (T5/693).

iliászi mn (1)

Homerus pedig... *Iliási* tele hanggal zengi vitézi poémáját (T5/509).

illat fn (6)

Gyönyörű *illatok* lepik el a' tájéket, 's mély Tsend uralkodik mindenfelé (50/63).

illatját (42/1102, T9/713), *illatoktól* (T9/114), *illatokkkal* (43/361), *Illatjával* (T9/650).

Ö: *ambrózia~*, *rózsa~.*

- illatos** mn (11) Gyakorta sereg Tündérek gyűltek öszve a' Ró-sásba, 's mennyei énekekkel hangoztatták annak *illatos* Ligetjeit (36/11).
illatos (42/232, 405, 447, 607, 643, 757, 929); *illatosabb* (T9/630); *legillatosabb* (T9/630, 643).
- illatozás** fn (1) A' legédesebb Hármonia, a' sokféle Szépség, a' kellemes *Illatozás* elragadták Melíeszt annyira, hogy illy sok Gyönyörúségei közt még Rozáliá-j sem jutott Eszébe (42/245).
- illatozik** i (2) A' Te munkád tehát, hogy ezer virágok *illatoz-nak* a' völgyekben (40/96). A' halál' színe alól is *illatozott* Virtusod (54/87).
- illatú** mn (5) A' Jázmin... Kertjeinkben virága' kedvéért szaporítottatik, a' melly feje és sárgás, és ki-mondhatatlan' kellemetes és hathatós *illatú* (T9/624).
illatú (T9/635, 701, 703, 709).
- illendő** mn (5) Én most már ennek a' kitsúfoltnak, *illendő* áron, visszaszerzettem a' betsületét (52/115). — de a' polgári háború, az Atyafiak' vérontása, és a' Hazának megbuktatása, ugyan kérlek melylyikhez *illendőbbek?* egy Héróshoz é, vagy egy országos Gazemberhez? (T5/438)
illendő (13/9, T3/219), *illendők* (T5/416).
- illendőség** fn (1) Az *illendőség* vigyáz az én polgártársaim bátor-ságos lételekre (T1/110).
- illet** i (7) Tégedet *illet* ez, óh szép Szűz, tégedet (42/622). Jelen fognak lenni e' pompás, és ritka Gyűlésen mind azok, valakiket ez közelebből *illet* (43/205). A' mi utóljára a' Vers[n]emet *illeti*: ha Vitézi Epopoeát írtam volna, a' Hexameterre esett volna választásom (T7/421).
illet (T7/18), *fogok illetni* (44/200); *illeti* (41/159, T6/322).
Ik: *meg*~.
- illetés** fn (3) Öszve kötötte gyenge ujjaival a' két fiatal Gerlitzét, érezték é az ő ujjainak édes *illetését* a' szerentsés Madarak (42/508). Magasztald a' Szerelem édes hatalmait; Te ki tsupa szerelem vagy, és telj meg azzal az édes *illetéssel*, mellyel a' szépségnek Angyali hevitnek fel tégedet (40/151).
illetés (45/78).
Ik: *össze*~.
- illeteh** i (1) ...többet nem kérek, mert azt nemis reménylem, hogy az ő róza Ajjakát valaha egy tisztelő Tsókalis *illetessem* (42/488).
- illetlen** mn (3) ...méltatlan (*illetlen*) Ruhájit magáról leszaggat-ta (12/37). Nagy embert játszott a' Reformatio' idején. A' híres Duditiussal sok *illetlen* visszá-lkodást tsináltak (T9*/692).
Illetlennek (54/45).
- illetni** in (1) Az ő minden kívánságinak tárgya előtte volt, és ő azt *illetni* nem bátorzkodott (42/983).
- illető** mn (2) ...ezek húzzák öszve amaz ártatlan Virágnak Szálatskáját az *illető* Kéz előtt (42/794).
illető (36/41).
- illik** i (8) Hagyd lebegni ha tetszik, ezen rendetlenség néki igen *illik* (34/183). Kell ujjal mutatnom azt a' tselekedetet? a' ki tudni kívánja, ha *illik* neki azt tudni magánoson meg mondom (44/142). Vak-merőségnek látszik ugyan a' Himfy szerelmei után Erató Lantját valakinek megzendíteni mer-ni mostanában: nem azért, mintha egy egész nemzetben tsak egy nyájaskötőnek *illene* lenni (T8/4).
illik (15/6, 41/453, T6/241, T7/225), *fog illeni* (T8/164).
Ik: *hozzá*~, *rá*~. **Ö:** *tudni*~.
- illő** mn (7) Mindent a' magához *illő* szempontból kell néz-ni! (T5/700) — a' visszavonást is Éris csinálta, a' megbékéllést is Istenasszonynak volt *illő* vég-hez vinni (T7/395). — *illőnek* tartyuk ezekről is szólni (T3/119).
illő (T7/345, 412, T11/50), *Illő* (54/213).
- illy** nm (49) ...soha a' szabadság ugy meg ne kábítsa számár fejeiket, hogy az *illy* inségbe buktassák valahol magokat (41/491). Láttam én ennek egy folyóbe-szedi fordítását, *illy* tzím alatt: Az ellopott Bukli

(T5/581). Mi esméretlen varázs dobogtat *illy* enyire? (42/458) — *Illy* szép! *illy* termékeny vidékbe jól lakva szabadon mulatni (41/238). De ha *illyeket* említünk Profanus Auctorok leszünk (43/573).

ilyen nm (88)
Ilyen gyönyörűséget érez egy Lélek a' másikkal edgyesülvén (37/56). Hogy lehetne már az *ilyen* Poétáktól olyan remeket várni (T10/29). — a' Poéta valamelly – igaz vagy költött – történetet beszéll el, kurtán vagy hosszan, *ilyen* vagy amollyan formában, akárminémű Stylussal (T5/82). Akár *ilyen* módónn, akár amúgy az ő tro-paeuminak beszéllésébenn mások ellen véteni 's néki hízelkedni fogtok láttatni (13/20). Hiszen gondold el, *ilyen* rut időbe-is a' sikonn szüköl-ni, harmadnapig sem enni egy harapást, nem ir-tóztat é? (41/388) — Ugyan no hogy tud már *ilyen* átkozott portékákat kigondolni? (T7/133) — Hanem most mind elnyelem én az *ilyeneket*, philosophus leszek én, Uraim! (44/155) — A' sarkalatos Verseknek a' Barbarus nemzeteknél van divattya, ma pedig a' leg tsínosabb Európai Nemzetek is *ilyenekenn* irnak (T3/92).

Ö: szint~.

ilyen-amolyan nm (1)
 ... Szabadvölgyi Úr ezt mondja Költeményemre „Ejnye no az *ilyen amollyannak* be' gyöngy esze van!” (T7/131)

ilyenforma nm (1)
Illyen forma szabadság az is, mikor dupla betű helyett, edgyes betűt teszek (T3/468).

ilyenformán hsz (4)
Illyen formán mernék a' Pharsalicáról is ítélni (T5/433). Már ez Francziáúl, Olaszúl is, csak *ilyen formán* hangzik: tehát németül magyará-zom (T7/267).
ilyen formán (T3/562, T9/666).

ilyenkor hsz (1)
 Ez az a' jó óra, a' mi a' Deáknál véna, a' Német-nél Laune: a' mit az ember *ilyenkor* készít, rit-kán esik meg, hogy jó ne volna! (T10/47)

ilyetén nm (2)
 ...az *ilyetén* igazán méla Poétáknak a' kezébe, ízibe bábót adnak a' Múzsák (T3/479). — az *ilyeténekre* ráérő figurás emberek, több jeles, és több idéetlen nemeit találták fel (T3/118).

ím msz (2)
 ...V Főnemét tettem a' Poésisnak, a' mellyek is characterjeikkel együtt *ím* ezek (T5/67).
ím (T5/638).

imád i (10)
 Tirzis téged *imád* (19/14). — ha gyönyörűség-gel mindég telyes volna, úgy bizonyára *imádnák* az emberek ezt a Világot tsak hogy itt maradhat-nának (48/175).
imádok (5/62); *imádom* (19/6, 26/12), *imádod* (T6/361), *imádja* (5/52, 13/26). — *imádná* (13/7). — *imádjon* (16/8).

imádhathat i (1)
 Száraz sovány Szépségek, pajzán Pillangók... megengedjete, ha én a' ti Poraitokat, a' ti Ár-nyéktokat, és Lepleiteket nem *imádhatom* (4/222).

imádni in (1)
 Ifjak! kik tulajdon szerelmestekhez... hűségesek lenni meg nem szüntök, 's annak fogyatkozásit vagy eltűrni, vagy még *imádni* is mérészlitek: megengedjete nekem (T8/34).

imádott in/mn (1+2)
I. in ...ő a' babonaságtól Isten *gyanánt* imádott Tyrannismusnak kevély sattszolási ellen küszkö-dik (T1/73).

II. mn Kedves Chloém!... talál benne valami módot, hogy én közel eshessem még eggyeszer az én *imádott* Nimfámhoz (42/485).
imádott (43/391).

imádság fn (1)
 ...ha magyar *imádságot* mondunk, magyarul éneklünk, magyar papszót hallgatunk (T11/40).

íme – ímé msz (2+17)
Ime tehát ilyen különbféle szinokkal van ki fest-ve az élet táblája is (48/33). Ah jaj! Megesküd-tem, hogy bizok magamnak, és *ímé* visszatérek a' Kétkedésre! (19/24)
Ime (44/128), *ímé* (42/372, 720, 1072, 1073, 54/57), *Ímé* (40/22), *ímé* (3/182, 26/6, 41/408, 42/323, 1045, 43/477, 48/145), *Imé* (41/132, 469, 42/185).

imént hsz (2)
 Ennek a' munkának foglalátját az *imént* már elmondtam (T5/534).
imént (41/181).

- imhol** hsz (6)
De te nevekedsz azalatt: A' Nappal közelget: *imhol* a' Hajnal: Klóris vár engem (20/7). *Imhól* van azon Szempillantás, mellybenn el kell hagy-nod engemet (5/2).
imhol (18/12), *Imhol* (6/9, 18/11, 22/29).
- imitáció** fn (1)
Abból, a' mit fellyebb említék, még többnek lát-szik a' rövid esdeklem, fejthetetlen, 's a' t. mint-szen Deák *Imitationak* (T6/21).
- imitator** (lat) (2)
O *Imitatores*, servum pecus! Óh követők, köve-tők! rabi barmok! (T5/474) — egy vagyok a' Görög és Deák Metrumoknak legnagyobb ked-vellőji, 's a' mennyire gyengeségemtől telik, *imitatori* közül (T6/16).
- imitt-amott** hsz (1)
...*imitt-amott* magokat beszéltetem a' személy-lyeket, melly az Olvasónak unalmát is ébreszt-i (T7/400).
- immel-ámmal** hsz (1)
...vóltam é ha sokat *immel ámmal* tanúltam is a' mit itt kellett vólna tanúlnom, korhel, idő veszte-gető, here? (44/230)
- imperfectum** (lat) (1)
A' szerelem bús szivemet általjárta (Perfec.) Mely is nékem nagyon árta (*Imperf.*) (T3/418).
- Imre** fn (1)
XX Versezet. Vitéz *Imréhez* (T6/202).
- in** (lat) (2)
Sok kárt tsinált *in* his rebus Az a' gonosz Péter-kés (43/611).
in (43/673).
- ín** fn (1)
...a' Puni Háború rakva nagyságos tettekkel; de a' Puniták' Írója nem bír elég *innal* ilyen nagy tehernek hordására (T5/420).
Ö: *érző~*.
- inchoativum** (lat) (1)
Az ilyen analogizáltt Szók olyanok, mint a' törzsökös nemesektől, törvényes ágyból, szapo-rodott fiak. P. o. Szálllok, *inchoat*. Szállalok: mint Szólllok, Szóllalok (T4/129).
- incipio** (lat) (1)
Mert rám nézve *incipient* parvi procedere men-ses! (44/15)
- incselkedik** i (1)
Ha sokára elnyomja az álom; akkor útálatos ké-pek *intselkednek* reá nyugvóhelye körül (51/39).
- India** fn (1)
Te billegteted enyelgő ugrálásra annak idomta-lan lábait, mint valami oszlopokat *Indiának* me-zején, a' ki tavaszollott zöld gyepen (40/53).
- indiai Ö:** *kelet~*.
- indigena** fn (1)
Ezek *Indigenák* és Libertinusok (T4/148).
- indít** i (8)
A' Tzéthál, úszó sziget' módjára nyugszik a' me-legülő vizekben, vagy lerohan a' tenger' mélyse-gére, 's örvényt *indít* játéka közbe (50/42). — és iszonyú de nevetséges tsatát *indítanak* (T5/559). — én meg nem állhatám, hogy némelly érzési-met le ne írjam, 's azok *indítottak* a' sohajtozásra (50/19)
indít (T7/334); *indítom* (4/162), *indította* (50/36). — *indítson* (T5/480); *indítsa* (T5/85).
- Ik:** *el~, fel~, meg~*.
- indíthat** i (2)
ÖrüljeteK, Kedves Párok! egymásba fellelíteK Mindent, a' mi örvendésre *indíthat* (43/519).
indíthat (43/533).
- Ik:** *meg~*.
- indító** in (1)
...a' mint már mondtuk, hērós Aeneás, és az ő Dolgai álmélkodásra *indítók* (T5/522).
- indítóok** fn (3)
...nem esméri azt a' Természetet, a' melly szeme előtt vagyon, néha kéntelenittetik egy képzelt világban keresni fel az *indító okokat* (T1/324).
indító okaik (T1/325), *indító okokkal* (45/96).
- individuum** fn (1)
Nem Hisztória hát ez; annyival inkább nem Pas-quilus, melly élő, vagy meghólt *Individuumokat* sértegetne (T7/95).
- indolens** mn (1)
...a' gógós Asiata, az *indolens* Chinai lakos... mind, mind énekelnek, danolnak és dalokat tsinálnak (T9/9).
- indul** i (6)
A' Domb' tetejére ért, 's onnan le felé *indúlt* a' tulsó oldalonn menetelesebbenn hajló Völgynek (42/215).

indúl (12/56), *indúlt* (42/208), *Indúlt* (43/2), *indúltak* (36/90). — *induljon* (14/35).

Ik: *el~*, *ki~*, *meg~*, *vissza~*.

indulás fn (1)

Minden nagy igyekezetnek kitsíny a' kezdete, fáradságos a' munkába vétele, sikertelen az első *indúlása* (T11/43).

Ö: *föld~*.

indulat fn (44)

Ez az a' nemes *indulat*, mely a' virtusnak kútfeje (40/153). Harmadik *indulat*, mely a' bámulás' és betsülésen kívül, származik a' Lélekben, a' Nevetség (T5/136). Nints azokban semmi fajtalanság, részegítő és lázzadó *indulat*, vastag baromi gyönyörködés: hanem tsak enyelgés, rendkívülvaló vídamság (T9/70). A' lázzadó érzések és *indulatok* vagy a' barbarismusnak következősei, vagy a' luxusnak (54/6). — száz bujálkodókat... lehet addig találni, míg tíz nagyravágyót és egy fősvényt, a' kiknek t. i. fő *indulatjok* a' betsület-vadászás, és a' pénzkuporás (52/7). — minden időben és minden helyeken éreznek az emberek, *indulatba* jönnek, azt [kiadni] igyekeznek, 's ha attól szer felett izgattatnak danlásra, tántzra, mértékbe szedett hathatós beszédekre fakadnak (T9/5). Harmadik változtatását a' soroknak az ő számok teszi, ti. hogy az ember hány sort fog fel egy *indulatba*, melyből származnak a' rövidebb és hosszabb strófák (T3/ 333).

indulat (40/157), *indulat* (44/99, 52/23, T5/107), *Indulat* (37/19, 42/482), *indulatok* (T1/360), *indulatok* (43/53, T5/31), *indulatim* (49/18), *indulataitok* (T1/71), *indulatokat* (T9/108), *Indulatokat* (T5/30), *Indulatimat* (27/16), *Indulatit* (42/462), *indulatjait* (T3/77), *indulatit* (40/119), *indulatnak* (44/201, T8/29), *indulatoknak* (T7/366, T9/40), *Indulatoknak* (T5/28), *indulatjának* (T4/11), *indulatotoknak* (44/212), *indulatjoknak* (40/90), *Indulatimnak* (42/699), *indulatidnak* (41/105), *indulatainak* (T1/370), *indulatunkba* (T7/186), *indulatra* (40/68), *indulataira* (40/2), *indulatoktól* (T1/118), *indulatoktól* (39/4), *indulattal* (40/44, 41/246), *indulattal* (43/524, 45/80).

Ö: *jó~*, *zivatar~*.

indulatos mn (1)

Az őszinte Levelek', az érzékeny Elegiák', és az

indulatos Monologok' tulajdonsági olvadnak egybe ebben az Ovidius' édes találmányjában (T6/337).

indulatú Ö: *jó~*.

indulni Ik: *meg~*.

indult in (1)

A' természet' látásából *indultt* örömök, a' nyájasságnak, barátságának, édes indulatoknak érzése... ezek a' Dalnak szokott foglalatjai (T9/39).

indulván Ik: *ki~*, *meg~*.

infámáltatás fn (1)

...ezen *infámáltatás* pedig a' Deákság előtt elolvastasson (45/34).

infámálva in (1)

...a' ki *infámálva* van, a' magánosság falai közé való búvással etc. segíthet magán egyedül (45/48).

infámis mn (2)

...az én bútsúzó Orátziómért az egész Calvinistaság előtt *infámis*, az egész haza előtt boldogtalanná, minden esmerőim előtt tilalmassá tétetem volna (45/10).

infamis (45/71).

infánteria fn (1)

Decemb. 11^d. írják hogy Fekdmarsal Lieutenant Liebesgott maga mellé vevén a' Cziprusi *Infánteriából* két batalion[t] Eroszokból és egy Osztyalt a' Serviai Volontérokából, még az Nap ki indúlt (43/7).

infelicius (lat) (1)

...és hozzá tenni ama' külömben szörszál-hasogató Scaligernek fontos kis mondását: Grammatico nihil *infelicius!* (T4/197)

ing i (2)

...árnyékok pedig *ingott* a' Tónak szikrádzó Márványánn (3/105). Én hasztalan esdekl[é]m az Aonidák' barátjának, húrjaim a' siket Szépnek *ingottak* (54/227).

ingadozik i (1)

Építi az ember éjjeli s nappali szorgalmatossággal boldogságának bátyáját: de ennek fundamentomi szüntelen *ingadoznak* (48/59).

ingenieur (fr) (1)

A' Pulpitus, írta Boileau, fordította Kováts Ferentz *Ingenieur* Úr (T5/553).

- ingenium** (lat) (1)
A' mit Horátzius a' Görögökről mond, hogy Graiis *ingenium*, Graiis dedit ore rotundo Musa loqui, azt a' Római Poétákról is elmondhatjuk (T5/390).
- ingerel** i (3)
Nézd meg kétségbe esését annak... a' Bosszú állónak, ki magát méreggel és epe sárral táplálja 's dühösségében magát magára *ingerli* (T1/287). És miért *ingerlitek*, hazug Habok, az én Aggódásimat? (35/12)
ingerli (T10/15).
- ingerelve** in (1)
És óh! melly *ingerelve* ragyog amott a' naplementi Ég az ő bíbor- és aranyszín világával! (50/59)
- ingerlés** fn (1)
...nem vesztik é el utollyára édes *ingerléseket* a' sűrűen egymásra halmozott Contrastok, oxymoronok (T8/102).
- ingerlet** fn (3)
Tudod, hogy egy tsátságó *Ingerlet* ösztönzi a' Beszédre a' Szerelmeseket (10/45).
Ingerlet (9/46), *Ingerlete* (12/64).
- ingerlős** mn (1)
Téged pedig kerülnek, mert paraszt vagy és *ingerlős*, megis tsípsz hamar valakit ha hozzád nyúl (4/164).
- ingó** mn (1)
...a' Leányok Kedvelléseket nem vadászom, mert ők gyengébbek a' tavaszi Spárgatsiránál, és *ingóbb* teremtések a' nyárfa levélnél (4/171).
- ingen** hsz (1)
...sem az én Anyám tsókja, sem az én Bátyáimé, és leánytársaimé nem hasonlíthat *ingen* is ahoz, a' mit én altomban érzettem az én ajjakimon (42/1128).
- inkább** hsz (34)
Rozália meg pillantván kedves Barátnéját, örült é *inkább*, vagy neheztelt, alig állíthatni meg (42/1080). Korinne engem tettetésre hív, hogy szeretetünknek tanúit annyival *inkább* meg tsalhasuk (34/122). — de én földi, 's különösen nemzeti dolgokat kívántam írni, hogy némelly nemzeti visszaéléseket *inkább* megróhassak (T7/126). Azt a' különöst jegyzették fel róla a' barátai, hogy a' Poéta nevet gyűlölte, a' melly *inkább* megvetést, mint tiszteletet okozna az embernek (T9/538). — már meg is vagynak a' rendelések tétetve, a' leg jobb Magyar Országi borokból, a' mellyeket *leg inkább* kedvell az említett Lengyel Contrallor (43/189). A' mi néki *leginkább* teszük, az nekem kevésbbé tetszik (34/122).
inkább (3/122, 34/108, 42/628, 43/134, 44/99, 100, 45/90, 54/174, 210, T4/19, 21, T5/393, T6/174, 302, 409, T7/94, T9/46, T11/52), *Inkább* (41/461, T6/273, T9*/180); *leginkább* (44/24, T1/153, T4/17, 43, 191, T5/270, T9/641).
- Ö: mind~.**
- inkonzekvens** mn (1)
A Cadentziának egyedül való baráti itt ne nevesenek, mert ők még sokkal *inconsequensebbek* (T8/150).
- innen** hsz (10)
Innen felkelvén játszani megyek (4/94). *Innen* van hogy mihelyt annak nyomait elhagyjuk, össze-vissza ténfergünk, és hármónia mi bennünk nem találtatik (T3/64).
innen (4/82), *Innen* (36/27, 42/780, 43/121, 44/82, T9/309, 470, 482).
- innep** fn (4)
...de idővel az Orgiák' neve a' Bakkhus' *innepeire* ragadt (T9/740).
innepébe (33/44), *innepen* (42/1114), *innepünkön* (42/1129).
- Ö: halott~.**
- innepel** i (4)
...itt van az a' kedves Nap, mellyenn a' mi Atyáinknak Szokások szerént a' régi Arany Kornak példájára ártatlan Örömmel *innepeljünk* e' Mezőkbenn (42/378).
innepeltek (36/139, 42/889). — *Innepeld* (43/453).
- innepi** mn (9)
Rozáliáról hosszasonn kezdett beszélni; de az *innepi* Sípok már kezdték hangoztatni az Erdőt (42/500). — és hogy *innepi* heverésünk se puhítsa el Tagjainkat, fogjunk a' Testnek édes gyakorlásához (42/381).
innepi (42/519, 44/95, 54/61, T9/738), *Innepi* (42/396, 43/88, 211).
- inneplő** in (1)
Valakinek azért, óh Ifjak! kedve van a' szokott

Pásztori Játékokra, keljen fel, 's múlassa magával együtt *inneplő* Társait (42/384).

inni in (2)

...tele a' Szála Gavallérokkel és Dámákkal, kikkel Carneval együtt ebédel, ebéd végén az új Menyetskékért egyet iszik és *inni* parantsol (T5/646).

innom (42/1039).

inpopulatio (lat) (1)

És ez a' leggazdagabb 's legigazságosabb kútfeje a' Nyelvövívésnek, a' Szósokasításnak, a' Grammatica *Inpopulatió*nak (T4/127).

ínség fn (12)

Melyik erős szivü ember nem rogyna le az *ínség* terhe alatt? (48/154) — E' két három fehér szálak ragadják ki tehát az én kedves hazámat az *ínség* torkából? (3/168) — A' Nagyravágyás pedig minémü *ínség*eknek szerzője, nem szükség megmutatni (52/19).

Ínség (T1/151), *ínségetek* (3/91), *ínséget* (41/398), *ínségeket* (T5/223), *ínségnek* (T1/314), *ínségbe* (41/443, 491), *ínségünkben* (41/224), *ínségekenn* (3/177).

insonorus (lat) (1)

...a' mi Világ szerte kedves és betses Tokaji borunknak olly *insonorus* és nyomorék 's hosszú neve van. Asszúszöllőbor! (T9/278)

in specie (lat) (1)

Csak ollyan kérdés az, hogy múlató Személyim közzé mért vittem muzsikálni *in specie* a' Toponári Zsidókat, és nem a' Keszthelyieket, vagy Nagykahiróikat? (T7/174)

inspirál i (1)

Fesd a' mit ő mond és ígér, én pedig azt fogom festeni, a' mit *inspirál* (34/188).

instál i (1)

A' közönséges Typographiába kéntelenítettünk tehát próbálni, de ott ollyan feleletet kaptunk, hogy a' Communitástól *instálljuk* a' szabadságot (43/285).

instancia fn (1)

Farsang végén tehát *Instantiát* fogunk be adni, hogy Januar 27dikére szabad legyen Kópertát nyomtattatunk (43/286).

instruktor fn (1)

Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász, Kúlsár...

Instructor, Hofmester... hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/37).

insula (lat) (1)

Igy el ére a' Fortunata *Insulák* közül egybe, ott múlat most ez a' nagy Hajós (43/129).

int i (4)

Ekkor maga félre áll, 's *int* a' bokorban vesztelő szerelmesnek (42/1146). Nem azt mondhatom é magam is néked, a' mivel előbb magad *intettél* (54/240).

int (4/9); *intlek* (42/720).

Ik: meg~.

integet i (1)

Ní! (így szól Wieland) a' Természet *integet* ránk (52/63).

integető mn (2)

...Óh akkor rántzba szedett szemöldökkel suhanok el a' plebecula zavart sikoltásai mellett oda a' hol a' Nagyobb Lelkek tsak biztató szóval tsak *integető* ujjokkal hívnak engemet (44/53). *integető* (40/136).

interessatus (lat) (1)

...semmi Controversiának el határozásába az *Interessatus* félnek szava nem lehet (43/222).

interessál i (1)

És mit tsinál még Szegény? Hogy jobban *interessáljon* bennünket; a' maga jó és tisztelt Karakterét is belé keveri a' boldogtalan Scenába (T6/218).

interessáló mn (1)

Valamelly *interessáló* materiáról való értekezést iktattam belé (T7/30).

interessáltatás fn (1)

Nálam a' Comicumnak kútfeje az, hogy a' történetet, melly magában nevetséges, úgy adom elő, mint nagy és fontos dolgot: hogy a' fontosság, és az Olvasónak *interessáltatása* még nagyobb legyen (T7/379).

interessze fn (7)

Kár hogy ennek a' nyájas és gyönyörű Darabnak, a' Festésen kívül, semmi *Interesszéje* nints! (T6/63) — Az én Szerzeményemnek *Interesszéje*, áll a' nemzeti Luxusnak és elkorcsosodásnak kigúnyolásában (T7/352).

Interesszét (T6/74, 180), *Interessét* (T6/38), *Interesszét* (T7/70, 340).

- intermezzo** fn (1) Illyen *Intermezzo* ritkán esett meg, kivált ha ve-
gyes volt a' Társaság, hogy elő ne jött volna a'
Fársáng (T7/55).
- intés** fn (5) Mind eltsendesedtek a' Papnak *intésére*, 's még
a' szomszéd Kupresszusokis figyelmezni lát-
szottak az ő beszédének Hangjára (42/329). Ak-
kor sok szíves *intések* között ki eresztjük őket
szép renddel hogy már magoknak, Kedveseik-
nek, Királyjoknak és Kasjoknak éljenek, a' meg-
ért Korra jutván ökis (4/153).
intése (T9/420), *intését* (54/42), *intéssel* (T3/345).
- intéz** i (2) ...a' gyönyörű Leánykák, lépegettek eléfelé, a'
mint a' fortélyos Chloé *intézte* alattomba (42/1085).
intézzék (T1/18).
- intrige** fn (1) ...a' Tartomány, a' Helység, sőt a' Ház is prae-
cise ki van téve, ahol a' Dorottyai *Intrigék* estek
(T7/117).
- invitáció** fn (1) Nem fegyverek, és Haragok, nem seregek, és Tri-
umfok voltak az ő Gondjai; hanem az édes *Invi-
tátziók*, hanem a bádgyadt Repulsák (12/21).
- inzultál** i (1) Ah, eredj a' Földre haszontalan Szerszám: tége-
det tapodjon a Tsorda: tenéked *insultáljon* min-
den Pásztor: az ő töredékeny Vászrát a' te poros
Kebledbe szővje Arákne (14/24).
- íny** fn (2) Ha valakinek *ínye* ellen esik azt tartom, hogy az
vagy aethetikátlan, vagy személyes irígyem,
vagy vén leány (T5/719). — addig az énreám és
az én *Inyemre* finnyásan tekintő gazdag hazafia
vadásszának lettem volna tanitványa (3/138).
- Ió** fn (3) Jupiter az Európa Bikája, *Io* a' Jupiter tehene
(42/275).
Iót (36/155), *Iónn* (36/157).
- Iolé** fn (1) Herkules *Ioléja* mellett Kantusba az orsóval
(42/276).
- Ionía** fn (1) ...'s igazságtalan örömeiben truttzol a' néhai *Jó-
niának* ditsósságén (T9/352).
- ioniai** mn (3) Thales, egy a' 7 Görög böltsék közzül, a' ki az
Egyiptomi Papoktól a' természet' tudományját
és az Égvizsgálást megtanulván, arra nemzetét
is reá kapatta, és az úgy nevezett *Ioniai* Sectát
fundálta (T9/500). — kösse által Virág Úr ennek
Kantusát *Ioniai* Zónával derékon, mint a' görög-
gök (T8/162).
Jóniai (T5/385).
- iparkodás** fn (1) A' derékségig felmehet az ember tanulás, olva-
sás és fáradhatatlan munkásság által is, elméjét
bővebbé, szebbé, magassabbá teheti *iparkodá-
sával* (T5/445).
- iparkodik** i (2) Az Isten áldja meg, ő még is szemfűl ember,
iparkodik is (T4/99).
iparkodik (T7/362).
- ipoly** fn (1) Az ellopott Bukli, fordította Ánglus nyelvből
Egy valaki az *Ipoly* mellett (T5/582).
- ír** i (52) *Írtam* is és *írok* mind a' kétféle versnemekben
(T8/167). Mind a' kettőnek szintűgy okának kell
lenni, mint annak, hogy a' Poéták Ajánló-levelet
írnak, a' Meczénások pedig nem is válaszolnak
rá (T7/5). *Írám* Debreczenben. Febr. 6-dik N.
1803 (T7/429).
ír (44/154, T6/401, T9*/338, 363, 375, 453,
759), *ir* (43/18, 208, T3/9), *Ir* (T9*/751), *írok*
(40/100), *írunk* (T6/404), *írnak* (T3/92), *írtam*
(T8/54), *Irtam* (T7/284), *írt* (T5/566, T9/51,
307), *írtt* (36/255), *irt* (43/678), *írtak* (36/179,
T5/44); *írom* (T9/4, 125, T9*/694), *Írom* (24/1),
írja (T9/715, T9*/176), *irják* (43/6, 138), *Írám*
(T2/29), *írát* (50/11), *írtam* (44/95, 45/108, T7/
108), *írta* (T5/509, 518, 532, 552, 564, T9/313),
Irta (43/445), *írtuk* (43/655). — *írna* (43/437), *írtam*
volna (T7/421). — *Írjon* (T8/157), *irjon* (T3/43).
- Ik:** le~.
- írandó** in (2) ...és az appróságokon keresztül esvén, magános-
ságra szenteltt életemnek további minden részét
Arpádról és a' Magyarok' kijöveteléről *irandó*
Epopoeámra fordíthatom (T8/192).
írandó (T7/285).
- Ik:** le~.

- iránt** l. **eránt**
- irány** fn (1)
A' bús Galamb reá talált végre nyögő párvára...
Tsattogó szárnyakkal repültek egy másnak *irány-
jába* (42/960).
- irányoz** i (1)
Mert a' ki azt gondolja, hogy a' Comica Poézis-
nak célja... csak az olvasó' mulattatására 's ne-
vettetésére *irányoz*; az, ítéletem szerint, hibázik
(T7/358).
- írás** fn (11)
Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai,
Tinódi, Valkai, Bartsai... és egyebek velős Ma-
gyar *Írásit* (T4/103). — talán reáveszem maga-
mat, hogy még nállam *Írásban* lévő és ezen
gyűjteményemben helyet található Daljaimat is
a' most kiadattak közzé annak idejébe béiktatom
(T8/79).
írás (43/77), *írása'* (T6/332), *írásunk* (T9/474),
írást (43/183), *írásba* (T2/19), *írásokban* (T11/
94), *írásában* (T8/63), *írásaiban* (T9/302), *írás-
sal* (38/38).
Ik: *feliül~*, *le~*. **Ö:** *homlok~*, *kéz~*.
- íráska** fn (1)
...bőven fogok erről, és több ezen *Íráskámban*
említett dolgokról, értekezni azon Munkámban,
melly Kezem alatt vagyom (T5/73).
- íratik** i (1)
A' mi az Újságokban *íratik*, hogy Della Union
el esett volna, az nem igaz (43/133).
- íratni** in (1)
Az ő Versei hexameterek; de nem a' Jóniai, se
nem a' Látiumi hexameterek ám, hanem a' mily-
lyeneket csak az a' Nyelv engedett véle *íratni*, a'
mellyen a' Hercinia Nyilassainak maradéki be-
széllni kéntelenek (T5/386).
- íratott** in (1)
Az Abelard' és Heloiz' nevében *íratott* Levél,
mind a' kettő Heroide (T6/333).
- Iréne – Irene – Iréné** fn (7+1+3)
A' Szerelmeknek rendkívül termékeny eggy
Fészke az *Iréne'* Szíve (28/11). Mitsoda új, *Iré-
ne*, ez a' szokatlan Hidegség? (25/1)
Iréne (25/8, 9, 21, 34, 28/2), *Irene* (22/6), *Iréné*
(22/38, 25/9), *Irénén* (22/8).
- irgalmasság** fn (1)
Felséges Isten... *irgalmasságot* nyújtasz mind-
azoknak valakik őáltala Tehozád járulnak (48/
224).
- irgalmatlan** mn (2)
...ott sem lesznek *irgalmatlanabb* törvények,
büntetések és szívek! (45/57)
irgalmatlan (T5/219).
- irgalom** fn (1)
...a magok baromi indulatainak áldoz fel minden
irgalom nélkül (T1/371).
- írhat** i (3)
...jó Verseket *írhat* valaki, de azért nem Poéta
(T3/10).
írhatott (T5/166). — *írhattam volna* (T6/178).
- irigy** mn/fn (2+4)
I. mn Mikor véletlen meghallom egy közel lé-
vő Bokornak Ágait verődni: arra fordulok: és a'
közepébe elbújva kapom Filénó szerelemtársá-
mat, a' ki az *irigy* Méregtől kékülvén Ábrázatjá-
bann az én Titkaimat szemlélte (23/27).
irigy (20/9).
II. fn Nézd meg kétségbe esését annak az *irigy-
nek* a' ki a' más boldogságán tünődik (T1/281).
irigyem (T5/720), *irigyeim* (42/1033), *irigynél*
(T4/174).
- irigybánás** fn (1)
Kegyetlen *irigybánás!* te Szerelemnek leánya
vagy: de fájdalom! a' te gyanúid mihelyest eggy-
szer a' Lelket meglepik, azt éjjel nappal kínozzák,
a' te únalmas gondoskodásid nélkül a' szeretet
tsendes volna a' te Atyádnak nints szeme, néked
pedig ezer van (34/46).
- irigyel** i (6)
Eljön még az a' keservesebb idő, a' mellyben a'
mezei vakondoknak sorsát *irigyelni fogod* (41/
445). ...*irigylem* néktek az ő társaságát (54/92).
irigyelném (34/120), *irigylenénk* (43/461). —
irigyeld (T1/217), *Irigyeld* (T1/287).
- Ik:** *meg~*.
- irigyeltet** i (1)
...tettzettem magamnak 's belső meg elégedé-
sem nem *irigyeltette* velem senki szerentséjét
(44/69).
- irigylve** in (1)
...sokáig *irigylve* néztem ő reájok, 's utóljára az

én áldozó Szépepre egy tsókoló Tekintetet vettem (42/515).

irigység fn (3)

Kellemetes Szüzek mint mutogatnak egymásnak engemet, mikor tarka Köntösömbenn párfümirozott fővel mellett elbegyén *irigységre* indítom az ő megszegyénített Szépségeket (4/162). *Irigység* (52/14), *irigysége* (5/38).

Iris fn (4)

Mitsoda fájdalomt és gyötrelmet okoztál te nekem *Iris* a' te háladatlansággoddal (34/33). *Iris* (34/43, 52), *Irisemnek* (34/62).

írni in (8)

Könnyebb é Tragoediát *írni*, mint Comoediát? (T6/191)
írni (T5/54, T6/35, T7/2, 125, T9/119, 679, T10/53).

Ik: *le-*.

író fn (20)

Én Árpád' *írója* akarok lenni (T5/696). Magyarjaim! Literátorok! ne tsak a' külföldi *írókat* olvassátok, hanem keressétek fel a' rabotázó együgyű Magyar az ő erdeiben és az ő Scytha pusztáiban (T9/434).
író (T9/463, T11/72), *Író* (T9/196), *Iró* (43/63, 226, T6/70, 273, T8/57), *írók'* (36/185), *írója* (T8/114), *Írója* (43/256, T5/420), *Íróink* (T3/455), *Írónak* (T4/93), *Írónak* (43/227), *írókból* (T7/12), *Íróinknál* (T3/156), *íróval* (T7/364).

Ö: *könyv-*, *vers-*.

íródeák fn (1)

Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász... *Iró Deák*, Patvarista... hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/36).

íródik i (9)

...a' hangnak kiejtésére... szoktunk vigyázni, nem pedig a' mint a' betük *íródnak* (T3/427). Az eredeti nyelven Hatmértékűekben vagy Hexameterekben *íródott* a' Tavasz (T4/46).
íródott (T5/208, 231, 269, 305, 330, T9/66), *irodtak* (T6/311).

Ik: *le-*.

íródva in (1)

Nem is vóltak ezek az én verseim soha olyan tzéllal *íródva*, hogy belóllök egy és egymással összefüggő kis Poétai Román kerüljön (T8/45).

írogatott in (1)

...ki ütközhetik meg rajta, ha a' míveltebb nemzeteknél az előfordult állapotokra *írogatott* vereszetek olyan kedvetlenségbe, sőt meg vetett tsúf hírbe, szóba keveredtek (T10/65).

iroquois (fr) (1)

A' jámbor Otahitát nem örömet hallom az Európai bigottság- és gonoszságra felhozva... Inkább tett volna az Iró Newseeländert, vagy *Iroquist* etc. (T6/273).

írott – írt in (8+1)

Esméretes az ő Csehihez *írott* Dalja (T9*/259). — a' tölem előadott történeteknek nem másoknak, hanem igazság után *írottaknak* kell lenniük (T7/191). — a' fellyebb *írt* három módok között, mind a' három, vagy leg alább ketteje előfordúl a' sarkalatok változtatásába (T3/536)
írott (T7/290, T9/150, T9*/528, T10/1), *írott* (T5/176, T6/307).

Ik: *le-*, *rá-*.

irt **Ik:** *ki-*.

irtás fn (1)

...van sok termékeny rádix és sok törzsökszó, a' melly mint a' tenyésző plánták és tsemetek, az oltás, ültetés, *irtás*, tisztogatás és fáradatlan mivelés által egy olyan rakott és ékes kert felől nyújt reménységet, a' millyen a' nyelveknek paraditsoma lehet (T11/66).

irtódnizni in (1)

...és még ott is, a' hol *irtódnizni* kellene a' kőszirtokon, a' meredek tengerpartokon Gratziaikat talál az ember (T8/18).

irtózás fn (7)

Irtózása e' kegyetlen Helynek: az öszve dült fák, a' kiálló darabos Kövek, a' sikóltó Mélység tsak egy bús Paraditsomot mutatott (42/116). Süvöltető *irtózást* lázzaszt bennem mély inségetek (3/91).
irtózás (48/16), *Irtózások* (42/90), *irtózásait* (42/696), *irtózásra* (T6/215), *Írtózásra* (7/26).

irtózik i (8)

...az a' Haza, mellyet Dajkámnek hívtam, tölem *irtózik*; az a' Colleg. mellyet Alma Maternek tartottam kebeléből számkivetett (45/36). — nem *irtóznál* még egyszer ama kegyetlen szolgálknak páltájok alá esni? (41/400)
irtózikom (41/243), *irtóznak* (45/39), *irtoznak* (48/

93), *irtóztatam* (44/83), *fognak irtózni* (41/140). — *irtózzanak* (T1/29).

Ik: *el~*.

irtóztat i (1)

Hiszen gondold el, ilyen rut időbe-is a' sikonn szükölni, harmadnapig sem enni egy harapást, nem *irtoztat-é?* (41/389)

irtóztató mn (6)

Mitsoda *irtóztató* ordítás tölti bé a' Levegőt! (34/86) — és a leg csendesebb nappalt egy *leg irtoztatobb* mennydörgésekkel, villámásokkal rettenetes éjszaka váltja fel (48/8).

irtóztató (T9*/326), *irtóztató* (45/16, 84), *Irtóztató* (T6/40).

irtózva in (1)

...*irtózva* néztem ki szomorú fészkemből a' környékre 's mikor láttam mint hempelygeti a dúlás szomorú jeleit a' felgázolt motsár (3/84).

irtózván Ik: *meg~*.

írva in (5)

...az egész munka derék Trocheusokban van *írva* (T8/109).

írva (T5/547, T7/27, 235, T10/77).

Ik: *fel~, le~*.

is ksz/hsz (876)

I. ksz A' Szövettség mind a' két részről a' követelek előtt esküvéssel erősített meg, Zálogokat *is* váltottak mind a' két részről (43/98). Rozália *is* sok jót beszélt felöled közöttünk (42/ 494). A' ki maga vesztén nevet, bolond az; a' ki másén tapsol, gonosz az: de a' ki magát elrontja, az *is* gonosz, és ha másért rontja magát, gonosz *is*, bolond *is* (54/203–4). A tzel szíves-*is*, okos-*is* (41/110). Az eltsüggedő Lélek, ha mást látszik *is* sajnálni, magán töprenkedik (54/192). Ha egy kis veréssel esne-*is*, de legalább bár nehezen-*is*, szert tehetnék mindenre, a' mi ebben az alkalmatlan időben szükséges (41/425–6). Versezet... hadd tégyen hát nálam *is* Carment, mint Poéma Költeményt; bárhogy kiáltsanak *is*, a' kiknek vagy szájok, kedvek, idejek, a' kiáltásra (T7/272–3).

II. hsz Lehet Poézsiz Vers nélkül, van *is* (T3/17). Ismét Diphthongus, két helyen *is!* (T8/266) — Egy nem állhatatlan Szívet, egy tettetés nélkül való Bűnöst, ah, a' te Szereteted jöjjön először is megvígasztalni (10/59). Kilép tehát elsőben *is* a'

Kleist Tavasza, 's némelly apróbb Versezeti, általam Magyar Nyelvre fordítatva (T4/12). — a' Dalnak egész előadása, minden kifejezése... kellemes és jóhangzású legyen; annyival *is* inkább minthogy minden Dal főképpen éneklésre és muzsika mellé szokott készítdni (T9/46). Mi részegítő nektárból itattál te engemet, ifjú, nem tudom, kinek *is* nevezzelek? (42/1039) — És hogy *is* ne oszlanának el azok ő előlök egyszerűbe? (52/38) — Ha soha nem kezdünk, soha nem *is* végezőnk (T11/45). — sem az én Anyám tsókja, sem az én Bátyáimé, és leánytársaimé nem hasonlíthat ingyen *is* ahoz, a' mit én altomban érzettem az én ajjakimon (42/1128). Nemis szollott rá semmitis, minden Felelete egy Hallgatás vólt, egy háborodott Hallgatás (42/687). De hiszen másszor *is* örültem már én! (42/1052)
Ö: *igen~, még~, úgy~, ugyan~, vagy~; hogysisne.*

Ismene fn (1)

Méltó hozzád ez a' Munka, *Ismenének* Képével van a dolog (34/174).

ismer l. esmér

ismeret l. esmeret

ismeretes l. esmeretes

ismeretlen l. esmeretlen

ismeretség l. esmeretség

ismert l. esmért

ismertetik l. esmértetik

ismét hsz (25)

...és azután magamis önként felfordúlok, *ismét* felfordúlok, és *ismét* (4/106–7). Ámor *ismét* ki köszörülte az én Elmémet (42/657).

ismét (18/1, 19, 21/2, 22/2, 23/5, 32/3, 34/43, 41/399, 450, 42/373, 498, 720, 50/42, 56, 52/104, 54/79, 236, T3/275, T5/633, T6/221, 232), *Ismét* (T6/265).

ispán fn (1)

Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász, Kúlsár, Kasznár, Gazda, *Ispán*, Számtartó, Tisztartó... hétről hétre itt tanyázott a' Nádásba (3/35).

Ö: *fő~*.

istálló fn (6)

Ordított a' Szamár, 's ő kegyetlen Urának *istállóját* és marok szénátskáját óhajtotta (41/24). *Istálló* (41/415), *Istállót* (41/368), *istállókat* (41/124), *Istállóba* (41/230), *Istállódba* (41/421).

isten fn (137)
 Hol lehet már álmélkodásra méltóbb dolgot képzelni, mint a' Nagy Világnak a' Semmiből tupa Szóval való alkotása! az Embernek ez *Isten* mássának, Világ Summájának teremtése! (T5/287) — Mitsoda vígasztalás marad, óh *Isten*, nekem? (25/37) — Én rám ne nehezteljen a' Sárga *Isten*, engem Fillissel egyesítsen ma a' Szerelem (8/56). Azt tartják magok felől, hogy a' természet, vagy a' mint ők hívják az *Isten*, e' Világnak minden állatit, az ő birodalmok alá vetette (41/198). Halljátok meg tehát a' Természet szavát, melly sokkal értelmesebb mint azok a' kétértelmű jövendölések, mellyeket néktek a' Csalárdság egy meg foghatatlan *Isten* nevében beszél, és a' mellyek magok magokkal ellenkeznek (T1/87). Az *Isten* éltesse e' tisztelt Hazánk-fiját! (43/247) — Adná a' Magyarok *Istene*! (3/218) — A' Fejedelmek, azok a' Földi *Istene*k, a' kik az erőszak által magukat az emberi törvény alól kivették, reszketnek az enyimek alatt (T1/239). Remetének mégyek egy Kietlenbe. *Isten*hozzád Szeretet, *isten*hozzátok nemes corsage, *int*enhozzád mosolygás, *isten*hozzátok szép Szemek (34/6-7). Akkor osztán *Istenné*tek kellemetes érzések! (52/47)
isten (42/1013), *Isten* (3/212, 5/15, 72, 8/39, 12/48, 17/12, 22/4, 11, 23/13, 32, 26/17, 34/92, 41/198, 213, 297, 306, 42/155, 43/165, 44/218, 241, 48/75, 78, 84, 120, 155, 209, 214, 49/45, 50/33, 51/22, 54/102, 103, T1/73, T4/4, 98, 204, 209, T5/71, 249, 251, 283, 285, 294, T7/306), *Isten*' (T5/253, 358), *Istene*k (5/17, 6/9, 8/66, 9/2, 13/6, 14/1, 21, 20/13, 27/23, 33/45, 49, 106, 109, 118, 125, 34/154, 170, 35/11, 37/30, 42/417, 707, 1026, 54/98, 101, T1/226, T3/371, T5/118, 132, 506), *istenek*' (42/1032, 1041), *Istene*k' (33/33, 93, 42/720), *Istene*m (22/1, 1, 41/294, 42/1115), *Istene* (42/188, 43/548, 602, 49/45, 54/120, 152, T3/406), *Istene*i (36/253, 42/167, 727), *Istenei*tek (T1/75), *Istenei*k (6/48), *Istent* (34/3, 45/2), *Istene*t (42/205, T5/640), *Istenei*t (T5/218), *Istenne*k (12/64, 41/299, 48/132), *istenek*nek (T1/58), *Istene*nek (42/274, 780, 970, 975, 1070, T1/375), *Istene*nek (33/60), *Istenei*eknek (T1/352), *Istene*ekben (T1/101), *Istene*kenn (36/148), *Istene*re (45/106), *Istentől* (41/299, 45/1), *Istene*ért (T6/153), *Istennel* (54/205), *Istene*ekkel (36/

16, 42/763, T1/107, 126).

Ö: fél~, szerelem~, tiúndér~, véd~.

istenasszony fn (19)

Éris, a' visszavonás *Istenasszonya* kap az alkalmatosságon (T5/653). Eleven Gyepből takaros Oltárt raktak a' nyájas *Istenasszonynak* (42/357). Ki maga Kintsének, ki maga Életének, ki maga *Istenasszonyának* nevezi ötet (25/26). *Istenasszony* (42/271, 305, 987, T5/183), *Istenasszony'* (42/250, 293), *Istenasszonyod* (42/731), *Istenasszonya* (T9/779), *Isten asszonya* (43/692), *Istenasszonyi* (11/4), *Istenasszonynak* (42/913, T7/257, 395), *Istenasszonyának* (33/122, T5/215), *Istenasszonynál* (T7/392).

istenasszonyka fn (2)

A' legrövidebb út a' lesz vala, hogy a' fiatal *Istenasszonykának* hagyták vala meg saját Szíve' választását (33/107).

Isten Asszonykája (43/416).

istenedett Ik: meg~.

istenfélő mn (1)

...már akkor álmélkodnunk kell az ő túrni szánt, az ő okos, *istenfélő*, és mindenkor diadalmaskodó bajnoki Lelkén (T5/227).

istenhozzád fn (2)

*Istenhozzád*ot mondasz nekem: akarod hogy én menjek egy szempillantásba? (5/74)

*Istenhozzád*ot (12/49).

isteni mn (16)

Jól rendelte azt az *Isteni* felség hogy a gyönyörűség öszve kavart légyen a nyomorusággal (48/159). Most menj el, Melítész, kövesd az én Tanátsomat, 's az *Isteni* Hagyományt, hogy boldogabb légy minden Halandóknál (42/915). Mind a' Te munkád ez örök Szerelem!... Te segíts ezután is a' Te *Isteni* erőddel engemet, míg az embert éneklek (40/102). Nemesszívú vagy, Pásztor, így szóla *isteni* hangonn az én Bálványom (42/445).

isteni (42/607), *Isteni* (40/14, 42/567, 48/112, 148, 51/50, T1/315, 328, T5/184, 304, 369, T7/382).

istenke fn (1)

Nem a' hóltak' Tartományja ez, Melítész, bízá, a' Gyönyörűség' és Ártatlanság' apró *Istenei*t látod körülötted (42/191).

- istenség** fn (6)
 Vajha valami jó *Istenség* tudtára adná annak a' szépnek illy sok Kínaidat! (42/463)
Istenség (42/1094, 44/235), *Istenségek* (24/11, 42/890), *Istenségnek* (42/730).
- istória** l. **história**
- István** fn (1)
 Le fordította azt mind a' kettőt Cseppán *István* Ur, a' Festetitsek Fiscálisa Somogyban (T6/323).
- iszap** fn (1)
 A' motsárba megállott *Víz iszappá*, hínárrá, fergessé, és undokká lessz (4/209).
- iszik** i (7)
 A' rétekről a' Halmokra, az Halmokról az erdőkre nyargalok, vagy ama kis patak körül legelek, eszem, *iszom*, nem dolgozom (41/69). — hány esztendő ólta forgok e' kortsmákon! 's még sem *ittam* olyan bort, a' mi után mámor ne következett volna (T9/790).
iszik (43/142, T5/646, T9/721), *iszom* (34/60), *ittak* (42/368).
Ö: *bornemissza*.
- iszonyú** mn (9)
 ...akkor láttad volna: mely *iszonyú* teremtések ők (41/243). Eggy *iszonyú* Völgynek szélére jutott (42/96). Így töltöttem el azt a' keserves Éjtszakát, a' mely Életemnek minden Éjtszakáinál, még a' tegnapiális *iszonyúbb* volt (42/703). Böhh! be szörnyű szél, be hideg szél, mit várhatni még ez után, be *iszonyú* nagy szél! (41/459)
iszonyú (7/11, 45/85, T5/558, T9/388), *Iszonyú* (5/18).
- ital** fn (1)
 Ámbróziás étkeket, 's szív élesztő *Italokat* tettek Filánder és az ő Vendége elejébe (42/314).
- Itália** fn (3)
Italiának Díszei, nem tsak Szülőföldeteknek, Félisteneknek Leányi, Anyjai Hérosoknak... Néktek szenteli az én Elmém ezt a' jókori Gyümölsét az én Izzadásimnak (11/3).
Italia (T5/514), *Italiában* (T6/260).
- Italicus** fn (1)
 Mert megeskik hogy a' Poéta... nem bír elegendő Lélekkel azoknak éneklésére. Illyen Silius *Italicus* (T5/418).
- ítat** i (3)
 Rozália egy idegen tartományba andalgott, 's valamely ifjú egy rózsákkal körülkoszorúzott tsészből *itatta* véle az égiek' nektárját (42/1004).
itattál (42/1038); *itattalak* (42/1071).
- ítató** **Ö:** *nektár~*.
- ítél** i (8)
 Most tsak azt említem, hogy Akasztófára is *ítélt* engemet közönséges helyen, egy alávaló Accidense a' Collégiumnak (44/144). — a' gyönyörű Rozália minden más Tsókok között legízesebbnek az enyimet *ítélte* (42/613).
ítéli (54/42), *ítélik* (T3/16), *ítélte* (43/61). — *ítélném* (T6/59). — *ítéljen* (T7/424), *ítéllyünk* (T3/39).
Ik: *meg~, vissza~*.
- ítélet** fn (10)
 A' többit Szerető Olvasó érzékeny *ítéletemre* bízom (42/23). Mert a' ki azt gondolja, hogy a' Comica Poézisnak célja... csak az olvasó' mulattatására 's nevetetésére irányoz; az, *ítéletem* szerént, hibázik (T7/358). — a' mit észre vehetnek azok, a' kik a' német munkát esmérni szerentsések, 's *ítéletet* is tehetnek róla (T4/25).
ítéletem (44/127, T5/610), *ítéletemet* (T5/575), *ítéletemnek* (T5/617), *ítéletemben* (T6/431), *ítéletinél* (T1/202), *ítéletével* (T4/192).
Ö: *bal~*.
- ítélettétel** fn (2)
 A' természeti morál az az egyetlen-egy vallás, mellyet annak tolmácsa polgár-társainak 's a' mostani és következő világnak és az éretlen *ítélet-tételektől* megtért minden népeknek tanit (T1/374).
ítélettétel (T10/43).
- ítéletű** mn (1)
 ...az olyan versek, a' mint ama' józan és éles *ítéletű* Horatius mondja, a' mellyek sok idő, és sok vakarás által tökéletességre nem vivődtek, nem fognak a' nagy emberek Könyvházainak ékességek lenni (T10/36).
- ítélni** in (2)
 Illyen formán mernék a' Pharsalicáról is *ítélni* (T5/434).
ítélni (T8/125).
Ik: *meg~, vissza~*.

- ítélő mn** (1) ...bizonytal ha igaz *ítélők* vagytok; meg némultok, és nem nyitjátok fel szátokat a' szent Isten ellen valo panaszkodásra (48/119).
- Ik: meg~.**
- ítéltetik i** (1) ...minekutánna az én elbútsúzó Órázómért a' példa nélkül való és Coll. históriájába nem történt büntetésre *ítéltetem volna* méltónak (45/28).
- itt hsz** (126) Miért *itt?* és praecise *itt?* 's nem másutt, egyébütt, akárhol? hanem *itt*, és praecise *itt?* (T7/120–1) — Jöjjetek e bódlog mezősegre. *Itt* a' világ. Ez az élet! (41/95) — Beszéld el, én örömet rá hallgatok *itt*, a' hol a' Zanótok olly gazdagonn termettek (4/76). Rajta, Melítesz! *itt* a' jó alkalmatosság, titkonn előadhatod most Szerelmednek Kínjait (42/677). A' mythusokra való tzelozásokat *itt* nem lehet hosszan elbeszélni; *itt* Apolló értetik, ki az orvoslásnak is Istene (54/150–1). A Cadentzának egyedül való baráti *itt* ne nevensenek, mert ők még sokkal inconsequencebbek (T8/149). Még is képzelem, hogy találkozni fognak ollyan Nénék, a' kik vagy *itt*, vagy amott megbotránkoznak vagy ebbe, vagy amabba (T7/237).
- itten hsz** (7) Micsoda kövér fű van *itten*, millyen gyönyörűség, vagy békével harapni, vagy csendesén aludni rajta (41/70). — mellyek közül a' híresebbeket egy szóval *itten* megemlítjük (T5/527). *itten* (12/19, 43/253, T6/104), *Itten* (21/8, T3/321).
- iuventus (lat)** (1) Hébe. Az Iffjúságnak Isten asszonya: Uxor finigitor *Iuventutis* (43/693).
- ív fn** (3) *Ívet* és Puzdrát kötött Oldalomra (42/526). *Ívet* (28/25), *iveit* (T6/360).
- Ö: kéz~.**
- IV. 1. negyedik**
- ivadék fn** (2) Más részről, azt is sajnálva kell tapasztani a' vizsgálódó 's mindent megoldvasni kívánó Magyaroknak, hogy régi törzsokszavaink a' szokásból kimentek, és vagy tsupán tsak *ivadékjaikban* élnek (T9/429). *Ivadék* (T6/11).
- Ivány 1. Szent Iván**
- ivó fn** (1) Jégeső, villámások, mennykő fénnyei az *Ivóknak* minden Reménységét ma semmivé teszi! (34/89)
- IX. 1. kilencedik**
- Ixion fn** (1) *Ixion* Júnót megtsókolja (36/264).
- íz¹ fn** (3) Mint vagy Rozália? érzed é ama' mennyei ifjútól hozott Nektárnak *ízét* ajakidon? (42/1142) *ízhez* (42/576), *ízzel* (T3/40).
- Ö: méz~.**
- íz² fn** (8) ... még a' köz beszédbenn is, a' betűket, a' szozatokat, és egész kimondásokat *izekre*, és időkre szokta minden tsinos ember kiejteni (T3/162). Halványonn, féléléven, Kétségbe esve, lehegve, haszontalan erőlködött sok *Ízbe* szólani (12/40). *ízbe* (4/107, 42/666), *ízben* (T5/499, 501), *Izben* (19/19), *ízzeivel* (T6/345).
- ízé fn** (1) A' többit azt mondják valami ördög nevű vadállat, kinek farkát-is, szarvát-is, *ízéjét*-is festenek, s' azt mondják, hogy Pokol nevű országba lakik – csábítja el (41/256).
- ízecske fn** (1) Magyar Nyelv! ... te általad kérte az én tsetsemő szám a' leg első magyar eledelt, a' te darabolt *ízetskéiden* kezdettek ki fesleni az én gyermeki elmémnek első ideáji (T11/87).
- ízék fn** (1) Nem adnék érte egy kötés *ízéket* (41/387).
- izen i** (1) ...hadat *izen* nékiek (T5/663).
- ízézés fn** (1) Keserű-édes vagy Keser' édes... az *ízézésben* ollyan forma, mint a' muzsikában a' szokatlan és discordánt hangokból öszvefogott hármónia (T9/783).
- ízes mn** (1) ...a' gyönyörű Rozália minden más Tsókok között *legízesebbnek* az enyimet ítélte (42/613).

- ízetlen** mn (2) *izmos* (T3/344).
 ...az ártatlan gyönyörűségeket pedig gyávának és *ízetleneknek* tartják (52/43). — és a' Sz: Kápolnának minden Papjai, Tisztei és Szolgáji két részre hasonlanak, és iszonyú de neveléses tsatát indítanak, kivált holmi nagy de *ízetlen* Könyvekkel (T5/559).
- izgattatik** i (1)
 ...minden helyeken éreznek az emberek, indúlatba jönnek, azt [kiadni] igyekeznek, 's ha attól szerfelett *izgattatnak*, danlásra, tántzra, mértékbe szedett hathatós beszédekre fakadnak (T9/6).
- ízibe** hsz (1)
 ...az illetén igazán méla Poétáknak a' kezébe, *ízibe* bábót adnak a' Múzsák (T3/480).
- ízlelés** Ik: meg~.
- ízlés** fn (8)
 Én azt tartom, a' Kézírás hibáz: Daykának jobb *Izlésének* kellett lenni (T6/101). Tudományunknak 's *Izlésünknek*, e szegény Hazában, legnagyobb gántsa az, Hogy Könyvek' dolgában látunk szűköt (T6/136).
ízlés (T11/62), *ízlését* (T8/141), *ízlésit* (T3/344), *ízlésnek* (T8/166, T9/249), *Izlésnek* (T6/242).
- ízlésű** mn (3)
 Dégennek Anákreonra tett halhatatlan gondolatait a' könyvnek nem léte miatt jó *ízlésű* Olvasóimmal nem közölhetem (T9/126). — vagyon ő benne a' szóknak, és Szententziáknak némű-némű titkos ki mérséklése, folyása, és hármóniája: a' mely talám még a' leg szebb verseknél is lágyabban igézi meg a' füleket, és a' mellyet ama vékony *ízlésű* Magyar Fordító elért, ha meg nem haladott(T3/23).
ízlésű (T9/636).
- izmos** mn (2)
 ...a' melly fordítás, ha sok helyen nem mérközhetik is az Ánglussal, de több helyen ragyog, hízelkedik, és a' Magyar Nyelvnek *izmos* kinyomásaival sújtja lelkeinket (T5/308).
- izraelita** fn (1)
 De légyen bár a világ olyan kegyetlen Faraho a' ki szüntelen való munkával kínozza a' kegyetlen sors által elszórt *Izraelitákat*, még sem kívánkoznak a szolgálat házából a földről a szabad Kanaanba, a mennyek országába (48/168).
- ízű** Ö: jó~.
- izzad** i (3)
 Igaz Istenek! mi lessz? mitsoda gonosz Lélek rejtezett ma az én Lantomba? Haszontalan *izzadok* én már régólta azt neki igazgatni (14/2). A' te életed legyen tiéd: *izzadj* te másoknak, én addig öröm és Szerelem között játszom el az én Napjaimat (4/202).
izzadtak (36/92).
- izzadás** fn (6)
 ...terhes *izzadásoknak* tseppjeit gyenge szájjakkal letsókolják (36/128). Itt sem a' teherrel nem nyomja öszvetört vállaimat ama kegyetlen szolgál, sem kézzel nem adatja saát *izzadásommal* gyűjtött szénátskáját az a' telhetetlen Ur (41/39).
izzadást (43/512), *Izzadásának* (42/877), *Izzadásimnak* (11/7), *izzadásokonn* (4/128).
- izzadni** in (1)
 A' Szeretet miatt is fázni és *izzadni* (22/21).
- izzadó** mn (2)
 ...a' Futóból egy árnyékos Ligetbe tértem ahol *izzadó* Ortzámat győzedelmes Olajággommal legyezgettem vala (42/403).
izzadó (43/364).
- izzadság** fn (1)
 És szíves 's kész Kezekkel jön a' szép szerelmes Majorosné a' Forrásról le törülni néki az ő *Izzadságát* (8/18).
- izzadt** mn (1)
 Gyengült Ábrázattal, *izzadt* Kebellel parasztosann elterülve alszik a' már learatott Gabonán a' magát únt Arató (8/15).

J

- j** fn
 ..a' j az l betűvel hamar felváltódik (T6/107).
- J.¹** = *Jasminum*
J.² = *Jean*
J.³ = *Joannes*
- jácint** fn (5)
 ...'s azonnal kibúnak a' göröngynek tojásiból a' fiatal *Jáztintok*, 's a' mezőnek szűz Liliomi (40/38). De mit érzek én magamban? hallom az én szívemnek ütéseit, és az én *jáztintjaim* rezegnek az én mellyem felett (42/1037).
Jáztintot (42/446), *Jáztintokból* (40/124), *Jáztintra* (42/361).
- jaj** isz/fn (11+5)
I. isz *Jaj*, a' Méh! *jaj* a' Méh! 's félre ugranak onnan (4/166–7). Ah *jaj* ! Megesküdtem, hogy bizok magamnak és ímé visszatérek a' Kétkelésre! (19/23) — *Jaj*nekem! alig láttam meg az ő Ábrázatját, 's azonnal fellobbantam (42/432). *jaj* (35/14), *Jaj* (41/440, 42/112, 115, 119, 660, 660).
II. fn ...félbeszakgatott *jajokkal* panaszkolta a' néma Fákknak Szíve' Gyötrelmeit (42/75). Ah, ki akarván jöni a' *Jajokból*, jobbann elnyomva látam magamat (10/36).
jajjai (53/46), *Jajt* (42/115), *Jajokból* (9/38).
- jajdul** i (1)
 A' Vértes és Bakony szirtjei bétöltek kétes tündésemmel, s' mikor sorsom elvált egyet *jajdult* a' Balaton (53/28).
- jajgatódzni** in (1)
 Én a Tátrát ekhóztattam, a' búzatermő síkra ekhót kecsegtettem, a' vad Bakonyt sohajtani, a' nagy vizet *jajgatódzni* tanítottam, 's Bárdusa
- (1) lettem Árpád' örö[k]jének (54/221).
- jajgatva** in (1)
 El jön az a Kétségbeejtő nap, a' mellyben *jajgatva* ohajtod e' mostani zúgolódó állapotodat minden szerentséden vissza nyerni (41/446).
- jajszó** fn (1)
 Nézd, mint éhezik haszontalan kintse mellett, mellyet nyugodalmának árán gyűjtött össze, a' fősvény, a' kit a' nyomoruságtól ki sajtolt *jaj* szó sem indíthat meg (T1/275).
- Jambe** fn (1)
 Archilochus ezt a' Vers' nemét, a' mint Hephaestio mondja, *Jambe* nevű Menyetskétől tanulta, és nevezte (T9*/293).
- jambikus** mn/fn (4+2)
I. mn Ide tészek egy Trochaicus és egy *Jambicus* Strophát (T6/407).
Jambicus (T6/417), *Iambicus* (T8/175, 177).
II. fn Aristophanes Grammaticus azt jegyzi meg Cicerónál, hogy az Archilochus *Jambicussai* minél hosszabbak, annál szebbek valának (T9/312).
Jambicussairól (T9*/374).
Ö: *trochaico*~.
- jámbor** mn/fn (8+2)
I. mn *Jámbor* Vulcanus! Ő hízelkedett magának (33/120). — a' *jámbor* Palemon, egy vídám Öreg így szólítja meg az Örvendő Sereget (42/371). Én ennek az Írónak, a' *jámbornak*, némelly szavait még nem hallottam (T4/93).
jámbor (T1/164, T5/215, T6/269, T9/439), *Jámbor* (T7/38).
II. fn ...óh, Istenek! hogy' húnyik el a' *Jámbor!* (54/99)
jámboroknak (T4/208).

- jamborság** fn (1) Lény jambor! mert a' *Jamborság* az örömek szülője (T1/164).
- jambus – jambus** fn (7+2) Az Anákreon' *Jambusa* a' minn ő írta minden Ódait 3 lábból áll és egy syllabából, vagy is az ő verse negyedfél *Jambus* (T9/313–5). *Jambus* (T6/392), *Jambus* (T9/283), *Jambusok* (T9/289, 295), *Jambusokon* (T9/303), *Jambusokra* (T6/200), *Jambusokról* (T9*/338).
- jambusláb** fn (2) Ezt a' két syllabára, vagyis egy egész *jambus* és pyrrichius *láb*ra való kiterjesztését a' hím Cadentziának azért nem vették fel a' Németek, mert nyelvek reá nem alkalmas (T6/383). *Jambus lábakon* (T9/285).
- jambusos** mn (1) Nálunk Seyfried is úgy készített egy muzsikai szerzeményt a' Virág Benedek' *Jambusos* énekére (T9/230).
- jambusvers** fn (1) *Jambus Vers* az, a' melly többnyire ilyen *Jambus lábakon jár* (T9/284).
- Jan.** = január
- János** fn (5) Olvasd végig Dr. Földi *Jánosnak* Rövid Kritikáját és Rajzolatját a' Magyar Fűvésztudományról (T9*/682). *János* (T9/155, 250, T9*/183, 612).
- január** fn (4) Farsang végén tehát Instantiát fogunk be adni, hogy *Januar* 27dikére szabad legyen Kópertát nyomtattnunk (43/286). *Jan.* (43/149, 54/50), *Januar* (43/130).
- januárius** fn (3) ...igen nevezetes dolgok fognak történni *Januarius* 27.dikén (43/202). *Januarius* (43/104, 209).
- Japónia** fn (1) Az ámbra... Terem *Japóniának*, a' Molukki Szigeteknek, Szummátrának, Borneonak, 's a' Malabári tartományok vidékein (T9/711).
- jár** i (27) Epesztő Sőhajtások között *járt* ő fel 's alá a' Berkbenn (42/74). És az ő mohos Barlangjokból nem *járnak* többé széllyel futkosva a' Tenger
- renn (8/34). A' déltzeg Ifjúság *jár* felemelt nyakkal (43/411). Ez ugyan rövidebb titulus, de sem olyan súlyos teherrel, sem annyi szitokkal, bottal és éhezéssel nem *jár*, mint hajdani állapotom (41/236). — a' ki rossz szívű, távol *járjon* az távol én tőlem (44/167). Házasodj meg: mert rosszszúl *jársz* (43/534). — gondolatink fentebb *járnak*, melly miatt a' szók és kifejezések hathatós, szabad, mérész és vakmerő formát és menelt vesznek magoknak (T9/28).
- jár* (41/361, T3/353, T4/64, T5/129, T9/285), *járok* (10/17, 26/21), *járnak* (41/241, 43/392), *jára* (43/577), *jártam* (42/588, 46/3, T5/632), *járt* (42/472, 54/217, T6/378, T7/214, T9*/137), *jártak* (50/30). — *járjunk* (48/196).
Ik: *által~*, *el~*, *fel~*, *körül~*, *le~*, *túl~*.
- járás** fn (3) A' Bujaság és a' Szorgalom állottak helyekbe, hogy a' ruha rántzaival, a' felfűzött Gyöngyökkel, az affektált *járással* és beszéddel, a' fajtalan pillantásokkal hódítsák magoknak a' tsábító és tsábított Világot (36/111). A' régi Kalendáristák, Tsillagvisgálók' és Matematikusok' észrevételek szerént felrakta ennek a' Tsillagzatnak *járását* Usszérius (T9/399).
Járással (42/847).
Ik: *fel~*. Ö: *idő~*, *közben~*.
- járatlan** mn (3) *Járatlan* vagy a' szép világba, és paraszt (4/68). Az ilyen a' *járatlan* olvasóban tévelyedést, a' dologhoz értőben pedig egy kis kedvetlen álmélkodást okoz (T8/110).
járatlan (37/10).
- járhat** i (1) A' beszéd munka közbeis megeshetik, és arra hallgatni nem olly különös foglalatosság, hogy azért kezünk lábunk ne *járhasson* (4/75).
- járkál** i (1) Ott, én Életem, eggyütt *járkáljunk*:ott énekelve tsaljuk a' Napot (8/51).
- járni** in (2) Ezzel az ólthatatlan tüzzel egész vigyázással kell *járni* a' más szalmája körül (43/71).
járni (47/3).
Ik: *fel~*.
- járó** in (4) Itt talált egy olyan kincsre, mely hosszas hajó-

kázásával *járó* únalmaít böv örömmel és méltó jutalommal biztatta (43/115). Szilágyinak fentebb *járók* az ideáji (T5/336).

járó (45/85, T5/518).

Ö: *elöl~*, *fenn~*.

járóm fn (2)

...a' Természet minden szamarat szabadnak teremtetett... de a' később időkben a' Majmoknak ama szörtelen neméből való két lábúak, a' melyek magukat embereknek hijják, véletlen reájok ütöttek, *jármok* alá hajtották (41/120). Rázd le ennek a' Vallásnak, az én kevély vetélkedő társomnak *jármát* magadról, és ne kárhoztasd továbbá az én igazságomat (T1/105).

jártas mn (1)

A' ki a' világnak történetiben egy kevéssé *jártas*, úgy találja, hogy a' hatalmas birodalmaknak leomlását... ez az indulat okozza (52/21).

jártó **Ö:** *vers~*.

járul i (3)

...magánosan nyíltabb szívvel *járúlok* hozzájuk, 's kit kit érdemlett tiszteletével fogok illetni (44/199).

járul (T5/288), *járulnak* (48/225).

Ik: *hozzá~*.

járván in (1)

Az ny betűvel nints annyi kötődés: úgyhogy szabadon lehet tenni ezeket: kinálván bálván', kívánnak Kapitán'n'ak, *járván*, járván' márván' (T3/467).

Ik: *el~*.

járvány fn (1)

járván' (T3/467). L. **járván**.

jasminum (lat) (3)

...a' patikai Jázmin (*Jasminum officinale* Linn.) ez a' közönséges (fejér) Jázmin (T9/627). — a' nagyvirágú Jázmin (*Jasminum Grandiflorum* L.) (T9/629). — a' legillatosabb Jázmin (*J. Odoratissimum* L. (T9/631).

jáspisszika fn (1)

Jáspis sziklákon áll smaragd menyezete Az arany 's a' gyémánt tsak külső szemete (43/358).

jászol fn (1)

...két szótagba edgyeznek meg, még pedig úgy hogy az utolsó előtt való hosszú, p. o. László, zászló vadászol, *jászol* (T3/485).

játék fn (21)

Igy telnek el az én Napjaim egymásutánn alvás, evés, piperézés, *játék*, nyájasság, öröm és szerelem között (4/112). — 's a mindent ujjító Vénusz' Tiszteletére Mezei *Játékokat* tartsanak (42/354). — ki *játékból* valódi Kínokat botsát az Emberekre (42/716). De valyon hát csak azért teremtetett e az ember hogy e' képpen hányattasson e világon? és hogy ilyen *játéka* legyen a' szerencsének? (48/69)

játék (52/59, T9/41), *játékok* (T5/650), *Játékok* (42/521, 633), *Játékok'* (42/535), *játéka* (50/42), *játéki* (7/24), *Játékunkat* (42/540), *játékait* (T5/550), *Játékomnak* (T7/127), *játékira* (4/168), *játékra* (T9/581), *Játékra* (33/68), *Játékokra* (42/383), *Játékhoz* (42/673), *Játékjokhoz* (42/398).

Ö: *érzékeny~*, *hang~*, *néző~*, *sakk~*, *szomorú~*, *víg~*.

játékos mn (4)

A' Mese, ezer gyönyörűségek és Zefír által vezérlett ezer *játékos* Habok közt szült a' Haboknak Tajtékjából egy Vénust (34/27). Hát nints minékünk olyan szerszámunk, 's olyan tehetségünk, a' mellyel olly *játékos* Bajvivást tsináljunk, mint most a' Férfiak a' magokéval? (42/538)

játékos (42/239, 941).

játékszín fn (3)

Lásd a' M. *Játékszínt* (36/194). Az egész természet egy olyan *játék szín* a' melyben szüntelen változnak az emberi dolgok (48/2).

játék szín (48/35).

játszadozik i (3)

Ollkor a' Táj színű Rózákonn *játszadozott* két tündér (36/6).

játszadozott (42/639, 753).

játszadózó in (4)

A' *játszadózó* állatok magánosan veszteglenek a' sűrű bokrokban (41/347). Hosszasonn tartott volna Ájúlása, de az itt *játszadózó* Romlás egy szörnyű Kősziklát hajtván a' küszködő Habokba nagyot katzagott rajta (42/109).

játszadózó (36/23, 42/770).

játszani in (5)

Valóságot beszéllek, véled *játszani* se kedvem, se üdöm nints (3/24). Innen felkelvén *játszani* megyek, több enyelgő Társaimmal repkedek (4/95). — nem jobb é tehát ilyen Remete és Né-

ma rollét *játszani* olyan Theátrumba (45/55). — az ember azoknak előadásában mindég egy húrón kéntelen vólna *jádzani* (T8/8).
játszani (6/50).

játszás fn (1)

Ez a' *játszás* többnyire arra megy ki, hogy egy *játszi* fiatal Pillangó által ölel tsínos lábaival (4/97).

játszhat i (1)

Poétai lételem felől úgy *játszhatom*, mint Nagy Sándor, midőn Filepről az Attyáról, és Arisztotelesről a' maga Tanítójáról, azt mondotta (T9/251).

játszi mn (1)

...vegyük elő Leányi Játékunkat 's tegyünk véle egy *játszi* Gyakorlást (42/541).
játszi (4/98).

játszik i (14)

...már a' kedves Zeffiretske *játszik* a' Füvek és a' Virágok között (7/2). Nézd az én tarka Társaimat a' bokrok között mint *játszanak* (4/34). Tsak néha rezzentette azt meg a' vad kacsák bukkanása, melyek a' sás közt *jádzodtak* (3/103). — vagy búvótskát *játszanak* (36/79). Vólt ő Debretzeni Pap, és Püspök. Nagy embert *játszott* a' Reformatio' idején (T9*/691).
játszik (34/141), *jádzanak* (41/279), *játszanak* (36/82, 40/148, 42/832, 834, 43/181); *Játsza* (T5/551). — *játszon* (41/272).

Ik: *el-*, *végig-*.

játszó mn/fn (4+1)

I. mn Ime tehát ilyen különbféle szinekkel van ki festve az élet táblája is; ez az a' különbféle szineket *játszó* játék szín, a' melyet én most ti elibetek terjesztek (48/35). A' *játszó* Patsirta tziífrázott zengése Körül Papagállal zengenek határi (43/385).

játszó (T6/71), *játszó* (48/10).

II. fn A' Theátrumba legalább a' Magyarba, nem szabad a' *játszóknak* egyebet tsókolni, tsak a' Homlokát (36/193).

játszva in (1)

A' *játszva* kerengő Zefirek felvívén E' kedves szagokat 's egymásba kevervén Öröm suttogással a' fát szaladozzák (43/366).

java l. jó **II.**

javall i (1)

Asszonyi Cadentia az, melly vagy Spondeus, vagy Trocheus verssarokból áll... hallom, *javallom* (T6/375).

javallani in (1)

De ha ezt a' szabad életet kívánod számár-társaidnak tudokra adni, 's *javallani*, másképpen kell fogni a dologhoz (41/111).

javasol i (1)

R. *javasolja* a' Ts. K. (36/290).

jázmin fn (10)

Fejér 's piros Színű Róza Ligetek nyúltak el a' *Jázminok* és Jeneszterek között (42/236).

Jázmin (T9/620, 627, 628, 629, 631), *Jázminok* (36/22, 42/769), *Jázmint* (T9/642), *Jázminnak* (T9/656).

Ö: *vad-*.

jázminbokor fn (1)

...a' Gratziaák Naránts Almákkal játszanak a' Majoránna gyepen 's apró Szerelmek lantolgnak a' *Jázmin bokrokon* (40/149).

jázminbokréta fn (1)

...akkor megeleégvedve merném gondosságom Jutalmául a' kezetek közt először kinyitott *Jázminbokrétát* kalapomra megkérni (T9/659).

Jázon fn (1)

Ezért egy igen nagy Házon Melly nagy gyalázat esett! Mikor benne Báró *Jázon* Arany bundát keresett (43/555).

Jean fn (1)

J. B. Rousseau Frantz Poéta, irt egy Morosophie nevű Poémát (43/678).

Jean-Jacques fn (1)

J. B. Rousseau Frantz Poéta, irt egy Morosophie nevű Poémát. Más ettől *J. J. Rousseau* Genevai Civis (43/679).

jég fn (4)

Mert eljő a' mindenpusztító Tél, mikor a' Virágok elszáradnak, a' Patakok bédugulnak, a' földet *jég* és fagy lepi el (4/123). Ezt csak a' vénség *jege* ölthattya el (43/69).

jég (50/30), *Jégnek* (4/9).

jégbolt fn (1)

Még kevéssel ezelőtt *jégbolt* alól omlott ki ez; a' föld búson kesergett vala, fejér halottruhával lévén béborítva (50/26).

- jegenye** fn (1)
A' gallyas Népnék Bírödmát most neked fogják engedni, alád adván magokat, nem tsak a' Tölgyfák, a' *Jegenyék*, a' görtsös Róburok, a' mérész Fenyők (24/14).
- jegenyefás** mn (1)
Meg billent az a' Telegrafus is, a' mely a' Kártigám Palotája, és a' *jegenye fás* Thuillera között a' Literaire bastillének által ellenébe vagon (43/84).
- jeges** mn (3)
Vigyen engemet a' vak Isten a' Numidák közé, vagy a' *jeges* Tengerhez, én mindég boldog leszek, én Bálványom, közel lévén tehozzád (8/39). Nézd meg kétségbe esését annak az irigynek a' ki a' más boldogságán tünődik, *jeges* szívét annak a' Háládatlannak, mellye[t] semmiféle Jótétemény fel nem hevithet (T1/282). *jeges* (T3/488).
- jégeső** fn (1)
Jégeső, villámások, mennykő fénnyei az Ivóknak minden Reménységét ma semmivé teszi! (34/88)
- jegy** fn (5)
A' te Gyanúért én épenn nem haragszom, egy kisded *jegy* ha én bennem találtatik, a' melly ne légyen próbája hívségemnek (5/25). Erről a' Kutyáról azt mesélik a' Poéták, hogy ez az Eri-goné' (ki a' Szüz' *jegy*e, a' Nap' útján) kutyája volt (T9/390). *Jegy*e (36/5, 42/753), *jegyek*hez (T11/26).
Ö: *oroszlán*~.
- jegyez** i (1)
Lásd, a' miket erre a' helyre *jegyez* Servius, és Heyne (T9*/758).
Ik: *fel*~, *ki*~, *meg*~.
- jegyezni** **Ik:** *meg*~.
- jegyeztet** **Ik:** *meg*~.
- jegyzés** fn (30)
A' Neuvidi Újság *Jegyzése* (43/74). *Jegyzéseinket* lásd a' Bibliotékában (43/287). Ha pedig *jegyzéseket* rakok fel; a' tanúlt Olvasó azt fogja mindani, Minek az a' sik *Jegyzés?* (T4/185-7) — *Jegyzések* és *Értekezések* az Anákreoni Dalokra (T9/cím). *Jegyzés* (T3/12, 30, 60, 89, 205, 325, 559, T4/30), *Jegyzések* (43/192, 279, 626, 687, T6/cím), *jegyzést* (T5/180, T8/119, T9/580, T9*/100), *jegyzéseket* (T4/199, T9/147), *Jegyzésemet* (T4/15, T6/176), *jegyzésbe* (T3/271), *Jegyzésében* (T9/328), *jegyzésimben* (T6/313), *Jegyzéseken* (T4/181).
- Ik:** *meg*~.
- jegyzőtábla** fn (2)
Hátúlról a' fejéhez sullogék, 's megsajdítám, hogy a' *jegyzőtáblájára* hallatos sohajtások között 's néhány könnyeket is ejtve, éppen valamely versezetnek utolsó sorait ír (50/9). *jegyzőtáblára* (50/16).
- jéh** isz (1)
Jéh! mit félsz? Nézd, hogy egyszerre az egész Ég bésetétedik (18/5).
- Jehova** fn (2)
...én a' Pasquillust nem írtam, átkot kérek a' *Jehovától*, azon nyomorúlt teremtsére, a' ki azzal tett nekem kárt (45/108). *Jehovának* (T5/252).
- J. J.** = *Jean-Jacques*
- jel** fn (7)
Mit hallok? Imhol a' trombita. Ah, ez a' *jele* a' menetelnek (22/30). — irtózva néztem ki szomorú fészkekből a' környékre 's mikor láttam mint hempelygeti a' dulás szomorú *jeleit* a' felgázolt motsár (3/86). Kegyetlen Bajtetele után a' Katona az által ment Haragokat így beszéli, az ő Sebeinek a' *Jeleit* így mutogatja (9/50). *Jelei* (7/37), *jelét* (T4/73), *jeleiről* (T4/11), *Jeléi* (42/629).
- jelen** hsz (3)
Jelen fognak lenni e' pompás, és ritka Gyűlésen mind azok, valakiket ez közelebből illet (43/204). *Jelen* vagon az az óra Hogy dolga forduljon jóra (T3/419). *jelen* (54/149).
- jelenés** fn (4)
A' temetés napját, az az Dec. 31-dik 1802. követő Éj; mellynek természeti *jelenése* itt a' valóság után van festve (54/73). Irtóztató *jelenést* akar láttatni, egy rettegő ember' orczáját (T6/40). *Jelenések* (T7/147), *jelenéseit* (T1/300).
Ik: *meg*~.

- jelenik Ik:** *meg~.*
- jelenlét fn** (3)
...kinek *jelenléte* nélkül a' Trójai pompának az Isteni végzések szerint el nem lehetett 1000 hajók által is romlani (T5/184).
jelenlétevel (T5/249, 251).
- jelenni Ik:** *meg~.*
- jelenség fn** (4)
E' szókra lehajtotta gyönyörű Orzáját, 's elborította ezt egy hírtelen való egy szokatlan Pirosság, melly Szeméremnek 's Neheztelésnek *Jelensége* vólt (42/687). A' Természetben, és a' szelíd érzésben való gyönyörködés a' józan culturának *jelensége!* (54/8)
jelenséget (42/1161), *jelenségét* (42/976).
- jelent i** (9)
...Te örülsz az én boldogságomnak, ezért *jelentem* én azt néked elsőben is, hogy én a' megelégedésig boldog vagyok (38/3). Ebből igen kedves illatú vizet tsinálnak, úgy hogy a' Frantziáknál narder átaljában minden szagositást és parfümizást *jelent* (T9/704).
jelent (T6/162, 212), *Jelent* (T9/581), *jelentett* (T6/61); *jelenti* (T5/583, T9*/689), *jelentette* (44/78).
Ik: *ki~, meg~.*
- jelenteni Ik:** *ki~.*
- jelentés fn** (3)
...a' Comicus... elejinte csak azt tette, a' mi a' Comoediához vagy vígjátékhoz tartozott; de idővel messzebb kiterjedt a' *jelentése*, és alatta mindent értettek a' mi nevetséges, tréfás, víg és furtsa dolog (T5/459). — örvendezve olvastam Schedius Úrnak Magyar Országról való Hónapos írásában azt a' *jelentést* (T8/63).
jelentésével (T3/231).
- jelentésű mn** (1)
Az ág lehet leveles is, leveletlen is; száraz is, nyers is; vékony is, gerenda vastagságú is: a' gajj szint' ilyen közönséges *jelentésű* (T9/468).
- jelentet Ik:** *meg~.*
- jelentetik i** (1)
Jelentetik az Érdemes Publicumnak, hogy rövid időn igen jeles Magyar Munka fog ki jöni a' sajtó alól (43/235).
- jelentett in** (1)
A' *jelentett* Darabot meg küldöttük érdemes olvasóinknak a' Bibliothecában (43/277).
- jelenthet i** (2)
Élj és bízzál, a' Rozália Szíve vagy tiéd vagy senkié sem. Többet most nem *jelenthetek* (42/196).
jelenthetem (43/32).
- jelentő in** (1)
Ez a' magamtól előmbe szabott törvény kénszerített arra is, hogy az ő ritka és sokat*jelentő* 's eleven kinyomási miatt magam is sok ritka és közkézen nem forgó szózatokkal éljek (T4/28).
- jelentvén in** (2)
...*jelentvén* egyszersmind azt a' Hazafijúi kívánságát, mely szerint óhajtya, hogy valamely Tudós Magyar az ilyeneket közönségessé tévén mence meg az el vesztéstől (43/259).
jelentvén (43/656).
- jelentaló mn** (3)
Az Anákreon' világában csak a' *jelentvaló* szépet, jót, gyönyörűt keresi az emberi Lélek (T9/73). — és hogy Epopoeám néha-néha Drámai formát is végyen magának, 's annál fogva még tarkább légyen, a' Scénák pedig *jelentvalóbbá* és érdeklőbbé légyenek: imitt-amott magokat beszéltettem a' személlyeket (T7/399).
jelentvaló (T4/79).
- jelenve Ik:** *meg~.*
- jeles mn** (31)
...de valahányszor Ajjakom ezt mondja: ez *jeles*, ez gyönyörű, Nitze (azt feleli szívem) Nitze szebb (26/25). Ez az a' nemes indulat, mely a' virtusnak kútfeje, 's gyakorta a' *jeles* cselekedeteknek tüzet és kedvességet szerez (40/154). A' Fárságnak igen *jeles* Actáit fogjuk szemlélni, a' mint a' külső Vachterek observatoriumából tudjuk (43/203). Ez *jeles* személy, ő Parókát is visel, és néki minden jól áll (52/134). Tömve találjuk az emberi nemzetnek Archivumát ezer meg ezer *jeles* Történetekkel (T5/162). Igaz hogy külömben is a' Verzésnek mind a' két nemére alkalmasok a' *jelessebb* Asiai nyelvek (T3/106). Igaz, hogy régi Tüzemet rejteni igyekeztem *jelesenn*, mert maskaráltam Haragot, hogy ki ne lásson Ámor (10/5). A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing... *Jelesben*

a' Kertekről Rapin, de Lille, Mason (T5/51). *jeles* (43/236, 245, 255, 52/138, T3/118, T4/116, T5/124, 405, 410, 574, 620, T9*/15, T10/22, 58), *Jeles* (T9*/321); *jelesebb* (T3/135, 176, T9/616), *Jelesebb* (T5/176), *jelesben* (T7/182), *Jelesben* (T5/45); *legjelesebb* (T5/84), *legjelesebbek* (T3/240).

jeneszter fn (1)

Fejér 's piros Színű Róza Ligetek nyúltak el a' Jázminok és *Jeneszterek* között (42/237).

jer i (8)

Atyámfiak! számártársaim! *jertek* mindnyájan, *jertek*, szabadokká lenni (41/91–2). *Jer*: hallgassd meg: hová mégy? (18/13)

jer (21/1), *Jer* (4/31), *Jertek* (36/287, 41/95, 48/36).

Ik: *visszajere*.

Jeruzsálem fn (3)

A' nyájas Szellők Karjainn kiemelkedik a' Partoldalból a' büszke Liliom, leveti szűz Homlokáról durva fátyolát, 's maga pompájába áll ki kartsú szárán, mint a' *Jeruzsálem* Leányi közül egy a' ki szebb volt minden Társai felett és kevesebb a' Salamon Ágyasházában (4/25).

Jeruzsálem (T5/245), *Jerusalem* (T5/252).

jeruzsálemi mn (1)

...melly tzélját nem tsak hogy elérte a' Bullioni Hérós, hanem a' mi sem az előtt, sem azolta nem történhetett, a' *Jeruzsálemi* Koronát Keresztyén házba, 's önnön fejére helyeztette (T5/260).

Jézus Krisztus fn (2)

...és ha mindezek is elégtelenek volnának arra hogy minket a te esméretedre vezessenek megjelenteted te magadat a te Szent Fiad az Ur *Jézus Krisztus* által hogy ő benne esmérnénk meg tégedet (48/222).

Jézus Krisztus (48/236).

L. még **Krisztus Jézus**.

jézsovita fn (1)

Ennek a' munkának foglalátját az imént már elmondtam, itt tsak azt említtem, hogy Balde nevű Német *Jésövita* kidolgozta ezt a' Görög Originál szerént Deák Hexameterekben de sokkal bővebben (T5/535).

jó mn/fn (203)

I. mn Hogy épen nem *jó* bátorságos Menedék-

hely számodra a' Tenger? (6/44) A' Fülánk szükséges minden *jó* Gazdának 's Gazdasszony-nak, a' Heréknek, a' pusztítóknak, a' tolvajoknak meggyőzésére (4/175). — ha el adná az Ur, *jó* pénzt adna érte az Apátur (41/292). Ne üt-közzön meg tehát benne senki Uraim! közületek: ha e' szokatlan de *jó* időbe, illy szokatlan de nem vétkes módon fogom védső bútsúzásomat megtenni (44/9). Hol *jo*, hol rossz állapotban érkezik hozzánk a' szerencse, olyan igazság ez, a' melyet közülünk minden tapasztalhat (48/39). *Jó* mulatást kívánok, nekem a' Kashoz kell sietnem (4/228). A' Magyar Psyche is sok *jó* szerencsét kíván e' tölle tisztelt Nagy Embernek (43/212). Ez *jó* lépés: örülhet ennek egész Anglia (43/105). Nem találtad el *jó* Öreg (3/21). Nekem pedig az én *jó* Királyomnak, az én Kasfi társaimnak, magamnak 's Kitsinyeimnek kell élnem, és munkálkodnom (4/119). Amaryllis *jó* lelke sem nem érzett, sem nem szerzett homályt vagy fergeteget (54/82). Már e' régen meg van téve annak a' mire ő *jó* (T7/272). Légy *jó!* mert a' Jóság minden sziveket egybe foglal (T1/161). *Jobb* volna bizony, mondá dünyögve a' vén Krémesz (41/290). Nem lettünk volna é *jobb* sorsra érdemesek? (54/223) — Balgatag! hát nem tudod, hogy *jobb* kitsiny főnek lenni, mint nagy lábna? (32/4) — ötödiken van a' *leg jobb* Cziprusi puska por, mely egy szikrától is fellobban (43/178). Guarini vitatja, hogy a' Tsókok közt *legjobb* a' száját tsókolni meg (36/180). Nem volt meg bennetek a' belső Gyönyörűségnek *legjobbik* Része (42/579).

II. fn Szabad vagyok, előttem van minden *jó*, vígan élem világomat (41/40). — ő töle származik mind a' *jó* mind a' gonosz (48/77). Ebben nekem valami *jót* tsinálnom lehetetlen (T6/303). Oh! kedves köszöntés, mely minden *jókat* magába foglal (38/14). Ha a' Collegium' *java* azon áll: ám legyen! (45/62). — nekem még *javamat* kívánja ezutánis (45/110). Éppen mert a mi hitünk egyedül való fő *java* a Krisztus (48/179). Tsak a' visszaélés teheti azt rosszá, a' mi ártalomra fordíthatja a' *jobbnál jobbat* is (4/179). Éljen másokkal edjűtt azokkal a' *jókkal*, mellyeket én néked és más minden embereknek, mint az én közönséges gyermekeimnek nyújtok (T1/128).

Ö: *köz-*.

- jóakarát** fn (3)
Az Olvasónak, Istentől Kegyelmet az Emberektől *jó akaratot* (45/1).
jó akarat (T1/331), *jó akaratjok* (T1/206).
- jóakaró** fn (1)
Baráti és *jóakarói* sürgették, hogy kiadja, a' mint az előbeszédben írja (T9*/175).
- jobb¹** fn (2)
...hogya ha színte meg rezzenthetett is, lépéseimből vagy *jobbra* vagy balra ugrattathatót volna (44/88). — minden diadalmakon annyival felyül vagyon, mint az ő Királyi Széke, mellyben ül Szent Attyának *jobbján* (T5/367).
- jobb²** l. jó
- jobb³** hsz (1)
Most már fázni *jobb* szeretek! (44/112)
- jobbágy** fn (4)
A gyermekeim jádzanak véllé, egy *jobbágyom* szokta étetni, néha a' felesége meg is szoptatja (41/279). — a' fél világot bíró Spanyolok, és tulajdon *jobbágyai* ésszel, pénzzel, fegyverrel ostromlották (T5/316).
jobbágy' (T4/153), *jobbágyit* (T5/320).
- jobbágyi** mn (1)
Csókók' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Jobbágyi* Tsókók (36/223).
- jobban** hsz (25)
Lám, pedig nekem tsak *jobban* lehetett volna tartani, akkoris bátrann szűnyokáltam (3/46). Ah, ki akarván jöni a' Jajokból, *jobbann* elnyomva láttam magamat (10/37). Mindenikönk igyekezze (continuet) azt a' módot követni, a' melly néki *jobbann* tetszik (28/38). — én azzal nyugtatom meg magamat, hogy *jobban* szeretek közepszerű Original lenni, mint első rangú Fordító (T7/425).
jobban (33/115, 34/127, 41/153, 42/24, 152, 43/382, 44/18, 49/54, T1/32, 340, T3/35, T6/218, 298, T7/277, 369, T9/425, 549), *jobbann* (10/42, 28/41, 34/38, 42/223).
- jobbít** i (1)
Ha ő ama bizonytalan és fanatikus moralnak képzelt fundamentumát el rontja, a' melly eddig csak az észet vakította, a' nélkül, hogy szivetekek *jobbította volna...* (T1/82).
- jobbítás** fn (2)
Boldogtalan *jobbítása* egy iffjú embernek! (45/76)
jobbítást (T6/237).
- jobbító** fn (1)
...a' szerentsés német nép ötét tartja Nyelve' *jobbítójának*, bővítőjének, és díszletetőjének (T5/383).
- jocus** (lat) (1)
Által megyek rajtad per *jocum*: széllyel fogom azon Habokat zavarni: zavarossá foglak Partjaid közt tenni, mikor a' Tenger felé mégy (20/26).
- jóérzésű** mn (1)
Most már a' mi ezek közül valósággal a' Mú'sáknak, és a' jó Vénának szülöttei, ha alkalmatlanságra vannak is írva, megtartják a' *jó érzésű* olvasó előtt betseket 's által mennek bizonyosan a' halhatatlanságra (T10/77).
- Joh.** = *Johann*
- Johann** fn (1)
A' *Joh. Bapt. Rousseautól* említett Morosofica Facultás most leg közelebb adott ki egy Matériát 0000 Babarus jutalomra (43/217).
- jóindulat** fn (2)
...de változtassátok vélekedéstekek, az igazság és a' *jo indulat* kevés szóval él (49/7).
jó indulat (12/58).
- jóindulatú** mn (1)
Melly nagy szerentse, midön egy nevendék elmét illy nem Orbiliusok bárdolnak, és köz pályájának kezdetekor illyen *jó indulatú* és egyenes Aristárkusok vezetnek! (T9/266)
- jóízű** mn (1)
Valamint a' szépmesterségek minden míveire, úgy a' Poétai munkákra is jó kedv kell, kiderült képzelődés, helyén lévő ítélettétel, nem tudom mitsoda *jó ízű* elandalodás, borulás ragadtatás (T10/44).
- jókedv** fn (4)
Mindenütt *jó kedvvel* fogadták, senki benne meg nem ütközött (T7/230).
jó kedv (T9/41, T10/43), *jókedvem* (47/6).
- jókor** hsz (2)
Chloé hozzám jött *jókor* reggel 's új Tanácsokat adott (42/499). Ha a' mi kardoskodó őseink *jókor* kezdettek volna gondolkozni, most nekünk

unokájiknak nem volna helyünk a' panaszolko-
dásra (T11/48).

jókori mn (2)

Néktek szenteli az én Elmém ezt a' jókori Gyü-
möltset az én Izzadásimnak (11/7).

jókori (T9/243).

jól hsz (32)

Te tudod hogy én a' fiúi és baráti csóknál egye-
bet nem esmérek: de jóllátom, hogy ezeket nem
is érted a' Te kérdésedbe (37/5). Hordanád a'
hátadon a' súlyos terhet: 's azon felül jól meg
agyabugyálnának (41/392). Ezeket az örömeket
számláljátok és vegyétek fel és vegyétek gondo-
lora, előre *jól* meg vizsgálván (48/118). Ez jeles
személy, ő Parókat is visel, és néki minden jól
áll (52/135). Tégy jól azzal, a' ki tégedet meg-
sértett, hogy meg mutasd, hogy te nagyobb vagy
őnála (T1/168).

jól (3/51, 8/24, 17/32, 36/187, 38/35, 43/256,
44/159, 45/98, 52/124, 139, 54/141, T3/356,
T5/125, 328, T6/37, 201, 275, 363, T8/169, T9*/
261), *Jól* (5/55, 37/6, 41/305, 44/221, T9/647),
Jol (48/155, 159).

jólelkű mn (1)

De ti jó lelkű Öregek! (T8/28)

jólesik i (8)

A' sírhalmot tsókolom, és a' Cyprusfákat jól
esik nékem ölelnem; jól *esik*, ha myrtusviselte
homlokomon, ligeti Estikék hervadoznak (54/
175). Én a' mértékre vett versnemekben is gyö-
nyörködöm; de a' Cadentiásokban is, ha egyéb
aránt numerósusok, sokat érzek ollyat, a' mi jól-
esik (T8/144).

jól esik (4/103, T7/350, T8/97), *jól esett*
(T9/539). — *jól esne* (T8/89).

jóleső mn (1)

...és a' Poemának olyan jól *eső* Interestét tsinál
végén a' szelídebb Contrasto (T3/38).

jóllakik i (3)

Ő bizonyosan valamely Barlang enyhében a'
puha murván és falevélen heverész, jól *lakott* fa
mohával (41/352).

laktok jól (41/129). — *jól laktam* (41/393).

jóllakni in (1)

Ej! ej! | micsoda boldogság jól *lakni*, micsoda
boldogság csendesen nyugodni (41/77).

jóllakva in (1)

Illy szép! illy termékeny vidékbe jól *lakva* sza-
badon mulatni (41/238).

jóllehet ksz (7)

... 's a' Várat az Öreg Comendáns, jóllehet még
tovább is tarthatta volna, mindjárt által adta Ca-
pitulációra (43/24). 'S jóllehet mind ezeknek Em-
lékezete keserves kín egy olly Szerelmesnek, a'
ki minden Reménység nélkül él (42/342).

jóllehet (43/281, T6/276), *Jóllehet* (45/2), *jolle-
het* (42/664), *Jollehet* (T3/424).

jóltevő mn/fn (12+3)

I. mn Meg örültem, hogy el akar bocsátatni, 's
azt a' jól *tévő* szivet csodáltam benne (41/301).
A' ti mostani fáradozástokat boldogítsa a' Jól-
tévő Istenség (44/235).

jóltévő (33/39, 42/199, 205, 779, 987, 44/131,
46/1, 54/184), *Jóltévő* (42/69), *jól-tevő* (41/380).

II. fn Bolond; iggy adtátok ti a' hajdani korban-
-is magatokat a' vad emberek birtoka alá, jól
tevőiteket, boldogítóitokat néztétek ő benne
(41/406).

Jóltévőinek (42/379), *Jóltévője* (42/851).

jóltevőség fn (3)

A' Jóltevőség és emberiség foglalja őket egybe
szeretetre méltó lántzokkal (T1/112). Hijjában
bizol azokban a' magok hasznokat kereső Iste-
nekben, a' kiknek jól *tevőségeket* Te el ragadtat-
va tsudálod, ámbár létedet a' szerentséltenség,
rettegés, sohajtás és csábittatás zürzavarjává té-
szik-is (T1/102).

jól tevőségnek (T1/165).

Jones fn (2)

Ezt a' mondást felteszi Jónes az Ali Chelebi'
folyóbeszédje szerént is (T9/792).

Jónesnél (T9/787).

Jónia l. Ionia

jóniai l. ioniai

jonquille (fr) (1)

Hogy minden újra virágozzon ebbe' a' szép
Helybe, *Jonquille* és Nártzis, minden megiffjod-
jon a' Szerelemnek szeme előtt! (34/21)

jóság fn (6)

...esküszöm a' Legfőbb Jóságra, arra a' más pél-
dát hagyott emberszerető Idvezítőre (45/64). —
és maga is a' maga nemében és mesterségében

a' *jóság* és helybenhagyhatóság pontján fellyül emelkedett, egyszóval a' Poézisban maga is Héros (T5/149).

Jóság (T1/161), *Jósága* (T3/365), *joságát* (48/79), *joságodnak* (48/218).

jóság fn (2)

Kínos nyavalyák, a' test' és elme' erejének megfogyatkozása, a' betsületnek, jó hírnek, és *jószágnak* elvesztése, sőt sokszor egész familiáknak megbukása — ezek az elmaradhatatlan követkevései az ő kitsapongásoknak (52/45).

jóságából (T1/292).

jószívű mn (6)

Őrizkedj tehát, hogy sorsodról ne panaszkodjál! — légy igazságot és virtust követő és *jó szívű*, így soha sem szünik meg benned az öröm! (T1/213)

jószívű (4/201, 42/581, T5/290, T6/131), *jó szívű* (T1/185).

jószívűség fn (1)

...hadd intsék meg síromnak hantjairól a' bókoló gyöngyvirágok, 's az integető boglárkák, hogy ők köszönik a' Szépeknek *jó szívűségeket*, kedvellik az érzékeny Szép Nemet, mert az én szívemből tápláltatnak az ő gyökereik (40/136).

jótétel fn (1)

Szélesítsd ki a' te tehetségednek sphaeráját a' *Jó-tétel* által és hidd el, hogy nem lehet az boldogtalan, a' ki másokat boldoggá igyekszik tenni (T1/190).

jótétemény fn (4)

...Háláadással emlékezünk a te *jótéteményedről*, melyeket tapasztaltattál eleitől fogva velünk (48/211).

Jótétemény (T1/283), *jótéteményi* (T8/5), *jo tététeményidre* (48/229).

jóváhagyván in (1)

...észre veszi, hogy az ártatlan Szüzetskének ajaka mozog, 's mintegy *jóvá hagyván* az ő lopott tsókjait, vissza tsókolja azokat (42/1020).

jóvátesz i (1)

...azért is szemesebben kellene ügyelnünk, hogy eleink háládatlanságát valamennyire *jóvá tenők* (T9/449).

jóvolta fn (1)

...ellenségit szelídségével, pártos jobbágit *jó-*

voltával, az egész akkori világot böltsességével maga szeretetére hajtotta (T5/320).

józan mn (10)

A' Természetben, és a' szelíd érzésben valógyönyörködés a' *józan* culturának jelensége! (54/8)

— Magok a' babonaság és Tyrannismus-is, kik öszve esküdtek az emberiség ellen egymás közt, reá szorulnak néha a' *józan* okosság segítségére (T1/349).

józan (T1/347, T10/36), *Józan* (T1/29, 56, 69, 125, 316, 355)

József fn (7)

A' *József*' halála a' Magyaroknak hazafiúsága, a' Magyarok Hazafiúsága, a' Kótságoknak halál (3/25). — a' másik néhai T. T. RévKomáromi Prédikátor Pétzeli *Jósefé* (T5/333).

József (54/155, T9*/610), *Jósef* (43/445, T5/236), *Jó'sef* (T9/244).

jöhet Ik: be~, ki~, ösöse~.

jöhető in (1)

Én azt tartanám, hogy ha már ennyi bajunk és erőlködéseink után a' fülemüle' nevét versbejöhethetővé... kívánjuk tenni, vessük ki belőle a' két E betűt, hadd maradjon Filmil, vagy Fülmi (T6/164).

jön i (21)

És szíves 's kész Kezekkel *jön* a szép szerelmes Majorosné a' Forrásról le törülni néki az ő Izadtságát (8/17). — ha az Aklokra akarod viszahajtani a' Nyáját, én *jövök* egyedül ajánlani tenéked az én Munkámat (18/4). Háborodott már nem vagyok, mikor közel *jössz* hozzám (9/19). — azonnal emberek *jöttek volna* ide, emberek, azok a' fösvény, a' kegyetlen állatok (41/187). Eggy nem állhatatlan Szívet, eggy illy tetetés nélkül való Bünöst, ah, a' te Szereteted *jöj-jön* először is megvigasztalni (10/59). — és magán kívül ragadtatik a' mi lelkünk, vagy pedig tsak tsendes és kellemetes elborulásba *jön* az

előtte lévő tárgy által (T9/26). — minden időben ... éreznek az emberek, indúlatba *jönnek* (T9/5). *jön* (7/16, 35/11, 42/443, T3/477, T9*/766), *jövök* (42/185), *jönnek* (24/12), *jött* (42/499, T7/157), *jöttek* (52/133), *fognak jöni* (21/24, 41/471). — *jöttek volna* (T7/137). — *Jöjjetek* (41/94).

Ik: be~, bele~, el~, elő~, fel~, haza~, helyre~, ide~, ki~, keresztül~, le~, meg~, oda~, ösöse~, vissza~.

- jönni** **Ik:** *vissza~.*
- jött** **Ik:** *ki~.*
- jövén** in (1)
...mint midőn a' megáradt Nilus *jövén* az Abis-
sina forró hegyeiről (40/47).
Ik: *által~.*
- jövendő** mn/fn (7+8)
I. mn ...azok a' Borostyános Poéták, kik a'
pusztító, öldöklő és gyújtogató Hérósok' lator-
ságit trombitálják a' *jövendő* Arany Kor előtt
vétkessé tennék magokat (42/37). De Keresz-
tyének hát mi tsak a Világért vagyunk teremtvé
és nem a *jövendő* életre nézve? (48/178)
jövendő (43/86, 44/220, 45/17, T10/81), *Jöven-
dő* (49/31).
II. fn Hadd kettőztesse maga Gyötreimeit, a' ki
békétlen Szemekkel a' *Jövendő* Ködei közt, siet
a' következőket megelőzni (8/54)
jövendőbe (42/146, T8/56), *jövendőben* (49/46,
T2/21, T4/166), *jövendőbenn* (42/542), *jöven-
dőre* (43/497).
- jövendőbeli** mn (1)
Most a' *jövendőbeli* Correctiorol, vagyis inkább
reszelgetéséről akarok szollani (T6*301).
- jövendölés** fn (1)
Halljátok meg tehát a' Természet szavát, mely
sokkal értelmesebb mint azok a' kétértelmű *jö-
vendölések*, melyeket néktek a' Csalárdság eggy
meg foghatatlan Isten nevében beszél (T1/86).
- jövés** fn (1)
Jól kiállja ő a' mi Scythiánknak hidegét, 's köny-
nyen szaporodik *jövésiről*, és leduggatott ágai-
ról, bújtással is tenyészik, és suhasztással (T9/
648).
Ik: *össze~. Ö: fa~.*
- jövetel** **Ik:** *be~, fel~, ki~.*
- jövő** mn/fn (2+1)
I. mn Itt a *jövő* Fátumokat megmutatja (36/173).
Ezt a' tsonkaságot pedig, a' mit a könyv' eleje
's az előbeszéd tsinált az árkusokba, *jövő* Ked-
den két árkussal fogom ki pótolni (T2/25).
II. fn ...ez elmúlt gyászos esztendőre, 's a' *jövő-
nek* reménységére... 's ez Atyai könyűkre kér-
lek... lármázd fel néma keservimet hazabéli
zengzetteddel (54/245).
Ik: *fel~.*
- Jubál** fn (1)
Jubáltól fogva, e' mái napig, a' mellyben ezeket
írom, minden időben és minden helyeken érez-
nek az emberek, indulatba jönnek, azt [kiadni]
igyekeznek, 's ha attól szer felett izgattatnak,
danlásra, tántzra, mértékbe szedett hathatós be-
szédekre fakadnak (T9/3).
- juh** fn (1)
...a' rabotás *Juhnak* 's ki tudja még miknek?
(41/58).
- juhász** fn (4)
De hiszed hogy mégis hívebb Szeretőre akadsz
nálamnál, senki sints, a' ki nálamnál jobbann
szeressen, az a' szép *Juhász* a' kinek annyira
tetszeni akarsz, Fillishez és hozzád egyenlő tüz-
zel van (34/38).
Juhász (34/133), *Juhászokat* (34/71), *Juhászá-
nak* (41/228).
- Juhász** fn (3)
Melius vagy Horhi *Juhász* Péter, a maga Magyar
Herbariumában, a' Bellist Rukertznek nevezi
(T9/677).
Juhász (T4/102, T9*/689).
- juhászné** fn (3)
Oh miért nem vagyok Páfrány fű, a' mellyen az
én *Juhászném* nyugszik egy szép napnak estvé-
jénn a' Szerelemnek óltalma alatt (34/138).
Juhásznét (34/185), *Juhásznémnek* (34/118).
- juhocska** fn (1)
Te teszed virgontzá az együgyű *Juhotskát*, mely-
nek lassan verő szívetkéje alig mozdúlhat meg
a' Tiednél egyébb indulatra (40/67).
- ju hu huj** isz (1)
Ju! hu! huj! beh szörnyű idő! (41/358)
- július** fn (1)
Mikor a' Nap *Julius* 21-dik napj. az Oroszlány
jegybe megy, akkor kezd a' nagy Kutya' Tsil-
lagzatja a' Nappal együtt feljárni (T9/379).
- június** fn (2)
Zeininger Anna, férjhez ment *Jún.* 15-dik napj.
1788-dik Eszt. (54/74).
Junius (45/23).
- Júnó** fn (2)
Ixion *Júnót* megsókolja (36/264).
Júnónak (T5/225).

- Jupiter** fn (13)
Ez a' Nap, a' melly vissza-került, az a' nagy Nap, a' mellyenn a' Nappal' Súgáira a' te *Jupitered* Szemeidet kinyitotta (15/4). A' Tartar' Fejedelme, kinek tartozik minden a' mi él, vagy valaha élt... egyszóval az Alvilági *Jupiter* fényes egy Személy! (T5/429)
Jupiter (34/90, 36/150, 152, 155, 159, 163, 42/275, T6/272, T9*/393), *Jupiter'* (T9/735), *Jupiterenn* (36/157).
- jure** l. **jus**
- juris-prudentia** (lat) (1)
A' belőle ki húzattakért nem: minden *Jurisprudenciát* és *Philosophiát* fel kívánok hányatni! (45/73)
- jus** (lat) (2)
...ha úgy van, a' jelenvaló XIXd. Században a' Magyar Tudósoknak legelső Gyűlésekben — ha ugyan tartatni fog valaha — könyörögjél ennek visszanyeréséért — *jure postliminii* (T4/81).
jure (T4/121).
- juss** fn (17)
Nem is volna é *jussa* a' Festőnek és Poétának, szebbé festeni valamit? (33/22) — Örök hatalom! vedd ki az én nevemet a' halál *jussa* alól, erősebb vagy te a' halálnál, és tedd fel azt a' halhatatlanság óltárára (40/112). Nem azon örülök, hogy a' Deák nyelv, az az uralkodó idegen, meg fosztódott az ő bitang *jussától* (T11/13). Kicsoda szab törvényt a' mindenhatonak? hiszen teljes hatalma van az ő teremtetésin, valyon hát igaz *jusson* panaszkodhatunk é ő ellene? (48/87)
jusson (45/98, 54/27), *jussa* (T8/39, 68, T11/1), *Jussa* (T1/152), *just* (T4/149), *Just* (41/325), *jussait* (T11/17), *Jussaitokat* (T1/76), *Jussaikat* (T1/111), *jussodtól* (T4/68), *jussommal* (T4/173).
- jussú** mn (1)
...a' régi időkben ők is olyan saját *jussú* szamarak voltak, mint most az erdőkben és hegyekben élő Onagerek (41/117).
- jut** i (19)
A' Lépbe', mellybe botlott, a' Madárka ollykor Tollaitis ott hagyja, de Szabadságra *jut* (9/41). Eggy iszonyú Völgynek szélére *jutott*, mellynek mélysege csak a' Poklot ábrázolhatta (42/97). — mellynek kimenetele a' lesz, hogy hajfürjtjét ugyan Belinda többé vissza nem nyeri, hanem annyi vígasztalása *jut*, hogy az a' Holdba felragadtatik (T5/572). Ordítva fogsz az én szavaimra emlékezni, 's e' boldog környék keservesen *fog jutni* eszedbe (41/449).
jut (7/27, 26/16, 42/970, 54/141, T3/211, T6/305), *jutott* (3/116, 42/247, 655, 54/32, 273, T5/525). — *jusson* (48/184, 54/200, T7/346).
- Ik:** *el~.*
- jutalmazni** in (1)
...és felette nagyon különbözik attól a' Dítsérettől vagy Helybenhagyástól, a' mellyel szoktunk egy Derék, egy nemes, egy kitetsző embert, vagy valamely jeles Tettet *jutalmazni* (T5/124).
- jutalmaztat** **Ik:** *meg~.*
- jutalom** fn (24)
...s egyszóval kinek kinek olly *Jutalmakat* fogunk osztogatni, mellynek legfőbb Díszét a' Dítsőség és a' köz Szeretet adja meg (42/394). Az ő szíve *jutalmam* volt nékem a' Mennyeiektől (54/64). Itt talált egy ollyan kincsre, mely hosszas hajókázásával járó únalmaít böv örömmel és méltó *jutalommal* biztatta (43/116).
jutalom (41/175, 43/683, 683, T1/309), *Jutalom* (42/447), *jutalmam* (T7/231), *jutalma* (43/183), *jutalmok* (T1/331), *jutalmat* (43/291), *Jutalmat* (42/29), *jutalmamat* (T7/130), *Jutalmát* (42/153), *jutalmát* (44/50), *jutalomra* (43/219), *jutalmadtól* (T1/195), *jutalmúl* (37/3, T5/451), *jutalmául* (36/88, 42/480), *Jutalmául* (42/546, T9/658).
- jutalomkoszorú** fn (1)
Mert valamint a' hervadhatatlan Babér nem tsak a' Nagy Vitézeknek *jutalomkoszorúja*, hanem a' Nagy Poétáké is (T5/152).
- juthat** i (1)
Istenem! hogy *juthatott* nékem eszembe az a' szemtelen... hogy álmodhattam én arról a' gyalázatosról (42/1115).
- Ik:** *hozzá~.*
- juthatott** in (1)
Közönséges dolog volt eleitől fogva a' kedvezőbb Clima alatt lakó, 's annál fogva nagyobb pallérozásra *juthatott* Nemzeteknél, hogy a' más Nemzetek' barbarusabb voltát, azoknak Tartományának természetével egybekötötték (T6/204).

- jutni in** (2) ...és akkor valóságos érzéseim ritkán engedték eszembe *jutni*, hogy Poéta vagyok (T8/56). — 's belső meg elégedésem nem irígyeltette velem senki szerentséjét. De soha... nem kívántam arra *jutni* (44/72).
- juttat i** (3) A' ki Mílonnak Meliteszhez való intését felyül ítéli lenni a' Pásztori gondolkodás' modján, annak ezt a' kettőt *juttatom* eszébe (54/43). *juttasd* (41/125), *juttassa* (45/105).
- jutván in** (1) Akkor sok szíves ítések között ki eresztjük őket szép renddel hogy már magoknak, Kedveseiknek, Királyjoknak és Kasjoknak éljenek, a' megért Korra *jutván* ökis (4/155).
- juval i** (1) ...edgy meg nem különböztetett Triumphus egyenlőképpen *juvalja* a' győzöt, és a' győzöttet (22/28).
- Juventius fn** (1) De ha illyeket említünk Profanus Auctorok leszünk; 'S Ki castral *Juventius* (43/575).

K

- k** fn (4)
Azérthogy a' német ember a' d és t, a' b és p, a' g és k betűket öszvevarja; nem következik... (T6/355). (k) The Paplan Ánglus Kikötőhely, a' mint a' neve is mutatja (43/642).
k. (T3/436), (k) (43/131).
- K.¹** = Klára
K.² = Kloé
- kabátos** mn (1)
Hát látok egy vékony nadrágos, fehér hatzukás, tarka *kabátos* suhantot (3/114).
- kabinét** fn (1)
...a' Tsászári Naturae Curiosorum *Kabinettyánál* igen nevezetes' dolgok fognak történni Januarius 27.dikén (43/201).
- kábít Ik:** meg~.
- kacag** i (4)
...a' többiek nagyot *katzagnak* rajta, 's az öröm oda reppenvén bételi a' Szívet (36/68).
katzagnak (42/821), *katzagott* (36/98, 42/111).
- kacagányos** mn (1)
...mintha bizony nekünk megkellene 's meglehetne azzal az egynéhány Scytha szóval érni a' mit *katzagányos* apáink lóháton hoztak ki Európába (T4/61).
- kacagó** mn (1)
...ört állván néki a' *katzagó* Silenius (33/58).
- kacagva** in (1)
A' Tréfák 's a' vidám Nevetések sorral *Katzagva* repdesnek sokféle táborral (43/401).
- kacaj** fn (3)
...nem hallja azoknak perge *katzajjokat* (51/9).
kaczaj (T7/231), *Katzaj* (42/111).
- kacér** mn (1)
Világunknak *katzér* gyermeki tudjátok é ti majd képzelni az én tollam után Rozáliát, ti kik ébredt fővel mesterségesen vigyorogtok (42/951).
- kacs** **Ö:** vad~.
- kacskaringós** mn (1)
...gondolatim *kacskaringós* villámfarkok, melyeknek rövid fényjek után még borzasztóbb az elsetétedés (54/181).
- kacsongat** i (1)
Eljő a' halavány Hold, hogy éjjel mintegy lopva *katsongasson* elszenderedett Földünkre (40/ 29).
- kádencia** fn (54)
A' versbe is szép módi a' Ha van benne *Cadentzia* (43/622). Asszonyi *Cadentia* az, melly vagy Spondeus, vagy Trocheus verssarokból áll (T6/372). Az illyen Hím *Cadentzia* pedig az, a' melly egy syllabában egyez a' másik szóval (T6/376).
Kádentia (T3/511, 526), *kádentzia* (T3/535, 515, T8/173), *Kádentzia* (T3/550, T9*/261), *Cádentia* (T3/493), *cadentia* (T3/353, T6/362), *Cadentia* (43/701, T3/28, T4/37, T6/25, 358, 379), *Cadentzia* (T8/159), *c.* (T6/361), *cad.* (T3/353, 356, T6/359, 359, 360, 361, 361), *cadent.* (T3/355), *cadentz.* (T6/359), *Kádentziák* (T3/494), *cadentiák* (T4/41), *Cadentiák* (T3/528), *Cadentiája* (T3/401), *Cadentiát* (T3/389, T6/89), *cadentziát* (T6/390), *Cadentziát* (T6/396, T8/136), *Cádentziát* (T3/95), *Cadentziákat* (T3/474), *Cadentiának* (T3/381), *Cadentianak* (T3/348), *Cadentziának* (T6/381, T8/149), *Cadentziáknak* (T6/384), *Cadentiába* (T6/393), *Cadentziában* (T6/155), *cadentiára* (T5/599), *Ca-*

dentiára (T5/273), *kádentziával* (T8/177, 178), *kadentziával* (T8/174, T9*/174).

kadenciájú mn (1)

Dísztelen egyformaság, és füleket, 's hármóniát sértő monotonia mikor több versek egymásután ugyan azonn vagy leg alább hasonló *Cádentziájúak* (T3/398).

kádenciás mn (9)

Így lett a' sarkalatos (*cadentiás*) és mértékes (Metrika) verselés (T3/56). — és csak arra vigyázok, hogy mind a' lábakra szedett verseim, mind a' *Cádentziások*, a' magok nemekben, jól zengjenek (T8/169), *kádentziás* (T8/171, T9*/172), *kadentziás* (T9*/177), *Cadentziás* (T6/399), *Cadentiás* (T6/326), *Cadentiásokban* (T8/143), *cadentiássá* (T6/165).

kádenciátlan mn (2)

...az első sor a' harmadikkal, a' második a' negyedikkel, az ötödik a' hatodikkal egy cadentiára esik, az utolsó vagyis hetedik sor pedig *cadentiátlan* (T5/600). *cadentiátlan* (T8/151).

kádenciázó in (1)

...a' *Kadentziázó* ígék közül, az egyik egy, a' másik több syllabás; p. o. doromb, gomb; kar, hamar (T6/397).

kagyilló – kagyilló fn (1+1)

Ez a' két név jó volna két seregbéli névnek; a' dialectusi *Kagyilló* pedig valamely jelesebb Nemnek a' nevének (T9/616). *Kagyillónak* (T9/615).

kagyló – kagyló fn (2+1)

Túl a' Dunán a' tsigának két nevét találtam; az 1, *Kagyló*... néhol *Kagyillónak* mondják; 2, *Púzza* (T9/591). *Kagyló* (T9*/651), *Kagylók* (T9*/605).

kahirói Ö: nagy~.

kaján mn (2)

Ezt az egy két jegyzést nem azért tettem ide, hogy ama'... Nyájas kesergőnek érdemeit *kajánul* kisebbítsem (T8/123). *Kaján* (T4/140).

kajdászni in (1)

Igy kell, 's így is lehet ezekről a' Provinciális Szókról is gondolkodni; minéműek, a' Duna mellett *Kaján*, kondor, *kajdászni* (T4/140).

káka fn (1)

És a' *Kákával*, és a Hálóval az alatt a Halakat leshetni fogod (21/19).

kákagörckereső mn (1)

Távol légyen pedig, hogy valami Szórszálhasogató, *Kákagörckereső* Criticaster ennek a' költött Történetnek legkisebb részében is valóságot keressen (T5/685).

kákakoszorú fn (1)

Kékszín Hajairól, 's *káka koszorújáról* tsorgott a' víz (42/163).

kakas fn (1)

Az Ifjúságnak csak van Kurázsia: de a' *kakasnak* tám a' Confortatio se használna (43/159).

kakassarkantyú fn (1)

...de abban osztán egy arany Vár, melly *kakassarkantyún* forog (T7/142).

kalap fn (4)

Hónallyig érő nadrág, lapos hosszú *kalap*, pípászárnak való páltza és láb az, a' mit ott találnátok (T9/444). — holmi gyim-gyom embernek a' *kalapom* sem emelitem (41/285). *kalap* (3/115), *kalapomra* (T9/659).

kaláris l. kláris

kalász fn (2)

...a sárga *Kalászokkal* koszorúzott Nyár rakja felénk Lábait (8/2). *kalászokkal* (33/51).

kalauz fn (1)

...amazok szültek fel a' Parnasszusra, ezek pedig neveltek rajta 's megmutatták annak tsínos útait, a' szép lelkeket *kalaúzul* keresték ki mellém, hogy meg ne üssem lábamat a' kőbe (T9/263).

kalendárium fn (2)

...látám hogy nagy részént sajnálkoztak, hogy olly rövid időt szabott *Kalendariumjok* az Országos bohóskodásra (T7/59). *Kalendárium* (T7/62).

kalendárista fn (1)

A' régi *Kalendáristák*, Tsillagvisgálók' és Matematikusok' észrevételek szerint felrakta ennek a' Tsillagzatnak járását Usszérius (T9*/397).

kalitka fn (1)

De azért csak benned ollyan Lélek marad, Hogy a' *kalitkádba* tseveg már madarad (43/504).

- kalkulus** fn (1)
Méreggel mézeli köszörült nyilait, Nevetéssel veti fel *calculussait* (43/405).
- Kalocsa** fn (1)
Vesszen ezeknek ellensége. Elis vész. Uraim! közületek: de fel szüli Eger, vagy *Kalotsa* (45/118).
- kalpag** fn (1)
Ők pedig kevélységre, és haszontalan fitogtatásra hordozzák *kalpagjokon* (3/61).
- kalugyer** fn (1)
Az ostromlókhoz leszálla Rátz *Kalugyer* képibe (43/604).
- kálvinista** mn/fn (1+1)
I. mn ...ah felejtsetek el örökre a' boldogtalan *Calvinista* Csokonait (45/101).
II. fn ...még a' *Calvinisták* között Remete és Néma barátát tétetik (45/51).
- kálvinistaság** fn (1)
...az én bútsúzó Orátzióért az egész *Calvinistaság* előtt infámissá... tétettem volna (45/10).
- kalyiba** **Ö:** nád~.
- kampagnai** fn (1)
A' *Kampagnai* sajtó (34/25).
- Kánaán** fn (2)
...még sem kívánkoznak a szolgálat házából a földről a szabad *Kanaanba*, a mennyek országába (48/170).
Kanahánt (T5/252).
- kanál** fn (1)
De igen is bevesszük, és emberséggel *kanállal* szépnek is tartjuk, az edgy szóbúl álló Cadentiát, ha az a' szó más más értelemben van véve (T3/388).
- kanári** fn (1)
Öröm nótát sípol a' Tenglitz 's *Canári* (43/387).
- kancellária** fn (1)
Éppen mikor ezeket írtuk akkor érkezett a' F. Udvari *Cancellariáról* egy sárga sínoros Kurir gyalog (43/656).
- kancellista** fn (1)
Úr, nem Úr... Író Deák, Patvarista, *Cancellista*... hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/37).
- kánconetta** fn (1)
Nitzéhez egy *Kántzonetta* (9/cím).
- kandikál** **Ik:** ki~.
- kánikula** fn (1)
...majd két hónapja, hogy a' hó szüntelen esik, csupa téli *Kánikulánk* van (43/162).
- kánikulai** mn (1)
A' *Caniculai* idő nem olly beteges és dögletes ugyan nálunk, mint más forró tartományokban (T9/386).
- kank** fn (1)
Rövidebben mégis: megnössz, tzifrá[[]]kods, tojss, *Kankot* vetsz (4/144).
- kannibál** fn (2)
Lásd a' *Kannibáloknak* egy jeles Dalját Kleist-nál (T9*/15).
Kannibálok (T9/10).
- kántár** fn (3)
Ah, mint fognak tégedet az utóbbi szamarak becsülni 's áldani, a' késő idő után-is, a' te nevedet el tepedt *kántáraikra* fogják fel jegyezni (41/169).
kántárt (41/48, 416).
- kántáta – kántáta** fn (1+18)
Kántáták: A' Ditsőség' Triumfja Első *Kántáta* (12/cím).
Kántáta (13/cím, 14/cím, 15/cím, 16/cím, 17/cím, 18/cím, 19/cím, 20/cím, 21/cím, 22/cím, 23/cím, 24/cím, 25/cím, 26/cím, 27/cím, 28/cím), *Cantata* (T5/27).
- kántor** fn (1)
Foglalatja ez, hogy egy régi Kántori Pulpitust a' Prépost feltétetvén a' Kórusba, azt a' *Kántor* levetteti (T5/555).
- kántori** mn (1)
Foglalatja ez, hogy egy régi *Kántori* Pulpitust a' Prépost feltétetvén a' Kórusba, azt a' *Kántor* levetteti (T5/554).
- kantus** fn (7)
Fejér *Kantust* adott én rám Kloé, hajamat bé fonta, homlokomra leeresztette, virágokkal bé fűzte (42/524). Nyájason mosolygott le a' zöld ágak közül Vénusz' gyönyörű Tsillaga, Heszper... 's az Ártatlan Liliomot első Szunnyadásában meglepven szerelmes Sugárral annak fejér *Kantusánn* erőszakot tett (42/62).
Kantusát (T8/162), *Kantusba* (42/276, 362), *Kantussába* (42/ 505), *kantusában* (T2/14).

- Káosz** fn (1)
...az ő teremtő Szavára a' Lételel tenyészővé tette a' Semminek kietlen Méhét, és a' tsetsemő Világ a' Mozgás Karjainn rengett az öreg *Káosz'* Böltsőjébe (42/739).
- kap** i (8)
...nyakon *kapják* a' szerelmeskedő Zefírek (4/27). Éris, a' visszavonás Istenasszonya *kap* az alkalmatosságon (T5/653). — 's maga is Professeur' szíven igen kemény sebet *kapott* (43/14). — arra fordúlok: és a' közepébe elbújva *kapom* Filénó szerelemtársamat (23/26). *kaptunk* (43/284), *kaptak* (3/75, T4/144). — *kapta volna* (T7/80).
Ik: ki~.
- kapál** i (1)
Hogy bög, hogy rug, *kapál*, hogy békételenkedik az ostoba (41/364).
- kaparász** i (1)
...betsületből, szokásból kebelembeis *kaparász*, és a' jól esik (4/103).
- kapás** fn (1)
Így áll az a' szegény *kapás*, ki a' sanyarú munka közben sokat fárasztotta már az egeket a nagy Urak' szerentséjéért (42/984).
- kapaszkodik** i (1)
...látja a' Mélységnek feltátott torkolatját, rettegve *kapaszkodik* a' vízbértzekre, és meghal azoknak omaldékin (51/45).
- kapaszkodván** in (2)
Ah ha az ő szép Szeme kinyílik hány sereg Tündérek repülnek abba, körül ülnek harmatos könnyöklőjénn, egyet pillant, 's mind lehullanak a' Mellyére, vagy a' sebes pillantásba *kapaszkodván* azzal együtt elragadtatnak: a' többiek nagyot katzagnak rajta (36/67). *kapaszkodván* (42/820).
- kapat** **Ik:** rá~.
- kapható** in (1)
...nem *kapható* régi rongyos Exemplárban lap-pang a' nagyobb Könyvtárakban (T7/303).
- kapitány** fn (3)
Magyarra fordította *Kapitány* Bessenyei Sándor Úr, folyó beszédben (T5/305). *Kapitánn'ak* (T3/467), *Kapitánytól* (43/108).
Ö: hajós~, *dragonyos*~.
- kapituláció** fn (1)
... 's a' Várat az Öreg Comendáns, jóllehet még tovább is tarthatta volna, mindjárt által adta *Capitulációra* (43/23).
- kapkod** i (1)
Nem láttad é mint *kapkodnak* én rajtam a fejeér Gyermekek (4/159).
- kapni** in (1)
Ezt csak a' vénség jege ólthattya el, vagy ha valaki a' Serráilba, 's Hárembe igyekezik promotiót *kapni* (43/70).
- Kápolna** fn (2)
Fogadjátok el hűvös éjjeli párák az én sohajtásimat itt e' gyászos *Kápolnánál* (54/66). *Kápolnának* (T5/557).
- Kapos** fn (1)
Legpraecisebb látszik leírva lenni a' Carneval' *Kaposba* való bemenetele (T7/216).
- kapós** mn (2)
...már negyedszer is kellett ki adni, olly *kapós* az ilyen dibdabság! (43/675) *kapós* (T5/603).
- Kaposvár** fn (3)
Más az, hogy én *Kaposváron* mind öszve is egyszer voltam, akkor is betegem és cura' kedvéért (T7/208). *Kaposvárrott* (T5/643, T7/118).
- káprázó** mn (1)
Ez a' nyilas Istennek a szemfényvesztő (*káprázó*) Ingerlete, a' ki azt felveri (provocat) meggyőzetett, a' ki fut tőle, az Győzedelmes (12/64).
- káprázolat** fn (1)
A' Természet Apostola nem engedi magát némmelty csalárd *káprázolatok* orákulumává tétetni, mellyek a' világot varázsló lámpássá változtatják (T1/378).
- kapta** fn (1)
...a' minek legfőbb okai azok a' gyarló Fordítók, kik a' (kivált hajdan nyomorék) Deák és egyéb eredeti munkák körül, nem az idegen nyelvet a' miénkre, hanem a' miénket akarták amannak a' *kaptájára* szorítani (T9/433).
- káptalan** fn (1)
...miattok az egész *Káptalan*, és a' Sz: Kápolnának minden Papjai, Tisztei és Szolgáji két részre hasonlanak (T5/557).

- kapu** fn (2) Nyíljatok meg Örök *Kapui* a' tiszta Szerelennek (42/143). *Kapuk* (42/149).
- kapucinus** mn (3) ...mellynek szerzője a' mint a' homlok írás mutatta, vólt 1790-ik Esztendőben Van Kooper tudós *kapuzinus* barát (41/5). — itt nem a' Magyar Hadi Tiszt, hanem a' Szamár- vagy-is *kapuzinus* beszél (41/9). *kapuzinus* (41/16).
- kaput** fn (1) ...a' nyugotiaknak nyelvébe könnyebben eltsúsz az idegen de nyugoti szó, hanem a' Volgamelylékiből úgy kirí, mint a' Pesti Kortsoknak magyar öltözetjek mellett a' Német elejű nadrág, vagy a' *Kaput* alatt az aranyos öv (T5/472).
- kar¹** fn (15) 'S Hó színű *karjait karjaiba* fűzvéen Sétálgat, mosolyog az unalmat üzvéen (43/414). Az igazság *karjától* megmenekedhetik a' gonosztévő, de az enyimtől soha sem! (T1/226) *kar* (T6/398), *karod* (54/275), *karotok'* (54/259), *karját* (42/1083), *karjait* (42/1110), *Karjain* (34/23), *Karjainn* (4/23, 42/160, 739), *karral* (43/473), *karjával* (50/35), *karjaival* (4/16).
- kar²** fn (1) Lakodalmi *kar* (43/448).
- kár** fn (16) Ah, előre látom, mennyi *kárt* tett vólna egy okoskodó szamár (41/186). *Kár* hogy ennek a' nyájás és gyönyörű Darabnak, a' Festésen kivül, semmi Interesszéje nints! (T6/62) — legalább az én *káromnak* egy része megfordúl, 6 pro Cento (45/61). *kár* (T6/26, 330), *Kár* (T6/31, 133, T9*/693), *kára* (4/191), *kárt* (43/39, 611, 44/211, 45/109), *Károtokbann* (13/8), *káromon* (44/137), *kárunkra* (3/51).
- karábélyos** fn (1) ...halál Regementyéből való apró fekete *Karábélyossai* a' Veisenburgi lineákon el maschirozván a' Magyar Niederlandra be ütöttek (43/20).
- karácsony** fn (1) Előhozódtunk együtt-másutt az időjárásról, a' télről, a' fejr vagy fekete *Karácsonról*, 's több effélékről, a' mik a' mindennapi beszélgetésnek, vagy kezdete, vagy pótolói szoktak lenni (T7/53).
- karakter** fn (17) Illyen *Character* kell arra, hogy valaki kedvelhesse az idyllumot (54/12). A' Magyarnek *Karaktere* az, hogy *Karaktere* legyen (T9*/181–2). A' Munkájában előforduló Személyeknek külön külön erköltsi *Character*t ad, és azokat vélek mind végig állhatatosan meg is tartatja (T5/202). *Karakter* (T6/255), *karaktere* (T6/112), *Karakterek'* (T5/328), *characterek* (T5/710, T7/178), *Characterek* (T6/334), *characteremet* (45/92), *Karakterét* (T6/219), *Charakterét* (T6/350), *Karakterére* (T6/19), *Karakterestől* (T7/317), *Charactereihez* (44/217), *characterjeikkel* (T5/67).
- karakterez** i (1) Bayle... ezt az embert gyönyörűen és nemesen *karakterezi* (T9*/574).
- kárálni** in (1) Ez edgyik se vers, illyet az ábchez értő tyúk is tudna *kárálni* (T3/387).
- karcsú** mn (1) ...kiemelkedik a' Partoldalból a' büszke Liliom, leveti szüz Homlokáról durva fátyolát, 's maga pompájába áll ki *kartsú* száránn (4/25).
- kard** fn (1) A' ki *Kardját* dühödtebe Mártya Hazafi vérebe Támadjon fel ellene A' Magyarok Istene (T3/403).
- kardé** fn (1) Azérthogy a' német ember a' d és t, a' b és p, a g és k etc. betüket öszvevarja; nem következik, hogy a' tisztán és meghatározott tónusra és tempora beszélő Asiata Magyar is tsak *kardéba* bánjon a' maga betűivel (T6/357).
- kardinál** fn (1) ...ebbe a' tűzbe egész Italia, Püspökök, Nemesek, *Cardinalok*, Fejedelmek, sőt maga a' Német Császár és a' Szentséges Pápa is belé elegyednek (T5/514).
- kardoskodó** mn (1) Ha a' mi *kardoskodó* őseink jókor kezdettek volna gondolkozni, most nekünk unokájiknak nem volna helyünk a' panaszkodásra (T11/48).

- karesséroz i** (1) ...megengedjetekek nékem, ha ezt a' munkámat, vagy mint atya meg nem vethetem, vagy mint szerető *caressérozom* (T8/36).
- kárhoztat i** (4) Igazságtalan az igaz, *kárhoztatok* minden más Ábrázatok (10/31). Örök számkivetésre *kárhoztattam* magamat, és tzel és reménység és minden nélkül elbúttam a' rengeteg Somogyba (53/29). *kárhoztat* (48/105). — *kárhoztasd* (42/897).
- kárhoztatni in** (2) Ha én nem fogadom el azt a' Helyet, a' mellyet ajánlasz nékem a' te Szívedbe, adakozó Nimfa, *kárhoztatni* engemet nem tartozol (28/9). *kárhoztatni* (T8/156).
- karika fn** (1) ...leültünk *karikába* Nimfák és Pásztorok, egy kerek kis Térenn (42/ 634).
- karikós mn** (1) ...a' pajtási nevetések között, a' *Karikós* tántz' Orájinak örök innepébe, a' vad Jásmin lombjai alatt, egy boldog Szempillantatnak tetszett? (33/43)
- káris fn** (1) Meg is bosszúlták a' *Kárisok* és a' Múzsák ezt a' vendéghangú ejtést (T6/88).
- karmazsin mn** (1) ...az én érkezésemre te *karmazsinná* leszel, ó halavánnyá lesz (19/16).
- karmol Ik: ki~.**
- karol Ik: által~.**
- káromkodó fn** (1) ...Coll. históriájába nem történt büntetésre ítéltetem vólna méltónak, hogy t.i. testimóniumot, a' mit a' tolvajnak, kúnyhóverőnek, *káromkodónak*, részegesnek, paráznának veszkedőnek is lehet reményleni, ne nyerjek (45/29).
- káros mn** (2) Megtanítjuk őket szorgalmatosann, a' méztsinálásra... no e' mellett osztánn egy kis Danlásrais, mert a' nem *káros*, sőt használ a' terhes mukák' (!) könnyítésére (4/152). *káros* (T1/321).
- Karpatus fn** (1) Szegény Daykánk is a' *Karpatus'* vidékét festi
- előbb, hogy egy illy zordon Scenát készítsen a' Magyaratlanságnak (T6/213).
- kárpit fn** (4) 'S Felszedvén az Éjjnek megrongyolt *Kárpitját* Ki tárja a' piros Napkeletnek nyitját (43/ 350). *kárpittya* (43/207), *Kárpitját* (21/9), *kárpitjába* (33/38).
Ö: selyem~.
- Kártigám fn** (1) A' mely a' *Kártigám* Palotája, és a' jegenye fás Thuillera között... vagyon (43/83).
- kárvallott fn** (1) ...ne hallgassátok ezen *kárvallottakat* a' kik a' nyomoruságokban fetrengvén még születéseket sem irtoznak meg átkozni (48/92).
- kas fn** (9) Jöjj el a' Virágokról, ártatlan Méhetském, szállj bé az én *Kasomba*, és elégíts meg engemet Nectárral (4/226). Én a' Teschedik Úr' *Kassába* lakom már három esztendeje (4/192). *Kasunk* (4/217), *Kassaink* (4/127), *Kasbann* (4/49), *Kashoz* (4/229), *kast* (43/372), *Kast* (4/196), *Kasjoknak* (4/155).
- kasfi fn** (1) Nekem pedig az én jó Királyomnak, az én *Kasfi* társaimnak, magamnak 's Kitsinyeimnek kell élnem, és munkálódnom (4/120).
- kasiabokor fn** (1) Körülte Myrtusfák, *kasia bokrokkal* Szent árnyékot hintnek nyájias illatokkal (43/360).
- kaspiumi mn** (1) Vajha Nemes Nemzetem úgy fogadná ifjúi Lantomnak ezen aprólékos zengéseit, hogy az által neki-lelkesedett Múzsámat a' *Kaspiumi* trombitaszóra is felbátorítaná! (T8/194)
- Kassa fn** (4) Ez Abaújt is kijelentené; *Kassát* is praecise; és a' mi több, azt az egész paraditsomot, mellyet a' Hernád' folyója öntöz (T6/235). *Kassán* (54/230, T9*/207, 208).
- kastély fn** (6) Elrejtve voltál *Kastélyodba*, és a Nap sajnálta, hogy nem lát (53/4). *Kastélyok* (36/131, 42/880), *kastélynak* (T11/102), *Kastélyában* (T7/118, 209).

- Kästner** fn (1) a' heves ifjú, 's *kebeléhez* szorítván annak még tapintatlan *kebelét*, minden tsókoknak tsókja vólt az a' mit a' nimfának szátskájára ragasztott (42/1021–2). — dítsérik certacim, ez piros Ajjakait, amaz fejér (hószín) *Kebelét* (25/28). Tsak, hogy egy Szempillantásig szemléljem, én az én szép Ellenségemet, a' régi édes Lángot érzem *Kebelembe* kifesleni (26/9). — szokásból *kebelembeis* kaparász, és a' jól esik (4/103). Térj vissza hát el tévelyedett gyermek. Térj vissza a' Természetnek *kebelébe* (T1/116). Úlj le: légy bátorságban. Ez odvas Kőszálnak *Kebelébe* mind ez ideig a' Mennykő nem ütött; a' villám be nem hatott (18/21). — az a' Colleg. melyet Alma Maternek tartottam *kebeléből* számkiveített (45/37). *kebele* (43/91), *kebelét* (42/350, 1149, 44/180), *Kebelét* (21/28, 26/2), *kebelnek* (51/11), *Kebelének* (42/426), *kebelbe* (5/33), *Kebelembe* (25/17), *Kebelembe'* (6/55), *Kebledbe* (14/25), *kebelébe* (34/143, 43/473, 45/46, T1/155), *Kebelébe* (8/21, 42/209), *kebelekbe* (33/9, 90), *Kebelebenn* (27/5), *kebelében* (43/520), *Kebelébenn* (12/57, 14/14), *kebeletekben* (T9/87), *Kebelekben* (42/132), *kebeléből* (45/50, T5/169), *kebelemen* (42/1112), *kebelén* (53/45), *Kebeléhez* (12/30), *Kebelével* (8/15), *kebelével* (4/16).
- kasztál** Ik: ki~.
- kátói** l. catói
- katona** fn (6) Hogy nem bánik többé Fegyverekkel, megesküszik olykor a' *Katona*: de ha egy trombitát hall, már nem tudja magát megzabolázni (19/32). Ha annyira kedvellője vagy már a' hadnak, vannak tulajdon tsatái a' Szeretetek: minden szerető *katona* (22/21). *katona* (T5/313), *Katona* (9/49, 10/49), *katonát* (T6/382).
- katonai** mn (1) A' mieink *Katonai* Symboluma e' volt: Clare, ou la Mort! (43/26)
- katulya** fn (1) ...innen a' Liliomok, a' Mákok, a' Tulipántok közé repülök, és *Katulyáiból* ki rázván a' finom port bépuderezem magamat pompásan (4/83).
- kavargó** mn (1) ...'s a' *kavargó* Örvény morogva tekerte bé (42/160).
- kavar** Ik: össze~.
- Kazinczy** fn (9) Ezt az Epopoát... egészen lefordította még ezelőtt néhány esztendővel T. *Kazintzy* Ferentz Úr folyóbeszédben (T5/395). *Kazinczy* (T9/156, 250, T9*/205, 209, 376), *Kazinczy'* (T6/2), *Kazinczyt* (T4/106), *Kazinczynál* (T9*/770).
- kebel** fn (42) Mit akarsz én Szívem?... Most kiszélesíted magadat, és az én szoros *Kebelem* nem elégséges tégedet egészenn befogni (27/3). El bízza magát
- kecsegtet i** (2) ...hosszas ereszkedése után azzal *kecsegteti* magát, hogy hozzájuthat (51/49). Én a' Tátrát ekhóztattam, a' búzatermő síkra ekhót *kecsegtetem*, a' vad Bakonyt sohajtani, a' nagy vizet jajgatódzni tanítottam (54/220).
- kecsegtetés** fn (3) Innen soha semmi *ketsegtetések* olly bájoló igézzel nem tsillámolhattak, hogy a' mitől én irtóztam azt édesgető sűgárokkal színelhették volna ki (44/82). *Ketsegtetés* (17/23), *Ketsegtetések* (12/23).
- kecsegtetni** in (2) Én a' te Álmaidat Énekkal akarom *ketsegtetni* (6/23). Ah, engedd, óh Nítze, ah engedd legálább *ketsegtetnem* véle magamat (18/32).
- kecsegtető** mn (2) ...eléggé magyarázza azt nekem a' te *ketsegtető* pillantásod (37/8). *ketsegtető* (44/39).

- kecsegtetődni** in (1) mert ők gyengébbek a' tavaszi Spárgatsiránál (4/ 169).
Ha hiszel azon kellemetes nemes szívú Tselekedeteknek, a' honnan *kecsegtetődni* (adescar) látod magad (17/17). *kedvellésére* (T8/10).
- kecskerágó** fn (1) **kedvelhet** i (1) Illen Karakter kell arra, hogy valaki *kedvelhesse* az Idylliumot (54/12).
- kedd** fn (1) **kedvelő** fn (4) ...ennek *kedvellői* kegyesek lévén a' szegényt megsegítik a' mezítelent meg ruházzák (48/109).
Ezt a' tsonkaságot pedig, a' mit a' könyv' eleje 's az előbeszéd tsinált az árkusba, jövő *Kedden* két árkussal fogom ki pótolni (T2/25). *kedvellője* (22/19), *kedvellője* (50/3), *kedvellőji* (T6/15)..
- kedv** fn (31) **kedvelt – kedvellett** mn/fn (2+4) **I.** mn Vallás lesz é Dajkánknak minden tőle *kedvellett* hibát úgy hagyni, a' mint maga tette? (T6/23)
Mert mihelytt a' kellemetes érzések előlök elenyésznek, azonnal szomorúságba és bús *kedvbe* borúlnak (52/38). — látta, melly *kedvek* telve osztják egymásnak a' tsókokat (42/964). Valóságot beszéllek, véled játszani se *kedvem*, se üdöm nints (3/24). Ha *Kedved* tartja, szeress engemet (7/37). Ezek a' változtatások még más több módokon is változnak: egyéb aránt az olvasótól függ, hogy érezze, vagy benne *kedvet* találjon (T8/180). Ha *kedvedet* elnyertem vélek: tsókolom az én Tsókjaimat (42/23). Abba enyhősen nyughattam, és *kedvemre* ehettem (41/369). — tudom hogy jobb *kedvel* fogja olvasni az első fordítását (T6/296). *kedvelt* (T9/122), *kedvellett* (44/85, T6/173, T7/86). **II.** fn Szerentsétlen esztendő! haldokló karod ragadta el tőlem a' *kedvelltet* (54/278).
- kedve* (40/18, 42/383), *kedvek* (4/172, T7/273), *kedvet* (4/70, T7/349, T9/719), *kedvedet* (42/153), *Kedvre* (4/56), *Kedvére* (12/2), *kedvekre* (42/513), *kedvéért* (41/6, 303, T4/177, T5/585, 684, T7/209, T8/115, T9/623), *kedvekért* (T2/13, T5/544, T9/553), *kedvvel* (50/38).
- Ö: jó~.**
- kedvadó** mn (1) **kedveltet** i (2) A' bús ének *kedvelteteti* a' bút (54/145). Az, a' mi most engem *kedveltetet*, és nem tetszik, ha víg, vagy szomorú vagyok most, már többé nem a' te Ajándékod, már nem a' te Vétséged (9/26).
- ...ahol a' mostoha Természet üveg tömlötzbe zárta Lyaeusnak *kedvadó* Vesszejét, melly a' mi boldog Hegyeinkben szabadon terem (T6/85).
- kedvel** i (9) **kedveltető** mn (6) A' nyúgodalmas Scyrus' *kedveltető* Számkivetésébenn Kedvére lankadt az Ámor foglya, Tétisnek a' Fia (12/1). Estve siralom; de majd derül az ékességgel magát *kedveltető* hajnal a' melyben azonnal örömré fordul siralma (48/146). *kedveltető* (T3/222, T4/33, T5/565, T9/105).
- Tsak szép a' szép, hijjába, és azt mindenek *kedvelik* (4/213). — nem azért *kedvelettem*, hogy a' pallér páltza ügyelt reám a' hátam megett (44/22). **kedveltetőség** fn (1) Már az erdei Szállás nem egyedül való Helye a' Gyönyörködésnek: ezek a' habok bírják azoknak *Kedveltetőségeketis* (21/8).
- kedvell* (43/189, T1/178); *kedvellette* (T6/10), *kedvellik* (40/13, 137). — *kedvellenénk* (43/460), *kedvellenők* (T8/148).
- kedvelés** fn (2) **kedves** mn/fn (108+24) **I.** mn ...háromszor szollította Nevénn *kedves* Rozáliáját (42/291). Győztem, *kedves* Nimfa, így felelék én beteg hangonn (42/478). — ezért hagyta én el az Égnek azt a' *kedves* adományját a' Poesist (44/177). E' rémitő Irtózások *kedves* Eledeli vóltak az ő Kétségbeesésének (42/91). Oh! *kedves* köszöntés melly minden jókat magába foglal (38/14). — már a' *kedves* Zeffiretske játszik a' Fűvek és a' virágok között (7/2).

Dorottya e' *kedves* hírre feléled (T5/670). Semmi *kedves* nem *kedves* nekem, ha Te néked *Kedves* nem vagyok (10/24). Lám a' számár előtt is *kedves* a szabadság (41/339). Légy *kedves* továbbra is a' halhatatlanok előtt (42/916). — kiválogatta a' *legkedvesebb* Füveket számunkra az ő Kertjébe (4/197).

kedves (3/6, 40, 43, 150, 168, 4/224, 7/15, 10/26, 43, 14/19, 17/8, 21/18, 22/8, 27/25, 34/77, 36/59, 38/31, 40, 39/19, 42/66, 115, 125, 141, 171, 250, 316, 318, 322, 325, 334, 376, 459, 470, 570, 598, 599, 627, 710, 723, 777, 812, 863, 884, 922, 1080, 1086, 43/120, 263, 367, 494, 529, 532, 44/239, 45/15, 50/17, 54/249, 250, T3/33, 71, 227, T5/155, 192, T6/172, T9/277, 703, 724, T10/55, T11/94), *Kedves* (3/156, 212, 5/84, 8/70, 38/19, 42/285, 483, 43/412, 518, 45/43, 119, 49/1, 41, 52/87, T7/424), *kedvesek* (22/26, 42/578), *kedvesen* (41/6), *kedvessé* (34/150); *kedvesebb* (3/132, 4/27, 5/57), *kedvesebbé* (41/237); *legkedvesebb* (42/545, 704, 44/16, 183, T9/634).

II. fn Mitsoda édes Neveket nyertem, *Kedves*, a' te Ajjakidról (23/16). Tartóztasd panaszidat, tartóztasd, Apollónak *kedvese* (54/97). Megvón már a' maga Adományit a' Tavasz, a' Virágok *Kedvese*, a' sárga Kalászokkal koszorúzott Nyár rakja felénk Lábait (8/2).

kedves (5/12, 10/24, 16/32), *Kedves* (22/34), *kedvesem* (5/4, 42/1096, 1144), *Kedvesem* (5/43), *kedvesed* (T6/359, 359), *kedvese* (24/2, T8/67), *kedvest* (44/209), *kedvesét* (53/38, T9/646), *Kedvesének* (42/305, 307), *kedvestekhez* (54/259), *Kedveseknek* (42/131, 133), *Kedveseiknek* (4/154).

kedveskedhetik i (1)

Reménylem, hogy munkáimnak hátra lévő több csomóival minden hátra maradás nélkül folytába *kedveskedhetem* Érdemes Olvasóimnak (T8/189).

kedveskedik i (1)

... 's vídám tzitrom és Narantsfák állottak végig rajta... 's illatos Árnnyékkal *kedveskedtek* (42/233).

kedveskedni in (1)

Vedd jó neven tehát, Kegyes olvasó! ezt az első Csomóját az én Munkáimnak: ha az Isten éltet, 's egészségemet megtartja, a' többivel is *kedveskedni* szándékozom (T4/205).

kedvesség fn (4)

Ez az a' nemes indulat, mely a' virtusnak kútféje, 's gyakorta a' jeles cselekedeteknek tüzet és *kedvességet* szerez (40/154).

kedvességet (T8/25, 37, T9/232).

kedvetelt mn (2)

Majd talán a' háládatos Szép Nem, az érzékeny Leánykák, *kedve telt* Menyetskék ki fognak olykor az én temetőmhöz is jönni (40/128). Játékos habokkal tsörgött annak bolytos gyökerei között a' *kedve telt* patakotska (42/942).

kedvetlen mn/fn (6+1)

I. mn ...mert Nálad nélkül tetszik Énnekem az Erdő, a' Halom, a' Rét: minden *kedvetlen* Szállás unalmas nékem tevéledis (9/29). Az ilyen a' járatlan olvasóban tévelyedést, a' dologhoz értőben pedig egy kis *kedvetlen* álmélkodást okoz (T8/111).

kedvetlen (4/47, 10/27, 41/353, T8/83).

II. fn Ha mi *kedvest* tette[t]ek velem, hidgyétek el, hogy érzékeny ez a' szív, igen nagyon érzékeny; ha mi *kedvetlent* ejtettetek rajtam a' Nexusok nexusának, nem a' ti kárt tenni kívánó indulatokatoknak tulajdonítom (44/210).

kedvetlenedik Ik: el~.

kedvetlenség fn (1)

...ki ütközhetik meg rajta, ha a' míveltebb nemzeteknél az előfordúlt állapotokra írogatott verzetek olyan *kedvetlenségbe*, sőt meg vetett tsűf hírbe, szóba keveredtek (T10/65).

kedvez i (4)

Nagyot kérsz Melítész: így felele a' Leányzó, meglesz mind a' kettő, tsak merj, a' merőnek *kedvez* Ámor (42/492). — ha az Isten egészségemnek 's csendes éltémnek *kedvezénd* (T7/306).

kedvez (27/18), *kedvezek* (42/862).

kedvezés fn (1)

Ugy van, jóltévő Istenasszony, fel szollala végtére, látom a' te *kedvezésedet*, most érzem legelsőben, hogy te én hozzám közel vagy (42/988).

kedvező mn (7)

Chloé! ha te tudnád minő nektárból részeltettek engemet a' *kedvező* menyeeiek! (42/1100) — Forró Sohajtások!... Térjete vissza, 's fujjatok *kedvezőleg* szerelmem hánykodó hajójára (39/32). — és, ha a' szellők más felől *kedvezőn* fűná-

nak, aligha büszkévé nem tudna lenni (54/198). *kedvező* (42/372, 46/14, T9/268), *kedvezőbb* (T6/203).

kedvű mn (3)

Örült, hogy *vígkedvű* Leánytársa lepte meg (42/1081).

kedvű (41/80), *kedvű* (T1/277).

kegyelem fn (8)

Az Olvasónak, Istentől *Kegyelmet* az Embe-
rektől jó akaratot! (45/1) — Addig is magamat
és Múzsámat nagy Érdemű Olvasóimnak *Ke-
gyelme* és Pártfogása alá mélyly tisztelettel és alá-
zatossággal botsátom (T2/27).

kegyelmet (3/141), *Kegyelmet* (10/55), *kegyel-
medet* (42/1033), *kegyelmét* (50/54), *Kegyelem-
re* (10/2), *kegyelmével* (43/2).

kegyelme Ö: ő~.

kegyelmes mn (4)

Melly *kegyelmes* az Isten! mint ifjítja 's mint
örvendeztetni meg ő, mind azt a' mi él! (50/33)
— Sőt megbotsátván büneinket *kegyelmesen*
tselekedjed Szent lelked által (48/230).

kegyelmesek (9/2), *kegyelmesenn* (8/68).

kegyes mn (8)

Ha kedved tartja, szeress engemet, ha úgy tet-
szik, vess meg engemet: akár *kegyes*, akár ke-
gyetlen légy az én Szívemnek Lelke (7/39). —
a' Könyv' végén az ilyen ritkább szókat, a' ke-
gyes olvasónak kedvéért, Ábéce szerint felje-
gyeztem (T4/177). — ennek kedvellői *kegyesek*
lévén a' szegényt meg segítik (48/110).

kegyes (42/1153, 48/165), *Kegyes* (T4/203), *ke-
gyesnek* (25/5), *Kegyesnek* (23/13).

kegyesség fn (3)

Ha nem vétettem ellenetek, ne vonjátok meg *ke-
gyességteket*, ha nem kész akarva vétettem, en-
gedjete meg, ha szántsza[n]dékkal bántottalak
meg, engesztelődést kérek igaz megkövetésem-
mel (44/206). Anákreon igen sok apró Dalokat
írt Görög nyelven; de a' mellyek nagyobb rész-
ént elvesztek a' Bysantiumi Zelóták igazság-
talan *kegyességek* miatt (T9/53).

Kegyesség' (23/19).

kegyetlen mn/fn (37+7)

I. mn Ordított a' Szamar, 's ő *kegyetlen* Urának
istállóját és marok szénátskáját óhajtotta (41/

24). — azonnal emberek jöttek volna ide, embe-
rek, azok a' fösvény, a' *kegyetlen* állatok (41/
188). E' kedves Névre elveszett minden Irtózása
e' *kegyetlen* Helynek (42/116). — miért nem ál-
landok ezek a' gyönyörűségek? és miért zava-
rodnak össze sokszor a' *kegyetlen* keserűséggel?
(48/123) — Tekintsetek be csak azoknak a' nyo-
morult ifjaknak laistromába a' kik az ő henyélé-
sek, bujaságok miatt lettek a' nyomorúságok
kegyetlen áldozatjává (48/135). — a' meg rémült
halandóktól sok századoktól fogva *kegyetlen* adót
tsikar ki (T1/12). Ah, ha szemlélnél, mennyi-
vel szebben ragyognak a' *Kegyesség'* Villámjai
között a' te Szemfényeid, soha hozzám olly
kegyetlen nem lennél, óh Fillis (23/20). *Kégyet-
lenül* fel mézszárolnak benneteket, 's rab lántzo-
kon kineznek? (41/152)

kegyetlen (3/88, 160, 176, 5/12, 7/14, 39, 16/12,
19/21, 22/18, 24/22, 34/178, 41/38, 400, 48/167,
168, 171, T1/233, T5/224), *Kegyetlen* (8/58,
9/49, 34/46, 35/9), *kegyetlent* (53/14), *kégyetle-
nek* (41/149), *Kegyetlennek* (6/59, 61, 25/5), *Ke-
gyetlennek* (12/53), *kegyetlenül* (3/76).

II. fn Azonban ezt tsak a' *Kegyetlenek*, és a'
Tudatlanok tselekszik(4/190). Ah, miért beszél-
lítek nékem minden Szempillantásba', *Kegyet-
lenek!* az én Gyötrelmeimet? (6/5)

kegyetlen (22/13, 32, 42/129), *kegyetlenek* (41/
62, 144).

kegyetlenség fn (4)

Hozzám *kegyetlennek* mutatván magadat Te en-
gemet *Kegyetlenségre* tanítasz (6/60).

kegyetlensége (41/370), *Kegyetlenségre* (6/ 62),
kegyetlenségé (22/14).

kehely fn (1)

...s ezzel az én keserűségemnek *kelyhét* egé-
szen megtöltötték (54/119).

kék mn (5)

Más felől a' hív Szerető Párok Nevei hosszas
sorról aranylottak a' *kék* Selyem Kárpitonn (42/
284). *Kékszín* Hajairól, 's káka koszorújáról
tsorgott a' *Víz* (42/163).

kék (42/59, 270, T3/391).

kékellő mn (2)

...szerelmes Szellőtskék enyelegnek piros or-
czáján 's *kékellő* szép szeme körül (40/35).

kékellő (T9/681).

- kékes mn** (1) Nardusnak hívják közönségesen azt, a' mit Magyarjaink is Spikinárdnak neveznek... a' melly egy *kékes* virágú jóillatú kerti bokrotska (T9/700).
- kékülvén in** (1) ...és a' közepébe elbújva kapom Filénó szerelemtársamat, a' ki az irigy Méregtől *kékülvén* Ábrázatjában az én Titkaimat szemlélte (23/27).
- kél i** (1) R. Tsók *kél*. nyughatatlankodik (36/295).
Ik: *egybe~*, *fel~*, *ki~*.
- kelendőség fn** (1) ...hathatós ajánlása által ezt az én Orrfárikámat *kelendőségbe* fogja hozni (52/107).
- kelet Ö:** *ki~*, *nap~*.
- keleti Ö:** *nap~*.
- kelet-indiai mn** (1) ...azok a' Teremtések, a' kik ebben az állapotban nem igen különbözhetnek a' *Keletindiai* 's Áfrikabeli nagy Majmoktól (33/80).
- kell i** (116) De tovább veled nem beszélhetek, mert menni *kell* (3/208). Eggy szerető sem *kell* két három pillantásnál tovább (4/92). — ő azokat sokra megtanította a' szép mesterségekből, holmi dalotskára, hólmi tántzra, 's holmi apró Játékra, hogy *keljen* csókot nyerni fogadásdiből (33/68). Gyakran *kellett* a' Poétáktól hallanod, hogy a' Grátiáknak az Annyok Vénus (33/100). Nem *kell* nékem az átkozott (41/485). — sokszor szinte jól esne az ember fülének, ha vagy hamarabb *kén* végezni egy darabot, vagy néha tovább is tartana (T8/90).
kell (3/27, 57, 4/101, 102, 121, 216, 229, 5/3, 10, 78, 17/32, 22/11, 25/38, 34/56, 131, 40/57, 167, 41/67, 112, 137, 151, 160, 163, 208, 415, 421, 42/1145, 43/67, 71, 423, 619, 685, 44/16, 139, 48/179, 49/54, 50/77, 52/84, 54/12, 200, T1/176, 207, 230, 267, 269, 313, 365, 388, T2/22, T3/19, 271, 329, 330, 356, 369, 425, 446, T4/87, 138, T5/89, 226, 380, 389, 419, 700, T6/380, T7/4, 191, T8/100, T9/77, 82, 120, 427, T10/43, 53, 56), *Kell* (41/423, 44/141), *kellett* (3/68, 207, 38/21, 41/26, 44, 60, 63, 65, 42/1028, 1039, 43/675, T5/191, 279, T6/101, T7/119, 127, 154, 165),
- Kellett* (T7/81). — *kellene* (3/1, 4/124, 5/47, 27/17, 41/440, 42/488, 52/12, T1/120, T4/59, T8/18, T9/448), *kellett volna* (44/231, T7/113).
- kellem fn** (11) ...hány hajhalottak lidértzkednek sok élő fönn, hány lagérozott Mellyek bújnak a' Kendőző alá? mind ezektől a' *Kellem* édes fiai eltávoztak (36/108). 'S nints természetbe' *Kellem*: ez az, a' mi szenvedhetetlen! (T6/118) — A' Tündérekről. Neveik: Daemonok, apró *Kellemek*... (36/251). — láthatatlan *Kellemek* repdestek Melítesz körül 's tsak édes Tsókjaikat érzette (42/262).
Kellem (42/844), *Kellemek* (33/cím, 40/125, 42/294), *Kellemeit* (26/23), *kellemjéért* (T9/640), *Kellemekkel* (T6/126).
- kellemes mn** (3) A' szerelmes fűzfák hús allyát mellette *Kellemes* zöld pásit bársony terítette (43/379). Hidj nékem, változtasd Szándékodat: öregbedni fog az ő veszedelmébenn az én *kellemes* Hívségem (6/66).
kellemes (T9/46).
- kellemesség fn** (1) De óh szomorú idők! kevesen éreztük ezen te *kellemességidet*: a' te háládatlan magyarid egy holt szépséghez hajlottanak (T11/99).
- kellemetes mn** (46) Bizony a' kinzó Nyár, ha én szemlélem, szerelmes Fillis, a' te *kellemetes* Szemeidet, nem olly terhes énnékem (8/38). — te eggy *kellemetes* Pirossággal mázoltad bé Ortzádat (23/24). Valósággal *kellemetes* egy dolog az a' Csók melyet egy szép ortzának piros rósáiról szedünk (37/31). — 's azonnal a' három Grátiák, mind *kellemetes* Szüzek, megjelentek édes Énekléssel (42/311). Ezt mondván a' Kloé Ortzájára tette *kellemetes* Ajjakait (42/650). — a ki igaz egyenes szívvel vólt erántam, ahoz *kellemetes* lántzokkal kötöztem mindenemet (44/94). — szint' ollyan gyönyörűen ejti a' *kellemetes* L. betüt (T3/458). Első tavaszán életének annyit ígért, a' mennyit a' tizenhatodikban benne találtunk, és ez utólsón is olly *kellemetes* volt, mint az elsón (54/71). Ki légyen az a' Fordító ki nem tanulhattam, annyit mondhatok, hogy jó Magyar, de nem *kellemetes* (T5/589).
kellemetes (17/16, 27/10, 33/69, 39/8, 41/469,

42/67, 201, 241, 245, 348, 407, 442, 576, 601, 923, 1043, 43/114, 44/42, 52/35, 37, 47, T3/101, 394, T6/66, 93, 240, T9/25, 90, 123, 624, 695), *Kellemetes* (4/160); *kellemetesebb* (T3/226), *kellemetesebbé* (36/37, 42/790); *legkellemetesebb* (37/40, T9/112).

kellemetesség fn (14)

A' *Kellemetesség* mosolygó pitvarán Áll egy ditső Templom (43/353). — mind ezeknek hasonlíthatatlan *kellemetességet* ad az ő verseinek harmóniája (T5/266). Szeress ismét Iris, a' te szép *Kellemetességeidért* Állhatatlanságodnak megbotsátok (34/43).

Kellemetesség (42/901) *kellemetesség* (43/174), *kellemetessége* (T3/64), *kellemetességet* (T5/206), *kellemetességét* (T5/344), *Kellemetességét* (34/187), *Kellemetességimet* (4/89), *kellemetességeidet* (34/167), *kellemetességével* (34/63, 140), *Kellemetességeivel* (4/61).

kellemetlen fn (1)

A' ki a' kis szabásút választja magának, az csak azt jelenti ki, hogy ő nem válogató, és választásbéli célja nemesebb érzésen fundálódik: de a' ki *kellemetlent* választ, az a' maga Gusztusát hozzá (!) mások előtt kétségbe (T6/121).

kelletik i (2)

Nem elég hogy az Időnek szárnyai vannak, miért *kelletik* nékedis lenni, fugax Szeretet? (34/58) — legalább nyerünk vele annyi hármóniát, a' mennyinek egy tökéletes Prosában meg *kelletik* lenni (T6/428).

kelletlen mn (1)

...de a' mellett döztögőbbek nála a' versek, törtebb a' Magyarsága, és az egész Munkája a' kényesebb füleknek *kelletlenebb* (T5/339).

kellő mn (1)

...hogy Menagiussal érezhessék ebből a' Guarni Madrigáljainak együgyű és igen *kellő* váltokat (T9/554).

kelő Ik: *fel~.*

kelteni Ik: *fel~.*

kelvén Ik: *fel~.*

kémelés 1. kímélés

kemény mn (20)

A' bikáknak és szarvasoknak *kemény* testeket zúz, és jég öntötte bé, és úgy jártak benne, mint

a' pengő pántzélokban (50/29). — 's a pénzen fogadott béresnek *kemény* páltzája nem vér ki belöllem panaszló bögéket (41/41). Az igaz, *kemény* a' Törvény (13/4). — 's maga is Professeur a' szivén igen *kemény* sebet kapott (43/14). — egy *kemény* Satirát írt ellene (T9/307). A' tél mi nálunk igen *keményen* viseli magát, majd két hónapja, hogy a' hó szüntelen esik (43/161). — minden Felelete egy Hallgatás volt, egy háborodott Hallgatás, melly tele volt a' *legkeményebb* Fenyegetésekkel (42/689).

kemény (8/57, 34/177, 43/12, 23), *kemények* (T3/433, 433), *Kemények* (T3/435); *keményebb* (7/33, 41/361, 54/125, T3/227), *keményebbnek* (45/6). *keményebbenn* (36/84).

keményiség fn (8)

Nem szerelemföltő Bosszankodás: Kevélység az ő *Keményisége* (25/20). — ne kátói *keményiséggel* méltóztassák meg ítélni (T2/12).

Keményiséged (6/23, 18/33), *Keményiségét* (14/14), *Keményiségeit* (26/17), *keményiségén* (44/185), *keményiséggel* (45/95).

Ö: *kő~.*

kémlelő Ik: *ki~.*

ken i (1)

De szépüljön ezzel az olyan ábrázat Mellyre vagy Miniom, vagy vers *kent* szebb mázat (43/439).

Ik: *meg~.*

kencsér fn (1)

Én ugyan szívesen igyekeztem holmi üveg-szemeknek, fejér és piros *kencséréknek*, egyes és kettős Melyeknek készítésével az emberi nemnek szolgálatjára lenni (52/93).

kendőzés fn (1)

Mikor a' Szíveket pénzenn, ruhánn, méltóságonn, *Kezdőzéseken* és nem költsön Szívekenn fogják (42/858).

kendőző fn (2)

...hány lagérozott Melly búvik a' *Kendőző* alá (42/843).

Kendőző (36/108).

keneget i (1)

...s nectárral *kenegették* gyenge száját a' menynei Harmatok (4/21).

- keneködő mn** (1)
...a' hízelkedő ebnek, melly... a' nyomorultat meg ugatja... nappal két lábon szolgál, parolákat s főhajtásokat tész... a' módi majmoknak, a *keneködő* macskáknak — a' rabotás Juhnak 's ki tudja még miknek? (41/57)
- kent Ik: fel~.**
- kény fn** (3)
...itt élek teljes *kényem* szerint 's életemet csak saját tetszésem határozza (41/36). — ha a' Vers nem nagyon tsiklándoztatja a' füleket, a' gondatlanok meg vetik; az edgyűgyűeknek pedig tsak a' fülöknek *kénye* szerént zörögjön a' Rigmus a' Helikon' Remekének itélik (T3/15). *Kényjére* (26/4).
- kenyér fn** (2)
A' hús olcsó, de a' *kenyér* igen drága (43/160). *kenyérrel* (45/52).
- kenyeres mn** (2)
...valaki ne tartsa drága-látos szépségnek ha ő 3-, vagy még több-tagú Cadentziákat tud tsinálni p. o. akarom vakarom, tenyeres *kenyeres* (T3/475). *kenyeres* (T3/475).
- kenyérkérő mn** (1)
...a' hízelkedő ebnek, melly... *kenyér kérő* koldust, és a' nyomorultat meg ugatja (41/54).
- kényes mn** (2)
...minden mesterségek és tudományok rossz lábbon állának, hogyha a' földet tsupán olyan gyönyörűség' fijai lagnak, a' kik minden szoros munkát gyűlölvén, a' *kényes* életet pedig mód nélkül szeretvén, nem sokára mind azt, valami az élet' módját könnyebbíti, sőt a' mi annak fenntartására elmúlhatatlanul szükséges, semmivé tennék (52/30). — de a' mellett dötözögbek nála a' versek, törtebb a' Magyarsága, és az egész Munkája a' *kényesebb* füleknél kelletlenebb (T5/338).
- kényszerít i** (6)
...s mi nyomos okok *kényszerítnek* egy szabad szamarat a' bögésre? (41/356)
kényszerít (T9/644), *kényszerített* (T4/27, T8/121); *kényszerítjük* (T11/29), *kényszerítlek* (54/248).
- kényszerítvén in** (1)
...kit is ennek telyesítésére igen kérünk a' Szép Tudományok Nevébe *kényszerítvén* (43/277).
- kénytelen mn** (10)
...ama' hűséges Daphnis is *kénytelen* volt engedni a' végezésnek (54/135). Még egy dolog van, a' miről itt, vagy akarom vagy nem, *kénytelen* vagyok, Magyar olvasóim előtt emlékezni (T10/94). *kénytelen* (42/1151, T5/624, T6/385, T8/7, 94, T9/280), *Kénytelen* (T4/51), *kénytelenek* (T5/387).
- kénytelenítettik i** (3)
A' közönséges Typographiába *kénytelenítettünk* tehát próbálni (43/284).
kénytelenítettik (T1/323), *kénytelenítették* (43/13).
- kép fn** (27)
Igy csak egy Festői Darab, még pedig a' mellyben semmi közel-álló, nagy, kitetsző, figyelmeztességvonó *Kép* nintsen (T6/65). Ah, nem tudod, miként kivesz *Képedből* tégedet az a' Harag (16/14). Sírt, öröngött, szüntelen a' Halál és Rozália' *Képe* forgott Szeme előtt (42/77). Ha sokára elnyomja az álom; akkor útálatos *képek* intselkednek reá nyugóhelye körül (51/39). Van ebben egy fő Személy, egy Héros, Dorottya... vannak Oratiók, Festések, *Képek*, leírások, Epiodiumok, Sententiák, Hasonlítások (T5/714). — ez egy Hartznak eleven *Képét* téríti Gondolatomba énnékem (26/19).
képek (T5/88, 265), *Képek* (T7/373), *Képem* (34/2), *képe* (51/14, 54/54), *Képe* (34/171), *Képet* (33/26), *Képeket* (T5/298), *képemet* (T6/410), *Képeknek* (42/862), *képemnek* (44/11), *képi-be* (43/604), *képekből* (33/70), *képpel* (40/33, 51/50), *képekkel* (T7/136), *Képekkel* (T7/91), *képével* (T5/160), *Képével* (34/174), *képenként* (T10/71).
- képcsokolás fn** (1)
Csókok' Nemei. Szerelmesek' Ruha' 's *Kép' Tsókolási* (36/205).
- képecske fn** (3)
...alsó részére pedig válogatott színekkel Morfé ilyen *képetskét* hímezett (42/1002). A' Fordításban leginkább ez a' tzél állott előttem, hogy ennek a' gyönyörű Poétának egy szavát, vagy annyival inkább egy *képetskéjét* is el ne hagyjam, vagy gyarlóvá ne tégyem (T4/19).
képetskéket (46/5).
- képest nu** (9)
...akkor is kinek kinek az ő szívbéli, vagy külső Érdemi Charactereihez *képest*, híve 's tisztelője

fogok lenni (44/217).

képest (42/1131, 52/126, T3/288, T5/179, 242, 314, 502, T9/24).

képmutató fn (1)

Nézd... mint reszket a' *képmutató* az Igazságnak által ható tekintetétől (T1/279).

képtelenség fn (2)

...én is néha ebből az okból a' Személyeknek egyes Vonásait 's a' különös Történeteket, szaporítottam, halmaztam, nagyítottam; hogy így a' festés elevebb és béhatóbb légyen; de *képtelenségre* még se fajúljon el (T7/328).

képtelenség (T7/319).

képi Ő: ezer-

képzeli i (8)

Óh Filánder! *képzeld* most engemet e' szerentsés Szempillantásba, 's fogd bé elméddel, ha tudod, az én akkori Örömet (42/560). — 's meglátván maga körül a' Szerelem nyájas Tündérkeit, magát a' boldog Szeretők Elíziumába *képzelt* (42/180).

kézelem (T7/236), *Kézelem* (T7/241), *képzeli* (T4/47), *képzelik* (41/324), *képzelt* (42/505, 44/183).

képzélet fn (5)

El ment ő, 's mihelyt nem láttam az ő Fénnyét homályos Éj szállott Szemembe, borzasztó *Képzéletek* kísértettek engemet (42/455). — megírtóvzán magamba, hogy ezek a' Kedves Neve kis viselhetnek olly borzasztó és szívetvérző *képzéleteket* (45/44).

képzéletei (T9/196), *képzéleteket* (T9/105), *képzéletit* (T6/51).

képzeltet i (2)

Mível pedig a' Költésnek fő törvénye a' Verisimilitudo (Wahrscheinlichkeit), azaz, hogy a' dologban semmi képtelenség ne légyen, 's az Olvasó *képzeltesse*, hogy az megtörténhetett (T7/320).

képzeltetitek (42/965).

képzelné in (4)

Világunknak katzér gyermeki tudjátok é ti majd *képzelné* az én tollam után Rozáliát (42/951). De Poétának lenni éppen azt teszi egyiket, hogy költeni és *képzelné* tudjon az ember (T7/215).

képzelné (T5/286, 302).

képzelődes fn (22)

Most az én *képzelődesem* setét, mint az égallyai felhők, mellyek a' leszálló napot elnyelik (54/177). Valamint a' szépmesterségeknek minden míveire, úgy a' Poétai munkákra is jó kedv kell, kiderült *képzelődes*, helyén lévő ítélettét (T10/43). Gyönyörű, és könnyen menő versei vagnak; *képzelődes* termékeny és tüzes (T9/541). *képzelődes* (39/5, T1/340), *Képzelődes* (42/20, 43/696, T1/6), *képzelődesem* (T8/58), *képzelődesed* (T1/98), *képzelődesi* (T8/12), *képzelődesemet* (40/105), *Képzelődesét* (36/31, 42/783, T7/185), *képzelődeseit* (40/5), *Képzelődesnek* (T3/5), *Képzelődesemnek* (42/698), *képzelődesemnek* (39/17), *képzelődesbe* (T8/6), *képzelődesemben* (54/41), *képzelődesre* (T9/241).

képzelő fn (1)

Csak vegye az emberi Lélek méltó *képzelőre!* (T7/139)

képzelődő mn (1)

Szerentsés Őmen vólt ez az én *Képzelődő* Szerelmeknek (42/514).

képzelt mn (8)

...sőt még a' néma falakon is az én *képzelt* Rózi- mat akarta velem tsokoltatni (38/24). — gonoszságokat sokkal bizonyosabban megbüntetem, mint a' *képzelt* Istenek (T1/226). *képzelt* (41/264, T1/18, 80, 320, 323), *képzeltt* (T7/69).

képzeltet i (1)

...olly erősen *képzeltette* vélem a' te szép Személyedet (38/22).

képzelvén in (1)

...a' hová járúl még a' Sátánnak és az ördögöknek (kivált a' Britannus' Fantáziája után *képzelvén*) haddal való megrontása! (T5/290)

képzés fn (1)

Ah! — itt van — mind ez vólt, a' mit mondhattott, 's meg hőkkenve hátrább lépett; mint az a' Fanátikus, a' kinek saját *képzése* a' mennyieiek formájába jelenik meg (42/974).

képzeti fn (2)

...és hogy az én látásom se tsináljon te benned változó *képzeti*, kössük bé a' szemedet (42/1135).

képzetjek (33/16).

- kér i (36)**
Adjátok meg nekem vér nélkül a' mit *kérek* (3/153). Beszéllek, de azután Kegyelmet *kérek* Beszédimért (10/55). Lillát szívembe hordoztam: 's *kértem* az Időt, hogy törölje ki belőlle, de ő futott 's reám nem hallgatott (53/32). *Kérem* hát az Urat, adja tudtára ezt a' Világnak (52/117). Node *kérem* hát; csak kellett mégis valami okának lenni a' Somogy' választásában (T7/165). Hagyd el, *kérlek*, hagyd el balgatag kis Méhetske azt a' rabotás Munkát (4/115, *kér* (28/25), *kérek* (22/32, 42/154, 486, 44/208, 45/108, T7/192, 288), *kérsz* (5/59, 42/491, 42/746), *kériünk* (43/276), *kért* (12/38); *kérem* (45/129, T7/291), *Kérem* (T7/121), *kéred* (T1/97), *kérlek* (41/467, 42/322, 741, 54/246, T4/15, T5/438), *kérte* (3/206, 32/2, T11/86). — *kérjek* (T8/184), *kérjete* (48/94); *kérjem* (34/3), *kérd* (3/129).
Ik: ki~, rá~.
- kérd i (9)**
De, mitsoda ifjú az, kedves Rozáliám, *kérdé* egyszer Chloé, a' kit te eszedből ki nem vethetsz (42/1087).
kérdem (43/433, 48/124), *kérded* (33/95, T5/546), *kérdi* (42/1141), *kérditek* (48/122), *kérdé* (42/1109), *kérdte* (31/4).
- kérdés fn (10)**
...tsak ezt a *kérdést* teszem fel (52/34). Szeretni!! — ez olyan *kérdés*, melyre csak Ti felelhetek érzékeny Lelkek! (40/1) — Erre Chloé, ám hiszen ha terhedre vagyok, úgymond, *kérdésem*, félre állok attól (42/1092).
kérdés (42/1091, T7/173), *Kérdés* (T7/172), *kérdést* (37/3), *Kérdést* (T6/22), *kérdésedbe* (37/6), *kérdésedre* (37/12).
- kérdez i (4)**
Az alatt Filánder sokat *kérdezte* Melítoszt az ő kedves Rozijáról (42/318).
kérdezem (9/55), *kérdezed* (37/2), *kérdezi* (5/8).
Ik: meg~.
- kérdő fn (1)**
St. Amour *kérdőre* vonván őket Proicatorúl elő állott la Morie (43/52).
- Kéreász fn (2)**
Jó lenne biz a' húsa, viszonozza *Kéreász*, főve vagy sülve (41/286).
Kéreász (41/273).
- kerek mn (3)**
E' boldog Tartománynak közepénn látszott egy *kerek* Dombotska (42/248).
kerek (42/635, T7/140).
- kerék fn (1)**
...a' középső Cadentiák általok mintegy Circulusba, vagy körbe lévén szorítva a' Rithmus maga is *kerékbe* fordul (T3/530).
- kerekedik i (2)**
..vagy még jövendőbe erotikus Író *kerekedik* belőlem (T8/57).
kerekedett (T7/68).
- kerekség fn (1)**
...lejtős *kerekséggel* emelkedett fel annak kies halmotskája (36/83).
- kérelem fn (1)**
...ezer szókkal kívánta volna örömét, háláját, *kérelmét* kegyes Nimfájával közölni (42/1153).
- kereng i (2)**
...az én tsonomból kiaszott vér *kereng* apró tsövetsekéikbe (40/139).
kerengenek (40/22).
- kerengés fn (1)**
Mikor még a' Chaos elnyelvén önnön magát zavart *kerengéssel* tolongtatá egymásba a' tusa-kodó Lételeket (40/10).
- kerengő in (1)**
A' játtzva *kerengő* Zefírek felvervén E' kedves szagokat... a' fát szaladozzák (43/366).
- keres i (25)**
Közelébb, midőn ötet alkonyodtakor hijába *keresem* vala a' szállásán, megtalálám az erdőben (50/4). ...te mindég *keresel* 's találsz is tárgyat a' kötődésre (42/1090). — ti-is hasonló képpen koplaltok, kinezódtok, mig uraitoknak élelmet *kerestek* (41/222). — örömet valamely fontos dolgot *keresnék* ebben a' IVdik Poémában (T6/58).
keresnek (52/36), *keresett* (43/556), *kerestetek* (41/407); *keresed* (T1/95), *keresi* (5/9, 34/186, 41/54, 297, T9/74), *keresik* (41/310, T1/19), *kerestem* (41/60, 42/184, 53/25, T6/322), *kereste* (42/78), *fogok keresni* (28/37). — *keresnétek* (T9/443). — *keress* (28/36), *Keress* (41/430), *keressen* (T5/687).
Ik: fel~, ki~.

- kérés** fn (2) Epopoeámra fordíthatom (T8/190).
Egy néhányat másnak a' *kérésére* írtam (T8/54).
kérésekre (T5/543).
- keresés** **Ö:** *haszon~*, *szabadság~*.
- keresgél** i (2) Én az én Bajaimnak okát másokban *keresgélem*, és azt ő benne találom fel (25/19).
keresgéljük (T11/23).
- kereskedés** fn (1) ...a' fábrikák, a' *kereskedés*, a' kézi és egyéb mesterségek körül hasznos szolgálatot tettek és tehetnek (T4/146).
- keresmény** fn (1) ...ezért mi szívesen adjuk ki néki a' mi *keresményünk*ből a' Dézmát (4/199).
- keresni** in (1) Jaj még ezeket *keresni*-is kellene? (41/440)
Ik: *fel~*, *meg~*. **Ö:** *szabadság~*.
- kereső** in (2) ...a' maga hasznát *kereső* csalárdnak, a' megvesztegethető Birónak, és a' Kőszivű gazdagnak álhatatlan és hirtelen el múló szerentségét ne irigyeld (T1/215).
kereső (T1/101).
Ö: *haszon~*, *káragörcs~*.
- keresvén** in (1) A' Lépbenn, mellybe botlott, a' Madárka olykor kiveri Tollaitis, Szabadságot *keresvén* (10/40).
- keresztelő** fn (1) Megvan: Lagzi *Keresztelő* Ennek legjobb Flastroma Vőfit kell hívatni elő (43/617).
- keresztény** 1. **keresztény**
- keresztül** nu (4) ...most örömmel siet hozzánk a' tengeren *keresztül* (50/45). De, midőn a' setét ködön *keresztül* olvasom csüggedésedet; megbotsáss, ha féltetek (54/190).
keresztül (52/65, T7/371).
- keresztüldül** i (1) A' Fekete Hegyek *keresztül dülnek* Slávonian (54/231).
- keresztülesvén** in (1) ...és az apróságon *keresztül esvén*, magánoságra szentelt életemnek további minden részét Árpádról és a' Magyarok' kijöveteléről irandó
- keresztülfoly** i (1) ...akkor egy kristály Patakká változván ezer keringéssel *folytak keresztül* a' Mirtus erdőbenn (42/243).
- keresztülfut** i (1) Egy elólthatatlan tüzről van emlékezet a' külső Levelekben, melyről eddig egyebet nem tudhatunk... mindent egyszerre emésztő lánggal *fut keresztül* (43/60).
- keresztüljön** i (1) *Keresztüljött* vélem ez a' halálos nyil és Horváth Országtól Erdély széléig kergetett (53/34).
- keresztülment** in (1) Szándékomban a' tavaly rajtunk' *keresztül ment* tüz nem kevés hátráltatott (T8/185).
- keresztülront** i (1) ...*keresztül ront* ez minden gáton (40/159).
- keresztyén** fn (4) De *Keresztyének* hát mi tsak a Világért vagyunk teremtvé és nem a' jövőre életre nézve? (48/177)
Keresztyén (48/114, 116, T5/260).
- keresztyényi** mn (1) ...bizonyosságul hívom a' *Keresztyényi* szelíd szeretetet (45/65).
- keresztyénség** fn (1) Ebben a' Héros Godofréd, ama' Bullioni, ki az egész *Keresztyénségnek* Fő Vezére (T5/246).
- kerget** i (6) *Keresztüljött* vélem ez a' halálos nyil és Horváth Országtól Erdély széléig *kergetett* (53/35).
kergetik (4/35, 36/52, 79, 42/805, 831).
Ik: *le~*.
- kergető** in (1) ...szemetes planumokon férgeket vakon *kergető* undok vakondok túrásokon, nem kívántam arra jutni (44/71).
- keringés** fn (1) Fejér Márvány Kútak ugráltak fel mindenfelé, 's kellemetes tsörgéssel hullottak egymásra, akkor kristály Patakká változván ezer *keringésekel* folytak keresztül a' Mirtus erdőben (42/243).
- kerít** **Ik:** *be~*, *körül~*.

- kérkedik i** (2) Ezt az Epopoéát, mellyel a' szomszéd Nemzet olly igen *kérkedik* egészen lefordította... T. Kazintzy Ferentz Úr folyóbeszédben (T5/394). *kérkednek* (T5/171).
- kérlelés Ik:** *meg~.*
- kérlelhetetlen Ik:** *meg~.*
- kérni in** (3) ...a' Kútfőre futok, Szépségem felől tanácsot tőle *kérni* (4/86). Azt nints *kérni* jussom (45/98). *kérni* (27/21).
Ik: *meg~.*
- kérő Ö:** *kenyér~.*
- kert fn** (18) *Kerted* virági hervadoztak, mint az Ortzáidé (53/5). A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... Jelesben a' *Kertekről*, Rappin, de Lille, Mason (név szerint az Anglus módú *kertről*) (T5/51).
kert (T7/24, T11/67), *kertet* (T4/48), *Kertet* (36/154, 291), *Kerteknek* (36/38, 42/791), *kertemnek* (54/84), *kertembe* (54/128), *Kertjébe* (4/198), *kertjeitekbe* (T9/643), *kertekbenn* (40/97), *kertemben* (54/67), *Kerteinkben* (T9/696), *Kerthez* (T9/114).
Ö: *csók~, mulató~.*
- kertész fn** (2) ...egy bábozó *kertésznek* nyírbálási alatt tanúljátok az idegen növést, martalékfák! nem vagytok méltók az én énekemre (42/937).
Kertészeknél (T9/625).
- kerti mn** (1) Nardusnak hívják közönségesen azt, a' mit Magyarjaink is Spikinárdnak neveznek... a' melly egy kékes virágú jóillatú *kerti* bokrotska (T9/701).
- kerül i** (11) Fut ő a' Gonoszoktól 's *kerüli* a' balgatagokat (36/124). — rézre kell metszeni a' kótákat, az pedig időbe is, költségbe is sokba *kerül* (T2/23). — és többé ne *kerülj* elejébe azon Szűznek, a' kinek te tsalt akartál vetni (42/1077).
kerül (T9*/206), *kerülnek* (4/163, 36/300, 43/151), *kerültem* (44/111), *került* (43/409); *kerüli* (42/874). — *kerüljön* (T8/46).
Ik: *elé~, ki~, körül~, vissza~.*
- kerülhet i** (3) Kár, hogy Herbariuma, a' midőn ezeket írom, kezemhez nem *kerülhet!* (T9*/694)
kerülhet (T7/293). — *kerülhetett volna* (T8/25).
Ik: *el~.*
- kerülni in** (3) Ezért megérdemli ő a' tiszteletet, minden bizonytalanságot visszázkodást és tilalmazott elméledést *kerülni* óhajtó Lélektől (46/32). Minden virágnak, a' melly szinesedik, minden Zefirnek, a' melly fú, mennyi óh Isten, mennyi sohajtságba kell *kerülni* az én Szívemnek (22/12).
kerülni (44/107).
- került in** (1) Még a' diphthongusos Nemzeteknél sem olvad öszve a' két szóból *kerültt* vocalis, minémű itt az a és az u, e' szóban *Aba-új-vár-megye* (T6/231).
- késedelem fn** (1) Menj: már gyanús fog lenni a' te *késedelmed* (5/14).
- késedelmez i** (1) ...hogya te én hozzám közel vagy, elfogadom áldott sugarlásodat, 's nem *késedelmezek* boldog lenni (42/989).
- keserédes fn** (1) *Keserű-édes* vagy *Keser' édes* az, a' mit a' Frantzia az aigre-doux, az Olasz pedig a' dolce.picante által tézsen ki, a' miben az édesség keserűvel, savanyúval vagy fójtóssal van megvegyítve (T9/780).
- kesereg i** (2) Még kevésse elelőtt jégbolt alól omlott ki ez; a' föld búson *kesergett vala*, feje halottruhával lévén béborítva (50/26).
kesereg (T5/656).
- kesergő mn/fn** (1+2) **I.** mn Ha a' Szerző Úr a' mosolygo Eratónak is olly béavatott kedvese, mint a' *kesergőnek*: lessz Hazámnak jussa az érdemmel szerzett kevélykedésre (T8/67).
II. fn Ezt az egy két jegyzést, nem azért tettem ide, hogy ama Nyájás *kesergőnek*... hogy mondom, ama Nyájás *kesergőnek* érdemeit kajánúl kissebbítsem (T8/120, 123)
- keserű mn** (7) Zsibognak a' méhek eggy édes munkába. Itt

tsinálnak olyan mézzel száz kast teli, Melly a' mi *keserűbb* mézünket mézeli (43/373). — elkezdem, hogy lásd ebből is, melly haszontalan és tsalárd a' Szeretők' Reményje, 's a' Szerelem' első Gyökere melly édes, Gyümöltse melly *keserű* (42/347). Ah, figyelmezz: ah, hagyd el azon *keserű* Habokat (6/18). *keserű* (8/35, 21/23, 40/107), *keserűvel* (T9/782).

keserű-édes mn (1)

L. **keserédes**.

keserűség fn (5)

...vígasztalással és *keserűséggel* elegyített utolsó szavait teszem magamévá (49/63). A' kö-egek mind a' kettőt megtagadták én tőlem, 's ezzel az én *keserűségemnek* kelyhét egészen megtöltötték (54/119).

keserűség (48/55), *keserűségeknek* (48/28), *keserűséggel* (48/124).

keserv fn (2)

...lármazd fel néma *keservimet* hazabéli zengzetteddel (54/248). — esmért már az Ekhó, 's emlékeztén szerentsétlen szerelméről még keservesebben felelt *keservimre* (53/18).

keserves mn (10)

Eljön még az a' *keservesebb* idő, a' mellyben a' mezei vakondoknak sorsát irigyelni fogod (41/444). Több é a' hibás Extremum a' Comicus munkában, mint akár a' fennjáró, akár a' *keserves* tárgyakban? (T6/193) — 's a' mit a többiek *keservesen* gyűjtögettek, fel falják elölkök (41/321). — sokan magok szereznek oly fájdalmakat magoknak, a' melyek alatt *keservesen* nyögnek (48/131).

keserves (T5/361), *Keserves* (42/343, 473, 702), *keservesebben* (53/18), *keservesen* (41/449).

keshed Ik: ki-.

késik i (2)

...akar menni, és *késik*: indul, és visszatér (12/56).

késem (49/9).

Ik: el-.

keskeny mn (3)

...alig ment ama *keskeny* Róna mellé, mely a' szigetbe vezet (3/157). Valahányszor nemes a' Szeretet, nemes egyéb indulat is, kiduzzasztja ez a' szívet, e' *keskeny* golyóbison felül lebegteti

a' gondolatokat (40/158).

keskeny (44/12).

késleltet i (1)

Mi *késlelteti* az én Szeretőmet? (35/7)

késő mn/hsz/fn (2+3+3)

I. mn ...de a' *később* időkben a' Majmoknak ama szörtelen neméből való két lábuak... véletlen reájok ütöttek (41/118).

késő (5/6).

II. hsz Tavasszal ismét elszököm az uramtól, 's *késő* őszig itt lakom közöttetek (41/450).

késő (3/1, 41/168).

III. fn De ám még nem *késő* (41/488). Az idén nevededett oltovány, *későre* hoz még gyümöltstöt (T11/45).

késő (T11/51).

kész mn (7)

...ő a' maga új ideáit is ki meri magyarul tenni, 's ha reá *kész* szót nem talál, bátorkodik tsinálni (T4/84). És szíves 's *kész* Kezekkel jön a' szép szerelmes Majorosné a' Forrásról le törülni néki az ő Izzadságát (8/17). — *készek* léznek arrais, hogy a' legtáplálabb füveket számodra meg mutassák (41/473).

kész (52/128, T2/20), *készek* (T11/30), *készen* (T1/142).

készakarva hsz (1)

Ha nem vétettem ellenetek, ne vonjátok meg kegyességteket, ha nem *kész akarva* vétettem, engedjete meg (44/206).

készít i (12)

...ez a' közönséges [fejér] Jázmin, mellyből az Olaszok még ma is igen jó szagú olajat *készítene* (T9/629). Nálunk Seyfried is úgy *készített* egy muzsikai szerzeményt a' Virág Benedek' Jámbusos énekére (T9/230). Akarkinek örömet lennék én most számara, tsak nekem e' hideg hónapokba ólat építene, 's abba számomra szénát, és vizet *készítene* (41/404).

készít (T10/47), *készítünk* (T9/37), *készített* (T9/303), *készítettek* (42/356); *készíti* (28/17), *készítettem* (T8/55). — *készítne* (T5/354). — *készítsen* (T6/214), *készítsen* (T1/83).

Ik: el-.

készíteni in (1)

...néminemű orrokat kezdtem könnyű fából *készíteni* (52/101).

- készítés** fn (1) Áldoztunk a' Természet két Jóltévőinek (42/379). Árra 2 arany (43/146). *Kétszer* kettő négy (43/230).
 Én ugyan szívesen igyekeztem holmi üveg-szemeknek, fejér és piros kentséreknek, egyes és kettős Melyeknek *készítésével* az emberi nemnek szolgálatjára lenni (52/93).
- készítődni** in (1) Útálom a' magam Gyanúit, a' magam *Kétkedésimet* (19/3).
 ...minden Dal főképpen éneklésre és muzsika mellé szokott *készítődni* (T9/48).
- készített** i (1) *Kétkedésben* (T7/383), *kétkedésben* (T1/28), *kétkedésen* (46/33), *Kétkedésre* (19/24).
 ...abból Nectárt és Ambróziát *készített* Hébe által (36/165).
- készítettetik** i (1) *Kétkedik* i (5)
 Erről a' fordításról méltó megjegyezni, hogy az nem szóról, szóra *készítettet* a' németből (T5/608).
 Rohan az Ég: ne *kétkedj*, nem fogok elmenni (18/28). *Kétkedsz* talán az én Hívségemről? (25/6) *kétkedel* (T1/252), *kétkedsz* (5/83), *kétkedtem* (23/15).
- készítve** in (1) *kétkedni in (1)
 Ez a' kis Anákreonismus Guarininak egy olasz Madrigálja után van *készítve* (T9/551).
 Botsáss meg! az én bizonyos szerelmem *kétkedni* is szeret (38/36).*
- készítvén** in (1) *kétkertelmű* mn (1)
 ...melly munkámat még 18 esztendő Sijeder koromban *készítvén*, munkáim közül kimustráltam (T5/541).
 Halljátok meg tehát a' Természet szavát, melly sokkal értelmesebb mint azok a' *kétkertelmű* jövendőlések, mellyeket néktek a' Csalárdság egygy meg foghatatlan Isten nevében beszél (T1/85).
- keszthelyi** mn (1) *kétes* mn (1)
 Csak olyan kérdés az, hogy múlató Személyim közzé mért vittem muzsikálni in specie a' Toponári Zsidókat, és nem a' *Keszthelyieket*, vagy Nagykahiróiakat? (T7/175)
 A' Vértes és Bakony szirtjei bétöltek *kétes* tünődésemmel (53/28).
- készül** i (7) *kétféle* mn (10)
 Ez az első Idylliumom alkalmatosságra *készüle* tesznek, úgymint Epicát és Dramaticát (T5/7).
 (54/29). — egymástól bútsúzni *készültek* (3/76). *készül* (T9/31), *készült* (42/271, T5/553, T8/46), *készültünk* (42/498).
kétféle (T3/490, T8/167, T9*/167, 168), *kétféle* (T3/233, 272, 299), *Kétféle* (T3/236), 2 *féle* (T3/272).
- készület** fn (3) *két-három* szn (4)
 ...már különben is meg tette rá a' szükséges *készületeket* (43/247).
készületek (43/99), *készületeket* (43/111).
 Egy szerető sem kell *két három* pillantásnál tovább (4/92).
két három (3/167, 42/1155, 44/26).
- készülő** in (1) *kéthúrú* mn (1)
 Az élet lebegett ajakomon mint a' repülni *készülő* madár (53/24).
 ...hadd nyerjek én a' Ti önként való adományotok által valamely gazdag Hazámfiától annyit, a' min egy *kéthúrú* lantotskát vehessek (3/146).
- készült** in (4) *kétképpen* hsz (2)
 ...félig kidültt Bikkfák függöttek ki a' belé rohani *készültt* Hegyoldalból (42/98).
készült (44/96, T5/12), *készültt* (T9/584).
 Ezt *kétképpen* próbálták elérni (T3/51).
kétképpen (T9*/170).
- készülve** Ik: *el~*.
- két** szn (106) *kétlábú* fn (1)
 Egy tiszta Homloknak alabástromába húzz *két* gyönyörűséges ében szívárványokat (34/176).
 ...a' Majmoknak ama szörtemen neméből való *két lábúak*, a' mellyek magukat embereknek hijják (41/119).

- kétölnyi mn** (1) ...ennek törzsöke majd *két ölnyi* magasságú (T9/631).
- kétrendbéli mn** (1) Az első esetben edgyes Rithmus, a' másik esetben pedig dupla Rithmus találtatik; mind a' *kétrendbéli* Rithmust egyenlő módokon változtathatni (T3/496).
- kétség fn** (3) És mitsoda szívvel mehetek én, ezer *kétségekbe* fordítva (5/70). Még szorosabb iga alá vészik a' meg maradtakat? szenvedhetetlenné tészik magokat, és *kétségbe* ejtik őket (41/156). *kétségbe* (T6/122).
- kétségbeejtett mn** (1) A' megbusult, a' *kétségbe ejtett* sereg közelget vagy a tellyes el vesztésre, vagy a' tellyes felszabadulásra (41/157).
- kétségbeejtő mn** (1) El jön az a *Kétségbeejtő* nap (41/446).
- kétségbeesés fn** (10) A' Rettegés a' *Kétségbeesés* édes Andalgnak tetszett, 's a' Halál egyet mosolygott (42/118). A' Fájdalom foglalta el az én Szívemet 's a' *Kétségbeesés* ordít én körülöttem (42/123). *Kétségbeesés* (42/105, 189), *kétségbeesés* (52/48), *kétségbe esés* (45/39), *kétségbe esését* (T1/280), *Kétségbeesésének* (42/91), *kétségbeesésben* (42/954), *kétségbeesésből* (T9/309).
- kétségbeesett mn/fn** (4+1) **I.** mn ...mohos Kösziklák ütötték ki belőle mezítelen fejeket, mellyeknek egyyikéről sikóltva szakadt el egy *kétségbeesett* Patak, 's rettentve bögte végig e' halálos Mélységet (42/101). *kétségbeesett* (T5/297), *kétségbe esett* (3/2), *kétségbe esett* (41/494). **II.** fn Ekkor én észrevén, hogy halálra szúrattam, mint egy *kétségbeesett*, alig hogy az ő gyilkos Ajjakait öszve nem mardostam (42/605).
- kétségbeesve in** (1) *Kétségbe esve*, lehegve, haszontalan erőlködött sok Ízbe szólani (12/40).
- kétséges mn** (3) *Kétséges* voltam Elsőszülöttemnek szerentséje felől (54/15). *kétséges* (8/47, 38/34).
- kétségkívül hsz** (1) Ezek azok a' fő igazságok, mellyekre tanítványait oktatja és a' mellyeket *kétség kívül* felyebb kell becsülni a' Természet felett való valásnak annál a' tudományjánál, melly a' földön szüntelen való inségnek vetett fundamentumot (T1/312).
- kétsoros mn** (2) De tsak *két soros* legyen ám a' Cadentia (43/701). *2 soros* (T3/336).
- kétsorú mn** (1) ...de szükség meg jegyezni, hogy *2 sorú* strófába sokszor *2.* vagy *3* változás is megvan ezek közül (T3/313).
- kétszáz szn** (1) ...ez a' falu többé nintsen; hihető, *200* eszt. alatt elpusztult (T9*/687).
- kétszázhetvenhetedik szn** (1) Azt mondja Kazinczy Orpheus' I. kötetj. 277 old (T9*/376).
- kétszeres mn** (3) ...a' sipolónak *kétszeres* zabszárakat... fogunk osztogatni (42/392). *Kétszeres* (T3/114), *kétszeresnek* (T3/59).
- kétszerte szn** (1) ...ezek lepték meg a' bujálkodónak lelkét, a' ki már most *kétszerte* szerentsétlenebb (52/50).
- kéttagú mn** (3) ...ezek az edgy tagú sarkalatok, old; old; ár; ár; *két tagúak* pedig ezek atár, atár; uda, uda (T3/361). *két taguak* (T3/353), *kéttaguaktól* (T3/138).
- kettedik Ö: háromszázkilencven~, hatszázharminc~, tizen~.**
- kettévág i** (1) Gyönyörű illatok lepik el a' tájéket, 's mély Tsend uralkodik mindenfelé, mellyet tsak e' kis Patak' mormolása zavar meg, 's hébe-korba a' Fülemülének melánkóliás dalja *vág ketté*, 's egy mezei sápitó sípotska (50/66).
- kettő szn** (49) Mind a' *kettő* a' szeretetbe állandó, és mind a' *kettő* hitetlen (34/99–100). Legjobb ha a' *kettő* edgyütt van (T3/11). *kettő* (42/77, 492, 43/230, T3/410, 411, T5/330, T6/334, 374), *Kettő* (42/266), *2* (36/303, 54/45, 73, T7/14, 22, T9/582, 615, 629, T9*/17), *2*

(T3/211, 363, T4/123, T5/90, 95, 103, T6/397), *ketteje* (T3/537), *kettőt* (54/43, 118, T2/5, T3/208, T5/155, 169, 334, T6/96, 287, 323, T7/29), *Kettőt* (T4/57), *kettőnek* (49/8, T5/352, T7/4, 6), *kettőbe* (T3/498), *kettőtül* (T3/335), *kettővel* (T3/58, T6/37).

Ö: *egy~*, *harminc~*, *huszon~*, *mind~*, *negyven~*, *ötven~*, *tizen~*.

kettős mn (10)

Feddő pirosság tündöklött le Ortzájáról, feltékintett, 's egyenesen rám villámlott egy pilantást, melly az enyímbé ütközvén, *kettős* tűzzel, *kettős* erővel vágta azt vissza Szívem' Fenekére (42/431). — mert nem szabad szimpla Consonáns mellé duplát tennem p. o, valék nem jó hallék; mert amott edgyes *l* van itt pedig *kettős* (T3/376).

kettős (42/286, 52/93, T5/304, 330, 562, T6/294, T7/423).

kettőz Ik: meg~.

kettőztet i (2)

Hadd *kettőztesse* maga gyötrelmeit (8/53). Sűrű fekete Tölgyfák *kettőztették* itt az Éj' borzasztását (42/81).

kevánkozik I. kívánkozik

kevély mn/fn (17+1)

I. mn Elég az, hogy ő közülük, ki *kevély*, ki buja, ki fősvény, ki szent (41/260). A' *kevély* Lónak, melly *kevély* Urát büszke nyerítésével hordta tulajdon hátán (41/46–7). Melly kevesenn vagynak sok lármás és *kevély* Múltságokba (42/883). Világot, mint *kevély* pávát meg utáltam (48/193). Most, szerentsésített Növevény, most valóba *kevélyenn* árnyékozhatod bé a' Levegőt ujdjon fürtjeiddel (24/7).

kevély (3/180, 4/86, T1/73, 105, 266, T5/315, 384), *Kevély* (36/133), *kevélyek* (41/149), *kevélyé* (13/29, 16/28).

II. fn De ha a' *kevély* megharagszik rám? (27/22)

kevélykedés fn (1)

...lessz Hazámnak jussa az érdemmel szerzett *kevélykedésre* (T8/68).

kevélykedik i (1)

...s mind annyiszor ar[r]a kénszerített, hogy scytha származással *kevélykedjem* (T8/122).

kevélykedvén in (1)

Ámornak, a' ki egy nagy Foglyot féltvén szintűgy, mint véle *kevélykedvén*, az ő Megőrizésére minden Mesterségét Munkába vetette (12/4).

kevélység fn (7)

Nem szerelemföltő Bosszankodás: *Kevélység* az ő Keménysége (25/20).

kevélység (T4/90, T7/17), *kevélységből* (T7/13), *kevélységre* (3/60), *Kevélységektől* (41/326), *Kevélységgel* (25/32).

kever i (1)

Mellyeket sok ezer Muzsikák *kevernek*, 'S Az Völgynek „Echoi” mindent visszsaavernek (43/388).

Ik: bele~.

keveredik i (3)

...már sokann egy rendetlen tsatátskába *keveredtek* (42/550). — ki ütközhetik meg rajta, ha a' míveltebb nemzeteknél az előfordult állapotokra írogatott versezetek olyan kedvetlenségbe, sőt meg vetett tsúf hírbe, szóba *keveredtek* (T10/66).

keverednek (T5/505).

Ik: bele~.

keverő Ö: méreg~.

kevervén in (1)

A' játtzva kerengő Zefirek felvervén E' kedves szagokat 's egymásba *kevervén* Öröm sutto-gással a' fát szaladozzák (43/367).

kevés szn (40)

...az igazság és a' jo indulat *kevés* szóval él (49/8). Az első angyalnak, vagy minek tartja magát, a' másik barommá teszi magát, olyanná, a' millyen köztünk *kevés* van (41/263). Azután elvesztett Tollait *kevés* Napra megújítja (9/42). *Kevés* idő vártatva tehát, kezdettem leányosan sikóltani (42/659). *Kevesenn* esmérük ezeket (42/892). De visszafogsz témi *kevésre*, pauper rivulus, zúgni a' poros Part Követtsei között (20/24). Azt tartom hogy az elsőbb fél nagyon is sokra ment; ez pedig nagyon is *kevésre* (T8/138).

kevés (29/2, 44/166, 49/54, 56, 52/26, T2/1, 3, T5/160, 205, 441, 676, T7/287, 303, 333, T9/53), *kevesek* (36/57, 42/809), *keveset* (13/19, 17/20, T7/294), *kevésnek* (54/269), *Kevésnek* (38/29), *Keveseknek* (T5/543), *kevesen* (T11/99), *kevesenn* (36/133, 42/882), *kevéssel* (44/163,

50/25); *kevesebb* (T3/262, T5/277, T7/168, T9/80), *kevesebbé* (38/39).

kevésbé hsz (6)
...ő nem *kevésbbé* emlékezetet érdemel tenálad (15/9). Te keress én nálam *kevésbbé* komorabb Vendégeket (28/36).

kevésbé (52/50), *kevésbbé* (10/44, 34/9, 123).

kevéssé hsz (14)
Kevéssé esméréd még te az embereket (41/192). A' Quinta essentiával megkeni a' Halandók' száját, 's egy *kevéssé* egyéb tetemeiketis (36/167). *kevéssé* (20/18, 28/31, 33/111, 41/274, 44/124, 49/9, 52/21, 54/270, T7/411, T8/185, T9/649, T10/49).

kéz fn (53)
Némelly ütött kopott Orbiliusok *kezek*' tsókolását megkívánják Tanítványiktól (36/186). Magas helyen építi az ő lakhelyét a' melyben nyughasson mind maga mind maradéka: de egy láthatatlan *kéz* széllyel szorja azt (48/63). Egyébaránt a' *kéz* alatt lévő Vdik Versezetnek a' Muzsikája ígésző (T6/75). — végre mindeniket meg eskettette, kik is *kezet* fogván egymással, el fogadták a' leg szentebb hitet (43/197). — és nyisd meg az adakozásra a' te *kezedet* (T1/149). — sokan a' pályát megfutva kellemetes lélegzet szedéssel dülttek, az őket *kézen* simogató nyájasabb Érdem ölébe (44/43).

Kéz (15/14, 36/41, 42/794), *kezek* (T7/243), *keze* (54/123), *Kezem* (T5/74), *kezetek* (T9/658), *Kezeit* (18/27), *kezet* (37/46, 43/406), *kezemet* (5/75), *Kezét* (42/301), *kéznek* (44/131), *Kezemnek* (14/4), *Kezednek* (23/23), *kezének* (36/235), *kezembe* (41/3), *kezébe* (34/29, T1/5, T3/480), *keziünkbe* (48/204, T11/76), *kezében* (T6/402), *Kezébenn* (3/115, 36/87), *keziünkben* (T8/65), *kezedből* (34/190), *kezéből* (54/78, T1/13), *kezeiből* (36/89), *kezeikből* (T1/59), *kézre* (T7/293), *Kézre* (8/65), *kezeimre* (53/20), *kezemhez* (T6/304, T9*/694), *kézzel* (41/38, 43/182, 53/9), *Kézzel* (4/184), *kezekkel* (43/459, 492), *Kezekkel* (8/17, 42/679), *Kezével* (42/615), *k.[e-zével]* (38/49, 45/126).

kézsókolás fn (1)
Csókok' nemei. Szerelmesek Ortza', Homlok', *Kéz' Tsókolási* (36/203).

kezd i (45)

Kezd a' mező újra zöldelleni (22/1). Kevés idő vártatva tehát, *kezdettem* leányosann sikóltani (42/659). Ha soha nem *kezdünk*, soha nem is végezünk (T11/44). Tsókot vét, 's az Arany Időbeli emberek azzal *kezdenek* élni (36/149). Egyszer valamelyik ifjú Pásztor a' Sugdosósdit *kezdi* említeni, 's azonnal megeggyezvén feltételébe, közakarattal hozzá fogunk a' Játékhoz (42/672).

kezd (28/11, 43/65, T9/380, T11/89), *Kezd* (36/148), *kezdünk* (T9/425, T11/77), *kezdenek* (36/190, T9/478), *kezdél* (50/15), *kezde* (42/1119), *kezdtém* (52/101), *kezdet* (3/123, 12/8, 42/423, 500, 647, 714), *kezdettek* (42/632, 682, 924, 44/41, T11/87); *kezdem* (39/2, T7/270), *kezdi* (T7/251), *kezdjük* (T3/359), *kezdik* (36/168, 43/221, T3/454, T9/383), *kezdé* (42/1157), *kezde* (42/745), *kezdette* (39/9, 42/650, T9*/567), *kezdetük* (T11/30), *kezdették* (42/501). — *kezdettek volna* (T11/48). — *Kezdd* (54/256).

Ik: *el-*, *elő-*, *hozzá-*.

kezdet fn (6)

Minden nagy igyekezetnek kitsíny a' *kezdeté*, fáradságos a' munkába vétele, sikertelen az első indulása. (T11/42). — a' szózatoknak szaporításában áll a' Nyelvnek bősége, a' nyelvnek bőségében a' Literatura' *kezdeté*, a' Literatura pedig Követ, melly útát egyenget a' fontosabb Tudományoknak (T4/55).

kezdeté (T7/54, T8/73), *kezdetétől* (T3/47), *kezdetekor* (T9/266).

kezdet in (2)

Czélozás van az 1795, 1796 Eszt. harapózni *kezdet* Pestisre (54/233). Okosabb lessz a' Hozzáfogásbann, a' ki a' Próbátételkor mérsékelni fogja az ő Erejét a' *Kezdet* dologhoz (14/31).

kezdő in (3)

Érzette dobogni *kezdő* Mellyében az Öröm' és Reménység' édes Ösztönit (42/206).

kezdő (42/220, 1101).

kezdődik i (1)

...ismét az a' változás kerül elé a' melly az egész verzetnek elején *kezdődött* (T3/277).

kezdődik (T3/365, T9*/259).

Ik: *el-*.

- kezezske** fn (1) lehetne (52/116).
Boldogok vagytok, így sohajték magamba, szemérmes Leánykái a' Kikeletnek, apró Violák, mellyeket illy szép *Kezezskek* tapogatnak (42/412).
- keze-lába** fn (1) A' beszéd munka közbeis megeshetik, és arra hallgatni nem olly különös foglatatosság, hogy azért *kezünk lábunk* ne járhasson (4/74).
- kézfogás** fn (2) ...az örökös barátság szent *kézfogásával* egyengették az igaz Érdem felé gyengélkedő lépésimet (44/62).
kézfogásával (43/525).
- kézi** mn (1) ...a' kereskedés, a' *kézi* és egyéb mesterségek körül hasznos szolgálatot tettek és tehetnek (T4/147).
- kézikönyv** fn (1) ...tégye *kézi könyveivé* Gyöngyösyéket, Faludit, Báróczyt, Bessenyeiéket... (T4/105).
- kézimunka** fn (1) ...mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok... a' Helikon' bodzás tövében *kézimunkát* üző versjártók (T10/11).
- kézírás** fn (6) Én azt tartom, a' *Kézírás* hibáz: Daykának jobb Izlésének kellett lenni (T6/100). Azólta pedig *kézírásom* a' Felséges Királyi censurán tartózkodván, hozzá éppen most juthattam (T8/186). *kézírást* (T9/577), *Kézírásban* (T7/229, T9*/201, 203).
- kézív** fn (1) Add vissza Apollónak az ő Parasztos lantját, és kérd helyébe az ő hibázhatatlan *kéz ivét*; löjj vele a' Te tisztelődnék egy Kótsagot (3/130).
- kézsorítás** fn (3) Térdre hullat mindent, eggy *kéz szorítással*, Böltsét is megbájol fél mosojodással (43/426). *Kézsorítás* (36/243).
- kezű** mn (1) A' Majmoknak ugyan azon neméből, csak hogy a' mint hallottam hosszabb *kezű* (41/213).
- kézzel-lábbal** hsz (1) ...ama' *kézzel lábbal* termett nagy boros-hordó – a' világért sem adná, ha ő olyan szép ábrázatú
- ki¹** nm (190)
I. (kérdő) *Ki* mondhat annyit, hogy az igazhoz közelítsen? És *ki* mondhat olly keveset, hogy ő azt eltűrhesse? (13/18–9) — *ki* fog hinni az ő Kíntsének? (5/23) — *Ki* az, a' kit az ő Muzsájának minden lábejtésére a' dítsérettről is elfelejtkező álmélkodásig meg ne ígézett volna! (T5/233) — Tsendes Zeffiretske, ha megtaláloed azt a' kedves Tárgyat, mondd meg néki, hogy sohajtás vagy; de meg ne mondd néki *Kié* (27/27). Mitsoda vígasztalás marad, óh Isten, nékem? *Ki* lessz az én Reménységem? *kiért* kell nékem élnem többé, ha nem enyim többé az a' Szív? (25/38)
II. (vonatkozó) Te! *ki* az én életemet, mely másokbann szánakozást tsinál, nékem magamnak boldoggá, 's Úrivá teszed, édes nevendék Músám! Szálj le a' Parnassus kies hegyeiről velem Kótsagot lövöldözni (3/124). — ő kivüle senki nem vólt, *kiért* Szívem gerjedezett vólna (42/136). Ennek Hérossa ama' Koronás Virtusoknak példája, IV Henrik Frantzia Király, *kinél* jobb ember nem sok ült valaha a' Trónusban (T5/311). — tele a' Szála Gavallérokcal és Dámákkal, *kikkel* Carneval együtt ebédel (T5/645). — azok a' Fejeim, *kikben* Atyáimat néztem 's boldogítóimat a' kétségbe esés torkába vetni nem irtóznak (45/38).
III. (határozatlan) Ha *ki* Hazájával, Szüléivel, Vallással, embertársával jól tett... betsüljük és dítsérjük ötét (T5/124). Mi részegítő nektárból itattál te engemet, ifjú, nem tudom, *kinék* is nevezzelek, bőven kellett azt nékem innom (42/1039). *Ki* maga Kíntsének, *ki* maga Életének, *ki* maga Istenasszonyának nevezi ötét (25/25–6). *Ki* könyörög: *ki* fenyegetőzik, *ki* kér: *ki* ragadoz: *ki* óhajt, és nem mér (28/24–5). Illyen formába öntötte Anákreontismussait is, *kit* kadentziával, *kit* tsak a' nélkül (T9*/174).
ki (41/260, 260, 260, 261), *kit* (3/75, 77).
Ö: a~, vala~.
ki² Ö: oda~.
- kiabál** i (3)
Mit *kiabálsz*? Mit *kiabálsz*? balgatag (41/98). *kiabálják* (T10/17).

- kiábrázolva in** (1) idejébe béiktatom (T8/80).
Egyikenn a' Természet vólt *ki ábrázolva* az ő eredetébenn (42/268).
- kiad i** (10) ...téleln a' hideg ellen apolgatja gyenge Nyájunkat, ezért mi szívesenn *adjuk ki* néki a' mi keszményünkéből a' Dézmát (4/199). — mellyet az Úr tartozik is megtenni, ha az Úr valósággal az, a' minek magát *kiadja* (52/120). Baráti és jóakarói sürgették, hogy *kiadja*, a' mint az előbeszédben írja (T9*/175).
adott ki (43/219, 259); *adom ki* (T10/68), *kiadá* (T9*/167, 176), *Kiadtam* (T8/40), *kiadta* (T5/595).
- kiadás fn** (6) ...egy tartós tsókkal tsimbalykóztak öszve, mellyet tsak azért hagytak néha félbe, hogy eláradt örömjöknek *kiadására* egyet nyöghessenek (42/969). Hasonló-é ez a' *Kiadás* az Eredetihez azt tsak én tudom (42/17).
kiadások (T9/190), *kiadása* (T9/188), *Kiadása* (T9*/561), *kiadását* (T9/128).
- kiadhat i** (1) Most sints abban módodom, hogy egyszerre *kiad-hassam* Munkáimat (T4/6).
- kiadni in** (3) Német Országba is jött ki legközelebb egy illyen Könyv, Pro et Contra, már negyedszer is kellett *ki adni*, olly kapós az illyen dibdáság! (43/675)
kiadni (T7/305), *ki adni* (T9*/567).
- kiadnivaló fn** (1) ...én is hasonlóképpen nem szó szerént fordítottam... a' *Kiadnivalók* közzé béiktattam, és Előbeszédül ezt a' Trochaicust függesztetem elejébe (T5/544).
- kiadódik i** (1) ...az ő próbái is még Kézírásban vagynak egyéb poétai darabjaival. Egy az Orpheusban *kiadó-dott* (T9*/204).
- kiadott in/fn** (1+1) **I.** in Szeretném még a' Dajka fordításai mellé egybevetésnek okáért meg nyerni a' Czirjék Mihályét is, melly az ő tölle Bétsben *ki adott* Érzeny Levelek között találtatik (T6*318).
II. fn ...és ezen gyűjteményemben helyet található Daljaimat is a' most *kiadattak* közzé annak
- kiadva in** (1) ...az Abelárd és Heloiz szerelmekről írott Poémák mind *ki* vagynak *adva* Frantziául egy Collectióban (T6/308).
- kiagyúz i** (1) De Akhilles a' Görögöt A' Rátzot, Örményt, Törököt *Ki agyúzá* Trójából (43/599).
- kiáll i** (3) ...a' büszke Liliom, leveti szüz Homlokáról durva fátyolát, 's maga pompájába *áll ki* kartsú szárán (4/25). Jól *kiállja* ő a' mi Scythiánknak hidegét, 's könnyen szaporodik jövésiről, és ledugtatott ágairól (T9/647).
kiállja (T6/168).
- kiállani in** (1) Az Ártatlanságnak és Gyönyörűségnek Tündér fia fognak oltalmodra 's Vígasztalásodra *ki állani* (42/726).
- kiállhat i** (3) De nem – nem *állhatják ki* szemeid szomorú jelenései[t] az én bosszú állásomnak (T1/299).
állhatja ki (T8/135), *kiállhatjuk* (T6/3).
- kiállható in** (1) ...adj oly álhatatos és mindent könnyen *ki álható* szívet, hogy ha nyomoruságok érdekelnek bennünket, el ne tsüggedjünk (48/201).
- kiálló mn** (2) ...az öszve dúlt fák, a' *kiálló* darabos Kövek, a' sikóltó Mélység tsak egy bús Paraditsomot mutatott (42/116). Picturája felséges: a' világosság benne *kiálló* és ragyog, az árnyékozat mély és erőss (T6/36).
- kiált i** (15) Várj még, kedvesem, *kiált* Chloé, még egy más módot próbálok (42/1144). — most már barbarusoknak *kiáltanának* bennünket, ha Lavota Úrnak Magyarjait kedvellenők (T8/148).
kiált (52/66), *kijált* (51/47), *kiáltak* (41/96), *kiálta* (42/1075), *kiáltott* (35/8, 42/113, 44/102); *kiáltja* (42/975, T10/27), *kiáltá* (42/1064). — *kiáltsanak* (40/3, T7/273); *kiáltsák* (43/530).
Ik: *elő~, fel~, ki~, vissza~.*
- kiáltani Ik:** *fel~.*
- kiáltás fn** (6) Ezt követte a' Népnek tapsolása, és mindenfelé

ilyen *kiáltás* hallatott: Vive l'Egalité! Vive la Republique! (43/49).

kiáltások (43/16), *kiáltásomnak* (42/700), *kiáltásra* (T7/274), *kiáltásomra* (41/87, 470).

Ik: *fel~*. **Ö:** *öröm~*.

kiálthat **Ik:** *fel~*.

kiáltván in (1)

...ezt *kiáltván*: Semmi baj sints, emberek nyomdokait szemlélem! (46/16)

kialuszik i (1)

...hernyó természetedet *kialuszkod*, 's az a' büszke az a' pajzán Pillangó lessz belőled (4/138).

kiárad i (1)

...azok a' hasznok, mellyek minden magános emberre, minden Társaságra, minden nemzetre szembe-tünöképpen *ki áradnak* (T1/328).

kiaszott in (1)

...hadd intsék meg síromnak hantjairól, a' bókóló gyöngyvirágok, 's az integető boglárkák... mert az én szívemből táplálatnak az ő gyökereik, az én tsontomból *kiaszott* vér kereng apró tsövetskékbe (40/138).

kiátkoztatott mn (1)

Sűrű fekete Tölgyfák kettőztették itt az Éj' borzasztását, mellyeknek agg Törzsökjeit a' *kiátkoztatott* Fejsze és Napvilág soha még nem érdekelte (42/82).

kibeszelhetetlen mn (1)

...a' Természet integet ránk. *Kibeszelhetetlen* vidámsággal lehelli ki a' meglelégedést (52/63).

kibolyong i (1)

De ha egybe találkoztok azokkal a' testvér sohajításokkal, mellyek az én nevem említésével *bolyongottak ki* az ő szájának rosássából, térjete vissza (39/30).

kibontás fn (1)

Így a' Mesézet-is tarkább, a' csomó is többszeres, a' *kibontása* is tartóztatóbb lett (T7/83).

kibújni in (1)

Egyik alig kezd Szárnyainn tartózkodni: a' másik siet már a' Héjéből *ki bújni* (28/12).

kibúvik i (4)

A' nyálkás Göröngy Tojásából kifeszlik a' szép Nártzis, és a' szülő Anyafából *kibúvik* a' szopós Baratzk (4/20).

kibúvik (4/42), *kibúnak* (40/37), *kibúttál* (4/132).

kibúvó in (1)

Egy, felhők közül félig *kibúvó* 's azonnal eltűnő Hold is láttathatá vala vélünk a' halvány rettegőt (T6/44).

kibuzogtat i (1)

Itt elbeszéltem néki egész állapotomat, a' mint az Indúlat *ki buzogtatta* Szívemből (42/482).

kicifrázott in (1)

A' Flórától *kicifrázott* Párkák nyújtják vagy elmetszik a' megbutultt érzésüeknek életek' fonalát (T7/253).

kicsapongás fn (1)

...ezek az elmaradhatatlan következesei az ő *kicsapongásoknak* (52/46).

kicsikar i (1)

...a' meg rémült halandóktól sok századoktól fogva kegyetlen adót *tsikar ki* (T1/12).

kicsikarni in (1)

Míg ő ez után a' fonal után megy addig el nem tévedhet, de mihelyt ezt *ki* hadja kezéből *tsikarni*, azonnal hajdani tévelygésébe vissza esik (T1/13).

kicsinál i (1)

Dorotya talpig méreggé lesz, kesereg, panaszkodik, debacchál, plánumát Carneval és az Ifjak ellen *kitsinálja* (T5/658).

kicsinosítás fn (1)

...nemis azt szerettem, a' mellyik könnyebb volt, közelebb volt, zsirosabb volt, hanem a' mellyet leginkább láttam alkalmasnak az én Lelkem *ki tsinosítására* (44/25).

kicsiny mn/fn (6+8)

I. mn Én olly szerentsétlen voltam, hogy *kitsiny* koromban köztök nevedtem (41/193). Minden nagy igyekezetnek *kitsiny* a' kezdete, fáradságos a' munkába vétele, sikertelen az első indúlása (T11/42). — tanúbizonyosságul hívom a' Múzsákat, *kitsinytől* fogva nagyig (T7/200).

kitsiny (32/4), *kitsíny* (43/432), *kitsinynek* (T6/178).

II. fn ...az éhel eldöglött *kitsinyek* mezeitelenen, megmerevedve a' fészkekenn kívül (3/83). A' nálamnál *kitsinyebbekkel* mindég nyájason vóltam, és szereteteket megnyertem (44/113).

Kitsinyjei (33/6), *Kitsinyeink* (4/125), *Kitsinyeidet* (4/144), *kitsinynek* (40/57), *Kitsinyeimnek* (4/120), *kitsinyeinek* (3/80).

- kicsinyben** hsz (1) fogok menni (18/19). — valahányszor a' jó reménységnek legkissebb sűgára *derűlt ki*, ígérletet tettem vala (T4/3).
- ...*kitsinybe* múlt, hogy tellyes Erőszakkal ki nem rohant azonn (42/669).
- kicsinyke** mn (1) **kiderűlt** mn (3)
Kitsinyke az Ajándék Hozzátok hasonlítottván, pedig mind az, a' mit én ajándékozhatok (11/7).
 Se Klima, se Temperamentum, sem Társalkodás, sem Nevelés, sem Praejudicium nem fonhat olly látást változtató ködöt ennek mindenféle *kiderűlt* Egén (46/27). Valamint a' szépmesterségeknek minden míveire, úgy a' Poétai munkákra is jó kedv kell, *kiderűlt* képzelődés, helyén lévő ítélettel (T10/43).
- kicsinykor** fn (1) ki derűlt (39/11).
 Én olly szerentsétlen vóltam, hogy *kitsiny koromban* köztök nevededtem (41/193).
- kicsinység** fn (1) **kidolgoz** i (3)
 Felemelhettem volna és is, mint más állatok, ha *kitsinységemtől* hozzá szoktattak volna (41/84).
 Ennek a' munkának foglalátját az imént már elmondtam, itt tsak azt említem, hogy Balde nevű Német Jésovita *kidolgozta* ezt a' Görög Originál szerént Deák Hexameterekben de sokkal bővebben, és V Könyvekre szabta fel (T5/535).
kidolgoztak (T5/495); *dolgozta ki* (T7/12).
- kicsinyt** hsz (2) **kidolgozás** fn (1)
 Vaj értek ám én egy *kitsinyt* a' Nektárhoz is (42/1098).
 ...minthogy csak kevés és nem kapható régi rongyos Exemplárban lappang a' nagyobb Könyvtárakban, szándékozom Árpád' *kidolgozása* előtt történelmi és aestheticus Commentáriussal kiadni (T7/304).
- kitsint* (22/32).
- kicsit** hsz (2) **kidug** i (1)
 Átkozta a' Szabadságot, mellyért egy *kitsit* szenyvedni kellett vissza futott a' rabotára (41/26).
 Eljő a' halavány Hold... félig *dugja ki* ábrázatját ama' nagy árnyék mellől, mely a' kiterjesztett Erősség' mezejénn lebeg (40/30).
- kitsit* (50/13).
- kicsoda** nm (2) **kiduzzaszt** i (1)
Kicsoda szab törvényt a' mindenhatonak? hiszen teljes hatalma van az ő teremtésein (48/86).
 Valahányszor nemes a' Szeretet, nemes egyéb indulat is, – *kiduzzasztja* ez a' szívet (40/157).
- kitsoda* (T5/472).
- kicsorgott** in (1) **kidűlt** in (1)
 ...'s a' te kedves tolladból *ki tsorgott* írásokban több örömet találtam, mint az idegeneknek legtanúltabb munkájkban (T11/94).
 ...félig *kidűltt* Bikkfák függöttek ki a' belé rohani készűltt Hegyoldalból (42/98).
- kicsűfol** i (1) **kiejt** i (2)
 ...a' vén szolgálója így *tsűfolta ki*: Te a' feletted lévő dolgokat kívánod kitanúlni, 's nem látod a' mi a' lábod előtt van (T9/502).
 ...az etsetet *ki ejted* a' kezedből (34/190). Hogy én a' hazai termést mégis Nemzeti szóval *ejtsem ki*; kéntelen vóltam a' Mászás nevet venni fel (T9/280).
- kicsűfoló** fn (1) **kiejteni** in (1)
 ...az ő *kitsűfolója* – ama' kézzel lábbal termett nagy boros-hordó – a' viláért sem adná, ha ő ollyan szép ábrázatú lehetne (52/115).
 ...még a' köz beszédbenn is, a' betűket, a' szozatokat, és egész kimondásokat izekre, és időkre szokta minden tsinos ember *kiejteni* (T3/163).
- kicsűfolt** mn/fn (2) **kiejtés** fn (1)
 Én most már ennek a' *kitsűfolttnak*, illendő árron, visszaszerzettem a' betsületét (52/114).
 ...mindazonáltal edgyátallyába a' hangnak *kiejtés*
- kicsűfoltatik** i (1)
- Egy némelly ember, a' kit némelly bujaság az orrától megfosztott vala, *kitsűfoltatott* e' miatt egy bizonyos bujálkodótól (52/113).
- kiderül** i (2)
- ...ha az Ég ismét *kiderül*, háládatlan Nítze, én el-

tésére (vagy is a' pronuntiora) szoktunk vigyázni, nem pedig a' mint a' betük írónak (T3/426).

kielégíteni in (1)

...és csak a' hatalmas Istenasszony nál van az a' Bőségszarva, mellyből mindnyáját *ki* lehessen *elégíteni* (T7/393).

kiélni in (1)

De hát ugyan miként tudod a' hosszú Napnak unalmait *kiélni*, ha semmi nyomós foglalatosság nem von el annak észre vételétől hogy az Orák teldegelnek (4/66).

kiemelhet i (1)

...itt állok az én habokkal zavart futásom után, itt állok az én partomhoz nem messze, egy darab deszkáján az én széllyel töredezett szerentsémnek, várván egy jóltévívő kéznek ki nyúlását, melly tsak annyira segítsen, hogy minden veszteségem után fáradtan, lutskosan, a' szárazra ki léphessek, táblámat *ki emelhessem* (44/134).

kiemelkedik i (1)

A' nyájas Szellők lágy Karjainn *kiemelkedik* a' Partoldalból a' büszke Liliom (4/23).

kiemelni in (1)

Most... tsak némelly apró Darabokat közlök szíves Olvasóimmal, a' mellyeknek nyomtatásával bírhatok, 's a' mellyek példa gyanánt szolgálhatnak addigis, míg a' Nagy Könyvemet Hazánknak egy Fő Oszlopa... a' köz fényre *kiemelni* méltóztatik (T4/12).

kiér i (1)

Ki értek végtére a' Ligetből (42/219).

kiereszkedés fn (2)

Anákreon, (a' kiről alább az I. *Kiereszkedésben*) igen sok apró Dalokat írt Görög nyelven (T9/50). Lásd a' II-dik *Kiereszkedést* (T9*/378).

kiereszt i (1)

Akkor sok szíves ítések között *ki eresztjük* őket szép renddel (4/153).

kies mn (18)

Kelj fel, szerentsésített Vendég, 's ezenn a' *kies* Ösvényenn melly ama Berek felé vezet, menj ki arra a' szép Vidékre hol a' te Rozáliád lakik (42/905). Láttam, magam láttam, hogy Rozália Melyjénn sereggel özsve gyűltek: lejtős kerekésséggel emelkedett fel annak *kies* Halmotskája (36/84). Hát a' mesterségek mennyi gyönyörködtetést

szolgáltatnak! Melly széles mezejét nyitják ki előttünk a' *kies* foglalatosságoknak! (52/75) — *Kies* volt az ő álma, mint maga a Vidék (42/947). *kies* (3/126, 36/63, 94, 94, 41/240, 42/181, 337, 815, 921, T7/140), *Kies* (42/225); *kiesebb* (T6/228); *legkiesebb* (36/78, 42/830).

kiesik i (1)

...*kiesett* Mellyéről az a' kis Kötés Viola, melly ottann szagoskodott (42/414).

kiesmér i (1)

Egy nagy Úr udvarában laktam én, sokakat *ki ismértem* közülök, 's hidd el, nincsenek nállok tsudállatosabb 's szörnyebb állatok (41/195).

kietlen mn/fn (8+3)

I. mn ...mind ezektől a' Kellem édes fiai eltávoztak, 's a' Fő és Szív *kietlen* pusztává hagyatott (36/109). De kedvezek e' *kietlen* Képeknek: visszatérek a' mi kedves Tündérinkre (42/862). A' *kietlen* Elefántot merevül megtöltöd indulattal, felforralod annak özön vérét (40/44). *kietlen* (6/28, 35/10, 42/93, 738, 845).

II. fn Minthogy más Képem tőled nintsen elmegek Remetének egy *Kietlenbe* (34/3).

Kietlenbe (34/5), *kietlenben* (52/17).

kifajinult in (1)

...és a' Nimfa kezdi hinni hogy az ájúlásig *kifajinultt* nemes látogatók nem csapodárkodhatnak (T7/252).

kifakadhat i (1)

Sír hatsz Atya! sírjál is, és hullas[s] könyüket: ha *kifakadhat*, tágul a' fájdalom (54/111).

kifáradt mn (3)

Héj ha az én *kifáradt*, és éhel holt társaimat ide hozhatnám! (41/333)

kifáradt (T10/24), *kifáradtt* (42/443).

kifarag i (1)

...ha pedig a' mondottakat nagy szorgalommal *kifaragja* a' Poéta, igen rhythmicussá teszi a' Munkáját (T6/348).

kifejez i (4)

A' ki Teréziának tsak Felséges Nevét mondjais ki, elvégzi a' Parantsolatot, és mindent *kifejez* (13/24). — magát igen kellemetes és kedveltető módon *fejezi ki* (T9/105).

ki fejezi (T3/232), *fejezte ki* (42/1155).

- kifejezés fn** (5)
Az ilyen tárgyak és érzések szükségességgel megkívánják, hogy a' Dalnak egész előadása, minden *kifejezése* és teljes folyamatja könnyen menő, természetes, együgyű, kellemes és jó-hangzású legyen (T9/45). Lyrica, Éneklő, mely tsupán az Indulatoknak *kifejezését* teszi tárgyul magának (T5/28).
kifejezés (T11/63), *kifejezések* (T9/28), *ki fejezésére* (49/20).
- kifejezni in** (2)
...örömet kívánták volna az emberek hallatól szóval is *kifejezni*, a' magok érzését és indulatait (T3/76).
kifejezni (T5/486).
- kifejt i** (4)
Fejts ki, édes Chloém, *fejts ki* engemet e' sok bizonytalan dologból (42/1117–8).
fejti ki (21/8, 28/17).
- kifejtés fn** (1)
Azt mondhatná valaki, hogy jobb lett volna a' Csomónak *kifejtését* magából a' dologból 's magok a' munkálkodó Személyek által tétetni meg (T7/389).
- kifejtődés fn** (1)
Az én Lillámnak kezdete 's folyásának nagyobb része örömdetes, a' vége pedig orvosolhatatlan szomorú: a' Himfyé éppen meg lenne fordítva: legalább hát a' *kifejtődésnek* különbsége, ha egyéb nem is, szerezne az én munkámnak – betset nem mondom, csak – figyelmetességet (T8/76).
- kifejtődik i** (1)
Van ebben egy fő Személy, egy Héros, Dorotyia... vagynak karakterek, erköltsök, mellyeket fenn tartani igyekeztem; vagynak [tsomók,] és azok magoktól (per peripetiam, és nem megismerés által, a' mi tsekélyebb dolog) *kifejtődnek* (T5/713).
- kifejtődés fn** (1)
Valamint gyermeki elmémnek, a' gondolkodásra, képzelődésre és érzésre való első *kifejtődését*... Tiszt. T. Kováts Jó' sef... közönséges Tanítómnak, és nagy-nevezetű Tudós Budai Ésaiai Eloquent. Professor Úrnak... köszönhetem (T9/241).
- kifejtődzik i** (1)
Igaz, hogy az ő Tőreiből, hánytattam, hogy Lelkem *kifejtődött*: de végtére csak hánytattam a' Szabadságot (10/3).
- kifejtőzik i** (1)
Érzem, az ő Tőreiből, érzem, hogy Lelkem *ki fejtődött*: nem álmodok mostmár egyszer, nem álmodok Szabadságot (9/3).
- kifejtve in** (2)
A' ki egy éneklő madarat, egy kinyílt virágot, vagy egy ártatlan és szép gyermeket lát, és ezekre a' szívét repesésben érezi, abban az Emberiség *ki is van már fejtve* (54/11).
ki fejtve (T5/284).
- kifelé hsz** (1)
...reszkető Lábakkal lépett a' Templomhoz, mellyenn a' temjén füst sűrűenn tántorgott *kifelé* (42/256).
- kifénylik i** (1)
E' boldog Tartománynak közepénn látszott egy kerek Dombotska, 's annak tetejénn *fényllett ki* egy Pálma Erdőből a' Vénusz' Temploma (42/249).
- kifesleni in** (2)
Magyar Nyelv!... a' te darabolt ízetskéiden kezdettek *ki fesleni* az én gyermeki elmémnek első ideáji (T11/87). — a' régi édes Lángot érzem Kebelembe *kifesleni* (26/10).
- kifeslik i** (1)
A' nyálkás Göröngy Tojásából *kifeslik* a' szép Nártzis (4/19).
- kifestve in** (1)
Ime tehát ilyen különféle színekkel van *ki festve* az élet táblája is (48/34).
- kifeszít i** (2)
... vagy Ortzájának kies mezejénn fonják Hajnali gyenge Sűgárszálakból a' Hálót, 's *kifeszítik* a' Lesekre (36/64).
kifeszítik (42/816).
- kifeszült in** (1)
...haza felé meg indult öröm kiáltások között, nyájas szellők lengedeztették *ki feszült* Vitorláját (43/126).
- kifinomít i** (1)
...az ő elméjeket az ő Érzéseikkel együtt *kifinomítsák* (33/88).

- kifizethet i** (1) gyarországon, minden nagy tálentoma mellett is, Oskolai Árestomban *gőzölgötték volna ki* agyas fejből a' szer felett való Zsenit (T5/376).
- ...te a' te Geniusodat jobban meg elégheted (*kifizetheted*) majd mint én (28/41).
- kifog i** (1) **kigúnnyolás fn** (1) Az én Szerzeményemnek Interesszéje, áll a' nemzeti Luxusnak és elkorcsosodásának *kigúnnyolásában* (T7/353).
- Igy bezzeg ama' gyönyörűségnek nyelve sem *fog ki* rajtunk az ő kedves fülemüléjének a' nevével! (T6/171)
- kifogás fn** (1) **kigyere i** (1) ...gyere *ki* a' szép Világba, a' nyájas életre, hogy érezd az életnek édes vóltát (4/116).
- Igy élt ezzel Anákreon, némelly *kifogás* mellett (T9/344).
- kifogyhatatlan mn** (1) **kígyó fn** (5) Már új Ruhát mutatnak a' pettyezett vén *Kígyók*, mellyek öszvetekergődzvén a' mezítelen tövissek alatt szépítik magokat a' Nappal szemközt (8/29).
- Himfy' Múzsájának képzeldési nagyok, mint a' teremtés... találmányi egyenlők, tarkák, *kifogyhatatlanok* (T8/15).
- kifogyini in** (1) *kígyó* (4/11), *Kígyó* (54/225), *kígyók* (52/17), *Kígyók* (42/87).
- ...vagy utoljára (felteszem, hogy a' nemzés által tovább is szaporodnának) *ki* kellene nekik a' világból *fogyini* (52/12).
- kifordul i** (1) **kígyódzó mn** (1) Mi érettünk párolognak a' virágok, mi értünk tsörög a' *kígyódzó* patak a' lombos fáknak homályos boltja alatt, melly a' madarak' énekétől zengedez (52/67).
- ...a' gyönyörű Nimfa, gondatlanul kötött Fátyla mellől eggyik Tsetse *kifordult* (42/417).
- kiforgat i** (1) **kihempelygettet i** (1) Mi érettünk párolognak a' virágok, mi értünk tsörög a' *kígyódzó* patak a' lombos fáknak homályos boltja alatt, melly a' madarak' énekétől zengedez (52/67).
- Egyedül a' Vénség tsonkázta roskadtt Gallyait ezeknek, 's a' melly redves Tökéket *ki forgatott*, azok mutattak a' rémítő Setétségben valami sáppadtt Planétafényt (42/84).
- kifügg i** (1) **kihímezve in** (2) Égszín Selyem Kárpitok terítették bé a' falakat... szerelmes rajzolatok vóltak rajta *kihímezve* (42/266). Gyönyörű pázsit terjedt el a' Látás végéig... ezer különböző Virágokkal vólt *kihímezve* (42/230).
- ...félíg kidúltt Bikkfák *függöttek ki* a' belé rohani készültt Hegyoldalból (42/98).
- kigázolhat i** (1) **kihímezett in** (1) ...és a' Szivesség látván a' Telescopiumon ama jövendő bóldog együttélésnek minden gyönyörűségekkel *ki himzett* Scénáját, egy bóldog ég alatt hosszason *ki* nyúlni, ilyen Patriótai Innepi igékre rángatta annak köteleit (43/87).
- Annak tehát sokat köszönhetne az Emberiség, a' ki néki eggy olyan vezér-fonalat adna kezébe, a' melly által *ki gázolhasson* abból a' Labyrinthusból, a' mellybe ötet a' Képzeldés úgy el tébolyította (T1/5).
- kigombolyodni in** (1) **kihív i** (2) Sokann *kihívták* mindjárt egymást ez édes Bajvívásra (42/548). Igaz ugyan, hogy az ember gyönyörűségre van rendelve, mert a' jó Teremtő szeretetből *hívott ki* minket a' semmiségből (52/53).
- Egyszóval nem ő látszik a' Világban élni és képzelní, hanem a' Világ, az ég, föld, pokol és levegő az ő agyvelejéből *kigombolyodni* (T5/304).
- kigondolni in** (1) **kihoz i** (1) Ez új Szó! mintha bizony nekünk megkellene 's meglehetne azzal az egynéhány Scytha szóval
- Ugyan no hogy tud már illyen átkozott portékat *kigondolni*? (T7/133)
- kigőzölgötet i** (1) ...sőt abban meghaladta ötet hogy új ideájinak kimagyarázhatásáért új Szókat és új Szófoglalásokat mérészelt tsínálni, a' mellyért ugyan Ma-

érni a' mit katzagányos apáink lóháton *hoztak ki* Európába (T4/61).

kihullat i (1)

Nints nagyobb rosta az időnél; addig addig lebeg az, míg minden szemetet minden fonnyadt vagy éretlen magot, és minden gízgázt *ki* nem *hullat* hogy azokkal hízzék a' feledékenység (T10/86).

kihúzni in (1)

A' Nyilat már nem törtem el, mert hijába, az én Szégyenemre, próbáltam azt *kihúzni* az én Szivemből, és azt tudtam, meg halok (10/35).

kihúzott fn (1)

...nyomatásban akarom láttatni azt a' miért én megérdemltem Földön-futóvá és Országos Infamis Huntzfuttá tételésemet. A' belőle *ki húzat-takért* nem: minden Jurisprudenciát és Philosphiát fel kívánok hányatni (45/72).

kiindul i (2)

Carneval... *ki indul* 1799 Budáról, hogy az egész Magyarországon feljegyezze kik mentek férjhez, kik még leányok (T5/640). *ki indúlt* (43/9).

kiindulván in (1)

Egy Ánglus Hajós Kapitány, a' ki sok szép utazásairól már igen nevezetessé tette magát, *ki indúlván* a' Coock Kapitánytól fel talált Terra Concordiaeból, egy néhány Napi utazása után, vigan szállott ki a' Caput bonae Speinél (43/108).

kiirtani in (1)

Tudja ő, hogy azt a' Mérgesfát, melly a' világtól már mennyi századoktól fogva el vészi a' vilá-gosságot, tövestől *ki* kell *irtani* (T1/387).

kiismer l. kiesmér

kijegyez i (2)

Lásd... a' miket ez utólsó helyre tett bővebb Excursusában a' tudós Heyne előad... 's a' mit Strabóból *kijegyez* (T9*/536). *kijegyez* (T9*/93).

kijelent i (2)

A' ki a' kis szabásút választja magának, az csak azt *jelenti ki*, hogy ő nem válogatós, és választás-béli czélja nemesebb érzésen fundálódik (T6/120). Nem jobb volna é hát így tenni: Hernád' zöld partjait, vagy halmait? Ez Abaújt is *kijelenténé*; Kassát is praecise (T6/235).

kijelenteni in (2)

Óh, édes Chloém, az az álomba látszott ifjú, hasonló volt ama' pásztor legénykéhez, ki a' múlt tavaszi innepen elég vakmerő volt nékem az ő tüzét *ki jelenteni* (42/1114). *ki jelenteni* (43/68).

kijöhet i (3)

...és bizony nints, a' ki *kijöhessen* a' Rabságból (17/27). Irtam erről az Árpád név alatt írandó Epopoeámnak rövid Rajzolatjában és Criticájában, melly reménylem, nem sokára *kijöhet*. Addig a' tudni kívánó Olvasótól egy kevés várakozást kérek (T7/287). — a' többi két Kötet a' Censura alól *ki* nem *jöhetett* (T5/605).

kijön i (17)

A' midőnn a' Megújított Muzsika szóra *ki jött* a' szép Rozália a' Tavasznak tarka Kantussába, ah mint képzeltem (42/504). Így mutogatja a' megvidúlt Martalék, a' ki a' Tömlöztből *kijött*, a' fene Lántzokat, mellyeket húzott némelly Nap' (9/52). — az idő, a' mikor a' fársángi állapotok estek, a' Poéma' meneteléből nyilván *kijön* (T7/107). Legalább a' gyenge magyar Anák-reontismusban a' Czitére név szebben *jön ki*, mint Vénus (T9/775). Most legközelebb *fog ki jönni* Bétsben a' Trattner betüivel ilyen Materiájú Könyv (43/671).

kijön (34/145), *jön ki* (48/5), *Ki-jövök* (3/148), *Kijőnek* (7/20), *kijött* (10/51, 42/16), *jött ki* (43/673, T6/314, T8/53), *fog ki jőni* (43/236), *ki fognak jönni* (40/128). — *jöjjenek ki* (T6/432).

kijönni in (3)

Ki nem mertünk a' Motsár közül *jönni*, olly kedves volt életünk (3/40). Ah, *ki* akarván *jöni* a' Jajokból, jobbann elnyomva láttam magamat (10/36).

kijönni (T5/427).

kijött in (1)

...egészen lefordította még ezelőtt néhány esztendővel T. Kazintzy Ferentz Úr folyóbeszéd-ben, melly a' mint a' Museumban *kijött* Mustrából láthatjuk, olly ditsőségére szolgálna a' fordítás' dolgában Nemzetünknek, mint az Anglusoknak a' Pópe Homérusa (T5/397).

kijövetel fn (1)

...magánosságra szenteltt életemnek további minden részét Arpádról és a' Magyarok *kijövetelé-*

ről irandó Epopoeámra fordíthatom (T8/191).

kikandikál i (1)

Eljő a' halavány Hold... hol félig dugja ki ábrázatját ama' nagy árnyék mellől... hol tellyes ortzával *kandikál ki* alóla (40/32).

kikap i (1)

Nitzé nem örül, tsak azt látni, hogy mindennap nevelkedik körös körül a' Boldogtalanok' száma: az újakat tsalogatja, a' régiekenn *kikap*: és bizony nints, a' ki kijöhessen a' Rabságból (17/26).

kikarmol i (1)

Vagy Dorottyá Kisasszony *kikarmolta volna* Carneval Úrnak mind a' két szemét (T7/79).

kikasztál i (1)

De ha illyeket említünk Profanus Auctorok leszünk; 'S *Ki castral* Juventius (43/575).

kikél i (3)

Most ha keményebb léssz hozzám, az én Haragom *ki kél* hűséges Szolgálatomért bosszút állani (7/34). — az én Dorottyám nem csak szívében, hanem személyesen is *kikél* a' Fársáng ellen (T7/73). Jupiter a' Páfusi Vénust és Anterósztrá kéri, hogy vesztegessék meg a' Vetést, a' melylyet ők megis tsinálnak. *Kikelnek* a' rosszabb Tsókok (36/161).

kikelet fn (6)

Boldogok vagytok, így sohajték magamba, szemérmes Leánykái a' *Kikeletnek*, apró Violák (42/411).

kikelet (T9/113), *ki kelet* (22/5), *Kikeletnek* (50/52), *Kikeletkor* (36/22, 42/769).

kikémlelő fn (1)

Azok a' Szemek ezen Léleknek sokkal hűségesebb *Kikémlelői* (25/12).

kikér i (2)

Ez okon, alázatosan *ki kéri* a' nyájasabbakban gyönyörködő Ifjú Szívektől, hogy néha rántzba szedett homlokkal a' Zénó' palástjában jelenik is meg, el ne kedvetlenedjenek tőle (T2/8).

kérem *ki* (49/26).

kikerés i (2)

Ezt a' Maximáját Anacreon a' legszebb színbe öltözteti fel, *kikerési* az érzésnek legszebb útait, fájin elmésségével tsalogatja 's tartóztatja az olvasót (T9/89).

keresték ki (T9/263).

kikeresett in (1)

Ki keresett szókkal magasztalod magatokat (4/156).

kikerül i (1)

Mihelyt ez a' Munka III Kötetben a' Bétsi Sajtó alól *kikerült*, azonnal egész Európában mind maga, mind annak sok rendbéli fordítása nagyon kapós volt (T5/601).

kikeshed i (1)

...ollykor egy bádgyadtt Pacsirta zendül meg, vagy egy bokor halvány Viola *keshed ki* düledékimmnek magános ormozatján (54/186).

ki-ki nm (8)

Vulcanus lett a' legszerentsésebb; 's az Istenek az ő lakadalmában olly vígan valának, mintha *kiki* a' magáéba lett volna (33/119). Írjon *kiki* úgy, a' mint legjobbnak gondolja (T8/157).

kiki (33/7, 52/59, 108), *kit kit* (44/200), *kinek kinek* (42/394, 44/216).

kikiált i (1)

...a' nem várt Öröm megtsókoltatta vele a' Földet, 's így *kiáltott ki* belőle: Semmi baj sints édes társaim, emberek nyomdokait szemlélem! (46/7)

kikoholt in (1)

De soha, sem alatsony Lélektől *ki koholt* áll utakon, szemetes planumokon férgeket vakon kergető undok vakondok túrásokon, nem kívántam arra jutni (44/70).

kikölt in (1)

A' hitszegés felől való gyanúság, lidértz módra megtsalja az ő érzését, 's Őrangyalának képe messze rándul előle: akkor rohan *ki* először az ő fájdalma, akkor hasonlít ő a' szélveszek és a' hideg miatt színéből *kiköltt* hervadozó virágszálhoz (51/16).

kiköszörül i (1)

Ámor ismét *ki köszörülte* az én Elmémet, 's egy derék Fortélyt találtam arra, mimódonn vihettém végre az én Kívánságomat (42/657).

kiköt i (1)

Igy el ére a' Fortuna Insulák közül egybe, ott múltat most ez a' nagy Hajós, várják 26d. Januar, akkor *köti ki* hajóját az úgy nevezett the Paplan szélére (43/130).

kikötőhely fn (2)

The Paplan Ánglus *Kikötőhely*, a' mint a' neve

is mutatja (43/642).

ki kötő helyek (43/120).

kikukocsáló in (1)

Törpe volt ugyan annak az árnyéka, mint maga, de egy violákkal bé terített halmotska vetett hátat a' *ki kukottsáló* Nap' elibe (42/931).

kiküld i (1)

Az Erósz tzárné parancsolattyára Herczeg Amorrow(r) négy linea hajót, és 6 fregattákat *küld ki* a' Golfo' di Favorita tenger-öbölbe (43/169).

kilátás fn (1)

A' Rhédey Palotával által ellenbe egy Telegrafus, melynek *ki látása* Túrig határozódott (43/76).

kilátszik i (1)

Igaz, hogy régi Tüzemet rejteni igyekeztem jellesenn, mert maskaráztam Haragot, hogy *ki* ne *lásson* Ámor (10/6).

kilehel i (1)

Ní! (így szól Wieland) a' Természet integet ránk. Kibeszéllhetetlen vídámsággal *lehelli ki* a' meglegedést (52/64).

kilenc szn (14)

Most legközelebb fog *ki* jönni Bétsben a' Trattner betűivel ilyen Materiájú Könyv, mintegy nyóltz vagy *kilentz* árkusban in 8vo. (43/673). *kilentz* (T7/201, T9/777, T10/20), 9 (36/295, 300, 43/599, 54/162, T3/337, 407, T6/189, T9/115, T9*/136), *kilentzet* (T7/201).

Ö: *harminc~, kilencven~, negyven~.*

kilencedik szn (5)

Az akadály IX. Kántáta (20/cím). 9. (T3/331, T9/356), IX. (36/296), IX (T6/131).

Ö: *huszon~, tizen~.*

kilencszáz szn (1)

Nem *kilentz* Mú'sa, de *kilents[z]áz* sem győzne eleget tenni, annyin vannak ezek az Urak (T10/20).

kilencszázhatvankettedik szn (1)

962. Bellis perennis, Szászország (T9/679).

kilencszeres mn (1)

A' Tartar' Fejedelme, kinek tartozik minden a' mi él, vagy valaha élt, *ki* a' Styxnek *kilencszeres* folyásával békerített birodalmat... egy szavával igazgatja (T5/426).

kilenctagú mn (1)

...az első rendbe vannak a' 8. 9. 10. és 11 *tagú* sorok (T3/169).

kilencvenhetedik szn (1)

Lásd... a' Gróf Ráday' tudósítását az Orpheus II. Kötetj. 97 lapj. (T9*/458).

kilencvenkettedik Ö: *háromszáz~.*

kilencvenkilenc szn (1)

Mert mindenik egy forma, egy se kíván többet az elégnél, 's nem kell *kilentzven kilentznek* éhezni (41/137).

kilép i (1)

Kilép tehát elsőben is a' Kleist' Tavasz, 's némelly apróbb Versezeti, általam Magyar Nyelv-re fordítatva (T4/12).

kiléphet i (1)

...itt állok az én partomhoz nem messze, egy darab deszkáján az én széllyel töredezett szerentsémnek, várván egy jóltévő kéznek *ki* nyúltságát, melly tsak annyira segítsen hogy minden veszteségem után fáradtan, lutskosan, a' szárazra *ki léphessek* (44/133).

kilépni in (1)

Ti nállatok nélkül nem lehet e tehát Sással fedett kunyhóinkból a' köz jóra *kilépni*, mint hajdann a' mi megditsóült eleink (3/171).

kilő i (1)

...Ámor a' legkellemetesebb bosszúállással ugyan azon pontba *lővi ki* mind a' két nyilat (37/41).

kimagyaráz i (3)

...*magyarázd ki* magadat, ha engem szeretsz? én édes Kintsem (5/59).

Magyarázd ki (5/30), *magyarázd ki* (5/78).

kimagyarázhatás fn (1)

...sőt abban meghaladta ötöt hogy új ideájának *kimagyarázhatásáért* új Szókat és új Szófogadásokat mérészelt tsinálni (T5/373).

kimarad i (1)

...*ki* ne *maradjanak*, részt vettek a' történetben Éris, Fáma, Vénus, 's a' t. (T7/88).

kimegy i (11)

...midőn ő megharagudván a' tsatákra *ki* nem *ment*, minden híres Vitézei mellett is omlani és veszni kellett a' Görög Seregnek (T5/190). Más részről, azt is sajnálva kell tapasztalni a' vizsgálódó 's mindent megolvasni kívánó Magyarnak, hogy régi törzsökszavaink a' szokásból *kimentek* (T9/429). De mi lett volna belőle, ha az én két Idálom egymás ellen feltámadván, egy kurta

Duellumra *ment volna ki* köztők a dolog? (T7/76) — Ez a' játszás többnyire arra *megy ki*, hogy egy játszi fiatal Pillangó által ölel tsínos lábaival (4/98).

ki megy (T6/200), *megy ki* (T5/567, T9*/526, 771), *ki ment* (41/164). — *mennének ki* (T8/66). — *menj ki* (42/906).

kímél i (1)

Én azt a' fáradságomat nem *kíméltem volna* (T9/127).

Ik: *meg~*.

kímélés fn (1)

...de még is jó, a' mint Blancard mondja, ha az Orvosok reá ügyelnek, 's a' Hippokrates' intése szerént, a' Recipék körül nagyobb *kéméléssel* forognak (T9/421).

kíméletlen mn (1)

Akkor osztán egészen azt juttasd eszékbe nékik, hogy ők titeket mostan melly *kíméletlenül* ütnek, vernek, csigáznak, terhelnek (41/126).

kimenetel fn (2)

...sehol sem talál a' maga bizonytalanságából *ki menetelt* (T1/7).

kimenetele (T5/571).

kimenni in (2)

De a' Jajokból *ki menni*, a' magát elnyomva nem látni, a' magát visszanyerni kívánó, mind el tűrheti (9/38). — ne hagyj úgy *ki menni* a' párát belőled, hogy azzal sem míg benned vólt, sem mikor *ki ment*, senkinek hasznára nem vóltál légyen (41/163).

kimereszt i (1)

Még a' tunya Tsigabigais tekergős héjjából kibúvik felmász a' Pipats tetejére, *kimereszti* a' verő fényre mázgasz szarvait, 's a' tavaszló mezőre hidegvérrel báméskodik (4/43).

kimérséklés fn (1)

...meg kell vallani, hogy vagyon ő benne a' szók-nak, és Szententziáknak némünémű titkos *ki mérséklése*, folyása, és hármóniája (T3/20).

kimetszve in (1)

Az Ajtó felett piros rubintból *ki metszve* tündöklött Vénusz és a' Természet kik egymást tsókolták (42/257).

kimond i (2)

A' ki Teréziának tsak Felséges Nevét *mondjais*

ki, elvégzi a' Parantsolatot, és mindent kifejez (13/23). — adta... [ebben] a' d mikor *kimondom* úgy hangzik mint a' t (T3/428).

kimondandó in (1)

...mások a' *kimondandó* beszédnek idejére ügyeltek (T3/53).

kimondani in (2)

Rozáliám, én úgy vélekedem, hogy tégedet valamellyik fiatal pásztor szeret, és azt néked még *ki mondani* általlotta (42/1121).

kimondanom (T5/575).

kimondás fn (2)

Annak *kimondására* mennyi Babérok ékesítik a' Felséges Asszony' Hajait: annak megtsinálása, hogy ötet imádja minden, az a' Név elég (13/25). — még a' köz beszédben is, a' betűket, a' szozatokat, és egész *kimondásokat* izekre, és időkre szokta minden tsínos ember kiejteni (T3/162).

kimondat i (1)

Éppen olly kevésbé állhattak arra, hogy *kimondassák* véle a' --- (33/112).

kimondatik i (1)

...csak ugyan e' lett a' vége, hogy a' Sententia *ki mondatott* reájok (43/54).

kimondhat i (1)

Tsak régi Apáinknak volt ollyan jó szusszok, hogy 16 szillabát is *kimondhattak* egy húzomba (T3/166).

kimondhatatlan mn/hsz (1+1)

I. mn Vajha én megbeszélhetném tenéked, kedves Filánderem, azt a' *kimondhatatlan* Édességet, a' mellyet én az ő megtsókolásakor érzettem (42/570).

II. hsz A' mi Kertjeinkben virága' kedvéért szaporíttatik, a' melly fejr és sárgás, és *kimondhatatlan* kellemetes és hathatós illatú (T9/624).

kimondott in (1)

Hogy a' *ki mondott* szók meg edgyezzenek a' muzsika hangzásával, némellyek annyi szillabát mondtak rá, a' hány pertzentés volt a' Muzsikába (T3/79).

kimozdít i (1)

Nem *mozdítod* ugyan *ki* az Erdőnek törzsök fáit, sem a' rétnek tarka Leánykáit (40/85).

- kimozdítani in** (1) mindjárt a' *Chinai* Császár' neve napjára kell is verset írni T10/52).
Hidjétek el, hogy vagynak olyan szerentsélenül termett emberek; a' kiket haraggal, keménységgel, szemöldökkel a' helyből sem lehet *kimozdítani*, nemesebb indító okokkal a' toronybólis le ugrathatni! (45/96)
- kimozdulás fn** (1) **kínál i** (1)
...én az én bútsúzó Oráziómmal senkit megbántani nem akartam, 's végső *kimozdulásomkor* nem voltam olyan tzéllal (45/5).
Paraditsom nyúlt el előttem, 's annak Királynéja maga *kínált* az örömmel, az ifjúsággal, önnön magával (54/168).
- kimulat i** (1) **kínálkozik i** (1)
Múlasd ki ott magadat (T7/40).
Ezenfelyül, a' természetnek és mesterségeknék tágas Országai ezer szabados multságokkal *kínálkoznak* (52/62).
- kimúlik i** (1) **kínáltatván in** (1)
...tsendes életre kívánván magát adni, hazájába visszaindult: de Velentzében véletlenül *kimúlt* (T9/522).
Magok az Istenek, tetszetesebb boldogságtól *kínáltatván*, leszállottak saját Sphaerájiból, 's gyönyörködéseket vélek megosztották (33/46).
- kimúlt in** (1) **kínálván in** (1)
...s ki az a' korán *kimúltt* Szép, a' ki olly igen méltó erre a' nemes Threnódiára? (T6/183)
Az ny betűvel nints annyi kötődés: úgyhogy szabadon lehet tenni ezeket: *kínálván* bálván', kívánnak Kapitánn'ak (T3/466).
- kimustrál i** (1) **kincs fn** (39)
...melly munkámat még 18 esztendős Sijeder koromban készítvén, munkájim közül *kimustráltam* (T5/542).
A' pompa a' czifraság a' *kintsek* érzéketlen dolgok nem érdemlik a' szivnek szerelmét (37/18).
Menj el közzéjek, beszéld el mindeniknek mostani kínos állapotjokat, és a' szabad életnek *kincseit* (41/114). Igenis, én *Kintsem*, egyedül tiéd vagyok én (5/86).
kintsek (42/986), *Kintsem* (5/19, 60, 82, 6/39, 7/36, 10/28, 18/16, 19/5, 25, 25/35, 27/18, 42/599), *Kíntsem* (21/1), *kintsed* (22/5), *kintse* (T1/274), *Kintse* (5/40, 42/425), *kintseket* (T11/21), *Kintsemet* (5/71, 28/43), *Kíntset* (12/52), *kintseit* (T5/117), *Kintsemnek* (16/3, 24/19, 25/15, 26/13), *Kíntsemnek* (16/21, 21/24), *kintsének* (37/52), *Kintsének* (25/25), *Kíntsének* (5/23), *Kintseinek* (42/39), *kincsre* (43/115), *Kintsemről* (26/23), *kincsekkel* (43/124).
- kimutat i** (2) **kincstartó fn** (1)
...néha kéntelenítettik egy képzelt világban keresni fel az indító okokat, melyeknek gyengesége maga magát *ki mutatja* (T1/325).
kimutatta volna (T9/520).
Reszketsz tekintete előtt annak a' *kincs tartónak*, a' ki magát a' bölcsnek, az özvegynek és szegénynek maroknyi jószágából gazdagítja (T1/290).
- kimutatás fn** (1) **Kind (ném)** (2)
Ha szerettek engemet, örvendeztesetek meg annak *ki mutatásával* (44/204).
Rafnak Munkáji vagynak für *Kinder*, mint Geog-
- kín fn** (12)
Te, ha Tevéled megyek, Te, ha téged valaha elhagylak, öröngettetsz engemet a' *Kín* vagy Gyönyörűség miatt (10/13). Hosszú Panegirust tartott a' szabadságrul egy elszabadult Szamár s bosszankodva beszélte el a' mezei szarvasnak a' szolgaság *kínjait* és az ő Urának Tyrannismusát (41/20).
kín (42/343), *Kín* (42/461, 462), *Kínt* (42/43), *Kínokat* (42/717), *Kínodat* (27/15), *kínját* (51/23), *Kínaidat* (42/464), *Kínjait* (42/678), *Kínomba* (19/22).
- kínai mn/fn** (2+1)
I. mn ...a' legfővebb Poéta sem parantsolhatja magának, hogy néki most vénája legyen, ha

rafiá, és Naturalis Historia (43/697).
Kinder (43/567).

kinéz i (1)
...irtózva néztem ki szomorú fészkemből a' környékre 's mikor láttam mint hempelygeti a dúlás szomorú jeleit a' felgázolt motsár (3/84).

kínlódik i (2)
Hol égsz te, hol fagysz: ah mondd meg, kínlodol é vagy örülsz (42/459).
Kínlódol (27/7).

kínos mn (5)
Menj el közzéjek, beszéld el mindeniknek mostani *kínos* állapotjokat, és a szabad életnek kincseit (41/113). A' te Filénod egy *kínos* barbarus Eltávozása után te hozzád visszatér; és így fogadod ötöt? (25/2)
kínos (41/35, 42/127), *Kínos* (52/43).

kínoz i (7)
Kegyetlenül fel mészárolnak benneteket, 's rab lántzokon *kinoznak* (41/153). Rettegsz azoktól a' büntetésre méltóktól, kiket a' meg bánás unalmas érzése *kinoz* (T1/293).
kinoz (25/27), *kinozott* (42/130), *kinoztak* (41/230); *kinozza* (48/168), *kinozzák* (34/48).

kínozdik i (1)
Nyomorúlt állatok, kik hasonló pányvát, és igát viseltek és mint szamaraitok, ti-is hasonló képpen koplaltok, *kinozódtok*, mig uraitoknak élelmet kerestek (41/222).

kinó i (2)
...és sima tetejéből keményebbenn *nőtt ki* egygy pirosuló tsetssziklátska, mellybenn titkos forrása volt az élet édes tejének (36/85).
nőtt ki (52/104).

kintornáló mn (2)
...mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok, a' Glückwünschende Gesellschaftnak *kintornáló* tagjai (T10/10).
kintornáló (T4/39).

kínzás – kínozás fn (3+1)
Rakd elejekbe nekik a' sok méltatlan *kinozást*, csufságot, zaklatást, és éheztetést (41/127).
Kínzásombann (6/6), *kínzásra* (T9/584), *Kínzásimra* (9/17).

kínzó mn (3)
Bizony a' *kinzó* Nyár, ha én szemlélem, szerel-

mes Fillis, a' te kellemetes Szemeidet, nem olly terhes énnékem (8/37).

kinzó (44/226), *kinzó* (T1/117).

kinyerhet i (1)
...bár a' Világi úgy nevezett Prudentia ellenkezőt kiáltott is, soha *ki* nem *nyerhettem* magamtól, hogy el titkoljam azt, melly undorító borzadással émelveg az én más formán tanult Lelkem az ő Dórisi tselekedeteitől (44/102).

kinyilálló mn (1)
...kelj fel könnyű szárnyaidra, 's megelőzvé a' nyugoti szellőket, és a' napnak *ki nyilálló* sűgárait, repülj a' szerentsés Cziprusnak azon partjaira (40/146).

kinyílik i (4)
Hadd jöjjön el Flora a' Rozsánn, a' melly egyedül ő érte *nyílik ki* (34/24). Kies Térség *nyílt ki* az ő Szeme előtt (42/225).
kinyílik (36/65, 42/817).

kinyílni in (1)
A' gyenge Zefirnek szárnyai alatt látd ezt a' Rósát *kinyílni* (34/162).

kinyílt mn (2)
A' ki egy éneklő madarat, egy *kinyílt* virágot, vagy egy ártatlan és szép gyermeket lát (54/9). A' szerelmes Pásztorleány már *kinyíltabb* Ábrázattal fut a' szokott Forrásra (7/19).

kinyít i (3)
Ekkor *kinyítja* a' vadász tarisznyát, 's ime egy kulats borotska egy darab süttel 's fehér tzipóval vala benne (3/181). Hát a' mesterségek mennyi gyönyörködtetést szolgáltatnak! Melly széles mezejét *nyitják ki* előttünk a' kies foglalatosságoknak (52/75).
kinyította (15/5).

kinyított in (1)
...akkor megelégedve merném gondosságom Jutalmául a' kezetek közt először *kinyított* Jázminbokrétát kalapomra megkérni (T9/658).

kinyomás fn (5)
...a' melly fordítás, ha sok helyen nem mérközhetik is az Ánglussal, de több helyen ragyog, hízelkedik, és a' Magyar Nyelvnek izmos *kinyomásaival* sújtja lelkeinket (T5/308). Pétzeli nyájabb ideákkal él, de sokszor puha is, az ő *kinyomási* helyesebbek, tisztábbak, de gyakran

velőtlenek és üressék (T5/340).

kinyomási (T4/28, T5/336), *kinyomásaiban* (T5/371).

kinyomtatódik i (1)

Le fordította azt mind a' kettőt Cseppán István Ur, a' Festetitek Fiscálisa Somogyban, s *kiis nyomtatódott* az Orpheusban (T6/324).

kinyomtattatik i (1)

A' Convent Decretálta 1. Hogy ez a' beszéd *ki nyomtattassék* (43/43).

kinyomva in (1)

Abba a' Szerzőnek Lelke egészenni *ki* vólt *nyomva*: itt annak tsak egy része éreztetik (42/19).

kinyögdécsel i (1)

...gyakran a' süvöltő szelekkel együtt *nyögdétsel ki* a' kriptákból és kőbarlangokból, és sivákol a' magános tsúvikokkal (51/30).

kinyújtás fn (1)

...itt állok az én partomhoz nem messze, egy darab deszkáján az én széllyel töredezett szerentsémnek, várván egy jóltévívő kéznek *ki nyúltását* (44/132).

kinyúlni in (1)

...a' Szivesség látván a' Telescopiumon ama jövendő böldeg együttélésnek minden gyönyörűségekkel *ki* himzett Scénáját, egy böldeg ég alatt hosszason *ki nyúlni*, ilyen Patriótai Innepi igékre rángatta annak köteleit (43/88).

kiókumlálni in (1)

De ha valaki az én Farsangi Colonejaimnak Vezérít, az akkori Vezér Urakból akarná *kiókumlálni*; nem tudom, hogy találná fel a' Marczali Oszályban Madam Cserházynét? (T7/223)

kiomlik i (1)

Még kevéssel ezelőtt jégbolt alól *omlott ki* ez; a' föld búson kesergett vala, fejr halottruhával lévén béborítva (50/26).

kiont i (3)

Én rám ne nehezteljen a' Sárga Isten, engem Filissel egyesítsen ma a' Szerelem, és azután *ontsa ki* az ő kemény Haragját a' Kegyetlen Fátum, a' Haragos Ég (8/57). — a' megáradtt Nilus jöven az Abissinia forró hegyeiről, lebukdosik a' Cataraktákon, hogy hét torkolatjain minél hamarébb *ontsa ki* régen gyűjtött adóját az Egyiptomi Tengernk (40/49).

ki ontotta (42/1122).

kiönt i (2)

...ha szomorú vóltam, megnyitotta ámbróziás kebelét, abba *öntöttem ki* panaszaimat, abba tsoragattam könnyeimet (44/180).

öntsd ki (43/474).

kiöntés fn (1)

A' ki a' világnak történetiben egy kevéssé jártas, úgy találja, hogy a' hatalmas birodalmaknak leomlását, a' közönséges nyomorultságot, és a' milliomi nyi embereknek vérek' *kiöntését*, ez az indulat okozta (52/23).

kipallérozott mn (1)

...s ha attól szer felett izgattatnak, danlásra, tántzra, mértékbe szedett hathatós beszédekre fakadnak... a' Tuillériának *kipallérozott* lelkei, 's az emberevő Kannibálok (T9/9).

kipihenni in (1)

A' megunt Könnyv háznak komor tömlötzből, Gyönyörű leszsz Klárád' hajnalára menni 'S A' Szerelem házban magad' *kipihenni* (43/510).

kipiperézett mn (1)

De azért ebben az állapotjában is szebb és alkalmasabb nyelv a' *leg kipiperézettebb* Német nyelvnel (T11/61).

kipótól i (2)

Egy két sor ártatlan tsók bőven *ki fogja* ezt *potolni* (38/39).

fogom ki pótolni (T2/25).

kiragad i (2)

E' két három fehér szálak *ragadják ki* tehát az én kedves hazámat az inség torkából? (3/168) *kiragadja* (T5/220).

kiragadni in (1)

Mikor ő némely rettenetes isteneknek, kik titeket nyugtalanná tésznek, *ki* akarja kezeikből *ragadni* azt a' menykövet (T1/59).

kiragadva in (1)

...midőn minekelőtte Napfényt láttatok vólna, a' születés méhéből *ki ragadva* égtetek meg (44/188).

kiragadtatván in (1)

...ti kik *kiragadtatván* a' Természet öléből, egy bábozó kertésznek nyírbálási alatt tanúljátok az idegen növést (42/936).

- kirajzolva in** (1) Itt voltak *kirajzolva* az Isteneknek 's Hérosoknak Szerelmei (42/274).
- kirak i** (1) A' Poëta ugrott örömebenn, leült a' portsinba, *kirakta* véletlen szerentséjét a' gyepre (3/184).
- Kir.** = *királyi*
- király fn** (17) De ha mit én a' setétbe látok, reménylem, talán boldogabb időket támaszt az új *Király*, és a' leülepedett Hazafiúság (3/216). Van *Királyok*, 's kell [é] már ennél nagyobb büntetés? (41/208) — Szeretők! szép Aspásiától elhagyattattak, körülte viseljétek modeste magatokat, ne kívánjatok Fantátiájának alkalmatlankodni, a' ki tetszik *Király*, a' ki nem tetszik semmi sem (34/83). Akkor sok szíves intések között ki eresztjük őket szép renddel hogy már magoknak, Kedveseiknek, *Királyjoknak* és *Kasjoknak* éljenek (4/154). *Király* (T5/311, 313), *Királ* (T3/453), *Király'* (T6/179, T7/213), *Királyok* (41/210), *Királyya* (T3/449), *Királyai* (T5/182), *Királyoknak* (42/933), *Királyomnak* (4/119), *Királyunknak* (4/123), *Királyától* (T4/144), *Királyunkhoz* (T6/265).
- királyfi fn** (1) ...hahó, ez már nem lári fári! Hát még a' szép *Királyfi*, a' gyémánt buzgánnyal, a' tátos lóval? (T7/146)
- királyház fn** (1) ...minden részeibenn a' fényes *Királyháznak* nem hallattak egyebek, tsak szerelmes Sóhajtsók (12/11).
- királyi mn** (8) Csak számár a' számár, ha *Királyi* palotába lakik-is (41/366). Idyllium Schraud *Kir.* Tanátsosné' halálára (54/1). *királyi* (T1/98), *Királyi* (50/55, T5/366, 570, T8/186), *Kir.* (54/35).
- királyka fn** (1) Ezek legrettentőbb ellenségei a' szabadságnak is: valamint azok az apró *Királykák*-is, a' kiket már említettem (41/314).
- királykisasszony Ö: tündér~.**
- királyné fn** (5) Szégyenüljetek meg ti pompás fák, mellyek a' *Királyoknak* 's *Királynéknak* múlató kertjeikbe is válogatva mentek bé (42/933). Paraditsom nyúlt el előttem, 's annak *Királynéja* maga kínált az örömmel, az ifjúsággal, önnön magával. Tudtam érezni, boldog lenni, tudtam Lillát szeretni (54/168), *Királynéja* (T6/162), *Királynéjának* (T5/225), *Királynét* (40/65).
- királyocska fn** (1) Azokat, mint az alatta levő apróbb *Királyotskák*, ütteti, vereti, dolgoztatja (41/215).
- királyság fn** (1) ...a' Frantzia *Királyságot* szerentsésen elnyerte, a' *Burboni Házat* megkoronásította (T5/318).
- kirázzván in** (1) ...innen a' Liliomok, a' Mákok, a' Tulipántok közé reülök, és *Katulyáikból ki rázzván* a' finom port bépuderezem magamat pompásann (4/83).
- kirebegni in** (1) ...a' nyájas másák mennyei éneklését otromba számmal *kirebegni* szerentséltettem (3/137).
- kirí i** (1) ...a' nyugotiaknak nyelvébe könnyebben eltsúsz az idegen de nyúgoti szó, hanem a' Volgamelylyékiből úgy *kirí*, mint a' Pesti Kortsoknak magyar öltözetjek mellett a' Német elejü nadrág, vagy a' Kaput alatt az aranyos öv (T5/470).
- kirohan i** (3) Közelébb, midőn ötet alkonyodtakor hijába keresem vala a' szállásán, megtalálám az erdőben, hol egy hantdombon pihen vala, egy patakotska megett, melly egy vadrózsa-ernyő alól *rohan ki* (50/6). — akkor *rohan ki* először az ő fájdalma (51/14). *ki rohant* (42/670).
- kirohanás fn** (1) Öröme rend kívül való lett vólna, ha az érzékeny szánakozás nem mérsékelte volna *kirohanását* (3/165).
- kis mn** (72) Repdess velem, *kis* Méhetske! (4/1) — Hány-szor rejti el magát két *kis* Ajak rózsái között (40/171). Imé, csak e' *kis* vidékecskébe is mennyi állatok el élhetnek vigan, örömmel megelégedéssel (41/132). Ha egy *kis* veréssel esne-is, de legalább bár nehezenn-is, szert tehetnék mindenre, a' mi ebben az alkalmatlan időben szük-

séges (41/425). Ah *kis* Zefir menj utánna, 's mondd meg néki, hogy az én Lelkem vagy (42/464). Ez ama' jóltéví Tündér *kis* Isteneknek Paraditsoma (42/779). Ami a' Pope két *kis* takaros Levelét illeti, azt a' Dajka Manuscriptumába hijába kerestem (T6/321). Ezek tetemesebb hibák, de a' *kissebb* is bántja a' fület (T3/402).

kis (4/32, 116, 151, 7/16, 14/33, 33/3, 34/125, 41/2, 68, 240, 287, 42/205, 213, 221, 270, 306, 414, 466, 546, 635, 643, 998, 1054, 43/81, 695, 50/64, 52/24, T3/561, T4/196, T6/68, 74, 91, 102, 116, 117, 119, 133, 420, T7/97, 322, 408, T8/45, 111, T9/445, 550, 580, 632, 655, 695, T9*/764), *Kis* (43/548); *kissebb* (T5/609, T7/357, T8/11), *kissebbnek* (44/116, 45/19), *kissebbik* (T9/357); *legkissebb* (4/113, 52/82, T4/3, T5/242, 686, T11/1), *legkissebbikben* (T4/135).

kisajtott in (1)

Nézd, mint éhezik haszontalan kintse mellett, melyet nyugodalmának árán gyűjtött öszve, a' fősvény, a' kit a' nyomoruságtól *ki sajtolt* jaj szó sem indíthat meg (T1/275).

kisasszony fn (4)

Mert van Úrfi, *Kis-Asszony!* (43/191)
Kisasszony (T5/649, T7/78), *Kisasszonyinak* (T5/568).

Ö: *tündérkirály~*, *öreg~*.

Kisasszony hava fn (1)

Indúlt Páfusból. Pénteken *Kis Asszony Havának* '23dikán. 1795 (43/3).

kiseded mn/fn (8+1)

I. mn ...meg vonta el rugott *kiseded* borjától a' tápláló tejet (41/51). — az ő kedvek hamarabb eltűnik, mint az Oroszlánfogfünek pappusa, melyet egy *kiseded* forgószeél elfuvallott (4/174). Akkor azok a' meglelkesedett Csókok, egy *kiseded* tzuppantásba, a' legnagyobb dolgot beszéllik el egymás közt (37/53).

kiseded (5/24, 8/45, 20/18, 42/592, 44/26).

II. fn Ugyan is születik a' *kiseded*, és egyszerre nyitja fel szemeit mind a' Világ látására mind a' sirásra (48/41).

kisebb-nagyobb mn (1)

Hiszen lám nékik-is van magok közzül *kissebb nagyobb* Urok (41/208).

kisebbít i (1)

...ama Nyájas kesergőnek érdemeit kajánúl *kisebbítsem* (T8/123).

kísér i (9)

Ezek *kísérik* a' Böltset az ő Útaibann (36/113). Elment ő, én pedig elragadt Szemekkel *kísértem* ötöt a' Berek sűrű homályáig (42/452). *kísérik* (42/863), *kísérte* (42/204, 563, 54/136), *kísérték* (42/518), *fogja kísérni* (40/117). — *kísérjenek* (42/917).

kísérni in (1)

A' hűséges Daphnis is – Arkadiának orvosa, kit Apolló olly igen szeret, 's az arany Egésség nyomban szokott *kísérni* (54/135).

kísérő fn (1)

Heszper, ez a' gyönyörű Tsillagzat, a' Hajnal' vezetője 's az Estve' *kísérője* (42/64).

kísért i (1)

El ment ő, 's mihelyt nem láttam az ő Fényét homályos Éj szállott Szemembe, borzasztó Képzetelek *kísértettek* engemet (42/455).

kísértet fn (1)

Vérszopó Sárkányokkal, tüzes *Kísértetekkel*, ordító Lelkekkel, 's az Éjtszakának fekete Boszorkányival töltötte bé ezt a' hideglelés Fantázia, Rettegés és Ájulás szítta ennek ólom Levegőjét (42/102).

kísértetve in (1)

Elfutott siránkozva, az igaz, de a' Ditsőséggel *kísértetve* (12/61).

kísértő mn (2)

...alvástokban pedig annyival vagytok *Kísértőb-bek* a' kétségbeesésben meg holtaknál, hogy szuszogtok (42/953). — melly által azt a' Mino-taurust, ama *kísértő* csuda állatot meg lehessen győzni (T1/10).

Kishold fn (1)

A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus... *Kis Hóld*, Hóldatska (36/246).

kisüt i (1)

'S imé a' tiszta habok elárulák az ő belső tüztét, mellynek langja *ki süttött* az ő két ortzájára 's annak rozsáji között lobogott (42/1046).

kiszabadul i (1)

...ha a' veszedelmekből ereje és okossága által *kiszabadult*... betsüljük és ditsérjük ötöt (T5/126).

kiszabadulván in (1)

Vas tömlötzökből a' szelek *kiszabadulván* rettenetesenn tsatáznak! (34/87)

- kiszaggat i** (1) zéssel nem tsillámolhattak, hogy a' mitől én ir-
... 's érzéketlenül *szaggatta ki* széllyelborzadt
Haját a' pirongató Tövissek közül (42/95).
tőztam azt édesgető sűgárokkal *színelhették vól-
na ki* (44/84).
- kiszaggatni in** (1) **kiszívott in** (1)
...nem akarjátok az én szerentsémet tövestől fel-
forgatni, ha szárnyra nem repíttekis de tollaimat
nem kívánjátok *kiszaggatni* (45/89).
...azonnal érzette Fájdalma' megszűnését, már
az akár a' *kiszívott* Nedvesség miatt esett, akár
annak a' Szájnak Ereji által, a' melly mindent
meg éleszt, a' mihez érni talál (42/652).
- kiszaggatott in** (1) **kiszülető in** (1)
Hogy az ő Gyökereiből *ki szaggatott* füstölgő
Etnát felfordítom? (6/45)
Egyikenn a' Természet vólt ki ábrázolva az ő
eredetébenn, a' másikkon a' habokból *ki születő*
Vénusz (42/269).
- kiszakasztódik i** (1) **kitalál i** (2)
... 's Lelkemis mintha egyszerre *ki szakasztó-
dott vólna* Mellyemből (42/422).
...most már *találja ki* valaki! (43/664)
kitaláljon (43/663).
- kiszalad i** (1) **kitanulhat i** (1)
...de rám nézve soha se történjen meg, hogy az
én gyönyörű asszonykáimnak egyéb részét tsó-
koljam; hanem tsak azt, a' mely visszatsókoló;
tudni illik az ő szátskáját, a' melyre akkor *kisza-
lad* mind kettőnknek Lelke (37/49).
Ki légyen az a' Fordító *ki* nem *tanúlhattam*, any-
nyit mondhatok, hogy jó Magyar, de nem kelle-
metes (T5/588).
- kiszáll i** (3) **kitanulni in** (1)
Egy Ánglus Hajós Kapitány... egy néhány Napi
útazása után vigan *szállott ki* a' Caput bonae
Speinél (43/110). A' hajadon Tavasz *ki száll* az
ő violás hintójából (40/34).
szállott ki (42/584).
Te a' feletted lévő dolgokat kívánod *kitanulni*;
's nem látod a' mi a' lábod előtt van (T9/503).
- kiszállhat i** (1) **kitár i** (1)
...százszor boldogok kiknek tévelygő Lelkek sa-
ját Kedveseknek Ajjakira *szállhatott ki* (42/
133).
'S Felszedvén az Éjjnek megrongyolt Kárpitját
Ki tárja a' piros Napkeletnek nyitját (43/351).
- kiszárnyal i** (1) **kitarkázott in** (1)
Morfé egy költeményes Tündér *ki szárnyalt* a'
berek' árnyékából (42/997).
Repdess velem, kis Méhetske! e' *kitarkázott*
szép Rétenn egy fűszárról, más fűszárra, egy
virágról a' másikra (4/1).
- kiszélesít i** (2) **kitavaszollott in** (1)
Mit akarsz, én Szívem?... Most *kiszélesít*ed ma-
gadat, és az én szoros Kebelem nem elégséges
tégedet egészenn befogni (27/2). *Szélesítsd ki* a'
te tehetségednek sphaeráját a' Jó-tétel által (T1/
190).
Te billegteted enyelgő ugrálásra annak idomta-
lan lábait, mint valami oszlopokat Indiának me-
zején, a' *ki tavaszollott* zöld gyepen (40/54).
- kiszíneletlen mn** (1) **kitehet i** (1)
...illy szókatlan de nem vétkes módon fogom
végső bútsúzásomat megtenni, minekutánna
magam képemnek egy *ki színeletlen* skizzets-
kéjével mindnyájatokat meg ajándékoználak
(44/11).
...sajnálja hogy a' zöldágot egy meghatározott
törzsök szóval *ki* nem *teheti* (T9/466).
- kiszínelhet i** (1) **kiteker i** (2)
Innen soha semmi ketsegetések olly bájoló igé-
től *telhetik ki!* (T5/282).
És most Folyóvízzé változván, Vizzel, és Hab-
bal duzzadván, tsörögve... *kitekered* a' Fákat, és
Köveket (20/22). — 's mig egymástól bútsúzni
készültek, kegyetlenül *tekerték ki* nyakokból a'
halálozó nyögést (3/77).

- kítelik i** (2) ...a' titkos és álljukakon jární soha nem *telt ki* tölem, nem is vólt kívánságom (47/3). *ki telik* (T5/102).
- kítelni in** (1) ...nappal osztán hortyog[t]ak mint Árpád, és Lehel, míg Thrési nem kérte a' Siklusokat, melyeknek a' Vármegyéjéből kellett *kítelni* (3/207).
- kítetni in** (1) ...egy úttal azt is akarják *kítetni* hogy a' mit ók nem esmérnek, az mind rossz szó (T4/91).
- kiterített in** (1) ...hányátok fel a' gyarló énekes könyveket, a' veszekedő Predikáziókat, a' szűr bibliopoliumon *kiterített* szennes Romántzokat (T9/438).
- kiterjed i** (1) A' Comoedia szóból lett egy másik, a' Comicus, a, um; melly elejinte tsak azt tette, a' mi a' Comoediához vagy vígjátékhoz tartozott; de idővel messzebb *kiterjedt* a' jelentése (T5/459).
- kiterjedő in** (1) Azok az élő fák a' mellyek szélesen *ki terjedő* ágaik alatt hűsítő pihenést adtak az ellankadt utasnak (48/18).
- kiterjedt in** (2) Hányszor látni, hogy *kiterjedt* Homlokának Síkjánn e' nyájaskodó Tündérek feje Róza Hintokba nyargalóznak (36/60). *kiterjedt* (42/813).
- kiterjeszt i** (2) Így keresik a' szent nevet, 's e' hatalmokat embertársaikra is *ki terjesztik* (41/311). *kiterjeszti* (15/1).
- kiterjesztés fn** (1) Ezt a' két syllabára, vagyis egy egész jámbus és pyrrichius lábba való *kiterjesztését* a' hím Cadentziáknak azért nem vették fel a' Németek, mert nyelvek reá nem alkalmas (T6/383).
- kiterjesztetett in** (1) Bizonytalan fénnnyel, 's világos homállal festi a' *kiterjesztetett* Erősséget, szem' elfogó ditsőséggel a' Mennyországot (T5/300).
- kiterjesztett in** (3) ...mely írást két *ki terjesztett* szárnyú Galambok tartanak (43/ 183). *kiterjesztett* (40/31, 43/473).
- kítesz i** (12) Cátó *ki tett* azért egy Szenátort, hogy a' Feleségét a' Leánya előtt tsókolta meg (36/177). — és segíts nekik a' szerentsétlenséget hordozni, mellynek őket a' sors, mint téged-is, *ki tett* (T1/131). Molnár Albert a' maga Deák Dictionáriumiában a' Praeda szót Martalékkal *teszi ki* (T9*/494). *Tedd ki* azért szíved titkát, kedvesem, 's talám tanácsadódat is fel találhatd bennem (42/1096). *tészen ki* (T9/781), *tett ki* (44/122), *tettem vala ki* (T9*/772); *kitészem* (T7/410), *Kíteszti* (T9/469), *tészi ki* (T7/279), *tesszük ki* (T9/468). — *tégyem ki* (T5/466).
- kítétel fn** (1) Vitézi. Ezt jobban szeretem a' bajnokinál a' Heroicum' *kítételére* (T7/278).
- kítétetve in** (1) ...azért teremtetett e hogy egy darabig itt a földön *ki* legyen *tétetve* a' nyomoruságok szélveszes történeteinek (48/71).
- kítetszik i** (1) Azonba Melíteszt oda vezette az ösvény, melly bár gyakorlott volt is, de szentsége nyilván *kítetszett* (42/957).
- kítetsző mn** (6) A' Poésisnak is minden pályáján *kítetsző* talentommal futott, és majd mindenikben koszorút nyert (T5/325). Így csak egy Festői Darab, még pedig a' mellyben semmi közel-álló, nagy, *kítetsző*, figyelmetességvonó Kép nintsen (T6/65). *kítetsző* (T5/123), *kítetszővé* (T5/329); *legkítetszőbb* (T5/183), *legkítetszőbbek* (T9/49).
- kített in** (1) ...a' nézésre *kített* Példáknak, 's a' munkálkodásba hozott érzéseknek és indulatoknak van az a' béhatóbb erejek, melly által a' Múzsák boldogítóivá lésznek az emberi nemzetségnek (T7/365).
- kítéve in** (1) Második az, hogy a' Tartomány, a' Helység, sőt a' Ház is praecise *ki* van *téve*, ahol a' Dorottyai Intrigék estek (T7/117).
- kítíltva in** (2) A' Tirannismus és szolgálás *ki* vagynak abból örökre *tiltva* (T1/109). *ki tiltva* (T1/296).

- kitojik i** (1) **kivált** hsz (30)
Kitsinyeidetis tsak *kitolyod*, és azok magokba nevelkednek fel, mint a Gombák (4/144).
- kitördel i** (1) **kivált** hsz (30)
...feltöri a' koporsók' zárjait, *kitördeli* a' halál szájából a' fogakat (40/165).
- kitöröl i** (4) **kivált** hsz (30)
Törüljétek ki azért az emberi nemzet laistromából mind azokat a' nyomorúságokat, melyek az emberek lelkét terhelik és gyöttrik (48/98).
kitörölöm (4/80). — *törölje ki* (53/33), *törüljétek ki* (48/102).
- kitöröltet i** (1) **kiváltképpen** hsz (1)
...s az a' gondolat *töröltessék ki* az ő elméjéből melly azt juttassa néki eszébe (45/104).
Kettő volt *kiváltképenm*, melly a' néző Szemet a' többiről elfordította (42/266).
- kitürosított i** (1) **kíván** i (71)
...örömet *ki túrosítottad* ismét a' hátadat? (41/399)
...tudom, hogy gyakran megszerelmesedik, a' ki szerelmesíteni *kíván* (5/54). Az égnek legkissebb adományán is örvendeni *kívánok*, 's *kívánom* azt a' pályát, mellyet meg kell futnom, virágokkal behinteni (52/83). Te a' Szeretőket együgyűeknek, én az én Kintsemet hűségesnek *kívánom* (28/44). Mert mindenik egy forma, egy se *kíván* többet az elégnél (41/136). A' Matéria lágy, szelíd és kedveltető lévén, hasonló Vernemet *kívánt* (T4/34). A' Magyar Psyche is sok jó szerencsét *kíván* e' tölle tisztelt Nagy Embernek (43/212). Addigis a' gántsoskodóknak megszentelődést, a' jámboroknak nyugalmat, Országunknak békességet, Tenéked pedig vídám életet *kívánok* (T4/209). — 's többé se látni se hallani nem *kívánt* engemet (42/691). — most csak arról szóllok egy keveset, millyen móddal *kívántam légyen* ezt a' Dorottyia nevű furcsa Epopoeát annak formájához alkalmaztatni (T7/295).
- kitündöklök i** (2) **kíván** i (71)
Az ő Hérosi tselekedete az eddig mondottakból is *kitündöklök* (T5/222).
tündöklenek ki (T5/201).
kíván (T9/119), *kíván* (T1/78, T3/226), *kívánok* (4/64, 228, 43/662, 45/73, T2/29), *kívánok* (49/3), *kívánsz* (4/72, 5/79), *kívánnak* (4/79, T3/466, T4/149), *kívánnak* (48/101, 173), *kívántam* (44/72, 107), *kívántam* (43/262); *kívánom* (22/31, 44/20, 161, T5/634), *kívánod* (41/111, 42/333, 483, 54/210, T9/503), *kívánja* (43/447, 44/142, 45/111, T2/6, T11/56), *kívánja* (T1/66, T3/159), *kívánjuk* (T6/165), *kívánjátok* (34/16, 45/89), *kívánják* (T2/20), *kívánják* (48/166, 172), *kívántam* (T5/707, T7/70, 125, 321, 329), *Kívántam* (T2/17), *kívánta* (T8/114), *kívánták* (T3/48, 58); *kívánlak* (26/28). — *kívánnék* (34/155), *kíván-*
- kiüt i** (5) **kíván** i (71)
Melítész *ki üti* az árnyékból pelyhetlen ábrázatját, mellyen a' félelem és az öröm vegyült vala öszve (42/1147). E' borzasztó Katzaj *kiütötte* Melítész szeméből a' halálos álmat (42/111). — és nem tudja ha ez a' más világi élet megegyezőleg *fog é ki ütni*, az ő hajdani ideájival (42/1012).
ki ütnek (48/143); *ütötték ki* (42/99).
- kivág i** (2) **kíván** i (71)
Kivágta az Apjának Calusnak, vagy Uránusnak a' Pötsét, és ebből, a' tengerbe esvén született Vénus (36/142).
kivágja (36/151).
- kiválaszt i** (2) **kíván** i (71)
...s Dorottyát *választja ki* a' háborúság' szerzésre (T5/654).
kiválasztott (T5/415).
- kiválogat i** (3) **kíván** i (71)
...s ha a' Víg Szüret eljön a' letsorgó Mustba eveznek egy Gohér hajba, vagy a' seprő apró részetskéit *válogatják ki* 's a' Hordó fenekére lehordják (36/54).
válogatják ki (42/807), *kiválogatta* (4/197).

nál (T1/303), *kívántam volna* (54/48); *kívánná* (T9/226), *kívánta volna* (42/1152), *kívánták volna* (T3/75). — *kívánjatok* (34/82), *kívánjanak* (T8/125); *kívánd* (T1/218, 220).

Ö: *meg~*.

kívánás fn

(1)

A' Forrás, a' Folyamat nem osztogat Éltetőt a' Földnek, melly mindenütt hasadoz az Új Nedvesség' *Kívánásától* (8/9).

Ö: *étel~*.

kívánatos mn

(3)

...az Ő Daljainak gyűjteménye hasonlatos a' virágos Kerthez, mellyben ezer *kívánatos* illatoktól lepettetni meg (T9/114). — 's elevenen festett viszontagságok *kívánatos* tzelra mennének ki (T8/66).

kívánatos (T3/38).

kíváncsi mn

(2)

Észre vette a' Nimfa, hogy az ő vígyázatlan Kintse közönségessé tette magát a' *kíváncsi* Szemek előtt (42/426).

kíváncsi (T1/244).

kívánhat Ik: *meg~*.

kívánkozik i

(2)

De légyen bár a világ olyan kegyetlen Faraho a' ki szüntelen való munkával kínozza a kegyetlen sors által elszórt Izraelitákat, még sem *kívánkoznak* a szolgálat házából a földről a szabad Kanaanba (48/169).

kevánkoznánk (48/161).

kívánó in

(9)

De, öreg, nem a' Húsunkért üldöztek minket, mint a' Sneffeket, hanem egyedül azért az egy két szál tollért, a' melyet kárunkra adott a' mostohánn jól tenni *kívánó* Természet (3/51).

kívánó (9/39, 40/84, 43/463, 478, 44/212, T7/287, T9/428), *kíváno* (48/15).

kívánság fn

(15)

De, ah nyomorúlt fejem, nem ég úgy a' verőfényes Térség a' Nyári Kutyátskának veszett Tsilaga alatt, mint az én Szívem égett akkor a' gyönyörűség és *Kívánság* hév Lángjai miatt (42/618). — titkos és álljukakon járni soha nem telt ki tőlem, nem is vólt *kívánságom*, a' mit sokan balgatagságnak nevezhetnek (47/4).

Kívánság' (42/898), *Kívánságom* (42/668), *Kí-*

vánságot (34/133), *kívánságokat* (T7/335), *Kívánságomat* (42/659), *kívánságodat* (41/411), *Kívánságát* (11/6, 34/150), *kívánságát* (43/260), *kívánságának* (42/1018), *kívánságtoknak* (49/27), *kívánságinak* (42/982), *kívánságodra* (41/413).

kívánt mn

(1)

...a' Felső Ház Deputatiót rendelt az Alsó Parlamentumhoz, a' honnan várják vissza őket Januarius 26-dikára a' *kívánt* válasszal (43/104).

kívántatik Ik: *meg~*.

kívánván in

(1)

...tsendes életre *kívánván* magát adni, hazájába visszaindult (T9/521).

kivégezni in

(1)

...ama' híres vitéz Hektort is... nem másnak lehetett *kivégezni*... hanem csak Ákhillesnek (T5/197).

kívenni in

(1)

...és ha magadat ez alól a' rend alól *ki* akarod *venni* (T1/141).

kívér i

(3)

...s a pénzen fogadott béresnek kemény páltzája nem *vér ki* belöllem panaszló bögések (41/42). Nem *verte ki* szemedből azt a' mélly álmat a' Puskák' ropogása (3/31).

kiveri (10/39).

kivesz i

(4)

Ah, nem tudod, miként *kivesz* Képedből tégedet az a' Harag? (16/14) — A' Fejedelmek, azok a' Földi Istenek, a' kik az erőszak által magukat az emberi törvény alól *kivették* (T1/240).

kiveszi (36/90). — *vedd ki* (40/111).

kivet i

(4)

Mert énis hányattatván az én gondolatim között egyféle más felé bizonytalan tévelygéssel, egy tőlünk idegen tudjátok mellyik, partra *vetett ki* az akkoris nem kedvező szél (46/13). — *vessük ki* belőle a' két E betűt, hadd maradjon Filmil, vagy Fülmul (T6/165).

ki vetett volna (46/2). — *Vessük ki* (T6/91).

Ö: *szám~*.

kivetés Ö: *szám~*.

kivethet i

(2)

Ah hogy én *ki* nem *vethetlek* az eszemből tégedet, nektáritató Ifjú! (42/1058)

ki vethetsz (42/1087).

- kivetkez i** (1)
Kevesenn esmérük ezeket, kik elfelejtkezvén az Érzésről és a' Természetről, vagy *kivetkezik* emberi voltokat, vagy ezek helyett a' Bujaság' és Szorgalom' szívet gyötrő Leányit ölelgetik (42/894).
- kivetkeztet i** (1)
Beporozva a' Napra szemközt elszínetlenedik a' Zöld Bikkfa, mely az ő Zöldágának új Díszéből gallyait *kivetkezteti* (8/11).
- kivetni in** (1)
Jobb is vólna, legalább fűvész Könyveinkből azt a' zavarék földi Eperj nevet *kivetni* (T9/664).
- kivettetik Ö: szám~.**
- kivettette Ö: szám~.**
- kivette Ö: szám~.**
- kivévén in** (3)
Tegnap egész napon, *kivévén* a' mely két órát kedves egy pár barátim tölem elloptak, vagyis megadtak (45/14).
kivévén (54/114, T6/76).
- kivezérítés fn** (1)
...ifjúi tehetségeimnek 's addig szerzett olvasásomnak az oskolai korlátok között való *kivezérítéséért*, a' régi jó ízlésnek az újjabbakkal való egybekötéséért Tek. Kazinczy Ferentz Úrnak 's néhai Tudós Dr. Földi János Úrnak tartozom (T9/248).
- kivezetvén in** (1)
Ezt mondván megfogta az ő Kezét barátságossann, 's egy oldalajtónn *kivezetvén* az Adónis' Sírjához vezette (42/302).
- kivon i** (3)
...sőt a' mit keményebbnek láttam benne, *kivontam* önnön magam (45/6). — ne *vónjátok ki* magatokat az én mindenható törvényeim alól (T1/92).
vonja ki (T6/221).
- kivontat i** (1)
Ha ennek drága illatját égettborral *kivontatják*, más testekkel is bőven közli azt (T9/713).
- kívül hsz/nu** (2+22)
I. hsz ...szemérmes Pirulás borította el Ortzáját, 's megmutatta hogy belőlis olly szép ő, mint *kívül* (42/557).
kívül (46/33).
- II.** nu Ők nem tudják (boldogok, hogy ezt nem tudják) hogy van boldog élet az ő állapotjokon *kívül* (33/74). — mindenfelé heverték a' széjelszort tollak, a' megaludt vér ikrák, a' feldúlt fészkek, a' fejetlen nyakak, az éhel eldöglött kistsinyek meztelenen, megmerevedve a' fészkekenn *kívül* (3/84). *Kívül* a' lugason fáklyákat gyújt Hymen (43/408). — és egyébről a' te arany neveden *kívül* nem tud emlékezni (39/20).
De a' tudatlan ember, ki másokat magánn *kívül* nem esmér, hajlandó a' maga Dítséretére (4/157). — tenéked szüntelen azt mondja, hogy ő szeret, a' nélkül hogy azt mondaná egyébrnek rajtad *kívül* (34/136).
kívül (45/56, 57, 49/62, T9/24, 511), *kívül* (8/13, 10/21, 33, 50/69, T5/137, T6/9, 63, 212, T7/99, 148), *kiv[ü]l* (T1/96).
- Ö: kétség~, magán~, rend~.**
- kívül-belül hsz** (1)
Hát még Trója miként jára Hajdan a' Görögöktől, Hét esztendő háborúba Szenvedvén *kívül belől* (43/580).
- kívüle Ö: ő~.**
- kizeng i** (1)
Itt elhallgatott Melítész, Szemeiből újjabb Könyvek fakadtak, szánakozó hangok *zengettek ki* a' Templomból és Erdőből (42/713).
- kizöldül i** (1)
Tizenhatszor *zöldültek ki* kertemben Apollónak orvosló füvei (54/67).
- Klára fn** (8)
Éllyen hát Budai Ésaías, 's vele Nyerjen diszt Ercsei *Klárája* kebele! (43/91) — A' köteleken az apró szerelmek játszanak, 's zászlóin B. E. és E. K. vagyon egy öszve fogott kézzel (43/181).
Klára (43/78, 444, 451, 465), *Klárád'* (43/509), *Klárádonn* (43/457).
- kláris fn** (1)
Fess ajjakira *Kláríst*, és tsak most nyílt Virágokat. Hogy fogainak külső fényét 's simaságát meg add (34/179).
- klasszis fn** (1)
Ama' 3 tárgyak közül, melyeket az Epopoeának vizsgálásában előnkbe tettünk, mihelyt az egyik el nem éri a' Heroismust, azonnal az Epopoea ebbe a' 2dik *Classisba* bukik le (T5/414).

- klérus** fn (1) ...a' többi két Kötet a' Censura alól ki nem jöhetett, nagyon mérgesek lévén a' T. T. *Clerus* ellen való tsípdezési a' Bétsi Könyvsibvárosnak (T5/606).
- Kleist** fn (5) Kilép tehát elsőben is a' *Kleist*' Tavasza, 's némely apróbb Versezeti, általam Magyar Nyelvre fordítatva (T4/13) *Kleist*' (50/1, 52/1), *Kleistnak* (51/1), *Kleistnál* (T9*/15).
- klíma** fn (3) Közönséges dolog volt eleitől fogva a' kedvezőbb *Clima* alatt lakó, 's annál fogva nagyobb pallérozásra juthatott Nemzeteknél (T6/203). *Klíma* (46/25), *Climája* (T6/276).
- Klítzia** l. *Clitia*
- Kloé** l. *Chloé*
- Klopstock** fn (2) A' Poéta *Klopstock*, a' ki valamint az Isteni Hérósnak választásában az Angliai mérészségét merte követni (T5/169). *Klopstock* (44/65).
- Klórís** fn (8) Nézzed magadat, én *Klorisom*, nézzed mostan magadat (16/24). *Klórís* (16/1, 24/4, 20/8), *Klórísom* (16/7), *Klórísoknak* (26/23), *Klóríshoz* (20/2, 3).
- Klotz** fn (1) Burmanni Dictaturával is merném tehát itten a' MS. *Codexet* magam elméjéből corrigálni, 's még *Klotz* ellen is ezt a' Variantest vátatni (T6/105).
- kócódás** fn (1) Ha valami *kóztódás* támad köztök az tsak tsekély szellőtske, a' melly nem hogy az ő Lántzokat elszagatná sőt inkább öszvébb szorítja (34/106).
- kócsag** fn (27) A' Bagoly, és a' *Kótsag* (3/cím). — egy vadász tarisznyát talált a' harasztzon, rá vólt kötve egy pár *Kótsag* – egy pár gyönyörű *Kótsag* (3/159–60). *kótsag* (3/61), *KÓTSAG* (3/5, 10, 15, 21, 24, 29, 49, 57, 70, 96, 191, 203, 210, 218), *Kótsagok* (3/10, 70, 142), *Kótsagot* (3/6, 130), *Kótsagokat* (3/127), *Kótsagoknak* (3/15, 26), *Kótsagra* (3/73).
- kócsagbokréta** fn (19) ...a' *Kótsag bokréta* kedvesebb az Aganippae partján termett Babér koszorúnál, mely hajdan Herós homlokok disze volt (3/132).
- kócsagsintér** fn (1) Éltem mindjárt a' gyanú perrel, 's gondoltam magamba: ez is *Kótsag Sintér* (3/111).
- kócsagtollszál** fn (1) Músám! Szálj le a' Parnassus kies hegyeiről velem *Kótsagok*at lövöldözni, mert ma egy *Kótsag toll szál* többet ér egy Sonetnél (3/127).
- kocsi** fn (1) Víg a Tavas, víggá tesz mindent... Leszáll piros *Kotsijából*, bársony Palástyát hosszann elteríti, egy közönséges Tsótkót ad a' fagyos Természetnek (4/14).
Ö: *rózsa*~.
- kódex** fn (1) Burmanni Dictaturával is merném tehát itten a' MS. *Codexet* magam elméjéből corrigálni (T6/104).
- kofa** fn (1) ...'s mégis a' végén haláruló *Kofa* módra húzalkodik a' rongyos lelkű Zoilussal (T7/16).
- koholt Ik:** *ki*~.
- kókadni** in (2) *Kókkadni* mondják a' Debretzeniek az ollyan füveket és virágokat, a' mellyek a' nap' hévsége, a' féreg' rágása, vagy más belső nyavalyájok miatt, hervadni, konyúlui, sárgúlui és halni kezdenek (T9/475). *kókkadni* (T4/141).
- kókuszos** mn (1) Örökös tavasz van annak *Cocosos* erdejiben (T6/279).
- koldul** i (1) ...ő véle külön beszélve találak téged, az én érzésemre te karmazsinná leszel, ő halavánnyá lesz: háborodva mind ketten *kóldúljátok* a' Szókat (19/17).
- koldus** fn (1) ...a' jó embert is, a' kenyér kérő *koldust*, és a' nyomorultat meg ugatja (41/55).
- Kolin** l. *Colin*
- kolkisi** mn (1) A' szerelmes Tavasz eljő Napkletről... int a'

Jégnek, és az felszedvén a' Vizekről a' Patakokról durva lántzait elájúlva megis roppan, mint a' hideg kígyó a' *Kolkisi* ígéző ének Hangjára a' tövisek közt (4/11).

kollégium fn (9)

...és én hozzámis egy Deák se merjen jönni vagy szólni, ha tsak *Coll.* ellenségének nem akarja mondatni magát (45/33). — az a' *Colleg.* melylyet Alma Maternek tartottam kebeléből számkivetett (45/37).

Coll. (45/27), *Collegium* (45/117), *Collegium'* (45/62), *Collégiumnak* (44/145), *Collegiummunknak* (T9/128), *Collégiumba* (45/31), *Collegiumban* (45/25).

kollekcio fn (2)

...az Abelárd és Heloiz szerelmekről írott Poémák mind ki vagynak adva Francziául egy *Collectióban* (T6/308). *Collectiót* (43/650).

kolofon fn (1)

...illőnek tartjuk ezekről is szólni, és elébb ugyan a' természeti szépségről, az után a' gyermeki bábozásról, két részben értekezvén a' magyar nyelvnek a' Poézisra minden nyelvek felett való alkalmas voltát előadni, 's ezzel az egész oktatást *Kolofon* gyanánt befedezni (T3/123).

kolorit fn (2)

A' 2dik Kontrasztban már az ábrázat *colorítja* fordul elő; mint a' 3dikban a' Szemek' karaktere (T6/111).

Kolorit (T6/73).

kolosszus fn (1)

Hátha még egy nagy Lélek akad, a' ki a' Szívnek, elmének és Nyelvnek minden kintseit hatalmában tartván ezt a' *Colossust* a' Tsillagokig felemelheti (T5/118).

koma fn (1)

Megvan: Lagzi Keresztelő Ennek legjobb Flastroma Vőfit kell hívatni elő, 'S Ma Sógor, hólnap *Koma* (43/620).

komáromi Ö: rév~.

komázni in (1)

De az ember olyan bolond é, hogy ő véle így lehessen *komázni* (41/454).

komédia fn (6)

...a' vígjáték, melly akkor az utak és utszak me-

gett mutatódott a' néző népnek; *Comoedia* nevet nyert magának (T5/453).

Comoedia (T5/25, 456, 462), *Comoediát* (T6/191), *Comoediához* (T5/458).

komédiás fn (1)

...hogy tehát a' szép Olasz *Komoediásból*, nyomorék Magyar Scurrát ne tsináljak, félbe hagyta munkámat és darabjait Vulcanusnak dedíáltam (T5/626).

kométa fn (1)

Igy a' Mathematico-Phisicai Materiákban esmeretes az Empedocles Sphaerája... a' Kástner *Kométáji* etc. (T5/43).

komikum fn (12)

Illyen *comicum* a' Felkiáltás is, vagy a' segítségül való hívás, a' Butelliához (T7/413). Nálam a' *Comicumnak* kútfeje az, hogy a' történetet, melly magában nevetséges, úgy adom elő, mint nagy és fontos dolgot (T7/377).

Comicum (T5/476, T7/289), *Comicumot* (T5/466, 475, 487, 494), *Comicumnak* (T5/478, 479, T7/322), *Comicumban* (T7/412).

komikus mn (5)

A' *Comoedia* szóból lett egy másik, a' *Comicus*, a, um; melly elejinte tsak azt tette, a' mi a' *Comoediához* vagy vígjátékhoz tartozott; de idővel messzebb kiterjedt a' jelentése, és alatta mindent értettek a' mi nevetséges, tréfás, víg és furtsa dolog (T5/459). Hanem mivel a' *Comicumnak* természete megenged egy kis Nagyítást,... a' melly tisztességes fillentés a' *kómiikus* Poétának czélját, 's az ő Munkájának bényomását hathatósbabban segíti (T7/323).

Comicus (T5/457, 574, T6/192).

komisch (ném) (1)

Már ez Francziául is, Olaszul is, csak illyen formán hangzik: tehát németül magyarázom — *Comisches* Heldengedicht (T7/268).

kommendáns fn (1)

...s a' Várat az Öreg *Comendáns*, jóllehet még tovább is tarthatta volna, mindjárt által adta Capitulációra (43/23).

komor mn/fn (11+2)

I. mn Jóllátom én azt hogy a' Szerelem rósáiba termett csókokról tudakozódom, eléggé magyarázza azt nekem a' te ketsegtető pillantásod a'

mely nem *komor* Philosophusi feleletet várna én töllem (37/9). Te keress én nálam kevésbé *komorabb* Vendégeket (28/36). — nézd milyen *komor* megunatkozással uralkodik a' pusztító Vezér, a' füstölgő Düledékeken (T1/258).

komor (4/126, 207, 41/80, 42/73, 374, 43/508, 48/5); *komorabb* (43/488).

II. fn Akkor tudnám igazán nevetni azokat a' fekete vérű *komorokat*, a' kik a' halandók boldogságát semminek tartván olly megutálva ltsárolják (38/17).

Komorok (40/4).

komorságú mn (1)

...és a' mellynek végén állott a' Virtus a' Ditsőséggel, nem tsak méltóságos *komorságú* tekintetben (44/37).

kompánia fn (2)

...és akkor szívesen lát, magában a' Szálában, Dorotya, és az egész fársáingi *Kompánia* (T7/43). *Kompániákban* (T7/229).

komponista fn (1)

Vajha én, Hazánknak ollyan *Componistájára* találhatnék, a' ki egy Magyar Anákreontismust Muzsikára vévén, vélem, és Magyarimmal közlebről tudná 's kívánná éreztetni a' Görög szabású Rhythmusoknak Mennyei hármóniáját! (T9/200)

kompozíció fn (1)

...s a' mi több az oda-való legnagyobb Muzsikusok által a' Görög Textus Muzsikai *Compositióra* van véve (T9/199).

koncert fn (3)

Közönséges *Konzert* emelkedjék fel töletek az ő Királyiszékéhez! (50/55)
Concertnek (T11/71), *Concerteken* (43/390).

koncoltatás Ik: fel~.

kondor mn (1)

Igy kell, 's így is lehet ezekről a' Provinciális Szókról is gondolkodni; minéműek, a' Duna mellett Kaján, *kondor*, kajdászni (T4/140).

konfirmál i (1)

A' te Szemeid Boldogságot ígérnek, *confirmáld* az ő beszédét, eredj a' Gyönyörűség ér annyit, mint az a' betsület, hogy büszke és vad vagy (34/158).

konstitúció fn (3)

Él ez a' Republica, 's ebben sem a' Házi Diktátorság, sem a' belső Despotismus, sem semmi nem tész kárt valami a' *Constitutio* ellen van (43/39).

Constitutiót (43/46), *Constitutióját* (43/95).

konzonáns fn (7)

Jó, vagy leg alább tűrhető, (kivált a' pozitiós sarkalatokba) ha a' *Consonánsok* nem ugyan azok is, de leg alább atyafiasok (T3/432).

Consonáns (T3/375), *Consonánsok* (T6/9), *Consonánst* (T6/13), *consonánsait* (T9/349), *consonanson* (T3/365), *Consonansokra* (T3/373).

kontár fn (2)

...de az a' sok *Kontár*, az a' sok majmolója az én mesterségemnek, azt okozta, hogy az én Portékáimnak árra szembetűnőképpen alászállott (52/94).

kontár (T4/141).

kontraszt fn (3)

...nem vesztek é el utollyára édes ingerléseket a' sűrűen egymásra halmozott *Contrastok* (T8/103). *Kontraszt* (T6/94), *Kontrasztban* (T6/110).

kontraszti mn (1)

...a' második *Kontraszti* hasonlításnak az elején a' Charisokat piross kis ajakokra ülteti a' Fryne Személyében (T6/101).

konty fn (4)

Pántlika helyett már *konty* van a' hajadon (43/499).

konty (43/485), *kontja* (43/487), *kontyot* (T3/442).

konvent fn (1)

A' *Convent* Decretálta 1. Hogy ez a' beszéd ki nyomtattassék (43/43).

Convent (43/60).

konzekvencia fn (1)

Az Apja' homlokára, vagyis tulajdon felséges eredetére való esküvése Minervának; és a' röplése után való sebes *consequentia*: frappant! (T6/252)

konzekvens Ö: in~.

konziliárius fn (1)

Czélozás van az 1795, 1796 Eszt. Harapózni kezdett Pestisre, mellyet megszüntetett T. *Cons.* Schraud Úr (54/234).

Cons. (54/148).

- konziliáriusné** fn (1) melybe a' döglött aranyat őrzitek 's szégyenül-
M. Dr. és Debretzen' városának Rend. Physi-
cusa Szent-Györgyi József Úr, a' ki a' beteg
Consiliáriusnét curálta (54/155).
- konzul** fn (1) ...a' Hertzeg' Kastélyában pedig soha sem vol-
tam, és még annyit sem tudok róla, mint az Első
Konzulnak St. Cloudi Palotájáról (T7/210).
- konyulni** in (1) Kókkadni mondják a' Debretzeniek az olyan
füveket és virágokat, a' mellyek a' nap' hévsége,
a' féreg' rágása, vagy más belső nyavalyájok
miatt, hervadni, *konyulni*, sárgulni és halni kez-
denek (T9/477).
- konyult** in (1) ...sem füleim nem volnának talán illy ostoba na-
gyok... Legalább illyen lusták és földfelé *konyul-
tak* 's illyen tompák nem volnának (41/82).
- Kooper** l. **Van Kooper**
- kopár** mn (1) A' Te munkád tehát, hogy ezer virágok illatoz-
nak a' völgyekben, ezer füvek terítik be a' *kopár*
mezőt (40/96).
- kopasz** mn (2) A' *kopasz* Követ zöld Mohval beszövik, hogy a'
sípoló Pásztor, vagy az ellankadt Utazó feltalálja
azonn Nyúgodalmát (42/794).
Kopasz (36/41).
- koperta** fn (3) Nyomatott *Kópertával* még mostan nem szol-
gálhattunk érdemes olvasóinknak (43/280).
Kópertát (43/287), *Kópertára* (43/282).
- koplal** i (1) Nyomorúlt állatok, kik hasonló pányvát, és igát
viseltek és mint szamaraitok, ti-is hasonló kép-
pen *koplaltok* (41/221).
- kopó** fn (1) Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász... Agár,
Visla, *Kopó*, mind... hétről hétre itt tanyázott a'
Nádasba (3/38).
- koporsó** fn (7) Akkor óh Szerelem! Te ki leszállhatsz a' *kopor-
só* völgyébe is, éleszd meg ha tsak addig is az én
hamvaimat, míg ezt nekik megköszönhetem
(40/132). Vak halandók! kik annyira esdekletek
a' vagon után, nézzétek ezt a' záros *koporsót*
- koporsók'** (40/164), *koporsója* (54/148), *kopor-
sót* (T9/80), *Koporsóját* (T5/254), *koporsónak*
(53/42).
- koporsófej** fn (1) Hány festett Ortza van a' mellyen 30 esztendő
Rózák látszanak! hány Hajhalottak lidértzke-
nek sok *koporsó fejenn!* (42/842)
- kopott Ö: ütött-~.**
- koptatni** in (1) Virgilius! E' szóban minden poétai Héroísmust
bésummáztam: többet róla nem is szólok, ne-
hogy az ő dítséreteit elmém' hibájával találjam
koptatni (T5/230).
- kor** fn (5) Eljön az a' szomorú *Kor*, mellybenn a' Szerel-
met nyilván valóvá tenni otsmányság lesz (42/
852). — Királyjoknak és Kasjoknak éljenek, a'
megért *Korra* jutván ökis (4/155).
korom (42/698), *korban* (41/405), *koromtól*
(44/175).
**Ö: arany~, gyermek~, kicsiny~, sijeder~; hébe-
-korba.**
- korabeli** fn (1) ...a' Húronnal nem jöhet öszve egy Aurea Ae-
tasban élő nép, mellyet Europa úgy akar boldo-
gítani, mint a' mesterségszerető Jupiter a' Sza-
turnus-*kora-bélieket* (T6/272).
- korall** fn (1) És nedveded Leányai a' rezgő Kristályoknak,
a' halavány Tsigáknak, a' tündöklő *Koráloknak*,
néki halmazni fogják a' Kebelét (21/27).
- korán** hsz (2) ...'s ki az a' *korán* kimúltt Szép, a' ki olly igen
méltó erre a' nemes Threnódiára? (T6/183)
Korán (T1/31).
- korbács** fn (1) Az emberiség barátja nem lehet azoknak az Is-
teneknek barátja, kik mind eddig sajtoló *korbá-
csai* voltak a' Földnek (T1/376).
- korbeli Ö: arany~.**
- korcs** fn (1) ...a' nyugotiaknak nyelvébe könnyebben eltsúsz
az idegen de nyugoti szó, hanem a' Volgamely-
lyékből úgy kirí, mint a' Pesti *Kortsoknak* ma-

gyar öltözetjek mellett a' Német elejű nadrág, vagy a' Kaput alatt az aranyos öv (T5/471).

korcsma fn (2)

Falun, Városon, *Kortsmákon* mindenütt kiabálják őket, szálj le Mú'sám, serkeny fel Mú'sám (T10/17).

kortsmákon (T9/790).

korcsosodás Ik: *el~*.

korcsosulás Ik: *el~*.

korhely mn/fn (3+1)

I. mn Nézd meg a' *korhely* gazdagokat, mint gyötri őket a' Lassú-idő, és meg unatkozás (T1/271).

korhel (44/231), *korhely* (41/53).

II. fn Nézd, mint sohajtozik titkon meg romlott egészsége után a' feslett életü *korhel* és vig kedvü búja (T1/277).

korhelykedés fn (1)

Melly nagyonn vétkezne ő ellene az a' Teremtés, a' ki e' Munkára termett betses Órákat henyélésbe és lomha *Korhelkedésbe* pazérlná el (T4/51).

korhelykedvén in (1)

...a' hízelkedő ebnek, melly korhely Ura mellett *korhelykedvén*, csak farka csóválással keresi a' becsülletet (41/53).

korhelység fn (1)

Hát azt gondolod? hogy a' Tyrannus... azt a' meg utáltatást, mellyet gonoszsága, *korhelysége* és feslettsége von maga után, nem érzi belülről? (T1/264)

korlát fn (1)

...ifjúi tehetségeimnek 's addig szerzett olvasásomnak az oskolai *korlátok* között való kivezéréért, a' régi jó ízlésnek az újabbakkal való egybekötéséért Tek. Kazincy Ferentz Úrnak 's néhai Tudós Dr. Földi János Úrnak tartozom (T9/248).

kóró fn (2)

...az áldott Tavasz elmulik, a' füvek meghalnak, és a' Virágok tsak durva *Kórót* hagynak magok után (4/4).

kórok (4/36).

korona fn (2)

...a' Jérusalemi *Koronát* Keresztyén házba, 's önnön fejére helyeztette (T5/260).

koronát (T6/382).

koronás mn (1)

A' Henriás... Ennek Hérossa ama' *Koronás* Virtusoknak példája, IV. Henrik Frantzia Király (T5/310).

koronásít Ik: *meg~*.

koronázva Ik: *meg~*.

koros mn (1)

Egy *koros* ***né annyi Kellemekkel megérdemli a' Szeretet[et], mellynél tsak a' Szerelem nagyobb (T6/126).

corpájú mn (1)

...sót holmi Bányász Csákányt, Sopronyi Veres Tikmonyat, X ut Tököt, és több efféle *corpájú* Grapsákat se hagyjon megtekintetlen (T4/104).

corpáz Ik: *meg~*.

korrekció fn (1)

Az Alexandrinusokrol továbbat bővebben mondom olyanokat is a' mik ide tartoznak. Most a' jövendőbeli *Correctiorol*, vagyis inkább reszelgetéséről akarok szollani (T6/302).

korrigálni in (1)

Burmanni Dictaturával is merném tehát itten a' MS. *Codexet* magam elméjéből *korrigálni* (T6/104).

korrigált mn (1)

...és mind külső mind belső érdemére nézve legfejedelmibb a' Parisi, a' mellyben nem tsak a' Görög Textus *legkorrigáltabb*... hanem a' Daloknak száma is több újjonnan feltalált Darabokkal van szaporítva (T9/193).

kórus fn (2)

...az említett Lengyel Contrallor minden Muzsikai *Chorusával* együtt elérkezett (43/658). *Kórusba* (T5/555).

kos fn (1)

Kos Havának 15dikén (43/217).

kosár fn (1)

Eddig *kosaradat* töltöttük virággal (43/479).

Ö: *rózsa~*.

kóstol i (2)

...a' Méznek tsupán tsak édességét *kóstoltam* (42/595).

kostoltam (42/577).

Ik: *meg~*.

- kóstolás** fn (1) A' természet' látásából indult örömök, a' nyáj-jasságnak, barátságnak, édes indulatoknak érzése, a' társasági élet' vídamságinak *kóstolása*, az abból származott játék, enyelgés, jó kedv, és felvidülés – ezek a' Dalnak szokott foglalatjai, azt mondja Eschenburg (T9/41).
- kóstolható** mn (1) ...az én lelkem egy *kostolható* tsókká válván duplás tsattanással fogja ezt a' te ajakidnak esküdni, hogy egyedül tsak te érted él (38/45).
- kóstolván** in (1) ...ti paraszt bogarak a' Vígasságnak legkisebb részét sem *kóstolván*, fáradság, tereh, és gondok között emésztitek a' ti Napjaitokat (4/114).
- koszorú** fn (12) ...'s a' ki mindnyájunk között leghelyesebb Tsókoló lesz, a' ki legkedvesebb, legédesebb Tsókokat tud adni, azé legyen győzedelmének Jutalmául ez a. szép kis *Koszorú* (42/546). *Koszorú* (42/626), *Koszorúd* (42/447), *koszorút* (40/124, 42/1130, T5/326, T6/189), *Koszorút* (42/479, 620), *Koszorújának* (42/505), *koszorúnál* (42/1162), *Koszorúval* (42/614). **Ö:** *babér~*, *borostyán~*, *gyertyán~*, *jutalom~*, *káka~*, *rózsa~*, *tövis~*, *vadolajág~*.
- koszorúcska** **Ö:** *rózsa~*.
- koszorúz** **Ik:** *fel~*.
- koszorúzott** in (3) ...a' sárga Kalászokkal *koszorúzott* Nyár rakja felénk Lábait (8/2). *koszorúzott* (42/363, 535). **Ik:** *fel~*, *körül~*.
- koszorúzva** in (2) A' te szerelmes szép Neveddel, zöld Babérral *koszorúzva*, arany Húrjaimat gyakran hangoztattam (7/32). *Koszorúzva* (43/392).
- kóta** fn (4) ...rézre kell metszeni a' *kótákat*, az pedig időbe is, költségbe is sokba kerül (T2/22). *kóták* (T8/146), *Kótákat* (T9*/258), *kótáját* (T2/19).
- kóválygás** fn (2) Tudod, hogy a' Záporok, és Szélveszek között, bizonytalan *Kóválygással* veszedelmesen tévelygettél (15/11). *Kóválygásából* (18/9).
- Kováts** fn (3) Az Aeneist már 15 tagú versekben magyarra fordította T. T. *Kováts* József úr N. Kőrösi Predikátor (T5/236). A' Pulpitus, írta Boileau, fordította *Kováts* Ferentz Ingenieur Úr (T5/552). *Kováts* (T9/244).
- kő** fn (15) Óh Végezés! óh te erősebb a' fűvek' seregénél, 's keményebb mint a' világgal egyhasi *kövek!* (54/126) — amazok szültek fel a' Parnasszusra, ezek pedig neveltek rajta 's megmutatták annak tsínos útait, a' szép lelkeket kalaúzúl keresték ki mellém, hogy meg ne üssem lábamat a' *kőbe* (T9/264). — 's az édes álomnál puhább gyepen lehetett futnom, nem tsak darabos omladékos *köveken* (44/35). *kő* (42/113, 54/109), *Kövek* (12/16, 42/117, 217), *Követ* (36/42, 42/795), *Köveket* (20/22), *kövekből* (33/4), *Kövekenn* (4/211), *Kőről* (42/94), *kövekké* (53/26). **Ö:** *menny~*, *próba~*, *talp~*.
- kőbarlang** fn (1) ...'s gyakran a' süvöltő szelekkel együtt nyögdeszel ki a' kriptákból és *kőbarlangokból* (51/31).
- köd** fn (6) Hadd kettőztesse maga Gyötrelmeit, a' ki békételen Szemekkel a' Jövendő *Ködei* közt, siet a' következendőket megelőzni (8/54). Nyájasságom, eleven elmém, setét *ködbe* borúlt, elvadult (53/25). *ködöt* (46/27), *ködön* (54/190), *ködén* (43/395), *köddel* (54/53).
- kőég** fn (1) A' *kő-egék* mind a' kettőt meztagadták én tőlem (54/118).
- kőkeményiség** fn (1) Nézd meg... *kő keménységét* annak a' vad állatnak, mellyet a' szerentsétlenek nyögése se tud meglágyítani (T1/283).
- kőkény** fn (1) A' fűrge Szütskék mint kergetik egymást a' harasztonn: egyik lebukkan a' kórók közé hogy társát megszedhesse: másik felpattan a' pézsmaszárra, körül nézi a' vidéket mint egy őr a'

Temesvár Tornyaiann, egyet szisszent 's a' száraz *Kökényre* rugja magát (4/39).

kökényszem fn (1)

...Az Ámorok, miként rajmódra dongnak *Kökény szemed* körül? (T6/419)

kököröcsin – kököröcsiny fn (1+1)

...egy Rozás Ernyő alatt magánosan állott két Kupresszus szomorú Árnyékában a' múlandó *Kököröcsinyek* között (42/304).

kököröcsin (42/280).

kököröcsinhintó fn (2)

A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről tsetsemő Etéziák vonják *Kököröcsin Hintáját* (4/8).

kököröcsin Hintáján (42/348).

kölcsonös mn (3)

Jó szíveteket igaz *kölcsonös* szeretettel viszontagolni, érdemeiteket valódi tisztelettel hirdetni fogom (44/213).

kölcsonös (49/47), *kölcsonös* (43/521).

kölcsonöz i (3)

...nem is Szatira, noha ez utólsónak tulajdoniból, valamint minden Comicum Poéma a' világon, egy kis lelket *kölcsonöz* magának (T7/97).

kölcsonöz (T6/351); *kölcsonözik* (T7/339).

kölcsonözött mn (2)

Hányszor ment el előtök talpig aranyba öltözve minden *kölcsonözött* Szépségivel a' büszkélkedő Belinda (42/887).

kölcsonözött (36/137).

kölcsonözve in (1)

A' Heroidáknak egy különös Characterek van a' *Költés*' Világában, melly három Poémának természetéből van *kölcsonözve* (T6/336).

kölcsonöszív fn (1)

Mikor a' Szívetek pénzenn, ruhánn, méltóságonn, Kendőzéseken és nem *kölcsonö Szíveken* fogják vásárolni. Ekkor jön bé a' paráznaság, a' fajtalanság, vagy akarom mondani a' Módi (42/858).

költ i (2)

De, azt én nemis tagadom, hogy 1799-ben írtam, 's a' dolgokat is arra a' télre *költöttem* (T7/109).

költöttem (T7/71).

Ik: ki-.

költemény fn (9)

Illyen móddal formálódott osztán egy magános

gondolatból egész *költemény* (T7/90).

Költemény (T7/152), *költemények'* (T8/40), *Költeményt* (T7/155, 272), *Költeménynek* (T7/101), *Költeményben* (T7/419), *Költeményemre* (T7/131), *költeményekkel* (T5/560).

költeményes mn (2)

Morfé egy *költeményes* Tündér, ki szárnyalt a' berek' árnyékából (42/996). Pater Révai Miklós Győri Professor Úr, némely *Költeményes* Maradványokat, ritka régiségeket, és Fragmenteket szép számmal adott ki eddig az ideig (43/257).

költeni¹ **Ik:** fel-.

költeni² in (1)

De Poétának lenni éppen azt teszi egyiket, hogy *költeni* és képzelni tudjon az ember (T7/215).

költés fn (3)

A' Heroidáknak egy különös Characterek van a' *Költés*' Világában (T6/335).

Költésnek (T7/318), *költésében* (T5/371).

költő fn (2)

...mintha egy egész nemzetben tsak egy nyájas *költőnek* illene lenni (T8/4). — tökéletes Ideáiban *költőkép*pen előadom (T7/67).

költői mn (1)

...a' mit nekem csupán csak versekbe kellett volna minden *költői* tehetség nélkül foglalnom? (T7/113)

költött mn (7)

...egy Ánglus Gavallér, Belindának (*költött* neve egy valósággal élt Ánglus Kisasszonynak) egyik Lockját vagy hajfürtjét alattomba elmetezi (T5/567). Ebben az Actio, vagy a' Munkálkodás, mellyet én a' Deák Fabula után Mesézetnek nevezek, egészszen *költött*, a' mint már oda felylyebb előadám; *költöttek* a' személyek is, karakterestől együtt (T7/316–7).

költött (T5/81, 686, T7/186, T9*/137).

költözik i (1)

Igy nevedek[...] meg az én Szerelmem 's így *költözött* ajakidról Szívembe (39/15).

költöztet i (2)

...és ezeket a' Tündéreket a' Földről a' Hajnalttsillagba *költöztette* (42/772).

költözteti (36/26).

költés fn (2)

...részre kell metszeni a' kótákat, az pedig időbe

is, *költségbe* is sokba kerül (T2/23).
költségén (33/33).

köntös fn (3)

Szerelem!... Te öltözteted fel Lakodalmi *köntösbe*, tarka *köntösbe*, a' párosodni kívánó Liliomot (40/83–4).

Köntösömbenn (4/161).

Ö: *bíbor~*.

könny – **könnyű** fn (13+6)

Itt elhallgatott Melítesz, Szemeiből újabb *Könnyek* fakadtak (42/712). — almányi *könnyeket* hempelygettetz ki elmeredt szemeimből (3/92). Sírhatz Atya! sírjál is, és hullas[s] *könnyüket*: ha kifakadhat, tágúl a' fájdalom (54/110). — de celebrálja az ember a' szépséget midőn *Könnyeket* húllat? (34/166)

könnyek (T9/723), *könnyek* (48/42), *könnyeket* (50/10, 81, 51/34, 53/18), *könnyeimet* (44/181, 53/35), *könnyeidet* (53/9), *könnyeit* (T1/153), *könnyeit* (48/47), *könnyűinket* (54/62), *könnyűimnek* (54/280), *könnyűkre* (54/246), *Könnyűkkel* (54/136).

Ö: *öröm~*.

könnycsepp fn (2)

...csak ezek az ő Paraditsomi, ahol nyomorultt--volta *kön[n]ycseppekben* foly le sáppadt ortzáján (51/28).

könnytseppjeid (50/15).

Ö: *öröm~*.

könnyebbít i (1)

...nem sokára mind azt, valami az élet' módját *könnyebbíti*, sőt a' mi annak fenntartására elmúlhatatlanul szükséges, semmivé tennék (52/32).

könnyeded mn (1)

...és ez az ő Daljainak *könnyeded* és kurta foglaltjokhoz legalkalmasabb is (T9/345).

könnyen hsz (14)

De te, mondom, *könnyen* beszélsz, mert a' Telet nem éred (4/129). Gyönyörű, és *könnyen* menő versei vagynak; képzelődése termékeny és tüzes (T9/541). Édes Atyánk... adj oly álhatatos és mindent *könnyen* ki álható szívet, hogy ha nyomoruságok érdekelnek bennünket, el ne tsüggedjünk (48/201). Ezt előre botsátvánn, a' következendőket *könnyebben* meg érteni (T3/232).

könnyen (44/3, 49/12, T2/4, T7/331, T9/45, 647), *könnyenn* (4/118, 12/46); *könnyebben* (T5/469, T6/297).

könnyező in (1)

Itt elhallgatott a' ritka szívű Pap, 's az Örömbé *könnyező* Melíteszt még egyszer megölelvén bé ment a' Templomba (42/919).

könnyhullatás fn (1)

...tsalárd *könnyhullatásid* Szépségednek fényét előttem el nem hervaszthatták (34/41).

könnyítés fn (1)

Megtanítjuk őket... e' mellett osztánn egy kis Danlásrais, mert a' nem káros, sőt használ a' terhes mukák' (!) *könnyítésére* (4/152).

könnyű mn (20)

Testek *könnyebb* vólt a' Levegő égnél (36/13). Te pedig ártatlan Lelkem... kelj fel *könnyű* szárnyaidra (40/145). A' la Tour *könnyű* seregét már el is indították (43/99). — azértis néminémű orrokat kezdtem *könnyű* fából készíteni (52/101). Az ő humora azt mondja Sulzer, a' legkellemetesebb a' világon, 's olly *könnyű*, mint a' legszebb kikelet (T9/112). *Könnyebb* é Tragoe-diát írni, mint Comoediát? (T6/191)

könnyű (9/61, 41/189, 43/180, T2/14, T9/72, 109, T10/35); *könnyebb* (41/429, 42/760, 44/23, T3/560, T9/35), *könnyebbé* (33/87); *legkönnyebb* (T9/106).

könnyűség fn (2)

Azért is, a' ki jó Anákreoni Dalokat kíván írni; annak nem Anákreont kell fordítani... hanem az ő tőle kedvelt édes tárgyáról, az ő tulajdon *könnyűségével*, vídám humorával, és kellemes előadásával, rövid és tsínos Dalokat szerezni (T9/122).

könnyűségét (34/184).

könyök fn (1)

Ámor a' térdére *könyökölt*, 's *könyökére* eresztette fejét (53/11).

könyöklő fn (2)

Ah, ha az ő szép Szeme kinyílik, hány sereg Tündérek repülnek abba, körülülnek harmatos *Könyöklőjénn*, egyet pillant, 's mind lehullanak a' Mellyére (42/818).

könyöklőjénn (36/66).

könyököl i (1)

Ámor a' térdére *könyökölt*, 's *könyökére* eresztette fejét (53/11).

- könyörgés** fn (1) Minden felemeli (az igaz) a' Felséges Asszonyért az ő *Könyörgéseit* e' boldog Naponn (13/2).
- könyörög** i (3) Ki *könyörög*: ki fenyegetődzik, ki kér: ki ragadoz (28/24). *könyörög* (5/39). — *könyörögjél* (T4/81).
- könyörül** i (1) Ah *könyörülj* rajtam (42/684).
- könyörületesség** fn (1) Melítész, méltó vagy a' *Könyörületességre* (42/715).
- könyörülő** in (1) Te szegény Tükör! és te könyörülő Toilette! (T7/247)
- könyörülvén** in (1) Barátságos Szellők, ah, ne fújjatok *könyörülvén* a' szerető Irénén (22/7).
- könyű** l. **könny**
- könyv** fn (42) A' Fordítást ez a' Magyar Verselőnk kétképpen tette meg, a' mint maga is a' *könyv* homlokán említi (T9*/171). Ennek foglalatja ím ez: I *Könyv* Ebédig, Carneval... ki indul 1799 Budáról (T5/638). Én már *könyv* nélkül tudom ama' hármóniás 6 Sort (T6/246). Ez azoknak az Igazságoknak summája, melyet a' Természet *könyve* magába foglal (T1/311). *könyv* (T5/624), *Könyv* (33/1, 43/672, 674, T5/649, 658, 667, T6/308), *könyv'* (T2/24), *Könyv'* (T4/176), *Könyvek* (36/277), *Könyvek'* (T6/137), *Könyve* (T5/42), *Könyvei* (T5/604), *könyvet* (T4/188), *Könyvet* (T4/95), *könyvemet* (T4/184, 189), *Könyvemet* (T4/10), *könyvnek* (T9/126) *Könyveknek* (T4/118), *Könyvekbe* (T5/604), *könyvembe* (T10/87), *Könyvben* (T5/518, 566, 595, 637, T7/235, T8/47), *Könyvében* (T5/95, T8/82, 83), *Könyvre* (T5/539), *Könyvekre* (T5/ 89, 536, T7/417), *könyvekkel* (T11/55), *Könyvekkel* (T5/560). **Ö**: *énekes*~, *fűvészs*~, *halottas*~, *kézi*~.
- könyvecske** fn (1) A' Niderlandi zenebonának alkalmatosságával – melyben magam is hadi szolgálatot tettem – akadt egy kis *könyvecske* a' kezembe (41/3).
- könyvesház** fn (1) ...de Collegiumunknak *Könyves házában* Dé-
- gennek sem kiadását, sem Értekezését fel nem találhattam (T9/128).
- könyvház** fn (2) ...az olyan versek... nem fognak a' nagy emberek *Könyvházainak* ékességek lenni (T10/38). *Könyv háznak* (43/508).
- könyvíró** fn (1) A' *Könyvíró* Előbeszédet tsinál, többnyire! ezen két okból (T7/8).
- könyvtár** fn (2) ...de Collegiumunknak *Könyves házában* Dégennek sem kiadását, sem Értekezését fel nem találhattam, a' melly *Könyvtárnak* egyébaránt a' Görög és Deák Litteratúrára nézve... Magyar Hazánkban párját nem láttam (T9/130). *Könyvtárakban* (T7/304).
- könyvsibváros** fn (1) ...a' többi két Kötet a' Censura alól ki nem jöhetett, nagyon mérgesek lévén a T. T. Clerus ellen való tsípdezési a' Bétsi *Könyvsibvárosnak* (T5/607).
- köpönyeg** fn (1) Múlsd ki ott magadat; rakd le ott Criticus páltzadat, philosophus *köpönyegedet*, theologus Sűvegedet (T7/41).
- kör** fn (3) Harmadik mód, midőn az első sorba levő sarkaltnak a' társa az utolsó sorba esik, úgy hogy a' középső Cadentiák általok mintegy Circulusba, vagy *körbe* lévén szorítva a' Rithmus maga is kerékbe fordul. p. o. A B B A (T3/529) *Körbe* (T3/564), *körbe* (T3/323).
- körbemegy** i (1) Itten az 1^{ső} példába elébb váltogatva, azután fojvást mennek a' sorok – a' második példába elől *körbe mennek* hátul fojvást (T3/322).
- körbemenő** in (1) Ez *körbe menő* kádentzia (T3/535).
- környék** fn (10) Ordítva fogsz az én szavaimra emlékezni, 's e' boldog *környék* keservesen fog jutni eszedbe (41/449). Híjjába várod te azt azokban a' menynevei *környékekben*, melyeket a' Te tudatlanságod teremtett (T1/100). Szinte pezseg a' Helikon' *környékén* a' Poéták Myriadja (T5/164). *környék* (41/73), *Környék* (33/48), *Környéki*

(42/903), *környéket* (41/185), *Környéket* (42/55), *környékénn* (3/101), *környékre* (3/85).

környülállás fn (3)

...mit nem tudnánk mi Poéták, ha egyszer a' fejünkbe ötletjük, hogy egy *Környülállást* meg szépítsünk? (33/21)

környülállások (41/141), *környülállások* (T7/178).

környülvesz i (2)

Az egész Természet bizonyoságot tész Uram terolad hogy a te jószágodnak erejével *környül vettél* minket mindenfelől (48/219).

környül veszik (T1/243).

köröm fn (3)

Körmeinek motskátis etc. tsokolják (36/262). Különösen az Epopoeáját a' tsínos és édes Stylus, a' *körömre* menő verselés... tészik kiteszövé (T5/328).

Körmeinek (36/230).

Körös fn (1)

De gondolnád é, hogy mind azok a' Kótsagok ott vagnak... a' *Körös* és Berettyó Fakadéki-bann? (3/12)

körösi mn (1)

...s magára a' Poézisra való hajlandóságomnak jókori vezérlését Tiszt. T. Kováts József *Körösi* Prédikátor Úrnak mint közönséges Tanítóm-nak... köszönhetem (T9/244).

Ö: nagy~.

körös-körül hsz (2)

...tsak azt látni, hogy mindennap nevelkedik *körös körül* a' Boldogtalanok' száma (17/25).

köröskörül (18/23).

körtvély fn (2)

...a' Zefirusok... Összel a' szagos *Körtvélyeket* pirosra, a' puha almákat sárgára nyalogatják (42/800).

Körtvélyeket (36/48).

körtvélyfa **Ö:** vad~.

körül hsz/nu (3+22)

I. hsz *Körül* a' lilium és thim patikába, Zsibognak a' méhek egy édes munkába (43/370). — a' kiket mi bőrökkel fedve a' tölgy és diófák között *körül* fekünni láttunk (33/78).

Körül (43/386).

II. nu ...de az ő karjait érzettem magam *körül*

(42/1111). Ezerenn 's meg ezerenn seregelnek egy szép Leányzó *körül* (36/58). — ejtsetek akkor egynéhány könnyeket én mellettem, mikor az én már lankadó félben lévő pillantásim a' Menny *körül* elragadtatva tántorognak (50/82). — a' kézi és egyéb mesterségek *körül* hasznos szolgálatot tettek és tehetnek (T4/147).

körül (41/68, T1/189, T11/84), *körül* (5/40, 40/36, 42/87, 178, 203, 263, 636, 811, 43/71, 452, 51/39, T6/419, T9/421, 432, T9*/731).

körül-belől hsz (1)

Nem verte ki szemedből azt a' mély álmat a' Puskák' ropogása, melly egész Hajnalokonn 's Estvékenn nyúghatatlankodtatta *Körülbelől* ezen Rétek' tsendességét (3/33).

körülhordoz i (1)

Melítesz felérezte magát, *körül hordozta* bolyongó Szemeit, 's meglátván maga körül a' Szerelem nyájas Tündérkéit, magát a' boldog Szeretők Elíziümába képzelte (42/177).

körüljár i (1)

...s a' Terra del Fuego-ba várván az időre, *körül járta* az Amazonum Regiót (43/112).

körülkerít i (1)

Én más Ággal a' Hajamat *körülkeríteni* nem fogom (24/16).

körülkoszorúzott in (1)

...s valamely ifjú egy rózsákkal *körülkoszorúzott* tsészből itatta véle az égiek' nektárját (42/1004).

körülnéz i (7)

...*körül néztem* bámuló szemekkel (46/14). Melítesznek eszébe jut végre az Isteneknek tanácsa *körül nézi* a' vidéket, és megpillantja Rozáliát (42/971). — *körülnéztem* magamat, merre fordít-sam szemeimet 's igyekezetemet, magamat megkérdeztem (45/12)

körül nézi (4/37), *körül néztem* (T9/788), *körül nézte* (3/163), *fogom körül nézni* (44/164).

körülnézvén in (1)

'S *Körülnézvén* minden eddig volt munkádon, Nyugtasd meg elfáradt szemedet Klárádonn (43/456).

körülötte – **körülte** hsz (12+9)

Szeretők! szép Aspásiától elhagyattattak, *körülte* viseljétek modeste magatokat (34/81). Tavasz

– öröknek látszó tavasz vonta fel sátorát *körülöttem* (54/166). — mindeneknek ábrázatokon szeretetet és szánakozást fogsz *körülöttem* olvasni (T1/203). — ezért ha távol dongsz is *körültök* vagy ha a' rózsákonn meglátnak, elsikoltják magokat: Jaj, a' Méh! (4/165)
körülötte (48/48), *körülötte* (37/50), *körülöttem* (42/191, 902, 53/2), *körülöttünk* (48/7), *körülöttünk* (4/33, 61, 51/3, T11/36); *körülte* (T1/262), *Körülte* (43/360), *körültem* (41/75), *körültem* (34/125), *körülted* (T1/125), *körülted* (42/728), *körültök* (43/394).

Ö: *ő~; énkörülöttem.*

körülsáncol i (1)

Az által vitt sokakat arra a' hibás vélekedésre, hogy ötet tiszteljük és családságát el nézzék, mivel az igazság oltárával *sántzolta körül* magát (T1/365).

körülsátoroz i (1)

...leültünk karikába Nimfák és Pásztorok, egy kerek kis Térenn, mellyet a' terepély Bikkfák *körül sátoroztak* (42/636).

körülszó i (1)

...minden magános fürdőt, a' mellybe ő magát megnyíthi rózsafalakkal *körül szőjjenek* (33/136).

körültapogat i (1)

...egy játszi fiatal Pillangó által ölel tsínos lábával, 's nekemis parasztság vólna azt nem tselekedni, emberségből *körül tapogat*, eztis elkell állani emberségből (4/100).

körüül i (2)

Ah, ha az ő szép Szeme kinyílik, hány sereg Tündérek repülnek abba, *körüülnek* harmatos Könyöklőjénn, egyet pillant, 's mind lehullanak a' Mellyére (42/818).
körüül ülnek (36/65).

körülvész i (2)

...most ott irtózás *vesz körül*, látván azt, hogy most az egész természet vidám ábrázatból halavány színbe öltözött (48/16). Tritonok *vették körül* a' tsetsemő Vénuszt 42/273).

körülvéve in (1)

...hol a' FőKép egy Szép Leánnyal maga egy érzékeny Poéta, maga az Író, *körülvéve* tiszta csermelyekkel, színes hantokkal, virágokkal (T6/70).

körülsibongván in (1)

...ezer édes ígésző képzeleteket talál elő 's azokat a' legkönnyebb móddal festi le, hogy azok a' mi Fántáziánkat *körülsibongván*, Lelkünkről az élet' únalmat 's az azt felettébb lankasztó indulatokat balzsamos szárnyaikkal leszeleljék (T9/107).

kőszál fn (5)

Ez odvas *Kőszálnak* kebelébe mind ez ideig a' Mennykő nem ütött; a' Villám be nem hatott (18/21).

Kőszálak (8/35, 21/22), *kőszálakon* (51/9), *kőszálról* (43/375).

kőszikla fn (5)

A' Galambok és Gerlitzék a' *Kőszikláknak* hasadékiba vették magukat (41/346).

Kősziklák (42/99), *Kősziklák'* (35/1), *Kősziklát* (42/110), *Kőszikláknak* (24/10).

kőszirt fn (3)

Az iszonyú vén Tserfák az Alpesi *Kőszirtekenn* már az ő bogos Gallyaikról le rázták a' tunya Zúzmarázt (7/11).

kőszirtokon (T8/18), *Kőszirtról* (42/211).

kőszívü mn (1)

a' *Kőszivü* gazdagnak álhatatlan és hirtelen el múló szerentséjét ne irigyeld (T1/216).

kőszön i (7)

...én néki *kőszönöm*: ah! hogy illy szép Napot töltetted velem (34/72).

kőszönöm (45/111, 49/24), *kőszönik* (40/136), *kőszönni fogo[m]* (49/25), *fogom köszönni* (44/174). — *kőszönjék* (T5/243).

kőszönhet i (3)

Sokat *kőszönhet* itten m. b. T. T. Prof. Varjas Úrnak (43/253).

kőszönhetem (T9/246). — *kőszönhetne* (T1/4).

Ik: *meg~.*

kőszönt i (3)

Fejér 's piros Színü Róza Ligetek nyúltak el a' Jázminok és Jenezterek között: Ezer meg ezer Tenglitzek, Filemilék és Papagályok *kőszöntötek* benne a' feltetszett Hajnalt (42/238).

kőszöntöttél (38/13); *kőszönti* (15/2).

kőszöntés fn (5)

A' Te *kőszöntésed* olyan vólt nekem, mint a' leg édesebb méz, sőt – meg botsáss, hogy azt tsak a' mézhez hasonlítom, olyan volt az, mint

a' Te leg édesebb tsókod (38/8).

köszöntés (38/14), *köszöntésed* (38/19), *köszöntésednek* (38/21), *köszöntésnél* (38/32).

köszörül **Ik:** *ki-*.

köszörült in

Méreggel mézeli *köszörült* nyilait (43/404).

köt i

Senki sem *köt* rabszíjjánál fogva a' bitó fához, vagy egyg kínos ólnak tömlötzébe (41/34). Ívet és Puzdrát *kötött* Oldalomra (42/526). Nekem pedig a' Helikon aljába szedett Violákból, az apró Jázintokból, és Nefelejsből *fog kötni* egy szelíd koszorút (40/124). Mennyivel vagy, óh háladatlan Lant, adósom énnékem!... az én több kedves gondjaim közt olly Helyenn voltál, hogy Nitzét magát szerelemfáltásra *kötötted* (14/21). *kötött* (44/195). — *kötnének* (41/396). — *kössetek* (53/40); *kösd* (43/452), *Kösse* (T6/410).

Ik: *által-*, *be-*, *fel-*, *ki-*, *meg-*, *ösze-*.

kötél fn

A' kis szerelmek ültek fel a' Telegrafusokra, 's *kötélét* ök rángatták (43/82). Te is Férjé lettél, ki voltál nőtelen. Űlsz a' bársonyból font Asszonyi *kötelen* (43/502). Ifjak! ímé elértük hálá a' kedvező Napnak azt a' boldog Esztendőszakaszt, melly ismét feloldozta Mezeinket a' komor Tél' fagyos *Köteliből* (42/374).

kötél (T3/386), *kötéleit* (43/89), *kötelen* (43/516), *kötelenen* (43/180), *kötélre* (41/147).

Ö: *rab-*.

köteles mn

Maradok az Úrnak kész *köteles* szolgája Nikolas Postiche, Galantéria – fábrkás (52/128).

kötelesség fn

...a' Moralt képzelt *kötelességekbe* a' virtust pedig némelly haszontalan, sőt sokszor a' Társaságnak káros cselekedetekbe helyezteteti (T1/ 320).

kötelez i

...tsak az én törvényeim *köteleznek* változhatatlanul minden országokba, minden időbe, minden embereket (T1/250).

kötelez (48/225).

köteleztetik i

...feleit minden állat a' természet által *köteleztetik* boldogítani (41/176). *köteleztetem* (T8/128).

kötelezvén in

(1) ...valakiket én hozzám valamely egygyesség kötött, *kötelezvé*n arra, hogy a' szokásban vett, de nagy részént tsak szertartásból tsinált bútsúzást hozzájok megtegyem (44/196).

kötés fn

(4) Míg így andalgottam magamba, kiesett Mellyéről az a' kis *Kötés* Viola (42/414). — és te zavartalan álom, mellynek nyoszolyáját koporsónak nevezik, oldozd meg *kötésimet*, hogy testem érezni megszűnjék (53/43).

kötés (41/387), *kötése* (42/509).

Ö: *frigy-*.

kötet fn

(7) A' Magyar fordításának tsak 1° *kötetje* láthatott világot (T5/603).

Kötet (T5/605, T9*/208, 208), *Kötetj.* (T9*/376, 458), *Kötetben* (T5/601).

kötő **Ö:** *szem-*, *kikötőhely*.

kötődés fn

(2) Az ny betűvel nints annyi *kötődés*, úgyhogy szabadon lehet tenni ezeket: kínálván bálván', kívánnak Kapitánn'ak (T3/465). — és te mindég keresel 's találsz is tárgyat a' *kötődésre*. mire való kérdés már ez a' tiéd? (42/1090)

kötött in

(1) ...'s annak felvételére le hajolván a' gyönyörű Nimfa, gondatlanul *kötött* Fátyola mellől egyik tsetse kifordult (42/416).

kötöz i

(5) 's lengő piros pántlikákat *kötöznek* bemohodzott fej-fámra (40/131). Meg volt az bennem, meg volt, akárki mit mondjon az a' mozdulás, hogy a' ki igaz egyenes szívvel volt erántam, ahoz kellemes lántzokkal *kötöztem* mindenemet (44/94). *kötöznek* (36/47, 42/800), *kötöztiink* (42/642).

Ik: *le-*.

kötözget i

(3) ...a' szegény Halásznak a' Hálóját *kötözgették* (42/884).

kötözgették (42/1085); *kötözgették* (36/134).

kötetlik i

(1) 's a' maga fontos voltát és igazságát azon a' felbonthatatlan frigyen fundálta, melly öközötte és a' morál közt *kötetett* (T1/357).

- köttette in** (1)
...vályon mitsoda is szaggathatná el azokat a ragados lántzokat, amellyekkel a' világhoz vagyunk *köttette* a szüntelen emberi változással együtt (48/182).
kötvé Ik: *hozzá~*, *rá~*.
kötvén Ik: *össze~*.
- kövecs fn** (1)
De visszafogsz térni kevésre, pauper rivulus, zúgni a' poros Part *Követsei* között (20/25).
- kövér mn** (2)
Micsoda *kövér* fű van itten (41/70).
kövér (T3/414).
- kövérédik i** (2)
...s tsókolni fogja azt a' Vadrózát, mely a' te Véredtől *kövérédett* (42/131).
kövérédnek (41/309).
- követ¹ i** (13)
Ezt *követte* a' Mezei Ebéd (42/365). Egyébaránt sem szeretem, megvallom, a' Dayka' Alexandrinussait. Ugyanis, olyan rabúl *követi* a' Német Prosodiát, mint Rajnisék és Szaboék a' Rómait (T6/353).
követtek (T9/154); *követi* (T3/502, 513), *követik* (T6/238), *követte* (42/704, 43/48, T9/78). — *kövess* (42/300); *kövesd* (42/914), *Kövesd* (T1/144), *kövessétek* (34/114).
- követ² fn** (5)
A' Szövettség mind a' két részről a' *követek* előtt esküvéssel erősített meg (43/97). — a' Literatúra pedig *Követ*, mely útát egyenget a' fontosabb Tudományoknak (T4/56). Szokott ruháit ismét fel öltözi az Erdő, és már fűni éreztetik a' Tavasznak *követtye*, eggy alkalmatlan Zefir (22/3).
követje (36/245), *Követje* (42/298).
- követés fn** (3)
Eredeti Magyar példa előttem nem volt, a' melylyet *követésre* felvehettem volna (54/18).
követésre (T3/133), *követésére* (17/8).
Ik: *meg~*.
- követett Ik:** *el~*.
- követhet i** (2)
...és ki az, a' ki a' Halandók közül *követhette volna* valaha az ő verselésének mennyei hármóniáját! (T5/232)
követheti (T8/142).
- követhetetlen mn** (1)
Méltó is ezt a' *követhetetlen* Stylusú Urat... megkérdezniem (T5/399).
- következendő mn/fn** (5+3)
I. mn Meg nem állhatom, hogy a' *következendő* levelet, melyet a' minapában vettem, ezen alkalmatossággal ne közöljem (52/85).
következendő (T1/373, T3/113), *Következendő* (T4/205), *következendők* (T5/531).
II. fn Ezt előre bocsátván, a' *következendőket* könnyebben meg érteni (T3/232).
következendőket (8/55), *következendőkben* (T5/138).
- következés fn** (8)
Ez a' bámulás tsak a' Heroismusnak *következése* (T5/121). Nézd meg a' korhely gazdagokat, mint gyötri őket a' Lassú-idő, és meg unatkozás, bizonyos *következési* a' mérték nélkül való gyönyörködésnek (T1/272).
következése (45/81, 85), *következései* (52/46, 54/7, T1/381), *következéseit* (T9*/326).
- következésképpen hsz** (1)
Éppenn azonn tűnődtem vala, hogy az *következésképpen* valami Deákos, és annál fogva nem bokrétázgató ember vólna, ha szinte puskát hord is a' vállán (3/119).
- következik i** (7)
...mind ezek, mind amazok egymás után nyomba *következnek* (T6/342). — 's még sem ittam olyan bort, a' mi után mámor ne *következett vólna* (T9/791).
következik (T3/351, 554, T6/282, 356), *következem* (43/545).
- következni in** (1)
...a' sokféle atyafiság, és barátság és az egymással hirtelen összetalálkozásból *következni* szokott keserűség, és öröm (48/55).
- következő mn** (1)
Erre is kell a' *következő* Tábla (T3/446).
Ik: *be~*.
- követni in** (4)
Egy szóval óhajtottam az Epopoéának egész formáját, természetét és alkotását, a' legjobb Mustrák után, ebben a' kis Munkámban is *követni* (T7/408).
követni (28/38, T3/73, T5/370).

- követő** mn/fn (2+4)
I. mn Őrizkedj tehát, hogy sorsodról ne panaszkodjál! – légy igazságot és virtust *követő* és jó szivü (T1/213).
Követő (54/72).
II. fn O Imitatores, servum pevus! Óh *követők, követők!* rabi barmok! (T5/474)
követője (46/34), *követőiről* (T9/148).
- követség** fn (2)
 Rebekát *követségbe* küldi a' Gavallérokhoz (T5/660). Sokáig vólt az odavaló Hertzegnek II. Alfonznak Titoknokja, azután Státustanátsosa, a' kinek sok hasznos szolgálatot tett a' Velentzei, Római, és Lengyel *követségeken* (T9/518).
- köz** mn (12)
 A' Nagyok már ma tsak a' *köz* füleket gyönyörködtetik (T3/151). Azt mondja Pope, hogy a' *köz* elmék és üres fejek nem tudnak egyébből elméskedni, hanem tsak a' Vallás' tsúfolásából és a' fajtalan dolgokból (T5/497). — nem tsak a' muzsikábann; hanem még a' *köz* beszédbenn is, a betűket, a szozatokat, és egész kimondásokat izekre, és időkre szokta minden tsinos ember kiejteni (T3/161). — elhiheti hát akárki hogy nem a' magam, hanem a' *köz* igazság fazéka mellé szítok (T3/464).
köz (15/7, 41/481, 43/422, 54/48, T4/12, 170, T9/266, T11/91).
Ö: *hellyel-közszel*.
- közakarát** fn (1)
 Egyszer valamelyik ifjú Pásztor a' Sugdosósdit kezdi említeni, ' azonnal megegyezvén feltételébe, *közakarattal* hozzá fogunk a' Játékhoz (42/673).
- közbe** hsz/nu (1+3)
I. hsz ...a' sarkalatott az ő sarkalatos társa nem mindjárt az utánna való sorba követi hanem a' harmadikba, vagy néha a' negyedikbe, sőt ötödikbe, *közbe* pedig más kádentzia esik (T3/514).
II. nu A' beszéd munka *közbeis* megeshetik (4/73).
közbe (4/105), *közbe* (50/42).
- közben** nu (3)
 ...Háromlovy Uram úgy elandalodjon rá hogy egy pipa dohányja tízszer is elaludjék az olvasás *közben* (T7/135).
közben (42/984, 44/41).
- közbenjárás** fn (1)
 ...de az akadályokat utóljára egy váratlan eszköz által, sőt Isteni *Közbenjárással* háritom el (T7/382).
- közbeszóló** fn (2)
Közbeszólók. Nítze, és Tirzis (5/1).
Közbeszólók (6/1).
- közbevetés** fn (1)
 ...és nagy a *közbevetés* a mely te közöted Élő Isten és mi közöttünk porók és hamvak vagyon (48/213).
- közcsendesség** fn (1)
Közcsendesség meg háborítójának tartják azt, a' ki a' halálos álomba süljedt halandókat fel akarja költeni (T1/40).
- közé** nu (23)
 Ah, nézd meg magadat, szerentsétlen: az ő Tőrei *közé* fogsz esni (17/5). Ekkor rémültem el, 's ájulva buktam lábok *közé* (41/305). Bizony a' szegény Községnek ma is több Genieje van, mintsem azoknak, a' kik szégyenlenek a' *közé* számlálkatni (T4/83). — magával eggyütt elvitt engemet a' több Leánykák *közé*, a' hol az én Nimfámis múlatott (42/531). Horatius is követte ötöt ebbe; mert ő is a' gyönyörűségek *közé* mindég szép módjával béviszi a' halált, a' korporsót, a' más Világot (T9/79).
közé (3/3, 4/36, 83, 8/39, 18/27, 21/24, 36/76, 42/791, 829, 45/49), *közé* (36/38, 40/164, 44/95, T5/544, T7/173, T8/60, 81, T9*/394).
- közéje** hsz (1)
 Menj el *közéjék*, beszélj el mindeniknek mostani kínos állapotjokat, és a' szabad életnek kincseit (41/112).
- közél** hsz (11)
 Háborodott már nem vagyok, mikor *közél* jössz hozzám (9/19). Kedves Chloém!... találj benne valami módot, hogy én *közél* eshessem még egyszer az én imádott Nimfámhoz (42/485). — ti *legközelebből* néztetek engemet minden fordulásimban (44/222).
közél (8/40, 10/16, 23/25, 42/588, 988, T8/72, T9/509); *közlebb* (44/24).
- közélálló** mn (1)
 Igy csak egy Festői Darab, még pedig a' mellyben semmi *közél-álló*, nagy, kitetsző, figyelme-

tességvonó Kép nintsen (T6/65).

közelébb hsz (1)
Van nékem egy barátom, a' ki Ánglus és Poéta,
's különös kedvellője a' sétálásnak. *Közelébb*,
midőn ötet alkonyodtakor hijába keresem vala
a' szállásán, megtalálám az erdőben (50/3).
L. még **legközelebb**.

közelebről hsz (4)
Jelen fognak lenni e' pompás, és ritka Gyűlésen
mind azok, valakiket ez *közelebről* illet (43/205).
közelebről (T4/5, T9/226, T9*/21).

közelget i (4)
A' megbusult, a' kétségbe ejtett sereg *közelget*
vagy a tellyes el vesztésre, vagy a' tellyes fel-
szabadulásra (41/157).
közelget (20/7, 21/1, 50/73).

közelgető in (1)
...a' reá *közelgető* halálnak halvány sárga színe
festi be az egész természetet (48/12).

közelít i (5)
De ki az, a' ki néma Lantjával felénk *közelít* az
éjnek homályában? (54/139) — *Közelíték* az
Igazhoz? (18/35)
közelítetek (T1/68), *közelítnek* (T5/342). — *kö-
zelítsen* (13/18).

Ik: hozzá~.

közelítvén in (1)
Ohajtott Nimfájához *közelítvén* által karolja ke-
belét, ' megsókolja ötet (42/1148).

közember fn (1)
Rettegsz azoktól a' büntetésre méltóktól, kiket
a' meg bánás unalmas érzése kinez, a' kiket
ugyan a' szegény *köz-ember* tisztel és böldegok-
nak tart (T1/294).

közép fn (10)
Az Egész tűrhető, *közép* a' festő és az Oratori
Karakter között (T6/254). A' *közép*, vagy Baj-
noki Epopoeában már nem csak próbákat, ha-
nem valósággal szerencsés Csinálmányokat is
mutathatunk anyai nyelvünkön (T7/307). Ennek
feljárásától kezdik azokat a' nyár *közepén* lévő
száraz, tikkasztó és beteges napokat számlálni
(T9/383).
közép (T9/545), *közepébe* (23/26), *közepéből*
(42/361), *közepén* (T4/36), *közepénn* (36/92, 42/
248, 619).

középtidejű mn (1)
Sirjatok ti idők terhei alatt meg görnyedt öregek,
és ti *közép idejű* férj fiak (48/191).

középpont fn (2)
A' Szeretet lelkesíti az egész Világot. Ez az első
mozgó erő, melly a' Mindenségnek *közép pont-
jábann* ülvénn, örök abrntsonn forgatja a' Te-
remtéseket (40/8).
közép pontba (40/27).

középső – közepső mn (1+1)
Szokás, kivált a' dalokba, hogy az első és a 4^{dik}
sor lejtő lévén a' 2 *középsőt* bukónak teszik (T3/
306).
középső (T3/528).

középszerű mn (5)
A' melly Betyár helyesen tud dudálni több be-
tsületet érdemel a' maga nemében mint a' *kö-
zépszerű* orgonista (T5/703). A' mi nézi a' sorok-
nak hosszabb vagy rövidebb voltát, azok vagy
aprók, vagy *középszerűek*, vagy nagyok (T3/
138).
középszerű (43/436, T7/426), *Középszerű* (T3/
149).

középszerűség fn (1)
Egy szóval a' *középszerűség*, sőt a' tökéletesség-
ig való menetel is tsak dítséretet érdemel mind
a' Poétára, mind az ő tőle felvett Személyre
nézve, és az még nem heroismus (T5/133).

középút fn (1)
Hogy hát ezt is elkerüljem, a' gyengébbekkel is
könyvemet megérttessem: *közép út* választot-
tam; tsináltam ugyan jegyzéseket, de igen kur-
tákat, és mégis, a' mint reménylem, elég világo-
sokat (T4/198).

közhaszon fn (3)
Hogy útálatos formáját el rejthesse az a' Szent-
nek látszó babonáság, mindig az *köz-haszon*
fátyolával és az Igazság paizsával fedezte bé ma-
gát (T1/362).
köz haszon (T1/354), *köz Haszonra* (4/54).

közjó fn (4)
Ti nállatok nélkül nem lehet e tehát Sással fedett
kunyhóinkból a' *köz jóra* kilépni (3/171).
köz Jóból (4/55), *köz-jóra* (43/36), *köz jóra*
(43/60).

- közkező** fn (2)
...’s kérem, hogy a’ kik benne meg találjanak ütkezőni, függesszék fel addig Recenziójokat, míg az említett Critika köz kezőre kerülhet (T7/293). *közkező* (T4/29).
- közleni – közölni** in (3+1)
De az emberek, kik a’ sok bal itéletek s részre hajlás által hajlandókká tétettek a’ másoknak való ártásra, utálják azokat-is, a’ kik vélek a’ leg nagyobb jót akarják *közleni* (T1/26). *közleni* (43/263, T5/402), *közölni* (42/1153).
- közlés** fn (1)
Magamnak is színügy szívémen fekvén az emberi nemzetnek java, mint az Úrnak, hanem olly módomban nem adódhatván tészajaimnak mindenekkel való *közlésére*; bátorodom az Urat, azoknak végrehajtására megkeresni (52/90).
- közmondás** fn (1)
...tele is van az a’ jeles munka az olasz *közmondásokra* való ezer tészolozással (T5/621).
- közöl** i (9)
Ezt az Utopiai Újságot egy jó Barátunk *közölte* velünk (43/666). Ha ennek drága illatját égettborral kivontatják, más testekkel is bőven *közli* azt (T9/714). Meg nem állhatom, hogy a’ következő levelet, mellyet a’ minapában vettem, ezen alkalmatossággal ne *közöljem* (52/86). *közölök* (T4/8); *közli* (48/78), *közöl* (50/20), *fogja közleni* (43/274). — *közleném* (41/87), *közlenék* (T4/99).
- közölhet** i (2)
Én pedig edgy Eroticus Író után illyen értelmemet *közölhetem* róla az érdemes Publicummal (43/63). *közölhetem* (T9/127).
- közönség** fn (2)
Nintsen egyéb hátra, hanem hogy munkáim ezen Csomójának illyen sok időre való haladásáról a’ nagy érdemű *Közönség* előtt engedelmet kérjek (T8/184). Én véled tovább nem múlathatok, mert illy üres időtöltésemmel a’ *Közönséget* megtsálnám, mellynek minden Tagjai a’ köz Haszonra fáradoznak (4/53).
- közönséges** mn (38)
...’s azonnal a’ három Gráziák, mind kellemetes Szűzek, megjelentek édes Énekléssel, énekekben a’ Természet’ Szépségét énekelték, ’s a’ Szeretetet *közönséges* Hatalmát (42/313). Most tsak azt említem, hogy Akasztófára is ítél engemet *közönséges* helyen, egy alávaló Accidense a’ Collégiumnak, egy Orangután forma embeletske (44/144). — mind azoknak vagy egy vagy más hasznát a’ *közönséges* életben az Oskolánn kívül is használhattatok (49/61). Ne enged meg, hogy a’ te Polgár-társaid *közönséges* Hazája a’ Tyrannusnak békóiba essen (T1/179). Óh adjatok hálát az Úrnak... *Közönséges* Kontzert emelkedjék fel töletek az ő Királyszékéhez! (50/54) — *Közönséges*, alávaló vagy épen nevetséges Személy (T5/98). *Közönséges* dolog az Authoroknál Elöl-járó Beszédet írni: de még *közönségesebb* az Olvasóknál, azt soha el nem olvasni (T7/2–3). A’ harmónia *közönségesen* szolván nem egyébb, hanem a’ különböző dolgoknak meg edgyezése (T3/61). Első rész. Az Epopeáról *közönségesen* (T5/2). *közönséges* (4/15, 40/36, 41/230, 43/283, 52/22, T1/50, 129, T5/94, 500, 662, T9/244, 468, 627), *Közönséges* (48/cím, T6/202), *közönségest* (44/198), *közönségesen* (T3/278, T9/268, 353, 698), *közönségesenn* (42/851, T3/2, T9/738), *közönségessé* (42/425, 43/261); *közönségesebb* (48/128, 52/3); *legközönségesebb* (T9/2).
- közönségesít** i (1)
...az én ő erántok viseltetett magános háládatosságomat most illy aprólék Munkámnak a’ Sarkán *közönségesítem* (T9/271).
- között – közt** nu (99+41)
Tsak néha rezzentette azt meg a’ vad kacsák bukkanása, melyek a’ sás *közt* jádzottak (3/103). De annyi Bünösök *köztt*, tsak én reám miért, miért haragszol? (16/10) — A’ te életed legyen tiéd: izzadj te másoknak, én addig öröm és Szerelem *között* játszom el az én Napjaimat (4/203). És valóba a’ Zivatarok *köztt* találtam meg a’ Tsendességet (18/39). Én vagyok, a’ ki a’ felséges Igazság neve által őket megreszkettetem és vélek azok *közt* a’ nagyok *közt*, a’ kik őket környül veszik, a’ Gyalázat mérges Fulánkját meg éreztetem (T1/242).
- Ö: szemközt.**
- közötte – közte** hsz (8+9)
Rozália is sok jót beszélt felőled *közöttünk* (42/

495). De hogy lehet hát az meg? Talám sok rossz Doktor, 's Bába van *köztetek* (3/19). Azok az igazságtalan emberek – ah! mennyit kellett *köz-
tők* szenyvednem! (41/44)
közöttünk (T11/24), *köztünk* (41/263), *közötte-
tek* (41/451, 42/186, 387), *közöttök* (41/245, 52/
13, T11/101), *köztiük* (41/266), *közök* (34/106,
41/193, T5/161, 164), *közttök* (T7/76).

Ö: *teközötted, öközötte, miközöttünk, öközöttük.*

község fn (3)

Bizony a' szegény *Községnek* ma is több Genie-
je van, mintsem azoknak, a' kik szégyenlenek a'
közé számláltatni (T4/82),
község (T1/202), *községhez* (T4/111).

közsabadság fn (1)

De valamint sok vérrel veszett el a' *köz szabad-
ság*, sok vér kell a' vissza szerzésre (41/150).

közseretet fn (1)

...kinek kinek olly Jutalmakat fogunk osztogatni,
mellynek legfőbb Díszét a' Ditsóság és a' *köz
Szeretet* adja meg (42/395).

közsokás fn (2)

Bútszásomat sokan talám úgy fogják nézni,
mint a' mellybe egy *köz szokásra* megesküdhözhetik (44/3).
köz szokásnak (44/198).

közül nu (62)

Tsak néha hallatszott a' Nyárfák tetejéről a' Vad-
galamb' nyögése, 's a' bokrok *közül* a' Fülemile'
Énekének utolsó hangotskája, mellyenn elszuny-
nyadott (42/49). A' bújálkodás A Kleist' Prósáji
közül (52/cím). Csendes Nyári estve vólt, egy a
legszebbek *közül* (3/100). Van egy felekezett
Litteratorink *közül*, kik semmi mértéket a' vers-
be eltúrni vagy túretni nem akarnak (T8/132).

közüle hsz (9)

Hol jo, hol rossz állapotban érkezik hozzánk a'
szerencse, olyan igazság ez, a' melyet *közülünk*
minden tapasztalhat (48/40). Én elhagyok egy
állhatatlan, Te elvesztesz egy igaz Szívet: nem
tudom *Közülünk* először ki fog megvigasztalódni
(9/59). Ne ütközzön meg tehát benne senki,
Uraim! *közületek* (44/8). Be' jó, hogy itt egy sem
találatik *közülök* (41/327).
Közülünk (4/194), *közületek* (11/14, 45/118,
T11/17), *közülök* (41/195).

Ö: *öközülük.*

kráfli fn (1)

Éris, a' visszavonás Istenasszonya kap az alkal-
matosságon; 's Dorottyát választja ki a' háború-
ság' szerzésre, kit hogy pestisével bétölthessen,
a' tényérján egy *Kráflivá* vagy Fánkká válik
(T5/655).

krajcár fn (2)

Itt nálunk a' tojás oly mód nélkül drága, hogy a'
mit még Atyáink sem értek, párja 4–5 *Krajtzár*
(43/151).

Krajtzárral (45/53).

Krémesz fn (2)

Jobb vólna bizony, mondá dunnyögve a' vén
Krémesz (41/291).

Krémesz (41/274).

kripta fn (1)

...s gyakran a' süvöltő szelekkel együtt nyög-
détsel ki a' *kriptákból* és kőbarlangokból, és
sivákol a' magános tsúvikokkal (51/30).

kristály fn (1)

És nedveded Leányai a' rezgő *Kristályoknak*,
a' halavány Tsigáknak, a' tündöklő Korálok-
nak, néki halmazni fogják a' Kebelét (21/26).

kristályforrás fn (2)

Nyáronn a' Hajnal' Súgarainn mosolyognak,
vagy a' Zefirusoktól lengő Zöldágakonn hintál-
ják magokat, vagy a' *kristály Forrás* tsendes
Habjainn hempelyegnek (42/798).
kristály Forrás (36/45).

kristálypatak fn (1)

...egy *kristály Patakka* változván ezer keringé-
sekkel folytak keresztül a' Mirtus erdőbenn
(42/242).

Krisztus fn (2)

Éppen mert a' mi hitünk egyedül való fő java a'
Krisztus, nem kell hát a' világi hejába valósággal
meg elégedni (48/179).

Krisztus (T5/255).

L. még **Jézus Krisztus.**

Krisztus Jézus fn (1)

Te igazságtalanságnak gyűlölöje és igasságnak
tántorithatatlan fejedelme, Édes Atyánk a' *Krisz-
tus Jézusban* (48/199).

kritika fn (4)

Az Árpádra írott *Criticámban* ennek az elneve-
zésnek is okát adom (T7/290).

Critica (T7/292), *Kritikáját* (T9*/682), *Criticájában* (T7/286).

kritikájú mn (1)
Ennek a' Versnek találójának Arkilokust teszi Horatius, Ovidius, Velleius Paterculus, és a' nagy *kritikájú* Bayle (T9/287).

Kritikaster (ném) (2)
Távol légyen pedig, hogy valami Szórszálhasogató, Kákagörtskereső *Criticaster* ennek a' költött Történetnek legkissebb részében is valóságot keressen (T5/685).
Criticasterek (T4/179).

kritikus mn/fn (1+1)
I. mn Múlsad ki ott magadat; rakd le ott *Criticus* páltzadat, philosophus köpönyegedet, theologus Süvegedet (T7/41).

II. fn Mese, melly Lessing frantzia fordításában olvastatik és a' mellyből van véve a' *Criticusok* vélekedése szerint a' Niderlandi kaputzinus számára (41/15).

kukocsáló Ik: ki~.

kukta fn (2)
Készítsétek el nekem azt a' szerentsét, a' melyet talám valamelyik szurtos kukta várt volna általatok az ő kevély Ura előtt (3/179).
Kukta (3/36).

kukucsál Ik: be~, le~.

kukucsálgat i (1)
...a halavány Hold... hol tellyes ortzával kändikál ki alóla, mint az a' Szerető, ki aluvó Nimfájára néki sárgultt képpel *kukucsálgat* a' sűrű bokrok homályából (40/33).

kulacs fn (3)
Ekkor kinyitja a' vadász tarisznyát, 's ime egy *kulacs* borotska egy darab süttel 's fehér tzipóval vala benne (3/182).
kulattsába (3/188), *kulattsára* (3/185).

kulcs fn (2)
A' tudomány' Templomának egy régi rosdás *kulcsát* egész ifjúságunkban keresgéltek (T11/23).
kulcsot (48/204).

kulcsár fn (1)
Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász, *Kulcsár*, Kasznár, Gazda, Ispán... hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/35).

kultúra fn (3)
Sok Nemzeteknél egész századokkal is hátrább vagyunk a' tudományokba és a' *Culturának* egyéb nemeibe (T11/75). A' Természetben, és a' szelíd érzésben való gyönyörködés a' józan *culturának* jelensége! (54/8)
Culturához (T7/248).

kulturátlanság fn (1)
...a' Frantziáknál minden a' mi a' St Honore és St Germain Hóstádokon kívül van, etc. *culturátlanságot* jelent (T6/212).

kuncsorgó mn (1)
Nem Fegyverek, és Haragok, nem Seregek, és Triumfok voltak az ő gondjai,... hanem a' bádogyadtt Repulsák, *kuncsorgó* Panaszkok (12/22).

kuncsorog i (1)
...amaz elsáppadva *kuncsorog* emennek liliomiert 's rózsáiert (T7/246).

kunyhó fn (5)
Ti nállatok nélkül nem lehet e tehát Sással fedett *kunyhóinkból* a' köz jóra kilépni (3/171). — elvonta még őket az Istenek' és halandók' szeme előtt a' mezei *Kúnyhó* (33/94).
Kunyhóidat (21/6), *Kúnyhóba* (36/132, 42/881).

kunyhóverő fn (1)
...Coll. históriájába nem történt büntetésre ítéltetem volna méltónak, hogy t.i. testimoniumot, a' mit a' tolvajnak, *kunyhóverőnek*, káromkodónak, részegesnek, paráznának veszekedőnek is lehet reményleni, ne nyerjek (45/29).

kupresszus fn (3)
Mind eltsendesedtek a' Papnak intésére, 's még a' szomszéd *Kupresszusokis* figyelmezni látszottak az ő beszédének Hangjára (42/330).
Kupresszus (42/303, 748).

kúra fn (1)
Más az, hogy én Kaposváron mind öszve is egyszer voltam, akkor is betegen és *cura'* kedvéért (T7/209).

kúrál i (1)
M. Dr. és Debretzen' városának Rend. Physicusa Szent-Györgyi József Úr, a' ki a' beteg Consiliáriusnét *curálta* (54/156).

kurázi fn (1)
Az Ifjúságnak csak van *Kurázsia:* de a' kakasnak tám a' Confortatio se használja (43/159).

- kurír** fn (1) Éppen mikor ezeket írtuk akkor érkezett a' F. Udvari Cancellariáról egy sárga sínóros *Kurir* gyalog (43/656).
- kurjongat** i (1) ...appro sorokat *kurjongattak* a' Muzsika mellett (T3/77).
- kurjongatva** in (1) Bacchus kezét fogván vala a' lugasba, Borát *kurjongatva* önti a' nagy hasba (43/407).
- kurta** mn (8) ...az egész Világ, és minden rendű emberek haragusznak, Carnevalra a' *kurta* Farsangért (T5/675). Vajha minden fősvénynek, minden Nagy-ravágyónak, minden bújálkodónak beléolvaszthatnám a' szívébe ezt a' *kurta* philosophiát (T9/85). *kurta* (T7/76, 110, T9/345), *kurtákat* (T4/199), *kurtán* (T5/81), *kurtánn* (T3/102).
- kurtizán** fn (1) Nálunk is esik Fársángba Gyakran olly forma Román, Ha a' Dáma Favorita 'S A' Gavar nagy *Kurtizán* (43/572).
- kút Ö:** márvány~.
- kútfő** fn (10) ...Szarvaimat bőbitás fejemen felberzesztem, a' *Kútfőre* futok, Szépségem felől tanácsot tőle kérni (4/85). És ez a' leggazdagabb 's legigazságosabb *kútfeje* a' Nyelvbövitésnek, a' Szósokasításnak, a' Grammatica Inpopulatióinak (T4/126). *kut fő* (48/27), *kútfeje* (40/153, T5/500, T7/377), *kutfeje* (T1/197), *kútfejei* (T5/492), *kútfejét* (T5/538), *kútfőből* (33/103).
- kutya** fn (5) Itt a' leaprított száraz Mezőn minden elevenségétől lankad az ő Ura mellett a' *Kutya*, és egyet sem mér vakkantani (8/20). Hahó Ordas a' *Kutyából* nem lesz szalonna! (3/44) *kutyája* (T9*/390), *kutyáját* (34/125), *Kutyáról* (T9*/389).
- Kutya** fn (5) Két tsillagzat van az égen, különösen, *Kutya* nevű t. i. a' kisebbik *Kutya* és nagyobbik *Kutya* (T9/356–7). *Kutya'* (T9/381), *Kutyának* (T9/384).
- Kutyácska** fn (2) Két tsillagzat van az égen, különösen, *Kutya* nevű t. i. a' kisebbik *Kutya* és nagyobbik *Kutya*. Ez utólsónak pofáján van egy első nagyságú Tsillag, mellynek neve *Kutyátska*, vagy *Kutyó*, *Canicula*, *Sirius* (T9/358). *Kutyátskának* (42/617).
- kutyásdi** mn (1) Ez a' *kutyásdi* gyalázat Lángba dönté ezt a' Házat, 'S Bele égett *Medea* (43/557).
- Kutyó** fn (1) Ez utólsónak pofáján van egy első nagyságú Tsillag, mellynek neve *Kutyátska*, vagy *Kutyó*, *Canicula*, *Sirius* (T9/379).
- kuvik** l. **csuvik**
- küld** i (3) Ezt hová *küldi* titokba vagon, de könnyű el találni (43/180). *küldi* (T5/661). — *küldeném* (41/288).
- Ik:** *ki~*, *meg~*.
- küldendő** in (1) ...a' honnan várják vissza őket Januarius 26-dikára a' kívánt válasszal, és az onnan viszontag *küldendő* Biztosokkal (43/105).
- küldött** in (2) ...a' Tekintetes Úrnak hozzám *küldött* betses Levelében is fő tárgy lévén, az enyémben is az tartozik lenni (T6/283). *küldött* (36/226).
- külföldi** mn/fn (4+2) **I.** mn Magyarjaim! Literátorok! ne tsak a' *külföldi* írókat olvassátok (T9/434). *külföldi* (T4/152, 171, T9/463).
- II.** fn ...'s azomba kitsoda tett minket olyan nagyon majmaivá a' *külföldieknek?* (T5/473) *Külföldieknek* (T6/309).
- külön** hsz/mn (2+1) **I.** hsz Hiddj nékem: mind ketten jobb lesz *külön* lennünk (28/35). *külön* (19/15).
- II.** mn ...tetszik, hogy ennek pásztori darabjaiból *külön* rendbe tevé a' Poësies Champêtres (T6/146).
- különb** mn (4) ...és az a' *külömféle* vér, melly annyi milliom állatoknak *külömb* nemeibenn folydogál, mind

egyaránt alkalmas érezni ama' bódog érzéseket, mellyekkel Te mindnyájokon uralkodol (40/41). Hannibál egy olyan Hérós, hogy már *külömb* nem kell (T5/418). *külömb* (T4/169, T6/425).

különben hsz (18)

Tudja ő, hogy nem lehet az emberi természetet *különben* bódoggá tenni, hanem ha a' babonáság setét épülete fundamentumostól széllyel hányattatik (T1/382). *Különben* ezen helységekről, lásd az Utópia' Mappáját (43/676). Várhatni ezen Nevezetes Tudósnak több illy jeles szüleményeit is: mert már *különben* is meg tette rá a' szükséges készüléket (43/246). *Különben* is nem tudjuk, melyik csinál alábbvalót, az é, a' ki tagadja, vagy a' ki árkusokba mutogattya ezt hogy: Kétszer kettő négy (43/228). *különben* (41/160, 287, T1/61), *különbbenn* (36/104, 42/839), *külömben* (38/28, T3/28, 105, 472, T4/195, T7/412, T8/114), *Külömben* (T6/55, 185).

különbféle mn (3)

Ime tehát ilyen *különbféle* szinokkal van ki festve az élet táblája is (48/33). *különbbféle* (48/34), *külömféle* (40/41).

különbképpen hsz (1)

Különbképen beszélnek a' dologról (33/102).

különb-különbféle mn (4)

...ezeknek *külömbb különbbféle* öszverakásából származnak a' Rithmusok (T3/130). *külömb különbféle* (43/176), *külömb különbféle* (T3/217, 274).

különb-különbféleképpen hsz (1)

...mi magunk is *külömb-különbféleképpen* változunk az idők változása szerint (48/24).

különbözhet i (1)

...azok a' Teremtések, a' kik ebben az állapotban nem igen *különbözhettek* a' Keletindiai 's Áfrikabeli nagy Majmoktól (33/80).

különbözik – különböz i (3+1)

Ez az Epopea a' herosítól annyiban *különböz*, a' mennyibe a' nagy ember a' Hérostól, a' jeles tselekedet a' tsudálatostól (T5/409).

különbözik (T5/86), *különbözik* (37/20, T5/121).

különbözött Ik: meg~.

különböző mn (12)

Midőn tehát *különböző* hangok edgymással szépen megedgyeznek, akkor a' hangzásba harmónia van (T3/66). Mennyivel *különböző* ettől a' VIIIdik Verzetben lévő kis Tableau (T6/68). *különböző* (48/50), *különbböző* (42/229), *külömböző* (46/22, T3/62, 237, 278, 408, 411, T9/665), *külömbözők* (41/248).

különbözöttetés Ik: meg~.

különbözöttetett Ik: meg~.

különbözöttetni Ik: meg~.

különbség fn (11)

És én nem tudok *különbséget* tenni, mellyik köztük a' monstribb (41/265). — illendő lessz elébb a' vers sorainak bizonyos természeti *különbségéről* valamit szollani (T3/219).

különbbség (42/638), *különbség* (T5/62), *különbsége* (T8/76), *különbbsége* (36/5), *különbbsége* (42/752), *különbséget* (6/31), *különbségét* (41/139), *különbségben* (T6/390), *különbséggel* (T3/557).

különféle mn (1)

A' Poesisnak, vagyis a' Poetai *különféle* Munkáknak felosztása, valamint sok nehézségekkel van egybekötvetve, úgy sokféleképpen próbáldott már a' régibb, és újabb Tudósoktól (T5/4).

külön-külön hsz (2)

Eddig ő *külön külön* leselkedett; most táborral járt, mint az Auróra útján a' Sáska (54/216). A' Munkájában előforduló Személyeknek *külön-külön* erköltsi Charactert ad (T5/202).

különös mn/fn (7+1)

I. mn Én Istenem! fel kiált *különös* hangon Diofantus (41/295). Van nekem egy barátom, a' ki Ánglus és Poéta, 's *különös* kedvellője a' sétálásnak (50/2).

különös (3/57, 4/74, T5/322, T6/334, T7/326).

II. fn Azt a' *különöst* jegyzték fel róla a' baráti, hogy a' Poéta nevet gyűlölte (T9/522).

különösen hsz (9)

...de én földi, 's *különösen* nemzeti dolgokat kívántam írni, hogy némelly nemzeti visszaéléseket inkább megróhassak (T7/125). Két tsillagzat van az égen, *különösen*, Kutya nevű t. i. a' kisebbik Kutya és nagyobbik Kutya (T9/356). Idalia vagy Idalium egy város és erdő Cyprus szí-

getében, a' hol Vénus *különösen* tiszteltetett (T9/480).

különösen (T9/241, 778, T9*/365, 614), *Különösen* (T5/327), *különössen* (T5/293).

külső mn/fn (19+2)

I. mn Hadi törvény Carnevála, mellynek végre hajtása a' tselédek közt támadt *külső* háború miatt, félbe szakad (T5/672). Hogy fogainak *külső* fényét 's simaságát meg add, fess gyöngyök rósa között (34/180). — nem belső és természet, hanem *külső* külömbség van felvéve a' Poémák' felosztásában fundamentomúl (T5/ 61). *külső* (43/57, 203, T3/7, 48, 57, 104, 116, T7/408, T8/117, T9/192, 636, T11/26), *külső* (43/359, 44/217, T5/147, T7/342).

II. fn Itt van a helye, hogy a' magam verseinek *külsőjéről* is szóljak (T8/130). *külsőjének* (T6/330).

külsőképpen hsz (1)

...három következő részbe előadjuk a' Sarkalatos, a' Mértékes, és a' Kéttzeres Verseknél állapotját, és mesterségét, a' mint mindenkivel a' Magyar Poézsiszt *külső-képpen* felékesíthetni (T3/115).

kültornác fn (1)

Ez a' *Kültornác*, mellyben annyit végeztünk, hogy hosszas és néhol szatirai Előbeszédjeimen, többé, Jámbor Magyarom! meg nem ütközöl (T7/37).

küszködik i (2)

Korán erőt vévén rajtok a' csábítás, még jobban

öszve huzzák azt a' firhangot melly őket meg fosztja látásoktól, 's nyakason *küszködnek* azokkal, a' kik szemeiket fel akarják szabadítani (T1/33). *küszködik* (T1/74).

küszködni in (1)

...óh melly édes a' puha gyepenn *küszködni*, 's a' lengő árnyékok alatt sípolni (42/389).

küszködő in (1)

...az itt játszadozó Romlás egy szörnyű Kősziklát hajtván a' *küszködő* Habokba nagyot katagott rajta (42/110).

küzd i (1)

Énekeltem, sipoltam *küszdöttem* több ifjú Társaimmal 's ha nyertes voltam é, azzal dítsekednem itt helytelenség volna (42/399).

kvantitás fn (2)

Az apró hibákat, mellyek a' *Quantitás*' vagy a' Cadentia observálásában estek, kár volna bántani (T6/25).

Quantitásban (T6/391).

kvártély fn (1)

Gróf Vartenslében ő Nagysága Fő *Quártélyánál*... igen nevezetes' dolgok fognak történni Januarius 27.dikén (43/200).

kvázi hsz (1)

t. tátja. — ty. bátya (*quasi* bátyája) (T3/451).

kvietált mn (1)

A' Magyar fordítást hasonló kettős Strófákban tette, ama' jó, de *quietált* Literator, kit a' homlokon említettem (T5/562).

L

- l** fn (6) 116), *lábainál* (4/124, T1/16), *Lábainál* (42/107), *Lábakkal* (42/93, 255), *lábaimmal* (4/80), *lábaival* (4/99, T10/90).
- ...a' j az l betűvel hamar felváltódhatik (T6/107).
— szint' olyan gyönyörűen ejti a' kellemes L betűt, mint a' sipító ly-t más vidékeink (T3/459).
l (T3/376, 449, T6/7), *L.* (T3/462).
- L.¹** = lásd
- L.²** = *Lévai*
- la** (fr) (7) *La Tour* egy Austriai nevezetes Generalis (43/636). *Vive la Republic!* (43/50)
La (43/35, T5/75), *la* (43/27, 53, 98).
- la** (ol) (2) ...most gondold meg che faria *la* pieta (16/26).
La (T5/529).
- láb** fn (34) ...a' hízelkedő ebnek, mely... nappal két *láb*on szolgál, parolákat s főhajtásokat tész, éjjel a' dá-mák *lába* közt nyalakodik (41/55–6). — a' sár-ga Kalászokkal koszorúzott Nyár rakja felénk *Lábait* (8/3). Balgatag! hát nem tudod, hogy jobb kitsiny főnek lenni, mint nagy *láb*nak? (32/5) — minden mesterségek és tudományok rossz *láb*on állának (52/28). Az Anákreon' Jambusa a' minn ő írta minden Ódait 3 *lábból* áll és egy syllabából (T9/314). — és tsak arra vígyázok, hogy mind a' *lábakra* szedett verseim, mind a' Cádentiások, a' magok nemekben, jól zengjenek (T8/168).
láb (T9/315, 444), *lábak* (T5/389), *lábod* (T9/504), *lába* (34/149, 40/161), *lábok* (41/305), *lábamat* (T9/264), *Lábomat* (7/31), *lábát* (T3/231), *Lábokat* (42/360), *lábait* (40/53), *láb*on (52/28, T3/220), *lábakon* (T9*/211), *lábamon* (41/459), *láb*ra (T1/76, 229), *Lábaknál* (T8/
- lábainál** (4/124, T1/16), *Lábainál* (42/107), *Lábakkal* (42/93, 255), *lábaimmal* (4/80), *lábaival* (4/99, T10/90).
- Ö:** *jambus-*, *pyrrichius-*, *spondeus-*, *trocheus-*; *keze-lába*, *kézzel-lábbal*.
- láb**ad **Ik:** *fel-*.
- láb**ejtés fn (1) Virgilius!... Ki az, a' kit az ő Muzsájának minden *láb*ejtésére a' dítarétrőlís elfelejtkező ál-mélkodásig meg ne ígézett volna! (T5/234)
- láb**irintus fn (3) Hájának *Labirintusába* kergetik egymást, vagy bűvótskát játszanak (36/78).
Labirintusába (42/831), *Labyrinthusból* (T1/5).
- láb**irintusi mn (1) Nymphák *labyrinthusi* [...] ültetnek, és a' Pász-torok a' tsendes barlangokba heverednek le szunnyadásra (33/53).
- láb**ú mn (2) ...a' Dajka' Alexandrinus versei négy sorból állanak; a' két első 13 syllabáú vagy 6½ *lábú* asszonyi sor (T6/340).
lábú (T5/597).
- Ö:** *hat-*, *két-*, *négy-*.
- Lacryma** (lat) (2) *Lacryma Christi* egy az Európának leg nevezetesebb, 's a' Nagy asztaloknak legdrágább borai közül (43/645).
Lacryma (43/146).
- Lác**zai fn (1) *Látzai* az egész dolgot a' Tántzoshoz hasonlítja, a' ki ha szép-termetű kedves ha nem tántzol is, az idomtalan ember pedig a' tántzot is eltsűfítja (T3/32).

- ládd** msz (6) *Látd*, hogy az Ég fenyegetődzik véletlen Zivattarral (18/3). *Ládd* é, Filander, mint nem tehet a' leglágýabb és legeggyűgyűbb Szívekbenn is a' serény Ámor (42/523). *ládd* (41/477, 482), *látd* (34/162), *Látd* (34/162).
- Laelitus** fn (1) Gyűljön eggyűvé a' mit a' Novellisták és a' Prokátorok hazudtak és tsalárdkodtak még a' tsak kevés lesz, ha *Laeliust* meggondoljuk (29/2).
- laeva** (lat) (1) ...itt a' Személyek nem Hérósok, de a' vísell[t] dolgok álmélkodásra méltók, és én is; a' menynyire a' numina *laevak* sinálták, és a' segítségül hívásomat Apolló meghallgatni méltóztatott, Heroice kívántam zengedezni (T5/706).
- La Fontaine** fn (1) Psyché Cupido felesége. Lásd. Apul. Met. – Fulgent. – Montfaucon. – *La Fontaine* (43/627).
- lagérozott** mn (2) ...hány Hajhalottak lidértzkednek sok koporsó fejenn! hány *lagérozott* Melly búvik a' Kendöző alá! mind ezektől a' Kellem' édes Fiai eltávoztak (42/843). *lagérozott* (36/107).
- lagzi** fn (2) Megvan: *Lagzi* Keresztelő Ennek legjobb Flastroma Vőfit kell hívatni elő (43/617). *lakzit* (43/153).
- lágý** mn (18) ...s ő megalégedve nyúlt el a' *lágý* pásiton (3/186). A' nyájas Szellők *lágý* Karjainn kiemelkedik a' Partoldalból a' büszke Liliom (4/23). A' Matéria *lágý*, szelíd és kedveltető lévén, hasonló Versnemet kívánt (T4/33). Jó, vagy leg alább tūrhető, (kivált a' pozitíós sarkalatokba) ha a' Consonánsok nem ugyan azok is, de leg alább atyafiasok, és a' *lágýak* a' kemények helyett, a' kemények a' *lágýak* helyett tétetnek (T3/433–4). *lágý* (4/16, 12/57, 21/17, 39/14, 42/747, T5/32, T6/32), *Lágýak* (T3/435); *lágýabb* (T3/226, T6/174), *lágýabbak* (T9/32), *lágýabban* (T3/22), *leglágýabb* (42/523).
- lágýít Ik:** meg~.
- lágýítani Ik:** meg~.
- Lainez** fn (1) *Lainez* (34/19).
- lajstrom** fn (2) Törüljétek ki azért az emberi nemzet *laistromából* mind azokat a' nyomoruságokat, melyek az emberek lelkét terhelik és gyötrik (48/98). *laistromába* (48/134).
- lakáj** fn (2) Úr, nem Úr, nemes nemtlen, Vadász... Ispán, Számtartó, Tisztartó, *Lokáj*, Szakáts... hétről hétre itt tanyázott a' Nadasba (3/36). *Lokajok* (T7/342).
- lakatlan** mn (1) Látszóatosan megszébbült a' Hóld alatt való Környék, és sokáig *lakatlan* maradt a' Mennország (33/48).
- lakhely** fn (3) A' hosszú Nap' Melegénél érzik amott a' sós Habokbannis azoknak néma Lakosi, hogy *Lakhelyek* melegszik (8/33). *lakhelyét* (48/62), *lakhelyének* (33/129).
- lakik¹** i (23) Somogy Vármegyében *lakám* 1799ben (T7/50). Már most a' Tisza is esméri könnyeimet, az Alföldi búzás tenger is, hol semmi Ekhó nem *lakik* (53/37). Örökös háládatossággal is viseltetik azok eránt, a' kikben jó sziv, 's valódi érdem *lakik* (43/214). Tsendes békesség *lakjon* én velem, távol minden világi lármától (44/162). *lakik* (41/257, 366, 42/907, 45/56), *lakom* (4/192, 41/451), *laktok* (50/57), *laknak* (36/100, 101, 42/835, 836), *laktam* (41/195, 270, T5/643, T7/169), *lakott* (42/250); *lakja* (43/114). — *lakanák* (52/30). — *lakjunk* (4/197).
- lakik² Ik:** jól~.
- lakni¹** in (1) ...és ekkor tūrhetőbb volna, a' kietlenben, tsupa kígyók és sokrpiók (!), oroslányok és tigrisek, mintsem emberek között *lakni* (52/18).
- lakni² Ik:** jól~.
- lakó** in/fn (4+1) **I.** in Egy csak ugyan Utópiában *lakó* Halbernarri Író igyekezik ezt mostanába meg mutatni (43/225). *lakó* (24/9, 10, T6/203).

II. fn A' Tündérekről. Neveik: Daemonok... Tsók Istenei, Rózsás' Hajnalsillag' *lakói* (36/253).

lakodalmi – lakadalmi mn (3+1)
A' Poëtai, és *Lakadalmi* Felség' kegyelmével. Indult Páfusból (43/2). Te öltözteted fel *Lakodalmi* köntösbe, tarka köntösbe, a' párosodni kívánó Liliomot (40/83).
lakodalmi (43/463), *Lakodalmi* (43/448).

lakodalom – lakadalom fn (3+1)
...s az Istenek az ő *lakadalmában* olly vígan valóznak, mintha kiki a' magáéba lett volna (33/118).
Lakodalom (43/158), *lakodalmak* (43/151), *Lakodalmakba* (43/144).

lakó föld fn (1)
A' Földön kellett hát Játékomnak nézőhelyét felütnöm, és általán fogva Nemzetemnek *lakó-földén* valahol (T7/128).

lakó hely fn (6)
Tudom hogy az ő pompásabb *Lakóhelyét* a' tündöklő Heszpertis esméred (42/740).
Lakóhely (12/10), *Lakóhelye* (42/777), *lako helyedet* (48/205), *lakóhelyedet* (50/76), *lakóhelyéről* (54/196).

lakos fn (13)
E bődög vidéknek lettem én is *lakosa* (41/36). Ti ártatlan *lakosi* a' tsendes Tónak! szelid Kótsagok (3/142). Boldog *Lakossai* a' virtusok' Másvilágának! (54/89). — a' világ *lakosi* az Igazság fényjét akarják látni és annak melegét érezni (T1/388).
lakos (T9/9), *lakosi* (42/632), *Lakosi* (8/33, 42/352), *lakosai* (42/324), *Lakosait* (T6/277), *Lakosinak* (14/36), *lakossairól* (33/34), *lakossaitól* (50/28).

lakozik i (4)
Felséges Isten a ki boldogságban és ditsőségben *lakozol* mivel egyedül vagy szent, Háláadásal emlékezünk a te jótéteményedről (48/209).
lakozik (42/904, T9/587), *lakozott* (42/922).

lakta fn (1)
Ez a' meséztetje ennek a' Comica Epopeoának, mellyet Somogyban *laktomkor* ennek az előttem holtig édes emlékezetű Vármegyének kedvéért szerzettem (T5/683).

lakva Ik: *jól*~.

lám msz (11)
Lám a' számár előtt-is kedves a szabadság! (41/338). Hiszen *lám* nekik-is van magok közül kisebb nagyobb Urok (41/207).
lám (41/130, 181, 361, 368, 42/477), *Lám* (3/45, 41/250, 410).

lamentó fn (1)
...abba tsorgattam könnyeimet, mellyeket vígasztaló *Lamentók* között tsókolat fel ortzáimról (44/181).

lámpás fn (3)
Foszfor egy kis Patakba vetette *Lámpássát*, 's egy Hajnal sугáronn Vénusz' gyönyörű Tsilagába repült (42/221).
lámpásai (T3/392), *lámpássá* (T1/379).

Ö: *tulipánt*~.

lánc fn (11)
Igy mutogatja a' megvidült Martalék, a' ki a' Tömlöztből kijött, a' fene *Lántzokat*, mellyeket húzott némelly Nap' (9/52). A' Jóltevőség és emberiség foglalja őket egybe szeretetre méltó *lántzokkal* (T1/113).
Lántzok (28/6), *lántzod* (41/159), *lántzokat* (48/181), *Lántzokat* (34/107), *Lántzaidat* (17/32), *lántzait* (4/10), *Lántzoknak* (10/52), *Lántzokból* (6/40), *lántzokkal* (44/94).

Ö: *arany*~, *rab*~.

láncol i (1)
Asszonyi Cadentia az, melly vagy Spondeus, vagy Trocheus verssarokból áll... p. o. látott; tátozt; *lántzold*, *sántzold*: nyújtja, sújtja (T6/375).

Landau (fr) (1)
Landau, ou la Mort! (43/632)

láng – lang fn (12+3)
...de mitsoda Hérosi dolog vagyon egy tehetetlen Leánykát, virágot szedő gyenge barátnéji közzül, *lángot* fuvalló 4 garabontzás lovakon a' pokolba leragadni? (T5/432) — Tudod, hogy egy tsátsogó Ingerlet ösztönözi a' Beszédre a' Szerelmeseket; de az alatt míg beszélnek, a' *Lang* el nem ment (10/47). — az én Szívem égett akkor a' gyönyörűség és Kívánság hév *Lángjai* miatt (42/618).

lángja (43/179, T10/56), *Lángja* (26/27), *langja* (42/1046), *Lángot* (26/9), *lángjait* (42/438, 43/523), *Lángnak* (27/6), *lángba* (43/558), *lángjainál* (44/192), *lángal* (43/59), *lángjaiddal* (40/66).

- lánghullám** fn (1) (14/7). Mennyivel vagy, óh háládatlan *Lant*, adósom énnékem! (14/15)
Amott egy mezei vidkhez hasonló,... amott pedig egy tengerhez, mellyen *lánghullámok* tündökölnék (50/62).
- lángol – lángal** i (2+1) (14/10), *Lantok* (36/33), *lantom* (42/939), *Lantom* (8/70, 54/157), *lantot* (54/212), *Lantot* (36/154, 292), *Lantomat* (8/62, 68, 34/119, 42/33, 54/25), *lantját* (3/129), *Lantját* (T8/2), *lantomnak* (40/111), *Lantomnak* (T8/193), *Lantomba* (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
- lángoló** mn (2) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
...mind annyiszor az Ámor' *lángoló* fáklyáját villogtatom Sohajtásaim' Szellőjénn (42/339). Még is Te óh csudatévő Szerelem! hatalmas vagy ezt felhevíteni, amazt pedig még a' tűznél magánál is *lángolóbbá* tenni (40/75).
- lángoltat** i (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
Tudom én mikor szánakozás formájába változott, 's úgy tsúszott be egy nemes szívbe, a' mellyet osztán holtig *lángoltatott* hév tüzével (40/175).
- lankad** i (3) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
A' nyúgodalmas Scyrus' kedveltető Számkivetésébenn Kedvére *lankadt* az Ámor foglya (12/2). *lankad* (8/19), *lankadok* (12/29).
- lankadás** fn (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
Én lankadok, én elfogyatkozom, tsak teerted, egykor mondotta, és azonba' Kebeléhez szorította az ő *Lankadásának* Okát (12/30).
- lankadni** in (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
De mit! Hallgatva *lankadnod* így kellene mindég? Ah nem; a' merőknek kedvez Ámor (27/17).
- lankadó** mn (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
Múzsák kössetek Cupressust az én *lankadó* fejemre (53/40).
- lankadófélben** hsz (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
...ejtsetek akkor egynéhány könnyeket én mellettem, mikor az én már *lankadó félben* lévő pilantásim a' Menny körül elragadtatva tántorognak (50/81).
- lankadt Ik:** el~.
- lankasztó** mn (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
Lelkükről az élet' únalmát 's az azt felettébb *lankasztó* indulatokat balzsamos szárnyaikkal leszeleljék (T9/108).
- lant** fn (22) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
De a' ti Ajándékokotok volt, óh Múzsák, ez a' *Lant* (14/7). Mennyivel vagy, óh háládatlan *Lant*, adósom énnékem! (14/15)
Lant (14/10), *Lantok* (36/33), *lantom* (42/939), *Lantom* (8/70, 54/157), *lantot* (54/212), *Lantot* (36/154, 292), *Lantomat* (8/62, 68, 34/119, 42/33, 54/25), *lantját* (3/129), *Lantját* (T8/2), *lantomnak* (40/111), *Lantomnak* (T8/193), *Lantomba* (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
- lantocska** fn (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
...hadd nyerjek én a' Ti önként való adományotok által valamely gazdag Hazámfiától annyit, a' min egy kéthúrú *lantotskát* vehessek (3/146).
- lantolgat** i (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
...'s az apró Szerelmek *lantolgatnak* a' Jázmin bokrokon (40/148).
- lantos** fn (2) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
Melitesz ő, ha jól jut eszembe, Arkádiának *Lantos* (54/141).
Lantos (54/247).
- lap** fn (4) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
...tsináltam ugyan jegyzéseket, de igen kurtákat, és mégis, a' mint reménylem, elég világosokat: és hogy a' szakadatlan Noták a' *lapoknak* tekintetét el ne éktelenítsék, a' magyarázni-való deák és egyéb szókat az Ábécébe raktam (T4/200). Lásd életét és munkáit a' Bod Péter' Magyar Athénássában, a' 181–184 *lap*. (T9*/457).
lap. (T9*/612), *lapj*. (T9*/458).
- lapályos** mn (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
Debretzen vidékét, 's a' *lapályos* marhatartó Alföldet itt is Arcadiának nevezem (54/193).
- lapos** mn (2) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
Hónallyig érő nadrág, *lapos* hosszú kalap, pípaszárnak való páltza és láb az, a' mit ott találnátok *lapos* (T9/585).
- lappang** i (2) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
...rongyos Exemplárban *lappang* a' nagyobb Könyvtárakban (T7/303). Itt találta Melitesz saját Nevétis 's azzal Kedves Rozijáét, de a' melly még kettős Selyem fedél alatt *lappangott* (42/286).
- lappangó** in (1) (14/2), *lantjával* (44/178), *Lantjával* (54/139).
Te keresed fel a' deszkának, és léteznek apró szálai között a' *lappangó* Szút, mellyet a' mi szemünk nem lát (40/56).

- lappon** fn (1) *László* (T3/485).
Az érzékeny Római Olasz, a' fagyos *Lappon*; a' gőgös Asiata... mind, mind énekelnek danolnak és dallokat tsinálnak (T9/8).
- lárifári** fn (1)
Csak vegye az emberi Lélek méltó képzelőre! Egy kies réz Erdő, túl az Óperentzián... a' tündér Királykisasszony, a' kinek minden pillantájára Óriási gyöngyök peregnek – hahó, ez már nem *lári fári!* (T7/145)
- lárma** fn (6)
Nem a' nagy *lárma* áll a szabadság (41/106). Tsendes békesség lakjon én velem, távol minden világi *lármatól* (44/162)
lárma (T10/27), *lárma* (45/56), *lárma* (20/22, 43/528).
- lármas** mn (2)
...melly kevesen vagynak sok *lármas* és Kevély Múltságokba (36/133).
lármas (42/883).
- lármasz** Ik: *fel~*.
- laska** fn (1)
...a' lakodalmak sokba kerülnek, mert a' *laska*, derelye csupa ráritás nálunk (43/151).
- lassan** hsz (1)
Te teszed virgontzá az együgyű Juhotskát, mellynek *lassan* verő szívetskéje alig mozdúlhat meg a' Tiednél egyéb indulatra (40/67).
- lassan-lassan** hsz (1)
Lassan lassan mindég nevedett az én Vágyódásom 's tühretetlen Kívánságom (42/667).
- lassú** mn (9)
Lassú Szellők lengedeztették a' Fák' Leveleit (42/50). Hát nem látod mint emészti éjjel nappal a' fősvényt egy *lassú* el olthatatlan tűz? (T1/258) — Nézd meg a' korhely gazdagokat, mint gyötri őket a' *Lassú*-idő, és meg unatkozás (T1/271). És a' Patakotska, melly az ő Partjai közt *lassú* zúgással mormol (7/9). Hanem az első láb lehet *lassú* is doboló is (Spondeus vel Anapaesticus) (T9/315).
lassú (42/1139, T3/55, 220, T9/590).
- László** fn (2)
Igaz hogy Leopold Toscanában az volt, a' mi Carolus Parvus Italiában, és Dobse *László* Csehországban (T6/261).
- lat** fn (1)
...és a' heroicus Voltaire, midőn Hazájának a' ditsőség' fő poltzáig lett felemelkedését énekl, egy *latban* vetvén a' kettőt (T5/155).
- lát** i (139)
Elrejtve voltál Kastélyodba, és a' Nap sajnálta, hogy nem *lát*, a' Hold fájlalta, hogy búban sírva szemlél (53/5). Állottam ott, 's mentem ott; ahol állani, vagy menni jonak *láttam* (44/90). — szívesen *lát*, magában a' Szálában, Dorottyá, és az egész fársángi Kompánia (T7/42). És (meg ne ütközz az Igazban) a' te ékes Tekintetedbe' most *látok* valami Fogatkozást, melly előttem Szépségnek tetszett (9/34). Ah, előre *látom*, mennyi kárt tett volna egy okoskodó számár – hiszen ostoba (41/186). Ha te nem *látod* az én egész Szívemet; ha te nem hiszed, hogy tiéd vagyok én; ki fog hinni az ő Kíntének? (5/22) — Gyűjteményemnek nagy részét nem azért adom ki, mintha azokat a' Mú'sákhoz méltónak tartanám. Egy része *lát* azért világot, hogy magam is érzem róla, hogy valósággal Poétai darab (T10/69).
lát (40/56, 54/10), *látok* (3/113, 215), *látsz* (5/45), *látunk* (48/14, T6/137), *láttok* (45/120), *lát-nak* (T7/245), *láték* (T7/60), *látá* (46/4), *láttam* (T7/66), *láttál* (3/6), *Láttál* (46/20), *látott* (16/6, 42/227, 53/16, T5/172, T6/375), *Látott* (T3/380), *láttunk* (33/79), *láttatok* (42/418); *látom* (3/122, 5/34, 18/10, 37/5, 6, 41/86, 42/987, T3/454, T6/293), *Látom* (5/27), *látod* (4/136, 17/18, 42/191, 629, T1/257, 296, T6/417, T9/503), *lát-ja* (7/17, 19/29, 34/124, 51/44, T5/476), *láttya* (43/215), *látjuk* (43/496, 48/31, T5/430, 504), *Látjuk* (48/150), *látjátok* (44/121), *látják* (41/141, T6/240), *látám* (T7/58), *Látám* (T7/56), *láttam* (3/8, 85, 87, 10/37, 17/12, 27/10, 34/76, 36/82, 42/407, 410, 454, 44/25, 45/6, 52/99, 54/142, T7/66, T9/132), *Láttam* (36/82, T5/580), *lát-tad* (4/159, 42/1108), *látta* (3/62, 12/35, 33/92, 42/963, 976, 44/116, 54/132), *Látta* (42/975), *láttalak* (23/13, 14), *látni fogod* (21/11), *fogod látni* (T1/306), *fogjátok látni* (34/13), *foglal látni* (42/912). — *láttatok volna* (44/188); *látma* (T9/725), *láttam volna* (45/35), *láttad volna* (41/242). — *lásson* (16/8); *Lássad* (16/25), *lásd* (42/345, 43/288, 676, T3/556), *Lásd* (36/193,

255, 43/627, 634, 647, 651, 652, 659, 680, 682, 54/229, 234, T9*/15, 136, 207, 257, 296, 378, 455, 533, 555, 562, 572, 607, 751, 757), *L.* (36/260, 43/689), *lássá* (33/132), *Lássuk* (T5/138, T7/6).

Ik: *által~*, *meg~*, *utána~*.

látás fn (14)

Se Klima... sem Nevelés, sem Praejudicium nem fonhat olly *látást* változtató ködöt ennek mindenfelé kiderült Egén (46/27). Gyönyörű pázsit terjedt el a *Látás* végéig (42/227). — és hogy az én *látásom* se tsináljon te benned változó képzetet, kössük bé a szemedet (42/1134). Ah tudom az a kedves *látás* zavarta fel hajdani Tsenességedet: tudom, azonn zokogsz, hogy Szerelmes vagy (42/459). Ugyan is születik a kisedd, és egyszerre nyitja fel szemeit mind a Világ *látására* mind a sirásra (48/42).

látása (42/486), *látásából* (T9/39), *látásomra* (3/202), *látására* (42/79, 287, 289), *Látására* (12/34), *látásoktól* (T1/33), *Látásakor* (11/13).

Ik: *ki~*.

látású **Ik:** *be~*.

láthat i (8)

Ezt az Epopoát... egészen lefordította még ezelőtt néhány esztendővel T. Kazintzy Ferentz Úr folyóbeszédben, melly a mint a Museumban kijött Mustrából *láthatjuk*, olly ditsőségére szolgálna a fordítás' dolgában Nemzetünknek, mint az Anglusoknak a Pópe Homérusa (T5/397). A Magyar fordításának tsak 1° kötetje *láthatott* világot (T5/603).

láhattam (T6/313), *láhattad* (3/15), *láthatott* (T4/95). — *Láhattam volna* (53/37). — *láthassá* (T7/331), *láthassátok* (T1/61).

Ik: *által~*, *be~*.

láthatatlan mn (4)

...*láthatatlan* Kellemek repdestek Melítesz körül (42/262). Magas helyen építi az ő lakhelyét a melyben nyughasson mind maga mind maradéka: de egy *láthatatlan* kéz széllyel szorja azt (48/63).

láthatatlan (50/46), *Láthatatlan* (42/296).

láthatni in (4)

A mint mind ezeket *láthatni* a réztáblán (43/92). Jeles példáit *láthatni* ezeknek Aelianusnál (T9*/321).

láthatni (T5/262, T9/742).

látható mn (1)

Az én lelkem nem egyéb hanem egy hallhatatlan sohajtás, az én testem tsupán tsak egy *látható* Szeretetet (39/22).

latinus fn (1)

Azt mondja Servius, hogy a Görögöknél minden innepi 's áldozati szertartásokat közönségesen Orgiáknak nevezetek, mint a *Latinusoknál* Cerimóniáknak (T9/739).

látiumi mn (1)

Az ő Versei hexameterek; de nem a Jóniai, se nem a *Látiumi* hexameterek ám, hanem a melylyeneket tsak az a nyelv engedett véle íratni, a melylyen a Hercinia Nyilassainak maradéki beszéllni kéntelenek (T5/385).

látni in (15)

Látni, hogy nem szebbek az Aranyosok (28/19). De ki tudná *látni* tsendesenn az ő Kintse körül mindég valami más új Leselkedőt? (5/40) — Hogy ezek a sorok vagy is megszakasztások nem egy aránt szépek, az úgy is *látni* való dolog (T3/207).

látni (9/39, 17/25, 36/60, 42/690, 812, 53/39, T1/388, T3/140, T6/33, 43, T7/240, T8/48).

Ik: *meg~*.

látó fn (1)

Óh, ti Nagy Lelkek!... fogadjatok bé valaha, majd ha én azt megérdemelhetem, ebbe a ti ditső Ermenonvillétekbe avagy tsak *látójának* 's bámulójának! (44/49)

látogat **Ik:** *meg~*.

látogatás fn (1)

...és sokszor ollyan tűzbe hozza az embert, hogy miatta sokszor ételét, édes álmát, kedves barátinak *látogatását* is el kell halasztani (T10/55).

látogató fn (1)

...és a Nimfa maga is kezdi hinni hogy az ájúlásig kifájinúltt nemes *látogatók* nem csapodárkodhatnak (T7/252).

lator fn (1)

...az emberiség le fogja tépni a vérbe mártott borostyán koszorút ama déltzeg Poétáknak Fejéről egy két század múlva, a kik az ő gyalázóit Herósokká, 's a Világ *latrait* Fél-Istenekké tettek vala (40/122).

- latorság** fn (1) resi, hol van (5/9).
...azok a' Borostyános Poéták, kik a' pusztító, öldöklő és gyűjtogató Hérósok' *latorság*it trombitálják a' jövendő Arany Kor előtt vétkessé tennék magokat (42/37).
- látszatik** i (1) ...a' Türi Paróchián lévő Telegrafuson ez *látszatott*: Szeretlek! tisztán, holtig (43/79).
- látszatós** mn (1) *Látszatósan* megszébbült a' Hóld alatt való Környék (33/47).
- látszik** i (31) Eggyik a' Violákat készíti, *látszik*, hogy fejt ki tollainn (28/17). Mikor a' Nyilat eltörtem... azt véltem, Szívemet töröm el, nékem Halálnak *látszott* (9/37). — 's hová tovább mind inkább *látszott* a' Tájék szelidülni(42/218).
látszik (5/63, 16/4, 26/4, 41/74, 443, 43/667, 54/192, T1/46, T5/102, 110, 302, T6/20, 76, T7/216, T8/1, T11/38), *Látszik* (T6/389), *látszol* (28/5), *látszanak* (36/106, 42/842), *látszott* (42/229, 248, 269, 955, 1112), *látszottak* (42/234, 259, 330).
Ik: ki~.
- látszó** in (2) Tavasz – öröknek *látszó* tavasz vont a' fel sátorát körülöttem (54/165).
látszó (T1/361).
- látta** fn (3) Chámpagna Sajtó az üveget kezébe tartván a' nedvességtől eláradt Sajtónak *látára* a' bornak pesgéséből ma Vénust szült (34/30).
látára (3/162, 41/27).
- L'attainant** fn (1) *De L'attainant* (34/93).
- láttathat** i (1) Egy, felhők közül félig kibúvó 's azonnal eltűnő Hold is *láttathatá* vala vélünk a' halvány rettegőt (T6/45).
- láttathatik** i (1) ...és neveik csak némely régi Könyveknek levelein, mint holmi avúlt Diplomákon *láttathatnak* (T4/119).
- láttatik** i (4) Ha a' többi mind távol vanis, eggy Pásztor sem kérdezi őket: ha Nitze nem *láttatik*, minden ke-
- láttnak** (7/7), *látattak* (44/185), *fogtok láttni* (13/21).
- láttni** in (3) ...eggy nagy példáját adván a' Nagy Lelkűségnek, melly hatalmát *láttni* akarja inkább mint éreztetni (45/90).
láttni (45/70, T6/41).
- Látzai** l. **Lácza**
- látván** in (7) Ezt *látván* Kloé, elsőbenn is a' Viadalra rendet szabott (42/550).
látván (7/24, 43/85, 44/140, 45/17, 48/16, T9*/391).
Ik: meg~.
- Laune** (ném) (1) ...a' Poétai munkákra is jó kedv kell... egy szóval: hogy a' Mú'sa bennünket, ha segítségével élni akarunk, jó órában találjon. Ez az a' jó óra, a' mi a' Deáknál véna, a' Németnél *Laune* (T10/47).
- Laurus nobilis** (lat) (1) Hogy Babér és *Laurus nobilis* Linn. mindegy, másutt megmutatom (54/276).
- laus** (lat) (1) ...eggy mosolygó Ábrázatnak nagy a' Vantoja: a' mi magáról sokat ígér, sokkal bíztat, kevélylye tehet, gloria, *laus* (16/29).
- Lavandula Spica** (lat) (1) Nardusnak hívják közönségesen azt, a' mit Magyarjaink is Spikinardnak neveznek... a' melly egy kékes virágú jóillatú kerti bolrotska, és a Levendulának (*Lavandula Stoechas*. Linn.) fajtársa, Linnénél *Lavandula Spica* (T9/702).
- Lavandula Stoechas** (lat) (1) L. **Lavandula Spica** szócikket.
- Lavotta** fn (1) A metristákra nézve talán annyiba jó, hogy a' régi görög és Római kóták elvesztek, mivel a' Muzsikát is görög verbunkra és Római múnétre vévén, most már barbarusoknak kiáltának bennünket, ha *Lavota* Úrnak Magyarjait kedvelenők (T8/148).
- lázad** **Ik:** fel~.
- lázadó** in (2) Nints azokban semmi fajtalanás, részegítő és

lázadó indulat, vastag baromi gyönyörködés: hanem csak nyájas enyelgés (T9/70).

lázadó (54/6).

lázaszt i (1)

Süvöltő irtózást *lázaszt* bennem mély inségetek (3/91).

Ik: *fel~*.

lazsnakol Ik: *meg~*.

le (fr) (1)

... 's nagy Vive *le* Amour! kiáltások között beljebb nyomult (43/16).

lealacsonyít i (1)

...meggyengíti és *lealacsonyítja* a' Heroidának azt a' nemesebb Characterét, melyet ez a' Monolog' természetéből költsönöz (T6/350).

leány fn (25)

Hiszen csak megsókoltál, felel az ártatlan *leány* (42/1143). Cátó ki tett azért egy Szenátort, hogy a' Feleségét a' *Leánya* előtt tsókolta meg (36/178). Carneval... ki indul 1799 Budáról, hogy az egész Magyarországon feljegyezze kik mentek férjhez, kik még *leányok*, kik özvegyasszonyok (T5/641). És nedvesded *Leányai* a' rezgő Kristályoknak, a' halavány Tsigáknak, a' tündöklő Koráloknak, néki halmazni fogják a' Kebelét (21/26). — a' Poésis Apollónak és a' szegénységnek *leánya* (44/127).

Leány (34/101, 36/258), *Leányok* (4/169), *leánya* (34/46, T9/308, T9*/392), *Leánya* (43/347, 54/38, T9/735), *Leányi* (4/26, 11/4, 43/390), *leányt* (T9/439), *leányát* (T9/306), *Leányát* (43/582), *Leányit* (42/895), *Leányinak* (T7/111), *Leányinknak* (T7/354), *Leánytól* (11/13), *Leánynyal* (T6/69).

Ö: *pásztor~, szoba~, tündér~, vén~*.

leányforma fn (2)

Én Rozália és Kloé között ültem az én tettetett *Leány formámba* (42/675).

Leány formámba (42/641).

leányi mn (2)

...vegyük elő *Leányi* Játékunkat 's tegyük véle egy játszi Gyakorlást (42/540).

Leányi (43/489).

leányka fn (17)

Ebben a' Váratlan – a' jószívű *Leánykának* szelíd bánatja – olvadásba hozza az emberséges

Szívet (T6/132). Lassú Szellők lengedezették a' Fák' Leveleit; apró Árnyékok — a' Homály' és Fény' állhatatlan *Leánykái* – jelentek meg, 's némán suhantak el a' Gallyak között (42/52).

leányka (42/1059, 1089), *Leányka* (42/1151, T6/131), *leánykák* (42/1075), *Leánykák* (40/127, 42/530, 632, 1084), *Leánykái* (42/411), *Leánykát* (42/1073, T5/431), *Leánykáit* (40/87), *Leánykának* (42/997, 1095).

Ö: *pásztor~*. L. még **lyányka!**

leányos mn (1)

Kevés idő vártatva tehát, kezdettem *leányosann* síkoltani (42/660).

leányosít Ik: *meg~*.

leánytábor fn (1)

Dorottya veszedelme az egész *Leánytábort* szélylyelzavarja (T5/668).

leánytárs fn (4)

Örült, hogy vígkedvű *Leánytársa* lepte meg, 's nehezelt, hogy nem az álombeli Ifjú jöve el (42/1082).

Leánytársai (34/97), *leánytársaimé* (42/1127).

Leánytársaival (T7/333).

leányzó fn (7)

Szegyen é vagy öröm, így tűnődik magába az elhült *Leányzó* (42/1048).

Leányzó (36/58, 42/491, 810), *leányzónak* (42/1129), *Leányzóért* (36/58, 42/811).

leapritott in (1)

Itt a *leapritott* száraz Mezőn minden elevenségétől lankad az ő Ura mellett a' Kutya, és eggyet sem mér vakkantani (8/19).

learatott in (1)

...parasztosann elterülve alszik a' már *learatott* Gabonánn a' magát únt Arató (8/16).

lebeg i (9)

Stylusa s egyéb tulajdonsági csak homályosan *lebegnek* emlékezetemben, minthogy rég az ideje hogy olvastam (T6/320). Az élet *lebegett* ajakomon mint a' repülni készülő madár. Nyájaságom, eleven elmém, setét ködbe borult, elvadt (53/23). — akkor érezni fogod hogy a' Kellemetesség és Nyugodalom Őrző Angyalai *fognak* körülötteni *lebegni* (42/902).

lebeg (40/31, T10/84), *lebegnek* (43/394), *lebegett* (42/948), [*lebegett*] (54/98). — *lebegjen*

(44/170).

lebegni in (2)
Mesterséggel függeszd fel haját, és fodorítsd azt diadémá formára... Hagyd *lebegni* ha tetszik, ezen rendetlenség néki igen illik (34/183).
lebegni (42/924).

lebegő in (1)
...’s a körülötte *lebegő* eleven lehelletekkel életet ad a’ tsókoló rubintok szép kintsének (37/51).

lebegtet i (1)
Valahányszor nemes a’ Szeretetet, nemes egyéb indulat is, – kiduzzasztja ez a’ szívet, e’ keskeny golyóbison felül *lebegtet* a’ gondolatokat (40/158).

lebegve in (1)
Majd egy Üregből, mellynek mély voltára szédeleg, nógatva kijált hozzá Szerelmének édes tárgya: sebes *lebegve* száll le oda (51/48).

lebegvén Ik: *el~*.

lebocsátván in (1)
...az Isten’ fija, a’ Sz: Háromságnak öröktől fogva való Személye, ki magát érettünk az emberi természetig *lebocsátván* (!)... a’ föld és ég által meg is ditsőtettet (T5/360).

lebont i (1)
De azért Virtusod diszét *le* nem *bontja*, A’ Menyaszszonyságnak öszvesodrott kontja (43/486).

lebontani in (1)
...’s *le* akarja *bontani* a’ szemkötőt (42/1143).

lebukdosik i (1)
...a’ megáradt Nilus jövén az Abissinia forró hegyeiről, *lebukdosik* a’ Cataraktákon, hogy hét torolatjain minél hamarabb ontsa ki régen gyűjtött adóját az Egyiptomi Tengernek (40/48).

lebukik i (1)
Ama’ 3 tárgyak közül, mellyeket az Epopoeának vizsgálásában előnkbe tettünk, mihelyt az egyik el nem éri a’ Heroismust, azonnal az Epopoea ebbe a’ 2dik Classisba *bukik le* (T5/414).

lebukkan i (1)
A’ fürge Szütskéek mint kergetik egymást a’ hasztonn: egyik *lebukkan* a’ kórok közé hogy társát megszédhesse (4/36).

léc fn (1)
Te keresed fel a’ deszkának, és *létzeknek* apró szálai között a’ lappangó Szút (40/55).

lecke fn (2)

Illyen magyarosodott Szók: a’ Görög Alamisna, a’ Deák *Letzke*, az olasz Rokka (T4/156). Szép Aesthetikai és erköltsi jegyzést tesz az illyen Poétai fordulásról amaz érzékeny Fratzia Poéta Delille... és sok víg Poétának jó *letzkét* ad általa (T9*/104).

Ö: *szent~*.

lector (lat) (1)
L. B. Ez most nem azt teszi, hogy *Lector* Benevole, vagy Loco Bigilli (43/661).

lecsillapít i (1)
...’s minden Dühösségem *letsilapította* (42/609).

lecsillog i (1)
Az ő Pillantásiból kellemetes Mennyei fény *tsillogott le e’* gyarlóbb Világba (42/67).

lecsókol i (2)
...terhes izzadásoknak tseppjeit gyenge szájjal *letsókolják* (36/128).
letsókolják (42/878).

lecsorgó in (2)
...’s ha Víg Szüret eljön a’ *letsorgó* Mustba eveznek egy Gohér hajba (36/53).
letsorgó (42/805).

leduggatott in (1)
...’s könnyen szaporodik jövésiről, és *leduggatott* ágairól (T9/648).

ledül i (2)
Itt *düle le* Rozália, szorgalom nélkül, és ártatlanul (42/946). ...és elaléltann *ledülök* véle a’ fübe (4/108).

ledülte fn (1)
...ama’ híres vitéz Hektort is, annyi sok diadalmai után, nem másnak lehetett kivégezni, és az által az Akhaeusoknak nyereségét, ’s a’ Phrygiai bírodalomnak örökös *ledültét* megfundálni, hanem tsak Akhillesnek (T5/198).

leereszkedik i (1)
...*ereszkedik le* a’ paraszt, tudatlan, együgyű – de nála meglehet jobb-magyar – községhez, allynéphez (T4/110).

leereszt i (1)
Fejér Kantust adott én rám Kloé, hajamat bé fonta, homlokomra *leeresztette*, virágokkal bé füzte (42/525).

leesik i (1)
...a' vigyázatlan Kótsagra, egész Nemes familia is reá lótt, 's ő halva szállott le a' nedves gyepre... párája fenn maradt a' levegőbenn, a' mag *leesett* magával a' földre, melyet még bokkrétálan kitsinyeinek hozott messzünnen a' szántó földről (3/79).

lefelé hsz (1)
A' Domb' tetejére ért, 's onnan *le felé* indult a' túlsó oldalonn menetelesebbenn hajló Völgynek (42/215).

lefest i (3)
...*fesd le* előttök, hogy a' Természet minden szamarat szabadnak teremtett (41/115).
festi le (T9/106), *festettél vala le* (4/139).

lefestve in (2)
...ezek azok a' változó színek, a' melyekkel van *le festve* az emberi élet sokféle ábrázatja (48/56).
le festve (28/24).

lefizet i (2)
Valahára módot ejthettem benne, hogy régi adósságomat... Nemes Hazámnak *lefizessem* (T4/4).
fizetem le (T5/630).

lefolyik – lefoly i (4)
...nyomorúlt-volta kön[n]ytseppekben *folly le* sápadt ortzáján (51/29). — mind addig, mig a' főbb Actorok a' Prosceniumba vonván magokat, a' Hymeneus kárpittya *le folyik* (43/207).
foj le (43/497).
follynak le (T3/282).

lefordít i (4)
...Hymen *lefordította* füstölgő fáklyáját (53/11). Ezt én ithon létemben a' Belga nyelv kedvéért anyai nyelvemre *lefordítottam* (41/6).
lefordította (T5/395), *Le fordította* (T6/323).

lefordítva in (2)
...de *le van é* az is *fordítva* Dajka által (T6/325).
le fordítva (T5/209).

leg-
L. **agilis, alkalmazatos, arányos, boldog, bő, csendes, csillámló, csinos, deli, derék, dicsőséges, drága, édes, együgyű, éktelen, először, első, érzékeny, fájin, fejedelmi, fekete, felséges, felső, fentebb, forró, fő, főképpen, fűszerszámos, gazdag, gyors, gyönyörű, háládatos, hasznavehető, hatalmas, hathatós, he-**

lyes, heroikus, híres, homályos, hosszú, igaz, igazságos, illatos, inkább, irtóztató, ízes, jeles, jó, jobbik, kedves, kellemetes, kemény, kies, kipiperézett, korrigált, közel, lágy, nagy, nevezetes, nyájas, piperézett, precise, régi, rejtek, rettentő, rövid, rút, sértegető, sűrű, számos, szelíd, szent, szép, szerencsés, tanult, tápláló, tetemes, tiszta, több, tökéletes, új, utol, utolsó, vastag, végső, vékony!

legalább hsz (37)
'S *legalább* éjszakára ólba kötneék 's a' hideg eső, és nedves szél nem rongálna (41/396). *Legalább* ha már csalhatatlanul meg kell halnod, ne hagyd ugy ki menni a' párát belőled, hogy... azzal senkinek hasznára nem vóltál légyen (41/162). A' Theátrumba, *legalább* a' Magyarba, nem szabad a' játszóknak egyebet tsókolni, tsak a' Homlokát (36/192). — de a' legrútabb teremtésben is, a' ki *legalább* egésséges, sőt *legeslegalább* nem Bélpoklos – ki túrhetné el a' hónál fejérbbe Ajakokat? (T6/98–9)
legalább (10/60, 18/32, 23/1, 33/17, 37, 41/316, 425, 42/41, 44/205, 45/58, 61, T4/115, T5/543, 717, T6/33, 426, T7/193, T8/71, 76, T9/663, T10/2), *Legalább* (41/82, T9/774), *leg alább* (41/224, 43/264, T1/195, 391, T3/398, 410, 431, 432, 537).

legel i (4)
A' fű, a' mellyen az ő nyája *legel*, az én nyájamat tőle el menni látja (34/124). De lelkének nyájasága Most is rajtatok *legel* (54/266).
legelek (41/68), *legelnek* (54/130).

legelni in (3)
...a' gyönyörű Nimfa, gondatlanul kötött Fátyla mellől egyik Tsetse kifordúlt... az én Szemeimet bájoló Sűgárok ragadták oda, 's Lelkemis mintha ki szakasztódott vólna Mellyemből, elrepülvén vélek, e' Paraditsom gyönyörű Narantsánn kezdett *legelni* (42/424). — Pásztor az alkalmatlan Nyájat oda nem hajtja *legelni* (8/48).
legelni (21/17).

legelő fn (1)
Kijőnek a' Nyájak a' *Legelőkre* (7/21).

legeltet i (1)
A' hol ez előtt gyönyörűséggel *legeltettük* a' mi szépet kíváno szemeinket, most ott irtózás vesz körül (48/15).

- legényke** **Ö:** *pásztor~.*
- legesleg-** L. **legalább.**
- legfeljebb** **hsz** (1)
Kiadtam még is; hadd szaporítsa a' Magyar költemények' számát: nem ő az első, az utolsó sem ő lessz, a' mi a' réznél tartósabb Pyramisok helylyett tubák takaróra szorított, 's *legfeljebb* is 10–12 esztendeig tartó halhatatlanságra (T8/43).
- legközelebb** **hsz** (2)
Most *legközelebb* fog ki jönni Bétsben a' Trattner betűivel ilyen Materiájú Könyv (43/671). Német Országba is jött ki *legközelebb* egy ilyen Könyv (43/673).
- legulotiníroztatik** **i** (1)
...csak ugyan e' lett a' vége, hogy a' Sententia ki mondatott reájok, 's még az Nap a' Champagnr Piatzon, ebéd után mindjárt *le Gulotinirozttak* (43/56).
- legyen** **i/si** (61+2)
I. i A' mi Tsókjainknak megítélője pedig érdem szerént tsak a' *legyen*, a' kinek legszebb Szája vagyon (42/553). — illyenekhez hálá *legyen* a' jó és szép gondolkozásnak, szerencsénk nem igen van (43/232). Szíved *legyen* érzékeny mint a' galamboké, de ne feslett, szerelmed *légyen* tiszta 's nem tsapongó (42/899-900). Ekkor közlé velem a' maga munkáját, mellyet szabad *légyen* nékem egy gyengébb folyóbeszédi fordításban esmértezzé tenni (50/21). Ám úgy *legyen!* (3/178)
legyen (4/202, 6/39, 8/42, 14/29, 17/28, 24/5, 33/106, 127, 42/545, 1088, 43/287, 442, 701, 45/62, 70, 85, 48/69, 71, T3/207, 416, T5/63, T9*/182, T10/52), *Legyen* (14/34, T3/293), *légyen* (4/56, 5/25, 10/26, 13/8, 33/14, 42/777, 48/160, 164, 167, 170, 50/73, 54/95, T1/192, T4/74, T5/18, 486, 588, 684, 690, T6/285, 330, 378, T7/154, 320, 328, 357, 380, 399, T8/165, T9/46).
- II.** si Legalább ha már csalhatatlanul meg kell hálnod, ne hagyj úgy ki menni a' párát belőled, hogy azzal sem mig benned vólt, sem mikor ki ment, senkinek hasznára nem *vóltál légyen* (41/165). — most csak arról szóllok egy keveset, millyen móddal *kívántam légyen* ezt a' Dorrottya nevű furcsa Epopoeát annak formájához alkalmaztatni (T7/295).
- Ik:** *meglesz.*
- legyent** **i** (1)
Előldotta végtére az ártatlan Párt, 's azok az Óltárról felreppenvén puha Szárnyokkal az Áldozónénak Mellyére *legyentettek* (42/512).
- legyentés** **Ö:** *legyező~.*
- legyez** **Ik:** *fel~.*
- legyezget** **i** (3)
...a' Tündérekis leszálván durva ágyát róza leplekké változtatják, ' fáradt Homlokát harmatos Szárnyaikkal *legyezgetik* (42/877).
legyezgetik (36/127), *legyezgettem vala* (42/404).
- legyezőlegyentés** **fn** (1)
Legnagyobb jutalmam egy-két kaczej volt; legnagyobb büntetésem pedig egy-két *Legyezőlegyentés* (T7/232).
- lehajlani** **in** (1)
Háromszor próbált Melítész *le hajlani* a' szendergő rózsához (42/1014).
- lehajlik** **i** (2)
Le hajlott annak zöldellő partjára, hogy álmos szemeit és nedves ajkát meg mosogassa (42/1044).
lehajlik (4/28).
- lehajolván** **in** (1)
...s annak felvételére *le hajolván* a gyönyörű Nimfa, gondatlanul kötött Fátyola mellől egyik Tsetse kifordult (42/415).
- lehajt** **i** (1)
E' szókra *lehajtotta* gyönyörű Ortzáját, 's elborította ezt egy hírtelen való egy szokatlan Pirosság (42/685).
- lehegés** **fn** (1)
Hanem szüntelen elfolytott Kebelébe eresztgeti eltikkadt Torkából az új Szellőt, sűrű *lehegéssel* (8/22).
- lehegve** **in** (1)
Kétségbe esve, *lehegve*, haszontalan erőlködött sok Ízbe szólni (12/40).
- lehel** **i** (3)
...így szólla Melítész, tudom, tégedet a' te Isten-asszonyod bévezetett az Égnek és Földnek legszentebb Titkaiba, mert tsak ő *lehell* azoknak leg homályosabb Rejtekeibe is lételt (42/733). Az Ég, a' Föld mind Szerelmet *lehellett* belé (12/17).
lehell (4/18).
- Ik:** *ki~, rá~.*

- Lehel** fn (1)
De sokakra is helyesenn reá illet a' Bagoly tzi-
mer, kik éjtzaka szüntelen barangoltak a' Haza
ditsősségére, és a' Magyar nép méltóságára:
nappal osztán hortyog[t]ak mint Árpád, és *Lehel*
(3/206).
- lehelés** fn (1)
Én is erre törekedtem, kedves idejembeli Tár-
saim! erre is fogok utólsó *lehellése*ig töreked-
ni: ah, szeressetek érte engemet (44/240).
Ik: *el~*.
- lehelet** fn (2)
Ezer parányi Tündérek ültek halvány Ajjakára,
's mennyei *lehelletekkel* fúvallották belé az Éle-
tet (42/176).
lehelletekkel (37/51).
- lehelhet** i (1)
Ha igyekezete el nem sül is, ha a' félénkségre
szoktatott emberekbe bátorságot nem *lehelhet*-is
leg alább magába Háládatosságot fog érezni,
hogy Próbát tett (T1/391).
- leheltetik** i (1)
...a' Tsók által a' Lélek egymásba *leheltetik*
(36/185).
- lehet** i (78)
O mint örült ő ennek láttára, hogy a' más vétké-
vel ő *lehet* ártatlanul nyertes (3/162). Mitsoda
embertelen Gyönyörködések *lehet* már az én
Kínzásombann? (6/6) — De mi fundamentoma
is *lehetett* néki arra, hogy magának hízelkedjen?
(33/121) — De az ember olyan bolond é, hogy
ő véle így *lehesse*n komázni (41/454). De hiszen
már e' megesett és reményleni többé nem *lehet*
(45/75). — hogy ne *lehetne* hát, sőt hogy ne vól-
na szükség a' szavainknak számát szaporítani?
(T4/65) — De hogy *lehet* az, hogy olly külön-
bözők, holott mi egyéb állatok nemünk termé-
szetét meg tartjuk? (41/248) — *Lehet* Poezsis
Vers nélkül, van is (T3/16). Csak az által *lehet*sz
magad bóldoggá, ha másokat is azzá igyekszel
tenni (T1/139).
lehet (3/141, 156, 171, 37/21, 40/134, 43/66, 68,
172, 223, 433, 641, 44/81, 45/30, 96, 48/138,
52/6, 54/150, T1/1, 191, 337, 375, 382, T3/9,
239, 466, T4/43, 138, T5/56, 100, 285, 428, 493,
T6/123, 312, T7/419, T8/39, T9/315, 466, T11/
62, 68), *lehet*sz (T1/137), *lehet*nek (45/60, T10/
62), *lehetett* (43/282, 44/34, 54/149, T5/185,
197). — *lehetnék* (38/15), *lehetne* (33/115,
52/117, 54/22, T4/60, T6/43, T7/150, T8/139,
T9/231, T10/29), *lehettem vólna* (30/1), *lehetett*
vólna (3/46, 44/30), *lehettek vólna* (33/83). —
*lehesse*n (43/429, T6/35, T1/10, T7/393), *lehes-*
senn (T3/99, 42/603), *lehessetek* (44/238). .
Ik: *el~*, *meg~*. **Ó:** *jól~*.
- lehetetlen** mn (5)
'S ha már magok *lehetetlennek* látják a' környül-
állások miatt a' szabadulást, vemhékbe fogják a'
szabadság és dühösség lelkét fuvallani (41/141).
lehetetlen (33/17, T5/496, T6/303, T7/189).
- lehetetlenség** fn (3)
...lába alá tapodja a' *lehetetlenséget* (40/162).
lehetetlenség (T2/16, T5/115).
- lehető** **Ik:** *meg~*.
- lehetőség** fn (1)
...a' *lehető*- és lehetetlenség partjai között néma
tisztelettel méregetünk (T5/115).
- leheveredik** i (1)
...a' Pásztorok a' tsendes barlangokba *hevered-*
nek le szunyadásra (33/54).
- lehold** i (2)
...a' seprő apró részetskéit válogatják ki 's a'
Hordó fenekére *leholdják* (36/55).
le holdják (42/807).
- lehoz** i (3)
Egész Rózakosarakkal *hozzák le* a' feltetsző
Hajnal Sűgárral a' muskotály szagot (36/50).
hozzák le (42/803), *hozott le* (36/159).
- lehozhat** i (1)
Én a' szókat úgy nézem a' nyelvben, mint a'
polgárokat a' hazában. Vagynak a' mellyek régi
törzsökös eredetűek, és azt szinte Ásiából *hoz-*
hatják le, legalább – sok száz esztendőök (T4/
115).
- lehull** i (2)
Ah ha az ő szép Szeme kinyílik hány sereg Tün-
dérek repülnek abba, körül ülnek harmatos kö-
nyöklőjénn, eggyet pillant, 's mind *lehullanak*
a' Mellyére (36/66).
lehullanak (42/819).
- lehullat** i (1)
A' melly Fa őket bé árnyékozta, az az ő étkeket
kebelekbe *lehullatta* (33/9).

- lehullatík i** (1) *leírott* (T5/423, T7/188).
A' mikor te oda jöttél, Rozália szíve megdob-
bant, a' Hegyetske megrendült 's a' Gyönyörű-
ség' fiaí róla mind eggyig a' völgybe *lehullattak*
(36/97).
- lehullott in** (1) ...milyen dagályal lóggott sok üress főkönn,
éppenn mint az éretlen tökötskén, az ő elszára-
dott, de még *le* nem *hüllott* virág szála (3/65).
- lehullván in** (2) Az Ártatlanság és Gyönyörűség felmenvén a'
több Istennel az Égbe, utóljára megtsókölták
egymást, és meleg Tsókjai a' hősín Rózákra
hüllván le, annak Méhében megelevenedtek, 's
parányi Gyermekeké lettek (42/765).
hüllván le (36/18).
- leír i** (4) Szerelmesek, tüzeteket *írjátok le* eggy gyenge fa
héjjára (34/117). — én meg nem állhatám, hogy
némelly érzésimet *le* ne *írjam* (50/19).
írja le (T5/145), *írják le* (T4/35).
- leírandó in** (2) Hármat kell az Epopoeiában gondolóra venni, 1)
a' *leírandó* Személyt, 2) annak előadandó tsele-
kedetét, és 3) a' poétai előadást (T5/90).
leírandó (T5/92).
- leírás fn** (14) Florának gyönyörű *leírása* (36/268). Édesdeden
hallgatjuk azon a' nyelven a' históriákat, a' nem-
zetek 's országok *leírását*, a' mellyen dajkáink-
nak 's a' körülöttünk lévő embereknek első me-
séléseit hallottuk (T11/36).
leírások (T5/329, 714), *Leírások* (T7/373), *le-
írása* (36/27, 141, 142, 145, 147, 153, 173, 266),
leírásommal (T7/199).
- leírni in** (1) ...a' Herczeg' Kastélyában pedig soha sem vol-
tam, és még annyit sem tudok róla, mint az Első
Konzúlnak St. Cloudi Palotájáról. Hogy tudom
hát még is *leírni*? (T7/212)
- leíródik i** (1) ...valamelly derék Ember, vagy jeles tselekedet,
fellengős stylussal úgy *íródik le* (T5/406).
- leírott in** (3) Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai...
Versekbé *leírott* Tsókók (36/228).
- leírva in** (2) Még egy felette hasznos Német Gyűjteményben
igen szépen és derekasan *le* van *írva* az Anákreo-
ni Daloknak valóságos természetek (T9/145).
leírva (T7/216).
- lejár i** (1) Ez ama' jóltévő Tündér kis Istenek Paradi-
sma... A' Böltsnek Szívébe *lejárnak* ök, és annak
sebét bégyógyítják (42/782).
- lejjebb hsz** (1) Akkor nehezenn nedvesítetted meg a' kevésbé
lejjebb nyomatott Fövényt (20/18).
- lejön i** (2) Ezekkel *jön le* az Álom az az édes Álom, melly
a' megrontsólt Halandót a' hajdani Arany időre
által tészí (36/122).
jön le (42/872).
- lejt Ik: el~.**
- lejtő mn** (24) ...én pedig az Asszonyi, és Férjfiúi nevezet alatt,
amazt *Lejtőnek* ezt pedig Bukónak fogom híni,
melly két szózat a' maga sillabáinak mennyisé-
gével a' sornak utolsó lábát, jelentésével pedig
a' dolognak természetét is ki fejezi (T3/229). A'
lejtő sorokat a' bukókkal változtatom úgy: hogy
egy darabig mind *lejtő*, azután egy darabig mind
bukó (T3/291–2).
lejtő (T3/288, 293, 298, 305, 307, 312, 326, 329,
329, 493, 553, 561), *Lejtő* (T3/240, 494, 557),
lejtők (T3/290), *Lejtők* (T3/483), *lejtőnek* (T3/
558), *lejtőknek* (T3/330).
- lejtős mn** (1) Láttam, magam láttam, hogy a' Rozália Melyjén
sereggel öszve gyültek: *lejtős* kerekésséggel emel-
kedett fel annak kies Halmotskája (36/83).
- lejtőség fn** (1) Hogy nékem természetek deliségét és könnyü-
ségét és *lejtőségét*, és villogását mutasd, fess
eggy legagilisebb Juhásznét, a' ki keresi avvagy
futja a' Szeretetet (34/184).
- lekerget i** (1) A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről... rá tekint
a' Halmokra, 's pillantása e' völgyre *lekergeti*
az omló Havakat (4/14).

- lekötöz i** (1) *ket* az én érzésimnek, hogy ember legyek, és erőt az én gyenge lamtomnak, hogy énekeljek (40/110). A' Poézsis *Lélek*, a' mely elevenített, e' nélkül a' Vers tsinálás megholt állat (T3/31). — e' kevés idő alatt nem oktathattalak benneteket a' mint az én tulajdon *lelke*m esmérete parantsollya önnön magamnak (49/57). *Lelke*m' fele! Amaryllisom! Akkor úgy álltam feletted mint egy kő (54/108). — szja, *Lelke*m! a' hajlott időnek tulajdona a' botorkázás (T7/238).
- lekukucsál i** (1) árnyékok pedig ingott a' Tónak szikrázó Márványánn, és a' zombókok oldalain, a' szelid Hóld halavány Világánál, mely *lekukucsált* a' sás ritkájánn (3/107).
- lél i** (4) Elment a' Mennyeiekhez. Idővel ott *leltek* (54/262). Istenek! fel ugrik tüzesen Rozália, mi *lelt* engemet? (42/1027) *lelt* (42/456, 457).
- Ik: fel~.**
- léledzik i** (1) ...tudván hogy tsalárdságba 's lopásba *léledzem*, rettegtem annak a' szép Ábrázatnak Fel-ségét (42/589).
- lélegzet fn** (1) Boldog vagy, hogy sírhatsz, 's még boldogabb, hogy szemeiddel méríthetted bútsúzó *lélegzetét* (54/118).
- lélegzetszedés fn** (1) ...sokan a' pályát megfutva kellemetes *lélegzetszedéssel* dültek, az őket kézen simogató nyájasabb Érdem ölébe (44/42).
- lélek fn** (148) Ilyen gyönyörűséget érez egy *Lélek* a' másikkal edgyesülvénn (37/56). Így indul meg az ő sírjának széléről a' megelégedett portest, szokatlan előtte az az új *lélek*, a' mely most benne uralkodik (42/1009). — mitsoda gonosz *Lélek* rejtezett ma az én Lantomba? (14/1) — De ah megtartoztatott engemet egy illatos Szellő, mely mintegy isteni *Léleknek* fúvallata felébresztette bennem a' Szemérmességet (42/607). — és Tégedet óh világ *Lelke!* halhatatlan s' édes Erő! ditsőitelek (40/101). Ti világsudálta Nagy *Lelkek!* Ha én a' ti nyomdokaitokon mehetek... tsak tinéktek fogom köszönni (44/170). — én Kintsem... akár kegyes, akár kegyetlen légy az én Szívemnek *Lelke* (7/39). Vérszopó Sárkányokkal, tüzes Kísértetekkel, ordító *Lelkekkel*, 's az Éjtszakának fekete Boszorkányival töltötte bé ezt a' hideglelős Fantázia (42/103). Szerelem!... Te adtál *lel-*
- lélek* (T9/67, T11/44), *Lélek* (36/34, 184, 37/26, 42/147, 787, 43/503, 44/30, 54/192, T3/458, T5/116, 351, T7/139, T9/74), *lelkek* (T1/201), *Lelkek* (37/59, 40/2, 42/181, 44/46, 53), *lelkem* (38/45, 39/19, 21, 42/1030, 44/115, 47/5, 53/43), *Lelkem* (9/3, 10/3, 40/140, 42/421, 465, 583, 44/25, 55, 56, 104, 45/2), *Lelkem'* (42/336), *Lelked* (42/902), *lelke* (51/11, 54/98, 82, T9/150), *Lelke* (37/50, 42/19, 149, T3/63, T5/141), *lelkünk* (T9/12, 25), *Lelkek* (36/265, 36/7, 14, 42/133, 761), *lelkei* (T9/9), *lelket* (40/95, 44/157, 52/41, T7/97), *Lelket* (10/61, 34/47, 36/77, 40/155, 42/260, 830, 44/39, 235, T5/322), *Lelkeket* (44/40), *lelke*met (T11/16), *Lelke*met (34/18, 40/104, 42/145, 150, 44/120), *Lelke*det (43/467, 474, 481), *lelket* (41/143, 48/74, 99, 52/49), *Lelket* (36/31, 42/134, 255, 783, 879, 43/123, 54/76), *lelkünket* (52/73, T6/215), *Lelkeket* (36/129), *lelkeinket* (T5/309), *léle*knak (T5/56, T8/11), *Léle*knak (14/11, 25/11, T5/174), *Lelke*nek (34/12, 39/26), *lelke*nek (T1/205), *lelke*nek (42/711, 54/265, T1/269), *lelkünknek* (48/235, T10/49), *léle*kebe (48/108), *Lelke*be (43/474), *lel*künkbe (T5/114), *Lelke*be (11/10), *Léle*ekben (T5/137), *lelke*ben (T5/92), *Lelke*ben (T5/107), *Lelke*ikben (T1/244), *lelke*n (48/116), *Lelke*n (T5/227), *Lelke*ről (T8/160), *Lelkünk*ről (T9/107), *Lelke*re (36/116, 42/866), *lelke*knél (T5/94), *Léle*ktől (44/70, 46/32), *Léle*khez (36/121, 42/871), *Lelke*ért (41/302), *léle*kig (T9/789), *lel*lekkel (T5/94, T9/117), *Léle*kkel (T5/417), *lel*lekkel (51/40), *Lelke*kkel (44/57).
- Ö: Szent~, szép~.**
- lélekszakadva hsz** (1) Már mindenik elvégezte vala a' maga Pályáját, 's nagy *lélek szakadva* várja vala e' permegosztást (42/611).

- leleményesség** fn (1) *lemetszett* Arany Hajfürtjeiket (36/49).
 És a' ki az ilyen Szent Ivány ének forma hosszú strófákba akarná izlésit, és munkás voltát, *leleményességét*, és Poëtai izmos vállait meg mutatni, el mehet ezzel az intéssel (T3/344).
- leleményesség** fn (1) *lemetszett* (42/802).
- lemondván** in (1)
 Ne engedjük már magunkat ez után meg tsalattatni e Világtól, hanem ennek tsalagato édességéről *le mondván* járjunk az Urunk utánn (48/196).
- lekos** i (2)
Le mosom, le mosom azt e' tiszta patak vizével, ha mindjárt istenek ajándéka is az az édes nem tudom mi (42/1041–2).
- lekosolyog** i (2)
 Nyájasan *mosolygott le* a' zöld ágak közül Vé-nusz' gyönyörű Tsillaga (42/57).
mosolygott le (3/185).
- lengedez** i (1)
 A' Zephyrusok előtte *lengedeznek*, hogy minden helyet, ahová ő leszáll, virágokkal béterítsenek (33/134).
- lengedezett** i (2)
 Lassú Szellők *lengedezették* a' Fák' Leveleit (42/50).
lengedezették (43/126).
- lengő** in (4)
 Nyáronn a' Hajnal' Súgárainn mosolyognak, vagy a' Zefirusoktól *lengő* Zöld ágakonn hintálják magokat (42/797).
lengő (36/44, 40/131, 42/390).
- lengyel** mn/fn (4+1)
 I. mn A' *Lengyel* Contrallor rövid időn meg fog érkezni egész Musikával énekelvén a' Nemzeti nótát (43/186).
Lengyel (43/189, 657, T9/518).
 II. fn *Lengyel!* Nótákat is vonny (43/190).
- Lengyelország** fn (1)
Lengyel Ország. A' *Lengyel* Contrallor rövid időn meg fog érkezni (43/185).
- lenni** in (49)
 ...egy Poëta sem szokott *lenni* háládatlan (3/147). Balgatag! hát nem tudod, hogy jobb kistsiny főnek *lenni*, mint nagy lábna (32/4). De Poétának *lenni* éppen azt teszi egyiket, hogy költeni és képzelni tudjon az ember (T7/214). Boldog vagy te Melítész, tsak ne hátrálj azzá *lenni!* (42/729) — Igyekezettek böldegok *lenni!* (T1/93) — Hiddj nékem: mind ketten jobb
- leleményesség** fn (1) *lemetszett* Arany Hajfürtjeiket (36/49).
 És a' ki az ilyen Szent Ivány ének forma hosszú strófákba akarná izlésit, és munkás voltát, *leleményességét*, és Poëtai izmos vállait meg mutatni, el mehet ezzel az intéssel (T3/344).
- lelkesegett** Ik: meg~, neki~.
- lelkésit** i (4)
 A' Szeretet *lelkésiti* az egész Világot (40/7).
lelkésiti (34/164, T10/59). — *lelkésítsd* (42/32).
- lelkésitni** in (1)
 Bizonyára valamint az egész Poézisnak, úgy ennek is fő célja az Emberi Szív' jó vagy rossz, nemes vagy erőtlen, okos vagy bohó voltának előadása, melly által amazt *lelkésitni*, ezt pedig helyre hozni iparkodik (T7/361).
- lelki** fn (1)
 Én Istenem! fel kiált különös hangon Diofantus, be el testisedett, be csak haszon keresővé lett ez a világ! a' *Lelkieket* (ugy tetszik, ezt mondá) senki sem keresi (41/296).
- lelkiatya** fn (1)
 ...melly miatt a' két *Lelki atya* öszveháborodván miattok az egész Káptalan, és a' Sz: Kápolnának minden Papjai, Tisztei és Szolgáji két részre hasonlanak (T5/556).
- lelkiesméret – lelkiesmeret –**
- lelkiisméret** fn (2+1+1)
 De ellenben törüljétek ki a' gyönyörűségek száma közzül azokat a' mellyek... az ártatlansággal és virtussal meg nem egyeznek, és a' melyet a' *lelki isméret* kárhoztat (48/104).
Lelki-esméretet (T1/346), *lelki-esmerettel* (T1/197), *Lelki esméretével* (45/66).
- lelkiesméretű** mn (1)
 ...vóltam é valaha rossz *lelki esméretű* erköltsöket fel forgató scholasticus gaz ember (44/229).
- lelkű** mn (3)
 ...a' gonosz szívű vagy ostoba *lelkű* emberetskék veszedelmes, és alávaló magasztalásaikat nem ohajtottam (44/73).
lelkű (41/27, T7/16).
- Ö: jó~, nagy~.** lelkűség **Ö: nagy~.**
- lelős Ö: hideg~.**
- lementi Ö: nap~.**
- lemetszett** in (2)
 ...s a' pelyhes Birsalmának homlokára hintik

lessz külön *lennünk* (28/35).

lenni (4/57, 5/56, 12/48, 34/58, 155, 38/35, 40/57, 41/32, 92, 42/990, 43/380, 613, 48/233, 52/27, 61, 94, 54/42, 169, 199, 216, T1/176, T3/330, T4/171, T5/242, 380, 696, T6/101, 284, 380, T7/4, 51, 54, 119, 165, 216, 426, T8/4, 33, T10/39, T11/89); *lennem* (44/139), *lenned* (54/200), *lennie* (T7/191).

Ik: *el~*, *meg~*.

lennyom i

(1)

...és nyisd meg az adakozásra a' te kezedet, hogy fel segítjed azt, a' kit az ő bal sorsának sullya *lennyomott* (T1/150).

lennyugszik i

(4)

...s ha a' Nap *lennyugodott*, kiki ott maradt hálsra, ahová őtet a' történet ejtette (33/7). — Szerellemmel megtelvé *lennyugszom* valamelylyik Tulipántba (4/94). *lennyugosznak* (T10/24), *le nyugodott vala* (42/929).

lennyugodván in

(1)

Ekkor a' bús Melítész *lennyugodván* a' Roza boltozat mellé így szólamlott (42/331).

Leó fn

(1)

...szép megjegyzését ottan előhossa X. *Leo* Pápanak (T9*/91).

leomlás fn

(1)

...a' hatalmas birodalmaknak *leomlását*... ez az indulat okozta (52/22).

leomlik i

(2)

Olly édes erőszakkal *omlott* a' *le* az én szívemre, hogy az én szívem a' miatt egynél többet nem üthetett, és én fel rezzentem (42/1104). — a' sebess folyamat víg tsergéssel *omlik le* a' Hegyről a' Kövekenn (4/211).

leomlott in

(1)

...és Diplomájának szinte a' Volgamellyéki Pusztákról, vagy a' már *leomlott* Capitoliumból emánálttnak kell lenni (T5/379).

Leopold fn

(3)

Igaz hogy *Leopold* Toscanában az volt, a' mi Carolus Parvus Italiában, és Dobse László Csehországban (T6/260). *Leopold* (T6/265), *Leopoldhoz* (T6/253).

lep Ik: *el~*, *meg~*.

lép¹ i

(4)

...reszkető Lábakkal *lépett* a' Templomhoz, mellyenn a' temjén füst sűrűenn tántorgott kifelé (42/255). Szamarabb volna úgy az ember te nállad, ha a' maga szamarával ilyen alkura *lépne* (41/456).

lépsz (20/15), *lépett* (42/973).

Ik: *be~*, *ki~*.

lép² fn

(5)

...a' Méhek' *Lépe* bámulást okoz (T3/36). A' *Lépbe'*, mellybe botlott, a' Madárka ollykor Tollaitis ott hagyja, de Szabadságra jut (9/40). *Lépjei* (42/575), *Lépbe* (4/146), *Lépbenn* (10/39).

lepáriált in

(1)

...és a' salátának-önteni-való nyüttes Románokból *lepáriáltt* Levelek szinte ontják a' temjénfüstöt a' Cármin Istenasszonynak (T7/256).

lépeget i

(1)

Azomba meg fogván egy más karját a' gyönyörű Leánykák, *lépegettek* eléfelé (42/1084).

lépes mn

(1)

...mit itéllyünk hát a' *Lépes* Mézről, mely a' szép rendet, az édes ízzel edgyütt ajánlja? (T3/39)

lépés fn

(11)

Ekkor Chloé lassú *lépésekkel*, mint egy leleselkedő szerelmes, a' lyánykához lopakodik (42/1139). Ez jó *lépés*: örülhet ennek egész Anglia (43/105). — 's kísérjenek a' Tsókoknak áldott Tündérei minden te *Lépésidbenn* (42/918), *lépéseik* (T1/21), *lépéseket* (44/66, T11/78), *lépésimet* (44/63), *lépéseimből* (44/87), *lépésekkel* (40/87, 42/1007, 50/73).

lepel fn

(2)

A' mezőknek és pázsitoknak tarka virágos *lepei* mi érettünk tündöklenek (52/70). — megengedjete, ha én a' ti Poraitokat, a' ti Árnýéktokat, és *Lepleiteket* nem imádkhatom (4/221).

Ö: *rózsa~*.

lepettegik Ik: *meg~*.

léphet i

(2)

Miért nem *léphetek* a' Hazugságról által az Igazságra (34/153). *léphet* (T1/380).

Ik: *ki~*.

- lepke** fn (2) *Leseibe* botlani (7/18). A Szeretembe is vagynak ám mind *lesek*, mind dephrehensiók, mind ostromok, mind oltalmak (22/23). *lest* (43/397), *Lesekre* (36/64, 42/817), *Lesekkel* (12/10).
- lepke** fn (2) Már annyinn vóltak a' fejár Rozák Erdejinn az illy apró Tündérek, mint ma első Kikeletkor a' Liliomok' és Jázminok fejár Viráginn a' Tavaszna játszadozó *Lepkéi* (42/770). *Lepkéi* (36/23).
- lépni** Ik: *ki~*.
- lepő** Ik: *meg~*.
- lepte** Ö: *harmat~*.
- lépten-nyomon** hsz (1) *Leselkednek* egymás utánn, és ölelköznek szünetlen (28/27). *leselkedel* (42/1063), *leselkedett* (54/217).
- Sem a' sűrű tsiklandást nem óhajtánám, sem azt, hogy valaki minden *lépten nyomon* fűszerszámmal tápláljon, vagy oxymellel frísítsen meg (T8/105).
- leragadni** in (1) *leselkedő* mn/fn (2+1) I. mn Ekkor Chloé lassú lépésekkel, mint egy *leselkedő* szerelmes, a' lyánykához lopakodik (42/1140). Van egy *leselkedő* tűzhely a' Hamú alatt elrejtve (26/3). II. fn De ki tudná látni tsendesenn az ő Kintse körül mindég valami más új *Leselkedőt* (5/41).
- ...de mitsoda Hérosi dolog vagyon egy tehetetlen Leánykát, virágot szedő gyenge barátnéji közzül, lángot fuvalló 4 garabontzás lovakon a' pokolba *leragadni*? (T5/433)
- lerak** i (1) **leshet** i (1) Múlasd ki ott magadat; *rakd le* ott Critikus páltzadat, philosophus köpönyegedet, theologus Sűvegedet (T7/41). És a' Kákával, és a' Hálóval az alatt a' Halakat *leshetni fogod* (21/20).
- lerakva** in (1) **lesiet** i (1) ...egyik sor lassú lábon, másik pedig futó lábon végeződik: amannak némü némü kedveltető tsendessége vagyon, és halkal zárodik bé e' pedig fürgébb, és elevenebb 's mint egy görögve *siet le* a' maga nyugovó pontjára (T3/223).
- ...a' másikba mind szerelmes Csókok, és ölelések vagynak *le rakva* számtalan Verschlágokba (43/173).
- leráz** i (2) **lesimul** i (1) Az iszonyú vén Tserfák az Alpesi Kőszirtekenn már az ő bogos Gallyaokról *le rázták* a' tunya Zúzmarázt (7/12). *Rázd le* ennek a' Vallásnak, az én kevély vetélkedő társomnak jármát magadról (T1/104). Ezt mondván gyékény Hintajába ült, 's a' mormoló Habok mindenütt *lesimúltak* előtte (42/168).
- lerogyik** i (1) **lesimult** in (1) Melyik erős szivü ember nem *rogyna le* az inségek terhe alatt? (48/154) ...'s a' *le simúlt* habok tér útat engedtek szeretet[t] hajójának (43/126).
- lerohan** i (1) **Lessing** fn (2) A' Tudományokról átaljában írtak Pope, *Lessing* és Dusch (T5/44). *Lessing* (41/12).
- A' Tzethal, úszó sziget' módjára nyugszik a' melegülő vizekben, vagy *lerohan* a' tenger' mélységére, 's örvényt indít játéka közbe (50/41).
- leront** i (1) **lesuhanó** in (1) ...ő némelly Templomokat, némelly óltárokát *leront* (T1/67). Partjait sok ezer virágok himelik, 'S *Lesuhanó* vizét tsókokkal tisztelik (43/377).
- les** fn (6) **lesüt** i (2) ...a' kis Fetske... A' melly míg Repülését sietteti, nem látja a' függő Töröket, és siet a' Vadásit (42/691). *Lesütöd* elpirúlva Ortzádat! (18/36)

- lesz i (222)** 367), *lettem* (23/21, 25/17, 42/451, 46/32, 54/222), *lettél* (43/484, 498, 501, 515), *lett* (25/25, 118, 41/296, 43/514, 51/44, T3/56, 78, 87, T5/456, T6/154, T7/83), *lettek* (33/4, 36/19, 42/766, 48/32, 96, 134), *fogok lenni* (18/15, 18, 44/218), *fogsz lenni* (12/48, T1/208), *lenni fog* (21/20), *fog lenni* (5/13, 58, 16/34, 17/35, 34/10, 42/850), *fogunk lenni* (42/390) *fognak lenni* (21/23, 43/204). — *lennék* (41/402, 42/387), *Lennék* (43/650), *lennél* (23/20), *lenne* (4/183, 41/285, 298, 436, 42/486, 48/173, T1/180, T8/71, 75, T9/ 673), *lennétek* (T9/659), *lettem volna* (3/139, 45/79, T9/254), *lett volna* (3/164, 41/189, T8/23, T9/789), *lett volna* (33/119, T5/81, T7/75, 77, 122, 123, 129, 388), *lettiünk volna* (54/223). — *legyek* (40/110, 42/710), *légyek* (12/47, T9/485), *légy* (7/39, 18/21, 22/37, 34/173, 41/99, 42/896, 915, 1035, 1061, 50/67, 68, T1/144, 184, 212), *Légy* (42/916, 50/67, 54/204, T1/136, 160, 161, 162, 164, 165, 170, 172, 184, 185), *Legyünk* (T6/ 26), *légyetek* (54/91), *legyenek* (44/159, T3/ 328), *légyenek* (42/1033, T7/400).
- Ik:** *meg~*, *oda~*. L. még **legyen!**
- leszaggat i (1)** ...méltatlan (illetlen) Ruhájit magáról *leszaggat*-ta (12/37).
- leszaggathat i (1)** ...hogyan az emberiség színe előtt fel fedezhessük az ő gonosz tetteit és ostobaságát, hogy rólta a csábító maskarát *le szaggathassuk* (T1/368).
- leszakad i (1)** ... mohos Kősziklák ütötték ki belőle mezítelen fejeket, mellyeknek egyikéről sikoltva *szakadt le* egy kétségbeesett Patak (42/100).
- leszakasztván i (1)** Melítesz pedig *leszakasztván* egy Rozaágot az Adónis' Sírjáról, meg indult a kies ösvényenn ama Berek felé (42/920).
- leszáll i (22)** ...a' legelső fel repülésre minden felől omlottak a' golyóbisok a' vigyázatlan Kótsagra, egész nemes familia is reá lőtt, 's ő halva *szállott le* a' nedves gyepre (3/74). — és véle ezek a' Tündérekis *leszállanak*, durva ágyokat rózsa leplekké változtatják (36/126). — édes nevendék Músám! *Szálj le* a' Parnassus kies hegyeiről velem Kótsagokat lövöldözni, mert ma egy Kótsag toll
- lesz i (222)** A' te szerelmes szép Neveddel, zöld Babérral koszorúzva, arany Húrjaimat gyakran hangoztattam. Most ha keményebb *léssz* hozzám, az én Haragom ki kél hűségese Szolgálatomért bosszút állani (7/34). Óh! kedves *lesz* az nekem, ha mindjárt rebege is – kedves *lesz* az az én Amarylissom' porainak (54/249–50). — meg változtatja a' mi sorsunkat úgy hogy estve siralom volt reggel öröm *lészen* (48/158). Ah, botsáss el engemet, fel rijada a' szemérmes Rozália, akárki *légy*, te ki a' szüzek után leleskedel (42/1063). — érdemeiteket valódi tisztelettel hirdetni fogom, még akkor is, midőn én nem itt *leszek*, a' hol vagyok, nem a' *leszek*, a' ki vagyok; nem így *leszek* a' mint vagyok (44/215–216). Hahó Ordas a' Kuttyából nem *lessz* szalonna (3/44). Majd mikor én porrá *leszek* (40/114). E bődög vidéknek *lettem* én is lakosa (41/35). Hólnap új Áldozat *lesz*, vídítsd fel magadat 's jelenj meg ottan (42/493). Igaz Istenek! mi *lessz?* mitsoda gonosz Lélek rejtezett ma az én Lantomba? (14/1) — csak ugyan e' *lett* a' vége, hogy a' Sententia ki mondatott reájok (43/54). Klára! *légy* hivem, mint én tenéked (43/78). — ott sem *lesznek* irgalmatlanabb törvények, büntetések és szívek! (45/57) — a' midőn a' Tabacáról azt mondád hogy légyen az magyarul dohány, és *lőn* dohány mind e máj napiglan (T4/75). A' legrövidebb út a' *lesz* *vala*, hogy a' fiatal Istenasszonykának hagyták *vala* meg saját Szíve' választását (33/107). — az én Lantom és az én Fillisem mindég kedves *fog lenni* Nékem (8/71). Arról könnyű *lett volna* tenni (45/81).
- lesz* (9/42, 19/16, 29/2, 34/172, 40/129, 152, 41/415, 42/141, 154, 544, 711, 853, 903, 908, 48/27, 109, 52/110, 125, 54/25, 28, 147, T1/345, T3/371, T4/111, T5/571, 656, T6/23, 170, 256, 345, 403, 406, T7/281, T8/94, T9/678), *lessz* (4/139, 210, 12/51, 14/30, 25/37, 28/35, 40, 42/576, 1103, 43/513, 683, T3/44, 94, 219, 283, T7/350, T8/41, 67), *Lessz* (T7/348), *lesszsz* (43/509), *Lesszsz* (43/463), *lészen* (42/857, T3/ 383, 384, 491, T11/53), *leszek* (3/147, 8/40, 42/1067, 44/156, 45/76, 128), *leszel* (19/16, 42/1067, 54/206, T1/200), *lészel* (42/127, T1/235), *leszűnk* (5/18, 43/574), *lesznek* (28/14, 48/112, 129, T1/19, T3/327, T6/403), *lésznek* (41/473, T7/

szál többet ér egy Sonetnél (3/126). — és mikor a' Szerentse: Úlj fel Német! *Szállj le* Német! Mójára bántis velem, tettetem magamnak (44/67). *Leszáll* piros Kotsijából (4/14).

leszáll (33/134), *száll le* (T5/297), *Száll le* (51/48), *leszállnak* (42/791), *leszállanak* (36/38, 75, 42/828, T5/508), *szállanak le* (36/27, 42/727, 780), *leszálla* (43/603), *leszállottam* (42/192), *szállott le* (42/664), *leszállottak* (33/46). — *szálj le* (T10/18), *Szállj le* (42/42).

leszállhat i (1)

Akkor óh Szerelem! Te ki *leszállhatsz* a' koporsó völgyébe is, éleszd meg ha tsak addig is az én hamvaimat, míg ezt nekik megköszönhetem (40/132).

leszállít i (1)

...a' Trónusból *leszállítja* az alkalmatlan Felségtartást (40/163).

leszálló mn (2)

Most az én képzelődésem setét, mint az égallyai felhők, melyek a' *leszálló* napot elnyelik (54/178).

leszálló (3/151).

leszállván in (1)

...a' Tündéreki *leszállván* durva ágát róza lepellekké változtatják, 's fáradt Homlokát harmatos Szárnyaikkal legyezgetik (42/875).

leszelel i (1)

Anacreon... ezer édes ígésző képzeleteket talál elő 's azokat a' legkönnyebb móddal festi le, hogy azok a' mi Fántáziánkat körülzibongván, Lelkünről az élet' únalmát 's az azt felettebb lankasztó indulatokat balzsamos szárnyaikkal *leszeleljék* (T9/109).

leszólítani in (1)

Igy jár az a' Poéta is, a' ki a' Parnasszusra fel tud ugyan mászni, vagy onnan a' maga Tanulószobájába *le tudja szólítani* a' Múzsákat (T5/130).

lét fn (2)

Légy Hazafi! mert a' Hazádban találd fel boldogságot és bátorságot *létedet* (T1/173).

létedet (T1/103).

Ö: *hogyléte, itthon~, jelen~, nem~.*

letakarodik i (1)

...és a' ki ezt elmulatja, *letakarodjék* a' Heliconról (T3/175).

létel fn (15)

...az ő teremtő Szavára a' *Létel* tenyészővé tette a' Semminek kietlen Méhét, és a' tsetsemő Világ a' Mozgás Karjainn rengett az öreg Kaósz' Böltsőjébe (42/738). Az Istenek, a' kik nékem *Lételt* adtak, engem igen ambitióussá tettek (34/154). Ők nem tudják... hogy van boldog élet az ő állapotjokon kívül; és ekként észre sem vesznek, mikor végig alusszák, játszzák, danolják, tsókolják az ő *lételeket* (33/75). — ájúlva, félholtann, eszméletlen maradtam, mint a' melly Pásztor előtt le üt egy éles Villámásba a' Mennykő, 's él de nem tudja *lételét* (42/694).

lételem (T9/251), *lételek* (T1/133), *lételt* (40/16, 42/733, 54/243, T8/29), *lételét* (T8/24), *Lételeket* (40/11), *Lételnek* (42/736), *lételeteknek* (T1/91), *lételekre* (T1/111).

Ö: *nem~.*

letenni in (1)

A' jutalom, a' legnagyobb jutalom lessz jó emlékezet, 's szívesség, nem tsak erre a' fél esztendőre, hanem egész életünk fél esztendeire is *le kell tenni* (43/685).

letelepszik i (1)

E' mellett *telepedett le* Melítesz Filánderrel a' Pappal, a' sűrű Majoránna gyepenn (42/309).

letép i (1)

...az emberiség *le fogja tépni* a' vérbe mártott borostyán koszorút ama déltzeg Poétáknak Fejéről egy két század múlva (40/120).

létére fn (2)

Sokat, a' mennyit még soha sem láttam, vén *létemre* (3/9). Ifjú *létére* a' helyváltoztatásból származott örömbé gyönyörködven, hogy ő a' Világot meglássa... egy szép szekérbe most erre majd amarra vitette magát a' hattyújin (33/130).

letöröl i (2)

Majd csak hamar azok az emberi mosolygások, s gyermeki örömök *le törlik* az ő csecsemői könyeit (48/46).

letörül (43/512).

letörülni in (1)

És szíves 's kész Kezekkel jön a' szép szerelmes Majorosné a' Forrásról *le törülni* néki az ő Izadtságát (8/18).

- lett in** (4) ...az özvegyé *lett* Fülmile' dalja még édesebb (54/256). — a' heroicus Voltaire, midőn Hazájának a' ditsőség fő poltzáig *lett* felemelkedését énekli (T5/154).
lett (33/104, T4/171).
Ik: meg~.
- letündöklök i** (1) Feddő pirosság *tündöklött le* Ortzájáról (42/429).
- leugrathatni in** (1) ...vagnak olyan szerentsétlenül termett emberek; a' kiket haraggal, keménységgel, szemöldökkel a' helyből sem lehet ki mozdítani, neme-sebb indító okokkal a' toronybólis *le ugrathatni!* (45/97)
- leül i** (10) *Ülj le*, én szép bálványom, *ülj le* és pihenj meg (18/24–5). A' bús Galamb reá talált végre nyögő párjára... Tsattogó szárnyakkal repültek egy más-nak irányjába, 's a' Rozália fejénél *ültek le* egy fiatal mirtusra (42/961). Már *leült vala e'* szerel-mes Hívatalt felvállalván a' gyönyörű Bíró (42/564).
leült (3/183), *Leült* (35/5), *ült le* (42/107), *leül-tünk* (42/634), *Le ültek* (42/366). — *Ülj le* (18/21).
- leülepedett mn** (1) ...reményem, talán boldogabb időket támaszt az új Király, és a' *leülepedett* Hazafiúság (3/216).
- leülvén in** (1) A' magános Forrás' Szélénn *leülvén* az első Virradáskor, óh Fillis, azt álmodtam, hogy te véled vagyok (23/6).
- leüt i** (2) ...az én gravitásra szedett szemöldököm nem *üti le* az övét, melly fel emelkedett az én szeretettel édesült tisztelémre (44/118). — ájúlva, félhol-tann, eszméletlen maradtam, mint a' melly Pásztor előtt *le üt* egy éles Villámásba a' Mennykő (42/693).
- Lévai fn** (2) Az eskető volt Tiszt. *Lévai* Bálint Uram (43/664).
*L** (43/195).
- levegő fn** (15) Légy tsendes, én szívem! légy tsendes mint a' *levegő* (50/67). — enyelgő farbillegetésekkel felszállok a' *levegőbe* (4/88). Mitsoda írtóztató ordítás tölti bé a' *Levegőt!* (34/86)
levegő (T5/303), *levegőt* (43/369), *Levegőt* (24/7, T8/154), *levegőbe* (4/96), *levegőnek* (50/46), *le-vegőben* (50/51, 57), *levegőbenn* (3/78, 40/79), *levegőn* (40/92), *Levegőnél* (42/760).
- Ö:** ólom~.
- levegőég fn** (4) Miért nem vagyok Zefir, a' melly kellemetessé-gével játszik, *Levegőég*, a' mellyet bé szív; Vi-rág, a' melly nyoma utánn nő (34/141). Testek könnyebb volt a' *Levegő égnél* (36/13).
levegő Égben (43/689), *levegő eget* (T11/83).
- levegői mn** (1) ...látta a' mindenható Vénuszt, az ő papjával Filánderrel, egy *levegői* hintóban a' mirtusok-nak felibe szállani (42/977).
- levél¹ fn** (6) Lassú Szellők lengedeztették a' Fák' *Leveleit* (42/51).
levele (T9/632), *Leveleid* (24/24), *leveleket* (41/474), *leveleiből* (33/11), *levelein* (40/126).
Ö: fa~, nyárfa~, rózs~-.
- levél² fn** (18) ...ezek a' Privát' *Levél* szavai (43/22). Abelard és Heloiz' *levelei* (T6/281). — neveik tsak né-melley régi Könyveknek *levelein*, mint holmi avúlt Diplomákon láttathatnak (T4/118).
Levél (T6/333), *Levelek* (T6/319, T7/256), *Le-velek'* (23/9, T6/336), *levelet* (52/85, T4/144), *Levelét* (T6/322), *Leveleinek* (T6/282), *Levél-ben* (43/631), *Levelekben* (43/57), *Levelében* (T6/284), *levelére* (51/34), *Leveledre* (38/28), *leveleiktől* (48/19).
- Ö:** ajánló~.
- levélbeli mn** (1) Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Levélbeli* Tsókok (36/225).
- leveles mn** (1) Az ág lehet *leveles* is, leveletlen is (T9/466).
- leveletlen mn** (1) Az ág lehet *leveles* is, *leveletlen* is (T9/466).
- levelez i** (1) ...*levelezzen* hazabéli Tudósokkal (T4/108).

- levelező** mn (1)
Igy ir egy *Levelező* barátunk (43/18).
- lévén** in (22)
...ennek kedvellői kegyesek *lévén* a' szegényt megsegítik a' mezitelen meg ruházzák (48/110). — én mindég boldog leszek, én Bálványom, közel *lévén* tehozzád (8/40). — és mind eddig míg elmével *lévén* ilyl határozást tettem (45/21). Hazánkban még muzsikához való typographia nem *lévén*, rézre kell metszeni a' kótákat (T2/22). *lévén* (4/86, 14/4, 25/32, 33/39, 40/142, 42/232, 628, 48/23, 50/27, T3/75, 306, 529, T4/34, T5/324, 606, T6/284, T9/75), *lévénn* (T3/227).
- levendula** fn (1)
Nardusnak hívják közönségesen azt a' mit Magyarjaink Spikinárdnak neveznek... és a' *Levendulának* (Lavandula Stoechas. Linn) fajtársá (T9/701).
- lever** i (1)
Végre a' Trójaiakat Hogy *verék le* Festunggal (43/594).
- leveretni** in (1)
Más ezt nem tselekedné, vagy magát erről *le* hagyná *veretni* (47/9).
- levesz** i (3)
...a' mostani orrokhoz képest *veszem le* a' Modelt (52/126). Mellyet észre vévén az örömbe el buggyant ifjú, *le vévé* alattomba a' Szűz övjének pántlikáját (42/1158). Végteére *leveszi* rólatok a' Felséges Asszony a' tilalmat egy nagy Próbátételre (13/16).
- levet** i (1)
A' nyájas Szellők lágy Karjainn kiemelkedik a' Partoldalból a' büszke Liliom, *leveti* szűz Homlokáról durva fátyolát (4/24).
- levetkez** i (1)
...a' tős-gyökeres Magyar szók felett, se nyilván se titkon, sem erővel sem szép szín alatt, elsősegre ne héjjazzanak, hogy külföldi ruhájokat *levetkezzék*, idegen hangejtéseket meg szelídítsek (T4/152).
- levettet** i (1)
Foglalatja ez, hogy egy régi Kántori Pulpitust a' Prépost feltetvén a' Kórusba, azt a' Kántor *levetteti* (T5/556).
- levettetvén** in (1)
...egy kised Ágatska, *levettetvén* a' Széltől egy szomszéd Fátskáról, elég Akadály vala a' te Útadnak (20/19).
- levévén** in (1)
...s a' Koszorút *levévén* a' Fejemről, néki ajánlottam (42/621)..
- levezet** i (2)
Ezek *vezetik le* a' Boldogabb Világból az aggódó Lélekhez a' Reménységet (36/120). *vezetik le* (42/870).
- levő – levő** in (27+4)
...meghallom egy közel *levő* Bokornak az Ágait verődni (23/25). — ejtsetek akkor egynéhány könnyeket én mellettem, mikor az én már lankadó félben *levő* pillantásim a' Menny körül elragadtatva tántorognak (50/82). Egyébaránt a' kéz alatt *levő* Vdik Versezetnek a' Muzsikája ígöző (T6/75). *levő* (36/132, 42/361, 1162, 43/79, 54/129, T4/48, T6/68, T7/22, 115, 330, T8/79, 87, 113, T9/26, 383, 385, 503, 508, T9*/688, 10/43, 11/37), *levő* (48/7, 48), *levőknek* (48/81). *levő* (41/215, T1/125, T3/527), *levő* (48/186).
- Ik: hátra~.**
- lexikon** fn (1)
Molnár Albert... a' Magyar *Lexiconjában* pedig a' Martalék szót általlyában Praeda és Manubiae szavakkal világosítja (T9*/494).
- lezárt** in (1)
Ez atyai ujjak, ezek fogták bé félig *lezárt* szemeit (54/106).
- libertinus** fn (1)
Ezek Indigenák és *Libertinusok* (T4/148).
- licencia** fn (1)
Az ilyenekben szeretném a' jobbítást: mert a' gyarló Fők, a' Cyclicusok, a' servum pecusok etc. mindég hamarább követik a' nagy Elméknek hibájit, a' *licentiákat* régulákká tsinálják (T6/239).
- lidérc** fn (2)
A' hitszegés felől való gyanúság, *lidértz* módra megtsalja az ő érzését (51/13). *Lidértztől* (51/32).
- lidérckedik** i (2)
...hány Hajhalottak *lidértz*kednek sok koporsó

fejenn! (42/842)

lidértzkednek (36/107).

Liebesgott (ném)

(1)

...írják hogy Feldmarsal Lieutenant *Liebesgott* maga mellé vévén a' Cziprusi Infanteriából két batalion[t]... a' Serviai Volontérokából, még az Nap ki indúlt (43/7).

Lied (ném)

(2)

...és a' mit készítünk, annak neve nálunk Dal, az idegeneknél *Lied*; Song; Chanson (T9/37).

Lieder (T5/33).

Lieutenant Ö: *Feldmarschal~.*

liga fn

(1)

IV. Henrik Frantzia Király... noha a' Vallásbéli villongások, a' kevély *Ligának* hatalmasa, a' fél világot bíró Spanyolok, és tulajdon jobbágyai ésszel, pénzzel, fegyverrel osztrómlották, még is a' Frantzia Királyságot szerentsésen elnyerte (T5/315).

liget fn

(9)

Ki értek végtére a' *Ligetből*, 's a' nyájas Hajnaltisillag örvendve nosolygott rájuk a' pirúlni kezdő Égaljáról (42/219).

Liget (T8/49), *Ligetek* (4/79), *ligetet* (T6/362), *Ligetjeit* (36/11, 42/758), *Ligetnek* (42/512), *Ligetbe* (42/403, 697).

Ö: *rózsa~.*

ligeti mn

(2)

...jól esik, ha myrtus viselte homlokomon, *ligeti* Estikék hervadoznak (54/176).

ligeti (T6/71).

Ö: *Szép~.*

lihegés l. **lehegés**

Likóris fn

(1)

...én megtiltottam Fillisnek és *Likórisnak* (20/11).

liliom fn

(16)

A' hajadon Tavasz ki száll az ő violás hintójából... egy közönséges tsókot vet az elalélt természetre, 's azonnal kibúna a' göröngynek tojásiból a' fiatal Játzintok, 's a' mezőnek szűz *Liliumi* (40/38). Az ő lelke ama' kebelnek *liliumjai* között portyász, 's ama' szátskának mézzén ragaszkodik (51/11). — olyan pályát nyitottam meg magamnak, mellyen *liliumokon* Salamon ditsóságát oltsító *liliumokon*, 's az édes álomnál puhább gyepen lehetett futnom (44/33–4).

liliom (41/331), *Liliom* (3/112, 4/24, 36/ 271), *Liliomok* (4/82, 36/22, 42/769), *liliumot* (40/84), *Liliumot* (42/61), *Liliumokat* (28/17), *liliumokonn* (42/240), *liliumiért* (T7/246).

lilimpálca fn

(1)

Limnisz, egy szánakozó Nimfa... felemelvén *Liliom páltzáját* így szollott a' Haboknak: Habok tsendesedjete! (42/164)

lilimpatika fn

(1)

Körül a' *liliom* és thim *patikába*, Zsibongnak a' méhek egy édes munkába (43/370).

lilionszabadság fn

(1)

Éppen ebbe áll ennek a' szerentsés helynek legnagyobb boldogsága. Azért virágzik itt a' *liliom szabadság* (41/329).

Lilla fn

(14)

Tudtam érezni, tudtam boldog lenni, tudtam *Lillát* szeretni (54/170). Négy féle vers neme fordul elő az én *Lillámban* (T8/172).

Lilla (53/20, 45, 54/229, T4/206, T8/61), *Lillám* (T8/21, 71), *Lillát* (53/14, 25, 32, 37), *Lillámnak* (T8/73).

Lille l. **Delille**

limax fn

(1)

Tsiga... széllyel nyíló mézmatériájú tokban, vagy házatskában lakozik; mint p. o. az ostrea, cochlea, *limax* etc. (T9/587).

Limnisz fn

(1)

Limnisz, egy szánakozó Nimfa, felemelte búba borúlt deli tekintetét (42/161).

linea fn

(1)

...Karábélyossai a' Weisenburgi *lineákon* el mäschirozván a' Magyar Niederlandra be ütöttek (43/21).

lineahajó fn

(2)

Az Erősz tzárné parantsolattyára Herczeg Amorrow(r) négy *linea hajót*, és hat fregattákat küld ki a Golfo' di Favorita tenger-öbölbe (43/169).

linguista fn

(1)

...de azért megkorpázza ötet Menagius, a' ki tsak ugyan mint nagyobb *lingvista* jó poéta, ritka elméjü 's fáin érzésü ember (T9/548).

Linné fn

(10)

Linnénél egészen más nemet tesz a' Nardus, melly a' Triandriára tartozik (T9/706).

Linné (T9/625, 679, T9*/603), *Linné'* 612), *Lin-*

nénél (T9/666, 702), *Linn.* (54/276, T9/627, 702).

Lippai fn (1)

Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi, Valkai, Bartsai... *Lippai*, és egyebek velős Magyar Irásit (T4/102).

lipsiai mn (1)

Már ilyen Istóriákat talám nyóltz lovas Debretzeni szekérrel is lehetne a' Pesti Vásárra vitetni, mint a' *Lipsiaira* a' sok Feengeschichtéket mit einem saubern Tittelkupfer (T7/151).

liquida (lat) (4)

De, ha már a' H betűnek ellehellését kiállhatjuk is: eltűnjük é a' mua cum *liquidának* ancepssé való tételét (T6/4). Hát Mi, Napkeleti Ivadék; a' sok str, cl, pl, spr, etc 's több efféle deákos concursusokat nyelvünkben el nem szenvedhetjük: hogy' tesszük rövidde a' 2 Consonánst, ha mindjárt még annál *liquidább* volna is (T6/14).

Liquidákat (T6/8), *liquidához* (T6/233).

lírikus l. **lyricus**

Lisette fn (7)

Lisette ezer szeretőket múlattat, Colin pedig minden szépeket (34/98).

Lisette (34/94, 95, 96, 97, 105), *Lisettehez* (34/106).

Lisznyai fn (1)

Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi... Temesvári, *Lisznyai*, Zrinyi... és egyebek velős Magyar Irásit (T4/102).

literátor fn (1)

Magyarjaim! *Literátorok!* ne tsak a' külföldi írókat olvassátok, hanem keressétek fel a' rabotázó együgyű Magyarot az ő erdeiben és az ő Scythia pusztáiban (T9/434).

Literátor (T5/562), *Literátorok* (T5/15, 495), *Litteratorink* (T8/131).

literatúra fn (6)

...a' szózatoknak szaporításában áll a' Nyelvnek bősége, a' nyelvnek bőségében a' *Literatúra*' kezdete, a' *Literatúra* pedig Követ, melly útát egyenget a' fontosabb Tudományoknak (T4/55–6).

Literaturának (43/273), *Literaturánknak* (T5/698), *Literatúránknak* (T7/313), *Litteratúrára* (T9/130).

literatúrposzt fn (1)

Decemb, 11^d. írják hogy Feldmarsal Lieutenant

... a' mi *Literatúr-posztunkat* addig attackirozta, hogy Generál Offerhaus, Májor Plátó, és Dragonyos Kapitány Cicero minden Officirjaival... reterálni kéntelenitettek (43/9).

litteraire (fr) (1)

Meg billent az a' Telegrafus is, a' mely a' Kártigám Palotája, és a' jegenye fás Thuillera között a' *Litteraire* bastillének által ellenében vagy (43/84).

ló fn (7)

...és az én zengésem bús, mint azokban a' távolról hallatszó menydörgések, mellyekre a' Titán' *lovai* horkolnak (54/180). — de a' Szárnyas *Lovon* a' Hérósok' sírdüledéki közül az Istenek Pitvaráig felvátatni nem alkalmas (T5/131). — de mitsoda Hérosi dolog vagy (egy tehetetlen Leánykát, virágot szedő gyenge barátneji közzül, lángot fuvalló 4 garabontzás *lovakon* a' pokolba leragadni? (T5/433)

Lovai (54/130), *Lovakat* (41/202), *Lónak* (41/47), *lóval* (T7/146).

lobban i (1)

...add tudtomra mind kedves mind szomorú Történeteidet, a' miolta Rozáliára *lobbantál*, (42/326).

Ik: *fel~*.

lobbant **Ik:** *fel~*.

lobbantás **Ik:** *fel~*.

lobog i (1)

'S imé a' tiszta habok elárulák az ő belső tüzét, mellynek langja ki süttött az ő két ortzájára 's annak rozsáji között *lobogott* (42/1047).

lobogás fn (1)

...az Amor' lángoló fáklyáját villogtatom Sohajtságaim' Szellőjénn 's újabb *lobogásra* gerjesztem azt (42/340).

lobogó mn (1)

Gyönyörűségimet *lobogó* Fáklyájával porrá égette hajdani kedves gondolatimat mind rab-szijjára fűzte (42/470).

lock fn (2)

...egy Ánglus Gavallér Belindának... egyik *Lockját* vagy hajfűrtjét alattomba elmetszi (T5/568). A' Pope *Lockjának* és talán a' Tassoni Vedrének is szolgált valamely igaz eset fundamentomúl (T5/687).

- locus** (lat) (1) lázzadó indulat, vastag baromi gyönyörködés: Ez most nem azt teszi, hogy Lector Benevole, hanem tsak nyájas enyelgés, rendkívülvaló vídamság, *lomhaság* nélkül való elérzékenyülés (43/662). (T9/72).
- locssan** i (1) **lomp** fn (1) Nagyot *lottsant* a' setét Víz (42/157). A' Lombot pedig, és a' lombost egészen megkülömbözteti a' *lomptól*, és a' lompostól (T9/472).
- locsol** Ik: *be~*.
- lóg** i (1) **lompos** mn (1) ...látta miként fűznek belőlle nyalka bokrétákat, milyen dagályal *lóggott* sok üress fökönn (3/64). L. **lomp**.
- lóhát** fn (1) **London** fn (2) ...'s meglehetne azzal az egynéhány Scytha szóval érni a' mit katzagányos apáink *lóháton* hoztak ki Európába (T4/61). *London*. Itt a' Parlamentum még most is áll (43/102). *London* (T9*/561).
- lóhere** fn (2) **longus** (lat) (1) ...sás, *lóhere*, és vad zab bőséggel terem (41/332). ...a' mellyet a' német a' maga *longa* vocalissai-val nem tselekszik (!) (T/366). *lóherén* (51/20).
- lokáj** 1. **lakáj**
- lomb** fn (4) **lop** i (1) ...bé vágta magát egy sűrű bokor *lombjába* (42/1026). ...eggyik az Ívet ragadja (*lopja*), a' másik a' Fáklyát a' vetélkedő Társától a' másik a' Szemkötőt (28/26). *Ik*: *be~*, *el~*.
- Lomb* (T9/469), *lombjai* (33/44), *Lombot* (T9/471).
- lombos** mn (4) **lopakodik** i (1) Mi érettünk párolognak a' virágok, mi értünk tsörög a' kigyódzó patak a' *lombos* fáknak homályos boltja alatt (52/68). Ekkor Chloé lassú lépésekkel, mint egy leselkedő szerelmes, a' lyánykához *lopakodik*, meg tsókolja ötet (42/1140).
- lombos* (51/19), *Lombos* (T9/470), *lombost* (T9/471).
- lombozni** in (1) **lopás** fn (2) Kiteszi Molnár Albert ezzel hogy Lomb. Innen ezeket származtatja: frondosus Lombos, frondare *lombozni* (T9/470). ...tudván hogy tsalárdságba 's *lopásba* léledzem, rettegetem annak a' szép Ábráznak Felségét (42/589). *lopás* (42/577).
- lombozó** fn (1) **lopódik** Ik: *be~*, *fel~*. **lopódván** Ik: *be~*.
- Kiteszi Molnár Albert ezzel hogy Lomb. Innen ezeket származtatja: frondosus Lombos, frondare *lombozni*, frondator *lombozó* (T9/471).
- lomha** mn (2) **lopott** in (1) Melly nagyonn vétkezne ő ellene az a' Teremtés, a' ki e Munkára termett betses Orákat henyélsbe és *lomha* Korhelkedésbe pazérlaná el (4/51). — engemet nem rettentene az alkalmatlan Vénség *lomha* (bágyadtt) Hidege (8/61). ...'s mintegy jóvá hagyván az ő *lopott* tsókjait, vissza tsókolja azokat (42/1020).
- lomhaság** fn (1) **lopva** in (4) Nints azokban semmi fajtalanság, részegítő és *Loredán* (T5/693). És ha oda bé megy *lopva* a' Nap (8/49). Eljö a' halavány Hold, hogy éjjel mintegy *lopva* katszongasson elszenderedett Földünkre (40/29). *lopva* (17/19, 19/17).
- Loredán** fn (2) Éppen így jártam ai Iliade Giocosájával is *Loredánnak* (T5/633). *Loredán*' (T5/693).

- Louvre** fn (1) A' *Louvre* Palotával által ellenbe van a' Párisi Telegraf (43/633).
- lovagol** i (1) A' teméntelen madársereg, melly a' mi pázsitjainkat elhagyta volt, most örömmel siet hozzánk a' tengeren keresztül, és szintúgy truppba *lovagol* a' levegőnek láthatatlan habjain (50/46).
- lovas** fn (1) *Lovasokat*, szaglálókat, zsványokat tart a' mészárlásra, ezt ő hadakozásnak hívja (41/217).
- Ö:** *nyolc~*.
- Lowth** fn (1) Méltó erre megolvasni a' miket Sulzer... Ramler.. Marmontel... 's kivált a' mi tzélunkhoz közelebről *Lowth*... és Barnes... beszélnek (T9*/22).
- lő** i (3) ...*lőjj* vele a' Te tisztelődnek egy Kótsagot (3/130). — még a' Nap magosról *lötte vala* forró Sűgárait (42/74).
löttek (3/78).
- Ik:** *ki~*, *rá~*.
- Lócse** fn (1) Bortövetske! (Weinstöcklein!) Ez a' Szó a' mi Daykánkra Vendéghangú Honnjába ragadt rá, ahol a' mostoha Természet üveg tömlőtbe zárta Lyaeusnak kedvadó Vesszejét, melly a' mi boldog Hegyeinkben (*Lőtseül* – borkert, Weingarten) szabadon terem, és Szőlőnek, Szőlőtőnek, Szőlőtökének, Szőlővesszőnek, etc. neveztetik (T6/86).
- lőcsei** mn (1) ...láték Modelleket a' Dorottyára, de a' melly Modellekek itt is csak olyanok valának, mint mind azokban a' Tartományokban, a' mellyekre szólott a' régi *Lőcsei* Kalendárium (T7/62).
- lővellik** i (1) ...'s Melítész, mintegy napsűgár, melly a' fának ága a' sebes szélből elébe vetttévén, máshova *lővellik*, bé vágta magát egy sűrű bokor lombjába (42/1026).
- lövés** **Ik:** *meg~*.
- lövöldöz** i (1) Igazán a' Sneffeket *lövöldözik* 's ti féltek (3/45).
- lövöldözni** in (1) ...Músám! Szálj le a' Parnassus kies hegyeiről velem Kótsagokat *lövöldözni*, mert ma egy Kótsag toll szál többet ér egy Sonetnél (3/127).
- Lucanus** fn (2) ...igaz az is, hogy *Lucanus* egy a' legnagyobb elmék közül, kik valaha Romában éltek (T5/435).
Lucanus (T9*/417).
- Lucifer** fn (1) A' Hajnaltsillagról. Nevei: Nap' követje, Fosforus, Hesperus, *Lutzifer*, Esttsillag... (36/246).
- Lucretius** fn (1) Így a' Mathematico-Physicai Materiákban esméretes az Empedocles Sphaerája, az Aratus' phaenomenája, a' *Lucretius*' Természetről való VI Könyve (T5/41).
- lucskos** mn (2) Már négy napja, hogy a' havas eső mind szüntelen esik, 's a' hideg szél *lucskosan* szórja széllyel a' sárga faleveleket (41/342).
lucskosan (44/133).
- lúdgége** fn (1) A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van. Jelent... tészta tsigát, vagy a' mint túl a' Dunán hívják, *lúdgégét* (T9/583).
- lugas** fn (3) Boldog Lakossai a' virtusok' Másvilágának!... Óh adjátok vissza nékem ötöt, vagy hívjátok engem is örök *Luggasaitokba!* (54/94)
lugasba (43/406), *lugason* (43/408).
- Ö:** *sétáló~*, *szőlő~*.
- lument** fn (1) L. B. Ez most nem azt teszi, hogy Lector Benevole, vagy Loco Bigilli: hanem teszi azt, a' mit kívánok, hogy valaki kitaláljon. Én adtam *lumentet* (43/663).
- lusta** mn (1) ...illy komor kedvű nem vólnék, sem füleim nem vólnának talán illy ostoba nagyok... Legalább illyen *lusták* és földfelé konyúltak 's illyen tompák nem volnának (41/82).
- luteus** (lat) (1) Rósa *lutea*. Sárga Rózsa (54/116).
- lux** (lat) (3) ...de az éj' sűrű homályában helyhezteti Festését, ahol a' halvány orczát nem lehetne látni, azért is *Luxra* van Szüksége (T6/44).
lux (T6/197), *Luxot* (T6/47).

- luxus** fn (3) A' lázzadó érzések és indúlatok vagy a' barbarismusnak következesei, vagy a' *luxusnak* (54/7). Az én Szerzeményemnek Interesszéje, áll a' nemzeti *Luxusnak* és elkorcsosodásnak kigúnyolásában, 's Ifjainknak és Leányinknak csin-talan, sőt sokszor pajzán mulatságaiknak meg-büntetésében (T5/352).
Luxusnak (T7/160).
- Lüszimelész** fn (1) ...*Lüszimelésznek* is, az az Gondoldónak nevez-tett (T9/746).
- Lyaeus** fn (2) *Lyaeus* egy neve vólt a' többek között Bakkhus-nak, mivel ő az ő bora által felszokta oldani az emberek' szívéből a' gondokat (T9/744).
Lyaeusnak (T6/85).
- Lycambe** fn (2) ...*Lycambe* a' leányát, tett ígérete szerént, néki feleségül nem adta (T9/306).
Lycambe (T9/308).
- Lycia** fn (1) Az ő Hérósi tselekedete, melyet a' Poéta (a' többít p. o. *Lyciának* elpusztítását... elhallgat-ván, vagy tsak melleleg említvén) fő tárgyúl vett fel magának (T5/187).
- lyrica** fn (1) *Lyrica*, Éneklő, melly tsupán az Indúlatoknak kifejezését teszi tárgyúl magának, és ahol a Poéta mind a' maga, mind a' más személlýében szólhat (T5/28).
- lyricapoézis** fn (2) A' Hármónia, melly a' mi testünk és lelkünk al-kotásával egy-idős, a' maga származásának szempillantásában nemzette és zendítette meg a' *Lyrica Poésist* (T9/13).
Lyrica poésis (T9/545).
- lyricus** fn (2) Élünk vídámon, és minél kevesebb gonddal; mert egyszer meghalunk, ez a' régi *Lyricusok'* Philosophiája (T9/81).
Lyricussal (T6/60).

Ly

- ly** fn (3) ...olyan gyönyörűen ejti a' Kellemetes L. betűt, mint a' sipító *ly -t* más videkeink (!) (T3/459).
ly (T3/449, 452).
- lyányka** fn (1) Ekkor Chloé lassú lépésekkel mint egy leselke-dő szerelmes, a' *lyánykához* lopakodik, megtsó-kolja ötöt (42/1140).
- lyuk** fn (2) A' fekete Ptrütsök zöld ketskerágóra lopódik fel téli *Lyuka* felett (4/40).
lyukaknak (T3/38).

M

- m** fn (3) ...hogy mind a' 4: l, m, n, r Liquidákat akármi Mutákkal összeolvassza, arra rá nem vetemedett (T6/7).
(m) (43/147, 645).
- M.¹** = *Melítész*
M.² = *Mihály*
M.³ = *magyar*
M.⁴ = *medicus*
- ma** hsz/fn (27+2) **I.** hsz *Ma* van az a' szerencsés Nap (43/31). — vajha az én Ifjúi serénységem ha csak *mais* viszsza térne gyenge Tagjaimba (42/386). — ez a' közönséges [fejér] Jázmin, mellyből az Olaszok még *ma* is igen jó szagú olajat készítenek (T9/628).
ma (3/127, 132, 8/57, 14/2, 21, 21, 34/30, 89, 36/22, 190, 42/768, 45/19, T3/78, 91, 151, 156, T4/82, 122, T6/396, T9/621), *Ma* (15/6, 43/29, 566, 620)
II. fn ... ez szállott egyget, 's azonnal megkötötte az egymáshoz szívódó Valóságok között, azt a' felbonthatatlan Atyafiságot, a' mellyben még *máig* is kedvelik egymást (40/13).
máig (T3/456).
- macedóniai** mn (1) ...Hérosi Éneklő olyan kevés van, mint *Macedóniai* Sándorok (T5/441).
- machina** fn (4) A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van. Jelent 1, játékra való fa vagy szaru tsigát... 3, a' felvonásra, holmi egyberakott *makhinákba* készültt tsigát (T9/583). — sőt hogy az Epopoeában annyira kedvellett *Machinák* is... ki ne
- maradjanak, részt vettek a' történetben Éris, Fáma, Vénus, 's a' t (T7/86).
machinák (T5/713), *Machinák* (T7/387).
- macska** **Ö:** *vas~.*
- macska** fn (1) ...a' módi majmoknak, – a kenekődő *macskák-nak* – a' rabotás Juhnak ' ki tudja még miknek? egygy szóval minden martalékjainak az én Uramnak én kerestem és hordtam az enivalót (41/58).
- Madagaszkar** fn (1) Az Afrika' partjai és szigetjai körül is nevezetesen *Madagaskár* mellett, bőven találhatik (T9*/731).
- madám** fn (3) *Madám!* Azt kérdezed töllem melyik a' legjobb Csók? (37/1)
Mad. (54/33), *Madam* (T7/224).
- madár** fn (17) A' *Madarak'* tsevegését, a' Vizek' tördelődését, és a' Levelek' suhogását úgy tetszett nekem hogy hallom (23/8). Az élet lebegett ajakomon, mint a' repülni készülő *madár* (53/24).
madár (3/140, T6/173), *Madár* (24/24, 34/148), *madarak* (18/8, 40/77), *Madarak* (41/475, 42/508, T6/150), *madarak'* (52/69), *Madara* (15/6), *madarad* (43/504), *madarat* (54/9, T6/162), *madaraktól* (T1/50).
Ö: *ezüst~*, *griff~.*
- madárka** fn (5) Félvén a' hév Súgártól a' *Madárka* nem verdesi Szárnyait (8/27).
Madárka (9/40, 10/39), *madárkák* (42/990), *madarkáknak* (12/15).
- madársereg** fn (1) A' teméntelen *madársereg*, melly a' mi pázsit-

jainkat elhagyta volt, most örömmel siet hozzánk a' tengeren keresztül (50/44).

madártárs fn (1)

De valami nem tudom mi különös jóval kell birni ennek a' mi tollunknak, melyet mi ártatlanul, minden büszkeség nélkül viselünk, a' több *madár társaink* között (3/59).

madrigál fn (4)

Sem Guarini' *Madrigálja*, sem a' Pope' Epigrammája nem talált még eddig nyelvünkön szerentsés fordításra (T6/195).

Madrigálja (T9/551), *Madrigáljainak* (T9/553), *Madrigálokban* (T9/544).

mag fn (4)

...a' vigyázatlan Kótsagra, egész Nemes familia is reá lőtt... párja fenn maradt a' levegőbenn, a' *mag* leesett magával a' földre, melyet még bokrétátlan kitsinyeinek hozott messzünnen a' szántó földről (3/79). Jupiter a' Tsókoknak minden *magvát* beszédeti, abból Nectárt és Ambróziát készített Hébe által, a' több édességet pedig elosztja a' Földön (36/164). — régi törzsökszavaink a' szokásból kimentek, és vagy tsupán tsak ivadékaikban élnek: vagy egész Familiástól edgyütt *magvok* szakadt (T9/430).

magot (T10/85).

maga nm/hsz (494)

I. nm (*magam, magad, magunk, magatok, magok*) Ne engedd *magadat* alávaló adóssává tenni Hazád el nyomójának (T1/222). Élj *magadért* és a' te hozzád hasonló valóságokért (T1/123) Ezt mondván a' kellemetes Bézer bíborszárnyainn elrepült mennyei fényt hagyván *maga* után a' setét Gallyak közt (42/202). A' ki *maga* vesztén nevet bolond az, a' ki a' másén tapsol, gonosz az: de a' ki *magát* elrontja, az is gonosz, és ha másért rontja *magát*, gonosz is, bolond is (54/201–4). Ekkor közlél velem a' *maga* munkáját, melylyet szabad légyen nékem egy gyengébb folyóbeszédi fordításban esméretessé tenni (50/20). A' hosszabb sorokat a' szépség, sött *maga* a' szükség meg kívánja szakasztani (T3/ 158). Ki keresett szókkal magasztalod *magatokat* (4/156). Hiszen lám nekik-is van *magok* közzül kissebb nagyobb Urok (41/207). E képpen változik az egész természet, nem lévén benne semmi állandó, söt mi *magunk* is külömb külömbfé-

leképpen változunk az idők változása szerint (48/23). — egyedül tsak te érted él – a' Te Meliteszed. *m[a]g[a]* k.[ezével] (38/49). — és a' Törvény ellenis szeressétek az egyedül titeket... óhajtó és szerető Csokonai Mihályt. *m[aga]* k.[ezével] (45/126).

II. hsz Isten hozzád: te mindenha *magad* fogsz lenni (12/48). *Maga* a' Természet, melylyet úgy tudsz festeni, gyászolt körülötted, és szánt tégedet (53/1).

Ö: *maga~*, *önnön~*.

magában hsz (18)

Szégyen é vagy öröm, így tűnődik *magába* az elhült Leányzó (42/1048). Nálam a' Comicumnak kútfeje az, hogy a' történetet, melyly *magában* nevelsége, úgy adom elő, mint nagy és fontos dolgot (T7/378). Míg így andalgottam *magamba*, kiesett Mellyéről az a' kis Kötés Viola (42/414). Kitsinyeidetis tsak kitolyod, és azok *magokba* nevelkednek fel, mint a' Gombák (4/145). *magába* (42/962, 1043, 43/490), *magadba* (T1/137), *magábann* (3/155), *magamba* (3/111, 42/410, 45/43, 45), *magamban* (42/1036, 44/55), *magambann* (10/14), *magadba* (4/134), *magokba* (T3/139).

magahányi mn (1)

Igy p. o. a' Poémának elején, mindjárt kitészem a' matériát rövideden és világosan: hogy pedig az egy kevéssé sokat ígérő, *magahányi*, és olyan Scriptor Cyclicushoz illő, az a' Comicumban elmeget (T7/411).

magamaga nm (4)

...mind ő-bennek, mind te benned be telik a' fátumnak törvénye, melyly azt akarja, hogy a' vétek *maga magát* megbüntesse (T1/308). *Magad magadnak* tetszeni fogsz és nagy leszel tulajdon szemed előtt (T1/199). Halljátok meg tehát a' Természet szavát, melyly sokkal értelmesebb mint azok a' kétértelmű jövendölések... a' melylyek *magok magokkal* ellenkeznek (T1/87).

maga magát (T1/325).

magánhangzó fn (1)

...a' sarkaltnak betűit tsak a' vocalis vagy *magánhangzó* betűjétől kezdjük számlálni (T3/358).

magánkívül hsz (3)

Ah, mit tsinálsz Chloé? ezt rebegé el alélva a' *magán kívül* való Leányka (42/1150).

magán-kívül (T9/24), *magánn kívül* (42/108).

magános mn (23)

...olgy rekkenő a' hideg, hogy a' *magános* Emberek féltik magokat a' hidegtől (43/163). Örvendő barátinak zsbongása között elhagyatottnak érzi magát, és *magánosnak* (51/8). Mert a' Gr. Zrinyi Miklós' Violántillája, és a' Faludi Ferentz' Pásztori Énekei sok *magános* szép Vonásaik mellett is durvábbak, mintsem őket a' Gessneri Században mustrául lehetne felállítani (54/20). Illyen móddal formálódott osztán egy *magános* gondolatból egész költemény (T7/90). Így öröngöttem én egész Estvélyig *magánosann*, az Erdőbenn (42/467). Kell ujjal mutatnom azt a' tselekedetet? a' ki tudni kívánja, ha illik neki azt tudni *magánoson* meg mondom (44/143) *magános* (23/6, 33/135, 44/187, 51/31, 54/187, T1/327, T7/98, T9/246, 270, T11/101), *magánosan* (41/347, 44/199, T9/644, T9*/765), *magánosann* (3/108, 42/303, 307).

magánosság fn (3)

...és az apróságokon keresztül esvén, *magánosságra* szentelt életemnek további minden részét Árpádról és a' Magyarok' kijöveteléről irandó Epopeámra fordíthatom (T8/190). *magánosság* (45/55), *magánosság'* (45/49).

magas – magas mn/fn (4+3)

I. mn ...'s ha a' Tél olgy szörnyü lenne is, hogy minden helyeket *magas* hóval fedve tartana (41/436). *Magas* helyen építi az ő lakhelyét (48/61). A' derékségig felmehet az ember tanulás, olvasás és fáradhatatlan munkásság által is, elméjét bővebbé, szebbé, *magasabbá* teheti iparkodásával (T5/445).

magosan (41/324).

II. fn Ott a' *magasról* aláfelé omolván folydogál eggy ögyelgő tiszta Folyamat (8/44).

Magosra (43/493), *magosról* (42/74).

magasság fn (1)

...akkor az Oda' erejét és *magosságát* el nem érjük, és a' mit készitünk, annak neve nálunk Dal (T9/36).

magasságú mn (1)

...a' legillatosabb Jázmin (J. Odoratissimum L.) ennek törzsöke majd két ölnyi *magasságú*, és sokszor egy kis élőfa formára nő (T9/632).

magasztal i (6)

Óh adjatok hálát az Úrnak, 's *magasztaljátok* az ő Nevét mindnyájan, kik az ő kegyelmét érzitek! (50/53) — Tavasz Énekeket zengettek, 's tégedet, óh élesztő Szerelem! *magasztaltak* (42/369). *magasztalom* (42/935), *magasztalod* (4/156), *magasztalja* (T5/155). — *Magasztald* (40/149).

magasztalás fn (3)

...sem a' gonosz szívü vagy ostoba lelkü embe-
retskék veszedelmes, és alávaló *magasztalásai-*
kat nem ohajtottam (44/73).
magasztalásom (T11/5), *magasztalására* (43/442).

magától hsz (3)

Semmi: ez mindennapi dolog, az illyen a' boldog Culturához tartozik, és a' Világ *magától* megy (T7/249). — ezt *magunktól* véghez nem vihetjük (48/197). — vagynak [tsomók,] és azok *magoktól*... kifejtődnek (T5/711).

mágia fn (2)

Nem tudom, mitsoda esméretlen *Mágia* legyen az a' Mesterség, a' mellyel bé szövevényez (17/28). *magiája* (33/23).

magzat fn (1)

A' Tündérekről. Neveik: Daemonok, apró Kellemelek, Ártatlanság' Gyönyörűség' Tsók' Róza' fiai, szülőttei, *magzati* (36/252).

magyar fn/mn (40+84)

I. fn Egy Európai Nyelv sints már, a' mellyre le nem volna fordítva: tsak a' *Magyar* az, a' ki még ezt a' halhatatlan Szerzeményt anyai Nyelvén nem olvashatja (T5/210). Adná a' *Magyarok* Istene! (3/218) — A metristákra nézve, talán annyiba jó, hogy a' régi görög és Római kóták elvesztek, mivel a' Muzsikát is görög verbunkra és Római mínétre vévén, most már barbarusoknak kiáltanának bennünket, ha Lavotha Úrnak *Magyarjait* kedvellenők (T8/148). *Magyarra* fordítottak ezek közzül a' következők (T5/531). *magyar* (T4/136), *Magyar* (43/261, T5/589, T6/357, 385), *magyarok* (T3/455), *Magyarok* (3/26, 193, T3/406, T9/422, 426), *Magyarok'* (T4/133, T8/191), *Magyarom* (T5/481, T7/38), *Magyarjaim* (T9/434), *magyarim* (T11/17), *magyarid* (T11/100), *Magyarjaink* (T9/698), *Magyart* (T9/435), *Magyarnak* (T3/460, T9/428, T9*/181), *magyaroknak* (T5/400), *Magyaroknak* (3/25), *magyarra* (T5/236, T8/49), *Magyarra*

(T5/305), *Magyaréhoz* (T6/364), *Magyaroknál* (T9/481), *Magyartól* (T4/174), *Magyarimtól* (54/24), *magyarrá* (T4/171), *Magyarokkal* (T4/108), *Magyarimmal* (T9/225).

II. mn Bátran vészem fel hát az én tollamat, bátran zengedezlek édes Hazám tégedet! Meg érdemled ezt én tőlem; mert hazám is vagy, méltóvá tetted magadat az édes *magyar* névre (T11/10). Eredeti *Magyar* példa előttem nem volt, a' mellyet követésre felvehettem volna (54/18). Egyedül tsak maga a' *Magyar* nyelv alkalmas arra az egész Európába, hogy mind Sarkalatos, mind mértékes verseket lehessen rajta tsinálni (T3/97). — és ha valahol, itt igaz ama régi *Magyar* mondás hogy Terem az ember! (T5/447) — A' Theátrumba, legalább a' *Magyarba*, nem szabad a' játzóknak egyebet tsókolni, tsak a' Homlokát (36/192).

magyar (T3/121, 458, T5/471, T6/367, 371, T9/774, T11/40, 86), *Magyar* (3/22, 29, 167, 205, 41/8, 43/cím, 21, 211, 236, 250, 296, 624, 648, 686, 687, 44/60, T3/23, 28, 115, T4/13, 44, 57, 68, 79, 95, 103, 110, 132, 137, 145, 150, 153, 159, 166, T5/75, 241, 279, 308, 330, 344, 348, 402, 561, 590, 603, 614, 626, 698, T6/229, T7/47, T8/40, 139, 155, T9/131, 225, 269, 422, 463, 677, 679, T9*/170, 180, 207, 456, 494, 683, T10/94, T11/41, 79, 80), *M.* (36/194), *magyarok* (T4/143).

magyarán hsz (1)

...ha saját ítéletemet *magyarán* kimondanom szabados: nem bánt ez sem szemérmességét, sem vallást, sem nemzetet, vagy akármit is a' mi szentnek tartatik (T5/575).

magyaratlanság fn (1)

Szegény Daykánk is a' Karpatus' vidékét festi elébb, hogy egy illy zordon Scenát készítsen a' *Magyaratlanságnak* (T6/214).

magyaráz i (2)

Már ez Frantziáú! is, Olaszúl is, csak illyen formán hangzik: tehát németül *magyarázom* (T7/268). *magyarázza* (37/8).

Ik: ki~, meg~.

magyarázhatás Ik: ki~.

magyarázni in (2)

...a' *magyarázni*-való deák és egyéb szókat az Ábécébe raktam (T4/201). *magyarázni* (T4/53).

Magyarország fn (5)

A' ki ennek szűk vóltáról panaszolkodik, hasonló a' *Magyarországon* élhel meg haló emberhez (T11/69).

Magyar Ország (43/148), *Magyarországon* (T5/374, 640, T6/261).

magyarországi mn (1)

...már meg is vagynak a' rendelések tétetve, a' leg jobb féle *Magyar Országi* borokból (43/188).

magyarosodott in (1)

Illyen *magyarosodott* Szók: a' Görög Alamisna, a' Deák Letzke, az Olasz Rokka (T4/155).

magyarság fn (4)

Ezt is azért beszéllem mert ebből észrevettem, hogy a' Magyarok mostani *Magyarsága* az ő Tavaikba a' mi fejünkön terem (3/193). Szilágyinak fentebb járók az ideáji... de a' mellett döntögöbök nála a' versek, törtebb a' *Magyarsága* (T5/338).

Magyarság (T9*/179), *Magyarságával* (T5/352).

magyarul hsz (14)

...ő a' maga új ideáit is ki meri *magyarul* tenni, 's ha reá kész szót nem talál, bátorkodik tsinálni (T4/84). Magyar Éneis, mellyet Virgiliusból travestiált Blumauer Úr, most pedig *Magyarul* általöltöztetett Szalkay Antal Úr, Bétsben nyomtatattott (T5/591).

magyarul (T3/279, T4/74, 75, T5/178, 466, T7/311, T9/665, T11/40), *Magyarul* (T5/527, 622, T7/269, T9/177).

mai – mái mn (4+4)

Magyar Nyelv!... Azolta, mind e' *mái* napig is, az én ifjúságomnak változó sorsú najaiig, – édebben hangzott te rajtad az életnek köz beszéde, 's a' pajtásságnak édes szava (T11/89). — az Író képzeletei pedig Párisnak *mái* híres Piktörjai és Metszői által Táblákra vagynak tétetve (T9/197). *mai* (T8/140, 164, T9/424, T9*/418), *mái* (T4/75, T9/3).

maitresse fr (1)

Egy *Maitressének* Képe (34/171).

máj fn (1)

Akkoron Tóldinak *máj* adatik vala (T3/385).

majd¹ hsz (33)

Az én Haragom elől a' te Gyönyörködésed *majd* hová tud futni? (6/53) — egy szép szekérbe most

erre *majd* amarra vitette magát a' hattyújin (33/133). Fess az ő bölthajtások alá szép szemet, ez a' Szem talám igen kemény, a' melly *majd* kegyetlen *majd* szíveket érdeklő, meg tiltja a' szerelmet a' mellyet szült (34/178).

majd (4/186, 6/13, 17/21, 24/12, 28/34, 42, 41/377, 42/951, 1135, 43/507, 44/46, 47, 48/5, 26, 30, 136, 146, 51/41, 54/101, T1/119, T4/111, 184, T7/245, 245), *Majd* (40/113, 127, 48/45, 51/46, 54/271).

majd² hsz (12)

A' hideg-is *majd* meg vesz, az éhség-is *majd* meg öl (41/359).

majd (43/161, T5/326, 616, T7/84, 85, 136, T9/346, 631), *Majd* (3/23, 41/363).

majdan hsz (1)

...mint e' haldokló Nap, úgy lángoljak és azon való örömben, hogy nékem a' te lakóhelyedet, hogy nékem a' te felséges voltodat *majdan* szemlélnem kell (50/76).

majmoló fn (1)

...de az a' sok Kontár, az a' sok *majmolója* az én mesterségemnek, azt okozta, hogy az én Portékáimnak árra szembetűnőképpen alászállott (52/95).

majom fn (7)

...szelid Szarvasok, játékos *Majmok* 's a' legdeledebb Dámvadok múltak együtt a' liliumokonn (42/239). Egy valóságos Gratzianak szépen esik az originalis Selypeskedés: de futhatnám, mikor egy társaságban az esetlen *majmok* affektált petyegéssel bosszantják a' füleket (T6/244).

Majmoknak (41/118, 211), *Majmoktól* (33/81), *Majmoként* (33/7), *majmaivá* (T5/473).

Ö: ember~, módi~.

májor fn (1)

...Generál Offerhaus, *Májor* Plátó, és Dragonyos Kapitány Cicero minden Officirjaival, 's az egész Tusculana Regimentel, a' kemény tüzet nem álhatván, reterálni kéntelenítették (43/10).

majoránna fn (1)

Megtslekszem a' mit kérsz, Vendég, 's elbeszéllem a' Tsókok' Tündereit, itt a' lány *Majoránnán*, most mikor a' Nap leg nyájasabban mosolyog e' Kupresszus Tetejére (42/747).

majoránnagyep fn (2)

E' mellett telepedett le Melítész Filánderrel a' Pappal, a' sűrű *Majoránna gyepenn* (42/310). *Majoránna gyepen* (40/148).

majorosné fn (1)

És szíves 's kész Kezekkel jön a' szép szerelmes *Majorosné* a' Forrásról le törülni néki az ő Izadtságát (8/17).

május fn (2)

...a' Rózsák többnyire *Májusban* virágzanak, kivéven a' hónapos Rózsát (54/113).

Május (54/75).

májusi mn (1)

Édes dísze az én kertemnek! úgy virítál te mint a' *Májusi* Rózsa, nem érhetted az Őszt (54/85).

mák fn (1)

Elmegyek a' Rozsák alá, 's Rózsavizzel bé lótsolom magamat, innen a' Liliomok, a' *Mákok*, a' Tulipántok közé repülök (4/82).

makacs mn (2)

Miért nem vagyok az a' *Makatság*, a' melly az ő Kívánságát kedvessé teszi, és néki áldozatul egy új hodító Gyönyörűséget hoz (34/150). — noha nem ragaszkodom belé *makacsúl* (T7/278).

makhina l. **machina**

mákolaj fn (1)

Morfé egy költeményes Tündér, ki szárnyalt a' berek' árnyékából, 's az aluvó Leánykának Szemére ötször-tisztált *mákolajat* hullatott (42/998).

malabári mn (1)

Terem Japóniának, a' Molukki Szigeteknek, Szummátrának, Borneonak, 's a' *Malabári* tartományak vidékein (T9/712).

malagai mn (1)

...s most *Malagai* borral is szolgált volna, de hallotta, hogy a' Tokaji is igen jó (43/135).

malaszt fn (1)

Illő áldanunk az Éginek *malasztját!* (54/213)

mámaszem fn (1)

Még is képzelem, hogy találkozni fognak olyan Nénék, a' kik vagy itt, vagy amott megbotránkoznak vagy ebbe, vagy amabba: szja, Lelkem! a' hajlott időnek tulajdona a' botorkázás, és bajos dolog a' tárgyakat tisztán és a' magok' formájában látni pápaszemen, vagy, hogy a' Genus ellen ne hibázzak – *mámaszemen* –! (T7/241)

- mámika** fn (1) alatt Amerika Napkeleti részén egész Angliáig, ilyen renddel vagynak helyheztetve, a' mint kire születtekor sem a' Bába sem édes *Mámikája* nem nevetett (T7/250).
- mámor** fn (1) ...'s még sem ittam olyan bort, a' mi után *mámor* ne következett volna (T9/791).
- mamzel** fn (1) Vagy Dorottya Kisasszony kikarmolta volna Carneval Úrnak mind a' két szemét, vagy ez az Úr ölnön kapta volna a' tisztes *Mamzelt*, 's úgy vágta volna a' hófűvásba, hogy – (T7/80).
- Man.** = *Manuel*
- mancipium** (lat) (1) Martalék a' régi Magyaroknál tett hadban elfogott rabot, *mancipium*, örökös szolgát, vagy sclávot (T9/482).
- mandula** l. **mondola**
- Manfredini** fn (1) *Manfredini* nem jött fel véle az Oltramontánókhoz (T6/263).
- Manilius** fn (1) Igy a' Mathematico-Physicai Materiákban esméretes az Empedocles Sphaerája, az Aratus' phaenomenája, a' Lucretius Természetről való VI Könyve, a' *Manilius* Astronomiconja (T5/42).
- manubiae** (lat) (1) Molnár Albert... a' Magyar Lexiconjában pedig a' Martalék szót általlyában Praeda és *Manubiae* szavakkal világosítja (T9*/495).
- Manuel** fn (1) Német lábakon próbálta Meinecke... Spanyol nyelven pedig Estevan *Man*. Villegas az ő Eroticainak Iső Részében (T9*212).
- manus** (lat) (1) Mindjárt eszembe jutott, a' mit Ifjontann egy oskola udvaránn a' por közt tengvénn hallottam, hogy: „Si *manus* vacuas plenas tamen ceras” (3/118).
- manuscriptum** (lat) (2) Ami a' Pope két kis takaros Levelét illeti, azt a' Dajka *Manuscriptumába* hijába kerestem (T6/322).
M[anu] S[criptum] (T6/104).
- mappa** fn (2) Az itt meg nevezetett helyek, az Asiából, Afrika
- alatt Amerika Napkeleti részén egész Angliáig, ilyen renddel vagynak helyheztetve, a' mint ezeket a' *Mappákba*' meg lehet látni (43/640).
Mappáját (43/677).
- már** hsz (231) Istenhozzátok! – *már* – *már* – halok... Alig monda, 's elszunnyadott – örökre elszunnyadott (54/104). *Már* az Éj közelget (21/1). De hiszen másszor is örültem *már* én! (42/1052) — Menj: vidd el *már* a' vígadó gyülekezetnek a' nagyobb ornamentumot (T5/68). Egy Európai Nyelv sints *már*, a' mellyre le nem volna fordítva: tsak a' Magyar az, a' ki még ezt a' halhatatlan Szerzeményt anyai Nyelvén nem olvashatja (T5/209). Most *már*, a' millyen a' Személy és annak tette, olyan indúlat származik annak olvasása után az ember Lelkében (T5/106). Ők, és az ő Elejik, mertek a' dolgoknak nevet adni, hasonló Zsenivel bírtak az ő fijaik 's a' mi Elejünk: no *már*, szegény Magyar nemzet! ettől a' jussodtól is el estél az újabb időkben? (T4/68) — Egy kies réz Erdő, túl az Óperentzián – egy kerek erdő, mellyben ezüst Madarak szóllanak – *ez már* valami: de abban osztán egy arany Vár, melly kakassarkantyún forog – *már* memmeg valamibb (T7/141–3). E' *már* az élet! (41/65) — Legalább ha *már* csalhatatlanul meg kell halnod, ne hagyd ugy ki menni a' párát belőled, hogy azzal sem mig bened vólt, sem mikor ki ment, senkinek hasznára nem vóltál légyen (41/162).
- marad** i (26) *Maradj* itt vélünk, 's érezd a' szabadság kellemetes vóltát (41/468). Azomban, a' kis gonosz is tsak mindég gonosz *marad* (52/24). Mitsoda vígasztalás *marad*, óh Isten, nékem? (25/37) — ájúlva, félholtann, eszméletlen *maradtam* (42/692). Hová *maradna* a' szép Ideál magiája? (33/23) — *Maradok* az Úrnak kész köteles szolgája Nikolas Postiche, Galantéria – fábrikus (52/127). *marad* (43/503, 48/65, T3/27), *maradnak* (36/58, 42/811), *maradt* (33/8, 49, 42/1016, 43/155), *maradtak* (42/587). — *maradna* (41/175, 205, T9/617, 669), *maradt volna* (33/113). — *maradjon* (14/26, T1/309, T6/166), *Maradjon* (4/227), *maradjatok* (49/44).
- Ik:** *fenn*~, *ki*~, *meg*~.
- maradandó** **Ik:** *meg*~.

- maradás** **Ik:** *el~, hátra~.*
- maradék** fn (7)
Magas helyen építi az ő lakhelyét a' melyben nyughasson mind maga mind *maradék*a (48/62). *maradék* (44/45), *maradéki* (T5/387), *maradéknak* (44/58, T4/120), *maradékoknak* (T9/448), *maradéokra* (T10/80).
- maradhat** i (1)
...bizonyára imádnák az emberek ezt a Világot tsak hogy itt *maradhatnának* (48/176).
- maradhatatlan** **Ik:** *el~.*
- maradni** in (2)
...azok is, a' kik tartanak tőle, hogy orrok nélkül találnek *maradni*, igen jól teszik, ha ezt a' magok' számára jó eleve bészerezndik (52/123). *maradni* (48/163).
- Ik:** *meg~.*
- maradott – maradt** in (1+1)
Hátha meg egy nagy Lélek akad, a' ki a' Szívnek, elmének és Nyelvnek minden kintseit hatalmában tartván ezt a' Colossust a' Tsillakokig felemelheti 's az Istenek sorába helyeztetvén onnan tudja a' földszint *maradott* Halandókkal telylyes fényében bámúltatni! (T5/119) — Himennel a' nagy Matriculában megjegyzezteti a' férjhez menteket és pártába *maradtakat* (T5/648).
- maradván** in (1)
A' honnan az én Tagjaim elevenség nélkül *maradván*, reszketve, 's elzsibbadva maradtak (42/587).
- maradvány** fn (6)
De ti szerentsés Cyprusok, kik ez édes *maradványt* feditek, ez áldott tárgyát az én könyüimnek (54/279). A' szeretetnek legtisztább 's legszentebb adaja a' Csók. Ez az a' mennyei *maradvány*, mely a' megromlott földet elhagyó Istenek édes nectárjának és ambróziájának egyedül való *maradvánnya* (37/29–31). T. T. Pater Révai Miklós Győri Professor Úr, némely Költeményes *Maradványokat*, ritka régiségeket, és Fragmenteket szép számmal adott ki eddig az ideig (43/258). *maradványját* (44/134), *maradványit* (T9/441).
- maráz** **Ö:** *zúz~.*
- marcali** mn (1)
De ha valaki az én Farsangi Colonejaimnak Vezérít, az akkori Vezér Urakból akarná kiókum-
- lálni, nem tudom, hogy találná fel a' *Marczali* Osztályban Madam Cserházynét (T7/223).
- marchal** l. **marsall**
- mardos** **Ik:** *össze~.*
- marhatartó** mn (1)
Debretzen vidékét, 's a' lapályos *marhatartó* Alföldet itt is Arcadiának nevezem (54/193).
- Mária Terézia** fn (2)
Kántáta *Mária Terézia*' Neve Napjára (13/cím). *Mária Terézia*' (14/cím).
- Marini** fn (2)
...legelsőnek tartja Baillet a' *Marini*' verseit (T9/547). *Marininak* (T9*/570).
- Marmontel** fn (1)
...böven fogok erről, és több ezen Iráskámban röviden említett dolgokról, értekezni azon munkámban, melly Kezem alatt vagyok, és a' mellynek neve: A' Magyar Poesis, 's a' mellyben *Mármontelnek* a' La Poetique Françoise nevű Munkáját tettem előmbe Például (T5/75).
- mármost** hsz (1)
Keresztül jött vélem ez a' halálos nyil és Horváth Országtól Erdély széléig kergetett. *Mármost* a' Tisza is esméri könnyeimet, az Alföldi búzás tenger is, hol semmi Ekhó nem lakik halotta nyögésimet (53/35).
- marok** fn (2)
Ordított a' Szamár, 's ő kegyetlen Urának istállóját és *marok* szénátskáját óhajtotta (41/25). *marok* (41/373).
- maroknyi** mn (1)
Reszketsz tekintete előtt annak a' kincs tartónak, a' ki magát a' bölcsnek, az özvegynek és szegénynek *maroknyi* jószágából gazdagítja (T1/291).
- Marot** fn (1)
Clement *Marot* (34/1).
- Mars** fn (4)
Vétkes Bajtetele után, így átkozza minden szempillantásba *Márs*' Haragjait a' Katona, és minden szempillantásba a' *Márs* Zászlói alá így tér vissza (10/49–50). *Márs* (42/282, T5/507).
- marsall** fn (1)
Marchal Priam és Simois Miként attakirozák (43/585).

- Marsy** fn (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Picturáról, *Marsy*, Watelet, Hayley; a' rajzolásról Dufresnoy (T5/48).
- márt** i (1)
A' ki Kardját dühödtebe *Mártya* Hazafi vérebe Támadjon fel ellene A' Magyarok Istene (T3/404).
- martalék** fn (8)
Igy mutogatja a' megvidúlt *Martalék*, a' ki a' Tömlötzből kijött, a' fene Lántzokat, mellyeket húzott némelly Nap' (9/51). *Martalék* a' régi Magyaroknál tett hadban elfogott rabot, mancipium, örökös szolgát, vagy sclávot (T9/481).
Martalék (10/51, T9*/495), *martalékja* (T9/484), *martalékokat* (38/29), *martalékjainak* (41/59), *Martalékkal* (T9*/494).
- martalékfa** fn (1)
Ti kik egy hatalmas únalom üzésére vagytok teremtvé, ti kik kiragadtatván a' Természet öléből, egy bábozó kertésznek nyírbálási alatt tanuljátok az idegen növést, *martalékfák!* nem vagytok méltók az én énekemre (42/938).
- mártír** fn (1)
Tekintsetek be csak azoknak a' nyomorult ifjainak laistromába, a' kik az ő henyélések, bujaságok miatt lettek a' nyomoruságok kegyetlen áldozatjává, s örökös *mártirjokká* (48/135).
- mártott** in (1)
...az emberiség le fogja tépni a' vérbe *mártott* borostyán koszorút ama déltzeg Poétáknak Fejéről egy két század múlva (40/120).
- márvány** fn (3)
Melítész ment a' Pálma erdőbe, *márvány* és ezüst Állóképek között nyúlt fel egy tágas ösvény egész a' Templomig (42/253). — árnyékok pedig ingott a' Tónak szikrázó *Márványnyám* (3/106).
márván' (T3/467).
- márványkút** fn (1)
Fejér *Márvány Kútak* ugráltak fel mindenfelé (42/240).
- más** nm (116)
...eszem, iszom, nem dolgozom, én sem bántok *mást*, *más* sem zaklat engemet (41/69). Szerellem! be hatsz Te még oda is, hol minden *más* érzések számkivettetve vagynak (40/81). Ezek a' változtatások még *más* több módokon is változnak (T8/179). — azzal az egy vigasztalással vagy ha szabad ditsekedéssel hagylak itt benneteket, hogy a' mit töllem tanúlatok, mind azoknak egy vagy *más* hasznát a' közönséges életben az Oskolánn kívül is használhattátok (49/61). *Más* az, hogy én Kaposváron mind öszve is egyszer voltam, akkor is betegen és cura' kedvéért (T7/207).
- Ö:** egy~, más~.
- mása** fn (2)
Hol lehet már álmélkodásra méltóbb dolgot képzelni, mint a' Nagy Világnak a' Semmiből tsupa Szóval való alkotása! az Embernek ez Isten' *mássának*, Világ Summájának teremtése! (T5/288). Hallgass rám, ha igazán szólok: mostis szép vagy Elöttem; de nem a' vagy Elöttem, kinek *más*sa nintsen (9/32).
- másfelé** hsz (2)
Másfelé tágas Szöllő Lugasok látszottak (42/233). Mert énis hányattatván az én gondolatim között egyfelé *más felé* bizonytalan tévelygéssel (46/12).
- másfelől** hsz (2)
Az eltsüggedő Lélek, ha mást látszik is sajnálni, magán töprenkedik, és ha a' szellők *más felől* kedvezőn fúnának, aligha büszkévé nem tudna lenni (54/198).
Más felől (42/283).
- másformán** hsz (1)
...soha ki nem nyerhettem magamtól, hogy el titkoljam azt, melly undorító borzadással émeleg az én *más formán* tanúlt Lelkem az ő Dórisi tselekedeteitől (44/104).
- máshová** hsz (1)
Ki vagy te, idegen? felkiált Rozália, 's Melítész, mintegy napsúgár, melly a' fának ága a' sebes széltől elébe vettetvén, *máshová* lövellik, bé vágta magát egy sűrű bokor lombjába (42/1025).
- másik** nm (48)
Már engem vígyáz (vár) a' *másik* Partonn (20/4). Soha nem leszünk sécurusok egyyik a' *másik* felől, én Kintsem, ha most is azok nem vagyunk (5/19). Repdess velem, kis Méhetske! e' kitarázott szép Rétenn egyy fűszárról, más fűszárra, egyy virágról a' *másikra* (4/2). — egyyik az Ívet

ragadja (lopja), a' *másik* a' Fáklyát a' vetélkedő Társától a' *másik* a' Szemkötőt (28/26–7). Az első angyalnak, vagy minek tartja magát, a' *másik* barommá teszi magát (41/262). Bővebb tudósítást első státiomról várjatok; *másikat* az azután valóról (45/127).

másik (4/37, 12/53, 16/29, 25/27, 26/17, 28/12, 17, 42/409, 43/623, 54/123, T3/221, 350, 409, 495, T4/87, T5/332, 457, T6/290, 377, 395, 397, T8/47, 134, T9*/172, 216), *Másik* (28/22, T6/156), *másikat* (37/40), *másiknak* (28/23), *másikba* (43/172), *másikban* (T5/349, 350), *másikonn* (42/268), *másikra* (4/133, 42/95, 211), *másiknál* (T3/133), *másiktól* (28/28), *másikkal* (37/ 56, 57, 42/624).

masírozván Ik: *el~*.

maskara fn (1)

Ebből a sántzából kell nekünk ötöt előhúzni, hogy az emberiség színe előtt fel fedezhessük az ő gonosz tetteit és ostobaságát, hogy rólla a' csábitó *maskarát* le szagathassuk (T1/368).

maskaráz i (1)

Igaz, hogy régi Tüzemet rejteni igyekeztem jelesenn, mert *maskaráztam* Haragot, hogy ki ne lászon Ámor (10/6).

másképpen – másképen hsz (1+1)

De ha ezt a' szabad életet kívánod számár-társaidnak tudtokra adni, 's javallani, *másképpen* kell fogni a dolghoz (41/112).

másképen (T6/96).

máskor hsz (1)

De meg tudnád e mondani belsőbb okát annak, hogy most így nektek dühödve vadásznak beneteket, a' mi *máskor* nem esett? (3/95)

máslás fn (1)

Hogy én a' hazai termést még is Nemzeti szóval ejtsem ki; kéntelen vóltam a' *Máslás* nevet venni fel, noha ez szegényebb neme a' Hegyallyai Nektárnak (T9/280).

más-más nm (2)

De igen is bevesszük, és emberséggel kanállal szépnek is tartjuk, az edgy szóból álló Cadentiát, ha az a' szó *más más* értelemben van véve (T3/389). *más-más* (T7/415).

más-másnemű nm (1)

...mindazonáltal nem edgy aránt méltók a' köve-

tésre, mivel edgyik szebb a' másiknál, és *más más nemű* matériára alkalmatossabb (T3/134).

másnap hsz (3)

...elég az, hogy *másnap* a' fényes Nap feljövetelével ismét készültünk az Áldozathoz (42/497).

— de az ütközetet *más nap* reggelre hagyják, hogy a' segítség előérkezessen (T5/677).

Más nap (43/51).

második szn (49)

II. Második az Aeneis (T5/214). Ez az én beszédemnek *II^{ik}* része az élet viszontagságai fellől (48/126). Ama' 3 tárgyak közül, mellyeket az Epopeának vizgálásában előnkbe tettünk, mihelyt az egyik el nem éri a' Heroismust, azonnal az Epopea ebbe a' *2dik* Classisba bukik le (T5/414). *második* (43/119, T3/172, 322, T5/597, 598, T6/101, 115, T8/64), *Második* (42/328, T3/124, 512, T7/116), *2dik* (T3/46, 287, 307), *2dik* (T5/272, 414, 440, 704, T6/110, 253), *II-dik* (T9*/378), 2. (34/24, 45, 172, 36/280, 43/43, 59, 65, 543, T3/30, 89, 291, T5/77, 649, T7/31, T9/233), *II.* (13/cím, 36/303, T3/188, T5/552, T9/516, T9*/208, 208, 457).

másodnap fn (1)

...akkor kezd a' nagy Kutya' Tsillagzatja a' Nappal együtt feljárni, *másod* vagy *harmadnapra* szembetünöképpen feltetszeni (T9/381).

másodsor hsz (3)

Másodsor: az asszonyi rhythmusai ugyan jól mennek; de a' hímeiket sem a' Német nyelv természetéhez nem alkalmaztatja, sem a' Magyaréhoz (T6/362).

Másodsor (T4/31), *II^{or}* (48/128).

másolhatatlan Ik: *meg~*.

Mason fn (1)

A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... Jelesben a' Kertekről Rapin, de Lille, *Mason* (T5/52).

másrésről hsz (1)

Más résről azt is sajnálva kell tapasztalni a' vizsgáldó... Magyarának, hogy régi törzsökszavaink a' szokásból kimentek (T9/426).

másszor hsz (3)

De erről *másszor* bővebben (43/184). — egyszer edgyik darab készült, *másszor* másik (T8/46).

másszor (42/1052).

- másutt** hsz (6) **matériájú** mn (1)
 Hogy Babér és Laurus nobilis Linn. mindegy, Most legközelebb fog ki jönni Bétsben a' Trattner betűivel ilyen *Materiájú* Könyv (43/672).
másutt megmutatom (54/276).
másutt (54/194, 242, T4/133, T7/13, 120).
Ö: *mész-*.
- másvilág** fn (2) **matézis** fn (2)
 Horatius is követte ötlet ebbe; mert ő is a' gyönyörűségek közzé mindég szép módjával béviszi a' halált, a' koporsót, a' *más világot* (T9/80).
Másvilágának (54/89).
 A' *Mathesis*, Uraim! minden Vallásba minden Országba, minden rend és gondolkozás formájába egy (46/18).
Mathesis (46/23).
- másvilági** mn (1) **matézisi** mn (1)
 ...egyenetlenül vér benne a' még most is porzó Szív, és nem tudja ha ez a' *más világi* élet meg- egyezőleg fog é ki ütni, az ő hajdani ideájival, 's az ő prófétájának isten nevébe mondott ígéreteivel (42/1011).
 ...úgy jártam énis mint ama' régi Filozofus, ki hajótörése után egy esmeretlen szigetbe vetetett vólna, láta annak partján rajzolva *mathe- sisi* képetskéket és figurákat (46/5).
- mász** **Ik:** *fel-*. **mathematico-physicai** mn (1)
 Igy a' *Mathematico-Physicai* Materiákban es- méretes az Empedocles Sphaerája (T5/39).
- mászkál** i (1) **mátka** fn (1)
 Minekutánna elvetetett helyenn a' tójásból ki- bűttál alávaló féreg fővel *mászkálás* egyik gaz- ról a' másakra (4/133).
 Kedves *Mátkájának* pillogat szemébe Az új szerellemmel gerjedező Hébe (43/412).
- Ik:** *össze-*. **matrikula** fn (3)
 Carneval... Himennel a' nagy *Matriculában* meg- jegyezteti a' férjhez menteket és pártába marad- takat (T5/647).
matriculának (T5/662), *Matriculának* (T5/669).
- mászni** **Ik:** *fel-*. **Mátyás** fn (1)
mászó **Ö:** *csúszó-*.
 A' *Mátyás* Király' Palotájáról Fűsűsné is tud beszélni valamit, ha járt valaha benne (T7/213).
- matematikarajzolat** fn (1) **Mátyási** fn (1)
 ...egy tőlünk idegen tudjátok mellyik, partra vetett ki az akkoris nem kedvező szél, körül néztem bámuló szemekkel ez esmeretlen vidéket megláttam a' reá irt *Mathematika rajzolato- kat*, örültem, megéledtem (46/15).
Mátyási írtt arról: Mi a' Tsók? (36/255).
- matematikus** fn (1) **mautos** fn (1)
 A' régi Kalendáristák, Tsillagvizsgálók' és *Ma- temátikusok*' észrevételek szerént felrakta ennek a' Tsillagzatnak járását Usszérius (T9*/397).
 Igy áll fel osztán törvényesen a' Magyar Nyelv' országa; így szaporodnak miriárdokra annak hasznos és díszes polgárjai: így pusztúl el ama' nyugös Monopolista a' Deák, amaz elhatalma- zott Német *Mautos*, a' Tót furmányos, az Olasz Mercatimago, a' Frantzia Emigrant (T4/162).
- mater** l. *alma* ~. **maxima** fn (1)
 Ez a' *Maximáját* Anacreon a' legszebb színbe öltözteti fel (T9/88).
- matéria – materia** fn (10+3) **máz** fn (3)
 Tántzok és játékok tartatnak, mellyek alatt több több *materiát* találnak Dorottyáék a' haragra (T5/651). — a' Könyv szinte egy Bibliányi nagyságú, benne van még a' Külföldieknek is mint az Anglu- soknak 's Olaszoknak Francziára fordított darabjai mellyek erre a' *materiára* irodtak (T6/311).
Matéria (43/219, T4/33), *matériát* (T7/100, 410), *Matériát* (43/219), *matériáknak* (T5/64), *Materiákban* (T5/40), *matériából* (44/96), *ma- tériára* (T3/134), *matériáról* (T7/30), *matériá- hoz* (T5/488).
 Ritka teremtsre fest ő olyan *mázat*, Hogy re- mek lehessen rajta az ábrázat (43/428).
mázat (43/439), *mázzal* (44/100).
- matériájú** mn (1) **mázgás** mn (1)
 Még a' túnya Tsigabigais tekergös héjjából ki-

búvik felmász a' Pipats tetejére, kimereszti a' verő fényre mázgás szarvait (4/43).

mázol Ik: *be~.*

mázolt Ik: *be~.*

Mädchendorf (ném) (1)
Mädchendorf. December 16^{dikán.} Igy ír egy Levelező barátunk (43/18).

m. b. = *megboldogult*

mecénás fn (1)
Mind a' kettőnek szintúgy okának kell lenni, mint annak, hogy a' Poéták Ajánló-levelet írnak, a' *Meczenások* pedig nem is válaszolnak rá (T7/5).

meddig Ö: *a~.*

Medea fn (1)
Ez a' kutyásdi gyalázat Lángba dönté ezt a' Házat, 'S Bele égett *Medea* (43/559).

medicus (lat) (1)
M. Dr. és Debretzen' városának Rend. Physicus Szent-györgyi József Úr, a' ki a' beteg Consiliariusnét curálta (54/154).

medve fn (1)
A' Gözü alszik, a' *Medve* pedig a' talpát nyalja (41/349).

meg hsz/ksz (1+14)
I. hsz Mindegyiknek van hibája, melly a' másikkban nints *meg* (T5/349).

II. ksz ...ez a' Periodusa vagy is elő *meg* elő fordulása a' különböző soroknak (T3/277). — nem is hánytatom magamat, mert az, hiúság! de nem is alázom ám, mert az *meg*, alacsonyosság! (T7/20) — egy tzipra is semmi, száz tzipra is csak semmi, tzipra *meg* tzipra csak semmi! (44/76). Ezerenn 's *meg* ezerenn seregelnek egy szép Leányzó körül (36/57). Bár csak itt ha csak egy rongyos ólat-is találhatnék, *meg* csak egy marok szénácskát-is hogy el ne vesszek (41/372). *meg* (3/163, 12/24, 42/237, 810, 860, 48/30, 51/26, T4/64, T5/162).

Ö: *meg~.*

még hsz (223)
Egy el ólthatatlan tüzről van emlékezet a' külső Levelekben, melyről *még* eddig egyebet nem tudhatunk (43/58). *Még* az arany Kor előtt ezenn a' Világonn nem volt egyéb, csak Tündérek és Róza (42/748). — érdemeiteket valódi tisztelet-

tel hirdetni fogom, *még* akkor is, midőn én nem itt leszek, a' hol vagyok (44/214). Itt semmi se, *még* a' Músák se találtak fel, csak magok a' bánatok (53/31). Ah, Melítész! hát *még* a' Szívbe mennyinn laknak? (42/835) — Boldog vagy, hogy sírhatsz, 's *még* boldogabb, hogy szemeiddel merítheted búcsúzó lélekzetét (54/117). Mit is kell *még* vénségemre hallanom (3/27). Édes hármónia! mellyre *még* csak az a Szív tsiklandik, a' melly a' Természetnek felséges együgyűségét úgy érezi, mint maga az Ártatlanság (42/944). *Még* egy dolog van, a' miről itt, vagy akarom vagy nem, kéntelen vagyok, Magyar olvasóim előtt emlékezni (T10/93).

megad i (6)
...kinek kinek olly Jutalmakat fogunk osztogatni, mellynek legfőbb Díszét a' Ditsőség és a' köz Szeretet *adja meg* (42/395). Hogy fogainak külső fényét 's simaságát *meg add*, fess gyöngyöket rósa között (34/181). *Adjátok meg* nekem vér nélkül a' mit kérek (3/152). *megadtak* (45/15); *adjátok meg* (3/169), *adják meg* (52/78).

megadni in (1)
Epopoeámnak *meg* kívántam *adni* az Aesthetica Egységet is (T7/329).

megagyabugyál i (1)
Hordanád a' hátadon a' súlyos terhet: 's azon felül jól *meg agyabugyálnának* (41/392).

megajándékoz i (2)
...illy szókatlan de nem vétkes módon fogom bútsúzásomat megtenni, minekutánna magam képemnek egy ki színeletlen skizzetskéjével mindnyájatokat *meg ajándékoználak* (44/12). *megajándékozná* (45/53).

megakadályoztat i (1)
...akkor csak az[t] a' zürzavart akarja széllyel osztatni, a' melly titeket *meg akadályoztat*, hogy különben ne láthassátok a' böldság utját (T1/61).

megakaszt i (1)
Itt a' Múzsának sem Lelkéről, sem testéről nints a' szó, csak a' ruhájának az állásáról: kösse által Virág Úr ennek Kantusát Ioniai Zónával derékon, mint a' görögök, vagy *akassza meg* azt éppen hónallya alatt Himfy Úr a' mai Dámák módjára (T8/163).

- megalacsonyít i** (1)
Nem *alacsonyítom* szépségét *meg* azzal, Hogy a' dítséretet szórjam rá halmazzal (43/440).
- megalázott mn** (1)
...reá szorulnak néha a' józan okosság segítségére, mellyet más esetekben nem szenyvedhetnek, és arra a' *megalázott* természetre, mellyet ők a' magok hazug Isteneiknek terhével akarnak széj-jel morzsolni (T1/351).
- megáld i** (1)
Az Isten *áldja meg*, ő még is szemfűl ember, iparkodik is (T4/98).
- megáldatik i** (1)
Még azok is, a' kik magokat tökéletesítették, és a' Természettől Zsenivel *áldattak meg*... az Occasionális szerzeményekben ritkán, igen ritkán szerentsések (T10/33).
- megáldoz i** (1)
Eleven Gyepből takaros Oltárt raktak a' nyájas Istenasszonyoknak, és azt a' Tavasz első Virágai-val felékesítvén egy pár fiatal Gerlitzét *áldoztak meg* rajta (42/359).
- megáldoztatni in** (1)
Meg örültem, hogy el akar bocsáttatni, 's azt a' jól tévő szívet csodáltam benne – 's az oltáron a' szentelt tűzön *megáldoztatni*? (41/302)
- megáll i** (4)
Mostan e' rógus szélén *állok meg* (44/194).
megállj (34/191), *Állj meg* (22/30), *Álljatok meg* (43/526).
- megállhat i** (3)
Meg nem *állhatom*, hogy a' következendő levelet, mellyet a' minapában vettem, ezen alkalmatossággal ne közöljem (52/85).
meg állhatám (50/18). — *állhassa meg* (T7/33).
- megállít i** (1)
Dagályos Tsermelyetske, mi nevelte meg néked új Habjaidat? *állítsd meg* folyásodat (20/2).
- megállíthatni in** (1)
Rozália *meg* pillantván kedves Barátnéját, örült é inkább, vagy nehezelt, alig *állíthatni meg* (42/1081).
- megállott in** (1)
A' motsárba *megállott* Víz iszappá, hínárrá, fér-gessé, és undokká lessz (4/209).
- megaludt in** (1)
...mindenfelé heverték a' széjjelszort tollak, a' *megaludt* vér ikrák, a' feldúlt fészkek, a' fejetlen nyakak (3/82).
- megannyi nm** (1)
Nagy öröm ez! és mind *meg annyi* ékesség az igaz Keresztyén ember lelkén (48/116).
- megáradt in** (1)
...mint midőn a' *megáradt* Nilus jövén az Abissinia forró hegyeiről, lebukdosik a' Cataraktákon (40/47).
- megárnyékoz i** (1)
...tenéked vagy valami Istenség jelent *meg*, vagy valami olly ifjú ember *árnyékozott meg*, a' kire egy illy fiatal Leánykának több szüksége is volna (42/1095).
- megátalkodás fn** (1)
...el lehetnek a' babonaság és képzelődés nélkül, valamint azok a' Nemzetek, a' kik vak *meg átalkodással* fellyebb becsülik a' haszontalan árnyékokat a' leg fontosabb igazságoknál (T1/341).
- megátalkodva in** (1)
Mig szemeket *meg átalkodva* az Égbe szegezik, mind addig botorkázni fognak a' földön (T1/20).
- megátkozni in** (1)
...ne hallgassátok ezen kárvallottakat a' kik a' nyomoruságokban fetrengvén még születéseket sem irtoznak *meg átkozni* (48/93).
- megátkozván in** (1)
...és én *megátkozván* a' magam balgatagságát, alávaló characteremet a' Ti Nagy szívetekből formálni tanúltam volna (45/92).
- megbájol i** (1)
Böltset is *megbájol* fél mosojodással (43/427).
- megbájoló in** (1)
...végén állott a' Virtus a' Ditsóséggel, nem tsak méltóságos komorságú tekintetben, hanem érzékenységeket *megbájoló* a' szívet nyájasan ke-tsegtető a' Lelket édes andalgásba hozó ábrázatban (44/38).
- megbán i** (1)
A' Halál *megbánta* vakmerőségét, 's gyakor hí-vásodra félt megjelenni (53/8).
- megbánás fn** (1)
Rettegsz azoktól a' büntetésre méltóktól, kiket a' *meg bánás* unalmas érzése kinez (T1/293).

- megbánt¹ i** (3)
...ha szántszá[n]dékkal *bántottalak meg*, engesztelődést kérek igaz megkövetésemmel (44/208). *megbánt* (17/30), *megbántott* (19/10).
- megbánt² in** (1)
Az ő vétkét *megbánt*, Szerelmesébe' legalább a' szép Nitze egyy Ámító Lelket tudja, hogy nem tud találni (10/60).
- megbántani in** (1)
...én az én bútsúzó Oráziómmal senkit *megbántani* nem akartam (45/4).
- megbántás fn** (2)
Azon Ábrázat úgy vonson magához Engemet, hogy Én elfelejtem a' *Megbántást* és a' Bosszúllást (6/10).
Megbántások (12/24).
- megbántatott in** (1)
Tudod, hogy egyy *megbántatott* Szerelem, Dühösséggé válik? (6/43)
- megbánthat i** (1)
...hogy *bánthatnák meg* egymást, a' kik egyenlően hibások (34/108).
- megbékélés fn** (1)
...más az, hogy a' visszavonást is Éris csinálta, a' *megbékéllést* is Istenasszonynak volt illő véghez vinni (T7/394).
- megbékéltet i** (1)
...Vénus a' Dámáknak minden kívánságát megígérvén, emezek eránt *megbékélteti* (T7/336).
- megbeszélhet i** (1)
Vajha én *megbeszéllhetném* tenéked, kedves Filánderem, azt a' kimondhatatlan Édességet, a' mellyet én az ő megszókolásakor érzettem (42/569).
- megbillen i** (1)
Meg billent az a' Telegrafus is, a' mely... a' Litteraire bastillének által ellenébe vagyon (43/83).
- megbíz i** (1)
...az én Szerelmem' Titkait csak néked *fogom megbízni* (24/18).
- megbizakodás fn** (1)
...leültünk karikába Nimfák és Pásztorok, egyy kerek kis Térenn, mellyet a' terepély Bikkfák körül sátoroztak, minden tartzkodás nélkül, ártatlan 's nyájas *megbizakodással* (42/637).
- megbocsát i** (15)
...bosszants te is engemet: én tenéked *megbocsátok* (16/22). De, midőn a' setét ködön keresztül olvasom csüggedésedet; *megbocsáss*, ha féltelek (54/191).
megbocsát (T6/400), *megbocsátok* (34/44); *megbocsátod* (48/223). — *meg bocsáss* (38/9), *bocsáss meg* (38/34, 54/58), *Bocsáss meg* (38/35, 54/58), *bocsássatok meg* (42/184), *Bocsássatok meg* (42/183), *megbocsássanak* (34/110); *Bocsásd meg* (5/66, T1/166).
- megbocsátván in** (1)
Sőt *megbocsátván* büneinket kegyelmesen tseledjed Szent Lelked által (48/229).
- megbódul i** (1)
Nevelkedik a' Sokaság annyira, hogy már tsak nem véghetetlen, hogy annak megszámlálásában *megbódúlna* Árkítás (28/15).
- megboldogult in** (1)
Sokat köszönhet itten *m. b. T. T. Prof. Varjas Úrnak* (43/253).
- megbosszankodik i** (1)
...mellyért a' vén Leányok 's főként Dorottya Kisasszony igen *meg bosszankodnak* (T5/649).
- megbosszul i** (2)
Meg is bosszúlták a' Kárisok és a' Múzsák ezt a' vendéghangú ejtést (T6/88).
bosszúlt meg (T9*/290).
- megbosszulás fn** (2)
Ah, vagynak a' magadnak *Megbosszullásába* vagynak más modok (16/19).
megbosszulására (T5/192).
- megbotlani in** (1)
Ha a' Múzsza kevés alkalmatosságra-való verszetekkel fog szolgálni, annak azt az okát adja, hogy a' Thémis' és a' Polítika' tornázában még kevés ideig mulatván, az olyanokba könnyen *meg találna botlani* (T2/4).
- megbotránkozik i** (1)
Még is képzelem, hogy találkozni fognak olyan Nénék, a' kik vagy itt, vagy amott *megbotránkoznak* vagy ebbe, vagy amabba (T7/237).
- megbővít i** (1)
Valyon Bárdosy Úr (ez lesz tán az a' Hazafi, a' ki Berzevitzy Gergely Úrnak Tractatusát de Commercio, Censor fővel még *megbővítette?*)

a' végére vetette az ÁLMODOMat? (T6/257).

megbukás fn (1)

...jó hírnek, és jószágnak elvesztése, sőt sokszor egész familiáknak *megbukása* – ezek az elmaradhatatlan következései az ő kitsapongásoknak (52/45).

megbuktatás fn (1)

...de a' polgári háború, az Atyafiak' vérontása, és a' Hazának *megbuktatása*, ugyan kérlek melyikhez illendőbbek? egy Héróshoz é, vagy egy országos Gazemberhez? (T5/437)

megbúsult in (1)

A' *megbúsult*, a' kétségbe ejtett sereg közelget (41/157).

megbutult in (1)

A' Flórától kiczifrázott Párkák nyújtják vagy elmetszik a' *megbutultt* érzésüeknek életek' fonálát (T7/254).

megbüntet i (6)

Ha mértékletlen lészel, az emberi Törvények *meg* nem *büntetnek*, – de én *meg büntetek* tégedet, *meg* rövidítvén a' te napjaidat (T1/235). *megbüntetem* (T1/225), *büntetlek meg* (T1/233). — *büntess meg* (19/12); *megbüntesse* (T1/308).

megbüntetés fn (2)

Az én Szerzeményemnek Interesszéje, áll a' nemzeti Luxusnak és elkorcsosodásnak kigúnyolásában, 's Ifjainknak és Leányinknak csintalan, sőt sokszor pajzán mulatságaiknak *megbüntetésében* (T7/355). *meg büntetésére* (T1/143).

megbűzhődik i (1)

Sajnálhatni hogy így esett: de fel támadását nem várhatni, – mert már *meg* is *büszhödt*, és valóssággal nem alszik, hanem *meg* hólt (43/270).

megcáfol i (1)

Baillet... Marininak adja az elsőséget; de őtet *megcáfolja* Menagius (T9*/571).

megcsal i (5)

Meglehet, hogy a' hasonlatosság *tsalta meg*, 's rózának gondolta azt (42/646). A' hitszegés felől való gyanúság, lidértz módra *megtsalja* az ő érzését (51/13).

Megtsallak (16/16), *megtsaltam* (17/22). — *megtsalnám* (4/53).

megcsalatott mn (2)

...a' hová járúl még a' Sátánnak és az ördögöknek... haddal való megrontása! a' jószívű *megtsalatott* milliom Halandóknak meg szabadítása! (T5/291)

megtsalatott (42/1075).

megcsalattatik i (1)

Ez az a' fortély, melly által már sok bölcs fejek *meg csalattattak* (T1/358).

megcsalattatni in (1)

Ne engedjük már magunkat ez után *meg tsalattatni* e Világtól, hanem ennek tsalogato édességéről le mondvánn járjunk az Urunk után (48/195).

megcsalhat i (2)

Korinne engem tettetésre hív, hogy szeretetünknek tanúit annyival inkább *meg tsalhasuk* (34/122).

megtsalhasam (26/22).

megcsap i (1)

...a' döglő nyögés, a' megütött föld, és a' kegyetlen örvendő vivátozás, *megtsapták* füleimet (3/89).

megcsattan i (1)

...*meg tsattantak* kedves Ajjaki, 's öszveütödtek a' mi Tsókjaink (42/598).

megcselekedhetik i (1)

...semmit sem tart jónak, hanem csak azt, a' mit az ember sem *meg* nem foghat, sem *meg* nem *cselekedhetik* (T1/319).

megcselekszik i (2)

Bajnok, a' ki nagy és nevezetes dolgokat, vagy dolgot vitt véghez, de a' millyeneket mások is *megtsелеkedtek* (T5/97). *Megtsелеkszem* a' mit kérsz, Vendég (42/746).

megcsendesítés fn (1)

Hijába iszom nyúghatatlanságomnak *megtsenedesítésére*, és a' Szerelemnek elűzésére (34/60).

megcsinál i (1)

Jupiter a' Páfusi Vénust és Anterószrt rá kéri, hogy vesztegessék *meg* a' Vetést, a' mellyet ők *megis tsinálnak* (36/161).

megcsinálás fn (1)

Annak kimondására mennyi Babérok ékesítik a' Felsőges Asszony' Hajait: annak *megtsinálására*, hogy őtet imádja minden, az a' Név elég (13/26).

- megcsíp i** (2)
Téged pedig kerülnek, mert paraszt vagy és ingerlős, *megis tsípsz* hamar valakit ha hozzád nyúl (4/164).
megsípte (42/645).
- megcsókol i** (16)
Ohajtott Nimfájához közelítvén által karolja kebelét, 's *megtsókolja* ötet (42/1149).
meg tsókoltam (42/993), *megtsókolnál* (42/1143); *megtsókolom* (42/992), *megtsókolja* (36/264, 294, 42/60), *meg tsókolja* (42/1140), *megtsókolta* (42/291), *tsókolta meg* (36/178), *megtsókolták* (36/6, 17, 42/754, 763). — *tsokold meg* (34/191), *tsókolja meg* (36/259).
- megcsókolás fn** (3)
Vajha én megbeszélhetném tenéked... azt a kimondhatatlan Édességet, a' mellyet én az ő *megtsókolásakor* érzettem (42/571).
megtsókolása (36/235), *megtsókolását* (36/188).
- megcsókolni in** (1)
Guarini vitatja, hogy a' Tsókok közt legjobb a' száját *tsókolni meg* (36/181).
- megcsókolt mn** (4)
Ollykor a' téjszínű Rozákonn játszadozott két Tündér, *megtsókolták* egymás Ajjakát, 's a' *megtsókolt* Tsókba új Tündéretske származott (42/755).
megtsókolt (36/8), *meg tsókolt* (42/593), *megtsókoltt* (36/7).
- megcsókoltat i** (1)
...a' nem várt Öröm *megtsókoltatta* vele a' Földet (46/6).
- megcsókoltatik i** (1)
...és valamint az ilyen tsókok *megtsókoltatnak*: úgy a' Lelkek is öszvetalálkozávn szeretnek és viszont szerettetnek (37/58).
- megcsókoltatott in** (1)
...meg hólt állat az a' Csók a' melyre a' *megtsókoltatott* szépség tsókot nem ad vissza (37/35).
- megcsökken i** (1)
Megtsökken hajdani Tüzem; és tsendes vagyok, nyilván, mert én bennem nem talál Nehezteletést, hogy elrejtse magát Ámor (9/6).
- megdicsér i** (1)
Méltságban *dicséri meg* ötet akárki, és engedelmeskedik (13/22).
- megdicsőít i** (2)
Ő pedig egész tisztességgel elvévén azt felkoszorúzta véle saját Hajait, 's egy másikkal, mellyet az előtt ékesített Homloka, az én fejemet *megdicsőítette* (42/625).
meg fog dicsőíteni (42/147).
- megdicsőítettik i** (1)
...az Isten' fija... az egész Emberi Nemnek Idvezítője, bűn Halál és Sátán Meggyőzője, a' föld és ég által *meg is dicsőítettet* (T5/363).
- megdicsőült mn** (1)
Ti nállatok nélkül nem lehet e tehát Sással fedett kunyhóinkból a' köz jóra kilépni, mint hajdann a' mi *megdicsőült* eleink (3/172).
- megdobban i** (1)
A' mikor te oda jöttél, Rozália szíve *megdobbant* (36/96).
- megdobogtat i** (1)
Én Szívem Tebenned a' Tsúfolás Villámokat, Szélveszeket tud támasztani: és majd gyönyörű Szemek Téged *meg dobogtatnak* (6/14).
- megdorgálván in** (1)
Ha az én Orátziómat megvető indulattal fogadtatok vólna; ez a' következése lett vólna, hogy én alacsonyúl gondolkozván tettemről, elpirultam vólna magamtól, magam *megdorgálván* magamat (45/83).
- megdöglik i** (3)
Egy csomó szalma töréket vetnének elődbe, mikor már el aléltál, hogy *meg ne dögölj* (41/395).
megdögöltt (T9*/393). — *meg dögölj* (41/420).
- megduplázván in** (1)
...én is hasonlóképpen nem szó szerént fordítottam, hanem a' furtsaság' kútfejét *megduplázván*, travestáltam, és IV Pipadohányra, vagyis IV Könyvre osztottam (T5/538).
- megdühödve in** (1)
...nem szenvedhetik a' boldogtalanok a' világozságot, *meg dühödve* rohannak arra, a' ki elejekbe fáklyát tart, melly el veszi szemek fényét (T1/36).
- megé nu** (1)
Igy teprenkedvén magába a' kellemetes Szűz, sietett a' virágokon által a' patak *megé* (42/1044).

- megédesít i** (2) ...'s ragadd fel az én képzelődésemet a' te örök Trónusodhoz, mellynek zsámolya alól az élet forrása tsepeg a' halandók szívére, hogy abban az életnek keserű bajait *megédesíttse* (40/107). *édesíti meg* (T8/108).
- megég i** (1) Ti édes rajzati az én elmémnek, ti hamuba ment productumi az én magános szorgalmomnak, midőn minekelőtte Napfényt láttatok volna, a' születés méhéből ki ragadva *égtetek meg* (44/189).
- megéget i** (2) Ezért *égettem* én *meg* legkedvesebb gyümöltseit az én Poétai Óráimnak (44/183) *meg égetik* (41/258).
- megégett in** (1) Ti édes rajzati az én elmémnek, ti hamuba ment productumi az én magános szorgalmomnak, midőn minekelőtte Napfényt láttatok volna, a' születés méhéből ki ragadva *égtetek meg*, 's mások nevető ábrázatban, gyújtogatták félig *megégett* tetemeitekkel pipájokat (44/190).
- megegyengetvén in** (1) ...melly munkámat még 18 esztendő Sijeder koromban készítvén, munkáim közül kimustráltam, de jó Uraimnak 's barátimnak kérésekre *meg egyengetvén...* a' Kiadnivalók közzé béiktattam (T5/543).
- megegyez i** (12) ...vagy is a' két utolsó sor, *meg egyez* egymással (T5/274). Ha a' Hazád igazságtalanul bánik veled, ha egy Tyrannustól bitoltatván *meg egyez* a' Te el nyomattatásodban, hagy el tsendesen, hagy el morgás nélkül (T1/182). *Egyezziünk meg* valamellyikben, 's mindjárt Héros lesz akár a Bajnok, akár a' Vitéz (T7/280). *megegyeznek* (T7/339), *meg egyeznek* (48/104), *megegyeznek* (T3/67), *edgyeznek meg* (T3/352, 484, 486). — *megegyezne* (T7/199). — *megegyezenek* (48/231), *meg edgyezzenek* (T3/79).
- megegyezés fn** (1) A' harmonia közönségesen szolván nem egyébb, hanem a' külömböző dolgoknak *meg edgyezése* (T3/62).
Ö: *esztétika~*.
- megegyezni in** (2) ...az Istenek nem tudtak *megegyezni*, hogy ő kié legyen (33/106). Nem elég, ha a' vocalisok ugyan edgyek mind a' két sarkalatba; hanem a' mellett az accentusba is *meg* kell *edgyezniek* (T3/369).
- megegyezőleg hsz** (1) ...és nem tudja ha ez a' más világi élet *megegyezőleg* fog é ki ütni, az ő hajdani ideájival, 's az ő prófétájának isten nevébe mondott ígéreteivel (42/1011).
- megegyezvén in** (1) Egyszer valamellyik ifjú Pásztor a' Sugdosósdit kezdi említeni, 's azonnal *megegyezvén* feltételébe, közakarattal hozzá fogunk a' Játékhoz (42/672).
- megejt i** (1) ...nálunk a' szegénység... ezek nélkül *ejti meg* a' lakzit (43/153).
- megejtet i** (1) A' Lépbbe, mellybe botlott, a' Madárka ollykor Tollaitis ott hagyja, de Szabadságra jut... vigyázóvá lesz a' Veszedelem által és többé *meg* nem *ejteti* magát (9/43).
- megéled i** (1) ...körül néztem bámúló szemekkel ez esmeretlen vidéket megláttam a' reá irt Matematika rajzolatokat, örültem, *megéledtem* (46/16).
- megéledett in** (1) Így indul *meg* az ő sírjának széléről a' *megéledett* portest (42/1009).
- megelégedés fn** (14) ...és rövid volt Álombais az én *Megelégedésem* (23/30). — és a' halált is tsak úgy nézi, mint az örömnnek és *megelégedésnek* utolsó pontját, melylyen *meg* kell nyúgodni (T9/77). *megelégedés* (40/126, 41/439), *meg elégedés* (43/117, 44/163), *meg elégedésem* (44/68), *meg elégedést* (52/64), *meg elégedésemet* (38/38), *megelégedésteket* (54/255), *megelégedésben* (44/121), *Megelégedésemre* (10/25), *megelégedésig* (38/4), *meg elégedéssel* (41/133).
- megelégedett mn** (2) A' *megelégedett* Szeretőnek hallgatni kell, tselekedd hogy én örökre hallgassak (34/130). *meg elégedettebb* (41/290).
- megelégedik i** (1) Ha tökéletesenn *megelégedsz* állapotoddal nints hijja boldogságodnak (4/205).

- megelégedni in** (3) Éppen mert a mi hitünk egyedül való fő java a Krisztus, nem kell hát a világi hejába valósággal *meg elégedni* (48/180). *meg elégedni* (T4/52); *meg elégedned* (42/1145).
- megelégedve in** (4) ...'s ő *megelégedve* nyúlt el a' lágy pásiton (3/185). *megelégedve* (T9/657), *Megelégedve* (T11/95), *meg elégedve* (34/53).
- megelégedvén in** (1) A' fekete Ptrütsök zöld ketskerágóra lopódik fel téli Lyuka felett, tiszta harmattal *megelégedvén* törgeti vig dalját a' vidékenn (4/41).
- megelégít i** (1) Jöjj el a' Virágokról, ártatlan Méhetském, szállj bé az én Kasomba, és *elégíts meg* engemet Nectárral (4/226).
- megelégíthet i** (1) ...te a' te Geniusodat jobbann *meg elégítheted* (kifizetheted) majd mint én (28/41)
- megéleszt i** (3) Akkor óh Szerelem! Te ki leszállhatsz a' koporsó völgyébe is, *éleszd meg* ha tsak addig is az én hamvaimat, míg ezt nekik megköszönhetem (40/133). *meg éleszt* (42/654), *megélesztett* (34/80).
- megelevenedik i** (2) ...és meleg Tsókjaik a' hősín Rózákra hullván le, annak Méhében *megelevenedtek*, 's parányi Gyermekké lettek (42/765). *megelevenedtek* (36/18).
- megelőz i** (1) Hozzá mégy; *megelőz*, nyájas szivel örül, Ott elmédről minden izzadást letörül (43/511).
- megelőzni in** (1) Hadd kettőztesse maga Gyötrelmeit, a' ki békételen Szemekkel a' Jövendő ködei közt, siet a' következőket *megelőzni* (8/55).
- megelőzvé in** (1) ...kelj fel könnyű szárnyaidra, 's *megelőzvé in* a' nyugoti szellőket... repülj a' szerentsés Cziprusnak azon partjaira (40/145).
- megemészt i** (3) Rozáliám! engem a' te Tüzed *meg emészt*, ha tsak meg nem szánsz engemet (42/683). — sem-
- mit sem csinálnak... hanem a' mit a' Here tézen a' Méhek társaságában, *meg emészt* a' legjobb mézet, melyet a' gondos Mész nagy munkával gyűjt (41/317). *emészt meg* (42/143).
- megemésztetni in** (1) Gondolod-é, hogy azt a' kevély udvari embert, azok a' szemre hányások, melyeket néki *meg kell emésztetni*... lelkének belső rejtekébe el nem piritják? (T1/267)
- megemlékezés fn** (1) Én ugyan azt a' ti erantam viseltetett önként, és tettetés nélkül való szereteteket... minden rolatok való *meg emlékezésben* is köszönni fogom (49/25).
- megemlékezik i** (6) Az én Kínzásimra *emlékezem meg*, és nem tudok nehezteni magamra (9/17). Istenhozzád! *Emlékezz meg* a' te Pásztornétskádról (5/15). *emlékezel meg* (38/8). — *meg emlékezz* (T1/136), *emlékezz meg* (34/91, 42/152).
- megemlékező in** (1) ...az érzékeny Leánykák és kedve telt Menyetskék ki fognak ollykor az én temetőmhöz is jönni, midőn az ember emberebb lesz, 's *megemlékező in* az én Énekemről, rózsát hintenek sírhalomra (40/129).
- megemlíti i** (3) Ezeknek jelesebb neveit a' Résznek végén *meg említjük* (T3/135). *megemlítem* (T3/473), *megemlítjük* (T5/527).
- megemlíteni in** (1) Ezen az okon, a' mit melleleg szabad legyen itt *megemlítenem*... V Főnemét tettem a' Poésisnak (T5/64).
- megenged i** (13) Nem (*engedj meg* nékem, oh Klóris) én nem értem ezt a' te igazságtalan Haragodat (16/1). Hazám! Ha a' te legkissebb Fiadnak van jussa arra, hogy a' te állapotodba részt vegyen: *engedd meg*, hogy én a' te boldogságodon örvendjek (T11/2). — a' Comicumnak természete *megenged* egy kis Nagyítást (T7/322). *megengedted* (50/72). — *Megengedj* (5/29), *engedj meg* (T5/481), *Engedj meg* (10/1), *megengedjete* (4/220, T8/34), *engedjete meg* (44/

207); *engedd meg* (7/36, 20/4, T1/178).

megengesztel i (2)

Szerelem, viselj gondot az én fátumomra, és Eg-lét *engeszteld meg*, hagyj meg engemet az ő mellyén halni, és életre visszajönni (34/168). *Engeszteld meg a'* te Haragodat (10/1).

megengesztelhet i (1)

Azóltá, óh Filander, mindent megpróbáltam én Dafnissal és Kloéval, tsak hogy ötet *megen-gesztelhessem* (42/706).

megengesztelődik i (1)

Engesztelődj meg, óh Pásztorleányka, jere visz-sza széppé tenni magadat (16/12).

megenyhít i (2)

A' Zephyrusok előtte lengedeznek... 's minden magános fördöt, a' mellybe ő magát *megenyhíti*, rózsafalakkal körül szőjjenek (33/136). Hall-gass, Kloé, hallgass ne sírj, mindjárt *meg enyhít-tem* én ezt a' te Fájdalmaidat (42/649).

megérdemel i (16)

Ezért *megérdemli* ő a' tiszteletet (46/30). *megérdemlenek* (T1/299); *megérdemlem* (5/67), *meg érdemled* (42/445), *Meg érdemled* (T11/9), *megérdemli* (4/196, 42/152, 776, T5/151, T6/126, T9*/133), *Megérdemli* (54/62), *meg érdemli* (38/37), *érdemli meg* (41/108), *megérdemlitek* (54/282), *megérdemlitem* (45/71).

megérdemelhet i (2)

Óh, ti Nagy Lelkek! fogadjatok bé valaha... majd ha én azt *megérdemelhetem*, ebbe a' ti ditső Er-menonvillétekbe avagy tsak látójának 's bámu-lójának! (44/48)

meg érdemelhetette (43/265).

megérdemlett mn (1)

Az ő jutalmok a' jó akarat, betsület és Hir, vagy az ezekből származó belső megnyugovás és a' *meg érdemlett* betsületnek érzése (T1/332).

megereszt i (1)

... 's Szívemet szaggató Indulatimnak minden Gyeplőjüket *megeresztetem* (42/699).

megérez i (1)

Érezzétek meg egymásba, melly nyájás tűz égeti Azt a' szívet, a' melly más szív' lángjait érezheti (43/522).

megéreztet i (3)

Azután *éreztesd meg* vélek valójába, fessd le előt-

tök, hogy a' Természet minden szamarat sza-badnak teremtett (41/114).

meg éreztet (T1/335), *meg éreztetem* (T1/243).

megérkezés fn (1)

A' Vízbukadéknak morgása miatt nem hallhatta *meg érkezésemet* (50/8).

megérkezik i (1)

A' Lengyel Contrallor rövid időn *meg fog érke-zni* egész Musikával énekelvén a' Nemzeti nótát (43/186).

megérni in (2)

...hát aztis *meg* kell *érni*, hogy a' mi egymáshoz való Szeretetünk akaratumk ellen eltűnjék (34/56).

meg érni (T4/59).

megeöltet i (1)

Ugyan is az ember fülei igen mesterségesenn vannak alkotva: valami ezekbe önként mentbe, és ütésével *meg* nem *erőltette*, mind azt kedves hangnak tartották az emberek (T3/70).

megeősít i (1)

... 's a' Törvények által még jobban *meg erősitik* (T1/340).

megeősítettik i (1)

A' Szövetség mind a' két részről a' követek előtt esküvéssel *erősített meg* (43/98).

megért in (2)

...s a' virággal együtt szagoskodott a' *megért* Muskotály (42/235). Akkor sok szíves intések kö-zött ki eresztjük őket szép renddel hogy már ma-goknak, Kedveseiknek, Királyjoknak és Kasjok-nak éljenek, a' *megért* Korra jutván ökis (4/155).

megérteni in (1)

Ezt előre bocsátván, a' következőket köny-nyebben *meg érteni* (T3/233).

megértet i (1)

Hogy hát ezt is elkerüljem, a' gyengébbekkel is könyvemet *megérttessem*: közép útát választot-tam (T4/198).

megértvén in (1)

Szabad légyen tehát a' Furtsának Comicumot tenni: és egymást *megértvén* fogjunk a' matériá-hoz (T5/487).

megeshetik i (3)

A' beszéd munka közbeis *megeshetik*, és arra hallgatni nem olly különös foglalatosság, hogy

azért kezünk lábunk ne járhasson (4/73).

eshetik meg (T6/395), *megeshetett* (T9*/766).

megesik i (12)

Mert *megesik* hogy a' Poéta kiválasztott magának egy valósággal hērósi személyt, *megesik* hogy a' Tettek is hēróshoz illendők; de ő maga nem bír elegendő Lélekkel azoknak éneklésére (T5/414–6).

Megesik (T5/422), *meg esik* (T3/78), *esik meg* (42/327, T3/289, 394, T7/14, T10/48), *megesett* (45/74), *meg esett* (42/1155), *esett meg* (T7/55).

megeskettet i (1)

...végre mindeniket *meg eskettette*, kik is kezét fogván egymással, el fogadták a' leg szentebb hitet (43/197).

megesküdütt – megesküdt in (2)

Bútsúzásomat sokan talám úgy fogják nézni, mint a' mellybe egy köz szokásra *megesküdütt* ember igen könnyen megütközhetik (44/3). — Krisztus nevének 's az ő róla neveztetett Népnek *megesküdt* ellensége volt (T5/256).

megesküszik i (6)

Ah jaj! *Megesküdtem*, hogy bizok magamnak, és ímé visszatérek a' Kétkedésre! (19/23)

megesküszik (19/31), *Megesküszik* (19/28), *meg esküszöl* (42/1066), *esküdtem meg* (19/25), *megesküdtetek* (19/9).

megesmér – megesmer i (10+2)

Néha hibáztam megvallom, de a' ki nem hibázik, Angyal az a' ki hibáját *meg* nem *esmeri* gaz ember az (44/91). Tsak te érted *esmerem meg* a' Szerelmet; és tsak téged kívánlak én szeretni (26/28).

megesmér (25/9), *meg esmér* (39/8), *megesmértétek* (25/17), *meg fogod esmérni* (42/896). — *meg esmérném* (34/126), *esmérnének meg* (48/232). — *esmérd meg* (4/70, T1/151), *Esmérd meg* (38/25, 27).

megesmérés fn (1)

...vagnak characterek, erköltsök, mellyeket fenn tartani igyekeztem; vagnak [tsomók,] és azok magoktól (per peripetiam, és nem *megesmérés* által, a' mi tsekélyebb dolog) kifejtődnek (T5/712).

megesmérhet – megesmerhet i (1+1)

Adjad mindazonáltal az Egek fiának azt a bol-

dogságot hogy ditsérhessenek tégedet és *esmérhessék meg* te benned mindazt ami az Idvességre szükséges (48/216).

Megesmerhetd (16/16).

megesmértet – megesmertet i (1+1)

...*esmertess meg* te engemet... *esmértess meg* az emberi Nemzet legszebb legérzékenyebb 's – talám legháládatosabb Részével (42/38–9).

megett nu (5)

...nem azért kedveltem, hogy a' pallér páltza ügyelt reám a' hátam *megett* (44/23).

megett (3/48, 50/5, 51/21, T5/452).

megfedd i (1)

Én ébresztek az ő kíváncsi Lelkeikben unalmat, hogy *meg fedjem* azért a' vesztegetésért, mellyet ajándékból tsinálnak (T1/245).

megfejt i (2)

Találós mese. *Fejtse meg* a' ki Oedipus! (43/635)

megfejtem (37/2).

megfejthet i (1)

...Nitzének van a' Tekintetébenn egy nem tudom mi édes, a' melly mindeneknek kedves; a' mellyet senki sem *fejthet meg* (17/8).

megfeketít i (1)

...jöllehet a' Torrida Zona alatt esik, mégis sem Lakosait *meg* nem *feketíti* és apathizálja, sem a' rekkenő hévséget nem érezi (T6/277).

megfelel i (1)

Azt az egyet kérem ki, hogy a' miben saját hajlandóságomnak 's a' ti kívánságtoknak, vagy fél szerént, vagy általjában *meg* nem *feleltem*, vagyis *felelhettem*, mind azt... szerentsés feledékenységbe temessétek el (49/27).

megfelelhet i (1)

L. **megfelel.**

megfelelni in (1)

...a' Lejtő sarkalat a' lejtőnek, a' bukó, a' bukónak tartozik *megfelelni* (T3/558).

megfelelő in (1)

...a' versbe mindenik sarkalatot a' néki *megfelelő* szó, vagy is tulajdon sarkalatos társa az utánna való sorba... nyomba követi (T3/501).

megférhetve in (1)

Most láthatad tehát a' Kótságoknak azt a' szaporá Nemét a' mint te mondod, egy rakásonn

egy alföldi guba' helyénn *megférhetve* (3/17).

megfertéztet i (1)

...s ne kárhoztasd az ő mennyei Szentségeit, se a' gonosz Kívánság' tsalárd Bűbájával *meg* ne *fertéztessd* azokat (42/898).

megfest i (1)

...azértis néminémü orrokat kezdem könnyű fából készíteni, a' mellyeket doróttal a' boldog emlékezetű hús-orrhoz hozzá tsinálók, és hasonló színre *meg* is *festek* (52/103).

megfog i (2)

Ezt mondván *megfogta* az ő Kezét barátságossann (42/301). Ez a' szép Aspasia mindég szeretve *megfogta*, elhagyta, rendről rendre a' Juhászokat, ők haragudtak, én néki köszönöm: ah! hogy illy szép Napot töltetett velem (34/71).

megfoghat i (3)

...szük elmémmel *megfoghatom*, azt a' boldogságot, melly Arany idővé fogja tenni az én életemet, óh tsak tinétek fogom köszönni (44/172). *meg foghat* (T1/318); *meg foghatjuk* (48/213).

megfoghatatlan mn (1)

Halljátok *meg* tehát a' Természet szavát, melly sokkal értelmesebb mint azok a' kétértelmű jövendölések, mellyeket néktek a' Családság egy *meg foghatatlan* Isten nevében beszél (T1/86).

megfogván in (1)

Azomba *meg fogván* egy más karját a' gyönyörű Leánykák, lépegettek eléfelé (42/1083).

megfogyatkozás fn (1)

Kínos nyavalyák, a' test' és elme' erejének *megfogyatkozása*... ezek az elmaradhatatlan következesei az ő kitsapongásoknak (52/44).

megfojt i (1)

...a' Felesleg való Gyönyörűség Halállá válna akkor az én Számonn, 's *meg fojtaná* Szívemet (42/490).

megfontol i (2)

...de ha hozzá tesszük 's *megfontoljuk* azokat a' szörnyű akadályokat és ínségeket, a' mellyeken néki által menni... szükséges vólt,... akkor álmélkodnunk kell az ő... mindenkor diadalmaskodó bajnoki Lelkén (T5/222). Csak *fontold meg* ostoba, veszedelmes kívánságot (41/411).

megfordítva in (1)

Az én Lillámnak kezdete 's folyásának nagyobb

része örvendetes, a' vége pedig orvosolhatatlan szomorú: a' Himfyé éppen *meg* lenne *fordítva* (T8/75).

megfordul i (2)

...legalább az én káromnak egy része *megfordul*, 6 pro Cento (45/61). — meglehet hogy holmi régibb és újabb Magyar Könyvet, a' mit ő látott, nem olvastam, sem Hazánknak annyiféle Provinciáiban *meg* nem *fordúltam* (T4/96).

megfoszt i (4)

...ugyan mikor és mi *fosztott meg* e' tehetségedtől? (T4/69)

megfosztott vala (52/112), *fog meg fosztani* (T1/195); *meg fosztja* (T1/33).

megfosztathat i (1)

...még-sem *fosztathatol meg* egészen érdemlett jutalmadtól (T1/194).

megfosztatván in (1)

Azok az élő fák a' mellyek szélesen ki terjedő ágaik alatt hűsítő pihenést adtak az ellankadt utasnak: most leveleiktől *meg fosztatván* mezítelen tagokat mutatnak (48/19).

megfosztódhat i (1)

Az ő jutalmok a' jó akarat, betsület és Hir, vagy az ezekből származó belső megnyugovás és a' megérdemlett betsületnek érzése, mellytől a' virtusszeretők soha *meg* nem *fosztódhatnak* (T1/334).

megfosztódik i (1)

Nem azon örülök, hogy a' Deák nyelv, az az uralkodó idegen *meg fosztódott* az ő bitang jusától (T11/13).

megfrissít i (1)

Sem a' sűrű tsiklandást nem óhajtánám, sem azt, hogy valaki minden lépten nyomon fűszerszámmal tápláljon, vagy oxymellel *frísítsen meg* (T8/106).

megfúl i (2)

...akkor a' mi Királyunknak lábainál kellene egymásra omlanunk az öldöklő éhség miatt, és a' mi Kitsinyeink még az ő Tojásaikba *megfúlnának* (4/126). — így *fúlnak meg* önnön böltsőikben a' pajkos Szófaragóknak törvénytelen ágyból született, tsonka, bénna Idétlenjeik (T4/163).

megfullad i (1)

...de ő nálánál kisebb léleknek szerzeményi még böltsőikben *megfúladnak* (T8/11).

- megfundálni in** (1) ...annyi sok diadalmi után, nem másnak lehetett kivégezni, és az által az Akhaeusoknak nyereségét, 's' a' Phrygiai birodalomnak örökös ledültét *megfundálni*, hanem csak Ákhillesnek (T5/198).
- megfut i** (1) Óh, ti Nagy Lelkek! fogadjatok bé valaha, mikor majd én is az én pályámat *megfutom* (44/47).
- megfutni in** (1) Az égnek legkissebb adományán is örvendeni kívánok, 's' kívánom azt a' pályát, melyet *meg* kell *futnom*, virágokkal béhinteni (52/84).
- megfutva in** (1) ...sokan a' pályát *megfutva* kellemetes lélegzet szedéssel dültek, az őket kézen simogató nyájasabb Érdem ölebe (44/42).
- megfutván in** (1) Ah, így rebegett gyenge Hangonn, boldog Lelkek, kik szerelmes Pályátokat *megfutván*, e' kies Hazába nyúgosztok (42/181).
- megfuvallás fn** (1) Az első *megfúvállására* a' mezei Furuglyáknak hozzá kezdtek a' víg Pásztorok az ő Játékjokhoz (42/397).
- megfűszerszámoz i** (1) Ezt a' könnyű és aprólék gyönyörűséget olly elmésséggel *fűszerszámozza* ő *meg*, a' mellynek párját alig találni (T9/110).
- meggátolni in** (1) Köz csendesség *meg* háborítójának tartják azt, a' ki a' halálos álomba süljedt halandókat fel akarja költeni, eszelősnek azt a' ki az ő tulajdon eszelősségeket *meg gátolni* igyekszik (T1/42).
- meggondol i** (7) Szánj *meg*, én Kintsem balgatag vagyok: hijjába esküdtem *meg*, de *gondold meg* végtére, hogy a' Szerelem bódulttá tesz engemet (19/26). *meggondoljuk* (29/3), *meg gondoljuk* (52/27), *Meggondolta* (25/21). — *gondolná meg* (33/76). — *gondold meg* (16/26), *Gondold meg* (T1/150).
- meggörnyedt in** (1) Sirjatok ti idők terhei alatt *meg görnyedt* öregek (48/190).
- meggyaláztatás fn** (1) Ez a' *meggyaláztatás* nem férhet egy ilyen ne-
- mes néphez, mint a' milyennek én vagyok egyik vénnye (3/198).
- meggyaláztatik i** (1) Eljön még az az Idő, mellybenn a' tiszta Szerelem eladóvá fog lenni, és a' Természetnek 's' kivált az emberi Szíveknek ez a' Joltévője közönségesen *fog meggyaláztatni* (42/851).
- meggyengít i** (3) A' Hárfák' és Sípok ezüst Hangját *meggyengítik*, és a' fülbe bé vivén, a' Lélek' útját előttök megsimítják (42/786). *meggyengíti* (T6/349), *meggyengítik* (36/33).
- meggyilkol i** (3) ...egy vadász tarisznyát talált a' harasztan, rá vólt kötve egy pár Kótsag... melyet a' kegyetlen vadász talám szerelmes nyájaskodások közt *gyilkolt meg* (3/161) *meg gyilkolnak* (41/146). — *gyilkolnák meg* (T9/725).
- meggyógyít i** (1) A' Tsók sebesített *meg* tégedet a' Tsókis *fog meggyógyítani* (42/725).
- meggyomroz i** (1) ...'s a' verset pótoltam, mintsem hogy a' rövidítés és szorítás miatt valamely szép szavát, vagy gondolatját elmellőzzem vagy *meggyomrozzam* (T4/23).
- meggyőz i** (3) Dorottya... Carneval és az Ifjak ellen hadat indít, és mikor már őket szinte *meggyőzte*, Vénus a' Dámáknak minden kívánságokat megígérvén, emezek eránt megbékélteti (T7/335). *győzött meg* (42/480); *győzi meg* (40/160).
- meggyőzés fn** (1) A' Fülánk szükséges minden jó Gazdának 's' Gazdasszonynak, a' Heréknek, a' pusztítóknak, a' tolvajoknak *meggyőzésére* (4/176).
- meggyőzetik i** (1) Ez, a' nyilas Istennek a szemfényvesztő (káprázó) Ingerlete, a' ki azt felveri (provocat) *meggyőzetett*, a' ki fut tőle az Győzedelmes (12/65).
- meggyőzettetni in** (1) Soha már a' győzelem közepénn így *meggyőzettetni!* (42/619)
- meggyőzni in** (1) Egyedül a' természet mutatja *meg* a' tapasztalás

által ezt a' Vezérfonalat, és egyszersmind azt az eszközt, melly által azt a' Minotaurust, ama kísértő csuda állatot *meg* lehessen *győzni* (T1/10).

meggyőző fn (1)

...az Isten' fija... az egész Emberi Nemnek Idvezítője, bűn Halál és Sátán *Meggyőzője*, a' föld és ég által *meg* is ditsőítettett (T5/362).

meggyullad i (1)

...én vígyázatlan láttam egyg kellemetes Szembenn szikrázni azt a' Fáklyát, mellyről most *meggyúladtam* (27/11).

meggyűlölt mn (1)

...az a' Vallás, mellyet örömmnek, diszemnek, 's vígasztalásomnak reménylettem, maga előtt únalmassá, sáfárjai előtt *meggyűlöltté*, fiai előtt semmit nem reménylővé tett (45/42).

megháborít i (1)

Te pedig, ha szinte örömmre fordúlt is siralmad, ne vedd nehezen, ha talám Eratóm jajjai édes örömidnek nyugodalmát *megháborítják* (53/47).

megháborítás fn (1)

...egy kifáradtt Pályafutó nem jön a' ti tsendes Múlatástoknak *megháborítására* (42/444).

megháborító fn (1)

Köz csendesség *meg háborítójának* tartják azt, a' ki a' halálos álomba süljedt halandókat fel akarja költeni (T1/40).

megháborodik i (2)

...az én hamvaim azon *megne háborodjanak*, hogy tí nekem is voltatok valaha Tanítványim (49/52). *háborodj meg* (18/1).

megháborodván in (1)

...de csak ugyan a' fájdalma nyilait hordozta testében és mikor ezek ki ütnek nincsen tagjában semmi épség, hanem *meg háborodván* tagjai nem nyugathat az ő elébbeni bűnének miatta (48/143).

meghagy i (3)

...*meghagyod* őket eredeti álló helyekbenn (40/88). A' legrövidebb út a' lesz vala, hogy a' fiatal Istenasszonykának *hagyták vala meg* saját Szíve' választását (33/108). *meghagyta* (T6/156).

meghagyván in (1)

...Lantomat ollykor ollykor *meghagyván* ereszkedni, Zabszársípommal tanítsam ekhözni tölgyes erdeinket (54/25).

meghal i (21)

Ezerszer, én Kintsem, ha tenéked mondtam: én te érted *meghalok* (5/83). Ő nekem élve *megholt*: 's ez az, hogy én halva élek (53/39). Élünk vídámon, és minél kevesebb gonddal; mert egyszer *meghalunk*, ez a' régi Lyricusok' Philosphiája (T9/81). Az emberiséggel *hal meg* az én versem, mert annak nemes indulatit éneklek (40/118). — az áldott Tavasz elmulik, a' füvek *meghalnak*, és a' Virágok tsak durva Kórót hagyának magok után (4/3).

meghal (51/46, T10/7), *meghalok* (42/156), *meghalok* (10/36), *Meg halok* (42/709), *halok meg* (42/142, 600), *meghalnak* (T9/346), *megholt* (51/7), *Megholt* (T9*/693), *meg holt* (43/268, 271). — *megholt vólna* (T9/723). — *meghalljak* (42/709), *meghalj* (4/119), *meghaljon* (T10/90).

Ik: *meg-meghal*.

meghalad i (4)

...és itt Dayka *meghaladta* önnön magát (T6/248).

meg haladott (T3/23), *meghaladta* (T5/372). — *meghaladná* (T5/356).

meghaladni in (2)

Hérósi tselekedet, a' millyen minden embertől ki nem telik, és mintegy *meghaladni* látszik a' halandók tehetségét (T5/102).

meghaladni (T5/208).

meghálál i (1)

Tsak verőfényes, és kevésse nedves földbe ültessétek; illatjával *hálálja* ő *meg* néktek, az ő testvéreinek, dajkálkodástokat (T9/650).

meghalálozik i (1)

...a' Leánya Városunkban az ó esztendő végén *meghalálozott* (54/39).

meghalhat i (2)

...apró Violák, mellyeket illy szép Kezetskék tapogatnak, ah, még boldogabbak, mellyek az ő hőszin Mellyén *halhattok meg!* (42/413)

halhattak meg (42/132).

meghall i (7)

Halld meg, hogy történt az! (33/127) — A' többit hólnap *meg hallod* (42/494).

meghallom (23/25), *meghalljuk* (52/138). — *meghallották vólna* (41/183). — *Halljátok meg* (T1/84, 88).

- meghallgat** i (1)
Jer: *hallgassd meg* (18/13).
- meghallgatni** in (1)
...és a' segítségül hívásomat Apolló *meghallgatni* méltóztatott (T5/707).
- meghallván** in (1)
...elég lesz nékem ha te azt *meghallván* így fogsz sóhajtani: Szegény Melítész! (42/154)
- meghalni** in (7)
...*meg* kell *halnod* néked is; de halhatatlan fogsz lenni az emberi elmékben (T1/207).
meghalni (17/36, 18/42, 34/18, 149), *meg halni* (34/168); *meg halnod* (41/163).
- meghaló** in (1)
A' ki ennek szűk vóltáról panaszkodik, hasonló a' Magyarországon éhel *meg haló* emberhez (T11/69).
- megharagszik** i (1)
De ha a' kevély *megharagszik* rám? (27/22)
- megharagudván** in (1)
...midőn ő *megharagudván* a' tsatákra ki nem ment, minden híres Vitézei mellett is omlani és veszni kellett a' Görög Seregnek (T5/190).
- meghat** i (1)
Innen ment ama nevezetes Promontoriumhoz, melynek neve is szent borzadással *hatotta meg* Lelkét (43/123).
- meghatároz** i (5)
A' Madrigálokban... melyet olly elmésen *határoz meg* Boileau, legelsőnek tartja Baillet a' Marini' verseit (T9/546). — *meghatároztam* magamba, hogy idegen földön, idegen társaságba... állítsam fel magamat (45/44). Ezek a' Gyönyörűségek nem tilalmasok, ha te azokkal bővebb mértékbe nem élsz, mint én *meg határoztam* (T1/136).
meghatározza (12/59), *határoztam meg* (T4/32).
- meghatározott** mn (5)
...sajnálja hogy a' zöldágot egy *meghatározott* törzsök szóval ki nem teheti (T9/465).
meghatározott (T3/102, 273, T6/356), *meghatározottá* (T6/165).
- meghatározva** in (1)
Már hát *meg* van *határozva* e' rendkívül való; de rendkívül valóból származott gondolat! (45/114)
meg határozva (T8/88).
- megházasodik** i (1)
Házasodj meg: mert rosszszúl jársz (43/534).
- megholt** mn/fn (3+2)
I. mn A' Poézis Lélek, a' mely elevenített, e' nélkül a' Vers tsinálás *megholt* állat (T3/32).
megholt (T7/95), *meg holt* (37/34).
- II. fn ...alvástokban pedig annyival vagytok Kísértőbbek a' kétségbeesésben *meg holtaknál*, hogy szuszogtok (42/954).
meg holtak (43/275).
- meghomályosít** i (2)
Adják az Egek, hogy egész nyaláb remekek *homályosítsák meg* minél előbb ezt az én csekély Próbátéletem! (T7/428)
meg homályosítsam (T4/20).
- meghökkenve** in (1)
Ah – itt van – mind ez vólt, a' mit mondhatott. 's *meg hökkenve* hátrább lépett (42/973).
- meghúz** i (1)
A' magyar nyelv' mivoltához sem szabja Proso-diáját: mert a' positio és accentus nélkül való Syllabát is *meghúzza*, mint a boldogúltt Ráday merte még a' Hexameterekben is (T6/369).
- meghúzva** in (1)
...mások pedig arra vigyáztak hogy szavaikat a' Muzsikával edgy-aránt pattogtassák, hogy a' hol annak ütése *meghúzva* megy, ők is megnyujthas-sák a' szó tagot (T3/84).
- megiffjodik** i (1)
...minden *megiffjodjon* a' Szerelemnek szeme előtt! (34/21)
- megígér** i (2)
Emlékezem rá, hogy 1790 táján valaki Hazánk-fijai közzül is *megígérte volt* ennek Magyar fordítását (T5/278).
megígértem (T5/615).
- megígérvén** in (1)
...Vénus a' Dámáknak minden kívánságát *megígérvén* emezek eránt megbékélteti (T7/336).
- megigéz** i (2)
Ki az, a' kit az ő Muzsájának minden lábejtése a' dítse retrólis elfelejtkező álmélkodásig *meg ne ígézett volna!* (T5/235)
ígézi meg (T3/22).
- megigézett** mn (1)
Mégis annyira elő szedhettem *megigézett* erő-

met, hogy meg tudtam őket e' néhány Szókkal szollítani (42/441).

megigézve in (1)
Miért nem tarthatom eggy álom által szívét *megigézve* (34/152).

megijedés fn (1)
...és talám ez a' rendkívül való *Megijjedésed* Praetextus a' Szerelemre (18/35).

megillet i (1)
Szerelem!... Te *illesd meg* az én Lelkemet ébresztő sugároddal, 's ragadd fel az én képzelődésemet a' te örök Trónusodhoz (40/104).

megindít i (1)
Nem *indítják meg* az én Szívemet (6/58).

megindíthat i (1)
Nézd, mint éhezik haszontalan kintse mellett... a' fősvény, a' kit a' nyomoruságtól ki sajtolt jaj szó sem *indíthat meg* (T1/276).

megindul i (8)
...s akkor osztán ha nem mégy, ha nem sietsz – tudod hogy ő bot nélkül *meg* sem *indul* veled (41/422).
indul meg (42/1008), *megindúlt* (12/39), *meg indúlt* (42/921, 43/117, 125), *Megindúlt* (42/93), *megindúlt vala* (42/565).

megindulni in (1)
Egyébaránt a' kéz alatt lévő Vdik Versezetnek a' Muzsikája ígéző; kivéven, hogy olyan előre buktatva látszik *megindulni* (T6/76).

megindulván in (1)
Az ártatlan Rozália, *megindulván* az én Bajomonn, ajánlotta segedelmét az én Sebem' enyhítésére (42/661).

megint¹ i (1)
...hadd *intsék meg* síromnak hantjairól a' bókoló gyöngyvirágok, 's az integető boglárkák, hogy ők köszönik a' Szépeknek jó szívűsegeket (40/135).

megint² hsz (1)
Hiszen most már kiki úgy hordozhatja *megint* az orrát, a' mint magának tetszik (52/109).

megirigyel i (1)
Vagy meglehet, hogy az ő szép Ortzája *megirigylte* Ajjakainak illy megtiszteltetését, 's ő is felöltözött az ő pompás bíborköntösébenn (42/557).

megirtózván in (1)
...*megirtózván* magamba, hogy ezek a' Kedves Nevek is viselhetnek olly borzasztó és szívetvérző képzeleteket (45/43).

mégis hsz/ksz (2+42)
I. hsz Rövidebbenn *mégis*: megnössz, tzifrá[1]-kods, tojsz, Kankot vetsz (4/143). Node kérem hát; csak kellett *mégis* valami okának lenni a' Somogy' választásában (T7/165).

II. ksz De tsak ugyan légyen ám bár a Világ édes, fügjenek tsak az ő Nektart okádó emlőin a világ fiai, *mégis* vagynak olyan kegyes emberek akik azt meg utálva kívánják el hagyni (48/165). Klóris vár engem, és én tartóztatom *még-is* magamat (20/8). Te nékem örökös szeretetet esküdtél, azonba *mégis* a' hitedet megszeged? (34/36)

mégis (34/36, 54, 42/575, 665, 44/20, 45/6, 86, 47/5, 52/132, 138, 54/81, T4/199, T5/523, T6/276, T7/15, T9/642, T9*/765), *Mégis* (42/440, 44/121), *még-is* (41/129), *még is* (3/54, 40/58, 41/134, 42/1145, 48/171, T4/98, T5/317, 389, 577, T6/293, T7/212, T8/40, 155, T9/279, 419, T9*/261, T11/46), *Még is* (40/73, T7/236).

mégiscsak ksz (1)
Mégis csak kellett ebben valaminek annak lenni (T7/118).

megistenedett mn (1)
...tsudálkozunk a' Személynek felséges voltán, 's félve tiszteljük benne a' *megistenedett* embernek hatalmát (T5/112).

megítél i (2)
...senki *meg* ne *ítéljen* véle, ha azzal a' jussommal élek, mellyet tőlem mint született Magyartól az irígnél egyéb *meg* nem tagadhat (T4/173). Azok a' Szemek ezen Léleknek sokkal hűségesebb Kikémlői: figáld azokat (mereszd) az én Ortzámba', és azután *ítéld meg* (25/13).

megítélni in (1)
Úgy szintén mélyllyeséges tisztelettel reménykedik a' valódi böltsességű Ősz Fejeknek, hogy ne kátói keménységgel méltóztassák *meg* *ítélni* (T2/13).

megítélő fn (1)
A' mi Tsókjainknak *megítélője* pedig érdem szerént tsak a' legyen, a' kinek legszebb Szája vagyon (42/552).

- megízlelés** fn (1)
...a' Poéták' olvasására, és *megízlelésére*, 's magára a' Poézisra való hajlandóságomnak jókori vezérlését Tiszt. T. Kováts Jó'sef Kőrösi Prédikátor Úrnak... és nagy-nevezetű Tudós Budai Ésaiás Eloquent. Professor Úrnak... köszönhetem (T9/242).
- megjegyez** i (1)
Aristophanes Grammaticus azt *jegyzi meg* Cicerónál, hogy az Archilochus Jambicussai minél hosszabbak, annál szebbek valának (T9/311).
- megjegyezni** in (3)
...a' fordításról méltó *megjegyezni*, hogy az nem szóról, szóra készítettett a' németből (T5/ 608). *megjegyezni* (T3/208), *meg jegyezni* (T3/313).
- megjegyeztet** i (1)
Carneval... Himennel a' nagy Matriculában *megjegyezteti* a' férjhez mentteket és pártába maradtakat (T5/647).
- megjegyzés** fn (3)
Tetszik nékem Hubernek, a' Gesszner frantzia Fordítójának *megjegyzése* (T6/145). *megjegyzés* (T8/110), *megjegyzését* (T9*/91).
- megjelenés** fn (1)
Lessz a' ki ezekben több kedvet talál, mint a' Cithére' pompás *megjelenésében* és Oratójában (T7/349).
- megjelenik** i (11)
...hanem hajnal hasadtakor Vénus *megjelenik*, a' férjetleneket megvígasztalja (T5/678). — nem a' vagy, ámító, a' ki nékem az én álmomban *megjelent*, vidd el magadat (42/1076). *jelenik meg* (42/974, T2/10), *megjelennek* (42/200), *megjelent* (T5/193), *jelent meg* (42/1094, 1110), *megjelentek* (42/312), *jelentek meg* (42/52). — *jelenj meg* (42/493).
- megjelenni** in (1)
A' Halál megbánta vakmerőségét, 's gyakor hívásodra félt *megjelenni* (53/8).
- megjelentet** i (1)
...és ha mindezek is elégtelenek volnának arra hogy minket a te esméretedre vezessenek *megjelenteted* te magadat a te Szent Fiad az Ur Jézus Krisztus által hogy ő benne esmérnénk meg tegedet (48/221).
- megjelenve** in (1)
Talám mikor ebbe a' rám nézve szomorú órába, a' mellybe tölleték butsút venni kívánok pappal *megjelenve* szemlélték engemet (49/3).
- megjön** i (1)
Megjönnek a' Fákra a' Zöld Ágak, a' Fűvek a' Mezőre visszajönek (7/3).
- megjutalmaztat** i (2)
Felejcsd el bajaidat eggy szerető feleség kebelébe, *jutalmaztasd meg* az ő hűségét hasonló szeretettel (T1/156). *jutalmaztassa meg* (52/119).
- megkábít** i (1)
...soha a' szabadság úgy *meg* ne *kábítsa* számár fejeket, hogy illy inségbe buktassák valahol magokat (41/490).
- megken** i (1)
A' Quinta essentiával *megkeni* a' Halandók' száját, 's egy kevéssé egyéb tetemeiketis (36/166).
- megkérdez** i (1)
...körülnéztem magamat, merre fordítsam szememet 's igyekezetemet, magamat *megkérdeztem* (45/13).
- megkeresni** in (1)
...bátorkodom az Urat, azoknak végrehajtására, *megkeresni* (52/91).
- megkérlelés** fn (1)
Megpróbáltam magát a' Haláltis, mellytől most a' szánakodó Istenek megmentettek, mert tsak egyedül e' van már hátra, a' mivel az ő Szívének *megkérlelését* reménylhetem, hogy meghalljak (42/709).
- megkérlelhetetlen** mn (1)
Midón Afrikának *megkérlelhetetlen* Oroszlánnya végig ordítja a' Palma erdőket (40/61).
- megkérni** in (2)
Méltó is ezt a' követhetetlen Stylusú Urat... itt *megkérnem*, hogy Magyar Messiádéját a' Világgal közleni siessen (T5/401). — akkor meglegedve merném gondosságom Jutalmául a' kezetek közt először kinyitott Jázminbokrétát kalapomra *megkérni* (T9/659).
- megkettőz** i (1)
...nem *meg kettőzzük* é hát akkor a' fáradságot, mikor ötet dolognak is, szónak is tanulására kényszerítjük? (T11/28)

- megkímél i** (1)
...menj most békével, ne légy többé mérész, és *kímélj meg* egy Szüzet (42/1035).
- megkíván i** (3)
Az ilyen tárgyak, és érzések szükségesképpen *megkívánják*, hogy a' Dalnak egész előadása, minden kifejezése... jóhangzású legyen (T9/44). *meg kívánnya* (43/291), *megkívánják* (36/186).
- megkívánhat i** (1)
Ezek Indigenák és Libertinusok... ha polgári just kívánnak szerezni, *megkívánhatja* a' Nemzet, hogy a' tős-gyökeres Magyar szók felett, se nyilván se titkon, sem erővel sem szép szín alatt, elsőségre ne héjjazzanak (T4/149).
- megkívántatik i** (1)
...a' Cadentiás... Verseken is szintugy *megkívántatik*... az hogy a' Poémának belső természetével Aesthetica meg egyezése legyen a' versificatio külsőjének (T6/327).
- megkoronásít i** (1)
IV. Henrik... még is a' Frantzia Királyságot szerentsésen elnyerte, a' Burboni Házat *megkoronásította* (T5/319).
- megkoronázni in** (1)
Hadd jöjjön el Flora a' Rozsánn, a' melly egyedül ő érte nyílik ki a' gyönyörűséggel, Zefirt *megkoronázni* (34/24).
- megkoronázva in** (1)
...láttam a' szép Aspasiát rósával *megkoronázva* (34/76).
- megkorpáz i** (1)
A' Madrigálokban... legelsőnek tartja Baillet a' Marini' verseit: de azért *megkorpázza* ötet Menagius, a' ki tsak ugyan mint nagyobb lingvista jó poeta... jobban szólhatott az Olasz Poésisnak ékességiről (T9/547).
- megkóstol i** (1)
...s óhajtottam vólna még egyszer azt a' boldogságomat, hogy Szája Mézét *megkóstoljam* (42/656).
- megköszönhet i** (1)
Akkor óh Szerelem! Te ki leszállhatsz a' koporsó völgyébe is, éleszd meg ha tsak addig is az én hamvaimat, míg ezt nekik *megköszönhetem* (40/134).
- megköt i** (1)
A' Szeretet... szóllott egyget, 's azonnal *megkötötte* az egymáshoz szívódó Valóságok között, azt a' felbonthatatlan Atyafiságot, a' mellybenn még máig is kedvellik egymást (40/11).
- megkövetés fn** (1)
...ha nem kész akarva vétettem, engedjete meg, ha szántsza[n]dékkal bántottalak meg, engesztelődést kérek igaz *megkövetésemmel* (44/208).
- megküld i** (1)
A' jelentett Darabot *meg küldöttük* érdemes olvasóinknak a' Bibliothecában (43/278).
- megkülönböztet i** (3)
A' Lombot pedig, és a' lombost egészen *megkülönbözteti* a' lomptól és a' lompostól (T9/472). — Héros, azaz olyan, a' ki az emberi közönséges lelkeknél sokkal nagyobb lélekkel bírtt, és magát a' Világ Történetes Könyvében *megkülönböztette* (T5/95). *megkülönböztették* (T9/641).
- megkülönböztetés fn** (1)
Most már erre a' *megkülönböztetésre* nézve kétféle Neme leszen a' sarkalatok változtatásának (T3/490).
- megkülönböztetett mn** (1)
...de edgy *meg* nem *különböztetett* Triumfus egyenlőképpen juvalja a' győzött, és a' győzöttet (22/27).
- megkülönböztetni in** (1)
Ma, óh a' Császári Széknek Őrző Madara, *meg* illik magadat *különböztetned* a' köz örvendezéstől (15/6).
- meqlágyít i** (2)
Az érzékeny Emberiség tégye fontossá előttd Ember-társaidnak sorsokat, *lágyítsa meg* a' te szivedet az ő szerencsétlenségek (T1/148). *meqlágyítottad* (14/15).
- meqlágyítani in** (1)
Nézd meg... kő keménységét annak a' vad állatnak, mellyet a' szerencsétlenek nyögése se tud *meqlágyítani* (T1/284).
- meqlát i** (10)
Már fél akar vala állani, 's *meqláta* engemet (50/12). Ő most is bög. Felé megyek, *meg látom*, hogy van dolga? 's mi nyomos okok kényszerítnek egygy szabad szamarat a' bögsre (41/355).

Egyszóval: *meg fogod látni*, hogy mind ő-bennek, mind te benned be telik a' fátumnak törvénye (T1/306).

meglátnak (4/166); *meglátja* (4/28), *megláttam* (34/79, 46/15), *láttam meg* (42/433), *meglátta* (42/296). — *meglássa* (33/131).

meglátni in (1)

Az itt meg nevezetett helyek... ilyen renddel vagynak helyhezetteve, a' mint ezeket a' Mapákba' *meg lehet látni* (43/641).

meglátogat i (2)

Óh hányszor repültek ők el a' pompás Kastélyok felett nemes Útálással, hogy a' Gazzal fedett Kúnyhóba *meglátogassák* a' homályba fekvő Virtust! (42/881)

meglátogassák (36/132).

meglátván in (2)

...s *meglátván* maga körül a' Szerelem nyájas Tündérkéit, magát a' boldog Szeretők' Elíziümába képzelte (42/178).

meglátván (42/223).

meglazsnakol i (1)

Némelly ütött kopott Orbiliusok kezek' tsokolását megkívánják Tanítványiktól; és mikor jól *meg lasnakolták* őket, a' Virgának megsókolásatis (36/187).

meGLEányosít i (1)

...egészenn *meGLEányosította* Ábrázatomat, a' mellyen még akkor az ifjú Pehelynek nyoma sem vólt (42/527).

meGLEhet i (6)

Meglehet, hogy a' hasonlatosság tsalta meg, 's rózának gondolta azt (42/645). De hogy *lehet* hát az *meg*? (3/18)

meGLEhet (42/557, T4/94, 110), *meg lehet* (41/149).

meGLEhetőS mn (2)

Szinte pezseg a' Helikon' környékén a' Poéták Myriadja: de hány köztök a' *meGLEhetőS*, hány a *meGLEhetőSök* közt a' jó (T5/164–5).

meGLEkeseDés fn (1)

...és a' Szerző egész *meGLEkeseDésben* áll előttünk (T9/30).

meGLEkeseDett mn (1)

Akkor azok a' *meGLEkeseDett* Csókók, egy kisedded tzippanásba, a' legnagyobb dolgokat beszélik el egymás közt (37/52).

meGLEnni in (1)

...legalább nyerünk vele annyi hármóniát, a' mennyinek egy tökéletes Prosában *meg* kelletik *lenni* (T6/427).

meGLEp i (10)

...de vajmi sokszor *lep meg* tégedet a' komor Unalom, restség, és bádgyadtság (4/206). Örült, hogy vígkedvű Leánytársa *lepte meg*, 's neheztelt, hogy nem az álombeli Ifjú jöve el (42/1082).

leptek meg (T6/53), *meg lepett* (34/61); *meGLEpik* (34/47), *lepte meg* (42/55, 435), *lepték meg* (52/49). — *lepje meg* (43/467, 481).

meGLEpettetik i (1)

...szivem eddig tsak vastag indulatoktól *lepettetett meg* (39/5).

meGLEpettetni in (1)

...az Ő Daljainak gyűjteménye hasonlatos a' virágos Kerthez, mellyben ezer kívánatos illatoktól *lepettetni meg* (T9/115).

meGLEpő mn (1)

...és a' csupa Festésnek, mellyben olly gyengéd, olly magához vonzó a' Kolorit, melly édes Interesszét ád az a' rövid, de *meGLEpő* kis Apodosis! (T6/74)

meGLEpvén in (1)

...s az Ártatlan Liliomot első Szunnyadásában *meGLEpvén* szerelmes Sugárral annak fejez Kanthusánn erőszakot tett (42/61).

meGLEsz i (4)

...kiállja a' prosodiát; a' hangjáték is *meGLEsz* benne (T6/169). — *legyen meg* az ő érdemlett betse minden okos nemzetnél (T11/14).

meGLEsz (42/491), *meg lesz* (41/415).

meGLEtt mn (1)

...tudom, hogy e' Templomba fel vagynak írva minden *meGLEtt* dolgok, valamellyekbe az ő Mennyei Hathatósága beszívárgott (42/734).

meGLElvés fn (1)

...s egy tóbeli madár *meGLElvésével* most elnyerhetném azt az élesztő kegyelmet (3/140).

meGmagyaráz i (2)

...a' Könyv' végén az ilyen ritkább szokat, a' kegyes olvasónak kedvéért, Ábéce szerint feljegyeztem, egy két betűvel *meGmagyaráztam* (T4/178).

magyarázom meg (T4/184).

- megmarad i** (4)
...sokszor egy kis élőfa formára nő, levele télen is *megmarad* (T9/633). Ezen Recenzióm mellett is, *megmaradok* elébbi ítéletemben (T6/431). *megmaradt* (T9/54), *maradt meg* (T9/426).
- megmaradandó mn** (1)
A te virtusaid néked eggy mind végig *meg maradandó* oszlopot emeltek (T1/210).
- megmaradni in** (1)
...magyarázd ki magadat végtére, *megkell é maradnom*, vagy mennem? (5/78)
- megmaradt fn** (1)
Még szorosabb iga alá vészik a' *meg maradtakat?* (41/155).
- megmásolhatatlan mn** (1)
...tudd meg, hogy a Gyűlölség, Bosszuállás és Unalom mindenkor készen vannak, az ő *meg másolhatatlan* tanácsa Általhágásának meg büntetésére (T1/142).
- megmeg hsz** (1)
...ez már valami: de abban osztán egy arany Vár, melly kakassarkantyún forog – már *megmeg* valamibb (T7/143).
- meg-meghal i** (1)
...akkor bút és könnyeket önt felesleg is levelére, 's mindenik sorában *meg-meghal* (51/35).
- megmenekedhetik i** (1)
Az igazság karjától *megmenekedhetik* a' gonosztévő, de az enyimtől soha sem! (T1/226)
- megmenekedni in** (1)
...attól a' Föld-Nagyjainak sem lehet *meg menekedni* (T1/337).
- megment i** (2)
Megpróbáltam magát a' Haláltis, mellytől most a' szánakodó Istenek *megmentettek* (42/707). *mencse meg* (43/262).
- megmerevedve in** (1)
...az éhel eldöglött kitsinyek mezeitelenen, *megmerevedve* a' fészkekenn kívül (3/84).
- megmérhetetlen mn** (1)
...éltető állat, melly első kedve mindennek, valami a' nap alatt, és azon felül terem, ama legutolsó valóságig, melly a' nem lételnek *megmérhetetlen* partjaival határos. – Mind Te vagy ez oh Szeretet! (40/20)
- megmond i** (18)
A' Hérosi tselekedet már eléggé ki van fejtve, mihelyt *megmondám* hogy a' Hérós maga az Isten (T5/284). Ah kis Zefir menj utánna, 's *mondd meg* néki, hogy az én Lelkem vagy (42/465). *meg mondom* (44/143), *mondom meg* (43/443), *mondtam meg* (18/11), *Megfogom mondani* (27/19, 21). — *megmondjam* (42/582), *mondd meg* (27/26, 29, 29, 42/458, 1088), *Mondd meg* (41/411), *meg mondd* (27/26), *Mondja meg* (52/121), *mondjátok meg* (42/148, 1029).
- megmondani in** (2)
Akarnám *megmondani* néki, hogy én ötet szeretem: és nem akarnám (27/23). *meg mondani* (3/93).
- megmondhat i** (3)
Nem *mondhatja meg*, mi a' Gyönyörűség, a' ki nem nyugoszik e' Fövenyekenn, most mikor eggy tsendes Zeffiretske édesdeden göndöríti a' Tengert (21/3). *meg mondhatom* (42/510), *mondhatjátok meg* (42/965).
- megmosogat i** (1)
...hogy álmos szemeit és nedves ajjakát *meg mosogassa* (42/1045).
- megmozdulhat i** (1)
Te teszed vitgontzá az együgyű Juhotskát, mellynek lassan verő szívetskéje alig *mozdulhat meg* a' Tiednél egyébb indulatra (40/68).
- megmozdulni in** (1)
...mesterségesenn látszott *megmozdulni* a' kék Selyem' Tengerénn eggy kis Tajtékotska (42/269).
- megmutat i** (8)
...szemérmes Pirulás borította el Ortzáját, 's *megmutatta* hogy belőlis olly szép ő, mint kívül (42/556). Tégy jól azzal, a' ki tégedet megsértett, hogy *meg mutasd*, hogy te nagyobb vagy őnála, és hogy ötet, barátoddá te[dd] (T1/168). *megmutatom* (54/277), *megmutatja* (36/173), *mutatja meg* (T1/8), *megmutatták* (T9/256). — *megmutassam* (T5/55), *meg mutassák* (41/474).
- megmutathat i** (2)
...hogy rólla a' csábító maskarát le szaggathassuk és a' világnak a' Nemzetek vértől füstölgő dárdáját *meg mutathassuk* (T1/369). *megmutathattam* (44/97).

- megmutatni in** (3)
A' Nagyravágyás pedig minémű inségeknek szerzője, nem szükség *megmutatni* (52/20).
meg mutatni (43/226), *meg mutatni* (T3/345).
- megnedvesít i** (1)
Akkor nehezenn *nedvesítted meg* a' kevésbé lejjebb nyomatott Fövényt (20/17).
- megnehezedett in** (1)
Tsigázó-lajtorja gyanánt van nyoszolyája, világos virradtig aggságot hereg fel *megnehezedett* szívéből (51/36).
- megneheztel i** (2)
...a' szegény betűtlen Olvasó *megneheztel*, hogy érthetetlen verseket tukmálok rá (T4/183).
megneheztelnek (T7/258).
- megnemesedett in** (1)
Az ő Hérósi tette... Magának az Istenfiának jelenlétével *megnemesedett* Kanahánt... megszabadítani (T5/251).
- megnémul i** (1)
...bizonyal ha igaz ítélok vagytok; *meg némultok*, és nem nyitjátok fel szátokat a' szent Isten ellen valo panaszkodásra (48/119).
- megnépesít i** (1)
A' melly emberekkel Deucalion és Ppyrha a' régi Graeciát *megnépesítette* (33/3).
- megnevekedik i** (3)
Azután *megnevekedik* az én Gyötrelmem, mikor visszatér a' Nappal (23/35).
megnevekedett (25/24), *nevedek[ett] meg* (39/14).
- megnevel i** (2)
Dagályos Tsermelyetske, mi *nevelte meg* néked új Habjaidat (20/1).
nevelt meg (27/30).
- megneveztetett in** (1)
Az itt *meg neveztetett* helyek... ilyen renddel vagynak helyheztetve (43/638).
- megnéz i** (5)
Ah, *nézd meg* magadat, szerentsétlen: az ő Tőrei közé fogsz esni (17/4). *Nézd meg* a' korhely gazdagokat, mint gyötri őket a' Lassú-idő, és meg unatkozás (T1/271).
Nézd meg (16/15, T1/255, 280).
- megnő i** (2)
...mindened alkalmasint *megnőtt* (4/136).
megnőssz (4/143).
- megnyér i** (5)
A' nálamnál kitsinyebbekkel mindég nyájason voltam, és szereteteket *megnyertem* (44/114).
megnyerek (T8/78); *meg nyerik* (43/214), *megnyerted* (28/1), *fogom megnyerni* (44/50).
- megnyerés fn** (1)
...azok az alatsynságok, mellyek[re] néki a' gyáva fejedelem gratziájának *megnyeréséért* kell vetemedni (T1/268).
- megnyerni in** (2)
Szeretném még a' Dajka fordításai mellé egybevetésnek okáért *meg nyerni* a' Czirjék Mihályét is (T6/317).
meg nyerni (49/23).
- megnyílik i** (2)
Nyíljatok meg Örök Kapui a' tiszta Szerelemnek (42/143).
Nyíljatok meg (42/149).
- megnyit i** (8)
...ollyan pályát *nyitottam meg* magamnak (44/33). Az a' Lant... minden Szívnek Útját *megnyitotta* (14/12). — *nyisd meg* az adakozásra a' te kezedet (T1/148).
megnyitja (43/425), *megnyitotta* (44/179). — *nyis-sanak meg* (33/90); *nyisd meg* (20/3, T1/154).
- megnyithat i** (1)
Adj továbbá a' mi kezünkbe olyan kultsot, mellyel bátrann *meg nyithassuk* a' Te lako helyedet, ahol nints nyomoruság nints siralom (48/205).
- megnyom i** (1)
...végre öszveszedi minden ő Virtusát, (erejét): *megnyomja* Kebelébenn a' lány Szerelmet (pieta jó indulat) (12/57).
- megnyugodni in** (1)
...a' halált is tsak úgy nézi, mint az örömmek és megelegetésnek utolsó pontját, mellyen *meg kell nyugodni* (T9/77).
- megnyugodt mn** (1)
Ezeknek az ő Daljainak foglalatjok, a' szerelem, a' bor, az öröm a' *megnyugodtt* lélek (T9/67).
- megnyugovás fn** (3)
De mégis édes *megnyugovást* érez az én lelkem abban (47/5). — semmi féle földi hatalom nem fog meg fosztani attól a' belső *meg nyugovástól* melly a' boldogságnak legtisztább kutféje (T1/196).
megnyugovás (T1/332).

- megnyugszik i** (5)
Felrezzent ennek látására tévelygő Melánkóliája, 's rajta egészenn *megnyúgodott* (42/80). *nyúgoszik meg* (T8/30). — *megnyúgodjam* (42/185), *nyúgodj meg* (42/722), *nyugodjon meg* (42/145).
- megnyugtat i** (5)
A' rózsaszínű Horák kertem be rakták vala a' Tengeren túl lévő két világnak termésit, mind onnan, ahol a' Nap' Lovai felkelőre legelnek; mind, ahol sűgározó szűgyöket *nyugtatják meg* a' partokon (54/131). — én azzal *nyugtatom meg* magamat, hogy jobban szeretek középszerű Original lenni, mint első rangú Fordító (T7/425). *nyugtatott meg* (T1/395). — *Nyugtasd meg* (43/457), *nyugtassa meg* (T7/385).
- megnyugtatni in** (1)
...azokkal a' kik őket *meg* akarják *nyugtatni* úgy bánnak mint az Ellenséggel (T1/30).
- megnyugtató mn** (2)
...ezzel a' titeket *meg nyugtató* Igazságot kívánja a' maga helyére vissza tenni (T1/65). *megnyugtató* (43/526).
- megnyújthat i** (1)
...ők is *megnyújthassák* a' szó tagot (T3/85).
- megoldoz i** (2)
...és te zavarhatatlan álom, mellynek nyoszolyáját koporsónak nevezik, *oldozd meg* kötésimet, hogy testem érezni megszűnjék (53/42). — a' Szűzeknek víg Dalja, 's az Ifjaknak Öröm tántza között *megoldozta* őket, 's a' Berekbe szabadon eresztette (42/364).
- megoltalmaz i** (1)
Egy szép Szív attól, a' ki ötet imádja, tudom, hogy mindég nem *oltalmazza meg* magát (5/53).
- megolvas i** (1)
Ama' Finnyáskodó pedig *olvassa meg* a' Heltai, Tinódi, Valkai, Bartsai, Tsanádi, Temesvári... és egyebek velős Magyar Irásit (T4/100).
- megolvasni in** (4)
Más részről, azt is sajnálva kell tapasztalni a' vizsgálódó 's mindent *megolvasni* kívánó Magyarinak, hogy régi törzsokszavaink a' szokásból kimentek (T9/427). *megolvasni* (T4/195, T9*/17, 57).
- megoszolhatatlan mn** (2)
Él ez a' Republica, és ennek tagjai *meg oszolhatatlanok* (43/40). *meg oszolhatatlan* (43/41).
- megoszt i** (1)
Magok az Istenek, tetszetesebb boldogságtól kinnáltatván, leszállottak saját Sphaerájiból, 's gyönyörködéseket vélek *megosztották* (33/47).
- megosztás Ö: per~.**
- megöl i** (4)
A' hideg-is majd meg vesz, az éhség-is majd *meg öl* (41/359). *megölnék* (4/182); *megölték* (T9*/391). — *megölt vólna* (4/193).
- megölel i** (2)
Egy Mosolyodására mind felébrednek, 's egymást *megölelik*, 's Ortzájának pitziny Gödrötskéjébe leszállanak (42/827). *megölelik* (36/75).
- megölelvén in** (1)
... 's az Örömben könnyező Melíteszt még egyszer *megölelvén* bé ment a' Templomba (42/919).
- megölni in** (2)
Miért nem méltóztatik az Úr... ezt a' Szarvast *meg ölni?* (41/277) *meg ölni* (41/286).
- megőriz i** (1)
Meggondolta akkor, hogy *megőrizze* az ő Nyereségeit, és talám nem utolsó vólt azok között Filénó (25/22).
- megőrizés fn** (1)
Ámornak, a' ki egy illy nagy Foglyot féltvén szintűgy, mint véle kevélykedvén, az ő *Megőrizésére* minden Mesterségét munkába vette (12/4).
- megörül i** (1)
Meg örültem, hogy el akar bocsáttatni (41/300).
- megörvendezett i** (3)
... 's *megörvendezettett* bennünket a' múlt Ősznek édes Nektárja (42/380). Ha szerettek engemet, *örvendeztetsek meg* annak ki mutatásával (44/204). *örvendezetteti meg* (50/34).
- megpecsétel i** (1)
...olylan volt az, mint a' Te leg edesebb tsókod, mikor szerelmes szavaidban tett alkunkat hév ajakiddal *meg petsételed* (38/12).

- mégpedig** ksz (3) *megrakott* Ösvények! ti Zefirek... ezután már Istenhozzátok! (51/18)
- Igy csak egy Festői Darab, *még pedig* a' mellyben semmi közel-álló, nagy, kitetsző, figyelmeztességvonó Kép nintsen (T6/64).
mégpedig (T3/484), *még pedig* (T6/5).
- mégpihen** i (3) Ezen Barlangba *pihenj meg* az alatt: Én veled fogok lenni (18/14).
mégpihenek (9/1). — *pihenj meg* (18/25).
- mégpillant** i (1) ...körül nézi a' vidéket, és *mégpillantja* Rozáliát (42/971).
- mégpillantás** fn (1) ...láta annak partján rajzolva mathesisi képesséket és figurákat, mellynek első *mégpillantására*, a' nem várt Öröm megsókoltatta vele a' Földet (46/6).
- mégpillantván** in (1) Rozália *még pillantván* kedves Barátnéját, örült é inkább, vagy neheztelt, alig állíthatni meg (42/1080).
- mégpirít** i (1) Ah, ne többet, én Reményem, ah, ne *piríts meg* engem (5/65).
- mégpirulva** in (1) Régen itt vagy már? így szóla egy kitsit *mégpirulva*, nem hallottam mikor ide jöttél (50/13).
- mégpróbál** i (6) Azólta, óh Filander, mindent *mégpróbáltam* én Dafnissal és Kloéval, tsak hogy ötet megengesztelhessem (42/705). Te nem hiszed hát... hogy mind azt, a' mit te álmodban érzettél, egy pár tsókomban éreztetni tudom véled? Ám *próbáljuk meg* (42/1134).
Mégpróbáltam (42/706). — *próbáld meg* (42/678), *próbáljuk meg* (42/541), *próbálj[á]tok meg* (13/11).
- mégpróbálás** fn (1) ...ah ugyanannak *Mégpróbálásáért* többet el nem tudnám túrni (10/37).
- megrak** i (1) Keress egy ürege sziklát vagy egy bokros sűrűt, *rakd meg* az alját avarral 's fa levéllel; a' csendesség fog bé árnyékozni (41/431).
- megrakott** in (1) Ti harmatlepte tarka Rétek! ti félénk nyárfákkal
- megrakva** in (2) *Meg* volt minden felől *rakva* Lesekkel az egész Lakóhely (12/9).
meg rakva (39/5).
- megráz** i (2) ...rend szerént tsak a' heves és zivatar gyönyörűségekre áhítóznak, a' mellyek az egész lelket *megrázzák* (52/41).
rázod meg (40/50).
- megrázkódik** i (1) Én *még rászkodtam* 's az Uram igy felelt reá meg vetéssel (41/277).
- megrémül** i (1) Ki gondolná meg is, hogy azok az Autochthonok, (*meg* ne *rémülj* ettől a' veszedelmes szótól) (33/76).
- megrémülés** fn (1) ...azok a' Nemzetek, a' kik vak meg átalkodással fellyebb becsüllik a' haszontalan árnyékokat a' leg fontosabb igazságoknál, bizonyos *megrémüléssel* sietnek a' romláshoz (T1/343).
- megrémült** mn (1) ...a' *meg rémült* halandóktól sok századoktól fogva kegyetlen adót tsikar ki (T1/11).
- megrendül** i (1) A' mikor te oda jöttél, Rozália szíve megdobbant, a' Hegyetske *megrendült* 's a' Gyönyörűség fíai róla mind egyig a' völgybe lehullattak (36/96).
- megrendült** mn (1) ...nem tsak akkor, hanem életemnek *megrendültt* napjaiban, nem csak Somogyban, hanem akárhol is valaha láttam Horáziusi Sóra valót, azt egy... tökéletes Ideálban költőképpen előadom (T7/64).
- megrészegít** i (1) ...bár soha a' Szabadságnak bolond hagymázza *meg* ne *részegítette volna* a' fejemet (41/487).
- megreszkettet** i (2) Én vagyok, a' ki a' felséges Igazság neve által őket *megreszkettettem* (T1/242). Magyar Nyelv! édes Nemzetemnek Nyelve!... te *reszkettetted meg* a' levegő eget, a' mellyet legelőször szívtam, az én böltsöm körül (T11/82).

- megrezzent i** (1) felszedvén a' Vizekről a' Patakokról durva lán-
...szelid hallgatás a' tóbann és a' tó felett. Tsak
néha *rezzentette meg* azt a' vad kacsák bukkaná-
sa, melyek a' sás közt jádzottak (3/102).
- megrezzenthet i** (1) *megrezzenthet i* (1)
Sem soha olyan rettentés ordító hangja nem
mennydörögthetett olly éles harsogással füleim-
be, hogy ha szinte *meg rezzenthetett* is, lépése-
imből vagy jobbra vagy balra ugrattathatott vól-
na (44/87).
- megriaszt i** (1) *megriaszt i* (1)
Nagyot lottsant a' setét Víz, 's *megrijasztotta*
mind két Partjainn az Erdők' Boltozatját (42/
158).
- megrogyik i** (1) *megrogyik i* (1)
Midőn egy valóságos Hérosnak, igazán Hérosi
tselekedetét, egy ollyan Poéta írja le, a' ki... a'
Poésisnak mind belső, mind külső ajándékival
bír, az Óriási dolgoknak emelése alatt *meg* nem
rogyik (T5/147).
- megróhat i** (1) *megróhat i* (1)
...de én földi, 's különösen nemzeti dolgokat kí-
vántam írni, hogy némelly nemzeti visszaélése-
ket inkább *megróhassak* (T7/126).
- megromlott mn** (3) *megromlott mn* (3)
...de én kegyetlen betegséggel büntetek meg té-
gedet, a' mellyel *meg romlott* és utált éltednek
véget vet[e]k (T1/233).
megromlott (37/29), *meg romlott* (T1/276).
- megroncolt mn** (2) *megroncolt mn* (2)
Ezekkel jön le az Álom, az az Édes Álom, melly
a' *megroncolt* Halandót az Arany Korba által
teszi (42/873).
megroncolt (36/123).
- megrongyolt mn** (1) *megrongyolt mn* (1)
'S Felszedvén az Éjjnek *megrongyolt* Kárpitját
Ki tárja a' piros Napkeletnek nyitját (43/350).
- megront i** (1) *megront i* (1)
Légy mértékletes és szüz! mert a' mértékletlen-
ség, bujaság és feslettség *meg rontja* a' Termé-
szetedet és meg veszteget (T1/171).
- megrontás fn** (1) *megrontás fn* (1)
...a' hová járúl még a' Sátánnak és az ördögök-
nek... haddal való *megrontása!* (T5/290)
- megroppan i** (1) *megroppan i* (1)
A' szerelmes Tavasz eljő... int a' Jégnek, és az
- megrövidítvén in** (1) *megrövidítvén in* (1)
...de én meg büntetek tégedet, *meg rövidítvén* a'
te napjaidat (T1/236).
- megruház i** (1) *megruház i* (1)
...kegyesek lévén a' szegényt meg segítik a'
meztelent *meg ruházzák* (48/110).
- megsajdít i** (1) *megsajdít i* (1)
Hátúlról a' fejéhez sullogék, 's *megsajdítám*,
hogy a' jegyző táblájára hallatos sohajtások kö-
zött... éppen valamely versezetnek utolsó sorait
írja (50/9).
- mégse ksz** (1) *mégse ksz* (1)
...hogy így a' festés elevebb és béhatóbb légyen;
de képtelenségre *még se* fájúljon el (T7/328).
- megsebesít i** (1) *megsebesít i* (1)
A' Tsók *sebesített meg* tégedet a' Tsókis fog
meggyógyítani (42/724).
- megsebesíteni in** (1) *megsebesíteni in* (1)
...akkor érzettem a' szerelmes Méhetskének szü-
rös és kellemetes Fúlánkját mint járja által Szí-
vemet; a' melly talám tsak abba a' pertzbe adó-
dott vissza nékem, hogy *meglehelessen sebesíte-
ni* (42/603).
- megsebesített in** (1) *megsebesített in* (1)
...a' mult tsatába *meg sebesített* Professeur...
Karábélyossai... a' Magyar Niederlandra be
ütöttek (43/19).
- megsebesítetik i** (1) *megsebesítetik i* (1)
Opornak a' Gavallérok Fő Vezérjének tsinos
fortéllya, melly által Dorottya a' Dámák' Fő Ve-
zérje, halálosan *megsebesítetik* (T5/667).
- megsegít i** (1) *megsegít i* (1)
...kegyesek lévén a' szegényt *meg segítik* a'
meztelent meg ruházzák (48/110).
- mégsem ksz** (8) *mégsem ksz* (8)
Akar millyen nagy légyen-is azoknak igazságtal-
anságok és vakítások, a' kikkel tégedet a' te
sorsod edjütt éltet, *még-sem* fosztathatol meg
egészen érdemlett jutalmadtól (T1/194). A' te
Szépségedről beszéllek, 's *még sem* érzem hogy
gyengülök (9/16).
még sem (20/6, 42/600, 665, 48/169, T4/183,
T9/790).

- megsért i** (3) *megszakasztani* (T3/170).
A' Mezők seregenként piperéznek ezer rezgő Virágotskát, mellyeket még nem *sértett meg* a' kegyetlen Szántóvas (7/14). Tégy jól azzal, a' ki tégedet *megsértett*, hogy meg mutasd, hogy te nagyobb vagy önála (T1/168).
meg sértik (T1/336).
- megsimít i** (2)
A' Hárfák' és Sípok ezüst Hangját meggyengítik, és a' fülbe bévivén, a' Lélek' útját előttök *megsimítják* (42/787).
megsimítják (36/34).
- megsirat i** (1)
...*sirassuk meg* e nyomorult Világon tett gyarlóságainkat (48/188).
- megsirathatatlan mn** (1)
...még egyszer kérlek, ne ejcsd magadat *megsirathatatlan* veszedelembé (41/467).
- megsugall i** (2)
Aludtam é, Filander, 's miket álmodtam, azt Ámor *sugallja meg* tenéked (42/497).
sugallotta meg (42/298).
- megszabadít i** (2)
A' Titánok és Gigások feltámadnak, Szaturnust a' Poklokra vetik. Jupiter *megszabadítja* (36/151).
meg szabadítja (T1/121).
- megszabadítani in** (1)
...az egész Emberi Nemzet Idvezítőjének Korporsóját, egy olyan Néptől *megszabadítani*, a' mely a' Krisztus nevének... megesküdt ellensége volt (T5/255).
- megszabadítása fn** (1)
...a' hová járúl még a' Sátánnak és az ördögöknek... haddal való megrontása! a' jószívű megtsalatott milliom Halandóknak *meg szabadítása!* (T5/291)
- megszabadított mn** (1)
Harmadik a' *Megszabadított* Jérusalem (T5/245).
- megszaggatás fn** (1)
Valóban könnyebben fojnak az ő 12 Syllabái Versei, numerosusabbak is, jobban is egyezik mindenütt a' folyamatjok a' gondolatok periodusaival és az érzések' *megszaggatásaival* (T6/299).
- megszakasztani in** (2)
A' hosszabb sorokat a' szépség, sött maga a' szükség *meg kívánja szakasztani* (T3/158).
- megszakasztás fn** (7)
Ebbe a' Nemébe a' Verselésnek öt tsinálja a' hármóniát, u. m. a' szótagok száma, a' *meg szakasztás*, a' Sorok' össze rakása, maga a' Sarkalat, és végre a' sarkalatok elrendelése (T3/128).
Szebb az olyan *megszakasztás*, a' mely a' páros tagonn esik (T3/209).
megszakasztás (T3/163, 173), *megszakasztások* (T3/176, 206), *megszakasztásról* (T3/167).
- megszalad i** (2)
...mások pedig arra vigyáztak hogy szavaikat a' Muzsikával edgy-aránt pattogtassák, hogy a' hol annak ütese meghúzza meg, ők is megnyujthassák a' szó tagot, a' hol a' *megszalad*, ők is ottan szaporázhassák (T3/85).
megszaladt (43/595).
- megszáll i** (1)
Szent borzadás *szállotta meg* a' Melítész Lelkét (42/254).
- megszámlálás fn** (1)
Nevelkedik a' Sokaság annyira, hogy már tsak nem véghetetlen, hogy annak *megszámlálásában* megbódúlna Árkítás (28/15).
- megszán i** (2)
Rozáliám! engem a' te Tüzed meg emészt, ha tsak *meg* nem *szánsz* engemet (42/683).
Szánj meg (19/24).
- megszebbít i** (1)
Adjak é egy Próbát ebből, miként *szebbiten meg* egy Poéta ezt az állapotot? (33/35)
- megszebbül i** (1)
Látszatósan *megszebbült* a' Hóld alatt való Környék, és sokáig lakatlan maradt a' Mennország (33/47).
- megszedhet i** (1)
A' fúrge Szütskék mint kergetik egymást a' harasztonn: egyik lebukkan a' kórok közé hogy társát *megszedhesse* (4/36).
- megszeg i** (1)
Te nékem örökös szeretetet esküdtél, azonba mégis a' hitedet *megszeged?* (34/36)
- megszégyenített mn** (1)
...tarka Köntösömbenn párfümirozott fővel mellették ellebegvén irigységre indítom az ő *megszégyenített* Szépségeket (4/163).

- megszégyenítettik i** (1) 65), *szerelmesített meg* (26/15); *megszerelmesítette* (8/23).
- ...én is azzal *megne szégyeníttessem* (49/ 50).
- megszégyenül i** (1) **megszeret i** (4)
Szégyenüljete meg ti pompás fák (42/932). ...ötet *szerettem meg* legelőször, ötet is fogom szeretni halálomig (42/137).
- megszelídít i** (1) *megszereti* (36/155), *megszerette* (34/69), *Megszerette* (43/562).
- Vagynak végezetre olyanok [ti. szavak], a mely-
lyek eredet szerint ugyan nem magyarok... Ezek
Indigenák és Libertinusok... megkívánhatja a
Nemzet... hogy külföldi ruhájokat levetkezzék,
idegen hangejtéseket *megszelídítsék* (T4/153).
- megszelídül i** (1) **megszerettet i** (1)
Midőn Afrikának megkérlelhetetlen Oroszlány-
nya végig ordítja a' Pálma erdőket... eleibe ho-
zod az ő nőstényjét a' mészárlásból, 's azonnal
megszelídül a' két haragos (40/64).
- megszentel i** (1) **megszerezni in** (2)
...és igyekezünk Szentek lenni miképen te Szent
vagy az Egekben *szenteld meg* azért e mostani
egybegyülésünket is (48/234). Ezekből 's az ehez hasonlókból által fogják látni
a' rabi és a' szabad életnek külömbségét, amat-
tól halálig fognak irtózni és ezt *meg szerezni*
meg szerezni (T2/20).
- megszentelés fn** (1) **megszidalmaz i** (1)
...de azután némelyek a menyből vagy honnan
meg szentelést nyertek (41/254). ...önnön magát is *megszidalmazta* (T9/305).
- megszentelődés fn** (1) **megszólal i** (3)
Addigis a' gántoskodóknak *megszentelődést*,
a' jámboroknak nyúgodalmat, Országunknak
békességet, Tenéked pedig vidám életet kívánok
(T4/207). ...*meg szóllalok* ámbár beszédemnek terhére va-
gnak egymásra duzzadó indulatim *megszolla-*
lok (49/17–9).
szóllaltam meg (T11/81).
- megszenteltetett mn** (1) **megszólít i** (5)
Ez az az Isteni tisztelet, mellyet a' *meg szentel-*
tetett Józan-okosság parancsol (T1/316). ...'s így *szólítottam meg* tusakodó Szívemet: Mi
lelt, óh Szívem! óh mi lelt tégedet? (42/456)
megszólítok (44/195), *megszólított* (42/476);
meg szólítom (41/376), *szólítá meg* (42/371).
- megszépit i** (1) **megszólítani in** (1)
...mit nem tudnánk mi Poéták, ha egyszer a' fe-
jünkbe ötletjük, hogy egy Környülállást *meg-*
szépitünk? (33/22) Mégis annyira elő szedhettem megígézet erő-
met, hogy *meg* tudtam őket e' néhány Szókkal
szóllítani (42/441).
- megszerelmesedett mn** (1) **megszóptat i** (1)
Az Asszonyi Ruházatbann, elfelejtkezvén ma-
gáról, itten húzta a' Napokat a' *megszerelmese-*
dett Hérós (12/19). Miért nem méltóztatik az Úr... ezt a' Szarvast
meg ölteni?... A gyermekeim jádzanak velle, egy
jobbágyom szokta étetni, néha a' felesége *meg*
is *szóptatja* (41/280).
- megszerelmesedik i** (1) **megszorít i** (1)
...tudom, hogy gyakran *megszerelmesedik*, a' ki
szerelmesíteni kíván (5/54). ...ditsérik sertacim, ez piros Ajjakait, amaz feje
(hószín) Kebelét. Fordítson egy Tekintetet:
ezeret *szorít meg* az Elhalaványodásra: moso-
lyogjon: más ezeret erőltet Sójájtásra (25/29).
- megszerelmesít i** (5) **megszorítani in** (1)
Valósággal Álmomba néhányszor legalább el-
jön az, a' ki engem *megszerelmesített*, az én Gyöt-
relmimnek vígasztalására (23/2). Kétséges voltam Elsőszülottemnek szerentséje
felől, és ezen az okon nem is bátorítottam azt a'
Vermértékkel *megszorítani* (54/17).

- megszorongat** i (1) De ha szabadonn visszatérek az én régi Békóimat elöldözni, soha sem *fogom* többé *megszorongatni* Nyűgökkel Lábomat (7/30).
- megszűkül** i (1) Végre érkezett a' hideg ősz, *meg szűkült* az eledelel a' mezőben (41/23).
- megszűnés** fn (1) Oh tsudálatos Erő! azonnal érzette Fájdalma' *megszűnését* (42/652).
- megszűnik** i (12) A' Természetnek édes hangzása *meg szűnt* az egész vidékenn (41/344). Melly édesen mormol a' vízomlás, és mormolni *meg* nem *szűnik!* (50/23) — *Szűnjetek meg* tsevegő madárkák, a' víz mellett és e' bokrokon, hogy az én bálványom fel ne serkenjen, míg én megtsókolom (42/990). *megszűnik* (54/216), *szűnik meg* (T1/213), *meg szűntök* (T8/33), *szűntem meg* (17/13), *szűnt meg* (T3/81), *megszűntek* (33/97). — *szűnj meg* (42/124), *megszűnjék* (53/43), *szűnjünk meg* (8/53).
- megszűnni** in (1) ...a rithmusnak fordulásából előre tudja, mikor lesz kéntelen a' Poéta érezni *megszűnni* (T8/94).
- megszűnt** in (1) De ne bizgassuk fel a' nem régen *megszűnt* vátatásokat (T8/157).
- megszűntet** i (1) Czélozás van az 1795, 1796 Eszt. harapózni kezdetű Pestisre, mellyet *megszűntetett* T. Cons Schraud Úr (54/234).
- megtagad** i (3) A' kő-egyek mind a' kettőt *megtagadták* én tölem, 's ezzel az én keserűségemnek kelyhét egészen megtöltötték (54/118). *tagadja meg* (52/25, 106).
- megtagadhat** i (2) Már akármillen ez a' Szerzemény, legalább azt senki tölem *meg* nem *tagadhatja*, hogy eredetikeppen ez az első a' mi Nyelvünkön (T5/718). *meg tagadhat* (T4/175).
- megtagadtatván** in (1) Rebekát követségbe küldi a' Gavallérokhhoz, és általa ezektől Carnevalnak és a' nagy matriculának feladását 's a' közönséges botsátnakérést parantsolja, melly az Ifjaktól *megtagadtatván* hadat izen nékiek (T5/663).
- megtalál** i (4) Közelébb, midőn ötet alkonyodtakor hijába keresem vala a' szállásán, *megtalálám* az erdőben (50/4). *megtalálok* (27/25), *találtam meg* (18/39), *talál[l]ak meg* (27/4).
- megtámadni** in (1) A' Vallás, melly az emberekre nézve minden időben veszedelmes vólt, mindenkor az köz haszon színe alá rejtette magát, valahányszor a' Józsan okosság *meg* akarta *támadni* (T1/355).
- megtanít** i (4) ...öket azon Mesterségekre *megtanítsák*, a' melylyek a' Tudományt könnyebbé, szebbé, 's neme-sebbé tészik (33/86). *megtanít* (49/32); *Megtanítjuk* (4/149), *megtanította* (33/66).
- megtanul** i (2) A' Fülemlék Atád' erdejében *megtanulták* szomorú nótádat (53/3). *megtanúlsz* (5/51).
- megtanulván** in (1) Thales... az Egyiptomi Papoktól a' természet' tudományját és az Égvizsgálást *megtanulván*, arra nemzetét is reá kapatta (T9/499).
- megtapasztal** i (1) ...majd *meg tapasztaljátok* akkor, miképpen rohan az ember nyakra före a bajok forrására (48/136).
- megtart** i (13) ...ha az Isten éltet, 's egészségemet *megtartja*, a' többivel is kedveskedni szándékozom (T4/204). Mindenikönk igyekezze... azt a' módot követni, a' melly néki jobbann tetszik: te *tartsd meg* a' te Fészkedet: én az én Békességemet (28/39). *megtartott* (42/188, T9/450); *megtartja* (T5/511), *meg tartjuk* (41/249), *megtartják* (T5/467, T10/77), *megtartyák* (40/24), *megtartották* (T5/456). — *tartsd meg* (22/34), *Tartsuk meg* (T3/326), *tartsátok meg* (8/68).
- megtartani** in (1) Ezeket a' sarkalatról jól *meg* kell *tartani* (T3/356).

- megtartás** fn (1)
Az ő tzéljok az emberek nyugodalmának és boldogságának *meg tartása* (T1/331).
- megtartat** i (1)
A' Munkájában előforduló Személyeknek külön külön erköltsi Charactert ád, és azokat vélek mind végig állhatatosan *meg is tartatja* (T5/203).
- megtarthat** i (1)
...édes erőszakkal győzi meg az ellene álló akadályt, félelem, reménység, öröm, és bánat *meg nem tarthatják* nemes feltételeit (40/161).
- Megtartó** fn (1)
Ebben a' Hérós... maga a' Teremtő, maga a' *Megtartó*, maga az – Isten (T5/283).
- megtartóztat** i (2)
...semmi se *tartoztasson meg*, hogy virágokkal hintsd be életednek ösvényét (T1/122). *megtartoztatott* (42/606).
- megtartóztatás** fn (1)
És, (mihelyt én te tőled futni akarok) az én *megtartóztatásomra* a' te Kezeid közé fűzöd az enyímet! (18/27)
- megtekintetlen** hsz (1)
Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi... ée egyebek velős Magyar Irásit; sőt holmi Bányász Csákányt, Sopronyi Veres Tikományt, Xut Tököt, és több efféle korpáú Grapsákat se hagyjon *megtekintetlen*' (T4/105).
- megtelik** i (1)
...és *telj meg* azzal az édes illetéssel, mellyel a' szépségnek Angyali hevitnek fel tégedet (40/150).
- megtelvén** in (1)
...a' Szerellemmel *megtelvén* lenyúgszom valamellyik Tulipántba (4/94).
- megtenni** in (1)
Kérem hát az Urat... jutalmaztassa meg az által az én talentomomat: mellyet az Úr tartozik is *megtenni*, ha az Úr valósággal az, a' minek magát kiadja (52/120).
- megtér** i (1)
Megjönnek a' Fákra a' Zöld Ágak, a' Fűvek a' Mezőre visszajönnek: egyedül én hozzám nem *tér meg* az én Szívemnek Békéje (7/4).
- megterhelő** in (1)
...ettek a' *meg* nem *terhelő* elégségig (42/367).
- megterhelve** in (1)
...a' harmadik mind kellemetesség spiritussaival telt hordókkal van *meg terhelve* (43/175).
- megtermeszteni** in (1)
...még-is alig laktok jól egyszer esztendőbe, pedig lám a' Természet melly adakozó volt, mindent az ő fiainak tápláltatására *meg természetni* (41/131).
- megtért** in (1)
A' természeti morál az az egyetlen-eggy vallás, mellyet annak tolmácsa... az éretlen itélet-tételektől *megtért* minden népeknek tanit (T1/374).
- megtesz** i (7)
Várhatni ezen Nevezetes Tudósnak több illy jeles szüleményeit is: mert már különben is *meg tette* rá a' szükséges készületeket (43/246). De ezt az egy Kérdést most *teszem meg* előre az egész Munkára (T6/22). — illy szókatlan de nem vétkes módon *fogom* végső bútsúzásomat *megtenni* (44/10).
tette meg (T9*/170). — *tennék meg* (T9/268). — *megtegyem* (44/197), *tegyük meg* (T3/560).
- megtétetni** in (1)
Azt mondhatná valaki, hogy jobb lett volna a' Csomónak kifejtését magából a' dologból 's magok a' munkálkodó Személyek által *tétetni meg* (T7/390).
- megtétetve** in (1)
...már *meg* is vagynak a' rendelések *tétetve* (43/187).
- megtetéz** i (1)
Esmérd meg ebből mennyire *meg tetézted volna* boldogságomat (38/27).
- megtéve** in (1)
Már e' régen *meg* van *téve* annak, a' mire ő jó (T7/271).
- megtévén** in (1)
...s ott *meg tévén* a' szükséges készületeket... körül járta az Amazonum Regiót (43/111).
- megtevődik** i (1)
Harmadik felvette a' Csalogányt, melly, kivált a' Földy' Természeti Históriaja után, *megtevődött* Fülemlüle-fajnak, a' mi németül a' Baumnachtigall (T6/160).
- megtílt** i (4)
...és néktek azt *megtíltotta* a' Felséges Asszony, és néktek nem szabad (13/3).

tiltott meg (T4/78); *meg tiltja* (34/178), *megtiltottam* (20/11).

megtisztel i (1)

De az jól esett néki, ha a' Fejedelmek, nagy emberek, és a' tudós Académiák pompás titulusokkal *tisztelték meg* (T9/540).

megtisztelni in (1)

...és minden más mezei Istenségek az Esztendőnek Megújulásakor víg Tántzsal *megtisztelni* jönnek majd (24/11).

megtiszteltetés fn (1)

Vagy meglehet, hogy az ő szép Ortzája megirigylette Ajjakainak illy *megtiszteltetését*, 's ő is felöltözött az ő pompás bíborköntösében (42/558).

megtódulva in (1)

A' kietlen Elefántot merevül megtöltöd indulattal, felforralod annak özön vérét, 's azonnal ereinek temérdek ágábann *megtódulva* hömpölyögnek felfortyant hajjai (40/46).

megtölt i (2)

A' kő-egyek mind a' kettőt megtagadták én tőlem, 's ezzel az én keserűségemnek kelyhét egészen *megtöltötték* (54/118) *megtöltöd* (40/44).

megtöltvén in (1)

...még is befurod abba magadat, 's *megtöltvén* azt önnön magaddal, véghez viszed benne tsuda dolgaidat (40/59).

megtörténhetik i (1)

...a' dologban semmi képtelenség ne légyen, 's az Olvasó képzelhesse, hogy az *megtörténhetik* (T7/320).

megtörténik i (1)

...de rám nézve soha se *történjen meg*, hogy az én gyönyörű asszonykáimnak egyéb részét tsókoljam; hanem tsak azt, a' mely visszatsókoló (37/47).

megtörtént in (1)

Három dologot találhatnak az Olvasók Versezetemben olyat, a' miből a' valósággal *megtörtént* históriára gyanút tsinálhatnak (T7/105).

megtud i (5)

Tudja meg az én Kintsem, hogy én ötet szeretem. És azt *tudja meg* én tőlem (27/18–9). *tudd meg* (41/8, T1/141, 224).

megugat i (1)

...a' hízelkedő ebnek, melly... a' nyomorultat *meg ugatja* (41/55).

megújít i (4)

...már az Égből többé nem hull az Eső, hogy *megújítsa* a' Fűvet és a' Virágot (8/6). A' Lépbe', mellybe botlott, a' Madárka olykor Tollait is ott hagyja, de Szabadságra jut. – Azután elvesztett Tollait kevés Napra, *megújítja* (9/42). *meg újít* (43/495); *megújítom* (45/107).

megújító mn (1)

Kell é hát már ez a' nyugodalmas ól, ez a' *meg újító* széna 's frissítő viz (41/423).

megújított mn (2)

Nem Fegyverek, és Haragok, nem Seregek, és Triumfok vóltak az ő Gondjai; hanem az édes Invitáziók... *megújított* Ígéretek, és Botsánatok, és Tzivódások, és Ketségtetések (12/22). *Megújított* (42/503).

megújíttatni in (1)

Szívemnek legsértegetőbb Fájaldmát kívánod, óh Filander, *megújíttatni*, midőn ama' kedves Napot hozod Emlékezetembe (42/333).

megújul i (1)

...a' nektárba nepenthest elegyítenek, mellytől szívek és elméjek *megújul*, megvidámodik (T9/717).

megújulás fn (1)

...és minden más mezei Istenségek az Esztendőnek *Megújulásakor* víg Tántzsal megtisztelni jönnek majd (24/11).

megújulva in (2)

...s a' bádgyadó Természet *megújulva* érezte ide alatt' az ő Jóltévő Súgárit (42/68). *megújulva* (42/207).

megun i (4)

Hát úgy *meg untad* már a' szabadságot, hogy hallani sem akarsz rólla? (41/383) *megúnom* (4/93, 97), *megúnta* (T7/21).

megunatkozás fn (2)

Nézd meg a' korhely gazdagokat, mint gyötri őket a' Lassú-idő, és *meg unatkozás*, bizonyos következési a' mérték nélkül való gyönyörködésnek (T1/272). *megunatkozással* (T1/258).

megunt mn (1)

A' *megunt* Könnyv háznak komor tömlöztéből,

Gyönyörű leszsz Klárád' hajnalára menni (43/508).

megutál i (2)
...mondjuk ezt tántoríthatatlan szavakkal: Világot, mint kevély pávát *meg utáltam* (48/193).
utáljuk meg (48/186).

megutálás fn (4)
Rettegsz azoktól a' büntetésre méltóktól, kiket a' meg bánás unalmas érzése kinez, a' kiket ugyan a' szegény köz-ember tisztel és böldegoknak tart, de a' magok *meg utálása* rajtok a' népért végetlen bosszút áll (T1/295).
megutálás (10/20), *megútálás* (18/34), *Megútálásod* (9/22).

megutáltatás fn (2)
...azt a' *meg utáltatást*, mellyet gonoszsága, korhelsége és feslettsége von maga után, nem érzi belülről? (T1/264)
meg-utáltatás (T1/335).

megutálva in (2)
De tsak ugyan légyen ám bár a Világ édes... mégis vagnak olyan kegyes emberek akik azt *meg utálva* kívánják el hagyni (48/166).
megutálva (38/18).

megül i (1)
Az utánna való Napokat öröm között *ülték meg* (43/199).

megüt i (2)
...amazok szültek fel a' Parnasszusra, ezek pedig neveltek rajta 's megmutatták annak tsínos útait, a' szép lelkeket kalaúzúl keresték ki mellém, hogy *meg ne üssem* lábamat a' kőbe (T9/264).
megüti (26/6).

megütközhetik i (2)
Bútsúzásomat sokan talám úgy fogják nézni, mint a' mellybe egy köz szokásra megesküdtött ember igen könnyen *megütközhetik* (44/4).
ütközhetik meg (T10/63).

megütközik i (5)
Érősz *megütközik* Anterósszal (36/161). — négy esztendő olta esmérik sok Úri rendű Urak és Asszonyságok ezt az én tréfa versemet... Minde-nütt jó kedvvel fogadták, senki benne *meg* nem *ütközött* (T7/230).
meg ütközöl (T7/39). — *meg ütközz* (9/33), *ütközzön meg* (44/8).

megütközni in (1)
...'s kérem, hogy a' kik benne *meg* találnek *ütközni*, függesszék fel addig Recenziójokat, míg az említett Critica köz kézre kerülhet (T7/291).

megütött mn (1)
...mikor a' puska roppanás, a' döglő nyögés, a' *megütött* föld, és a' kegyetlen örvendő vivatózás, megsapták füleimet, rettentő hökkenéssel ugrottam vissza belé (3/88).

megvakíttatott mn (1)
Meg vakíttatott Halandók! — a' Természet barátja nem ellenségtek néktek (T1/52).

megválás fn (1)
...utolsó *megválásomkoris...* magamat megkérdeztem (45/7).

megvall i (6)
Néha hibáztam *megvallom* (44/90).
megvallom (9/36, T6/352, T8/96, T10/67), *Megvallom* (16/27).

megvallani in (1)
...*meg* kell *vallani*, hogy vagyon ő benne a' szólnak, és Szententziáknak némünémű titkos ki mérséklése, folyása, és hármóniája (T3/19).

megvallás fn (1)
Tudatlanságunknak egyenes *megvallása* ugyan virtus; de az említett embereknek nagyobb részében kevélység (T4/89).

megválni in (1)
Ugyan hát ha így sem kívánnak *meg válni* tőle (48/173).

megvált i (1)
Mert eljő a' mindenpusztító Tél... és komor temetőinkké válnának a' mi pusztá Kassaink, ha Téli tsendes mézevéseinket, nyári terhes izzadásokonn nem *váltanánk meg* (4/128).

megváltozik i (1)
Mindenek *megváltoznak* (36/155).

megváltoztat i (2)
...az ő durva örömeket *megváltoztatja*, 's finomabbá teszi (33/65).
meg változtatja (48/157).

megvan i (16)
...*megvan* a' helynek, melly egyetlen egy Sála, és az időnek, melly 24 óra, az ő egységek (T5/715). — de *megvan* ez a' szó Horhos, melly a' hegyek között lévő szoros utakat és vizmosásos-

kat jelenti (T9*/687). *Meg vólt* az bennem, *meg vólt*, akárki mit mondjon az a' mozdulás, hogy a' ki igaz egyenes szívvel vólt erántam, ahoz kellemetes lántzokkal kötöztem mindenemet (44/91–2).

megvan (T3/314, T7/229, 387), *Megvan* (43/617), *meg-van* (T8/21), *meg van* (43/64, 194, 471, T5/583), *megvagyon* (T5/61), *megvólt* (44/98), *vólt meg* (42/578).

megvár i (1)

Imé jövök hozzátok, hogy örökre megnyúgodjam közöttetek, és – hogy az én Rozáliámat *megvárjam* itt (42/186).

megvarázsol i (1)

...hallja a' kőszálokon és tengeren által az ő Bálványjának suttogását, a' melly ötet *megvarázsolja* (51/10).

megvarr i (1)

Hiszen mitsoda fájin nadrág telne a bőriből, felel Argirusz, valami ostoba szabó *meg varrná* egy két forintért, 's mi az? (41/281)

megvárván in (1)

...százszor boldogok kiknek tévelygő Lelkek saját Kedveseknek Ajjakira szállhatott ki, hogy annak Lelkét ott *megvárván* együtt bujdossanak a' Paraditsomba (42/134).

megvegyítve in (1)

Keserű-édes vagy Keserű-édes az... a' miben az édesség keserűvel... van *megvegyítve* (T9/783).

megvehet i (1)

...a' fülelnek álllyukain bé lopodván az agyvelőbe nyájjas fortéllyal *vehetnék meg* az elmének fellegvárát (T3/50).

megvékonyít i (2)

A' Festőnek otromba Penzeljét *megvékonyítják*, a' hibás Színeket róza pamattsal helyre egyengetik (42/788).

megvékonyítják (36/35).

megvendégel i (1)

Midőn Homérusnál Telemachust és Pisistratust *megvendégeli* Menelaus: az ő felesége Helena... nepenthest elegyít a' borba (T9/718).

megvenni in (1)

...ne kívánd gonoszság 's unalom által *megvenni* azt a szomorú elsőséget, hogy ember társaidat el nyomhasd (T1/220).

megver i (1)

Ha néha *megverték*, azt az ő szolgálainak kegyetlensége okozta, 's talán-talán az én restségem is (41/370).

megvesz i (2)

...a' magános Emberek féltik magokat a, hidegtől, 's hogy *meg* ne *vegye* őket... egymás mellé búnak (43/164).

meg vesz (41/359).

megveszteget i (3)

Légy mértékletes és szüz! mert a' mértékletlenség, bujaság és feslettség *meg rontja* a' Természetedet és *meg veszteget* (T1/171). Jupiter a' Páfusi Vénust és Anterószta rá kéri, hogy *vesztegessék meg* a' Vetést, a' mellyet ők megis tsinálnak. Kikelnek a' rosszabb Tsókok (36/160).

meg vesztegetik (T1/346).

megvesztegethető mn (1)

...a' *megvesztegethető* Birónak, és a' Kőszivű gazdagnak álhatatlan és hirtelen múló szerentséjét ne irigyeld (T1/216).

megvesztegetni in (1)

A' Józán okosság Tanitványa nem olly gonosztévő, a' ki Titeket méreggel *meg* akarna *vesztegetni* (T1/57).

megvét i (5)

Irigyeld ha tetszik, a' gyilkosnak, az igazságtalan birónak, az el-nyomónak és Árulónak álmát, kiknek a' furiák *vetik meg* ágyaikat (T1/289).

Ebben a' Hérós Aeneas... kit az örök végzések választottak arra, hogy Trójának düledékiből Romának *vesse meg* a' fundamentomát (T5/217). Nem tudom, mitsoda esméretlen Mágia legyen az a' Mesterség, a' mellyel bé szövénnyez: tudom, hogy *megvét*, és megszerelmesít: megbánt, és lekötöz (17/29).

meg vetik (T3/14). — *vess meg* (7/38).

megvetendő mn (1)

A' Nagyok már ma tsak a' köz füleket gyönyörködtetik: noha módjával ezek sem *megvetendők* (T3/152).

megvetés fn (6)

De a' tudatlan ember, ki másokat magán kívül nem esmér, hajlandó a' maga Dítséretére, mint szintén a' mások *megvetésére* (4/158).

megvetésem (47/7), *megvetést* (T9/538), *meg ve-*

tésének (T1/317), *meg vetéssel* (41/278, T1/297).

megvetett mn (1)
...ki ütközhetik meg rajta, ha a' míveltebb nemzeteknél az előfordult állapotokra írogatott vereszetek olyan kedvetlenségbe, sőt *meg vetett* tsúf hírbe, szóba keveredtek (T10/65).

megvethet i (1)
...megengedjete nekem, ha ezt a' munkámat, vagy mint atya *meg* nem *vethetem*, vagy mint szerető caressérozom (T8/35).

megvetni in (1)
...a' külső módinak tzifra hívságait olly nemesen *megvetni*... tudjátok (T9/637).

megvető in (1)
Ha az é Oráziómat *megvető* indulattal fogadtatok volna... elpirultam volna magamtól (45/80).

megvettetés fn (1)
...a' bor én velem az ő *Megvettetését* elfelejteti (34/62).

megvetvén in (1)
...minden társaságot s barátságot *meg vetvén* remetékké lettek (48/95).

megviaszozott mn (1)
Szűnetlen egy retorta Concha' Hangján, a' melly semmibe sem enged a' *megviasszozott* Zabszáraknak... Glutzisnak, és Dórisnak fogom előtted énekelni a' Szerelmeit (21/13).

megvidámodik i (1)
...a' nektárba nepenthest elegyítenek, mellytől szívek és elméjek megújjul, *megvidámodik* (T9/717).

megvidulás fn (1)
...ettek a' meg nem terhelő elégségig, ittak a' Szívnek ártatlan *Megvidulásáig* (42/368).

megvidult mn (2)
Igy mutogatja a' *megvidúlt* Martalék, a' ki a' Tömlötzből kijött, a' fene Lántzokat, mellyeket húzott némelly Nap' (9/51).
megvidúlt (10/50).

megvigasztal i (5)
Térj vissza hát el tévelyedett gyermek. – Térj vissza a' Természetnek kebelébe. Ez Tégedet *meg fog vigasztalni* (T1/116).
megvigasztalja (T5/679), *meg vigasztalja* (48/65). — *megvigasztaljam* (42/194), *Vigasztaljátok meg* (13/15).

megvigasztalni in (1)
Eggy nem állhatatlan Szívet, eggy illy tettetés nélkül való Bűnöst, ah, a' te Szereteted jöjjön először *megvigasztalni* (10/59).

megvigasztalódik i (1)
Én elhagyok eggy állhatatlan, Te elvesztesz eggy igaz Szívet: nem tudom Közülünk először ki *fog megvigasztalódni* (9/59).

megvilágosít i (1)
Az Igazság *világosítja meg* őket és semmiféle tsábitás nem homályosítja őket setét fellegével (T1/113).

megvizsgál i (2)
Jertek *visgáljátok meg* velem szorgalmatosan, hogy felkiálthassatok Szent Dáviddal! „Oh Uram! mely csudálatosak a te dolgaid az emberekhez” (48/36).
vizsgáld meg (T1/125).

megvizsgálás fn (1)
...a' Convent a' köz jóra ügyelő Commissionának adta által a' *meg vizsgálásra* (43/61).

megvizsgálván in (1)
Ezeket az örömeket számláljátok és vegyétek fel és vegyétek gondolora, előre jól *meg vizsgálván* (48/118).

megvon i (4)
...*meg vont* el rugott kiseded borjától a' tápláló tejet (41/50).
meg vonnya (43/292), *megvontam* (20/13). — *vonjátok meg* (44/206).

megvonván in (1)
Megvonván már a' maga Adományit a' Tavasz, a' Virágok Kedvese, a' sárga Kalászokkal koszorúzott Nyár rakja felénk Lábait (8/1).

megzabolázás fn (1)
...valósággal azt hiszik, hogy a' babonaság a' Politikának hasznos és az indulatok *megzabolázására* szükségés (T1/360).

megzabolázni in (1)
Hogy nem bánik többé Fegyverekkel, megesküszik ollykor a' Katona: de, ha eggy trombitát hall, már nem tudja magát *megzabolázni* (19/33).

megzavar i (4)
...mélyly Tsend uralkodik mindenfelé, mellyet tsak e' kis Patak' mormolása *zavar meg* (50/65).
Ábrázatodonn akkor ezer új Szépséged fog len-

ni: többé azon ékes Sűgárokat a' Harag *meg* nem fogja zavarni (16/35).

megzavar (14/6); *zavarják meg* (34/111).

megzendít i (1)

A' Hármonia, melly a' mi testünk és lelkünk alkotásával egy-idős, a' maga származásának szempillantásában nemzette és *zendítette meg* a' Lyrica Poësis (T9/13).

megzendíteni in (1)

Vakmerőségnek látszik ugyan a' Himfy szerelmei után Erató Lantját valakinek *megzendíteni* merni mostanában (T8/2).

megzendül i (4)

Az én Lantom még nem *zendült meg* méltatlanra (54/157). — mindjárt minden szegeletbe *megzendülnek* a' fogadatlan Bárdusok (T10/9).

zendül meg (54/185), *zendülnek meg* (T10/28).

megy i (59)

Innen felkelvén játszani *megyek* (4/95). Mig ő ez után a' fonal után *megy* addig el nem tévedhet (T1/13). Remetének *mégyek* egy Kietlenbe (34/5). Nem *megy* egy kis Fa a' Szelekkel ellenkezni, hogy fellázzassa Haragját egy szélveszes Tengernek (14/33). Ebben a' Dalban, a' mint tudjuk, nints az úgy nevezett Kádentzia; még is jól *megy* rá a' muzsika, 's ő is a' muzsikára T9*/262). Rövid strófák azok, a' mellyekbe a' soroknak száma kettőtől 8^{zig} *megyen* (T3/336). Itt a' lejtő és bukó sorok folyvást *mennek* (T3/298). Az alkalmatosságra írott versek az Aestheticusoknál már egészen nevetségbe *mentek*, legalább mindenkor gyanúsok (T10/2).

megy (10/50, T3/85, T5/643, T6/233, T7/249, T9/380), *megyen* (8/46), *megyek* (10/12, 20/2, 3, 41/355, 49/44), *Megyek* (41/489), *mégy* (18/13, 20/23, 28, 41/421, 43/511), *mentek* (3/144), *mennek* (T3/300, 321, 499, T6/363), *mentem* (44/89), *ment* (3/157, 12/33, 42/252, 43/121, 54/74, T8/138), *mentek* (T4/118, T5/641). — *ment vólna* (42/209). — *menjek* (5/75, 20/5), *menj* (42/464, 1035, 54/219), *Menj* (3/215, 5/4, 6, 13, 68, 72, 80, 29/3), *menny* (22/33), *Mennyél* (43/473), *Menjetek* (49/44), *mennyetek* (49/41), *Mennyetek* (49/40).

Ik: által~, be~, el~, fel~, haza~, ki~, körbe~, végig~.

megye fn (1)

Abban a' nemes *Megyében...* a' Barbarismusnak sints helye (T7/158).

Ö: vár~.

méh¹ fn (22)

Úgy bútt bé Ámor, mint egy kisded *Méh*, az ő Ajjakinak két eleven Rozájiba (42/592).

méh (4/223), *Méh* (4/cím, 167, 167, 41/318, 42/660, 660), *MÉH* (4/5, 45, 65, 73, 118, 168, 183, 205, 214), *méhek* (43/371), *Méhek* (4/224, 41/317), *Méhek'* (T3/36), *Méhekről* (T5/50).

méh² fn (6)

A' szerelmes tavasz eljő Napkeletről... egy közönséges Tsókot ad a fagyos Természetnek, lágy karjaival forró kebelével édes ölelgetései között felmelengeti azt, szerelmet lehell beléje, és termékennyé teszi annak *méhét* (4/18).

méhét (40/93), *Méhét* (42/738), *Méhébenn* (36/18, 42/765), *méhéből* (44/188).

méhecske fn (6)

...öszveütődtek a' mi Tsókjaink... akkor érzettem a' szerelmes *Méhetskének* szúrós és kellemetes Fülánkját mint járja által Szívemet (42/601).

Méhetske (4/1, 32, 116, 42/643), *Méhetském* (4/225).

mehet i (4)

E' vólt az oka, hogy én itt olyan póltzra nem *mehettem*, a' millyenre ha akartam vólna talám lehetett vólna mennem! (44/29) — Ez a' darab tökéletességre nem *mehetett* az Auctornak reménytelen halála miatt (43/267).

mehetek (5/70, 44/171).

Ik: el~, fel~, végig~.

méhraj fn (1)

...sárga virágain pedig egy dolgozó *méhraj* enyhítette zсібongó daljával a' munka terhét (42/943).

Meinecke fn (1)

Német lábakon próbálta *Meinecke* (T9*/211).

mék Ö: a~.

méla mn (1)

...és az illetén igazán *méla* Poétáknak a' kezébe, ízibe bábót adnak a' Múzsák (T3/479).

melankólia fn (2)

Felrezzent ennek látására tévelygő *Melánkóliája*, 's rajta egészenn megnyúgodott (42/80).

Melánkóliát (43/140).

- melankóliás** mn (1) *teszhez* (54/42), *Melítesszel* (42/1065).
...mély Tsend uralkodik mindenfelé, melyet csak e' ki Patak' mormolása zavar meg, 's hébe-korba a' Fülemülének *melánkóliás* dalja vág ketté (50/65).
- melankolizál** i (1) *Melíus* (T9/677).
M. *melánkolizál* (36/298).
- meleg** mn/fn (3+5)
I. mn ...érzései hol *melegek*, mint a' nyári nap, hol égetők és erőszakosok, mint a' felháborodott Etna (T8/13).
meleg (36/17, 42/764).
II. fn Tudja ő, hogy azt a' Mérgesfát... tövestől ki kell irtani, ha a' világ lakosi az Igazság fényjét akarják látni és annak *melegét* érezni (T1/389).
meleget (43/166), *Melegbenn* (4/218), *melegétől* (8/43), *Melegénél* (8/32).
- melegszik** i (1)
A hosszú Nap' Melegénél érzik amott a' sós Habokbannis azoknak néma Lakosi, hogy Lakhelyek *melegszik* (8/33).
- melegülő** mn (1)
A' Tzethal, úszó sziget' módjára nyugszik a' *melegülő* vizekben (50/41).
- melenget** Ik: *fel~*.
- Melin** fn (1)
Melin de Saint Gelais (34/11).
- Melítész** fn (88)
Melítész és Rozália kezdik a' Szerelem' alkalmatlanságait érezni, tsókolódnak, és forró Tsókjaik között amaz Fülemilévé változik, ez pedig Rozává (36/167). *Melítész* ő, ha jól jut eszembe, Arkádiának Lantosa (54/141).
Melítész (42/31, 47, 71, 89, 108, 111, 155, 159, 169, 177, 187, 190, 200, 204, 223, 252, 254, 263, 285, 298, 310, 331, 436, 491, 676, 684, 711, 715, 729, 731, 746, 835, 890, 896, 912, 914, 920, 962, 995, 1005, 1014, 1016, 1024, 1116, 1138, 1146, 1152), *Melítész* (36/145, 153, 163, 38/cím, 39/cím, 23, 36, 42/975, 54/39, 52), *MELITESZ* (54/157, 163, 207, 251, 258, 283), *M.* (36/289, 292, 293, 294, 298, 300, 303), *Melítész'* (54/228), *Melítészem* (42/322), *Melítészed* (42/484), *Melítészed* (38/49), *Melítész* (42/182, 246, 297, 318, 919, 956), *Melítész* (36/172), *Melítésznek* (42/970, 981), *Melítészemnek* (42/44), *Meli-*
- Melíus** fn (2)
...igaz neve vólt Juhász, de a' mit az akkorbéli szokás szerént görögül *Melíusnak* tsinált (T9*/690).
- Melíus** (T9/677).
- mell** fn (21)
Nyomorúlt Szív! szűnj meg dobogni *mellyembe* (42/124). Csókolja tehát valamely válogatós száj akar a' *melyet*, akar a' homlokot akar a' kez-
zet (37/45).
Melly (42/843), *mellyem* (42/1037), *Mellyek* (36/107), *mellyjét* (34/189), *Melyeknek* (52/93), *mellyembe* (42/695), *Mellyembe* (42/468, 669), *Mellyében* (42/206), *Mellyemből* (42/422), *Mellyénn* (36/80, 82), *mellyén* (34/169), *Mellyénn* (42/413, 833), *Mellyére* (36/67, 42/512, 819), *Mellyéről* (42/414).
- mellcsókolás** fn (1)
Csókok' Nemei... Szerelmesek' Haj', *Melly'*, Tssets' *Tsókolási* (36/204).
- mellé** nu/hsz (15+1)
I. nu ...elhiheti hát akárki hogy nem a' magam, hanem a' köz igazság fazéka *mellé* szítok (T3/465). — minden Dal főképpen éneklésre és muzsika *mellé* szokott készítődni (T9/47).
mellé (3/112, 157, 36/86, 42/125, 332, 43/7, 165, 252, 409, 539, T3/375, T6/317, T7/337).
II. hsz ...amazok szültek fel a' Parnasszusra, ezek pedig neveltek rajta 's megmutatták annak tsínos útait, a' szép lelkeket kalauzúl keresték ki *mellém*, hogy meg ne üssem lábamat a' kőbe (T9/264).
- melléáll** i (1)
Az én Kebelembe' fog találni Menedéket, és Ámor *mellé áll* (6/56).
- mellék** fn (2)
...és apró bokrétátskákat kötözgettek a' tarka part' *mellyékén* (42/1086). Ezek közzül az *ly*, és az *ny* mellől az olvasztó *y*'-t elvetni szabad, szokták is; kivált az *ny* mellől p. o. Királ, hel, *mellék* (T3/453).
- mellékhérosz** fn (1)
Van ebben egy fő Személy, egy Héros, Dorotytya; vagynak *mellyék* *Hérósok* mind a' két ellenkező részen (T5/709).

- melléki** mn (1)
...forgolódjék a' Felföldi, Duna- és Tiszamellyé-
ki 's Erdélyi Magyarokkal (T4/108).
Ö: Pontus~, Volga~.
- mellékkép** fn (1)
Kellott hát tennem Mellékszemélyeket, *mellék-
képeket* 's Epizódákat (T7/82).
- mellékszemély** fn (1)
Kellott hát tennem *Mellékszemélyeket*, mellék-
képeket 's Epizódákat (T7/81).
- melléktörténet** fn (1)
Ezen fő Actio mellé Epizódákat is tettem, vagyis
olyan *Melléktörténeteket*, a' mellyek a' Főtör-
ténetnek természetével megegyeznek (T7/338).
- mellesleg** hsz (2)
Ezen az okon, a' mit *mellesleg* szabad legyen itt
megemlítenem (T5/63).
mellesleg (T5/188).
- mellett** nu (34)
...mosolygó pillantással lejtének el egymás ol-
dala *mellett* a' Csillagok (40/25). Örült az állat
szerető szarvas, hogy az édes szabadság *mellett*
így buzog a' számár is (41/21). — appro sorokat
kurjongattak a' Muzsika *mellett* (T3/78). —
minden híres Vitézei *mellett* is omlani és veszni
kellett a' Görög Seregnak (T5/191).
mellett (3/7, 4/217, 8/20, 34/68, 41/53, 42/198,
262, 276, 278, 309, 991, 995, 44/52, 128, 54/21,
149, T1/274, T4/140, 140, T5/346, 375, 471, 582,
T6/431, T7/11, T8/36, 98, T9/661, T9*/344,
732).
Ö: a~.
- mellette** hsz (6)
Argirusz volt az edjik, e' tzifra Argirusz, *mellet-
te* vigyorgott Kéreász (41/273). — mindég van
melletted, a' ki sohajt érted (5/38). — tarka Kön-
tösömbenn párfümirozott fővel *mellettek* elle-
begvén irígységre indítom az ő megszégyenített
Szépségeket (4/162).
mellette (42/940, 43/378, T3/516).
Ö: ő~; énmellettem.
- mellől** nu (7)
...s majd én mintha te alunnál, ama' bokor *mel-
lől*, mint idegen el jövök, és egy tsókot vetek a'
te ajjakidra (42/1136).
mellől (40/30, 42/417, 43/542, 591, T3/452, 453).
- mellőle** hsz (1)
Azutánn felkelt onnan *mellőlem*, 's többé se látni
se hallani nem kívánt engemet (42/690).
- mellőz** Ik: el~.
- melódiás** mn (1)
Egyik öszvehúzta a' Szót, 's így lett a' Filmile:
ez jó is volt; de a' fül vesztett abban a' *melódiás*
Cadentziában, hogy füle-müle, vagy file-mile
(T6/155).
- Melpómene** fn (2)
Ezek olyan Urak, a' kikre születekkor *Melpó-
mene* szép szemeket nem vetett, a' kik soha
Poétai tüzet magokban nem érzettek (T10/12).
Melpomene (T3/42).
- méltán** hsz (3)
Az igaz, kemény a' Törvény, az igaz, *méltánn*
fájhat ez nektek (13/4). *Méltánn* ditséri meg
ötet akárki, és engedelmeskedik (13/22).
méltánn (42/776).
- méltatlan** mn/fn (5+1)
I. mn E' sírhalom, 's a' mit ebbe takartunk, nem
méltatlan tárgy lesz a' te Énekedre (54/146). —
méltatlan (illetlen) Ruhájit magáról leszaggatta
(12/37).
méltatlan (41/127, 49/30), *méltatlanoká* (48/228).
II. fn Az én Lantom még nem zendült meg *mél-
tatlant*ra (54/157).
- méltó** mn/fn (40+2)
I. mn Szép vagy; szerelemre *méltó* vagy (28/5).
— és *méltó* jutalommal biztatta (43/116). Ezeket
méltó a' maradéknak új életre és fényre hozni
(T4/119). Ez az első Szerzemény remek, 's *mél-
tó* a' maga Nemes Tárgyához, *méltó* egy Kazin-
cy' Barátjához (T6/2). Meg érdemled ezt én töl-
lem; mert hazám is vagy, *méltóvá* is tetted ma-
gadat az édes magyar névre (T11/10). — én
hallgatni fogok: legyen subiectuma ez a' boldog
Nap, *méltóbb* Éneklőnek (14/30).
méltó (5/48, 10/2, 16/11, 37/26, 27, 37, 42/715,
43/208, 471, 54/55, 59, 267, T1/113, T4/171,
T5/608, T6/91, 184, T7/139, 147, T9*/57, T11/
52), *Méltó* (34/174, T5/399, T9*/17), *méltók* (34/
110, 42/938, T3/133, T5/705), *méltónak* (33/
110, 45/28, T10/69), *méltóvá* (T8/9); *méltóbb*
(T5/286).
II. fn Rettegysz azoktól a' büntetésre *méltóktól*,
kiket a' meg bánás unalmas érzése kinez (T1/

292). Az én Lantom még nem zendült meg méltatlanra. Vajha e' méltót is énekelhetném! (54/158)

méltóképpen hsz (1)

...különösen teremtette az Isten ezt a' Miltont, hogy az ő Felsége' nagyságos dolgait *méltóképpen* énekelje, és énekelni tsak ő tudja (T5/295).

méltóság fn (4)

Eljön az a' szomorú Kor... Mikor a' Szíveket pénzenn, ruhánn, *méltóságonn*, Kendőzéseken és nem költsön Szíveken fogják vásárolni (42/858). Felséges Isten... ditsőségedet, *méltóságodat* meg nem foghatjuk (48/213).

méltóságát (43/357), *méltóságára* (3/205).

méltóságú **Ö:** *nagy~.*

méltóságos mn (2)

Valamint a' *méltóságos* Tragoedia (Szomorú Játék) a' maga nevét baktól vette (T5/449).

méltóságos (44/37).

méltóztat i (1)

Esmérd meg ebből mennyire meg tetézted volna boldogságomat ha Leveledre *méltóztatad volna* külömben is boldoggá tett martalékodat (38/28).

méltóztatik i (6)

Miért nem *méltóztatik* az Úr, így szolla gögösen Argirusz, ezt a' Szarvast meg ölni? (41/276) *méltóztatik* (T4/12), *méltóztatott* (T5/707). — *méltóztatna* (34/17; *méltóztatná* (32/3). — *méltóztatassák* (T2/12).

mely nm (502)

I. (kérdő) Ne menj el, ne menj el, gondolatlan állat társunk: ládd *melly* boldogító, *melly* örvendető a' szabadság (41/483). Oh Uram! *mely* csudálatosak a te dolgaid az emberekhez (48/37). Tele van ugyan a' Világnak horizontvesztett Gallériája sok jó, erős és okos embereknek képével; de *melly* kevés köztök a' Hérós! (T5/160)

II. (vonatkozó) Ez az a' fortély, *melly* által már sok bölcs fejek meg csalattattak (T1/358). Emlékezem rá, hogy 1790 táján valaki Hazánkfiyai közzül is megígérte volt ennek Magyar fordítását: de még mind ez óráig el kellett nála nélkül lennünk, *mellyet* valóban sajnálhatni! (T5/280) — bizonyos Hazánkbeli Tudós Januarius 27dikén a' Gyermeknek Diót fog hinteni. *Mely*

végre minden Gyermeknek Innepi ódákat tartoznak énekelni ő nékie (43/210).

Ö: *akár~, a~, né~, vala~.*

mély mn (10)

Majd egy Üregből, mellynek *mélly* voltára szédeleg, nógatva kijált hozzá Szerelmének édes tárgya (51/47). Hogy öszvenyomatom, ha akarom, azon *mélly* Útak között mind Tetist, mind Dórist (6/47). Picturája felséges: a' világosság benne kiálló és ragyog, az árnyékozat *mélly* és erőss (T6/36). Süvöltő irtózást lázszaszt bennem *mély* inségetek (3/91). — 's az emberi szív tsak akkor vette észre, mikor a' *mély* tisztelet egyenlő szerelemmé változott (40/177). Gyönyörű illatok lepik el a' tájékat, 's *mélly* Tsend uralkodik mindenfelé (50/63).

mélly (3/31, 42/341, T2/27); *méllyebbé* (42/663).

melyik nm (7)

Azt kérdezed töllem *melyik* a' legjobb Csók? (37/2) — *Melyik* erős szivü ember nem rogyna le az inségek terhe alatt? (48/153)

melyik (43/228), *Melyik* (37/cím), *mellyik* (40/168, 41/266, 46/13).

Ö: *akár~, a~, né~vala~.*

melly l. **mell**

mélység fn (5)

Eggy iszonyú Völgynek szélére jutott, mellynek *méllysege* tsak a' Poklot ábrázolhatta (42/97). *Méllység* (42/117), *Méllységet* (42/102), *Méllységnek* (51/44), *méllységére* (50/41).

mélységes mn (1)

Úgy szintén *méllységes* tisztelettel reménykedik a' valódi böltességü Ősz Fejeknek, hogy ne kátoi keménységgel méltóztatassák meg ítélni (T2/11).

Menage – Menagius fn (1+3)

...de azért megkorpázza ötet *Menagius*, a' ki tsak ugyan mint nagyobb lingvista jó poéta, ritka elméjü 's fáin érzésü ember, jobban szólhatott az Olasz Poésisnak ékességiről (T9/547).

Menage (T9*/573), *Meganius* (T9*/571), *Meganiussal* (T9/553).

menali mn (1)

Ha ez az én első Próbám – nem *Menali* vadolajgkoszorút – hanem tsak bátorító szíves biztatást nyerhet is magának Magyarimtól: ösztön lesz nékem (54/23).

- menedék** fn (2)
Itt vagyon a' Tsókok' Elízioma, az Ártatlanság *Menedéke*, 's a' Gyönyörűségnek örök Forása (42/778).
Menedéket (6/55).
- menedékhely** fn (2)
Tudod, hogy... épen nem jó bátorságos *Menedékhely* számodra a' Tenger? (6/44)
menedék hely (T1/72).
- menekedhetik** **Ik:** *meg~.*
- menekedni** **Ik:** *meg~.*
- Menelaosz** fn (1)
Midőn Homérusnál Telemachust és Pisistratust megvendégeli *Menelaus* (T9/718).
- menendő** in (1)
...óh én akkor ti bennetek néztem az én hamuba *menendő* szerentsémet az ő fatalis rógusán (44/191).
- menés** **Ik:** *el~.*
- menetel** fn (4)
Mit hallok? Imhol a' trombita. Ah, ez a' jele a' *menetelnek* (22/30). — az idő, a' mikor a' fársáingi állapotok estek, a' Poéma' *meneteléből* nyilván kijön (T7/107). Egy szóval a' középszerűség, sőt a' tökéletességig való *menetel* is tsak dítséretet érdemel (T5/134).
menetelt (T9/29).
Ik: *be~, el~, ki~.*
- meneteles** mn (1)
A' Domb' tetejére ért, 's onnan le felé indult a' tulsó oldalonn *menetelesebbenn* hajló Völgynek (42/216).
- menkő** l. **menyikő**
- mennél** hsz (1)
...*mennél* gyakrabban mondom azt, annál kevésbbé tudom óhajtani (10/44).
- menni** in (9)
De tovább veled nem beszélhetek, mert *menni* kell (3/208). E' vólt az oka, hogy én itt olyan póltzra nem mehettem, a' millyenre ha akartam vólna talám lehetett vólna *mennem!* (44/30)
menni (12/55, 43/34, 509, 44/89); *mennem* (5/10, 79, 41/62).
Ik: *által~, be~, el~, ki~.*
- menő** in (7)
Különösen az Epopeáját a' tsínos és édes Sty-
- lus, a' körömrre *menő* verselés... tészik kitetszővé (T5/328). Gyönyörű, és könnyen *menő* versei vagynak (T9/541). — darabossá, nehezen *menő* vé lesz a' Munka (T6/345).
menő (T3/511, 535, T9/45), *Menő* (T3/526).
- mensis** (lat) (1)
Mert rám nézve incipient parvi procedere *menes!* (44/15)
ment¹ **Ik:** *meg~.*
- ment²** in (3)
Ha hát én a' homályba *ment* régi szókkal élni... bátorkodtam (T4/168).
ment (44/186), *mentteket* (T5/647).
Ik: *által~, keresztül~.*
- mente** fn (2)
Melítész pedig a' bokorból várta a' dolognak mire *mentét* (42/1139). Ha hát én a' homályba *ment* régi szókkal élni, a' nyelv' természetete' *mentében* újakat ágaztatni... bátorkodtam (T4/169).
- mentés** mn (1)
Ezt a' mesét egy fejér *mentés* gazda beszéltte egy paszamántos tselédnek (32/6).
- mentség** fn (3)
Valóba az én Félelmem valamelly *Mentséget* érdemel (19/13).
Mentség (16/cím), *mentségemre* (T7/204).
- menvén** in (2)
Sokan pedig még tovább *menvén* a' külső pipe-rézésbe, mind a' kettővel kívánták (nagyreszént nyomorult) verseiket ajánlani (T3/57).
menvén (T9/424).
Ik: *által~. fel~.*
- Menzini** fn (1)
A' Tudományokról általjában írtak Pope, Lessing, Dusch. Jelesben a' Poésisról Horatz Vida, *Menzini*, Boileau (T5/45).
- menyasszony** fn (3)
Vivat! Vivat! a' Völegény kedves *Menyasszonyával* (43/529).
Menyasszonnyá (43/484, 498).
- menyasszonyság** fn (1)
De azért Virtusid díszét le nem bontja, A' *Menyasszonyságnak* öszvesodrott kontja (43/487).
- menyecske** fn (3)
...tele a' Szála Gavallérokka és Dámákkal, kikkel Carneval együtt ebédel, ebéd végén az új

Menyetskéért egyet iszik és inni parantsol (T5/646).

Menyetskék (40/128), *Menyetskétől* (T9*/294).

menyegző fn (2)

...az egész Világ, és minden rendű emeberek haragusznak, Carnevalra a' kurta Farsangért... az Ifjakra azért hogy kevés a' menyekző (T5/676). *menyegző* (T7/333).

menny fn (5)

Heszper, vagy a' Hajnalsillag, melly mind fekvésére mind gyönyörű vóltára nézve feljebb van a' Halandók' Földénél, 's alább a' Halhatatlanok *Mennyénél* (42/776).

Menny (50/82), *mennyek* (48/170), *Mennyből* (T5/253), *menyből* (41/254).

mennydörgés fn (4)

...és a leg csendesebb nappalt egy leg irtoztatobb *mennydörgésekkel*, villámásokkal rettenetes éjszaka váltja fel (48/8).

Mennydörgés (18/12), *mennydörgések* (54/179), *Mendörgések* (50/56).

menydörög i (1)

Az öszvetsapzott Haj, a' borzas szakáll, vagy a' rettentő szó, a' mellybe' Én külömbiséget tenni nem tudok, vallyon bög é, vagy *menydörög* (6/32).

mennydöröghet i (1)

Sem soha olyan rettentés ordító hangja nem *mennydöröghetett* olly éles harsogással füleimbe (44/86).

mennyei mn/fn (22+4)

I. mn Gyakorta sereg Tündérek gyűltek öszve a' Rózásba, 's *mennyei* énekekkel hangoztatták annak illatos Ligetjeit (36/10). A' Szeretet lelkesíti az egész Világot... nap ez, mely lételt, és eleveniséget ád az ő *mennyei* sűgárával (40/16). Itt vagy tehát Melítesz, a' Szerelemnek *mennyei* Követje sugallotta meg álmomba hogy téged várjalak (42/298).

mennyei (3/136, 4/22, 37/29, 39/24, 40/76, 42/176, 202, 427, 757, 897, 1142, 48/5, T1/99, T5/233), *Mennyei* (36/95, 158, 42/67, 735, T9/227).

II. fn Ah, Chloé! Chloé! ha te tudnád minő nektárból részeltettek engemet a' kedvező *mennyei-ek!* (42/1100)

mennyeiek (42/974), *Mennyeiektől* (54/64), *Mennyeiekekhez* (54/261).

mennyezet **Ö:** *smaragd~.*

mennyi nm (23)

(kérdő) Ah Melítesz! hát még a' Szívbe *mennyinn* laknak? Annyinn vagy többenn mint oda ki (42/835). Minden virágnak, a' melly szinesedik, minden Zefirnek, a' melly fű, *mennyi* óh Isten, *mennyi* sohajtásokba kell kerülni az én Szívemnek (22/11). *Mennyiszere* nem énekeltem nyughatatlanságomnak tárgyját, de celebrálja az ember a' szépséget midőn Könyveket hullat? (34/164)

mennyi (13/25, 33/69, 41/132, 186, 42/43, 52/74, T1/387), *mennyit* (13/12, 15/12, 38/25, 41/44), *Mennyit* (41/194, 42/138), *mennyinn* (36/100), *mennyivel* (23/18, 41/74, T6/173), *Mennyivel* (14/15, T6/68).

Ö: *a~, vala~.*

mennyiben **Ö:** *a~.*

mennyire nm (2)

Eggyügyü állat! *Mennyire* nem érdemled a' jó tanácsadást (41/441).

mennyire (38/27).

Ö: *a~, vala~.*

mennyiség fn (1)

...amazt Lejtőnek ezt pedig Bukónak fogom híni, melly két szózat a' maga sillabáinak *mennyiségével* a' sornak utolsó lábát, jelentésével pedig a' dolognak természetét is kifejezi (T3/230).

mennykő fn (8)

Jégeső, villámások, *mennykő* fénnyei az Ivóknak minden Reménységét ma semmivé teszi! (34/89)

mennykő (18/18), *Mennykő* (18/22, 42/694), *menköve* (T6/31), *menkövet* (T1/59), *meny-kőnek* (T1/62), *menköveknek* (T6/47).

mennyország fn (3)

Látszatosan megszöbült a' Hóld alatt való Környék, és sokáig lakatlan maradt a' *Mennyország* (33/49).

Mennyországot (T5/301), *mennyországba* (41/264).

mér¹ i (29)

...lankad az ő Ura mellett a' Kutya, és egyet sem *mér* vakkantani (8/20). Magyarúl nem *merem* addig a' nevét emlegetni, míg részenként okát nem adom (T7/269). De mit akarsz? Kínlódol, vagy örülsz? *Mersz*, vagy félsz? (27/8)

mér (28/25, T4/86), *mertem* (54/41), *mertél* (41/182), *mert* (T5/54), *mertiünk* (3/40), *mertek* (T4/66); *merem* (45/3, T3/99, T8/112, 126), *mered* (6/42), *meri* (T4/84), *merik* (T6/241), *merted* (T4/72), *merte* (42/1154, 5/370, T6/6, 370). — *mernék* (T5/433, T7/207); *merném* (T6/103, T9/657). — *merj* (42/492), *merjen* (42/1016, 45/33).

mér² i (1)

Én vagyok az örökké való és teremtetlen igazság, a' ki a' büntetést minden személyes tekintet nélkül a' vétekhez és a' szerencsétlenséget az érdemhez *mérem* (T1/248).

Ik: *fel~*.

mercatimago (ol) (1)

Igy áll fel osztán törvényesen a' Magyar Nyelv' országa... így pusztul el ama' nyűgös Monopolista a' Deák, amaz elhatalmazott Német Mautos, a' Tót furmányos, az Olasz *Mercatimago*, a' Frantzia Emigrant (T4/162).

meredek mn/fn (3+1)

I. mn ...a' *meredek* tengerpartokon Gratziaákat talál az ember (T8/18).

meredek (24/10), *meredék* (42/106).

II. fn ...'s olly szerelmes elragadtatásba indult az Erdős Domb' *Meredekjének*, mintha óhajtott Róziájának Kebelébe ment volna bizonyosan (42/208).

meredekség fn (1)

A' Parnasszus' hegye... teátrum formán borzasztó *meredekséggel* nyúlván el, a' nézőbe szent rémzést okozott (T9/507).

meredt Ik: *el~*.

méreg fn (7)

A' Józan okosság Tanítványa nem olly gonosztevő, a' ki Titeket *méreggel* meg akarna vesztegetni (T1/57). Dorottya talpig *méregg* lesz, kesereg, panaszkodik, debacchál (T5/656).

méregbe' (T6/420), *Méregtől* (23/27), *méreggel* (T1/285), *Méreggel* (42/664, 43/404).

méregtet i (1)

...édes kétségkedéssel gyanakszunk annak a' Tselekedetnek igaz volta felől, mellynek nagyságát szűk lelkünkbe bé nem szoríthatván, a' lehetőség- és lehetetlenség partjai közt néma tisztelttel *méregtetünk* (T5/116).

méregkeverő fn (1)

Az Atheussal tehát mint egy gonosztevővel, mint egy nyilvánóságos *méreg keverővel* úgy bánnak (T1/39).

mérész – merész mn (5+1)

...menj most békével, ne légy többé *mérész*, és kí-mélj meg egy Szűzet (42/1035). A' gallyas Népnék Bírodalmát most neked fogják engedni, alád adván magokat, nem tsak... a' *mérész* Fenyők; hanem az Édomi Pálmák, az Álpesi Tserekis (24/14).

mérész (T9/29), *mérészen* (T5/295); *mérészettek* (T5/336), *merészeteknek* (13/13).

mérészel – merészeli i (3+1)

...én a' Collégiumba többé a' mi a' Czigánynak is szabad be menni ne *mérészeljek* (45/32).

mérészelt (T5/374); *merészeli* (T6/229), *mérészelitek* (T8/34).

mérészt i (1)

...azokat az előgyakorlásokat sem rejtem el nemzetemtől, a' mellyek Muzsámat a' nagyobb próbákra *mérésztették* (T5/698).

mérészség fn (3)

...a' szerelembe is szükséges a' tapasztalás, elmésség (vagy fortélyosság) *mérészség* (22/23). *mérészségét* (T5/370), *Mérészségembe* (27/20).

mereszt i (1)

Azok a' Szemek ezen Léleknek sokkal hűségesebb Kikémlői: figáld azokat (*mereszd*) az én Ortzámba', és azután ítéld meg. (végezz) (25/12).

Ik: *ki~*.

meredve Ik: *meg~*.

merevül hsz (2)

A' kietlen Elefántot *merevül* megtöltöd indulattal, felforralod annak özön vérét (40/44). — annak minden Szépségét tsak egy született Olasz, vagy olasz nyelvet, szokásokat, történeteket és kivált olasz Poetákat *merevül* esmérő Ember érezheti (T5/619).

mérgelődés fn (1)

Nézd meg... *mérgelődését* a' Bosszú állónak, ki magát méreggel és epe sárral táplálja 's dühöségében magát magára ingerli (T1/285).

mérge mn (6)

...rothadt Tövek körül *mérge* Kígyók varas Békák nősztek e' gombákonn (42/87). Ní be' *mér-*

ges angyalka vagy te Rozáliám (42/1078). Innen a' mérgecs verseket az Arkilokuséhoz hasonlítja Horatius, és Ovidius (T9/309).

mérgecs (T1/243), *mérgecs* (T5/606), *mérgecsen* (41/343).

mérgecsfa fn (1)

Tudja ő, hogy azt a' *Mérgecsfát*, mely a' világtól már mennyi századoktól fogva el vészi a' világozságot, tövestől ki kell irtani (T1/386).

mérhetetlen Ik: *meg*~.

merít i (1)

...vizet *merít*, de azt-is magadnak kell Istállódba vinned (41/420).

meríthet i (2)

Az értelmes barátokkal való társalkodás sokkal többféle módon múlattan, és bennünket bor és játék nélkül is örömbbe *meríthet* (52/59). Boldog vagy, hogy sírhatsz, 's még boldogabb, hogy szemiddel *meríthetted* bútsúzó lélekzetét (54/117).

merítővedér fn (1)

...egy hitvány *merítő Vedérnek* elragadtatásáért (T5/516).

merítve in (1)

Itt az Anekdota, mely a' kútfőből azon frissen van *merítve* (33/103).

mérkődzik i (1)

...s halál és veszedelem *mérkődzik* felborzadt serényjének szálaínn (40/62).

mérkőzhetik i (1)

...a' mely fordítás, ha sok helyen nem *mérkőzhetik* is az Anglussal, de több helyen ragyog, hízelkedik (T5/307).

mérkőzik i (1)

A' Magyar Miltonnak tsak az edgy Cadentia hítja, külömben az Anglussal *mérkőzik* (T3/29).

merni in (1)

Vakmerőcsnek látszik ugyan a' Himfy szerelmei után Erató Lantját vakakinek megzendíteni *merni* mostanában (T8/2).

merő mn/fn (5+3)

I. mn ...azokba minden sorok vagy *merő* párosok, vagy *merő* páratlanok (T3/555). — ha azon Tekinteteknek hiszel, a' melyek bádgyadtann, és lopva *merőnn* néznek a' tiedbe (17/19). *merő* (48/223, T3/479).

II. fn ...háromszor kerülte körül Rozáliát, 's

mind annyiszor bizonytalan maradt, hogy merjen é? Rajta Melítész! a' *merőket* segíti Ámor (42/1017).

merőknek (27/18, 42/492).

Ö: *vak*~.

merőcs **Ö:** *vak*~.

merre hsz (1)

...körülnéztem magamat, *merre* fordítsam szememet 's igyekezetemet (45/12).

méréskel i (2)

Okosabb lessz a' Hozzáfogásbann, a' ki a' Próbátételkor *méréskelni fogja* az ő erejét a' Kezdettdologhoz (14/31). Öröme rend kívül való lett volna, ha az érzékeny szánakozás nem *méréskelte volna* kirohanását (3/165).

mérésklés Ik: *ki*~.

merő ksz (133)

Légy háládatos, *merő* a' háládatosság a' jól tevőcsécsnek dajkája (T1/165). Én véled tovább nem múlathatok, *merő* illy üres időtöltéscemmel a' Közöcsécs megcsalnám, melynek minden Tagjai a' köz Haszonra fáradoznak (4/53). Titeket nem bántottak volna, *merő* ti alkalmatlanok vagytok a' tereh hordásra (41/190). Világot, mint kevély pávát meg utáltam, Tövis koszorumba *merő* több jót találtam (48/194).

merő l. **miért**

merőcs fn (11)

Nézd meg a' korhely gazdagokat, mint győtri őket a' Lassú-idő, és meg unatkozás, bizonyos következési a' *merőcs* nélkül való gyönyörködésnek (T1/272). Van egy felekezet Litteratorink közűl, kik semmi *merőcs* a' versbe eltűrni vagy túrteni nem akarnak, ha tsak az a' görög metrum szerént nints tsínálva (T8/132). A' Zsidó versekbe pedig se sarkalatra, sem *merőcs* nintsenek szedve a' hangok (T3/108).

Méőcs (T8/177), *merőcs* (T9*/172), *merőcs* (T8/141), *merőcs* (T1/135, T9/7), *merőcs* (T8/116, 142), *merőcs* (T9/121).

Ö: *vers*~.

merőcs mn (7)

Így lett a' sarkalatos (cadentiás), és *merőcs* (Metrika) verselés (T3/56). Egyedűl tsak maga a' Magyar nyelv alkalmatos arra az egész Europába, hogy mind Sarkalatos, mind *merőcs* ver-

seket lehessenn rajta tsinálni (T3/98).

mértékes (T9/346), *Mértékes* (T3/88, 94, 113), *mértékesek* (T8/176).

mértéketlen mn (1)

Ímé a' temérdek Világok... megtartyák bátorságos forgásokat *mértéketlen* abrantsokban (40/24).

mértékletes mn (1)

Légy *mértékletes* és szüüz! (T1/170)

mértékletlen mn (1)

Ha *mértékletlen* lészel, az emberi Törvények meg nem büntetnek, – de én meg büntettek tégedet, meg rövidítvén a' te napjaidat (T1/234).

mértékletlenség fn (1)

Légy mértékletes és szüüz! mert a' *mértékletlenség*, bujaság és feslettség meg rontja a' Termeszetedet és meg veszteget (T1/170).

mértékű mn (1)

Így lehetne a' Görög *mértékű* Verseknek, a' nép előtt betset és kedvességet szerezni! (T9/231)

Ö: *hat~*.

mértföld fn (1)

...melly 50 *Mértföldről*, az egy erőss Griffmadaron kívül, mindent magához szippant? (T7/148)

merülés Ik: *el~*.

merülvén Ik: *el~*.

mese fn (12)

Ezt a' *mesét* egy fejr mentés gazda beszéllte egy paszamántos tselédnek (32/6). — az egész Tartományban, a' Balaton' és a' Dráva' partjai közt, egyetlen egy Személyt sem találhatni, a' ki az én leírásommal és *mesémmel* megegyezne (T7/199).

mese (42/282), *Mese* (34/26, 41/12, 43/635), *Mesék* (T5/21), *meséji* (31/1, 32/1, T11/56), *mesét* (T6/61), *meséket* (T5/14).

mesél i (1)

Erről a' Kutyaról azt *mesélik* a' Poéták, hogy ez az Erigoné'... kutyája volt (T9*/389).

mesélés fn (1)

Édesdeden hallgatjuk azon a' nyelven a' históriákat,... a' mellyen... a' körülöttünk lévő embereknek első *mesélléseit* hallottuk (T11/37).

mesézet fn (4)

Ebben az Actio, vagy a' Munkálkodás, mellyet én a' Deák Fabula után *Mesézetnek* nevezek, egészszen költött (T7/315).

Mesézet (T7/82), *mesézetje* (T5/682), *Mesézetnek* (T7/77).

Messiade fn (2)

Méltó is ezt a' követhetetlen Stylusú Urat... megkérnem, hogy Magyar *Messiadéját* a' Világgal közleni siessen (T5/402). Frantzia Ország nem látott még többet egy Henriadnál, sem egy *Messziadnál* többet a' termékeny Németség (T5/173).

Messiás fn (1)

A' *Messiás*. Ebben a' legújabb és a' mi emlékezetünk táján szereztetett Epopoeában a' Hérós, az Isten' fija (T5/357).

mester fn (1)

Rousseau, a' ki maga is *mester* volt a' Muzsikában, próbát tett e' részről nevezetessen a' Pindarus' Ódáira (T9/228).

Ö: *hof~*.

mesterember fn (1)

...levelezzen hazabéli Tudósokkal; figyelmezzék a' *mesteremberekre* (T4/109).

mesteri mn (1)

...s melly nagy volt sokszor az én gyönyörűségem... mikor mindenütt feltaláltam a' *mesteri* Talentumot (T6/54).

mesterség fn (18)

Mesterséggel függeszd fel haját, és fodorítsd azt diadéma formára (34/181). Hát a' *mesterségek* mennyi gyönyörködtetést szolgáltatnak! (52/74) — Égszín Selyem Kárpitok terítették bé a' falakat, bámító *mesterség* oltsította a' pazér Drágaságot (42/265). Nem tudom, mitsoda esméretlen Mágia legyen az a' *Mesterség*, a' mellyel bé szövevényez: tudom, hogy megvét, és megszerelmesít: megbánt, és lekötöz (17/28).

mesterség (43/356), *mesterségek* (52/28, T4/147), *mesterséget* (22/14), *mesterségét* (T3/114), *Mesterségét* (12/4), *mesterségnek* (49/15), *mesterségeknék* (52/61), *mesterségemnek* (52/95), *mesterségében* (T5/148), *Mesterségekre* (33/86), *Mesterségről* (T5/47), *mesterséggel* (T3/36, T5/446).

Ö: *szép~*.

mesterségbeli mn (2)

Didactica, Oktató, mellyben a' Poéta, vagy valami Tudománybéli, vagy erköltsi, vagy *Mester-*

ségbeli Dolgot édesen terjeszt az Olvasó elejébe (T5/36).

mesterségbéli (T4/62).

mesterséges mn (4)

Ugyan is az ember fülei igen *mesterségesen* vannak alkotva (T3/69). Világunknak katzér gyermeki tudjátok é ti majd képzelni az én tollam után Rozáliát, ti kik ébredt fővel *mesterségesen* vigyorogtok (42/952).

mesterségesen (49/4), *mesterségesen* (42/269).

mesterségszerető mn (1)

...a' Húronnal nem jöhet öszve egy Aurea Aetasban élő nép, mellyet Europa úgy akar boldogítani, mint a' *mesterségszerető* Jupiter a' Saturnus-kora-bélieket (T6/272).

mesterszó fn (1)

Sokat gondolkoztam rajta, mint a' Poética Tudományban előforduló több *mesterszókra* nézve is, hogy a' Comicumot mivel tégyem ki legjobban magyarul (T5/465).

mészárlás fn (3)

Lovasokat, szaglászokat, zsványokat tart a' *mészárlásra*, ezt ő hadakozásnak hívja (41/218). Lovakat, ebeket, solymokat, miket tartanak a' *mészárlásra*, és ezt ők vadászatnak hívják (41/203). Midőn Afrikának megkérlelhetetlen Oroszlánnya végig ordítja a' Pálma erdőket... eleibe hozod az ő nőstényjét a' *mészárlásból*, 's azonnal megszelídül a' két haragos (40/64).

mészárol Ik: *fel-*.

mészárolt Ik: *fel-*.

mészmatériájú mn (1)

Tsiga... tekervényes, lapos, és széllyel nyíló *mészmatériájú* tokban, vagy házatskában lakozik (T9/586).

messze hsz (8)

...nem *messze* van az az Idő, a' mellybenn kedves Rozáliád' Ajjakainn elveszett Békességedet feltalárod (42/722). — 's Órangyalának képe *messze* rándúl előle (51/14). 'S Tsak gyönyörködtetők az álmódások. Mellyeket még jobban édesít *messzéről* A' Gerlitze nyögés a' fák' tetejéről (43/382). — a' Comicus... elejinte tsak azt tette, a' mi a' Comoediához vagy vígjátékhoz tartozott; de idővel *messzebb* kiterjedt a' jelentése (T5/459).

messze (10/28, 44/130, T9*/260), *Messze* (9/13).

Messziad l. **Messiade**

messzűn hsz (1)

...a' mag leesett magával a' földre, melyet még bokrétátlan kitsinyeinek hozott *messzűn* a' szántó földről (3/80).

Met. = *Metamorphoses*

Metamorphoses fn (1)

Psyché Cupido felesége. Lásd. Apul. *Met.* (43/627).

Metastasio fn (1)

Metasztázió' Sonettje a' Venetiai Dámához (11/cím).

metresz l. **maitresse**

metrika fn (1)

Így lett a' sarkalatos (cadentias) és mértékes (*Metrika*) verselés (T3/57).

metrista fn (1)

A *metristákra* nézve, talán annyiba jó, hogy a' régi görög és Római kóták elvesztek (T8/145).

metrizáló mn (1)

Sok bajunk van nekünk *metrizáló* embereknek, a' Fülemülével, melly a' Poézisban a' Madarak között az, a' mi a' virágok közt a' Rózsa (T6/149).

metrum fn (4)

Van egy felekezet Litteratorink közzül, kik semmi mértéket a' versbe eltűrni vagy türetni nem akarnak, ha tsak az a' görög *metrum* szerént nints tsinálva (T8/133).

*Metrumok*nak (T6/15), *metrumon* (T9/187), *metrumra* (T6/408).

metsz Ik: *el-, fel-*.

metszeni in (1)

...mert Hazánkban még muzsikához való typographia nem lévén, rézre kell *metszeni* a' kótákat (T2/22).

metszés fn (1)

Ezt némellyek így írják le, hogy ez Tizenöttagú vers, hanem a' közepén vagy *metszésén* Cadentia van (T4/36).

metszett Ik: *le-*.

metsző fn (1)

...az Író képzeletei pedig Párisnak mái híres Piktörjai és *Metszői* által Táblákra vagynak tétetve (T9/197).

- metszve Ik:** *ki~, rá~.*
- méz** fn (16)
A' te köszöntésed olyan volt nékem, mint a' legédesebb *méz* (38/9). — egy kis Méhetske, melly az illatos Berekben *mézet* gyűlytögetett vala (42/643). — 's óhajtottam volna még egyszerűt azt a' boldogságomat, hogy Szája *Mézét* megkóstoljam (42/656). — a' szóban lévő szerelme-knek írója, soha sem kívánta, hogy azon külömben *mézzel* folyó verseket, más ember, az ő kedvéért trocheizálja (T8/114).
méz (43/177, T7/153), *mézet* (41/317), *Mézét* (4/194), *mézünket* (43/373), *Méznek* (42/595), *mézén* (51/12), *Mézről* (T3/39), *mézhez* (38/10), *mézzel* (4/147, 43/372), *Mézzel* (42/569).
- Ö:** *szín~, tejjel-mézzel.*
- mézcsinálás** fn (1)
Megtanítjuk őket szorgalmasan, a' *méztisnálásra*, a' jó rendtartásra (4/149).
- mezei** mn (13)
Eljön még az a' keservesebb idő, a' melyben a' *mezei* vakondoknak sorsát irigyelni fogod (41/445). — elvonta még őket az Istenek' és halandók' szeme elől a' *mezei* Kúnyhó, a' Világnak legszebb völgyében (33/94). — tégedet a' meredek Kőszikláknak lakó Nimfái, és minden más *mezei* Istenségek az Esztendőnek Megújulásakor víg Tánttzal megtisztelni jönnek majd (24/10). — 's mély Tsend uralkodik mindenfelé, mellyet... hébe-korba a' Fülemülének melánkóliás dalja vág ketté, 's egy *mezei* sápitó sípotska (50/66). Én ezt nem tenném *Mezei* Dalnak, mert ez valóságos Pastoral (T6/143).
mezei (41/19, 42/397, 50/60, 54/40, T9/588), *Mezei* (42/354, 366, T6/135).
- mézel** i (2)
Méreggel *mézeli* köszörült nyilait (43/404).
mézeli (43/373).
- mézes** mn (2)
...én egy pár *mézes* csókocskát nyernék azokról a' pitziny ajakokról (41/289). — bátorította 's *mézes* reménységekkel édesgette bádgyadó Szívét (42/320).
- mézevés** fn (1)
...és komor temetőinkké válnának a' mi pusztá Kassaink, ha Téli *mézevéseinket*, nyári terhes izadásokonn nem váltanánk meg (4/127).
- mezítelen** mn/fn (4+1)
I. mn Már új Ruhát mutatnak a' pettyezett vén Kígyók, mellyek öszvetekergődzvén a' *mezítelen* tövisek alatt szépítik magokat a' Nappal szemközt (8/30). — mindenfelé heverték a' széjjelszort tollak... az éhel eldöglött kitsinyek *mezítelenen* (3/83).
mezítelen (42/99, 48/20).
- II.** fn ...ennek kedvellői kegyesek lévén, a' szegényt meg segítik a' *mezítelen* meg ruházzák (48/110).
- mézíz** fn (1)
Mert az a' rozsa illat, az a' borerő, az a' *mézíz*, a' melly a' te szívedet fel forralta vala, mind öszve vévődvén – tsók volt (42/1124).
- méznád** fn (1)
Szedd öszve valamennyi édesség van e' boldog Szigetnek minden *Méznádjaiba* (42/574).
- mező** fn (26)
Kezd a' *mező* újra zöldelleni (22/1). Ez utolsó neméről a' Poézisnak azért voltam illy hosszás, hogy megmutassam melly széles a' poétai *mező*, 's hányféle pályát lehet azon egy teremő léleknek futni (T5/56). — melly Oriási Képeket, melly határtalan *mezőket* fog fel egyszerre Fantáziájában (T5/298). Azonban számláljátok fel azon gyönyörűségeket a' melyeket szül a' virtus, és a' melyek teremnek az igaz szív, és a' szives barátság felséges *mezején* (48/107).
Mezők (7/12), *mezőt* (40/97, 42/697), *Mezőt* (36/287), *mezejét* (52/75), *Mezejét* (36/157), *Mezeimet* (20/6), *Mezeinket* (42/374), *mezőnek* (40/38), *mezőknek* (52/69), *mezőben* (41/23), *mezőbenn* (4/49), *Mezőkbenn* (42/378), *Mezőn* (8/19), *Mezőkönn* (42/351), *mezején* (40/53), *mezejénn* (36/63, 40/31), *Mezejénn* (42/815), *mezőre* (4/44, 22/4), *Mezőre* (7/4).
- Ö:** *csatázó~.*
- mezőség** fn (1)
Szamarak – – Atyámfiái! számártársaim!... Jöj-jetek e' bődlog *mezőségre* (41/94).
- mezőtúri** mn (1)
T. T. *Mező Túri* Predikátor Ercsei Dániel Úr (43/249).
- mgk.** = *maga kezével*

- mi¹ nm (103)** (12/36). — a' Könyv' végén az ilyen ritkább szókat... egy két betűvel megmagyaráztam, és hogy őket honnan vettem, a' tsutorodható Criticasterek *miatt*, urát is adtam (T4/179). *miatt* (3/69, 4/125, 5/68, 8/53, 10/13, 55, 22/21, 28/2, 36/261, 41/141, 460, 42/618, 653, 43/268, 48/134, 50/8, 51/16, 53, T4/21, 22, 28, 116, T5/226, 355, 556, 672, T7/334, T9/27, 28, 53, 126, 308, 393, 477, T10/23, 63, 73).
Ö: a~, e~.
- mi¹ nm (103)** Így múltattunk *mi* darab ideig (42/670). *Mink* nem csak a' goromba érzésekre, hanem a' gondolkodásra és munkára is vagyunk alkotva (52/76). Ha a' *mi* kardoskodó őseink jókor kezdettek volna gondolkozni, most nekünk unokájiknak nem volna helyünk a' panaszolkodásra (T11/48). Magadat halálba-is ejtetted volna, *minket* örök rabságba, 's e' bóldog környéket végső pusztu[l]ásba (41/184). Igaz ugyan, hogy az ember gyönyörűsége van rendelve, mert a' jó Teremtő szeretetből hívott ki *minket* a' semmiségből (52/53).
 L. még **bennünket!**
- mi² nm (119)** I. (kérdő) De *mi* volna az igazságos Egek, a' mit én szégyenlhetnék? Örülök hát? igen! örülök én, de *minn*, magam sem tudom (42/1049–51). *Mi* a' valóságos Héros, és *mi* a' heroicus cselekedet, 's *miben* áll a' heroicum Poémának természete? (T7/282–3) — *Mit* gondolsz Filánder, *mivé* lettem én akkor? (42/ 450) — *Mit* nem tesz egy Ember! (T6/262)
 II. (vonatkozó) ...de ha benne Grátzia nints, távozzon a' nézőszínről; nem érdemli az egy Homme du Goutnak – egy Poétának! – szerelmét, 's *mi több?* bágyadását (T6/125).
 III. (határozatlan) Ha *mi* kedvest tettetek velem, hidgyétek el, hogy érzékeny ez a' szív (44/209). Nitzének van a' Tekintetébenn egy nem tudom *mi* édes, a' melly mindeneknek kedves (16/7). Le mosom, le mosom azt e' tiszta patak vizével, ha mindjárt istenek' ajándéka is az az édes nem tudom *mi* (42/1042). — óh én akkor ti bennetek néztem az én hamuba menendő szerentsémet az ő fatalis rógusán, mellynek langjainál sokan az ő hidegtől, *mitől* elkénszeredett szerentséjeket örömmel élengették fel (44/193). Böh! beh nincs *mit* enni! (41/358) — egygy paplanba vagy *mibe* dugod magadat (4/137). Lovakat, ebeket, solymokat, *miket* tartanak a' mészárlásra, és ezt ők vadászatnak hívják (41/202).
Ö: akár~, a~, vala~. L. még **mire, mivel.**
- miatt nu (40)** Látására, Hívására Ákilles felébredett: látta az ő Balgatagságát (gyermekségét), elpirúlt a' Szégyenlés *miatt*: a' Bosszankodás *miatt* elsárgult (12/36). — a' Könyv' végén az ilyen ritkább szókat... egy két betűvel megmagyaráztam, és hogy őket honnan vettem, a' tsutorodható Criticasterek *miatt*, urát is adtam (T4/179).
miatt (3/69, 4/125, 5/68, 8/53, 10/13, 55, 22/21, 28/2, 36/261, 41/141, 460, 42/618, 653, 43/268, 48/134, 50/8, 51/16, 53, T4/21, 22, 28, 116, T5/226, 355, 556, 672, T7/334, T9/27, 28, 53, 126, 308, 393, 477, T10/23, 63, 73).
Ö: a~, e~.
- miatta hsz (5)** ...nem nyughatik az ő elébbeni bünének *miatta* (48/145). Az Isten tudja, nem *miattam* múlt; tudják azok is, kik dolgaimat közelebről esmérlik (T4/5).
miatta (26/6, T10/55), *miattok* (T5/557).
- mibelénk hsz (1)** ...A' Philosophia egyg ollyanná teszi az embert, melly az Angyali és emberi között való lelket ád *mi belénk* (44/158).
- mibennünk hsz (1)** Innen van hogy mihelyt annak nyomait elhagyjuk, össze-vissza ténfergünk, és hármónia *mi bennünk* nem találta (T3/66).
- micsoda nm (32)** Ej! ej! *micsoda* bóldogság jól lakni, *micsoda* bóldogság csendesesen nyugodni (41/77). *Micsoda?* Te parancsolod azt nekem, hitvány aristokrata! (41/100) — Királyok? *Mitsoda* állat az? (41/210)
Ö: akár~.
- midőn hsz (33)** *Midőn* tehát különböző hangok edgymással szépen megedgyeznek, akkor a' hangzásba hármónia van (3/41). De, *midőn* a' setét ködön keresztül olvasom csüggedésedet; megbotsáss, ha féltetek (54/190).
Ö: a~.
- miénk nm (4)** A' *mieink* Katonai Symboluma e' vólt: Clare, ou la Mort (43/26). — nem az idegen nyelvet a' *miénkre*, hanem a' *miénket* akarták amannak a' kaptájára szorítani (T9/433).
miénk (54/216).
- miérettünk – miértünk hsz (2+2)** *Mi érettünk* párolognak a' virágok, *mi értünk*

tsörög a' kígyózdó patak a' lombos fáknak homályos boltja alatt (52/66–7).

mi érettünk (52/70), *mi érttünk* (52/70).

miért – mért hsz (27+2)

(kérdő) De azt kérditek talán: hogy *miért* nem állandok ezek a' gyönyörűségek? és *miért* zavarodnak össze sokszor a' kegyetlen keserűséggel? Én pedig azt kérdelem: *miért* zavarjátok magatok önként össze? (48/122–4) — De annyi Bünösök közt, tsak én reám *miért*, *miért* haragszol? (16/10) — De hát örömünk *mért* nints örökké tartó? (48/158)

miért (6/4, 34/58, 138, 35/12, 48/78, 85, T5/516, T8/138), *Miért* (5/83, 22/31, 34/75, 140, 142, 143, 145, 147, 149, 152, 153, 41/276, 48/152, T7/120), *mért* (T7/173).

Ö: a~.

miféle nm (1)

Ilyen tzállal egy rakás Liliom mellé vontam magamat, 's onnan sandaltam *miféle* szerzet dúdolja azt a' szép Vespertinumot (3/112).

míg hsz/ksz (50)

I. hsz De hogy is lehetek volna ők valamivel jobbak, addig, *míg* a' Grátiák magokat a' Músákkal nem egyesítették (33/84). *Mig* a' mi életünknek Tavassza vídámonn mosolyog körülötünk, éljünk annak Kellemetességeivel, az Öröm és Örvendés között (4/60). Te segíts ezután is a' Te Isteni erőddel engemet, *míg* az Embert éneklelem, óh emberi nemnek barátja és vigasztalója (40/102). Vénus azalatt, *míg* az Istenek függőbe valának, nem vesztegette az idejét hijába (33/125). — mellynek olvasásához, Édes Hazámfia! *míg* hozzá fognál, kérlek ezt a' négy Jegyzésemet gondolóra venni ne terheltessél (T4/15).

II. ksz Tudom, hogy egy ilyen hív Szerelmem nem fog többé találni Nitze; *míg* egy más ámító Asszonyt könnyű találni (9/61).

Ö: a~.

Mihály fn (9)

Éljetek szerentsésen, és a' Törvény ellenis szeressétek az egyedül titeket... óhajtó és szerető Csokonai *Mihályt* (45/125). Szeretném még a' Dajka fordításai mellé egybevetésnek okáért meg nyerni a' Czirjék *Mihályét* is (T6/318). *Mihály* (45/24, T5/638), *M.[ihály]* (43/295, 54/230, T5/532, 564, T7/430).

mihelyest ksz (1)

Kegyetlen Irigybánás! te Szerelemnek leánya vagy: de fájdalom! a' te gyanúid *mihelyest* egyszor a' Lelket meglepik, azt éjjel nappal kínozzák (34/47).

mihelyt ksz (15)

El ment ő, 's *mihelyt* nem láttam az ő Fénnyét homályos Éj szállott Szemembe (42/454). Ama' 3 tárgyak közül, mellyeket az Epopoeának vizsgálásában előnkbe tettünk, *mihelyt* az egyik el nem éri a' Heroismust, azonnal az Epopoea ebbe a' 2dik Classisba bukik le (T5/413).

mihelyt (18/26, T1/13, 49, T3/64, T5/284, T10/5), *Mihelyt* (4/77, 33/104, T5/600, T10/22), *mihelytt* (52/37, T6/198, 200).

mih l. ego

miként hsz (8)

Ah, nem tudod, *miként* kivesz Képedből tégedet az a Harag? (16/14)

miként (3/63, 4/65, 33/35, 43/577, T6/417, 418), *Miként* (43/586).

miképpen hsz (2+2)

I. (kérdő) ...majd meg tapasztaljátok akkor, *miképpen* rohan az ember nyakra före a bajok forrására (48/136).

miképpen (50/39).

II. (vonatkozó) ...és igyekezünk Szentek lenni *miképen* te Szent vagy az Egekben (48/233).

miképpen (43/601).

Miklós fn (5)

...példának okáért a' Toldi *Miklós* verseibe, 20, 30-sor is egyvégtibe vala szónn végeződik (T3/399). T. T. Pater Révai *Miklós* Györi Professor Úr (43/257). Gróf Zrinyi *Miklós*nak (T7/299). *Miklós'* (54/19), *Miklós*nak (T7/301).

mikor nm/ksz (139)

I. nm (kérdő) És *mikor* érdemlettem illy nagy Haragot (20/9). — ugyan *mikor* és mi fosztott meg e' tehetségőt? (4/69)

II. nm (vonatkozó) Majd *mikor* én porrá leszek, és a' Temetőnek füvei felszívják az én nedvet, a' mellyet Te élesztettél, *mikor* még porom is vissza térvén az ő elementumiba, tsak egy név válik belöllem: akkor is mint a' régi Anakreonnak tisztelet fogja kísérni áldott emlékezetemet (40/113–5). Én ugyan neheztelek *mikor* a' szabad Magyarok szabad nyelvéből valamely bi-

zonyos tályék Monopoliumot akat tsinálni (T3/460).

III. nm (határozatlan) *Mikor* láttok, nem tudom (45/120).

IV. ksz Háborodott már nem vagyok, *mikor* közel jössz hozzám (9/18).

Ö: *a~, vala~.*

mikorön hsz (1)
Mikoron Te felemeled Törvényadó mennyei páltzádat; mikor egyet mosolyodol a' bádgyadó Természetre: azonnal a' vadak, madarak, halak, és tsúszó mászó állatok ugrándoznak, énekelnek, örülnek (40/75).

miközöttünk hsz (1)
...mi a te felségedet, ditsősségedet, méltóságodat meg nem foghatjuk, és nagy a közbevetés a mely te közötted Élő Isten és *mi közöttünk* porók és hamvak vagyon (48/214).

milliom szn (2)
...és az a' külömféle vér, melly annyi *milliom* állatoknak külömb nemeibenn folydogál (40/41). *milliom* (T5/291).

milliomnyi nm (1)
A' Nagyravágyás... a' hatalmas birodalmaknak leomlását, a' közönséges nyomorultságot, és a' *milliomnyi* embereknek vérek' kiöntését, ez az indúlat okozta (52/22).

Mílon fn (19)
Amaryllis, az az, Kir. Tanács. és Magy. Orsz. Fő Orvosának, Schraud Úrnak, ki itt *Mílon* név alatt jön elő, a' Felesége (54/36). Ha én azt mondom, hogy Amaryllist szeretem, hidjétek el azt *Mílonnak* (54/91).

Milton fn (5)
A' Poeta *Milton*. Talám nem hibázok ha azt mondom, hogy a' Világ' alkotásának plánuma szerént, különösen teremtette az Isten ezt a' *Miltont* (T5/292–4). A' Magyar *Miltonnak* tsak az edgy Cadentia hijja, külömben az Anglussal mérkőzik (T3/28). *Milton* (T6/34), *Miltonnak* (T5/171).

milyen nm (13)
(kérdő) ...most csak arról szóllok egy keveset, *millyen* móddal kívántam légyen ezt a' Dorottya nevű furcsa Epopoeát annak formájához alkalmaztatni (T7/294). *Milyenné* lettem én akkor...

előbeszélni nem tudom (23/20). Azon puha, rezgő Sűgárokban *millyen* gyenge Érzéseket olvastam én! (23/17)

milyen (3/63, T1/258), *millyen* (4/70, 16/25, 23/15, 33/12, 41/31, 70, T1/253, T11/59).

Ö: *akár~, a~.*

mína fn (2)
Soha, soha titkos alattomba való *minákat* nem ástam másnak szerentséje alá (44/108). *mínával* (43/605).

minálunk hsz (3)
A' tél *mi nálunk* igen keményen viseli magát (43/160).

mi nálunk (52/138, T6/262).

minapában hsz (1)
Meg nem állhatom, hogy a' következendő levelet, mellyet a' *minapában* vettem, ezen alkalmatlansággal ne közöljem (52/86).

mind¹ nm/hsz (92+11)

I. nm E' feltételre *mind* elnevezték magokat, 's egyszerre *mind* rá állottak (42/547). Én, résszemről, *mind* a' két ízlésnek érzője vagyok, és barátja (T8/166). *Mind* a' Te munkád ez örök Szerelem! (40/98) — a' Tuilleriának kipallérozott lelkei, 's az emberevő Kannibálok: *mind*, *mind* énekelnek, danolnak és dallokat tsinálnak (T9/10). Ezt pedig *mind* a szabadság okozta (41/389).

II. hsz Ezt tselekszem *mind* akkor is, mikor a' leszálló nap e' nyúlánk nádaknak tsak felső boj-hokra tekinget (3/150). Jövendő tapasztalástok, *mind* bővebben bővebben meg tanít rá benneteket, hogy a' háládatlanok valamint leg nagyobb, ugy leg számosabb bűnösök is e' világon! (49/31)

mind² ksz (73)

...*mind* a' Gavallérok, mint a' Dámák közt olyan caracterek, beszédek, 's körülállások találtatnak, mellyek igen nagy praecisióra mutatnak (T7/177). Megezik továbbá, hogy *mind* a' felvett Személly, *mind* a' Poéta, a' Magok nemében Hérósok; de a' leírott dolgok nem hériasiak (T5/422). A' Szeretembe is vagynak ám *mind* lesek, *mind* deprehensiók, *mind* ostromok, *mind* oltalmak, *mind* Triumfusok, *mind* Cládesek, *mind* Békességek, *mind* haragok (22/23–5).

mindaddig hsz (7)
Mig szemeiket meg átalkodva az Égbe szegeznek,

mind addig botorkázni fognak a' földön (T1/20).
mind addig (4/140, 42/534, 43/206, 48/73, T1/19, T10/26).

mindannyi nm (5)
 ...háromszor került körül Rozáliát, 's *mind annyiszor* bizonytalan maradt, hogy merjen é? (42/1015)
mind annyiszor (42/291, 338, 340, T8/121).

mindaz nm (17)
 Törüljétek ki azért az emberi nemzet laistromából *mind azokat* a' nyomorúságokat, melyek az emberek lelkét terhelik és gyötrik (48/98).
mind az (11/8), *mind azok* (3/10, 37/15, 43/205), *mind azt* (48/217), *mind azt* (42/1132, 49/28, 50/34, 52/31, T3/71), *mind azokat* (T7/195), *mind azoknak* (48/224), *mind azoknak* (49/60), *mind azokban* (T7/61), *mind azokra* (43/47), *mind azoknál* (38/5).

mindazáltal ksz (3)
 ...'s maga is Professeur a' szíven igen kemény sebet kapott, *mindazáltal* gyógyulását várjuk (43/14).
mindazáltal (42/344, T5/178).

mindazon nm (2)
 ...a' Dalok *mind azon* egy versnembe vagynak tsinálva (T8/84).
mind azon (T4/34).

mindazonáltal ksz (3)
 Adjad *mindazonáltal* az Egek fiának azt a boldogságot hogy ditsérhessenek tégedet (48/215).
mindazonáltal (T3/132, 425).

mindeddig hsz (3)
 Ki tudja? szeretél talán engem *mind eddig* (18/33).
mind eddig (45/21, T1/376).

mindég l. mindig
mindegy mn (4)
 Ez utolsóban *mind egy* osztán, akár belé jöjjön a' Cadentiába mind a' két Syllaba, akár tsak az utolsó Syllaba egyezzen (T6/392). Hogy Babér és Laurus nobilis Linn. *mindegy*, másutt megmutatom (54/276).
mindegy (T5/91), *mind egy* (54/113).

mindegyig hsz (1)
 A' mikor te oda jöttél, Rozália szíve megdobbant, a' Hegyetske megrendült 's a' Gyönyörűség' fiai róla *mind egyig* a' vőlglybe lehullattak (36/97).

mindegyik nm (2)
Mindegyiknek van hibája, mely a' másiban nints meg, *mindegyiknek* van sok szép tulajdonsága, mely a' másiban nem találatik (T5/348–9).

minden nm (316)
I. (melléknévi) ...tsak az én törvényeim köteleznek változhatatlanul *minden* országokba, *minden* időbe, *minden* embereket (T1/251). — az ő titkos szerelmének *minden* hevét egyszerre ki ontotta a' te ajjakidra (42/1122). Ah, miért beszéllitek nékem *minden* Szempillantásba', Kegyetlenek! az én Gyötrelmeimet (6/4). Öreg, ifjú, Szűz, *minden* különbség nélkül... egyenlő Szeretettel játszadozott mindnyájunknak Seregébe (42/638).

II. (főnévi) ...*mindeneknek* ábrázatokon szeretetet tetszést és szánakozást fogsz körülötted olvasni (T1/202). — *minden* a' ki engemet és az én dolgaimat esméri, nyilván általláthatja (44/6). Ő olyan eggyűgyű, hogy *mindennek* óhajtana tetszeni (T2/15). Ez jeles személy, ő Parókat is visel, és néki *minden* jól áll (52/135). Mind Te vagy ez oh Szeretet! Te! ki *minden* vagy *mindenekben* (40/21). És ti barátim, ti kik nékem boldogságom, betsületem, gazdagságom és *mindenem* valátok... ejtsetek akkor egynéhány könynyeket én mellettem (50/79). *Mindent* a' magához illő szempontból kell nézni! (T5/700) — 's ott meg tévén a' szükséges készületeket, *mindeneit* reparáltatta (43/111).

mindenekfelett hsz (1)
 Talám azt nemis kell említenem, hogy a' Tudomány legkedvesebb vagyonom vólt *mindenekfelett* (44/17).

mindenfelé hsz (6)
 Gyönyörű illatok lepik el a' tájéket, 's mély Tsend uralkodik *mindenfelé* (50/64). — *mindenfelé* heverték a' széjjelszort tollak (3/81).
mindenfelé (42/241, 43/49, 100, 46/27).

mindenfelől hsz (4)
 ...a' legelső fel repülésre *minden felől* omlottak a' golyóbisok a' vigyázatlan Kótsagra (3/72).
mindenfelől (45/47, 48/219), *minden felől* (12/9).

mindenha hsz (2)
 Isten hozzád: te *mindenha* magad fogsz lenni (12/48).
mindenha (T7/161).

- mindenható** mn/fn (4+2) gekkel, mellyekre nem *mindeniütt* lehet szert tenni (43/172).
- I.** mn Láttá Melítész az Isteneknek jelenségét, látta a' *mindenható* Vénuszt, az ő papjával Filánderrel (42/976). Nyerj tőlem vígasztalást az ő *mindenható* Parantsolatjából: 's kövess engemet (42/300).
- mindenható* (50/34, T1/93)
- II.** fn Melly mérészen hág fel ő a' *Mindenható-nak* Zsámolyáig! (T5/296)
- mindenhatonak* (48/86).
- mindenik** nm (20) Már *mindenik* elvégezte vala a' maga Pályáját (42/610). *Mindenikőnk* igyekezze (continuet) azt a' módot követni, a' melly néki jobbann teszszik (28/37).
- mindenik* (41/136, 416, 42/566, 674, 44/59, 51/34, T3/500, T4/170, T6/291, T8/164), *mindeniket* (43/197), *mindeniknek* (41/113, T6/292), *mindenikben* (43/118, T5/326), *mindenikenn* (36/70, 42/823), *mindenikkel* (T3/115).
- mindenkor – mindenkoron** hsz (13+1) Beszéllek, de *mindenkor* beszéllvén rólad beszéllni igyekszem (10/53). Iris hozzám *mindenkor* hív, mi egymással egyenlőképpen meg vagyunk elégedve (34/52). És ez az a' Koszorú, a' mellyet én hordozok, 's hordozni is fogok Sírromig *mindenkoronn* annak a' kedves Napnak Emlékezetére (42/627).
- mindenkor* (14/16, 42/200, T1/142, 354, T5/227, 485, T6/188, T7/159, T9/459, T10/2), *mindenkor* (T11/92).
- mindennap** hsz (3) ...csak azt látni, hogy *mindennap* nevelkedik körös körül a' Boldogtalanok' száma (17/25).
- mindennap* (41/307, T11/46).
- mindennapi** mn (4) Semmi: ez *mindennapi* dolog (T7/247).
- mindennapi* (44/160, T4/187, T7/53).
- mindenpusztító** mn (1) Mert eljő a' *mindenpusztító* Tél (4/121).
- mindenség** fn (1) Ez az első mozgó erő, melly a' *Mindenségnek* közép pontjábann ülvénn, örök abrontsonn forgatja a' Teremtéseket (40/8).
- mindeniütt** hsz (15) Az egyik tele van a' leg fájinabb gyönyörűsége
- mindkettő** nm (14) ...van tápláló csemete, és fa jövés, óh be édessé teszi *mind ezeket* a' megalégedés és a' szabadság (41/438).
- mind ez* (42/972), *mindezek* (48/219), *mind ezek* (36/56, 42/809), *mind ezeket* (43/92), *Mind ezeket* (42/895), *mindezeknek* (T3/5), *mind ezeknek* (42/342, T5/266), *Mind ezeknek* (T3/551), *mind ezeken* (45/97), *mind ezektől* (36/108, 42/843).
- mindig – mindég** hsz (3+33) Az igazságnak tisztelője nem léphet frigy-kötésre a' hazugsággal, és babonasággal, mellynek az emberekre nézve *mindig* szomorú következtései voltak (T1/381). Akármi kellett – hajcsátok a' szamarat, csak a' szamarat *mindég* (41/61). — én *mindég* boldog leszek, én Bálványom, közel lévén tehozzád (8/40). Azomban, a' kis gonosz is tsak *mindég* gonosz marad (52/24). — régen alszom é? és *mindég* itt aludtam é? (42/1028)
- mindinkább** hsz (1) ...'s hová tovább *mind inkább* látszott a' Tájék szelidülni (42/218).
- mindjárt** hsz (23) Éltem *mindjárt* a' gyanú perrel (3/110). Le mosom, le mosom azt e tiszta patak vizével, ha *mindjárt* istenek' ajándéka is az az édes nem tudom mi (42/1041). Második mód, midőn a' sarkalatott az ő sarkalatos társa nem *mindjárt* az utánna való sorba követi hanem a' harmadikba (T3/513).
- mindjárt* (42/434, 548, 648, 43/15, 24, 56, 81, 54/249, T3/9, T6/13, T7/169, 234, 280, 351, 410, T9/723, 724, T10/9, 52), *Mindjárt* (3/116).
- mindkét** szn (1) Nagyot lottsant a' setét Víz, 's megriasztotta *mind két* Partjainn az Erdők' Boltozatját (42/158).
- mindkettő** szn (4) ...akkor kiszalad *mind kettőnknek* Lelke, és az maga is tsókolódik (37/49). Hiddj nekem: *mind ketten* jobb lesz külön lennünk (28/35).
- mind ketten* (19/16), *mind kettenn* (34/109).

- mind-mind** nm (1) *minekelötte* (42/549), *Minek előtte* (T3/217).
Az Eléfant... és minden féregfaj, a' mi a' földben... és a' vizekben él, *mind-mind* érzi hatalmát a' mindent felélesztő Kikeletnek (50/51).
- mindnyája** fn (7) ...'s meg érdemled *mindnyájunk*' Nevébe e' bokor Játzintot (42/446). — és csak a' hatalmas Cyp-rusi Istenasszonyánál van az a' Bőségszarva, melyből *mindnyáját* ki lehessen elégíteni (T7/393). *mindnyájunk* (42/544), *mindnyájátokat* (44/11), *mindnyájunknak* (42/639), *mindnyájokon* (40/43), *mindnyájunkal* (43/274).
- mindnyájan** nm (16) Óh adjatok hálát az Úrnak, 's magasztaljátok az ő Nevét, *mindnyájan*, kik az ő kegyelmét érzitek (50/54). Gyermekek voltak ők *mindnyájann*, és egyenlők (36/12). *mindnyájan* (41/91, 246, 252, 270, 479, 48/191), *Mindnyájan* (43/517), *mindnyájann* (13/6, 21/23, 28/20, 42/476, 759), *Mindnyájann* (21/23, 42/553).
- mindörökké** hsz (2) Légy tsendes, én szívem! légy tsendes mint a' levegő, 's légy az *mind örökké!* (50/68) *mind örökké* (50/36).
- mindössze** hsz (2) Más az, hogy én Kaposváron *mind öszve* is egyszer voltam, akkor is betegen és cura' kedvéért (T7/208). *mind öszve* (39/23).
- mindvégig** hsz (3) A te virtusaid néked egy *mind végig* meg maradandó oszlopot emeltek (T1/210). *mind végig* (39/23, T5/203).
- minek** nm/hsz (1+4) **I.** nm Az első anyagnak, vagy *minek* tartja magát, a' másik barommá teszi magát (41/261). **II.** hsz *Minek* az a' sok Jegyzés?... *minek* fogja az a' könyvet? *minek* tsúfítja a' páginákat? (T4/186–8) *minek* (41/408).
- minekelötte** hsz (3) Ti édes rajzati az én elmémnek, ti hamuba ment productumi az én magános szorgalmomnak, midőn *minekelötte* Napfényt láttatok volna, a' születés méhéből ki ragadva égtetek meg (44/187). *minekelötte* (42/549), *Minek előtte* (T3/217).
- minekutána** hsz (7) *Minekutánna* elvettetett helyenn a' tójasból kibúttál alávaló féreg fővel mászkálsz egyik gazról a' másokra (4/131). *minekutánna* (42/595, 44/10, 45/7, 26, T3/274), *Minekutánna* (T9/519).
- minékünk** hsz (1) Hát nints *minékünk* olyan szerszámunk, 's olyan tehetségünk, a' mellyel olly játékos Bajvivást tsináljunk, mint most a' Férjfiak a' magokéval? (42/537)
- minél** hsz (5) Éljük vidámon és *minél* kevesebb gonddal; mert egyszer meghalunk, ez a' régi Lyricusok' Philosophiája (T9/80). — az Archilochus Jambicussai *minél* hosszabbak, annál szebbek valának (T9/312). *minél* (40/48, 52/50, T7/428).
- minémű** nm (1+2) **I.** (kérdő) A' Nagyravágyás pedig *minémű* inségeknek szerzője, nem szükség megmutatni (52/19). **II.** (vonatkozó) Így kell, 's így is lehet ezekről a' Provinciális Szókról is gondolkodni; *minéműek*, a' Duna mellett Kaján, kondor, kajdászni, a' Tisza mellett Górn, kókkadni, kontár (T4/139). *minémű* (T6/231).
- minéműség** fn (2) ...én a' poetai matériáknak és tárgyaknak, 's a' poetai vélek való bánásnak belső és elválhatatlan *minéműségeket* tartván szemeim előtt V Főnemét tettem a' Poésisnak (T5/65). *minéműségekkal* (T4/34).
- Minerva** fn (4) ...Márs és *Minerva*, Olympus Tornáztiból a' felhőkre 's a' földre leszállanak (T5/507). *Minerva* (43/562, T3/43), *Minervának* (T6/251).
- minét** fn (1) A metristákra nézve talán annyiba jó, hogy a' régi görög és Római kóták elvesztek, mivel a' Muzsikát is görög verbunkra és Római *minétre* vévén, most már barbarusoknak kiáltánának bennünket, ha Lavota Úrnak Magyarjait kedvelenők (T8/147).

miniszter fn (1)
A' jó tütsináló derekabb ember a' rossz *Minis-
ternél* (T5/701).

mínium fn (1)
De szépüljön ezzel az olyan ábrázat Mellyre vagy
Miniom, vagy vers kent szebb mázat (43/439).

Minotaurus fn (1)
Egyedül a' természet mutatja meg a' tapasztalás
által ezt a' Vezérfonalat, és egyszersmind azt az
eszközt, melly által azt a' *Minotaurust*, ama ki-
sértő csuda állatot meg lehessen győzni (T1/10).

minő nm (4)
(kérdő) Ah, Chloé! Chloé! ha te tudnád *minő* nek-
tárból részeltettek engemet a' kedvező mennyei-
ek! (42/1099)
minő (5/32), *Minő* (33/122, T6/39).

mint¹ hsz (46)
I. (kérdő) *Mint* tetszik néked ez a' Dal? (4/227)
— Hát az én filozofus szamaram vallyon *mint* él
most az ő ujj szabadságába? (41/350) — Nézd,
mint éhezik haszontalan kintse mellett, mellyet
nyugodalmának árán gyűjtött öszve, a' fősvény
(T1/273). — oh *mint* örültem én akkor, oh *mint*
repetett mindég az én Szívem, 's *mint* érzettem,
hogy én boldog vagyok, mikor engemet minden
szeret (42/1055–6). Melly édesen mormol a' víz-
omlás, és mormolni meg nem szűnik! *Mint* re-
meg végig az ő habja a' völgyön a' virágok kö-
zött, mellyek az ő színe felé hajladoznak! (50/24)
II. (vonatkozó) Hogy az Isten ugy bánhat velünk
mint akarja (48/84). Debretzen vidékét, 's a' lapá-
lyos marhatartó Alföldet itt is Arcadiának neve-
zem, *mint* már másutt is az Odáimban (54/194).
Ö: a~, bár~, úgy~.

mint² ksz (272)
Már az efféle Kőltemény nyalatná magát, *mint*
a' méz (T7/153). — megengedjete nekem, ha
ezt a' munkámat, vagy *mint* atya meg nem vet-
hetem, vagy *mint* szerető caressérozom (T8/35–
6). *Mint* egy álomlátás, úgy jelent ő meg előttem
(42/1109). Az Atheussal tehát *mint* egy go-
nosztevővel, *mint* egy nyilvánóságos méreg ke-
verővel ugy bánnak (T1/38–9). De a' tudatlan
ember, ki másokat magánn kívül nem esmér,
hajlandó a' maga Dítséretére, *mint* szintén a' má-
sok megvetésére (4/ 158). — mind a' Gavallé-
rok, *mint* a' Dámák közt olyan characterek, be-

szédek, 's környüllások találtatnak, mellyek
igen nagy praecisióra mutatnak (T7/177). — egy
nagy példáját adván a' Nagy Lelkűségnek, melly
hatalmát láttatni akarja inkább *mint* éreztetni
(45/91). Hogy senki se békételenkedjen, nem le-
hetne jobban tsinálni, *mint* ötet a' legéktelenebb-
nek adni (33/116). Ekkor bámúlt el Melítész,
jobbann *mint* valaha, meglátván ezt a' boldog
helyet (42/223).

Ö: vala~.

mintegy hsz (13)
A' Kertészeknél *mintegy* 20 fajtája van (T9/625).
Eljő a' halavány Hold, hogy éjjel *mintegy* lopva
katsongasson elszenderedett Földünkre (40/29).
mintegy (40/65, 42/1019, 1024, T3/529, T4/121,
T5/102, T7/339), *mint egy* (T3/223), *mintegy*
(42/607, 43/672, 45/24).

mintha ksz (13)
... 's az Istenek az ő lakadalmában olly vígan va-
lának, *mintha* kiki a' magáéba lett volna (33/119).
— 's ő is felöltözött az ő pompás bíborköntösé-
benn, *mintha* mondani akarta volna: Énis szép va-
gyok (42/559). Én magam is megvallom, hogy
ennek a' Gyűjteményemnek nagy részét nem
azért adom ki, *mintha* azokat a' Mú'sákhoz mél-
tónak tartanám (T10/68).
mintha (7/28, 42/209, 422, 665, 1135, 54/30, T4/
59, T8/3), *mint ha* (34/125, T6/28).

minthogy ksz (31)
Minthogy némelylek, míg a' kézírást olvasták,
nem akadtak hamar értelmére ennek a' sornak...
azért teszek itt rólla egy kis jegyzést (T9/577).
— tehát *mint* hogy itt Emberekről van szó, ebbe
a' dologba belé nem szólhat (43/223). Te talám
a' mostani Magyar Világba semmit sem tudsz,
minthogy egész nap tsak alszol, 's azért nevensz
az én Beszédemre (3/30).

Ö: a~.

mintsem ksz (8)
Bizony a' szegény Községnek ma is több Genie-
je van, *mintsem* azoknak, a' kik szégyenlenek a'
közé számláltatni (T4/82). A' ti Nemetek szapo-
rább, *mint sem* egy két Zsombokos gaz közt
elférhessen (3/13). A' Fordításban... sokszor in-
kább tettem hozzá... *mintsem* hogy a' rövidítés...
miatt valamelly szép szavát, vagy gondolatját
elmellőzzem, vagy meggyomrozzam (T4/22).

mintsem (52/18, 54/21, T6/21), *mint sem* (45/19, T5/393).

miolta hsz (2)
(vonatkozó) Melly vidám környék már ez!... énnye mennyivel vidámabbnak látszik előttem, *miolta* szabad vagyok (41/75).
Miolta (34/75).

Ö: *a~*.

miránk – mireánk hsz (1+1)
Vétkes fogadástétel rád nézve, háládatlan Arkadiára nézve; *mi ránk* nézve pedig érzéketlen (54/162). Szenvedjük hát el az Urnak *mi reánk* botsájtott tsapásait (48/183).

mire nm (2)
...és te mindég keresel 's találsz tárgyat a' kötődésre: *mire* való kérdés már ez a' tiéd? (42/1091) — Melítész pedig a' bokorból várta a' dolognak *mire* mentét (42/1139).

miriád szn (2)
Igy áll fel osztán törvényesen a' Magyar Nyelv' országa; így szaporodnak *miriádokra* annak hasznos és díszes polgárjai (T4/159).
Myriadja (T5/164).

Mirtil fn (1)
Eggy nap eggyszer e' szép Aspasia mellett *Mirtil* hallja a' Szerelemnek Hymnusát énekelni (34/68).

mirtusz fn (4)
Rozália... le nyugodott vala a' *mirtusoknak* illatos berekjében (42/929).
mirtusoknak (42/977), *mirtusra* (42/961), *myrtussal* (43/452).

mirtuszerdő fn (1)
...kristály Patakká változván ezer keringéssel folytak keresztül a' *Mirtus erdőbenn* (42/243).

mirtuszfa fn (1)
Körülte *Myrtus fák*, kasia bokrokkal (43/360).

mirtuszproduktum fn (1)
...negyedikben van külömb-külömbféle drága portéka, Ambrósia, Nepenthe... *Mirtus produktumok*, 's egyéb a' félék (43/177).

mirtuszviselte fn (1)
...jól esik, ha *myrtusviselte* homlokomon, ligeti Estikék hervadoznak (54/176).

misanthropus (gör) (1)
Timonná kell lennem, Uraim! *Misánthropus* Timonná, látván, hogy illy emberiséggel ellenkező

módon bánnak velem (44/140).

misztikus fn (1)
Külömben, én, a' ki a' theologiai *Mysticusoktól* fogva, a' Perpetua Nótákban *mysticuskodó*ig minden afféle embereket szánok, vagy útalok, örömet valamely fontos dolgot keresnek ebben a' IVdik Poémában (T6/55).

misztikuskodó fn (1)
L. misztikus!

mit (ném) (1)
Már illyen Istóriákat talám nyóltz lovas Debretzeni szekérrel is lehetne a' Pesti Vásárra vitetni, mint a' Lipsiaira a' sok Feengeschtichteket *mit* einem saubern Tittelkupfer (T7/151).

mítosz fn (1)
A' *mythusokra* való tzelezásokat itt nem lehet hosszan elbeszélni (54/150).

mível nm/ksz (1+14)
I. nm Sokat gondolkoztam rajta... hogy a' Comicumot *mível* tégyem ki legjobban magyarul (T5/466).

II. ksz Az által vitt sokakat arra a' hibás vélekedésre, hogy ötet tiszteljék és csalárdságát elnézzék, *mível* az igazság oltárával sántzolta körül magát (T1/364).

mível (33/97, 98, 48/210, 54/31, T3/75, 133, 140, T4/94, T7/322, T8/146, T9/745), *Mível* (48/197), *Mível* (T7/317).

mívelés fn (1)
[A magyar nyelv] tisztogatás és fáradatlan *mívelés* által egy olyan rakott és ékes kert felől nyújt reménységet, a' millyen a' nyelveknek paraditsoma lehet (T11/66).

Ö: *föld~*.

mívelhogy ksz (1)
...sokann amazt Aszszonyi, ezt pedig Férfjiúi sornak nevezik, *mível* *hogy* amaz kivált a' sarkalatokra nézve, több piperét kíván, lágyabb is, kellemetesebb is (T3/225).

mívelni in (1)
Melítész ezer szókkal kívánta volna örömét, háláját, kérelmét kegyes Nimfájával közölni, de minthogy azt *mívelni* nem merte, minden szavait ezer tsókokba fejezte ki (42/1154).

mívelt mn (1)
...ki ütözhetik meg rajta, ha a' *míveltebb* nem-

zeteknél az előfordult állapotokra írogatott vereszetek olyan kedvetlenségbe, sőt meg vetett tsúf hírbe, szóba keveredtek (T10/64).

míves Ö: *vers~.*

mivolta fn (2)

A' magyar nyelv' *mivoltához* sem szabja prosodiáját (T6/368). Jól tudván tehát az Isten hogy gyarló a' *mi voltunk*, nem ostoroz mind szüntelen, hanem meg változtatja a' mi sorsunkat (48/156).

mk. = *maga kezével*

mocsár fn (5)

Ki nem mertünk a' *Motsár* közül jönni, olly kedves vólt életünk (3/40). — most majd olyan el apadt kut fő lesz a' melyben semmi gyönyörűségekre nem találunk, hanem csak a' bánatnak és keserűségeknél *mocsárjaira* (48/29).

motsár (3/86), *motsárba* (4/209), *motsárjához* (48/185).

mocsok fn (2)

Némellyek a' nagy hideg tsapodárság miatt valakinek Körmeinek *motskátis* etc. tsókolják (36/262).

mocskát (36/230).

mód fn (54)

...mind a' kétrendbéli Rithmust egyenlő *módokonn* változtathatni, mely *mód* mind a' kettőbe 4-féle (T3/497). Most sints abban *módom*, hogy egyszerre kiadhassam Munkáimat (T4/6). Valahára *módot* ejthettem benne, hogy régi adósságot... lefizessem (T4/1). — az én szívem, az én életem *módja* az én tudományom adjon nekem kevés de jó barátokat önként (44/165). Békaegérhartz, írta Homér, általöltöztette, Cs. V. M. a' Blumauer' *módja* szerint (T5/533). Poëtai ereje is *mód* nélkül nagy van (43/141). Az értelmes barátokkal való társalkodás sokkal többféle *módon* mulattat, és bennünket bor és játék nélkül is örömbé meríthet (52/58). — 's mégis a' végén halárúló Kofa *módra* húzalkodik a' rongyos lelkű Zoilussal (T7/16). Álmodtam, de olyyan *móddal*, hogy nem hittem, hogy álmodok (23/8). A' Nagyok már ma tsak a' köz füleket gyönyörködtetik: noha *módjával* ezek sem megvetendők, kivált ha az alább elől adatandó szépségekkel fűszerszámozzuk unalmas voltokat (T3/152).

mód (41/143, 43/149, 52/25, 31, T3/499, 512,

527, 536), *módok* (T3/536), *modok* (16/19), *módom* (52/89), *módja* (T6/406, 423, T9/35), *módot* (28/38, 42/484, 1145, 45/104), *módon* (44/9, 141, T3/274, T5/454, T9/105), *módonn* (3/96, 42/658), *módokon* (T8/179), *modján* (54/43), *módra* (51/13, T6/418, T7/409), *módjára* (44/67, 50/40, T5/493, T8/164, T9/635), *modjára* (33/61), *módjához* (T6/332), *móddal* (11/11, T7/89, 295, T9/106, 465), *módjával* (T9/79).

Ö: *élet~.*

modell fn (3)

...láték *Modelleket* a' Dorottyára (T7/60).

Modellek (T7/60), *Modelt* (52/126).

Modena fn (1)

...ilyen a' *Secchia rapita*, a' mellyben két hatalmas olasz városok, *Modena* és *Bologna*, hartzolnak (T5/513).

modenai mn (1)

De nem fizetem é le Hazámnak tett adósságot azzal, hogy a' szép *Belinda*' *Vukliját* adom neki, egy *Modenai* *Veder* helyett? (T5/631)

modeste (fr) (1)

Szeretők! szép *Aspásiától* elhagyattattak, körülte viseljétek *modeste* magatokat (34/82).

módi fn (6)

Már ma kezdenek, kivált az *Urak módiba* venni, egy tzuppogós, de hideg *Tsókot* (36/190). Ekkor jön bé a' paráznság, a' fajtalanág, vagy akarom mondani a' *Módi* (42/860).

módi (43/621), *módinak* (T9/637), *Módi* (52/133), *Módiról* (42/45).

módiacsók fn (2)

Módi Tsókok. *Dámák'* kezének megtsókolása. *Ebéd*től fel[ál]laskor való *Tsókolás* (36/234).

Módi Tsókok (36/213).

módimajom fn (1)

...a' hízelkedő ebnek... – a' *módi majmoknak*, – a *kenekődő macskáknak* – a' *rabotos Juhnak* 's ki tudja még miknek?... én kerestem és hordtam az ennivalót (41/57).

módú mn (3)

Négy féle *vers* neme fordul elő az én *Lillám*-ban... 3., *Németes módú* mértékesek *kádentziával* (T8/176).

módú (T5/52, T6/327).

mogor Ö: *vízi~.*

moh fn (3)
A' kopasz Követ zöld *Mohval* beszövik (42/795).
moh (41/437), *mohval* (36/42).

moha **Ö:** *fa~*.

mohozzott **Ik:** *be~*.

mohos mn (4)
...*mohos* Kősziklák ütötték ki belőle meztelen fejeket (42/99). — hallgassátok figyelemmel a' danoló falusi leányt, és a' jámbor puttonost; akkor találtok rá az Árpád' Szerentsi táborára, akkor lelitek fel a' nemzetnek ama' *mohos*, de annál tiszteletesebb maradványit, a' mellyeket az olvasott és útazott uratskáknak társaságában haszontalan keresnétek (T9/441).

mohos (8/34, 42/88).

Molnár fn (5)
Molnár Albert sok gyökérszót megtartott számmunkra (T9/450).

Molnár (T9/446, 469, T9*/454, 493).

Molukki-szigetek fn (1)
Az ámbra... Terem Japóniának, a' *Molukki Szigeteknek*, Szummátrának... vidékein (T9/711).

móly (gör) (1)
...negyedikben van külömb-külobmféle drága portéka, Ambrósia, Nepenthe, méz, Panacea, *móly*, Mirtus productomok, 's egyéb a' félék (43/177).

Mómus fn (1)
Igy tehát a' dolog sok ideig függőbe állott, és talám örökre úgy is maradt volna, ha utoljára *Mómus* nem adta volna ezt az [ötletet] (33/114).

Moncrif fn (1)
Moncrif (34/64).

mond i (114)
Istenhozzádot *mondasz* nekem (5/74). — 's ő viheti végbe azt, a' mit Frantzországnak a' Régenese, amaz esméretes Orleáni Hertzeg *mondott vala* (52/82). Azt *mondja* egy elmés olasz poéta: a' Poésis Apollónak és a' szegénységnek leánya (48/137). De te, *mondom*, könnyen beszélsz, mert a' Telet nem éred (4/128). Fija a' Pusztának! szavaidnál többet *mond* ábrázatot (54/188). Az Alexandrinusokrol továbbat bővebben *mondok* olyanokat is a' mik ide tartoznak (T6/301). Túl a' Dunán a' tsigának két nevét találtam; 1, Kágyló... néhol Kágyillónak *mondják*; 2, Púzsá (T9/615). — egy szóval a' mint *mon-*

dám, az Uralkodik a' hozzá hasonló embereken (41/216). *Mondj* éneket vidéküinknek Pásztora! *mondj* bús éneket a' szomorodtaknak (54/144). *mond* (33/13, 34/188, T5/20, 390, T9*/651), *mondok* (14/26, T4/182), *mondasz* (33/69), *mondunk* (T11/40), *mondanak* (T6/216), *mondánk* (T3/552), *mondott* (41/28, 44/80, T5/629), *mondottak* (T9/742), *mondtak* (T3/80), *fogtok mondani* (13/18); *mondom* (3/123, 9/45, 10/44, 37/14, 42, 38/30, 43/443, 54/90, 91, T4/77, T5/189, 292, 377, T7/260, T8/77, 122, T10/34), *mondod* (3/16, 54/209), *mondja* (11/14, 18/38, 25/27, 26/25, 33/34, 34/135, 36/258, 44/65, 126, T4/59, 88, T5/496, T7/131, T8/82, 107, T9/42, 111, 419, 737, T9*/56, 138, 293, 300, 376, 759, 761, 787, T10/36), *mondják* (41/255, 257, T9/475), *mondám* (41/144, T7/259), *mondád* (T4/74), *mondá* (41/291, 297, 42/648, 1059, 1068, 1131, 54/99, 104), *mondottam* (5/82, 19/2, 23/22, 34/76, T2/16, T4/120), *mondtam* (16/2), *Mondtam* (16/3), *mondta* (54/218), *mondotta* (12/30, 44, 45/109, T9/253), *mondottuk* (T5/522), *mondták* (44/21), *fogja mondani* (34/75, 37/34, T4/186), *fogják mondani* (42/855). — *mondának* (T9/272). — *mondjon* (44/92), *mondjatok* (43/527); *mondd* (5/80), *mondjad* (22/38), *mondjuk* (48/192), *Mondjátok* (54/272).

Ik: *el~*, *ki~*, *meg~*.

mondandó **Ik:** *ki~*.

mondani in (10)
Ah, az a' Mosolygás, az a' véletlen Elpirulás tudom, mit akar *mondani* (19/19). Ekkor jön bé a' paráznság, a' fajtalanság, vagy akarom *mondani* a' Módi (42/860).

mondani (16/20, 33/30, 37/21, 42/559, 54/48, T3/99, T8/112, T11/58).

Ik: *el~*, *ki~*, *meg~*.

mondanivaló fn (3)
Minden *Mondanivalók* között legelsőnek tartottam, hogy ennek a' Verzetnek... eredetét, okát és alkalmatosságát előadjam (T7/46).

Mondanivaló (54/5), *mondanivalómat* (54/49).

mondás fn (6)
...és ha valahol, itt igaz ama régi Magyar *mondás* hogy Terem az ember! (T5/447) — Beszéllek; de nem kérdezem, valyon helyben hagyod-é az én *Mondásimat* (9/56).

mondások (T5/329), *mondást* (T9/791), *mondását* (T4/196), *mondásoknak* (T3/110).

Ik: *ki-*. **Ö:** *köz-*.

mondát i (1)

Tsendes békesség lakjon én velem, távol minden világi lármától, a' kevéssel való meg elégedés *mondassa* én velem azt (44/163).

Ik: *ki-*.

mondatik i (1)

...ez a' Periodusa vagy is elő meg elő fordulása a' különböző soroknak, közönségesen Strofának, *mondatik*, magyarul fordulatnak (T3/278).

Ik: *ki-*.

mondadni in (1)

...és én hozzámis eggy Deák se merjen jönni vagy szólni, ha tsak Coll. ellenségének nem akarja *mondadni* magát (45/34).

mondhat i (11)

Ki *mondhat* annyit, hogy az igazhoz közelítsen? És ki *mondhat* olly keveset, hogy ő azt eltűrhesse? (13/18–9) — Ki légyen az a' Fordító ki nem tanulhattam, annyit *mondhatok*, hogy jó Magyar, de nem kellemetes (T5/588). — *mondhatja* é a' sár a' fazékasnak: miért csináltál így engemet? (48/85)

mondhatunk (43/468, 482), *mondhatott* (41/27, 42/972); *mondhatom* (54/239). — *mondhatná* (T7/388). — *mondhassátok* (34/128).

Ik: *el-*, *ki-*, *meg-*, *vissza-*.

mondhatatlan Ik: *ki-*.

mondóka fn (1)

...azt gondollyátok, hogy mesterségesen előre el készített tzikornyás *mondókával* akarok nem annyira szívemnek, és tinéktek, mint az üres tzeremoniának tenni áldozatot (49/5).

mondola fn (1)

Ezt kérte eggykor a' *mondola* a' figefától (31/4).

mondolafa fn (1)

A' Figefa és *Mondolafa* (31/cím).

mondott in/mn/fn (2+2+3)

I. in ...a' fellyebb *mondott* szókba ezek az edgy tagú sarkalatok (T3/360).

mondott (42/1013).

II. mn — de ennek is a' *mondott* hibája vagon, noha egyébaránt elég sonorus Szózat (T6/157). *mondott* (T3/82).

III. fn Az ő Hérosi tselekedete az eddig *mondottakból* is kitündöklik (T5/221).

mondottakat (T6/347), *mondottakból* (T3/554).

Ik: *ki-*.

mondván in (5)

Ezt *mondván* gyékény Hintájába ült (42/167).

mondván (42/201, 301, 621, 649).

Ik: *le-*.

monodráma fn (1)

...jusson eszébe, hogy a' Dramaticába is vagon Niederkomisch, Possenspiel, Opera Buffa, 's holmi *Monodrama*, *Duodrama*, 's a' t (T7/348).

monológ fn (2)

Az őszinte Levelek', az érzékeny Elegiák', és az indulatos *Monologok'* tulajdonsági olvadnak egybe ebben az Ovidius' édes találmányjában (T6/337).

Monolog' (T6/351).

monopolista fn (1)

Igy áll fel osztán törvényesen a' Magyar Nyelv' országa... így pusztúl el ama' nyűgös *Monopolista* a' Deák (T4/161).

monopólium fn (1)

Én ugyan neheztelek mikor a' szabad Magyar-nak szabad nyelvéből valamely bizonyos talyék *Monopoliumot* akar tsinálni (T3/461).

monoszillabikus - monoszillabika mn (1+2)

...egy *monosyllabica* Szózat a' másik *monosyllabica* Szóval ejt Cadentiát, p. o. bont, pont (T6/395).

monosyllabicus (T6/386).

monotónia fn (4)

...a' Himfy' Könyvében kedvetlen egyformaságot és *monotoniát* ád az, hogy a' Dalok mind azon egy versnembe vagonak tsinálva (T8/84).

monotonia (T3/397), *monotóniát* (T6/349), *monotoniát* (T8/108).

monstrum mn (1)

A' harmadik[nak] mindég a' földbe, az utólsónak pedig a' tőle képzelt menyországba van a szemé függesztve. És én nem tudok külömbséget tenni, mellyik köztük a' *monstrumabb* (41/266).

Montfaucon fn (1)

Psyché Cupido felesége. Lásd. Apul. Met. – Fulgent. – *Montfaucon* (43/ 627).

- monumentum** fn (1)
Fillis *Monumentuma* (30/cím).
- morál** fn (8)
A' természeti *morál* az az egyetlen-egy valóság, melyet annak tolmácsa polgár-társainak 's a' mostani és következő világnak és az éretlen itélet-tételektől megtért minden népeknek tanít (T1/371). Örömet hallgatjuk a' *Morált* azon a' nyelven, a' mellyen szüléink és a' jó öregek tsepegtetik belénk az erköltsiségnek első zsengetéskéjét (T11/33).
morál (T1/357), *Morál* (44/226), *morált* (T1/338), *Moralt* (T1/319), *moralnak* (T1/80), *morállal* (T1/326).
- morális** mn (1)
A' physica Festéssel is, melly a' *moralist*, vagy politikait színezi, nem jól jön öszve Otaheite' szigetének boldog Climája (T6/274).
- moraliter** (lat) (1)
Felfogadja, hogy soha többé *moraliter* nem fog fázni (T6/222).
- mord** mn (1)
...és a' *mord* halál prédáivá lettek (48/31).
- Morfé** fn (2)
Morfé egy költeményes Tündér, ki szárnyalt a' berek' árnyékából (42/996).
Morfé (42/1002).
- morgás** fn (4)
Az Erdőnek *morgásából*, a' tévelygő madarak bizonytalan Koválygásából... Nitze én előre látom (18/8). Ha a' Hazád igazságtalanul bánik veled, ha egy Tyrannustól bitoltatván meg egygyez a' Te el nyomattatásodban, hagyd el tsendesen, hagyd el *morgás* nélkül (T1/183).
morgása (50/7), *morgástokra* (51/22).
- Morhof(ius)** fn (3)
Így járt egyébaránt tudós Casp. Barthius... a' kiről azt mondja az éles *Morhof* (T9*/138).
Morhof (T9*/555), *Morhofius* (T9*/93).
- Morie** (fr) (1)
Más nap a' fogjok a' Hymenale forum eleibe vitettek, a' hol is St. Amour kérdőre vonván őket Procatorúl elő állott la *Morie* (43/53).
- morior** (lat) (1)
E' már a' nehéz, a' szívet sebhető hallás, itt a' bis videor *mori* (44/147).
- mormol** i (2)
És a' Patakotska, melly az ő Partjai közt lassú zúgással *mormol* (7/9).
mormol (50/23).
- mormolás** fn (2)
...és légyen az ámbár kegyetlen tigris, fenyegetesen dühös *mormolással* még is némellyek nem kívánják el hagyni (48/171). — 's mély Tsend uralkodik mindenfelé, mellyet tsak e' kis Patak' *mormolása* zavar meg (50/65).
- mormolni** in (1)
Melly édesen *mormol* a' vízomlás, és *mormolni* meg nem szűnik! (50/23)
- mormoló** mn (1)
Ezt mondván gyékény Hintájába ült, 's a' *mormoló* Habok mindenütt lesimúltak előtte (42/168).
- mormolván** in (1)
...a' hideg szél lutskosan szórja széllyel a' sárga faleveleket, mérgesen *mormolván* a' berekbenn (41/343).
- mormorál** i (1)
...Görög Ország *mormorál*, és a' Fabula zeng (34/28).
- morogva** in (1)
A' boldogtalan Melítesz eszméletlen úszkált a' Halál fagyos Karjainn, sebesenn vitte az omló Patak, 's a' kavargó Örvény *morogva* tekerte bé (42/161).
- morosité** (fr) (1)
A' Republica baráti hizelkednek magoknak azzal, hogy sem Solitude, sem *Morosite*, sem La Trappe, sem a' Celibek' Vendéje az ő köz-jóra való törekedéseknek el rontására elég erővel nem birhattak (43/35).
- Morosofica** fn (1)
A' Joh. Bapt. Rousseautól említett *Morosofica* Facultás most leg közelebb adott ki egy Matériát 0000 Babarus jutalomra (43/218).
- Morosophie** fn (1)
J. B. Rousseau Frantz Poéta, irt egy *Morosophie* nevű Poémát (43/678).
- mort** (fr) (2)
A' mieink Katonai Symboluma e' vólt: Clare, ou la *Mort!* (43/27)
Mort (43/632).

morus (lat) (5)
...nem zavarnók össze a' fragariát és *Morust* az Eper név alatt, 's a' szeder név alatt a' *Morust* és a' *Rubus fruticosus* (T9/675–6).
Morus (T9/666, 672, 672).

Morus fn (1)
Ide megy ki *Morus* Tamásnak... egy Astrologusra írott Epigrammája (T9*526).

morzsolni **Ik:** *széjjel*~.

mos **Ik:** *le*~.

mosás **Ö:** *víz*~.

mosogat **Ik:** *meg*~.

mosolygás fn (12)
Oh, *mosolygás*, melly engemet ellop magamtól! (16/23) — Tavasszal füvekkel s virágokkal, és bársony színt játzó palástal van be vonva a föld: télen pedig által menvén a' hideg szelek elveszik a' gyönyörű *mosolygást*; a' reá közelgető halálnak halvány sárga színe festi be az egész természetet (48/12).

mosolygás (34/7, 42/955), *Mosolygás* (16/25, 19/18, 34/79), *Mosoly[g]ás* (18/38), *mosolygások* (48/46), *mosolygása* (42/590), *mosolygásának* (34/187), *mosoly[g]ásira* (42/71).

mosolygó mn (9)
Le ültek egy oldalonn a' Pásztorok, 's ezekkel szemközt a' *mosolygó* Szűzek (42/367). — *mosolygó* pillantással lejtenek el egymás oldala mellett a' Csillagok (40/25). — de a' kire születekor Melpomene *mosolygó* szemekkel nem tekintett, akár mely szép verseket írjon is a' Minerva truttzára, de azért, nem lesz Poéta, hanem csak Vers-jártó (T3/42)
mosolygó (16/27, 42/213, 43/353, T6/414), *mosolygo* (T8/66), *mosojgó* (3/166).

mosolygós mn (1)
Te nem hiszed hát, mondá Chloé *mosolygósan* (42/1132).

mosolyodás fn (3)
Hányszor rejti el magát két kis Ajak rózsái között, vagy a' pillogó szemhéjjatskák alá, vagy ama' pitziny gödrötskébe, mellyeket a' *mosolyodás* ejt a' szép Ortzákon? (40/172)
mosolyodására (36/74), *Mosolyodására* (42/826).
Ö: *fél*~.

mosolyodik i (1)
Hatalmas Szeretet!... mikor egyet *mosolyodol* a' bádgyadó Természetre: azonnal a' vadak, madarak, halak, és tsúszó mászó állatok ugrándoznak, énekelnek, örülnek, és párosodnak, az erdőbenn, a' tengerek fenekén, az egész világon (40/76).
Ik: *el*~.

mosolyog i (18)
Minden Gondolatom, Szememmel együtt az ő két Szép Ajjakát kísérte: 's Kloé félfelől *mosolygott* (42/564). Mig a' mi életünknek Tavassza vidámonn *mosolyog* körülöttünk, éljünk annak Kelemetességeivel, az Öröm és Örvendés között (4/61). A' Rettegés a' Kétségbeesés édes Andalgásnak tetszett, 's a' Halál egyet *mosolygott* (42/119).
mosolyog (4/9, 7/1, 34/147, 40/84, 42/748, 43/415, 48/4), *mosolyogsz* (16/23), *Mosolyogsz* (18/37), *mosolyognak* (36/44, 42/797), *mosolyogtál* (19/21), *mosolygott* (42/220, 54/167). — *mosolyogjon* (25/30).

Ik: *le*~.

mosolyogva in (1)
Maga benn a' Szépség Isten Aszszonykája, Szép, mint a' felkelő reggelnek formája Igézó sűgárral fénylik *mosolyogva* (43/418).

most hsz (134)
Tedd félre *most* a' Bánatot, lám eleget győztél (42/477). Tudtam érezni, tudtam boldog lenni, tudtam Lillát szeretni: *most*, ah! *most* nem tudok fájdalommal bírni (54/170). A' Joh Bapt. Rousseautól említett Morosofica Facultás *most* legközelebb adott ki egy Matériát 0000 Babarus jutalomra (43/218). *Most* legközelebb fog ki jönni Bétsben a' Trattner betűivel ilyen Materiájú Könyv (43/671). — *most* majd olyan el apadt kut fö lesz a' melyben semmi gyönyörüségekre nem találunk (48/26). — nem álmodok *mostmár* egyszer, nem álmodok Szabadságot (9/4). Beh boldog a' függetlenség. Ki parantsol *most* nékem? (41/33)

mostan hsz (8)
Nézzed magadat, én Klorisom, nézzed *mostan* magadat (16/24). Nyomatott Kópertával még *mostan* nem szolgálhattunk érdemes olvasóinknak (43/280).
mostan (40/100, 41/104, 126, 42/1072, T11/59), *Mostan* (44/194).

- mostanában** hsz (3)
Egy csak ugyan Utópiában lakó Halbernarri Író igyekezik ezt *mostanába* meg mutatni (43/226). *mostanában* (T8/2), *Mostanában* (52/97).
- mostani** mn (12)
Egyedül való bajunk a' *mostani* Magyar Világ (3/22).
mostani (3/29, 193, 41/113, 237, 446, 44/234, 48/234, 52/125, T1/373, T5/179, T10/82).
- mostoha** mn (2)
...a' *mostoha* Természet üveg tömlőzbe zárta Lyaeusnak kedvadó Vesszejét (T6/84). De, öreg, nem a' Húsunkért üldöztek minket, mint a' Sneffeket, hanem egyedül azért az egy két szál tollért, a' melyet kárunkra adott a' *mostohánn* jól tenni kívánó Természet (3/51).
- mozdít Ik:** ki~.
- mozdítani Ik:** ki~.
- mozdulás** fn (4)
...nap ez, mely lételt, és elevenséget ád az ő mennyei sугárával — rugó ez, mely *mozdulásba* hozza a' veszteglő testeket (40/17). — 's ez tis néminémű rendetlen elme *mozdulásának* fogják tartani (44/5).
mozdulás (44/92), *Mozdulásábann* (12/7).
Ik: ki~.
- mozdulat** fn (1)
...a' te édes Hatalmadonn kívül semmi Fátumjok nints, a' mellynek engedelmeskedhetnének az én Szívem' *Mozdulati* (10/23).
- mozdulatlan** mn/hsz (1+2)
I. mn ...*mozdulatlan* Szemekkel kísérte az Ágac és Felhőkönn túl jóltévő kis Istenét (42/204).
II. hsz ...néhány Pillantásig *mozdulatlan* állottam ott (42/420).
mozdulatlan (42/594).
- mozdulhat Ik:** meg~.
- mozdulni Ik:** meg~.
- mozgás** fn (4)
...a' tsetsemő Világ a' *Mozgás* Karjainn rengett az öreg Kaósz' Böltsőjébe (42/739). Mi új belső *Mozgást* tsinál benned azon Ábrázat? (6/14)
mozgást (50/35), *mozgásba* (4/33).
- mozgat i** (2)
... szemeten tsavargó igyekezetek nem *mozgat-ták* tselekedeteimet (44/32) Feltette ezt hajójába,
- meg indúlt, 's bődlog meg elégedés *mozgatta* fáradt kórmányát(43/117).
- mozgó** mn (1)
Ez az első *mozgó* erő, melly a' Mindenségnek közép pontjábann ülvénn, örök abrontsonn for-gatja a' Teremtéseket (40/7).
- mozog i** (1)
...észre veszi, hogy az ártatlan Szüzetskének aj-jaka *mozog* (42/1019).
- mozogni in** (1)
És ha oda bé megy lopva a' Nap, a' Fűvek' Ár-nyékit az állhatatlan Szellőtől *mozogni* (8/50).
- MS.** = *manuscriptum*
- múl Ik:** felül~.
- mulandó** mn (2)
De a' haragok *mulandók:* (fugáces) de kedvesek a' békességek (22/26)
múlandó (42/304).
- múlás Ik:** el~.
- mulat i** (9)
Így *múlattunk* mi darab ideig (42/670). — szelid Szarvasok, játékos Majmok 's a' legdelibb Dám-vadak *múllattak* együtt a' liliomokonn 42/240). — 's vidám beszélgetésekkel *múllatták* magokat az árnyék alatt (42/406). Valakinek azért, óh Ifjak! kedve van a' szokott Pásztori Játékokra, keljen fel, 's *múlassa* magával együtt innepló Társait (42/384).
múlat (43/129), *múlatnak* (34/103), *múlatott* (42/531), *múllattak* (36/3, 751).
Ik: ki~.
- mulatás** fn (2)
Jó *múlatást* kívánok (4/228).
Múlatástoknak (42/443).
- mulathat i** (3)
Én véled tovább nem *múllathatok*, mert illy üres időtöltésemmel a' Közönséget megtsalnám (4/52). — én a' Lantomat nem *múllathatom*, illy édes névnek éneklésével (34/119).
múllathattál vólna (41/241).
- mulatni in** (2)
...itt szokott ő gyakorta magánosann *mulatni* az ő Kedvesének Árnyékával, felhozatván azt a' Hóltak' Tartományából a' halálnális erősebb Szeretettel (42/307).
mulatni (41/239).

- mulató** mn (1)
Csak olyan kérdés az, hogy *múlató* Személyim közzé mért vittem muzsikálni in specie a' Toponári Zsidókat, és nem a' Keszthelyieket, vagy Nagykahiróikat? (T7/173)
- mulatókert** fn (1)
Szégyenüljete meg ti pompás fák, mellyek a' Királyoknak 's Királynéknak *múlató kertjeikbe* is válogatva mentek bé (42/933).
- mulatozik** i (1)
Nekem pedig a' Helikon aljába szedett Violákból, az apró Játzintokból, és Nefejejtsből fog kötni szelíd koszorút, mellyen a' Nyájjasságok és Kelleme repdesve *mulatoznak* (40/125).
- mulatság** fn (9)
Ennek árnyékába múlattak a' Tündérek, és az ő életek 's *múlatságok* a' Tsók vólt (36/4). — 's e' kedvetlen időbbe minden szabad állat maga *mulatságára* gondolkozik (41/354). Melly kevesenn vagynak sok lármás és kevély *Múlatságokba* (42/883).
Múlatságok (42/751), *Múlatsági* (42/716), *múlatságaiknak* (T7/354), *Múlatságokba* (36/133), *múlatságokra* (T2/19), *múlatságokkal* (52/62).
- mulattat** i (8)
... 's az én Uram pórázomnál fogva elejebbe vitt, hogy vélem játszon, 's őket *mulattassa* (41/272). Lisette ezer szeretőket *múlattat*, Colin pedig minden szépeket (34/98). Ezek *múlattatják* a' szenvedő Ártatlannak Szívét (36/118).
múlattat (52/58); *múlattatják* (36/118, 130, 42/879). — *múlattassa* (T7/33).
- mulattatás** fn (1)
Mert a' ki azt gondolja, hogy a' Comica Poézisnak czélja... csak az olvasó' *múlattatására* 's nevetetésére irányoz; az ítéletem szerént, hibázik (T7/357).
- mulattató** mn (1)
...egy ilyen populáris és csupán *múlattató* Époszhoz jobbnak tartottam a' szokott kettős Strófákat (T7/422).
- mulatván** in (2)
Nékem inkább olly bokréta Kösse felkentt képepet, Mellyet nyér a' víg Poéta, *Múlatván* a' Szép nemet (T6/412).
múlatván (T2/3).
- Mulciber** fn (1)
Itt vóltak kirajzolva az Isteneknek 's Hérósoknak Szerelmei... Egyszóval minden édes titkaik a' Halhatatlanoknak, még ama' híres meseis az egész Égben, Vénusz és Márs a' *Multziber* Hálójába (42/282).
- múlhatatlan** Ik: *el-*.
- múlik** i (3)
...kitsinybe *múlt*, hogy tellyes Erőszakkal ki nem rohant azonn (42/669). Az Isten tudja, nem miattam *múlt* (T4/5).
múlnak (43/489).
Ik: *el-*, *ki-*.
- múlni** Ik: *felül-*.
- múló** Ik: *el-*.
- múlt** mn (4)
...ettünk a' Tavasz első Adományiból, 's megörvendezetett bennünket a' *múlt* Ősznek édes Nektárja (42/380).
múlt (42/1113, 45/16), *mult* (43/19).
Ik: *el-*, *ki-*.
- multiplico** (lat) (1)
...unitas ez nec *multiplicat*, nec dividit (44/74).
- multivalvia** (lat) (1)
Linné és ő utánna a' több Természetvizsgálók ezt a' sereget IV. familiákra így osztják fel: A, *Multivalvia*; Soknyílásúak (T9*/605).
- múlva** nu (1)
...az emberiség le fogja tépni a' vérbe mártott borostyán koszorút ama déltzeg Poétáknak Fejéről egy két század *múlva* (40/121).
- munka** fn (96)
...sárga virágain pedig egy dolgozó méhraj enyhítette zsi bongó daljával a' *munka* terhét (42/943). Hagyd el, kérlek, hagyd el balgatag kis Méhetske azt a' rabotás *Munkát* (4/116). Mind a' Te *munkád* ez örök Szerelem! sőt minden *munka* a' Te *munkád* mint szintén az is, hogy én mostan írok, és Tégedet óh Világ Lelke! halhatatlan 's édes Erő! ditsőítelek (40/99). — az igaz nyugalom, a' víg elme, a' friss test egyedül a' *munka* által származik (4/208). Hogy esmeretlen nem vagy mások előtt, az én Verseimnek *Munkája* az (20/15). Hármat kell az Epopoeiában gondolóra venni, 1) a' leirandó Személyt, 2) annak előadandó tselekedetét, és 3) a poétai elő-

adást, vagy a' mi mindegy, a' poémának az Olvasó lelkében támasztott *Munkáját* (T5/92). A' *Munka* Hexameterekben íródott Görög nyelven (T5/208). A' Poesisnak, vagyis a' Poetai különféle *Munkáknak* felosztása... sok nehézségekkel van egybekötve (T5/4).

munka (4/73, 42/984, 43/514, 48/148, T5/620, T8/109), *Munka* (34/174, 42/16, 43/236, T5/88, 524, 560, 600, T6/346), *munkák* (T9/432), *munkák'* (!) (4/152), *munkád* (40/95), *munkája* (40/167, 43/255, 435, T3/26, T8/15, T9/542), *Munkája* (T5/231, 269, 329, 338, 344), *munkáim* (T8/182), *munkájim* (T5/542), *munkái* (T8/6), *Munkáji* (43/697), *munkát* (43/253, 52/30, 79, T4/24, 47, T5/517), *Munkát* (T5/353), *munkámat* (T5/541, 627, T8/35), *Munkámat* (18/5, T7/35, 417), *Munkádat* (34/191), *munkáját* (43/227, 50/20, T3/13, T7/10), *Munkáját* (T5/76, T6/349, T7/14, T9*/568), *Munkáimat* (T4/7), *munkáit* (T9*/456), *Munkájit* (54/235), *munkának* (T5/533), *munkámnak* (T8/77), *Munkámnak* (T9/271), *Munkájának* (T5/424, T7/324), *munkáimnak* (T8/187), *Munkáimnak* (T4/204), *munkába* (43/371, T11/43), *Munkába* (12/4), *Munkákba* (4/59), *munkában* (T6/192), *munkákban* (T10/63), *Munkámban* (T5/73, T7/408), *Munkájában* (T5/201), *munkájikban* (T11/95), *munkádon* (43/456), *munkára* (41/64, 52/77, T10/40), *Munkára* (4/7, 50, T6/23), *munkákra* (T10/42), *munkával* (41/318, 44/50, 48/168, T7/11).

Ö: kézi~.

munkál i (1)
Saját szégyenemmel is *munkálom* megelégedéseket (54/254).

munkálkodás fn (3)
Ebben az Actio, vagy a' *Munkálkodás*, melyet én a Deák Fabula után Mesézetnek nevezek, egészen költött (T7/315).
munkálkodást (T7/69), *munkálkodásba* (T7/365).

munkálkodó mn (2)
...hogy a' fontosság, és az Olvasónak érdekszálata még nagyobb legyen, *munkálkodó* Személyimnek sok gáncsot és akadályt szerzek (T7/380).
munkálkodó (T7/390).

munkálódni in (1)
Nekem pedig az én jó Királyomnak, az én Kasfi

társaimnak, magamnak 's Kitsinyeimnek kell élnem és *munkálódnom* (4/121).

munkás mn (5)
...ezért mi szívesen adjuk ki néki a' mi keresményünkben a' Dézmát, mint egy háládatos és *munkás* paraszt Nép az ő jószívű Földes Urának (4/200). Az idén nevelkedett oltovány, későre hoz még gyümölsöt, még is a' *munkás* emberek mindennap óltanak (T11/46). Lelkek vídám vólt és ártatlan; nem egyéb, hanem egy *munkás* Szeretet (42/762).
munkás (36/15, T3/344).

munkásság fn (3)
A' derékségig felmehet az ember tanulás, olvasás és fáradhatatlan *munkásság* által is (T5/444).
Munkásságod (4/180), *Munkásságomtól* (4/169).

murva fn (1)
Ő bizonyosan valamely Barlang enyhében a' puha *murván* heverész (41/352).

Ö: széna~.

musa (lat) (1)
A' mit Horátius a' Görögökről mond, hogy Graiis ingenium, Graiis dedit ore rotundo *Musa* loqui, azt a' Római Poétákról is elmondhatjuk (T5/391).

mú'sa l. **múzsza**

Muschel (ném) (1)
Tsga németül Schnecke, Kagyló pedig *Muschel* (T9*/652).

Museum fn (2)
Ezt az Epopoéát... egészen lefordította még ezelőtt néhány esztendővel T. Kazintzy Ferentz Úr folyóbeszédben... a' mint a' *Museumban* kijött Mustrából láthatjuk (T5/396).
Museumot (T9*/207).

musicum (lat) (1)
Lásd az ő Dictionarium *Musicumát*, 's a' hozzá ragasztott Kótákat (T9*/257).

muskotály fn (2)
Máskéfé tágas Szöllő Lugasok látszottak, 's az egres közül hizelkedett a' piros Bakar, 's a' virággal együtt szagoskodott a' megért *Muskotály* (42/235).
muskotályt (42/1103).

muskotályzag fn (2)
Egész Rózakosarakkal hozzák le a' feltetsző

Hajnal' Sűgárrival a' *Muskotály szagot* (42/804).
muskotály szagot (36/51).

must fn (2)

... 's ha a' Víg Szűret eljön a' letsorgó *Mustba*
eveznek eggy Gohér héjjon (42/806).

Mustba (36/53).

mustra fn (5)

...a' Faludi Ferentz' Pásztori Énekei sok magá-
nos szép vonásaik mellett is, durvábbak, mint-
sem őket a' Gessneri Században *mustrául* lehet-
ne felállítani (54/22). Gyermekeidet tedd a' vir-
tusnak *mustráivá* és tedd őket a' te gondoskodá-
sodnak leg főbb tárgyává, hogy ősz öregségedet
apolgassák, mint te az ő gyermekiségeket apol-
gattad (T1/157).

Mustrák (T7/407), *mustrái* (T9/66), *Mustrából*
(T5/397).

mustrál **Ik:** *ki~*.

musza (gör) (1)

Azért mondja Statius is... talám tzeozván az
Aristophanes' *Múszon* orgiajára (T9*/763).

muta (lat) (3)

De, ha már a' H betűnek ellehellését kiállhatjuk
is: eltűrjük é a' *muta* cum liquidának ancepssé
való tételét? (T6/4)

muta (T6/232), *Mutákkal* (T6/8).

mutat i (19)

Jaj a' Méh, jaj a' Méh, 's Ajjakamra *mutattam*
(42/661). Már új Ruhát *mutatnak* a' pettyezett
vén Kígyók (8/29). The Paplan Ánglus Kikötő-
hely, a' mint a' neve is *mutatja* (43/643). — az
öldöklő villámok' fényinél a' halvány ortza ret-
tegést *mutat!* (T6/40)

mutat (8/12, 34/146), *mutatnak* (48/20, T7/179),
mutatott (42/118, 409), *mutattak* (42/85); *muta-
tom* (T3/366), *mutatja* (T1/49), *mutattya* (43/78),
mutattad (T4/73), *mutatta* (41/4, T3/428, T5/
264). — *mutasd* (34/185).

Ik: *be~, ki~, meg~*.

mutatás **Ik:** *ki~*.

mutathat i (2)

...tsak hat Heroica Epoeiát *mutathat* még ez
a' hat ezer esztendő Világ (T5/167).

mutathatunk (T7/308).

Ik: *meg~*.

mutatni in (2)

Kell ujjal *mutatnom* azt a' tselekedetet? (44/141)

mutatni (34/74).

Ik: *be~, meg~*.

mutató **Ö:** *kép~*.

mutatódik i (1)

...a' vígjáték, melly akkor az utak és utszák me-
gett *mutatódott* a' néző népnek (T5/453).

mutatván in (3)

Hozzám kegyetlennek *mutatván* magadat Te en-
gemet Kegyetlenségre tanítasz (6/59).

mutatván (6/61, 34/146).

mutogat i (8)

Kellemetes Szűzek mint *mutogatnak* egymás-
nak engemet (4/160). — maga pedig Tassoni, ki
ezt a' híres munkát olaszúl írta, XII nagy Könyv-
ben szinte a' legfentebb járó poésist *mutogatja*
(T5/519).

mutogatott (12/6), *mutogatja* (9/50, 51, 12/52,
T10/79), *mutogattya* (43/229).

mutogatás fn (1)

Mégis látjátok Uraim! hogy a' Szerentse enge-
met tett ki az ő hatalmának *mutogatására*, az én
életemnek első idejében (44/122).

mutogatni in (1)

Némelyek már a' mint hallyuk kezdik is *muto-
gatni* (43/221).

múzeum fn (1)

...tele van tréfával, tsípősséggel és furtsasággal,
mellyet az első nevelésű Dámák előtt is, a' po-
dágrás Dogmatikus' *muzéumában* is, fel bátor-
kodhatsz olvasni (T5/579).

L. még **Museum!**

múza fn (47)

De a' ti Ajándékokot vólt, óh *Múzsák*, ez a' Lant
(14/7). — tanúbizonyosságul hívom a' *Múzsákat*,
kitsinytől fogva nagyig, Cliótól fogva Urániáig
mind a' kilentzet (T7/200). Fűzfa alatt nőtt az én
Múzsám, nem diadalmi babérok alatt (54/252).

— akkor bezzeg van dolga a' szegény *Mú'sák-
nak*, úton, útfélen, Falun, Városon, Kortsmákon
mindenütt kiabálják őket, szálj le *Mú'sám*, ser-
keny fel *Mú'sám*, ülj fel *Mú'sám*, danolj *Mú'-
sám*, segíts *Mú'sám*, ne hagyj *Mú'sám* 's a' t
(T10/16–9). — az egész dolog tsak oda megy ki,
a' mit a' Diétai *Múzsában* így tettem vala ki: Bo-

lond az, barátom, a' ki okos mindég (T9*/772). *Múzsza* (T2/1), *Mú'sa* (43/296, T10/20, 45), *múzsák* (T3/174), *Múzsák* (13/1, 10, 53/40, T3/480, T6/88, T7/367, T9/268, 354, 777), *músák* (3/136), *Músák* (53/31), *Mú'sák'* (T10/39), *Múzsám* (T11/97), *Músám* (3/126), *Múzsákat* (T5/131), *Múzsámat* (54/14, T2/26, T8/194), *Muzsámat* (T5/697), *Músáidat* (43/540), *Múzsának* (T6/240, T8/160), *Múzsáknak* (T6/413, T9/513), *Mú'sáknak* (T10/76), *Múzsájának* (T8/12), *Múzsájának* (T5/233), *Múzsára* (43/687), *Mú'sákhoz* (T10/68), *Músákkal* (33/84), *Mú'sámmal* (T10/28).

muzsika fn (24)

Ekképpen származott a' szózatós, és a' Szerszám *Muzsika* (T3/74). Ebben a' Dalban, a' mint tudjuk, nints az úgy nevezett Kádentzia; még is jól megy rá a' *muzsika*, 's ő is a' *muzsikára* (T9*/262). Egyébaránt a' kéz alatt lévő Vdik Versezetnek a' *Muzsikája* ígéző (T6/75). *muzsika* (T3/79, 81, T9/47), *Muzsika* (T3/68, 77, 86), *Musikák* (43/388), *muzsikája* (T6/29), *Muzsikát* (T8/146), *Muzsikának* (T9/778), *Muzsikába* (T3/81), *muzsikában* (T9/784), *Muzsikában* (T9/228), *muzsikábann* (T3/160), *Muzsikára* (T5/34, T9/225), *Muzikára* (42/316), *muzsikához* (T2/21), *Muzsikával* (T3/83), *Musikával* (43/187).

muzsikai mn (3)

Nálunk Seyfried is úgy készített egy *muzsikai* szerzeményt a' Virág Benedek' Jámbusos énekére (T9/230). *Muzsikai* (43/657, T9/199).

muzsikálni in (1)

Csak olyan kérdés az, hogy múlató Személyim közzé mért vittem *muzsikálni* in specie a' Toporáni Zsidókat (T7/174).

muzsikaszó fn (1)

...a' Megújított *Muzsika szóra* ki jött a' szép Rozália a' Tavasznak tarka Kantussába (42/504).

muzsikuszó fn (2)

...minden Poétát, *Muzsikuszó*, vagy Festőt barátomnak örülök tartani (T8/126). *Muzsikuszók* (T9/198).

mú fn (1)

Valamint a' szépmesterségeknek minden *múveire*, úgy a' Poétai munkákra is jó kedv kell (T10/42).

müvelés l. mívelés

müvelni l. mívelni

müvelt l. mívelt

myriad l. miriád

mysticus l. misztikus

mythus l. mítosz

N

- n** fn (4)
A' tr, pr, cr etc. csak elgördül a' Deáknál is; de hogy mind a' 4: l, m, n, r Liquidákat akármi Mutákkal összeolvassza, arra rá nem vetemedett (T6/7).
n. (T3/450), (n) (43/149, 648).
N. = *nap(ján)*
- Nachtstück** (ném) (1)
IV. Versezet. a' rettenetes éjtszaka. Ez ám a' poétai *Nachtstück* (T6/27).
- nád** fn (4)
Ezt tselekszem mind akkor is, mikor a' leszálló nap e' nyúlánk *nádaknak* tsak felső bojhokra tekinget (3/151). — a' Rétre visz, hogy a' fedélnek való *nádat* haza emeld (41/419).
nádak (3/87), *Nádak* (3/3).
Ö: *méz-*.
- nádas** fn (2)
...mind a' ki tsak vagy Úr, vagy Úri, hétről hétre itt tanyázott a' *Nádasba* (3/39).
nádasokom (3/81).
- nádkalyiba** fn (1)
...lába alá tapodja a' lehetetlenséget, bévezeti a' *nád-kalyibába* a' Virtust, a' Trónusból leszállítja az alkalmatlan Felségtartást (40/162).
- nadrág** fn (3)
Hónallyig érő *nadrág*, lapos hosszú kalap, pítaszárnak való páltza és láb az, a' mit ott találátok (T9/443).
nadrád (41/280, T5/472).
- nadrágos** mn (1)
Hát látok egy vékony *nadrágos*, fehér hatzukás, tarka kabátos suhantzot (3/114).
- nádszál** fn (1)
Tsak néha rezzentette azt meg a' vad kacsák bukkanása, melyek a' sás közt jádzottak, vagy az estveli szellők tiztájája, melytől szisztergettek a' hajlékon *nád szálak* és iboják (3/104).
- nagy** mn/fn (189)
I. mn Alig állok már lábamon is a' *nagy* Essó, a' *nagy* Éhség miatt (41/460). — így emeli fel fejét a' magának hagyatott szegény Magyar Nyelv; így ditsekedhetik jövődőben a' *Nagy* Corvinus' Nemzete! (T4/167) — kötelezvéen arra, hogy a' szokásban vett, de *nagy* részént tsak szertartásból tsinált bútsúzást hozzájok megtegyem (44/196). Nints *nagyobb* rosta az időnél (T10/84). Éppen ebbe áll ennek a' szerentsés helynek *leg-nagyobb* boldogsága (41/328). Két tsillagzat van az égen, különösen, Kutya nevű, t. i. a' kisebbik Kutya és *nagyobbik* Kutya (T9/357).
- II.** fn Hazám!... Engedd által a' te érdemes *Nagyaidat* az én együgyű tollamnak, hadd dítserjem én azokat, 's hadd hirdessem a' népeknek (T11/3). Így tett engemet a' holt és az élő *Nagyoknak* barátsága tökéletesebbé (44/64). *Nagyot* kérsz, Melítész: így felele a' Leányzó (42/491).
Ö: *had-*, *kisebb-nagyobb*.
- nagyatya** fn (1)
Gróf Zrinyi Miklósnak, ama' szerencsétlen Vadásznak, Ádriai Tenger' Sirénája, mellyet vitéz *Nagyattyának*, a' Szigetvárban elesett Gr. Zrinyi Miklósnak tetteiről szerzett (T7/301).
- nagyérdemű** mn (2)
Nintsen egyéb hátra, hanem hogy munkáim ezen Csomójának ilyen sok időre való haladásáról a' *nagy érdemű* Közönség előtt engedel-

met kérjek (T8/183). Addig is magamat és Műzsámat *nagy Érdemű* Olvasóimnak Kegyelme és Pártfogása alá mélyly tisztelettel és alázatossággal botsátom, 's Bennek a' Hazának sok szerenstét kívánok (T2/26).

nagyít i (2)
...én is néha ebből az okból a' Személyeknek egyes Vonásait 's a' különös Történeteket, szaporítottam, halmaztam, *nagyítottam* (T7/327). *nagyítja* (T5/549).

nagyítás fn (1)
Hanem mivel a' Comicumnak természete megenged egy kis *nagyítást* (T7/322).

nagykahirói fn (1)
Csak olyan kérdés az, hogy a múlató Személyim közzé mért vittem muzsikálni in specie a' Toponári Zsidókat, és nem a' Keszthelyieket, vagy *Nagykahiróiakat?* (T7/175)

nagykőrösi mn (1)
Az Aeneist már 15 tagú versekben magyarrá fordította T. T. Kováts József úr *N. Kőrösi* Predikátor (T5/236).

nagylelkű mn (2)
Molnár Albert, az a' minden tekintetben *nagylelkű* és hasznos hazafi (T9/447). *nagy-lelkű* (T9*/527).

nagylelkűség fn (1)
...egy nagy példáját adván a' *Nagy Lelkűségnek* (45/90).

nagyméltóságú mn (1)
Fényt és pompát akartam véle adni a' Történetnek, vévén az ideát a' *N. Méltós.* Főispány' Ő Exc.jának béiktatásakor tett Solennitásból (T7/219).

nagynevezetű mn (2)
...ugyanabban privátusom vala *nagynevezetű* Budai Ésaías Úr, Debretzeni Professor (T5/238). *nagy-nevezetű* (T9/245).

nagyobbítás fn (1)
...sőt hogy az Epopoeában annyira kedvellet Machinák is, az álmétkodás *nagyobbítására*... ki ne maradjanak, részt vettek a' történetben Éris, Fáma, Vénus, 's a' t (T7/87).

nagyon hsz (26)
...hidgyétek el, hogy érzékeny ez a' szív, igen *nagyon* érzékeny (44/210). Már itt voltam, mikor olly *nagyon* kezdél sohajtozni (50/14). — és

felette *nagyon* különbözik attól a' Dítsérettől vagy Helybehagyástól, a' mellyel szoktunk egy Derék, egy nemes, egy kitetsző embert, vagy valamely jeles Tettet jutalmazni (T5/121). Azt tartom hogy az elsőbb fél *nagyon* is sokra ment; ez pedig *nagyon* is kevésre (T8/137–8).

nagyon (43/237, 461, 52/133, 54/173, T3/13, 418, T5/342, 401, 462, 473, 602, 606, T6/6, T10/21), *nagyonn* (3/68, 4/50, 11/11, 17/6, 26/1, 27/11, 42/717).

nagyravágyás fn (5)
A' *Nagyravágyás* pedig minémű inségeknél szerzője, nem szükség megmutatni (52/19). *nagyravágyás* (52/4), *Nagyravágyás* (8/59), *nagyra vágyást* (40/164), *nagyravágyástól* (T9/75).

nagyravágyó mn/fn (1+2)
I. mn ...még a' Holdat sem tűrhetem, ha *nagyon* tiszta, inkább alszom addig *nagyravágyó* világánál (54/174).

II. fn Vajha minden fősvénynek, minden *Nagyravágyónak*, minden bújálkodónak beléolvaszthatnám a' szívébe ezt a' kurta philosophiát! (T9/84)

nagyravágyót (52/7).

nagyság fn (3)
...de herosi *nagyságot* ilyen mesterséggel senki sem szerezhethet magának (T5/445).

nagyságát (T5/114, 490).

Ö: *őnagysága*.

nagyságos mn (2)
...a' Puni Háború rakva *nagyságos* tettekkel (T5/419).

nagyságos (T5/294).

nagyságú mn (3)
...az Abelárd és Heloiz szerelmekről írott Poémák mind ki vagynak adva Francziául egy Collectióban, a' Könyv szinte egy Bibliányi *nagyságú* (T6/309). Ez utólsónak pofáján van egy első *nagyságú* Tsillag, mellynek neve Kutya, vagy Kutya, Canicula, Sirius (T9/358).

nagyságú (T8/89).

nagyúr fn (1)
Így áll az a' szegény kapás, ki a' sanyarú munka közben sokat fárasztotta már az egeket a *nagy Urak'* szerentséjéért, saját ásójára támaszkodva, reszketve habozva, a' talált kintsek felett (42/983).

- nagyúri mn** (1) Per consequens nagyonn sokann el kellett vesznetek e' *nagy Úri* fávör miatt (3/69).
- nagyváros fn** (2) ...én hallottam, mikor sok *nagyvárosban* valakinek dítséretére így szollottak (52/134). *nagy Városba* (T10/5).
- nagyvilág fn** (1) ...egy 16 esztendő, és anatomia 's pictura szerént termett, egyszersmind *nagyvilágban* neveltetett Dáma csak Stutzeri tömjénekre érdemes (T6/129).
- nála hsz** (26) Emlékezem rá, hogy 1790 táján valaki Hazánk-fijai közzül is megígérte volt ennek Magyar fordítását: de még mind ez óráig el kellett *nála* nélkül lennünk, mellyet valóban sajnálhatni! (T5/280) — 's ki volna *nálam* meg elégedettebb (41/290). — mert *Nálad* nélkül tetszik Énnekem az Erdő, a' Halom, a' Rét (9/28). — annak neve *nálunk* Dal, az idegeneknél Lied, Song, Chanson (T9/37). — 's hidd el, nincsenek *nállok* tsudállatosabb 's szörnyebb állatok (41/196). *nála* (T4/110, T5/337, T9*/57), *nálam* (42/152, 52/122, T5/583, 585, T7/272), *Nálam* (T7/377), *nállam* (T8/79), *nálunk* (43/94, 149, 152, T3/155, T4/42, T5/377, T9/131, 387), *Nálunk* (43/569, T9/154, 229).
- Ö: ö~; énnállam, tenálad, minálunk, tinálatok.**
- nálánál hsz** (6) De hiszed hogy mégis hívebb Szeretőre akadsz *nálamnál*, senki sints, a' ki *nálamnál* jobbann szeressen (34/37). — csak olyan szamarak vagytok mint mi, sőt szamarabbak *nálunknál* (41/223). *nálamnál* (44/113, 54/127), *nálunknál* (T3/456).
- Ö: ö~.**
- nap fn** (133) Ezt tselekszem mind akkor is, mikor a' leszálló *nap* e' nyúlánk nádaknak tsak felső bojhokra tekinget (3/151). Elrejtve voltál Kastélyodba, és a' *Nap* sajnálta, hogy nem lát, a' Hold fájlalta, hogy búban sírva szemlél (53/4). Beh szép Tavaszi *Nap* ez: egy a' legszebb tavaszi *Napok* közül! (4/45–6) — És valóba a' Zivatarok közt találtam meg a' Tsendességet. Ah, ne jöjjön vissza már soha többé a' Tiszta *Nap* (18/40). Mikor a' *Nap* Julius 21-dik *napj.* az Oroszlány jegybe
- megy (T9/380). Gr. Széchényi Fer... kit alább mint fő Pártfogómat, lakóhelyéről Czenki *Napnak* nevez[e]k (54/196). Beporozva a' *Napra* szemközt elszínetlenedik a' Zöld Bikkfa (8/10). — és lön az magyarul dohány mind e' mái *napiglan* (T4/75). *N.* (T7/429), *nap* (3/30, 34/67, 40/15, 18, 41/446, 48/3, T8/13, T9/722), *Nap* (4/77, 110, 5/2, 8/4, 49, 14/30, 15/1, 3, 3, 18/41, 21/18, 33/7, 34/78, 36/14, 42/74, 128, 376, 498, 695, 747, 43/31, 50/38, 75, 51/4, 52/71, 54/184, T9/379), *nap'* (T9/476), *Nap'* (8/31, 43, 46, 9/52, 10/52, 36/245, 42/761, 932, 54/130, T9*/390), *napok* (41/341), *napj.* (54/74), *napja* (41/341), *Napja* (15/8), *Napjaim* (4/62, 111), *napjai* (48/121), *napot* (54/178), *Napot* (8/52, 15/2, 34/72, 42/334, 949), *napokat* (43/520, T9/384), *Napokat* (4/59, 12/19, 43/198), *Napomat* (42/704), *napodat* (43/453), *napját* (54/72), *Napját* (42/453), *napjaimat* (41/79), *Napjaimat* (4/203, 8/69), *napjaidat* (T1/236), *napjait* (44/161), *Napjaitokat* (4/115), *napnak* (40/146, 49/51), *Napnak* (4/65, 24/2, 34/139, 35/4, 42/373, 627, 634, 54/153), *napoknak* (T9/385, T11/15), *Napodnak* (54/247), *napjaidnak* (T1/206), *napjaidban* (22/34), *napjaiban* (T7/65), *napon* (T9/424), *Naponn* (13/2, 14/8, 42/385), *Napokonn* (14/17), *Napján* (54/40, 75), *Napján* (T6/187), *Napján* (42/631), *Napra* (9/42, 27/9), *napjára* (T10/53), *Napjára* (13/cím, 14/cím, 15/cím), *napnál* (34/67), *Napnál* (34/70, 42/64), *Napjaimnál* (18/41), *naptól* (T3/437), *Naptól* (6/21), *Naptól* (8/13), *napig* (T9/4, T11/89), *napjaiig* (T11/90), *Nap-pal* (8/31, T9/381).
- Ö: az~, harmad~, hol~, hó~, más~, minden~, vasár~; minapában.**
- napestig hsz** (1) ...tsak ezek az ő Paraditsomi, ahol nyomorúltt-volta kön[n]ytseppekben foly le sáppadt ortzáján, ahol egész *napestig* tébolyog (51/29).
- napfény fn** (1) ...minekelőtte *Napfényt* láttatok volna, a' születes méhéből ki ragadva égtetek meg (44/188).
- napi mn** (1) ...egy néhány *Napi* útazása után vígan szállott ki a' Caput bonae Speinél (43/109).
- Ö: minden~.**

- napkelet** fn (3)
A' szerelmes Tavasz eljő *Napkeletről* tsetsemő Etéziák vonják Kökörtsín Hintáját (4/7).
Napkeletnek (43/351), *Napkeletről* (T9/621).
- napkeleti** mn/fn (4+1)
I. mn ...kedves három ki kötő helyek America *Nap keleti* oldalain (43/121).
Napkeleti (43/639, T5/265, T6/11).
II. fn Persául ugyan is ez a' *Napkeletieknél* annyira kedvellett madár Búlbúl (T6/173).
- naplementi** mn (1)
És óh! melly ingerelve ragyog amott a' *naplementi* Ég az ő bíbor- és aranyszín világával! (50/59)
- napnyugati** mn (1)
Tsak ezért az egy mértékes versért is majd meghalnak a' *Napnyúgoti* Nemzetek (T9/347).
- napos** **Ö:** hó~.
- nappal** hsz/fn (3+7)
I. hsz ...*nappal* oszán hortyogak (!) mint Árpád, és Lehel (3/205).
nappal (41/55, T1/49).
II. fn ...a' Kőszálak és a' keserű Hínárok között feküsznek elrejtve a' *Nappal* Súgáritól (8/36).
— ah! adjad, hogy az szebb légyen éltem' *nappalánál* (50/74).
Nappal (20/7, 23/36), *Nappal'* (15/4, 19/11), *nappalt* (48/8).
Ö: éjjel~.
- nappali** mn (2)
...az ő tekintetén tsendes álom látszott, és a' *nappali* mosolygás (42/955). Építi az ember éjjeli, s *nappali* szorgalmatossággal boldogságának bástyáját(48/58).
Ö: éjjeli~.
- napraforgó** fn (1)
Mihelyt a' feljövő Nap még álmos Súgáiraival a' *Napraforgóra* pillog... felkelek magamis puha ágyamból (4/78).
- napsugár** fn (2)
Mennyivel különböző ettől a' VIIIdik Versezetben lévő kis Tableau, hol... maga az Iró, körülvéve tiszta csermelyekkel, színes hantokkal, virágokkal, játszó *napsúgókkal* (T6/71).
napsúgár (42/1024).
- napvilág** fn (1)
Sűrű fekete Tölgyfák kettőztették itt az Éj' borzasztását, mellyeknek agg Törzsökjeit a' kiátkoztatott Fejsze és *Napvilág* soha még nem érdekelte (42/82).
- narancs** fn (1)
...a' gyönyörű Nimfa, gondatlanul kötött Fátyola mellől egyik Tsetse kifordult... az én Szeimeimet bájoló Súgárok ragadták oda, 's Lelkem is mintha egyszerre ki szakasztódott volna Mellyemből, elrepülvén vélek, e' Paraditsom gyönyörű *Narantsánn* kezdett legelni (42/423).
- narancsalma** fn (1)
...repülj a' szerentsés Cziprusnak azon partjaira, a' hol a' Gratziák *Narants Almákkal* játszanak a' Majoránna gyepen (40/147).
- narancsfa** fn (1)
...s vidám tztrom és *Narantsfák* állottak végig rajta (42/230).
- nárcis** fn (6)
...s úgy hervadál el, mint ama' Rózsa, melly sárga mint a' *Nártzis*, és balzsamos mint a' Viola (54/86).
Nártzis (4/19, 34/21), *Nártzist* (42/428), *Nártzissaiba* (42/506), *nártzisokkal* (42/363).
- narder** (fr) (1)
...a' Frantziáknál *narder* átaljában minden szagosítást és parfümírozást jelent (T9/704).
- nardinus** (lat) (1)
A' Régiek szagosbort is tsináltak véle, a' melylyet vinum *nardinumnak* hívtak (T9/706).
- nardu** (gör) (1)
Nardusnak hívják közönségesen azt, a' mit Magyarjaink is Spikinárdnak neveznek (deákül Spica nardi, e' görög szótól *Nardu* Stakhűsz) (T9/700).
- nardus** (lat) (3)
Nardusnak hívják közönségesen azt, a' mit Magyarjaink is Spikinárdnak neveznek (T9/698).
Linnénél egészen más nemet tesz a' *Nardus*, melly a' Triandriára tartozik (T9/707).
nardi (T9/699).
- narratio** (lat) (1)
Tudnillik, vagy maga beszéll el valamit a' Poeta, (Epos, *Narratio*, Beszéllés) vagy a szót más személyeknek a' szájába adja, 's azokkal beszéll-teti el. (Dráma, Actio, Tselekvés) (T5/9).

- Narrnspielen** (ném) (1) ven kellett azt nekem innom, érzem utolsó tseppjeit, még most is *nedves* ajjakimon (42/1040).
Narrnspielen. Kos Havának 15dikén (43/217).
- natura** (lat) (1) *nedves* (3/74, 187, 18/9, 42/1045, 43/490, T9/650).
...a' Tsászári *Naturae Curiosorum* Kabinettyánál igen nevezetes' dolgok fognak történni Januarius 27.dikén (43/201).
- naturalis** (lat) (2) **nedvesded** mn (1)
És *nedvesded* Leányai a' rezgő Kristályoknak, a' halavány Tsigáknak, a' tündöklő Koráloknak néki halmazni fogják a' Kebelét (21/26).
Rafnak Munkáji vagynak für Kinder, mint Geografia, és *Naturalis* Historia (43/698).
Naturalis (43/649).
- nautil** (lat) (1) **nedvesít** Ik: *meg*~.
nedvesség fn (5)
A' Forrás, a' Folyamat nem osztogat Éltetőt a' Földnek, melly mindenütt hasadoz az Új *Nedvesség*' Kívánásától (8/9). Mi hidegebb a' geslesztának *nedvességénél*, melly vér gyanánt folydogál az ő nyálkás testében a' föld alatt? (40/72)
Nedvesség (42/652), *nedvességtől* (34/29), *Nedvességével* (7/9).
- NB.** = *nota bene* (lat) (4) **nefelejcs** fn (1)
...és ingóbb teremtesek a' nyárfa levélnél és a' vígály Tippannál (*NB.* Hatházi *gracilis* fű) (4/172).
NB. (4/194, 21/27, 36/271).
Nekem pedig a' Helikon aljába szedett Violákból, az apró Játzintokból, és *Nefelejtsből* fog kötni egy szelíd koszorút (40/124).
- ne** hsz (144) **negatíva** (lat) (1)
Ah *ne*, Filenó, *ne* hagyd magadat el ámíttatni (22/18). *Ne* félj: veled vagyok én (18/17). De változtassam, vagy *ne*, Színemet, ha neveztetni hallak, minden olvassa az Ortzámonn, mint van a' Szívemben (10/7). És hol található, a' ki ötet *ne* imádná (13/7). Az anyai édes nyelv nyeri vissza az ő igazságos jussait: óh magyarim! ki *ne* vígadna közületek? (T11/17)
...lehetetlen, hogy legalább valamely nemét a' *negatíva* boldogságnak ne tulajdonítsuk nékiek (33/18).
- Ö:** *hogys*~, *hogys*~.
- né** fn (1) **neglizsé** fn (1)
Egy koros ****né* annyi Kellemekkel megérdemli a' Szeretet[et] (T6/126).
Deidámiába néki ez a' ravasz minden szempillantásbann valami új Szépséget mutogatott; minden ő Mozdulásábann, minden ő Szózatjábann, minden ő *Neglizséjébenn*, kezdett Szemfényéből hirtelen eggy Tört villogtatni az Ákilles Szívébe (12/7).
- Ö:** *barát*~, *cár*~, *fővezér*~, *juhász*~, *király*~, *majoros*~, *pap*~, *pásztor*~, *rivális*~, *szőlőpásztor*~.
- Neapolis – Neápolis** fn (1+1) **négy** szn (29)
Neapolisból írják, hogy ott vagyon egy csuda tévő szent Ereklýe (43/138)
Neapolisba (43/647).
Már *négy* napja, hogy a' havas eső mind szüntelen esik (41/341). *Négyet* esmértem a' többek közül, mikor én az udvarba laktam (41/269).
négy (42/17, 43/169, 230, T4/15, T6/339, T7/226, T9/269), 4 (T5/432, 604, 659, T6/7, 153, 342, T9*/54, 62), 4 (T3/373, T4/142, T5/35), 4 (54/86, 116), IV (T5/18, 539, 539, 637, T7/235, 417, T9*/604).
- nec** (lat) (3) **Ö:** *harminc*~, *három*~, *huszon*~, *negyven*~, *ötven*~, *tizen*~.
...unitas ez *nec* multiplicat, *nec* dividit (44/74).
nec (T7/18).
- nécska** **Ö:** *pásztor*~.
- nedv** fn (1) **negyedfél** szn (1)
Majd mikor én porrá leszek, és a' Temetőnek füvei felszívják az én *nedvemet* (40/115).
Az Anákreon' Jambusa a' minn ő írta minden Ódait 3 lábból áll és egy syllabából, vagy is az ő verse *negyedfél* Jámibus (T9/315).
- nedves** mn (8)
'S legalább éjszakára ólba kötnének 's a' hideg eső, és *nedves* szél nem rongálna (41/397). — bő-

- negyedik** szn (28)
...az első sor a' harmadikkal, a' második a' *negyedikkel*, az ötödik a' hatodikkal egy cadentiára esik (T5/598).
negyedik (T3/516, T5/597), *Negyedik* (42/926, T3/536, T5/281), *4dik* (T6/134), *4^{dik}* (T3/126, 305), *IVdik* (T6/58), *4* (T3/305, T5/667) *4.* (36/282, 43/61, 560, T5/403, T8/177, T9/584), *IV.* (15/cím, 36/290, 291, T5/281, 590, T6/27), *negyedikbe* (T3/514), *negyedikben* (43/175), *4dikben* (T6/112), *4dikkel* (T5/272).
Ö: *huszon~*, *tizen~*.
- negyedszer** szn (2)
Németországba is jött ki legközelebb egy ilyen Könyv, Pro et Contra, már *negyedszer* is kellett ki adni (43/674).
Negyedszer (T4/181)
- négyféle** mn (2)
Négy féle vers neme fordul elő az én Lillámban (T8/172).
4-féle (T3/498).
- négyféleképpen** hsz (1)
...ez *négy féle képpen* esik meg (T3/289).
- négylábú** mn (1)
...és áll egy Strófa 7 sorból, az első, harmadik, ötödik és hatodik sor *4 lábú* (T5/597).
- négy-öt** szn (1)
...a' tojás oly mód nélkül drága, hogy a' mit még Atyáink sem értek, párja *4–5* Krajtzár (43/150).
- négyesoros** mn (1)
...ide tartoznak tehát a' 2 soros, a' ... *4... soros* strófák (T3/336).
- negyven** szn (2)
...s nem látod a' mi a' lábod előtt van⁴⁰ (T9/504).
40 (T9*/523).
- negyvenegy** szn (2)
...és a' Tempe völgye, mellyet... a' Péneus' partakja is hívesített⁴¹ (T9/512).
41 (T9*/533).
- negyvenharmadik** szn (1)
Négy féle vers neme fordul elő az én Lillámban... 2. Görögyszabásúak kadentziával, p. o... Trochaico-jambicus *XLIII.* (T8/176).
- negyvenhárom** szn (2)
Fő poétai munkája... A' hű Pásztor⁴³ (T9/543).
43 (T9*/561).
- negyvenhat** szn (2)
Menagius... jobban szólhatott az Olasz Poésisnak ékességiről⁴⁶ (T9/550).
46 (T9*/567).
- negyvenhatodik** szn (1)
Négy féle vers neme fordul elő az én Lillámban... 4. Mérték nélkül kádentziával, p. o. XVIII., és *XLVI.*, 's a' t. (T8/178).
- negyvenhét** szn (2)
...érezhessék ebből a' Guarini Madrigáljainak együgyű és igen kellő vóltokat⁴⁷ (T9/554).
47 (T9*/575).
- negyvenkettő** szn (2)
...a' tudós Académiák pompás titulusokkal tisztelték meg⁴² (T9/540).
42 (T9*/555).
- negyvenkilenc** szn (2)
...mellyet Tiszt. Fábián Úr és Dr. Földi⁴⁹ már bé is vettek (T9/592).
49 (T9*/610).
- negyvennégy** szn (2)
Vagynak apróbb Versei is felesen⁴⁴ (T9/544).
44 (T9*/564).
- negyvennegyedik** szn (1)
Négy féle vers neme fordul elő az én Lillámban... 1., Görögyszabású versek, kádentzia nélkül, p. o. Sapphicus *XLIV^{dik}* (T8/173).
- negyvennyolc** szn (2)
...felette lassú vídorság nélkül való hideg és fejér vérű állatotska⁴⁸ (T9/590).
48 (T9*/602).
- negyvenöt** szn (2)
...és a' mellyet olly elmésen határoz meg Boileau⁴⁵ (T9/546).
45 (T9*/565).
- néha** hsz (17)
Tsendes Estve vólt... Tsak *néha* hallatszott a' Nyárfák' tetejéről a Vadgalamb nyögése (42/48). *Néha* hibáztam megvallom, de a' ki nem hibázik Angyal az a' ki hibáját meg nem esmeri gaz ember az (44/90).
néha (3/102, 4/102, 41/279, 370, 42/969, 46/29, 29, T1/323, 349, T2/9, T3/502, 514, T7/325, 376, T8/91).
- néhai** mn (6)
Egyik a' *néhai* T. T. Túlatiszai Superintendens

Szilágyi Sámuelé, a' másik *néhai* T. T. RévKömáromi Prédikátor Pézeli Jósefé (T5/331–2). Így az a' nyereségek lesz benne, hogy a' mostani orrokhoz képest veszem le a' Modelt, és hogy a' *néhai* Sas-orr helyett tömpe orrat nem teszek fel (52/126).
néhai (T9/250, 352), *Néhai* (T5/177).

néha-néha hsz (2)

E' szerént tehát ő tsak böltselkedni fog, 's *néha néha* tréfálódni (T2/5).
néha-néha (T7/397).

nehány – nehány nm (8+3)

...*nehány* Pillantásig mozdulatlan állottam ott (42/420). — 's maga a' Munka is *nehány* Könyvekre terjed (T5/88).

nehány (42/404, 441, 50/10, T3/377, T5/614, T8/57), *nehány* (48/139, T5/395, T8/24).

Ö: egy~.

nehánykor hsz (2)

Szilviának, vagy Klórisnak Kellemeit *nehánykor* szemlélem (26/23).

nehánykor (23/15).

nehányszor hsz (2)

Valósággal Álmomba *nehányszor* legalább eljön az, a' ki engem megszerelmesített, az én Gyötrelmimnek vígasztalására (23/1).

nehányszor (43/250).

nehéz mn (11)

...pedig kilentz Dáma közt csak *nehéz* titkot tartani (T7/202). — ne vedd *nehezen*, ha talám Eratóm jajjai édes örömidnek nyugodalmát megháborítják (53/46). — és sok helyen *nehezen* érthető (T6/291).

nehéz (44/146, T5/104, T6/360), *nehezen* (44/150, T6/345), *nehezenn* (20/17, 41/425); *nehezebb* (T6/190).

nehezedett Ik: meg~.

nehézség fn (1)

A' Poesisnak, vagyis a' Poetai különféle Munkáknak felosztása, valamint sok *nehézségekkel* van egybekötvetve, úgy sokféleképpen próbálódott már a' régibb és újabb Tudósoktól (T5/5).

neheztel i (4)

Én ugyan *neheztelek* mikor a' szabad Magyar-nak szabad nyelvéből valamely bizonyos tályék Monopoliumot akar tsinálni (T3/460).

neheztelt (42/1081, 42/1082). — *nehezteljen* (8/56).

Ik: meg~.

neheztelés fn (3)

E' szókra lehajtotta gyönyörű Orzóját, 's elborította ezt egy hírtelen való egy szokatlan Pirosság, melly Szeméremnek 's *Neheztelésnek* Jelensége vólt (42/687).

Neheztelést (9/7), *nehezteléssel* (54/92).

neheztelni in (1)

Az én Kínzásimra emlékezem meg, és nem tudok *neheztelni* magamra (9/18).

nehogy ksz (1)

...többet róla nem is szólok, *nehogy* az ő dítséreteit elmém' hibájával találjam koptatni (T5/229).

néhol hsz (6)

Szamótza néven nevezik a' Duna mellett, Túl-a'-dunán, és a' felföldön a' földi epret, *néhol* pedig annak tsak egyik fajtáját (T9/662).

néhol (T5/609, T7/38, T9/425, 592, T10/79).

néhol-néhol hsz (1)

Egy része lát azért világot, hogy magam is érzem róla, hogy valósággal Poetai darab; más részét *néhol néhol* képenként helyenként tartom poétainak (T10/71).

neki hsz (241)

...nagyon sokba fájtak *néked* a' te Gyönyörúségeid (42/718). — mert meg kell hálnod *néked* is; de halhatatlan fogsz lenni az emberi elmékben (T1/207). Dagályos Tsermelyetske, mi nevelte meg *néked* új Habjaidat? (20/1) — Egyedül azon Szem lopja el *nékem* Szívemet (5/93). Akkor osztán egészen azt juttasd eszkebe *nékik*, hogy ők titeket mostan melly kiméltelenül ütnek (41/125). Nem kell *nékem* az átkozott (41/485). *Nekem* azt nem hiszed el? (16/14) — *Ő nékem* élve megholt (53/39). A' mi *néki* leginkább tetszik, az *nékem* kevésbbé tetszik (34/122–3). Hagyd lebegni ha tetszik, ezen rendetlenség *néki* igen illik (34/183). — emlékezz meg, Nagy Isten, hogy te Attya vagy *néki*, mi pedig az ő fiai (34/92). Eggyszerre meglátta az andalgó Melítoszt, 's így szóllott *nékie* (42/297). — de mi a' mi Szárnyaink alatt tápláljuk fel őket abba a' Lépbe, a' mellyet nagy gonddal raktunk *nekiek* (4/147). Szánom ötet, és irígylem *néktek* az ő társaságát (54/92). — és egyedül a' szorgalmatos-

ság és az értelmes tselekedetek adják meg *nékiünk* a' valódi és állandó Elme-tsendességet (52/79). Kegyetlen Irigybánás! te Szerelemnek leánya vagy... a' te Atyádnak nints szeme, *néked* pedig ezer van (34/50). Sok bajunk van *nékiünk* metrizáló embereknek, a' Fülemülével (T6/149).
Ö: *ő~; énnekem, minékiünk, tinektek, őnekik.*

nekibátorít i (1)

...*neki* bátorítottam, neki vígasztaltam magamat, és mind eddig víg elmével lévén ily határozást tettem (45/20).

nekibátorítottván in (1)

De azután egy nyájas mosolygása által *neki* bátorítottván, tsak hozzá közelíttem (42/591).

nekibátorodik i (1)

Sír, zokog egy Szempillantásba, és agyarkodik... elhallgat, gondolkozik, meghatározza, *néki* bátorodik, és elfut (12/59).

nekibizakodván in (1)

E' szókra én *néki* bizakodván, Rozáliához hajlok reszkető Kezekkel (42/678).

nekibiztat i (1)

Már csak meg szólitom, 's vígasztalást nyújtok a' balgatag párának: majd *néki* biztatom a' boldogtalant (41/377).

nekibúsít i (1)

Kégyetlenül fel mészárolnak benneteket, 's rab lántzokon kinoznak? annál jobban *néki* busitják nemeteket, és tulajdon szörnyüéseket annál nyilván valóbbá tészik (41/153).

nekihevülvén in (1)

Tsak ez egytet említem, hogy utólsó Pályafutásombann *néki* hevülvén, a' Futóból egy árnyékos Ligetbe tértem (42/402).

nekiigazgatni in (1)

Igaz Istenek! mi lessz? mitsoda gonosz Lélek rejtezett ma az én Lantomba? Haszontalan izzadok én már régólta azt *neki* igazgatni: hijába változtatom, pengetem, és tágítom a' Húrokat (14/3).

nekilekesegett in (1)

Vajha Nemes Nemzetem úgy fogadná ifjúi Lantomnak ezen aprólékos zengéseit, hogy az által *neki-lekesegett* Múzsámat a' Kaspiumi trombitaszóra is felbátorítaná! (T8/194)

nekipirult in (1)

A' *néki-pirúlt* Nap jobb kedvvel nézi most,

hogy a' zöld, és virágokkal rakott Föld miképpen úszik az ő sűgárinak tengerében (50/38).

nekirázkódik i (1)

A' Rajtakapattatás, és a' Harag közt lánaltam: *néki* rászokódtam, egy szempillantásbann; és rövid vólt Álombais az én Megelégedésem (23/29).

nekisárgult in (1)

Eljő a' halavány Hold, hogy éjjel mintegy lopva katszongasson elszenderedett Földünkre... mint az a' Szerető, ki aluvó Nimfájára *néki* sárgult képpel kukutsálgat a' sűrű bokrok homályából (40/33).

nekivígasztal i (1)

...*neki* bátorítottam, *neki* vígasztaltam magamat, és mind eddig víg elmével lévén ily határozást tettem (45/20).

nektár fn (16)

...kéntelen vóltam a' Máslás nevet venni fel, noha ez szegényebb neme a' Hegyallyai *Nektárnak* (T9/281). Mint vagy Rozália? érzed é ama' mennyei ifjútól hozott *Nektárnak* ízét ajakidon? (42/1142)

Nektárja (42/380), *Nectárja* (33/57), *Nectárt* (36/164), *Nektart* (48/164), *nektárját* (42/1005), *nektárjának* (37/30), *nektárba* (T9/716), *nektárból* (42/1038, 1099), *Nektárhoz* (42/1098), *nektárral* (42/1071), *nectárral* (4/21), *Nectárral* (4/226), *Nectárjával* (43/495).

nektáritató mn/fn (1+2)

I. mn Ah hogy én ki nem vethetlek az eszemből tégedet *nektáritató* Ifjú! (42/1059)

II. fn Háládatlan nem leszek, mondá a' Szűz, a' *nektáritató* eránt (42/1068).

nektáritató (42/1066).

nélkül nu (78)

Adjátok meg nekem vér *nélkül* a' mit kérek (3/152). Én már könyv *nélkül* tudom ama' hármóniás 6 Sort (T6/246). Lehet Poezsis Vers *nélkül*, van is (T3/17). Poëtai ereje is mód *nélkül* nagy van (43/141). — pedig mi van ő nála *nélkül*? (42/736)

Ö: *a~, e~.*

nem¹ fn (59)

Te segíts ezután is a' Te Isteni erőddel engemet, míg az Embert éneklem, óh emberi *nemnek* barátja és vígasztalója (40/103). Nem vólt benne

a' két *Nemnek* sem különbsége, sem Jegye (36/4). De hogy lehet az, hogy olly különbözök, holott mi egyéb állatok *nemiünk* természetét meg tartjuk? (41/249) — Négy féle vers *neme* fordul elő az én Lillámban (T8/172).

Nem (T9/618), *neme* (36/183, T3/112, 340, T5/83, T7/160, T8/172, T9/281, 545, 709), *Neme* (T3/490), *Nemetek* (3/13), *Nemek* (T9/14), *nemei* (T9/2, 48), *Nemei* (36/197), *nemet* (T9/665, 706), *nemét* (33/18, 43/119, T5/540, T9*/293), *Nemét* (3/16, T9/32, 152), *nemeteket* (41/154), *Nemeket* (36/20, 42/767), *nemeit* (T3/119, 135), *nemnek* (52/94), *Nemnek* (42/752, T5/362, T9/617), *Nemének* (T2/7), *Nemiünknek* (3/5), *Nemébe* (T3/127), *nemeibe* (T11/76), *nemében* (T5/148, 323, 423, 691, 703, T7/47, 66), *nemekben* (T8/169), *nemeibenn* (40/41), *neméből* (41/119, 212), *nemre* (3/71, 41/478), *Nemre* (T5/704), *nemére* (T3/106), *neméről* (T5/54), *nemével* (T5/440).

Ö: *fő~, szép~, vers~.*

nem² hsz (886)

...csak ezt a' kérdést teszem fel hogy van é azoknál boldogtalanabb ember, a' kik a' kellemetes érzéseknél, 's a' legfelsőbb gyönyörűségnél egyebet *nem* áhítanak, *nem* keresnek? (52/36) — Vajha én így tölthettem volna el múlt napjaimat! most! most se hátamat *nem* fájlalnám, sem illy komor kedvű *nem* vólnék, sem füleim *nem* vólnának talán illy ostoba nagyok. De vallyon *neme*? (41/79–81) — *Nem* látod é? *nem* é? miként zsi bongnak Az Ámorok (T6/417). *Nem* Fegyverek, és Haragok, *nem* Seregek, és Triumfok vóltak az ő Gondjai; hanem az édes Invitációk, hanem a' bádgyadt Repulsák (12/20). Nyúgodalmad *nem* fog lenni: ha gondolkozni fogsz elhagyni ötöt (17/34). — én ugyan *nem* futok az elől az ösztön elől (40/5). A' tarisznyájokra varrattak mint a' bolondot, pedig én soha áfféle gyermekségekben éppen *nem* gyönyörködtem (3/197). *Nemis* szollot rá semmitis (42/687). *Nem nem*, kiáltá a' tsintalan Chloé, ki már a' bokornál Melítesszel beszélt vala, *nem* botsátlak el addig, míg a' Vénusz' örök hatalmára meg *nem* esküszöl, hogy azon nektáritató eránt háladatlan *nem* lesz (42/1064–7). Ha soha *nem* próbáltok, soha *nem* nyertek (41/151–2). Ha soha *nem* kezdünk, soha *nem* is végeziünk (T11/

44). Még egy dolog van, a' miről itt, vagy akarom vagy *nem*, kéntelen vagyok, Magyar olvasóim előtt emlékezni (T10/93).

Ö: *csak~, ha~; bornemissza.*

néma mn (11)

A' hosszú Nap' Melegénél érzik amott a' sós Habokbannis azoknak *néma* Lakosi, hogy Lakhelyek melegszi (8/32). — félbeszakgatott jajokkal panasolta a' *néma* Fáknek Szíve' Gyötrelmeit (42/76). — *nem* jobb é tehát illyen Remete és *Néma* rollét játszani ollyan Théatromba, a' hol a' magánosság lakik kívül a' Világ bolond lármáján (45/55). Lassú Szellők lengedezették a' Fák' Leveleit; apró Árnyékok – a' Homály' és Fény' állhatatlan Leánykái — jelentek meg, 's *némán* suhantak el a' Gallyak között (42/52). *néma* (14/35, 38/24, 49/14, 54/139, 248, T5/115), *Néma* (45/51).

nembeli Ö: *szép~.*

nemcsak ksz/hsz (22+3)

I. ksz ...'s az édes álomnál puhább gyepen lehetett futnom, *nem tsak* darabos omladékos köveken, *nem tsak* türessel hanem gyönyörködésselis (44/35). Mink *nem tsak* a' goromba érzésekre, hanem a' gonsolkodásra és munkára is vagyunk alkotva (52/76). *Nem tsak* ellenségeit, hanem jó embereit, barátit, sőt tulajdon annyát, 's a' mi még több önnön magát is megszidalmazta (T9/303).

nemtsak (T5/157), *nem tsak* (10/29, 30, 24/13, 43/684, 44/37, 49/23, 52/121, T3/160, 173, T5/152, 258, T7/64, 65, 72, 307, T9/193, T10/3).

II. hsz Ébrenn bizony minden Szempillantásba tsak Téged szemléllek, *nem tsak* Álomban: mert akárhol Te *nem* vagy (10/10).

nem tsak (11/3, 44/35).

némely nm (34)

Fordították pedig *némely* darabjait Földi, Rajnis Kazincy, Ráday, Édes (T9/156). Így mutogatja a' megvidült Martalék, a' ki a' Tömlötzből kijött, a' fene Lántzokat, mellyeket húzott *némelly* Nap' (9/52). *Némellyek*, Aristotelessel, tsak két-féle Poézist tesznek, úgymint Epicát és Dramaticát (36/261).

némely (43/30, 257, T1/58, T3/116), *némelly* (10/52, 50/18, T1/66, 67, 320, 377, T4/7, 13, 88, 94, 118, T5/612, T7/126, 228, T9/344, 422),

Némelly (36/186), *némellyek* (36/91, 41/254, 48/172, T2/18, T3/52, 80, T4/35, T9/577), *Némellyek* (36/261, 43/220).

Ö: egy~.

némelyik nm (1)

Nem is voltak ezek az én verseim soha olyan tzeállal íródva, hogy belőlök egy és egymással összefüggő kis Poétai Román kerüljön... *némelyiket* még 1793^{ba} tsináltam (T8/48).

nemes mn (53+5)

I. mn ...mint sok jeles familiák, elvesztették *nemes* voltokat (T4/117). Abban a' *nemes* Megyében, melyre én mindenkor idyllimos elmerüléssel emlékezem, a' Barbarismusnak sints helye (T7/158). Valahányszor *nemes* a' Szeretet, *nemes* egyéb indulat is (40/156–7). Óh hány-szor repülnek ők el a' pompás Kastélyok felett *nemes* utálással, hogy gazzal fedett Kúnyhóba meglátogassák a' homályba lévő Virtust! (36/131) — Uraim! ha Ti én velem úgy bántatok volna, mint a' kit egy *nemes* illetés *nemes* érzésekre billent, én ember lettem volna és szerentsés (45/78). Mit mondhatott ennek láttára a' *Nemes* lelkű Szarvas? csak azt, a' mit mondott: Nem is Szamárnak való a' Szabadság (41/27). *Nemesebb* öröm ébreszti az én lelkemet (T11/15).

nemes (3/198, 11/6, 14/35, 17/16, 24/22, 34/6, 40/40, 119, 153, 161, 174, 42/881, 54/206, T5/103, 123, T6/94, 182, 184, T7/195, 252, 360, 362, T8/113), *Nemes* (3/73, 175, 41/7, 42/444, 44/219, 54/251, T3/457, T4/4, T5/241, T6/2, T8/192), *Nemesek* (T7/161), *nemesen* (T6/114, T9/637, T9*/574); *nemesebb* (33/89, 45/96, T6/121, 350), *nemesebbé* (33/87, 40/142).

II. fn Ha hát valamely valóságos *Nemes* egy Vármegyében (már ha a' legkissebbikben is) publikálva van nem szintúgy igaz magyar é az, mint akármelyik Grófi, vagy Hertzegi Familia (T4/134).

nemes (3/34), *Nemesek* (T5/514), *Nemessei* (T7/161), *nemesektől* (T4/128).

nemesedett Ik: meg~.

nemesít i (2)

...azokat a' gyönyörüségeket a' melyek be folyván a' lélekbe, azt pallerozzák és *nemesítik* (48/109).

nemesíti (41/86).

nemesség fn (1)

...nálunk mondom, ahol minden Szónak olyan neoacquistica formán kell producálni a' maga *nemességét* (T5/378).

nemesszívűség fn (1)

...már akár az ő *Nemes szívűsége* vólt, akár az én jó szerentsém, mert tudom hogy nem Szerelem vólt, meg tsattantak kedves Ajjaki, 's öszveütödték a' mi Tsókjaink (42/597).

német mn/fn (31+14)

I. mn ...a' szerentsés *német* nép ötet tartja Nyelve' jobbítójának, bővítőjének, és díszletetőjének (T5/382). A' Dégen kiadása *német* fordítással együtt, tudomra, leghasznavehetőbb (T9/188). *német* (T4/24, 41, 46, T6/371, 407, T11/54.), *Német* (4/220, T4/157, 161, T5/471, 515, 535, T6/10, 216, 327, 353, 354, 363, 387, 425, T9/132, T9*/211, T11/61), *németül* (T6/160, 220, T7/268, T9/786, T9*/651), *Németül* (T9/187).

II. fn ...és mikor a' Szerentse: Úlj fel *Német!* Szállj le *Német!* módjára bántis velem, tettzettem magamnak 's belső meg elégedésem nem irigyeltette velem senki szerentséjét (44/67). Eről a' fordításról méltó megjegyezni, hogy az nem szóról, szóra készített a' *németből* (T5/609).

német (T6/366), *Német* (T9/349), *németek* (3/199), *Németek* (T5/467, T6/384), *Németek'* (T7/282), *Németeknek* (T5/392) *Németnél* (T10/47), *Németeknél* (T9/152), *Németéhez* (T6/365), *Németektől* (T10/4).

németes mn (1)

Négy féle vers *neme* fordul elő az én Lillám-ban... *Németes* módú mértékesek kádentziával (T8/176).

németizál i (1)

...ő a' maga új ideáit is ki meri magyarul tenni, 's ha reá kész szót nem talál, bátorodik tsinálni; míg a' felső Kösség nem akar, a' tudós Kösség nem mér, és amaz *németizál*, e' pedig deákizál (T4/86).

Németország fn (2)

Német Országba is jött ki legközelebb egy ilyen Könyv (43/673). — ez *Németországon* Charlatánságból, másutt igen csak kevélységből esik meg (T7/13).

- németség** fn (2)
...az Olaszok egy Tassóval kérkednek, egy Miltonnal az Anglusok, Frantzia Ország nem látott még többet egy Henriadnál, sem egy Messziadnál többet a' termékeny *Németség* (T5/173).
Németségnek (T5/401).
- nemhogy** ksz (2)
A' Természetet úgy festi, hogy abban ötlet még egy Epicus sem tudta elérni, *nem hogy* meghaladni (T5/208).
nem hogy (34/107).
- nemigen** hsz (8)
...mert ha folytába így ír az ember, a' Halottas Könyvek és a' Nép' kezében forgó apró Romántzok *nem igen* lesznek Versificatióinknál alábbvalók (T6/402).
nem igen (33/80, 43/23, 233, 238, T3/139, 170, T5/371).
- néminémű** nm (2)
...s eztis *néminémű* rendetlen elme mozdulásának fogják tartani (44/4).
néminémű (52/101).
- nemlét** fn (2)
Ez utolsó veszteséget-is nyereséggé tehetni az által, hogy mások érezzék a' mi *nem létünket* (41/167).
nem léte (T9/126).
- nemlétel** fn (1)
...nap ez, mely lételt, és elevenséget ad az ő mennyei sűgárával — rugó ez, mely mozdulásba hozza a' veszteglő testeket, — éltető állat, mely első kedve mindennek, valami a' nap alatt, és azon felül terem, ama legutolsó valóságig, mely a' *nem lételnek* megmérhetetlen partjaival határos (40/19).
- nemrégen** hsz (1)
De ne bizgassuk fel a' *nem régen* megszűnt vitatásokat (T8/157).
- nemsokára** hsz (2)
Irtam erről az Árpád név alatt írandó Epopoeámnak rövid Rajzolatjában és Criticájában, mely, reménylem, *nem sokára* kijöhet (T7/286).
nem sokára (52/31).
- nemtelen** fn (1)
Úr, nem Úr, nemes, *nemtelen*, Vadász, Kúlsár... hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/34).
- nemul Ik:** *meg~.*
- nemű – némű Ö:** *más-más~, más~, némi~.*
- néműnémű** nm (2)
...meg kell vallani, hogy vagyon ő benne a' szóknak, és Szententziáknak *néműnémű* titkos ki mérséklése, folyása, és hármóniája (T3/20).
némű némű (T3/221).
- nemz** i (1)
A' Hármónia, mely a' mi testünk és lelkünk alkotásával egy-idős, a' maga származásának szempillantásában *nemzette* és zendítette meg a' Lyrica Poëzist (T9/13).
- nemzés** fn (1)
...felteszem, hogy a' *nemzés* által tovább is szaporodnának (52/12).
- nemzet** fn (60)
Magyar Nyelv! édes *Nemzetemnek* Nyelve! (T11/80) — De oh mely szűk és erőtlen akarmelly *nemzet* nyelve is, egy teletölt szivnek ki fejezésére! (49/19) — rövid időn igen jeles Magyar Munka fog ki jöni a' sajtó alól, melyből nagyon sokat reménylhet a' *Nemzet* (43/237). — és minden Európai tudós *nemzetek* megtartják ugyan a' Görög nevezetet (T5/467). Tömve találjuk az emberi *nemzetek* Archivumát ezer meg ezer jeles Történetekkel (T5/161).
nemzet (48/98, 152, T4/68), *Nemzet* (42/40, 226, T4/150, T5/169, 254, 394), *nemzetek* (T4/76, T11/35), *Nemzetek* (T1/338, 341, 368, T3/91, T5/275, T9/347, T11/52), *Nemzetek'* (T6/204), *Nemzetem* (41/7, T7/424, T8/193), *nemzete* (T9/352), *Nemzete* (T4/167), *Nemzetiünk* (T7/298), *nemzetet* (48/200, T5/576), *nemzetét* (T9/499), *nemzetnek* (52/88, T1/2, T9/441, T10/89), *Nemzetnek* (T1/175, T8/8), *Nemzetemnek* (3/175, T5/212, 241, T7/128), *nemzetének* (T3/25), *Nemzetiünknek* (44/237, T5/398), *nemzetben* (T8/3), *Nemzetekből* (T5/247, T9/149), *nemzetre* (52/2, T1/327), *nemzetnél* (T5/529, T11/14), *nemzeteknél* (T3/90, T10/64), *Nemzeteknél* (T6/230, T11/74), *nemzetemtől* (T5/697), *Nemzetéhez* (T4/11), *Nemzetemmel* (43/263).
- nemzetebéli** fn (1)
Ő pedig *nemzetebéliektől* mit nyere érette? (T5/380)

- nemzeti** mn (8) ...'s különösen *nemzeti* dolgokat kívántam írni, hogy némely *nemzeti* visszaéléseket inkább meg-róhassak (T7/125–6). A' Lengyel Contrallor rövid időn meg fog érkezni egész Musikával énekelvén a' *Nemzeti* nótát (43/187). *nemzeti* (T7/162, 352), *Nemzeti* (T6/223, T9/280, T11/29).
- nemzetség** fn (4) A' honnan az Emberi *Nemzetségnek* első kezdetétől fogva kívánták a' szép Lelkek a' magok gondolatához a' külső hármóniát is hozzá adni (T3/47). *nemzetségnek* (T7/367), *Nemzetségre* (43/72), *Nemzetségre* (43/62).
- nemző** mn (1) ...a' *nemző* és szerelmeteskedő viszketeget érzed magadba (4/135).
- néne** fn (1) Még is képzem, hogy találkozni fognak olyan *Nénék*, a' kik vagy itt, vagy amott megbotránkoznak vagy ebbe vagy amabba (T7/236).
- neoacquisticaformán** hsz (1) ...nálunk mondom, ahol minden Szónak olyan *neoacquistica formán* kell producálni a' maga nemességét (T5/377).
- nép** fn (20) De sokakra is helyesenn reá illet a' Bagoly zimer, kik éjtzaka szüntelen barangoltak a' Haza ditsőségére, és a' Magyar *nép* méltóságára (3/205). Így lehetne a' Görög mértékű Verseknek, a' *nép* előtt betset és kedvességet szerezni! (T9/232) — ő az, a' ki Házi Isteneit, vén Attyát, háza *népét*... a' végső Veszedelem markából kiragadja (T5/218). A' gallyas *Népnek* Birodalmát most neked fogják engedni, alád adván magokat, nem tsak a' Tölgyfák, a' Jegenyék, a' görtsös Róbu-rok, a' mérész Fenyők (24/12). *nép* (3/205, T5/39, 382, T6/271), *Nép* (T5/194, T6/294), *Nép'* (T6/402), *népet* (33/3), *népnek* (T5/453), *Népnek* (43/48, T5/256), *népeknek* (T1/374, T11/5), *Néptől* (T5/255), *néphez* (3/198), *népért* (T1/295).
- Ö: paraszt~.**
- nepenthe** fn (1) ...negyedikben van külömb-külobbféle drága portéka, Ambrósia, *Nepenthe*, méz, Panacea, móly, Mirtus productomok (43/176).
- nepenthes** fn (2) ...az ő felesége Helena kedvet akarván nékiek tsinálni, *nepenthest* elegyít a' borba, melly olly szer, a' mi a' bánatot és haragot elüzi (T9/719). *nepenthest* (T9/716).
- népesít Ik: meg~.**
- Neptun** fn (2) Szitzília már egygy időben kérte *Neptúnt* azért, hogy őtet méltóztatná ismét Olasz országhoz ragasztani (32/2). *Neptún* (32/cím).
- nescio** (lat) (1) Ezt vagy a' Nagy Képzelődés tsinálja, vagy a' *Nescio!* (43/696)
- Neuseeländer** (ném) (1) Inkább tett volna az Iró *Newseeländert*, vagy Iroquist etc. (T6/273).
- neutrálísta** mn (1) Választatott reá a' két féltől egy a' *Neutrálísta* Potentatorok közzül L*B* Úr, ez a' két rész között örökös szövetséget csinált (43/194).
- neuvidi** mn (1) A' *Neuvidi* Újság Jegyzése (43/74).
- név** fn (119) Legalább a' gyenge magyar Anákreontismusban a' Czitére *név* szebben jön ki, mint Vénus (T9/775). — tudom hogy édes szavait először háládatosság *név* alatt árulta (40/179). Irtam erről az Árpád *név* alatt írandó Epopoeámnak rövid Rajzolatjában (T7/285). A' fő Tsók *neve* Zsidó (36/276). Örök hatalom! vedd ki az én *nevemet* a' halál jussa alól, erősebb vagy te a' halálnál, és tedd fel azt a' halhatatlanság oltárára (40/112). — 's meg érdemled mindnyájunk' *Nevebe* e' bokor Játzintot (42/446). Vedd jó *neven* tehát, Kegyes olvasó! ezt az első Csomóját az én Munkáimnak (T4/203). Szamótza *néven* nevezik a' Duna mellett, Túl-a' dunán, és a' felföldön a' földi epret (T9/661). *név* (40/116, 54/36, 38, T5/52, T7/206, T8/61, T9/615, 675, 676, T9*/569), *Név* (4/48, 13/27, 28, 29, 24/cím, 9, T6/210), *nevek* (43/489), *Nevek* (45/43), *nevem* (39/30), *neve* (34/118, 40/167, 42/125, 43/122, 146, 642, T1/241, T4/137, 206, T5/13, 74, 481, 567, T9/37, 65, 278, 358,

543, 740, 744, T9*/689, T10/52), *Neve* (13/cím, 43/123), *Nevei* (36/245, 42/283), *neveik* (T4/118), *Neveik* (36/251), *nevet* (4/48, 41/310, T4/67, T5/151, 453, 455, T6/189, 359, T9/280, 537, 664, 668, 748, T10/91), *Nevet* (17/15), *Neveket* (23/16), *Nevemet* (42/35), *nevedet* (41/169), *Nevedet* (9/9), *nevét* (53/21, T5/450, T6/164, T7/269, T9/591), *Nevét* (13/23, 24/1, 42/138, 285, 701, 862, 50/53), *névnek* (34/119, T9/616), *Névnek* (42/287), *nevednek* (39/24), *nevének* (T5/256, T9/617), *nevébe* (41/307, 42/1013), *Nevébe* (43/277), *nevében* (43/26, T1/87, T5/401, T6/333), *Névenn* (42/125), *neven* (T5/692), *neveden* (39/20), *nevén* (T9*/138), *Névén* (42/142, 291), *névre* (T6/180, T9/269, T11/11), *Névre* (42/115), *nevéről* (T6/313), *nevekért* (T9/639), *névvel* (T7/207), *nevekkel* (T8/153, T9/419), *Neveddel* (7/32), *nevével* (3/150, T6/172), *nevestől* (T10/91).

Ö: faj~, tulajdon~.

nevededik i (5)
Kevésbé esmértem meg te az embereket. – Én olly szerentsétlen voltam, hogy kitsiny koromban köztök *nevededtem* (41/193). Lassan lassan mindég *nevededtem* az én Vágyódásom 's türhetetlen Kívánságom (42/667). *nevededsz* (20/7), *nevededtem* (T3/462), *nevededni fog* (24/8).

Ik: fel~, meg~.

neveli i (10)
Ebben a' Héros ama Péleusfi Akhilles... kit Isstenasszony szült, és ősz Chiron *nevelt* (T5/184). Lássad, millyen Szépséget *nevelt* az a' Mosolygás a' te Ábrázatodonn (16/25). Ez *neveli* a' Csudálatosságot is, melly az Epopeának tulajdona (T7/385). *nevelt* (27/30), *neveltek* (T9/256); *neveli* (43/357), *nevelik* (T7/340), *neveltem* (20/16), *nevelte* (44/60). — *neveljem* (T7/71).

Ik: meg~.

nevelés fn (2)
Se Klima, se Temperamentum, sem Társalkodás, sem *Nevelés*, sem Praejudicium nem fonhat olly látást változtató ködöt ennek mindenfelé kiderült Egén (46/26). *nevelésem* (54/68).

nevelésű mn (1)
...még is tele van tréfával, tsípősséggel és furtsasággal, mellyet az első *nevelésű* Dámák előtt is, a' podágrás Dogmatikus' muzéumában is, felbátorkodhatsz olvasni (T5/579).

nevelkedett in (2)
...mindnyájan úgy tekintik egymást mint egy Alomba, egy fészekbe *nevelkedett* atyafi állatok (41/480). Az idén *nevelkedett* oltovány, késsőre hoz még gyümölsöt (T11/45).

nevelkedik i (2)
Nitzé nem örül, tsak azt látni, hogy mindennap *nevelkedik* körös körül a' Boldogtalanok' száma (17/25).

Nevelkedik (28/14).

Ik: fel~.

nevelő fn (1)
Magyar Nyelv!... te reszketteted meg a' levegő eget, a' mellyet legelőször szívtam, az én böltsöm körül, 's te töltötted bé azt az én *nevelőimnek*, az én hazámfiainak 's az engemet szeretőknek nyájaskodásával (T11/84).

neveltetett in (1)
...egy 16 esztendő és anatomia 's pictura szerént termett, egyszersmind nagyvilágban *neveltetett* Dáma csak Stutzeri tömjénekre érdemes (T6/129).

nevendék mn (2)
Melly nagy szerentse, midőn egy *nevendék* elmét illy nem-Orbiliusok bárdolnak (T9/265). *nevendék* (3/126).

nevet i (7)
A' ki maga vesztén *nevet*, bolod az; a' ki a' másén tapsol, gonosz az (54/202). A' te Dühösségedet Én *nevetem* (6/52).

nevetesz (3/30), *nevetett* (T7/251), *fog nevetni* (6/8); — *nevetne* (T5/523). — *nevessenek* (T8/149).

Ik: el~.

nevetés fn (3)
...a' pajtási *nevetések* között, a' Karikós tántz' Orájinak örök innepébe, a' vad Jásmin lombjai alatt, egy boldog Szempillantatnak tetszett (33/43). *Nevetések* (43/400), *Nevetéssel* (43/405).

nevetlen mn (1)
Azt mondja, Schedius Úrnak említett Könyvében, a' *nevetlen* tudósító Úr (T8/82).

- nevetni in** (3) T3/225, T9/119, 661), *neveztem* (T9*/766), *nevezte* (T9*/294), *neveztelek* (16/4). — *nevezném* (T5/80). — *nevezzük* (T3/59).
Kettőt szoktam én a' Magyar Nyelv dolgában fejtsóválva *nevetni* (T4/58). A' másik, a' mire mindig *nevetnem* kell, az, mikor némelly ember azt mondja hogy Ezt a' szót nem hallottam (T4/87). *nevetni* (38/16).
- nevető mn** (1) ...'s mások *nevető* ábrázatban, gyűjtogatták félig megégett tetemeitekkel pipájokat (44/189).
- nevetség fn** (8) Harmadik indulat, melly a' bámulás' és betsülésen kívül, származik a' Léleekben, a' *Nevetség* (T5/137). Szép a' Természeti szépség, az erőltetett pedig tsúfot és *nevetséget* szerez (4/215). — a' Poétai Előadás elveszti a' maga Hérosi nagyságát és tréfássá válik, hogy az olvasót *nevetségre* fakassza (T5/491). *Nevetség* (T5/140, 520, T5/479), *nevetséget* (T5/479), *nevetségbe* (T10/2).
- nevetséges mn** (11) ...iszonyú de *nevetséges* tsatát indítanak, kivált holmi nagy de ízetlen Könyvekkel (T5/559). *nevetséges* (T5/99, 105, 460, 485, 502, T7/378), *Nevetséges* (T7/31), *nevetségesek* (T5/510), *nevetségesnek* (T5/478); *nevetségesebb* (T8/150).
- nevette fn** (1) Majd fel fakadok *nevettembe* ezen a' bolond számaron (41/363).
- nevetetés fn** (1) Mert a' ki azt gondolja, hogy a' Comica Poézisnak czélja... csak az olvasó' múlattatására 's *nevetetésére* irányoz; az, ítéletem szerént, hibázik (T7/358).
- nevetető mn** (1) A' Ridiculumnak, vagy *nevetető* dolognak sok és bő kütfejei vagynak (T5/492).
- nevez i** (28) ...eggyik gyávának, másik ötet Kegyetlennek *nevezi* (12/53). Mi részegítő nektárból itattál te engemet, ifjú, nem tudom, kinek is *nevezzelek* (42/1039) *nevezek* (T7/316), *nevez[e]k* (54/196), *neveziünk* (40/23, T3/492, T9/386, 697), *neveznek* (41/172, T9/699), *neveztek* (T9/739); *nevezem* (54/194, T5/404), *nevezi* (25/26, T9/678, T9*/299), *nevezzük* (T3/260, 348, T5/488), *nevezik* (53/42,
- T3/225, T9/119, 661), *neveztem* (T9*/766), *nevezte* (T9*/294), *neveztelek* (16/4). — *nevezném* (T5/80). — *nevezzük* (T3/59).
Ik: *el-*.
- nevezés fn** (1) A' te *Nevezésedre* úgy rá vagyok szokva, annak, kihez közel járok, hogy az én Szerelemtársammal magával szoktam rólad beszélni (10/16).
Ik: *el-*.
- nevezet fn** (4) Magyar Nyelv!... te általad hangzott először az én füleimbe az édes anyai *nevezet* (T11/82). Óh Szemérem, szemérem, alkalmatlan *Nevezet* a' Szerelmesek előtt! (42/610) *nevezet* (T3/229), *nevezetet* (T5/468).
- nevezetes mn** (15) Várhatni ezen *Nevezetes* Tudósnak több illy jeles szüleményeit is (43/245). Ezek tehát a' *nevezetes* változtatások, a' lejtő és bukó sorok által (T3/312). Lacryma Christi egygy az Európának *leg nevezetesebb*, 's a' Nagy asztaloknak legdrágább borai közül (43/645). Eggy olly élet, mellynek minden szempillantását *nevezetessé* tette lelkednek csendessége (T1/205). *nevezetes* (43/121, 636, 667, T5/96, 623, T9/ 626, T10/72), *Nevezetes* (T5/528), *nevezetes'* (43/201), *nevezetessé* (43/108); *Nevezetesebb* (42/742).
- nevezetesen hsz** (3) Az Afrika partjai és szigetjei körül is *nevezetesen* Madagaskár mellett, bőven találhatik (T9*/731). *nevezetesen* (T9/229), *Nevezetesen* (42/633).
- nevezett in** (2) Azt mondja továbbá a' *nevezett* tudósító Úr (T8/107). *nevezett* (43/254).
Ö: *ügy-*.
- nevezetű Ö:** *nagy-*.
- nevezhet i** (1) ...a' titkos és álljukakon járnai soha nem telt ki tőlem, nem is vólt kívánságom, a' mit sokan balgatagságnak *nevezhetnek* (47/4).
- nevezhetni in** (1) ...de mi tréfásabb Anacreon és Horátz' Odáinál, és azért *nevezhetni* é Comicumnak? (T5/478)
- neveztetett in** (1) ...a' Krisztus nevének 's az ő róla *neveztetett*

Népnek megesküdt ellensége volt (T5/256).

Ik: meg~.

neveztetik i (5)

Illyen formába voltak öntve az első Világban a' tsetsemő Tudományok, és azért *neveztetek* a' Po-éták első Tudósoknak, nép Tanítójinak (T5/38). *neveztetik* (T6/87), *neveztetnek* (T3/273), *neveztetett* (T9/747). — *neveztenessenek* (T3/341).

neveztetni in (1)

De változtassam, vagy ne, Színemet, ha *neveztetni* hallak, minden olvassa az Ortzámonn, mint van a' Szívembenn (10/7).

nevezni in (2)

Beszéllő Versezetnek, vagy Epicum Carmennek mit szoktak *nevezni*, már egy két szóval említetem (T5/79).

nevezni (T4/72).

névnapi mn (1)

...valahol nagy ütközet, győzelem, tűz, föld-indulás, vagy *névnapi* vendégség történik: mindjárt minden szegelybe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok (T10/8).

nevű mn (12)

A' többbit azt mondják valami ördög *nevű* vadállat, kinek farkát-is, szarvát-is, ízéjét-is festenek, 's azt mondják, hogy Pokol *nevű* országba lakik – csábítja el (41/255–7). — 's eszembe jutott Pópénak Daphne *nevű* téli Eclogája (54/32). *nevű* (43/678, T5/76, 534, 592, T7/295, T9/356, 749, T9*/294, 685).

Newseeländer I. Neuseeländer

Newton fn (2)

XIX. Versezet. Pope *Newtonra*... Pope' Epigrammája nem talált még eddig nyelvünkön szerentsés fordításra (T6/195).

Newton (T6/197).

nexus fn (3)

Uraim! ti hozzátok szólok, ti hozzátok a' kiket a' Világi *nexusok* az én Igazgatóimmá tettek vala (44/203).

Nexusok (44/211), *nexusának* (44/211).

néz i (25)

...ő lopva *néz* tégedet, és te elmosolyodsz (19/17). *Nézd*, hogy eggyzerre az egész Ég bésétedik (18/6). — óh én akkor ti bennetek *néztem* az én hamuba menendő szerentsémet az ő fatalis

rógusán (44/191). Én a' szókat úgy *nézem* a' nyelvben, mint a' polgárokat a' hazában (T4/113). — Munkámat abból a' szempontból *fogja nézni*, a' miből én óhajtom (T7/36).

néznek (17/19, 41/478), *néztem* (42/515), *nézett* (42/450), *néztek* (44/223); *nézi* (50/38, T3/137, T9/76), *nézitek* (45/86), *néztem* (45/38), *néztek* (41/407), *fogják nézni* (44/2). — *nézd* (T1/258, T5/282), *Nézd* (4/33, T1/273, 276), *nézzed* (16/24), *Nézzed* (16/24), *nézzétek* (37/22).

Ik: el~, ki~, körül~, meg~, vissza~.

nézés fn (4)

...a' *nézésre* kitett Példáknak, 's a' munkálkodásba hozott érzéseknek és indulatoknak van az a' behatóbb erejek, melly által a' Múzsák boldogítóivá lesznek az emberi nemzetségnek (T7/365).

Imé minden szarvasok, őzek, nyúlak, az én első kiáltásomra sereggel fognak hozzád jöni, vigasztaló *nézéssel*, vidám társasággal fogják unalmadat enyhíteni (41/471).

nézésedre (36/99), *nézésekre* (42/527).

nézhet i (1)

Minden érdem-szerető lelkek betsülni fognak, kiknek való tetszéset sokkal többre *nézheted* a' vak község éretlen ítéletinél (T1/202).

nézni in (2)

Ki tanátsolta tenéked, óh balgatag, olly fixe *nézni* szemközt Nitzének a' Szemeit? (17/4) — Mindent a' magához illő szempontból kell *nézni!* (T5/700)

néző mn/fn (2+2)

I. mn Kettő volt kiváltképpenn, melly a' *néző* Szemet a' többiről elfordította (42/267).

néző T5/453).

II. fn Mi *nézői* fogunk lenni a' ti barátságos Vetélkedéseknek (42/390).

néző (T9/507).

nézőhely fn (1)

A' Földön kellett hát Játékomnak *nézőhelyét* felütnöm, és általan fogva Nemzetemnek lakó-földén valahol (T7/127).

nézőjáték fn (1)

Tragoedia, Comoedia, Dráma (szorossan véve, azaz, *Néző-* vagy *Érzékeny Játék*, Schauspiel (T5/26).

- nézőszín** fn (2)
Rút lehet valaki, vagy valami; de, ha benne Grátzia nints, távozzon a' *nézőszínről*; nem érdemli az egy Homme du Goutnak – egy Poétának! – szerelmét (T6/124).
Néző Színen (T5/25).
- nézve** nu (40)
De még jó volt ő rá *nézve*, hogy ő ebben a' tekintetben úgy gondolkozott, mint sok halandó! (33/123) — Ez az Emberi nemzetségre *nézve*, nem csak nem ártalmas, hanem hasznos, sőt el múlhatatlanul szükséges is (43/72). De Keresztyének hát mi tsak a Világért vagyunk teremtve és nem a jövődő életre *nézve*? (48/178)
nézve (5/45, 47, 58, 28/21, 37/46, 42/774, 43/62, 44/14, 48/49, 49/2, 17, 62, 51/4, 6, 52/2, 54/161, 162, 162, T1/180, 353, 381, T3/226, 373, 434, 490, T5/135, 240, 248, 465, T6/290, T7/194, 299, T8/145, T9/131, 192, 276, 277).
- nézvéen** Ik: körül~.
- ni** msz (5)
...akkor bátrann szűnyokáltam, annak a' görbe vadkörtevényfának oldalába, a' mellyik ott van *ni* a' Notárius akla megett (3/48). *Ni* be' mérges anygalka vagy te Rozáliám (42/1078). *Ni!* mint örülnek körültem minden állatok, mint vigadnak egymás társaságába (41/75).
Ni (52/63, 64).
- Niederkomisch** (ném) (1)
...jusson eszébe, hogy a' Dramaticában is vagy *Niederkomisch*, Possenspiel, Opera Buffa (T7/347).
- Niederland** fn (2)
...halál Regementyéből való apró fekete Karábelyossai a' Veisenburgi lineákon el maschirozván a' Magyar *Niederlandra* be ütöttek (43/21).
Niederland (43/93).
- niederlandi** mn (3)
A' *Niederlandi* zenebonának alkalmatosságával... akadt egy kis könyvecske a' kezembe (41/1).
Niederlandi (43/94), *Niederlandi* (41/15).
- Nieuport** fn (1)
Niederland. *Nieuport* (43/94).
- nigra** (lat) (1)
Morus *nigra*, fekete vagy savanyú Szeder (T9/673).
- nihil** (lat) (2)
A' mi engemet illet, *Nihil* mihi arrogo, quamquam nec derogo quidquam (T7/18).
nihil (T4/197).
- Nikolas** fn (1)
Maradok az Úrnak kész köteles szolgálója *Nikolas* Postiche, Galantéria – fábrikás (52/129).
- Nílus** fn (1)
...mint midőn a' megáradtt *Nilus* jövéen az Abissinia forró hegyeiről, lebukdosik a' Cataraktákon (40/47).
- nimfa** fn (33)
Éj, hallgassatok már egyszer, tsátsogó *Nimfák!* (6/3) — minden tsókoknak tsókja volt az a' mit a' *nimfának* szátskájára ragasztott (42/1023).
Nimfa (17/9, 24/23, 28/9, 42/161, 416, 425, 448, 475, 478, T7/249, 251), *Nimfák* (26/20, 42/273, 635, 1033), *Nymphák* (33/53), *Nimfám* (42/531), *Nimfája* (5/48, 43/434), *Nimfái* (24/9, 10, 42/442), *Nymphái* (54/153), *Nimfákat* (8/23, 54/164), *Nimfának* (5/37), *Nimfájára* (40/32), *Nimfámhoz* (42/485), *Nimfájához* (42/1148), *Nimfájával* (42/1153), *Nimfáival* (42/306).
- nincs** i (57)
Böh! beh *nincs* mit enni! (41/358) — Valóságot beszéllek, véled játszani se kedvem, se üdöm *nints* (3/25). Mindegyiknek van hibája, melly a' másokban *nints* meg (T5/349).
nincs (41/105), *nints* (4/205, 5/44, 9/54, 10/22, 26, 54, 17/27, 19/8, 34/49, 53, 40/181, 42/446, 449, 537, 44/224, 45/98, 48/159, 205, 206, T3/38, 281, 465, T6/64, 118, 123, 225, 386, T8/133, 136, 161, T9*/261), *Nints* (18/13, T5/574, T9/69, T10/84), *nincsen* (41/66, 48/143), *nintsen* (9/32, 10/30, 34/2, T6/66, T9*/686), *Nintsen* (T5/547, T8/182), *nincsenek* (41/196), *nintsenek* (8/5, 36/103, 42/838, 54/209, T3/17, 108, 342), *Nintsenek* (5/45).
- nitiesco** (lat) (1)
...eszembe tartván a' mit Horatz mondott hogy quae desperat tractata *nitiescere* posse, relinquit (T5/629).
- Nitze** fn (55)
Nitzéhez egy Kántzonetta (9/cím). Botsánat szeretett *Nitzé*; szép *Nitzé*, Bocsánat (19/1).
Nitze (5/2, 6, 9, 10, 18, 22, 44, 49, 55, 94, 9/1, 47, 61, 10/2, 61, 63, 17/5, 23, 24, 18/10, 11, 19/

21, 26/26, 26), *Nítze* (5/1, 15, 43, 70, 74, 82, 86, 88, 92, 96, 18/1, 19, 19, 31), *Nítzé* (5/28, 19/10, 21/1, 6), *Nítzé* (5/30), *Nitzém* (21/20), *Nitzét* (14/20), *Nitzémet* (5/90), *Nitzének* (17/4, 6), *Nitzére* (5/58), *Nitzéhez* (10/cím), *Nitzéért* (26/14, 30).

no msz (5)
Ejnye *no* az ilyen amollyannak be' gyöngy esze van! Ugyan *no* hogy tud már ilyen átkozott portékákat kigondolni? (T7/131–2) — *no* már, szegény Magyar nemzet! ettől a' jussodtól is elestél az újabb időkben? (T4/68) — *Node* kérem hát; csak kellett mégis valami okának lenni a' Somogy' választásában (T7/165).
no (4/151).

nobilis l. **Laurus** ~.

nógat i (1)
...és a' ki társait saját békóiknak el tördelésére *nógatja*, az a' nyomorult rabok előtt (T1/44).

nógatása fn (1)
Rajta Ifjak! buzdítson fel az Innepi Sípnak *nógatása!* (42/396)

nógatva in (1)
Majd egy Üregből, mellynek mély voltára szédeleg, *nógatva* kijált hozzá Szerelmének édes tárgya (51/47).

noha ksz (15)
Ezt jobban szeretem a' bajnokinál a' Heroicum kitételére; *noha* nem ragaszkodom belé makacsúl (T7/278). — nem is *Szatira*, *noha* ez utolsóknak tulajdoniból, valamint minden *Comicum* Poéma a' világon, egy kis lelket kölcsönöz magának (T7/96).

noha (52/136, T3/19, 131, 152, 477, T5/315, 455, T6/9, 157, 367, T8/117, T9/281), *Noha* (T5/174).

nomen (lat) (4)
...felteszem az edgyik sarkalatos-szó verbum, a' másik *nomen* (T3/409).
nomen (T3/410), *Nomen* (T3/414), *Nom.* (T3/415).

nominativus (lat) (1)
Jelen vagy az az óra (*Nominativus*) (3/419).

non (lat) (1)
Ez már *non* plus ultra! (T6/247)

nota (lat) (2)
...tsináltam ugyan jegyzéseket, de igen kurtá-

kat... és hogy a' szakadatlan *Noták* a' lapoknak tekintetét el ne éktelenítsék, a' magyarázni-való deák és egyéb szókat az Ábécébe raktam (T4/200).

Nótákban (T6/56).

nóta fn (3)
A' Fülemilék Atád' erdejében megtanulták szomorú *nótádat* (53/3).

nótát (43/187), *Nótákat* (43/190).

Ö: *öröm*~, *verbunk*~.

nótárius fn (1)
...akkor bátrann szúnyokáltam, annak a' görbe vadkörtvélyfának oldalába, a' mellyik ott van ni a' *Notárius* akla megett (3/48).

novellista fn (1)
Gyűljön egyyüvé a' mit a' *Novellisták* és a' Prokátorok hazudtak (29/1).

november fn (1)
Íram Pozsonyban, 1. *Nov.* 1796. (T2/29).

nő¹ i (9)
Mennyit sohajtottam az ő Nevét, tudják ama' boldog Vidékek, hol minden fiatalba felmetszettem azt, *nöttek* a' fiatalok, 's *nöttek* az én Gyötrelmeimis (42/139–40).

nő (34/142, 43/142, T9/632), *nőnek* (36/115, 42/865), *nőtt* (3/166, 54/252).

Ik: *ki*~, *meg*.

nő² fn (1)
Ezeket méltó a' maradéknak új életre és fényre hozni... Kivált, a' melly szóknak ágazatai, és mintegy rokonjai, még ma is esmértetnek. Illyen a' *Hölgy*, *Nő*, 's a' t. (T4/122).

nőstény fn (2)
Midőn Afrikának megkérlelhetetlen Oroszlánynya végig ordítja a' Palma erdőket... eleibe hozod az ő *nőstényjét* a' mészárlásból, 's azonnal megszelídül a' két haragos (40/63).

nőstény (43/409).

nőszik i (1)
...rothadt Tövek körül mérges Kígyók varas Békák *nősztek* e' gombákonn (42/88).

nőtelen mn (2)
Te is Férjé lettél, ki vóltál *Nőtelen*. Ülsz a' bársonyból font Asszonyi kötelen (43/515).

nőtelen (43/501).

nőtt **Ik:** *fel*~.

- növekedik** 1. **nevekedik** *numerósusok* (T8/144).
- növel** 1. **nevel** **numerus** fn (1)
Van ebbe erős és gyenge kifejezés, van *numerus* és *hármonia* (T11/63).
- növendék** 1. **nevendék**
- növény** 1. **növevény** **numerusatlan** mn (1)
...a' *numerusatlan* Hexameter vagy Sapphicus tsak ugyan újatatosabb a' jó hangzású kádentzi-ás versnél (T8/170).
- növés** fn (1)
Szégyenüljete meg ti pompás fák, mellyek a' Királyoknak 's Királynéknak múlató kertjeikbe is válogatva mentek be... egy bábozó kertésznek nyírbálási alatt tanúljátok az idegen *növést*, mar-talékfák! (42/938)
- növevény** fn (2)
A' Jázmin egy tsemete vagy bokor szabású *Nö-vevény* (T9/620). Most, szerentsésített *Nö-vevény*, most valóba kevélyenn árnyékozhatod bé a' Levedőt ujdón fürtjeiddel (24/6).
- numerósus** mn (2)
Valóban könnyebben fojnak az ő 12 Syllabáu Versei, *numerosusabbak* is (T6/298).
- numida** fn (1)
Vigyen engemet a' vak Isten a' *Numidák* közé, vagy a' jeges Tengerhez, én mindég boldog le-szek (8/39).
- numina** (lat) (1)
...itt a' Személyek nem Hérósok, de a' visel[t] dolgok álmélkodásra méltók, és én is; a' meny-nyire a' *numina* laevak sinálták, és a' segítségül hívásomat Apolló meghallgatni méltóztatott, Heroice kívántam zengedezni (T5/706).

Ny

- ny** fn (4) Az *ny* betűvel nints annyi kötődés: úgyhogy szabadon lehet tenni ezeket: kínálván bálván', kívánnak Kapitánn'ak (T3/465). *ny* (T3/452, 453), *ny*. (T3/450).
- nyáj** fn (9) Kijönek a' *Nyájak* a' Legelőkre (7/21). — a' mi felesleg való Mézet elvesz tőlünk a' nélkül hogy bántana bennünket, ő azt tőlünk megérdemli, mert jó Kast adott nekünk... téleln a' hideg ellen apolgatja gyenge *Nyájunkat* (4/199). *nyája* (34/124), *nyájam* (49/41), *Nyájat* (18/4), *Nyájjat* (8/48), *nyájakat* (33/55), *nyájamat* (34/124), *Nyájról* (18/13).
- nyájas** mn (48) ...gyere ki a' szép Világba, a' *nyájas* életre (4/117). Eleven Gyepből takaros Oltárt raktak a' *nyájas* Isten-asszonynak (42/357). Tsak egy finnyás Tekintetedtől, tsak egy *nyájas* szavadtól, én hasztalan örzöm magamat (10/19). — a' *nyájas* tavaszi szellőket postáivá tészed az ő indulatjoknak (40/90). — most mikor a' Nap *leg nyájasabban* mosolyog e' Kupresszus Tetejére (42/748). A' barátimmal *nyájason* vóltam, soha eleibek ugrani nem törekedtem (44/112). *nyájas* (3/136, 4/22, 224, 9/21, 36/29, 42/179, 193, 219, 349, 474, 590, 637, 784, 43/125, 361, 430, 489, 511, 522, 54/61, T5/553, T6/62, T8/3, T9/71), *Nyájas* (43/394, T8/120, 123), *nyájjas* (T3/50), *nyájasan* (44/39), *nyájasann* (42/322), *nyájason* (44/114), *Nyájason* (42/57), *nyájasonn* (42/60), *nyájosan* (T9/638); *nyájasabb* (42/64, 44/43, T5/339), *nyájasabbak* (T9/33), *Nyájasbb* (T6/77), *nyájasabbakban* (T2/8). — *legnyájasabb* (42/271, 44/174).
- nyájaskodás** fn (2) ...'s azonnal egy vadász tarisznyát talált a' haszton, rá vólt kötve egy pár Kótság – egy pár gyönyörű Kótság, – melyet a' kegyetlen vadász talám szerelmes *nyájaskodások* közt gyilkolt meg (3/161). *nyájaskodásival* (T11/85).
- nyájaskodó** in (3) Roza koszorújára szállottak a' *nyájaskodó* Kellemek (42/294). *nyájaskodó* (36/60, 42/813).
- nyájaskodva** in (2) Hószín Nyakánn és Melyjénn *nyájaskodva* ülnek, vagy annak két szép Dombotskájánn játszanak (36/81). *nyájaskodva* (42/833).
- nyájasság** fn (6) Így telnek el az én Napjaim egymásutánn alvás, evés, piperézés, játék, *nyájasság*, öröm és szerelem között (4/112). Nekem pedig a' Helikon aljába szedett Violákból, az apró Játzintokból, és Ne-felejtéből fog kötni egy szelíd koszorút, melylyen a' *Nyájasságok* és Kellemek repdesve mulatoznak (40/125). *Nyájassága* (54/265), *Nyájasságom* (53/24), *nyájasságnak* (T9/39), *nyájassággal* (43/475).
- nyak** fn (8) ...mindenfelé heverték a' széjjelszort tollak, a' megaludt vér ikrák... a' fejetlen *nyakak* (3/83). — és Ti mégis, Ti tsak *nyakatok-ról* elmenjek nem nézitek az én vétkemet (45/86). — *nyakonn* kapják a' Szerelmeskedő Zefirek (4/27). *nyakakat* (44/227), *Nyakánn* (36/80, 42/833), *nyakokból* (3/77), *nyakkal* (43/411).

- nyakas** mn (1) a' te kellemetes Szemeidet, nem olly terhes énékem (8/37).
...s *nyakason* küszködnek azokkal, a' kik szemeket fel akarják szabadítani (T1/33).
- nyakra-főre** hsz (1) ...meg tapasztaljátok akkor, miképpen rohan az ember *nyakra főre* a bajok forrására (48/137).
- nyal** i (2) A' Gözü alszik, a' Medve pedig a' talpát *nyalja* (41/349). Árúlom Kellemetességimet a' Világnak, a' tsokolókat, az Őlelőket vadászom, egy fordulatba száz tisztelőketis találok, kik engemet *nyalnak* szopnak, tsikolnak, fogdosnak (4/91).
- nyaláb** fn (1) Adják az Egek, hogy egész *nyaláb* remekék homályosítsák meg minél előbb ezt az én csekély Próbátéletemet! (T7/427)
- nyalakodik** i (1) ...a' hízelkedő ebnek, melly korhely Ura mellett korhelykedvén, csak farka csóválásával keresi a becsületet, a' jó embert is, a' kenyér kérő koldust, és a' nyomorultat meg ugatja, nappal két lábón szolgál, parolákat s főhajtásokat tész, éjjel a' dámák lába közt *nyalakodik* (41/57).
- nyalat** i (1) Már az efféle Költemény *nyalatná* magát, mint a' méz; de a' Szatira vajmi nyögve nyelő Orvosság! (T7/152)
- nyalka** mn (1) ...látta miként fűznek belőlle *nyalka* bokrétákat (3/63).
- nyálkás** mn (3) A' *nyálkás* Göröngy Tojásából kifeszlik a' szép Nártzis, és a' szülő Anyafából kibúvik a' szopós Baratzk (4/18). Foszför, a' mosolygó kis Tündér, mindenütt előtte vitte tulipánt Lámpását, 's világos sugárral barázdálta a' *nyálkás* Setétséget (42/214).
nyálkás (40/72).
- nyalogat** i (2) Ősszel a' szagos Körtvélyeket pirosra, a' puha Almákat sárgára *nyalogatják* (36/48).
nyalogatják (42/801).
- nyár** fn (9) Hisz' azt gondoltam én, hogy itt mindég *nyár* van, a' hol ember nem jár (41/360). Bizony a' kinzó *Nyár*, ha én szemlélem, szerelmes Fillis,
- a' te kellemetes Szemeidet, nem olly terhes énékem (8/37).
nyár (T9/383), *Nyár* (8/cím, 2), *nyárnak* (54/80), *nyáron* (T7/221), *Nyáronn* (36/43, 42/796).
- nyárfa** fn (3) Tsak néha hallatszott a' *Nyárfák'* tetejéről a Vadgalamb' nyögése (42/48).
Nyárfára (42/513), *nyárfákkal* (51/18).
- nyárfalevél** fn (1) ...a' Leányok Kedvelléseket nem vadászom, mert ők gyengébbek a' tavaszi Spárgatsíránál, és ingóbb teremtések a' *nyárfa levélnél* és a' vi-gály Tippannál (4/171).
- nyargal** i (2) A' rétekről a' Halmokra, az Halmokról az erdőkre *nyargalok*, vagy ama kis patak körül legelek (41/68).
nyargalok (41/489).
- nyargalózik** i (2) Hányszor látni, hogy kiterjedt Homlokának Síkjánn e' nyájaskodó Tündérek fejér Róza Hintokba *nyargalóznak* (36/61).
nyargalóznak (42/814).
- nyári** mn (6) Csendes *Nyári* estve vólt, egy a legszebbek között (3/99). De, ah nyomorúlt fejem, nem ég úgy a' verőfényes Térség a' *Nyári* Kutyátskának veszett Tsillaga alatt, mint az én Szívem égett akkor a' gyönyörűség és Kívánság hév Lángjai miatt (42/616).
nyári (4/127, 218, 20/16, T8/13).
- nyárpírtotta** mn (1) Utánna úgyis a' Salamon Szerelmesének (egy Szőlőpásztornének) *nyárpírtotta* bőre jön fel (T6/110).
- nyavalya** fn (5) Tudja az Úr, hogy egy gonosz *nyavalya* adott alkalmatosságot a' Parókák' feltalálására (52/131). Kínos *nyavalyák*, a' test és elme' erejének megfogyatkozása... ezek az elmaradhatatlan követkevései az ő kitsapongásoknak (52/43).
nyavalya (52/137), *nyavalyák* (54/122), *nyavalyák* (T9/477).
- nyel** Ik: *el~*.
- nyelet** Ik: *el~*.
- nyelni** Ik: *el~*.

- nyelő Ik:** *el~. Ö:* *nyögve~.*
- nyelv fn** (95)
Magyar *Nyelv!* édes Nemzetemnek *Nyelve!* te általad szollaltam én meg leg először, te általad hangzott először az én füleimbe az édes anyai nevezet (T11/80). Ezt én ithon létemben a' Belga *nyelv* kedvéért anyai *nyelvemre* lefordítottam (41/6). Hazúg *Nyelve* valami gonosz Szerelemtársnak vádolt el talám előttem engemet? (25/7) *nyelv* (44/226, T3/97, 105, T6/364, T9/445, T11/12, 16, 54, 57, 59, 60, 61, 79), *Nyelv* (T4/57, 166, T5/209, 268, 268, 354, 386), *nyelv'* (T4/168, T6/368), *Nyelv'* (T4/144, 159), *nyelvek* (T3/122, T11/93), *nyelved* (T9/353, 354), *nyelve* (49/20, T6/171), *Nyelve'* (T5/382), *nyelviünk* (41/10, T6/224, T11/59, 78), *nyelvek* (T6/385), *nyelvet* (T5/618, T9/432), *nyelvét* (T9/351), *nyelviünket* (T6/17, T11/29), *nyelveket* (T4/77), *nyelvnék* (T3/100, 121, T4/55, T5/344), *Nyelvnék* (T4/54, 124, T5/117, 308, T6/387, T8/139), *nyelveknék* (T11/68), *nyelvemnek* (T4/97), *Nyelvének* (T6/19), *Nyelvbe* (T3/117), *nyelvekbe* (T3/96), *nyelvébe* (T5/469), *nyelvbén* (T4/113, T5/584, T8/155), *nyelviünkben* (T6/12, 169, T9/580), *nyelvből* (T5/582), *nyelvéből* (T3/460), *nyelven* (T4/45, T5/209, 231, T9/51, T9*/212, T11/33, 35, 39), *nyelvén* (T8/9, T11/18), *Nyelvén* (T5/211), *nyelviünkön* (T6/140, 196, T7/47, 309, T9/464), *Nyelviünkön* (T5/719), *nyelvre* (T3/27, T9/276), *Nyelvre* (T4/14), *nyelviünkre* (T5/586, T9/425), *nyelvekre* (T5/276), *nyelvnél* (T11/61).
- nyelvbővítés fn** (2)
És ez a' leggazdagabb 's legigazságosabb kútfeje a' *Nyelvbővítésnek*, a' Szósokasításnak, a' Grammatica Inpopulatióának (T4/126). *nyelvbővítésnek* (T9/460).
- nyelvén Ik:** *el~.*
- nyér i** (19)
Nyerj tőlem vígasztalást az ő mindenható Parantsolatjából (42/299). — de azután némellyek a menyből vagy honnan meg szentelést *nyertek* (41/255). Ha soha nem próbáltok, soha nem *nyertek* (41/152). *nyér* (15/9, T6/411), *nyeriünk* (T6/426), *nyere* (T5/381), *nyert* (T5/327, 453), *nyertek* (41/325), *nyertem* (23/16, 42/479), *nyerni fog* (T9/473); *nyerém* (T3/488). — *nyernék* (41/289), *nyert* *vólna* (T8/118). — *nyerjek* (3/144, 45/31), *Nyerjen* (43/91).
- Ik:** *el~, meg~, vissza~.*
- nyerés Ik:** *meg~, vissza~.*
- nyereség fn** (6)
Ez utolsó veszteséget-is *nyereséggé* tehetni az által, hogy mások érezzék a' mi nem létünket (41/166). *nyereségek* (52/125), *nyereségét* (T5/198), *Nyereségeit* (25/22), *nyereségemnek* (45/8, T8/38).
- nyerhet i** (3)
Ha ez az én első Próbám – nem Ménali vadolajágkoszorút – hanem csak bátorító szíves biztatást *nyerhet* is magának Magyarimtól (54/24). *nyerhet* (T6/188). — *nyerhetett vólna* (T8/25).
- Ik:** *el~, ki~, vissza~.*
- nyerítés fn** (1)
A' kevély Lónak, melly kevély Urát büszke *nyerítésével* hordta tulajdon hátán... én kerestem és hordtam az ennivalót (41/47).
- nyerni in** (1)
...ő azokat sokra megtanította a' szép mesterségekből, holmi dalotskára, hólmi tántzra, 's holmi apró Játékra, hogy keljen csókot *nyerni* fogadásdíből (33/68).
- Ik:** *meg~, vissza~.*
- nyers mn** (3)
Az ág lehet leveles is, leveletlen is, száraz is, *nyers* is (T9/467). De ha minden gonoszt őszve számlálunk, a' mellyekről semmi képzetjek nem volt ezeknek a' *nyers* Természet' gyermekeinek (33/17). *nyers* (33/27).
- nyertes mn** (3)
Énekeltem, sipoltam küszdöttem több ifjú Társaimmal 's ha *nyertes* voltam é, azzal ditsekednem itt helytelenség *vólna* (42/400). *nyertes* (3/163, T8/71).
- nyervén in** (2)
Hanyad része az emberi nemzetnek, mely esztendőnként csak azért születetik, hogy még lábaival a' földet tapodhatná meghaljon, alig *nyervén* nevet Szüleitől magának (T10/90). *nyervén* (T7/92).
- nyíl fn** (9)
Keresztül jött vélem ez a' halálos *nyíl* és Horváth

Országtól Erdély széléig kergetett (53/34).

Nyilat (10/34), *Nyílat* (9/36), *nyilát* (37/41, T6/420), *Nyilát* (42/341), *nyilait* (43/404, 48/142), *Nyilait* (43/424).

nyilalló Ik: *ki~*.

nyilas mn (2)

Ez, a' *nyilas* Istennek a szemfényvesztő (káp-rázó) Ingerlete, a' ki azt felveri (provocat) meggyőzetett, a' ki fut tőle, az Győzedelmes (12/64). — a' Hercinia *Nyilassainak* maradéki beszélni kéntelenek (T5/387).

nyílás fn (1)

Észre vette a' Nimfa, hogy az ő vígyázatlan Kintse közönségessé tette magát a' kívánsi Szemek előtt, 's azonnal Kebelének mennyei Seráljába a' titkos firhang alá zárta[, ö]tven szemérmes Violát, és egy szomorú Nártzist állítván Örül annak *nyílására* (42/429).

nyílású Ö: *sok~*.

nyílik i (1)

Tavasza – öröknek látszó tavasz vonta fel sátorát körülöttem; alattam virágok *nyíltak* (54/166).

Ik: *ki~, meg~*.

nyílni Ik: *ki~*.

nyíló Ik: *széjjel~*.

nyílt in (2)

Fess ajakira Klárist, és tsak most *nyílt* Virágokat (34/180). — magánosan *nyíltabb* szívvel járúlok hozzájok, 's kit kit érdemlett tiszteletével fogok illetni (44/199).

Ik: *ki~*.

nyíltszívű mn (1)

Örültem annak, mikor egy *nyíltszívű*, egy értelmes gondolkodású ember tsak feje rá ütésével jelentetteis tetszését (44/76).

nyilván hsz (5)

Megtsökkent hajdani Tüzem: és tsendes vagyok, *nyilván*, mert én bennem nem talál Nehezteletést, hogy elrejtse magát Ámor (9/6). Ezek Indigenák és Libertinusok: és ezekben, ha polgári just kívánnak szerezni, megkívánhatja a' Nemzet, hogy a' tős-gyökeres Magyar szók felett, se *nyilván* se titkon, sem erővel sem szép szín alatt, első-ségre ne héjjazzanak (T7/107).

nyilván (42/957, 44/7, T4/150).

nyilvánóságos mn (1)

Az Atheussal tehát mint egy gonosztevővel, mint egy *nyilvánóságos* méreg keverővel úgy bánnak (T1/39).

nyilvánvaló mn (2)

Eljön az a' szomorú Kor, mellybenn a' Szerelmet *nyilván valóvá* tenni otsmányság lesz (42/852).

nyilván valóbbá (41/154).

nyírbálás fn (1)

...ti kik kiragadtván a' Természet öléből, egy bábozó kertésznek *nyírbálási* alatt tanuljátok az idegen növést, martalékfák! nem vagytok méltók az én énekemre (42/937).

nyírfa fn (1)

...most setét gond ül a' homlokán, mint az elesteveledett holló a' *nyírfa*nak sima fejeén (54/143).

nyit i (2)

Bé vontam magamat a' Ligetbe, hol legsűrűbb, legfeketébb vólt, tágas mezőt *nyitottam* az én korom Képzeldésemnek (42/697).

nyitott (39/18).

Ik: *fel~, ki~, meg~*.

nyithat Ik: *meg~*.

nyitja fn (1)

'S Felszedvén az Éjjnek megrongyolt Kárpitját Ki tárja a' piros Napkeletnek *nyitját* (43/351).

nyitott Ik: *ki~*.

nyolc szn (9)

Most legközelebb fog ki jönni Bétsben a' Trattner betűivel ilyen Materiájú Könyv, mintegy *nyóltz* vagy kilentz árkusban in 8vo (43/672). — a' soroknak száma kettőtől fogva 8^{tzis} megyen (T3/335).

8 (36/294, 297, T6/409, 411, 413, 414), 8) (T3/396).

Ö: *harminc~, negyven~, ötven~, tízen~*.

nyolcadfél szn (1)

Én Csokonai V. Mihály eddig mintegy 8.*adfél* esztendőt töltvén a Debretzeni Collegiumban az én tulajdon születésem földén (45/24).

nyolcadik szn (10)

...a' midőn legfőbb nyereségemnek tartottam volna a' sine fine való elmenést minden beneficium nélkül 8^{dik} esztendőmre (45/9).

8^{dik} (T5/273), 8. (36/286, 43/592, T3/284, 556),

VIII. (19/cím, 35/cím, 36/297, T6/93).

Ö: *huszon~*, *tizen~*.

nyolclovas mn (1)
Már ilyen Istóriákat talám *nyóltz lovas* Debretzeni szekérel is lehetne a' Pesti Vásárra vitetni (T7/150).

nyolcsoros mn (1)
...ide tartoznak tehát a' 2 soros, a'... 8 soros strófák (T3/336).

nyolcsorú mn (1)
Az ő Munkája 8 sorú Strófákban íródott (T5/269).

nyolctagú mn (5)
Egy féle soruak azok a' mellyeknek minden sora ugyan annyi szillabákból áll, p. o. mind tsupa 12. taguak 8 taguak, sat. (T3/236).
8tagú (T4/40), 8. tagú (T3/169, 293), 8 tagúak (T3/324).

nyom¹ i (4)
...teherrel nem *nyomja* öszvetört vállaimat ama kegyetlen szolga (41/37). Kezednek eleven Tejére én ezer Tsókokat *nyomtam* (23/23).
fogok nyomni (8/66); *nyomta* (24/3).

Ik: *el~*, *le~*, *meg*.

nyom² fn (8)
...egésszen megleányosította Ábrázatomat, a' mellyen még akkor az ifjú Pehelynek *nyoma* sem vólt (42/529). Folj *Nyomainn* kis Patakotska, tám rád esmér, hogy az én Szemeimből fakadtál (42/465).
nyoma (34/142), *Nyoma* (14/26), *nyomait* (T3/65), *nyománn* (42/473), *nyomain* (46/34), *nyomainn* (42/279).

Ö: *lépten-nyomon*.

nyomás Ik: *el~*, *ki~*.

nyomat Ik: *össze~*.

nyomatott in (1)
Akkor nehezenn nedvesítetted meg a' kevésbé lejjebb *nyomatott* Fövényt (20/18).

nyomattatás Ik: *el~*.

nyomban hsz (5)
...mind ezek, mind amazok egymás után *nyomba* következnek (T6/342). — lessz, a' kinek jól esik ez utólsót olvasni, *nyomban* mindjárt egy cselédházi Scena után (T7/351).
nyomba (42/704, T3/502), *nyomban* (54/134).

nyomdok fn (3)

Ti világtudálta Nagy Lelkek! ha én a' ti *nyomdokaitokon* mehetek (44/171).
nyomdokait (46/8, 17).

nyomhat Ik: *el~*.

nyomó Ik: *el~*.

nyomorék mn (3)

...hogy tehát a' szép Olasz Komoediásból, *nyomorék* Magyar Scurrát ne tsináljak, félbe hagytam munkámat és darabjait Vulcanusnak dedáltam (T5/626).
nyomorék (T9/278, 431).

nyomorgat i (1)

...idegen hangejtéseket megszelídítsek, és még a' legutolsó Magyar jobbágy' füleinek is botránkozást ne tsináljanak, 's annak száját elviselhetetlen rabotával ne *nyomorgassák* (T4/158).

nyomorog i (1)

De valyon hát csak azért teremtett e az ember hogy... esztendöröl esztendőre *nyomorogjon* a' nyomorúságok rabláncai között? (48/72)

nyomorult mn/fn (13+3)

I. mn ...átkot kérek a' Jehovától, azon *nyomorult* teremtésre, a' ki azzal tett nekem kárt (45/108).
— sirassuk meg e *nyomorult* Világon tett gyarlóságainkat (48/188). *Nyomorult* Szív! szünj meg dobogni mellyembe (42/123). De, ah *nyomorult* fejem (42/616).
nyomorult (48/74, 133, T1/76, T3/58), *nyomorult* (T1/44), *Nyomorult* (41/220), *nyomorultt* (51/28, T9/153), *nyomorultak* (52/10).

II. fn ...a' kenyér kérő koldust, és a' *nyomorultat* meg ugatja (41/55).

nyomorultaknak (48/153, T1/296).

nyomorultság fn (1)

A' ki a' világnak történetiben egy kevésbé jártas, úgy találja, hogy a' hatalmas birodalmaknak leomlását, a' közönséges *nyomorultságot*, és a' milliommnyi embereknek vérek' kiöntését, ez az indulat okozta (52/22).

nyomorúság fn (18)

... ne hallgassatok a' romlott vérü emberekre kik szüntelen panaszolkodnak a' világi élet ellen; ne hallgassátok ezen kárvallottakat a' kik a' *nyomorúságokban* fetrengvén még születéseket sem irtoznak meg átkozni (48/92). Szenvedjük

hát el az Urnak mi reánk bocsájtott tsapásait és jusson eszünkbe hogy mind *nyomorúság* alá vettettünk (48/184). Ekkor jön bé a' paráznaság, a' fajtalanság, vagy akarom mondani a' Módi, 's ezer meg ezer *nyomorúságok*, mellyek gyűlöltté fogják tenni a' Szerelem édes Nevét (42/861). *nyomoruság* (41/485, 48/151, 205, T3/476), *nyomoruságok* (48/71, 73, 135, 201), *nyomoruságokat* (48/99), *nyomoruságban* (48/81, 101, 149), *nyomoruságoknak* (48/43), *nyomoruságtól* (T1/275), *nyomorusággal* (48/160).

nyomorúságos mn (2)
Ám eredj, fuss szántsándékkal abba a' *nyomoruságos* inségbe, a' mellyre úgy látszik, teremte vagy (41/443). Ez ugyan rövidebb titulus, de sem olyan súlyos teherrel, sem annyi szitokkal, bottal és éhezéssel nem jár, mint hajdani állapotom, mellynek *nyomorúságos* emlékezete kedvesebbé teszi mostani bődogságomat (41/236).

nyomos mn (3)
... 's mi *nyomos* okok kénszeritnek egy szabad szamarat a' bögésre? (41/356) — Míg a' vallásbeli vélekedésektől el csábított emberek azokat a' *nyomos* Törvényeket, a' mellyek szerint itt való életeket intézzék, egy képzelt világba keresik, mind addig nem lesznek *nyomos* Törvényeik (T1/17–9).

nyomás mn (1)
De hát ugyan miként tudod a' hosszú Napnak unalmait kiélni, ha semmi *nyomás* foglalatosság nem von el annak észre vételétől hogy az Orák teldegelnek? (4/66)

nyomott Ik: el~.

nyomtat i (1)
...rövid időn igen jeles Magyar Munka fog ki jöni a' sajtó alól, melyből nagyon sokat reménylhet a' Nemzet. Ezt elő fizetésre nem *nyomtatványák* (43/238).

nyomtatás fn (4)
... hogy az titokba az egész Világ előtt ne legyen, *nyomtatásba* akarom láttatni azt a' miért én megérdemlettem Földön-futóvá és Országos infamis Huntzfuttá tételésemet (45/70). Osztán tsak szebbennis esik biz' a' *Nyomtatás* az eleven Rózára, mint a' Papirosra (42/21). *nyomtatásban* (T6/288), *nyomtatásra* (T10/75).

nyomtatódik Ik: ki~.

nyomtatott in (1)
Nyomtatott Kópertával még mostan nem szolgálhatunk érdemes olvasóinknak (43/280).

nyomtattat Ik: ki~.

nyomtattatni in (1)
...Farsang végén tehát Instantiát fogunk be adni, hogy Januar 27dikére szabad legyen Kópertát *nyomtattatnunk* (43/287).

nyomtattatás fn (1)

Most sints abban módomban, hogy egyszerre kiadhassam Munkáimat, hanem tsak némely apró Darabokat közlök szíves Olvasóimmal, a' mellyeknek *nyomtattatásával* bírhatok (T4/8).

nyomtattatik i (1)

Magyar Éneis, mellyet Virgiliusból travestiált Blumauer Úr, most pedig Magyarúl általöltöztetett Szalkay Antal Úr, Bétsben *nyomtattatott* (T5/592).

nyomul i (1)

Az Ellenség a' mi Posztunkat el foglalván, rajta mindjárt Szerelem Fáját állított, 's nagy Vive le Amour! kiáltások között beljeb *nyomult* (43/17).

nyomva Ik: be~, el~, ki~.

nyoszolya fn (2)

Hymen felejts el engemet, és te zavarhatatlan álmom, mellynek *nyoszolyáját* koporsónak nevezik, oldozd meg kötésimet (53/43). *nyoszolyája* (51/36).

nyög i (4)

Innen szállanak ők le, valahányszor az Ártatlanság *nyög*, vagy a' Gyönyörűség sóhajt (36/28). — ...egy *nyögdécselő* Gerlitze lesz mindenütt vezetőd, melly a' Vénusz rendeléséből épenn ott fogja feltalálni szerelmes Párját, a' mellyért *fog* mindenütt *nyögni* te előtted az Erdőbe (42/910). *nyög* (42/781), *nyögnek* (48/131).

nyögdécsel Ik: ki~.

nyögdécselő in (2)

... 's a' *nyögdécselő* Gerlitze előtted szállongott mindenütt (42/922). *nyögdécselő* (42/907).

nyögés fn (6)

Tsak néha hallatszott a' Nyárfák' tetejéről a' Vadgalamb' *nyögése* (42/49). — a' puska roppanás, a' döglő *nyögés*, a' megütött föld, és a'

kegyetlen örvendő vivátozás, megsapták füleit (3/88).

nyögése (T1/284), *nyögést* (3/77), *nyögésímet* (53/37), *nyögéseidet* (53/3).

Ö: *gerlice~*.

nyöghet i (1)

...egy tartós tsókkal tsimbalykóztak öszve, melylyet tsak azért hagytak néha félbe, hogy eláradt örömjöknek kiadására egyet *nyöghessenek* (42/970).

nyögő in (1)

A' bús Galamb reá talált végre *nyögő* párjára, melly egy asszú ágatskán panaszolta a' vidéknek boldogtalan Szerelmét (42/958).

nyögvenyelő mn (1)

Már az efféle Kőltemény nyalatná magát, mint a' méz; de a' Szatira vajmi *nyögve nyelő* Orvosság! (T7/153)

nyugat fn (1)

Ah Nitze, ah már piroslik a' *Nyúgotonn* a' Nap (5/2).

nyugati mn/fn (2+2)

I. mn ...kelj fel könnyű szárnyaidra, 's megelőzvéen a' *nyugoti* szellőket, és a' napnak ki nyilálló sugárait, repülj a' szerentsés Cziprusnak azon partjaira (40/145).

nyugoti (T5/470).

II. fn ...mind ezeknek hasonlíthatatlan kellemességet ad az ő verseinek hármóniája, mellyet segített az Olasz Nyelv, az a' Nyelv, melly minden *nyugotiak* közt lehangitsálóbb (T5/268).

nyugotiaknak (T5/469).

Ö: *nap~*.

nyughatatlankodik i (1)

R. Tsók kél. *nyughatatlankodik* (36/295).

nyughatatlankodtat i (1)

Nem verte ki szemedből azt a' mélylly álmát a' Puskák' ropogása, melly egész Hajnalokonn 's Estvékenn *nyughatatlankodtatta* Körülbelől ezen Rétek' tsendességét (3/33).

nyughatatlanság fn (3)

Nyughatatlanság, aggdódás, és kétségbeesés szállott a' ti helyetekbe (52/48).

nyughatatlanságomnak (34/164), *nyughatatlanságomnak* (34/60).

nyughatik i (3)

...de csak ugyan a' fájdalmak nyilait hordozta testében és mikor ezek ki ütnek nincsen tagjában semmi épség, hanem meg háborodván tagjai nem *nyughatik* az ő elébbeni bünének miatta (48/144). Magas helyen építi az ő lakhelyét a' melyben *nyughasson* mind maga mind maradéka (48/62).

nyughattam (41/369).

nyugodalmas mn (2)

Kell é hát már ez a' *nyugodalmas* ól, ez a' megújító széna 's frissítő víz (41/423). A *nyugodalmas* Scyrus' kedveltető Számkivetésébenn Kedvére lankadtt az Ámor foglya, Tétisnek a' Fia (12/1).

nyugodalom fn (22)

...az igaz *nyugodalom*, a' víg elme, a' friss test egyedül a' munka által származik (4/208). — Lelkem' Békeségét örökre elvesztettem, *Nyugodalmam* kies Térjét elpusztítva szemlélem (42/336). A' kopasz Követ zöld Mohval beszövik, hogy a' sípoló Pásztor, vagy az ellankadt Útazó feltalálja azonn *Nyugodalmat* (42/796). Nyíljatok meg örök Kapuk! ti bennetek várom én az én végső *Nyugodalmam*at, fogadjátok bé Lelkemet (42/150). Szíved legyen érzékeny mint a' galamboké, de ne feslett, szerelmed legyen tiszta 's nem tsapongó: akkor érezni fogod hogy a' Kellemetesség és *Nyugodalom* Őrző Angyalai fognak körülöttem lebegni (42/901).

nyugodalom (41/432, T1/297, 305), *nyugodalom* (3/100), *Nyugodalom* (42/54), *Nyugodalmam* (42/472), *Nyugodalmad* (17/34), *nyugodalmat* (T1/189), *nyugodalmat* (T4/208), *Nyugodalmam*at (28/31), *nyugodalmat* (T1/95), *nyugodalmat* (53/47), *Nyugodalmat* (36/43), *nyugodalmán* (T1/274, 330), *nyugodalomra* (T1/22), *nyugodalmodra* (41/476).

nyugodhat i (1)

Az én Árnýékombann tsendesenn *nyugodhatsz* (6/22).

nyugodni in (1)

Ej! ej! micsoda bóldogság jól lakni, micsoda bóldogság csendesesen *nyugodni* (41/78).

Ik: *meg~*.

nyugodt Ik: *meg~*.

nyugodván Ik: *le~*.

- nyugot** l. **nyugat**
- nyugovás** **Ik:** *meg~.*
- nyugovó – nyugvó** in (1+2)
Tiszta öröm lebegett *nyúgovó* homloka felett, mint az az első hajnal, mely a Napot legelőször fel vezette az új égre (42/948). Hervadó Szemeikre ülnek, és *nyúgvó* Lelkeket édes álmodozásokkal mulattatják (36/129).
nyugvó (42/879).
- nyugovópont** fn (1)
...’s mint egy görögve siet le a’ maga *nyugovó pontjára* (T3/224).
- nyugszik – nyugozik** i (2+6)
Oh miért nem vagyok Páfrány fű, a’ mellyen az én Juhászném *nyugszik* egy szép Napnak az estvéjénn a’ Szerelemnek óltalma alatt (34/139). Igaz Istenek, kik tsendesenn *nyúgosztok* az Egek felett, az én Fillisemet, és az én Lantomat, ah ah tartásatok meg kegyelmesenn (8/67). — boldog Lelkek, kik szerelmes Pályátokat megfutván, e’ kies Hazába *nyúgosztok* (42/182).
nyugszik (50/40), *nyugozik* (21/4), *nyúgodott* (42/70). — *nyúgodjon* (24/22, 34/22).
Ik: *le~, meg~, .*
- nyugtalan** mn (1)
Mikor ő némely rettenetes isteneknek, kik titeket *nyugtalaná* tésznek, ki akarja kezeikből ragadni azt a’ menykövet (T1/58).
- nyugtat** i (1)
Nyugtassátok békével szerelmeseink elszáradott tsontjait (3/212).
Ik: *meg~.*
- nyugtatni** **Ik:** *meg~.*
- nyugtató** mn (4)
...elfogadtam e’ partot, mint *nyugtató* helyemet (46/18).
nyugtató (3/75, 43/450, 464).
Ik: *meg~.*
- nyugvóhely** fn (1)
Ha sokára elnyomja az álom; akkor útálatos képek intselkednek reá *nyugvóhelye* körül (51/39).
- nyújt** i (8)
Már csak meg szólítom, ’s vigasztalást *nyújtok* a’ balgatag párának (41/376). *Nyújt*sa osztán a’ fősvény Párka az én Napjaimat ezer esztendőre ’s ezerre, az én Lantom és az én Fillisem mindég Kedves fog lenni Nékem (8/68). Élj másokkal edjütt azokkal a’ jókkal, mellyeket én néked és más minden embereknek, mint az én közönséges gyermekeimnek *nyújtok* és segíts nekik a’ szerencsétlenséget hordozni (T1/130).
nyújt (T11/67), *nyújtasz* (48/224); *nyújtja* (T6/375), *nyújtják* (T7/254). — *nyújtson* (45/104).
Ik: *elő~.*
- nyújtás** **Ik:** *ki~.*
- nyújthat** **Ik:** *meg~.*
- nyúl¹** i (1)
Téged pedig kerülnek, mert paraszt vagy és ingerlős, megis tsípsz hamar valakit ha hozzád *nyúl* (4/165).
Ik: *el~, fel~.*
- nyúl²** fn (1)
Imé minden szarvasok, özek, *nyúlak*, az én első kiáltásomra sereggel fognak hozzád jöni (41/470).
- nyúlánk** mn (1)
Ezt tselekszem mind akkor is, mikor a’ leszálló nap e’ *nyúlánk* nádaknak tsak felső bojhokra tekinget (3/151).
- nyúláni** **Ik:** *ki~.*
- nyúlván** **Ik:** *el~.*
- nyúg** fn (1)
De ha szabadonn visszatérek az én régi Békóimat előldozni, soha sem fogom többé megszorogtatni *Nyúgókkal* Lábomat (7/30).
- nyúgös** mn (1)
Igy áll fel osztán törvényesen a’ Magyar Nyelv’ országa; így szaporodnak miriárdokra annak hasznos és díszes polgárjai: így pusztúl el ama’ *nyúgös* Monopolista a’ Deák, amaz elhatalmazott Német Mautos, a’ Tót furmányos, az Olasz Mercatimago, a Frantzia Emigrant (T4/161).
- nyúttés** mn (1)
...és a’ salátának-önteni-való *nyúttés* Románokból lepáriáltt Levelek szinte ontják a’ temjénfüstöt a’ Cármin Istenasszonynak (T7/255).

O, Ó

- o¹ fn**
(o) Még sints a' Bibliotekába (43/649).
(o) (43/152, 745).
- o² isz**
Hallgassatok, o Múzsák (13/01).
o (5/43, 18/1), O (3/161, 34/90, T5/473).
- ó mn** (1)
...Debretzeni Patikárius ZEININGER Úrnak, a' kit Thyrsis név alatt beszéltetek, a' Leánya Városunkban az ó esztendő végén meghalálozott (54/38).
- observantia** (lat) (1)
...Vallása 's Hazafölde kebeléből számkivetve még a' Calvinisták között Remete és Néma baráttá tétetik a' nélkül, hogy valaki egy darab kenyérral vagy egy Krajtzárral megajándékozná illy strictioris *observantiae* Fraterségért (45/53).
- obszerválás** fn (1)
Az apró hibákat, mellyek a' Quantitás' vagy a' Cadentia *obszerválásában* estek, kár volna bánítani (T6/25).
- obszervatórium** fn (1)
A' Fársángnak igen jeles Actáit fogjuk szemlélni, a' mint a' külső Vachterek *obszervatóriumából* tudjuk (43/204).
- occasionalis** (lat) (1)
...még az igaz Poéták is, mondom, az *Occasionális* szerzeményekben ritkán, igen ritkán szerentsések (T10/34).
- óceán** fn (3)
Tsak a' sivatag, homokos puszták, az *Otzeán'* szélveszes partjai, a' távol fekvő Czintermeknek árnyéka... tsak ezek az ő Paraditsomi (51/24). Most úgy tetszik néki, hogy a' föld *ótzeánná* lett,
- (3) a' hullámok tovább ragadják ötet (51/43).
Oceán (43/128).
- octavus** (lat) (1)
(6) Most legközelebb fog ki jönni Bétsben a' Trattner betüivel illyen *Materiájú Könyv*, minteggy nyóltz vagy kilentz árkusban in 8vo (43/673).
- ócsárló** fn (1)
Ezt az egy két jegyzést, nem azért tettem ide, hogy... ama Nyájas kesergőnek érdemeit kajánúl kissebbítsem; hanem azért, hogy mind az *ótsárlók*, mind a' hízelkedők fundamentomból kívánjanak ítélni (T8/124).
- ócsárol** i (1)
Akkor tudnám igazán nevetni azokat a' fekete vérű komorokat, a' kik a' halandók boldogságát semminek tartván olly megutálva *oltsárolják* (38/18).
- ocsmányság** fn (1)
Eljön az a' szomorú Kor, mellybenn a' Szerelmet nyilván valóvá tenni *otsmányság* lesz, 's a' tettetett Szemérmesség és erőltetett Vigyázás Virtus gyanánt fog tartatni (42/853).
- oda¹ hsz** (9)
Szerelem! be hatsz Te még *oda* is, hol minden más érzések számkivetve vagynak (40/81). A' szeretet egy oly titkos vonó erő és sympáthia, a' mely tsak *oda* szivódik, hol szeretetének viszontaglását érzi (37/17). — most ide majd *oda* hányattatik (T1/119).
oda (8/48, 49, 42/421, 44/52, 51/48, T9/771).
- oda²(lat)** (2)
Lyrica, Éneklő, melly tsupán az Indúlatoknak kifejezését teszi tárgyúl magának... p. o. az Indúlatokat vévén fel: Enthusiasmus, Hymnus,

Felemelkedett főindulatok, *Odae Heroicae*, philosophicae, Édes lágý érzések *Odae Anacreonticae* (T5/31–2).

óda fn (9)
...így készül az *Óda*, melly alatt az énekeknek fellengősebb nemét szoktuk érteni (T9/31). Mely végre minden Gyermeknek Innepi *ódákat* tartoznak énekelni ő nékie (43/211). *Óda'* (T9/36), *Odát* (T6/249), *Ódát* (T9/314), *Ódának* (T9/48), *Odáimban* (54/194), *Ódáira* (T9/229), *Odáinál* (T5/477).

odafel hsz (2)
...ha fogjátok látni hogy az én halálom tetszik az én Dámámnak, repüljétek az Égbe, és *oda fel* engem várjátok (34/15). Ebben az Actio, vagy a' Munkálkodás, mellyet én a' Deák Fabula után Mesézetnek nevezek, egészszen költött, a' mint már *oda fellyebb* előadám (T7/316).

odafenn hsz (1)
...de amott – *odafenn* – az Istenek között szedjük majd gyümöltseit (54/101).

odahagy i (1)
Ugyan bolond voltam, böh be' bolond, hogy az én jó Uramat *oda hagytam* (41/368).

odajön i (1)
A' mikor te *oda jöttél*, Rozália szíve megdobbant, a' Hegyetske megrendült (36/95).

odaki hsz (2)
Ah, Melítész! hát a' Szívbe mennyinn laknak? Annynin vagy többenn mint *odaki* (42/836). *oda ki* (36/101).

odalesz i (1)
...éngemet meg gyilkolnak, jóra vett Társaimat ólra zárják, szorossabb kötélre vetik 's *oda lé-szünk* örökre (41/148).

odareppenvén in (2)
...a' többiek nagyot katzagnak rajta, 's az öröm *oda reppenvén* bételi a' Szívet (36/69). *oda reppenvén* (42/821).

odaszalad i (1)
...a' Bosszankodás miatt elsárgult: méltatlan... Ruhájit magáról leszaggatta: Fegyvert kért; és az ő elmúlt Vétkeinek helyrehozására már megindult: de Deidamía *oda szaladt* (12/39).

odavaló mn (2)
Giambattista Guarini... Sokáig volt az *odavaló*

Hertzegnek II. Alfonznak Titoknokja (T9/516). *oda-való* (T9/198).

odavan i (1)
Jaj Rozália! én örökre elvesztettelek tégedet, örökre. Nem reménylhetem többé az én Boldogságotam a' te Ajjakidban feltalálhassam! *Oda van!* (42/122)

odavezet i (1)
Azonba Melítész *oda vezette* az ösvény, melly bár gyakorlott volt is, de szentsége nyilván kitetszett (42/956).

odoratissimus (lat) (1)
...a' legillatosabb Jázmin (J. *Odoratissimum* L.) (T9/627).

odú fn (1)
Odvaibann füles Baglyok huhogták éjjeli Éneket (42/86).

odvas mn (2)
Fa őket bé árnyékozta, az az ő étkeket kebelekre lehullatta; és ha az *odvas* volt, annak üregjében tsináltak éjtszakára vatzkot saját leveleiből (33/10). Ez *odvas* Kőszálnak Kebelebe mind ez ideig a' Mennykő nem ütött (18/21).

Oedipus fn (1)
Találós Mese. Fejtse meg a' ki *Oedipus!* (43/635)

Offerhaus fn (1)
...a' mi Literatúr-posztunkat addig attackirozta, hogy Generál *Offerhaus*, Májor Plátó, és Dragnyos Kapitány Cicero minden *Officirjaival*... reterálni kéntelenítették (43/10).

officinale (lat) (1)
...a' patikai Jázmin (*Jasminum officinale* Linn.) (T9/627).

officír fn (1)
...a' mi Literatúr-posztunkat addig attackirozta, hogy Generál *Offerhaus*, Májor Plátó, és Dragnyos Kapitány Cicero minden *Officirjaival*... reterálni kéntelenítették (43/11).

óh – oh isz (92+33)
Oh! bár csak el jönne az a' boldog idő, hogy ők is hasonlót szenyvednének 's gonoszságok ne maradna büntetlen (41/204). De ha mást valakit, *ohjaj!* – távozzatok fekete Gyanúk! Ő engem szeret (35/14). Mitsoda vígasztalás marad, *óh* Isten, nékem? (25/37) — Légy hát boldog, *oh*

Halandó! de meg emlékezz rólla, hogy az magadba nem lehetsz és hogy én minden más halandókat boldogságra hívtam (T10/136). Még is Te *óh* csudatévő Szerelem! hatalmas vagy ezt felhevíteni, amazt pedig még a' tűznél magánál is lángolóbbá tenni (40/73). Mi lelt, *óh* Szívem! *óh* mi lelt tégedet? (42/457)

óhajt – ohajt i (18+5)

Mit kérsz? mit *óhajtasz*? magarázd ki magadat, ha engem szeretsz? én édes Kintsem (5/59). — ha Hérósnak *óhajtasz* engemet, törd el, hogy én a' légyek (12/47). *Óhajtyuk* ennek a' Disinteressatus Irónak munkáját (43/227). Ő olyan együgyű, hogy mindennek *óhajtana* tetszeni (T2/15). *óhajt* (28/25, 39/35); *óhajtom* (42/141, T7/36), *ohajtom* (10/43), *Ohajtom* (38/40), *ohajtod* (41/446), *óhajtja* (T6/227), *óhajtya* (43/260), *óhajtyuk* (43/275), *óhajtottam* (18/29, T7/406), *óhajtotta* (41/25), *óhajtottam* (44/74), *óhajtlak* (9/14). — *ohajtanánk* (48/163); *óhajtanám* (T6/287, T8/105), *óhajtottam* *vólna* (42/655).

óhajtani in (1)

...mennél gyakrabban mondom azt, annál kevésbé tudom *óhajtani* (10/45).

óhajtás fn (1)

...minden pásztornak gondja és *óhajtása*, te vagy minden Nimfának irigysége és félelme (5/37).

óhajtó in (2)

Éljetek szerentsésen, és a' Törvény ellenis szeressétek az egyedül titeket... *óhajtó* és szerető Csokonai Mihályt (45/124). *óhajtó* (46/32).

óhajtott – ohajtott in (2+1)

...olly szerelmes elragadtatásba indult az Erdős Domb' Meredekjének, mintha *óhajtott* Róziájának Kebelébe ment *vólna* bizonyosan (42/209). *Óhajtott* (36/224), *Ohajtott* (42/1148).

'Οιωπότηζ (gör) (1)

Meg is bosszúlták a' Kárisok és a' Múzsák ezt a' vendéghangú ejtést; mert olyan egy tsűf Cidentiát böktettek általa, a' mellyre a' Teosi *'Οιωπότηζ* bédugta volna a' fülét (T6/90).

ok fn (92)

Bizonyosan *oka* volt erre az ő Annyoknak (33/96). Sem több, sem kevesebb *okom* nem volt, mint az, hogy akkor ott laktam (T7/168). Én az

én Bajaimnak *okát* másokban keresgélem, és azt ő benne találom fel (25/18). Magyarúl nem merem addig a' nevét emlegetni, míg részenként *okát* nem adom (T7/270). Emlékezetnek *okáért* (45/22). Így p. o. a' Poémának elején, mindjárt kitészem a' matériát rövideden és világosan (T7/409).

ok (T7/166, 420), *oka* (34/55, 44/28, T6/187, T9/423), *Oka* (41/135), *okok* (33/97, 41/356, T10/63), *okai* (48/82, T9/430), *okot* (52/138, T10/3), *okát* (3/93, 34/13, 42/319, T2/2, T3/454, T7/7, 48, 290), *Okát* (12/31, T10/35), *oknak* (41/122), *okának* (T7/4, 165), *okból* (T7/325), *okon* (54/16, 46, T2/8, T3/422, T5/63, T7/29), *okonn* (T3/430), *okáért* (T3/398, T6/317), *o.[káért]* (4/183, 54/195, T3/140, 212, 236, 248, 253, 262, 292, 300, 307, 314, 352, 355, 360, 365, 370, 375, 379, 382, 390, 402, 412, 427, 453, 470, 475, 485, 487, 502, 517, 530, 538, T4/129, T5/20, 30, 187, 521, T6/106, 374, 378, 396, 398, 399, T8/173, 175, 177, 178, T9/587).

Ö: indító~.

okádó in (1)

De tsak ugyan légyen ám bár a Világ édes, fügjenek tsak az ő Nektart *okádó* emlőin a világ fiai, mégis vagynak olyan kegyes emberek akik azt meg utálva kívánják el hagyni (48/164).

okos mn (10)

Tele van ugyan a' Világnak horizontvesztett Gallériája sok jó, erős és *okos* embereknek képével; de melly kevés köztök a' Hérós! (T5/160) — A tzel szíves-is, *okos*-is (41/110). *Okosabb* lessz a' Hozzáfogásbann, a' ki a' Próbátételkor mérsékelni fogja az ő Erejét a' Kezdet dologhoz (14/30).

okos (34/133, T5/104, 227, T7/360, T9*/773, T11/14), *okosann* (34/4).

okoskodó mn (1)

Ah, előre látom, mennyi kárt tett *vólna* egy *okoskodó* számár (41/186).

okosság fn (10)

Élj magadért és a' te hozzád hasonló valóságokért. Térj tulajdon szivedbe, vizsgálj meg a' körülted levő Józan-*okossággal* bíró valóságokat 's ne gondolj semmit azokkal az Istennel, kik a' Te boldogságodra semmit se használhatnak (T1/125).

okosság (T1/56, 316, 349, 355), *Okosság* (42/857). *okossága* (T5/126), *okosságnak* (T1/69), *okosságra* (T1/347), *okosságtól* (T1/29)

okoz i (13)

Mitsoda fájdalmat és gyötrelmet *okoztál* te nékem Iris a' te háládatlanságoddal (34/33).

okoz (T3/36, T6/133, T8/112), *okozott* (45/17, T9/508); *okozta* (3/21, 41/371, 390, 52/23, 95). — *okozna* (T9/538, 657).

oktalan mn (1)

Mind ember az *oktalan!* (41/268).

oktat i (1)

Ezek azok a' fő igazságok, melyekre tanítványait *oktatja* (T1/312).

oktatás fn (1)

...illőnek tartjuk ezekről is szólni, ... 's ezzel az egész *oktatást* Kolofon gyanánt befedezni (T3/123).

oktathat i (1)

...legjobban sajnálom pedig, hogy e' kevés idő alatt nem *oktathattalak* benneteket a' mint az én tulajdon lelkem esmérete parantsollya önnön magamnak (49/57).

oktató mn/fn (2+1)

I. mn De minek fejtegetem én számár előtt[t] a' régi idők történeteit, 's ez *oktató* hagyományokat (41/409).

Oktató (T5/35).

II. fn ...'s magára a' Poézisra való hajlandóságomnak jókori vezérlését Tiszt. T. Kováts József Kőrösi Prédikátor Úrnak mint közönséges Tanítómnak, és nagy-nevezetű Tudós Budai Ésaías Eloquent. Professor Úrnak, mint magános *Oktatómnak*, köszönhetem (T9/248).

ókumlálni Ik: ki~.

ól fn (8)

Bár csak itt ha csak egy rongyos *ólat*-is található (41/372). Magam Szamara vagyok. Senki sem köt rabszíjjánál fogva a' bitó fához, vagy egy kinos *ólnak* tömlőtzébe (41/35).

ól (41/423), *ólat* (41/403), *ólatat* (41/124), *ólba* (41/396), *ólnak* (41/417), *ólra* (41/147).

oláh fn (1)

Illyen magyarosodott Szók: a' Görög Alamisna, a' Deák Letzke... az *Oláh* Berbets (T4/157).

olaj fn (2)

Olaj volt ez mind az én Tüzemre (42/520). — ez a' közönséges [fejér] Jázmin, melyből az Olaszok még ma is igen jó szagú *olajat* készítenek (T9/629).

Ö: mák~.

olajág fn (3)

Mi nézői fogunk lenni a' ti barátságos Vetélkedésteknek 's a' bajvívónak gyertyánkoszorút, a' pályafutónak *olajágot*... kinek kinek olly Jutalmakat fogunk osztogatni (42/392),

Olajágod (42/447), *Olajágommal* (42/403).

olajágkoszorú Ö: vad~.

olasz mn/fn (22+12)

I. mn Azt mondja egy elmés *olasz* poeta: a' Poésis Apollónak és a' szegénységnek leánya (44/126). — az *Olasz* nyelv, az a' Nyelv, mely minden nyugotiak közt lehangsálób (T5/268). *olasz* (T5/512, 618, 619, 620, T8/104, T9/551, T11/71), *Olasz* (T4/156, 162, T5/529, 623, 626, 639, T6/425, T9/549, T9*/217, 418), *olaszúl* (T5/518, T9/552), *Olaszúl* (T7/267).

II. fn Az *Olaszoknál* és Frantziáknál már több fordította 12 Poétánál (T9/185). Keserű-édes vagy Keser' édes az, a' mit a' Frantzia az aigre-doux, az *Olasz* pedig a' dulce-picante által térszen ki (T9/781).

Olasz (T5/618, T9/8, 348), *olaszok* (T5/270), *Olaszok* (T5/171, T9/628), *Olaszoknak* (T6/310), *Olaszból* (31/1, 32/1), *Olaszoknál* (T6/209).

Olaszország fn (2)

Szitzília már egy időben kérte Neptúnt azért, hogy őtet méltóztatná ismét *Olasz országhoz* ragasztani (32/3).

Olasz Ország (43/137).

olcsárol l. ócsárol

olcsít – ólcsít i (1+1)

Égszín selyem Kárpitok terítették bé a' falakat, bámító mesterség *oltsította* a' pazér Drágaságot (42/265).

óltsitja (43/356).

olcsító in (1)

...ollyan pályát nyitottam meg magamnak, melyen liliumokon Salamon ditsőségét *oltsító* liliumokon, 's édes álomnál puhább gyepen lehetett futnom (44/34).

- olcsó** mn (1)
A' hús *olcsó*, de a' kenyér igen drága (43/160).
old **Ik:** *el~*, *fel~*.
old. = *oldal(on)*
- oldal – oldal** fn (40+3)
De te valóba az én *Oldalamhoz* szorítod magadat félelmesenn (18/25). — akkoris bátrann szűnyokáltam, annak a' görbe vadkörtvélyfának *oldalába*, a' mellyik ott van ni a' Notárius akla megett (3/47). Le ültek egy *oldalonn* a' Pásztorok, 's ezekkel szemközt a' mosolygó Szűzek (42/366). — de még is én más *oldalról* sokkal szerentsébbnek látom a' kettős Strofáit Dajkának mint az Alexandrinussait (T6/293). Lásd Földi' Természeti históriáját a' 392 *old.* (T9*/608). *Oldal* (T9/1), *oldala* (40/25), *oldalain* (43/121), *oldalain* (3/106), *oldalón* (T5/616), *oldalonn* (42/215), *oldalra* (3/188), *Oldalomra* (42/526), *oldalról* (51/37, T7/241), *oldaláról* (T9/34), *old.* (T9*/376, 651), *Old.* (T9/233, 240, 276, 283, 356, 422, 475, 479, 481, 497, 505, 515, 577, 620, 661, 677, 698, 708, 715, 737, 744, 748, 776, 780, 787).
Ö: *hegy~*, *part~*.
oldalajtó fn (1)
Ezt mondván megfogta az ő Kezét barátságosann, 's egy *oldalajtónn* kivezetvén az Adónis' Sírjához vezette (42/301).
oldani **Ik:** *fel~*.
oldás **Ik:** *fel~*.
oldott mn (1)
Egy Poéta se látta még őket *oldott* övvel tántzolni a' tsendes Pontus partjánál (33/92).
oldoz **Ik:** *fel~*, *meg~*.
oldozni in (1)
Mert Rozália is nem tűrhétvén tovább szívének tüzes vágyásait, *oldozni* kezdé a' szemkötőnek tsimbókjait (42/1157).
Ik: *el~*.
olimpiász l. **olympiás**
Olimposz l. **Olympus**
ólomlevegő fn (1)
Rettegés és Ájulás szítta ennek *ólom Levegőjét*, a' Kétségbeesés tántzolt meredék Szírtjeinn, 's a' Halál tsendesenn aludtt egy félig beszakadt homokpartonn (42/ 105).
- olt – ólt** i (0+1)
Az idén nevelkedett oltovány, későre hoz még gyümölsöt, még is a' munkás emberek minden nap *oltanak* (T11/46).
Ik: *be~*.
olta – ólta nu (1+2)
...négy esztendő *olta* esmérik sok Úri rendű Urak és Asszonyságok ezt az én tréfa versemet (T7/227).
ólta (42/336, T9/790).
Ö: *mi~*.
óltalmaz – óltalmaz i (2+3)
Bűnös vagyok: nem *óltalmazom* magamat (19/12). *Óltalmazd* a' Hazádat! mert ez térszen tégedet boldoggá és mindent magába foglal, amit a' te szived kedvell és becsüll (T1/176).
óltalmazza (33/55), *óltalmazzák* (T1/79), *óltalmazák* (43/588).
Ik: *meg~*.
óltalmazás fn (1)
...esmérd meg, hogy minden szerencsétlennek van Jussa a' Te *óltalmazásodra* (T1/152).
óltalmazó fn (1)
Légy igazságos! mert az igazság a' Társaságnak leg főbb *óltalmazója* (T1/161).
óltalom – óltalom fn (2+4)
A' Szeretembe is vagynak ám mind lesek, mind deprehensiók, mind ostromok, mind *óltalmak*, mind Triumfusok, mind Cládesek, mind Békeségek, mind harangok (22/24). Ő Tanátsot fogadni tenéked, 's e jóltévő Tündérek *Óltalmadra* mindenkor megjelennek (42/200).
óltalma (34/140), *óltalmat* (41/407), *óltalmodra* (42/726), *óltalmokra* (4/177).
óltani in (1)
Egy elólthatatlan tűzről van emlékezet a' külső Levelekben... ezt ha *óltani* nem lehet, rejtegetni kell (43/66).
óltár – óltár fn (7+10)
Eleven Gyepből takaros *Oltárt* raktak a' nyájas Istenasszonynak, és... egy pár fiatal Gerlitzét áldoztak meg rajta (42/357). Örök hatalom! vedd ki az én nevemet a' halál jussa alól, erősebb vagy te a' halálnál, és tedd fel azt a' halhatatlanság *óltárára* (40/113).
óltár (41/309), *Óltár* (42/262), *óltára* (41/297),

Oltára (42/912), *óltárokat* (T1/67), *oltáron* (41/301), *Óltáronn* (42/361), *Óltárán* (40/179), *Óltáránn* (43/420), *Óltárról* (42/511), *óltáránál* (43/526), *oltárhoz* (42/506), *Óltárhoz* (42/501), *óltárral* (44/45), *oltárával* (T1/365).

oltás – óltás fn (1+1)

Egy elólthatatlan tűzről van emlékezet a' külső Levelekben, melyről még eddig egyebet nem tudhatunk, hanem hogy azólthatatlan... *óltása* még veszedelmesebb (43/66). Van ebbe erős és gyenge kifejezés, van numerus és hármónia, van sok termékeny rádix és sok törzsökészó, a' mely mint a' tenyésző plánták és tsemeték, az *oltás*, ültetés, írtás, tisztogatás és fáradatlan mivelés által egy olyan rakott és ékes kert felől nyújt reménységet, a' milyen a' nyelveknek paraditsoma lehet (T11/65).

olthat **Ik:** *el-*.

olthatatlan mn (2)

Ezzel az *ólthatatlan* tűzzel egész vigyázással kell járni a' más szalmája körül (43/70).

ólthatatlan (43/59).

Ik: *el-*.

oltovány fn (1)

Az idén nyelvedett *oltovány*, későre hoz még gyümölsöt, még is a' munkás emberek minden nap óltanak (T11/45).

Oltramontano fn (2)

...az Olaszoknál (értem az újakat) az *Oltramontano* Név, a' Frantziáknál minden a' mi a' St Honore és St Germain Hóstádokon kívül van, etc. etc. culturátlanságot jelent (T6/210).

Oltramontánókhoz (T6/263).

olvad **Ik:** *egybe-*, *össze-*.

olvadás fn (1)

Ebben a' Váratlan – a' jószívű Leánykának szelíd bánatja – *olvadásba* hozza az emberséges Szívet (T6/132).

olvadozni in (1)

...de megvallom, hogy a' midőn egy vagy két Sonnetjének olvasására érzéseimnek jól esik *olvadozni* (T8/97).

olvadt mn (2)

Igy mehetnek el az *olvadt*, vagy sejp betűk is az erős betűkkel (T3/445).

Olvadtak (T3/447).

olvas – ólvas i (11+1)

Magyarjaim! Literátorok! ne tsak a' külföldi írókat *olvassátok* (T9/435). — mindeneknek ábrázatjokon szeretetet tetszést és szánakozást fogsz körülöttem *olvasni* (T1/204). Azon puha, rezgő Sűgárokban milyen gyenge Érzéseket *olvastam* én! (23/18)

olvasunk (T9/514), *olvasom* (54/191), *olvasa* (10/8, T5/524), *olvastam* (T4/96, T6/321), *olvastam* (T8/62), *olvasták* (T9/577), *fogja olvasni* (T6/296).

Ik: *fel-*, *meg-*, *végig-*.

olvasás fn (11)

A' derékségig felmehet az ember tanulás, *olvasás* és fáradhatatlan munkásság által is (T5/443). Még a' ki rá veti is fejét az Előbeszéd' *olvasására*, belé unatkozik, minthogy az többnyire mind Tanítói, Atyai, vagy Audientziás tónuson vagy írva, 's többnyire mind egy a' foglalatja (T7/25).

olvasás (T7/135), *olvasása* (T5/107, T9/307), *olvasásnak* (T10/31), *olvasásomnak* (T9/247), *olvasására* (T8/97, T9/242), *olvasásához* (T4/14), *olvasástól* (T4/185).

olvashat i (4)

A' Furcsa Epopoea még az, a' melyben egy-két fordítást ugyan magyarul is *olvashatunk*; de eredeti próbát még nem tettünk (T7/311).

olvashattok (49/15); *olvashatja* (T5/211). — *olvashassam* (38/42).

olvashatni in (2)

A' Satirának egynéhány ilyen irtóztató következeit *olvashatni* Bayléban a' Hipponax articulusnál (T9*/327).

olvashatni (T9*/562).

olvasni – ólvasni in (2+1)

Miket nem *olvasni* a' Görögöknél a' Cimmeriusokról, Thraxokról, Pontusmellyékiekről, etc.? (T6/206)

olvasni (T7/350), *ólvasni* (T8/98).

Ik: *el-*, *fel-*, *meg-*.

olvasó fn/mn (43+1)

I. fn Az *Olvasónak*, Istentől Kegyelmet az Emberektől jó akaratot! (45/1) — Addig is magamat és Múzsámat nagy Érdemű *Olvasóimnak* Kegyelme és Pártfogása alá mélyly tisztelettel és alázatossággal botsátom (T2/27).

olvasó (T4/203, T10/78), *Olvasó* (42/22, T4/182, 186, T5/37, 92, T7/21, 33, 320, 330), *olvasó'* (T7/357) *Olvasó'* (T7/184, 371), *Olvasók* (T5/612, T7/104), *Olvasók'* (T2/6), *Olvasóm* (T7/344), *olvasóim* (T10/94), *olvasót* (T5/85, 491, T9/90), *Olvasót* (T5/348, T7/384), *olvasónak* (T4/177), *Olvasónak* (T7/379, 401), *Olvasóimnak* (T8/189), *olvasóinknak* (43/278, 281), *olvasóban* (T8/110), *Olvasóknál* (T7/3), *Olvasóhoz* (42/15), *olvasótól* (T5/406), *Olvasótól* (T7/287), *ólvasótól* (T8/180), *Olvasóktól* (T7/181), *olvasóinktól* (43/290), *olvasóval* (T7/9), *Olvasóimmal* (T4/8, T9/126).

II. mn ...hogy ha az Érdemes *Olvasó* Urak és Asszonyosságok közül némelyek az ezen írásba előforduló Daloknak kótáját magok mulatságokra meg kívánják szerezni, kész szívességgel fogok szolgálni azokkal is jövendőben (T2/18).

olvasztatik i (3)

Most leg közelebb ezen írás *olvasztatott* rajta, a' mint az ezen árkushoz ragasztott réztábla mutattya (43/77).

olvasztatik (41/14, T5/178).

Ik: *el~*.

olvaszt i (1)

...megnyomja Kebelébenn a' lágy Szerelmet... a' melly az ő Szívét *olvasztotta* néki (12/58).

Ik: *össze~*.

olvaszthat **Ik:** *be~*.

olvasztó in (1)

Ezek közzül az ly, és az ny mellől az *olvasztó* y'-t elvetni szabad, szokták is... p. o. Királ, hel, mellék (T3/452).

olympiás fn (1)

Ez az Archilochus Poéta virágzott a' 29. *Olympiásban*; szörnyű tsúfolódó és átkozódó ember vólt írásaiban (T9/301).

Olympus fn (1)

...Zeusz és az Istenek egész tanátsa, Márs és Minerva, *Olympus* Tornáztiból a' felhőkre 's a' földre leszállanak (T5/507).

oly nm (105)

A' Józan okosság Tanitványa nem *olly* gonosztévő, a' ki Titeket méreggel meg akarna vesztegetni (T1/56). Bizony a' kinzó Nyár, ha én szemlélem, szerelmes Fillis, a' te kellemetes

Szemeidet, nem *olly* terhes énnékem (8/38). — oh kedves plánták, ah ne jöjjetek vissza *oly* sietve germinálni (22/8). — 's ki az a' korán kimúltt Szép, a' ki *olly* igen méltó erre a' nemes Threnódiára? (T6/184) — megjelenteted te magadat a te Szent Fiad az Ur Jézus Krisztus által hogy ő benne esmérnénk meg tégedet mint *olyat* (48/223). Én a' mértékre vett versnemekben is gyönyörködöm; de a' Cadentiásokban is, ha egyéb aránt numerósusok, sokat érzek *ollyat*, a' mi jólesik (T8/144).

olyan nm (129)

...a' világért sem adná, ha ő *ollyan* szép ábrázatú lehetne (52/117). 'S Eggy sor *ollyan*, mint másik (43/623). Hidjétek el, hogy vagynak *ollyan* szerentsétlenül termett emberek (45/94). De légyen bár a világ *olyan* kegyetlen Faraho a' ki szüntelen való munkával kínozza a kegyetlen sors által elszórt Izraelitákat. (48/167). Álmodtam, de *olylyan* móddal, hogy nem hittem, hogy álmodok (23/8). Az Alexandrinusokrol továbbat bővebben mondok *ollyanokat* is a' mik ide tartoznak (T6/301). Az első angyalnak, vagy minek tartja magát, a' másik barommá teszi magát, *olyanná*, a' millyen köztünk kevés van (41/262). — 's azomba kitsoda tett minket *ollyan* nagyon majmaivá a' külföldieknek? (T5/473)

Ö: *szint~*.

olyanforma mn (2)

...a' lessz *ollyan forma*, mint az (42/1104).

ollyan forma (T9/783).

olyankor hsz (1)

Illyen forma szabadság az is, mikor dupla betű helyett, edgyes betút tesztek: de tsak *ollyankor* értvén-ám mikor a' Vocális hosszú (T3/469).

olyas mn (1)

Az egyenes ember, ha *ollyast* talál is, így gondolkodik (T4/92).

olyforma mn (1)

Nálunk is esik Fársángba Gyakran *olly forma* Román, Ha A' Dáma Favorita 'S A' Gavar nagy Kurtizán (43/570).

olykor hsz (11)

Ollykor a' Táj színű Rózákon játszadozott két Tündér (36/5).

ollykor (8/64, 9/40, 10/39, 19/31, 22/37, 26/4, 24, 40/128, 54/185), *Ollykor* (42/753).

- olykor-olykor** hsz (2) *omnium* Calendarum (54/114).
...öszön lesz nékem, hogy Lantomat *ollykor ollykor* meghagyván ereszkedni, Zabszársípommal tanítsam ekhözni tölgyes erdeinket (54/25).
ollykor ollykor (T2/13).
- ómen** fn (1)
Szerentsés *Ómen* vólt ez az én Képzelődő Szerelmeknek, sokáig irígyelvén néztem ő reájok (42/514).
- omladék** fn (1)
...látja a' Mélységnek feltátott torkolatját, rettegve kapaszkodik a' vízbértzekre, és meghal azoknak *omladékin* (51/46).
- omladékos** mn (1)
...s az édes álomnál puhább gyepen lehetett futnom, nem csak darabos *omladékos* köveken (44/35).
- omlani** in (2)
...minden híres Vitézi mellett is *omlani* és veszni kellett a' Görög Seregnek (T5/191). — akkor a' mi Királyunknak lábainál kellene egymásra *omlanunk* az öldöklő éhség miatt (4/124).
- omlás** fn (1)
...nézd milyen komor megunatkozással uralkodik a' pusztító Vezér, a' füstölgő Düledékeken, az építetlen *omlásokon*, és azokon a' szerentsétlen embereken, a' kik ötet átkozzák (T1/260).
Ik: *le~*. **Ö:** *víz~*.
- omlik** i (3)
... egy patakotska megett, melly egy vadrózsá-ernyő alól rohan ki, és vízporrá 's tajtékká változván, a' völgybe *omlik* (50/7). — a' legelső felrepülésre minden felől *omlottak* a' golyóbisok a' vigyázatlan Kótsagra (3/72). — futott, vesztett és *omlott* a' Trójai győzödelmes Nép (T5/193).
Ik: *ki~*, *le~*.
- omló** mn (2)
Víg a' Tavasz, víggá tesz mindent... tá tekint a' Halmokra, 's pillantása e' völgyre lekergeti az *omló* Havakat (4/14). A' boldogtalan Melítesz eszméletlen úszkált a' Halál fagyos Karjainn, sebessenn vitte az *omló* Patak (42/160).
- omlott** **Ik:** *le~*.
- omnis** (lat) (1)
...mind egy, mert a' Rózsák többnyire Májusban virágzanak, kivéven a' hónapos Rózsát, R.
- omolván** in (1)
Ott a' magasról aláfelé *omolván* folydogál egy ögyelgő tiszta Folyamat (8/44).
- onager – onáger** fn (1+1)
...a' Természet minden szamarat szabadnak teremtett, a' régi időkben ők is olyan saját jussú szamarak voltak, mint most az erdőkben és hegyekben élő *Onagerek* (41/118).
Onáger (41/336).
- onnan** hsz (9)
...elsikoltják magokat: Jaj, a' Méh! jaj, a' Méh! 's félre ugranak *onnan* (4/167). Azután felkelt *onnan* mellöllem, 's többé se látni se hallani nem kívánt engemet (42/690). A' rózsaszínű Horák kertembe rakták vala a' Tengeren túl lévő két világnak termésit, mind *onnan*, ahol a' Nap' Lovai felkelőre legelnek (54/129).
onnan (3/112, 42/215, 471, 43/105, T5/119, 130).
- onnét** hsz (1)
Hát mikor a' híres Dafnét Megszerette Mineva, A' Bodzába bútt, de *onnét* Hajde, salva venia (43/563).
- ont** i (1)
...és a' salátának-önteni-való nyüttes Románokból lepáriáltt Levelek szinte *ontják* a' temjénfüstöt a' Cármin Istenasszonyinak (T7/256).
Ik: *ki~*.
- ontás** **Ö:** *vér~*.
- opera** fn (2)
...a' Dramaticában is vagyon Niederkomisch, Possenspiel, *Opera Buffa* (T7/347).
Opera (T5/27).
- Óperencia** fn (1)
Egy kies réz Erdő, túl az *Óperentzián*... ez már valami (T7/140).
- Opor** fn (3)
...és Dorottya Fővezérné, mint a' legszebb Teremtés, *Oporral* a' legderekkabb Gavallérral 's a' Gavallér Seregnek Fővezérével egybe kél (T5/680).
Opornak (T5/665, T7/403).
- Oppianus** fn (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Vadászatról *Oppianus* és Faliscus (T5/53).

- óra** fn (17)
A' Hórák, vagy *Orák* a' Napnak (időnek) Nymphái (54/153). — megvan a' helynek, melly egyetlen egy Sála, és az időnek, melly 24 *óra*, az ő egységek (T5/716). Menj: a' tántz *órája* itt van már (5/6).
óra (T3/419, T10/46), *Orák* (4/67), *orákat* (38/41), *órát* (45/14), *Órákat* (4/51), *Óráimnak* (44/51, 184), *Orájinak* (33/43), *órába* (49/2, T10/46), *Órájänn* (45/107), *órákról* (43/459), *óráig* (T5/279).
- oráció** fn (11)
Lessz a' ki ezekben több kedvet talál, mint a' Cithére' pompás megjelenésében és *Oratiójában* (T7/350).
Oratiók (T5/714), *Oratziója* (44/80), *Oratiót* (43/437), *Orátziót* (44/80), *Orátziómat* (45/80), *Oratiónak* (T3/408), *Orátzióért* (45/69), *Orátzióért* (45/10), *Óratzióért* (45/26), *Orátziómmal* (45/4).
- orákulum** fn (1)
A' Természet Apostola nem engedi magát némmel csalárd káprázolatok *orakulumává* tétetni, mellyek a' világot varázsló lámpássá változtatják (T1/378).
- orangutángforma** fn (1)
Most tsak azt említem, hogy Akasztófára is ítél engemet közönséges helyen, eggy alávaló *Accidense* a' Collégiumnak, eggy *Orangutángforma* emberetske (44/146).
- orátor** fn (2)
Illyen *Vers* forma folyó beszéddel élt hajdan a' Világ' két leg tsinosabb nemzetének két leg gyönyörűbb *Oratori*; [Demosthenes]; és Cicero (T3/25).
Oratornál (49/16).
- oratori** mn (1)
Az egész türhető; közép a' festő és az *Oratori* Karakter között (T6/255).
- orbilius** fn (1)
Némelly ütött kopott *Orbiliusok* kezek' tsokolását megkívánják Tanítványiktól (36/186).
- orca** fn (50)
Kerted virági hervadoztak, mint az *Ortzáidé* (53/6). Hát láttad é valósággal azon ifjat, kérdé valósággra szedett *ortzával* Chloé? (42/1109) —
- Irtóztató jelenést akar láttatni, egy rettező ember' *orcáját* (T6/41). — ha egy szép és kellemetes Múzsának látják hogy egy két szeplő még illik, ők is profanálni merik tarjagos *ortzáikkal* az Izlésnek Szent-helyeit (T6/241).
orcza (T6/106), *Ortza* (6/38, 36/105, 42/841, T6/40), *orczák* (T7/243), *ortzák* (T6/152), *Ortzája* (42/557), *ortzái* (54/107), *orczát* (T6/43), *ortzámat* (42/1049), *Ortzámat* (42/403, 506), *Ortzádat* (9/9, 18/36, 23/24), *Ortzáját* (34/79, 42/556, 685), *ortzának* (37/32), *Ortzájának* (36/62, 75, 42/815, 827), *Ortzámba'* (25/12), *Ortzádba* (5/35), *Ortzákon* (40/173), *Ortzámonn* (10/8), *orcáján* (48/140), *orcáján* (40/35), *ortzáján* (51/29), *Ortzájänn* (36/139, 42/889), *ortzájára* (42/1047), *Ortzájára* (42/644, 645, 650), *Ortzánkra* (18/10), *Ortzáról* (36/103, 42/838), *ortzájáról* (T9/722), *Ortzájáról* (42/429), *ortzáimról* (44/182), *orcával* (43/410), *ortzával* (40/31), *Ortzával* (9/22).
- orcacsokolás** fn (1)
Csókok' Nemei. Szerelmesek' *Ortza'* Homlok', Kéz' *Tsokolási* (36/203).
- ordas** fn (1)
Hahó *Ordas* a' Kutyából nem lessz szalonna! (3/44)
- ordít** i (4)
Ordított a' Szamár, 's ő kegyetlen Urának istállóját és marok szénátskáját óhajtotta (41/24). A' Fájdalom foglalta el az én Szívemet 's a' Kétségbeesés *ordít* én körülöttem (42/123).
ordít (41/365). — *ordics* (41/99).
- Ik:** végig~.
- ordítani** in (1)
...az imént nem csak suttogni, hanem mint a' veszett állat, bögni ' *ordítani* is mertél! (41/182)
- ordítás** fn (4)
Mitsoda írtóztató *ordítás* tölti bé a' Levegőt! (34/86)
ordítása (48/22), *ordítással* (41/494), *ordítással* (41/338).
- ordító** mn (2)
Vérszopó Sárkányokkal, tüzes Kísértetekkel, *ordító* Lelkekkel, 's az Éjtszakának fekete Boszorkányival töltötte bé ezt a' hideglelés Fantázia (42/103).
ordító (44/86).

- ordítva** in (1)
Ordítva fogsz az én szavaimra emlékezni, 's e' boldog környék keservesen fog jutni eszedbe (41/448).
- orgia** fn (4)
 Azt mondja Servius, Hogy a' Görögöknél minden innepi ' áldozati szertartásokat közönségesen *Orgiáknak* neveztek, mint a' Latinusoknál Cerimóniáknak; de idővel az *Orgiák'* neve tsak a' Bakkhus' innepeire ragadt (T9/738–40). *Orgiának* (T9*/765), *orgiájára* (T9*/763).
- organista** fn (1)
 A' melly Betyár helyesen tud dudálni több betületet érdemel a' maga nemében mint a' középszerű *organista* (T5/703).
- óriás** **Ö:** *vers~.*
- óriási** mn (3)
 Sok Nemzeteknél egész századokkal is hátrább vagyunk a' tudományokba és a' Culturának egyéb nemeibe; de olly foganatos eszköz van a' kezünkbe, hogy ha azzal élni kezdünk, esztenők alatt is *óriási* lépéseket tehetünk utánok (T11/77). *Óriási* (T5/147), *Oriási* (T5/298).
- orientálisi** mn (1)
 ...a' tündér Királykisasszony, a' kinek minden pillanatjára *Órientálisi* gyöngyök peregnék – hahó, ez már nem lári fári! (T7/144)
- originál** fn (6)
 ...Balde nevű Német Jésovita kidolgozta ezt a' Görög *Original* szerént Deák Hexameterekben de sokkal bővebben (T5/535). — én azzal nyugtatom meg magamat, hogy jobban szeretek középszerű *Original* lenni, mint első rangú Fordító (T7/426). *Originálja* (33/31), *Originált* (T5/692), *Originálját* (T6/304), *Origináljával* (T6/138).
- originális** mn (2)
 Én is azért kívántam kedves Nemzetemmel közleni egy olyan *Originalis* Darabot (43/263). Egy valóságos Gratzának szépen esik az *originalis* Selypeskedés (T6/243).
- orlenáni** fn (1)
 ...'s ő viheti végbe azt, a' mit Frantzországnak a' Régense, amaz esméretes *Orleáni* Hertzeg mondotta vala (52/82).
- ormozat** fn (1)
 ...vagy egy bokor halvány Viola keshed ki düledékimnek magános *ormozatján* (54/187).
- ornamentum** fn (1)
 Menj; vidd el már a' vígadó gyülekezetnek a' nagyobb *ornamentumot* (5/69).
- orosz** fn (1)
Orosz Birodalom (43/652).
- oroslán** fn (2)
 ...és ekkor türhetőbb volna, a' kietlenbe, tsupa kígyók és sokrpiók (!), *oroslányok* és tigrisek, mintsem emberek közt lakni (52/18). *Oroszlánnya* (40/61).
- oroslánbőr** fn (1)
 Herkules Ioléja mellett Kantusba az orsóval, s' Ámor az *oroslány bőrbe* a' Buzgánnyal (42/276).
- oroslánfogfű** fn (1)
 ...az ő kedvek hamarabb eltűnik, mint az *Oroszlánfogfűnek* pappusa, mellyet egy kised forgószél elfuvaltott (4/173).
- oroslánjegy** fn (1)
 Mikor a' Nap Julius 21-dik napj. az *Oroszlány jegybe* megy, akkor kezd a' nagy Kutya' Tsilagzatja a' Nappal együtt feljárni (T9/380).
- Orpheus** fn (5)
 Le fordította azt mind a' kettőt Cseppán István Ur, a' Festetitsek Fiscálisa Somogyban, s kiis nyomtatódott az *Orpheusban* (T6/325). *Orpheus* (T9*/457), *Orpheus'* (T9*/376), *Orpheust* (T9*/208), *Orpheusban* (T9*/204).
- orr** fn (8)
 A' Németek Pesten, Budán, Posonybann 's Bétsbe is rám pittyezették sejp ajjakokat, 's tubákkal abrakolt *óraikat* fintorgatták látásomra (3/201). *orr* (52/104), *orrok* (52/123), *orrat* (52/127), *orrát* (52/109), *orrokot* (52/101), *orrától* (52/112), *orrokhoz* (52/125).
- Ö:** *sas~*, *vendég~.*
- orratlan** mn (1)
 Ugyan is, láttam itt a' mi városunkban, hogy sok ember, mind férjfi mind asszony, *orratlanul* ögyeleg, azértis néminemű orrokat kezdtem könnyű fából készíteni (52/100).
- orrfábrica** fn (1)
 ...'s reménylem, nem tagadja meg azt a' szíves-

ségét, hogy hathatós ajánlása által ezt az én *Orr-fabrikámat* kelendőségbe fogja hozni (52/107).

orrukvesztett mn (1)

Mondja meg az Úr nékiek azt is, hogy nem tsak az *orrukvesztett* emberek vásárolhatnak nálam (52/121).

orsó fn (1)

Herkules Ioléja mellett Kantusba az *orsóval*, 's Ámor az oroslány bőrbé a' Buzgánnyal (42/276).

ország fn (16)

...tsak az én törvényeim köteleznek változhatatlanul minden *országokba*, minden időbe, minden embereket (T1/251). Ezenfelyül, a' természetnek és mesterségeknél tágas *Országai* ezer szabados mulatságokkal kínálkoznak (52/62). *országok* (T11/36), *országa* (T4/159), *Országot* (46/22), *országát* (40/94), *Országát* (42/742), *Országunknak* (T4/208), *országba* (41/257), *Országba* (46/19, T10/5), *országomba* (T1/108), *országába* (48/170), *országában* (T11/19), *országából* (T5/461), *országra* (3/210).

Ö: *Francia~*, *Franc~*, *Görög~*, *Horvát~*, *Lenygel~*, *Magyar~*, *menny~*, *Német~*, *Olasz~*, *Spanyol~*.

országi Ö: *magyar~*.

országos mn (4)

...látám hogy nagy részént sajnálkoztak, hogy olly rövid időt szabott Kalendariumjok az *Országos* bohóskodásra (T7/59).

országos (T4/124, T5/439), *Országos* (45/71).

országúti mn (1)

Minek az a' sok jegyzés? kivált ilyen minden-napi és *országúti* dolgokról? (T4/187)

orvos fn (2)

A' hűségés Daphnis is – Arkádiának *orvosa*... kéntelen volt engedni a' végezésnek (54/133). *Orvosok* (T9/420).

Ö: *fő~*.

orvosi mn (1)

Illyen jó és hasznos *orvosi* szerrel bírt a' Jupiter' Leánya (T9/725).

orvoslás fn (2)

...itt Apolló értetik, ki az *orvoslásnak* is Istene (54/151). *Orvoslást* (42/667).

orvosló mn (1)

Tizenhatszor zöldültek ki kertemben Apollónak *orvosló* füvei (54/68).

orvosolhatatlan hsz (1)

Az én Lillámnak kezdete 's folyásának nagyobb része örvendetes, a' vége pedig *orvosolhatatlan* szomorú (T8/74).

orvosság fn (1)

Már az efféle Kőltemény nyalatná magát, mint a' méz; de a' Szatira vajmi nyögve nyelő *Orvosság!* (T7/153)

oskola fn (2)

...eszembe jutott, a' mit Ifjontann egy *oskola* udvarán a' por közt tengvénn hallottam (3/117). *Oskolánn* (49/61).

oskolai mn (4)

Ezt a' nemes Czélt pedig... nem holmi sikertelen Szententziák, sem nem az *oskolai* száraz Declamatiók éretik el az íróval (T7/364).

oskolai (T5/343, T9/248), *Oskolai* (T5/375).

ostoba mn/fn (6+2)

I. mn ...valami *ostoba* szabó meg varrná egy két forintért (41/281). — sem füleim nem vólnának talán illy *ostoba* nagyok (41/81).

ostoba (41/187, 44/72, 46/20), *Ostobák* (41/259).

II. fn Csak fontold meg *ostoba*, veszedelmes kívánságodat (41/411).

ostoba (41/365).

ostobaság fn (1)

Ebből a sántzából kell nekünk ötet előhuzni, hogy az emberiség színe előtt fel fedezhessük az ő gonosz tetteit és *ostobaságát* (T1/367).

ostor fn (1)

Átkozott szabadság! büntető *ostora* a' társaságos Állatnak! (41/463)

ostoroz i (2)

...a' kiket én meg vetéssel, gyalázattal és azokkal a' büntetésekkel *ostorozok*, mellyeket ők megérdemlenek (T1/298).

ostoroz (48/156).

ostrea (lat) (1)

...a' Tsiga szónak 5 értelme van. Jelent... 5, a' férgeknek azt a' számos seregét, melly tekervényes, lapos, és széllyel nyíló mészmatériájú tokban, vagy házatskában lakozik; mint p.o. az *ostrea*, cochlea, limax etc. (T9/587).

- ostrom** fn (1)
A' Szeretembe is vagynak ám mind lesek, mind deprehensiók, mind *ostromok*, mind oltalmak, mind Triumfusok, mind Cládések, mind Békeségek, mind haragok (22/24).
- ostromló** fn (1)
A' Tengerek Istene Az *ostromlókhöz* leszálla (43/603).
- ostromol** i (1)
...a' fél világot bíró Spanyolok, és tulajdon jobbágyai ésszel, pénzzel, fegyverrel *ostromlották* (T5/317).
- oszlát** Ik: *el~*.
- oszlalni** Ik: *széjjel~*.
- oszlattott** Ik: *el~*.
- oszlik** Ik: *el~*.
- oszlop** fn (4)
Te billegteted enyelgő ugrálásra annak idomtalan lábait, mint valami *oszlopokat* Indiának mezején, a' ki tavaszollott zöld gyepen (40/53). A te virtusaid néked egygy mind végig meg marandó *oszlopot* emeltek (T1/211).
Oszlopa (T4/10), *oszlopot* (T1/70).
- oszolhatatlan** Ik: *meg~*.
- oszt** i (4)
Munkámat IV Könyvekre *osztottam* (T7/418). — kedvek telve *osztják* egy másnak a' tsókokat (42/964).
osztjuk (T3/168), *osztottam* (T5/539).
Ik: *el~, fel~, meg~*.
- osztály** fn (2)
De ha valaki az én Farsangi Colonnejaimnak Vezérit, az akkori Vezér Urakból akarná kiókumlálni; nem tudom, hogy találná fel a' Marczali *Oosztályban* Madam Cserházynét? (T7/224)
Oosztályt (43/8).
- osztán** l. **asztán**
- osztani** Ik: *fel~*.
- osztás** Ik: *fel~, meg~*.
- osztogat** i (2)
...kinek kinek olly Jutalmakat *fogunk osztogatni*, mellynek legfőbb Díszét a' Ditsőség és a' köz Szeretet adja meg (42/394).
osztogat (8/8).
- óta** l. **ólta**
- Otaheite** fn (1)
A' physica Festéssel is, melly a' moralist, vagy politikait színezi, nem jól jön öszve *Otaheite'* szigetének boldog Climája (T6/275).
- Otahita** fn (1)
A' jámbor *Otahitát* nem örömet hallom az Európai bigottság- és gonoszságra felhozva (T6/269).
- otrokocsizni** in (1)
Hanem én *Otrokocsizni* nem akarok: Fülem dik-tálta ezt a' Jegyzésemet (T6/175).
- otromba** mn (3)
A' Festőnek *otromba* Penzlijét megvékonyítják (36/34). Vajha én mig a' Hélikon édes titkait tanulgattam, a' nyájas másák mennyei éneklését *otromba* számmal kirebegni szerentséltettem (3/137).
otromba (42/787).
- ott** hsz (39)
Állottam *ott*, 's mentem *ott*; ahol állani, vagy menni jonak láttam (44/89). Element a' Mennyeiekhez. Idővel *ott* lelitek (54/262). — akkoris bátrann szúnyokáltam, annak a' görbe vadkörtvélyfának oldalába, a' mellyik *ott* van ni a' Notárius akla megett (3/48).
- Ö:** *hol~*.
- ottan** hsz (7)
Sok Kótsagot láttál é *ottann* egybe gyülekezve a' Zsombokok mellett? (3/7) — Hólnap új Áldozat lesz, vídítsd fel magadat 's jelenj meg *ottan* (42/493).
ottan (42/824, T3/86, T9*/91), *ottann* (36/71, 42/415).
- ottvaló** fn (1)
...a' melly két faluban pedig... egy Dámát sem találtam, a' kit Ideálnak felvehettem volna; sőt a' Dáma név is olly idegen az *ottvalóknál*, hogy én egyiknek sem mernék ezzel a' névvel tisztelkedni (T7/206).
- otthon** fn (1)
Hiszen ha én most *otthon* vólnék — — — (41/390).
- ou** (fr) (2)
A' mieink Katonai Symboluma e' vólt: Clare, *ou la Mort!* (43/27).
ou (43/632).

- Ovidius** fn (5) Az őszinte Levelek', az érzékeny Elegiák', és az indúlatos Monologok' tulajdonsági olvadnak egybe ebben az *Ovidius*' édes találmányjában (T6/338).
Ovidius (T9/286, 310, T9*/299, 793).
- oxymel** (lat) (1) Sem a' sűrű tsiklandást nem óhajtanám, sem azt
- hogyan valaki minden lépten nyomon fűszerszámmal tápláljon, vagy *oxymellel* frísítsen meg (T8/106).
- oxymoron** (lat) (1) ...nem vesztik é el utollyára ingerléseket a' sűrűen egymásra halmozott Contrastok, *oxymoronok*, ami a' 17dik századbéli olasz Poézisnak vólt tulajdona? (T8/103)

Ö, Ő

- ő** nm (291) **öblít** i (1)
Ő pedig az ő Szép Szemeit a' földfelé füg-
gesztvén, szemérmes Pirulás borította el Ortzá-
ját (42/554). El ment ő, 's mihelyt nem láttam az
ő Fényét homályos Éj szállott Szemembe
(42/454). — legédesebb füvek balzsamjából ön-
töttünk az ő Számokra (4/148). A' te szép Sze-
meidnek Fényjére, a' mint szokott szokás sze-
rént, az ő szokott Dobogási között vólt az én
Szívem (23/11). Nem láthatom által, miért lehet-
ne a' Magyar Nyelvnek gyalázatjára az, hogy...
a' mai felette igen tsínos Európának, mértékét,
hármóniáját és ízlését egyedül ő, a' ki követheti?
(T8/142) — Harmadik változtatását a' soroknak
az ő számok teszi (3/332). — a' lyánykához
lopakodik, meg tsókolja őtet (42/1141).
Megjegyzés: az őtet 73-szor fordul elő, az őt
változatra nincs adat.
L. még **ők**.
- őáltala** hsz (1)
...irgalmasságot nyujtasz mindazoknak valakik
őáltala Tehozád járulnak (48/225).
- őbenne** hsz (1)
A' Gezner Idilliumi azért hogy Versbe nintse-
nek, az emberi elmének legszebb szüleményi a'
Poézsisba: noha meg kell vallani, hogy vagyon
ő benne a' szóknak, és Szententziáknak némű-
némű titkos ki mérséklése, folyása és hármóniá-
ja (T3/19).
- őbennek** hsz (1)
Egyszóval: meg fogod látni, hogy mind ő-ben-
nek, mind te benned be telik a' fátumnak törvé-
nye (T1/306).
- A' Pentameterekben Daykát magok sugallották
a' Cháriszok: csakhogy üti a' fületem ez az egy
pázsitos hantot *öblit* (T6/80).
- öböl** **Ö:** *tenger-*.
- öcs** fn (1)
Édes Anyám Asszony! Kedves *Ötsém!* Szerel-
mes Barátim! Hív Tanítványim! (45/119).
- öelőtte** hsz (1)
...figyelmezzék a' mesteremberekre... akkor
majd nem lesz annyi új szó, annyi hallatlan ejtés,
ő előtte (T4/112).
- őexcellenciája** fn (2)
Debretzen vidékét, 's a' lapályos marhatartó Al-
földet itt is Arcadiának nevezem, mint már má-
sutt is az Odáimban, p. o. Gr Széchényi Fer. *Ő*
Excellentiajához (54/195).
Ő Exc.jának (T7/220).
- őfelsége** fn (1)
...különösen teremtette az Isten ezt a' Miltont,
hogy az ő *Felsége'* nagyságos dolgait méltókép-
pen énekelje (T5/294).
- őgyeleg** i (3)
A' hitszegés felől való gyanúság, lidértz módra
megtsalja az ő érzését... akkor rohan ki először
az ő fájdalma, akkor hasonlít ő a' szélveszek és
a' hideg miatt színéből kiköltt hervadozó virág-
szálhoz; akkor *őgyeleg* egy halott a' föld' színén
(51/16).
őgyeleg (52/100, T1/278).
- őgyelgő** mn (1)
Ott a' magasról aláfelé omolván folydogál egy
őgyelgő tiszta Folyamat (8/44).

- őhozzájuk** hsz (1)
...és néktek ember és polgár igazgatókat kíván adni, kik az *ő hozzájuk* hasonló embereket szeretik és őltalmazzák (T1/78).
- ők** nm (97)
SZAMÁR. Királyok? Micsoda állat az? SZARVAS. Tsak olyan állat, mint *ők* (41/211). A' melly Fa *őket* bé árnyékozta, az az ő étkeket kebelekre lehullatta (33/9). Ezek között legszebbek azok, a' mellyek páros és páratlan tagokból állván, gyönyörűen lehet *őket* változtatni a' Lejtő, és Bukó sarkalaton (T3/239).
- öklelődzés** fn (1)
Az a' Tinó... a' Babérok Derekainn szoktatta magát a' jól *öklelődzéshez* (8/24).
- öközötte** hsz (1)
...s a' maga fontos voltát és igazságát azon a' fel bonthatatlan frigyén fundálta, melly *öközötte* és a' morál közt köttetett (T1/357).
- öl¹** i (2)
BAGOLY. Hová a' Tatárba? KÓTSAG. Boldogabb országra, hol az emberek nem oly buzgó Hazafiak, hogy a' miatt rakásra *öljenek* bennünket (3/211).
ölik (41/201).
Ik: meg~.
- öl²** fn (6)
...sokan már a' futás közben vóltak, sokan a' pályát megfutva kellemetes lélegzet szedéssel dültek, az *őket* kézen simogató nyájasabb Érdem *ölébe* (44/43). — ez az Úr *öln* kapta volna a' tisztes Mamzelt, 's úgy vágta volna a' hófúvásba (T7/80).
ölébe (40/87, 41/88), *öleből* (42/937), *öln* (44/169).
- öldöklés** fn (1)
Irigység, gyűlölség... és végre *öldöklés* és vérontás – ezek tennék akkor gyilkoló-barlanggá e' világot (52/15).
- öldöklő** mn (4)
...a' Festő is rettenetes Luxot vesz elő, az *öldöklő* menköveknek a' világát (T6/47). — akkor a' mi Királyunknak lábainál kellene egymásra omlanunk az *öldöklő* éhség miatt (4/124).
öldöklő (42/36, T6/39).
- öldös** i (1)
Ezek szüntelen az Isten nevébe *öldösik* az állatokat rakásra (41/307).
- ölel** i (1)
Amahhoz, ha nem vonogatott is futottam 's *öleltem* ötet (44/106).
Ik: által~, meg~.
- ölelés** fn (3)
...a' másikba mind szerelmes Csókók, és *ölelések* vagynak le rakva számtalan Verschlágokba (43/173).
Ölelés (36/239), *ölelés* (39/7).
- ölelget** i (3)
...ezek helyett a' Bujaság' és Szorgalom' szívet gyötrő Leányit *ölelgetik* (42/895).
ölelgették (36/135, 42/885).
- ölelgetés** fn (1)
A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről... egy közönséges Tsókot ad a' fagyos Természetnek, lágy karjaival forró kebelével édes *ölelgetései* között felmelengeti azt (4/16).
- ölelgetődzik** i (1)
A' Kerteknek Táblái közzé leszállanak, a' harmatos Violákba fürdenek, vagy a' büszke Tulipánt tarka folyósójánn *ölelgetődznek* (36/40).
- ölelgetőzik** i (1)
A' Kerteknek Táblái közzé leszállnak, a' harmatos Violákba fürdenek, vagy a' büszke Tulipánt tarka Folyósójánn *ölelgetőznek* (42/793).
- ölelkőzik** i (1)
Leselkednek egymás utánn, és *ölelkőznek* szüntelen (28/28).
- ölelni** in (1)
A' sírhalmot tsókolom, és a' Cyprusfákat jól esik nékem *ölelnem* (54/175).
- ölelő** mn/fn (2+1)
I. mn De ha fához érhet *ölelő* kezekkel, Magosra felfuthat piros gerezdekkel (43/492).
ölelő (43/459).
II. fn Árúloom Kellemetességimet a' Világnak, a' tsókokat, az *Ölelőket* vadászom (4/89).
- ölelve** in (1)
Egymást *ölelve* mondjatok egy víg éneket ennek (43/527).

- ölelvén Ik:** *meg~.*
- ölet i** (1) Azokat... ütteti, vereti, dolgoztatja, *öleti*, vágatja, fosztatja (41/216).
- ölni Ik:** *meg~.*
- ölnyi Ö:** *két~.*
- öltözet fn** (2) ...komor és vak éjszaka az ő fekete homályával, egy gyászos *öltözettel* von be, mind magunkat mind a' körülöttünk lévő dolgokat (48/6). *öltözetjek* (T5/471).
- öltözik i** (2) ...most az egész természet vidám ábrázatból halvány színbe *öltözött* (48/17). *öltözött* (42/363).
- Ik:** *fel~.*
- öltözködik i** (1) ...Seladon modjára *öltözködjön*, és, esméretlenül, őrizze a' sárga Pásztorok' seregébe az Admét tsordáját, ő, a' legszebb Pásztor (33/61).
- öltözni Ik:** *vissza~.*
- öltözött in** (1) Itt szokta az ő Kedvesének Halottinsepét tartani az Istenasszony gyászba *öltözött* Nimfáival (42/306).
- öltöztet i** (1) Nevetséges, csípős, és eleven beszédbe *öltöztetem* (T7/32).
- Ik:** *fel~.*
- öltöztetés Ik:** *fel~.*
- öltöztető fn** (1) Úr, nem Úr... Ispán, Számtartó... Ffizör, *Öltöztető* Vetkeztető, Agár, Visla... hétről hétre itt tanызott a' Nádasba (3/38).
- öltözve in** (2) Hányszor ment el előttök talpig aranyba *öltözve* minden költsönzött Szépségivel a' büszkélkedő Belinda (42/887). *öltözve* (36/137).
- ónála hsz** (1) Tégy jól azzal, a' ki tégedet megsértett, hogy megmutasd, hogy te nagyobb vagy *ónála* (T1/169).
- ónálánál hsz** (1) ...de *ő nálánál* kissebb léleknek szerzeményi még böltsóikben megfűlnek (T8/10).
- öneki hsz** (1) ...'s annál fogva az *ő neki* szenteltetett (T9/750).
- önekik hsz** (1) Én vagyok az, a' ki erős lábra tettem azokat a' törvényeket, a' mellyek szerint kell *ő nekik* igazgattatni (T1/230).
- önként hsz** (13) Botsássatok meg nékem, hogy én *önként* kerestem Haláloamat (42/183). *önként* (4/106, 48/125, 129, 49/21, T3/70, 393, 477, T4/50, T5/341), *önként* (3/143, 145, 44/166).
- önnön nm** (4) Ugyan versengettek azon minden Európai Nemzetek, hogy ezt az Újabb Világnak legédesebb Poémáját *önnön* nyelvekre átaltegyék (T5/276). *önnön* (49/51, T4/163, T5/261).
- önnönmaga nm** (9) Nem tsak ellenségeit, hanem jó embereit, barátit, sőt tulajdon annyát, 's a' mi még több, *önnön magát* is megszidalmazta (T9/305). *önnön magam* (45/6), *önnön magamnak* (49/58, T5/699); *önnön magaddal* (40/59); *önnön magát* (40/10, T6/248), *önnön magának* (50/43), *önnön magával* (54/168).
- önt i** (6) ...akkor bút és könnyeket *önt* felesleg is levelére, 's mindenik sorában meg-meghal (51/34). Borát kurjongatva *önti* a' nagy hasba (43/407). Illyen formába *öntötte* Anákreonismussait is, kit karentziával, kit tsak a' nélkül (T9*/173). *öntöttünk* (4/148), *öntenek* (T9/117); *Önti* (43/690).
- Ik:** *be~, ki~.*
- önteni in** (1) ...és a' salátának-*önteni*-való nyüttes Románokból lepáriáltt Levelek szinte ontják a' temjénfüstöt a' Cármin Istenasszonynak (T7/255).
- öntés Ik:** *ki~.*
- öntettetik i** (1) Illyen móddal formálódott osztán egy magános gondolatból egész költemény, melynek továbbá egyéb hijja nem volt, hanem hogy Képekkel, Festésekkel, Beszédekkel, 's több effélékkel színt és erőt nyervén magának, versekbe *öntettessék* (T7/93).

- öntött** in (1)
...már az ötödik és hatodik mellett szeretnék más formába *öntött* verseket olvasni (T8/98).
- öntöz** i (1)
Ez Abaújt is kijelentené; Kassát is praecise, és a' mi több, azt az egész paraditsomot, melyet a' Hernád' folyója *öntöz* (T6/236).
- öntve** in (3)
Illyen formába voltak *öntve* az első Világban a' tsetsemő Tudományok (T5/37).
öntve (T3/38, T6/32).
- őr** fn (3)
...másik felpattann a' pézsmaszárra körül nézi a' vidéket mint egy *őr* a' Temesvár Tornyaiin (4/38). — [ö]tven szemérmes Violát, és egy szomorú Nártiszt állítván *Őrül* annak nyilására (42/428).
ört (33/57).
- őrangyal** fn (1)
A' hitszegés felől való gyanúság, lidértz módra megtsalja az ő érzését, 's *Őrangyalának* képe messze rándúl előle (51/13).
- őrá – őreá** hsz (5+4)
...a' Nap homályosnak tetszik ő néki; nem bobsát ez *ő reá* gyönyörködést a' maga sűgárain; *ő rá* nézve az egész Teremtés megholt (51/5–6). — sokáig irígyelve néztem *ő reájok* (42/515)
ő rá (5/45, 33/123, T7/34), *Ő rá* (T7/193), *ő reá* (42/1075), *ő reája* (48/44).
- ördög** fn (6)
A' többbit azt mondják valami *ördög* nevű vadállat, kinek farkát-is, szarvát-is, izéjét-is festenek... csábítja el (41/255). — rám esik a' bohókás, az *Ördög* tudná osztánn a' nagy tréfa közbe mitis tsinált (4/104).
ördög (T7/133), *Ördög'* (T9/484), *ördögök* (3/55), *ördögöknek* (T5/289).
- öreg** mn/fn (4+7)
I. mn Azonba az *öreg* Szaturnusz elnyeri az Égnek és a' Földnek telyes Birodalmát (36/24).
öreg (42/739), *Öreg* (42/770, 43/23).
II. fn De, *öreg*, nem a' Húsunkért üldöztek minket, mint a' Sneffeket (3/49). Sirjatok ti idők terhe alatt meg görnyedt *öreg*ek (48/190).
Öreg (3/21, 42/371, 637), *öreg*ek (T11/33), *Öreg*ek (T8/28).
- öregbedik** i (1)
Hidj nékem, változtasd Szándékokat: *öregbedni fog* az ő veszedelmébenn az én kellemes Hívségem (6/65).
- öregkisasszony** fn (1)
Dorottya 4 *öreg Kisasszonyt* tanátsosoknak és Alvezéreknek választ (T5/659).
- öregség** fn (1)
Gyermekeidet tedd a' virtusnak mustráivá és tedd őket a' te gondoskodásodnak leg főbb tárgyává, hogy *ősz öregségedet* apolgassák, mint te az ő gyermekésegeket apolgattad (T1/158).
- öriz** i (4)
...Seladon modjára öltözködjön, és, esméretlenül, *örizze* a' sárga Pásztorok' seregébe az Admét tsordájit (33/62).
örzöm (10/20), *örzi* (8/13), *örzitek* (37/23).
Ik: meg~.
- örizés** Ik: meg~.
- örizkedik** i (1)
Örizkedj tehát, hogy sorsodról ne panaszkodjál (T1/212).
- örizkedni** in (1)
Valamint az alattomos emberektől életemben ritkán tudtam *örizkedni* (47/2).
- örmény** fn (1)
De Akhilles a' Görögöt A' Rátzot, *Örményt*, Törököt Ki ágyúzá Trójából (43/598).
- öróla** hsz (3)
Mit fogtok mondani *ő róla* (13/18).
ő róla (42/519, T5/256).
- örök** mn/fn (19+1)
I. mn ...és béviszik Elméjét az Igazság, a' Virtus *örök* Templomába, és a' valódi Boldogság Paraditsomába (36/117). Magadat halálba-is ejtetted volna, minket *örök* rabságba (41/184). Nyíljatok meg *Örök* Kapui a' tiszta Szerelemnek (42/143). Tavasz – *öröknek* látszó tavasz vontafel sátorát körülöttem (54/165).
örök (33/43, 40/8, 99, 105, 42/149, 779, 866, 1066, 54/94, T5/216, 381), *Örök* (40/111, 42/259, 897, 53/29).
II. fn ...a' vad Bakonyt sohajtani, a' nagy vizet jajgatódzni tanítottam, 's Bárdusa lettem az Árpád' *örö[k]jének* (54/222).

- örökké** hsz (3) 981, 44/220), *Öröme* (3/164), *örömiünk* (48/89, 158), *örömi[n]k* (48/161), *örömeink* (48/121), *örömet* (42/837, T11/94), *Örömet* (36/102, 42/350), *örömöt* (52/66), *örömöket* (48/113, 117; 33/65), *örömömet* (42/995), *Örömömet* (42/562), *örömét* (42/93, 719, 963, 1153), *örömnek* (T1/164, T9/77), *örömnek* (42/871), *Örömnek* (36/121), *örömönnnek* (45/40), *örömjöknnek* (42/969), *örömidnek* (53/46), *örömbe* (33/130, 42/1158, 52/59), *örömömben* (50/75), *örömében* (T9/351), *örömébenn* (3/183), [*ör*]ömén (39/6), *örömre* (48/147, 53/45), *örömökre* (52/57), *Öröme* (42/517), *Örömről* (36/11, 42/758), *örömmel* (3/186, 41/133, 414, 42/512, 43/116, 453, 44/193, 45/56, 46/8, 48/227, 50/45, 52/73, 54/168), *Örömmel* (42/378).
- örökkévaló** mn (2) Én vagyok az *örökké való* és teremtetlen igazság (T1/246). *örökkévaló* (T5/365).
- örökös¹** mn (9) *Örökös* tavasz van annak Cocusos erdejében (T6/278). Te nékem *örökös* szeretetet esküdtél, azonban mégis a' hitedet megszeged? (34/35) *örökös* (43/114, 196, 44/62, 48/135, T5/198, T9/482), *Örökös* (43/213).
- örökös²** mn (1) Hijjába kéred azt azoktól az engesztelhetetlen fantazmáktól, mellyeket a' Te képzelődésed az én *örökös* királyi székembe akar helyheztetni (T1/98).
- örökre** hsz (15) Inkább fel fogadnám, fel, *örökre* pedig, hogy soha nem-is álmodozom a' Szabadság felől (41/462). Jaj Rozália! éon *örökre* elvesztettelek tégedet, *örökre* (42/120). *örökre* (33/113, 34/131, 41/148, 42/126, 185, 336, 45/100, 101, 101, 54/105, T1/110, 296).
- öröktől** hsz (1) Ebben a' legújabb és a' mi emlékezetünk táján szereztetett Epopoeában a' Héros, az Isten' fija, a' Sz: Háromságnak *öröktől* fogva való Személye (T5/359).
- öröm** fn (92) Igy telnek el az én Napjaim egymásutánn alvás, evés, piperézés, játék, nyájasság, *öröm* és szerelem között (4/112). — légy igazságot és virtust követő és jó szívü, így soha sem szünik meg bened az *öröm!* (T1/214) — az élet olyan tenger, a' melyben az *örömnek* és gyönyörűségnek vizei találtnak (48/25). — 's az *Örömbe* könnyező Melíteszt még egyszer megölelvén bé ment a' Templomba (42/918). *öröm* (4/203, 36/69, 40/126, 160, 42/948, 1048, 1049, 1148, 43/199, 467, 481, 528, 48/1, 33, 49, 56, 67, 115, 141, 158, 207, T9/67, T11/15), *Öröm* (4/62, 42/821, 46/6), *Öröm'* (42/192, 206), *örömök* (39/11, 48/46, T9/39), *Örömök* (43/396), *örömöm* (47/6, 54/57), *öröme* (42/
- örömdanolás** fn (1) Az érzékeny szívek' imádott bálványi Koszorúza járnak, 's *öröm danolással* Vig tántzokat összve fogódzván egymással (43/392).
- örömest** hsz (14) És te fel vállalnád azt a' régi rabságot és inséget *örömest?* *örömest* ki túrósitatnád ismét a' hádat? (41/399) — de pirúlok saját Nemzetemnek Szégyenén, 's *örömestebb* hallgatok (T5/213). *örömest* (4/75, 41/402, 42/710, T3/75, 363, T5/79, 483, T6/57, 269, T11/7), *Örömest* (T11/32).
- örömkiáltás** fn (1) ...sok kincsekkel rakodva, haza felé meg indúlt *öröm kiáltások* között, nyájás szellők lengedeztettek ki feszült Vitorlájit (43/125).
- örömkönny** fn (2) ...a' Hazának, 's a' Tudományoknak *öröm könnyei* tsorogtak rájok (44/44). *örömkönnyeket* (38/30).
- örömkönnycsepp** fn (1) ...háromszor remegtek szemébenn az *Öröm Könnytsepp*ek (42/290).
- örömnóta** fn (2) ...ha vígadtam édesen rezgő lantjával akkonpanyírozott *öröm nótáimnak* (44/179) *Öröm nótát* (43/387).
- örömsuttogás** fn (1) A' játzva kerengő Zefirek felvervén E' kedves szagokat 's egymásba kevervén *Öröm suttogással* a' fát szaladozzák (43/368).

- örömtánc** fn (2)
Ímé a' temérdek Világok *öröm tántzal* kerengenek abbann a' nagy tágasságban (40/22).
Öröm tántza (42/364).
- örömgöngy** fn (1)
...tetszetes Felség ült vídám Homlokára, 's *örömgöngyvel* tisztelték a' Láthatatlan Hangok (42/295).
- örög** i (2)
Sírt, *örögött*, szüntelen a' Halál és Rozália' Képe forgott Szeme előtt (42/76). Így *örögtem* én egész Estvélyig, magánosan, az Erdőbenn (42/467).
- öröngöttet** i (1)
Te, ha téged valaha elhagylak, *öröngöttet* engemet a' Kín vagy Gyönyörűség miatt (10/12).
- örül** i (37)
Örülök hát? igen! *örülök* én, de minn, magam sem tudom (42/1050–1). *Örültem* annak, mikor egy nyíltszívű, egy értelmes gondolkozású ember csak feje rá ütésével jelentette tetszését (44/76).
örül (17/24, 43/511, T6/422), *örülök* (42/1058, T4/97, T8/127, T11/12, 13), *Örülök* (T7/179), *örülsz* (27/8, 38/3, 42/459), *örülünk* (43/462), *örülünk* (43/477), *örülnek* (40/78, 41/75, 48/96), *örültem* (42/1052, 1055, 46/16), *örült* (3/161, 42/286, 1080, 44/115), *Örült* (41/21), *Örült* (42/1081), *örülni fognak* (T1/232). — *örülj* (43/451, 465), *Örülj* (43/450, 452, 464, 477), *Örüljete* (43/518).
Ik: meg~.
- örülhet** i (1)
Ez jó lépés: *örülhet* ennek egész Anglia (43/105).
- örülni** in (3)
...ha pedig élünk és *örülnünk* kell, hagyjunk élni és *örülni* másokat is (T9/82–3).
örülni (48/163).
- örülő** fn (1)
Ne hallgassatok azokra, ne kérjete azoktól tanácsot a' kik minden társaságot s barátságot megvetvén remetékké lettek, a kik sirnak ugyan a' sírókkal, de nem örülnek az *örülőkkel*, és vigadókkal (48/97).
- örvend** i (4)
Hazám! Ha a' te legkissebb Fiadnak van jussa arra, hogy a' te állapotodba részt vegyen: engedd meg, hogy én a' te boldogságodon *örvendjek* (T11/3).
örvendjete (43/519, 533), *Örvendjete* (43/532).
- örvendeni** in (1)
Az égnek legkissebb adományán is *örvendeni* kívánok (52/83).
- örvendés** fn (3)
Míg a' mi életünknek Tavassza vídámomn mosolyog körülöttünk, éljünk annak Kellemetességével, az Öröm és *Örvendés* között (4/62).
örvendésre (43/519, 533).
- örvendetes** mn (1)
Az én Lillámnak kezdete 's folyásának nagyobb része *örvendetes*, a' vége pedig orvosolhatatlan szomorú (T8/74).
- örvendezés** fn (1)
Ma, óh a' Császári Széknek Örző Madara, meg illik magadat különböztetned a' köz *örvendezésről* (15/7).
- örvendezett Ik:** meg~.
- örvendezettő** mn (1)
...ládd mely boldogító, mely *örvendezettő* a' szabadság (41/483).
- örvendezve** in (1)
Én is, több Hazám fiaival, *örvendezve* olvastam Schedius Úrnak Magyar Országról való Hónapos írásában azt a' jelentést (T8/62).
- örvendő** mn (7)
Eggybe gyülene tehát az *örvendő* Pásztorok és a' Vidéknek Ártatlan Lakosi (42/351).
örvendő (3/89, 42/324, 43/458, 50/48), *Örvendő* (42/372, 51/7).
- örvendve** in (1)
...s a' nyájas Hajnaltsillag *örvendve* mosolygott rájuk a' pirúlni kezdő Égaljáról (42/220).
- örvény** fn (2)
A' Tzethal, úszó sziget' módjára nyugszik a' melegülő vizekben, vagy lerohan a' tenger' mélységére, 's *örvényt* indít játéka közbe (50/42).
Örvény (42/161).
- örző** mn (2)
...szerelmed légyen tiszta 's nem tsapongó: akkor érezni fogod hogy a' Kellemetesség és Nyú-

godalom *Örző* Angyalai fognak körülötted lebegni (42/902).

Örző (15/6).

ős fn (2)

Ha a' mi kardoskodó *öseink* jókor kezdettek volna gondolkodni, most nekünk unokájiknak nem volna helyünk a' panaszolkodásra (T11/48). *Öseinek'* (T6/162).

ösi mn (1)

...Magyar nemzet!... még a' XVII-dikben is muttattad *Ösi* szófaragó (?!?) Szabadságodnak (T4/73).

ösvény fn (7)

...ezüst Állóképek között nyúlt fel egy tágas *ösvény* egész a' Templomig (42/253). — semmi se tartoztasson meg, hogy virágokkal hintsd be életednek *ösvényét* (T1/123).

ösvény (42/956), *Ösvények* (51/19), *ösvényenn* (42/921), *Ösvényenn* (42/906), *ösvényemtől* (44/85).

ősz¹ fn (8)

...s megörvendeztetett bennünket a' múlt *Ősznek* édes Nektárja (42/380).

ősz (41/23), *Őszet* (54/85), *őszig* (41/450), *összel* (31/2), *összel* (31/6), *Ősszel* (42/800), *Ősszel* (36/47).

ősz² mn (3)

Gyermekeidet tedd a' virtusnak mustráivá és tedd őket a' te gondoskodásodnak leg főbb tárgyává, hogy *ősz* öregségedet apolgassák, mint te az ő gyermekségeket apolgattad (T1/158).

ősz (T5/180), *Ősz* (T2/12).

ősz mn (1)

Ugyan hives *ősz*i napok ezek (41/341).

őszinte mn (1)

Az *őszinte* Levelek', az érzékeny Elegiák', és az indúlatos Monologok' tulajdonsági olvadnak egybe ebben az Ovidius' édes találmányjában (T6/336).

össze hsz (1)

Ha valami kótzódás támad köztök az tsak tsekély szellőtske, a' melly nem hogy az ő Lántzokat elszagatná sőt inkább *összébb* szorítja (34/108).

Ö: *mind-*.

összeakad i (1)

Földbe süllyedjen az ő tekintete, ha a' tiédde *össze akad* (T1/223).

összeáll i (1)

Gyönyörű pázsit terjedt el a' Látás végéig, apró gyepből *állott össze* sűrűenn 's olly élő zöld vala, hogy szinte feketének látszott (42/228).

összebalzsamoz i (1)

A' jáltzva kerengő Zefirek felvervén E' kedves szagokat 's egymásba kevervén Öröm suttozással a' fát szaladozzák, 'S A' tiszta levegőt *össze balzsamozzák* (43/369).

összebomlás fn (1)

...látván egészségemnek *össze bomlását* (45/18).

összecuppanás fn (1)

És így tehát azok az édes *összetcuppanások* két szerelmes ajjakaknak, mikor egyik száj a' másikat verdesi (37/38).

összecsapzott mn (1)

De mitsoda Szépségre vágysz, a' mellyet szeressen benned Galatéa?... Az *összecsapzott* Haj, a' borzas szakáll (6/30).

összecsimbajkózik i (1)

Nem váltogatva rakták egy másra a' tsókokat, hanem sok százat egy másba füzvén egy tartós tsókkal *tsimbalykóztak össze* (42/968).

összecsókol i (2)

E' szók után *össze tsókolá* az ellenkedő Leánykát (42/1073).

össze tsókol (4/102).

összecsoportozva in (1)

Mindeneknek Öröme ment végbe az Áldozat, 's *össze csoportozva* kísérték a' szép Papnét az ebédlő Gyephez (42/517).

összedöntött mn (1)

...az *összedöntött* várak, mellyeket már a' redvesség' foga át- ' meg-át rágott... tsak ezek az ő Paraditsomi (51/25).

összedül i (1)

Ámornak egész Táborá bé ütött az én Mellyembe, Szívemnek várát *összedülta* (42/469).

összedült in (1)

Rettenetes Csend fekszi elpusztult világomat, mint a' föld indulástól *összed[ú]lt* tartományt (54/183).

összedült in (1)

...az *össze dült* fák, a' kiálló darabos Kövek, a' sikóltó Mélység tsak egy bús Paraditsomot mutatott (42/116).

- összelegyít i** (1)
Aprók a' kéttaguaktól fogva, a' hattaguakig, a' mellyeket magokba nem igen látni, mivel más sorokkal *elegyítik össze* (T3/140).
- összeesik i** (1)
Az ilyen Strophákban ha az érzések és gondolatok, 's átallyában a' periodusoknak részei a' Versificatio' ízeivel *össze* nem *esnek*: darabos-sá, nehezen menővé lesz a' Munka (T6/345).
- összeesküdt mn** (1)
Ti bennetek állanak gyermeki tsetsebetsék! az én Nemes Nemzetemnek fénylő Virtusai, melyeket e' kegyetlen Századok is sérthetetlen eresztettek által az *összeesküdt* inségeken? (3/177)
- összeesküszik i** (1)
Magok a' babonaság és Tyrannismus-is, kik *össze esküdtek* az emberiség ellen egymás közt, reá szorulnak néha a' józan okosság segítségére (T1/348).
- összefagy i** (1)
Ezt a' resolutus Istenhozzádot a' Szép nem bírhatta el: érzette szorongattatni (elfojtódni) Szívét, *összefagyott*, és elájult (12/50).
- összefogott in** (2)
...az ízérésben olyan forma, mint a' muzsikában a' szokatlan és discordánt hangokból *összefogott* hármónia (T9/784). A' köteleken az apró szerelmek játszanak, 's zászlóin B. E. és E. K. vagyon egy *össze fogott* kézzel (43/182).
- összefogódván in** (1)
Az érzékeny szívek' imádott bálványi Koszorúva járnak, 's öröm danolással Vig tántzokat *össze fogódván* egymással (43/393).
- összefogóvza in** (1)
...*össze fogóvza* tántzoltak a' harmatos Violákon arra a' kedves Muzikára (42/315).
- összefüggő in** (1)
Nem is vóltak ezek az én verseim soha olyan tzéllal íródva, hogy belőlök egy és egymással *összefüggő* kis Poétai Román kerüljön (T8/45).
- összefűz i** (1)
Fűzzék össze rózsaszínű ujjai (T6/415).
- összegyűjt i** (3)
Ki *gyűjtött össze* több fűveit Apollónak nálam-nál? (54/127)
gyűjtött össze (T1/275), *összegyűjti* (48/60).
- összegyűlik i** (3)
Láttam, magam láttam, hogy a' Rozália Melyjén sereggel *össze gyűltek* (36/83).
gyűltek össze (36/9, 42/756).
- összegyűlvén in** (1)
Ott a' magasról aláfelé omolván folydogál egy ögyelgő tiszta Folyamat, a' melly *összegyűlvén* egy kised Tóban, megyen táplálva az ő Zöld-ségit (8/45).
- összeháborodván in** (1)
...melly miatt a' két Lelki atya *összeháborodván* miattok az egész Káptalan, és a' Sz: Kápolnának minden Papjai, Tisztei és Szolgáji két részre hasonlanak, és iszonyú de nevetséges tsatát indítanak (T5/556).
- összehasonlít i** (1)
Ha te magadat övelek *össze hasonlítod*, mint gyönyörködtethet tégedet az a' nyugalom, mellyet te szivedben találsz (T1/304).
- összehúz i** (4)
Korán erőt vévén rajtok a' csábítás, még jobban *össze huzzák* azt a' firhangot melly őket meg fosztja látásoktól (T1/32). Egyik *összehúzta* a' Szót, 's így lett a' Filmile (T6/154).
húzzák össze (36/40, 42/793).
- összeilletés fn** (1)
Ezt hozza magával a' hármónia, és a' részeknek jobb *össze illette* (T3/160).
- összejöhet i** (1)
...a' Húronnal nem *jöhet össze* egy Aurea Aetasban élő nép (T6/270).
- összejön i** (1)
A' physica Festéssel is, melly a' moralist, vagy politikait színezi, nem jól *jön össze* Otaheite' szigetének boldog Climája (T6/275).
- összejövés fn** (1)
Szerentsés *összejövése* két ilyen [...] én reám nézve! (T5/240)
- összekavart in** (1)
Jol rendelte azt az Isteni felség hogy a' gyönyörűség *össze kavart* légyen a' nyomorusággal (48/160).
- összeköt i** (1)
Össze kötötte gyenge ujjaival a' két fiatal Gerlitzét (42/507).

- összekötvén in** (1)
...egy pár fiatal Gerlitzét áldoztak meg rajta, úgy hogy azoknak szárnyokat és Lábokat *öszve kötvén* bús Énekléssel tették fel az Óltáronn lévő rakás Játzintra (42/360).
- összemardos i** (1)
...alig hogy az ő gyilkos Ajjakait *öszve* nem *mar-dostam* (42/606).
- összemáskál i** (1)
Mi forróbb a' Viperának vérénél, nem folyó tűz tsergedez é az ő száraz ereibenn, mikor Arabiának fűszerszámos virágait *öszve máskálja* (40/71).
- összenyomat i** (1)
Tudod... Hogy *összenyomatom*, ha akarom, azon mély Útak között mind Tetist, mind Dórist, mind valamennyi Isteneik vagynak a' Vizeknek? (6/46)
- összeolvad i** (1)
Még a' diphtongusos Nemzeteknél sem *olvad öszve* a' két szóból került két vocalis, minémű itt az *a* és az *u*, e' szóban *Aba-új-vár-megye* (T6/231).
- összeolvaszt i** (2)
Légy érzékeny, és erős: *olvaszd öszve* az állatot az Istennel, 's úgy válik belőled egy nemes valóság, úgy leszel EMBER! (54/205) — A' *tr, pr, cr* etc. csak elgördül a' Deáknál is; de, hogy mind a' 4: *l, m, n, r* Liquidákat akármi Mutákkal *öszveolvassza*, arra rá nem vetemedett, a' görög Szózatokon kívül (T6/8).
- összerág i** (1)
A' férgek *rágjanak öszve* egy esméretlen Hant alatt (42/126).
- összerak i** (2)
Rakd öszve elmédde, ha tudod, az eresztett szín-méznek édességét 42/1100)
rakna öszve (33/70).
- összerakás fn** (4)
...az egész versezés áll, tsak a' hasonló, vagy ellenkező értelmű mondásoknak *összerakásában* (T3/110).
öszve rakása (T3/128), *összerakását* (T3/217), *összerakásából* (T3/130).
- összerakatik i** (1)
De *össze rakatnak* még a' hosszabb, és rövidebb páros sorok is egymással (T3/247).
- összerokkanás fn** (1)
...látván egészségemnek *öszve* bomlását, elmémnek *öszve rokkanását*... ily határozást tettem (45/18).
- összesereglett in** (1)
Ebben a' Héros Godofréd, ama' Bullioni... minden Europai Nemzetekből *összesereglett* leghíresebb Vitézeknek feje (T5/247).
- összesodrott in** (1)
De azért Virtusid diszét nem bontja, A' Menyasszonyságnak *összesodrott* kontja (43/487).
- összeszámlál i** (1)
...minden gonoszt *öszve számlálunk* (33/15).
- összeszed i** (2)
Szedd öszve valamennyi édesség van e' boldog Szigetnek minden Méznádjaiban (42/573). — *összeszedi* minden ő Vértusát, (erejét) (12/56).
- összeszedés fn** (1)
Egy az Orpheusban kiadódott: a' többi is Kazincy Úr' *összeszedése* és barátsági hív gondoskodása után rövidnap világra kerül (T9*/205).
- összeszorít i** (1)
Most *összeszorítod* magadat, és nem talál[1]jak meg tégedet a' Kebelebenn (27/4).
- összeszövött mn** (1)
Az Erzälungoktól vagy Contesektől abba különbözik, hogy a' történetek *összeszövöttebbek*, a' Személylek számosabbak (T5/87).
- összetalálkozás fn** (1)
...a' sokféle atyafiság, és barátság és az egymással hirtelen *összetalálkozásból* következni szokott keserűség, és öröm: ezek azok a' változó színek, a' melyekkel van le festve az emberi élet sokféle ábrázatja (48/55).
- összetalálkozó mn** (1)
Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai.... Szerelmesek' *összetalálkozó* Tsókjai (36/200).
- összetalálkozván in** (1)
...és valamint az ilyen tsókok megtsókolatnak: úgy a' Lelkek is *összetalálkozván* szeretnek és viszont szerettetnek (37/59).
- összetekergődzvé in** (1)
Már új Ruhát mutatnak a' pettyezett vén Kígyók, melyek *összetekergődzvé* a' mezítelen tövises alatt szépítik magokat a' Nappal szemközt (8/30).

- összetépett mn** (1) *dült fel csevegéssel üldöztetik (T1/50).*
- Nézd meg csak felőlől azokat a' sokféle gonosztévőket, kik vig ábrázatjok alatt rejtegetik *össze tépett* sziveket (T1/256).
- összetett mn** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Mi lenne úgy belőle, ha... az Emberek *összetett* Kézzel ülnének telyes életekbe, 's úgy várnák magokra a' halálos Éhséget (4/184).
- összetör i** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Ha ő azokat a' bálványokat *össze töri*... ezzel a' titeket meg nyugtató Igazságot kívánja a' maga helyére vissza tenni (T1/63).
- összetört mn** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Itt sem a' teherrel nem nyomja *összetört* vállaimat ama kegyetlen szolga (41/38).
- összeütődik i** (2) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- ...mosolygó pillantással lejtenek el egymás oldala mellett a' Csilagok, és soha *össze* nem *ütődnek* (40/26). — meg tsattannak kedves Ajjaki, 's *összeütődtek* a' mi Tsókjaink (42/599).
- összevegyül i** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Melítész ki üti az árnyékból pelyhetlen ábrázatját, mellyen a' félelem és az öröm *vegyült* *vala* *össze* (42/1148).
- összevet i** (2) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Vesd* *össze* azzal, a' mit Horatius ír (T9*/363). *Vesse* *össze* (T7/401).
- összevívődven in** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Mert az a' rozsa illat, az a' borerő, az a' mézíz, a' melly a' te szívedet úgy fel forralta *vala*, mind *össze* *vívődven* – tsók vólt (42/1125).
- összevissza hsz** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Innen van hogy mihelyt annak nyomait elhagyjuk, *össze-vissza* ténfergünk, és hármónia mi bennünk nem találtatik (T3/65).
- összezavar i** (3) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- ...nem *zavarnók* *össze* a' fragariát és Morust az Eper név alatt (T9/675). *összezavarja* (T6/355), *zavarjátok* *össze* (48/125).
- összezavarodik i** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- De azt kérditek talán: hogy miért nem állandok ezek a' gyönyörűségek? és miért *zavarodnak* *össze* sokszor a' kegyetlen keserűséggel (48/123).
- összezúdult in** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- ...ama szerencsétlen bagoly... minden más madaraktól közönséges gyűlölséggel 's *össze* *zúdult*
- összön fn** (5) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- összönöz i** (2) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Tudod, hogy egygy tsátságó Ingerlet *összönözi* a' Beszédre a' Szerelmeseket (10/46). *összönöz* (9/46).
- öt szn** (8) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Ebbe a' Nemébe a' Verselésnek *öt* tsinálja a' hármóniát (T3/127). — 's az aluvó Leánykának Szeremére *ötször*-tisztált mákolajat hullatott (42/998). *5* (T5/675, T9/581), *5* (T3/377), *V* (T5/66, 536, 565).
- Ö:** *harminc~*, *huszon~*, *négy~*, *negyven~*, *ötven~*, *tizen~*.
- ötlet i** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- ...mit nem tudánk mi Poéták, ha egyszer a' fejkünkbe *ötletjük*, hogy egy Környülállást megszépítsünk? (33/21)
- ötlik i** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Mostanában egy találmány *ötlött* az eszembe (52/97).
- ötödik szn** (18) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- ...de megvallom, hogy midőn egy vagy két Sonnetjének olvasására érzéseimnek jólesik olvasni; már az *ötödik* és hatodik mellett szeretnék más formába öntött verseket olvasni (T8/97). A' Mentség *V. Kántáta* (16/cím). *ötödik* (T5/596, 599), *5dik* (T6/134), *Vdik* (T6/75), *5*. (T3/136, T5/137, 448, T9/276, 584), *V*. (36/292, 294, T5/310, T6/62), *ötödikbe* (T3/514), *ötödiken* (43/178), *5dikkal* (T5/272).
- Ö:** *harminc~*, *tizen~*.
- ötöle hsz** (4) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- Szeretném még a' Dajka fordításai mellé egybevetésnek okáért meg nyerni a' Czirjék Mihályét is, melly az *ő tölle* Bétsben ki adott Érzékeny Levelek között találtatik (T6/318). *ő töle* (T5/135, T9/122), *ö töle* (48/76).
- ötsoros mn** (1) *...az igazság és a' jo indulat kevés szóval él; magam is e' kettőnek *összönéből* rövideden elmondom (49/8). Érzette dobogni kezdő Mellyében az Öröm' édes *Ösztönit* (42/206). *összön* (40/5, 54/25, T1/90).*
- ...ide tartoznak tehát a' 2 soros, a' ... 5... *soros* strófák (T3/336).

- ötven** szn (4) és azonnal... el tűnt véle a' sűrűbe (42/1159).
... 's azonnal Kebelének mennyei Seráljába a'
titkos firhang alá zárta[*ö]tven szemérmes Vio-*
lát, és egy szomorú Nártzist állítván Örül annak
nyílására (42/427).
50 (T7/148, T9/625, T9*/653).
- ötvenegy** szn (2)
51 Olvasd végig Dr. Földi Jánosnak Rövid Kri-
tikáját és Rajzolatját a' Magyar Fűvészs-Tudo-
mányról (T9*/682).
51 (T9/676).
- ötvenhárom** szn (2)
A' Régiek szagosbort is tsináltak véle, a' mely-
lyet vinum nardinumnak hívtak⁵³ (T9/706).
53 (T9*/726).
- ötvenhat** szn (2)
... trieterica Bacchi orgia⁵⁶ (T9/743).
56 (T9*/757).
- ötvenhét** szn (2)
... 's annál fogva az ő neki szenteltetett⁵⁷ (T9/
774).
57 (T9*/793).
- ötvenkettő** szn (2)
52 Ez a' nagy és tudós ember született Horhi ne-
vű falujában Somogy Vármegyének (T9*/685).
52 (T9/677).
- ötvennégy** szn (2)
54 Az Afrika' partjai és szigetjei körül is... bő-
ven találtatik (T9*/731).
54 (T9/714).
- ötvennyolc** szn (2)
Ezt a' mondást felteszi Jónes az Ali Chelebi'
folyóbeszédje szerint is⁵⁸ (T9/792).
58 (T9*/796).
- ötvenöt** szn (2)
55 Igy ír Homerus (T9*/751).
55 (T9/736).
- ötána** hsz (2)
Linné és *ő utánna* a' több Természetvizsgálók ezt
a' sereget IV familiákra így osztják fel (T9*/
603).
ő utánna (T5/494).
- öv** fn (3)
...le vévé alattomba a' Szüz *övjének* pántlikáját;
- öv** (T5/472), *övvél* (33/92).
- övé** nm (2)
... 's az én gravitásra szedett szemöldököm nem
üti le az *övét*, mely fel emelkedett az én szere-
tettel édesült tisztelésekre (44/118).
övé (T9/65).
- övéle** hsz (2)
De az ember olyan bolond é, hogy *ő véle* így
lehesen komázni (41/454).
ő véle (19/15).
- övelek** hsz (1)
Ha te magadat *övelek* öszve hasonlítod, mint
gyönyörködtethet tégedet az a' nyugalom,
mellyet te szivedben találsz (T1/304).
- öz** fn (1)
Imé minden szarvasok, *özek*, nyúlak, az én első
kiáltásomra sereggel fognak hozzád jöni (41/
469).
- özecske** fn (1)
Ha az én édes anyámhoz haza mentem, vagy az
én bátyáim sípoltak én előttem, vagy Fillis új vi-
rágokat hozott én előmbe, vagy az én kis *özets-
kém* ugrált én előttem (42/1054).
- özön** fn/mn (3)
I. fn Dagályos Tsermelyetske... tsak engedd
meg... hogy én menjek ő hozzá: azután borítsd el
Özönöddel az én Mezeimet (20/6). Midőn már a'
vakmerő Szerelmes az ő bé telt kívánságának *özö-
nében* szinte el buggyant, észre veszi, hogy az
ártatlan Szüzetskének ajjaka mozog (42/1018).
II. mn A' kietlen Elefántot merevül megtöltőd
indulattal, felforralod annak *özön* vérét (40/45).
- özvegy** mn/fn (1+2)
I. mn ...az *özvegyé* lett Fülmile' dalja még
édesebb (54/256).
II. fn ...az árváknak atyjai, az *özvegyeknek* párt-
fogoi lesznek (48/111).
özvegynek (T1/291).
- özvegyasszony** fn (1)
Carneval... ki indul 1799 Budáról, hogy az egész
Magyarországon feljegyezze kik mentek férjhez,
kik még leányok, kik *özvegyasszonyok* (T5/642).

P

- p** fn (4)
Azérthogy a' német ember a' d és t, a' b és p, a' g és k etc. betüket öszvezavarja; nem következik, hogy a' ... Magyar is tsak kardéba bánjon a' maga betűivel (T6/355).
p (T3/439), (*p*) (43/162, 651).
- pacsirta** fn (2)
...ollykor egy bádgyadtt *Patsirta* zendül meg (54/185).
Patsirta (43/385).
- páfrányfű** fn (1)
Oh miért nem vagyok *Páfrányfű*, a' mellyen az én Juhászném nyugszik egy szép Napnak az estvéjénn a' Szerelemnek óltalma alatt (34/138).
- Páfus** fn (1)
Indúlt *Páfusból*. Pénteken Kis Asszony Havának' 23^{dikán}. 1795 (43/3).
- páfusi** mn (1)
Jupiter a' *Páfusi* Vénust és Anteroszt rá kéri, hogy vesztegessék meg a' Vetést, a' mellyet ők megis tsinálnak (36/159).
- pagina** fn (2)
Minek az a' sok Jegyzés?... minek fogja az a' könyvet?, minek tsúfítja a' *páginákat* (T4/188).
página' (T9/552).
- pajkos** mn (1)
...így fűlnak meg önnön böltsöikben a' *pajkos* Szófaragóknak törvénytelen ágyból született, tsonka, bénna Idétlenjeik (T4/164).
- pajtási** mn (1)
...a' *pajtási* nevetések között, a' Karikós tántz' Orájinak örök innepébe, a' vad Jásmin lombjai alatt, egy boldog Szempillantatnak tetszett? (33/43)
- pajtásosság** fn (1)
Magyar Nyelv! édes Nemzetemnek Nyelve!... édesebben hangzott te rajtad az életnek köz beszéde, 's a' *pajtásosság*nak édes szava (T11/91).
- pajzán** mn (3)
... 's az a' büszke az a' *pajzán* Pillangó lessz belőled, a' kit magadba festettél vala le előttem (4/138).
pajzán (4/219, T7/354).
- pajzs** fn (1)
Hogy útálatos formáját el rejthesse az a' Szentnek látszó babonáság, mindig az köz-haszon fátyolával és az Igazság *paizsával* fedezte bé magát (T1/362).
- palást** fn (3)
Tavasszal fűvekkel s virágokkal, és bársony színt játszó *palástal* van be vonva a föld (48/10).
Palástyát (4/15), *palástjában* (T2/10).
- palástol** i (1)
Sok író ennek alkalmatlan voltával tsak saját tehetetlenségét, vagy pedig restségét palástolja (T11/73).
- pálca** fn (5)
Hónallyig érő nadrág, lapos hosszú kalap, pípaszárnak való *páltza* és láb az, a' mit ott találnátok (T9/444).
páltzája (41/42), *páltzajok* (41/400), *páltzádat* (40/76, T7/41).
Ö: *liliom~*, *pallér~*, *vas~*.
- Palemon** fn (2)
Palemon, a' jámbor *Palemon*, egy vidám Öreg így szólítja meg az Örvendő Sereget (42/370–1).
- palinodia** (lat) (1)
Palinódia – Nitzéhez egy Canzonetta (10/cím).

- palléroz** i (1)
Azonban számláljátok fel... azokat a' gyönyörűségeket a' melyek be folyván a' lélekbe, azt *pallérozják* és nemesítik (48/108).
- pallérozás** fn (1)
Közönséges dolog volt... nagyobb *pallérozásra* juthatott Nemzeteknél (T6/204).
- pallérozott** mn (1)
Minden *pallérozott* Nemzetekből vagynak már a' kik Anákreontismusokat, vagy Anákreon' lelke szerént írott apró Dalokat tsináltak (T9/149).
Ik: *el-*, *ki-*.
- pallérpálca** fn (1)
...de azt kívánom mégis felfedezni, hogy a' tudományokat nem azért szerettem, hogy mondták, nem azért kedvettem, hogy *pallér páltza* ügyelt reám a' hátam megett (44/22).
- pálma** fn (4)
Te általad tenyésznek Édennek minden *pálmái* (40/83). Babérokát és *Pálmát* ígér néki a' Ditsőség (12/51).
Pálmák (24/15), *pálmáidat* (22/31).
- pálmaerdő** fn (4)
Melítész ment a' *Pálma Erdőbe* (42/252).
Pálma erdőket (40/62), *Pálma Erdőbe* (42/251), *Pálma Erdőből* (42/249).
- palota** fn (6)
Csak számár a' számár, ha Királyi *palotába* lakik-is (41/366).
Palotája (43/84), *Palotájáról* (T7/211, 213), *Palotával* (43/75, 633).
- pálya** fn (12)
Zöldágakból híves Bóltozatokat tsináltak a' Pásztorok, 's az Erdőbe Egyenes *Pályákat* készítették a' Futásra (42/356). Ez utolsó neméről a' Poézisnak azért voltam illy hosszas, hogy megmutassam melly széles a' poétai mező, 's hányféle *pályát* lehet azon egy teremtő léleknek futni (T5/56). Nálunk ebben a' *pályában* tett próbát Édes Gergely Földi János, és Dayka Gábor (T9/154).
pályát (44/32, 42, 52/83), *pályámat* (44/47), *Pályáját* (42/611), *Pályátokat* (42/181), *pályájának* (T9/266), *pályában* (54/273), *pályáján* (T5/325).
- pályafutás** fn (1)
Tsak ez egyet említem, hogy az utolsó *Pályafutásombann* néki hevülvén, a' Futóból egy árnyékos Ligetbe tértem (42/402).
- pályafutó** fn (2)
Mi nézői fogunk lenni a' ti barátságos Vetélkedésteknek 's a' bajvívónak gyertyánkoszorút, a' *pályafutónak* olajágot... fogunk osztogatni (42/392)
Pályafutó (42/443).
- pamacs** **Ö:** *rózsa-*.
- Pán** fn (1)
Pán oltalmazza az ezüstgyapjú nyájakat és azokat gyakran teszi tenyészővé (33/54).
- panacea** (lat) (1)
...negyedikben van külömb-külobféle drága portéka, Ambrósia, Nepenthe, méz *Panacea*, moly... 's egyéb a' félek (43/177).
- panasz** fn (7)
Tartóztasd *panaszidat*, tartóztasd, Apollónak kedvese! (54/96)
Panaszok (12/22), *panaszom* (34/53), *panassza* (43/293), *Panaszim* (6/57), *panaszt* (43/30), *panaszaimat* (44/180).
- panaszkodik** i (3)
Dorottya talpig méreggé lesz, kesereg *panaszkodik* (T5/656). — a' vadon erdőben, hol senki sem látott, senki sem hallott *panaszkodtam* ő felőle (53/16). Menj: a' tántz' órája itt van: már, Nitze, késő estvét értünk: már a' vígságos Sereg *panaszkodni fog* érted (5/7).
- panaszló** in (1)
...a pénzen fogadott béresnek kemény páltzája nem vér ki belöllem *panaszló* bögéseket (41/42).
- panaszol** i (4)
A' bánatok asztalodról a' sír fenekéig sereglettek, az Ekhó *panaszolt*, te sohajtoztál és egyéb minden hallgatott (53/13). — még sem *fogok panaszolni* rád (20/6). — már félbeszakgatott jajokkal *panaszolta* a' néma Fáknek Szíve' Gyötrelmeit (42/75).
panaszolta (42/959).
- panaszolkodás** fn (2)
...és nem nyitjátok fel szátokat a' szent Isten ellen valo *panaszolkodásra* (48/120).
panaszolkodásra (T11/49).

- panaszolkozhatik** i (2) 195), *Papja* (42/250, 730), *Papjai* (T5/558), *Papnak* (42/329), *Papoktól* (T9/498), *Pappal* (42/310), *papjával* (42/976).
Látjuk hát hogy nem szüntelen valo a' nyomorúság, mert ha azok szüntelen tartanának, így *panaszolkozhatnék* az emberi nemzet: „Miért adott a' világosság a' nyomorultaknak?!” (48/151) *panaszolkozhatunk* (48/88).
- panaszolkozdi** i (7) Nem *panaszolkozom* a' Fátumra (26/29). — ne hallgassatok a' romlott vérü emberekre kik szüntelen *panaszolkozna* a' világi élet ellen (48/91).
panaszolkozdi (48/145, T11/69), *panaszolkozom* (19/21), *panaszolkozol* (27/14). — *panaszolkozjál* (T1/212).
- panaszolkozni** in (2) Ha visszatérek *panaszolkozni*, hogy Nitzé engem megbántott; értem többé ne tündököljön a' Nappal' Világa (19/10).
panaszolkozni (44/185).
- panaszos** mn (1) ...egész télen által bőséggel fogsz találni zöldellő füvet, nem *panaszos* eledelt (41/435).
- páncél** fn (1) A' bikáknak és szarvasoknak kemény testeket zúz, és jég öntötte bé, és úgy jártak benne, mint a' pengő *páncélokban* (50/30).
- panegiricus – panegirus** (lat) (1+1) ...olylan *panegyricust* tsinál 3 versben nyelvünk felől, a' milyenek párja nints (T6/224). Hosszú *Panegirust* tartott a' szabadságrul egy elszabadult Szamár (41/18).
- Pannónia** fn (1) Ti adjátok e meg az elsenvedt *Pannóniának* az előbbi diszt? (3/170)
- pántlika** fn (4) ...'s lengő piros *pántlikákat* kötöznek bemohozott fej-fámra (40/131)
Pántlika (43/485, 499), *pántlikáját* (42/1159).
- pányva** fn (1) Nyomorúlt állatok, kik hasonló *pányvát*, és igát viseltek és mint samaraitok, ti-is hasonló képen koplaltok (41/220).
- pap** fn (13) ...belépett a' Templomba Filánder az Istenaszszony' *Papja* (42/293).
Pap (42/581, 918, 43/68, T9*/691), *Papok'* (36/
- pápa** fn (2) ...söt maga a' Német Császár és a' Szentséges *Pápa* is belé elegyednek (T5/515), *Pápának* (T9*/92).
- papagáj** fn (2) Ezer meg ezer Tenglitzek, Filemilék és *Papagályok* köszöntötték benne a' feltetszett Hajnalt (42/238).
Papagállyal (43/386).
- Pápai** fn (1) Szívre-ható, a' mit *Pápai* Páriz Ferentz ír az ő Dictionáriumának Előbeszédjében a' szegény Molnár Albert felől (T9*/453).
- pápaszem** fn (1) ...és bajos dolog a' tárgyakat tisztán és a' magok' formájában látni *pápaszemen* (T7/240).
- papiros** fn (4) Fekete betük, a' fejer *papiroson*, a' Levélben (43/631).
papirost (T8/154), *Papirosra* (42/22), *papirosal* (49/3).
- paplan** fn (3) ...'s látod hogy mindened alkalmasint megnőtt, egy *paplanba* vagy mibe dugod magadat, hernyó természetedet kialuszod (4/137).
- Paplan** fn (2) The *Paplan* Ánglus Kikötőhely, a' mint a' neve is mutatja (43/642).
Paplan (43/131).
- papné** fn (2) Mindeneknek Öröme ment végbe az Áldozat, 's öszve csoportozva kísérték a' szép *Papnét* az ebédlő Gyephez (42/518)
Papnéja (42/363).
- pappus** (lat) (1) ...az ő kedvek hamarább eltűnik, mint az Oroszlánfogfünek *pappusa*, mellyet egy kised for-gószél elfuvalott (4/173).
- papszó** fn (1) ...magyarúl éneklünk, magyar *papszót* hallgattunk (T11/41).

- pár** fn/szn (19+1)
I. fn ...rá vólt kötve egy *pár* Kótság – egy *pár* gyönyörű Kótság, – melyet a' kegyetlen vadász talám szerelmes nyájaskodások közt gyilkolt meg (3/159). Itt nálunk a' tojás oly mód nélkül drága, hogy a' mit még Atyáink sem értek, *párja* 4—5 Krajtzár (43/150). ...a' melly Könyvtárnak... Magyar Hazánkban *párját* nem láttam (T9/132). A' bús Galamb reá talált végre nyögő *párjára* (42/958).
pár (36/70, 42/358, 823), *Párok* (42/283, 43/518, 532), *párja* (10/30, T6/225), *Párt* (42/27, 510), *párját* (T9/111), *Párját* (42/909), *Párnak* (43/530), *párjával* (3/75).
II. szn ...'s mikor a' háládatosság Óltárán égtek a' bényújtott tömjének, annak eleven *pár* szénénél lobbantotta fel szövetnekét (40/180).
Ö: egy~.
- pára** fn (4)
 Fogadjátok el hüvös éjjeli *párák* az én sohajtásimat itt e' gyászos Kápolnánál (54/65). Már csak meg szólitom, 's vigasztalást nyújtok a' balgatag *párának* (41/377). Legalább ha már csalhatatlanul meg kell halnod, ne hagyj úgy ki menni a' *párát* belőled, hogy azzal sem mig bened vólt, sem mikor ki ment, senkinek hasznára nem vóltál légyen (41/163).
párája (3/78).
- paradicsom** fn (21)
 Mit álmodtam én boldog Egek? sőt álmodtam é, mondjátok meg, vagy az én lelkem felragadtatván a' halandók' földéről, túl tévelygett azon, a' *paraditsomba?* (42/1031) — Ez Abaújt is kijelenténé; Kassát is praecise; és mi több, azt az egész *paraditsomot*, mellyet a' Hernád' folyója öntöz (T6/236). Negyedik az Elveszett *Paraditsom* (T5/281).
Paraditsom (42/423, 54/95, 167), *Paraditsom'* (T5/372), *paraditsoma* (T11/68), *Paraditsoma* (42/780), *Paraditsomi* (51/28), *paraditsomot* (42/934), *Paraditsomot* (42/117, 226, T5/301), *Paraditsomba* (37/10, 42/135), *Paraditsomába* (36/117, 42/867), *Paraditsomból* (36/159), *Paraditsommá* (42/728, T5/265).
Ö: tündér~.
- parancsol** i (8)
 Ki *parantsol* most nékem? Magam Szamara va-
- gyok (41/33). Ez az az Isteni tisztelet, mellyet a' meg szenteltetett Józan-okosság *parancsol*, tárgya a' Fanatikus meg vetésének, 's Gunyolásának (T1/316).
parancsol (41/64), *parantsol* (T5/646); *parancsolod* (41/100), *parantsolja* (42/436, T5/663), *parantsollya* (49/58).
- parancsolat** fn (5)
 Oh Uram! mely igen kötelez minket ez az esméret arra, hogy téged szeressünk és a te *parantsolatodnak* örömmel engedelmeskedhessünk (48/227). — vannak olyan Poémák benne a' mellyeket a' Tárgynak nevezetes volta miatt, vagnak olyanok a' mellyeket tiszteletből vagy háládatosságból, vagnak a' mellyeket *parantsolatból* nyomtatásra adtam (T10/74).
Parantsolatot (13/24), *Parantsolatjából* (42/300), *parancsolattyára* (43/168).
- parancsolhat** i (1)
 ...a' legfövebb Poéta sem *parantsolhatja* magának, hogy néki most vénája legyen, ha mindjárt a' Chinai Császár' neve napjára kell is verset írni (T10/51).
- parancsoló** mn (1)
 Tsak ezért az egy mértékes versért is majd meghalnak a' Napnyúgoti Nemzetek, 's ha a' Spanyol a' maga *parantsoló* hideg a betüit... erre a' Téjoszi taktusra rákényszerítheti, boldognak tartja magát és Anyai nyelvét (T9/348).
- parancsoltatik** i (1)
 Szokatlannak látszik előttünk a' vallás, ha annak ágazatjait nem azon a' nyelven adják előnkben, a' mellyen annak gyakorlása *parantsoltatik* (T11/40).
- parafraszálódik** i (1)
 ...a' Ferdés, mellynek egy része a' Gessner Daphnisában egy Barátom által *paraphraszálódott* (T8/52).
- parányi** mn (4)
 Ezer *parányi* Tündérek ültek halvány Ajjakára (42/175).
parányi (36/19, 87, 42/765).
- paraszt** mn (3)
 Téged pedig kerülnek, mert *paraszt* vagy és ingerlős (4/164).
paraszt (4/68, T4/110).

- parasztállat** fn (1)
MÉH. Jó mulatást kívánok, nekem a' Kashoz kell sietnem, PILLANGÓ. *Paraszt állat!* (4/230)
- parasztbogár** fn (1)
...ti *paraszt bogarak* a' Vígasságnak legkissebb részét sem kóstitván, fáradság, tereh, és gondok között emészititek a' ti Napjaitokat (4/113).
- parasztnép** fn (1)
...ezért mi szívesenn adjuk néki a' mi keresményünkéből a' Dézmát, mint egy háládatos és munkás *paraszt Nép* az ő jószívű Urának (4/201).
- parasztos** mn (2)
Add vissza Apollónak az ő *Parasztos* lantját (3/129). Gyengült Ábrázattal, izzadt Kebellel *parasztosann* elterülve alszik a' már learatott Gabonánn a' magát únt Arató (8/15).
- parasztság** fn (1)
Ez a' játszás többnyire arra megy ki, hogy egy játszi fiatal Pillangó által ölel tsínos lábaival, 's nekemis *parasztság* vólna azt nem tselekedni (4/99).
- paraszttárs** fn (1)
Az első számárnak voltam számara, uriasabb igát hordtam, mint más közönséges szamarak, drágább Istállóba kinoztak, mint több *paraszt társaimat* (41/231).
- páratlan – párotlan** mn (6+1)
Igy ha egyik *páratlan* lejtő vólt: a' többi *párotlan* soroknak is lejtőknek kell lenni (T3/329–30).
páratlan (T3/238), *páratlanok* (T3/253, 555), *páratlannal* (T4/40), *páratlanokkal* (T3/253).
- parázna** fn (1)
...Coll. históriájába nem történt büntetésre ítéltetem vólna méltónak, hogy t.i. testimóniumot, a' mit a' tolvajnak, kúnyhóverőnek, káromkodónak, részeseknek, *paráznának* veszkedőnek is lehet reményleni, ne nyerjek (45/30).
- paráznaság** fn (1)
Ekkor jön bé a' *paráznaság*, a' fajtalanóság, vagy akarom mondani a' Módi (42/859).
- parfümírozás** fn (1)
Ebből igen kedves illatú vizet tsinálnak, úgy hogy a' Frantziáknál narder átaljában minden szagosítást és *parfümírozást* jelent (T9/704).
- parfümírozott** mn (1)
Kellemetes Szüzek mint mutogatnak egymásnak engemet, mikor tarka Köntösömbenn *parfümírozott* fővel mellettek ellebegvén irígységre indítom az ő megszégyenített szépségeket (4/161).
- páriált Ik:** *le~*.
- paripa** fn (1)
Illy' déltzég *paripák* termettek volt régen (T3/413).
- Páriz** fn (1)
Szívre-ható, a' mit Pápai *Páriz* Ferentz ír az ő Dictionáriumának Előbeszédjében a' szegény Molnár Albert felől (T9*/453).
- Párizs** fn (3)
...az Író képzeletei pedig *Párisnak* mái híres Piktorejai és Metszői által Táblákra vagynak tétetve (T9/196).
Páris (43/29), *Párisban* (T9*/568).
- párizsi** mn (2)
A' Louvre Palotával által ellenbe van a' *Párisi* Telegraf (43/633).
Parisi (T9/192).
- párka** fn (2)
A' Flórától kiczifrázott *Párkák* nyújtják vagy elmetszik a' megbutúlt érzésüeknek életek' fonlát (T7/254).
Párka (8/69).
- parlag** fn (1)
Te a' Fekete Hegyekről, és a' sárga *parlagokról*, túl üzéd a' gugás halált (54/214).
- parlamentum** fn (1)
London. Itt a' *Parlamentum* még most is áll, a' Felső Ház Deputatiót rendelt az Alsó Parlamentumhoz (43/102).
Ö: *alsó~*.
- pármai** mn (1)
Pompás kiadások Rómában a' Spalettié; és a' két *Pármai* (T9/191).
- Parnasszus** fn (9)
...Músám! Szálj le a' *Parnassus* kies hegyeiről velem Kótsagokat lövöldözni, mert ma egy Kótsag toll szál többet ér egy Sonetnél (3/126).
Parnasszus (T9/509), *Parnasszus'* (T9/505), *Parnassus'* (T10/24), *Parnassusa* (T5/440), *Parnasszuson* (T5/263), *Parnasszusonn* (T3/45), *Parnasszusra* (T5/129, T9/256).

- paródia** fn (2) ...melly poétákat valaki könyv nélkül nem tud, kéntelen az elmés *paródiákból* származó gyönyörködés nélkül el lenni (T5/625). *paródiájával* (T5/623).
- paróka** fn (2) Ez jeles személy, ő *Parókát* is visel, és néki minden jól áll (52/135). *Parókák'* (52/132).
- parókia** fn (1) ...a' Túri *Paróchián* lévő Telegrafuson ez lát-szatott: Szeretlek! tisztán, holtig (43/79).
- parola** fn (1) ...a' hízelkedő ebnek, mely korhely Ura mellett korhelykedvén... a' nyomorultat meg ugatja, nappal két lábon szolgál, *parolákat* s főhajtásokat tész (41/56).
- párológ** i (1) Mi érettünk *párolognak* a' virágok, mi értünk tsörög a' kigyózdó patak (52/67).
- páros** mn (10) Gyönyörűen váltogatódik ebben a' *páros* 8tagú sor, a' 7tagú páratlannal (T4/40). *páros* (T3/209, 212, 238, 247, 326, 327), *Páros* (T3/556, 560), *párosok* (T3/555).
- párosodik** i (1) ...azonnal a' vadak, madarak, halak, és tsúszó mászó állatok ugrándoznak, énekelnek, örülnek, és *párosodnak* (40/79).
- párosodni** in (1) Szerelem!... Te öltözteted fel Lakodalmi köntösbe, tarka köntösbe, a' *párosodni* kívánó Liliomot (40/84).
- párosság** fn (1) ...daloljátok azt a' dalt, melyet *párosságtoknak* első álmatlan éjjelén daloltatok (42/993).
- part** fn (46) ...az egész Tartományban, a' Balaton' és a' Dráva' *partjai* közt, egyetlen egy Személyt sem találhatni, a' ki az én leírásommal és mesémmel megegyezne (T7/198). Majd bútok tágulásában Mondjátok: „Ő boldog már! *Partra* jutott: e Pályában Minket több több bánat vár” (54/273). *Part* (20/25, 36/135), *part'* (42/1086), *Part'* (42/885), *Partjaid* (20/27), *partjai* (51/24, T5/115, T9*/731), *Partjai* (7/8), *partot* (46/18), *Partot* (7/21), *partjait* (T6/234), *Partjait* (43/376), *Partonn* (6/50, 20/4), *partokon* (44/135, 54/131), *Partokonn* (12/16), *Partjaidonn* (20/16), *partján* (3/133, 54/98), *partján* (46/4), *Partján* (8/25), *Partjainn* (42/158), *partra* (43/454, 46/2, 2, 13), *Partra* (7/23, 42/166, 169), *partokra* (T9/710), *Partokra* (20/23), *partjára* (35/5, 42/1044, 43/450, 464), *partjaira* (40/147), *Partjaira* (42/272), *partokról* (35/3), *partjánál* (33/93), *partomhoz* (44/130), *Partodtól* (20/10), *partjaival* (40/20).
Ö: *homok~*, *rév~*, *tenger~*.
- párta** fn (1) ...Himennel a' nagy Matriculában megjegyezte-ti a' férjhez mentteket és *pártába* maradtakat (T5/648).
- pártfogás** fn (3) Addig is magamat és Múzsámat nagy Érdemű Olvasóimnak Kegyelme és *Pártfogása* alá mély tisztelettel és alázatossággal botsátom, 's Bennek a' Hazának sok szerentsét kívánok (T2/27). *pártfogást* (T8/30), *pártfogástok* (T9/646).
- pártfogó** fn (2) ...az árváknak atyjai, az özvegyeknek *pártfogoi* lesznek (48/111). *Pártfogómat* (54/196).
- partoldal** fn (1) A' nyájas Szellők lány Karjainn kiemelkedik a' *Partoldalból* a' büszke Liliom (4/23).
- pártos** mn (1) ...a' Burboni Házat megkoronásította, és a' mi leghéroicusabb tselekedet, ellenségit szelídségével, *pártos* jobbágyit jóvoltával... maga szeretetére hajtotta (T5/320).
- parvus** (lat) (1) Mert rám nézve incipient *parvi* procedere men-ses! (44/15)
- Parvus** fn (1) Igaz hogy Leopold Toscanában az volt, a' mi Carolus *Parvus* Italiában, és Dobse László Csehországban (T6/260).
- Pasifaë** l. **Paszíphaé**
- Paskó** fn (1) Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Hel-tai... Zrínyi, *Paskó*, Horhi Juhász, Lippai, és egyebek velős Magyar Irásit (T4/102).

- pasquillus** l. **paszkvillusz**
- pastor** (ol) (1)
Fő poétai munkája az a' Pásztori Dráma, melynek neve II *Pastor* fido, vagy A' hű Pásztor (T9/543).
- Paszphaé** fn (1)
Clióval szűz *Pasifaë!* Pendittsed citerádat (43/537).
- paszkvillusz** fn (2)
Tiszt. Szilágyi Gábor Uramnak azon Élő Istenre való esküvésemet mostis és halálom Órájánis megújítom, hogy én a' *Pasquillust* nem írtam (45/107). *Pasquilus* (T7/94).
- paszomántos** – **paszamántos** mn (1+1)
A' kevély Lónak, mely kevély Urát büszke nyerítésével hordta tulajdon hátán, csak hogy ezüst bogláros kantárt 's *paszomántos* terítőt viselhessen (41/48). *paszamántos* (32/6).
- pásztor** fn (30)
Eggybe gyülnének tehát az örvendő *Pásztorok* és a' Vidéknek Ártatlan Lakosi (42/352). *pásztor* (54/48), *Pásztor* (5/8, 8/47, 14/24, 24/23, 33/63, 36/42, 42/278, 444, 672, 693, 795, 1120, T9/543), *pásztorok* (T9*/391), *Pásztorok* (33/53, 42/355, 366, 398, 635, 54/251), *Pásztorok'* (33/58, 62), *Pásztor* (54/144), *pásztori* (42/1034), *Pásztorokat* (8/23), *pásztornak* (5/36), *Pásztorral* (54/28), *Pásztorokkal* (33/64).
- pásztorál** fn (2)
Én ezt nem tenném Mezei Dalnak, mert ez valóságos *Pastoral* (T6/144). *Pásztorálra* (54/41).
- pásztori** mn (7)
Valakinek azért, óh Ifjak! kedve van a' szokott *Pásztori* Játékokra, keljen fel, 's mülassa magával együtt inneplő Társait (42/383). Most szerentséltettem először Múzsámat a' *pásztori* Poesisban (54/14). *pásztori* (T6/146), *Pásztori* (54/20, 43, T6/140, T9/542).
- pásztorleány** fn (2)
A' szerelmes *Pásztorleány* már kinyíltabb Ábrázattal fut a' szokott Forrásra, hogy Hajait rendbe szedje (7/19). *Pásztorleány* (21/20).
- pásztorleányka** fn (3)
Engesztelődj meg, óh *Pásztorleányka*, jere viszsza széppé tenni magadat (16/12). *Pásztor Leánykának* (36/139, 42/889).
- pásztorlegényke** fn (1)
Óh, édes Chloém, az az álomba látszott ifjú, hasonló volt ama' *pásztor legénykéhez* (42/1113).
- pásztorné** fn (2)
Az ő elméje, megszeretetti ötlet a' Pásztorokkal, 's bizonyosan a' *Pásztornékkal* is (33/65). *Pásztornék'* (33/52).
Ö: *szőlő~*.
- pásztornécska** fn (1)
Istenhozzád. Emlékezz meg a' te *Pásztornécskádrol* (5/15).
- patak** fn (16)
Le mosom, le mosom azt e' tiszta *patak* vizével (42/1041). *patak* (41/68, 42/1044, 52/68), *Patak* (42/101, 160, 50/64, T6/152), *patakok* (41/434, 48/21), *Patakok* (4/122, 51/21), *patakja* (T9/511), *Patakot* (8/50), *Patakba* (42/221), *Patakokról* (4/10).
Ö: *kristály~*.
- patakocska** fn (5)
Folj Nyomainn kis *Patakotska*, tám rád esmér, hogy az én Szemeimből fakadtál (42/466). *patakotska* (42/942, 50/5), *Patakotska* (7/8, 27/28).
- Patara** fn (1)
Patarának Védistene a' hegyek füveit tenéked adta: nékem pedig a' lantot (54/211).
- páter** fn (1)
T. T. *Pater* Révai Miklós Györi Professor Úr (43/257).
- Paterculus** fn (1)
Ennek a' Versnek találójának Arkilokust teszi Horatius, Ovidius, Velleius *Paterculus*, és a' nagy kritikájú Bayle (T9/286).
- patika** fn (1)
Az ámbra... Találtatik *patikákban*, és a' fűszerbóltokban (T9/710).
Ö: *liliom~, thim~*.
- patikai** mn (1)
...a' *patikai* Jázmin (*Jasminum officinale* Linn.) ez a' közönséges [fejér] Jázmin (T9/627).

- patikárius** fn (1)
Debretzeni *Patikárius* Zeininger Úrnak... a' Leánya Városunkban az ő esztendő végén meghalálozott (54/37).
- pátriárka** fn (1)
Az ő Hérosi tette az Isten hajdani jelenlétével sok rendbéli tsudatételével, a' Sz: Profétáknak, *Pátriárkáknak* sőt Magának az Istenfiának jelenlétével megnemesedett Kanahánt... megsza- badítani (T5/250).
- patriótai** mn (1)
...ilyen *Patriótai* Innepi igékre rángatta annak köteleit (43/88).
- patriotizmus** fn (1)
Ártatlanok!... be gazdagon nőtt rajtatok a' Ma- gyar *Patriotismus* (3/167).
- pátróna** fn (1)
Hasonló-é ez a' Kiadás az Eredetihez azt tsak én tudom, és az én *Pátrónám*... Rozália (42/18).
- pattan** Ik: *fel-*.
- pattogtat** i (1)
...mások pedig arra vigyáztak hogy szavaikat a' Muzsikával edgy-aránt *pattogtassák* (T3/84).
- patvarista** fn (1)
Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász, Kúltsár, Kasznár, Gazda, Ispán... *Patvarista*... hétről hét- re itt tanyázott a' Nádasba (3/35).
- paucus** (lat) (1)
Quam *paucus* egeo! az én szívem, az én életem módja az én tudományom adjon nekem kevés de jó barátokat önként (44/165).
- pauper** (lat) (2)
De visszafogsz térni kevésre, *pauper* rivulus, zúgni a' poros Part Követtsei között (20/24). *pauper* (43/644).
- páva** fn (3)
...mondjuk ezt tántoríthatatlan szavakkal: Vilá- got, mint kevély *pávát* meg utáltam, Tövis ko- szorumba mert több jót találtam (48/193). *pávát* (3/54), *Pávának* (3/53).
- pazér** mn (1)
Égszín Selyem Kárpitok terítették bé a' falakat, bámító mesterség oltsította a' *pazér* Drágaságot (42/265).
- pazérol** Ik: *el-*.
- pázsit** fn (5)
A' mezőknek és *pázsitoknak* tarka virágos leplei mi érettünk tündöklenek (52/69). *pázsit* (42/227), *pázsitjainkat* (50/44), *pázsiton* (42/1162), *pásiton* (3/186).
- pázsitbársony** fn (1)
A' szerelmes fűzfák hűs allyát mellette Kelle- mes zöld *pásit bársony* terítette (43/379).
- pázsitos** mn (1)
A' Pentameterekben Daykát magok sugallották a' Cháriszok: csakhogy üti a' fületem ez az egy *pázsitos* hantot öblit (T6/79).
- pecér** fn (1)
De a' mint mondám azok a' kegyetlenek elő fogják pénzen bérelt fejszéseiteket... *petzérjeiket*, és sintérjeiket kiáltani (41/146).
- pecus** (lat) (2)
O Imitatores, servum *pecus!* Óh követők, köve- tők! rabi barmok! (T5/474) — a' gyarló Fők, a' Cyclikusok, a' servum *pecusok* etc. mindig ha- marább követik a' nagy Elméknek hibájit, a' licentiákat régulákká tsinálják (T6/238).
- Péczei** fn (7)
...és egyébaránt is Voltérnak az Epopoeáról, 's a' jelesebb Epicusokról írott Értekezése Néhai jó emlékezetű T. T. *Péczei* által a' Henriás' vé- gén magyarul is olvastatik (T5/177). *Péczei* (T5/177, 333, 339, 347, 352), *Péczelit* (T4/107).
- pecsétel** Ik: *meg-*.
- pecsétes** mn (1)
Vagynak végezetre olyanok, a' mellyek eredet szerént ugyan nem magyarok; de vagy a' Nyelv' Királyától, az Usustól, *petsétes* levelet kaptak, vagy a' Magyar Tudósok' Diétáján hungarizál- tattak (T4/144).
- pedig** ksz (216)
Colin hasonlit a' szabad Verébhez, eme *pedig* a' fetskéhez (34/101). Akármerre fordulok, semmi bajom nincsen, eledel *pedig* a' mennyi kell (41/ 67). Bővebb tudósítást első státiomról várjatok; másikat az azután valóról; mikor helybe leszek *pedig*, akkor egy nagyot (45/128). Ezeket tartják *pedig* a' balgatag emberek legjobbknak, legi- gazabbknak (41/311). — 's a' tettetett Szemér- messég és erőltetett Vigyázás Virtus gyanánt

fog tartatni: azomba *pedig* balgatagságnak fogják mondani az állandó Szeretetet, a' mikor szívesenn tsókolni valakit vétek, 's alattomba bujálkodni Okosság léssen (42/855). Inkább fel fogadnám, fel, örökre *pedig*, hogy soha nem-is álmodom a' Szabadság felől (41/462). Ő olyan együgyű, hogy mindennek óhajtana tetzeni; *pedig* én már eleget mondtam néki, hogy az lehetetlenség (T2/15).

Ö: *és~*, *még~*.

Pégazus fn (1)

...nem lett volna szükség a' Toponári Zsidókat is *Pégazus*' szárnyain felforspontoltatni (T7/124).

Pégu fn (1)

Péguba, 's hajdan Romábais, a' Papok' Pöttsöket nagy vallásbéli tisztelettel tsókolgatták az Asszonyok (36/195).

pégui mn (1)

Csókók' nemei. Szerelmesek' első tsókjai. Szerelmesek' elváló Tsókjai... *Pégui* Tsók (36/232).

pehely fn (1)

...megleányosította Ábrázatomat, a' mellyen még akkor az ifjú *Pehelynek* nyoma sem vőlt (42/528).

Ö: *hó~*.

példa fn (69)

Eredeti Magyar *példa* előttem nem volt, a' melyet követésre felvehettem volna (54/18). Itten az 1^{ső} *példába* elébb váltogatva, azután fojvást mennek a' sorok (T3/321). — itt van az a' kedves Nap, mellyenn a' mi Atyáinknak Szokások szerént a' régi Arany Kornak *példájára* ártatlan Örömmel innepeljünk e' Mezőkbenn (42/377). *példa* (41/410, 45/27, T4/9), *példája* (T4/42, T5/311), *példát* (45/64), *példáját* (43/252, 45/89), *példáit* (T9*/321), *példának* (T3/398), *p.[éldának]* (4/183, 54/195, T3/140, 212, 236, 248, 253, 262, 292, 300, 307, 314, 352, 355, 360, 365, 370, 375, 379, 382, 390, 402, 412, 427, 453, 470, 475, 485, 487, 502, 517, 530, 538, T4/129, T5/20, 30, 187, 521, T6/106, 374, 378, 396, 398, 399, T8/173, 175, 177, 178, T9/587), *Példáknak* (T7/365), *példába* (T3/322), *példákba* (T3/563), *Példával* (41/268, T6/406), *például* (T6/49), *Például* (T5/76).

példájú mn (1)

...tudni illik Ésaiai mellé egy igen szép, és ritka *példájú* munkát helyeztetett (43/253).

példás mn (1)

...tudom, hogy illy hív Szerelem, mint a' tiéd, nem esik meg *példás* Esetek nélkül (42/327).

példátlan mn (2)

...de *példátlan* bútsúzásom melly igen hozzá illik, *példátlan* elválásomhoz (44/5–6).

példázat fn (1)

Ezt a' *Példázatot* nem szükség szabogatni (T3/40).

példázó mn (1)

...s ezt az egész Dalt nem festői, hanem *példázó* és ábrázoló Darabnak ítélném (T6/59).

Péleusfi fn (1)

Első tehát az Iliás. Ebben a' Héros ama *Péleusfi* Akhilles (T5/181).

pelyhes mn (2)

...s a' *pelyhes* Birsalmának homlokára hintik lemetszett arany Hajfürtjeiket (42/801). *pelyhes* (36/49).

pelyhetlen mn (1)

Melítész ki üti az árnyékból *pelyhetlen* ábrázatját (42/1147).

pendít i (1)

Clióval szűz Pasifaë! *Pendittsed* citerádat (43/538).

Pénele fn (1)

Foszfor pedig egy tulipánt Lámpást tele a' legtsillámlóbb Hajnalsúgórokkal, villogtatott homályos Szemei előtt, míg azokról *Pénele* a' halál pókhálójit bontogatta apró Ujjaival (42/174).

Péneus fn (1)

...és a' Tempe' völgye, mellyet, az eleven gye-
pen 's az árnyékos fákon kívül, a' *Péneus'* patakja is hívesített (T9/511).

penget i (2)

...hijába változtatom, *pengetem*, és tágítom a' Húrokat (14/3). De sok emberek sipítnak az esméretlen szók ellen, a' kik Adelungot *pengetik* szájokon (T9/462).

pengő mn (1)

A' bikáknak és szarvasoknak kemény testeket zúz, és jég öntötte bé, és úgy jártak benne, mint a' *pengő* pántzélokban (50/30).

penna fn (1)

Pennám róla hoszszas Oratiót írna (43/437).

- pentameter** fn (1) hahó, ez már nem lári fári! (T7/145).
A' *Pentameterekben* Daykát magok sugallották a' Cháriszok (T6/78). *peregnék* (43/365).
- péntek** fn (1) **perennis** (lat) (1)
Indúlt Páfusból. *Pénteken* Kis Asszony Havának' 23^{dikán}. 1795 (43/3). Bellis *perennis*, Százszorszép Rukertz (T9/680).
- penultima** (lat) (1) **perfectum** (lat) (1)
Az ilyen Cadentia előtt szükségesképpen rövidnek kell lenni a' syllabának; a' melly rövid *penultima* maga is bėjőhet a' Cadentziának a' hím rhythmusba (T6/380). A' szerelem bús szivemet általjarta (*Perfec.*).
- pénz** fn (7) **perge** mn (1)
...ha el adná az Ur, jó *pénzt* adna érte az Apátur (41/292). Örvendő barátinak zsbongása között elhagyottoknak érzi magát, és magánosnak, nem hallja azoknak *perge* katzajokat (51/9).
- pénznek* (52/5), *pénzen* (41/41, 145), *pénzenn* (42/857), *pénzért* (43/146), *pénzzel* (T5/317). **periculum** (lat) (1)
A' Lépbenn, mellybe botlott, a' Madárka olykor kiveri Tollait is... de Tollait hányván vetvén, Akadékjait (Bajait) újjítja: többször facit *periculum* fugiendi, jobban rabbá teszi magát (10/42).
- pénzkuporás** fn (1) **periódikus** mn (1)
...úgyhogy száz bujálkodókat... lehet addig találni, míg tíz nagyra vágyót és egy fősvényt, a' kiknek t. i. fő indulatjok a' betsület-vadászás, és a' *pénzkuporás* (52/8). ...nem fáraszt é el ez a' sok *periodicus* tsiklandás? (T8/101)
- penzli – penzel** fn (1+1) **periódus** fn (4)
A' Festőnek otromba *Penzlijét* megvékonyítják (36/35). ...ez a *Periodusa* vagy is elő meg elő fordulása a' különböző soroknak, közönségesen Strofának mondatik, magyarul fordulatnak (T3/277). *periodusi* (T5/341), *periodusoknak* (T6/344), *periodusaival* (T6/299).
- Penzeljét* (42/788). **peripetia** (gör) (2)
per¹ Ö: *gyanú~*. ...már úgy bezzeg jöttek volna ám drágalátos Scénák, 's a' drágalátos Scénákban gyönyörűnél is gyönyörűbb *Peripetiák* (T7/139). — vagynak [tsomók], és azok magoktól (per *peripetiam*, és nem megesmerés által, a' mi tsekélyebb dolog) kifejtődnek (T5/712).
- per²** hsz (1) **permegosztás** fn (1)
Én tudom *per* próbám, minő édes tumultusokat támaszt a' Kebelbe tsak egy gyrlásais a' te Szemfényeidnek (5/32). Már mindenik elvégezte vala a' maga Pályáját, 's nagy lélek szakadva várja vala e' *permegosztást* (42/612).
- per³** (lat) (4) **perorálgat** i (1)
Által megyek rajtad *per jocum* (20/26). ...és a' ki darabos vagy éktelen vóltán finnyáskodik, úgy tesz mint a' melly süket az olasz Concertnek hijjánosságáról *perorálgat* (T11/72).
- per* (T4/125, T5/711), *Per* (3/68). **perpetuus** (lat) (1)
perc fn (4) Külömben én, a' ki a' theologiai Mysticusoktól fogva, a' *Perpetua* Nótákban mysticuskodóig minden afféle embereket vagy szánok, vagy útlak (T6/56).
- ...és ez mind meg esett két három *pertz* alatt (42/1155). **Perrault** fn (1)
pertzbe (21/21, 42/603), *pertzenn* (12/43). ...majd minden oldalon tapasztaltam a' *Perrault*
- percecske** fn (1) Óh Egek Székulumok az én Siralmim: az én boldogságim mindég *Pertzetskék* (5/5).
- percentés** fn (1) ...némellyek annyi szillabát mondtak rá, a' hány *pertzentés* volt a' Muzsikába (T3/80).
- pereg** i (2) ...a' tündér Királykisasszony, a' kinek minden pillantására Órientalísi gyöngyök *peregnék* – –

Úr' róla tett ítéletének helyes voltát (T5/616).

persze msz (1)

Perse! – Mert a' Pávának vagy nekem nem szebb, tarkább 's figurásabb tollunk van (3/53).

persziflázskodik i (1)

...a' nyelv is selyp és erőtelen, a' minn azok az el-pallérozott kis Aziáták *persziflázskodnak* (T9/446).

perszonifikált mn (1)

Carneval Olasz szó, tesz Farsangot, itt pedig annak *perszonifikált* Istenét (T5/639).

perzsa fn (2)

Persául ugyan is ez a' Napkeletieknél annyira kedvellett madár Búlból (T6/172).

Persa (T3/107).

pes (lat) (1)

...s jobb lesz, ha tsak prósába írunk, kivált ha még Daykaként *pesekkel* sem segítünk a' fül' únalmának (T6/404).

Pest fn (2)

A' Németek *Pesten*, Budán, Posonybann 's Béts-be is rám pittyezették sejp ajjakokat (3/200).

Pesten (T9*/207).

pesti mn (2)

Már illyen Istóriákat talám nyóltz lovas Debretzeni szekérrel is lehetne a' *Pesti* Vásárra vitetni (T7/150).

Pesti (T5/471).

pestis fn (2)

Éris... Dorottyát választja ki a' háborúság' szerzésre, kit hogy *pestisével* bétölthessen, a' tányérjáján Kráflivá vagy Fánkká válik, és véle magát elnyeleti (T5/654).

Pestisre (54/234).

Péter fn (2)

Melius vagy Horhi Juhász *Péter* (T9/677). Bod *Péter'* (T9*/456).

péterkés fn (2)

Melly gyilkos az a' *Péterkés*, Mellyel a' szivbe vermet vés (43/549).

Péterkés (43/549).

Petrarca fn (1)

Petrárkának nagy tisztelője vagyok (T8/94).

petyegés fn (1)

Egy valóságos Gratzianak szépen esik az originalis Selypeskedés: de fúthatnám, mikor egy társaságban az esetlen majmok affektált *petye-*

géssel bosszantják a' füleket (T6/244).

pettyezett mn (1)

Már új Ruhát mutatnak a' *pettyezett* vén Kígyók (8/29).

pezseg i (1)

Szinte *pezseg* a' Helikon' környékén a' Poéták Myriadja (T5/163).

pezsgés fn (1)

Chámpagna Sajtó az üveget kezébe tartván a' nedvességtől eláradt Sajtónak láttára a' bornak *pezsgéséből* ma Vénust szült (34/30).

pézsmaszár fn (1)

A' fúrge Szütskék mint kergetik egymást a' harasztonn... felpattan a' *pézsmaszár*ra, körül nézi a' vidéket mint egy ör a' Temesvár Tornyainn (4/37).

Phaenomena (lat) (1)

Igy a' Mathematico-Physicai Materiákban esméreres az Empedocles Sphaerája, az Aratus' *phaenomenája* (T5/41).

Pharsalica (lat) (1)

Illyen formán mernék a' *Pharsalicáról* is ítélni (T5/434).

Philips fn (1)

A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... Vida (a' Selyembogarokról) Vainer, Alamanni, Ruccellai (a' Méhekről) *Philips* (a' Cyder vagy Tsúgéről) (T5/50).

Phillis l. **Fillis**

philológia l. **filológia**

philomela (gör) (1)

Másik meghagyta a' görög *Philomelát* (T6/157).

philosophia l. **filozófia**

philosophus l. **filozófus**

phoca (lat) (1)

De még ezt várni sem engedték az én káromon gyönyörködve úszkáló *Phocák* (44/137).

Phocis fn (1)

A' Parnasszus hegye, melly *Phocisban* vólt (T9/505).

Phoebus fn (2)

Főpapja *Phoebusnak* egész tartományunkban! tudom, érted az Égiek' tanátsát (54/207). *Phoebus'* (54/47).

- phrygiai** mn (2)
Nékem elég egyedül az, hogy a' *Frígiai* Vándor-
nak a' Tirusi Leánytól való Elválásának Látása-
kor, ezt mondja valaki közületek: Szegény Eli-
za! (11/12)
Phrygiai (T5/198).
- phthisis** (lat) (1)
...az készítné ám olytant, a' mi magát, a' Frantzia
Nyelv belső *phthisise* miatt sokszor hijába erőlködő
Henriadot is, ditsekedésünkre meghalad-
ná! (T5/355)
- physica** l. **fizika**
physicus l. **fizikus**
- piac** fn (2)
Csak azt sem adnám sokért, ha egyszor végig
mehtnék benne a' *piatzon* egy vasárnap (41/
284). Ha hát én a' homályba ment régi szókkal
élni, a' nyelv' természete' mentében újakat ágaz-
tatni, a' külömb vidékeken gyakoroltattakat min-
denik Hazának köz *piatzára* felvezetni... bátor-
kodtam (T4/170).
Ö: *champagner*~.
- piciny** mn (4)
...én ezért, én egy pár mézes csókocskát nyer-
nék azokról a' *pitiziny* ajakokról (41/289).
pitiziny (36/75, 40/172, 42/828).
- pieta** (ol) (3)
...most gondold meg che faria la *pieta* (16/26).
pieta (12/58), (*pietá*)ért (5/39).
- pietas** (lat) (1)
Térj vissza ama' tiszta Vízben, ha tsak még
eggszeris, térj vissza szemlélni magadat, óh
kedves, de a' *Pietás*' Actusábann (16/32).
- pietoso** (ol) (2)
De egy *pietosus* Ábrázat egy másik bájoló
(hódító, ígéző) (16/29). — *pietosának*, szerel-
mesnek hiszed majd te ötet (17/21).
- pihen** i (3)
...s mondjátok meg néki hol *pihen* az ő Rabjá-
nak Lelke (42/148). — megtalálám az erdőben,
hol egy hantdombon *pihen vala* (50/5).
pihenék (T3/371).
Ik: *meg*~.
- pihenés** fn (1)
Azok az élő fák a' mellyek szélesen ki terjedő
ágaik alatt hűsítő *pihenést* adtak az ellankadt
- utasnak: most leveleiktől meg fosztatván mezí-
telen tagokat mutatnak (48/19).
- pihenni** **Ik:** *ki*~.
- pihentet** i (1)
A' te zöld Leveleid között gyász Ruhájú Madár
ne *pihentesse* Repülését (24/24).
- piktor** fn (2)
...az Író képzeletei pedig Párisnak mái híres
Piktorjai és Metszői által Táblákra vagynak té-
tetve (T9/197).
Pictorokat (T9*/291).
- piktúra** fn (3)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Les-
sing és Dusch... A' *Picturáról*, Marsy, Watelet,
Hayley (T5/48). Milton... *Picturája* felséges: a'
világosság benne kiálló és ragyog, az árnyékozat
mélyly és erőss (T6/35).
pictura (T6/128).
- pilla** fn (1)
...s az aluvó Leánykának Szemére ötször-tisz-
tált mákolajat hullatott, 's egy kis szönyegetské-
vel bé terítette azt, a' szemöldökétől fogva a' *pil-
láján* alól (42/1000).
- pillanat** fn (1)
Ha valaha egy *Pillanatig*, álmodva, és boldog
vagyok (23/34).
- pillangó** fn (17)
A' *Pillangó* és a' Méh (4/cím). — hernyó ter-
mészetedet kialuszod, 's az a' büszke az a' paj-
zán *Pillangó* lessz belőled (4/138).
pillangó (T11/98), *Pillangó* (4/98, 227), *PIL-
LANGÓ* (4/31, 58, 68, 77, 156, 180, 202, 212,
230), *Pillangók* (4/219), *Pillangókká* (36/275,
304).
- pillangószárny** fn (1)
Psyche ugyan el jár az Újsággal, 's *Pillangó*
szárnyakon télviz idején is el viszi a' Farsangi
Újságokat (43/289).
- pillant** i (2)
Ah, ha az ő szép Szeme kinyílik... egyet *pillant*
(42/819).
pillant (36/66).
Ik: *meg*~, *rá*~.
- pillantás** fn (14)
Feddő pirosság tündöklött le Ortzájáról, felte-
kíntett, 's egyenesen rám villámlott egy *pil-*

lantást (42/430). A' szerelmes Tavasz eljő Nap-keletről... 's *pillantása* e' völgyre lekergeti az omló Havakat (4/13).

pillantás (43/424), *pillantásod* (37/8), *pillantásim* (50/82), *pillantásba* (36/67), *Pillantásba* (42/820), *Pillantásiból* (42/67), *pillantásán* (40/170), *pillantásnál* (4/92), *Pillantásig* (42/420), *pillantással* (40/25), *pillantásokkal* (36/112), *Pillantásokkal* (42/848).

Ik: *meg~*, *szem~*.

pillantat fn (2)

...a' tündér Királykisasszony, a' kinek minden *pillantatjára* Orientálsi gyöngyök peregnék (T7/144).

Pillantat (36/241).

Ö: *szem~*.

pillantó Ik: *rá~*.

pillantván Ik: *meg~*.

pillog i (1)

Mihelyt a' feljövő Nap még álmos Súgáiraival a' Napraforgóra *pillog* (4/78).

pillogat i (2)

Nyájason mosolygott le a' zöld ágak közül Vénusz' gyönyörű Tsillaga, Heszper... nyájasonn *pillogatott* a' büszke Tulipántra (42/60). Kedves Mátkájának *pillogat* szemébe Az újj szerelemmel gerjedező Hébe (43/412).

pillogó mn (1)

Hányszor rejti el magát két kis Ajak rózsái között, vagy a' *pillogó* Szemhéjjatskák alá (40/171).

pimpó fn (1)

Az én Napjaim bú nélkül folyanak, és a' Gond fusson arról a' *Pimpóról* a' mellyre én szállani kívánok (4/63).

pince fn (1)

De hát, ez a' gyönyörködés feslettségben áll é? vagy abban, hogy testünket *pintzévé*, életünket szakadatlan tivornyává tegyük? (52/55)

Pindarus fn (1)

Rousseau, a' ki maga is mester vólt a' Muzsikában, próbát tett e' részről nevezetesen a' *Pindarus'* Ódáira (T9/229).

pipa fn (2)

Ti édes rajzati az én elmémnek, ti hamuba ment productumí az én magános szorgalmomnak... mások nevető ábrázatban, gyújtogatták félig meg-

égett tetemeitekkel *pipájokat* (44/190).

pipa (T7/134).

pipacs fn (1)

Még a' túnya Tsigabigais tekergős héjjából kibúvik felmász a' *Pipats* tetejére (4/43).

pipadohány fn (1)

...én is hasonlóképpen nem szó szerént fordítottam, hanem a' furtsaság' kútfejét megduplázván, travestáltam, és IV *Pipadohányra*, vagyis IV Könyvre osztottam (T5/539).

pipaszár fn (1)

Hónallyig érő nadrág, lapos hosszú kalap, *pipaszárnak* való páltza és láb az, a' mit ott találnátok (T9/444).

pipere fn (1)

...sokann amazt Aszszonyi, ezt pedig Férfiúi sornak nevezik, mivel hogy amaz kivált a' sarkalatokra nézve, több *piperét* kíván, lágyabb is, kellemetesebb is (T3/226).

piperés mn (1)

...akarmelty *piperés* Oratornál is többet szóll (49/16).

piperétlen mn (1)

...és elöttek egy keskeny egy *piperétlen* egy Rousseaui scénáját nyitnám fel az én hátra lévő életemnek (44/13).

piperéz i (1)

A' Mezők seregenként *piperéznek* ezer rezgő Virágotskát, mellyeket még nem sértett meg a' kegyetlen Szántóvas (7/13).

piperézés fn (2)

Igy telnek el az én Napjaim egymásutánn alvás, evés, *piperézés*, játék, nyájasság, öröm és szerelem között (4/112).

piperézésbe (T3/58).

piramis fn (1)

Kiadtam még is; hadd szaporítsa a' Magyar kőltemények' számát: nem ő az első, az utolsó sem ő lessz, a' mi a' réznél tartósabb *Pyramisok* helyett tubák takaróra szorúlt (T8/42).

pirít i (1)

...szégyen é vagy öröm, melly most az én ortzámat *pirítja*? (42/1049)

Ik: *el~*, *meg~*.

piritus fn (1)

Illy veszedelmes *Piritus* Hát a' szerelmeskedés

Sok kárt tsinált in his rebus Az a' gonosz Péter-kés (43/609).

pirongat i (1)

...a' nagyra vágyást a' por közzé *pirongatja* (40/164).

pirongató mn (1)

...s érzéketlenül szaggatta ki széllyelborzadt Haját a' *pirongató* Tövisék közül (42/96).

piróp fn (1)

Szűntelen való Szimfónia, olly édes Szimfónia... zengett az üres Templomba a' felkoszorúzott *piróp* Óltár mellett (42/262).

piros mn/fn (19+3)

I. mn Valósággal kellemetes egy dolog az a' Csók melyet egy szép ortzának *piros* rósáiról szedünk (37/32). Másfelé tágas Szöllő Lugasok látszottak, 's az egres közül hizelkedett a' *piros* Bakar (42/234).

piros (4/14, 25/28, 36/51, 40/35, 131, 236, 257, 42/279, 804, 43/351, 493, 52/92, T9/695), *Piros* (39/10), *piross* (3/173, T6/102), *pirossak* (28/18).

II. fn ...megtsókolták egymás Ajjakát, 's Lelkek a' megtsókolt Száj' *pirossánn* egybetalálkozván a' megtsókolt Tsókba új Tündéretske származott (36/7). Összel a' szagos Körtvélyeket *pirosra*, a' puha almákat sárgára nyalogatják (42/801).

pirosra (36/48).

pirosít i (1)

...s ő halva szállott le a' nedves gyepre, melyet vériverel *pirossított* (3/74).

piroslik i (1)

Ah Nitze, ah már *piroslik* a' Nyúgotonn a' Nap (5/2).

pirosló in (3)

Szerelem!... 's Te általad mosolyog a' hív Tuli-pánt, az ő *pirosló* ajakával (40/85).

pirosló (36/85, 43/410).

pirosság fn (5)

Feddő *pirosság* tündöklött le Ortzájáról (42/429). A' gyenge Zefirnek szárnyai alatt látd ezt a' Rósát kinyílni. Látd *pirosságát* a' Hajnal' tsókjai által szépítetteti Ifju Egle (34/162)

Pirosság (42/686), *pirossága* (T3/366), *Piros-sággal* (23/24).

pirul i (1)

...de *pirúlok* saját Nemzetemnek Szégyenén, 's örömebb hallgatok (T5/212).

Ik: *el~*.

pirulás fn (2)

Ne szólj, én Reményem: az a' Mosoly[g]ás, az a' *Pirulás* eléggé mondja (18/38).

Pirulás (42/555).

Ik: *el~*.

pirulni in (1)

...s a' nyájas Hajnalsillag örvendve mosolygott rájok a' *pirulni* kezdő Égaljáról (42/220).

pirult Ik: *neki~*.

pirulva Ik: *el~, meg~*.

Pisistratus fn (1)

Midőn Homérusnál Telemachust és *Pisistratust* megvendégeli Menelaus (T9/718).

pislog i (1)

...[a tudományok körül] nemis azt szerettem, a' mellyik könnyebb vólt, közelebb vólt, zsirosabb vólt, hanem a' mellyet leginkább láttam alkalmasnak az én Lelkem ki tsínosítására, és fellobbantására annak a' tűznek mellynek két három kised szikrátskája az én iffjúi esztendeimnek hamuja alatt gyenge fénnel *pislogott* (44/28).

piszkál i (2)

...mind annyiszor az Ámor' ... hasító Nyilát *piszkálom* és bízgamom mély Sebembe, 's nagyobbá tézsem a' Szúrást és Fájdalmat (42/341). De ne *piszkáljuk* a' dárázsokat! (T11/74)

pisszenni in (1)

...mi leg alább böghetünk inségünkben, mikor néktek *pisszenni*-is halálos vétek (41/225).

pisztoly fn (1)

...meg kívánnya a' jutalmat és a' ki ezt tőle megvonnya, magának tulajdonítsa, ha a' Férfének, Cupidónak *pisztolya* rásül (43/293).

piton fn (1)

...de ezt tagadja Scaliger, és a' Jámbusok eredetét egészen Apollónak a' *Pythonnal* való harzáig viszi fel (T9*/296).

pittoresco (ol) (1)

Minő *Pittoresco* már ez: az öldöklő villámok' fényinél a' halvány ortza rettegetést mutat! (T6/39)

pítvar fn (2)

...de a' Szármyas Lovon a' Hérósok' sírdüledé-

kei közül az Istenek *Pitvaráig* felvágatni nem alkalmas (T5/132).
pitvarán (43/353).

pittyezett i (1)

A' Németek Pesten, Budán, Posonybann 's Bétsbe is rám *pittyezették* sejp ajjakokat, 's tubákkal abrakolt óraikat fintorgatták látásomra (3/200).

planctus (lat) (1)

Kétségbe esve, lehegve, haszontalan erőlködött sok Ízbe szólani, 's nem tudott Zokogásában (*planctus*) Szót formálni, (teremteni) (12/41).

planétafény fn (1)

...azok mutattak a' rémítő Setétségben valami sáppadt *Planétafényt* (42/86).

plánta fn (2)

...oh kedves *plánták*, ah ne jöjjetek vissza oly sietve germinálni (22/8).

plánták (T11/65).

plántálván in (1)

...talám nem volt jobb az olly Vadaknak állapotjánál, a' kik, nem *plántálván*, nem szántván, nem ültetvén – – – (33/32).

planum (lat) (1)

De soha, sem alacsony Lélektől ki koholt áll utakon, szemetes *planumokon* férgeket vakon kergető undok vakondok túrásokon, nem kívántam arra jutni (44/70).

plánium fn (3)

Dorottya talpig méreggé lesz, kesereg, panaszkodik, debacchál, *plániumát* Carneval és az Ifjak ellen kitsinálja, Ámornak áldozatot tesz (T5/657).
plánuma (T5/293), *planumot* (T1/145).

platán fn (1)

A' Rózsások között szerelmes *platanok* Zöldelnek, 's ágaik mind hervadatlanok (43/362).

Plátó fn (2)

Socrates, *Plato*, Cicero, Seneca, Plutárkus, és még a' kiket ti a' Régi és Újak között jól esmeretek, legyenek az én mindennapi idő töltő leg igazabb szívű barátaim (44/158).

Plátó (43/10).

plébánus fn (1)

Mínthogy elragadta Idát, A' Török Basa Leányát A' Trójai *Plebanus* (43/583).

plebecula (lat) (1)

...oh akkor rántzba szedett szemöldökkel suha-

nok el a' *plebecula* zavart sikoltásai mellett oda a' hol a' Nagyobb Lelkek tsak bízató szóval tsak integető ujjokkal hívnak engemet (44/52).

plebejus mn (1)

Szégyenüljete meg ti pompás fák, mellyek a' Királyoknak 's Királynéknak múlató kertjeikbe is válogatva mentek bé: midőn én ezt a' paraditsomot a' *plebejus* fűzfákról magasztalom (42/934).

plenus (lat) (1)

Mindjárt eszembe jutott, a' mit Ifjontann egy oskola udvarán a' por közt tengvénn hallottam, hogy: „Si manus vacuas *plenas* tamen ceras” (3/118).

Plinius fn (1)

..így Cicero, *Plinius*; így a' mai Olasz Poéták is (T9*/418).

pluralis (lat) (1)

Igy akár mint flectáljuk ezt a' szót mind *pluralisban* mind a' Singularisban mind Suffixumokkal etc. kiállja a' prosodiát (T6/167).

plus (lat) (1)

Ez már non *plus* ultra! (T6/247)

Plutarkhosz fn (2)

Jeles példait láthatni ezeknek Aelianusnál... és *Plutárchusnál* (T9/322).
Plutárkus (44/158).

po. = példának okáért

podágrás mn (1)

...tele van tréfával, tsípösséggel és furtsasággal, mellyet az első nevelésű Dámák előtt is, a' *podágrás* Dogmatikus' múzeumában is, fel bátorodhatsz olvasni (T5/579).

poéma fn (30)

Azt mondám az-elébb, hogy ez a' *Poéma* nem Szatira: most is azt mondom, hogy nem Szatira ez a' *Poéma* (T7/260–1).

Poéma (T7/97, 218, 272), *Poëma* (T7/265), *Poéma'* (T7/107), *Poémák* (T6/307, T10/72), *Poémák'* (T5/62), *Poémát* (36/229, 43/679, T5/304, T7/202), *Poémákat* (T5/16), *poémáját* (T5/510), *Poémáját* (T5/276), *poémának* (T5/91), *Poémának* (T5/565, T6/329, 335, T7/283, 409, 418), *Poémának* (T6/37), *Poémában* (T6/58, 96), *Poémákban* (T5/270), *Poémában* (T7/188), *Poémához* (T7/416).

- poésie** (fr) (1)
...tetszik, hogy ennek pásztori darabjaiból külön
rendbe tevé a' *Poésies* Champetres (T6/146).
- poéta** fn (104)
A' honnan lehet valaki jó *Poéta*, ha mindjárt
verset nem ír is, és ellenben, jó Verseket írhat
valaki; de azért nem *Poéta* (T3/9–10). Dramati-
ca, Tselekvő, midőn más Személyeket beszél-
tet a' *Poéta*, és azon Személyeknek Tseleked-
teit az Actorok a' Néző Színen előadják (T5/24).
Nem is volna é jussa a' Festőnek és *Poétának*,
szébbé festeni valamit? Hová maradna a' szép
Ideál magiája? (33/22)
poéta (44/126, T7/194, T9/548), *Poéta* (33/20,
36, 92, 36/258, 42/783, 43/678, 50/2, T3/26, 41,
41, 44, T5/19, 29, 35, 80, 84, 129, 141, 145, 186,
199, 228, 261, 322, 369, 415, 423, 503, 511, T6/
60, 70, 348, 411, T7/166, T8/56, 94, T9/254, 255,
301, 537, 787, T9*101, 290, T10/27, 51), *Poeta*
(T5/9, 292), *Poëta* (3/147, 183), *Poéták* (33/20,
30, 60, 42/36, T3/95, T5/39, 164, T7/5, 120, 415,
T9/118, 388, T9*/389, 418, T10/33, 61), *poéták'*
(T4/42, T5/623), *Poéták'* (T9/242), *Poétái*
(T10/81), *Poétáké* (T5/153), *Poétát* (T8/126,
T10/57), *poétákat* (T5/624), *Poétákat* (T8/151),
Poetákat (T5/619), *Poétának* (36/31, 43/695,
44/124, 125, T3/132, T4/18, T6/125, T7/214,
324, T9*/103), *Poétáknak* (33/61, T3/480, T9/
513), *Poëtáknak* (40/121), *Poétáinknak* (T3/
378), *Poétákból* (T6/189), *Poétára* (T5/134), *Po-
étákról* (T5/391), *Poétánál* (T9/186), *Poétáktól*
(33/100, T10/29), *Poëtává* (40/108).
- poétai** mn (30)
...az ő próbái is még Kézírásban vagynak egyéb
poétai darabjaival (T9*/204). Tellyes ez a'
Munka festésekkel, költeményekkel, *poétai* vi-
rágokkal, sóval és etzettel (T5/561). Ezért éget-
tem én meg legkedvesebb gyümöltseit az én
Poétai Óráimnak (44/184). Egy része lát azért
világot, hogy magam is érzem róla, hogy valósá-
ggal *Poétai* darab; más részét néhol néhol ké-
penként helyenként tartom *poétainak* (T10/70–1).
poétai (33/70, 54/229, T5/56, 65, 91, 521, T6/
27, 170, T7/313, T9/542), *Poétai* (T3/395, T5/
228, 490, T6/188, T8/45, T9/251, T9*/100, T10/
13, 42), *Poëtai* (43/2, 140, 255, T3/344), *poetai*
(T5/64), *Poetai* (T5/4).
- poétika** fn (1)
De erről 's effélékről bővebben a' Magyar *Poé-
tikában* (T4/44).
- poétikatudomány** fn (1)
Sokat gondolkoztam rajta, mint a' *Poética Tu-
dományban* előforduló több mesterszókra nézve
is, hogy a' Comicumot mivel tégyem ki legjob-
ban magyarul (T5/464).
- poétique** (fr) (1)
...bőven fogok erről... értekezni azon Munkám-
ban... mellynek neve: A' Magyar Poesis, 's a'
mellyben Mármontelnek a' *La Poétique* Fran-
çoise nevű Munkáját tettem előmbé Például
(T5/75).
- poézis** fn (38)
Azt mondja egy elmés olasz poéta: a' *Poésis*
Apollónak és a' szegénységnek leánya (44/126).
A' Vers tsinálás nem *Poézsis* (T3/4).
Poézis (T6/28), *Poésis* (T5/13), *Poesis* (T5/75).
Poézsis (T3/27, 31, 117), *Poesis* (T3/16), *poésist*
(T5/519), *Poésist* (T5/7), *Poesist* (T5/343), *Poe-
sist* (44/177), *Poézsis* (T3/115), *Poézisnak* (T5/
54, T7/183, 356, 359, T9/151), *Poésisnak* (T5/
66, 146, 325, T8/104, T9/1, 550), *Poesisnak*
(T5/4), *Poézsisnak* (T3/103), *Poézsisba* (T3/18,
116), *Poézisban* (T5/150, T6/150), *Poésisban*
(T5/237), *Poesisban* (54/14), *Poézisra* (T9/243,
277), *Poézsisra* (T3/122), *Poésisról* (T5/45),
Poézisáról (T9/148).
Ö: *elegiaca*~, *epigrammatika*~, *epika*~, *epis-
tolica*~, *lyrica*~.
- pofa** fn (2)
Két tsillagzat van az égen, különösen, Kutya
nevű, t. i. a' kisebbik Kutya és nagyobbik Ku-
tya. Ez utolsónak *pofáján* van egy első nagyságú
Tsillag, mellynek neve Kutyátska, vagy Kutyó,
Canicula, Sirius (T9/358).
pofáján (T9/385).
- pohár** fn (2)
Ha valaki erről iszik, mikor már a' *pohárba* van;
annak ortzájáról akkor nap nem hullanak köny-
nyek (T9/722).
pohár (42/393).
- pointe** (fr) (1)
Itt az utolsóban a' fiat Newton et facta est lux
szükölködik Epigrammai élesség (vagy *point*)
nélkül (T6/198).

- pókháló** fn (1) *Polifémus*. Ezt vagy a' Nagy Képzelődés tsinálja, vagy a' Nescio! (43/695)
...azokról Pénele a' halál *pókháló*it bontogatta apró Ujjaival (42/175).
Polyfemus (43/547).
- pokol** fn (8) **politika** fn (2)
Eggy Tündér elviszi Meliteszt és Rozáliát a' Tsókok' Eliziumába, és *Poklába* (36/173).
pokol (T5/303), *Pokol* (41/257), *Pokol'* (42/696), *Poklot* (42/97), *Poklokat* (T5/301), *pokolba* (T5/433), *Poklokra* (36/150).
...a' babonáság a' *Politikának* hasznos és az indulatok megzabolázására szükséges (T1/359).
Politika' (T2/3).
- pokróc** fn (1) **politikai** mn (3)
Jó, vagy leg alább tűrhető, (kivált a' pozitív sarkalatokba, ha a' Consonánsok nem ugyan azok is, de leg alább atyafiasok... *pokróttza* – takaró-dza (T3/441).
Minekutánna Florentziában is és egyébütt, ékes-szözlését, hűségét, és *Politikai* tántumait kimutatta volna; tsendes életre kívánván magát adni, hazájába visszaindult (T9/520).
politikai (T6/215), *politikait* (T6/275).
- polc** fn (2) **Polydamna** fn (1)
E' vólt az oka, hogy én itt olyan *póltzra* nem lehettem, a' millenre ha akartam volna talám lehetett volna mennem! (44/29)
Illyen jó és hasznos orvosi szerrel bírt a' Jupiter' Leánya, a' mellyet néki az Egyiptomi *Polydamna* adott, Thónnak a' felesége (T9/736).
- polzáig** (T5/154).
- polgár** fn (5) **Poly(hy)mnia** fn (2)
Én a' szókat úgy nézem a' nyelvben, mint a' *polgárokat* a' hazában (T4/113). Minden erdő zeng örvendő *polgárinak* hangitsálásoktól (50/48).
polgár (T1/78, T5/313), *polgárjai* (T4/160).
Múzsák közzül (T9/776).
- polgári** mn (3) **polysillaba** (gör) (1)
...a' *polgári* háború, az Atyafiak' vérontása, és a' Hazának megbuktatása, ugyan kérlek melylyikhez illendőbbek? egy Héróshoz é, vagy egy országos Gazemberhez? (T5/437) — a' szerentsés német nép ötet tartja Nyelve' jobbítójának, bővítőjének, és díszlettetőjének. Szép *polgári* érdem! (T5/383)
...mind a' két Cadentziás szó *polysillaba*, p. o. homlokát, megbotsát (T6/399).
- polgári** (T4/149).
- polgártárs** fn (7) **pompa** fn (6)
Az illendőség vigyáz az én *polgártársaim* bátor-ságos lételekre (T1/111).
A' *pompa* a' czifraság a' kintsek érzéketlen dolgok nem érdemlik a' szívnek szerelmét (37/17).
Polgártársaim (T9/272), *Polgár-társaid* (T1/179), *Polgártársait* (T5/218), *polgár-társainak* (T1/372), *Pólgártársainak* (T8/9), *Polgártársaitól* (T1/48).
— a' büszke Liliom, leveti szűz Homlokáról durva fátyolát, 's maga *pompájába* áll ki kartsú száránn (4/25). Fényt és *pompát* akartam véle adni a' Történetnek (T7/218).
pompáit (T9/638), *pompának* (T5/184), *pompával* (T5/644).
- Polifém** fn (9) **pompás** mn (16)
Közbeszólók. *Polifém* és Galatea (6/2). *Polifém-nak* szembe szólsz, óh balgatag, ekképenn? (6/41)
Jelen fognak lenni e' *pompás*, és ritka Gyűlésen mind azok, valakiket ez közelebből illet (43/204). Szégyenüljete meg ti *pompás* fák (42/932). Ugyan is most a' nap mosolyog és fényesen emeli ragyogo sugárait fejünk fölött; és *pompásan* jön ki a' mennyei hajlékokból (48/5).
Polifém (6/3, 34, 41, 53, 57, 59, 63).
pompás (4/131, 36/130, 145, 147, 42/559, 880, T7/349, T9/540), *Pompás* (T9/190, T9*/561), *pompásann* (4/84); *pompásabb* (42/740, 44/66).
- Polifémus** fn (2) **Pompeius** fn (1)
A' Poétának gondolatja szerint a' kis Ámor Mert igaz az, hogy Cato, *Pompejus* és Caesar Hérosok voltak (T5/434).

- pongyolaság** fn (1) (40/115), *Port* (18/7), *Poraitokat* (4/221), *porainak* (54/250), *porból* (40/109, T11/7), *porainn* (3/173), *porrá* (42/470).
Már az ilyen szép, ha csak hellyel közzel, és önként erőltetés és affectálás nélkül esik meg mint valami kellemetes Poétai *pongyolaság* (T3/395).
Ö: *hím~*, *puska~*, *virág~*, *víz~*.
- pont** fn (5) ...érzi hogy jó az élet, és a' halált is csak úgy nézi, mint az örömmek és megelégedésnek utolsó *pontját* (T9/77). Beszéllek, de egyedül vagy Bírám nekem minden *pontban* (10/57). — és maga is a' maga nemében és mesterségében a' jóság és helybenhagyhatóság *pontján* fellyül emelkedett (T5/149).
pont (T6/396), *pontba* (37/41).
Ö: *közép~*, *nyugovó~*, *szem~*.
- Pontus** fn (1) Egy Poéta se látta még őket oldott övvel tántzolni a' tsendes *Pontus* partjánál (33/93).
- Pontus-melléki** fn (1) Miket nem olvasni a' Görögöknél a' Cimmeriusokról, Thraxokról, *Pontusmellyékiekről*, etc.? (T6/207)
- Poóts** fn (1) ...*Pótsnak* az Ifjúi Verseibe 10, 12-sornak is mind ára, ára a' Cadentiája (T3/400).
- Pope** fn (11) Azt mondja *Pope*, hogy a' köz elmék és üres fejek nem tudnak egyébből elméskedni, hanem csak a' Vallás' tsúfolásából és a' fajtalan dolgokból (T5/496).
Pope (T5/44, 564, 566, 687, T6/194, 321), *Pópe* (T5/399), *Pope'* (T6/195, T7/103), *Pópénak* (54/32).
- populáris** mn (1) ...ha Vitézi Epopeoát írtam volna, a' Hexameterre esett volna választásom; egy ilyen *populáris* és csupán mulattató Époszhoz jobbnak tartottam a' szokott kettős Strófákat (T7/422).
- por** fn (15) Mindjárt eszembe jutott, a' mit Ifjontann egy oskola udvarán a' *por* közt tengvénn hallottam (3/117). — felemeli a' *porba* tapodtt Lelket (40/155). — innen a' Liliomok, a' Mákok, a' Tulipántok közé repülök, és Katulyáikból ki rázván a' finom *port* bépuderezem magamat pompásann (4/83). Majd nikor én *porrá* leszek, és a' Temetőnek füvei felszívják az én nedvemét (40/114).
por (40/164, T6/378), *porók* (48/214), *porom*
- póráz** fn (3) Szamarak – – Atyámfiái!... rúgjátok föbe vad Uratokat, rágjátok el a' *póráaszt* – mit? (41/93)
pórászszában (43/403), *pórázomnál* (41/271).
- porcsin** fn (3) A' Poéta ugrott örömebenn, leült a' *portsinba*, kirakta véletlen szerentséjét a' gyepre (3/183).
portsinba (3/108, 155).
- poros** mn (2) De visszafogsz térni kevésre, pauper rivulus, zúgni a' *poros* Part Követtsei között (20/25).
poros (14/25).
- poroszló** fn (1) ...titeket hívvlak tanúknak, akkor mikor már a' tanúra nints szükség de a' szívek tribúnáljánál, a' gondolat bírák előtt, hol a' Hír a' kínzó vagy szabadító *Poroszló*, a' Morál a' törvény (44/226).
- portéka** fn (4) ...Szabadvölgyi Úr ezt mondja Költeményemre „Ejnye no az ilyen amollyannak be' gyöngy esze van! Ugyan no hogy tud már ilyen átkozott *portékákat* kigondolni? Mi ördög –” (T7/133).
portéka (43/176), *portékákat* (43/170), *Portékáimnak* (52/96).
- portest** fn (1) Így indul meg az ő sírjának széléről a' megelégedett *portest* (42/1009).
- Portobello** fn (1) ...első vólt *Porto Santo*, második *Porto bello*, harmadik *Porto Ricco*, kedves három ki kötő helyek America Nap keleti oldalain (43/120).
- Porto Rico** fn (1) l. **Portobello**.
- Porto Santo** fn (1) l. **Portobello**.
- portyász** i (1) Az ő lelke ama' kebelnek liliumjai között *portyász*, 's ama' szátskának mézzén ragaszkodik (51/11).
- porzó** mn (1) ...egyenetlenül vér benne a' még most is *porzó* Szív (42/1011).

- Possenspiel** (ném) (1)
...jusson eszébe, hogy a' Drammaticában is va-
gyon Niederkomisch, *Possenspiel* (T7/347).
- possum** (lat) (1)
...eszembe tartván a' mit Horatz mondott hogy
quae desperat tractata nitescere *posse*, relinquit
(T5/629).
- posta** fn (2)
...elhinted rajtok a' szerelmet, a' nyájas tavaszi
szellőket *postáivá* tészed az ő indulatjoknak
(40/90).
postái (48/43).
- Postiche** fn (1)
Maradok az Úrnak kész köteles szolgája Nikolas
Postiche Galantéria – fábrikás (52/129).
- postliminium** (lat) (2)
...ha úgy van, a' jelenvaló XIXd. Században a'
Magyar Tudósoknak legelső Gyűlésekben — ha
ugyan tartatni fog valaha — könyörögjél ennek
visszanyeréséért — *jure postliminii* (T4/81).
postliminii (T4/121).
- postscriptum** (lat) (1)
P[ost]. S[criptum]. Tudja az Úr, hogy egy go-
nosz nyavalya adott alkalmatosságot a' Paró-
kák' feltalálásra (52/131).
- poszt** fn (1)
Az Ellenség a' mi *Posztunkat* el foglalván, rajta
mindjárt Szerelem Fáját állított, 's nagy Vive le
Amour! kiáltások között beljeb nyomúlt (43/15).
Ö: *literatúr~*.
- potentátor** fn (1)
Választatott reá a' két féltől egy a' Neutrálista
Potentatorok közzül L*B* Úr (43/195).
- pótol** i (1)
...s a' verset *pótoltam*, mintsem hogy a' rövidít-
és szorítás miatt valamely szép szavát, vagy
gondolatját elmellőzzem (T4/21).
Ik: *ki~*.
- pótolék** fn (1)
...reményem, nem fogja azokat czél ellen valók-
nak, vagy únalmas *pótolékoknak* tartani (T7/404).
- potom** fn (1)
...ott sem lesznek irgalmatlanabb törvények, bün-
tetések és szívek! – legalább *potomra* (45/59).
- potrohos** mn (1)
Bacchust nagy *potrohos* hassal festik (43/690).
- Póts** l. **Poóts**
- pozíció** fn (4)
...a' német a' maga longa vocalissaival nem tse-
lekszik, noha a' *positiot* ancepsnek tartja (T6/367).
positio (T6/368, 373), *posítiók* (T5/388).
- pozíciós** mn (1)
Jó, vagy leg alább tűrhető, (kivált a' *pozíciós*
sarkalatokba) ha a' Consonánsok nem ugyan
azok is, de leg alább atyafiasok (T3/431).
- Pozsony** fn (4)
Írám *Pozsonyban*, 1. Nov. 1796. (T2/29).
Pozsonyban (T9*/209), *Posonybann* (3/200),
Pozsonyb. (T9*/613).
- pöcs** fn (3)
Péguba, 's hajdan Romábais, a' Papok' *Pötsö-
ket* nagy vallásbéli tisztelettel tsókolgatták az
Asszonyok (36/195).
Pötsét (36/143, 151).
- pökedelem** fn (1)
...ezután senkinek sem lesz az ábrázatja olyan
pökedelem, mint eddig volt sokaké (52/111).
- praeda** (lat) (2)
Molnár Albert a' maga Deák Dictionáriumban
a' *Praeda* szót Martalékkal teszi ki (T9*/493).
Praeda (T9*/495).
- praefatio** (lat) (1)
Az Olvasó elfordítja az Előbeszédet, mert... meg-
únta már az említett két hibával rakva lévő *Prae-
fatiokat* (T7/22).
- praepudicium** (lat) (1)
Se Klima, se Temperamentum... sem *Praepudi-
cium* nem fonhat olly látást változtató ködöt en-
nek mindenfelé kiderült Egén, mint a' millyen-
nel barnúl a' Vallásnak, a' Böltselkedésnek, és
a' Törvényezésnek... néha feketés felhőkkel bo-
rongó horizonja (46/26).
- praemittenda** (lat) (1)
Praemittenda Concio (48/208).
- praetensio** (lat) (1)
...a' Dámáknak annyi *praetensiójáról* tenni em-
beri erőn felyül vagyon (T7/391).
- praetextus** (lat) (1)
...és talán ez a' rendkívül való Megijjedésed
Praetextus a' Szerelemre (18/35).
- Prága** fn (1)
Zechenter Antal is kiadá az Anákreon' verseit

Magyarul 6 syllabájú 3 soros kadentziás Verseken fordítva. *Prága*. 1785. (T9*/178).

prágai mn (1)
De a' 3 soros Vers! a' *Prágai* fordítás! (T9*/178).

praxisú mn (1)
...óh jó teoriájú, gonosz *praxisú* Halandók! (T9/87)

preceptor fn (1)
...T. T. Kováts József úr N. Kőrösi Predikátor, nékem hajdan a' Poésisban elfelejthetetlen Publicus *Praeceptorom* (T5/238).

precise mn (6)
Miért itt? és *praecise* itt? 's nem másutt, egyébütt, akárhol? hanem itt, és *praecise* itt? (T7/120–1) — *Legpraecisébb* látszik leírva lenni a' Carneval' Kaposba való bémenetele (T7/216). *praecise* (T6/181, 235, T7/117).

precízió fn (1)
...mind a' Gavallérok mind a' Dámák közt olyan characterek, beszédek, 's környülállások találatnak, mellyek igen nagy *praecisióra* mutatnak (T7/179).

préda fn (1)
...és a mord halál *prédáivá* lettek (48/31).

predikáció fn (1)
...hánnyátok fel a' gyarló énekes könyveket, a' veszekedő *Predikátziókat* (T9/437).

prédikátor – predikátor fn (2+3)
A' nevezett *Predikátor* Úrnak vagyon igen jeles Poétai munkája is (43/254). *Prédikátor* (T5/333, T9/244), *Predikátor* (43/249, T5/236).

prépost fn (1)
Foglalatja ez, hogy egy régi Kántori Pulpitust a' *Prépost* feltétetvén a' Kórusba, azt a' Kántor levetteti (T5/555).

preskríbál i (1)
Jól van: akármely Törvényt az Ajakamnak, a' Szememnek, a' Gondolatomnak *praescribálsz* (5/56).

preskríbált in (1)
Superintendens Szilágyi olyan régen vette fel ezt a' szót, 's azolta olyan régen élünk vele minden ellenmondás nélkül; hogy ez a' szó már *praescribált* (T7/276).

prevaleál i (1)
Már az Árnýékok között *praevaleál* a Nap (15/1).

Priam fn (1)
Marchal *Priam* és Simois Miként attakirozák (43/585).

Priapus fn (1)
Bólts *Priapus* ezek mellé Szállítsd szent Músáidat! (43/539)

prima (lat) (1)
...jussom lesz az Andesi Pásztorral elmondani: *Prima* Syracosio (54/28).

Priscianus fn (1)
Eddig a' holtak nyelvén rebegettünk; az értelmünk alatsonyan tévelygett a' *Priscianus'* szövevényén, a' szózatok' országában (T11/19).

privát mn (1)
A' Tsata (ezek a' *Privát* Levél szavai) részünkről nem igen kemény vólt (43/22).

privátus fn (1)
...ugyanabban *privátusom* vala nagynevezetű Budai Ésaiás Úr, Debretzeni Professor (T5/238).

pro (lat) (6)
...mert annak az Oratziója *pro* Verres *pro* Catilina is lehet, ezé többnyire *Pro* domo sua vagyon! (44/80–1) *pro* (43/674, 45/62), *Pro* (43/686).

próba fn (19)
...ezer *probáim* vagynak a' te hívségedről (5/28). A' Furcsa Epopoea még az, a' mellyben egy-két fordítást ugyan magyarul is olvashatunk; de eredeti *próbát* még nem tettünk (T7/311). Adjak é egy *Próbát* ebből, miként szebbítené meg egy Poéta ezt az állapotot? (33/35) — Most mind a' kétféle *Próbáit* kiadá e' tzm alatt: A' Teoszi Anákreon Versei, kétféle fordításban (T9*/167). *próba* (41/174), *Próba* (T7/48), *próbám* (5/32), *Próbám* (54/23), *próbája* (5/25), *próbái* (T9*/203), *próbát* (T7/297, T9/155, 228, T9*/184), *Próbát* (T1/392), *próbákat* (T7/307), *próbára* (42/1005), *próbákra* (T5/698), *Próbáira* (25/8).

próbakő fn (1)
...és a' mint Kloé rendelte megindult vala mindenik sors szerént, hogy az ő Száját és Tsókjait ahhoz az Édességnek Isteni *Probakövéhez* értesse (42/567).

- próbál** i (15) való bépillantásra: feláldozom Újságkívánásom' (T6/185).
Ha soha nem *próbáltok*, soha nem nyertek (41/151). Ezt kétképpen *próbálták* elérni (T3/51).
Oh, Filánder, mint nem tehet ő a' mi Szíveinkbe, tsak a' tudja azt, a' ki már *próbálta* (42/440).
próbálok (42/1145), *próbált* (42/1013); *próbá-lom* (28/3), *próbáltam* (10/35, T5/476, 478), *Próbáltam* (T5/475), *próbáltad* (15/12), *próbál-ta* (T9*/211), *próbálták* (T9/187), *próbálták* (T3/73). — *próbáld* (28/3).
- Ik:** meg~.
- próbálás** **Ik:** meg~.
- próbálni** in (1) A' közönséges Typographiába kénytelenítettünk tehát *próbálni* (43/284).
- próbálódik** i (1) A' Poesisnak, vagyis a' Poetai különféle Munkáknak felosztása... sokféleképpen *próbálódik* már a' régiebb és újabb Tudósoktól (T5/6).
- próbatétel** fn (5) Adják az Egek, hogy egész nyaláb remekék homályosítsák meg minél előbb ezt az én csekély *Próbatéletemet* (T7/428). Végtevére leveszi rólatok a' Felséges Asszony a' tilalmat egy nagy *Próbatételre* (13/17).
Próbatéletem (T5/691), *Probatétele* (14/35), *Próbatételkor* (14/31).
- procedo** (lat) (1) Mert rám nézve incipient parvi *procedere* men-ses! (44/15)
- produkálni** in (1) ...nálunk mondom, ahol minden Szónak olyan neoacquistica formán kell *producálni* a' maga nemességét (T5/378).
- produktum** fn (1) Ti édes rajzati az én elmémnek, ti hamuba ment *productumi* az én magános szorgalmomnak, midőn minekelőtte Napfényt láttatok vólna, a' születés méhéből ki ragadva égtetek meg (44/187).
Ö: mirtusz~.
- profanálni** in (1) ...a' gyarló Fök, a' Cyclicusok, a' servum pecusok etc... ők is *profanálni* merik tarjagos ortzáikkal az Izlésnek Szent-helyeit (T6/241).
- profanus** (lat) (2) Külömben, ha *profanus* vagyok e' szent titkokba
- professeur** (fr) (3) ...a' hol is mindent a' mi a' Várhoz tartozott *Professeur* nevében el foglaltunk. A' mieink Katonai Symboluma e' vólt: Clare, ou la Mort! (43/26)
Professeur (43/13, 19).
- professzor** fn (6) ...ugyanabban privátusom vala nagynevezetű Budai Ésaías Úr, Debretzeni *Professor* (T5/239).
Professor (43/257), *Professor* (T5/239, T9/246), *Prof.* (43/254, 45/112).
- próféta** fn (4) Kies Térség nyílt ki az ő Szeme előtt, mellyhez hasonló Paraditsomot még egy Nemzet *Profétája* sem látott (42/226).
próféta (42/975), *Prófétáknak* (T5/250), *prófétájának* (42/1012).
- prókátor** fn (2) Más nap a' fogjok a' Hymenale forum eleibe vitettek, a' hol is St. Amour kérdőre vonván őket *Proicatorul* elő állott la Morie (43/52).
Prokátorok (29/1).
- prokurátor** fn (1) Szép vólna egy Naturalis Collectiót tsinálni. Lennék én *Procuratora* (43/650).
- Prometheusz** fn (1) A' földet emberekkel töltötte bé, kiket *Prometheus* formált (36/141).
- promiscue** (lat) (1) ...eltűrjük é a' muta cum liquidának ancepsse való tételét? még pedig olyan *promiscue*, ahogy még a' Görögöt nagyon hímező Római Versíró sem merete tenni? (T6/5)
- promóció** fn (1) Egy el ólthatatlan tűzről van emlékezet a' külső Levelekben... Ezt csak a vénség jege ólthattya el, vagy ha valaki a' Serráilba, 's Hárembe igyekezik *promotiót* kapni (43/70).
- promontorium** (lat) (1) Innen ment ama nevezetes *Promontoriumhoz*, melynek neve is szent borzadással hatotta meg Lelkét (43/122).
- pronuntio** (lat) (1) ...mindazonáltal edgyátallyába a' hangnak kiej-

tésére (vagy is a' *pronuntiora*) szoktunk vigyázni (T3/426).

propós l. apropó

proscenium (lat) (1)

Jelen fognak lenni e' pompás, és ritka Gyűlésen mind azok, valakiket ez közelebről illet, mind addig, míg a' főbb Actorok a' *Prosceniumba* vonván magokat, a' Hymeneus kárpittyá le folyik (43/206).

Proserpina (lat) (1)

Illyen baja van a' Claudianus Munkájának de Raptu *Proserpinae* (T5/425).

provincia fn (2)

...Hazánknak annyiféle *Provinciaiban* meg nem fordúltam (T4/96).

Provinciajában (T7/163).

provinciális mn (1)

Igy kell, 's így is lehet ezekről a' *Provincialis* Szókról is gondolkodni (T4/139).

provoco (lat) (1)

Ez, a' nyilas Istennek a szemfényvesztő (káprázó) Ingerlete, a' ki azt felveri (*provocat*) meggyőzetett, a' ki fut tőle, az Győzedelmes (12/65).

próza fn (4)

...s jobb lesz, ha tsak *prósába* írunk (T6/404). A' bújálkodás – A' Kleist' *Prósáji* közül (52/cím).

Prósában (T6/427), *Prósáiból* (50/1).

prozódia fn (7)

Példával világosabb lesz *Prosodiám'* módja (T6/406). — Dayka... olyan rabúl követi a' Német *Prosodiát*, mint Rajnisék és Szaboék a' Rómait (T6/353).

prosodiát (T6/168), *Prosodiát* T6/371), *prosodiáját* (T6/368), *prosodiára* (T9/189), *Prosodiára* (T6/18).

prudentia (lat) (1)

...soha, bár a' Világi úgy nevezett *Prudentia* ellenkezőt kiáltott is, soha ki nem nyerhettem magamtól, hogy el titkoljam azt, melly undorító borzadással émeleg az én más formán tanúlt Lelkem az ő Dórisi tselekedeteitől (44/102).

L. juris-prudentia!

Prudentius fn (1)

Így Lucanus, Statius, *Prudentius*... így Cicero, Plinius; így a' mai Olasz Poéták is (T9*/418).

prücsök – ptrütsök fn (1+1)

...a' tsörgő *Prütsköknek* engedi a' Bikkfát a' Fülemlile (8/28).

Ptrütsök (4/39).

p. s. = postscriptum

Psyché fn (8)

Psyché Cupidó felesége (43/627).

Psyche (36/274, 299, 43/cím, 212, 256, 289, 686).

pszichológia fn (1)

...némellyiket még 1793^{ba} tsináltam, illyen a' XVII Dal, vagyis a' Tanúnak hívott Liget, melly a' Campe' magyarra fordított *Psychológiájának* Ajánló levelében... egy Barátom által paraphraszálódott (T8/50).

publikálva in (1)

Ha hát valamely valóságos Nemes egy Vármegegyében... *publikálva* van: nem szintúgy igaz magyar é az, mint akármellyik Grófi, vagy Hertzegi Familia (T4/135).

publikum fn (3)

Jelentetik az Érdemes *Publicumnak*, hogy rövid időn igen jeles Magyar Munka fog ki jőni a' sajtó alól (43/235).

Publikumnak (T7/114), *Publicummal* (43/64).

publikus mn (1)

Az Aeneist már 15 tagú versekben magyarra fordította T. T. Kováts József úr N. Körösi Predikátor, nekem hajdan a' Poésisban elfelejthetetlen *Publicus* Praeceptorom (T5/237).

puderez Ik: be~.

puolicsókolás fn (1)

Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Pudli Tsókolás* (36/237).

pugilláris fn (1)

Hát látok... egy suhantzot, háromszegű kalap a' fejébe, a' kezébenn *Pugillaris*, puska a' vállánn (3/115).

puha mn (11)

Ő bizonyosan valamely Barlang enyhében a' *puha* murván és falevélen heverész (41/352). Azon *puha*, rezgő Sűgárokban millyen gyenge Érzéseket olvastam én! (23/17) — a' csendesség fog bé árnyékozni, 's a' nyugalom fogja *puhábbá* tenni fekvésedet (41/432).

puha (4/80, 36/48, 39/7, 42/389, 511, 801, T5/340); *puhább* (44/34).

- puhaság** fn (1) ...elkerüljük a' sok rövid és hosszú syllabáknak egymás után való tolulásából származni szokott *puhaságot*, vagy göröngyösséget (T6/429).
- puhít** **Ik:** *el-*.
- pulpitus** fn (3) A' *Pulpitus*, írta Boileau... Foglalatja ez, hogy egy régi Kántori *Pulpitust* a' Prépost feltétevéen a' Kórusba, azt a' Kántor levetteti (T5/552–5). *Pulpitussa* (T7/103).
- pulzusütés** fn (1) ...világos virradtig aggságot hereg fel megnehezdedett szívéből, a' gyöttelelem egy oldalról másra hentsergeti, 's dobog minden *pulsusütésre* (51/38).
- puni** mn (1) Hannibál egy olyan Hérós, hogy már külömb nem kell, a' *Puni* Háború rakva nagyságot tetekkel (T5/419).
- punicus** (lat) (1) ...'s akkor reám, mint a' mostani *Punicum* belumi időszakasznak Enniusára jó szívvvel emlékeznek (T10/82).
- punita** fn (1) Hannibál egy olyan Hérós, hogy már külömb nem kell, a' *Puni* Háború rakva nagyságot tetekkel; de a' *Puniták'* Írója nem bír elég innal ilyen nagy tehernek hordására (T5/419).
- pure** (ol) (3) ...esküszöl hogy tsendes vagy; és (*pur*) sohajtasz? (5/77) *pur* (5/29, 29).
- puska** fn (4) Nem verte ki szemedből azt a' mélyly álmát a' *Puskák'* ropogása (3/32). *puska* (3/116), *puskát* (3/121), *puskának* (T4/72).
- puskapor** fn (1) ...ötödiken van a' leg jobb Cziprusi *puska por*, mely egy szikrától is fel lobban (43/178).
- puskaroppanás** fn (1) ...mikor a' *puska roppanás*, a' döglő nyögés, a' megütött föld, és a' kegyetlen örvendő vivatózás, megsapták füleimet, rettentő hőkkenéssel ugrottam vissza belé (3/87).
- puskás** fn (1) De a' mint mondám azok a' kegyetlenek elő fogják pénzen bérelt fejszéseiteket, botossaikat, *puskássaiikat*... kiáltani: éngemet meg gyilkolnak (41/145).
- puskázni** in (1) Jó, vagy leg alább türhető... ha a' Consonánsok nem ugyan azok is, de leg alább atyafiasok... sz. vadászni – z. *Puskázni* (T3/443).
- puszta** fn/mn (8+2) **I.** fn Tsak a' sivatag, homokos *puszták*... tsak ezek az ő Paraditsomi (51/24). — mind ezektől a' Kellem' édes Fiai eltávoztak, 's a' Fő és a' Szív kietlen *Pusztává* hagyatott (42/845). *puszták* (17/15), *Pusztának* (54/188), *pusztáiban* (T9/436), *pusztára* (54/242), *Pusztákról* (T5/379), *Pusztává* (36/109). **II.** mn Ő legszebb a' *puszta* faluba (34/100). *puszta* (4/127).
- pusztít** **Ik:** *el-*.
- pusztítás** **Ik:** *el-*.
- pusztító** mn/fn (2+1) **I.** mn ...nézd milyen komor megunatközással uralkodik a' *pusztító* Vezér, a' füstölgő Düledéken (T1/259). *pusztító* (42/36). **II.** fn A' Fülánk szükséges minden jó Gazdának 's Gazdasszonynak, a' Heréknek, a' *pusztítók*nak, a' tolvajoknak meggyőzésére (4/176).
- pusztítva** **Ik:** *el-*.
- pusztul** **Ik:** *el-*.
- pusztulás** fn (3) Ártatlan Nemünknek végső *pusztulása*, elhagyatja velünk e' valaha kedves Tavakat (3/5). *pusztulás* (T11/102), *pusztu[1]ásba* (41/185).
- pusztult** **Ik:** *el-*.
- puttonos** fn (1) ...hallgassátok figyelemmel a' danoló falusi leányt, és a' jámbor *puttonost* (T9/439).
- puzdra** fn (1) Ívet és *Puzdrát* kötött Oldalomra, gyenge hangokra és nézésekre tanított (42/526).
- púzza** fn (2) Túl a' Dunán a' tsigának két nevét találtam; az 1, Kágyló... néhol Kágyillónak mondják; 2, *Púzza* (T9/615). *Púzsák* (T9*/607).

- püspök** fn (2) ...ebbe a' tűzbe egész Italia, *Püspökök*, Nemesek, Cardinálok... belé elegyednek (T5/514) *Püspök* (T9*/691).
- Pyrrha** fn (1) A' melly emberekkel Deucalion és *Pyrrha* a' régi Graeciát megnépesítette, elejinte durva kis népet tevének (33/2).
- pyrrichius** fn (1) Amaz Spondeus, vagy Trocheus láb: ez pedig Jambus, vagy *Pyrrichius* (T6/392).
- pyrrichiusláb** fn (1) Ezt a' két syllabára, vagyis egy egész jámbus és *pyrrichius láb*ra való kiterjesztését a' hím Cadentiáknak azért nem vették fel a' Németek, mert nyelvek reá nem alkalmas (T6/383).

Q

- q** fn (2) (*q*) Orosz Birodalom (43/652). (*q*) (43/167).
- quam** (lat) (1) *Quam* paucis egeo! az én szívem, az én életem módja az én tudományom adjon nekem kevés de jó barátokat önként (44/165).
- quamquam** (lat) (1) A' mi engemet illet, Nihil mihi arrogo, *quamquam* nec derogo quidquam (T7/18).
- quantitas** l. kvantitás
- quártély** l. kvártély
- quasi¹** l. kvázi
- quasi²** (ol) (1) ...de az említett embereknek nagyobb részében kevélység, mert egy úttal azt is akarják kitenni
- (2) hogy a' mit ők nem esmérnek, az mind rossz szó. *Quasivero!* (T4/92)
- qui** (lat) (1) ...eszembe tartván a' mit Horatz mondott hogy *quae* desperat tractata nitescere posse, relinquit (T5/629).
- quietált** l. kvietált
- Quintilianus** fn (1) ...tessék tehát Cicerót... Horatiust... és *Quintilianust*... megolvasni (T4/194).
- quinto** (lat) (1) A' *Quinta* essentiával megkeni a' Halandók' száját, 's egy kevéssé egyéb tetemeiketis (36/166).
- quis-quam** (lat) (1) A' mi engemet illet, Nihil mihi arrogo, *quamquam* nec derogo *quidquam* (T7/19).

R

- r** fn (2) ...hogy mind a' 4: l, m, n, r Liquidákat akármi Mutákkal összeolvassza, arra rá nem vetemedett (T6/7).
(r) (43/654).
- R1.** = *rosa*
R2. = *Rozália*
- rá – reá** hsz (39+26)
...nincs egyéb panaszom *rá*, hanem hogy már tíz esztendőtlől fogva szeretem (34/5). E volt *rá* a' válasz (32/5). — a' *reá* közelgető halálnak halvány sárga színe festi be az egész természetet (48/12). Ha sokára elnyomja az álom; akkor útálatos képek intselkednek *reá* nyugvóhelye körül (51/39). De ha a' kevély megharagszik *rám*? (27/23) — kitsint kérek, óh kegyetlen: tekint *reám*; és mennyi (22/32). — még sem fogok panaszolni *rád* (20/6). Ne engedd meg, hogy a' te Polgár-társaid közönséges Hazája a' Tyrannusnak békóiba essen, mert akkor osztán tsak tömlözt lenne *reád* nézve is (T1/180). Ní!... a' Természet integet *ránk* (52/63). *Rátok* jót kívánó érzéssel hevülünk (43/478). — látta a' Halál őket, 's gúnyoló fogait *rájok* vigyorítá (54/132). — a' Sententia ki mondatott *reájok* (43/55).
Ö: *ő- énrám, terád, miránk, őrájok*.
- rááll** i (2)
E' feltételre mind elnevelték magokat, 's eggy-szerre mind *rá állottak* (42/547).
reá áll (41/413).
- rab** fn/mn (6+3)
I. fn ... meg fog titeket az ő Béjövetelel ditsóiteni eresszéték bé ötet, 's mondjátok meg néki hol pihen az ő *Rabjának* Lelke (42/149).
- rabok** (T1/44), **rabja** (T9/485), **rabot** (T9/482), **Rabodról** (42/152), **rabbá** (10/42).
- II.** mn ...mind én előttem élösködtek, sőt egyéb *rab* állatjaikat is az én fáradságomból 's gyűjteményemből tartogatták (41/45). Ugyanis, olyan *rabúl* követi a' Német Prosodiát, mint Rajnisék és Szabóék a' Rómait (T6/353)
rab (41/122).
- rabi** mn (3)
Ezekből 's az ehez hasonlókból által fogják látni a' *rabi* és a' szabad életnek különbségét (41/139). O Imitatores, servum pecus! Óh követők, követők! *rabi* barmok! (T5/474)
rabi (41/159).
- rabkötél** fn (1)
Vajha a' Természet ölébe vissza térnének, *rab köteleiket* elszagatnák (41/88).
- rablánc** fn (2)
Kégyetlenül fel mészárolnak benneteket, 's *rab lántzokon* kineznek? (41/153) — De valyon hát csak azért teremtett e az ember... hogy esztendőrl esztendőre nyomorogjon a' nyomoruságok *rabláncai* között? (48/73)
- Rabner** fn (1)
Erre nem tsak a' *Rabner* Satyrái adtak okot (T10/3).
- rabota** fn (2)
Átkozta a' Szabadságot, mellyért egy kitsit szenyvedni kellett vissza futott a' *robotára* (41/27). [Az idegen szavak] ...külföldi ruhájokat levetkezzék, idegen hangejtéseket megszelídítsék, és még a' legutolsó Magyar jobbágy' füleinek is botránkozást ne tsináljanak, 's annak száját elviselhetetlen *robotával* ne nyomorgassák (T4/158).

- rabotás** mn (2) Hagyd el, kérlek, hagyd el balgatag kis Méhetske azt a' *rabotás* Munkát (4/116). — a' *rabotás* Juhnak 's ki tudja még miknek? (41/58)
- rabotázó** in (1) Magyarjaim! Literátorok! ne tsak a' külföldi írókat olvassátok, hanem keressétek fel a' *rabotázó* együgyű Magyarat az ő erdeiben és az ő Scytha pusztáiban (T9/435).
- rabság** fn (3) És te fel vállalnád azt a' régi *rabságot* és inséget örömet? (41/398)
rabságba (41/184), *Rabságból* (17/27).
- rabszj** fn (2) Gyönyörűségimet lobogó Fáklyájával porrá égette, hajdani kedves gondolatimat mind *rabszjijára* füzte (42/471).
rabszjijánál (41/34).
- rabszolga** fn (1) ...ezzel a' ti Természeti Jussaitokat akarja erős lábba állítani, titeket nyomorult *rab szolgákból* szabad emberekké tenni (T1/76).
- rác** fn (3) Illy' déltzég paripák termettek volt régen A' kövér Rétekkal habzó *Rátz* térségen (T3/414).
Rátz (43/604), *Rátzot* (43/598).
- Ráday** fn (3) Fordították pedig némely darabjait Földi, Rajnisi Kazincy, *Ráday*, Édes (T9/185).
Ráday (T6/370), *Ráday'* (T9*/457).
- rádix** fn (1) Van ebbe erős és gyenge kifejezés, van numerus és hármónia, van sok termékeny *rádix* és sok törzsökszó (T11/64).
- ráépített** in (1) Te rázod meg ennek a' nagy Alkotmánynak tsontjait, melly a' hadakozók, és a' *rá épített* toronyok alatt is nem tántorog (40/51).
- ráér** i (2) Ők arra *rá* nem *értek* (T11/50). Te tsak *reá érsz* a' tréfára (42/108).
- ráérhet** i (1) A' tudomány' Templomának egy régi rosdás kultsát egész ifjúságunkban keresgéltek, 's ritka volt közöttünk, a' ki a' bémenetelre a' miatt *reá érhetett volna* (T11/24).
- ráérő** in (1) ...némely külső ékességek is vagynak a' Poézsiba... a' mellyeknek, az illyeténkre *ráérő* figurás emberek, több jeles, és több idéltlen nemeit találták fel (T3/118).
- Raff** fn (3) G. Chr. *Raff* Természeti Histor. ford. Fábíán Pál (T9*/610).
Raf (43/567), *Rafnak* (43/697).
- Raffné** fn (1) Régen ilyen érte *Dafnét*, Ma is éri ilyen *Rafnét* (43/566).
- rág** i (1) A' Féreg is *rágja* (43/491).
Ik: *át-*, *el-*, *össze-*.
- ragad** i (6) Szerentsés hantok! mellyekhez *ragad* holtig az én szívem (54/281). — egyik az Ívet *ragadja* (lopja), a' másik a' Fáklyát a' vetéltedő Társától a' másik a' Szemkötőt (28/26). — a' hullámok tovább *ragadják* ötöt (51/44).
ragadt (T9/740); *ragadják* (T1/107), *ragadták* (42/421).
Ik: *el-*, *fel-*, *ki-*, *rá-*.
- ragadni** **Ik:** *el-*, *ki-*, *le-*.
- ragados** mn (1) ...mert valyon mitsoda is szaggathatná el azokat a *ragados* lántzokat (48/181).
- ragadoz** i (2) Ezek-is a' többiek között herélkednek, fosztanak, *ragadoznak*, 's a' mit a' többiek keservesen gyűjtögettek, fel falják elöllum (41/320).
ragadoz (28/25).
- ragadtatás** fn (1) ...a' Poétai munkákra is jó kedv kell, kiderült képzelődés, helyén lévő ítéllettel, nem tudom mitsoda jó ízű elandalodás, borulás *ragadtatás* (T10/44).
- ragadtatik** i (1) Két fő Nemek van az éneklő Versezeteknek, ahozképest, a' mint vagy felemelkedik, és magán kívül *ragadtatik* a' mi lelkünk, vagy pedig tsak tsendes és kellemetes elborulásba jön az előtte lévő tárgy által (T9/24).
Ik: *el-*, *fel-*.
- ragadtatott** **Ik:** *el-*.

- ragadtatva Ik:** *el~.*
ragadtatván Ik: *fel~, ki~.*
ragadva Ik: *ki~.*
- rágás fn** (2)
 Kókkadni mondják a' Debretzeniek az olyan füveket és virágokat, a' mellyek... féreg *rágása*, vagy más belső nyavalyájok miatt, hervadni... és hálni kezdenek (T9/477).
rágásokat (42/127).
- ragaszkodik i** (4)
 Az ő lelke ama' kebelnek liliumjai közt portyász, 's ama' szátskának mézzén *ragaszkodik* (51/12). Vitézi. Ezt jobban szeretem a' bajnokinál a' Heroicum' kitételére; noha nem *ragaszkodom* belé makacsúl (T7/278).
ragaszkodik (54/254). — *ragaszkodjunk* (48/185).
- ragaszt i** (1)
 ...minden tsókoknak tsókja vólt az a' mit a' nimfának szátskájára *ragasztott* (42/1023).
- ragasztani in** (1)
 Szitzília már egy időben kérte Neptúnt azért, hogy ötet méltóztatná ismét Olasz országhoz *ragasztani* (32/3).
- ragasztott in** (1)
 Most leg közelebb ezen írás olvastott rajta, a' mint az ezen árkushoz *ragasztott* réztábla mutattya (43/77).
Ik: *hozzá~.*
- raggatott Ik:** *rá~.*
- rágó Ö:** *kecske~.*
- ragyog i** (5)
 Picturája felséges: a' világosság benne kiálló és *ragyog*, az árnyékozat mély és erős (T6/36). Ah, ha szemléhetnéd, mennyivel szebben *ragyognak* a' Kegyeség' Villámjai között a' te Szemfényeid (23/19).
ragyog (50/59, T5/307), *ragyogott* (48/140).
- ragyogó mn** (3)
 Ugyan is most a' nap mosolyog és fényesen emeli *ragyogo* sugárait fejünk fölött (48/4). Frynének *ragyogó* és hathatós szépséget ád (T6/97).
ragyogó (T3/392).
- ragyogva in** (1)
 Piros rósák között ringatták ötet az angyali örömkök... ki derült Egéről tüzes *ragyogva* szikráztak böltsőjére [...] életemnek két tsillagi (39/12).
- ráillik i** (1)
 De sokakra is helyesenn *reá illett* a' Bagoly tzi-mer (3/203).
- ráírt in** (1)
 ...körül néztem bámúló szemekkel ez esmeretlen vidéket megláttam a' *reá írt* Matematika rajzolatokat (46/15).
- raj fn** (1)
 ...miként zsbongnak Az Ámorok, miként *rajmódra* dongnak Kókény szemed körül? (T6/418)
- Ö:** *méh~.*
- Rajnis fn** (2)
 Ugyanis, olyan rabúl követi a' Német Prosodiát, mint *Rajnisék* és Szaboék a' Rómaid (T6/354).
Rajnis (T9/156).
- rajta** hsz/msz (33+3)
I. hsz Micsoda kövér fű van itten, millyen gyönyörűség, vagy békével harapni, vagy csendeszen aludni *rajta* (41/72). Egyedül tsak maga a' Magyar nyelv alkalmas arra az egész Európába, hogy mind Sarkalatos, mind mértékes verseket lehessen *rajta* tsinálni (T3/99). Ah könyörülj *rajtam* (42/684). Boldogtalan, *rajtad* van még hajdani szolgáságnak szenje (41/103). Szándékomban a' tavaly *rajtunk*' keresztül ment tűz nem kevésbé hátráltatott (T8/185). De lelkének nyájassága Most is *rajtatok* legel (54/266). — kívánnál *rajtok* segiteni (T1/303).
rajta (4/30, 36/68, 42/80, 111, 231, 266, 359, 821, 43/15, 77, 429, T5/128, 464, T6/35, T9/256, 636, T10/64), *rajtam* (9/24, 44/211), *rajtad* (20/26, 34/136), *rajtunk* (T6/171), *rajtatok* (3/166), *rajtok* (40/89, T1/32, 295).
- II.** msz *Rajta* Ifjak! buzditson fel az Innepi Síp-nak nógatása! (42/396)
Rajta (42/676, 1016).
- Ö:** *énrajtam, terajtad, tirajtatok.*
- rajtakapattatás fn** (1)
 A' *Rajtakapattatás*, és a' Harag közt lángaltam (23/28).
- rajzat fn** (1)
 Ti édes *rajzati* az én elmémnek, ti hamuba ment productumi az én magános szorgalmomnak, midőn minekelőtte Napfényt láttatok vólna, a' születés méhéből ki ragadva égtetek meg (44/186).

- rajzol i** (3)
Téged *rajzol* az én első Gondolatom (10/11). Itt vannak a' színek, az etset, *rajzold* Szeretet, légy az én Apellesem (34/173).
rajzolja (T5/204).
- rajzolás fn** (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Picturáról, Marsy, Watelet, Hayley; a' *rajzolásról* Dufresnoy (T5/48).
- rajzolat fn** (3)
Égszín Selyem Kárpitok terítették bé a' falakat, bámító mesterség oltsította a' pazér Drágaságot, szerelmes *rajzolatok* voltak rajta kihímezve (42/265). Irtam erről az Árpád név alatt írandó Epopeámnak rövid *Rajzolatjában* és Criticájában (T7/285).
Rajzolatját (T9*/683).
Ö: matematika-~.
- rajzolva in** (1)
...hajótörése után egy esmeretlen szigetre vetetett vólna, láta annak partján *rajzolva* mathe-sisi képességeket és figurákat (46/5).
Ik: ki-.
- rajzolvány fn** (2)
[Tündérek] A' Festőnek otromba Penzeljét meg-vékonyítják, a' hibás Színeket róza pamattsal helyre egyengetik... 's az egész *Rajzolványt* kellemetesebbé tészik bájos Tsókjaikkal (42/790).
Rajzolványt (36/37).
- rak i** (12)
...a' Rétre viz... szénát is *rak* hátadra, hogy éhel meg ne dögölj (41/419). Eleven Gyepből takaros Oltárt *raktak* a' nyájas Istenasszonynak (42/357). — a' sárga Kalászokkal koszorúzott Nyár *rakja* felénk Lábat (8/2). Nem változtatva *rakták* egy másra a' tsókokat, hanem sok százat egy másba fűzven egy tartós tsókkal tsimbalykóztak öszve (42/966).
raktál (54/218), *raktunk* (4/147); *rakja* (24/25), *raktam* (T4/202), *rakta* (40/14), *rakták vala* (54/128). — *raktátok vólna* (45/84). — *rakd* (41/127).
Ik: fel~, ki~, le~, meg~, öszve~, tele~.
- rákapat i** (1)
Thales, egy a' 7 Görög böltsék közzül, a' ki az Egyiptomi Papoktól a' természet' tudományját és az Égvizsgálást megtanulván, arra nemzetét is *reá kapatta* (T9/499).
- rakás fn** (5)
Ilyen tzállal egy *rakás* Liliom mellé vontam magamat (3/111). Ezek szüntelen az Isten nevébe öldösik az állatokat *rakásra* (41/307).
rakás (42/361), *rakásonn* (3/16), *rakásra* (3/211).
Ö: el~, öszve~.
- rakásfa fn** (1)
Melly vidám környék már ez! – nem is olyan, mint mikor a' *rakásfákat* alélva hordtam haza (41/73).
- rakat i** (1)
Az Erősz tzárné parancsolattyára... 6 fregattákat küld ki a' Golfo' de Favorita tenger-öbölbe, mellyekben a' leg drágább portékákat *rakatta* (43/171).
- rakatik Ik:** öszve~.
- rakényszeríthet i** (1)
...a' Német a' sok Diftongust és schevátlan consonánsait erre a' Tėjoszi taktusra *rakényszerítheti* (T9/350).
- rakér i** (1)
Jupiter a' Páfusi Vénust és Anterősz *rá kéri*, hogy vesztegessék meg a' Vetést, a' mellyet ők megis tsinálnak (36/160).
- rakni Ik:** el~.
- rakodva in** (1)
...sok kincsekkel *rakodva*, haza felé meg indúlt öröm kiáltások között (43/125).
- rakott in** (6)
Már mosolyog a' Tavasz az ő Virággal *rakott* ábrázatjával (7/1).
rakott (33/56, 36/56, 42/809, 50/39, T11/67).
Ik: meg~.
- rakötve in** (1)
...s azonnal egy vadász tarisznyát talált a' haszton, *rá* vólt *kötve* egy pár Kótsag (3/159).
- rakva in** (9)
Amott egy mezei vidékhez hasonló, *rakva* réte-
kel, *rakva* erdőekkel, *rakva* hegyekkel, tavakkal (50/61). Most setét boltozatok alatt tévelyeg, mellyek *rakvák* lelkekkel és tsontvázakkal (51/40).
rakva (39/5, T3/36, T5/419, 440, T7/22).
Ik: le~, meg~.
- rálehel i** (1)
A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről... *rá lehell* a' Fagyra, és az Viasszá válik (4/12).

- ráló i** (1)
...a' legelső fel repülésre minden felől omlottak a' golyóbisok a' vigyázatlan Kótsagra, egész Nemes familia is *reá lőtt* (3/73).
- ráma fn** (2)
Én a' német Prosódiát így ütöttem a' magyar *rámára* (T6/371).
Ramájára (T3/117).
- rámetszve in** (1)
...s a' le simúlt habok tér útát engedtek szeretet[t] hajójának. A' Vénus fija volt *rá metzve*, hatalmát esmerete Oceán (43/128).
- Ramler fn** (1)
Méltó erre megoldvasni a' miket Sulzer... *Ramler*... 's kivált a' mi tzélunkhoz közelebből Lowth... és Barnes... beszélnek (T9*/19).
- ránc fn** (4)
A' Bujaság és Szorgalom állottak helyekbe, hogy a' Ruha' *Rántzaival*, a' felfűzött gyöngyökkel... hódítsák magoknak a' tsábító és tsábítottat Világot (42/846). — hogy ha néha *rántzba* szedett homlokkal a' Zénó' palástjában jelenik is meg, el ne kedvetlenedjenek tőle (T2/9).
rántzba (44/51), *rántzaival* (36/110).
- ráncos mn** (1)
...az a' *rántzos* Homlok, az a' Vadságos Tekintet nem veszi el felénnyire a' te Szépségedet? (16/17)
- rándul i** (1)
A' hitszegés felől való gyanúság, lidértz módra megtsalja az ő érzését, 's Örangyalának képe messze *rándul* előle (51/14).
- rang fn** (2)
...s én is annál fogva fő számári *ranggal* hordtam az első Juhászának tergenyét (41/227).
rangjához (T5/314).
- rángat i** (2)
A' kis szerelmek ültek fel a' Telegrafusokra, 's kötelétök *rángatták* (43/82).
rángatta (43/88).
- rangú Ö: első~.**
- ránt Ik: vissza~.**
- rápillant i** (2)
Hányszor ment el előttök talpig aranyba öltözve minden költsönzött Szépségivel a' büszkélkedő Belinda, ők pedig *reá* sem *pillantottak* (42/888).
reá pillantottak (36/138).
- rápillantó in** (1)
Igy öntsd ki ártatlan Lelkedet Lelkedébe: Eggy szűz nyájassággal *rá pillantó* szemmel (43/475).
- Rapin fn** (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... Jelesben a' Kertekről, *Rapin*, de Lille, Mason (T5/52).
- rapita (ol)** (2)
Nevezetes Comica Epopoéák az Olasz nemzetnél La Secchia *Rapita*, di Aless. Tassoni (T5/529).
rapita (T5/512).
- raptus (lat)** (1)
Illyen baja van a' Claudianus Munkájának de *Raptu* Proserpinae (T5/425).
- ráragad i** (1)
Ez a' Szó a' mi Daykánkra Vendéghangú Honnjába *ragadt rá* (T6/84).
- ráraggatott in** (1)
A nyájas Szellők lágy Karjainn kiemelkedik a' Partoldalból a' büszke Liliom... nyakonn kapják a' Szerelmeskedő Zefirek, lehajlik alattok a' Tófelé, meglátja a' *ráraggatott* Tsókokat a' tiszta Vizekbenn, és el mosolyodik rajta (4/29).
- ráritás fn** (1)
...a' laska, derelye csupa *ráritás* nálunk (43/152).
- rásül i** (1)
...és a' ki ezt tőle meg vonnya, magának tulajdonnitsa, ha a' Férjének, Cupidónak pisztolya *rásül* (43/293).
- rászáll i** (1)
...eggy virágra *rá szállok*, azt azonnal megünöm (4/96).
- rászokás fn** (1)
De nem a' jó hangzás, hanem a' *rá szokás*... szabadossá tette hogy a' sarkaltnak utolsó betűjét a' szimplára duplázhassuk (T3/377).
- rászokva in** (1)
A' te Nevezésedre úgy *rá* vagyok *szokva*, annak, kihez közel járok, hogy az én Szerelemtársammal magával szoktam rólad beszélni (10/16).
- rászokván in** (2)
Reá szokván hogy másoktól tsábittassanak, — szüntelen való kételkedésben élnek (T1/26).
reá szokván (T1/28).
- rászorul i** (1)
Magok a' babonáság és Tyrannismus-is... *reá*

szorulnak néha a' józan okosság segítségére (T1/349).

rátalál i (1)

A' bús Galamb *reá talált* végre nyögő párjára (42/958).

rátékint i (1)

A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről... *rá tekint* a' Halmokra, 's pillantása e' völgyre lekergeti az omló Havakat (4/13).

ráunatkozik i (2)

Sőt az elme is *ráunatkozik* az egyforma tensiora (T8/91).

ráunatkozik (T8/92).

ráül i (1)

Egy szőlő magába a' nedves földre dül, A' Féreg is rágja, a' béka is *rá ül* (43/491).

ráütés fn (1)

Örültem annak, mikor egy nyíltszívű, egy értelmes gondolkodású ember csak feje *rá ütésével* jelentetteis tetszését (44/77).

ráütve in (1)

Tömve találjuk az emberi nemzetnek Archivumát ezer meg ezer jeles Történetekkel: de hányra van *ráütve* a' Heroismus Stempelje! (T5/163)

ravaszn mn/fn (1+1)

I. mn 'S de melly szépen és *ravaszon* vonja ki magát ismét e' hideg Teatromból? (T6/221)

II. fn Deidámiába néki ez a' *ravaszn* minden szempillantásbann valami új Szépséget mutogattott (12/5).

rávesz i (1)

...talán *reáveszem* magamat, hogy még nállam Írásban lévő és ezen gyűjteményemben helyet található Daljaimat is a' most kiadattak közzé annak idejébe béiktatom (T8/78).

rávet i (1)

Még a' ki *rá veti* is fejt az Előbeszéd' olvasására, belé unatkozik (T7/25).

rávisz i (1)

...a' tisztelet arra is *rá viszi* hogy öszve tsókol (4/101).

rávon i (1)

Minő Pittoresco már ez: az öldöklő villámok' fényinél a' halvány ortza rettegést mutat! Irtóztató jelenést akar láttatni, egy rettegő ember' orcáját; *rá vonja* az Umbrát 's halványá teszi (T6/41).

ráz Ik: *le~, meg~.*

rázattatván in (1)

Ijedtében felrezzzen, és ébrenn folytatja álmódosítását, *rázattatván* a' szűfájástól és sullyos bútól (51/52).

rázkódik Ik: *meg~, neki~.*

rázkódtat i (2)

Muzsikája olyan... mint az Ég' rettentő menköve, fellenghangon dalol, 's *rázkódtat* ereje (T6/31). *rázkódtat* (T6/247).

rázván Ik: *ki~.*

reá l. rá

reale (ol) (1)

...kiterjeszti Szárnyait az Augel *Reale*, és köszönti az új Napot (15/2).

reális mn (1)

...a' maga *realis* Situációjából által-varázsolhatjuk (T7/187).

rebeg i (4)

Ah, mit tsinálsz Chloé? ezt *rebegé* el alélva a' magán kívül való Leányka (42/1150). Eddig a' holtak nyelvén *rebegettünk*; az értelmünk alatsónyan tévelygett a' Priscianus' szövevényén, a' szózatok' országában (T11/18). *rebegett* (42/180). — *rebeagne* (54/250).

rebegni in (1)

Nem tudtam többet *rebegni*, szemembe nézett 's el pirúlt (42/449).

Ik: *ki~.*

Rebeka fn (2)

Dorottya... *Rebekát* követségbe küldi a' Gavalérokhhoz (T5/660).

Rebekának (T7/402).

recenzió fn (2)

Ezen *Recenzióm* mellett is, megmaradok elébbi ítéletemben (T6/431).

Recenziójokat (T7/292).

recézve Ik: *be~.*

recipe fn (1)

...de még is jó, a' mint Blancard mondja, ha az Orvosok *reá* ügyelnek, 's a' Hippokrates' intése szerént a' *Recipék* körül nagyobb kémeléssel forognak (T9/421).

redves mn (3)

...s a' kedves Testvérjeket a' Reménységet ölel-

gették a' száraz Part' Fövenyénn egy *redves* Füz-fa árnyékábann (42/886).

redves (36/135, 42/84).

redvesség fn

(1)

Tsak a' sivatag, homokos puszták... az öszvedöntött várak, mellyeket már a' *redvesség'* foga át- 's meg-át rágott... tsak ezek az ő Paraditsomi (51/26).

reformáció fn

(1)

Vólt ő Debretzeni Pap, és Püspök. Nagy embert játszott a' *Reformatio'* idején (T9*/691).

rég hsz

(1)

Stylusa s egyéb tulajdonsága tsak homályosan lebegnek emlékezetemben minthogy *rég* az ideje hogy olvastam (T6/321).

rege fn

(1)

Epica, Beszéllős, a mellyben a' Poéta maga Személyében mond és beszéll el valami történet, vagy egyebet, p. o. Mesék, Allegoriák, *Regék* (Erzälungen, Contes) (T5/21).

regement fn

(2)

Decemb. 11^d. írják hogy Feldmarsal Lieutenant Liebesgott... még az Nap ki indúlt... az egész Tusculana *Regementel* (43/12). *Regementyéből* (43/20).

régen hsz

(9)

Régen itt vagy már? (50/12) — Illy' déltzég paripák termettek volt *régen* (T3/413).

régen (33/97, 40/49, 42/1027, T7/271, 274, 275), *Régen* (43/565).

Ö: *nem~*.

régens fn

(1)

...s ő viheti végbe azt, a' mit Frantzországnak a' *Régense*, amaz esméretes Orleáni Hertzeg mondott vala (52/81).

régenten hsz

(1)

A' Jámibusok *régenten* gúnyolásra, és gyalázásokra vóltak alkalmaztatva (T9*/289).

reggel hsz/fn

(10+4)

I. hsz Ki-jövök minden *reggel* még a' hajnal hasadtakor (3/148). Chloé hozzám jött jókor *reggel* 's új Tanátsokat adott (42/499).

reggel (45/19, 48/1, 33, 49, 66, 158, T7/253), *Reggel* (43/348).

II. fn ...de az ütközetet más nap *reggelre* hagyják *reggelre* (T5/677).

reggelt (4/79), *reggelét* (50/71), *reggelnek* (43/417).

régi mn/fn

(50+5)

I. mn ...akkor is mint a' *régi* Anakreonnak tisztelet fogja kísérni áldott emlékezetemet (40/117). De minek fejtegetem én számár előt[t] a' *régi* idők történeteit (41/409). Tudom, nem hiszed, hogy elaludt bennem a' *régi Tűz* (9/44). Valahára módot ejthettem benne, hogy *régi* adósságotmat... Nemes Hazámnak lefizessem (T4/1). — nem kapható *régi* rongyos Exemplárban lapang a' nagyobb Könyvtárakban (T7/303). A Poézisnak minden nemei közzül *legrégibb* és legközönségesebb az énekelhető vagy dallásra alkalmas verselés (T9/2).

régi (7/15, 29, 10/5, 43, 14/25, 26/9, 33/2, 34, 36/185, 41/116, 122, 398, 486, 42/377, 46/3, 48/137, 52/104, T3/165, 455, T4/114, 118, 168, 191, T5/203, 447, 554, T6/328, T7/62, T8/140, 145, T9/81, 249, 428, 481, 483, T9*/397, T11/23), *Régi* (44/159, 49/1, T3/94, 156), *régit* (T5/455); *régibb* (T4/95, T5/6).

II. fn A' *Régiek* szagosbort is tsináltak véle, a' mellyet vinum nardinumnak hívtak (T9/705). *Régiek* (T5/454), *régieket* (4/92), *regiekenn* (17/26), *Régiektől* (T5/524).

regio (lat)

(1)

...körül járta az Amazonum *Regiót*, melly az ártatlan Gyönyörűségnek Hazája (43/113).

regiség fn

(2)

T. T. Pater Révai Miklós Györi Professor Úr, némely Költeményes Maradványokat, ritka *regiségeket*, és Fragmenteket szép számmal adott ki eddig az ideig (43/258).

Regiség (43/507).

regolta hsz

(3)

Édes Gergely *regolta* fordítgatja Anákreon' Daljait görögből, *regolta* is dolgozik Anákreon-tismusokat (T9*/163-4).

regolta (14/2).

regula fn

(5)

Homerus a' *regulákat* teremtette, Siliust pedig a' *Régulák* (T5/421). A' szín-méz ha a' 6-szégű lyukaknak *reguláiba* nints is öntve, mely kívánatos! (T3/38)

regulákra (T3/7), *regulákká* (T6/239).

- Reiz** (ném) (1) igazgatott Húrjaimmal *rekedt* Szómat eggyesíteni fogom (8/63).
A' *Reiz* – a' mellyre soha sem adott eredeti *rekedt* (51/22).
Képet a' természetnek nyers Felsege (33/26).
- réja** fn (1) **rekkenő** mn (2)
Igy kell, 's így is lehet ezekről a' Provincialis Szókról is gondolkodni; minéműek... a' Felföldön, Bajbonts, *réja*, csermely (T4/141).
...olly *rekkenő* a' hideg, hogy a' magános Emberek féltik magokat a' hidegtől (43/163). — a' *rekkenő* hévségeket nem érezi (T6/278).
- rejt** i (1) **relinquo** (lat) (1)
A' Vallás, melly az emberekre nézve minden időben veszedelmes vólt, mindenkor az köz haszon szine alá *rejtette* magát (T1/354).
...eszembe tartván a' mit Horatz mondott hogy quae desperat tractata nitescere posse, *relinquit* (T5/629).
- Ik:** *el-*.
- rejteget** i (1) **remeg** i (2)
Nézd meg csak felőlről azokat a' sokféle gonosztévőket, kik vig ábrázatjok alatt *rejtegetik* öszve tépett sziveket (T1/256).
Melly édesen mormol a' vízomlás... Mint *remeg* végig az ő habja a' völgyön a' virágok között (50/24). Háromszor sóhajtott ennek látására, háromszor *remegtek* szemébenn az Öröm Könnytseppek (42/289).
- rejtegetni** in (1) **remek** mn/fn (6+6)
...*ezt* ha óltani nem lehet, *rejtegetni* kell (43/67).
I. mn ...tovább andalgott e' két Névnek szemlélésénn, mint minden *remek* festéseinn a' Temploznak (42/288). Ez az első Szerzemény *remek* (T6/1).
remek (43/429, 435, 44/57, T4/47).
II. fn Hogy lehetne már az ilyen Poétáktól olyan *remeket* várni (T10/29).
remek (T5/553), *remekek* (T7/427), *remekje* (T5/174), *remeki* (T3/93), *Remekének* (T3/16).
- rejte** fn/mn (4+1) **remény** fn (7)
I. fn Gondosann kereste fel harasztos *Rejteki* között a' szemérmes Violát (42/59). — tudom, hogy tégedet a' te Istenasszonyod bévezetett az Égnek és Földnek legszentebb Titkaiba, mert tsak ő lehell azoknak leg homályosabb *Rejtekeibe* is lételt (42/733).
Egyedül, te vagy, így szóla eggyszer, az én Életem, és az én *Reményem* (12/27). Ah, ne többet, én *Reményem*, ah, ne piríts meg engem (5/65).
Remény (39/33), *reményem* (47/7), *Reményem* (18/37), *reményje* (44/220), *Reményje* (42/346).
- rejtekit* (43/425), *rejtekébe* (T1/269).
II. mn ...a' barátságos Madarak fognak a' leg *rejtekebb* helyekben nyugodalmodra fel keresni (41/476).
- rejtekvölgy** fn (1)
Indulj el a' *rejte* *völgyekbe*, járd el a' patakok széleit (41/433).
- rejtteni** in (1)
Igaz, hogy régi Tüzemet *rejtteni* igyekeztem (10/5).
- rejtett** **Ik:** *el-*.
- rejtezik** i (1)
Igaz Istenek! mi lessz! mitsoda gonosz Lélek *rejtezett* ma az én Lantomba? (14/1)
- rejteth** **Ik:** *el-*.
- rejtődik** **Ik:** *el-*.
- rejtve** in (1)
...a' titkok nintsenek *rejtve* előtted (54/209).
- Ik:** *el-*.
- rekedt** mn (2)
...felfogom venni szokott Lantomat, és rosszul *rekedt* (28/30).

- reményleni** in (4)
De hiszen már e' megesett és *reményleni* többé nem lehet (45/74).
reményleni (45/30), *reménylni* (17/31); *reménylenem* (3/141).
- reménylhet** i (4)
...rövid időn igen jeles Magyar Munka fog ki jöni a' sajtó alól, melyből nagyon sokat *reménylhet* a' Nemzet (43/237). Most már minthogy őtet nem *reménylhetem* többé, óhajtom a' Halált (42/141).
reménylhetem (42/120, 709).
- reménylő** in (1)
...az a' Vallás, melyet örömmönek, diszemnek, 's vígasztalásomnak reményltem, maga előtt únalmassá, sáfárjai előtt meggyűlöltté, fiai előtt semmit nem *reménylővé* tett (45/42).
- reményllet** i (1)
...ha azon Beszédre hiszed magadat, a' melly olly keveset ígér, és annyit *reményllet*, szerelme-snek hiszed majd te őtet (17/21).
- reménység** fn (25)
A' *reménység* szaladt előlem, sebesebben mint a' hirtelen támadt Szél (53/22). Ki lessz az én *Reménységem*? (25/38) — nyugodj meg azon a' *Reménységenn*, hogy nem messze van az az Idő, a' mellybenn kedves Rozáliád' Ajjakain elvezett Békességedet feltalálok (42/722).
reménység (34/16, 35/12, 40/160, 43/272, 53/30), *Reménység* (42/344), *Reménység'* (42/206), *Reménységem* (24/5), *reménysége* (T10/25), *reménységünk* (43/96), *reménységet* (T11/67), *Reménységet* (36/121, 134, 42/871, 885), *Reménységét* (34/89), *reménységnek* (T4/3), *Reménységnek* (34/103), *Reménységemnek* (42/629), *reménységére* (54/245), *reménységénél* (48/65), *reménységekkel* (42/320).
- reménytelen** mn (1)
Ez a' darab tökéletességre nem mehetett az Auctornak *reménytelen* halála miatt (43/267).
- remete** fn (5)
Remetének mégyek egy Kietlenbe (34/5).
Remete (45/51, 54), *Remetének* (34/2), *remetéké* (48/95).
- rémitő** mn (4)
Setét itt a' Poézis mint a' Brittusé, 's *rémitő* mint
- ha Arábiába vette volna származását (T6/28). Bizonytalan fénnel, 's világos homállyal festi a' kiterjesztetett Erősséget, szem' elfogó ditsőséggel a' Mennysországot, *rémitőleg* a' Poklokat, édesen a' Paraditsomot (T5/301).
rémitő (42/85), *rémitő* (42/90).
- rémul** Ik: *el~*, *meg~*.
- rémulés** Ik: *meg~*.
- rémult** Ik: *meg~*.
- rézmés** fn (1)
A' Parnasszus' hegye... borzasztó meredekséggel nyúlván el, a' nézőbe szent *rézmést* okozott (T9/507).
- rend** fn (32)
A' Mathesis, Uraim! minden Vallásba minden Országba, minden *rend* és gondolkozás formájába egy (46/19). — a' Nyelvnek szokott *rendi* és országos törvényei szerint (per Analogiam) származnak (T4/124). Ezt látván Kloé, elsőbenn is a' Viadalra *rendet* szabott (42/551). De beszéld el, kérlek, kedves Melítaszem Szerelmednek minden *Rendét* elejétől fogva (42/323). A' Tsigák egy számos seregét teszik az Állatok' VI *Rendének*, a' Férgeknek (T9*/602). A' megszakasztásról akarván szollani 2 *rendre* osztjuk a' sorokat (T3/168). Ez a' szép Aspasia mindég szeretve megfogta, elhagyta *rendről rendre* a' Juhászokat (34/71).
rend (33/70, 44/60, 48/191, T1/140), *Rend* (T3/177, 188, 287), *rende* (T5/13), *rendi* (T1/140), *rendet* (43/134, T3/39), *Rendet* (T5/18), *rendnek* (49/45), *rendbe* (7/20, 42/620, 43/273, T3/169, 172, T6/146), *renden* (T7/114), *rendre* (44/194), *renddel* (4/154, 43/639, T8/47).
- rendbeli** Ö: *három~*, *sok~*.
- rendel** i (5)
...a' bölcs Isten *rendeli* ezeket a' ki a' világot, és a' setétséget formálta, ő tőle származik mind a' jó mind a' gonosz (48/75). Itt a' Parlamentum még most is áll, a' Felső Ház Deputatiót *rendelt* az Alsó Parlamentumhoz (43/103).
rendelt (33/14); *rendelte* (42/565, 48/159).
- rendelés** fn (2)
...már meg is vagynak a' *rendelések* tétetve (43/188). — Vénusz *rendeléséből* épenn ott fogja feltalálni szerelmes Párját (42/908).
- Ik:** *el~*.

- rendelni** Ik: *el~*.
- rendeltetik** i (1)
...ők a' Természettől a' hívésre, rettegésre és bé-
kó hordozásra *rendeltettek* (T1/46).
- rendelve** in (1)
Igaz ugyan, hogy az ember gyönyörűsége van
rendelve, mert a' jó Teremtő szeretetből hívott
ki minket a' semmisségből (52/52).
- rendes** mn (2)
Igy tévesztettük el a' természetnek *rendes* útját!
(T11/25)
rendes (46/34).
- rendetlen** mn (2)
...s még minekelőtte valami fel adatott vólna
nékik, már sokann egy *rendetlen* tsatátskába
keveredtek (42/550). — 's eztis néminémű *ren-*
detlen elme mozdulásának fogják tartani (44/4).
- rendetlenség** fn (1)
Hagyd lebegni ha tetszik, ezen *rendetlenség* néki
igen illik (34/183).
- rendkívül** hsz (6)
A' Szerelmeknek *rendkívül* termékeny egy
Fészke az Iréne' Szíve (28/10). Már hát meg van
határozva e' *rendkívül* való; de *rendkívül* való-
ból származott gondolat! (45/114)
rendkívül (T9/71), *rendkívül* (18/34), *rend kívül*
(3/164).
- rendszerént** hsz (2)
Hát ha még minden darabnak az utólsó sorába
rendszerént Epigrammai evolútiót kell várnom,
sőt sokszor előre is eltalálnom (T8/99).
rend szerént (52/39).
- rendszerző** mn (1)
...e' rakta a' *rendszerző* Hármoniának Isteni új-
jaira a' Világnak minden részetskéit (40/14).
- rendtartás** fn (1)
Megtanítjuk őket szorgalmasan, a' méztsinál-
lásra, a' jó *rendtartásra* (4/150).
- rendtartású** mn (1)
Tudsz é olly különböző *rendtartású* Országot,
mellybenn a' Mathesis igazságairól ártikuluso-
kat hoztak vólna (46/22).
- rendű** mn (2)
...esmérik sok Úri *rendű* Urak és Asszonyságok
ezt az én tréfa versemet (T7/ 227).
rendű (T5/674).
- rendül** Ik: *meg~*.
- rendült** Ik: *meg~*.
- reng** i (1)
...az ő teremtő Szavára a' Létel tenyészővé tette
a' Semminek kietlen Méhét, és a' tsetsemő Vi-
lág a' Mozgás Karjainn *rengett* az öreg Kaósz'
Bóltsőjébe (42/739).
- renget** i (1)
...mind a' két Cadentziás szó polysyllaba, p. o.
homlokát, megbotsát; *rengeti*, Sopronyi 's a' t
(T6/400).
- rengeteg** mn (1)
Örök számkivetésre kárhoztattam magamat, és
tzel és reménység és minden nélkül elbúttam a'
rengeteg Somogyba (53/30).
- renyhe** mn (1)
Ne kívánd az igazságtalan Tyrannus tsapodár-
jainak 's földön tsúszó szolgálinak *renyhe* csor-
dáját szaporítani (T1/219).
- reparáltat** i (1)
...egy néhány Napi útazása után vigan szállott
ki a' Caput bonae Speinél, 's ott meg tévén a'
szükséges készületeket, mindeneit *reparáltatta*
(43/111).
- repdes** i (3)
Repdess velem, kis Méhetske! e' kitarkázott szép
Rétenn egy fűszárról, más fűszárra (4/1). —
láthatatlan Kelleme *repdestek* Melítész körül 's
tsak édes Tsókjaikat érzette (42/263).
repdesnek (43/401).
- repdesve** in (1)
Nekem pedig a' Helikon aljába szedett Violák-
ból, az apró Játzintokból, és Nefejejtsből fog
kötni egy szelíd koszorút, mellyen a' Nyájassá-
gok és Kelleme *repdesve* mulatoznak (40/125).
- repes** i (2)
...oh mint örültem én akkor, óh mint *repesett*
mindég az én Szívem (42/1055). Igy énekelge-
tett ő magábann a' portsinba a' tó szélinn, édes-
deden *repesett* az ő énekére minden rét (3/155).
- repesés** fn (1)
A' ki egy éneklő madarat, egy kinyílt virágot,
vagy egy ártatlan szép gyermeket lát, és ezekre
a' szívét *repesésben* érezi, abban az Emberiség
ki is van már fejte, el sints temetve (54/10).

- repít** i (1)
...nem akarjátok az én szerentsémet tövestől fel-
forgatni, ha szárnyra nem *repíttek* de tollaimat
nem kívánjátok kiszaggatni (45/88).
- repked** i (2)
...több enyelgő Társaimmal *repkedek*, tiztázok
a' levegőbe, egy virágra rá szállok, azt azonnal
megúnom, 's másra ereszkedek (4/95). Megelé-
gedve, 's ezer gyönyörűségek között *repkedett*
a' te hármóniás szavaidon az én fiatal Múzsám,
mint egy most született pillangó a' rózsák és tu-
lipántok hímezett virágain (T11/96).
- repkedés** fn (3)
Szerelem!... a' nyájas tavaszi szellőket postáivá
tészed az ő indulatjoknak, mellyek enyelgő *rep-
kedéssel* terjesztik el a' hím port a' levegőn vagy
belopják azt a' virág töltésekre, 's tenyészővé
teszed azoknak méhét (40/91).
repkedést (28/33), *repkedésekkel* (4/87).
- replikál** i (1)
Kedves ajakak, arra emlékezem: de akarnám,
hogy minden szempillantásba azt újra *replícál-
nátok* (5/85).
- reppenvén** Ik: *fel~*, *oda~*.
- république** (fr) (1)
...és mindenféle ilyen kiáltás hallatott: Vive
l'Egalité! Vive la *Republique!* (43/50)
- repulsa** (lat) (1)
Nem Fegyverek, és Haragok, nem Seregek, és
Triumfok voltak az ő Gondjai; hanem az édes
Invitációk, hanem a' bádgyadt *Repulsák*, kun-
tsorgó Panaszok, megújított Ígéretok (12/22).
- repül** i (12)
...innen a' Liliomok, a' Mákok, a' Tulipántok
közé *repülök* (4/83). *Repülsz* tóllök, de – nem
utálok őket, kívánál rajtok segíteni (T1/303).
A' hir igen nagy sebességgel *repült* (43/80).
repül (34/149), *repülnek* (36/65, 76, 42/818,
829), *repült* (42/222), *repültek* (42/960). — *rep-
pülj* (40/146), *repüljete* (34/14).
- Ik:** *el~*, *fel~*.
- repülés – röpülés** fn (2+1)
A' te zöld Leveleid között gyász Ruhájú Madár
ne pihentesse *Repülését* (24/25).
röpülése (T6/252), *Repülését* (7/17).
Ik: *fel~*.
- repülni** in (1)
Az élet lebegett ajakomon mint a' *repülni* ké-
szülő madár (53/24).
- repülvén** in (1)
... 's egy kis Méhetske... Kloé Ortzájára *repül-
vén...* véletlen megsípte azt (42/644).
- Ik:** *el~*.
- res** (lat) (1)
Sok kárt tsinált in his *rebus* Az a' gonosz Péter-
kés (43/611).
- rés** fn (1)
...egy szóval nints az az út, mellyen e' hatalmas
tündér a' szívnek *rését* fel ne találja (40/182).
- resolutus** (lat) (1)
Ezt a' *resolutus* Istenhozzádot a' Szép nem bír-
hatta el (12/49).
- republika** fn (5)
Éllyen az egyenlőség, és ez a' meg oszolhatatlan
Respublica! (43/42)
Respublica (43/34, 38, 40), *Respublicába* (43/45).
- rest** mn (1)
...a' *rest* emberek tsinálták hajdan ebből ama'
kintornáló Vers-óriást (T4/38).
- restség** fn (3)
Sok író ennek alkalmatlan voltával tsak saját
tehetetlenségét, vagy pedig *restségét* palástolja
(T11/73)
restség (4/207), *restségem* (41/371).
- rész** fn (54)
Első *rész*, a' vers tsinálásról közönségesen (T3/
1). — legalább az én káromnak egy *része* meg-
fordul, 6 pro Cento (45/61). Végy *részt* a' ma-
gad', és a' más bánatiban (54/199). — de rám
nézve soha se történjen meg, hogy az én gyönyör-
ű asszonykáimnak egyébb *részt* tsókoljam; ha-
nem tsak azt, a' mely visszatsókoló (37/48). —
's vedd bé a' Halált belső *részedbe*, vedd bé a'
Rozália neve mellé (42/125). Van ebben egy fő
személy. egy Héros, Dorottya; vagynak mellyék
Hérosok mind a két ellenkező *részen* (T5/710).
Belé keveredtek a' dologba majd minden Dá-
mák a' Dorottya *részire*, 's majd minden Gaval-
lérok a' Carneváléra (T7/85). A' Szövettség mind
a' két *részről* a' követek előtt esküvéssel erősít-
tetett meg (43/97). Magyarúl nem merem addig
a' nevét emlegetni, míg *részenként* okát nem

adom (T7/269). A' tsata (ezek a' Privát Levél szavai) *részünkről* nem igen kemény volt (43/23). *rész* (43/195, T3/124, T5/1, T8/134), *része* (42/20, 398, 43/670, 48/126, T8/51, 74, T10/69, 88), *Része* (42/579), *részei* (T3/408), T6/344), *Részeink* (4/48), *részt* (T1/187, T7/88, T11/2), *részét* (4/113, T8/54, 191, T10/68, 71), *részeit* (48/53), *Résznek* (T3/135), *részeknek* (T3/160), *részbe* (T3/113, 167), *részben* (T3/121, T9/641), *részében* (T4/90, 132, T5/686), *Részében* (T9*/213), *részeibenn* (12/10), *részén* (43/639), *részre* (T5/558), *részére* (42/1001), *részről* (43/98, T9/228, 426), *részemről* (T8/166), *Részemről* (T5/79), *Részével* (42/41).

részecske fn (6)
...a' seprő apró *részetskéit* válogatják ki 's a' Hordó fenekére lehordják (36/54). Heves Sóhajások, Lelkemnek *részetskéi*, a' kik az én gyászomnak okát egyedül értitek (34/12). *részetskéje* (40/141), *részetskéi* (39/26), *részetskéit* (40/15), *Részetskéit* (42/807).

részeges fn (2)
...kítsúfoltatott e' miatt egy bizonyos bujálkodótól – egy *Részegestől* (52/114). *részegesnek* (45/29).

részegít Ik: meg~.

részegítő mn (2)
Mi *részegítő* nektárból itattál te engemet, ifjú, nem tudom (42/1038). Nints azokban semmi fajtalanság, *részegítő* és lázzadó indulat (T9/70).

reszelgetés fn (1)
Az Alexandrinusokrol továbbat bővebben mondok olyanokat is a' mik ide tartoznak. Most a' jövődöbéli Correctiorol, vagyis inkább *reszelgetéséről* akarok szollani (T6/302).

reszelő fn (1)
...Fordításra nézve eggyik tsak olyan mint a' másik... mindenik durva, erőltetett, és sok helyen nehezen érthető; 's valóban mindeniknek nagy szüksége volna a' *reszelőre* (T6/292).

részént hsz (4)
...mind a' kettővel kívánták (nagy*részént* nyomorult) verseiket ajánlani (T3/58). — igen sok apró Dalokat írt Görög nyelven; de a' mellyek nagyobb *részént* elvesztek (T9/52). *részént* (44/196, T7/58).

reszket i (8)
...mint *reszket* a' képmutató az Igazságnak általható tekintetétől (T1/279). Szánakoztatsz engemet: *reszketek* érted (17/2). *Reszkess* Átzisért, háládatlan: *reszkess*, háládatlan, magadért (6/49). *reszketsz* (18/16), *Reszketsz* (T1/290), *reszketnek* (T1/240), *reszketett* (42/1116).

reszketni in (2)
És ha oda bé megy lopva a' Nap, a' Fűvek' Árnnyékit az állhatatlan Szellőtől mozogni, belől a' Patakot tsillámlani, *reszketni* (8/51). *reszketni* (6/16).

reszkető mn (3)
Szent borzadás szállotta meg a' Melíesz Lelkét, 's *reszkető* Lábakkal lépett a' Templomhoz (42/255). *reszkető* (42/679, 53/9).

reszketet i (1)
De mitsoda Szépségre vágysz, a' mellyet szeressen benned Galatéa?... Az öszvetsapzott Haj, a' borzas szakáll, vagy a' rettentő szó... a' melly *reszketet*, mikor Szerelemről beszélget? (6/32)
Ik: meg~.

reszketve in (3)
A' Grátziák *reszkető* kézzel törölgették könnyeidet, Hébe a' te rózsádat *reszketve* védelmezte (53/10). *reszketve* (42/587, 986).

részrehajlás fn (1)
De az emberek, kik a' sok bal itéletek s *részrehajlás* által hajlandókká tétettek a' másoknak való ártásra, utálják azokat-is, a' kik vélek a' leg nagyobb jót akarják közleni (T1/24).

részvétel fn (2)
Vajha tudhatnám ki az a' nemes barát, a' kit Dayka illy *részvétellel* vígasztal? (T6/183) *részvétel* (T7/57).

rét fn (16)
Igy énekelgetett ő magábann a' portsinba a' tó szélinn, édesdeden repesett az ő énekére minden *rét* (3/156). A' *rétekről* a' Halmokra, az Halmokról az erdőkre nyargalok (41/67). — a' *Rétre* visz, hogy a' fedélnek való nádat haza emeld (41/418).

Rét (9/29, 10/27), *Rétek* (3/212, 51/18), *Rétek'* (3/33), *Réteket* (4/32), *réteteket* (3/149), *rétnek*

(40/86), *Rétemn* (4/1, 21/17), *réttől* (3/96), *rétekel* (50/61), *Rétekkal* (T3/414).

reterálni in (1)
... 's az egész Tusculana Regementel, a' kemény tüzet nem állhatván, *reterálni* kéntelenítették (43/13).

retorta fn (1)
Szünetlen egy *retorta* Concha' Hangján, a' melly semmibe sem enged a' megviasszozott Zab-száraknak... Tétisnek, és Galatéának, 's Glautzisznak, és Dórisnak fogom előtted énekelni a' Szerelmeit (21/12).

retteg i (3)
...ah Egek! *rettegek*, hogy te megtanúlsz sóhajtani (5/50). — tudván hogy tsalárdságba 's lópásba léledzem, *rettegtem* annak a' szép Ábrázatnak Felségét (42/589).
Rettegsz (T1/292).

rettegés fn (7)
A' *Rettegés* a' Kétségbeesés édes Andalgásnak tetszett, 's a Halál egyet mosolygott (42/118).
Rettegés (42/104), *rettegés* (T1/103), *Rettegések* (42/113), *rettegést* (T6/40), *rettegésre* (T1/45), *rettegéssel* (3/2).

rettegő mn/fn (1+1)
I. mn Irtóztató jelenést akar láttatni, egy *rettegő* ember' orczáját (T6/41).

II. fn Egy, felhők közül félig kibúvó 's azonnal eltűnő Hold is láttatható vala vélünk a' halvány *rettegőt* (T6/45).

rettegve in (1)
...*rettegve* kapaszkodik a' vízbértzekre, és meghal azoknak omladékán (51/45).

rettenetes mn (9)
...de borzasztó, vagy a' mi több, *rettenetes* a' Festés: a' Festő is *rettenetes* Luxot vesz elő, az öldöklő menköveknek a' világát (T6/46–7). *Rettenetes* Csened fekszi elpusztult világomat (54/182). Vas tömlőtökből a' szelek kiszabadulván *rettenetesenn* tsatáznak! (34/87)
rettenetes (48/9, T1/58, T5/505, T6/27, T9/86).

rettent i (2)
Áfrikát zaklatta, Európát *rettentette* (T5/258).
rettentene (8/60).

Ik: *el-*.

rettentés fn (1)
Sem soha olyan *rettentés* ordító hangja nem

mennydöröghetett olly éles harsogással füleimbe (44/85).

rettenthet Ik: *el-*.

rettentő mn (5)
...most ott a' vad állatok *rettentő* ordítása tölti be a' térséget (48/21). Ezek *legrettentőbb* ellenségei a' szabadságnak is (41/312).
rettentő (3/89, 6/31, T6/31).

rettentve in (1)
...eggyikéről sikóltva szakadt le egy kétségbeesett Patak, 's *rettentve* bőgte végig e' halálos Mélyiséget (42/101).

Révai fn (1)
T. T. Pater *Révai* Miklós győri Professzor Úr (43/257).

révkomáromi mn (1)
...a' másik néhai T. T. *RévKomáromi* Prédikátor Pétzeli Jósefé (T5/332).

révpart fn (1)
...*révpartja* az én szerelmesem szátskája, a' hova a' leg fűszerszámosabb tsókkal óhajt bé szállani (39/34).

réz fn (2)
...Hazánkban még muzsikához való typographia nem lévén, *rézre* kell metszeni a' kótákat (T2/22).
réznél (T8/42).

rezeg i (1)
...hallom az én szívemnek ütéseit, és az én játzintjaim *rezegnek* az én mellyem felett (42/1037).

rézérdő fn (1)
Egy kies *réz Erdő*, túl az Óperentzián (T7/140).

rezgő mn (5)
A' Mezők seregenként piperéznek ezer *rezgő* Virágotskát (7/13). — ha vígadtam édesen *rezgő* lantjával akkonpanyírozott öröm nótáimnak (44/178).
rezgő (21/26, 23/17, 36/98).

réztábla fn (2)
...ezen árkushoz ragasztott *réztábla* mutattya: Klára! légy hivem, mint én tenéked (43/78).
réztáblán (43/92).

rezzen Ik: *fel-*.

rezzentet Ik: *meg-*.

rezzenthet Ik: *meg-*.

- Rhédey** fn (1) *ritka* (18/9, 43/252, 258, T4/28, 29, T9/549, T11/23), *Ritka* (43/428, 461); *ritkább* (T4/52, 176), *ritkábbak* (T3/421); *ritkán* (47/1, T7/55, T8/55, T10/41, 48, 62), *ritkábban* (T10/60).
- rhénusvidéki** fn (1) Miket nem olvasni a' ...Rómaiaknál az Áferek-ről, Heniochusokról, *Rhénusvidékiekről* (T6/208).
- rí Ik:** *ki~*.
- riad Ik:** *fel~*.
- riadozik** i (1) *Rijadoztak* az Erdők az én kiáltásomnak Szavára (42/699).
- riaszt Ik:** *meg~*.
- Riboutté** fn (1) *Riboutté* (34/137).
- Riccoboni** fn (1) A' Tudományokról átáljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Theatralis Mesterségről *Riccoboni*, Dorat, Hill (T5/47).
- Rico** l. **Porto Rico**
- ridiculum** (lat) (2) A' *Ridiculumnak*, vagy nevetetű dolognak sok és bő kűtfejei vagynak (T5/491). *Ridiculumnak* (T5/500).
- rigmus** fn (1) A' Szép Lélek' munkáját, ha a' Vers nem nagyon tsikládoztatja a' füleket, a' gondatlanok meg vetik; az edgyűgyűeknek pedig tsak a' fűlöknek kénye szerént zörögjön a' *Rigmus* a' Helikon' Remekének itélik (T3/16).
- ringat** i (1) Piros rósák között *ringatták* ötet az angyali örömkök (39/10).
- ritegno** (ol) (1) Szükséges óh kedves, ez a' kegyetlen *Ritegno*, melly elrejtí a' mi Szerelmünket (5/12).
- ritka** mn/fn (24+1) **I.** mn A' Fák itt már fiatalabbak, a' tövis bokrok *ritkábbak* (42/217). Itt elhallgatott a' *ritka* szívű Pap, 's az Örömbé könnyező Melítoszt még egyszer megölelvén bé ment a' Templomba (42/918). Jelen fognak lenni e' pompás és *ritka* Gyűlésen mind azok, valakiket ez közelebből illet (43/205). — még az igaz Poéták is, mondom, az Occasionális szerzeményekben *ritkán*, igen *ritkán* szerentsések (T10/34–5).
- ritka** (18/9, 43/252, 258, T4/28, 29, T9/549, T11/23), *Ritka* (43/428, 461); *ritkább* (T4/52, 176), *ritkábbak* (T3/421); *ritkán* (47/1, T7/55, T8/55, T10/41, 48, 62), *ritkábban* (T10/60).
- II.** fn ...árnyékok pedig ingott... a' szelid Hóld halavány Világánál, mely lekukutsált a' sás *ritkájánn* (3/107).
- ritmikus** mn (1) ...ha pedig a' mondottakat nagy szorgalommal kifaragja a' Poéta, igen *rhythmicussá* teszi a' Munkáját (T6/348).
- ritmikusság** fn (1) ...periodusi önkéntvalók és gömbölyűek, de nagyon közelitnek a' *rhythmicussághoz*, melly a' Vitézi Poezist oskolai sorsra alatsonyítja (T5/342).
- ritmus** fn (16) Gyönyörűen váltogatódik ebben a' páros 8tagú sor, a' 7tagú páratlannal, és az asszonyi *ritmusok*, vagy cadentiák, a' hímekekkel (T4/41). *Rithmus* (T3/495, 496, 530), *Rithmusok* (T3/131), *rhythmusai* (T6/363), *Rithmust* (T3/497), *ritmusnak* (T8/93), *Rithmusnak* (T3/492), *Rithmusoknak* (T3/560), *Rhythmusoknak* (T9/227), *ritmusba* (43/546), *Rithmusba* (T3/538), *rhythmusba* (T6/381), *Rithmusokba* (T3/552), *Rithmusokban* (T3/556).
- Ritterepopoea** (ném) (1) Bajnoki Epopoeának (*Ritterepopoéa*) nevezem azt az Epopoeát, a' mellyben valamely derék Ember, vagy jeles tselekedet, fellengős stylussal úgy íródik le, hogy az olvasótól... helybenhagyást és dítséretet érdemel ugyan; de ötet az álmélkodásig fel nem emelheti (T5/404).
- rivalis** fn (2) Óh Egek! Igen sok *rivalisokat* tsinál nekem az a' Szép Ábrázat (5/31). *rivalissait* (34/96).
- rivalisné** fn (1) Colin elszenvedi az ő rivalissait, Lisette pedig az ő *rivalisnéit* (34/96).
- rivalisza** fn (1) ...míg osztán a' két *Rivalisszáknak* magok viseltje 's erköltsi bélyegjek, igen nemesen vonják magok után a' Választást (T6/113).
- rivulus** (lat) (1) De visszafogsz térni kevésre, pauper *rivulus*,

zúgni a' poros Part Követtsei között (20/24).

robur (lat) (1)

A' gallyas Népnek Bírodalmát most neked fogják engedni, alád adván magokat, nem tsak a' Tölgyfák, a' Jegenyék, a' görtsös *Róburok*, a' mérész Fenyők; hanem az Édomi Pálmák, az Alpési Tserekis (24/14).

rogus (lat) (3)

...én akkor ti bennetek néztem az én hamuba menendő szerentsémet az ő fatalis *rógusán* (44/192). *rógus'* (44/194), *róguson* (44/185).

rogyik Ik: *le~*, *meg~*.

rohan i (3)

...majd meg tapasztaljátok akkor, miképpen *rohan* az ember nyakra före a bajok forrására (48/136).

Rohan (18/28), *rohannak* (T1/37).

Ik: *ki~*, *le~*.

rohanás Ik: *ki~*.

rohanni Ik: *bele~*.

róhat Ik: *meg~*.

rokka fn (1)

Illyen magyarosodott Szók: a' Görög Alamisna, a' Deák Letzke, az Olasz *Rokka* (T4/156).

rokkánás Ö: *össze~*.

rokon fn (1)

Ezeket méltó a' maradéknak új életre és fényre hozni... Kivált, a' melly szóknak ágazatai, és mintegy *rokonjai*, még ma is esmértetnek (T4/122).

róla hsz (27)

...többet *róla* nem is szólok, nehogy az ő dítséreteit elmém' hibájával találjam koptatni (T5/229). Azt nints kérni jussom, vagy érdemem, hogy jól emlékezzetek *rólam* (45/99). — a' jó rendnek Istene viseljen úgy gondot *rollatok* (49/46).

róla (36/97, 43/63, 437, T3/94, T4/25, T5/616, T7/210, T9/537, T10/70), *rólla* (41/384, T1/137, 367, T9/580), *Rólam* (9/57), *rólad* (10/18, 53), *Rólad* (9/20, 10/14), *rólatok* (13/16), *rollatok* (49/25), *rólok* (T5/179, 335), *róllok* (41/194), *rollok* (T3/207).

Ö: *ő~*; *énrólam*.

Rolle (ném) (1)

...nem jobb é tehát illyen Remete és Néma *rollét* játszani olyan Theátromba, a' hol a' magános-

ság lakik kívül a' Világ bolond lármáján az örömmel 's jó étellel (45/55).

Róma fn (5)

...Lucanus egy a' legnagyobb elmék közül, kik valaha *Romában* éltek (T5/436). Péguba, 's haidan *Romábais*, a' Papok' Pöttsöket nagy vallásbéli tisztelettel tsókolgatták az Asszonyok (36/195).

Róma (44/58), *Romának* (T5/217), *Rómában* (T9/190).

római mn/fn (11+2)

I. mn ...a' Mértékes Verseket a' Régi Görög, és *Romai* Poéták gyakorlották (T3/95). Virgilius!... Az ő Munkája Hexameterekben íródott *Római* nyelven (T5/231).

Római (T5/391, T6/6, 424, T8/146, 147, T9/8, 518), *Romai* (T6/328), *Rómait* (T6/354).

II. fn Egy Iliások van a' Görögöknek, egy Aeneissok a' *Rómaiaknak* (T5/170).

Rómaiaknál (T6/207).

román fn (3)

Nálunk is esik Fársángba Gyakran olly forma *Román* (43/570). Nem is vóltak ezek az én verseim soha ollyan tzéllal íródva, hogy belőlök egy és egymással összefüggő kis Poétai *Román* kerüljön (T8/46).

Románokból (T7/256).

románc fn (2)

...hányátok fel a' gyarló énekes könyveket, a' veszekedő Predikáziókat, a' szür bibliopoliumon kiterített szennyes *Romántzokat* (T9/438). *Romántzok* (T6/402).

romlani Ik: *el~*.

romlás fn (2)

...azok a' Nemzetek, a' kik vak meg átalkodással fellyebb becsüllik a' haszontalan árnyékokat a' leg fontosabb igazságoknál, bizonyos megrémüléssel sietnek a' *romláshoz* (T1/344). — az itt játszadó *Romlás* egy szörnű Kősziklát hajtván a' küszködő Habokba nagyot katzagott rajta (42/109).

romlott mn (1)

...ne hallgassatok a' *romlott* vérü emberekre kik szüntelen panaszkodnak a' világi élet ellen (48/90).

Ik: *meg~*.

- romolhatatlan** mn (1)
...azt csak azért cselekszi, hogy az erkölcs tudománynak egy *romolhatatlan* talp követ készítsen tulajdon természetekben (T1/83).
- róna** fn (1)
...alig ment ama keskeny *Róna* mellé, mely a' szigetbe vezet (3/157).
- roncsolt Ik:** meg~.
- rongál** i (2)
'S legalább éjszakára ólba kötnének 's a' hideg eső, és nedves szél nem *rongálna* (41/397).
rongál (T1/75).
- rongált Ik:** el~.
- rongy** fn (1)
ty. kontyot gy. *rongyot* (T3/442).
- rongyolt Ik:** meg~.
- rongyos** mn (3)
Bár csak itt ha csak egy *rongyos* ólat-is található (41/372). A' Könyvíró... alázza Munkáját, csekélységét emlegeti, bocsánatért kunyorál, 's mégis a' végén halárúló Kofa módra húzalkodik a' *rongyos* lelkű Zoilussal (T7/16).
rongyos (T7/303).
- ront** i (1)
A' ki maga vesztén nevet, bolond az; a' ki a' másén tapsol, gonosz az: de a' ki magát elrontja, az is gonosz, és ha másért *rontja* magát, gonosz is, bolond is (54/203).
Ik: el~, keresztül~, le~, meg~.
- rontás Ik:** el~, meg~.
- ropogás** fn (1)
Nem verte ki szemedből azt a' mélyly álmat a' Puskák' *ropogása* (3/32).
- roppan Ik:** meg~.
- roppanás Ö:** puska~.
- rosa** (lat) (4)
Már itt akár a' *R. Cinnamomea*, akár a' *R. Damascena* értetődjék mind egy, mert a' Rózsák többnyire Májusban virágznak (54/112). *Rósa lutea*. Sárga Rózsa (54/116).
R.[osa] (54/114).
- Roscommon** fn (1)
A' Tudományokról átaljában írtak... Jelesben a' Poésisről Horatz, Vida, Menzini, Boileau, Buckingham, *Roscommon*, Hayley (T5/46).
- roskad** mn (1)
Egyedül a' Vénség tsonkázta *roskadtt* Gallyait ezeknek (42/83).
- rosta** fn (2)
Nints nagyobb *rosta* az időnél; addig addig lebeg az, míg minden szemetet minden fonnyadt vagy éretlen magot, és minden gízgast ki nem hullat hogy azokkal hízzék a' feledékenység (T10/84).
rostába (43/155).
- rossz** mn/fn (16+1)
I. mn Talám sok *rossz* Doktor, 's Bába van köztetek? (3/18) — én voltam é valaha *rossz* lelki esméretű erköltsöket fel forgató scholasticus gaz ember (44/229). Tsak a' visszaélés teheti azt *rosszá*, a' mi ártalomra fordíthatja a' jobbnál jobbatis (4/178). Ennye be *rosszúl* elégedett ez a' számár a' szabad állapottal! (41/375) — Házasodj meg: mert *rosszúl* jársz (43/534).
rossz (36/152, 48/39, 52/28, T4/92, T5/701, T7/360, T11/54), *rosszul* (8/62), *rosszúl* (11/12, T8/136); *rosszabb* (36/161).
II. fn ...és a' gyönyörűségeknek mód nélkül való szerelme soha sem tagadja meg a' maga bűn természetét, és szintúgy nem kevés *rossznak* szokott eszköze lenni (52/27).
- rossz-szívű** mn (1)
...a' ki *rossz szívű*, távol járjon az távol én tőlem (44/167).
- rothadt** mn (1)
...*rothadt* Tövek körül mérges Kígyók varas Békák nősztek e' gombákonn (42/87).
- Rousseau** fn (4)
J. B. *Rousseau* Frantz Poéta, irt egy Morosophie nevű Poémát. Más ettől J. J. *Rousseau* Genevai Civis (43/678–9).
Rousseau (T9/227), *Rousseautól* (43/217).
- rousseau-i** mn (1)
...és előtetek egy keskeny egy piperétlen egy *Rousseaui* scénáját nyitnám fel az én hátra lévő életemnek (44/13).
- Rozália** fn (74)
A' mikor te oda jöttél, *Rozália* szíve megdobbant (36/96). Beszéld el, Ámor, te a' ki olly igazságos Ura vagy a' mi Szíveinknek, a' Melítesz' és *Rozália*' Történeteit (42/32).

Rozália (36/82, 146, 153, 163, 168, 42/19, 77, 115, 119, 125, 151, 156, 195, 334, 494, 504, 509, 612, 640, 661, 675, 927, 940, 946, 961, 1003, 1024, 1027, 1063, 1074, 1080, 1089, 1098, 1110, 1125, 1141, 1156), *Rozália'* (42/77, 701, 913), *R.[ozália]* (36/290, 291, 294, 295, 300), *Rozáliám* (42/647, 683, 1079, 1086, 1119), *Rozáliád* (42/907), *Rozáliád'* (42/723), *Rozáliája* (42/247, 922), *Rozáliát* (36/172, 42/41, 184, 410, 503, 554, 952, 972, 1015), *Rozáliámat* (42/186), *Rozáliáját* (42/291), *Rozáliámnak* (42/44, 475), *Rozáliára* (42/325), *Rozáliáról* (42/500), *Rozáliához* (38/cím, 39/cím, 42/679).

Rozi fn (4)

De botsáss meg szeretett *Rozim* (38/34).

Rozimat (38/31), *Rozijáét* (42/285), *Rozijáról* (42/319).

Rozika fn (1)

Melítész Rozáliához. *Rozikám!* (39/1)

rózsa fn (55)

Még az Arany idő előtt ezenn a' Világonn nem volt egyéb, tsak Tündérek és *Rózsa*. A' *Róza* fejr volt, és tövisketlen (36/2). A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus... Tündér Tsillag, Égi *Róza* (36/249). 'S imé a' tisztá habok elárulák az ő belső tűzét, mellynek langja ki sütött az ő két ortzájára 's annak *rózsáji* között lobogott (42/1047). Jóllátom én azt hogy a' Szerelem *rósáiba* termett csókokról tudakozódol (37/7).

rózsa (T9/69), *Rózsa* (54/85, 86, 116, T6/151), *rósa* (34/181), *Róza* (36/271, 42/750, 750), *rózsa'* (42/1101), *Róza'* (36/252), *rózsák* (36/106, T11/98), *Rózsák* (54/113), *Rozsák* (4/81), *Rózák* (36/21, 42/841), *Rozák* (42/279, 768), *rósák* (39/10), *rózsái* (40/171), *rózsát* (36/114, 40/130, T9/788), *Rózsát* (54/114), *Rozát* (42/864), *Rósát* (34/162), *Rosát* (36/297), *Rozákat* (42/681), *rózáját* (42/596), *rózsáidat* (53/10), *rózának* (42/646), *Rozáknak* (42/66), *Rozájiba* (42/593), *Rozsánn* (34/23), *rózsákonn* (4/166), *Rózákonn* (36/5, 42/753), *Rózára* (36/18, 42/21), *Rózákra* (42/764), *Rózáról* (36/12), *Rozáról* (42/758), *rósáiról* (37/32), *rózsához* (42/1014), *rózsáiert* (T7/246), *Rózává* (36/171), *Rozává* (36/170), *rósával* (34/76), *rózsákkal* (42/1004).

Ö: vad-.

rózsaág fn (1)

Melítész pedig leszakasztván egy *Rozaágot* az Adónis' Sírjáról, meg indult a' kies ösvényenn ama Berek felé (42/920).

rózsaajak fn (1)

...többet nem kérek, mert azt nemis reménylem, hogy az ő *róza Ajjakát* valaha egy tisztelő Tsókkal is illethessem (42/487).

rózsaboltozat fn (1)

Ekkor a' bús Melítész lenyugodván a' *Roza boltozat* mellé így szólamlott (42/331).

rózsafal fn (1)

... 's minden magános fördöt, a' mellybe ő magát megenyhíti, *rózsafalakkal* körül szőjjenek (33/136).

rózsahintó **Ö:** *fejérrózsa-hintó*.

rózsaillesat fn (1)

Mert az a' *rozsa illat*, az a' borerő, az a' mézíz, a' melly a' te szívedet úgy fel forralta vala, mind öszve vévdővén – tsók volt (42/1123).

rózsakocsi fn (2)

...ezer *rózsakotsik* várják Ajjakának Szélinn minden Szózatjait (42/824).

rózsakotsik (36/72).

rózsakosár fn (2)

Egész *Rózsakosarakkal* hozzák le a' feltetsző Hajnal Súgárral a' muskotály szagot (36/50).

Rózsakosarakkal (42/803).

rózsakoszorú fn (2)

Roza koszorújára szállottak a' nyájaskodó Kellemelek, tetszetes Felség ült vídám Homlokára (42/294).

rózsakoszorút (36/99).

rózsakoszorúcska fn (1)

...kezébe tartván egy parányi *rózsa koszorútskát* (36/88).

rózsalepel fn (3)

Filánder már felkölt vala *rózsalepleiről* 's a' Pálma Erdőbe sétált a' híves Hajnalonn (42/251).

— ágyát *róza leplekké* változtatják (42/876).

rózsa leplekké (36/126).

rózsalevél fn (2)

A *rózsa levelek* Pillangókká változnak (36/304).

róza levelek (36/275).

rózsaliget fn (1)

Fejér 's piros Színű *Róza Ligetek* nyúltak el a' Jázminok és Jeneszterek között (42/236).

- rózsapamacs** fn (3)
A' Festőnek otromba Penzeljét megvékonyítják, a' hibás Színeket *róza pamattsal* helyre egyengetik (42/788).
rózapamattsal (42/172), *róza pamattsal* (36/35).
- rózsás** mn/fn (3+11)
I. mn ...eggy *Rózsás* Ernyő alatt magánosan állott két Kupresszus szomorú Árnyékában a' múlandó Kőkörtsínyek között (42/303).
Rózsás (42/28), *Rózsás'* (36/253).
II. fn Gyakran sereg Tündérek gyűltek össze a' *Rózsába*, 's mennyei Énekekkel hangoztatták annak illatos Ligetjeit (42/757). — az én nevem említésével bolyongottak ki az ő szájának *rosássából* (39/31). Ez életnek *Rózsássát* körül néztem, 's egy rózsát sem találtam, mellyen tövis ne lett volna (T9/788).
Rózsások (43/362), *Rózsások* (42/145), *Rózsássai* (36/59, 42/812), *Rózsába* (36/10, 78), *Rózsába* (42/831), *Rózsásból* (42/194).
- Rózsáscsillag** fn (1)
A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus... *Rózsás Tsillag* (36/249).
- rózsaspiritus** fn (1)
Rozaspiritussal várták ötet az apró Tündérek (42/169).
- rózsaszál** fn (1)
Ezek között állott ő, mint az alacsony violátskák között egy legditsőségesebb *Rózsaszál* (42/533).
- rózsaszín** fn (1)
...a' Kloé Ortzájára repülven az ő *róza szín* Ortzájára, véletlen megtsípte azt (42/644).
- rózsaszínű** mn (2)
A' *rózsaszínű* Horák kertembe rakták vala a' Tengeren túl lévő világnak termésit (54/128).
rózsaszínű (T6/415).
- rózsavirág** fn (1)
A' levegő Égben *rózsa virágon* úszkálván (43/689).
- rózsavíz** fn (1)
Elmegyek a' Rozsák alá, 's *Rózsavízzel* bé lótsolom magamat (4/81).
- Rózi** fn (3)
...sőt még a' néma falakon is az én képzelt *Rózi*mat akarta velem tsokoltatni (38/24).
*Rózi*t (42/42), *Rózi*jának (42/ 209).
- Rózsika** fn (1)
Melitesz Rozáliához. *Rósikám!* (38/1)
- rög** fn (1)
Te híjába fárasztád tudományiddal az Eskuláp' Attyát, az idvességes Kígyó a' *rögökbe* bújt előled (54/225).
- röhög Ik:** *el~.*
- rövid** mn (40)
...e' *rövid* szokat sugtam az ő Fülébe (42/682).
— *rövid* időn igen jeles Magyar Munka fog ki jöni a' sajtó alól (43/235). Jámbus vagy futó láb az, a' mellynek az első tagja *rövid*, a' hátúlsó pedig hosszú (T9/284). — a' hosszú syllabát is *rövidbe* számlálja (T6/365). Ez a' megszakasztás a' *rövidebb* sorokban szép (T3/163). *Rövidebbenn* mégis: megnössz, tzifrá[]kods, tojsz, Kan-kot vetsz (4/143)
rövid (23/30, 38/42, 42/424, 43/186, 44/161, 54/181, T3/371, 487, T6/20, 74, 378, 380, 389, 428, T7/59, 285, 333, T9/123), *Rövid* (T3/334, T6/153, T9/473, T9*/682), *rövidnek* (T6/380), *röviddé* (T6/13), *röviden* (49/9, T5/73), *rövidenn* (4/130); *rövidebb* (41/234, T3/137, 247, 286, 334), *rövidebbek* (T3/328); *legrövidebb* (33/107).
- rövided** mn (2)
...a' Poémának elején, mindjárt kitészem a' matériát *rövideden* és világosan (T7/410).
rövideden (T7/332).
- rövidítés** fn (1)
...a' verset pótoltam, mintsem hogy a' *rövidítés* és szorítás miatt valamely szép szavát, vagy gondolatját elmellőzzem (T4/22).
- rövidítven Ik:** *meg~.*
- rövidnap** hsz (1)
Egy az Orpheusban kiadódott: a' többi is Kazincy Úr' öszveszedése és barátsági hív gondoskodása után *rövidnap* világra kerül (T9*/206).
- rubint** fn (2)
Az Ajtó felett piros *rubintból* ki metszve tündöklött Vénusz és a' Természet kik egymást tsókolták (42/257)
rubintok (37/51).
- rubrika** fn (1)
Abban az én Lillám is nyertes lenne: mert úgy legalább más *rubrikába* tevődven nem állana olyan közel a' tökéletes világosságához, 's fé-

nyéből annyit el nem veszene (T8/71).

Rubus (lat) (4)

...nem zavarnók össze... a' szeder név alatt a' Morust és a' *Rubus fruticosus* (T9/676).

Rubus (T9/666, 667), *Rubusnak* (T9/668).

Ruccellai fn (1)

A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Földmívelésről Virgil, Vida (a' Selyembogarakról) Vanier, Alamanni, *Ruccellai* (a' Méhekről) (T5/50).

rúg i (3)

Hogy bőg, hogy *rug*, kapál, hogy békélenkedik az ostoba (41/364). A' ürge Szütskék mint kergetik egymást a' haraszttonn: egyik lebukkan... másik... a' száraz Kőkényre *rugja* magát (4/39).

rúgjátok (41/92).

rugaskodik i (1)

...bika *rugaskodik* kötél szakad vala (T3/386).

rugdos i (1)

...mikor alávalók is *rugdossák* a' nagy hatalomtól ejtett sebben haldokl[ót] (44/152).

rugó fn (2)

A' szép feleség panasza hatalmas *rugó!* (43/294)

rugó (40/16).

rugott Ik: *el~*.

ruha fn (11)

Miért nem vagyok az a' *ruha*, a' mellyet ő magára vészen, mikor a' fördőből kijön (34/144). Már új *Ruhát* mutatnak a' pettyezett vén Kígyók (8/29). Kezd a' mező újra zöldelleni. Szokott *ruháit* ismét fel öltözi az Erdő (22/2).

ruha (36/110), *Ruha'* (42/846), *ruhájokat* (T4/152), *Ruhájit* (12/37), *ruhájának* (T8/161), *Ru-*

hájoknak (43/395), *Ruháiba* (42/522), *ruhánn* (42/858).

Ö: *halott~*.

ruhacsókolás fn (1)

Csókók' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... Szerelmesek' *Ruha'*, 's Kép' *Tsókolási* (36/205).

ruhájú Ö: *gyász~*.

ruház Ik: *meg~*.

ruházat fn (2)

Az Asszonyi *Ruházatbann*, elfelejtkezvén magáról, itten húzta a' Napokat a' megszerelmesedett Hérós (12/18). Fébus az ő tiszta Súgárral a' Hegyekenn a' Fagyot eloszlatta: és azok az ő zöldellő *Ruházatjokat* vissza láttatnak öltözni (7/7).

rukerc fn (3)

Melius vagy Horhi Juhász Péter, a' maga Magyar Herbariumában, a' Bellist *Rukertznek* nevezi (T9/678)

Rukertz (T9/680, 681).

rumpálódni Ik: *által~*.

rút mn (3)

Rút lehet valaki, vagy valami: de, ha benne Grátzia nints, távozzon a' nézőszínről (T6/123). Hiszen gondold el, ilyen *rut* időbe-is a' sikonn szükölni (41/388).

legrútabb (T6/98).

rügy fn (1)

Igy kell, 's így is lehet ezekről a' Provincialis Szókról is gondolkodni; minéműek, a' Duna mellett Kaján, kondor, kajdászni, a' Tisza mellett Górn, kókkadni, kontár, a' Felföldön, Bajbonts, réja, csermely, Erdélyben *Rügy*, 's a' t (T4/142).

rythmicusság l. **ritmikusság**

S

- s¹** fn (1)
Lányak: k. fiakba p. naptól s. (T3/438).
- s²** ksz (876)
Most azt szemléljük hogy van édes atyánk s anyánk akik minket hiv dajkálkodásukba tartanak (48/29). Ezekből 's az ehez hasonlókból által fogják látni a' rabi és a' szabad életnek különbségét (41/138). Stylusa s egyéb tulajdonsági tsak homályosan lebegnek emlékezetemben, minthogy rég az ideje hogy olvastam (T6/319). Most menj el, Melítész, kövesd az én Tanátso-mat, 's az Isteni Hagyományt, hogy boldogabb légy minden Halandóknál (42/ 914). De azért alacsony Lélek soha sem vólt bennem 's szemeten tsavargó igyekezetek nem mozgatták tselekedeteimet (44/31). — ötödiken van a' leg jobb Cziprusi puska por, mely egy szikrától is fel lobban, 's lángja örökké tart, 's a' többi (43/179). Tudja az Úr, hogy egy gonosz nyavalya adott alkalmatosságot a' Parókák' feltalálására; 's azonban mégis olyan nagyon Módiba jöttek (52/132).
- saccolás** fn (1)
...a' babonáságtól Isten gyanánt imádott Tyrannismusnak kevély *sattzolási* ellen küszködik (T1/74).
- sacer** (lat) (2)
Itt, ebben az én kis Versezetemben, olyan enthusiastica *Sacra* tétetik magánosan Bakhusnak (T9/764).
Sacra (43/251).
- sáfár** fn (1)
...az a' Vallás, mellyet örömmnek, diszemnek, 's vigasztalásomnak reménylettem, maga előtt únalmassá, *sáfárjai* előtt meggyüöltté, fiai előtt semmit nem reménylővé tett (45/41).
- Saint Amour** (fn) (1)
Más nap a' fogjok a' Hymenale forum eleibe vitettek, a' hol is *St. Amour* kérdőre vonván őket Procatorúl elő állott la Morie (43/52).
- saint-cloudi** mn (1)
...a' Herczeg' Kastélyában pedig soha sem voltam, és még annyit sem tudok róla, mint az Első Konzúlnak *St. Cloudi* Palotájáról (T7/211).
- Saint Gelais** fn (1)
Melin de *Saint Gelais* (34/11).
- Saint-Germain** fn (1)
I. a **Saint-Honoré**
- Saint-Honoré** fn (1)
...a' Frantziáknál minden a' mi a' *St Honore* és *St Germain* Hóstádokon kívül van, etc. etc. culturátlanságot jelent (T6/211).
- saját** nm (30)
...itt élek tellyes kényem szerint 's életemet csak *saját* tetszésem határozza (41/37). — a' régi időkben ők is olyan *saját* jussú szamarak voltak (41/116). — és hallottam is az ő szívének verdéseit *saját* kebelemen (42/1112). Ez a' mi *saját* anyai nyelvünk, a' Magyar Nyelv! (T11/78)
saját (33/11, 46, 108, 41/39, 325, 42/133, 285, 409, 522, 624, 928, 974, 985, 1071, 49/26, 50/36, T1/43, 70, 71, T3/72, T5/212, 348, 575, T11/6, 73), *Saját* (54/254).
- sajdít Ik:** meg~.
- sajnál** i (7)
Sajnálom, hogy el kell válnom ti tölletek (49/53). Elrejtve voltál Kastélyodba, és a' Nap *sajnálta*, hogy nem lát (53/4).
sajnálom (49/54, 56), *Sajnálom* (T9/124), *sajnálja* (T9/465), *sajnálottam* (T6/16).

- sajnálhatni in** (2) **sajnálhatni** in (2) **salvus** (lat) (1)
Sajnálhatni hogy így esett: de fel támadását nem várható (43/269).
sajnálhatni (T5/280).
 Hát mikor a' híres Dafnét Megszerette Minerva, A' Bodzába bútt, de onnét Hajde, *salva venia* (43/564).
- sajnálható mn** (1) **Sámuel fn** (1)
Sajnálható dolog a' nyelvre nézve is, de kivált a' Poézisra nézve (T9/276).
 Magyar Fordítása kettő van, hasonló versekben: Egyik a' néhai T. T. Túlatiszai Superintendens Szilágyi *Sámuelé* (T5/332).
- sajnálni in** (1) **sánc fn** (1)
 Az eltsüggedő Lélek, ha mást látszik is *sajnálni*, magán töprenkedik (54/192).
 Ebből a *sántzból* kell nekünk ötet előhuzni, hogy az emberiség színe előtt fel fedezhessük az ő gonosz tetteit és ostobaságát (T1/365).
- sajnálva in** (1) **sáncol i** (1)
 Más részről, azt is *sajnálva* kell tapasztalni a' vizsgálódó 's mindent megoldvasni kívánó Magyaroknak (T9/427).
 Asszonyi Cadentia az, melly vagy Spondeus, vagy Trocheus verssarokból áll... p. o. látott; tártott; lántzold, *sántzold*: nyújtja, sújtja; (T6/375).
Ik: körül~.
- sajnálván in** (1) **sandal i** (1)
 Akkor ékességeimmel kevély lévén, régulára szedett repkedésekkel, enyelgő farbillegetésekkel felszállok a' levegőbe, *sajnálván* a' földreis hágni (4/88).
 Illyen tzállal egy rakás Liliom mellé vontam magamat, 's onnan *sandaltam* miféle szerzet dúdolja azt a' szép Vespertinumot (3/112).
- sajtó fn** (5) **Sándor fn** (3)
 ...rövid időn igen jeles Magyar Munka fog kijöni a' *sajtó* alól (43/236). Chámpagna *Sajtó* az üveget kezébe tartván a' nedvességtől eláradt *Sajtónak* láttára a' bornak pességéből ma Vénust szült (34/29–30).
Sajtó (34/25, T5/601).
 Magyarra fordította Kapitány Bessenyei *Sándor* Úr (T5/306). — Hérosi Éneklő olyan kevés van, mint Macedóniai *Sándorok* (T5/441).
Sándor (T9/252).
- sajtócska fn** (1) **sanft** (ném) (1)
 Ez az aprós Munka kijött ez előtt darab Idővel. De hol? négy Ajaknak hév *Sajtócskája* alatt (42/17).
 Hát a' Választás? melly a' Szerzőnek nemes és *Sanft* Bélyegét árulja el (T6/95).
- sajtoló mn** (1) **Santo l. Portosanto**
 Az emberiség barátja nem lehet azoknak az Isteneknek barátja, kik mind eddig *sajtoló* korbácsi voltak a' Földnek (T1/376).
sanyarú mn (1)
 Így áll az a' szegény kapás, ki a' *sanyarú* munka közben sokat fárasztotta már az egeket a nagy Urak' szerentséjéért... a' talált kintsek felett (42/984).
- sakkjáték fn** (1) **sápad Ik:** el~.
 Vida még a' *Sakkjátékról* is mert írni (T5/53).
sápadt mn (2)
 ...csak ezek az ő Paraditsomi, ahol nyomorúltt-volta kön[n]lytsepekben foly le *sápadtt* ortzáján (51/29). — azok mutattak a' rémítő Setétségben valami *sápadtt* Planétafényt (42/85).
- Sála l. Szála**
Salamon fn (3) **sápadva Ik:** el~.
 ...olylan pályát nyitottam meg magamnak, melylyen liliomokon *Salamon* ditsőségét oltsító liliumokon, 's az édes álomnál puhább gyepen lehetett futnom (44/33).
Salamon (4/27, T6/109).
sápitó mn (1)
 ...mélly Tsend uralkodik mindenfelé, mellyet csak e' kis Patak' mormolása zavar meg, 's hébe-korba a' Fülemülének melánkóliás dalja vág ketté, 's egy mezei *sápitó* sípotska (50/66).
- saláta fn** (1)
 ...a' *salátának*-önteni-való nyüttes Románokból lepáriáltt Levelek szinte ontják a' temjénfűstöt a' Cármin Istenasszonynak (T7/255).

- sapka** fn (1) Illyen magyarosodott Szók: a' Görög Alamisna, a' Deák Letzke, az Olasz Rokka, a' Frantzia *Sapka* (T4/156).
- Sapphicus** (lat) (2) ...a' numerusatlan Hexameter vagy *Sapphicus* tsak ugyan útálatosabb a' jó hangzású kádentziás versnél (T8/170). *Sapphicus* (T8/173).
- sár** fn (3) ...az Isten úgy bánhat velünk mint akarja mert a' vagy mondhatja é a' *sár* a' fazékasnak: miért csináltál így engemet? (48/85) — Még az a' Mú'sák' barátja is, a' ki elméjének gazdag forrásával ditsekedhetik, ha hirtelen munkára szorítódik, ritkán folyhat *sár* és habarék nélkül (T10/41). *sárt* (40/143).
- Ö: epe~.**
- sarcolás** I. **saccolás**
- sárga** mn (14) ...a' *sárga* Kalászokkal koszorúzott Nyár rakja felénk Lábait (8/2). — 's a' hideg szél lutskosan szórja széllyel a' *sárga* faleveleket (41/343). Mit ér nékem, Délusnak *sárga* Istene! (54/120) *sárga* (3/174, 33/51, 62, 42/942, 43/656, 54/86, 214), *Sárga* (8/56, 54/116), *sárgára* (36/48, 42/801).
- Ö: halvány~, világos~.**
- sárgás** mn (1) A' Jázmin... Kertjeinkben virága' kedvéért szaporítatik, a' melly fejr és *sárgás* (T9/624).
- sárgul** Ik: *el~.*
- sárgulni** in (1) Kókkadni mondják a' Debretzeniek az olyan füveket és virágokat, a' mellyek... hervadni, konyúlni, *sárgulni* és halni kezdenek (T9/478).
- sárgult** Ik: *neki~.*
- sarkalat** fn (29) *Sarkaltnak* vagy Cadentianak nevezzük azt, mikor valamely somak edgy vagy két utolsó sillabája éppen azokból a' betükből áll, a' mellyekből állott a' másik soré (T3/348). *sarkalat* (T3/351, 557), *Sarkalat* (T3/129), *sarkalatosok* (T3/361, 491, 489, 499, 537, 562), *sarkalatosok* (T3/101, 129), *sarkalattya* (T3/382), *sarkalatosot* (T3/364, 500, 561), *sarkalatosot* (T3/512), *sarkalatosnak* (T3/358, 379, 527), *sarkalatosba* (T3/369, 374, 422), *sarkalatosokba* (T3/431), *sarkalatosokból* (T3/553), *sarkalatosokon* (T3/240), *sarkalatra* (T3/108), *sarkalatosokra* (T3/225), *sarkalatosokról* (T3/356).
- sarkalatos** mn (13) Így lett a' *sarkalatos* (cadentiás) és mértékes (Metrika) verselés (T3/56). Egyedül tsak maga a' Magyar nyelv alkalmas arra az egész Európába, hogy mind *Sarkalatos*, mind mértékes verseket lehessen rajta tsinálni (T3/98). *sarkalatos* (T3/90, 407, 409, 424, 482, 501, 512, 515), *Sarkalatos* (T3/87, 113, 125).
- sarkantyú** Ö: *kakas~.*
- sarkány** fn (1) Vérszopó *Sarkányokkal*, tüzes Kísértetekkel, ordító Lelkekkel, 's az Éjtszakának fekete Boszorkányival töltötte bé ezt a' hideglelős Fantázia (42/102).
- sarkú** mn (1) ...kiknek szemre hányó porainn mi elfajúlt unokák piross *sarkú* sárga tsizmákkal tapodunk (3/173).
- sarlatánság** fn (1) ...ez Németországon *Charlatánságból*, másutt igen csak kevélységből esik meg (T7/13).
- sarok** fn (2) ...én ő erántok viseltetett magános háládatosságomat most illy aprólék Munkámnak a' *Sarkán* közönségesítem (T9/271). — némelleyek a' szóttagok számának, és a' versek' *sarkának*, vagy végének hasonlatosságát vették fel (T3/52).
- Ö: vers~.**
- sás** fn (4) ...itt elég lilium van, és a' mi még derekabb, *sás*, lóhere, és vad zab bőséggel terem (41/332). *sás* (3/103, 107), *Sással* (3/171).
- sáska** fn (1) Eddig ő külön külön leselkedett; most táborral járt, mint az Auróra útján a' *Sáska* (54/218).
- sasorr** fn (1) ...a' mostani orrokhoz képest veszem le a' Modelt, és hogy a' néhai *Sas-orr* helyett tömpe orrat nem teszek fel (52/126).
- sat.** (= *satöbbi*) nm (40) ...és azért nevezettek a' Poéták első Tudósoknak, nép Tanítójinak 's a' t. (T5/39).

- sat.* (T3/236), 'sa't. (43/143), 's a' t. (54/45, T4/107, 122, 131, 142, 157, 188, T5/15, 22, 27, 33, 186, 221, 717, T6/21, 362, 376, 379, 400, T7/12, 89, 172, 348, T8/153, 178, T9/69, 736, T9*/169, 260, 417, T10/19), 'S a' t. (T6/48), *satt.* (T3/107, 356, 410, 430, 476).
- sátán** fn (3)
Melly mérészen hág fel ő a' Mindenhatónak Zsámolyáig! melly vakmerőn száll le a' *Sátán*-nak kétségbeesett Tanátsházáig! (T5/297)
Sátán (T5/362), *Sátánnak* (T5/289).
- sátor** fn (1)
Tavaszz – öröknek látszó tavasz vontá fel *sátorát* körülöttem (54/166).
- sátoroz** Ik: körül~.
- Saturnus** fn (6)
Szturnus birta tehát az Eget és a' Földet (36/140). *Szturnus* Pötsét kivágja Jupiter, abból születik a' rossz Vénus (36/151).
Szturnus (36/24, 42/770, T6/272), *Szturnust* (36/150).
- satyra** l. **szatíra**
- sauber** (ném) (1)
Már ilyen Istóriákat talám nyóltz lovas Debrezteni szekérral is lehetne a' Pesti Vásárra vitetni, mint a' Lipsiaira a' sok Feengeschtéket mit einem *saubern* Tittelkupfer (T7/152).
- savanyú** mn (2)
Keserű-édes vagy Keser' édes az.... a' miben az édesség keserűvel, *savanyúval* vagy főjtóssal van megvegyítve (T9/782)
savanyú (T9/673).
- Scaliger** fn (4)
...tessék... hozzá tenni ama' külömben szörszálhasogató *Scaligernek* fontos kis mondását: Grammatico nihil infelicius! (T4/196)
Scaliger (T9*/56, 295), *Scaligerrel* (T6/178).
- scena** l. **szcéna**
- Schauspiel** (ném) (1)
Dráma (szorossan véve, azaz, Néző- vagy Érzékeny Játék, *Schauspiel*) (T5/26).
- Schedius** fn (2)
Én is, több Hazám fiaival, örvendezve ólvastam *Schedius* Úrnak Magyar Országról való Hónapos írásában azt a' jelentést (T8/62).
Schedius (T8/82).
- schevátlan** mn (1)
...a' Német a' sok Diftongust és *schevátlan* consonánsait erre a' Téjoszi taktusra rákényszerítheti (T9/349).
- Schnecke** (ném) (1)
Tsigá németül *Schnecke*, Kagyló pedig *Muschel* (T9*/651).
- Schneider** fn (1)
Schneider is sok szép jegyzéseket tesz az Anákreon' Poézisáról (T9/147).
- scholasticus** l. **skolasztikus**
- Schraud** fn (4)
Amaryllis Idyllium Schraud Kir. Tanátssosné' halálára (54/1).
Schraud (54/36, 148, 234).
- Schroeder** fn (1)
Lásd *Schroedert!* (43/660)
- szcláv** l. **szkláv**
- sclopetum** fn (1)
...a' bombárdát ágyúnak, a' *sclopetumot* puskának merted nevezni (T4/72).
- scriptor** (lat) (1)
...a' Poémának elején, mindjárt kitészem a' matériát rövideden és világosan: hogy pedig az egy kevéssé sokat ígérő, magahányi, és olyan *Scriptor* Cyclicushoz illő, az a' *Comicumban* elmehet (T7/412).
- scriptum** Ö: manu~.
- scrupulus** l. **skrupulus**
- scurra** (lat) (1)
...hogy tehát a' szép Olasz Komoediásból, nyomorék Magyar *Scurrát* ne tsináljak, félbe hagytam munkámat és darabjait *Vulcanusnak* dedicaltam (T5/627).
- Scyrus** fn (1)
A' nyugodalmas *Scyrus'* kedveltető Számkivetésébenn Kedvére lankadt az Ámor foglya, Tétisnek a' Fia (12/1).
- se** ksz/hsz (20+20)
I. ksz Valóságot beszéllek, véled játszani *se* kedvem, *se* üdöm nints (3/24). Vajha én így tölthetem volna el múlt napjaimat! most! most *se* hátamat nem fájlalnám, sem illy komor kedvű nem vólnék, sem füleim nem vólnának talán illy ostoba nagyok (41/79). — tiszteld az Örök Szere-

lem Templomát 's ne kárhoztasd az ő mennyei Szentségeit, *se* a' gonosz Kívánság' tsalárd Bűbájjával meg ne fertéztessz azokat (42/898).

se (3/71, 9/14, 14, 42/690, 690, 45/79, 79, 79, 46/25, T3/87, 87, 108, T4/150, 151, T5/385), *Se* (46/25).

II. hsz Mert mindenik egygy forma, egygy *se* kíván többet az elégnél (41/136). Itt semmi *se*, még a' Músák *se* találtak fel, tsak magok a' bánatok (53/31).

se (4/204, 14/26, 33/92, 109, 115, 41/486, 42/381, 1134, 43/159, 45/33, T1/28, 122, 127, 284, T3/387, T4/105, T8/135).

Ö: még~, *soha*~, *soh*~.

seb fn (8)

...s maga is Professeur a' szivén igen kemény *sebet* kapott (43/14).

Sebem' (42/662), *Sebemet* (42/663), *sebet* (36/30, 42/782), *Sebeinek* (9/50), *Sebembe* (42/341), *sebben* (44/153).

sebes¹ mn (1)

Vénusz az Erdőbe bolyongva mikor piros Rozák fakadtak *sebes* talpa nyomainn, 's a' szép Adónisz a' vér és kökörtsin közt heverve (42/279).

sebes² mn (11)

...és azonnal mint a' fiók szarvas, mint a' *sebes* szél és a' gondolat el tűnt véle a' sűrűbe (42/1160). — *sebes* lépésekkel közelget (50/72).

sebes (36/67, 42/819, 1025, 43/65, 51/48, T6/252), *sebess* (4/210), *sebessenn* (42/160); *sebes-sebben* (53/22).

sebesít **Ik:** meg~.

sebesíteni **Ik:** meg~.

sebesítettett **Ik:** meg~.

sebesítettik **Ik:** meg~.

sebesség fn (1)

A' hir igen nagy *sebességgel* repült, mindjárt tudva volt az két szivnél (43/80).

sebhető in (1)

E' már a' nehéz, a' szivet *sebhető* hallás, itt a' bis videor mori (44/147).

secchia (ol) (2)

Nevezetes Comica Epopoéák az Olasz nemzetnél La *Secchia* Rapita, di Aless. Tassoni (T5/529). *Secchia* (T5/512).

Secundus fn (1)

J. *Secundus* és Bonefonius írtak Csókokat (36/179).

securus (lat) (1)

Soha sem leszünk *securusok* egyik a' másik felől, én Kintsem, ha most is azok nem vagyunk (5/18).

segedelem fn (1)

Az ártatlan Rozália, megindulván az én Bajomonn, ajánlotta *segedelmet* az én Sebem' enyhítésére (42/662).

segél **Ik:** fel~.

segélés fn (1)

...magatoknak boldogságát ember társatoknak költsönös *segéllését*, a' hazánk diszét, vagy is a' hármat együvé foglalván az Ur Isten ditsőségét a' veletek együtt élő emberiség szemléhesse (49/47).

segít i (11)

És néked, Filli. azonba Eszedbe sem jut, hogy *segíts* Engemet (7/27). Rajta Melítész! a' merőket *segíti* Amor (42/1017).

segítünk (T6/404), *segített* (T5/267); *segíti* (T7/325), *segítik* (T7/341). — *segíts* (T1/130, T10/19), *segíts* (40/101), *segítsen* (44/132), *segítsetek* (43/543).

Ik: meg~.

segíteni in (1)

Repülsz tőlök, de nem utárod őket, kívánnál rajtok *segíteni* (T1/303).

segíthet i (2)

...a' ki infámálva van, a' magánosság' falai közé való búvással etc. *segíthet* magánn egyedül (45/49). *segíthetek* (54/124).

segítő fn (1)

Ha magadat a' gyűlölséges bujaságra adod, azok, a' kik *segítői* a' te feslettségednek, örülni fognak néked (T1/232).

Ik: fel~.

segítség fn (7)

...de az ütközetet más nap reggelre hagyják, hogy a' *segítség* előérkezessen (T5/677). — és a' *segítségül* hívásomat Apolló meghallgatni méltóztatott (T5/706).

segítségére (44/238), *segítségére* (T1/350), *segítségével* (T10/45), *segítségül* (42/745, T7/414).

- Segrais** fn (2) erővel nem bírhattak (43/35–6).
Sokért nem adtam volna, ha Dayka' Fordítását a' *Segrais'* Origináljával egybevettem volna (T6/138).
Segraisból (T6/135).
- sehol** hsz (1) **II.** hsz ...a' világért *sem* adná, ha ő olyan szép ábrázatú lehetne (52/117). Eggy *sem* aggódik, eggy *sem* fáradoz, még is el él (41/133–4). Fordíts rám finnyás Tekintetet, beszélj hozzám nyájas Orzával: a' te Megútálásod *semmisem*, és *semmisem* a' te Szívesség (9/22).
...*sehol* sem talál a' maga bizonytalanságából ki menetelt (T1/7).
Ö: még~, mint~, soha~, úgy~.
- Seladon** fn (1) **semhogy** ksz (1)
...ő *Seladon* modjára öltözködjön, és, esméretlenül, őrizze a' sárga Pásztorok' seregébe az Admét' tsordáját (33/61).
Beszéllek; de nem kérdezem, valyon helyben hagyod-é az én Mondásimat, *sem hogy* tsendes vagy é Rólam beszélvén (9/56).
- selyem** fn (1) **semmi** nm/fn (50+12)
...mesterségesen látszott megmozdúlni a' kék *Selyem'* Tengerén egy kis Tajtékotska (42/270).
I. nm A' Gyermekek' játékira *semmi* gondom, mert dolgos Munkásságottól fognának el (4/168). Nem is hallotta tőlem a' Lilla nevét *semmi érzékeny*, tsak a' hegyek, a' bükkök, a' völgyek, a' folyások (53/21). Te talám a' mostani Magyar Világba *semmi* sem tudsz, minthogy egész nap tsak alszol (3/29).
semmi (3/71, 4/47, 66, 9/22, 22, 54, 10/21, 33/16, 34/84, 41/66, 42/950, 1130, 43/39, 222, 44/82, 48/23, 27, 143, 53/31, 36, T1/122, T3/104, 280, 280, 454, 477, T6/63, 65, T7/319, T8/39, 132, T9/69), *Semmi* (10/24, 46/7, 16, T7/98), *semmi* (35/10, 37/55, 39/8, 41/315, 42/45, 687, 45/42, T1/126, 127, 317), *semmibe* (21/13), *semmiről* (10/15).
- selyembogár** fn (1) **II.** fn *Semmi*: ez mindennapi dolog (T7247). — amaz zérus, tzifra, eggy tzifra is *semmi*, száz tzifra is tsak *semmi*, Tzifra meg tzifra tsak *semmi!* (44/75–6). — mikor az ő teremtő Szavára a' Létel tenyészővé tette a' *Semminek* kietlen Méhét, és a' tsetsemő Világ a' Mozgás Karjainn rengett az öreg Kaósz' Bóltsőjébe (42/738).
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Földmivelésről Virgil, Vida (a' *Selyembogarakról*) (T5/49).
- selyemfedél** fn (1) *semmi* (42/576), *semminek* (38/18), *Semminek* (42/736), *Semmiből* (T5/286), *Semminél* (36/255), *semmivé* (34/90, 52/33).
- selyemkárpit** fn (2) **semmiféle** nm (4)
Égszín *Selyem Kárpitok* terítették bé a' falakat (42/264).
...*semmi féle* földi hatalom nem fog meg fosztani attól a' belső meg nyugovástól, melly a' böldegésnek legtisztább kutfeje (T1/195).
semmiféle (37/37, T1/114, 283).
- selyp** mn (3) **semmiség** fn (3)
A' Németek Pesten, Budán, Posonybann 's Bétsbe is rám pittyezették *sejp* ajjakokat (3/201). Igy mehetnek el az olvadt, vagy *sejp* betűk is az erős betűkkel (T3/445).
...elrongált testéből nyomorult lelkét a' halál a' *semmiségbe* vissza hívja? (48/74)
semmiségből (52/53, T8/53).
- selypeskedés** fn (1)
Egy valóságos Gratzianak szépen esik az originalis *Selypeskedés*: de futhatnám, mikor egy társaságban az esetlen majmok affektált petyegéssel bosszantják a' füleket (T6/243).
- sem** ksz/hsz (198)
I. ksz *Sem* a' sűrű tsiklandást nem óhajtanám, *sem* azt, hogy valaki minden lépten nyomon fűszerszámmal tápláljon, vagy oxymellel frísítsen meg (T8/104). A' Republica baráti hízkelnek magoknak azzal, hogy *sem* Solitude, *sem* Morosite, *sem* La Trappe, *sem* a' Celibek' Vendéje az ő köz-jóra való törekedéseknek el rontására elég

- Seneca** fn (2)
...a' Tudomány legkedvesebb vagyonom volt mindenek felett... én azok nélkül az életet élő ember eltemettetésének tartottam a' Philosophus *Senecával* (44/20).
Seneca (44/158).
- seni** l. **zseni**
- senki** nm (22)
...*senki* sints, a' ki nálamnál jobban szeretessen (34/37).
senki (17/8, 33/115, 41/297, 42/136, 44/8, 69, 53/16, 16, T4/173, T5/446, 718, T7/230), *Senki* (41/34), *senkié* (42/195), *senkit* (45/4, 48/150), *senkinek* (41/165, 52/110, T5/324, 427), *senkivel* (4/204).
- senyvedt Ik:** *el~*.
- seppedék** fn (1)
...egy darabig a' szökdöső Lidértztől tsalogattatván, a' *seppedékeket* sokáig gázolván, végre estve felé haza vántzorog (51/33).
- seprő** fn (2)
...a' *Seprőnek* apró Részetskéit válogatják ki, 's a' Hordó Fenekére le hordják (42/806)
seprő (36/54).
- sereg** fn (25)
Nem Fegyverek, és Haragok, nem *Seregek*, és Triumfok voltak az ő Gondjai (12/20). Gyakorta *sereg* Tündérek gyűltek össze a' Rózásba (36/9). Menj: a' tántz' órája itt van: már, Nitze, késő estvét értünk: már a' vígságos *Sereg* panaszkodni fog érted (5/7). — a' Szeretőknek *serege* tsak nem véghetlenné lett (25/24). A' Tsigák egy számos *seregét* teszik az Állatok' VI. Rendének, a' Férgenek (T9*/602). A' Mezők *seregenként* piperéznek ezer rezgő Virágotskát, mellyeket még nem sértett meg a' kegyetlen Szántóvas (7/13).
sereg (36/65, 41/157, 42/244, 756, 817, T9/153), *Seregek* (43/589), *sereget* (T9*/604), *Sereget* (42/372), *seregét* (43/99, T9/585), *Seregenek* (T5/191), *seregébe* (33/62), *Seregébe* (42/639), *seregében* (T5/324), *seregénél* (54/125), *sereggel* (36/83, 41/470, 43/349).
- Ö:** *gavallér~*.
- seregbeli** mn (1)
Ez a' két név jó volna két *seregbéli* névnek; a' dialectusi Kagyilló pedig valamelly jelesebb Nemnek a' nevének (T9/616).
- seregel** i (3)
Ezerenn 's meg ezerenn *seregelnek* egy szép Leányzó körül (36/57). A' bánatok asztalodról a' sír fenekéig *sereglettek* (53/13).
seregelnek (42/810).
- sereglett Ik:** *össze~*.
- sérelem** fn (2)
Vidám lelki-esmerettel fogsz tulajdon szivedbe térni 's nem találsz abban sem szégyent, sem *sérelmet*, sem unalmat (T1/199).
Sérelem (26/5).
- serény¹** mn (3)
...mint nem tehet a' leglággyabb és legeggyűgyűbb Szívekbenn is a' *serény* Ámor (42/524). Testek könnyebb volt a' Levegőénél, és *serényebb* a' Nap' Súgárinál (42/760).
serényebb (36/14).
- serény²** fn (1)
Midőn Afrikának megkérlelhetetlen Oroszlánynya végig ordítja a' Pálma erdöket, 's halál és veszedelem mérközdik felborzadt *serényjének* szálainn (40/63).
- serénység** fn (1)
...vajha az én Ifjúi *serénységem* ha tsak mais vissza térne gyenge Tagjaimba (42/386).
- serio** (lat) (1)
Ebbe' azt kérde mi jó? – Nintsen írva *Serio* (T5/547).
- serium** (lat) (1)
...és száz megszá ezekhez hasonló gyermeki Balgatagságok, a' Szerelmeseknek *Seriumok* (12/25).
- serken Ik:** *fel~*.
- serkent Ik:** *fel~*.
- serkenvén Ik:** *fel~*.
- sért Ik:** *meg~*.
- sérteget** i (1)
Nem Hisztória hát ez, annyival inkább nem Pasquilus, melly élő, vagy megholt Individuumokat *sértegetne* (T7/95).
- sértegető** mn (1)
Szívemnek *legsértegetőbb* Fájdmát kívánod, óh Filander, megújítatni (42/332).
- sértés** fn (1)
...s egy rózsát sem találtam, mellyen tövis ne lett volna, mellynek *sértése* szinte a' lélekig hat (T9/789).

- sérthetetlen** hsz (1)
...az én Nemes Nemzetemnek fénylő Virtusai, melyeket e' kegyetlen Századok is *sérthetetlen* eresztettek által az öszveesküdt inségekenn? (3/176)
- sértő** in (1)
Dísztelen egyformaság, és füleket, 's hármóniát *sértő* monotonia mikor több versek egymásután ugyan azonn vagy leg alább hasonló Cádentziájuk (T3/396).
- serviai** I. **szerviai**
- Servius** fn (2)
Azt mondja *Servius*, hogy a' Görögöknél minden innepi 's áldozati szertartásokat közönségesen Orgiáknak neveztek (T9/737).
Servius (T9*/758).
- servus** (lat) (2)
...a' gyarló Fők, a' Cyclikusok, a' *servum* pecusok etc. mindég hamarább követik a' nagy Elméknek hibáját, a' licentiákat régulákká tsinálják (T6/238).
servum (T5/474).
- sétál** i (1)
...a' Pálma Erdőbe *sétált* a' híves Hajnalonn (42/251).
- sétálás** fn (1)
Van nékem egy barátom, a' ki Ánglus és Poéta, 's különös kedvellője a' *sétálásnak* (50/3).
- sétálgat** i (2)
A' harmatos portsinba *sétálgatott* magánosann egy Ifjú ember (3/108).
Sétálgat (43/415).
- sétálólugas** fn (1)
A' setéség az én *sétáló lugasom*, és az én hajnalom az éjfél (54/172).
- setét** mn/fn (16+1)
I. mn Nyájasságom, eleven elmém, *setét* ködbe borúlt, elvadúlt (53/24). — most *setét* gond ül a' homlokán (54/142). *Setét* itt a' Poézis mint a' Brittusé, 's rémítő mintha Arábiában vette volna származását (T6/28).
setét (8/43, 33/5, 42/79, 157, 202, 453, 43/507, 51/40, 54/177, 190, T1/114, 383), *Setét* (42/210).
II. fn De ha mit én a' *setétbe* látok, reménylem, talán boldogabb időket támaszt az új Király (3/215).
- setétedés** Ik: *el~*.
setétedik Ik: *be~*.
- setétellő** mn (1)
...és a' hideg és *setétellő* Habonn látni fogod általrumpálódni a' Súgókat (21/11).
- setéség** fn (5)
Ha fel nyitják is egy szempillantásig *setéséghez* szokott szemeiket, nem szenvedhetik a' boldogtalanok a' világosságot (T1/35)
setéség (54/172), *setéséget* (48/76), *Setéséget* (42/214), *Setéségbenn* (42/85).
- Seyfried** fn (1)
Nálunk *Seyfried* is úgy készített egy muzsikai szerzeményt a' Virág Benedek' Jámbusos énekére (T9/229).
- si** (lat) (1)
...eszembe jutott, a' mit Ifjontann egy oskola udvarán a' por közt tengvénn hallottam, hogy: „*Si manus vacuas plenas tamen ceras*” (3/118).
- Sidonius** fn (1)
Így Lucanus, Statius, Prudentius, *Sid.* Apollinarius (T9/417).
- siet** i (13)
De most Dafnisomhoz *sietek* (42/495). Méltó is ezt a' követhetetlen Stylusú Urat minden magyaroknak... nevében itt megkérnem, hogy Magyar Messiádéját a' Világgal közleni *siessen* (T5/402),
siet (7/18, 21, 8/55, 28/12, 50/45), *sietsz* (41/422), *sietnek* (T1/343), *sietett* (42/1043), *siettiünk* (42/502), *siettek* (42/512). — *siessenek* (40/87).
- siettet** i (1)
A' melly míg Repülését *siettet*i, nem látja a' függő Törököt, és siet a' Vadász Leseibe botlani (7/17).
- sietni** in (1)
Jó mulatást kívánok, nekem a' Kashoz kell *sietnem* (4/229).
- sietve** in (1)
...oh kedves plánták, ah ne jöjjetek vissza oly *sietve* germinálni (22/9).
- sigillum** (lat) (1)
L. B. Ez most nem azt teszi, hogy Lector Benevole, vagy Loco *Bigilli*: hanem teszi azt, a' mit kívánok, hogy valaki kitaláljon (43/662).
- sijederkor** fn (1)
...melly munkámat még 18 esztendő *sijederkoromban* készítvén, munkájim közül kimustráltam (T5/541).

- sík** fn (5)
 Én a' Tátrát ekhóztattam, a' búzatermő *síkra* ekhót kecsegtettem (54/220). Hányszor látni, hogy kiterjedt Homlokának *Síkjánn e'* nyájaszkodó Tündérek fejér Róza Hintókbann nyargalóznak (42/813).
sík (41/354), *sikonn* (41/388), *Síkjánn* (36/60).
- sikamló** mn (1)
 Az apró Tündérek nagy számmal indultak a' *sikamló* Hegynek (36/90).
- sikerés** mn (1)
 Az ámbra egy gyúlható, hamuszínű, *sikerés* és jóillatú Gyanta' neme (T9/708).
- sikeretlen** mn (2)
 Minden nagy igyekezetnek kitsíny a' kezdete, fáradságos a' munkába vétele, *sikeretlen* az első indulása (T11/43).
sikeretlen (T7/363).
- siket** mn (1)
 Én hasztalan esdekl[é]m az Aonidák' barátjának, húrjaim a' *siket* Szépnek ingottak (54/226).
- siklus** fn (1)
 ...nappal osztán hortyog[t]ak mint Árpád, és Lehel, míg Thrési nem kérte a' *Siklusokat*, melyeknek a' Vármegyéjéből kellett kitelni (3/207).
- sikolt** Ik: *el-*, *vissza-*.
- sikoltani** in (1)
 Kevés idő vártatva tehát, kezdettem leányosan *sikoltani* (42/660).
- sikoltás** fn (1)
 ...rántzba szedett szemöldökkel suhanok el a' plebecula zavart *sikoltásai* mellett (44/52).
- sikoltó** mn (1)
 ...a' kiálló darabos Kövek, a' *sikoltó* Mélység tsak egy bús Paraditsomot mutatott (42/117).
- sikoltozik** i (1)
 ...'s mohos ágain *sikoltozott* egymásnak a' Halálmadár (42/88).
- sikoltva** in (1)
 ...mohos Kősziklák ütötték ki belőle mezítelen fejeket, melyeknek egyikéről *sikoltva* szakadt le egy kétségbeesett Patak (42/100).
- silabizálni** in (1)
 ...a' sarkalatra betűit tsak a' vocalis vagy magánhangzó betűjétől kezdjük számlálni, nem pedig a' mint *sillabizálni* szoktunk (T3/359).
- Silenus** fn (1)
 ...ört állván néki a' katzagó *Silenus* (33/58).
- Silius** fn (2)
 Homerus a' régulákat teremtette, *Siliust* pedig a' Régulák (T5/421).
Silius (T5/417).
- sima** mn (2)
 Vígan láttam őtet egyébkor; most setét gond ül a' homlokán, mint az elestveledett holló a' nyírfának *síma* fejéren (54/143).
síma (36/84).
- simaság** fn (1)
 Hogy fogainak külső fényét 's *simaságát* meg add, fess gyöngyöket rósa között (34/180).
- simile** (lat) (1)
 ...illyenek a' Hasonlítások (*Similék*), melyek a' történet előadásának, elevenséget, gyönyörköd-tető tarkaságot, és néha világosítást is, szereznek (T7/374).
- simít** Ik: *meg-*.
- simogat** i (1)
Simogatni, biztatni *fog*. Édes számaram! (41/414)
- simogató** in (1)
 ...sokan a' pályát megfutva kellemetes lélegzet szedéssel dültek, az őket kézen *simogató* nyájasabb Érdem ölébe (44/43).
- Simois** fn (1)
 Marchal Priam és *Simois* Miként attakirozák, De a' Trója Sodromi-is Bástyát hogy óltalmazák (43/585).
- simplex** (lat) (1)
 Epopeámnak meg kívántam adni az Aesthetica Egységet is, hogy a' benne lévő egy és *simplex* Actiót az Olvasó elméje egyszerre könnyen felvehesse és végig láthassa (T7/330).
- simul** Ik: *le-*.
- simult** Ik: *le-*.
- sinál** i (1)
 ...a' mennyire a' numina laevak *sinálták*, és a' segítségül hívásomat Apolló meghallgatni méltóztott, Heroice kívántam zengedezni (T5/706).
- sincs** i (8)
 Most *sints* abban módomban, hogy egyszerre kiadhassam Munkáimat (T4/6). — senki *sints*, a' ki nálamnál jobban szeressen (34/37).

- sints* (43/649, 46/7, 17, 54/11, T5/209, T7/160).
sine (lat) (1)
 ...legfőbb nyereségemnek tartottam volna a'
sine fine való elmenést (45/8).
- singularis** (lat) (1)
 Így akár mint flectáljuk ezt a' szót mind a' plu-
 ralisban mind a' *Singularisban* mind a' Suffixu-
 mokkal etc. kiállja a' prosodiát (T6/168).
- sinnlich** (ném) (1)
 Ez a' mit a' Német Aestheticusok mondanak
 hogy *Sinnliche* Darstellung! (T6/216)
- sintér** fn (1)
 De a' mint mondám azok a' kegyetlenek elő fog-
 ják pénzen bérelt... petzérjeiket, és *sintérjeiket*
 kiáltani; éngemet meg gyilkolnak (41/146).
- Ö: kócsag~.**
- síp** fn (3)
 ...az innepi *Sípek* már kezdették hangoztatni az
 Erdőt (42/500).
Sípek (42/786), *Sípnak* (42/396).
- Ö: zabszár~.**
- sipít** i (1)
 De sok emberek *sipítnek* az esméretlen szók
 ellen (T9/461).
- sipító** mn (1)
 ...szint' olyan gyönyörűen ejti a' kellemetes L.
 betűt, mint a' *sipító* ly-t más vidékeink (T3/459).
- sípocska** fn (1)
 ...'s mély Tsend uralkodik mindenfelé, melyet
 csak e' kis Patak' mormolása zavar meg... 's egy
 mezei sápitó *sípotska* (50/66).
- sípol** i (3)
 Ha az én édes anyámhoz haza mentem, vagy az
 én bátyáim *sípolnak* én előttem, vagy Fillis új
 virágokat hozott én előmbe (42/1053). Öröm
 nótát *sípol* a' Tengeliz 's Canári (43/387).
sípoltam (42/399).
- sípolni** in (1)
 ...óh melly édes a' puha gyepenn küszködni,'s
 a' lengő árnyékok alatt *sípolni* (42/390).
- sípoló** mn/fn (2+1)
I. mn A' kopasz Követ zöld Mohval beszövik,
 hogy a' *sípoló* Pásztor, vagy az ellankadtt Útazó
 feltalálja azonn Nyúgodalmát (42/795).
sípoló (36/42).
II. fn ...a' *sípolónak* kétszeres zabszárakat az
- Éneklőnek egy pohár hives Bort... fogunk osz-
 togatni (42/392).
- sír¹** i (10)
Sír, zokog egy Szempillantásba, és agyarkodik
 (12/55). Hát még azon felyül *sírjak* a' te hitet-
 lenségedenn? (34/34)
sírnak (48/96), *Sírt* (42/76). — *sírj* (42/648,
 48/191), *sírjál* (54/110), *sírjunk* (48/191), *Sírja-
 tok* (48/190, 54/267).
- sír²** fn (10)
 Szeresetek, túl is a' *síron*, mint én is szeretlek,
 a' *síron* túl is (54/103).
sír (53/12), *Sír* (53/7), *síromnak* (40/135), *sírjá-
 nak* (42/1008), *sírjába* (54/136), *Sírjához* (42/
 302), *Sírjáról* (42/921), *Síromig* (42/627).
- síralmas** mn (1)
 ...*síralmas* fohászzkodásokat bocsátanak a' szent
 Istennek 'sámolyához (48/131).
- síralom** fn (15)
 ...ahol nints nyomoruság nints *síralom* és szo-
 moruság, hanem vég nélkül való öröm (48/206).
 — az én *Síralmim* egy igaz Szerelemnek Jelei
 (7/37).
síralom (48/1, 32, 44, 49, 66, 146, 158), *síral-
 mad* (53/45), *síralma* (48/147), *Síralmim* (5/4),
síralmaink (48/121), *Síralmat* (12/62), *síralmá-
 ra* (35/2).
- síránkozva** in (2)
 Eglé, egyedül, és *síránkozva*, szomorúann füg-
 gesztvén szemeit a' futó habokra, várta a' Dafnis
 hajójának visszatérését (35/5).
- síránkozva* (12/61).
- sírás** fn (2)
 Tiszta Patakotska, ha valamikor elébe vetődöl
 néki; mondd meg néki, hogy *Sírás* vagy. De ne
 mondd meg néki, mitsoda szem nevelt téged
 meg ennyire (27/29).
sírásra (48/42).
- sírat** i (2)
 Én pedig Lillát, ama' Szép kegyetlent, *síratam*,
 elhagyattatva tőle és mindenektől (53/15).
síratja (T3/429).
- Ik: meg~.**
- sirathat** i (1)
 Akkor úgy álltam feletted mint egy kő: most
sirathatlak legelőször (54/109).

- sirathatlan Ik: meg~.**
- sírdüledék** fn (1)
...de a' Szárnyas Lovon a' Hérosok' *sírdüledéki* közül az Istenek Pitvaráig felvágatni nem alkalmas (T5/131).
- siréna** l. **sziréna**
- sírhalom** fn (6)
E' *sírhalom*, 's a' mit ebbe takartunk, nem méltatlan tárgy lesz a' te Énekedre (54/146).
sír halmok (49/51), *sírhalom* (54/174), *sírhalmodat* (41/170), *Sírhalomnak* (54/201), *sírhalmomra* (40/130).
- sírhat** i (2)
*Sírhat*z Atya! sírjál is, és hullas[s] könyűket: ha kifakadhat, tágúl a' fájdalom (54/110).
*sírhat*sz (54/111).
- Sirius** fn (1)
Ez utólsónak pofáján van egy első nagyságú Tsillag, melynek neve Kutyátska, vagy Kutyó, Canicula, *Sirius* (T9/379).
- sírni** in (2)
Sírjatok! óh méltó *sírni*; Mert nem tsekély veszteség (54/267).
sírni (42/647).
- síró** fn (1)
Ne hallgassatok azokra... a' kik... remetékké lettek, a kik sírnak ugyan a' *sírókkal*, de nem örülnek az örülőkkel, és vigadókkal (48/96).
- sírva** in (2)
Elrejtve voltál Kastélyodba, és a' Nap sajnálta, hogy nem lát, a' Hold fájlalta, hogy búban *sírva* szemlél (53/5).
sírva (T1/68).
- situáció** l. **situáció**
- sivákol** i (1)
...gyakran a' süvöltő szelekkel együtt nyögdétsel ki a' kriptákból és kőbarlangokból, és *sivákol* a' magános Tsúvikokkal (51/31).
- sivatag** mn (1)
Tsak a' *sivatag*, homokos puszták, az Otzeán' szélveszes partjai... tsak ezek az ő Paraditsomi (51/23).
- skatulya** l. **katulya**
- skízecske** fn (1)
...illy szókatlan de nem vétkes módon fogom
- végző bútsúzásomat megtenni minekutánna magam képemnek egy ki színeletlen *skizzetskéjével* mindnyájatokat meg ajándékoználak (44/11).
- skláv** fn (1)
Martalék a' régi Magyaroknál tett hadban elfogott rabot, mancipium, örökös szolgát, vagy *sclavot* (T9/482).
- skolasztikus** mn (1)
...vóltam é valaha rossz lelki esméretű erkölcsöket fel forgató *scholasticus* gaz ember (44/230).
- skorpió** fn (1)
...és ekkor tűrhetőbb volna, a' kietlenben, tsupa kígyók és *sokrpiók* (!), oroszlányok és tigrisek, mintsem emberek között lakni (52/17).
- skrupulus** fn (1)
Nem jó ugyan magán' lenni; De másét sem jó szeretni. Ez, egy Házi *scrupulus* (43/615).
- smaragdmennyezet** fn (1)
Jáspis sziklákon áll *smaragd menyezete* Az arany 's a' gyémánt tsak külső szemete (43/358).
- sneff** fn (2)
Igazán a' *Sneffeket* lövöldözik 's ti féltek (3/45).
Sneffeket (3/50).
- só** fn (1)
Tellyes ez a' Munka festésekkel, költeményekkel, poétai virágokkal, *sóval* és etzettel (T5/561).
- Socrates** fn (1)
Socrates, Plato, Cicero, Seneca, Plutárkus... legyenek az én mindennapi idő töltő leg igazabb szívű barátaim (44/158).
- socratesi** mn (1)
...a' Világot *socratesi* szemekkel fogom körül nézni (44/164).
- sodrom** fn (1)
Marchal Priam és Simois Miként attakirozák, De a' Trója *Sodromi*-is Bástyát hogy óltalmazák (43/587).
- sodrott Ik: össze~.**
- sógor** fn (1)
'S Ma *Sógor*, hólnap Koma (43/620).
- soha** hsz (38)
Ha *soha* nem próbáltak, *soha* nem nyertek (41/151–2). Ha *soha* nem kezdünk, *soha* nem is végezünk (T11/44). Sem *soha* olyan rettentés ordító hangja nem mennydöröghetett olly éles har-

sogással füleimbe (44/85). *Soha, soha* titkos alattomba való minákat nem ástam másnak szerentséje alá (44/107).

soha (3/197, 6/39, 9/13, 16/6, 18/40, 23/20, 26/2, 2, 40/26, 41/462, 486, 487, 490, 42/82, 981, 44/69, 82, 101, 102, 113, 123, 47/3, 49/13, T1/333, T5/168, T6/222, T7/3, T8/44, T10/13), *Soha* (19/4, 42/619).

sóhajt – sohajt i (7+7)

...mindég van melletted, a' ki *sohajt* érted, a' ki néked ajánlja Szívét (5/38). Mennyit *sohajtottam* az ő Nevét, tudják ama' boldog Vidékek (42/138).

sóhajt (5/49, 36/29, 42/781), *sohajt* (T6/228), *sohajtasz* (5/77), *sohajték* (42/410), *sóhajtott* (42/289), *sohajtott* (53/6), *fogsz sóhajtani* (42/155), *sóhajtani fog* (42/129). — *sóhajtsak* (28/3), *sohajtsón* (16/8).

sóhajtani – sohajtani in (3+1)

...és már többé azon Szempillantástól fogva nem szüntem meg *sóhajtani* (17/13), *sóhajtani* (5/51), *Sóhajtani* (5/97), *sohajtani* (54/221).

sóhajtság – sohajtság fn (11+15)

Tsendes Zeffiretske, ha megtalálod azt a' kedves Tárgyat, mondd meg néki, hogy *sóhajtság* vagy; de meg ne mondd néki Kié (27/26). Epeosztó *Sóhajtságok* között járt ő fel 's alá a' Berekben (42/73).

Sóhajtság (34/102, 36/240), *sohajtság* (39/22, T1/103), *sohajtságok* (43/421, 50/10), *Sóhajtságok* (12/11, 34/12, 111), *Sohajtságok* (39/26), *sohajtságom* (38/44), *Sohajtságaim'* (42/339), *sohajtságid* (39/13), *sohajtságimat* (54/65), *sohajjt[ás]ait* (36/73), *Sóhajtságait* (42/825), *sohajtságokba* (22/11), *sohajtságidon* (53/7), *Sóhajtságira* (25/30), *Sohajtságira* (26/30), *Sóhajtságimra* (26/11), *sohajtságá* (53/44), *Sohajtságá* (42/144), *Sóhajtságá* (12/28).

Ö: *testvér-*.

sóhajtó in (1)

...és az egész Melitesz mind öszve egy mind végig *sohajtó* szeretetnek bálványja (39/24).

sóhajtozás fn (1)

...én meg nem állhatám, hogy némelly érzésimet le ne írjam, 's azok indítottak a' *sohajtozásra* (50/19).

sóhajtozik – sohajtozik i (1+2)

Nézd mint *sohajtozik* titkon meg romlott egészsége után a' feslett életü korhel és vig kedvü búja (T1/276).

sohajtoztál (53/13), *sóhajtozott* (41/275).

sóhajtozni in (1)

Már itt voltam, mikor olly nagyon kezdél *sohajtozni* (50/15).

sóhajtva in (1)

...a' halálos róguson is *sóhajtva* láttattak Attyok keménységén panaszkodni (44/185).

sohase – sohse hsz (3+1)

...a' Virtus pedig *soha se* maradjon jutalom nélkül (T1/309). — mert hiszen ha sok örömu[n]k volna *sohse* is kívánkoznánk erről az alatsynység helyéről a' földről a ditsőség helyére (48/161). *soha se* (37/46), *Soha se* (50/68).

sohasem hsz (17)

Soha többé a' te Hívségedtől, *soha sem* fogok félni (19/4). Halljátok meg a' Természet szavát, melly *soha sem* ellenkezik magával (T1/89).

soha sem (3/8, 4/193, 7/30, 23/14, 33/26, 42/438, 44/31, 52/25, T1/21, 213, 227, T6/33, T7/209, T8/114), *Soha sem* (5/18).

sohse l. sohase

sok szn (164)

De még jó volt ő rá nézve, hogy ő ebben a' tekintetben úgy gondolkozott, mint *sok* halandó! (33/124) — *sok* ha iszik belőle szarva nő (43/142). Egy nagy Úr udvarában laktam én, *sokakat* ki ismértem közülök (41/195). Itt találtam *sok* Nagy Lelkeket, kik közül *sokan* kezdettek velem futni, *sokan* már a' futás közben voltak (44/40–1). Az alatt Filánder *sokat* kérdezte Melitészt az ő kedves Rozijáról (42/318). — nagyonn *sokba* fájtak néked a' te Gyönyörűséged (42/717). Csak azt sem adnám *sokért*, ha egyszer végig mehetnék benne a' piatzon egy vasárnap (41/283). Az értelmes barátokkal való társalkodás *sokkal* többféle módon mulattat (52/58). Azt tartom hogy az elsőbb fél nagyon is *sokra* ment; ez pedig nagyon is kevésre (T8/137).

soká hsz (1)

...te nem hagysz a nyomoruságban *soká* fetrengegni senkit (48/149).

- sokáig** hsz (7)
De a' gonosz az én Fájaldalmimonn nem fog nevetni *sokáig* (6/8).
sokáig (12/32, 28/13, 33/48, 42/515, 51/33), *Sokáig* (T9/516).
- sokall** i (1)
És maga a' Sír *sokallotta* áldozato[d] (53/7).
- sokára** hsz (3)
Tsakugyan rendbeszedtem *sokára* magamat (42/620).
sokára (42/29, 51/38).
- Ö:** *nem~*.
- sokaság** fn (2)
Nevelkedik a' *Sokaság* annyira, hogy már tsak nem véghetetlen (28/14).
Sokaság (T7/363).
- sokasodni** in (1)
...az Éggel vetélkedő Tengerbenn tündöklőbb, szebb Tsillagokat *sokasodni*, és a' hideg és setétellő Habonn látni fogod általrumpálódni a' Sűgárokat (21/10).
- sokénekű** mn (1)
Polymnia, vagy Polyhymnia, az az sokhymnusú, vagy *sokénekű*, sokat éneklő, egy a' kilentz Múzsák közzül (T9/777).
- sokfelé** hsz (1)
Sokfelé való gondolkodásim után arra határoztam meg magamat, hogy versben fordítom, és éppen ezekben az aprókban (T4/31).
- sokféle** mn (6)
Nézd meg csak felőlről azokat a' *sokféle* gonosztévőket, kik vig ábrázatjok alatt rejtegetik öszve tépett sziveket (T1/255).
sokféle (42/245, 43/401, 48/54, 57, 50/49).
- soféleképpen** hsz (1)
A' Poesisnak, vagyis a' Poetai különféle Munkáknak felosztása... *sokféleképpen* próbálódott már a' régibb és újabb Tudósoktól (T5/6).
- sokhymnusú** mn (1)
Polymnia, vagy Polyhymnia, az az *sokhymnusú*, vagy *sokénekű*, sokat éneklő, egy a' kilentz Múzsák közzül (T9/776).
- sokképpen** hsz (1)
...két fordításról minthogy sokan *sokképpen* szöllanak, én a' kettőt egybevetvén rólok való értelmemet itt előadni bátorkodom (T5/334).
- soknyílású** fn (1)
Linné és ő utánna a' több Természetvisgálók ezt a' sereget IV familiákra így osztják fel: A, Multivalvia; *Soknyílásúak*. B, Conchae; Kagylók (T9*/605).
- sokrendbeli** mn (2)
Mihelyt ez a' Munka III Kötetben a' Bétsi Sajtó alól kikerült, azonnal egész Európában mind maga, mind annak *sok rendbeli* fordítása nagyon kapós volt (T5/602).
sok rendbeli (T5/250).
- sokszeres** mn (2)
Ez *sokszeres* Kádentzia (T3/550).
Sokszeres (T3/564).
- sokszor** szn (21)
...de vajmi *sokszor* lep meg tégedet a' komor Unalom, restség, és bádgyadttság (4/206). — *sokszor* szinte jól esne az ember fülének, ha vagy hamarább kén végezni egy darabot, vagy néha tovább is tartana (T8/89).
sokszor (40/155, 44/111, 48/123, 51/20, 52/45, T1/321, T3/314, T4/21, T5/339, 355, T6/51, T7/157, 354, T8/100, 120, T9/632, T10/54, 55), *Sokszor* (T8/57).
- solennitas** (lat) (3)
Minden főbb vacsorákon, bálakba, *solennitasokba*, és kivált – Lakodalmakba el szokták vinni, szolgálnak belőle (43/144).
solennitásnak (T10/26), *Solennitásból* (T7/220).
- solitude** (fr) (1)
A' Republica baráti hizelkednek magoknak azzal, hogy sem *Solitude*, sem Morosite, sem La Trappe, sem a' Celibek' Vendéje az ő köz-jóra való törekedéseknek el rontására elég erővel nem birhattak (43/35).
- Solt.** = *Zsoltárok Könyve*
- sólyom** fn (1)
Lovakat, ebeket, *solymokat*, miket tartanak a' mérszárlásra, és ezt ők vadászatnak hívják (41/202).
- Somogy** fn (10)
Somogy Vármegyében lakám 1799ben (T7/50).
Somogy (T7/156, T9*/686), *Somogy'* (T7/166), *Somogyba* (53/30), *Somogyban* (T5/643, 682, T6/324, T7/65, 118).
- somogyi** mn (1)
...holmi *Somogyi* vagy Tiszaháti girbegurba,

egyenetlen, vagdaltt, égetett, tördeltt vagy önként dülte Hasogatványokkal volna befoglalva? (T4/48)

song (ang) (1)

...annak neve nálunk Dal, az idegeneknél Lied; *Song*; *Chanson* (T9/38).

sonnet l. **szonett**

sonorus (lat) (1)

Másik meghagyta a' görög Philomelát: de ennek is a' mondott hibája vagon, noha egyébaránt elég *sonorus* Szózat (T6/158).

sopronyi mn (2)

...mind a' két Cadentziás szó polysyllaba, p. o. homlokát, megbotsát; rengeti, *Sopronyi* 's a' t (T6/400).

Sopronyi (T4/103).

sor fn (89)

Egy féle soruak azok a' mellyeknek minden *sora* ugyan annyi szillabákból áll (T3/235). — éppen valamely versezetnek utólsó *sorait* írja (50/11). Más felől a' hív Szerető Párok Nevei hosszas *sorral* aranylottak a' kék Selyem Kárpitonn (42/284). Eggy két *sor* ártatlan tsók bőven ki fogja ezt potolni (38/39). — appro *sorokat* kurjongattak a' Muzsika mellett (T3/77).

sor (38/38, 43/282, 623, T3/220, 275, 293, 305, 307, 399, T4/40, T5/271, 272, 274, 597, 598, 600, T6/340, 379, T8/135), *sorok* (T3/149, 154, 169, 172, 206, 237, 248, 261, 282, 290, 298, 299, 313, 322, 327, 555), *Sorok'* (T3/128), *soré* (T3/350), *sort* (T3/326, 333, 340), *Sort* (T6/246), *sorokat* (T3/158, 168, 286, 288, 291, 483), *sor-nak* (T3/211, 225, 230, 327, 349, 354, 381, 400, T9/578), *soroknak* (T3/137, 217, 278, 285, 330, 331, 335, T6/199, T8/88), *sorainak* (T3/340), *sorba* (T3/502, 513, 517, 527, 528), *sorokba* (T3/502), *sorába* (T5/119, T8/99), *sorokban* (T3/164), *sorában* (51/35), *soraiban* (T3/219, T4/172), *sorból* (T3/337, T5/596, T6/339), *sorokból* (T3/338), *sorral* (43/400), *sorokkal* (T3/140).

soros mn (1)

Hosszú strófák azok, a' mellyek 9 sorból állanak, vagy több sorokból is egészen, 10, 11, 12, 13, és 14 *soros* strófák (T3/338).

Ö: *három-*, *két-*, *nyolc-*.

sors fn (16)

Az érzékeny Emberiség tégye fontossá előtted Ember-társaidnak *sorsokat* (T1/147). Nem letünk volna é jobb *sorsra* érdemesek? (54/223) — megmondjam tenéked aztis, mint érzettem én magamat, mikor a' Tsókolás' *Sorsa* reám esett? (42/583)

sors (42/566, 48/168, T1/131), *sorsom* (53/28), *sorsod* (T1/193), *sorsa* (T8/23), *sorsomat* (T5/72), *sorsát* (41/445), *sorsunkat* (48/157), *sorsnak* (T1/140), *sorsomnak* (44/135), *sorsra* (T5/343), *sorsodról* (T1/212).

Ö: *bal-*.

sorsú mn (1)

Magyar Nyelv!...Azolta mind e' mái napig is, az én ifjúságomnak változó *sorsú* napjaiig, — édebben hangzott te rajtad az életnek köz beszéde, 's a' pajtásságnak édes szava (T11/90).

Ö: *egy-*.

sorú mn (9)

Ebben áll már a' határozatlan *sorú* verseknek természeté (T3/279). Egy féle *soruak* azok a' mellyeknek minden sora ugyan annyi szillabákból áll (T3/234).

sorú (T3/260, 272, 273, 273, T9*/173), *soruak* (T3/234, 236).

Ö: *két-*, *nyolc-*.

sorvad i (1)

...midőn szívemnek egyik fele a' bú, és nyavalyák között *sorvad*, akkor a' másik fele a' halálnak keze közt enyészik el, 's egyikén sem segíthetek? (54/123)

sós mn (2)

Legyen az ő nemes Probatétele az, hogy induljon a' *sos* Habok néma Lakosinak Békességét felzavarni (14/35).

sós (8/32).

sovány mn (1)

Száraz *sovány* Szépségek, pajzán Pillangók, kiket a' mi Hazánkba bábozott a' Német Fársáng, megengedjete, ha én a' ti Poraitokat, a' ti Árnyéktokat, és Lepleiteket nem imádkhatom (4/219).

sörény l. **serény**

sőt ksz (45)

Mit álmodtam én boldog Egek? *sőt* álmodtam é, mondjátok meg (42/1029). — mind én előttem

elősködtek, *sőt* egyéb rab állatjaikat is az én fáradságomból 's gyűjteményemből tartogatták (41/45). Ez az Emberi nemzetségre nézve, nem csak nem ártalmas, hanem hasznos, *sőt* el múlhatatlanul szükséges is (43/73). Egy szóval a középszerűség, *sőt* a' tökéletességig való menettel is csak dítséretet érdemel mind a' Poétára, mind az ő tőle felvett Személyre nézve, és az még nem heroismus (T5/133).

Spaletti fn (1)
Pompás kiadások Rómában a' *Spalettié*, és a' két Pármai (T9/190).

spanyol fn (4)
...a' fél világot bíró *Spanyolok*, és tulajdon jobbágyai ésszel, pénzzel, fegyverrel ostromlották (T5/316). — az Anglusoknál 6 fordítása van; Németül és *Spanyolul* pedig az eredeti metrumon próbálták fordítani (T9/187).
Spanyol (T9*/212), *Spanyol* (T9/347).

Spanyolország fn (1)
Spanyol Ország (43/132).

spárgacsíra fn (1)
..a' Leányok Kedvelléseket nem vadászom, mert ők gyengébbek a' tavaszi *Spárgatsiránál*, és ingóbb teremtések a' nyárfa levélnél és a' vígály Tippannál (4/170).

specie l. in **specie**

spes (lat) (1)
...egy néhány Napi útazása után vigan szállott ki a' Caput bonae *Speinél* (43/110).

Sphaera (gör) (1)
Igy a' Mathematico-Physicai Materiákban esméretes az Empedocles *Sphaerája* (T5/41).
L. még **szféra**.

spica (lat) (2)
Nardusnak hívják közönségesen azt, a' mit Magyarjaink is *Spikinárdnak* neveznek, (deákul *Spica* nardi, e' görög szótól Nardu *Stakhűsz*) (T9/699).
Spica (T9/702).

spikinárd fn (1)
L. a **spica** szócikket!

spiritus fn (2)
Rakd öszve elméddel, ha tudod, az eresztett színméznek édességét... és e' mi szigetünk borainak szívreható *spiritussát* (42/1102). — a' harmadik

mind kellemetesség *spiritussával* telt hordókkal van meg terhelve (43/175).

Ö: *rózsa*~.

spondeus fn (2)
Asszonyi Cadentia az, melly vagy *Spondeus*, vagy Trocheus verssarokból áll (T6/372).
Spondeus (T9/316).

spondeusláb fn (1)
Amaz *Spondeus*, vagy Trocheus *láb* (T6/391).

srófolni in (1)
Azért is, a' ki jó Anákreoni Dalokat kíván írni; annak nem Anákreont kell fordítani, sem holmi hideg és durva érzéseket az Anákreon' mértékére *srófolni* (T9/121).

St. = *Saint*

stáció fn (1)
Bővebb tudósítást első *státiumról* várjatok; másikat az azután valóról; mikor helybe leszek pedig, akkor egy nagyot (45/127).

stakhűsz (gör) (1)
L. a **spica** szócikket!

statistika fn (1)
Lásd Anacreon' Erosi *Statistikáját* (43/653).

Statius fn (2)
Azért mondja *Statius* is Pieridum Orgia... talám tzelozván az Aristophanes' Múszon orgiajára (T9*/761).
Statius (T9*/417).

statua (lat) (1)
Ezt a' *Statuát* tettem néki, bár csak magam lehettem volna azzá! (30/1)

státus fn (1)
Már bizonyos nálunk, hogy a' Niederlandi *Statusok* a' Frigyes Belgium Constitutióját beveték (43/94).

státustanácsos fn (1)
Giambattista Guarini... Sokáig vólt az odaváló Hertzegnek II. Alfonznak Titoknokja, azután *Státustanátsosa* (T9/517).

stb. l. **sat.**

stempel fn (1)
Tömve találjuk az emberi nemzetnek Archivumát ezer meg ezer jeles Történetekkel de hányra van ráütve a' Heroismus *Stempelje!* (T5/163)

- stílus** fn (5) *Stylusomat* szándékoztam Czéломhoz, a' dologhoz, és a' személyekhez alkalmaztatni (T7/396). *Stylus* (T5/327), *Stylusa* (T6/319), *Stylussal* (T5/83, 406).
- stílusú** mn (1) Méltó is ezt a' követhetetlen *Stylusú* Urat minden magyaroknak... nevében itt megkérdezni, hogy Magyar Messiádéját a' Világgal közleni siessen (T5/399).
- Stoechas** l. **Lavandula Spica**
- Strabó** l. **Sztrabón**
- streptosó** (ol) (1) És most Folyóvízzé változván, Vizzel, és Habbal duzzadván, tsörögve (*streptosó* tsörgő lármával) kitekered a' Fákat, és Köveket (20/21).
- strideo** (lat) (1) ...hijába változtatom, pengetem, és tágítom a' Húrokat: azok mindég visszások lévén Kezemenek, mindég hűségtelenek Füleimnek vissznak egy olly Hangot, a' melly engemet megzavar és *stridet* (14/6).
- strófa** fn (26) ...ama híres *strófa* neme is a' Szonnét is 14 sort számlált (T3/340). *Strófa* (T5/596), *Strofa* (T3/281), *strófák* (T3/334, 334, 337, 337, 339, 339), *Strophát* (T6/331, 343, 407), *Strófákat* (T7/423), *Strofáit* (T6/294), *Strofának* (T3/278), *Strophának* (T8/92), *strófáknak* (T3/342), *strófába* (T3/313), *strófákba* (T3/327, 343), *Strófákban* (T5/269, 562), *strofákban* (T5/330), *Strophákban* (T5/304, T6/343), *Strófákról* (T3/282).
- Stutzer** (ném) (1) Ájúlnek a' *Stutzerek*' truppjai egy Nimfa előtt, kire születekor sem a' Bába sem édes Mámikája nem nevetett (T7/249).
- stutzeri** mn (1) ...egy 16 esztendő, és anatomia 's pictura szerént termett, egyszersmind nagyvilágban neveltetett Dáma csak *Stutzeri* tömjénekre érdemes (T6/129).
- Styx** fn (1) A Tartar' Fejedelme, kinek tartozik minden a' mi él, vagy valaha élt, ki a' *Styxnek* kilencszeres folyásával békerített birodalmat, mellyből ki-
jönni senkinek nem lehet, egy szavával igazgatja (T5/426).
- sua** l. **suus**
- subjectum** (lat) (1) Híbáztam: bánom: én hallgatni fogok: legyen *subiectuma* ez a' boldog Nap, méltóbb Éneklőnek (14/29).
- successor** (lat) (1) ...a' Literaturának nagyobb diszére folytatását is fogja közleni mindnyájunkal... a meg hóltnak érdemes *Successora* kit is ennek telyesítésére igen kérünk (43/276).
- suffixum** l. **szuffixum**
- sűg** i (3) ...e' rövid szókat *sugtam* az ő Fülebe (42/682). *sűgja* (42/676), *sűgta* (42/674).
- sugall** i (1) A' Pentameterekben Daykát magok *sugallották* a' Cháriszok (T6/78).
- Ik:** *meg~*.
- sugár** fn (42) ...'s egymás árnyékába olly édesdedenn alszunk, hogy a' Nap *sugári* toszigálnak fel bennünket a' fekvésből (4/110). Víg a' Tavasz, víggá tesz mindent. Az ő elevenítő *sugárai* új életre támasztják fel az élő állatokat: 's felsekentik a' Munkára (4/6). — az én Szemeimet bájoló *Sűgárok* ragadták oda (42/421). Ábrázatodonn akkor ezer új Szépséged fog lenni: többé azon ékes *Sűgárokat* a' Harag meg nem fogja zavarni (16/35). *Sűgár* (8/3), *sugára* (40/142), *sűgára* (T4/3), *sűgárai* (3/187, T11/88), *Sűgárokat* (21/11, 36/115, 42/865), *sugárait* (48/4), *sűgárait* (40/146), *Sűgárait* (42/75), *Sűgárit* (42/69), *sűgárinak* (50/39), *Sűgárokbann* (23/17), *Sűgárokból* (36/56, 42/808), *sűgáriból* (43/431), *sűgárain* (51/6), *Sűgárainn* (36/44, 42/797), *Sűgáira* (15/4), *Sűgároknál* (8/64), *Sűgárinál* (36/14, 42/761), *Sűgártól* (8/27), *sűgáritól* (6/21), *Sűgáritól* (8/36), *sűgárral* (43/418), *sűgárokkal* (44/84), *sugároddal* (40/104), *sűgárával* (40/16, 54/184), *Sűgáraival* (4/78), *sugáriveral* (42/214), *Sugáriveral* (42/62), *Sűgáriveral* (7/6, 36/51, 42/804).
- Ö:** *arany~, hajnal~, nap~*.
- sugarlás** fn (3) ...tudom, hogy a' titkok nintsenek rejtve előtted,

és a' Delphisi *súgarlásból* mondd azokat, a' mikkel inkább magadat kívánod felébreszteni (54/209). Ugy van, jóltévő Istenasszony... látom a' te kedvezésedet, most érzem legelsőben, hogy te én hozzám közel vagy, elfogadom áldott *sugarlásodat*, 's nem késedelmezek boldog lenni (42/989). *sugarlással* (54/44).

sugárocška fn (2)

A' Poéta' Lelkét és Képzelődését végig hordozzák a' Világonn, – nyájas *Súgárotskák* vonják fejér Róza Hintójokat – vagy felragadják magokkal az Egekbe (42/784). *Súgárotskák* (36/29).

sugárol – sugarol i (1+1)

Tik, a' kiket bolond Szeretet *sugárol* esmerjétek jobban a' gyönyörűséget is (34/127). *sugarlasz* (34/75).

sugározik i (1)

Nemes Tanulók! kikben épül a' Tudományoknak és a' Hazának reményje, bimbózik öröme, *sugározik* jövődő Ditsőségének vídító hajnala! Jól esmértek engemet (44/220).

sugározó mn (1)

A' rózsaszínű Horák kertembe rakták vala a' Tengeren túl lévő két világnak termésit, mind onnan, ahol a' Nap' Lovai felkelőre legelnek; mind, ahol *sugározó* szűgyöket nyugtatják meg a' partokon (54/130).

sugárszál fn (2)

...e' nyájaskodóTündérek... Ortzájának Mezejénn fonják Hajnali válogatott *Sugárszálakból* a' Hálót, 's kifeszítik a' Lesekre (42/816). *Sugárszálakból* (36/63).

sugdosódi fn (1)

Eggyyszer valamellyik ifjú Pásztor a' *Sugdosósdit* kezdi említeni, 's azonnal megegyezvén feltételébe, közakarattal hozzá fogunk a' Játékhoz (42/672).

suhan Ik: el~.

suhanc fn (1)

Hát látok egy vékony nadrágos, fehér hatzukás, tarka kabátos *suhantzot* (3/114).

suhanó Ik: le~.

suhasztás fn (1)

Jól kiállja ő a' mi Scythiánknak hidegét, 's könnyen szaporodik jövőésiről, és leduggatott ágai-

ról, büjtással is tenyészik, és *suhasztással* (T9/649).

suhogás fn (1)

A' Madarak' tsevegését, a' Vizek' tördelődését, és a' Levelek' *suhogását* úgy tetszett nekem hogy hallok (23/10).

sújt i (2)

...Magyarra fordította Kapitány Bessenyei Sándor Úr, folyó beszédben, a' melly fordítás, ha sok helyen nem mérkőzhetik is az Ánglussal, de több helyen ragyog, hízelkedik, és a' Magyar Nyelvnek izmos kinyomásaival *sújtja* lelkeinket (T5/309).

sújtja (6/375).

sullog i (1)

A' Vízbukadéknak morgása miatt nem hallhatta meg érkezésemet. Hátúlról a' fejéhez *sullogék* (50/9).

Sulzer fn (3)

Az ő humora azt mondja *Sulzer*, a' legkellemesebb a' világon, 's olly könnyű, mint a' legszébb kikelet (T9/111).

Sulzer (T9/786, T9*/17).

súly fn (2)

Minden teremtvények érzették vala a' télnék *sullyát* (50/32).

sullya (T1/150).

súlyos mn (3)

Hordanád a' hátadon a' *súlyos* terhet (41/391). Ijedtében felrezen, és ébrenn folytatja álmodozását, rázattatván a' szűfájástól és *sullyos* bútól, 's a' gyűjtvány Hideg miatt vonaglódván (51/52). *súlyos* (41/234).

sum (lat) (2)

Itt az utolsóban a' *fiat* Newton et facta est lux szűkölködik Epigrammai élesség (vagy point) nélkül, mihelytt circumscribálódik (T6/197).

summa fn (2)

Ez azoknak az Igazságoknak *summája*, mellyet a' Természet könyve magába foglal (T1/310). *Summájának* (T5/288).

summáz Ik: be~.

sumo (lat) (2)

...sok ha iszik belőle szarva nő, Cornua *sumit* (43/142).

sumit (43/644).

- superintendens** I. **szuperintendens**
- suttogás** fn (3)
...hallja a' kőszálon és tengeren által az ő Bálványjának *suttogását*, a' melly őtet megvárásolja (51/10).
Suttogások (12/13), *suttogást* (41/179).
Ö: *öröm~*.
- suttogni** in (1)
Szamár! Hiszen lám az imént nem csak *suttogni*, hanem mint a' veszett állat, bögni 's ordítani is mertél? (41/181)
- suus** (lat) (1)
...mert annak az Oratziója pro Verre pro Catilina is lehet, ezé többnyire Pro domo *sua* vagyon! (44/81)
- Suvarow** fn (1)
Hertzeg Amorow, mint *Suvarow* (43/654).
- sügér** I. **csügér**
- süket** fn (1)
...és a' ki darabos vagy éktelen vóltán finnyáskodik, úgy tesz mint a' melly *süket* az olasz Concertnek hijjánosságáról perorálgat (T11/71).
- sül** **Ik:** *el~, rá~*.
- sült** fn (1)
Ekkor kinyitja a' vadász tarisznyát, 's ime egy kulats borotska egy darab *sültel* 's fehér tzipóval vala benne (3/182).
- sülve** in (2)
Jó lenne biz a' húsa... főve vagy *sülve* (41/286).
sülve (3/43).
- süllyed** i (2)
Ez utolsó Hangja magával együtt a' Habokba *süllyedt* (42/157). Földbe *süllyedjen* az ő tekintete, ha a' tiéddelel öszve akad (T1/223).
- süllyedt** in (1)
Köz csendesség meg háborítójának tartják azt, a' ki a' halálos álomba *süljedt* halandókat fel akarja költeni (T1/41).
- sündörgődzik** i (1)
...a' kis kutyáját, a' melly körültem *sündörgődzik*, meg nem ismérném (34/126).
- sürget** i (1)
Baráti és jóakarói *sürgették*, hogy kiadja, a' mint az előbeszédben írja (T9*/175).
- sűrű** mn/fn (15+3)
I. mn Ezt beárnyékolja köröskörül a' Babérok *sűrű* Erdeje (18/23). Hanem szüntelen elfolytott Kebelébe eresztgeti eltikkadt Torkából az új Szellőt *sűrű* lehegessel (8/22). Elment ő, én pedig elragadt Szemekkel kísértem őtet a' Berek *sűrű* homályáig (42/452). — a' temjén füst *sűrűenn* tántorgott kifelé (42/256). Tudom, nem hiszed, hogy elaludt bennem a' régi Tűz, mint-hogy olly *sűrűnn* mondom azt, minthogy hallgatni nem tudok (9/45).
sűrű (40/33, 41/348, 42/310, 1026, T6/42, T8/104), *Sűrű* (42/80), *sűrűen* (T8/102), *sűrűenn* (42/228); *legsűrűbb* (42/697).
II. fn Keress egy ürege sziklát vagy egy bokros *sűrűt*, rakd meg az alját avarral 's fa levéllel (41/431). — mint a' sebes szél és a' gondolat el tűnt véle a' *sűrűbe* (42/1161).
sűrűbe (43/397).
süt **Ik:** *el~, ki~, le~*.
- süveg** fn (1)
Múlsad ki ott magadat; rakd le ott Criticus páltzadat, philosphus köpönyegedet, theologus *Süvegedet* (T7/42).
- süvöltés** fn (1)
Vas tömlötzökből a' szelek kiszabadúlván rettenetesenn tsatáznak! mitsoda *süvöltés*, mitsoda Dühösség! (34/88)
- süvöltető** mn (1)
Bagoly. *Süvöltető* irtózást lázszaszt bennem mély inségetek (3/91).
- süvöltő** mn (2)
... 's gyakran a' *süvöltő* szelekkel együtt nyögétsel ki a' kriptákból és kőbarlangokból (51/30). — Limnisz, egy szánakozó Nimfa, felemelte buba borúlt tekintetét a' *süvöltő* Habok közül (42/162).
- syllaba** I. **szillaba**
- Syracosius** (lat) (1)
...jussom lesz az Andesi Pásztorral elmondani: Prima *Syracosio* (54/28).
- systema** I. **szisztéma**

Sz

sz fn
sz. vadászni – z. Puskázni (T3/443).

Sz: = *szent*

szab i
Ezt beárnyékozza köröskörül a' Babérok sűrű Erdeje, a' melly határokat *szab* az Ég' Haragjának (18/24). A' magyar nyelv' mivoltához sem *szabja* prosodiáját (T6/368).
szab (48/86), *szabott* (42/551, T7/59).

Ik: *fel~*.

szabad mn (44)
Szabad vagy, a' mennyibe mostan Urad nincs, de indulatidnak szükséges volna a' fék (41/104). Ezekből 's az ehez hasonlókból által fogják látni a' rabi és a' *szabad* életnek különbségét (41/139). — ezzel a' ti Természeti Jussaitokat akarja erős lábra állítani, titeket nyomorult rab szolgálókból *szabad* emberekké tenni (T1/77). Ládd é ilyen egymást szeretők a' *szabad* állatok (41/477). — Colin hasonlít a' *szabad* Verébhez, eme pedig a' fetskéhez (34/101). A' *szabad* füzes érdemlette azt, hogy az én lantom zengedezze (42/939). Atyámfiak! számártársaim! jertek mindnyájan, jertek *szabadokká* lenni (41/92). — én a' Collégiumba többé a' mi a' Czigány- nakis *szabad* be menni ne mérészeljek (45/32). — egyedül a' Poétának *szabad* akaratjától függenek (T3/132). — *szabad* legyen itt megemlítenem (T5/63).
szabad (13/4, 28/22, 36/192, 41/75, 101, 110, 114, 353, 357, 375, 43/196, 287, 48/170, 49/59, 50/20, T3/375, 453, 460, 460, T9/29, 72), *Szabad* (41/40, T5/486), *szabadnak* (41/31, 41/116), *szabadon* (41/238, T3/466, T6/86), *szabadonn* (7/29, 42/365), *szabaddá* (41/472), *Szabaddá* (33/41), *szabadokká* (41/335, 335).

(1) **szabadít** **Ik:** *meg~*.
szabadítani **Ik:** *fel~, meg~*.
szabadítás **Ik:** *meg~*.

szabadító fn (1)
Az ő Hérosi tette... a' Mennyből szállott *szabadítónak*, az Isten' szerelmes fiának... Koporsóját... megszabadítani (T5/253).

szabadított **Ik:** *meg~*.

szabados mn (3)
Ezenfelyül, a' természetnek és mesterségeknek tágas Országai ezer *szabados* multságokkal kínálkoznak (52/62). Nints ehez hasonló a' Comicus Viágba, ha saját ítéletemet magyarán kimondanom *szabados* (T5/575).
szabadossá (T3/378).

szabadság fn (43)
Örült az állat szerető szarvas, hogy az édes *szabadság* mellett így buzog a' számár is (41/21). Nem a' nagy lármába áll a *szabadság* (41/106). Nem is számárnak való a' *szabadság!* (41/495) — A' Lépbé' mellybe botlott, a' Madárka olykor Tollaitis ott hagyja, de *Szabadságra* jut (9/41). Illyen forma *szabadtság* az is, mikor dupla betű helyett, edgyes betűt teszek (T3/468).
szabadság (41/142, 171, 336, 337, 337, 339, 362, 365, 380, 386, 390, 439, 463, 468, 483, 484, 490, 492, 493, 493, T1/109), *Szabadság* (9/cím, 41/29, 463), *szabadságot* (41/374, 383, 43/285), *Szabadságot* (9/4, 10/4, 40, 41/25), *szabadságnak* (41/313), *Szabadságnak* (41/487), *Szabadságodnak* (T4/73), *szabadságába* (41/232, 351), *szabadságrul* (41/18), *szabadtsággal* (T3/463).
Ö: *köz~, lilium~*.

- szabadságkeresni** in (1)
Ti *szabadság keresni* úgy sem mentek (3/143).
- szabadul** **Ik:** *ki~.*
- szabadulás** fn (1)
'S ha már magok lehetetlennek látják a' környül-állások miatt a' *szabadulást*, vemhékbe fogják a' szabadság és dühösség lelkét fuvallani (41/142).
Ik: *fel~.*
- szabadult** **Ik:** *el~.*
- szabadulván** **Ik:** *ki~.*
- Szabadvölgyi** fn (1)
...*Szabadvölgyi* Úr ezt mondja Költeményemre „Ejnye no az ilyen amollyannak be' gyöngy esze van!” (T7/130)
- szabású** mn (2)
A' ki a' kis *szabásút* választja magának, az csak azt jelenti ki, hogy nem válogatós, és választás-béli célja nemesebb érzésen fundálódik (T6/119).
szabású (T6/116).
Ö: *bokor~, csemete~, görög~.*
- szabdal** **Ik:** *fel~.*
- szablya** fn (1)
...a' Morál a' törvény, a' nyelv a' békókat, vagy nyakakat elvágó éles-*szablya* (44/227).
- szabó** fn (1)
...valami ostoba *szabó* meg varrná egy két forintért (41/281).
- Szabó** fn (1)
Ugyanis, olyan rabúl követi a' Német Prosodiát, mint Rajnisék és *Szaboék* a' Rómait (T6/354).
- szabogatni** in (1)
Ezt a' Példázatot nem szükség *szabogatni* (T3/40).
- szabott** in (1)
Ez a' magamtól előmbe *szabott* törvény kényszerített arra is (T4/27).
- szabva** in (1)
Ide tézsek egy Trochaicus és egy Jámbicus Strophát, nem görög, hanem német metrumra és formára *szabva* (T6/408).
- szácska** fn (5)
...minden tsókoknak tsókja volt az a' mit a' nimfának *szátskájára* ragasztott (42/1023).
szátskája (39/34), *szátskáját* (37/49), *szátskának* (51/12), *Szátskához* (42/568).
- szag** fn (1)
A' játtzva kerengő Zefirek felvervén E' kedves *szagokat*... a' fát szaladozzák (43/367).
Ö: *muskotály~.*
- szagat** **Ik:** *el~, ki~, le~.*
- szagatás** **Ik:** *meg~.*
- szagathat** **Ik:** *el~, le~.*
- szagatni** **Ik:** *ki~.*
- szagató** in (1)
...s Szívemet *szagató* Indulatimnak minden Gyeplőjüket megeresztettem (42/698).
- szagatott** **Ik:** *félbe~, ki~.*
- szagláló** fn (1)
Lovasokat, *szaglálókat*, zsványokat tart a' mé-szárlásra, ezt ő hadakozásnak hívja (41/218).
- szagos** mn (3)
A' Régiek *szagos*bort is tsináltak véle, a' melyet vinum nardinumnak hívtak (T9/705). Ősz-szel a' *szagos* Körtvélyeket pirosra, a' puha almákat sárgára nyalogatják (42/800).
szagos (36/47).
- szagosítás** fn (1)
Ebből igen kedves illatú vizet tsinálnak, úgy hogy a' Frantziáknál narder átaljában minden *szagosítást* és parfümírozást jelent (T9/704).
- szagoskodik** i (2)
Míg így andalgottam magamba, kiesett Mellyéről az a' kis Kötés Viola, melly ottann *szagoskodott* (42/415).
szagoskodott (42/235).
- szagoskodó** in (1)
Eddig kosaradat töltöttük virággal, Most már gyümölsökkel *szagoskodó* ággal (43/480).
- szagú** mn (1)
...ez a' közönséges [fejér] Jázmin, mellyből az Olaszok még ma is igen jó *szagú* olajat készítenek (T9/628).
- száj** fn (33)
...de a' Németeknek, elméjük ugyan van, de a' *szájok* inkább tsútsos, mint sem gömbölyű (T5/393). — 's óhajtottam volna még egyszer azt a' boldogságomat, hogy *Szája* Mézét megköstöljam (42/656). Hanem épen ebből gondold el, hogy elő nem beszélheti azt maga az a' *Száj*, mellynek Szerentséje volt azt tapasztalni (42/

573). — vídám tzitrom és Narantsfák állottak végig rajta, a' mellyekenn érett 's éretlen almák sőt virágokis lévén még, a' szemet és *száját* gyönyörködtették (42/232). Tudnillik vagy maga beszéll el valamit a' Poeta... vagy a' szót más személlyeknek a' *szájába* adja (T5/10). Ismét Diphthongus, két helyen is! – Ezt nem állhatom, talán azért hogy alföldi *szám* vagyon (T6/267). *száj* (37/39, 45, 57), *Száj'* (36/7), *szám* (T11/86), *Szája* (42/553), *szájok* (T7/273), *száját* (36/180), *száját* (4/22, 36/167, T4/154), *Száját* (42/566), *szátokat* (48/119), *Szájnak* (42/653), *szájának* (39/30), *szájába* (54/47, T7/345), *szájából* (38/19, 40/165), *száján* (T4/133), *Számonn* (42/490), *szájokon* (T9/462), *Számra* (4/223), *számmal* (3/137), *Szájával* (42/594), *szájokkal* (36/128), *Szájokkal* (42/878).

szájcsokolás fn (1)
Csókok' nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... Szerelmesek' *Száj'* *Tsókolási* (36/202).

szak **Ö:** *erő~*.

szakács fn (1)
Úr, nem Úr, nemes, nemtelen... *Szakáts*, Kukta... hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/36).

szakad i (3)
...bika rugaszkodik kötél *szakad vala* (T3/386). — egész Familiástól edgyütt magvok *szakadt* (T9/430). Ezüst szín habokkal túl egy forrás fakad, 'S Eggy éles kőszárlól víg tsergessel *szakad* (43/375).

Ik: *félbe~*, *le~*.

szakadatlan mn (4)
De hát, ez a' gyönyörködés feslettségben áll é? vagy abban, hogy testünket pintzévé, életünket *szakadatlan* tivornyává tégyük? (52/55) — Tizennégy tél dülta el a' tizennégy nyárnak ékeségét: és a' mi életünk mégis *szakadatlanul* tavaszlott (54/81). *szakadatlan* (T7/12, T4/200).

szakadt **Ik:** *be~*.

szakadtából **Ö:** *torka~*.

szakadva **Ö:** *lélek~*.

szakáll fn (1)
Az öszvetsapzott Haj, a' borzas *szakáll*, vagy a' rettentő szó... a' melly reszkettet, mikor Szerelemről beszéllget? (6/30)

szakasz fn (3)
...némelleyek annyi szillabát mondtak rá, a' hány pertzentés volt a' Muzsikába, és a' hol a' muzsika úgy szünt meg, mint az előbbi *szakaszba*, ők is a' mondott igéket úgy végezték (T3/82). *szakaszait* (48/53), *szakaszait* (50/37).

Ö: *esztendő~*, *idő~*.

szakaszt **Ik:** *el~*.

szakasztani **Ik:** *meg~*.

szakasztás **Ik:** *meg~*.

szakasztatik **Ik:** *el~*.

szakasztatott **Ik:** *el~*.

szakasztódott **Ik:** *ki~*.

szakasztván **Ik:** *le~*.

szakos **Ö:** *erő~*.

szál fn (6)
De, öreg, nem a' Húsunkért üldöznek minket, mint a' Sneffeket, hanem egyedül azért az egy két *szál* tollért (3/50). Te keresed fel a' deszkának, és léteznek apró *szálai* között a' lappangó Szút (40/55). Midőn Afrikának megkérlelhetetlen Oroszlánnya végig ordítja a' Pálma erdőket, 's halál és veszedelem mérkődzik felborzadt serényjének *szálainn* (40/63).

szálak (3/167), *szálat* (3/143), *szálait* (3/87).

Ö: *homály~*, *kő~*, *nád~*, *rózsa~*, *szőr~*, *toll~*, *virág~*.

szála fn (3)
...tele a' *Szála* Gavallérokka és Dámákkal (T5/644).

Szála (T5/716), *Szálában* (T7/43).

szálacska fn (3)
...ezek húzzák öszve amaz ártatlan Virágnak *Szálatskáját* az illető Kéz előtt (42/794). *szálatskák* (3/169), *szálatskáit* (36/41).

szalad i (1)
A' reménység *szaladt* előlem, sebesebben mint a' hirtelen támadt Szél (53/22).

Ik: *el~*, *ki~*, *meg~*, *oda~*.

szaladni **Ik:** *el~*.

szaladoz i (1)
A' játtzva kerengő Zefirek... Öröm suttagással a' fát *szaladozzák* (43/368).

Szalkay fn (2)
Magyar Éneis, mellyet Virgiliusból travestiált

Blumauer Úr, most pedig Magyarul általöltöztetett Szalkay Antal Úr (T5/591).
Szalkay (T5/609).

száll i (9)

A' Bölsnek Szívébe szállanak nyájas Sűgárotskák vonják fejrő Rőza-Hintőjokat, és annak sebet bégyógyítják (36/29). Roza koszorújára szállottak a' nyájaskodó Kellemek (42/294).
szálllok (T3/470), Szálllok (T4/130), szállanak (36/105, 42/840), szállott (42/455, 52/48). — szálljanak (T3/8).

Ik: be~, fel~, ki~, le~, meg~, rá~, vissza~.

szállal i (1)

Az ilyen analogizált Szók olyanok, mint a' törzsökös nemesektől, törvényes ágyból, szaporodott fiak. P. o. Szálllok, inchoat. Szállalok: mint Szöllök, Szöllalok (T4/130).

szállani in (2)

Az én Napjaim bú nélkül folyanak, és a' Gond fusson arról a' Pimpőről a' mellyre én szállani kívánok (4/64).

szállani (42/978).

Ik: be~.

szállás fn (6)

Már az erdei Szállás nem egyedül való Helye a' Gyönyörködésnek (21/6).

Szállás (9/30, 10/27), Szállást (28/37), szállásán (50/4), szállásomra (41/452).

szállhat Ik: ki~, le~.

szállít i (2)

...elmembe ujj gondolatokat szállított (39/17).

Szállítsd (43/540).

Ik: le~.

szálló Ik: le~.

szállong i (1)

...s a' nyögétselő Gerlitze előtte szállongott mindenütt (42/923).

Ik: el~.

szállott in (1)

Az ő Hérősi tette... a' Mennyből szállott szabadítónak... Koporsóját, egy olyan Néptől megszabadítani (T5/253).

szállván Ik: le~.

szalma fn (1)

Ezzel az ölthatatlan tűzzel egész vigyázással kell járnai a' más szalmája körül (43/71).

szalmatörék fn (1)

Egy csomó szalma töréket vetnének elődbe, mikor már el aléltál, hogy meg ne dögölj (41/394).

szalonna fn (1)

Hahó Ordas a' Kutyából nem lessz szalonna! (3/44)

szám fn (15)

A' 14 számot tettem leg végső határául a' strőfák sorainak (T3/339). — mindennap nevelkedik körös körül a' Boldogtalanok' száma (17/26). Az apró Tündérek nagy számmal indultak a' sikamló Hegynek (36/90).

száma (48/102, T3/128, 335, T8/88, T9/195),

számok (T3/332), számát (T4/66, T8/41), szá-

mának (T3/52), számmal (43/259), számával

(T3/55, 101).

Ö: szer~.

szamár fn/mn (76+2)

I. fn A' szamár és a' szarvas (41/cím). Csak szamár a' szamár, ha Királyi palotába lakik is (41/365–6). Az első szamárnak voltam samara, uriasabb igát hordtam, mint más közönséges szamarak (41/229–30). Nem is szamárnak való a' szabadság! (41/495)

szamár (41/22, 173, 186, 233, 250, 338, 375,

409), Szamár (41/9, 19, 24, 30, 100, 107, 144,

178, 181, 189, 204, 210, 220, 248, 259, 267, 327,

331, 340, 358, 367, 378, 379, 382, 385, 387, 393,

396, 401, 401, 402, 425, 440, 450, 458, 465,

484), szamarak (41/117, 168, 223), Szamarak

(41/91, 96, 97), samaram (41/350, 414, 416),

samara (41/16, 233, 402), Samara (41/33),

samaraitok (41/221), samarat (41/61, 61, 115,

357, 472), Szamárnak (41/28), samaraknak

(41/121), samáron (41/363), samaraktól (41/

122), samarával (41/456).

II. mn Szamarabb volna ugy az ember te nállad,

ha a' maga samarával ilyen alkura lépne (41/

455).

szamarabbak (41/223).

számára nu/hsz (3+7)

I. nu ...s azzal a' ditső Koszorúval, melly a' Győzedelmesnek számára tartatott, az én Homlokomat tulajdon Kezével felékesítette (42/614).

számára (41/309, 52/124).

II. hsz ...nékem e' hideg hólnapokba ólat építené, 's abba számomra szénát, és vizet készítene!

(41/403) — Szárnyaink alatt tápláljuk fel őket abba a' Lépbe... és azzal a' mézzel, melyet legédesebb füvek balzsamjából öntöttünk az ő Számokra (4/149).
számára (T10/88), számodra (6/45, 41/474), számunkra (4/197, T9/450).

szamárfej fn (1)

Megyek, futok, nyargalok, hogy számártársaimnak-is jó tanácsot adhassak előre, hogy soha a' szabadság úgy meg ne kábítsa *szamár fejeket*, hogy az illy inségbe buktassák valahol magokat (41/491).

szamárfelebarát fn (1)

E[n]nye vétkezni, ha *szamár felebarátimmal* is e' jót nem közleném (41/86).

szamári Ö: fő~.

szamárszerető fn (1)

...tégedet bódgítójoknak, tégedet *szamárszeretőnek* 's a' szabadság legfőbb bajnokának neveznek akkor és a' több állatokhoz is elmegy a' te dicsőséged (41/171).

szamártárs fn (4)

Szamarak – Atyámfiak! *szamártársaim!* jertek mindnyájan, jertek, szabadokká lenni (41/91). *szamártársaimnak* (41/489), *szamár-társaidnak* (41/111), *szamár társaidnak* (41/175).

számkivet i (1)

...az a' Colleg. melyet Alma Maternek tartottam kebeléből *számkivetett* (45/37).

számkivetés fn (2)

Örök *számkivetésre* kárhoztattam magamat, és tzel és reménység és minden nélkül elbúttam a' rengeteg Somogyba (53/29).

Számkivetésébenn (12/1).

számkivettetik i (2)

...az Értelem onnan *számkivettetik* (42/471). — ezek pedig vagy a' Belinda hajfürtyjével a' hódba *vettettek számkí*, vagy talám Dorottyával a' Gráztiaáktól általváltoztatnak (T5/722).

számkivettette in (1)

Szerelem! be hatsz Te még oda is, hol minden más érzések *számkivettette* vagynak (40/82).

számkivetve in (1)

...így Vallása 's Hazafölde kebeléből *számkivetve* még a' Calvinisták között Remete és Néma barátta tétetik (45/50).

számlál i (4)

...ama hires strófa neme is a' Szonnét is 14 sort *számlált* (T3/341). Ezeket az örömöket *számláljátok* és vegyétek fel és vegyétek gondolora (48/117).

számlálom (44/153), *számlálja* (T6/366).

Ik: *fel~*, *össze~*.

számlálás **Ik:** *meg~*.

számlálhat i (1)

Mi az oka, hogy 10 Versíróink közül csak 10 nyerhet mindenkor Poétai nevet és koszorút; 's a' 10 Poétákból 9 szomorút *számlálhatunk* az 1 vígra? (T6/189)

számlálni in (2)

Ennek feljársától kezdik azokat a' nyár közepén lévő száraz, tikkasztó és beteges napokat *számlálni* (T9/384).

számlálni (T3/359).

számláltatik i (1)

...ehez *számláltatnak* az edgy-tagú sarkalatok is, a' mellyekről az előbbi tzikkeiben szóllottunk (T3/488).

számláltatni in (1)

Bizony a' szegény Községnek ma is több Genieje van, mintsem azoknak, a' kik szégyenlenek a' közé *számláltatni* (T4/83).

számlálván in (1)

Ohajtom is azt a' kedves szempillantást, unalommal *számlálván* addig az orákat, a' mellyben rövid időn olvashassam a' te Szép Szemeidben az én Fatumomat (38/41).

szamóca fn (4)

Szamótza néven nevezik a' Duna mellett, Túl-a'-dunán, és a' felföldön a' földi epret, néhol pedig annak tsak egyik fajtáját (T9/661).

Szamótza (T9/665, 669, 670).

számos mn (4)

A' Tsigák egy *számos* seregét teszik az Állatok' VI Rendének, a' Férgeknek (T9*/602). — a' háládatlanok valamint leg nagyobb, úgy *leg számosabb* bünösök is e' világon! (49/33)

számos (T9/585), *számosabbak* (T5/87).

Ö: *fűszer~*.

számoz **Ö:** *fűszer~*.

-számra 1. *esztendő~*.

- számtalan** szn (4)
Az a' durva német nyelv, a' melly most már a' számtalan jó 's rossz könyvekkel egész Európát el borította (T11/54).
számtalan (43/173, T5/622), *számtalanok* (T3/131).
- számtartó** fn (1)
Úr, nem Úr, nemes, nemtelen... *Számtartó*, Tisztartó... hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/35).
- szán** i (9)
Maga a' Természet, mellyet úgy tudsz festeni, gyászolt körülötted, és *szánt* tégedet (53/2)
szánok (T6/57); *szánom* (54/91), *Szánom* (41/466, 54/92), *szánja* (T6/223), *szánám* (T3/470). — *szánnám* (41/287). — *szánjon* (45/130).
- Ik:** meg~.
- szánakodó** mn (1)
Megpróbáltam magát a' Haláltis, mellytől most a' *szánakodó* Istenek megmentettek (42/707).
- szánakozás** fn (9)
Ártatlanok! így szólla mosojgó *szánakozással!* be gazdagon nőtt rajtatok a' Magyar Patriotismus (3/166). Erről a' Kutyáról azt mesélik a' Poéták, hogy... a' *szánakozás* miatt megdőglött (T9*/392).
szánakozás (3/164, 40/173), *szánakozást* (3/124, 27/21, T1/203, 300), *szánakozásnál* (T8/23).
- szánakozó** mn (3)
...*szánakozó* hangok zengettek ki a' Templomból és Erdőből (42/712).
szánakozó (42/161, 44/136).
- szánakoztat** i (1)
Szánakoztatsz engemet: reszketek érted (17/2).
- szándék** fn (7)
Hidj nékem, változtasd *Szándékodat* (6/63). *Szándékomban* a' tavaly rajtunk' keresztül ment tűz nem kevésé hátráltatott (T8/184).
szándék (43/463), *Szándékodat* (6/65), *szándékjokat* (43/33), *szándékait* (44/101), *szándéktól* (41/162).
- Ö:** szántsándékkal.
- szándékozik** i (3)
Stylusomat *szándékoztam* Czéломhoz, a' dologhoz, és a' személyekhez alkalmaztatni (T7/396)
szándékozom (T4/205, T7/304).
- szánni** in (1)
...szabadon lehet tenni ezeket: kinálván bálván'... járván, járván', márván', *szánni* hánni (T3/467).
szánt¹ Ik: fel~.
- szánt²** in (1)
...már akkor álmélkodnunk kell az ő túrni *szánt*, az ő okos, istenfélő... bajnoki Lelkén (T5/226).
- szántó föld** fn (1)
...a' mag leesett magával a' földre, melyet még bokrétátlan kitsinyinek hozott messzünnen a' *szántó földről* (3/80).
- szántóvas** fn (1)
A' Mezők seregenként piperéznek ezer rezgő Virágotskát, mellyeket még nem sértett meg a' kegyetlen *Szántóvas* (7/14).
- szántsándékkal** hsz (2)
Ám eredj, fuss *szántsándékkal* abba a' nyomoruságos inségbe, a' mellyre úgy látszik, teremte ve vagy (41/442).
szántsá[n]dékkal (44/207).
- szántván** in (1)
...nem *szántván*, nem vetvén (33/32).
- Ik:** fel~.
- szánván** Ik: el~.
- szapora** mn (5)
A' ti Nemetek *szaporább*, mint sem egy két Zsombokos gaz köztztférhessen (3/13). — mások a' kimondandó beszédnek idejére ügyeltek, és nem gondolván a' szótagok számával, azokat a' lassú vagy *szapora* hangzás által mérték fel (T3/55). Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Szapora* Tsók (36/231)
szapora (3/15, 40/94).
- szaporázhat** i (1)
...mások pedig arra vigyáztak hogy szavaikat a' Muzsikával edgy-aránt pattogtassák, hogy a' hol annak ütése meghúzza megy, ők is megnyujthassák a' szó tagot, a' hol a' megszalad, ők is ottan *szaporázhassák* (T3/86).
- szaporít** i (7)
...semmit sem csinálnak, vagy legalább egyebet nem, hanem a' mit a' Here téssen a' Méhek társaságában, meg emészti a' legjobb mézet... 's minden érdeme abban vagyon, hogy újj bogarakat *szaporít* (41/319). Terjeszti, *szaporítja* gazdagságát (48/64).

szaporítunk (T9/696); *szaporítottam* (T7/326), *szaporították* (36/20, 42/767). — *szaporítsa* (T8/40).

szaporítani in (2)

Ne kivánd az igazságtalan Tyrannus tsapodárjainak 's földön tsúszó szolgálainak renyhe csordáját *szaporítani* (T1/219).

szaporítani (T4/66).

szaporítás fn (1)

...a' szózatoknak *szaporításában* áll a' Nyelvnek bősége, a' nyelvnek bőségében a' Literátura' kezdete (T4/54).

szaporítatik i (2)

A' mi Kertjeinkben virága' kedvéért *szaporítatik* (T9/623).

szaporítatik (T7/388).

szaporítva in (1)

...a' Daloknak száma is több újonnan feltalált Darabokkal van *szaporítva* (T9/196).

szaporodik i (5)

Jól kiállja ő a' mi Scythiánknak hidegét, 's könnyen *szaporodik* jövésiről, és leduggatott ágairól, bújtással is tenyészik, és suhasztással (T9/648). Így éltek ők, és *szaporodtak* (36/9).

szaporodnak (T4/159), *szaporodtak* (42/756).

— *szaporodnának* (52/12).

szaporodott in (1)

Az ilyen analogizáltt Szók olyanok, mint a' törzsökös nemesektől, törvényes ágyból, *szaporodott* fiak (T4/129).

Szapphó fn (1)

Úgy szintén mélységes tisztelettel reménykedik a' valódi böltsességű Ősz Fejeknek, hogy ne kátói keménységgel méltóztassák meg ítélni, ha amazoknak kedvekért olykor olykor enyelgő tekintettel áll is elő a' *Zaffó'* könnyű kantusában (T2/14).

szár fn (2)

...s elenyészél mint a' harmattsepp délre a' fűszárán (4/142).

szárán (4/25).

Ö: *fű~*, *pézsma~*, *pipa~*, *zab~*.

szárad Ik: *el~*.

száradott Ik: *el~*.

száraszt Ik: *fel~*.

száraz mn/fn (14+1)

I. mn ...eggyet szisszent 's a' *száraz* Kökényre rugja magát (4/39). — *készek* léznek arra-is, hogy a' legtáplálóbb füveket számodra meg mutassák, *száraz* leveleket hordjanak fekvő Almodra (41/474). Ennek feljárásától kezdik azokat a' nyár közepén lévő *száraz*, tikkasztó és beteges napokat számlálni (T9/383). — pedig a' *száraz* Descriptionnak ez az egy utolsó Hexameter ád bökkenőt! (T6/258)

száraz (8/19, 36/135, 40/70, 41/437, 42/628, 885, 48/14, T7/364, T9/467), *Száraz* (4/219).

II. fn ...várván egy jóltévívő kéznek ki nyúlytását, melly tsak annyira segítsen hogy minden veszteségem után fáradtan, lutskosan, a' *szárazra* ki léphessek (44/133).

származás fn (4)

Setét itt a' Poézis mint a' Brittusé, 's rémítő mint ha Arábiában vette volna *származását* (T6/29). A' Hármónia, melly a' mi testünk és lelkünk alkotásával egy-idős, a' maga *származásának* szempillantásában nemzette és zendítette meg a' Lyrica Poésist (T9/12).

származásokat (T7/339), *származásommal* (T8/122).

származhat i (1)

Vagynak olyanok, a' mellyek az esméretes szózatoktól, a' Nyelvnek szokott rendi és országos törvényei szerént (per Analogiam) származnak, vagy *származhatnak* (T4/125).

származik i (17)

...az igaz nyugodalom, a' víg elme, a' friss test egyedül a' munka által *származik* (4/209). — megtsókolták egymás Ajjakát, 's a' megtsókolt tsókba új Tündéretske *származott* (42/755). Ekképpen *származott* a' szózatos, és a' Szerszámos Muzsika (T3/74). A' Jázmin egy tsemete vagy bokor szabású Növény, melly Európába Napkeletről *származott* (T9/621).

származik (48/77, T5/107, 137, 570), *származnak* (T3/130, 334, T4/125, T5/264), *származtál* (40/140), *származott* (36/8, 45/115, T3/68, T4/37).

származni in (2)

...elkerüljük a' sok rövid és hosszú syllabáknak egymás után való tolulásából *származni* szokott puhaságot, vagy göröngyösséget (T6/429).

származni (T5/206).

- származó in** (2) ...kéntelen az elmés paródiákból *származó* gyönyörködés nélkül el lenni (T5/625). *származó* (T1/332).
- származott in** (3) Minek előtte a' külömb külömb féle soroknak összerakását, és ezekből *származott* gyönyörű változást elő adnánk (T3/218). *származott* (33/130, T9/41).
- származtat i** (1) Hogy tesszük ki hát ezt hogy Frons? Kiteszi Molnár Albert ezzel hogy Lomb. Innen ezeket *származtatja*: frondosus Lombos, frondare lombozni, frondator lombozó (T9/470).
- szárny fn** (19) A' gyenge Zefirnek *szárnyai* alatt látd ezt a' Rósát kinyílni (34/161). — és véle ezek a' Tündérekis leszállván durva ágyát róza leplekké változtatják, 's fáradt Homlokát harmatos *Szárnyakkal* legyezgetik (42/877). *szárnyai* (34/57), *Szárnyaink* (4/146), *szárnyakat* (T5/511), *szárnyokat* (42/359), *Szárnyait* (8/27, 15/2), *szárnyain* (43/424, T7/124), *Szárnyainn* (28/11), *szárnyra* (45/88), *szárnyaidra* (40/145), *Szárnyakkal* (42/960), *Szárnyokkal* (42/511), *szárnyaikkal* (36/127, T9/109), *Szárnyaikkal* (36/36, 42/789).
- Ö: bíbor~, pillangó~, zefir~.**
- szárnyal Ik: ki~.**
- szárnyas mn** (1) ...de a' *Szárnyas* Lovon a' Hérósok' sírdüledéki közül az Istenek Pitvaráig felvágatni nem alkalmas (T5/131).
- szárnyacsattogás fn** (1) Terjeszti, szaporítja gazdagságát, de hirtelen *szárny csattogással* elrepül (48/64).
- szárnyú mn** (1) ...mely írást két kiterjesztett *szárnyú* Galambok tartanak (43/183).
- szárogat i** (1) *Szárogasd* leginkább könnyeit az el nyomott ártatlanságnak és a' szenvedő virtusnak (T1/152).
- szarucsiga fn** (1) A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van. Jelent 1, játékra való fa vagy *szaru tsigát* (T9/582).
- szarv fn** (4) A' többbit azt mondják valami ördög nevű vadállat, kinek farkát-is, *szarvát*-is, izéjét-is festenek... csábítja el (41/256). Még a' túnya Tsigabigais... kimereszti a' verő fényre mázgas *szarvait* (4/44). Pillangó... *Szarvaímat* bóbitás fejemen felberzesztem, a' Kútfőre futok, Szépségem felől tanátsot tőle kérni (4/84). *szarva* (43/142).
- szarvas fn** (39) A' samár és a' *szarvas* (41/cím). A' bikáknak és *szarvasoknak* kemény testeket zúz, és jég öntötte bé, és úgy jártak benne, mint a' pengő pánztélokban (50/29). *szarvas* (41/21, 250), *Szarvas* (41/28, 30, 98, 103, 110, 149, 181, 192, 207, 211, 240, 252, 260, 268, 328, 338, 340, 363, 375, 380, 383, 386, 391, 394, 398, 405, 429, 441, 453, 465, 494), *szarvasok* (41/469), *Szarvasok* (42/239), *Szarvast* (41/277), *szarvasnak* (41/19).
- Ö: fiók~.**
- szatíra fn** (10) Már az efféle Költemény nyalatná magát, mint a' méz; de a' *Szatira* vajmi nyögve nyelő Orvosság! (T7/153) *Szatira* (T7/96, 260, 261), *Satyrái* (T10/3), *Satirát* (T9/307), *Szatirákat* (T5/14), *Satirának* (T9*/326), *Szatirából* (T7/258), *Szatirára* (T7/163).
- szatírai mn** (1) Ez a' Kultornátz, mellyben annyit végeztünk, hogy hosszas és néhol *szatirai* Előbeszédjeimen, többé, Jámbor Magyarom! meg nem ütközöl (T7/38).
- szatirista fn** (1) Ez a' remek készült ama' nyájas és éles Frantzia *Satyrístától*, Boalótól (T5/554).
- Szturnus l. Saturnus**
- Száva fn** (1) Te gátat raktál néki, 's midőn ezt mondtad, Ne menj tovább! vissza hátrált, 's a' *Szávába* fült (54/219).
- száz szn** (14) ...és *száz* megszáz ezekhez hasonló gyermeki Balgatagságok, a' Szerelmeseknek Seriumok (12/24). Óh *százszor* boldogok, kik az ő Kedveseknek Kebelekbenn halhattak meg, *százszor*

boldogok kiknek tévelygő Lelkek saját Kedveseknek Ajjakira szállhatott ki, hogy annak Lelkét ott megvárva együtt bujdossonak a' Paraditsomba (42/131–2).

száz (4/90, 43/372, 397, 472, 44/75, 52/5, T4/115), *100* (T6/188), *százat* (42/967).

Ö: két~, kilenc~.

század fn (10)

Tudja ő, hogy azt a' Mérgesfát, mely a' világtól már mennyi *századoktól* fogva el vészi a' világgosságot, tövestől ki kell irtani (T1/387).

század (40/121), *Század* (T4/76, 78), *Század'* (T4/70), *Századok* (3/176), *Században* (54/22, T4/79), *Századoktól* (T1/11), *századokkal* (T11/74).

századbeli mn (1)

...nem vesztek é el utollyára édes ingerléseket a' sűrűen egymásra halmozott Contrastok, oxymoronok, ami a' 17^{dik} *századbeli* olasz Poésisnak volt tulajdona? (T8/103)

századik szn (1)

Mert mindenik egy forma, egy se kíván többet az elégnél, 's nem kell kilentzven kilentznek éhezni, csak hogy a' *századik* zabáljon (41/137).

százannyival hsz (1)

...*száz annyival* többre betsültem volna szíves köszöntésnél (38/32).

százegyedik szn (2)

Vedd különösen gondolóra, a' mit T. Fábían Úr a' 101 és 104 old. mond (T9*/651).

101 (T9*/611).

százharmadik szn (1)

L. **százkettedik!**

százhatodik szn (1)

L. **százhettedik!**

százkettedik szn (1)

G. Chr. Raff Természeti Histor. ford. Fábían József. Veszprém. 1799. nagy 8. – 98,99, 101, 102, 103, 104, 106, és 108 lap (T9*/611).

száznegyedik szn (2)

Vedd különösen gondolóra, a' mit T. Fábían Úr a' 101 és 104 old. mond (T9*/651).

104 (T9*/611).

száznolcadik szn (1)

L. **százkettedik!**

százszorszép fn (2)

Itt ebben az én versemben az a' kellemetes piros

kis gömbölyű virág értetődik, melyet kerteinkben állandó gyökerekről szaporítunk, és *Százszorszépnek* nevezünk (T9/696).

Százszorszép (T9/680).

szcéna fn (13)

...elmembe ujj gondolatokat szállított, képzelődésemnek gyönyörűsegebb *szcénákat* nyitott elejébe (39/17). Szegény Daykánk is a' Karpatus' vidékét festi elébb, hogy egy illy zordon *Scenát* készítsen a' Magyaratlanságnak (T6/214).

Scena (T7/351), *Scénák* (T7/137, 399), *scénát* (43/496), *scénáját* (44/13), *Scénáját* (43/87), *Scenába* (T6/220), *Scenákban* (T7/138), *Scénánkban* (T7/186), *scenájára* (43/455), *Stizénául* (T7/171).

szebbít Ik: meg~.

szebbül Ik: meg~.

Széchényi fn (2)

Egy *Széchényi* Provinciájában mit találna az ember Szatírara-valót? (T7/163)

Széchényi (54/195).

szed i (5)

Valósággal kellemetes egy dolog az a' Csók melyet egy szép ortzának piros rósáiról *szediünk* (37/32). A' szerelmes Pásztorleány már kinyíltabb Ábrázattal fut a' szokott Forrásra, hogy Hajait rendbe *szedje* (7/20).

szedtem (37/12); *szeded* (4/71), *szedjük* (54/101).

Ik: elő~, fel~, össze~.

szedeget i (1)

...néhány Szűzekre találtam, kik az illatos Violátskákat *szedegették* a' gyenge fűbenn (42/405).

szédeleg i (1)

Majd egy Üregből, mellynek mély voltára *szédeleg*, nógatva kijált hozzá Szerelmének édes tárgya (51/47).

szeder – szederj fn (4+2)

...nem zavarnók össze a' fragariát és Morust az Eper név alatt, 's a' *szeder* név alatt a' Morust és a' *Rubus fruticosus* (T9/676).

Szeder (T9/665, 672, 673), *Szederj* (T9/667, 668).

szedés Ik: össze~. **Ö:** lélegzet~.

szedet Ik: be~.

szedett in (9)

Nekem pedig a' Helikon aljába *szedett* Violák-

ból, az apró Játzintokból, és Nefejejtsből fog kötni egy szelíd koszorút (40/123). Ez okon, alázatosan ki kéri a' nyájasabbakban gyönyörködő Ifjú Szívektől, hogy ha néha rántzba *szedett* homlokokkal a' Zénó' palástjában jelenik is meg, el ne kedvetlenedjenek tőle (T2/9). Hát láttad é valósággal azon ifjat, kérdé valóságra *szedett* ortzával Chloé? (42/1109) — és tsak arra vígyázok, hogy mind a' lábakra *szedett* verseim, mind a' Cádentiázások, a' magok nemekben, jól zengjenek (T8/168).

szedett (4/87, 44/51, 117, T8/116, T9/7).

szedhet i (1)

A' mi benne tsak néhol mutogatja ezt a' tökéletességet, az is által megy a' maradékra, de úgy mint olyan gezemítze, mellyekből jövendő arany időnknek Poétái talám gyöngyöket *szedhetnek* (T10/82).

Ik: *elő~, meg~.*

szédítés fn (1)

Hálá a' te *Szédítésidnek*, valahára megpihenek, Óh Nitze (9/1).

szedni in (1)

De bizonyos reménység biztat bennünket, hogy nem csak az Autographumot rendbe *szedni*, hanem a' Literaturának nagyobb díszére fojtatását is fogja közleni mindnyájunkal (43/273).

szedő in (1)

...de mitsoda Hérosi dolog vagyon egy tehetetlen Leánykát, virágot *szedő* gyenge barátnéji közzül, lángot fuvalló 4 garbontzás lovakon a' pokolba leragadni? (T5/432)

szedve in (1)

A' Zsidó versekbe pedig se sarkalatra, sem mértékre nintsenek *szedve* a' hangok (T3/108).

szedvén Ik: *fel~.*

szeg Ik: *meg~.*

szegélet fn (1)

...valahol nagy ütöközet, győzedelem, tűz, földindulás, vagy névnap vendégség történik: mindjárt minden *szegéletbe* megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok (T10/9).

szegény mn/fn (19+4)

I. mn Így áll az a' *szegény* kapás, ki a' sanyarú munka közben sokat fárasztotta már az egeket a nagy Urak' szerentséjéért (42/983). — no már,

szegény Magyar nemzet! ettől a' jussodtól is el-estél az újabb időkben? (T4/68) — Hogy én a' hazai termést még is Nemzeti szóval ejtsem ki; kéntelen voltam a' Máslás nevet venni fel, noha ez *szegényebb* neme a' Hegyallyai Nektárnak (T9/281). *Szegény* Daykánk is a' Karpatus' vidékét festi elébb (T6/212).

szegény (22/6, 25/33, 36/134, 42/155, 883, 962, T1/294, T4/82, 166, 182, T6/136, T7/247, T9*/454, T10/16), *Szegény* (11/14).

II. fn És mit tsinál még *Szegény*? (T6/218) — a'

szegényt gazdaggá, hatalmassá teszi (43/141).

szegényt (48/110), *szegénynek* (T1/291).

szegénység fn (4)

Azt mondja egy elmés olasz poéta: a' Poésis Apollónak és a' *szegénységnek* leánya (44/127). — a' lakodalmak sokba kerülnek, mert a' laska, derelye csupa ráritás nálunk, a' *szegénység*... ezek nélkül ejti meg a' lakzit (43/152).

Szegénység (T5/314), *szegénységgel* (3/109).

szegez i (2)

Mig szemeket meg átalkodva az Égbe *szegezik*, mind addig botorkázni fognak a' földön és bizonytalan lépéseik soha sem fogják őket a' nyugalomra, boldogságra és bátorságra vezérelni (T1/20). — vigyázz reá millyen bosszút állok azokon a' kik nekem magokat ellenem *szegezik* (T1/254).

szegü Ö: *három~, hat~.*

szégyell l. szégyenl

szégyen fn (7)

...*szégyen* é vagy öröm, melly most az én ortzámat pírítja? (42/1048)

Szégyen (42/1047), *szégyent* (T1/198), *Szégyenemet* (9/36), *Szégyenén* (T5/212), *Szégyenemre* (10/34), *szégyenemmel* (54/254).

szégyenített Ik: *meg~.*

szégyenítettik Ik: *meg~.*

szégyenl i (1)

Bizony a' *szegény* Községnek ma is több Genije van, mintsem azoknak, a' kik *szégyenlenek* a' közé számláltatni (T4/83).

szégyenlés fn (1)

...elpirúlt a' *Szégyenlés* miatt (12/36).

szégyenlhet i (1)

De mi vólna az igazságos Egek, a' mit én *szégyenlhetnék*? (42/1050)

- szégyenül Ik:** *el~, meg~.*
- széjjel** *hsz* (1)
...neve és birtoka mind a' két Magyar Hazában *széjlyel* elterjedett (T4/138).
- széjjelborzadt** *in* (1)
... 's érzéketlenül szaggatta ki *széjlyelborzadt* Haját a' pirongató Tövissek közül (42/95).
- széjjelfutkosva** *in* (1)
És az ő mohos Barlangjokból nem járnak többé *széjlyel futkosva* a' Tengerenn (8/34).
- széjjelhányattatik** *i* (1)
Tudja ő, hogy nem lehet az emberi természetet különben bódoggá tenni, hanem ha a' babonáság setét épülete fundamentumostól *széjlyel hányattatik* (T1/384).
- széjjelmorzsolni** *in* (1)
Magok a' babonáság és Tyrannismus-is... reá szorulnak néha a' józan okosság segítségére... és arra a' megalázott természetre, melyet ők a' magok hazug Isteneiknek terhével akarnak *széjjel morzsolni* (T1/352).
- széjjelnyíló** *in* (1)
A' mi nyelvünkben a' Tsiga szónak 5 értelme van. Jelent... 5, a' férgeknek azt a' számos seregét, melly tekervényes, lapos, és *széjlyel nyíló* mézmatériájú tokban, vagy házatskában lakozik (T9/586).
- széjjeloszlatni** *in* (1)
...akkor tsak az[t] a' zürzavart akarja *széjlyel oszlatni* (T1/60).
- széjjelszilál** *i* (1)
...az egész Tableau, kellemetes ugyan; de apró, tömött Grouppekból álló, 's annál fogva *széjlyelszilálja* az Attentiót (T6/67).
- széjjelszór** *i* (2)
Magas helyen építi az ő lakhelyét a' melyben nyughasson mind maga mind maradéka: de egy láthatatlan kéz *széjlyel szorja* azt (48/63). *szorja széjlyel* (41/343).
- széjjelszórt** *in* (1)
...mindenfelé heverték a' *széjjel szort* tollak, a' megaludt vér ikrák (3/81).
- széjjeltöredezett** *in* (1)
...itt állok az én partomhoz nem messze, egy darab deszkáján az én *széjlyel töredezett* szerenstémnek (44/130).
- széjjelver** *i* (1)
...összegyűjti a' sok gyönyörüségeket de egy véletlen történet hirtelen *széjlyel veri* azokat (48/61).
- széjjelzavar** *i* (2)
Dorottya veszedelme az egész Leánytábort *széjlyelzavarja* (T5/668). *széjlyel fogom zavarni* (20/26).
- szék** *fn* (4)
Ma, óh a' Császári *Széknek* Őrző Madara, meg illik magadat különböztetned a' köz örvendezéstől (15/6). Óh adjatok hálát az Úrnak, 's magasztaljátok az ő Nevét... Közönséges Kontzert emelkedjék fel tőletek az ő Királyiszékéhez! (50/55) *Széke* (T5/367), *székembe* (T1/98).
- Ö: bíró~, törvény~.**
- székér** *fn* (2)
...egy szép *székérbe* most erre majd amarra vitette magát a' hattyújin (33/132). *székérrel* (T7/150).
- szekta** *fn* (1)
Thales, egy a' 7 Görög böltsek közzül, a' ki... az úgy nevezett Joniai *Sectát* fundálta (T9/500).
- székulum** *fn* (1)
Óh Egek *Székulumok* az én Siralmim: az én boldogságim mindég Pertzetskék (5/4).
- szél¹** *fn* (16)
Bóhh! be szörnyű *szél*, be hideg *szél*, mit várhatni még ez után, be iszonyú nagy *szél!* (41/458–9) — és azonnal mint a' fiók szarvas, mint a' sebes *szél* és a' gondolat el tűnt vele a' sűrűbe (42/1160). Nem megy egy kis Fa a' *Szelekkel* ellenkezni, hogy fellázzassza Haragját egy *szélveszes* Tengernek (14/33). *szél* (41/342, 397, 46/14), *Szél* (18/7, 53/23), *szelek* (34/87, 48/12), *Szelet* (15/13), *széltől* (42/1025), *Széltől* (20/19), *szelekkel* (51/30).
- Ö: forgó~.**
- szél²** *fn* (13)
Mostan e' rógus' *szélén* állok meg, 's mindeneiket rendre megszólítok... hogy a' szokásban vett... bútsúzást hozzájok megtegyem (44/194). Irigy Folyamat!... Én a' te Partodtól eltávoztattam a' Tsordákat: én megtiltottam Fillisnek és Likórisnak tsak a' te *Széled* Virágait (20/11). — ezer rózakotsik várják Ajjakának *szélén* minden szó-

zatjait (36/72). Keresztül jött vélem ez a' halálos nyil és Horváth Országtól Erdély *széléig* kergett (53/35).

Szélét (7/10), *széleit* (41/434), *szélén* (3/110), *Szélén* (23/6), *szélinn* (3/155), *Szélinn* (42/825), *szélére* (42/96, 43/131), *széléről* (42/1008).

szelel Ik: *le~.*

széles mn (3)

Ez utolsó neméről a' Poézisnak azért voltam illy hosszas, hogy megmutassam melly *széles* a' poétai mező, 's hányféle pályát lehet azon egy teremő léleknek futni (T5/55). Azok az élő fák a' mellyek *szélesen* ki terjedő ágaik alatt hűsítő pihenést adtak az ellankadt utasnak (48/18).

széles (52/75).

szélesít Ik: *ki~.*

szélészt Ik: *el~.*

szelíd mn (16)

Ti ártatlan lakosi a' tsendes Tónak! *szelid* Kótsagok! (3/142) — Apolgotó nyúgodalom ült Ványának környékén, *szelid* halgatás a' tóban, és a' tó felett (3/101). — apró Játzintokból, és Ne-felejtésből fog kötni egy *szelid* koszorút (40/124). A' *szelid* Hold elhalványodott, mint az én életemnek áldott fényje (54/56). A' Természetben, és a' *szelid* érzésben való gyönyörködés a' józan kulturának jelensége! (54/7)

szelid (42/836, 45/65, T4/33, T6/132, T9/638), *szelid* (3/106, 42/239); *szelidebb* (T6/38, 227), *szelidebbek* (T9/33); *legszelidebb* (T9/642).

szelídít Ik: *meg~.*

szelídség fn (2)

...ellenségit *szelídségével*, pártos jobbágyit jóvoltával, az egész akkori világot böltsességével maga szeretetére hajtotta (T5/320). — körül járta az Amazonum Regiót, melly az ártatlan Gyönyörűségnek Hazája, 's kellemetes *szelídség* lakja örökös Tavasszát (43/114).

szelídül Ik: *meg~.*

szelídülni in (1)

...s hová tovább mind inkább látszott a' Tájék *szelídülni* (42/218).

szellő fn (15)

A' nyájas *Szellők* lágy Karjainn kiemelkedik a' Partoldalból a' büszke Liliom (4/22). — a' Kuty... eggyet sem mér vakkantani. Hanem szün-

telen elfolytott Kebelébe eresztgeti eltikkadt Torkából az új *Szellőt*, sűrű lehegással (8/22). Valahányszor ezt a' Szerentsétlen Történetet elmémbe forgatom, mind annyszor az Ámor' lán-goló fáklyáját villogtatom Sohajtásaim' *Szellőjém* 's ujjabb lobogásra gerjesztem azt (42/339). *Szellő* (26/6, 42/607), *szellők* (3/104, 43/126, 54/198), *Szellők* (22/7, 42/50), *szellőket* (12/14, 40/145), *Szellőjit* (21/2), *Szellőknek* (12/14), *Szellőtől* (8/50).

szellőcske fn (3)

A' hajadon Tavasz ki száll az ő violás hintójából, szerelmes *Szellőtské* enyelegnek piros orchaján 's kékelő szép szeme körül (40/35). Ha valami kótzódás támad köztök az tsak tsekély *szellőtske*, a' melly nem hogy az ő Lántzokat elszaggatná sőt inkább öszvébb szorítja (34/107). *szellőtskéi* (39/14).

szélső mn (1)

Szokás kivált a' dalokba, hogy az első és 4^{dik} sor lejtő lévén a' 2 középsőt bukónak teszik, vagy ellenbe a' 2 *szélsőt* bukónak tévén a' 2^{dik} és 3^{dik} sor lejtő (T3/306).

széltében hsz (1)

...régi 's tősgyökeres Iróink, a' kik bizon jobb magyarok voltak nálunknál, *széltébe* élnek véle (T3/456).

szélvész fn (3)

Én Szívem Tebened a' Tsúfolás Villámokat, *Szélveszket* tud támasztani (6/12).

szélveszek (51/15), *Szélveszek* (15/10).

szélveszes mn (4)

És mitsoda gyönyörködést találsz abba, hogy szüntelen a' *szélveszes* Habok közt hánykolódol? (6/19) — De valyon hát csak azért teremtett e az ember... hogy egy darabig itt a földön ki legyen tétetve a' nyomoruságok *szélveszes* történeteinek (48/71).

szélveszes (14/34, 51/24).

szem fn (111)

Egyedül azon *Szem* lopja el nékem Szívemet (5/93). Ah, Ámor! ah Istenek! mit láttatok *Szemeim!* (42/418) — De azon ifjú el tűnt azonnal az én tébolygó *szemem* elől (42/1107). — ezt a' törvényt én is *szemem* előtt kívántam tartani (T7/321). Kegyetlen Irigybánás! te Szerelemnek leánya vagy... a' te Atyádnak nints *szeme*, néked

pedig ezer van (34/50). Jobb vólna bizony, monda dünyögve a' vén Krémesz, 's el nyelő *szemeket* vete reám, ha el adná az Ur (41/292). Jajnékem! alig láttam meg az ő Ábrázatját, 's azonnal fellobbantam, alig tsillámlott *Szemembe* első tekintete, mindjárt elvala Szívem foglalva (42/434). E' borzasztó Katzaj kiütötte Melítész *szeméből* a' halálos álmod (42/111). Megfogom mondani, hogy az ő *Szemei* bünösök az én Méretségembe (27/20). — a' piros Bakar *szemjei* közt kergetik egymást (42/804). *szem* (27/30), *Szem* (34/177), *szemek* (T1/38, T6/152, T7/242), *Szemek* (6/13, 9/24, 25/11, 34/7, 42/426, T6/194), *Szemek'* (T6/111), *szemed* (T1/200, T6/419), *szeme* (33/94, 34/22, 40/36, 54/97, T1/323), *Szeme* (34/15, 36/64, 41/265, 42/77, 225), *Szeme'* (12/34), *szemünk* (40/56), *szemeim* (T5/66), *Szemeim* (28/6), *szemeid* (T1/300), *Szemeid* (6/34, 34/158, 39/7), *szemei* (5/45), *Szemei* (25/15, 42/174), *szemjei* (36/52), *szemet* (34/177, 42/232), *Szemet* (42/267), *szemeket* (T10/13), *szemedet* (42/1135, 43/457), *szemét* (42/1138, T7/79), *Szemét* (42/60), *szemünket* (52/72), *Szemeidet* (8/38, 15/4), *szemeimet* (4/80, 45/13), *Szemeimet* (42/421), *szemeit* (35/6, 42/1045, 1061, 48/41, 54/106), *Szemeit* (17/4, 42/178, 554, 692), *szemeinket* (48/15), *szemeiket* (T1/20, 34, 35), *Szememnek* (5/55), *Szemeimnek* (42/502), *Szemeidnek* (23/10, 25/10), *szemeinek* (34/146, 155), *Szemeinek* (17/24), *szemembe* (38/20, 42/450), *Szemembe* (42/455), *szembebe* (43/412), *Szemeimbe* (28/33), *Szemebenn* (27/10), *Szemekbenn* (42/437), *szemébenn* (42/290), *Szemeibenn* (26/12), *Szemeidben* (38/42), *szemedből* (3/31), *szemeimből* (3/93), *Szemeimből* (42/466), *Szemeiből* (42/712), *Szemeire* (42/998), *Szemeire* (42/878), *Szemeikre* (36/129), *szemmel* (43/475), *szemekkel* (43/430, 44/164, 46/14, T3/42, T9/501), *Szemekkel* (8/54, 42/204, 451, 680), *Szememmel* (42/562), *szememmel* (54/117), *szemeivel* (T9/725).

Ö: *kökény-, máma-, pápa-, üveg-*.

szembe hsz (1)
POLIFÉM. Polifémnek *szembe* szólsz, óh balgatag, ekképpen? Hát még hánytatni mered előtem a' Szerelemtársat? (6/41)

szembetűnő mn (1)
Ezek olyan Urak... a' kik soha Poétai tüzet magokban nem érzettek, 's nem is érzene, ha csak valamely *szembetűnő* alkalmatosság nem ingerli őket a' poétáskodásra (T10/15).

szembetűnőképpen hsz (3)
...az én Portékáimnak árra *szembetűnőképpen* alászállott (52/96).
szembetűnőképpen (T9/382), *szembe-tűnőképpen* (T1/328).

szemelfogó in (1)
Bizonytalan fénnel, 's világos homállyal festi a' kiterjesztett Erősséget, *szem' elfogó* ditsőségel a' Mennyországot (T5/300).

személy fn (45)
Epica, Beszélős, a mellyben a' Poéta maga *Személyében* mond és beszéll el valami történetet, vagy egyebet (T6/103). Van ebben egy fő *Személy*, egy Héros, Dorottya (T5/708). — imitt-amott magokat beszélltetem a' *személyeket*, melly az Olvasónak unalmát is ébreszti (T7/400). — egy szóval az Alvilági Jupiter fényes egy *Személy!* (T5/429)

személy (52/135), *Személy* (52/139, T5/99), *Személyly* (T5/93, 106, 141, 422, 502, 510, 519), *személyek* (T7/317), *Személyek* (T5/704, T7/189), *Személyek* (T5/87, T7/188, 390), *Személye* (T5/359), *Személyim* (T7/173), *Személyimnek* (T7/380), *személyt* (T5/415), *Személyt* (T5/90, 108, T7/198), *Személyeket* (T5/23), *Személyedet* (38/23), *személynek* (43/67, T8/54), *Személynek* (T5/111, T7/69, 74), *személynek* (T5/84), *Személynek* (T5/100), *Személyeknek* (T7/325), *személyeknek* (T5/10), *Személyeknek* (T5/24, 202), *Személyben* (T7/64), *személyében* (T5/30), *Személyében* (T5/19), *Személyre* (T5/135), *személyekhez* (T7/397).

személyes mn (3)
Én vagyok az örökké való és teremtetlen igazság, a' ki a' büntetést minden *személyes* tekintet nélkül a' vétekhez és a' szerencsétlenséget az érdemhez mérem (T1/247). Erre a' czélomra azt költöttem, hogy az én Dorottya nem csak szívében, hanem *személyesen* is kikél a' Fársáng ellen (T7/72).
személyes (T5/720).

- szemérem** fn (3)
Óh *Szemérem*, *szemérem*, alkalmatlan Nevezet a' Szerelmesek előtt! (42/609)
Szeméremnek (42/686).
- szemérmes** mn (6)
Boldogok vagytok, így sohajtétek magamba, *szemérmes* Leánykái a' Kikeletnek, apró Violák (42/411). Ő pedig az ő Szép Szemeit a' földfelé függesztvén, *szemérmes* Pirulás borította el Orzóját (42/555).
szemérmes (42/59, 278, 428, 1063).
- szemérmesség** fn (2)
Eljön az a' szomorú Kor, mellybenn a' Szerelmet nyilván valóvá tenni otsmányság lesz, 's a' tettett *Szemérmesség* és erőltetett Vigyázás Virtus gyanánt fog tartatni (42/853).
Szemérmességet (42/608).
- szemérmesség** fn (1)
...nem bánt ez sem *szemérmességet*, sem valást, sem nemzetet, vagy akármit is a' mi szentnek tartatik (T5/576).
- szemes** mn (1)
Molnár Albert... a' kinek érdemeire nekünk maradékoknak csak azért is *szemesebben* kellene ügyelnünk, hogy eleink háládatlanságát valamennyire jóvá tennők (T9/448).
- szemét** fn (3)
De azért alacsony Lélek soha sem vólt bennem 's *szemeten* tsavargó igyekezetek nem mozgatták tselekedeteimet (44/31).
szemete (43/359), *szemetet* (T10/85).
- szemetes** mn (1)
...tettzettem magamnak 's belső meg elégedésem nem irigyeltette velem senki szerentséjét. De soha, sem alacsony Lélektől ki koholt áll utakon, *szemetes* planumokon férgeket kergető undok vakondok túrásokon, nem kívántam arra jutni (44/70).
- szemfedél** fn (1)
Morfé egy költeményes Tündér...az aluvó Leánykának Szemére ötször-tisztált mákolajat hullatott, 's egy kis szőnyegetskével bé terítette azt, a' szemöldökétől fogva a' pilláján alól. Ezt a' *szemfedelet* a' leg vékonyabb estvéli homálysálakból szótték a' bibirkáló tündérek (42/1000).
- szemfény** fn (3)
Ah, ha szemlélnéted, mennyivel szebben ragyognak a' *Kegyesség*' Villámjai között a' te *Szemfényeid* (23/19).
Szemfényeidnek (5/34), *Szemfényéből* (12/8).
- szemfényvesztő** mn (1)
Ez, a' nyilas Istennek a *szemfényvesztő* (káprázó) Ingerlete, a' ki azt felveri (provocat) meggyőzetett, a' ki fut tőle, az Győzedelmes (12/64).
- szemfűl** mn (1)
Az Isten áldja meg, ő még is *szemfűl* ember, iparkodik is; bársak sokan közlenék vélünk ilyen észrevételeiket (T4/99).
- szemhéj** fn (1)
Cupidó' ivateit cad. nehéz *szemhejjaid* (T6/360).
- szemhéjacska** fn (1)
Hányszor rejti el magát két kis Ajak rózsái között, vagy a' pillógó *Szemhéjjatskák* alá (40/171).
- szemkötő** fn (3)
Hiszen csak megsókoltál, felel az ártatlan leány, 's le akarja bontani a' *szemkötőt* (42/1144).
Szemkötőt (28/27), *szemkötőnek* (42/1157).
- szemközt** hsz/nu (1+3)
I. hsz Ki tanátsolta tenéked, óh balgatag, olly fixe nézni *szemközt* Nitzének a' Szemeit? (17/4)
II. nu Le ültek egy oldalonn a' Pásztorok, 's ezekkel *szemközt* a' mosolygó Szüzek (42/367).
szemközt (8/10, 31).
- szemlél** i (19)
Bizony a' kinzó Nyár, ha én *szemlélem*, szerelmes Fillis, a' te kellemetes Szemeidet, nem olly terhes énnékem (8/37). Most azt *szemléljük* hogy van édes atyánk s anyánk... majd meg azt látjuk hogy előlünk eltűntek, és a' mord halál prédáivá lettek (48/29). — utólsó szándékjokat füstbe menni *szemlélték* (43/34). Álmodom, de tégedet nem *szemléllek* szüntelen az én Álmaimban (9/11). Elrejtve voltál Kastélyodba, és a' Nap sajnálta, hogy nem lát, a' Hold fájlalta, hogy búban sírva *szemlél* (53/5).
szemlélték (49/3); *szemlélem* (9/9, 26/13, 24, 42/337, 46/8, 17), *szemlélte* (23/28, 42/963); *szemléllek* (10/9), *szemlélni fogod* (21/16), *fogjuk szemlélni* (43/203). — *szemléljem* (26/8); *szemléljelek* (28/1).

- szemlélés** fn (1)
...tovább andalgott e' két Névnek *szemlélésénn*, mint minden remek festéseinn a' Templomnak (42/287).
- szemlélgetni** in (1)
Magok azok a' Nimfák, a' kiket szerelmesenn *szemlélgetni* járok (26/21).
- szemlélhet** i (2)
Ah, ha *szemlélhetéd*, mennyivel szebben ragyognak a' Kegyesség' Villámjai között a' te Szemfényeid, soha hozzám olly kegyetlen nem lenél, óh Fillis (23/18).
szemlélhesse (49/49).
- szemlélni** in (3)
Uram!... Adjad, hogy midőn az eljön; mint e' haldokló Nap, úgy lángoljak én azon való örömben, hogy nékem a' te lakóhelyedet, hogy nékem a' te felséges voltodat majdan *szemlélnem* kell (50/77).
szemlélni (16/32, 36/287).
- szemlélő** fn (1)
...eleven és természeti előadásunkkal az Olvasó', *Szemlélő'* vagy Hallgató' Képzelődesét anynyira elámíthatjuk (T7/184).
- szemléltetvén** in (1)
Mihelyt az újonnanlett Vénus, az Égtől és földtől szerelmes elragadtatással *szemléltetvén*, a' habokból fellábadt (33/105).
- szemöldök** fn (9)
Hidjétek el, hogy vagynak ollyan szerentsétnül termett emberek; a' kiket haraggal, keménységgel, *szemöldökkel* a' helyből sem lehet ki mozdítani, nemesebb indító okokkal a' toronybólis le ugrathatni! (45/95)
Szemöldök (6/28), *szemöldököm* (44/117), *szemöldökének* (42/814), *Szemöldökének* (36/62), *Szemöldökönn* (13/13), *Szemöldökönn* (13/12), *szemöldökétől* (42/999), *szemöldökkel* (44/51).
- szempillantás** fn (27)
Imhól van azon *Szempillantás*, mellyben el kell hagynod engemet (5/3). Eggy olly élet, mellynek minden *szempillantását* nevezetessé tette lelkednek csendessége (T1/204). Istenhozzádot mondasz nekem: akarod hogy én menjek eggy *szempillantásba*? és a' kezemet nem ereszted? (5/75) — Ebbe a' *Szempillantásba* vesztettem
- el, óh Filánder hajdani Békeségemet (42/418).
szempillantásaim (44/95), *szempillantást* (38/40), *Szempillantásomat* (18/29), *szempillantásba* (5/85, 10/48, 49, 21/21, 49/12), *Szempillantásba* (10/9, 12/55, 42/561), *Szempillantásba'* (6/4), *szempillantásbann* (12/5, 17/11, 23/30), *szempillantásában* (T1/91, T9/13), *Szempillantásra* (27/9), *Szempillantástól* (17/12, 25/16), *szempillantásig* (T1/35), *Szempillantásig* (26/8, 28/34).
- szempillantat** fn (1)
...egy boldog *Szempillantatnak* tetszett? (33/44)
- szempont** fn (2)
Mindent a' magához illő *szempontból* kell nézni! (T5/700)
szempontból (T7/35).
- szemrehányás** fn (2)
...én zúgolodni, *szemrehányást* tenni nem akarok (45/75).
szemre hányások (T1/266).
- szemrehányó** mn (1)
...mint hajdan a' mi megditsőült eleink, kiknek *szemre hányó* porainn mi elfajult unokák pirossarkú sárga tsizmákkal tapodunk? (3/173)
- szemtelen** fn (1)
Istenem! hogy juthatott nékem eszembe az a' *szemtelen*... hogy álmodhattam én arról a' gyalázatosról (42/1116).
- szén** fn (1)
...s mikor a' háládatosság Óltarán égtek a' bényújtott tömjének, annak eleven pár *szénénél* lobbantotta fel szövétnékét (40/180).
- széna** fn (5)
Hiszen lám ő nékem Istállót is, *szénát* is adott (41/369).
széna (41/415, 424), *szénát* (41/404, 419).
- szénácska** fn (3)
Ordított a' Szamár, 's ő kegyetlen Urának istállóját és marok *szénátskáját* óhajtotta (41/25).
szénácskát (41/373), *szénátskáját* (41/39).
- szénamurha** fn (1)
Ah, mint fognak tégedet az utóbbi szamarak becsülni... és tisztelt sírhalmodat *széna-murhával* teritik be (41/170).
- szenátor** fn (1)
Cátó ki tett azért eggy *Szenátort*, hogy a' Fele-

ségét a' Leánya előtt tsókolta meg (36/177).

szenderedett **Ik:** *el~.*

szendergő **mn** (1)

Háromszor próbált Melítesz le hajlani a' *szendergő* rózsához... háromszor került körül Rozáliát (42/1014).

szenderít **i** (1)

...felserkenvén édes álmából, mellyre a' mi Zsibongó Dalunk *szenderítette* a' nyári Melegbenn (4/218).

szent **mn** (38)

Felséges Isten a ki boldogságban és ditsőségben lakozol mivel egyedül vagy *szent* (48/210). — 's a' te Lelked olyan lesz mint e' *szent* Tempolomnak boldog Környéki, hol az éltető Vénusz lakozik (42/903). Neápolisból írják, hogy ott vagon egy csuda tévő *szent* Erekllye (43/138). *Szent* borzadás szállotta meg a' Melítesz Lelkét (42/254). — az örökös barátság *szent* kézfogásával egyengették az igaz Érdem felé gyengélkedő lépésimet (44/62). Hogy útálatos formáját el rejthesse az a' *Szentnek* látszó babonáság, mindig az köz-haszon fátyolával és az Igazság paizsával fedezte bé magát (T1/361). A' szeretetnek legtisztább 's *legszentebb* adaja a' Csók (37/28).

szent (15/8, 41/261, 310, 42/385, 43/122, 525, 540, 541, 44/169, 48/115, 120, 132, T5/252, T6/185, T9/507), *Szent* (43/361, 467, 481, 48/37, 221, 233, T5/367, T6/242), *Sz:*[*ent*] (T5/250, 557, T6/60), *Szente*k (48/233), *szentnek* (T5/577); *legszentebb* (42/732, 744), *leg szentebb* (43/198).

szentegyház **fn** (1)

Vagnak végezetre olyanok [ti. szavak], a' melylyek eredet szerént ugyan nem magyarok; de... a' *Szentegyház*, a' törvényszék, a' tábor a' fábrikák, a' kereskedés, a' kézi és egyéb mesterségek körül hasznos szolgálatot tettek és tehetnek (T4/146).

szentel **i** (1)

Néktek *szenteli* az én Elmém ezt a' jókori Gyümölsét az én Izzadásimnak (11/6).

Ik: *meg~.*

szentelés **Ik:** *meg~.*

szentelődés **Ik:** *meg~.*

szentelt **in** (2)

...magánosságra *szenteltt* életemnek további min-

den részét Árpádról és a' Magyarok' kijöveteléről irandó Epopoeámra fordíthatom (T8/190).

szentelt (41/301).

szenteltetett **Ik:** *meg~.*

szenteltetik **i** (1)

Anákreonnál Cythére, Virgiliusnál Cytheréa nevet visel Vénus, Cythera nevű Szigetről, mellybe vitetődött először a' tsigahéjjon, 's annál fogva az ő neki *szenteltetett* (T9/750).

szentelve **in** (1)

...több ilyen forrásos és vizes helyekkel együtt Apollónak, a' Múzsáknak, és a' Poétáknak voltak *szentelve* (T9/513).

Ik: *fel~.*

szentencia **fn** (4)

... 's nagy indúlatok között fojván az egész törvény tétel, csak ugyan e' lett a' vége, hogy a' *Szententia* ki mondatott reájok (43/54). — vagon ő benne a' szóknak, és *Szententziáknak* néműnmű titkos ki mérséklése, folyása, és hármóniája (T3/20).

Szententziák (T7/363), *Szententziák* (T5/715).

Szent-Györgyi **fn** (1)

Debretzen' városának Rend. Physicusa *Szent-Györgyi* József Úr, a' ki a' beteg Consiliáriusnét curálta (54/155).

szentháromság **fn** (1)

Ebben a' legújabb és a' mi emlékezetünk táján szereztetett Epopoeában a' Hérós, az Isten' fija, a' *Sz:* *Háromságnak* öröktől fogva való személye (T5/358).

Szent Iván **fn** (1)

És a' ki az ilyen *Szent Ivány* ének forma hosszú strófákba akarná izlésit... meg mutatni, el mehet ezzel az intéssel (T3/343).

szentlecke **fn** (1)

...és a' mord halál prédáivá lettek, egy szoval a' mint a' *szent leckében* van: „estve siralom, reggel öröm” (48/32).

szentlélek **fn** (1)

Felséges Isten... megbotsátván büneinket kegyelmesen tselekedjed *Szent Lelked* által (48/230).

szentség **fn** (3)

Azonba Melíteszt oda vezette az ösvény, melly bár gyakorlott volt is, de *szentsége* nyilván kitetszett (42/957). — tiszteld az Örök Szerelem

Templomát 's ne kárhoztasd az ő mennyei *Szentségeit* (42/898).
*szencségek*ből (43/145).

szentséges mn (1)
...sőt maga a' Német Császár és a' *Szentséges* Pápa is belé elegyednek (T5/515).

szentségtörés fn (1)
...szép megjegyzését ottan előhossa X. Leo Pápanak, és a' mit erről a' *szentségtörésről* Alcyoniusból és Colomésiusból kijegyez (T9*/92).

szened – szenyved i (1+1)
Oh! bár csak el jönne az a' boldog idő, hogy ők is hasonlót *szenyvednének* 's gonoszságok ne maradna büntetlen (41/205).
szenedett volna (46/25).

Ik: el-.

szenedés fn (1)
...az Isten fija... e' Világi sok *Szenvedései* és keserves halála után végtére mint az egész Emberi Nemnek Idvezítője... a' föld és ég által meg is ditsőttetett (T5/360).

szenedhet – szenyvedhet i (1+1)
Ha fel nyitják is egy szempillantásig setéséghez szokott szemeiket, nem *szenedhetik* a' boldogtalanok a' világosságot (T1/36).
szenyvedhetnek (T1/350).

Ik: el-.

szenedhetetlen mn (3)
...az a' Comicumban elmehet, külömben a' valódi Epopoeában *szenedhetetlen* volna (T7/413). — *szenedhetetlenné* tészik magokat (41/156).
szenedhetetlen (T6/119).

szenedhetvén in (1)
Kloé nem *szenedhetvén* az éles szúrást sírni kezdett (42/646).

szenedni – szenyvedni in (3+2)
Azok az igazságtalan emberek – ah! mennyit kellett köztök *szenyvednem!* (41/44)
szenedni (17/33, 28/34, 38/22), *szenyvedni* (41/26).

szenedő mn (4)
Ezek múlattatják a' *szenedő* Ártatlannak Szívét (36/118).
szenedő (42/868, 49/1, T1/153).

szenedvén in (1)
Hát még Trója miként jára Hajdan a' Görögök-

től, Hét esztendő háborúba *Szenvedvén* kívül belől (43/580).

szenuális mn (1)
A' mi elménk *sensualis*, az ő ideáji a' külső jegyekhez hozzá vagynak kötve, és ő szók nélkül nem gondolkozik (T11/26).

szenny fn (1)
Boldogtalan, rajtad van még hajdani szolgálodnak *szenje* (41/104).

szennyos mn (1)
Magyarjaim! Literátorok! ne tsak a' külföldi írókat olvassátok... hányátok fel a' gyarló énekes könyveket, a' veszekedő Predikáziókat, a' szűr bibliopoliumon kiterített *szennyos* Románztokat (T9/438).

szép mn/fn (209+14)

I. mn Úlj le, én *szép* Bálványom, ülj le és pihenj meg (18/24). Minden Gondolatom, Szememmel együtt az ő *Szép* Ajjakát kísérte (42/563). Egy *szép* Szív attól, a' ki őtet imádja, tudom, hogy mindég nem óltalmazza meg magát (5/52). *Szép* a' Tavasz, és talám tsak ez a' *Szép* (4/31). Nem is volna é jussa a' Festőnek és Poétának, *szébbé* festeni valamit? (33/23) — Jambicussai minél hosszabbak, annál *szébbek* valának (T9/312). Beh *szép* Tavasz Nap ez: egy a' *legszebb* tavasz Napok közül! (4/45–6) — Tréfaság valakinek a' *legszebb* idejét fáradságos Munkákba tölteni el (4/58). Mostanában egy találmány ötlött az eszembe, a' mellyből mind a' világnak, mind a' magam erszényjének sok *szép* hasznot ígérhetek (52/98). — se nyilván se titkon, sem erővel sem *szép* szín alatt, elsősegre ne héjjazzanak (T4/151). Horatius is követte őtet ebbe; mert ő is a' gyönyörúségek közzé mindég *szép* módjával béviszi a' halált (T9/79).

II. fn Tsak *szép* a' *szép*, hijjába, és azt mindenek kedvelik (4/212). — 's ki az a' korán kimúltt *Szép*, a' ki olly igen méltó erre a' nemes Thronódiára? (T6/184)
Szép (12/49), *szépet* (48/15, T9/73), *szépeket* (34/99), *Szépemet* (42/135), *szépnek* (42/463), *Szépnek* (54/227), *Szépeknek* (40/136, 43/446), *Szépemnek* (14/13, 42/472), *Szépemre* (42/516).

szépanya fn (1)

...még is sem a' Pávát, sem engemet, nem bántott érte az ördögök *szép annyais* (3/55).

- Szépcsillag** fn (1) ollykor az én temetőmhöz is jönni (40/127).
A' Hajnaltsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje
Foszforus... *Szép Tsillag*, Kis Hóld (36/246).
Szép nemet (T6/412), *Szép Nemet* (40/137), *szép Nemnek* (40/170).
- szépen** hsz (8) **szépnembeli** mn (1)
Midőn tehát különböző hangok edgymással
szépen megedgyeznek, akkor a' hangzásba hár-
monia van (T3/67). Legalább a' gyenge magyar
Anákreontismusbán a' Czitére név *szebben* jön
ki, mint Vénus (T9/775).
szépen (43/134, T6/221, 242, T9/145); *szebben*
(23/18, 42/21).
- szépezett** in (1) **szépség** fn (50)
Az én Amarillisom, szép, és nem *szépezett* (4/222).
Látám, hogy erről kivált a' *szép nembéliek* nem
éppen tudnak részvétel nélkül szóllani (T7/57).
szépít i (1) **szépség** fn (50)
Már új Ruhát mutatnak a' pettyezett vén Kí-
gyók, mellyek öszvetekergődzvén a' mezítelen
tövisek alatt *szépítik* magokat a' Nappal szem-
köztt (8/30).
Ik: meg~.
- szépítettni** in (1) **szépség** fn (50)
A' gyenge Zefirnek szárnyai alatt látd ezt a'
Rósát kinyílni. Látd pirosságát a' Hajnal' tsókjai
által *szépítettni* Ifju Egle (34/163).
széplélek fn (5) **szépség** fn (50)
...az Emberi Nemzettségnek első kezdetétől fog-
va kívánták a' *szép Lélek* a' magok gondolati-
hoz a' külső harmóniát is hozzá adni (T3/48).
szép Lélek (T5/566), *Szép Lélek'* (T3/13), *szép*
lelkek (T10/62), *szép lelkeket* (T9/263).
- Szépligeti** fn (1) **szépség** fn (50)
Irta *Szépligeti* Édes Jósef (43/445).
széplő fn (1) **szépség** fn (50)
...és ha egy szép és kellemetes Múzsának látják
hogy egy-két *széplő* még illik, ők is profanálni
merik tarjagos ortzáikkal az Izlésnek Szent-he-
lyeit (T6/241).
- szépmesterség** fn (4) **szépség** fn (50)
Valamint a' *szépmesterségeknek* minden mívei-
re, úgy a' Poétai munkákra is jó kedv kell (T10/42).
— ó azokat sokra megtanította a' *szép mestersé-*
gekből, holmi dalotskára, hólmí tántzra (33/66).
szép Mesterségeknek (T9/54), *Szép Mestersé-*
geknek (T7/182).
- szépnem** fn (4) **szépség** fn (50)
Majd talán a' háládatos *Szép Nem*, az érzékeny
Leánykák, és kedve telt Menyetskék ki fognak
ollykor az én temetőmhöz is jönni (40/127).
Szép nemet (T6/412), *Szép Nemet* (40/137), *szép Nemnek* (40/170).
- szépnembeli** mn (1) **szépség** fn (50)
Látám, hogy erről kivált a' *szép nembéliek* nem
éppen tudnak részvétel nélkül szóllani (T7/57).
szépség fn (50)
Szép a' Természeti *szépség*, az erőltetett pedig
tsúfot és nevetséget szerez (4/214). Te ki tsupa
szerelem vagy, és telj meg azzal az édes illetés-
sel, mellyel a' *szépségnek* Angyali hevitnek fel-
tégedet (40/151). — azt fogja mondani hogy
meg hólt állat az a' Csók a' mellyre a' megtsó-
koltatott *szépség* tsókot nem ad vissza (37/35).
szépség (43/347, T3/158, T9/68), *Szépség* (42/
245, 435, 43/390, 416), *Szépségek* (4/219, 28/6),
Szépségem (4/85), *szépsége* (T3/63), *Szépséged*
(6/20, 16/34), *szépségek* (T8/117), *szépséget*
(34/165, T6/97), *Szépséget* (12/6, 16/25), *szép-*
ségeket (T9/464), *Szépségedet* (16/18), *szépsé-*
gét (43/440, T9*/377), *Szépségét* (42/313, T5/
617), *Szépségeket* (4/163), *szépségeit* (22/17),
szépségnek (T3/474), *Szépségnek* (9/34, 42/408,
43/354), *Szépségednek* (34/42), *szépségbenn*
(37/25), *Szépségbenn* (25/24), *szépségre* (34/
147), *Szépségre* (6/27, 42/980), *szépségről* (T3/
120), *Szépségedről* (5/36, 9/16), *szépséghez* (4/
215, T11/100), *Szépségeden* (10/33), *szépségek-*
kel (43/436, T3/153), *szépségeddel* (43/469),
szépségivel (36/137), *Szépségivel* (42/887).
- széptudomány** fn (3) **szépség** fn (50)
Minden *Szép Tudományoknak* és Mesterségek-
nek, jelesben a' Poézisnak is, fő végek az Ámú-
lás (T7/182).
Szép Tudományok (43/276), *Széptudományok-*
nak (T5/241).
- szépül** i (1) **szépség** fn (50)
De *szépüljön* ezzel az ollyan ábrázat Mellyre vagy
Miniom, vagy vers kent szebb mázat (43/438).
- szer** fn (7) **szépség** fn (50)
...nepenthest elegyít a' borba, melly olly *szer*, a'
mi a' bánatot és haragot elüzi (T9/720). Igaz
barátokra pedig kiki *szert* tehet (52/60). Azt itt
mind végbeviheted, 's pedig könnyebb *szerrel*
(41/430).
szert (41/426, 43/172, T5/482), *szerrel* (T9/735).

- szeráj** fn (2)
Egy el ólthatatlan tűzről van emlékezet a' külső Levelekben... Ezt csak a' vénség jege ólthattya el, vagy ha valaki a' *Serráilba*, 's Hárembe igyekszik promotiot kapni (43/69). Észre vette a' Nimfa, hogy az ő vígyázatlan Kintse közönséggé tette magát a' kíváncsi Szemek előtt, 's azonnal Kebelének mennyei *Seráljába* a' titkos firhang alá zárta (42/427).
- szerbiai l. szerviai**
- Szerdahelyi** fn (1)
...az Új Literatorok, vagy több Főnemekre osztják fel a' Poémákat, vagy pedig a' mi sokkal jobb, és a' mint Fő Tiszt. *Szerdahelyi* Úr tselekedett, IV Rendet tsinálnak azok között (T5/17).
- szerelme** fn (136)
Szerelme! be hatsz Te még oda is, hol minden más érzések számkivettette vagynak (40/81). Tudod, hogy eggy megbántatott *Szerelme*, Dühösséggé válik? (6/43) — a' gyönyörűségeknek mód nélkül való *szerelme* soha sem tagadja meg a' maga bűn természetét (52/25).
szerelme (4/112, 40/150, T3/417, T9/67), *Szerelme* (4/203, 8/57, 19/26, 26/cím, 27/cím, 28/2, 33/109, 34/167, 37/7, 38/26, 40/73, 99, 132, 149, 152, 42/57, 179, 326, 369, 437, 438, 461, 462, 580, 581, 598, 849, 861, 897, 43/16, 547, 652, T6/93, 127), *szerelme'* (5/67, T7/243, T10/56), *Szerelme'* (33/122, 36/168, 42/167, 188, 346, 716, 51/3), *szerelmek* (43/81, 181), *Szerelmek* (40/148, 43/397), *Szerelmek'* (28/cím, 36/162, T5/215), *szerelmem* (39/32), *Szerelmem* (38/36, 39/15), *Szerel[mem]* (39/10), *Szerelmem'* (24/17), *szerelmed* (42/900), *szerelme* (52/5), *Szerelme* (8/60, 42/142), *Szerelmünk* (34/130), *szerelmei* (T8/1, 27), *Szerelmei* (42/274, 737), *szerelmet* (4/17, 34/179, 37/24, 40/89), *Szerelmet* (12/17, 57, 25/17, 26/28, 42/28, 852), *Szerelmemet* (T6/360), *Szerelmedet* (42/194), *szerelmét* (37/19, T6/125), *Szerelmét* (42/959), *Szerelmünket* (5/13), *Szerelmeit* (21/16), *szerelmenek* (43/525, T8/5), *Szerelmenek* (7/37, 34/21, 46, 61, 68, 139, 42/144, 259, 298, 776), *szerelmeknek* (T8/113), *Szerelmeknek* (28/10), *Szerelmemnek* (42/514), *Szerelmednek* (18/30, 42/322, 677), *szerelmének* (35/9, 42/1122), *Szerelmének* (42/319, 51/47), *szerelmeinek* (T8/64), *szerelmebe* (22/21), *Szerelmetekbe* (34/114), *szerelmeiben* (T8/108), *szerelemre* (16/11, 28/5, 33/110), *Szerelemre* (10/54, 18/35), *Szerelmedre* (25/36), *Szerelemről* (6/24, 26, 33, 10/64, 18/2, 17, 19/20), *szerelmekről* (T6/307), *szerelméről* (53/19), *szerelemmé* (40/177), *szerelemmel* (42/90, 43/413, 476, 521), *Szerelemmel* (4/93, 26/11).
- Szerelemcsillag** fn (1)
A' Hajnaltsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje... Vénus Tsillag, *Szerelem Tsillag* (36/248).
- szerelemföltés** fn (1)
...az én több kedves (tener) gondjaim közt olly Helyenn vóltál, hogy Nitzét *szerelemföltésre* kötötted (14/20).
- szerelemföltő** in (1)
Nem *szerelemföltő* Bosszankodás: Kevélység az ő Keménysége (25/20).
- szerelemföltőség** fn (1)
A' *Szerelemföltőség* VIII. Kántáta (19/cím).
- szerelmeház** fn (1)
A' megunt Könnyv háznak komor tömlötzből, Gyönyörű leszsz Klárád' hajnalára menni 'S A' *Szerelme házban* magad' kipiheenni (43/510).
- szerelmeisten** fn (1)
Hanem ímé ismét intlek tégedet a' hatalmas *Szerelme Istenek'* Tanátsából (42/720).
- szerelme társ** fn (6)
Mikor véletlen meghallom egy közel lévő Bokornak az Ágait verődni: arra fordúlok: és a' közepébe elbújva kapom Filénó *szerelme társamat*, a' ki az irigy Méregtől kékülvén Ábrázatjábann az én Titkaimat szemlélte (23/27).
Szerelme társat (6/42), *Szerelme társnak* (25/7), *Szerelme társaknak* (25/11), *Szerelme társammal* (9/19, 10/17).
- szerelmes** mn/fn (40+28)
I. mn ...tudom, azonn zokogsz, hogy *Szerelmes* vagy (42/461). — minden részeibenn a' fényes Királyháznak nem hallattak egyebek, tsak *szerelmes* Sóhajtások, tsak *szerelmes* Szóbeszédék, tsak *szerelmes* Zokogások, tsak *szerelmes* Suttogások (12/11–3). *Szerelmes* Barátim! Hív Tanítványim! Mikor láttok, nem tudom (45/119).
szerelmes (3/75, 160, 4/7, 7/19, 32, 8/17, 26, 37, 12/15, 26/1, 33/104, 37/39, 38/11, 40/35, 42/42, 62, 71, 181, 207, 265, 474, 564, 601, 718, 909,

963, 43/362, 378, T5/253), *Szerelmes* (43/173), *szerelmesnek* (17/21, 34/9), *szerelmesenn* (26/20), *szerelmessé* (25/16).

II. fn Kedves Rétek! Isten hozzátok! Nyugtassátok békével *szerelmeseink* elszáradott tsontjait (3/213). Tudod, hogy eggy tsátságó Ingerlet ösztönzi a' Beszédre a' *Szerelmeseiket*; de az alatt míg beszéllnek, a' Lang el nem ment (10/46). *szerelmes* (42/1140), *Szerelmes* (42/1017), *Szerelmeseik* (34/113, 117, 42/610, 965), *Szerelmeseik*' (36/198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206), *szerelmeseim* (39/34), *Szerelmest* (9/60), *szerelmesnek* (42/1146, 51/cím), *Szerelmesnek* (42/343), *Szerelmeseiknek* (12/25), *Szerelmeseinek* (T6/109), *Szerelmeseibe*' (10/60), *szerelmesre* (5/47), *Szerelmeseimhez* (T6/82), *szerelmestekhez* (T8/31).

Szerelmescsillag fn (1)

A' Hajnaltsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje... *Szerelem Tsillag*, *Szerelmes Tsillag* (36/248).

szerelmesedett Ik: meg~.

szerelmesedik Ik: meg~.

szerelmesít Ik: meg~.

szerelmesíteni in (1)
...tudom, hogy gyakran megszerelmesedik, a' ki *szerelmesíteni* kíván (5/54).

szerelmeskedés fn (1)
Illy veszedelmes Piritus Hát a' *szerelmeskedés* (43/610).

szerelmeskedő mn (1)
...nyakonn kapják a' *Szerelmeskedő* Zefirek (4/28).

szerelmetes mn (1)
...s mind annyiszor megtsókolta a' *szerelmetes* Betűket (42/292).

szerelmeteskedő mn (1)
Mikor osztánn a' nemző és *szerelmeteskedő* viszketeget érzed magadba (4/135).

szerencse fn (43)
Ezt a' heroica Odát már esmérni van *szerentsének* (T6/250). — a' megvesztegethető Birónak, és a' Kőszivü gazdagnak álhatatlan és hirtelen el múlt *szerentséjét* ne irigyeld (T1/217). Ekkor kinyitja a' vadász tarisznyát 's... A' Poëta ugrott örömebenn, leült a' portsinba, kirakta véletlen *szerentséjét* a' gyepre (3/184). Aludj *szerentsével* édes Bagolyom (3/213).

szerencse (48/39, 54/285,), *szerentse* (T9/265, T10/59), *Szerentse* (44/67, 122, T5/98, T10/57), *szerentsék* (54/283), *szerentsém* (42/597, 45/59, 49/23, T7/50, 196), *szerentséje* (44/108, 54/15, T8/135), *Szerentséje* (42/573), *szerencsénk* (43/233), *szerentséjek* (45/60), *szerencsét* (43/212), *szerentsét* (3/178, T2/28), *szerentsémet* (38/7, 44/191, 45/87), *szerentsédet* (43/461), *szerentséjét* (44/69, T6/179), *szerentséjeket* (44/193), *szerencsének* (48/70), *szerentsémnek* (44/131), *szerentséjének* (43/119), *szerentséjének* (T8/26), *szerentséden* (41/447), *szerentséjére* (42/1121), *szerentséjéért* (42/985), *szerentsével* (T5/277, T8/38).

Ö: bal~.

szerencsétlet i (3)

Most *szerentséltetem* először Múzsámat a' pásztori Poesisban (54/14). *szerentséltetem* (3/137). — *szerentséltetném* (41/179).

szerencsés mn (32)

Én vagyok hát az a' *szerentsés* ifjú (42/1069). Vulcanus lett a' *legszerentsésebb* (33/118). *Szerentsés* hantok! mellyekhez ragad holtig az én szívem: *szerentsés* hantok! megérdemlitek végcsókomat (54/281–2). Pope' Epigrammája nem talált még eddig nyelvünkön *szerentsés* fordításra (T6/196). — a' kik a' német munkát esmérni *szerentsések*, 's ítéletet is tehetnek róla (T4/25). *szerencsés* (43/31, T7/308), *szerentsés* (37/33, 40/146, 41/328, 42/508, 561, 577, 979, 1059, 45/79, 49/29, 54/278, T5/382, T9*/202), *Szerentsés* (42/514, T5/239), *szerentsések* (T10/35, 63), *Szerentsésnek* (33/42), *szerentsésen* (45/121, T5/318); *szerentsésebb* (T5/585, T9*/165), *Szerentsésebb* (T6/139), *szerentsésebbnek* (T6/293).

szerencsésített mn (2)

De ideje már, hogy útadnak igazítsalak: Kelj fel, *szerentsésített* Vendég (42/905). *szerentsésített* (24/6).

szerencsétlen mn/fn (14+9)

I. mn Habok vegyétek hátatokra ezt a' *szerentsétlen* Ifjat, 's tsendesenn vigyétek a' túlsó Part-ra (42/165). — én zúgolodni, szemrehányást tenni nem akarok, és én *szerentsétlen* leszek (45/76). Hidjétek el, hogy vagynak olyan *szerentsétlenül* termett emberek (45/94).

szerencsétlen (T1/48, T7/300), *szerentsétlen* (41/193, 42/182, 695, 44/135, 53/17, T1/260), *Szerentsétlen* (42/338, 54/275); *szerentsétlenebb* (52/50).

II. fn Ah, ha szólni tudott volna az ebben a' pertzben *szerentsétlen*, mostis győzött volna (12/43). Engedj meg, óh szeretett Nitze: egy *szerentsétlenn*ek Hibája méltó Kegyelemre (10/2). *szerentsétlen* (17/5, 42/129, 197), *szerencsétlenn*ek (T1/284), *szerentsétlenn*ek (3/163), *szerencsétlenn*ek (T1/152), *szerentsétlenn*hez (9/2).

szerencsétlenség fn (8)

...ne ragaszkodjunk ahoz a *szerentsétlenség*nek motsárjához, a' Világhoz (48/185). Az érzékeny Emberiség tégye fontossá előtted Ember-társaidnak sorsokat, lágyítsa meg a' te szivedet az ő *szerencsétlenségek* és nyisd meg az adakozásra a' te kezdet (T1/148).

szerencsétlenség (48/53, T1/103), *szerentsétlenségem* (45/17), *szerencsétlenséget* (T1/130, 248), *Szerentsétlenségemre* (25/23)

szerencsi mn (1)

...hallgassátok figyelemmel a' danoló falusi leányt, és a' jámbor puttonost; akkor találtok rá az Árpád' *Szerentsi* taborára (T9/440).

szerént – szerint nu (43+8)

Ez a' scándálás' módja természet *szerént*, hogy nem olly tökéletes, mint a' görög és a' Római (T6/423). — én is hasonlóképpen nem szó *szerént* fordítottam (T5/537). — sőt mi magunk is külömb külömbféleképpen változunk az idők változása *szerint* (48/25). — az ilyen ritkább szokat, a' kegyes olvasónak kedvéért, *Ábécé szerint* feljegyeztem (T4/177).

szerént (14/12, 23/11, 33/132, 37/36, 42/377, 552, 566, 43/260, 695, 44/128, 49/27, T3/15, 112, 174, 288, T4/42, 124, 143, T5/52, 185, 293, 533, 535, 610, T6/128, T7/123, 358, T8/86, 133, T9/150, 153, 306, 420, 626, 679, 792, T9*/172, 398, 613, 690, T10/30), *szerint* (41/15, 36, T1/18, 90, 230, 249).

Ö: a~, e~, rend~

szeres mn (1)

Igaz, hogy leg utól vagyunk az Európai Nemzetek között, de annál inkább méltó törekednünk, a' ditsőség is annál *szeresebb* léssen (T11/53).

Ö: kilenc~.

szeret i (68)

Menj, de elébb mint elmennél: mondd nékem, ha engem *szeretsz* é? (5/81) — Botsáss meg! az én bizonyos Szerelmem kételkedni is *szeret* (38/36). — jobban *szeretek* középszerű Original lenni, mint első rangú Fordító (T7/425). A' felettem valókat vagy *szerettem*, vagy tiszteltem, vagy kerültem (44/110).

szeret (17/23, 34/136, 35/15, 39/27, 42/1057, 1120, 54/134, T5/400), *szeretek* (44/112), *szeretsz* (5/60, 42/25), *szerettek* (34/128, 44/203, 205), *szeretnek* (37/59), *szerettél* (18/32, 34/40), *szeretett* (34/66, T3/380), *Szeretett* (34/65), *Szerettek* (43/471), *szeretem* (27/19, 24, 28/31, 34/54, 54/90, T3/35, T6/352, T7/277), *szeretitek* (T9/640), *szeretik* (T1/79, T5/244), *szerettem* (42/135, 184, 44/18, 21, 23, 66), *Szerettem* (44/65), *szerette* (44/115), *fogom szeretni* (42/137); *szeretlek* (5/21, 16/3, 20, 54/103), *Szeretlek* (43/80, 54/189), *szerettelek* (42/153). — *szeretnék* (T6/96, 115, T8/98); *szeretném* (41/178, T6/237, 268), *Szeretném* (T6/316). — *szeress* (7/38), *Szeress* (34/42), *szeressen* (6/27, 34/38), *szeressünk* (48/226), *szeressetek* (44/240), *Szeressetek* (54/102); *szeresse* (53/39), *szeressétek* (45/121).

Ik: meg~.

szeretés fn (1)

Szép Ajakak, mellyeket Ámor formált a' maga Fészkének, nints többé Félelmem: hiszek néktek: magamhoz bízok: megesküdtek az engem *szeretésre*: nékem az Elég (19/9).

szeretet fn (61)

A' *Szeretet* lelkesíti az egész Világot (40/6). Valahányszor nemes a' *Szeretet*, nemes egyéb indulat is (40/157). — fess egy legagilisebb Juhásznét, a' ki keresi avvagy futja a' *Szeretetet* (34/186). A' *szeretetnek* legtisztább 's legszen- tebb adaja a' Csók (37/28).

szeretet (22/16, 21, 34/49, 37/15, 16, 25, 38/44, 43/183, 48/223, 49/11, T3/380), *Szeretet* (34/6, 58, 126, 132, 172, 173, 36/15, 39/23, 40/cím, 21, 39, 41/481, 42/313, 762), *szeretetem* (38/20), *Szereteted* (10/59), *szeretete* (34/104), *Szeretetiünk* (34/56), *szeretetet* (34/35, 190, 45/65, T1/203), *Szeretetet* (42/855), *Szeretet[et]* (T6/126), *szereteteteket* (49/22), *szereteteket* (44/114), *Szereteteket* (34/111), *szeretemek* (39/24), *Sze-*

retetnek (22/20, 34/112), *szeretetének* (37/17), *szeretetiünknek* (34/121), *szeretembe* (34/99), *Szeretembe* (22/23), *szeretetébe* (48/114), *Szeretetbenn* (42/911), *szeretetből* (52/53), *szeretetre* (34/109, 37/14, 26), *szeretétére* (T5/321), *szeretettel* (44/118, 213, T1/156), *Szeretettel* (42/309, 639).

Ö: köz~.

szeretetreméltó mn (2)

A' Jóltevőség és emberiség foglalja őket egybe *szeretetre méltó* lántzokkal (T1/112). *szeretetre méltó* (5/48).

szeretett mn (13)

Az igaz: nekem tetszik az a' *szeretett* Ortza, és más Fáklyától égni nem fogok (6/38). — ah, térj vissza, *szeretett* Kintsem, ah, térj vissza első Szerelmedre (25/35).

szeretett (5/46, 10/1, 17/15, 18/18, 19/1, 21/1, 24/1, 38/34, 42/147, 453), *szeretett[t]* (43/127).

szeretni in (7)

Tsak te érted esmertem meg a' Szerelmet; és tsak téged kívánlak én *szeretni* (26/28).

szeretni (16/5, 17/34, 43/614, 54/170, T9/579), *Szeretni* (40/1).

Ik: vissza~.

szerető in/mn/fn (1+8+23)

I. in Ládd é ilyen egymást *szerető*k a' szabad állatok (41/477).

II. mn A' többi *Szerető* Olvasó érzékeny ítéletre bízom (42/22). Légy hiv férj, *szerető* Atya, jó szívű úr. 's buzgó Hazafi (T1/185).

szerető (22/7, 27/14, 38/2, 45/124, T1/155), *Szerető* (42/283).

III. fn Egy *szerető* sem kell két három pillantásnál tovább, a' régieket megúnom, újoknak hízelkedek (4/92). — 's a' mezei vagy vízi tsigához azért van a' bornemisza *szerető* hasonlítva, hogy felette lassú és vídorság nélkül való hideg és fejr vérű állatotska (T9/589). Tsak a' Lélek méltó a' szeretetre, mert tsak ez tud visszasetetni, tsak az méltó a' *szeretőre* (37/27).

szerető (22/17, 21, 34/160, T8/36), *Szerető* (12/54, 40/32), *szerető*k (37/34), *Szerető*k (34/81, 42/146), *Szerető*k' (42/179, 345), *Szerető*d (34/4), *Szerető*je (6/7), *szerető*ket (34/98), *Szerető*ket (28/43), *Szerető*met (35/7), *Szerető*nek (34/130), *szerető*knak (T11/85), *Szerető*knak (25/24), *Szeretőre* (34/37).

Ö: állat~, ember~, érdem~, mesterség~, számár~.

szerette fn (1)

Böh, hogy szerentséltetném magamat is, *szeretimet*-is (41/180).

szerettet **Ik:** meg~.

szerettetik **Ik:** viszont~.

szeretve in (1)

Ez a' szép Aspasia mindég *szeretve* megfogta, elhagyta, rendről rendre a' Juhászokat (34/70).

szeretvén in (1)

...a' kényes életet pedig mód nélkül *szeretvén*, nem sokára mind azt, valami az élet' módját könnyebbíti... semmivé tennék (52/31).

szeresz i (14)

...sokan magok *szeresznek* oly fájdalokat magoknak, a' melyek alatt keservesen nyögnek (48/130). A' Vitéz Dorottya, vagyis a' Dámák' Diadalma a' Farsangon... *Szereszte* Csokonay Vitéz Mihály (T5/637).

szeresz (4/215, 40/154), *szeresz*ek (T7/381), *szeresznek* (T7/376), *szereszt* (54/33, 82, T7/302), *szereszttek* (42/44); *szereszttem* (T5/684). — *szereszne* (T8/77). — *szereszzenek* (36/102, 42/837).

Ik: be~, vissza~.

szereszhet i (1)

...de herósi nagyságot ilyen mesterséggel senki sem *szereszhet* magának (T5/446).

szereszni in (3)

Így lehetne a' Görög mértékű Verseknak a' nép előtt betset és kedvességet *szereszni!* (T9/232) *szereszni* (T4/149, T9/124).

Ik: meg~.

szeresztetett in (1)

Ebben a' legújabb és a' mi emlékezetünk táján *szeresztetett* Epopoeában a' Hérós, az Isten' fija (T5/358).

szerfelett hsz (2)

...minden időben és minden helyekenn éreznek az emberek, indulatba jönnek... 's ha attól *szerfelett* izgattatnak, danlásra, tántzra, mértékbe szedett hathatós beszédekre fakadnak (T9/6).

szerfelett (T5/376).

szerszám fn (4)

De ki volt az a' kegyetlen, a' ki először formált az ártatlan atzélból halál *szerszámait* (22/14).

Mennyivel vagy, óh háládatlan Lant, adósom énnékem!... Ah, eredj a' Földre haszontalan *Szerszám*: tégedet tapodjon a' Tsorda (14/23). *szerszámok* (T3/73), *szerszámunk* (42/537).

Ö: *fű*~.

szerszámos mn (1)

Ekképpen származott a' szózatos, és a' *Szerszám* Muzsika (T3/74).

Ö: *fű*~.

szerszámoz **Ö**: *fű*~.

szertartás fn (2)

Azt mondja Servius, hogy a' Görögöknél minden innepi 's áldozati *szertartásokat* közönségesen Orgiáknak neveztek (T9/738).

szertartásból (44/197).

-szerte¹ **Ö**: *világ*~.

-szerte² l. *két*~.

szerteséjjel hsz (1)

Hüllottak *szerteséjjel* a' legszebb Kótságok, nem vólt sem időre sem nemre, se termetre semmi tekintet (3/70).

-szerű l. *közép*~.

-szerűség l. *közép*~.

szerviai mn (1)

Feldmarsal Lieutenant Liebesgott maga mellé vévén a' Cziprusi Infanteriából két batalion[t] és egy Osztályt a' *Serviai* Volontéroból (43/8).

szermény fn (9)

Ez az első *Szermény* remek, 's méltó a' maga Nemes Tárgyához, méltó egy Kazincy' Barátjához (T6/1). Nálunk Seyfried is úgy készített egy muzsikai *szerményt* a' Virág Benedek' Jám-busos énekére (T9/230).

Szermény (T5/717, T6/1), *szerményi* (T8/11), *Szerményt* (T5/211), *szerményeket* (T8/134), *Szerményemnek* (T7/352), *Szerményének* (T6/226), *Szerményekben* (T10/34).

szérés **Ö**: *háborúság*~, *vissza*~.

szertet fn (1)

Illyen tzállal egy rakás Liliom mellé vontam magamat, 's onnan sandaltam miféle *szertet* dúdolja azt a' szép Vespertinumot (3/113).

szertett in (2)

Ha a' Szerző Úr a' mosolygo Eratónak is olly béavatott kedvese, mint a' kesergőnek: lessz

Hazámnak jussa az érdemmel *szertett* kevélykedésre (T8/68).

szertett (T9/247).

szertő fn (8)

A' Nagyravágyás pedig minémű inségeknek *szertője*, nem szükség megmutatni (52/19). Muzsikája olyan (hogy magának a' *Szertőnek* Szavaival éljek) mint az Ég' rettentő menköve, fel-lengthangon dalol, 's rázkodtat ereje (T6/30).

Szertő (T8/66, T9/30), *szertője* (41/3), *Szertője* (33/13), *Szertőnek* (42/19, T6/94).

szféra fn (2)

Magok az Istenek, tetszetesebb boldogságtól kínáltatván, leszállottak saját *Sphaeráiból*, 's gyönyörködéseket vélek megosztották (33/46). Szélesítsd ki a' te tehetségednek *sphaeráját* a' Jó-tétel által és hidd el, hogy nem lehet boldogtalan, a' ki másokat boldoggá igyekszik tenni (T1/190).

Szicília fn (3)

Szitzília már egy időben kérte Neptúnt azért, hogy őtet méltóztatná ismét Olasz országhoz ragasztani (32/2).

Szitzília (32/cím), *Siciliának* (33/34).

szid i (1)

Akkor *szidtak*, ütöttek, vertek a' kegyetlenek, 's nekem éhen is mennem kellett (41/61).

szidalmaz **Ik**: *meg*~.

sziget fn (11)

...alig ment ama keskeny Róna mellé, mely a' *szigetbe* vezet, 's azonnal egy vadász tarisznyát talált a' harasztan (3/158). A' Tzethal, úszó *sziget* módjára nyugszik a' melegülő vizekben (50/40). *szigetünk* (42/1102), *szigetjei* (T9*/731), *Szignetnek* (42/574), *szigetének* (T6/275), *Szignetének* (T8/16), *szigetbe* (46/4), *Szignetébe* (36/145), *szigetében* (T9/480), *Szigről* (T9/749).

Ö: *Molukki-szigetek*.

Szigetvár fn (1)

Gróf Zrinyi Miklósnak, ama' szerencsétlen Vadásznak, Ádriai Tenger' Sirénája, mellyet vitéz Nagyattyának, a' *Szigetvárban* elesett Gr. Zrinyi Miklósnak tetteiről *szertett* (T7/301).

szikla fn (1)

Keress egy üreges *sziklát* vagy egy bokros sürit (41/430).

Ö: *jáspis*~, *kő*~.

- szikra** fn (1)
...ötödiken van a' leg jobb Cziprusi puska por, mely egy *szikrától* is fel lobban (43/178).
- szikrácska** fn (1)
...fellobbantására annak a' tűznek mellynek két három kised *szikrátskája* az én iffjúi eszten-deimnek hamuja alatt gyenge fényel pislogott (44/27).
- szikrázó** in (1)
...árnyékok pedig ingott a' Tónak *szikrázó* Márványánn (3/105).
- szikratúz** fn (1)
Télell a' tsillámló Hóra ülnek, 's a' legszebb Sű-gárokból rakott *szikra Tűzeknél* fütöznek (42/809).
- szikrázik** i (1)
...homlo[kodna]k ki derült Egéről tüzes ragyog-va *szikráztak* böltsőjére [szemeid,] életemnek két tsillagi (39/12).
- szikrázni** in (2)
...a' hideg és setétellő Habonn látni fogod által-rumpálódni a' Sűgárokat, és *szikrázni* a' Hóldat (21/12). — láttam egy kellemetes Szembenn *szikrázni* azt a' Fáklyát, mellyről most meggyú-ladtam (27/10).
- szikrázó** in (1)
E' szókra én néki bízakodván, Rozáliához haj-lok reszkető Kezekkel, *szikrázó* Szemekkel vo-núltam bal füléhez (42/679).
- Szilágyi** fn (6)
Tiszt. *Szilágyi* Gábor Uramnak azon Élő Istenre való esküvésemet mostis és halálom Órájánis megújítom, hogy én a' Pasquillust nem írtam (45/105). Magyar Fordítása kettő van, hasonló versekben: Egyik a' néhai T. T. Túlatiszai Super-intendens *Szilágyi* Sámuelé (T5/332). *Szilágyi* (T5/346, T7/274), *Szilágyinak* (T5/335, 351).
- szilaj** mn (1)
De igyekezni is fogok ám benne, hogy őket sza-badokká tehessem, szabadokká mint most az Onáger *szilaj* vemhéji (41/336).
- szilál Ik: széjjel~.**
- szilfa** fn (1)
...öszvedöntött várak, mellyeket... búson fenye-getődző *szilfák'* homálya borít (51/27).
- szillaba** fn (22)
A versek... Egy féle soruak azok a' mellyeknek minden sora ugyan annyi *szillabákból* áll (T3/235). *syllaba* (T3/365, T6/153), *Syllaba* (T6/393, 394), *Syllabá* (T6/377), *szillabát* (T3/80, 166), *sillabája* (T3/349), *syllabát* (T6/365), *Syllabát* (T6/369), *szillabának* (T3/352, T6/380), *Sylla-bának* (T6/373), *szillabáknak* (T6/428), *silla-báinak* (T3/230), *szillabába* (T3/472), *szillabá-ban* (T6/377), *szillabáiban* (T3/354), *szillabából* (T5/271, T9/314), *szillabára* (T6/382).
- szillabájú** mn (5)
Valóban könnyebben fojnak az ő 12 *Syllabáú* Versei (T6/297). *szillabájú* (T9*/177), *szillabáú* (T6/200, 340), *szillabáúból* (T4/38).
- szillabás** mn (1)
...a' Kadentziázó ígék közül, az egyik egy, a' má-sik több *szillabás*; p. o. doromb, gomb; kar, ha-mar (T6/398).
- szillabikus Ö: mono~.**
- Szilvia** fn (1)
Szilviának... Kellemeit néhánykor szemlélem (26/23).
- szimbólum** fn (1)
A' mieink Katonai *Symboluma* e' vólt: Clare, ou la Mort! (43/27).
- szimfónia** fn (2)
Szüntelen való *Szimfónia*, olly édes *Szimfónia*, melly a' Lelket gyönyörködve hordozta, zengett az üres Templomba (42/260).
- szimpátia** fn (1)
A' szeretet egy oly titkos vonó erő és *sympáthia*, a' mely tsak oda szivódik, hol szeretetének vi-szontaglását érzi (37/16).
- szimpla** mn (2)
...nem szabad *szimpla* Consonáns mellé duplát tennem p. o. valék nem jó hallék (T3/375). *szimplára* (T3/379).
- szín¹** fn (27)
Itt vannak a' *színek*, az etset, rajzold Szeretet, légy az én Apellesem (34/173). — a' reá közel-gető halálnak halvány sárga *színe* festi be az egész természetet (48/13). Nem változtatom többé *Színemet*, mikor a' te Nevedet hallom: mikor szemlélem Ortzádat, többé nem vér az én Szívem (9/8). *Kékszín* Hajairól, 's káka koszo-

rújáról tsorgott a' Víz (42/163). Mint remeg végig az ő habja a' völgyön a' virágok között, mellyek az ő *színe* felé hajladoznak! (50/25) — ez ha édesgetetis magához félelmehátrálással kívántam *színét* kerülni (44/107).

szín (T4/151), *színek* (48/56), *színe* (54/87), *színe* (T1/354, 366), *színt* (T7/92), *színeket* (48/34), *Színeket* (36/35, 42/788), *Színemet* (10/7), *színbe* (T9/88), *színbe* (48/17), *színéből* (51/16), *színen* (51/17), *színre* (52/103), *színe* (4/9), *színel* (41/484, 43/352), *színekkal* (42/1002), *színekkal* (48/33, 50).

Ö: *bársony~*, *bíbor~*, *ezüst~*, *hó~*, *rózsa~*.

szín² Ö: *játék~*, *néző~*.

színel i (1)

...tudom mikor a' tisztelet állortzáját *színlette* magára (40/176).

Ik: *be~*.

színeletlen Ik: *ki~*.

színelhet Ik: *ki~*.

színelt Ik: *be~*.

színes mn (1)

...maga az Író, körülvéve tiszta csermelyekkel, *színes* hantokkal, virágokkal (T6/70).

színesedik i (1)

Minden virágnak, a' melly *színesedik*... mennyi sohajtásokba kell kerülni az én Szívemnek (22/10).

színetlenedik Ik: *el~*.

színez i (1)

A' physica Festéssel is, melly a' moralist, vagy politikait *színezi*, nem jól jön öszve Otaheite' szigetének boldog Climája (T6/275).

színi I. **szívni**

színméz fn (2)

Rajkd öszve elméddel, ha tudod, az eresztett *szín-méznek* édességét (42/1101).

szín-méz (T3/37).

színt Ö: *föld~*.

színtanyi mn (1)

...még máig is Nemes hazánknak fele, a' hol pedig *színt'* annyi szép magyar Lélek terem, *színt'* olyan gyönyörűen ejti a' kellemetes L. betűt, mint a' sipító ly-t más vidékeink (T3/457).

színte hsz (12+11)

I. hsz ...maga pedig Tassoni, ki ezt a' híres munkát olaszúl írta, XII nagy Könyvben *színte* a' legfentebb járó poésist mutogatja (T5/518). *Színte* pezseg a' Helikon' környékén a' Poéták Myriadja: de hány köztök a' meglehetős...? (T5/163) *színte* (42/1018, 44/87, T6/10, 309, T7/147, 256, 335, T8/89, T9/789), *színte* (42/229).

II. ksz A' sarkalatos szókat is *színte* úgy változtatjuk, mint a' sorokat (T3/482). Éppenn azonn tűnődtem vala, hogy az következésképpen valami Deákos, és annál fogva nem bokkrétázgató ember vólna, ha *színte* puskát hord is a' vállán (3/121). *színte* (5/46, 53/45, T4/115, T5/379, 496, T7/73, T8/155), *színte* (36/91, T5/672).

színtén ksz (3)

Mind a' Te munkád ez örök Szerelem! sőt minden munka a' Te munkád mint *színtén* az is, hogy én mostan írok (40/100).

színtén (4/158, 41/174).

Ö: *ügy~*.

színtilyen mn (1)

Az ág lehet leveles is, leveletlen is; száraz is, nyers is; vékony is, gerenda vastagságú is: a' gajj *színt'* *ilyen* közönséges jelentésű (T9/468).

színtolyan mn (1)

...még máig is Nemes hazánknak fele, a' hol pedig *színt'* annyi szép magyar Lélek terem, *színt'* *olylan* gyönyörűen ejti a' kellemetes L. betűt, mint a' sipító ly-t más vidékeink (T3/458).

színtügy hsz (10)

Mind a' kettőnek *színtügy* okának kell lenni, mint annak, hogy a' Poéták Ajánló-levelet írnak, a' Meczénások pedig nem is válaszolnak rá (T7/4). *színtügy* (12/3, 41/213, 50/46, 52/26, 88, T3/516, T4/135, T5/594), *színtügy* (T6/327).

színű mn (2)

Van minden *Színű* (28/16).

Színű (42/236).

Ö: *hamu~*, *hó~*, *rózsa~* *tej~*.

szippant i (1)

...s több ilyen álmétkodásra méltó Jelenések *színte* az Akastyányi hegyig, melly 50 Mértföldről, az egy erőss Griffmadaron kívül, mindent magához *szippant*? (T7/149)

- sziréna** fn (1) Magában a' Vitézi Epopoeában már sok próbát tett hadi dolgokban gyönyörködő Nemzetünk, mellyek között a' belső érdemre nézve legderékabb, Gróf Zrinyi Miklósnak, ama' szerentsétlen Vadásznak, Ádriai Tenger' *Sirénája* (T7/300).
- szirt** fn (2) A' Vértes és Bakony *szirtjei* bétöltek kétes tűnődésemmel, 's mikor sorsom elvált egyet jajdúlt a' Balaton (53/27). *Szirtjeinn* (42/106).
Ö: *kő~*.
- sziszereg** i (1) Tsak néha rezzentette azt meg... az estveli szelők tiztázja, melytől *sziszergettek* a' hajlékon nád szálak és ibóják (3/104).
- szisszent** i (1) A' fúrge Szütskék mint kergetik egymást a' haraszton... felpattann a' pézsmaszárra, körül nézi a' vidéket mint egy ór a' Temesvár Tornya-inn, egyet *szisszent* 's a' száraz Kőkényre rugja magát (4/38).
- szisztéma** fn (2) A' Kertészeknél mintegy 20 fajtája van, de a' Linné *systemája* szerint három nevezetes faja van a' többek között (T9/625). *system.[ája]* T9*/613).
- szít** i (1) ...elhíheti hát akárki hogy nem a' magam, hanem a' köz igazság fazéka mellé *szítok* (T3/465).
- szítok** fn (1) Ez ugyan rövidebb titulus, de sem olyan súlyos teherrel, sem annyi *szítokkal*, bottal és éhezéssel nem jár (41/235).
- szituáció** fn (2) ...énnékem Hazámban kellett helyheztetnem a' Költeményt. Hogy pedig annak egész *Situációját* Somogy vármegyében választottam, az nem azért esett, hogy a' sokszor említésbe jött abusosokat ott találtam volna fel legjobban (T7/155). *Situációjából* (T7/187).
- szív¹** i (3) Magyar Nyelv!... te reszketteted meg a' levegő eget, a' mellyet legelőször *szívtam*, az én böltsóm körül (T11/83). — midőn ama' kedves Napot hozod Emlékezetembe, a' mellyben Ro-
- zália Ajjakiról *szívtam* e' boldogsággal határos Halált (42/335). *szítta* (42/105).
Ik: *be~, fel~*.
- szív²** fn (213) Nyomorúlt *Szív!* szünj meg dobogni mellyembe (42/123). Egy szép *Szív* attól, a' ki őtet imádja, tudom, hogy mindég nem óltalmazza meg magát (5/52). — egy Tündér a' *Szívet* felszántván Tsókrózát ültet belé (36/174). Ámornak egész Táborá bé ütött az én Mellyembe, *Szívemnek* várát öszvedülta (42/469). Légy jó! mert a' Jóság minden *szíveket* egybe foglal (T1/161). *szív* (40/176, 44/96, 210, 48/107, T11/6), *Szív* (25/39, 36/109, 42/844, 944, 1011), *szív* (22/15, 43/214), *szív'* (43/523, T10/31), *Szív'* (T7/360), *szívek* (44/225, 45/58), *Szívek* (45/46), *szívek'* (43/391), *szívem* (26/26, 42/1105, 44/165, 50/67, 54/282), *Szívem* (6/12, 9/10, 18/16, 23/12, 27/1, 12, 13, 34/134, 38/2, 42/136, 434, 457, 617, 1056), *szívem* (39/4), *szívem'* (T8/59), *Szívem'* (10/22, 42/432), *szíved* (42/1096), *Szíved* (42/899), *szíved* (T1/178), *szíve* (36/96, 42/1151, 54/64), *Szíve* (28/11, 42/195), *szíve'* (42/172), *Szíve'* (33/108, 42/76), *szíviünk* (48/231), *szívetek* (37/24), *szívek* (T9/717), *szívek* (T7/244), *szívet* (40/158, 42/895, 44/39, 45/44), *Szívet* (9/59, 10/58, 12/31, 16/5, 36/69, 42/822, T6/133), *szívet* (41/301, 43/523, 44/146, 48/201), *szíveket* (34/178, 43/403), *Szíveket* (42/857, 43/355), *Szívemet* (5/22, 93, 6/58, 9/37, 10/63, 38/35, 42/122, 456, 480, 490, 602, 698, T6/358, 359), *szívemet* (T3/417), *szívedet* (42/1124), *Szívedet* (5/27, 42/436, 721), *szívedet* (T1/117, 148, 154), *szívét* (54/10), *Szívét* (5/39, 12/50, 58, 36/118, 42/321, 868), *szívét* (34/152, T1/282), *Szíviünket* (42/375), *szíveteket* (44/212), *szíveteket* (T1/81), *szíveket* (T1/228, 256), *szívnek* (40/168, 182, 43/420, 425, 44/201), *Szívnek* (9/25, 14/12, 25/14, 42/56, 368, T5/117), *szívnek* (37/19, 49/20), *szíveknék* (44/136), *Szíveknék* (42/851), *szívemnek* (54/122), *Szívemnek* (7/5, 39, 22/12, 23/32, 26/27, 42/151, 332, 509, 1036), *szívemnek* (49/5), *szívének* (40/57, 42/1111, 1156), *Szívének* (42/92, 708, 1007), *Szíveinknek* (42/31), *szívbe* (36/105, 40/174, 43/550, T8/5), *Szívbe* (36/100, 103, 42/835, 838, 840), *szívembe*

(53/32), *Szívembe* (34/118, 39/15, 42/665), *szívembe* (49/15), *Szívembe* (38/33), *Szivedbe* (28/9), *szivedbe* (T1/125, 198), *szívébe* (40/39, T9/85), *Szívébe* (12/9, 36/29, 42/782, T7/371), *szívetekbe* (T1/94), *szívetekbe* (T1/90), *Szíveinkbe* (42/439), *szívben* (38/26), *Szívekbenn* (42/524), *szívemben* (34/41), *Szívembenn* (10/8), *szívemben* (T1/305), *szívében* (T7/72), *Szívébenn* (42/72), *Sziviünkben* (39/3), *szíveitekben* (44/233), *Szívből* (17/2), *szívemből* (40/137), *Szívemből* (42/482), *Szívemből* (10/35), *szívetekből* (45/93), *szívekből* (T1/297), *szívén* (3/78), *szívemen* (52/88), *szívén* (54/137), *szívén* (43/13), *szívén* (45/102), *szívre* (42/1102), *Szívre* (T9*/453), *szívemre* (42/1105), *Szívemre* (42/486), *szívére* (40/106), *szívéről* (51/37, T9/746), *szívénél* (43/81), *Szívektől* (T2/9), *szívemért* (44/168, 50/80), *szívvel* (5/70, 44/93, 199), *szívvel* (T10/83), *szível* (43/511).

Ö: kölcsön~.

szívárog **Ik:** be~.

szívárvány **fn** (1)

Egy tiszta Homloknak alabástromába húzz két gyönyörűséges ében *szívárványokat* (34/176).

szívbeli **mn** (1)

...akkor is kinek kinek az ő *szívbeli*, vagy külső Érdemi Charactereihez képest, híve 's tisztelője fogok lenni (44/216).

szívdobogás **fn** (1)

Tsók' Testvérei. Ölelés, Sóhajtás, Pillantat, *Szívdobogás*, Kézszorítás (36/242).

szívecske **fn** (1)

Hatalmas Szeretet!...Te teszed virgontzá az együgyű Juhotskát, mellynek lassan verő *szívetskéje* alig mozdúlhat meg a' Tiednél egyéb in-dulatra (40/68).

szívélesztő **mn** (1)

Ámbróziás étkeket, 's *szív élesztő* Italokat tettek Filánder és az ő Vendége elejébe (42/314).

szívelhet **i** (1)

De hogy bírjon Ámor egy Szívet, melly néki van ígérve, sokáig békével a' Ditsőség nem *szívelhet* (12/32).

szíves **mn** (12)

Ezek, óh Melítész, ama' *szíves* Istenségek, kiket az Ártatlanság és Gyönyörűség szültek a' Ha-

landók' boldogítására (42/890). És *szíves* 's kész Kezekkel jön a' szép szerelmes Majorosné a' Forrásról le törülni néki az ő Izzadságát (8/17). A tzel *szíves-is*, okos-is (41/110). — tsakugyan a' *szívesebb* hazafiak jobb neven fogják venni én tölem ezt az Originált (T5/691). *szíves* (4/153, 38/32, 41/108, 465, 54/24, T4/8, T9*/393), *szíves* (48/107).

szívesen **hsz** (4)

...ezért mi *szívesenn* adjuk ki néki a' mi keresményünkéből a' Dézmát (4/199). — és akkor *szívesen* lát, magában a' Szálában, Dorottyá, és az egész fársángi Kompánia (T7/42). *szívesen* (52/92), *szívesenn* (42/856).

szívesség **fn** (6)

...a' te Megútálásod semmisen, és semmisen a' te *Szívességed*: mert többé a' szokott Hatalmat nem tartják rajtam azon Ajakak (9/23). A' jutalom, a' legnagyobb jutalom lessz jó emlékezet, 's *szívesség* (43/684).

Szívesség (10/21), *Szívesség* (43/85), *szívességét* (52/106), *szívességgel* (T2/20).

szívfájás – szűfájás **fn** (1+1)

Neápolisból írják, hogy ott vagyon egy csuda tévő szent Ereklýe, — mely a' *szív fájást* hathatós erejével el veszi (43/139).

szűfájástól (51/52).

szívkötél **fn** (2)

...ezer rózakotsik várják Ajjakának Szélinn minden Szózatjait, édes Sóhajtásait pedig ezer legyorsabb Hajnalsúgárok... Hajának Labirintusába kergetik egymást, vagy Búvótskát játszának, vagy *Szívköteleket* tsinálnak abbann (42/832).

szív-köteleket (36/80).

szívni – színi **in** (1+1)

Ezt mondván a' Kloé Ortzájára tette kellemetes Ajjakit, 's *színi* kezdette belőlle az égető Fájást (42/650). — jer, oh Nitzé, szeretett Kíntsem, a' tsendes Tenger friss Szellőjít ismét *szívni* (21/2).

szívódik **i** (1)

A' szeretet egy oly titkos vonó erő és sympáthia, a' mely tsak oda *szívódik*, hol szeretetének viszontaglását érzi (37/17).

szívódó **in** (1)

A' Szeretet lelkesíti az egész Világot... ez szól-

lott egyget, 's azonnal megkötötte az egymáshoz szívódó Valóságok között, azt a' felbonthatatlan Atyafiságot, a' mellybenn még máig is kedvelik egymást (40/12).

szívott Ik: *ki~.*

szívszoríttatás fn (1)
...mind azt... az előttek esmeretes gántoknak és kivált útbóli méltatlan *szív szoríttatásimnak* tulajdonítsátok (49/30).

szívű mn (9)
Itt elhallgatott a' ritka *szívű* pap, 's az Örömben könnyező Melteszt még egyszer megölelvén bé ment a' Templomba (42/918). Melyik erős *szívű* ember nem rogya le az inségek terhe alatt? (48/153)

szívű (42/444, 474, 44/160), *szívű* (17/17, 44/72), *Szívűt* (42/875), *szívűeket* (36/125).

Ö: *jó~, kő~, rossz~.*

szívűség Ö: *jó~, nemes~.*

szja isz (1)
...*szja* Lelkem! a' hajlott időnek tulajdona a' borkázás, és bajos dolog a' tárgyakat tisztán és a' magok' formájában látni pápaszemen (T7/238).

szkíta fn (3)
...keressétek fel a' rabotázó együgyű Magyarat az ő erdeiben és az ő *Scytha* pusztáiban (T9/436). *scytha* (T8/122), *Scytha* (T4/60).

Szkítia fn (1)
Jól kiállja ő a' mi *Scythiánknak* hidegét, 's könnyen szaporodik jövésiről, és leduggatott ágairól (T9/647).

Szkürosz l. **Scyrus**

Szlavónia fn (1)
A' Fekete Hegyek keresztül dülnek *Slávonian* (54/231).

szó fn (138)
Tsak tudni való dolog, hogy nékünk mind a' mesterségbéli dolgokban, mind a' gondolkodásunkban több ideáink vannak, mint a' Dentumogereknek; idea pedig *szóval*, *szó* meg ideával jár: hogy ne lehetne hát, sőt hogy ne volna szükség a' *szavainknak* számát szaporítani? (T4/64–5) — én is hasonlóképpen nem *szó* szerént fordítottam (T5/537). E' *szók* után öszve tsókolá az ellenkedő Leánykát (42/1073). — minden *szavait* ezer tsókokba fejezte ki (42/1154). — ő

véle külön beszéllve talállak téged, az én érkezésemre te karmazsinná leszel, ő halavánnyá lesz: háborodva mind ketten köldüljátok a' *Szókat*: ő lopva néz tégedet, és te elmosolyodsz (19/17). Halljátok meg a' Természet *szavát*, melly soha sem ellenkezik magával (T1/88). — az igazság és a' jo indulat kevés *szóval* él (49/8). — tehát mint hogy itt Emberekről van a' *szó*, ebbe a' dologba belé nem szólhat (43/224). Itt a' Múzsának sem Lelkéről, sem testéről nints a' *szó*, tsak a' ruhájának az állásáról (T8/161).

szó (6/31, 43/423, T3/283, 382, 389, 409, 501, T4/92, 112, T5/470, 639, T6/161, 399, T7/276, T9/423, 587 T9*/492, 687, 766), *Szó* (T4/59, T6/83), *szók* (T3/79, T4/150, T9/28, 461, T11/27), *Szók* (T4/128, 155), *Szavad* (T6/361), *szava* (41/415, 43/223, 44/78, T11/92), *Szavunk* (T6/170), *szavai* (43/22), *szavaink* (T9/422), *szót* (T4/84, 88, T5/9, 157, T6/167, 229, T7/275, T9/473, T9*/494, 495), *Szót* (12/41, T6/154), *szókat* (42/682, T3/482, T4/113, 177, 202, T7/345), *Szókat* (7/36, 23/15, T5/373), *Szómat* (8/63), *szavát* (41/85, 355, T1/85, T4/18, 23, T11/8), *szavait* (40/178, 41/10, 49/64, T4/94, T9/349), *Szavait* (12/27), *szavaitokat* (50/56), *szavaiikat* (T3/83), *szónak* (T9/581, T11/29), *Szónak* (T5/377), *szóknak* (T3/19, T4/121), *szóba* (T3/365, T10/66), *szókba* (T3/407, 424), *szokba* (T3/360), *szóban* (T5/228, T6/232, T8/113), *szavaidban* (38/11), *szóból* (T5/456, T6/231), *szóbúl* (T3/389), *szónn* (T3/400), *szavaidon* (T11/97), *szóra* (41/17, T5/608), *szókra* (42/678, 685), *szavamra* (4/72), *Szavára* (42/700, 737), *szavaimra* (41/448), *szavaira* (35/9), *szóról* (T5/608), *Szóról* (41/17), *Szókról* (T4/139), *szavaidnál* (54/188), *szótól* (33/77, T9/700), *szavadtól* (10/19), *szóval* (44/53, T3/76, T4/60, T5/79, 180, 526, T6/377, T9/280), *Szóval* (T5/287, T6/396), *szókkal* (4/131, 156, 42/1152, T4/168), *Szókkal* (42/442, T4/190), *szavakkal* (48/193, T9*/496), *szavával* (T5/428), *Szavaival* (T6/30).

Ö: *gyökér~, jaj~, mester~, muzsika~, törzsök~; egyszóval.*

szobaleány fn (1)
Illyen Episodium... a' Lokajok és *Szobaleányok* között esett külső Csata (T7/342).

- szóbeszéd** fn (1) T9/745), *szoktuk* (T9/32), *szokták* (36/104, 42/839, 43/145, T3/453).
- ...minden részeibenn a' fényes Királyháznak nem hallattak egyebek, tsak szerelmes Sóhajtások, tsak szerelmes *Szóbeszéd*ek (12/12).
- szófaragó** mn/fn (1+1) I. mn ...szegény Magyar nemzet!... még a' XVII-dikben [században] is mutattad jelét Ősi *szófaragó* (?!?) Szabadságodnak (T4/73). II. fn ...így fúlnak meg önnön böltsőikben a' pajkos *Szófaragóknak* törvénytelen ágyból született, tsonka benna Idétlenjeik (T4/164).
- szófoglalás** fn (1) A' Poéta Klopstock... új ideájinak kimagyarázhatásáért új Szókat és új *Szófoglalásokat* mérésztel tsinálni (T5/373).
- szokás** fn (12) A' régi *szokásokat*, városokat, helyeket nagy gonddal rajzolja (T5/203). — régi törzsökseavaink a' *szokásból* kimentek (T9/428). A' te szép Szemeidnek Fényjére, a' mint szokott *szokás* szerént, az ő szokott Dobogási között volt az én Szívem (23/11). *szokás* (T3/170, T9/153, T9*/690), *Szokás* (T3/305), *Szokások* (42/377), *szokásaik* (T1/302), *szokásokat* (T5/618), *szokásban* (44/196), *szokásból* (4/103).
Ö: köz~, rá~.
- szokatlan** mn (8) Mitsoda új, Iréne, ez a' *szokatlan* Hidegség? (25/1) — Így indul meg az ő sírjának széléről a' megéledett portest, *szokatlan* előtte az az új lélek, a' melly benne uralkodik (42/1009). *szokatlan* (6/15, 42/686, 44/9, T9/784), *Szokatlan*nak (T11/37), *szókatlan* (44/9).
- szokik** i (33) ...nem leszek háládatlan erántatok: egy Poéta sem *szokott* lenni háládatlan (3/147). — az alkalmatosságokra töbnyire tsak a' vásári Poéták *szoktak* minden 'seni nélkül firkálni (T10/61). — mi volt a' Gellert meséji előtt? Vizigothus nyelv, a' mint a' Nagy Fridrik *szokta* volt mondani (T11/57). *szoktam* (10/17, T4/57), *szokott* (4/57, 8/47, 23/11, 39/3, 42/307, 43/238, 52/27, 54/134, T9/48, 709), *szoktunk* (T3/360, 427, T5/123, 486), *szoktak* (43/380, T5/78, 573, T7/54), *szoktak* *vala* (T9/741); *szokta* (41/279, 42/305, T3/162,
- szokni** in (1) ...az ártatlan Leánykákis kezdettek *szokni* egymás' Társaságához (42/633).
- szokott** in/mn (3+10) I. in Ha fel nyitják is egy szempillantásig sevétséghez *szokott* szemeket (T1/35). *szokott* (48/55, T5/206). II. mn ...többé a' *szokott* Hatalmat nem tartják rajtam azon Ajakak (9/23). *Szokott* ruháit ismét fel öltözi az Erdő, és már fúni éreztetik a' Tavasznak követtye (22/2). *szokott* (7/20, 8/62, 23/12, 42/383, T4/124, T7/409, 423, T9/42).
- szoktat** i (1) Az a' Tinó, melly megszerelmesítette az ő Tüzével a' Nimfákat és Pásztorokat, ha a' Babérok Derékainn *szoktatta* magát a' jól öklelődzéshez (8/24).
Ik: hozzá~.
- szoktatott** in (1) ...ha a' félénkségre *szoktatott* emberekbe bátorságot nem lehelhet-is, leg alább magába Háládatosságot fog érezni, hogy Próbát tett (T1/390).
- szokva** **Ik:** hozzá~, rá~.
- szokván** **Ik:** rá~.
- szól** i (38) Ní be mérges angyalka vagy te Rozáliám, így *szól* Chloé, 's elereszti ötet (42/1079). Nemis *szollot* rá semmitis (42/687). Polifémnek szembe *szólsz*, óh balgatag, ekképpenn? (6/41) — ehez számlálatnak az edgy-tagú sarkalatok is, a' mellyekről az előbbi tizikkejben *szóllottunk* (T3/489). — mind azokban a' Tartományokban, a' mellyekre *szóllott* a' régi Lócsei Kalendárium (T7/62). Egy kies réz Erdő – egy kerek erdő, mellyben ezüst Madarak *szóllanak* (T7/141). *szól* (31/7, 52/63), *szóll* (49/16), *szólok* (9/31, 17/2, 44/202, T5/229), *szóllok* (T7/294), *Szóllok* (T4/130), *szóllanak* (T5/334), *szóla* (12/26, 42/445, 50/13), *szólla* (3/166, 42/730), *szolla* (41/276), *szólott* (43/31), *szóllott* (40/11, 42/297, 535, 552, 43/225), *szollott* (42/164, 321), *szollottak* (52/134), *fogok* *szólni* (6/25). — *szóljak* (T6/60, T8/131), *szólj* (18/37), *Szólj* (5/79, 18/35), *szóljanak* (T7/114).

- szólal** i (1)
P. o. Szállók, inchoat. Szállalok: mint Szóllók, *Szóllalok* (T4/130).
Ik: *fel~, meg~.*
- szólamlik** i (1)
Ekkor a' bús Melítész lenyugodván a' Roza boltozat mellé így *szólamlott*: Szívemnek legsértegetőbb Fájdalját kívánod (42/332).
- szólani** – **szólmi** in (11+1)
...és én hozzámis egy Deák se merjen jönni vagy *szólmi* (45/33). Halványonn, féléleven, Kétségbe esve, lehegve, haszontalan erőlködött sok Ízbe *szólani* (12/41). Most már az Abelard' és Heloíz' Leveleinek Két Fordításokról következik *szólanom* (T6/283).
szólani (12/42, 42/1119), *szóllani* (42/714, T3/119, T5/635, T7/58), *szollani* (T3/168, 220, T6/302).
- szólás** fn (4)
Nemzeti nyelvünket pedig már a' *szóllással* együtt tanulni kezdtük (T11/30). — tehát ez a' néma ékesenszóllás, a' mellyet ábrázatomonn és szívembe olvashattok (49/14).
szóllását (T9/520), *Szóllásra* (13/14).
- szolga** fn (8)
Meg vakítottatott Halandók! – a' Természet barátja nem ellenségtek néktek. Az ő tolmácsa, – nem a' Hazugság *szolgája* (T1/53). Ne kívánd az igazságtalan Tyrannus tsapodárjainak 's földön tsúszó *szolgáinak* renyhe csordáját szaporítani (T1/219). Maradok az Úrnak kész köteles *szolgája* Nikolas Postiche, Galantéria – fábrikus (52/128).
szolga (41/38), *Szolgáji* (T5/558), *szolgát* (T9/482), *szolgáknak* (41/400), *szolgáinak* (41/370).
Ö: *rab~.*
- szolgai** mn (1)
...ő némelly Templomokat, némelly óltárokot le ront, mellyekhez *szolgai* füstöléssel közelítetek (T1/67).
- szolgál** i (9)
...most Malagai borral is *szolgált vólna*, de hallotta, hogy a' Tokaji is igen jó (43/135). — menedék hely gyanánt *szolgál* (T1/72). — a' hízelkedő ebnek, melly... nappal két lábon *szolgál*, parolákat s' főhajtásokat tész (41/56).
*szolgál*nak (43/145), *szolgált* (T5/688), *fogok szolgál*ni (T2/20), *fog szolgál*ni (T2/2), *szolgál*na (T5/397). — *szolgál*jon (T6/49).
- szolgálat** fn (6)
A' Niederlandi zenebonának alkalmatosságával – mellyben magam is hadi *szolgálatot* tettem – akadt egy kis könyvecske a' kezembe (41/2). — még sem kívánkoznak a *szolgálat* házából a földről a szabad Kanaanba, a mennyek országába (48/169).
szolgálatot (T4/147, T9/518), *szolgálatjára* (52/94), *Szolgálatomért* (7/34).
- szolgálhat** i (2)
Nyomatott Kópertával még mostan nem *szolgálhattunk* érdemes olvasóinknak (43/280).
szolgálhatnak (T4/9).
- szolgálmi** in (2)
Igyekezz a' te tehetségeiddel, a' te talentumoddal, szorgalmaddal és virtusoddal *szolgálmi* (T1/187).
szolgálmi (43/239).
- szolgáló** fn (1)
...a' vén *szolgálója* így tsúfolta ki (T9/502).
- szolgált** i (3)
Hát a' mesterségek mennyi gyönyörködtetést *szolgált*nak! (52/74) — Nem kilentz Mú'sa, de kilentz[s]áz sem győzne eleget tenni, annyin vannak ezek az Urak, és olly nagyon *szolgált*ják magokat (T10/21).
*szolgált*ott (52/137).
- szolgaság** fn (3)
A' Tirannismus és *szolgaság* ki vagynak abból örökre tiltva (T1/109). Boldogtalan, rajtad van még hajdani *szolgaság*godnak szenje (41/103).
szolgaság (41/20).
- szólhat** i (2)
...a' Poéta mind a' maga, mind a' más személylyében *szólhat* (T5/30).
*szólhat*ott (T9/549).
Ik: *bele~.*
- szólít** i (2)
...háromszor *szóllította* Nevénn kedves Rozáliáját (42/290). — hallotta a' boldog tündéreknek zengitséléseket, a' kik ötet szerentsés halandónak, a' halhatatlanok barátjának *szóllították* (42/980).
Ik: *meg~.*
- szólítani** **Ik:** *le~, meg~.*
- szólmi** l. **szólani**

- szóló Ö: közbe~.**
- szólván in** (1)
A' hármónia közönségesen *szólván* nem egyéb, hanem a' különböző dolgoknak meg edgyezése (T3/61).
- szomj fn** (1)
...én gyakran, háládatlan, hogy ne fogyasszam Vizeidet... eggy két Tseppet megvontam az én *Szomjamtól* (20/14).
- szomorkodik i** (1)
Hogy' ne *szomorkodnánk?* (54/227)
- szomorodott fn** (1)
Mondj éneket vidéküinknek Pásztor! mondj bús éneket a' *szomorodtaknak* (54/145).
- szomorú mn** (33)
...irtózva néztem ki *szomorú* fészkekből a' környékre 's mikor láttam mint hempelygeti a dülás *szomorú* jeleit a' felgázolt motsár (3/85–6). — add tudtomra mind kedves mind *szomorú* Történeteidet (42/325). A' Fülemilék Atád' erdejében megtanúlták *szomorú* nótádat, 's a' Vadgalambok nyögéseidet (53/3). Mi az oka, hogy 10 Poétából 9 *szomorút* számlálhatunk az 1 vígra? (T6/189)
szomorú (4/9, 57, 9/27, 34/115, 35/2, 42/56, 65, 304, 428, 714, 852, 44/109, 179, 49/2, 54/53, T1/47, 300, 302, T5/12, T7/110, T8/75, T11/99), *Szomorú* (37/25), *szomoru* (T1/220, 381), *szomoruban* (T6/191), *szomorúann* (35/6); *szomorúbb* (T8/22).
- szomorújáték fn** (1)
...a' méltóságos Tragoedia (*Szomorú Játék*) a' maga nevét baktól vette (T5/449).
- szomorúság fn** (4)
Mert mihelytt a' kellemetes érzések előlök elenyésznek, azonnal *szomorúságba* és bús kedvbe borúlnak (52/38).
szomorúság (48/206, T3/476), *szomorúságom* (47/6).
- szomszéd fn/mn** (1+4)
I. fn ...s mindenik az ő *Szomszédjának* fülébe súgta valami titk[á]t (42/674).
II. mn ...eggy kisedd Ágatska, levettetvén a' Széltől eggy *szomszéd* Fátskáról, elég Akadály vala a' te Útadon (20/19).
szomszéd (21/17, 42/329, T5/394).
- szonett fn** (4)
...ama híres strófa neme is a' *Szonnet* is 14 sort számlált (T3/340). — ma egy Kótság toll szál többet ér egy *Sonett* (3/128).
Sonettje (11/cím), *Sonnetjének* (T8/96).
- szopik i** (1)
Árulom Kellemetességimet a' Világnak, a' tsókolókat, az Ölelőket vadászom, eggy fordulatba száz tisztelőketis találok, kik engemet nyalnak *szopnak*, tsikolnak, fogdosnak (4/91).
- szopni in** (1)
...akkor kezdette... az életnek édes tejét *szopni* az én még tsetsemő Szerel[mem] (39/9).
- szopó Ö: vér~.**
- szopós mn** (1)
A' nyálkás Göröngy Tojásából kifeszlik a' szép Nártzis, és a' szülő Anyafából kibúvik a' *szopós* Baratzk (4/20).
- szoptat Ik: meg~.**
- szór i** (1)
Nem alatsonyítom szépségét meg azzal, Hogy a' dítséretet *szórjam* rá halmazsal (43/441).
Ik: széjjel~.
- szorgalmatos mn** (3)
Megtanítjuk őket *szorgalmatosann*, a' méztsinálásra, a' jó rendtartásra (4/149).
szorgalmatos (T9*/567), *szorgalmatosan* (48/36).
- szorgalmatosság fn** (2)
...egyedül a' *szorgalmatosság* és az értelmes tselekedetek adják meg nekünk a' valódi és állandó Elme-tsendességet (52/78).
szorgalmatossággal (48/58).
- szorgalom fn** (9)
Igyekezz a' te tehetségeiddel, a' te talentumoddal, *szorgalmaddal* és virtusoddal szolgálni (T1/186). Itt düle le Rozália, *szorgalom* nélkül, és ártatlanul (42/946). Ezeknek az ő Daljainak foglalatjok, a' szerelem, a' bor, az öröm, a' megnyugodt lélek, tsendes és *szorgalom* nélkül való élet, barátság, szépség, tavasz, rózsa, galambok 's a' t (T9/68). A' Bujaság és *Szorgalom* állottak helyekbe, hogy a' Ruha' Rántzaival, a' felfűzött Gyöngyökkel, az affektált Járással és Beszéddel, a' fajtalan Pillantásokkal hódítsák magoknak a' tsábító és tsábított Világot (42/845).
szorgalom (T11/62), *Szorgalom* (36/110), *Szor-*

galom' (42/895), *szorgalmomnak* (44/187), *szorgalommal* (T6/348).

szorgos mn (2)
...ő ezt a' munkáját ennyi 's ennyi esztendőök alatt, éjjeli nappali munkával, *szorgos* hívatála mellett... dolgozta ki (T7/11).
szorgos (42/535).

szorít i (4)
De te valóba az én Oldalamhoz *szorítod* magadat félelmesenn (18/26). Ha valami kótzódás támad köztök az tsak tsekély szellőtske, a' melly nem hogy az ő Lántzokat elszaggatná sőt inkább öszvébb *szorítja* (34/108). És e' szerént valami tsak nem Theátrumba készült, szomorú, víg, énekes vagy akármi Darab, azt mind az Epica vagy Beszélő Poésis neve és rende alá *szorítják* (T5/14).
szorította (12/30).

Ik: *meg~*, *össze~*.

szorítani in (1)
...a' gyarló Fordítók... nem az idegen nyelvet a' miénkire, hanem a' miénket akarták amannak a' kaptájára *szorítani* (T9/434).

Ik: *meg~*.

szorítás fn (1)
A' Fordításban... a' verset pótoltam, mintsem hogy a' rövidítés és *szorítás* miatt valamely szép szavát, vagy gondolatját elmellőzzem (T4/22).

Ö: *kéz~*.

szoríthatván Ik: *be~*.

szorítódik i (1)
Még az a' Mú'sák barátja is, a' ki elméjének gazdag forrásával ditsekedhetik, ha hirtelen munkára *szorítódik*, ritkán folyhat sár és habarék nélkül (T10/40).

szorítottás Ö: *szív~*.

szorítva in (1)
...a' középső Cadentiák általok mintegy Circulusba, vagy körbe lévén *szorítva* a' Rithmus maga is kerékbe fordul (T3/529).

szorítván in (1)
...s kebeléhez *szorítván* annak még tapintatlan kebelét, minden tsókoknak tsókja volt az a' mit a' nimfának szátskájára ragasztott (42/1021).

szorongat Ik: *meg~*.

szorongattatni in (1)
...érezte *szorongattatni* (elfojtódni) Szívét (12/50).

szoros mn (8)
...de megvan ez a' szó Horhos, melly a' hegyek között lévő *szoros* útakat és vizmosásokat jelenti (T9*/688). — jóra vett Társaimat ólra zárják, *szorossabb* kötélre vetik (41/147). Mit akarsz, én Szívem?... Most kiszélesítéd magadat, és az én *szoros* Kebelem nem elégséges tégedet egészen befogni (27/3).

szoros (42/585, 52/30), *szorossan* (43/47, T5/25); *szorossabb* (41/155).

szórt Ik: *el~*.

szorul i (2)
Kiadtam még is; hadd szaporítsa a' Magyar Költemények' számát: nem ő az első, az utolsó sem ő lessz, a' mi a' réznél tartósabb Pyramisok helyett tubák takaróra *szorúlt* (T8/42).
szorúltak (T8/116).

Ik: *rá~*.

szósokasítás fn (1)
És ez a' leggazdagabb 's legigazságossabb kútfeje a' Nyelvbővítésnek, a' *Szósokasításnak*, a' Grammatica Inpopulatiónak (T4/127).

szószóló fn (1)
Ekképpen származott a' szózat, és a' Szerszámos Muzsika. De mivel ezek értetlen *szószóllók* lévén, örömet kívánták volna az emberek halható-szóval is kifejezni a' magok érzését és indulatait (T3/75).

szótag fn (6)
Ebbe a' Nemébe a' Verselésnek öt tsinálja a' hármóniát, u. m. a' *szótagok* száma... (T3/128).
szótagok (T3/52, 54), *szótagok'* (T3/102), *szótagot* (T3/85), *szótagba* (T3/484).

szótár fn (1)
...jó és elegendő *Szótárnak* hijjával vagyunk (T4/176).

szózat fn (18)
De a' ki ezt balra hajlandó magyarázni, végye gondolóra, hogy a' *szózatoknak* szaporításában áll a' Nyelvnek bősége (T4/54). Illyen jó eredeti *szózat* pedig ez hogy Furtsa, mellyel mindenkor vígat, tréfást és nevetséges embert vagy dolgot szoktunk kifejezni (T5/484). Ti ez erdei Kősziklák' Ekhói, érzékenyek az én Énekim' siralmára,

adjátok vissza az én szomorú *Szózatimat*, e' fákról és e' partokról (35/2).

szózat (T3/230), *Szózat* (T6/158, 395), *szózatok* (T3/6), *szózatok'* (T11/19), *szózatja* (T6/386), *szózatokat* (T3/162), *szózatjait* (36/72), *Szózatjait* (42/825), *Szózatjábann* (12/7), *Szózatokon* (T6/9), *szózatoktól* (T4/123), *szózatokkal* (T4/29, 51), *szózatjokkal* (T3/72).

szózat mn (1)

Ekképpen származott a' *szózat*, és a' Szerszamos Muzsika (T3/74).

szó i (2)

Ezt a' szemfedeleket a' leg vékonyabb estvéli homálysálakból *szótték* a' bibirkáló tündérek (42/1001).

szóvje (14/25).

Ik: *be~*, *körül~*.

szöcske l. **szücske**

szökdöső mn (1)

...egy darabig a' *szökdöső* Lidértzektől tsalogatattván, a' seppedékeket sokáig gázolván, végre estve felé haza vántzorog (51/32).

szökik **Ik:** *el~*.

szőlő fn (4)

...a' gerézddel rakott *Szóllökről* tsergedez az újonnan talált Bor. a' Föld' Nectárja (33/56). *szőlő* (43/490), *szőlőnek* (T6/87), *szőlőkkel* (T6/72).

szőlőlugas fn (2)

Másfelé tágas *Szóllő lugasok* látszottak (42/232). *szőlő lugas* (43/402).

szőlőpásztorné fn (1)

Utánna úgyis a' Salamon Szerelmesének (egy *Szóllőpásztornének*) nyárpírtotta bőre jön fel (T6/109).

szőlőtő fn (1)

Bortövetske! (Weinstöcklein!) Ez a' Szó a' mi Dayánkra Vendéghangú Honnjába ragadt rá... a' mi boldog Hegyeinkben... Szőlőnek, *Szóllőtőnek*, *Szóllőtőkének*, *Szóllővesszőnek*, etc. nevezte-tik (T6/87).

szőlőtőke fn (1)

L. **szőlőtő!**

szőlővessző fn

L. **szőlőtő!**

szőnyegecske fn (1)

...s az aluvó Leánykának Szemére ötször-tisztát mákolajat hullatott, 's egy kis *szőnyegetskével* bé terítette azt, a' szemöldökétől fogva a' pilláján alól (42/999).

szőr fn (1)

...nem néznek ők sem fajra, sem nemre, sem tollra, sem *szőrre*, mindnyájan úgy tekintik egymást, mint egy Alomba, egy fészekbe nevelkedett atyafi állatok (41/479).

szörnyű mn (8)

...*szörnyű* tsúfolódó és átkozódó ember volt írásaiban (T9/301). Egy nagy Úr udvarában laktam én, sokakat ki ismértem közzülök, 's hidd el, nincsenek nállok tsudálatosabb 's *szörnyebb* állatok (41/196).

szörnyű (41/358, 458, 42/110, T5/223), *szörnyü* (41/436), *szörnyűt* (45/67).

szörnyűség fn (1)

...annál jobban néki busitják nemeteket, és tulajdon *szörnyűségeket* annál nyilván valóbbá tészik (41/154).

szőrszálhasogató mn (2)

...tessék tehát Cicerót... megolvasni; és hozzá tenni ama' különben *szőrszál-hasogató* Scali-gernek fontos kis mondását (T4/195).

Szőrszálhasogató (T5/685).

szörtelen mn (1)

...a' Majmoknak ama *szörtelen* neméből való két lábúak, a' mellyek magukat embereknek hijják, véletlen reájok ütöttek (41/119).

szövétnék fn (3)

...a' háládatosság Óltarán égtek a' bényújtott tömjének, annak eleven pár szenénél lobbantotta fel *szövétnékét* (40/181).

szövétneki (43/355), *szövétnékét* (T6/421).

szövetség fn (4)

A' *Szövetség* mind a' két részről a' követek előtt esküvéssel erősített meg (43/96). Én halok, ezt mondá Mílon! berkeinkben virágozott *szövetségünk*; de amott – oda fenn – az Istenek között szedjük majd gyümöltseit (54/100).

szövetségek (44/61), *szövetséget* (43/196).

szövevény fn (2)

A' játszadozó állatok magánosan veszteglenek a' sűrű bokrokban, vagy a' harasztok *szövevénye*

között (41/348). Eddig a' holtak nyelvén rebegtünk; az értelmünk alatszonyan tévelygett a' Priscianus' *szövevényén*, a' szózatok orszáágában (T11/19).

szövevényez Ik: *be~*.

szövött Ik: *össze~*.

Sztrabón fn (1)
Lásd Virgil... és a' miket ez utólsó helyre tett bővebb Excursusában a' tudós Heyne előad... 's a' mit *Strabóból* kijegyez (T9*/535).

szú fn (1)
Te keresed fel a' deszkának, és léteznek apró szálai között a' lappangó *Szút*, melyet a' mi szemünk nem lát (40/56).

szuffixum fn (1)
Igy akár mint flectáljuk ezt a' szót mind pluralisban mind a' Singularisban mind a' *Suffixumokkal* etc. kiállja a' prosodiát (T6/168).

Szumátra fn (1)
Az ámbra... Terem Japóniának, a' Molukki Szigeteknek, *Szumátrának*, Borneonak, 's a' Malabári tartománynak vidékein (T9/712).

szunnyad Ik: *el~*.

szunnyadás fn (2)
...a' Pásztorok a' tsendes barlangokba heverednek le *szunnyadásra* (33/54).
Szunnyadásában (42/61).

szunnyadt Ik: *el~*.

szunyókál i (1)
...akkor is bátrann *szunyókáltam*, annak a' görbe vadkörtevélyfának oldalába (3/46).

szuperintendens fn (3)
Tisztelem Fő Tiszt. *Superintendens* Uramat: 's kérem hogy szánjon! (45/129)
Superintendens (T5/331, T7/274).

szúr i (1)
Ezt azután *szúrtam* belé, mikor már az egész Poéma elvult készülve (T7/217).

szúrás fn (2)
...mind annyiszor az Ámor... hasító Nyilát piszkálom és bizgatom mély Sebembe, 's nagyobbá tészem a' *Szúrás*t és Fájdalmat (42/342).
*szúrás*t (42/647).

szúratik i (1)
Ekkor én észrevéven, hogy halálra *szúratam*,

mint egy kétségbeesett, alig hogy az ő gyilkos Ajjakait öszve nem mardostam (42/604).

szúrós mn (2)
...akkor érzettem a' szerelmes Méhetskének *szúrós* és kellemetes Fülánkját mint járja által Szívemet (42/601). *Rubus fructicosus*, *szúros* Szerderj (T9/667).

szurtos mn (1)
Készítsétek el nekem azt a' szerentsét, a' melyet talám valamelyik *szurtos* kukta várt volna általatok az ő kevély Ura előtt (3/179).

szusz fn (2)
Claudianus is a' mint Töredékből látjuk tele *Szusszal* tudja fújni az Epicusok' trombitáját (T5/430).
szusszok (T3/165).

szuszog i (1)
...alvástokban pedig annyival vagytok Kísértőb-
bek a' kétségbeesésben meg holtaknál, hogy *szuszogtok* (42/954).

szücske fn (1)
A' fúrge *Szütskék* mint kergetik egymást a' hasztonn (4/35).

szűfájás 1. **szívfájás**

szügy fn (1)
...ahol a' Nap' Lovai felkelőre legelnek; mind, ahol sűgározó *szügyöket* nyugtatják meg a' partokon (54/130).

szűk mn/fn (6+1)
I. mn ...ha el adná az Ur, jó pénzt adna érte az Apátur, 's be érné véle az ember egy hólnapig, kivált, ilyen *szűk* időbe (41/294). Ti világtusdálta Nagy Lelkek!... ha én a' ti gondolkozástokat, *szűk* elmém-mel megfoghatom (44/172).
szűk (41/275, 49/19, T5/114, T11/68).

II. fn Tudományunknak 's Izlésünknek, e' szegény Hazában, legnagyobb gántsza az, hogy Könyvek' dolgában látunk *szűköt* (T6/137).

szűkölködik i (1)
Itt az utolsóban a' fiat Newton et facta est lux *szűkölködik* Epigrammai élesség (vagy point) nélkül, mihelytt circumscribálódik (T6/197).

szűkölni in (1)
Hiszen gondold el, ilyen rut időbe-is a' sikonn *szűkölni*, harmadnapig sem enni egy harapást, nem irtoztat-é? (41/388)

- szükség** fn (18)
Ezek vezetik le a' Boldogabb Világból az aggodó Lélekhez a' Reménységet, az Örömmek és a' Szükségnek tündér Leányát (36/121). Talám sok rossz Doktor, 's Bába van köztetek? vagy a' Haborúba volt Szükség húllatott el benneteket? (3/19) — hogy ne volna *szükség* a' szavainknak számát szaporítani? (T4/65) — Ezt a' Példázatot nem *szükség* szabogatni (T3/40).
szükség (38/37, T3/158, 313, T7/123, 226), *szükség* (44/224, 52/20), *szükséged* (T1/163), *szüksége* (T6/292), *Szüksége* (T6/44), *szüksége* (42/1096), *Szükségnek* (42/871), *szükségbenn* (14/22), *Szükségtől* (33/42).
- szükséges** mn (19)
Ez az Emberi nemzetségre nézve, nem csak nem ártalmas, hanem hasznos, sőt el múlhatatlanul *szükséges* is (43/73). Adjad mindazonáltal az Egek fiának azt a boldogságot hogy ditsérhesenek tégedet és esmérhessék meg te benned mindazt ami az Idvességre *szükséges* (48/217). — az ő babonáságok és szomorú szokásaik *szükségessé* tették, hogy vétkezzenek (T1/302).
szükséges (4/175, 41/105, 427, 43/111, 247, 52/33, T1/94, 134, 174, 360, T3/165, 434), *szükséges* (22/22, T5/224), *Szükséges* (5/12), *szükségesek* (T1/56).
- szükségesképpen** hsz (2)
Az ilyen Cadentia előtt *szükségesképpen* rövidnek kell lenni a' syllabának (T6/379).
szükségesképpen (T9/43).
- szükségtelen** mn (1)
Az Olvasó elfordítja az Előbeszédet, mert... *szükségtelennek* tartja az udvaron való bemenetelt, mikor az ember a' kert alatt is elkerülhet, 's az ablakon is beszélhet (T7/23).
- szűkül** **Ik:** meg~.
- szül** i (6)
Ezek, óh Melítész, ama' szíves Istenségek, kiket az Ártatlanság és Gyönyörűség *szültek* a' Halandók' boldogítására (42/891). Azonban számláljátok fel azon gyönyörűségeket a' melyeket *szül* a' virtus (48/106).
szült (34/27, 31, 179, T5/183).
Ik: fel~.
- szülemény** fn (2)
Várhatni ezen nevezetes Tudósnak több illy je-
- les *Szüleményeit* is (43/246). — az emberi elmének legszebb *szüleményi* (T3/18).
- születendő** fn (1)
...azt mondanák Polgártársaim, tudós Hazámfiái, 's az utánunk *születendők* (T9/273).
- születés** fn (7)
...ne hallgassátok ezen kárvallottakat a' kik a' nyomoruságokban fetrengvén még *születéseket* sem irtoznak meg átkozni (48/93).
születés (44/188), *születésem* (45/25), *Születése*' (14/cím, 15/cím, 15/8), *születésekor* (T3/42).
- született** in/mn (3+3)
I. in ...'s az az után *született* szamaraknak bírására elég oknak tartották, hogy ama régi rab szamaraktól ellődtek az udvarokba (41/121).
született (T4/164, T11/97).
II. mn ...Magyar Nyelv!... a' te darabolt ízetskéiden kezdettek ki fesleni az én gyermeki elmémnek első ideáji, mint a' *született* hajnalnak apró sugárai, mikor a' világosság lenni kezd (T11/88).
született (T4/174, T5/618).
- születik** i (14)
Cupidó *születik* Vénus és Zefirustól (36/147). Ők magok azt vallják magokról, hogy ők mindnyájan természetel hasonló gaz állatoknak *születtek* (41/253).
születik (36/152, 48/41, T10/6), *születnek* (36/71, 146, 42/824), *Születtem* (5/96, 97), *született* (36/144, 54/75, T9/515, T9*/685).
- születni** in (1)
Nem panaszkodom a' Fátumra: édes Állapot *születni* tsak a' Nitzéért való Sohajtásra (26/29).
- születő** fn (1)
A' felnöttek eledelt adnak a' *születőknek* (28/13).
Ik: ki~.
- születte** fn (2)
Ezek ollyan Urak, a' kikre *születtekkor* Melpómene szép szemeket nem vetett, a' ki soha Poétai tüzet magokban nem érzettek (T10/12).
születtekkor (T7/250).
- születtetik** i (1)
Hanyad része az emberi nemzetnek, mely esztendőnként tsak azért *születtetik*, hogy még lábával a' földet tapodhatná meghaljon, alig nyervén nevet Szüléitől magának (T10/89).

- szülő** mn/fn (1+5)
I. mn ...a' *szülő* Anyafából kibúvik a' szopós Baratzk (4/19).
II. fn Ha ki Hazájával, *Szüléivel*, Vallással, embertársaival jól tett... betsüljük és dítsérjük ötet (T5/124). Légy jámbor! mert a' Jámborság az örömnök *szülője* (T1/165).
Szülék (36/188), *szüléink* (T11/33), *Szüléitől* (T10/91).
- szülői** mn (1)
 Csókók' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Szüléi* Tsókók (36/207).
- szülőtt** in/fn (2+3)
I. in Az a' bús Hajós, ki a' *szülőtte* Partra a' hitetlen Hab' Tsúfjátéki közül hajótörve jött-vissza (7/23).
szülőtte (11/3).
II. fn Most már a' mi ezek közül valósággal a' Mú'sáknak, és a' jó Vénának *szülőttei*, ha alkalmatosságra vannak is írva, megtartják a' jó érzésű olvasó előtt betseket (T10/76).
szülőtte (T5/216), *szülőttei* (36/252).
Ö: *első~*.
- szült** in (1)
 ...de megvölt ellenben az a' legtöbb veszedelme-
 met *szült* indulatis (44/98).
- szűnés** **Ik:** *meg~*.
- szűnetlen** hsz (2)
 Leselkednek egymás után, és ölelköznek *szű-
 netlen* (28/28).
Szűnetlen (21/12).
- szűnik** i (1)
 ...tettetvén mégis, mintha a' tsípés' Fájdalma
 még sem *szűnt volna* Ajjakomonn (42/666).
Ik: *meg~*.
- szűnni** in (1)
 ...még a' holttak Tartományán túl is, hol már a'
 dolgoknak *szűnni* kell, az ő neve, az ő munkája
 tsudállatos (40/166).
Ik: *meg~*.
- szűnt** **Ik:** *meg~*.
- szűntelen** mn/hsz (1+24)
I. mn ...valyon mitsoda is szaggathatná el azokat
 a ragados lántzokat, amellyekkel a' Világhoz
 vagyunk köttette a *szűntelen* emberi változással
 együtt (48/182).
II. hsz Ezek *szűntelen* az Isten nevébe öldösik
 az állatokat rakásra (41/306). Látjuk hát hogy
 nem *szűntelen* valo a' nyomoruság (48/151).
szűntelen (3/204, 34/135, 41/342, 48/2, 59, 91,
 150, 156, 167, 187, 231, T1/27, 314, T3/281),
szűntelen (6/19, 35, 8/21, 9/11, 28/32, 42/76,
 43/162), *Szűntelen* (42/259).
- szűrbibliopolium** fn (1)
 ...keressétek fel a' rabotázó együgyű Magyarat az
 ő erdeiben és az ő Scytha pusztáiban, hánnyátok
 fel a' gyarló énekes könyveket, a' veszekedő
 Predikáziókat, a' *szűr bibliopoliumon* kiterített
 szennyes Romántzokat (T9/437).
- szűret** fn (2)
 ...'s ha a' Víg *Szűret* eljön a' letsorgó Mustba
 eveznek egy Gohér héjjon (42/805).
Szűret (36/52).
- szűz** mn/fn (9+21)
I. mn Légy mértékletes és *szűz!* mert a' mérték-
 letlenség, bujaság és feslettség meg rontja a' Ter-
 mészetedet és meg veszteget (T1/170). — a' büsz-
 ke Liliom, leveti *szűz* Homlokáról durva fátyo-
 lát, 's maga pompájába áll ki kartsú szárán (4/24).
szűz (40/38, 43/469, 475, 537), *Szűz* (42/447,
 448, 637).
II. fn Az én Szemeimnek első Gondjok a' vólt,
 hogy a' *Szűzek* között Rozáliát felkeressék (42/
 503). Erről a' Kutyáról azt mesélik a' Poéták,
 hogy ez az Erigoné' (ki a' *Szűz'* jegye, a' Nap'
 útján) kutyája vólt (T9*/390).
Szűz (42/622, 1043, 1068, 1159, 43/468, 482),
Szűzek (4/160, 42/311, 367, 43/466, 500), *szűzek*
 (42/1063), *Szűzet* (42/407, 408, 1036), *Szűzeket*
 (T5/660), *Szűznek* (42/1077), *Szűzeknek* (42/
 363), *Szűzekre* (42/404).
- szűzecske** fn (1)
 ...észre veszi, hogy az ártatlan *Szűzetskének* aj-
 jaka mozog, 's mintegy jóvá hagyván az ő lopott
 tsókjait, vissza tsókolja azokat (42/1019).
- szűztárs** fn (1)
Szűztársaim! ha tetszik néktek az én Tanátsom,
 vegyük elő Leányi Játékunkat (42/539).

T

- t** fn
...adta, ez jó mert a' d. mikor kimondom úgy hangzik mint a' t (T3/429).
t (T3/439, 451, T6/355), (*t*) (43/195, 661).
- T.¹** = *tekintetes*
T.² = *tiszteletes*
- tabaka** fn (1)
...a' *Tabacáról* azt mondád hogy légyen az magyarúl dohány (T4/74).
- tábla** fn (7)
...az Író képzeletei pedig Párisnak mái híres Piktorejai és Metszői által *Táblákra* vagynak tételve (T9/197). Ime tehát ilyen különféle színekkel van ki festve az élet *táblája* is (48/34). Így mehetnek el az olvadt, vagy sejp betűk is az erős betűkkel. Erre is kell a' következő *Tábla* (T3/446).
tábla (T3/434), *Táblái* (36/38, 42/791), *táblámat* (44/134).
Ö: *jegyző~*.
- tabló** fn (3)
...az egész *Tableau*, kellemetes ugyan; de apró, tömött Grouppekból álló, 's annál fogva szélylyelszilálja az *Attentiót* (T6/66).
Tableau (T6/69), *tableaut* (34/172).
- tábor** fn (6)
Ámornak egész *Tábora* bé ütött az én Mellyembe (42/468). Eddig ő külön külön leselkedett; most *táborral* járt, mint az Auróra útján a' Sáska (54/217).
tábor (T4/146), *táborok* (T5/664), *táborára* (T9/440), *táborral* (43/401).
Ö: *leány~*.
- tag** fn (17)
Él ez a' Republica, és ennek *tagjai* meg oszoha-
- (6) tatlanok (43/40). A' honnan az én *Tagjaim* elevenség nélkül maradván, reszketve, 's elzsibbadva maradtak (42/586). Jámbus vagy futó láb az, a' mellynek az első *tagja* rövid, a' hátúlsó pedig hosszú (T9/283).
tag (T3/487), *tagjai* (48/144, T10/11), *Tagjai* (4/54, T7/115), *tagokat* (48/20), *tagjait* (42/171), *Tagjainkat* (42/381), *tagba* (T3/486), *Tagjaimba* (42/387), *tagjában* (48/143), *tagokból* (T3/239, 262), *tagonn* (T3/209).
- Ö:** *szó~*.
- tagad** i (4)
De, azt én nemis *tagadom*, hogy 1799-ben írtam (T7/108).
tagadja (43/229, T9*/294). — *tagadta volna* (46/21).
Ik: *meg~*.
- tagadhat** **Ik:** *el~, meg~*.
- tagadhatni** in (1)
...noha nem *tagadhatni*, hogy külső szépségek nyert volna általok (T8/117).
- tágas** mn (5)
Másfelé *tágas* Szöllő Lugasok látszottak (42/233). Ezenfelyül, a' természetnek és mesterségeknek *tágas* Országai ezer szabados mulatságokkal kínálkoznak (52/62).
tágas (42/253, 697, T7/122).
- tágasság** fn (1)
Ímé a' temérdek Világok öröm tántzal kerengenek abbann a' nagy *tágasságban*, mellyet mi Égnek nevezünk (40/23).
- tágít** i (1)
...hijába változtatom, pengetem, és *tágítom* a' Húrokat (14/3).

- tagsor** fn (1) tatlan tárgy lesz a' te Énekedre (54/146).
Sőt az elme is ráunatkozik az egyforma tensiora; ráunatkozik arra hogy a' Strophának *tagsoraiból*, 's a rithmusnak fordulásából előre tudja, mikor lesz kéntelen a' Poéta érezni megszűnni (T8/93).
- tagú** mn (9) *takarom* (T6/382).
Az Aeneist már 15 *tagú* versekben magyarrá fordította T. T. Kováts József úr N. Körösi Predikátor (T5/235). Ezek a' Nagy sorok, a' 13. 14. 15. és 16 *taguak* (T3/154).
tagú (T3/169, 172, T4/36), *taguak* (T3/236), *taguakat* (T3/156), *tagunak* (T3/155), *taguakig* (3/149).
Ö: egy~, három~, hat~, hét~, két~, kilenc~, nyolc~.
- tágul** i (1) **takaró Ö:** *tubák~*.
Sírhatz Atya! sírjál is, és hullas[s] könyűket: ha kifakadhat, *tágul* a' fájdalom (54/111).
tágulás fn (1) **takarodik Ik:** *le~*.
Majd bútok' *tágulásában* Mondjátok: Ő boldog már! (54/271)
- táján** nu (2) **takaródnik** i (1)
Emlékezem rá, hogy 1790 *táján* valaki Hazánk-fíjjai közzül is megígérte volt ennek Magyar fordítását (T5/278). Ebben a' legújabb és a' mi emlékezetünk *táján* szereztetett Epopoeában a' Hé-rós, az Isten' fíjja (T5/358).
tájék fn (5) **takarós** mn (3)
A' Fák itt már fiatalabbak, a' tövis bokrok ritkábbak, a' Kövek apróbbak valának, 's hová tovább mind inkább látszott a' *Tájék* szelidülni (42/218). Én ugyan neheztelek mikor a' szabad Magyarnak szabad nyelvéből valamely bizonyos *tályék* Monopoliumot akar tsinálni (T3/461). Ariel, egy kedves Tündér rózapamattsal dörgölt elalélt szíve' *Tájékát* (42/172).
tájékot (50/63), *Tájékunknak* (42/442).
tajték fn (2) **takarost** (T6/117).
A' Mese, ezer gyönyörűségek és Zefír által vezérlett ezer játékos Habok közt szült a' Haboknak *Tajtékjából* egy Vénust (34/27).
tajtékká (50/6).
tajtékocska fn (1) **taktus** fn (1)
...mesterségesen látszott megmozdúlni a' kék Selyem' Tengerénn egy kis *Tajtékotska* (42/270).
takar i (2) **talál** i (62)
E' sírhalom, 's a' mit ebbe *takartunk*, nem méltan vadász tarisznyát *talált* a' haszton (3/158). Tántzok és játékok tartatnak, mellyek alatt több több materiát *találnak* Dorottyáék a' haragra (T5/651). — sehol sem *talál* a' maga bizonytalanságból ki menetelt (T1/7). — egy derék Fortélyt *találtam* arra, mimódonn vihetném végre az én Kívánságomat (42/658). A' Jegyzéseken töprenkedtem legtöbbit. Ha nem *találok* tenni, mondok; a' szegény betűten Olvasó megneheztel, hogy érthetetlen verseket tukmálok rá (T4/182). — kegyetlennek *talállak* tégedet (25/5).
talál (9/7, 36/76, 42/654, 828, T4/85, 93, T7/346, 349, T8/19), *találok* (4/90, 26/14, T3/470), *találsz* (6/18, 41/8, 42/1090, T1/198, 306), *találunk* (48/28), *találnak* (52/123, T7/291), *találtam* (42/405, 44/40, 48/194, 53/26, T7/205, T9/591, 788, T11/94), *Találtam* (T6/95), *talált* (34/66, 42/929, 43/114, T6/196), *találtunk* (54/71), *fogsz találni* (41/434, 42/199), *fog találni* (6/55, 9/61); *találom* (T7/181), *találja* (52/21, T3/449), *találjuk* (T3/156, T5/161), *talállak* (19/15); *találta* (42/284). — *találnék* (T5/242), *találna* (T2/4), *találnánk* (T9/668), *találnátok* (T9/444), *talált volna* (34/40). — *találj* (42/152, 484), *Találj* (16/7), *találjon* (T8/181, T10/46); *találjam* (T5/230).
Ik: elő~, el~, fel~, ki~, meg~, rá~.

- találás** fn (1) és aprólék gyönyörűséget olly elmésséggel fűszerszámozza ő meg, a' mellynek páriját alig *találni* (T9/111).
Különösen az Epopoeáját a' tsínos és édes Stylus, a' körömrre menő verselés, a' Karakterek' jóltalálása, a' fontos mondások, epizodák és leírások tészik kitetszövé (T5/328).
Ik: *fel~*.
- találhat** i (6) Ennek a' Versnek *találójának* Arkilokust teszi Horatius, Ovidius Patercululus (T9/286).
Egy Széchényi Provinciájában mit *találhatna* az ember Szatírara-valót? (T7/163) — Ha Himfy mellett egy két Hazám fia előtt kedvességet *találhat* ez, azt véletlen nyereségemnek tartom (T8/37).
találhat (37/24), *találhatnak* (T7/104). — *találhatnakék* (41/372, T9/200).
Ik: *fel~*.
- találhatni** in (3) ...a' Balaton' és a' Dráva' partjai közt, egyetlenegy Személyt sem *találhatni*, a' ki az én leírásommal és mesémmel megegyezne (T7/198).
találhatni (13/7, 52/56).
- található** in (1) ...ezen gyűjteményemben helyet *található* Daljaimat is a' most kiadattak közzé annak idejébe béiktatom (T8/80).
- találkozás** **Ik:** *össze~*.
- találkozik** i (1) Még is képezem, hogy *találkozni fognak* ollyan Nénék, a' kik vagy itt, vagy amott megbotránkoznak vagy ebbe, vagy amabba (T7/236).
Ik: *egybe~*.
- találkozó** **Ik:** *össze~*.
- találkozási** **Ik:** *össze~*.
- találmány** fn (7) Hogy ez a' *Találmány* betses és hasznos, azt az Úr maga is általlátja, 's reménylem, nem tagadja meg azt a' szívességét, hogy hathatós ajánlása által ezt az én Orrfábrikámat kelendőségbe fogja hozni (52/105). Tavasszal ismét elszőköm az Uramtól, 's késő őszig itt lakom közöttetek. Akkor ujjonnan haza megyek téli enyhős szállásomra. — És nem derék *találmány* é ez? (41/452)
találmány (52/97, T6/214), *találmányi* (T8/14), *találmányjában* (T6/338), *Találmányomra* (52/137).
- találni** in (4) Tudom, hogy egygy ilyen hív Szerelmest nem fog többé találni Nitze; míg egygy más ámitó Asszonyt könnyű *találni* (9/62). Ezt a' könnyű
- találó** fn (1) ...a' gerézddel rakott Szöllőkről tsergedez az újonnan *talált* Bor, a' Föld' Nectárja (33/57). — szörnyű tsúfolódó és átkozódó ember volt írásai-ban; a' mellyeket a' töle *találtt* hatos Jámbusokon készített (T9/302)
talált (42/986).
- találós** mn (1) *Találós* mese. Fejts meg a' ki Oedipus! (43/635)
- talált** in (3) ...ennek a' nyelvnek sem hangzásával, sem a' benne *találtatható* kellemetes, és bő sarkalatok' számával... valami tsak a' Poézsisnak külső ékességét téski, edgyel sem ditsekedhetik semmi előttünk esmeretes nyelv is a' Világon (T3/101).
- találtatható** in (1) ...ennek a' nyelvnek sem hangzásával, sem a' benne *találtatható* kellemetes, és bő sarkalatok' számával... valami tsak a' Poézsisnak külső ékességét téski, edgyel sem ditsekedhetik semmi előttünk esmeretes nyelv is a' Világon (T3/101).
- találtatik** i (16) Én tehát azt mondom, hogy a' szeretetre érdemetlen tárgyak mind azok valamelyekbe szeretet nem *találtatik* (37/15).
találtatik (5/25, 41/327, T3/66, 496, T5/350, 442, 521, T6/319, T9/622, T9*732), *Találtatik* (T9/710), *találtatnak* (48/26, T5/526, T7/178), *találtatott* (43/283).
Ik: *fel~*.
- talán** – **talám** – **tán** – **tám** hsz (17+39+3+3) Ki tudja? szerettél *talán* engem mind eddig (18/33). Szép a' Tavasz, és *talám* tsak ez a' Szép (4/31). *Talám* azt nemis kell említenem, hogy a' Tudomány legkedvesebb vagyonom volt mindenek felett (44/16). Bohók! *Tán* azt gondoltátok bizony, hogy az Úri asztalnál kedves Vendégek vagytok, föve vagy sülve? (3/42) — A' te Szépséged nem érdemlette, hogy elrejtődjön a' Naptól. *Tám* annak hév sугáritól félsz? (6/21)
talán (3/189, 214, 216, 18/34, 25/6, 33/98, 38/34, 40/127, 41/81, 48/122, 54/159, T4/184, T5/687, T6/266, T8/78, 145), *talám* (3/29, 160, 179, 25/7, 22, 33/31, 113, 34/10, 177, 42/40, 128, 581, 602, 1097, 44/2, 30, 47/2, 53/46, 54/27, T3/ 21,

T4/77, T5/98, 105, 612, 698, 722, T7/17, 149, T9/425, 659, T9*/165, 762, T10/81), *Talám* (3/18, 49/2, T4/76, T5/292), *tán* (53/18, T6/256), *tám* (42/466, 43/159).

talán-talán hsz (1)

Ha néha megverték, azt az ő szolgálinak kegyetlensége okozta, 's *talán-talán* az én restségem is (41/371).

talentum – táalentum fn (4+5)

A' Poésisnak is minden pályáján kitetsző *táalentommal* futott, és majd mindenikben koszorút nyert (T5/326). — 's meg van a' méltó bér, Eggy olly bér, melly sok száz *táalentumokat* ér (43/472). *táalentoma* (T5/375), *talentumai* (T5/200), *Táalentumot* (T6/54), *talentomomat* (52/119), *táalentomait* (T9/520), *Táalentominak* (43/251), *talentumoddal* (T1/186).

talentumú mn (1)

Lám, minden szarvas olyan, mint te 's minden számár olyan *talentumú* mint én (41/251).

talp fn (6)

A' Gözü alszik, a' Medve pedig a' *talpát* nyalja (41/349). Még annyi valóság sem vetett ennek a' Kőlteménynek csak akkora *talpot* is (T7/101). *talpa* (42/279), *talpig* (36/136, 42/887, T5/656).

talpkő fn (1)

...azt csak azért cselekszi, hogy az erkölcs tudományak egy romolhatatlan *talp követ* készítsen tulajdon természetekben (T1/83).

táltos fn (1)

Hát még a' szép Királyfi, a' gyémánt buzgányal, a' *tátos* lóval? (T7/146)

tám l. **talán**

támad i (1)

Ha valami kótzódás *támad* köztök az tsak tsekély szellőtske (34/106).

Ik: *fel~*.

támadás **Ik:** *fel~*.

támadati mn (1)

...mi értünk festi a' Nap a' *támadati* eget aranyal és bíborszínnel (52/71).

támadni **Ik:** *meg~*.

támadt in (2)

A' reménység szaladt előlem, sebesebben mint a' hirtelen *támadt* Szél (53/23). *támadt* (T5/671).

támadván **Ik:** *fel~*.

Tamás fn (1)

Ide megy ki Morus *Tamásnak*... egy Astrologusra írott Epigrammája (T9*/527).

támaszkodva in (1)

Így áll az a' szegény kapás... saját ásójára *támaszkodva* (42/985).

támaszt i (3)

...azt a' Gyűlölséget, mellyet el nyomása *támaszt*... nem érzi belülről? (T1/263) — reménylem, talán boldogabb időket *támaszt* az új Király, és a' leülepedett Hazafiúság (5/33).

támaszt (3/216).

Ik: *fel~*.

támasztani in (2)

Én Szívem Tebenned a' Tsúfolás Villámokat, Szélveszeket tud *támasztani* (6/13).

támasztani (11/10).

támaszthat i (1)

Az az Indulat, mellyet az emberekbenn ezek *támaszthatnak* (37/20).

támasztott in (1)

Hármat kell az Epopoeiában gondolóra venni... a' poémának az Olvasó lelkében *támasztott* Munkáját (T5/92).

tamen (lat) (1)

Mindjárt eszembe jutott, a' mit Ifjontann egy oskola udvaránn a' por közt tengvénn hallottam, hogy: „Si manus vacuas plenas *tamen* ceras” (3/118).

tán l. **talán**

tanács fn (16)

...ama' Trójaira Zeusz és az Istenek egész *Tanátsa*, Árs és Minerva, Olympus Tornáztiból a' felhőkre 's a' földre leszállanak (T5/507). Ő *Tanátsot* fog adni tenéked (42/199).

Tanáts (17/cím), *Tanátsom* (42/540), *tanácsa* (42/971, T1/143), *tanácsot* (41/490, 48/94), *tanátsot* (4/86), *tanácsomat* (41/465), *Tanátsomat* (42/914), *tanátsát* (42/1062, 54/45, 208), *Tanátsokat* (42/499), *Tanátsából* (42/721).

tanácsadás fn (2)

Klőe engem félre hívott, és sok biztató *Tanátsadás* után saját Ruháiba felöltöztetett (42/522). *tanácsadást* (41/442).

- tanácsadó** fn (1)
...’s talám *tanácsadód*at is fel találhatd bennem (42/1097).
- tanácsház** fn (1)
Melly mérészen hág fel ő a’ Mindenhatónak Zsámolyáig! melly vakmerőn száll le a’ Sátánnak kétségbeesett *Tanátsházáig!* (T5/297)
- tanácsol** i (2)
Ne próbálj[á]tok meg, (én azt *tanácslom* tinéktek) (13/11).
tanácsolta (17/3).
- tanácsos** fn (2)
Dorottya 4 öreg Kisasszonyt *tanácsosoknak* és Alvezéreknek választ (T5/659).
Tanáts.[os] (54/35).
Ö: *státus~*.
- tanácsosné** fn (1)
Idyllium Schraud Kir. *Tanátsosné*’ halálára (54/1).
- tánc** fn (11)
Tánczok és játékok tartatnak (T5/650).
Táncz (5/cím, T7/342, T10/23), *táncz’* (5/6, 33/43), *tánczot* (T3/34), *tánczokat* (43/393), *tánczra* (33/67, T9/7), *Tánczsal* (24/11).
Ö: *öröm~*.
- táncol** i (3)
...öszve fogózva *tánczoltak* a’ harmatos Violakonn arra a’ kedves Muzikára, melly a’ Templom Tornázi ’s az Erdők közül zengedezett (42/316). Eggy iszonyú Völgynek szélére jutott, mellynek mélysege csak a’ Poklot ábrázolhatta... a’ Kétségbeesés *tánczolt* meredék Szirtjeinn (42/105).
tánczol (T3/33).
- táncolni** in (1)
A’ Grátiák még ez időben esméretlenek valának. Egy Poéta se látta még őket oldott övvel *tánczolni* a’ tsendes Pontus partjánál (33/92).
- táncoló** in (1)
...arról szóljanak az egész *tánczoló* Publikumnak mind a’ két renden lévő érdemes Tagjai (T7/114).
- táncos** fn (1)
Látzai az egész dolgot a’ *Tánczoshoz* hasonlítja, a’ ki ha szép-termetű kedves ha nem tánczol is, az idomtalan ember pedig a’ tánczot is eltsűfítja (T3/32).
- tanít** i (8)
Hozzám kegyetlennek mutatván magadat Te engemet Kegyetlenségre *tanítasz* (6/60).
tanít (T1/374), *tanítasz* (6/62), *tanítanak* (6/15), *tanított* (42/527); *tanítja* (36/293), *tanítottam* (54/222). — *tanítsam* (54/26).
Ik: *meg~*.
- tanítás** fn (2)
...jobban sajnálom hogy csak kevés ideig tehetelek *tanításom* által holtig való adósimmá... benneteket (49/55).
Tanítás (48/cím).
- tanítani** in (1)
...nem nevetségesebb é a’ cadentiátlan görög és Deák Poétákat betsűlni, tanúlni, *tanítani* (T8/152).
- tanító** mn/fn (1+4)
I. mn ...azt mind az Epica vagy Beszélő Poésis neve és rende alá szorítják, meséket, Szatirákat, Dalokat, *tanító* Darabokat ’s a’ t (T5/14).
II. fn ...’s magára a’ Poézisra való hajlandóságomnak jókori vezérlését Tiszt. T. Kováts Jó’sef Prédikátor Úrnak mint közönséges *Tanítómnak*, és nagy-nevezetű Tudós Budai Ésaías Eloquent. Professor Úrnak, mint magános Oktatómnak, köszönhetem (T9/245). — és azért nevezettek a’ Poéták első Tudósoknak, nép *Tanítójinak* ’s a’ t (T5/39).
Tanítójáról (T9/253), *Tanítokúl* (44/59).
- tanítóí** mn (1)
Még a’ ki rá veti is fejét az Előbeszéd’ olvasására, belé unatkozik; minthogy az többnyire mind *Tanítóí*, Atyai, vagy Audientziás tónuson vagyon írva (T7/26).
- tanítvány** fn (9)
A’ Józán okosság *Tanítványa* nem olly gonosztévő, a’ ki Titeket méreggel meg akarna vesztetni (T1/56). Szerelmes Barátim! Hív *Tanítványim!* Mikor láttok, nem tudom (45/120).
tanítványa (3/139, T1/48), *Tanítványim* (49/53), *Tanítványim* (49/1), *tanítványait* (T1/312), *Tanítványimtól* (49/22), *Tanítványiktól* (36/187).
- tanítványi** mn (1)
Csókok’ Nemei. Szerelmesek’ első Tsókjai... Atyafi Tsókok. *Tanítványi* Tsókok (36/212).
- tántorgó** mn (2)
...*tántorgó* lépésekkel, és Szívének esméretlen

dobogási között, ballagott a' hely felé (42/1006).
tántorgó (42/93).

tántoríthatatlan mn (2)
Te igazságtalanságnak gyűlölője és igazságnak
tántoríthatatlan fejedelme, Édes Atyánk a' Krisztus
Jézusban (48/198). — mondjuk ezt *tántoríthatatlan*
szavakkal: Világot, mint kevély pávát meg utáltam
(48/192).

tántorog i (3)
... 's reszkető Lábakkal lépett a' Templomhoz,
mellyenn a' temjén füst sűrűenn *tántorgott* kifelé
(42/256).

tántorog (40/52), *tántorognak* (50/82).

tanú fn (5)
...ilyen a' XVII Dal, vagyis a' *Tanúnak* hívott
Liget (T8/49).

tanúit (34/121), *tanúknak* (44/224, 228), *tanúra*
(44/224).

tanúbizonyoság fn (3)
...*tanúbizonyoságú*l hívom a' Múzsákat, kitsinytől
fogva nagyig (T7/199).

*tanúbizonyoságú*l (45/3, T7/196).

tanul i (7)
...a' mit töllem *tanúlatok*, mind azoknak vagy
egy vagy más hasznát a' közönséges életben az
Oskolánn kívül is használhatyátok (49/60).

tanúltam (44/231); *tanúljátok* (42/937), *tanúltá*
(T9*/294), *tanúlták* (17/15). — *tanúltam volna*
(45/93). — *tanúljon* (T11/20).

tanulás fn (2)
A' derékségig felmehet az ember *tanulás*, olvasás
és fáradságtalan munkásság által (T5/443).
tanulására (T11/29).

tanulgat i (1)
...a' Hélikon édes titkait *tanúlgattam* (3/136).

tanulni in (3)
Nemzeti nyelvünket pedig már a' szollással
együtt *tanúlni* kezdtük (T11/30).
tanúlni (T8/152), *tanúlnom* (44/231).

Ik: ki~.

tanuló fn (1)
Nemes *Tanúlok!* kikben épül a' Tudományoknak
és a' Hazának reményje (44/219).

tanulószoba fn (1)
Igy jár az a' Poéta is, a' ki a' Parnasszusra fel tud
ugyan mászni, vagy onnan a' maga *Tanulószo-*

bájába le tudja szállítani a' Múzsákat (T5/130).

tanulótárs fn (1)

Csókók' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Tanuló
társak* közt valo csak (36/222).

tanult mn (6)

Ha pedig jegyzéseket rakok fel; a' *tanúltt* Olvasó
azt fogja mondani, Minek az a' sok Jegyzés?
(T4/186) — 's a' te kedves tolladból ki tsorgott
írásokban több örömet találtam, mint az idege-
neknek *leg tanúltabb* munkájikban (T11/95).
tanúlt (44/104), *Tanúltt* (43/450, 464); *tanúltabb*
(42/1137).

tanyázik i (1)

...mind a' ki tsak vagy Úr, vagy Úri, hétről hétre
itt *tanyázott* a' Nádasba (3/39).

tányér fn (1)

Éris... Dorottyát választja ki a' háborúság' szer-
zésre, kit hogy pestisével bétölthessen, a' *tányérján*
egy Kráflivá vagy Fánkká válik, és véle
magát elnyeleti (T5/655).

tapasztal i (2)

...majd minden oldalon *tapasztaltam* a' Perrault
Úr' róla tett ítéletének helyes voltát (T5/616).
tapasztalod (27/7).

Ik: meg~.

tapasztalás fn (3)

Egyedül a' természet mutatja meg a' *tapasztalás*
által ezt a' Vezérfonalat (T1/8). — a' szerelem-
be is szükséges a' *tapasztalás*, elmésség (vagy
fortélyosság) mérészség (22/22).
tapasztalástok (49/31).

tapasztalhat i (1)

Hol jo, hol rossz állapotban érkezik hozzánk a'
szerencse, olyan igazság ez, a' melyet közülünk
minden *tapasztalhat* (48/40).

tapasztalni in (2)

Más részről, azt is sajnálva kell *tapasztalni* a'
vizsgálódó 's mindent megolvasni kívánó Ma-
gyarnak, hogy régi törzsökszávaink a' szokás-
ból kimentek (T9/427).

tapasztalni (42/573).

tapasztaltat i (1)

Háláadással emlékezünk a te jótéteményedről,
melyeket *tapasztaltattál* eleitől fogva velünk
(48/211).

- tapint i** (1)
Lágyak... ts. *tapintsa* – Kemények... ds. findsa (T3/440).
- tapintatlan mn** (1)
El bízza magát a' heves ifjú, 's kebeléhez szorítván annak még *tapintatlan* kebelét, minden tsókoknak tsókja vólt az a' mit a' nimfának szátskájára ragasztott (42/1022).
- táplál i** (4)
...sem a' Naptól nem örzi Vizeit azon Folyamatnak, melly ötet *táplálja* (8/14). — a' Méhek' Lépe bámulást okoz, de sem nem édes, sem nem *táplál* (T3/37).
táplálja (T1/286). — *tápláljon* (T8/106).
Ik: *fel*~.
- tápláló mn** (3)
...meg vonta el rugott kiseded borjától a' *tápláló* tejet (41/51).
tápláló (41/437); *legtáplálóbb* (41/473).
- tápláltat i** (1)
...az én szívemből *tápláltatnak* az ő gyökereik, az én tsontomból kiaszott vér kereng apró tsövetkséikbe (40/138).
- tápláltatás fn** (1)
...a' Természet melly adakozó volt, mindent az ő fiainak *tápláltatására* meg természeteni (41/131).
- táplálva in** (1)
Ott a' magasról aláfelé omolván folydogál egygy ögyelgő tiszta Folyamat, a' melly öszvegyülvén egygy kiseded Tóban, megyen *táplálva* az ő Zöldségít (8/46).
- tapod i** (4)
...virágokon *tapod* az ember mindenütt (T8/17). Valahányszor nemes a' Szeretet... édes erőszakkal győzi meg az ellene álló akadályt... lába alá *tapodja* a' lehetetlenséget (40/161)
tapodunk (3/174). — *tapodjon* (14/23).
- tapodhat i** (1)
Hanyad része az emberi nemzetnek, mely esztendőnként tsak azért születetik, hogy még lábaival a' földet *tapodhatná* meghaljon, alig nyervén nevet Szüléitől magának (T10/90).
- tapodt in** (1)
Szerelem!... Ez az a' nemes indulat, mely... felemeli a' porba *tapodtt* Lelket, erőt ad a' gyávnak (40/155).
- tapogat i** (1)
Boldogok vagytok, így sohajték magamba, szemérmes Leánykái a' Kikeletnek, apró Violák, melyeket illy szép Kezetskék *tapogatnak* (42/412).
Ik: *körül*~.
- tapsol i** (1)
A' ki maga vesztén nevet, bolond az, a' ki a' másén *tapsol*, gonosz az (54/202).
- tapsolás fn** (1)
Ezt követte a' Népnek *tapsolása* (43/48).
- tár¹ Ik:** *ki*~.
- tár² Ö:** *könyv*~.
- tárgy fn** (30)
...bajos dolog a' *tárgyakat* tisztán és a' magok' formájában látni pápaszemen (T7/239). — mert nem méltó a' Csókra semmiféle olyan *tárgy* valamely a' csókra csókot nem tud visszaadni (37/37). — és te mindég keresel 's találsz is *tárgyat* a' kötődésre (42/1090). Ez az első Szerzemény remek, 's méltó a' maga Nemes *Tárgyához* (T6/2).
tárgy (54/147, T6/284, T9/26, 33), *tárgyak* (37/14, T5/411, T9/43), *tárgya* (42/982, 51/48, T1/316, T5/140), *Tárgyat* (27/25), *tárgyát* (54/279, T5/364), *tárgyját* (34/165), *tárgynak* (T9/27), *Tárgynak* (T10/72), *tárgyaknak* (T5/64), *tárgyakban* (T6/193), *tárgyról* (T8/58), *tárgyakról* (T9/122), *tárgyaitól* (49/13), *tárgyakhoz* (T5/501), *tárgyává* (T1/158), *tárgyúl* (T5/29, 188).
- tárház fn** (1)
...csak hogy fösvény Gazdájának *tárházát* tölthesse, meg vonta el rugott kiseded borjától a' tápláló tejet (41/50).
- tarisznya fn** (1)
Hát engem hallod e hogy tettek tsúffá? A' *tarisznyájokra* varrattak mint a' bolondot (3/196).
Ö: *vadász*~.
- tarjagos mn** (1)
...ők is profanálni merik *tarjagos* ortzáikkal az Izlésnek Szent-helyeit (T6/241).
- tarka mn** (16)
Hát látok egy vékony nadrágos, fehér hatzukás, *tarka* kabátos suhantzot (3/114). Nem mozdítod ugyan ki az Erdőnek törzsök fáit, sem a' rétnek *tarka* Leánykáit (40/86). Így a' Mesézet is *tar-kább* (T7/82).
tarka (4/34, 161, 36/40, 40/83, 42/362, 504, 793,

1086, 51/18, 52/70), *tarkák* (T8/15); *tarkább* (3/54, T7/399).

tarkaság fn (2)

...a' történet' előadásának, eleveiséget, gyönyörködtető *tarkaságot*, és néha világosítást is, szereznek (T7/376).

tarkaságot (T5/205).

tarkázott Ik: ki~.

Tarreus fn (1)

Így járt, az egyébaránt tudós Casp. Barthius vagy költött nevén *Tarreus* Hebius (T9*/138).

társ fn (27)

...egy szerelmes és nyájas szívű szép Nimfa, ki az én Rozáliámnak hív *Társsa* volt (42/475). — az első sorba levő sarkaltnak a' *társsa* az utolsó sorba esik (T3/528). Rázd le ennek a' Vallásnak, az én kevély vetélkedő *társomnak* jármát magadról, és ne kárhoztasd továbbá az én igazságomat (T1/105).

társsa (T3/501, 512, 515), *társaim* (46/8), *Társaim* (44/239, 49/1), *Társaid* (3/3), *társai* (33/110, T9*/409), *Társai* (4/26), *társát* (4/36), *társaimat* (41/333), *Társaimat* (4/34, 41/147), *társait* (41/306, T1/43), *Társait* (42/384), *társatoknak* (42/183), *társaimnak* (4/120), *Társától* (28/26), *Társaimmal* (4/95, 42/193, 400), *társaival* (43/596). **Ö:** *állat~*, *ember~*, *faj~*, *leány~*, *madár~*, *parasz~*, *számár~*, *szerelem~*, *szűz~*, *tanuló~*.

társalkodás fn (3)

Az értelmes barátokkal való *társalkodás* sokkal többféle módon mulattat, és bennünket bor és játék nélkül is örömbé méríthet (52/57).

Társalkodás (46/25), *társalkodásba* (48/114).

társalkodik – társolkodik i (2+1)

Ezek mulattatják a' szenvedő Ártatlannak Szívét, 's mikor mindenkétől elhagyattatott, *társalkodnak* véle és vigasztalják őtet (42/869). — és ti érzékeny Ifjak! kik tulajdon szerelmestekhez még akkor is, mikor a' legtökéletesebb gratziával *társolkodtok*, hűségesekek lenni meg nem szüntök (T8/32).

társalkodnak (36/119).

társaság fn (18)

Illyen Intermezzo ritkán esett meg, kivált ha veyes volt a' *Társaság*, hogy elő ne jött volna a' Fársáng (T7/55). Légy igazságos! mert az igaz-

ság a' *Társaságnak* leg főbb oltalmazója (T1/160). *Társaság* (T1/174, 335), *társaságát* (54/93), *társaságot* (48/95), *Társaságnak* (T1/321), *társaságba* (45/45), *társaságába* (41/76), *társaságban* (36/269, 41/317, T6/244), *társaságában* (T9/442), *Társaságra* (T1/327), *Társaságához* (42/633), *társasággal* (41/471, 52/9).

társasági mn (2)

Megtanítjuk őket szorgalmatosann, a' méztsinálásra, a' jó rendtartásra, a' *Társasági*, és gazdálkodó életre (4/150).

társasági (T9/40).

társaságos mn (2)

Átkozott szabadság! büntető ostora a' *társaságos* Állatnak! (41/464) — Ní, a' tsendes ég hogy tekint-alá a' hársfáknak *társaságos* gallyain keresztül! (52/65)

tart i (68)

...elejekbe fákyát *tart*, melly el vészi szemek fényét (T1/37). Lovasokat, szaglászókat, zshiványokat *tart* a' mészárlásra, ezt ő hadakozásnak hívja (41/218). Illetlennek *tartottam* egy nagy Philosophust vigasztalni (54/46). Én azt *tartom*, a' Kézírás hibáz (T6/100). — 's míg az innepi Vendégség *tartott* is, mindég ő róla volt a' Beszéd (42/519). Hosszasonn *tartott volna* Ájúlása (42/109). Ő pedig szívénn *fog* benneteket *tartani* nem a' bosszú állásért (45/102). A' többbit a' Censor magának *tartotta* (43/242).

tart (43/179, 419, T1/294, 318), *tartok* (T10/88), *tartanak* (41/203, 43/184, 48/30, 52/123), *tartottam* (45/37), *tartott* (34/67, 69, 41/18, 42/634), *tartottak* (3/12); *tartom* (T5/178, 720, T6/295, 397, T8/38, 137, T10/71), *tartod* (24/4), *tartja* (7/38, 41/261, T1/393, T5/382, T6/367, T7/23, T9/351, 546), *tartjuk* (T3/389), *tartyuk* (T3/119), *tartják* (9/23, 41/197, 311, 52/43, T1/40), *tartottam* (44/19, T7/46, 423), *tartotta* (33/109, T5/347), *tartották* (41/122, T3/71), *fogják tartani* (44/5). — *tartana* (41/437, T8/91), *tartanáknak* (48/151), *tartottam volna* (45/8); *tartánám* (T6/163, T10/69), *tartánád* (6/36), *tartottam volna* (T6/179), *tartotta volna* (T8/26). — *tartson* (24/4), *tartsék* (34/129), *tartsanak* (42/354); *tartsa* (T3/473), *tartsák* (T1/30).

Ik: *fenn~*, *meg~*.

- tartani in** (8)
Itt szokta az ő Kedvesének Halottinépét *tartani* az Istenasszony gyászba öltözött Nimfáival (42/305). — pedig kilentz Dáma közt csak nehéz titkot *tartani* (T7/202).
tartani (3/46, T3/454, T5/244, T7/321, 405, T8/127).
Ik: *fenn~, meg~.*
- Tartar fn** (1)
A' *Tartar*' Fejedelme, kinek tartozik minden a' mi él, vagy valaha élt (T5/425).
tartás Ik: *felség~, fenn~, meg~, szer~.*
tartat Ik: *meg~.*
- tartatik i** (5)
Tántzók és játékok *tartatnak*, mellyek alatt több több materiát találnak Dorottyáék a' haragra (T5/650).
tartatik (T5/577), *tartatott* (42/614), *tartatni fog* (T4/80), *fog tartatni* (42/854).
tartatódik i (1)
...tiszteletem és megvetésem, félelmem és reményem, barátomtól, ellenségemtől és a' világ esméretétől titokba nem *tartatódott* (47/8).
tarthat i (3)
Miért nem *tarthatom* egy álom által szivét megígézve (34/152). — a' Várat az Öreg Comendáns, jóllehet még tovább is *tarhatta volna*, mindjárt által adta Capitulációra (43/24).
tarthatod (38/29).
Ik: *meg~.*
- tarthatni in** (2)
Boldogságnak *tarthatni* az emberi nemzetre nézve (52/2).
tarthatni (T4/191).
tarthatván in (1)
Lassan lassan mindég nevededett az én Vágyódásom... úgy hogy többé nem *tarthatván* már Mellyembe (42/669).
tartó in (3)
De hát örömrünk mért nints örökké *tartó*? (48/159)
tartó (43/476, T8/43).
Ik: *meg~.* **Ö:** *kincs~, marha~.*
- tartogat i** (1)
...egyéb rab állatjaikat is az én fáradságomból 's gyűjteményemből *tartogatták* (41/46).
- tartomány fn** (15)
...a' *Tartomány*, a' Helység, sőt a' Ház is praecise ki van téve, ahol a' Dorottyai Intrigék estek. — Somogyban! Kaposvárott! a' Hertzeg' Kastélyában! (T7/116) — A' Caniculai idő nem olly beteges és dögletes ugyan nálunk, mint más forró *tartományokban* (T9/387). Nem a' holtak *Tartományja* ez (42/190). E' boldog *Tartománynak* közepénn látszott egy kerek Dombotska, 's annak tetejénn fénylett ki egy Pálma Erdőből a' Vénusz' Temploma (42/247).
tartományt (54/184), *tartománynak* (T9/712), *Tartományának* (T6/205), *tartományba* (42/1003), *Tartományban* (T7/197), *Tartománybann* (42/94), *Tartományokban* (T7/61), *tartományiban* (T9/622), *tartományunkban* (54/207), *Tartományából* (42/308), *Tartományán* (40/166).
tartós mn (3)
Nem váltogatva rakták egy másra a' tsókokat, hanem sok százat egy másba fűzvénn egy *tartós* tsókkal tsimbalykóztak öszve (42/968). — ezzel ő a' békességnek, a' Józan okosságának és a' Virtusnak akar egy *tartós* oszlopot emelni (T1/70).
tartósabb (T8/42).
tartozás fn (1)
...lenni a' te Tetszésid' hív végbevívőjének a' kedvesebb *tartozás* fog lenni Nitzére nézve (5/57).
tartozik i (17)
Petráráknak nagy tisztelője vagyok, *tartozom* ezzel az adóval a' Gratziaéknak (T8/95). Linnénél egészen más nemet tesz a' Nardus, melly a' Triandriára *tartozik* (T9/707). — mindent a' mi a' Várhoz *tartozott* Professeur nevében el foglaltunk (43/26).
tartozik (52/119, T3/558, T5/425, 509, 704, T6/284, T7/248), *tartozom* (T9/251), *tartozol* (28/10), *tartoznak* (43/211, T3/336, T6/301), *tartozott* (T5/458). — *tartoznál* (41/175).
tartózkodás fn (1)
...leültünk karikába Nimfák és Pásztorok, egy kerek kis Térenn, mellyet a' terepély Bikkfák körül sátoroztak, minden *tartózkodás* nélkül, ártatlan 's nyájas megbizakodással (42/636).
tartózkodik i (2)
...úszkáló Phocák, darab deszkámat, a' mellyen *tartózkodtam*, alkalmatlan farkok tsapdosásával beljebb verték (44/138). És ennyi zsinat közt re-

ményletted, hogy én *tartózkodni fogok?* (28/30).

tartózkodni in (1)

Eggyik alig kezd Szárnyainn *tartózkodni*: a' másik siet már a' Héjjból ki bújni (28/11).

tartózkodván in (1)

...kézírásom a' Felsőges Királyi censurán *tartózkodván*, hozzá éppen most juthattam (T8/186).

tartóztat i (4)

Klórís vár engem, és én *tartóztatom* mégis magamat (20/8). *Tartóztatod* panaszkodat, *tartóztatod*, Apollónak kedvese! (54/96)
tartóztatja (T9/90).

Ik: *meg~*.

tartóztatás fn (1)

Ki tudja? szeretél talán engem mind eddig. A' te Keménységed Magadtartóztatása volt, és nem megútálás (18/33).

Ik: *meg~*.

tartóztató mn (1)

Így a' Mesézet-is tarkább, a' csomó is többszeres, a' kibontása is *tartóztatóbb* lett (T7/83).

tartván in (7)

...egy a' legszebb Tündérek közül kezébeenn *tartván* egy parányi rózsza koszorútskát annak jutalmául, a' ki a' halmotskára legelőször felhág (36/87). Akkor tudnám igazán nevetni azokat a' fekete vérű komorokat, a' kik a' halandók boldogságát semminek *tartván* olly megutálva oltásrólják (38/18).

tartván (34/29, 45/19, T5/66, 118, 628).

táska fn (1)

...s pedig veletek egy *táskábann* egyebet is vesztett el (3/180).

Tasso fn (4)

...az Olaszok egy *Tassóval* kérkednek (T5/171). *Tasso* (T5/261), *Tassó* (36/277), *Tassóvá* (T8/159).

Tassoni fn (5)

...némmely Érd. Olvasók várták, hogy a' Tassoni' Elragadtatott Vederjéről is emlékezem (T5/612). *Tassoni* (T5/517, 530, 687), *Tassoni'* (T7/102).

taszigál l. **toszigál**

tát i (2)

Igy mehetnek el az olvadt, vagy sejp betűk is az erős betűkkel... Erőssek... t. *tátja* – Olvadtak... ty. bátya (T3/451), *tátott* (T6/375).

tatár fn (3)

De tovább veled nem beszélhetek, mert menni kell. – Hová a' *Tatárba?* (3/209)
Tatár (T3/353, 355).

tátos l. **táltos**

tátott **Ik:** *fel~*.

Tátra fn (1)

Én a' *Tátrát* ekhóztattam, a' búzatermő síkra ekhót kecsegettem (54/220).

Täuschung (ném) (1)

Minden Szép Tudományoknak és Mesterségeknek, jelesben a' Poézisnak is fő végek az *Ámúlás* (*Täuschung*) (T7/183).

tavaly hsz (2)

Szándékomban a' *tavaly* rajtunk' keresztül ment tűz nem kevésbé hátráltatott (T8/184).
tavaly (4/216).

tavasz fn (36)

Tavasz – öröknek látszó *tavasz* vont a' sátorát körülöttem; alattam virágok nyíltak (54/165).
Míg a' mi életünknek *Tavassza* vidámonn mosolyog körülöttünk, éljünk annak Kellemetességivel, az Öröm és Örvendés között (4/60).

tavasz (T6/278, T9/69), *Tavasz* (4/3, 5, 7, 31, 7/cím, 1, 8/1, 22/cím, 40/34, 42/348, 358, 379, 50/16, T6/151), *Tavaszt* (42/409), *Tavasszát* (43/114), *tavasznak* (51/2), *Tavasznak* (22/3, 36/23, 42/353, 362, 504, 770), *tavasszában* (42/928), *tavasszábann* (40/109), *tavaszon* (54/69), *tavaszán* (54/70), *tavasszal* (31/3, 6), *Tavasszal* (41/450, 48/9).

Tavasz fn (3)

Kilép tehát elsőben is a' Kleist *Tavasz*, 's némmely apróbb Versezeti, általam Magyar Nyelvre fordítatva (T4/13),
Tavasz (T4/46, T6/62).

tavaszi mn (7)

Beh szép *Tavaszi* Nap ez: egy a' legszebb *tavaszi* Napok közül! (4/45–6) — *Tavaszi* Éneket zengettek, 's tégedet, óh élesztő Szerelem! magasztaltak (42/368).

tavaszi (4/170, 40/90, 42/1114, 50/17).

tavaszlik i (1)

Tizennégy tél dúlta el a' tizennégy nyárnak ékességét: és a' mi életünk mégis szakadatlanul *tavaszlott* (54/81).

- tavaszló mn** (1)
...a' *tavaszló* mezőre hidegvérrel báméskodik (4/44).
- tavaszollott Ik:** *ki~*.
- távol** **hsz** (10)
Tsendes békesség lakjon én velem, *távol* minden világi lármától (44/162). — az én zengésem bús, mint azokban a' *távolról* hallatszó menydörgések, melyekre a' Titán' lovai horkolnak (54/179). *távol* (4/165, 5/8, 42/472, 44/167, 167, 51/24), *Távol* (T5/684), *távolról* (4/8).
- távollétel fn** (2)
Hát nem nagy fájdalom é a' *távollétel* (35/13). *távollételbe* (34/102).
- távozás Ik:** *el~*.
- távozik i** (3)
...*távozzatok* fekete Gyanúk! Ő engemet szeret (35/14). Rút lehet valaki, vagy valami: de, ha benne Grátzia nints, *távozzon* a' nézőszínről (T6/124).
távozzok (3/97).
- Ik:** *el~*.
- távozzat Ik:** *el~*.
- te nm** (344)
Természet' Ura! *te* a' ki erősebb vagy a' Halálnál, tedd halhatatlanná az én Nevemet (42/34). Felséges Isten... megjelenteted *te* magadat a *te* Szent Fiad az Ur Jézus Krisztus által (48/221). Szerelem! be hatsz *Te* még oda is, hol minden más érzések számkivettette vagynak (40/81). Mitsoda édes Neveket nyertem, Kedves, a' *te* Ajjakidról! (23/16) — és nyisd meg az adakozásra a' *te* kezdet, hogy fel segéljed azt, a' kit az ő bal sorsának sullya lenyomott (T1/149).
L. még **téged!**
- teáltalad** **hsz** (6)
Szerelem!... *Te általad* tenyésznek Édennek minden pálmái, *Te* öktözteted fel Lakodalmi köntösbe, tarka köntösbe, a' párosodni kívánó Liliumot, 's *Te általad* mosolyog a' hív Tulipánt, az ő pirosló ajakával (40/82–4).
te általad (T11/80, 81, 85, 93).
- teátrális mn** (1)
A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' *Theatralis* Mesterségről Riccoboni, Dorat, Hill (T5/47).
- teátrum fn** (4)
A' *Theátrumba*, legalább a' Magyarba, nem szabad a' játszóknak egyebet tsókolni, tsak a' Homlokát (36/192). 'S de melly szépen és ravaszon vonja ki magát ismét e' hideg *Teatromból?* (T6/222)
Theátrumba (T5/12), *Theátromba* (45/55).
- teátrumformán** **hsz** (1)
A' Parnasszus' hegye, melly Phocisban vólt, és két tetejét az ég felé botsátván, maga pedig *teátrum formán* borzasztó meredekséggel nyúlván el, a' nézőbe szent rémzést okozott (T9/506).
- teátrumi mn** (2)
Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Theátrumi* Tsókok (36/215).
Theátrumi (36/222).
- Tébás fn** (1)
...de idővel az Orgiák' neve tsak a' Bakkhus' inepeire ragadt, mellyeket, minthogy *Tébásban* 3 esztendőbe szoktak vala előfordúlni, Trietericaknak is mondottak (T9/741).
- tebeléd** **hsz** (1)
Írom *tebeléd* szeretett Nevét annak, a' kiért én elfogyok (24/1).
- tebened** **hsz** (7)
Soha se lázzadjanak fel *te benned* zivatar indulatok, azon a' gyűlölségen és haragon kívül, mellyet az igazságtalanság és a' bűnök érdemelnek (50/68).
Tebened (6/12), *te benned* (14/26, 27/1, 42/1134, 48/217, T1/307).
- tébolygó mn** (1)
De azon ifjú el tűnt azonnal az én *tébolygó* szemem elől (42/1107).
- tébolyít Ik:** *el~*.
- tébolyog i** (1)
...tsak ezek az ő Paraditsomi, ahol nyomorúltt-volta kön[n]ytseppekben foly le sáppadt ortzáján, ahol egész napestig *tébolyog* (51/29).
- technicus l. terminus ~.**
- teellened** **hsz** (1)
Csudálatos Isteni munka! a vagy zugolodhatik *te ellened* valaki holott *te* nem hagysz a nyomoruságban soká fetrengeni senkit (48/148).
- teelőtted** **hsz** (1)
...eggy nyögétselő Gerlitze lesz mindenütt ve-

zetőd... éppen ott fogja feltalálni szerelmes Párját, a' mellyért fog mindenütt nyögni *te előttd* az Erdőbe (42/910).

teérted hsz (8)

Tsak *te érted* esmerem meg a' Szerelmet; és tsak téged kívánlak én szeretni (26/27). *teérted* (12/29), *Teérted* (24/21), *te érted* (5/49, 83, 94, 95, 38/47).

téged nm (81)

Messze tőled el megyek, 's soha *téged* nem óhajtlak (9/13). Értelek *tégedet*, igenis, én Szívem. Illy nagy Dobogással tudom, hogy panaszkodol, hogy szerető vagy (27/12).

tegnap hsz (1)

Tegnap egész napon... neki bátorítottam, neki vígasztaltam magamat (45/14).

tegnapi nm (3)

Nékem eggyyszerre eszembe jutott a' *tegnapi* Tsók (42/655). *tegnapi* (3/61), *tegnapinál* (42/703).

tehát ksz (54)

Igy *tehát* a' dolog sok ideig függőbe állott (33/112). Kevés idő vártatva *tehát*, kezdetem leányosan síkoltani (42/659). — bölcs okai vannak a' Teremtőnek azokban a' változásokban a' mely alá vetette az embert. *Tehát* ezekre figyelmezzetek (48/83). Halljad *tehát*. Mihelyt a' feljövő Nap még álmos Sűgáiraival a' Napraforgóra pillog... felkelek magamis puha ágyamból (4/77). Kövesd *tehát*, Halandó, akar micsoda állapotban légy, a' néked elődbe terjesztett planumot, hogy el érhesd azt a' boldogságot, mellyre alkalmas vagy (T1/144).

tehen fn (3)

Jupiter az Europa Bikája, Io a' Jupiter *tehen* (42/275). *tehennek* (41/49), *tehénné* (36/156).

teher l. **tereh**

tehet i (20)

Esmérd meg itt, mennyit *tehet* egy hűséges szívben a leg hathatósb Szerelem! (38/25) — a' kézi és egyéb mestéségek körül hasznos szolgálatot tettek és *tehetnek* (T4/148). Ha egy kis veréssel esne-is, de legalább bár nehezenn-is, szert *tehetnék* mindenre, a' mi ebben az alkalmatlan időben szükséges (41/426). Tsak a' vissz-

szalás *teheti* azt rosszá, a' mi ártalomra fordíthatja a' jobbnál jobbatis (4/178).

tehet (13/12, 16/6, 29, 42/439, 523, 52/60), *tehetek* (T5/483), *tehetiünk* (T11/78), *tehetnek* (T4/25), *tehetett* (54/137); *teheti* (54/184, T5/445), *tehetik* (T5/158), *tehettelek* (49/55). — *tehesse nek* (41/473); *tehessem* (41/335).

Ik: által~, ki~.

tehetetlen mn (1)

...de mitsoda Hérosi dolog vagyon egy *tehetetlen* Leánykát, virágot szedő gyenge barátnéji közzül, lángot fuvalló 4 garabontzás lovakon a' pokolba leragadni? (T5/431)

tehetetlenség fn (1)

Sok író ennek alkalmatlan voltával tsak saját *tehetetlenségét*, vagy pedig restségét palástolja (T11/73).

tehetni in (1)

Ez utolsó veszteséget-is nyereséggé *tehetni* az által, hogy mások érezzék a' mi nem létünket (41/166).

tehetség fn (8)

De azon a' télen esett é afféle Bál, vagy efféle história, a' mit nékem csupán csak versekbe kellett volna minden költői *tehetség* nélkül foglalnom? (T7/113) — Igyekezz a' *tehetségeiddel*, a' te talentumoddal, szorgalmaddal és virtusoddal szolgálni (T1/186).

tehetségünk (42/538), *tehetségét* (T5/103), *tehetségednek* (T1/190), *tehetségeimnek* (T9/247), *tehetségemhez* (T5/242), *tehetségtől* (T4/70).

tehozzád hsz (6)

...a' Tsókoknak apró Istenei szállanak le *tehozzád*, hogy a' Világot körülted Paraditsommá tegyék (42/727). Élj magadért és a' *tehozzád* hasonló valóságokért (T1/124). Felséges Isten... irgalmasságot nyujtasz mindazoknak valakik általa *Tehozád* járulnak (48/225). *tehozzád* (8/41), *tehozzád* (25/2), *Tehozzád* (48/202).

tej fn (4)

...tudom, hogy a' te Kezednek eleven *Tejére* én ezer Tsókokat nyomtam (23/23) *tejet* (41/51), *tejét* (39/9), *tejének* (36/86).

tejjel-mézze hsz (1)

Ugyan hát ha így sem kívánnak meg válni tőle

mi lenne belölk úgy ha folyna a föld *tejjel méz-zel* (48/174).

téjoszi mn (1)
...a' Német a' sok Diftongust és schevátlan consonánsait erre a' *Téjoszi* taktusra rákényszerítheti, boldognak tartja magát és Anyai nyelvét (T9/350).

téjszínű mn (2)
Ollykor a' *téjszínű* Rozákonn játszadozott két Tündér (42/753).
Téj színű (36/5).

Tek. = *tekintetes*

teker Ik: *be~*, *ki~*.

tekerzés fn (1)
A' Tsigák egy számos seregét teszik az Állatok' VI Rendének... D, Egynyílásúak, *tekerzés* nélkül (T9*/606).

tekerződésznél Ik: *össze~*.

tekerős mn (2)
Még a' túnya Tsigabigais *tekerős* héjjából kibúvik (4/42).
tekerős (T9/618).

tekervényes mn (2)
Nézd,... hogy a' Szél a' Port *tekervényesenn* felveri, és az elhullott Faleveleket (18/7). A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van. Jelent... 5, a' férgenek azt a' számos seregét, melly *tekervényes*, lapos, és szélllyel nyíló mézmatériájú tokban, vagy házatskában lakozik (T9/585).

tekinget i (1)
Ezt tselekszem mind akkor is, mikor a' leszálló nap e' nyúlánk nádakra tsak felső bojhokra *tekinget* (3/152).

tekint i (7)
Én Kloéra *tekintettem*, ő pedig lesütötte a' Sze-meit (42/691). — mindnyájan úgy *tekintik* egymást mint egy Alomba, egy fészekbe nevedett atyafi állatok (41/479).
tekint (T1/15), *tekintett* (43/430, T3/42). — *tekints* (22/32), *Tekints* (43/455).

Ik: *alá~*, *be~*, *fel~*, *rá~*.

tekintet fn (33)
...istenhozzátok szép Szemek, a' mellyeknek tsak egy *tekinteteis* nekem az Egeket felnyitotta (34/8). Földbe süllyedjen az ő *tekintete*, ha a' tiéddel össze akad (T1/223). Nézd,... mint resz-

ket a' képmutató az Igazságnak által ható *tekintetétől* (T1/280). De nem a' jó hangzás, hanem a' rá szokás, és néhány érdemes Poétáinknak *tekintete* szabadossá tette hogy a' sarkaltnak utolsó betűjét a' szimplára is duplázhassuk (T3/378). De még jó volt ő rá nézve, hogy ő ebben a' *tekintetben* úgy gondolkozott, mint sok halandó! (33/124)

tekintet (3/71, T1/247), *Tekintet* (16/17), *tekintete* (T1/290), *tekintete* (42/434, T8/30), *tekintetet* (5/35), *Tekintetet* (9/21, 25/29, 42/516, 745), *tekintetet* (T4/201), *tekintetet* (42/73, 162), *Tekinteteknek* (17/18), *Tekintetedbe* (9/33), *tekintetben* (T6/387), *tekintetben* (44/38, 54/27, T9/447), *Tekintetébenn* (17/6, 42/409), *tekintetés* (42/954), *Tekintetés* (28/24), *Tekintetedtől* (10/19), *Tekintethez* (42/588), *tekintettel* (T2/14), *Tekintettel* (42/482).

tekintetes mn (18)

Nem tudom a' két fordításban mi légyen a' tzelja a' *Tekintetes* Úrnak (T6/285).
Tekintetes (41/232, T6/283), *Tek.[intetes]* (T9/249), *T.[ekintetes]* (43/249, 254, 257, 54/148, 234, T5/177, 236, 331, 332, 395, 606, T9/243, T9*/614), *T[ekintete]s.* (36/290).

tekintő in (1)

...addig az énéám és az én Inyemre finnyásan *tekintő* gazdag hazafia vadásszának lettem volna tanítványa (3/138).

tékozlott in (1)

A' tavasznak bőven *tékozlott* adományi, mellyek körülöttünk folynak és gőzölögnek, tzudarak a' Szerelem' betegjére nézve (51/2).

teközötted hsz (1)

...nagy a közbevetés a mely *te közöted* Élő Isten és mi közöttünk porók és hamvak vagyon (48/214).

tél fn (18)

Tizennégy *tél* dúlta el a' tizennégy nyárnak ékességét (54/80). Minden teremtvények érzeték vala a' *télnek* sullyát (50/31).

tél (41/361, 43/160), *Tél* (4/47, 122, 41/435), *Tél'* (42/374), *Telet* (4/129), *télben* (T6/81), *télen* (41/434, 48/11, T7/111, T9/633), *télenn* (4/198), *Télenn* (36/55, 42/808), *télre* (T7/109), *télről* (T7/52).

teldegel i (1)

De hát ugyan miként tudod a' hosszú Napnak unalmait kiélni, ha semmi nyomós foglalatosság

nem von el annak észre vételétől hogy az Orák *teldegelnek?* (4/67)

tele hsz/mn (11+2)

I. hsz Foszfor pedig egy tulipánt Lámpást *tele* a' legtsillámlóbb Hajnalsúgárokkal, villogtatott homályos Szemei előtt (42/173). — *tele* is van az a' jeles munka az olasz közmondásokra való ezer tzeozással (T5/620).

tele (25/32, 42/89, 689, 43/171, T5/577, 622, 644, T6/254), *Tele* (T5/159).

II. mn Claudianus is a' mint Töredékiből látjuk *tele* Szusszal tudja fújni az Epicusok' trombitáját (T5/430). Homerus pedig... Iliási *tele* hanggal zengi vitézi poémáját (T5/509).

telegráf fn (1)

A' Louvre Palotával által ellenbe van a' Párisi *Telegraf* (43/633).

telegráfus fn (4)

A' Rhédey Palotával által ellenbe egy *Telegrafus*, melynek ki látása Túríg határozódott (43/75). A' kis szerelmek ültek fel a' *Telegrafusokra*, 's kötelétök rángatták (43/82). *Telegrafus* (43/83), *Telegrafuson* (43/79).

Teleki fn (1)

Teleki Bibliotheca (T9*/718).

Telemachus fn (1)

Midón Homérusnál *Telemachust* és Pisistratust megvendégeli Menelaus (T9/718).

telepedik Ik: *le~*.

telerak i (1)

...a' sok tisztelő a' sok tréfáló *tele rakja* a' hasadat (4/141).

telescopium fn (1)

...látván a' *Telescopiumon* ama jövendő bóldog együttélésnek minden gyönyörűségekkel ki himzett Scénáját (43/86).

teletelik i (2)

...*tele telünk* bámulással, tsudálkozunk a' Személynek felséges voltán (T5/110).

tele telik (T6/223).

teletölt¹ i (1)

Igy nevedett meg az én Szerelmem 's így költözött ajakidról Szívembe, és azt holmi birtokival *tele töltötte* (39/16).

teletölt² in (1)

...melly szűk és erőtlen akarmelly nemzet nyelve

is, egy *teletölt* szívnek ki fejezésére! (49/20)

televet i (1)

Érősz felszántja Tziprusnak egy legboldogabb Mezejét, Iónn és Jupiterenn, hogy azt *tele vesse* Tsókkal (36/158).

telhetetlen mn (2)

...s egy *telhetetlen* Urnak túró fizetőjévé tette magát (41/51).

telhetetlen (41/40).

telhetik Ik: *ki~*.

téli mn (5)

...haza megyek *téli* enyhős szállásomra (41/451) A' tél mi nálunk igen keményen viseli magát, majd két hónapja, hogy a' hó szüntelen esik, csupa *téli* Kánikulánk van (43/162). — eszembe jutott Pópénak Daphne nevű *téli* Eclogája (54/32). *téli* (4/40), *Téli* (4/127).

telicsinál i (1)

Itt *tsinálnak* olyan mézzel száz kast *teli*, Melly a' mi keserűbb mézünket mézeli (43/372).

telik i (2)

Hiszen mitsoda fájin nadrág *telne* a bőriből (41/281). Én ugyan, a' ki egy vagyok a' Görög és Deák Metrumoknak legnagyobb kedvellőji, 's a' menyire gyengésemről *telik*, imitatori közül (T6/16). **Ik:** *be~, el~, ki~, meg~*.

teljes mn (16)

Kicsoda szab törvényt a' mindenhatonak? hiszen *teljes* hatalma van az ő teremésein (48/87). A' megbusult, a' kétségbe ejtett sereg közelget vagy a *tellyes* el vesztésre, vagy a' *tellyes* felszabadulásra (41/158). *Tellyes* ez a' Munka festésekkel, költeményekkel, poétai virágokkal, sóval és etzettel (T5/560).

teljes (42/771), *telljes* (41/413), *telyes* (4/185, 26/2, 36/25, 48/174, T9/45), *tellyes* (40/31, 41/36, 42/670, T5/120), *tellyesek* (T7/162).

teljesítés fn (1)

...kit is ennek *telyesítésére* igen kérünk a' Szép Tudományok Nevébe kénszerítvén (43/276).

telni Ik: *ki~*.

telt in (2)

...a' harmadik mind kellemetesség spiritussaival *telt* hordókkal van meg terhelve (43/175).

telt (44/50).

Ö: *kedve~*. L. még **teletölt**².

- telve** in (1)
...kedvek *telve* osztják egy másnak a' tsókokat (42/964).
- télvíz** fn (1)
Psyche ugyan el jár az Újsággal, 's Pillangó szárnyakon *télvíz* idején is el viszi a' Farsangi Újságokat (43/290).
- teméntelen** szn/mn (1+1)
I. szn Catullus' *teméntelen* Csókja (36/257).
II. mn A' *teméntelen* madársereg, melly a' mi pázsitjainkat elhagyta volt, most örömmel siet hozzánk a' tengeren keresztül (50/43).
- temérdek** szn (2)
A' kietlen Elefántot merevül megtöltöd indulattal, felforralod annak özön vérét, 's azonnal ereinek *temérdek* ágabann megtódúlva hömpölyögnek felfortyant hajjai (40/45). Ímé a' *temérdek* Világok öröm tántzal kerengenek abbann a' nagy tágasságabann, mellyet mi Égnek nevezünk (40/22).
- temérdekség** fn (1)
...egész Munkája ugyan tetszik, és a' Magyar nyelvnek kellemetességét magában hordozza, de térdei erőtlenek; bajnoki teste az ékesség mellett nem bír elég *temérdekséggel* (T5/346).
- Temesvár** fn (1)
...körül nézi a' vidéket mint egy ör a' *Temesvár* Tornyain (4/38).
- Temesvári** fn (1)
Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi... *Temesvári*, Lisznyai, Zrinyi... és egyebek velős Magyar Irását (T4/101).
- temet** Ik: *el~*.
- temetés** fn (2)
Én (Melitesz) éppen a' *temetés*' napján érkeztem haza faluról (54/39).
temetés (54/72).
- temető** fn (3)
...a' mi Kitsinyeink még az ő Tojásaikba megfulnának és komor *temetőinkké* válnának a' mi pusztá Kassaink (4/126).
Temetőnek (40/114), *temetőmhöz* (40/128).
- temettetés** Ik: *el~*.
- temettetik** Ik: *el~*.
- temettetve** Ik: *el~*.
- temjéneez** i (1)
...bátran el merem véle mondani, hogy minden Poétát, Muzsikust, vagy Festőt barátomnak örülök mondani: hanem hogy hibájoknak is *temjénezzek*, arra barátságomtól nem köteleztetem (T8/128).
- temjénfüst** fn (3)
...néki a' körulte álló hizelkedők *Temjén-füsttel* áldoznak (T1/262).
temjén füst (42/256), *temjénfüstöt* (T7/256).
- Tempe** fn (1)
...és a' Tempe' völgye... több ilyen forrásos és vizes helyekkel együtt Apollónak, a' Múzsáknak, és a' Poétáknak voltak szentelve (T9/510).
- temperamentum** fn (1)
Se Klima, se *Temperamentum*, sem Társalkodás, sem Nevelés, sem Praejudicium nem fonhat olly látást változtató ködöt (46/25).
- Tempest** fn (1)
...eszembe jutott Pópénak Daphne nevű téli Eclogája, mellyet Mad. *Tempestnek* halálára szerzett (54/33).
- templom** fn (22)
E' boldog Tartománynak közepénn látszott egy kerek Dombotska, 's annak tetejénn fénylett ki egy Pálma Erdőből a' Vénusz' *Temploma* (42/249). — a' természetnek, a' békességnek és a' virtusnak érdemlett *templomok* építtessenek (T1/385). A' tudomány *Templomának* egy régi rosdás kultsát egész ifjúságunkban keresgéltek, 's ritka vólt közöttünk, a' ki a' bémenetelre a' miatt reá érhetett vólna (T11/22).
Templom (42/317, 911, 43/354), *Temploma* (42/198), *Templomokat* (T1/67), *Templomát* (42/897), *Templomnak* (42/288, 903), *Templomba* (42/261, 293, 734, 920), *Templomába* (36/117, 42/867), *Templomjokba* (41/308), *Templomból* (42/713), *Templomra* (42/744), *Templomhoz* (42/255), *Templomig* (42/254).
- tempó** fn (1)
Azérthogy a' német ember a' d és t, a' b és p, a' g és k etc. betűket öszvezavarja, nem következik, hogy a' tisztán és meghatározott tónusra és *tempora* beszélő Asiata Magyar is tsak kardéba bánjon a' maga betűivel (T6/357).

- tenálad** hsz (2)
Szamarabb volna ugy az ember *te nállad*, ha a' maga szamarával ilyen alkura lépne (41/455). *tenálad* (15/10).
- tenéked – teneked** hsz (21+1)
Semmi kedves nem kedves nekem, ha *Tenéked* Kedves nem vagyok (10/24). *tenéked* (5/82, 6/25, 14/23, 16/4, 21, 17/2, 3, 18/2, 5, 11, 20/17, 34/135, 42/199, 497, 569, 582, 1093, 43/78, 54/211), *Tenéked* (T4/208), *teneked* (33/98).
- tener** (lat) (1)
...az én több kedves (*tener*) gondjaim közt olly Helyenn vóltál, hogy Nitzét magát szerelemfél-tésre kötötted (14/19).
- ténfereg** i (1)
Innen van hogy mihelyt annak nyomait elhagyjuk, össze-vissza *ténfergünk*, és hármónia mi bennünk nem találthatik (T3/65).
- tengelic** I. **tenglic**
- tenger** fn (26)
Megesküszik a' Hajós, hogy a' *Tengernek* többé nem ád Bizodalmat (19/28). — az élet olyan *tenger*, a' melyben az örömmek és gyönyörűségeknak vizei találthatnak (48/25). Már most a' Tisza is esmérí könnyeimet, az Alföldi búzás *tenger* is (53/36). *Tenger* (6/45, 20/28, 21/2), *tenger'* (50/41), *tengerek* (40/79), *Tengerek* (43/602), *Tengert* (21/5), *Tengernek* (14/34, 40/50), *tengerbe* (36/143), *Tengerbenn* (21/9), *tengerében* (50/40), *tengerből* (T9/710), *tengeren* (50/45, 51/9), *Tengeren* (54/128), *Tengerenn* (7/16, 8/35), *Tengerén* (42/270), *Tengerre* (19/30), *Tengerről* (21/16), *tengerhez* (50/62), *Tengerhez* (8/39).
- Ö: Adriai-~.**
- tengeröböl** fn (1)
Az Erósz tzárné parancsolattyára Herczeg Amorrow(r) négy linea hajót, és 6 fregattákat küld ki a' Golfo' di Favorita *tenger-öbölbe* (43/170).
- tengerpart** fn (1)
...a' meredek *tengerparton* Gratziaikat talál az ember (T8/18).
- tenglic** fn (2)
Ezer meg ezer *Tenglitzek*, Filemilék... köszöntötték benne a' feltetszett Hajnalt (42/237). *Tenglitz* (43/387).
- tengvén** in (1)
Mindjárt eszembe jutott, a' mit Ifjontann egy oskola udvaránn a' por közt *tengvénn* hallottam (3/117).
- tenni** in (33)
...óh Pásztorleányka, jere vissza széppé *tenni* magadat (16/13). Arról könnyű lett volna *tenni* (41/189). És én nem tudok külömbiséget *tenni* (41/265). A' Jegyzéseken töprenkedtem legtöbbet. Ha nem talállok *tenni*, mondok; a' szegény betűtlen Olvasó megneheztel, hogy érthetetlen verseket tukmálok rá (T4/182). *tenni* (3/51, 6/31, 9/54, 22/17, 40/75, 41/108, 42/853, 43/172, 44/211, 45/75, 49/6, 50/22, T1/77, 139, 192, 222, 383, T2/17, T3/466, T5/475, 487, T6/6, 115, 165, 234, T7/391, T10/20); *tennem* (T7/81), *tenned* (T6/359).
Ik: hozzá~, ki~, le~, vissza~.
- tensio** (lat) (1)
Sőt az elme is ráunatkozik az egyforma *tensiora* (T8/92).
- tenyér** fn (1)
Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Tenyeren* küldött Tsókok (36/226).
- tenyeres** mn (1)
Még ezt az edgyet megemlítem, hogy valaki ne tartsa drága-látos szépségnek ha ő 3-, vagy még több-tagú Cadentziákat tud tsínálni p. o. akarom vakarom, *tenyeres* kenyeres (T3/475).
- tenyészik** i (2)
Te általad *tenyésznek* Édennek minden pálmái (40/82). — 's könnyen szaporodik jövésiről, és leduggatott ágairól, bújtással is *tenyészik*, és suhasztással (T9/648).
- tenyésző** mn (4)
Pán oltalmazza az ezüstgyapjú nyájakat és azokat gyakran teszi *tenyészővé* (33/56). — a' nyájas tavaszi szellőket postáivá teszed az ő indulatjoknak, mellyek enyelgő repkedéssel terjesztik el a' hím port a' levegőn vagy belopják azt a' virág töltésekre, 's *tenyészővé* teszed azoknak méhét (40/92). *tenyésző* (T11/65), *tenyészővé* (42/738).
- teológiai** mn (1)
...én, a' ki a' *theologiai* Mysticusoktól fogva, a' Perpetua Nótákban mysticuskodóig minden af-

féle embereket vagy szánok, vagy útálok (T6/55).

teológus mn (1)

Múlsad ki ott magadat; rakd le ott Criticus páltzadat, philosophus köpönyegedet, *theologus* Süvegedet (T7/42).

teóriájú mn (1)

...hány rettenetes bűnnek a' tsiráját sütném el általa; óh jó *teóriájú*, gonosz praxisú Halandók! a' ti kebeletekben (T9/87).

teoszi mn (2)

A' *Teoszi* Anákreon Versei, kétféle fordításban. Egyenesen görögből, 's a' t., Édes Gergely által (T9*/168).

Teosi (T6/90).

tép Ik: le~.

tepedt Ik: el~.

tépett Ik: össze~.

teprenkedvén in (1)

Igy *teprenkedvén* magába a' kellemetes Szűz, sitett a' virágokon által a' patak megé (42/1042).

tér¹ i (3)

...a' Futóból egy árnyékos Ligetbe *tértem* ahol izzadó Ortzámat győzedelmes Olajággal legyeztettem vala (42/403). *Térj* tulajdon szivedbe, vizsgál meg a' körülted levő Józan-okossággal bíró valóságokat (T1/124).

fogsz térni (T1/198).

Ik: meg~, vissza~.

tér² fn (2)

...leültünk karikába Nimfák és Pásztorok, egy kerek kis *Térenn* (42/635). — Lelkem' Békeségét örökre elvesztettem, Nyúgodalmam kies *Térjét* elpusztítva szemlélem (42/337).

Ö: homok~.

terajtd hsz (1)

Magyar Nyelv!... édesebben hangzott *te rajtd* az életnek köz beszéde, 's a' pajtáságnak édes szava (T11/91).

tereád hsz (1)

Légy vigyázó! mert erőtlén emberek közt élsz és magadnak is arra van szükséged, hogy mások *te reád*-is vigyázzanak (T1/163).

térd fn (3)

Ámor a' *térdére* könyökölt, 's könyökére eresztette fejét (53/10).

térdei (T5/345), *Térdre* (43/426).

terebély 1. terepély

tereh fn (11)

...fáradtság, *tereh*, és gondok között emészititek a' ti Napjaitokat (4/114). Melyik erős szivü ember nem rogyna le az inségek *terhe* alatt?! (48/154) *terhei* (48/190), *terhet* (41/391), *terhét* (42/943), *tehernek* (T5/420), *terhedre* (42/1092), *terhére* (49/18), *teherrel* (41/37, 235), *terhével* (T1/352).

terehhordás fn (1)

Titeket nem bántottak vólna, mert ti alkalmatlanok vagytok a' *tereh hordásra* (41/190).

terem i (13)

...sás, lóhere, és vad zab bőséggel *terem* (41/332). — te gyakran virágzol tavasszal, 's ősszel nem *termessz* (31/6). — ha valahol, itt igaz ama régi Magyar mondás hogy *Terem* az ember! (T5/447). Illy déltzég paripák *termettek volt* régen (T3/413).

terem (3/194, 40/19, T3/458 T6/86, T9/671), *Terem* (43/646, T9/711), *teremnek* (48/106), *termettek* (4/76).

teremt i (5)

...a' Természet minden szamarat szabadnak *teremtett* (41/116). Homerus a' régulákat *teremtette*, Siliust pedig a' Régulák (T5/421). *teremtett* (41/214, T1/100); *teremtette* (T5/293).

teremteni in (2)

...s nem tudott Zokogásában (planctus) Szót formálni, (*teremteni*) (12/42).

terem[eni] (39/3).

teremtés fn (17)

Himfy' Múzsájának képzelődési nagyok, mint a' *teremtés* (T8/12). Minden *Teremtés* vagy édesen nyugodott, vagy gyönyörűséggel andalgott az ő szerelmes mosoly[g]ásira (42/69).

Teremtés (4/50, 51/6, T5/680), *teremtések* (4/171, 41/243), *Teremtések* (33/79), *teremtése* (T5/288), *teremtést* (43/419), *Teremtéseket* (33/85, 40/9), *teremtésben* (T6/98), *teremtésein* (48/87), *teremtésre* (43/428, 45/108), *teremtéseivel* (48/79).

teremtetik i (2)

De valyon hát csak azért *teremtetett* e az ember hogy e' képpen hanyattasson e világon? (48/68) *teremtetett* (48/70).

teremtetlen mn (1)

Én vagyok az örökké való és *teremtetlen* igaz-

ság, a' ki a' büntetést minden személyes tekintet nélkül a' vétekhez és a' szerencsétlenséget az érdemhez mérem (T1/246).

teremtő mn/fn (2+3)

I. mn ...az ő *teremtő* Szavára a' Létel *tenyészővé* tette a' Semminek kietlen Méhét (42/737).

teremtő (T5/56).

II. fn ...bölcs okai vannak a' *Teremtőnek* azokban a' változásokban a' mely alá vetette az embert (48/82)

Teremtő (52/53, T5/283).

teremtve in (3)

De Keresztyének hát mi tsak a Világért vagyunk *teremtve* és nem a jövőre nézve? (48/177) *teremtve* (41/443, 42/936).

teremtvény fn (1)

Minden *teremtvények* érzették vala a' télnék sulyát (50/31).

terepély mn (1)

...leültünk karikába Nimfák és Pásztorok, egy kerek kis Térenn, mellyet a' *terepély* Bikkfák körül sátoroztak (42/636).

térés Ik: vissza~.

Terézia fn (1)

A' ki *Teréziának* tsak Felséges Nevét mondjais ki, elvégzi a' Parantsolatot (13/23).

L. még **Mária Terézia!**

tergenye fn (1)

...s én is annál fogva fő számári ranggal hordtam az első Juhászának *tergenyjét* (41/228).

terhel i (3)

Törüljétek ki azért az emberi nemzet laistromából mind azokat a' nyomoruságokat, melyek az emberek lelkét *terhelik* és gyötirik (48/99).

terhelnek (41/126), *terhelik* (T9/419).

terhelő Ik: meg~.

terheltetik i (1)

Édes Hazámfia! míg hozzá fognál, kérlek ezt a' négy Jegyzésemet gondolóra venni ne *terheltetésél* (T4/16).

terhelve Ik: meg~.

terhes mn (6)

Bizony a' kinzó Nyár, ha én szemlélem, szerelmes Fillis, a' te kellemetes Szemeidet, nem olly *terhes* énnékem (8/38). De mit ér osztánn az a' te Epekedő Munkásságod, az a' *terhessen* gyűj-

tögetett Vagyonkád, ha azért megölnek téged az Emberek, füsttel, és tűzzel (4/181).

terhes (4/128, 152, 36/128, 42/877).

terít i (1)

A' szerelmes fűzfák hús allyát mellette Kellemes zöld pásit bársony *terítette* (43/379).

Ik: be~.

terít i (1)

...ez egy Hartznak eleven Képét *teríti* Gondolatomba énnékem (26/19).

terített Ik: be~, ki~.

terítő fn (1)

A' kevély Lónak, melly kevély Urát büszke nyerrítésével hordta tulajdon hátán, csak hogy ezüst bogláros kantárt 's paszomántos *terítőt* viselhesen (41/49).

terjed i (1)

...s maga a' Munka is néhány Könyvekre *terjed* (T5/89).

Ik: el~, ki~.

terjedő Ik: ki~.

terjedt Ik: ki~.

terjeszt i (5)

Már karotok' kedvestekhez Híjába *terjesztitek* (54/260). — ez az a' különbféle színeket játszó játék szín, a' melyet én most ti elibetek *terjesztek* (48/35). *Terjeszti*, szaporítja gazdagságát (48/63). *terjeszt* (T5/37), *terjesztenek* (T5/108).

Ik: el~, ki~.

terjesztés fn (1)

...és az alatt míg Birodalmának *Terjesztésére* adja tsak magát Kevélységgel lévén tele, a' szegény Filénóra alig emlékezik (25/32).

Ik: ki~.

terjesztetett Ik: ki~.

terjesztett in (1)

Kövesd tehát, Halandó, akar micsoda állapotban légy, a' néked elődbe *terjesztett* planumot (T1/145).

Ik: ki~.

Term. = *természeti*

termékeny mn (6)

A' Szerelmeknek rendkívül *termékeny* egy Fészke az Iréne' Szíve (28/10). Gyönyörű, és könnyen menő versei vagynak; képzelődése *termékeny* és tüzes (T9/542).

termékeny (41/238, T5/173, T11/64), *termékeny-nyé* (4/18).

terméketlen mn (1)

...de ne legyen az én Reménységem *Terméketlen* veled együtt (24/6).

termés fn (2)

Hogy én a' hazai *termést* még is Nemzeti szóval ejtsem ki; kéntelen voltam a' Mászás nevet venni fel (T9/279).

termésit (54/129).

természet fn (97)

Azt tartják magok felől, hogy a' *természet*, vagy a' mint ők hívják az Isten, e' Világnak minden élő állatot, az ő birodalmok alá vetette (41/197). A' *Természetnek* édes hangzása meg szűnt az egész vidékenn. A' fülemlének dalja el csendesedett (41/344). Légy mértékletes és szűz! mert a' mértékletlenség, bujaság és feslettség meg rontja a' *Természetedet* és meg veszteget (T1/171). Ebben áll már a' határozatlan sorú verseknek *természete* (T3/280). Ez a' scándálás' módja *természet* szerént hogy nem olly tökéletes, mint a' görög és a' Római (T6/423).

természet (33/131, 37/13, 41/176, 244, 48/2, 17, 23, T1/8), *Természet* (3/52, 33/15, 50, 85, 40/6, 41/85, 88, 115, 130, 481, 42/38, 68, 258, 268, 349, 378, 936, 48/218, 52/63, 53/1, T1/47, 52, 84, 88, 188, 310, 313, 345, 377, T6/84), *természet'* (T9/38, 498, 637, 645, T10/31), *Természet'* (33/17, 42/34, 312), *természete* (T7/284, 322), *természete'* (T4/169), *természetek* (T9/116, 146), *természetet* (48/13, T1/382), *Természetet* (T1/322, T5/206), *természetedet* (4/137), *természetét* (41/249, T3/231, T7/407), *természetnek* (33/27, 52/61, T1/384, T3/63, T11/25), *Természetnek* (4/16, 27/21, 40/93, 42/850, 945, T1/116, 121), *Természetben* (54/7), *természetében* (T3/5), *természetekben* (T1/84), *természetéből* (T6/336, 351, T7/419), *természetre* (40/37, T1/351), *Természetre* (40/77), *Természetről* (42/893, T5/41), *természethez* (T5/480), *természetéhez* (T6/364), *Természettől* (T1/45, T10/33), *természetig* (T5/360), *természettel* (41/253), *természetével* (T6/205, 329, 347, T7/338).

Ö: *anya-*, *bűn-*.

természeti mn (18)

Az a' *természeti* Ingerlet ösztönöz Engem, Nit-

ze, a' Beszédre (9/46). A' *természeti* morál azaz egyetlen-eggy vallás, mellyet annak tolmácsa polgár-társainak... tanít (T1/371). Szép a' *Természeti* szépség, az erőltetett pedig tsűfot és neveltséget szerez (4/214). Lásd Földi' *Természeti* históriáját (T9*/607). A' Régiek *természeti* módon nevezték el akkor ezeket (T5/454). *természeti* (54/73, T1/326, T3/120, 219, T5/61, T7/184, T9/464), *Természeti* (T6/159, T1/75, T9/674, T9*/610), *Term.[észeti]* (T9*/612), *természetibb* (T6/390).

természetvizsgáló fn (1)

Linné és ő utánna a' több *Természetvizsgálók* ezt a' sereget IV familiákra így osztják fel (T9*/603).

termeszt i (3)

Ezek kísérik a' Böltset az ő Útaibann, ezek *termesztenek* Rozát azokonn a' Tövisekenn, a' mellyek abba nőnek (42/864).

termesztenek (36/114). — *termesszünk* (T3/415).

termeszteni Ik: meg-.

termet fn (4)

'S nints *termetébe*' Kellem (T6/118). Hüllottak szerteszélyel a' legszebb Kótságok, nem volt sem időre, sem nemre, se *termetre* semmi tekintet (3/71).

termet' (T6/112), *termetének* (34/184).

termett in (8)

...a' Kótság bokréta kedvesebb az Aganippae partján *termett* Babér koszorúnál (3/133). Melly nagyonn vétkezne ő ellene az a' Teremtés, a' ki e' Munkára *termett* betses Órákat henyélsbe és lomha Korhelkedésbe pazérlaná el (4/51). Jóllátom én azt hogy a' Szerelem rósába *termett* csókokról tudakozódol (37/7).

termett (44/56, 45/94, 52/116, T6/128, T8/113).

termetű mn (1)

Látzai az egész dolgot a' Tántzoshoz hasonlítja, a' ki ha szép-*termetű* kedves ha nem tántzol is, az idomtalan ember pedig a' tántzot is eltsűfítja (T3/33).

terminus fn (2)

...a' külföldi, de magyarrá lett, vagy azzá lenni méltó *Terminusoknak* anyai Beszédem' soraiban helyet adni bátorkodtam (T4/171).

terminus (T5/461).

- terminus technicus** (lat) (1)
A' ki tehát azt hiszi, hogy... a' tölem előadott történeteknek nem másoknak, hanem igazság után írottaknak kell lenniük. Az, minden becsülettel (engedelmet kérek a' *technicus terminusról*) – elámúlt (T7/192).
- termő Ö:** *bor~*, *búza~*.
- termőföld** fn (1)
És a' háládatlan nem mutat *Termőföldjének* Törzskénn kívül Ármékot (8/12).
- terólad** hsz (1)
Az egész Természet bizonyosságot tész Uram *terolad* (48/218).
- Terra¹**(lat) (1)
Egy Ánglus Hajós Kapitány... ki indulván a' Cooek Kapitánytól fel talált *Terra Concordiae*-ből, egy néhány Napi útazása után vigan szállott ki a' Caput bonae Speinél (43/109).
- Terra²**(sp) (1)
...s a' *Terra* del Fuegóba várván az időre, körül járta az Amazonum Regiót (43/112).
- térség** fn (4)
Kies *Térség* nyílt ki az ő Szeme előtt (42/225). *Térség* (42/616), *térséget* (48/22), *térségen* (T3/414).
- térte Ö:** *haza~*.
- terülve Ik:** *el~*.
- térvén Ik:** *vissza~*.
- Tessedik** fn (1)
Én a' *Tessedik Úr*' Kassába lakom már három esztendeje (4/192).
- tessék** i (1)
...*tessék* tehát Cicerót... megolvasni (T4/192).
- test** fn (19)
...a' víg elme, a' friss *test* egyedül a' munka által származik (4/208). A' bikáknak és szarvasoknak kemény *testeket* zúz, és jég öntötte bé (50/29). Az ámbra... Ha ennek drága illatját égettborral kivontatják, más *testekkel* is bőven közli azt (T9/714).
test' (52/43), *testem* (39/22, 53/43), *teste* (T5/345), *testünk* (T9/11), *Testek* (36/13, 42/760), *testünket* (52/55), *testeket* (40/17, T1/229), *Testnek* (42/382), *testembe* (40/141), *testében* (40/73, 48/142), *testéből* (48/74), *testéről* (T8/160).
Ö: *por~*.
- testamentom** fn (1)
Dorottya haldoklása, *Testamentoma* (T5/669).
- testimonium** (lat) (1)
...*testimóniumot*, a' mit a' tolvajnak, kúnyhóverőnek, káromkodónak, részegesnek, paráznának veszekedőnek is lehet reményleni, ne nyerjek (45/28).
- testisedik Ik:** *el~*.
- testvér** fn (3)
Tsak verőfényes, és egy kevésbé nedves földbe ültessétek; illatjával hálálja ő meg néktek, az ő *testvéreinek*, dajkálkodástokat (T9/655).
Testvérei (36/238), *Testvérjeket* (42/884).
- testvérgöröngy** fn (1)
Te pedig ártatlan Lelkem, akár az Égből származtál alá az én testembe... nemesebbé tettél egy tsonó sárt a' több *testvér göröngyöknél* (40/143).
- testvérsóhajtás** fn (1)
Forró Sohajtások! Lelkemnek el szakasztott részetskéi!... De ha egybe találkoztok azokkal a' *testvér sohajtásokkal*, mellyek az én nevem említésével bolyongottak ki az ő szájának rosásából, térjetez vissza (39/29).
- tér-út** fn (1)
...s a' le simúlt habok *tér útat* engedtek szeretet[t] hajójának (43/127).
- tesz – tész i** (133+33)
Víg a' Tavasz, viggá *tesz* mindent (4/5). Carneval (Olasz szó, *tesz* Farsangot, itt pedig annak personificált Istenét) ki indul 1799 Budáról (T5/639). — sem semmi nem *tesz* kárt valami a' Constitutio ellen van (43/39). Némelylek Aristotelessel, tsak kétféle Poésist *tesznek*, úgymint Epicát és Dramaticát (T5/7). — elhinted rajtok a' szerelmet, a' nyájjas tavaszi szellőket postáivá *teszed* az ő indulatjoknak (40/90). Molnár Albert... érdemeire nekünk maradékoknak tsak azért is szemesebben kellene ügyelnünk, hogy eleink háládatlanságát valamennyire jóvá *tennők* (T9/450). Gyermekedet *tedd* a' virtusnak mustráivá és *tedd* őket a' te gondoskodásodnak leg főbb tárgyává (T1/157).
tesz (19/26, 33/109, 40/156, 44/152, T5/658, T6/262, T7/289, T9/147, 706, T9*/100, T11/71), *tesz* (41/56, 48/218), *teszen* (40/40, 41/316, T1/177), *teszek* (T3/469, T9/552, 580), *teszek*

(T5/180, T6/406), *tesznek* (T3/363), *tésznek* (T1/59, T5/679), *tevének* (33/3), *tettem* (30/1, 41/2, 45/22), *tettél* (40/108, 143, T1/209), *tett* (22/15, 42/63, 43/29, 44/63, 45/42, 109, T1/392, 394, T3/167, T5/125, 473, T7/297, T9/155, 481, 518, T9*/184, 228), *tettünk* (T5/412, T7/312), *tette[t]ek* (44/209), *tettek* (3/195, 34/155, 42/314, T4/148), *tettek vala* (44/203); *teszem* (49/64), *tészem* (42/342), *teszed* (3/125, 40/67, 93), *teszi* (4/18, 10/42, 13/29, 33/55, 66, 34/90, 151, 41/262, 438, 43/661, 662, 44/156, T3/332, T5/29, T6/42, 349, T7/215, T9/286), *tészti* (41/237, 43/142, T1/167, T3/104, T5/364), *tesszük* (T6/13), *teszik* (36/38, 43/506, 52/124, T3/306, T5/158, T9*/602), *tészik* (33/88, 41/155, 156, 42/791, T1/104, T5/ 266, 329), *tevé* (T6/146), *tettem* (T1/ 229, T3/327, 339, T4/21, T5/66, 76, T7/337, T8/119), *tetted* (42/ 622, T11/10), *tette* (14/10, 38/39, 41/52, 42/ 425, 650, 663, 738, 43/108, T1/205, T3/378, T5/ 106, 249, 457, 562, T6/24, T8/9), *tették* (T1/302), *tettem vala* (T4/3), *tették vala* (40/122), *fogja tenni* (41/433, 44/173), *fogják tenni* (42/861); *foglal tenni* (20/27). — *tennék* (42/38, 52/16, 33), *tett volna* (T6/273), *tett volna* (41/186); *tenném* (T6/143). — *tegyek* (31/5), *tegy* (40/89, 42/1103), *Tégy* (T1/168), *tegyen* (T7/272), *tegyünk* (42/541), *tegyetek* (44/232); *tegyem* (T4/20), *tedd* (42/34), *te[dd]* (T1/169), *Tedd* (23/4), *tegye* (33/41, 40/4), *tegye* (T1/147, T4/105), *tegyük* (48/187, 229), *tegyük* (52/56), *tegyék* (42/728); *tegyelek* (14/17).

Ik: *által~, félre~, fel~, hozzá~, ki~, meg~, vissza.*

tészta fn (1)

A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van. Jelent 1, játékra való fa vagy szaru tsigát; 2, *tészta tsigát* (T9/582).

tétel fn (1)

De, ha már a' H betűnek ellehellését kiállhatjuk is: eltűnjük é a' muta cum liquidának ancepsse való *tételét?* (T6/5)

Ik: *fel~, ki~. Ö:* *fogadás~, ítélet~, jó~, próba~, törvény~.*

tetem fn (2)

A' Quinta essentiával megkeni a' Halandók' száját, 's egy kevésbé egyéb *tetemeiketis* (36/167). *tetemeikkel* (44/190).

tétemény **Ö:** *jó~.*

tetemes mn (2)

Ezek *tetemesebb* hibák, de a' kisebb is bántja a' fület (T3/401).

legtetemesebb (T5/59).

tétetés fn (1)

...nyomtatásba akarom láttatni azt a' miért én megérdemlettem Földön-futóvá és Országos infamis Huntzfutó *tétetésemet* (45/72).

tétetett in (2)

...az addig várakozó, 's kételkedésbe *tétetett* Olvasót a' csomónak feloldása egyszerre lepje és nyugtassa meg (T7/384).

tét[et]ett (46/34).

tétetik i (6)

De az emberek... hajlandókká *tétettek* a' másoknak való ártásra (T1/25). Itt Boden a' Commentáriusában elbeszéli, hogy a' Grammatikusok által 3 neme *tétetik* a' Csóknak (36/183).

tétetik (45/52, T9*/764), *tétetnek* (T3/434). —

tétettem volna (45/12).

tétetni in (1)

A' Természet Apostola nem engedi magát némmel csalárd káprázolatok orákulumává *tétetni* (T1/378).

Ik: *meg~.*

tétetve in (1)

...az Író képzeletei pedig Párisnak máj híres Piktorjai és Metszői által Táblákra vagynak *tétetve* (T9/197).

Ik: *ki~, meg~.*

tétetvén **Ik:** *fel~.*

tétéz **Ik:** *meg~.*

tétézett **Ik:** *be~.*

Tétis fn (3)

Hogy öszvényomatom, ha akarom, azon mély Útak között mind *Tetist*, mind Dórist, mind valamennyi Isteneik vagynak a' *Vizeknek?* (6/47) *Tétisnek* (12/2, 21/14).

tető fn (9)

Az Álom harmatozott minden bokorra, a' Nyúgodalom ült minden Fa' *tetejénn*, a' Hallgatás lepte meg az egész Környéket (42/54).

tetejét (T9/506), *tetejéből* (36/84), *tetejénn* (42/248), *tetejére* (4/ 43, 42/215), *Tetejére* (42/748), *tetejéről* (42/48, 43/383).

- tetőled** hsz (2) És, (mihelyt én *te tőled* futni akarok) az én megtartóztatásomra a' te Kezeid közé fűzöd az enyímet! (18/26)
te tőled (16/22).
- tetszeni** in (2) Ő olyan eggyűgyű, hogy mindennek óhajtana *tetszeni* (T2/15).
tetszeni (34/39).
Ik: *fel~*.
- tetszés** fn (5) ...itt élek telleyes kényem szerint 's életemet csak saját *tetszésem* határozza (41/37). — mindeneknek ábrázatjokon szeretetet *tetszést* és szánakozást fogsz körülöttem olvasni (T1/203). Örültem annak, mikor egy nyíltszívű, egy értelmes gondolkozású ember tsak feje rá ütésével jelentette *tetszését* (44/78).
Tetszésid' (5/57), *tetszésedet* (T1/201).
- tetszetes** mn (2) Magok az Istenek, *tetszetesebb* boldogságtól kínáltatván, leszállottak saját Sphaerájiból (33/45).
tetszetes (42/295).
tetszett Ik: *fel~*.
- tetszik** i (37) Mint *tetszik* néked ez a' Dal? (4/228) — Ha Kedved tartja, szeress engemet; ha úgy *tetszik*, vess meg engemet (7/38). — minden Fogyatkóznak *tetszik* előttem a' te Szépségeden kívül (10/32). Magad magadnak *tetszeni fogsz* és nagy leszel tulajdon szemed előtt (T1/199).
tetszik (4/106, 6/37, 9/26, 28, 18/2, 25/31, 28/39, 34/14, 83, 83, 123, 123, 125, 156, 183, 41/72, 296, 42/540, 51/5, 43, 52/109, T1/287, T5/344, T6/145), *Tetszik* (T6/144), *tetzik* (T3/422, 472), *tetzettem* (44/68), *tetszett* (9/35, 23/10, 33/45, 42/119), *fognak tetszeni* (T7/242).
Ik: *ki~*.
- tetsző Ik:** *fel~, ki~*
- tett¹** in (10) ...olyan volt az, mint a' Te leg édesebb tsókod, mikor szerelmes szavaidban *tett* alkunkat hév ajakiddal meg petsételed (38/11).
tett (38/29, 48/188, T5/617, 630, T7/220, T9/125, 306, T9*/328, 534).
Ik: *ki~, össze~*.
- tett²** fn (5) ...a' Puni Háború rakva nagyságos *tettekkel* (T5/419).
Tettek (T5/416), *Tettet* (T5/124), *tettemről* (45/82), *tetteiről* (T7/302).
Ö: *gonosz~*.
- tettetes** mn (1) Én vagyok hát az a' szerentsés ifjú, felele a' *tettes* Chloé, az Isteneknek és tündéreknek gyermeke (42/1070).
- tettetés** fn (4) ...a' vén Krémesz, és a' fekete Diofantus sóhajtozott, amaz a' szűk időről, e' pedig *tettetésből* (41/275),
tettetés (10/58, 49/21), *tettetésre* (34/121).
- tettetésbeli** mn (1) Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai...
Tettetésbeli Tsókok (36/217).
- tettetett** mn (4) Eljön az a' szomorú Kor, mellybenn a' Szerelmen nyilván valóvá tenni otmányság lesz, 's a' *tettetett* Szemérmesség és erőltetett Vigyázás Virtus gyanánt fog tartatni (42/853).
tettetett (42/641, 675, 44/100).
- tettetvén** in (1) ...*tettetvén* mégis, mintha a' tsípés' Fájdalma még sem szűnt volna Ajjakamonn (42/665).
téve Ik: *ki~, meg~*.
- tévedésbeli** mn (1) Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai...
Tévedésbeli Tsókok (36/218).
- tévedhet Ik:** *el~*.
- tevéled** hsz (4) ...Fillis, azt álmodtam, hogy te *véled* vagyok (23/7).
tevéled (6/50, 9/30), *Tevéled* (10/11).
- tévelyedés** fn (1) Az ilyen a' járatlan olvasóban *tévelyedést*, a' dologhoz értőben pedig egy kis kedvetlen álmélkodást okoz (T8/111).
- tévelyedett Ik:** *el~*.
- tévelyeg** i (3) Eddig a' holtak nyelvén rebegtünk; az értelmünk alatsonyan *tévelygett* a' Priscianus' szövevényén, a' szózatok országában (T11/19).
tévelyeg (51/40), *tévelygettél* (15/11).
Ik: *túl~*.

- tévelygés** fn (3) Mig ő ez után a' fonal után megy addig el nem tévedhet, de mihelyt ezt ki hadja kezéből tsikarni, azonnal hajdani *tévelygésébe* vissza esik (T1/14). *tévelygés* (37/25), *tévelygéssel* (46/12).
- tévelygő** mn (3) Felrezzent ennek látására *tévelygő* Melánkóliája, 's rajta egészenn megnyúgodott (42/79). *tévelygő* (18/8, 42/133).
- tévén** in (2) ...valamely Tudós Magyar az illyeneket közönségessé *tévén* mencse meg az el veszéstől (43/262). *tévén* (T3/307).
- Ik:** *meg~*.
- téveszt** **Ik:** *el~*.
- tevő** **Ö:** *csuda~, gonosz~, igazság~, jól~, törvény~*.
- tevődven** in (1) Abban az én Lillám is nyertes lenne: mert úgy legalább más rubrikába *tevődven* nem állana olyan közel a' tökéletes világossághoz, 's fényből annyit el nem veszene (T8/72).
- tevőség** **Ö:** *jól~*.
- textus** fn (3) ...az oda-való legnagyobb Muzsikuskok által a' Görög *Textus* Muzsikai Compositióra van véve (T9/199). Közönséges Tanított *Text:* Solt. 30:6 (48/1). *textus* (T9/193).
- Thalész** fn (1) *Thales*, egy a' 7 Görög böltsek közzül (T9/497).
- the** (ang) (2) *The* Paplan Ánglus Kikötőhely, a' mint a' neve is mutatja (43/642). *the* (43/131).
- Thebai = Tébás**
- Themisz** fn (1) Ha a' Múzsza kevés alkalmatosságra-való verszetekkel fog szolgálni, annak azt az okát adja, hogy a' *Thémis'* és a' Politika' tornázában még kevés ideig mulatván, az olyanokba könnyen meg találna botlani (T2/2).
- Thetisz** l. **Tétis**
- thimpatika** fn (1) Körül a' lilium és *thim patikába*, Zsibognak a' méhek eggy édes munkába (43/370).
- Thón** fn (1) Illyen jó és hasznos orvosi szerrel bírt a' Jupiter' Leánya, a' mellyet néki az egyiptomi Polydamna adott, *Thónnak* a' felesége (T9/736).
- thrax** fn (1) Miket nem olvasni a' Görögöknél a' Cimmeriusokról, *Thraxokról*, Pontusmellyékiekről, etc.? (T6/207)
- threnódia** (gör) (1) Vajha tudhatnám ki az a' nemes barát, a' kit Dayka illy részvétellel vígasztal? 's ki az a' korán kimúltt Szép, a' ki olly igen méltó erre a' nemes *Threnódiára* (T6/184).
- Thrészi** fn (1) ...éjtzaka szüntelen barangoltak a' Haza' ditsőségére, és a' Magyar nép méltóságára nappal osztán hortyog[t]ak mint Árpád, és Lehel, míg *Thrészi* nem kérte a' Siklusokat, melyeknek a' Vármegyéjéből kellett kiteni (3/206).
- Thuilleria** fn (1) Meg billent az a' Telegrafus is, a' mely a' Kártigám Palotája, és a' jegenye fás *Thuilleria* között a' Literaire bastillének által ellenébe vagon (43/84).
- Thyrsis** l. **Tirzis**
- t. i. = tudniillik**
- ti – tük** nm (87+3) Nemes Tanulók!... *ti* tegyetek erről bizonyágot a' *ti* szíveitekben, és mások előtt, *ti* a' kiknek én sem ártani sem használni nem tudok (44/233–4). *Ti*, harmatlepte tarka Rétek! *ti* félénk nyárfákkal megrakott Ösvények! *ti* Zefírek! és *ti* kik hajdan lombos ernyőtök alatt a' virágzó lóherén sokszor hűsítettétek ötet, borzas Fenyők! *ti* Patakok, mellyek megett gyakran szunnyadott el rekedtt morgástokra, ezután már Istenhozzátok! (51/18–21) — *Tik*, a' kiket bolond Szeretet sugárol esmerjétek jobban a' gyönyörűséget is, *tik* azért szerettek, hogy azt mondhattátok, mi pedig azért, hogy véle élhessünk (34/126–7).
L. még **benneteket, titeket!**
- tibennetek** nm (4) Nyíljatok meg örök Kapuk! *ti bennetek* várom én az én végső Nyúgodalmamat, fogadjátok bé Lelkemet (42/149). De tudom *ti bennetek* sem aludtt el a' ti Atyáitoknak vére (42/388).

ti bennetek (44/191), *Ti bennetek* (3/174).

tiéd – tied nm (10+2)

A' te életed legyen *tiéd* (4/202).

tiéd (5/23, 86, 42/195, 327, 1091, 43/451, 465),

tiédnek (T1/176), *tiédbe* (17/19), *Tiednél* (40/68), *tiéddel* (T1/223).

tielibetek hsz (1)

...ez az a' különbbféle színeket játszó játék szín, a' melyet én most *ti elibetek* terjesztek (48/35).

tigris fn (2)

...és ekkor túrhetőbb volna, a' kietlenben, tsupa kígyók és sokrpiók (!), orosz lányok és *tigrisek*, mintsem emberek közt lakni (52/18)

tigris (48/171).

tihozzátok hsz (2)

Uraim! *ti hozzátok* szólok, *ti hozzátok* a' kiket a' Világi nexusok az én Igazgatóimmá tettek vala (44/202).

tikkadt Ik: *el~.*

tikkasztó mn (1)

Ennek feljársától kezdik azokat a' nyár közepén lévő száraz, *tikkasztó* és beteges napokat számlálni (T9/383).

tikmony fn (1)

Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi... és egyebek velős Magyar Irásit; sőt holmi Bányász Csákányt, Sopronyi Veres *Tikmonyat*, Xut Tököt (T4/104).

tilalmas mn (2)

Ezek a' Gyönyörűségek nem tilalmasok (T1/135). *tilalmassá* (45/12).

tilalmazott mn (1)

Ezért megérdemli ő a' tiszteletet, minden bizonytalanságot visszázkodást és *tilalmazott* elemelkedést kerülni óhajtó Lélektől (46/31).

tilalom fn (2)

Végtére leveszi rólatok a' Felséges Asszony a' *tilalmat* egy nagy Próbatételre (13/17). *tilalmat* (46/24).

tílt Ik: *meg~.*

tíltva Ik: *ki~.*

Timon fn (2)

Timonná kellennem, Uraim! Misánthrópus *Timonná*, látván hogy illy emberiséggel ellenkező módon bännak velem (44/139–40).

tinálatok hsz (1)

Ti nállatok nélkül nem lehet e tehát Sással fedett kunyhóinkból a' köz jóra kilépni...? (3/170)

tinéktek hsz (5)

Ma van az a' szerencsés Nap, melyben jelenthetem *ti néktek* (43/32).

tinéktek (13/11, 44/174, 235, 49/6).

tinó fn (1)

Az a' *Tinó*... most a' Folyamat' Partján hegyénn fekszik, és bőg, és vígyázza azt a' szerelmes Üszöt, melly az ő bőgésére felel (8/22).

Tinódi fn (1)

Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, *Tinódi*... és egyebek velős Magyar Irásit (T4/101).

tipográfia fn (4)

...Hazánkban még muzsikához való *typographia* nem lévén, rézre kell metszeni a' kótákat (T2/22).

Typographiába (43/282, 283), *typogr.* (T9/217).

típpan fn (1)

...a' Leányok Kedvelléseket nem vadászom, mert ők gyengébbek a' tavaszi Spárgatsíránál, és ingóbb teremtesek a' nyárfa levélnél és a' vígály *Típpannál* (4/172).

tírajtatók hsz (1)

...pártfogást esdeklő tekintete *ti rajtatók* nyúgoszik meg (T8/30).

tíranna fn (1)

...más vetelkedő Nimfa hijjába fársztja magát: de melly (ah te azt nem tudod) melly *tíranna!* (17/10)

tíranasszony fn (1)

És ha a' te Keménységed, óh *Tíranasszony*, nem túrheti, hogy én Szerelemről beszélljek hozzád; (azt esküszöm tenéked,) nem fogok szólni Szerelemről! (6/24)

tíranнизмus fn (4)

A' *Tíranнизмus* és szolgáltság ki vagynak abból örökre tiltva (T1/109). — egy elszabadúlt Számár... bosszankodva beszélte el a' mezei szarvasnak a' szolgáltság kínjait és az ő Urának *Tíranнизмusát* (41/20).

Tíranнизмus (T1/648), *Tíranнизмusnak* (T1/73).

tíránnus fn (6)

Ha a' Hazád igazságtalanul bánik veled, ha egy *Tíránnustól* bitoltatván meg egyez a' Te el

nyomattatásodban, hagyd el tsendesen, hagyd el morgás nélkül (T1/181). *Tyrannus* (41/89, T1/218, 261), *Tyrannusnak* (T1/179, 215).

tírusi mn (1)

Nékem elég egyedül az, hogy a' Frígiai Vándornak a' *Tirusi* Leánytól való Elválásának Látásakor, ezt mondja valaki közületek: Szegény Eliza! (11/13)

Tirzis fn (32)

És tudván, én nem akarnám az én *Tirziset* elhagyni (5/88). Hallgas rá, Barátom *Tirzis* (17/1). *Tirsis* (5/12), *Tirzis* (5/1, 16, 20, 27, 31, 49, 65, 72, 80, 84, 87, 90, 93, 95, 97, 19/14), *Tirsis'* (5/45), *Thyrsis* (54/38, 52, 53, 60, 67, 84, 96, 127, 144, 241, 275), *Tirzitem* (5/10).

Tisza fn (3)

Már most a' *Tisza* is esméri könnyeimet, az Alföldi búzás tenger is (T4/140). *Tisza* (53/35, T4/108).

tiszaháti mn (1)

...holmi Somogyi vagy *Tiszaháti* girbegurba, egyenetlen, vagdaltt, égetett, tördeltt, vagy önként dültt Hasogatványokkal volna befoglalva? (T4/49)

tiszai mn (1)

Magyar Fordítása kettő van, hasonló versekben: Egyik a' néhai T. T. *Túlatiszai* Superintendens Szilágyi Sámuelé (T5/331).

tiszt fn (1)

...és a' Sz: Kápolnának minden Papjai, *Tisztei* és Szolgáji két részre hasonlanak (T5/558).

Ö: *hadi~*.

Tiszt. = *tiszteletes*

tiszta mn (40)

Ott a' magasról aláfelé omolván folydogál egygy ögyelgő *tiszta* Folyamat (8/45). Fébus az ő *tiszta* Sűgárrival a' Hegyekenn a' Fagyot eloszlatta (7/6). Nyíljatok meg Örök Kapui a' *tiszta* Szerelmnek (42/143). *Tiszta* öröm lebegett nyűgovó homloka felett (42/948). Szeretlek! *tisztán*, hől-tig (43/80). A' szeretetnek *legtisztább* 's legszen-tebb adaja a' Csók (37/28). *tiszta* (4/29, 40, 16/31, 24/9, 34/142, 175, 36/115, 40/142, 42/27, 44, 244, 849, 865, 900, 1041, 1045, 43/369, 54/173, T6/70, T8/4), *Tisz-*

ta (18/40, 27/28), *tisztán* (54/76, 77, 79, T6/356, T7/239); *tisztább* (18/41), *Tisztább* (43/431), *tisztábbak* (T5/340), *tisztábbá* (14/17); *legtisztább* (T1/197), *legtisztább* (36/89), *legtisztábban* (44/97).

tisztált in (1)

Morfé egy költeményes Tündér... az aluvó Leánykának Szemére ötször-*tisztált* mákolajat hullatott (42/998).

tisztaság fn (1)

Erköltsi vétek nem undokította az én Lelkemet, és annak esmérete tsendes volt a' maga *tisztaságával* való megelégedésben (44/120).

tisztel i (9)

A' felettem valókat vagy szerettem, vagy *tiszteltem*, vagy kerültem (44/110). *Tisztelem* Fő Tiszt. Superintendens Uramat: 's kérem hogy szánjon! (45/129)

tisztel (T1/294, T5/401); *tiszteljük* (T5/111), *tisztelik* (43/377), *tisztelték* (42/296). — *tiszteld* (42/896), *tiszteljék* (T1/364).

Ik: *meg~*.

tisztelés fn (2)

...óh be örült az én lelke akkor,... midőn látta, hogy az én nálam kisebbnek bizodalma van hozzám, 's az én gravitásra szedett szemöldököm nem üti le az övét, melly fel emelkedett az én szeretettel édesült *tisztelésemre* (44/119). *tisztelésére* (45/91).

tisztelet fn (19)

...akkor is mint a' régi Anakreonnak *tisztelet* fogja kísérni áldott emlékezetemet (40/117). Az ő Isteni *tiszteletek* a' vétkek fel áldozásába, és a' valóságos virtusoknak gyakorlásába áll (T1/328). Péguba, 's hajdan Romábais, a' Papok' Pöttsöket nagy vallásbéli *tisztelettel* tsókolgatták az Asszonyok (36/196).

tisztelet (4/101, 40/176, 177, T1/315), *tiszteletem* (47/6), *tiszteletet* (44/66, 46/30, T9/538), *tiszteletemet* (44/97), *tiszteletből* (T10/73), *Tiszteletére* (42/354), *tisztelettel* (44/214, T2/11, 27, T5/115), *tiszteletével* (44/200).

tiszteletes mn (13)

...akkor találtok rá az Árpád' Szerentsi táborára, akkor lelitek fel a' nemzetnek ama' mohos, de annál *tiszteletesebb* maradványit (T9/441). Az eskető volt *Tiszt.* Lévai Bálint Uram (43/664). —

's magára a' Poézisra való hajlandóságomnak jókori vezérlését *Tiszt.* T. Kováts Jó'sef Körösi Prédikátor Úrnak... köszönhetem (T9/243).

Tiszt.[eletes] (45/105, 112, T9/592), *T.[isztele-tes]* (43/249, 254, 257, T5/177, 331, 332, 606).

Ö: fő~.

tisztelkedni in (1)

...sőt a' Dáma név is olly idegen az ottvalóknál, hogy én egyiknek sem mernék ezzel a' névvel *tisztelkedni* (T7/207).

tisztelő mn/fn (2+7)

I. mn ...azt nemis reménylem, hogy az ő róza Ajjakát valaha egy *tisztelő* Tsókkal is illethessem (42/488).

tisztelő (43/524).

II. fn ...az a' büszke az a' pajzán Pillangó lessz belőled... ezt a' buja életet éled mind addig, míg a' sok *tisztelő* a' sok tréfáló tele rakja a' hasadat, eltojod magad, 's elenyészel mint a' harmatsepp délre a' fűszárán (4/141). Az igazságnak *tisztelője* nem léphet frigy-kötésre a' hazugsággal, és babonassággal (T1/379).

tisztelője (43/446, 44/217, T8/95), *tisztelőket* (4/90), *tisztelődnek* (3/130).

tisztelt in/mn (2+4)

I. in Adnák az Egek, és tennék meg a' kedvező Múzsák, hogy én e' közönségesen *tiszteltt* négy névre a' Magyar Világnak egén homályt ne borítanak (T9/268).

tisztelt (43/212).

II. mn Az Isten éltesse e' *tisztelt* Hazánkfiját! (43/247)

tisztelt (41/169, 44/170), *tiszteltt* (T6/219).

tiszteltetik i (1)

Idalia vagy Idalium egy város és erdő Cyprus szigetében, a' hol Vénus különösen *tiszteltetett* (T9/480).

tisztes mn (1)

...ez az Úr ölon kapta volna a' *tisztes* Mamzelt 's úgy vágta volna a' hófúvásba (T7/80).

tisztesség fn (1)

Ő pedig egész *tisztességgel* elvévén azt, felkorszorította véle saját Hajait (42/623).

tisztességes mn (1)

...a' Comicumnak természete megenged egy kis Nagytást, a' melly *tisztességes* fillentés a' kó-

mikus Poétának czélját, 's az ő Munkájának bényomását hathatósbabban segíti (T7/323).

tisztogatás fn (1)

Hát a' mi nyelvünk... mint a' tenyésző plánták és tsemeték, az oltás, ültetés, irtás, *tisztogatás* és fáradatlan mivélés által egy olyan rakott és ékes kert felől nyújt reménységet, a' millyen a' nyelveknek paraditsoma lehet (T11/66).

tiszttartó fn (1)

Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász... Szám-tartó, *Tisztartó*, Lokáj, Szakáts... hétről hétre itt tanyázott a' Nádasba (3/35).

tisztviselő fn (1)

Ugyan is, mihelyt az Országba, vagy valamely nagy Városba Fejedelem, nagy ember, *Tisztviselő*, Tudós születik, házasodik, elúta, haza jön... mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok (T10/6).

titán fn (2)

A' *Titánok* és Gigások feltámadnak, Szaturnust a' Poklokra vetik (36/149).

Titán' (54/180).

titeket nm (14)

— ezzel a' *titeket* meg nyugtató Igazságot kívánja a' maga helyére vissza tenni (T1/65).

titeket (3/153, 41/125, 42/147, 580, 911, 44/223, 45/122, T1/58, 61, 76, T9/645), *Titeket* (41/189, T1/57).

Titelkupfer (ném) (1)

Már illyen Istóriákat talám nyóltz lovas Debretzeni szekérral is lehetne a' Pesti Vásárra vitetni, mint a' Lipsiaira a' sok Feengeschichteket mit einem saubern *Tittelkupfer* (T7/152).

titkol i (1)

A' változó és frivolus Szeretet mindenütt a' Gyönyörüséget énekli, az okos és discretus Juhász pedig, még a' Kívánságot is *titkolja* (34/133).

Ik: el~.

titkos mn (12)

Ki fogja valaha tudni e' Szívnek *titkos* Utait (25/14). — szép Danae teneked talán még *titkosabb* dolgokat is fogok elárúlni (33/98).

titkos (34/187, 36/85, 37/16, 42/427, 664, 1122, 44/107, 47/3, T3/20, T8/60).

titok fn (22)

...kilentz Dáma közt csak nehéz *titkot* tartani

(T7/202). Tedd ki azért szíved *titkát*, kedvesem, 's talám tanácsadódat is fel találhatd bennem (42/1096). — az én Szerelmem' *Titkait* tsak néked fogom megbízni (24/18).

titok (34/129), *Titok* (33/96), *titkok* (54/208), *Titkok* (12/13), *titkod* (42/1088), *titkaik* (42/281), *titkokat* (37/54), *titk[á]t* (42/674), *titkaimat* (23/28), *titkait* (3/136), *Titkait* (42/744), *titokba* (43/180, 47/8), *títokba* (45/69), *titkokba* (T6/185), *Titkaiba* (42/732), *titkon* (T1/276, T4/151), *titkonn* (42/677).

titoknok fn (1)

Giambattista Guarini... Sokáig volt az odavaló Hertzegnek II. Alfonznak *Titoknokja* (T9/517).

títőletek hsz (1)

Sajnálom, hogy el kell válnom *ti tölletek* (49/54).

titulus fn (3)

De az jól esett néki, ha a' Fejedelmek, nagy emberek, és a' tudós Académiák pompás *titulusokkal* tisztelték meg (T9/540). Vallyon nem az a' Gyűjtemény lehet... a' melly e' *titulus* alatt jött ki (T6/314).

titulus (41/234).

tivornya fn (1)

De hát, ez a' gyönyörködés feslettségben áll é? vagy abban, hogy testünket pintzévé, életünket szakadatlan *tivornyává* tégyük? (52/56)

tíz szn (14)

...nints egyéb panaszom rá, hanem hogy már *tíz* esztendőttől fogva szeretem (34/54). Mi az oka, hogy 100 Versíróink közül csak *10* nyerhet mindenkor Poétai nevet és koszorút; 's a' *10* poétákból 9 szomorút számlálhatunk az 1 vígra? (T6/188–9) — Háromlovy Uram úgy elandalodjon rá hogy egy pipa dohánya *tízszer* is elaludjék az olvasás közben (T7/135).

tíz (52/7), *tíz* (43/605), *10* (44/176, T3/169, 338, T4/2), *(10)* (54/176, 196, T3/424), *tízszer* (T7/234).

tizedik szn (5)

Páris. Dec. *10d.* Ma tett a' Házi jóra ügyelő Commissio némely ártalmasokról panaszt a' Convent előtt (43/29).

10. (43/607, T9/422, 475), *X.* (T9*/91).

tizenegy szn (12)

Ezért bútsúztam én legnyájásabb barátimtól el, kiknek *11* esztendő s koromtól fogva eddig az ideig 10 esztendeimet fel áldoztam (44/175). — minden sor *11* syllabából áll (T5/271).

11 (T3/169, 338, T6/415, 416, 417, 418, 420, 421), *(11)* (54/206, 227).

tizenegyedik szn (5)

Zeinger Anna... született Május *11-dik* napján 1772-dik Eszt. (54/75)

11. (43/615, T3/431), *11^{d.}* (43/6), *11.^{ik}* (T3/481).

tizenharmadik szn (3)

13. Old. Martalék a' régi Magyaroknál tett hadban elfogott rabot (T9/481).

13 (T3/468), *XIII* (T6/135).

tizenhárom szn (7)

Legyen a' *13* és a' 8. tagú sor lejtő (T3/293). (*13*)

Itt értem a' Bácskasági homoktéreket (54/231).

13 (T3/154, 172, 338, T6/340), *(13)* (54/214).

tizenhat szn (6)

...egy *16* esztendő s, és anatomia 's pictura szerént termett, egyszersmind nagyvilágban neveltetett Dáma csak Stutzeri tömjénekre érdemes (T6/127). *Tizenhatszor* zöldültek ki kertemben Apollónak orvosló füvei (54/67).

16 (T3/154, 155, 166, T9*/183).

tizenhatodik szn (7)

Első tavaszán életének annyit ígért, a' mennyit a' *tizenhatodikban* benne találtunk (54/70).

16 (T9/505), *XVI.* (T4/70), *XVI.* (T6/177, T8/177), *XVIban* (T6/180), *16^{dikán}* (43/18).

tizenhét szn (1)

17 Lásd a' Magyar Museumot Kassán és Pesten (T9*/207).

tizenhetedik szn (4)

...nem vesztik é el utollyára édes ingerléseket a' sűrűen egymásra halmozott Contrastok, oxymoronok, ami a' *17^{dik}* századbéli olasz Poésisnak volt tulajdona? (T8/103)

XVII (T6/187, T8/48), *XVII^{dikben}* (T4/72).

tizenkét szn (10)

Az Olaszoknál és Frantziáknál már több fordította *12* Poétánál (T9/186).

12 (T3/149, 172, 236, 293, 338, T6/297), *XII* (T5/518, 594).

Ö: *tíz-~.*

- tizenkettedik** szn (2) róra szorúlt, 's legfellyebb is 10-12 esztendeig tartó halhatatlanságra (T8/43).
12. Old. Idalia vagy Idalium egy város és erdő Cyprus szigetében (T9/479).
12 (T3/445).
- tizenkettő** szn (2) Apolgotó nyugalom ült Ványának környékén, szelid halgatás a' *tó*bann, és a' *tó* felett (3/101–2).
(12) A' Fekete Hegyek keresztül dülnek Slávo-nián (54/230).
(12) (54/214).
- tizenkilencedik** szn (3) 19. Old. Giambattista Guarini született Ferrárában (T9/515).
19. Old. Giambattista Guarini született Ferrárában (T9/515).
XIXd. (T4/79), *XIX* (T6/194).
- tizennégy** szn (9) *Tizennégy* tél dülta el a' *tizennégy* nyárnak ékes-ségét: és a' mi életünk mégis szakadatlanul ta-vaszlott (54/80).
14 (T3/154, 172, 338, 339, 340), (14) (54/215, 232).
- tizennegyedik** szn (4) Debrecen. Jan. *14dikén*. Itt nálunk a' tojás oly mód nélkül drága, hogy a' mit még Atyáink sem értek, párja 4—5 Krajtzár (43/149).
14. (T3/473, T9/497), *XIV.* (T8/177).
- tizennyolc** szn (2) ...melly munkámat még 18 esztendős Sijeder koromban készítvén, munkáim közül kimust-ráltam (T5/541).
18 (T9*/211).
- tizennyolcadik** szn (4) „Emlékezetnek okáért” Junius *18dikán* 1795 (45/23).
XVIIIdik (T6/194), *XVIIIid* (T4/76), *XVIII.* (T8/178).
- tizenöt** szn (8) Ezt némellyek így írják le, hogy ez *Tizenöttagú* vers, hanem a' közepén vagy metszésén *Caden-tia* van (T4/36).
15 (T3/154, 155, 172, T4/38, T5/235), (15) (54/253, 276).
- tizenötödik** szn (5) Zeininger Anna, férjhez ment Jún. *15-dik* napj. 1788. Eszt. (54/74).
XVd. (T4/70), *XV* (T6/177), *XVből* (T6/181), *15dikén* (43/217).
- tíz-tizenkét** szn (2) ...nem ő az első, az utolsó sem ő lessz, a' mi a' réznél tartósabb Pyramisok helyett tubák taka-
- tó** fn (11) Képzelem más oldalról azt is, hogy sok Húgak mint fognak tetszeni magoknak... hogy futnak majd a' Tükörhöz, majd a' *Toiletthez* (T7/245).
Toilette (T7/247).
- toalett** fn (2) Képzelem más oldalról azt is, hogy sok Húgak mint fognak tetszeni magoknak... hogy futnak majd a' Tükörhöz, majd a' *Toiletthez* (T7/245).
Toilette (T7/247).
- tóbeli** mn (1) ...'s egy *tóbeli* madár meglövésével most el-nyerhetném azt az élesztő kegyelmet, melyet most reménylenem nem lehet (3/139).
- Tócó** fn (1) A' békesség a' *Tócó* és Alsó Berettyói Hatal-masságok között meg van (43/193).
- tojás** fn (5) Itt nálunk a' *tojás* oly mód nélkül drága, hogy a' mit még Atyáink sem értek, párja 4—5 Krajtzár (43/149). Minekutánna elvettetett helyenn a' *tó-jásból* kibúttál alávaló féreg fővel mászkálsz egyik gazról a' másokra (4/132). — azonnal kibúznak a' göröngynek *tojásiból* a' fiatal Játzin-tok, 's a' mezőnek szűz Liliomi (40/37).
Tojássaikba (4/125), *Tojásából* (4/19).
- tojik** i (1) Rövidebbenn mégis: megnössz, tziirá[!]kods, *tojsz*, Kankot vetsz (4/144).
Ik: *el-*, *ki-*.
- tok** fn (1) ...a' Tsiga szónak 5 értelme van. Jelent... 5. a' férgeknek azt a' számos seregét, melly tekervé-nyes, lapos és széllyel nyíló mézmatériájú *tok-ban*, vagy házatskában lakozik (T9/586).
- tokaji** mn/fn (1+1) **I.** mn ...Világ szerte kedves és betses *Tokaji* borunknak olly isonorus és nyomorék 's hosszú neve van. Asszúszöllőbor! (T9/278)
II. fn ...most Malagai borral is szolgált vólna, de hallotta, hogy a' *Tokaji* is igen jó (43/136).

- tolakodik i** (1)
A' sok Diphthongus, a' tömött posíciók itt egymásra *tolakodnak*, 's még is elkell hinnünk, hogy a' lábak Dactylusok (T5/388).
- Toldi fn** (2)
Akkoron *Tóldinak* máj adatik vala bika rugaszkodik kötél szakad vala (T3/385).
Toldi (T3/399).
- toll fn** (17)
A' Lépbé', mellybe botlott, a' Madárka olykor *Tollairis* ott hagyja, de Szabadságra jut (9/40). Világunknak katzér gyermeki[!] tudjátok é ti majd képzelni az én *tollam* után Rozáliát (42/951).
Toll (11/11), *tollak* (3/82), *tollunk* (3/54), *tollamat* (T11/8), *tollaimat* (45/88), *Tollait* (9/41, 10/40, 40), *tollamnak* (T11/4), *tollunknak* (3/58), *tolladból* (T11/94), *tollatokból* (3/143), *tollainn* (28/17), *tollra* (41/478), *tollért* (3/50).
- tollszál Ö: kócsag~.**
- tolmács fn** (2)
Meg vakittatott Halandók! – a' Természet barátja nem ellenségtek néktek. Az ő *tolmácsa*, – nem a' Hazugság szolgája (T1/53).
tolmács (T1/372).
- tolongtat i** (1)
Mikor még a' Chaos elnyelvén önnön magát zavartt kerengéssel *tolongtatá* egymásba a' tusakodó Lételeket (40/10).
- tolvaj fn** (2)
A' Fúlánk szükséges minden jó Gazdának 's Gazdasszonynak, a' Heréknek, a' pusztítóknak, a' *tolvajoknak* meggyőzésére (4/176).
tolvajnak (45/29).
- tolvajkodás fn** (1)
Irigység, gyűlölség, áskálódás, üldözés, álnokság, tsalárdság, *tolvajkodás*, és végre öldöklés és vérontás – ezek tennék akkor gyilkoló-barlanggá e' világot (52/15).
- tolvajlás fn** (1)
...'s a' te szerelmes *Tolvajlásodnak* mind örömet, mind Büntetését egyszerre érted (42/718).
- tolulás fn** (1)
...elkerüljük a' sok rövid és hosszú syllabáknak egymás után való *tolulásából* származni szokott puhaságot, vagy göröngyösséget (T6/429).
- tombol i** (1)
Az Örömök velek *tombolnak* a' fübe (43/396).
- tompa mn** (1)
...füleim nem volnának talán illy ostoba nagyok... Legalább illyen lusták és földfelé konyúltak 's illyen *tompák* nem volnának (41/83).
- tónus fn** (2)
Még a' ki rá veti is fejét az Előbeszéd' olvasására, belé unatkozik; minthogy az többnyire mind Tanítói, Atyai, vagy Audientziás *tónuson* vagyon írva (T7/27).
tónusra (T6/356).
- toponári mn** (2)
Csak olyan kérdés az, hogy múlató Személyim közzé mért vittem muzsikálni a' *Toponári* Zsidókat, és nem a' Keszthelyieket, vagy Nagykahiróiakat? (T7/174).
Toponári (T7/124).
- torkaszakadtából hsz** (1)
Hát nem érdemi meg ez a' szíves tzél, hogy érette *torkom szakadtából* bögjek? (41/109)
- torkolat fn** (2)
...látja a' Mélységnek feltátott *torkolatját* (51/45).
torkolatjain (40/48).
- tornác fn** (3)
Ha a' Múzsza kevés alkalmatosságra-való verszetekkel fog szolgálni, annak azt az okát adja, hogy a' Thémis' és a' Politika' *tornáztában* még kevés ideig múlatván, az olyanokba könnyen meg találja botlani (T2/3).
Tornáztai (42/317), *Tornáztiból* (T5/507).
- Ö: kül~.**
- torok fn** (4)
...'s bizonytalan Feldúlástól félvén, a' bizonyos Éhség *torkába* ugranának? (4/189)
torkába (45/39), *torkából* (3/168), *Torkából* (8/22).
- torony fn** (4)
Te rázod meg ennek a' nagy Alkotmánynak tsontjait, melly a' hadakozók, és a' rá épített *toronyok* alatt is nem tántorog (40/51).
Tornyot (T7/233), *toronyból* (45/97), *Tornyainn* (4/38).
- torridus (lat)** (1)
...jöllehet a' *Torrída* Zona alatt esik, mégis sem Lakosait meg nem feketíti és apathizálja, sem a' rekkenő hévségeket nem érezi (T6/276).

- tortúra** fn (1) 's kísérjenek a' Tsókoknak áldott Tündérei minden te Lépésidbenn (42/916).
A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van. Jelent 4, kínzásra és *torturára* való tsigát (T9/584).
- torzsalkodás** fn (1) ...több több materiát találunk Dorottyáék a' haragra és a' Carneval 's a' Gavallérok ellen való *torzsalkodásra* (T5/652).
- toszígál** Ik: *fel~*.
- Toszkána** fn (1) Igaz hogy Leopold *Toscanában* az volt, a' mi Carolus Parvus Italiában, és Dobse László Csehországban (T6/260).
- tót** fn (2) Illyen magyarosodott Szók: a' Görög alamisna, a' Deák Letzke... a' *Tót* Veder (T4/157). *Tót* (T4/162).
- Tour** fn (2) A' la *Tour* könnyű seregét már el is indították, nagy készülétek vagynak mindenfelé (43/98). *Tour* (43/636).
- tovább** hsz (13) Most úgy tetszik néki, hogy a' föld ótzeáná lett, a' hullámok *tovább* ragadják ötet (51/44). De *tovább* veled nem beszélhetek, mert menni kell (3/208). Ő szerett, és e vólt az ő fantáziája, de egy napnál *tovább* nem tartott (34/67). *tovább* (4/52, 92, 34/70, 42/287, 1156, 43/24, 52/12, 54/219, T3/57, T8/91).
- Ö:** *hova~*.
- továbbá** hsz (6) Rázd le ennek a' Vallásnak, az én kevély vetéledő társomnak jármát magadról, és ne kárhoztasd *továbbá* az én igazságomat (T1/106). Megesik *továbbá*, hogy mind a' felvett Személy, mind a' Poéta, a' magok nemében Hérósok (T5/422). *továbbá* (48/204, T7/90, T8/107), *Továbbá* (28/20).
- továbbat** hsz (1) Az Alexandrinusokrol *továbbat* bővebben mondok olyanokat is a' mik ide tartoznak (T6/300).
- további** mn (1) ...magánosságra szentelt életnek *további* minden részét Arpádról és a' Magyarok kijöveteléről irandó Epopoeámra fordíthatom (T8/191).
- továbbra** hsz (1) Légy kedves *továbbra* is a' halhatatlanok előtt,
- 's kísérjenek a' Tsókoknak áldott Tündérei minden te Lépésidbenn (42/916).
- tő** fn (6) ...rothadt *Tövek* körül mérges Kígyók varas Békák nősztek e' gombákonn, 's mohos ágainn sikoltozott egymásnak a' Halálmadár (42/87). — nem akarjátok az én szerentsémet *tövestől* felforgatni (45/87). *tövében* (T9/510, T10/11), *tövére* (3/4), *tövestől* (T1/387).
- több** szn/mn/fn (84+12+7)
I. szn Vagynak olyanok a' mellyek a' két Magyar Hazának egy vagy *több* részében is esméretlenek (T4/132). — *több* ízbe is elő kezdettem véle e' halálos Orvoslást (42/666). Dísztelen egyformaság, és füleket, 's hármóniát sértő monotonia mikor *több* versek egymásután ugyan azonn vagy leg alább hasonló Cádentziájúak (T3/397). — valaki ne tartsa drága-látos szépségnek ha ő 3-, vagy még *több*-tagú Cadentziákat tud tsinálni (T3/474). — sokkal *többek* a' mi örömeink mint a' mi siralmaink napjai (48/121). Az a' Név, a' melly magába foglal *többet* minden Dítséreték-nél (13/28). A' Jegyzéseken töprenkedtem *legtöbbet* (T4/181). *több* (3/2, 4/95, 8/52, 26/20, 36/255, 41/231, 42/399, 1095, 43/245, 44/78, 48/194, 54/48, 127, T3/118, 118, 226, 261, 262, 338, 354, 456, T4/63, 82, 104, T5/16, 51, 72, 277, 307, 465, 499, 702, T6/11, 125, 235, 398, T7/53, 92, 146, 168, 243, 349, 371, T8/62, 179, T9/186, 195, 198, 304, 423, 512, 656, T11/94), *Több* (T6/192), *többek* (41/269, 43/434, 48/89, T9/305, 626), *többet* (3/128, 5/65, 25/10, 33/50, 41/136, 42/449, 486, 1105, 43/230, 49/16, 54/188, T5/172, 173), *Többet* (42/195), *többnek* (T6/20), *többen* (52/13 54/241), *többenn* (36/101, 42/836); *legtöbb* (44/98).
- II.** mn ...tégedet számárszeretőnek 's a' szabadság legfőbb bajnokának neveznek akkor és a' *több* állatokhoz is elmegy a' te dicsőséged (41/172). Linné és ő utánna a' *több* Természetvizsgálók ezt a' sereget IV familiákra így osztják fel (T9*/603). *több* (3/59, 14/19, 36/16, 165, 40/143, 42/530, 763, 43/349, T8/188, T9*/184).
- III.** fn Eggy számár ennél *többre* nem is vágyhat

(41/173). — de borzasztó, vagy a' mi *több*, rettenetes a' Festés (T6/46). Eggy szép Bikkfának Árnycába ült a' *többek* között Rozália és Kloé (42/640).

többek (T7/341, T9/744), *többre* (38/32, T1/201).

Ö: *több-~*.

többé hsz (40)

Nem változtatom *többé* Színemet, mikor a' te Nevedet hallom: mikor szemlélem Országodat, *többé* nem vér az én Szívem (9/8–9). — kiért kell nekem élnem *többé*, ha nem enyim *többé* az a' Szív? (25/38–9) — *többé* már csak kínját fogjátok élesztetni (51/22).

többé (6/50, 7/30, 8/6, 34, 64, 9/23, 24, 27, 43, 61, 16/34, 17/12, 32, 18/13, 40, 19/4, 8, 11, 28, 31, 21/22, 42/121, 141, 669, 690, 1035, 1077, 45/31, 74, 54/159, T5/572, T6/222, T7/38, T9*/686), *Többé* (49/42).

többet hsz (2)

...*többet* róla nem is szólok, nehogy az ő dítséreteit elmém' hibájával találjam koptatni (T5/229). *többet* (10/38).

többféle mn (4)

Az értelmes barátokkal való társalkodás sokkal *többféle* módon mulattat, és bennünket bor és játék nélkül is örömbé meríthet (52/58).

többféle (T3/234, 273), *Többféle* (T3/260).

többi mn/fn (3+16)

I. mn ...a' *többi* két Kötet a' Censura alól ki nem jöhetett (T5/605).

többi (41/226, T3/330).

II. fn ...a' *többiek* nagyot katzagnak rajta, 's az öröm oda reppenvén bételi a' Szívem (36/68). A' *többi* Szerető Olvasó érzékeny ítéletedre bízom (42/22). — ötödiken van a' leg jobb Cziprusi puska por, mely egy szikrától is fel lobban, 's lángja örökké tart, 's a' *többi* (43/179).

többi (5/8, T9*/204), *többiek* (36/93, 41/320, 321, 42/821), *többi* (41/255, 42/494, 43/242, T5/186, T9*/57), *többiről* (42/267), *többivel* (T4/205).

L. még **sat.!**

többnyire hsz (11)

Az ilyenek azért szépek, hogy ritkábbak és *többnyire* váratlanok (T3/421).

többnyire (4/98, 44/81, 54/113, T5/15, T7/8, 26, 27, T9/285), *többnyire* (49/28, T10/60).

többszeres mn (1)

Így a' Mesézet-is tarkább, a' csomó is *többszeres*, a' kibontása is tartóztatóbb lett (T7/83).

többször szn (2)

...a' Grátziák *többször* választották magoknak, akármben is, a' kis takarost, mint a' nagy esetlent (T6/116).

többször (10/41).

több-több szn (4)

Tántzok és játékok tartatnak, mellyek alatt *több több* materiát találnak Dorottyáék a' haragra (T5/650). Édes Hazánknak 's boldogtalan Nemzetünknek nagyobb dítsőségére, ember társatoknak *több több* segítségére lehettek (44/238). *több több* (41/314, 54/274).

tök fn (1)

Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi... és egyebek velős Magyar Írásit; sőt holmi Bányász Csákányt, Sopronyi Veres Tikmonyat, X ut *Tököt*, és több efféle korpáú Grapsákat se hagyjon megtekintetlen' (T4/104).

töke fn (1)

Egyedül a' Vénség tsonkázta roskadt Gallyait ezeknek, 's a' melly redves *Tökéket* ki forgatott, azok mutattak a' rémítő Setétségben valami sáppadt Planétafényt (42/84).

tökéletes mn (10)

Ha *tökéletesem* megelegedsz állapotoddal nints hijja boldogságnak (4/205). Így tett engemet a' holt és az élő Nagyoknak barátsága *tökéletesebbé* (44/64).

tökéletes (43/264), *tökéletes* (42/43, T6/424, 427, T7/67, T8/9, 72); *legtökéletesebb* (T8/32).

tökéletesít i (1)

Még azok is, a' kik magokat így *tökéletesíttek*... az Occasionális szerzeményekben ritkán, igen ritkán szerentsések (T10/32).

tökéletesség fn (6)

Ez a' darab *tökéletességre* nem mehetett az Auctornak reménytelen halála miatt (43/266). Egy szóval a' középszerűség, sőt a' *tökéletességig* való menetel is csak dítséretet érdemel (T5/133). *tökéletességet* (T10/79), *tökéletességre* (T9/152, T10/37), *tökéletességekre* (44/236).

tököske fn (1)

...látta miként fűznek belőlle nyalka bokkrétákat,

milyen dagállal lóggott sok üress fökönn, éppenn mint az éretlen *tökötskénn*, az ő elszáradott, de még le nem hullott virág szála (3/64).

tölcsér Ö: *viola~*, *virág~*.

töle **hsz** (44)

...az én Nyúgodalmam távol járt *tőlem* az én Szépemnek nyomán (42/472). Nem: a' te pálmádat nem kívánom elragadni *tölled* (22/32). A' harmadik[nak] mindég a' földbe, az utolsó-nak pedig a' *tőle* képzelten menyországba van a szeme függesztve (41/264). — azok is, a' kik tartanak *tőle*, hogy orrok nélkül találnak maradni, igen jól teszik, ha ezt a' magok' számára jó eleve bészerezndik (52/123). — ő azt *tőlünk* megérdemli (4/196). Közönséges Kontzert emelkedjék fel *tőletek* az ő Királyiszékéhez! (50/55) — Repülsz *töllök*, de – nem utáld őket, kivánnál rajtok segíteni (T1/303)

tőlem (42/299, 581, 45/15, 36, 47/3, 53/20, 54/278, T4/174, T5/718, T7/190), *Tőlem* (T9*/260), *tőllem* (37/2, 41/7, 49/17), *töllem* (49/60); *tőled* (9/13), *Tőled* (10/27), *tölled* (40/66); *tőle* (4/86, 12/65, 17/31, 34/124, 42/319, 43/214, 291, 53/15, T2/10, T6/23, T9/302), *tőle* (48/173), *tölle* (43/212); *tőlünk* (4/195, 43/462, 46/13); *tölletek* (49/3); *tőlök* (44/111, T7/196).

Ö: *ő~*; *éntőlem*, *tetőled*, *titőletek*.

tölgyes **mn** (1)

...ösztön lesz nekem, hogy Lantomat olykor olykor meghagyván ereszkedni, Zabszársípommal tanítsam ekhözni *tölgyes* erdeinket (54/26).

tölgyfa **fn** (4)

Sűrű fekete *Tölgyfák* kettőztették itt az Éj' borasztását (42/81). *tölgyfák* (33/5), *Tölgyfák* (24/14), *tölgyfák* (33/78).

tölt **i** (3)

Eddig kosaradat *töltöttük* virággal (43/479). Számláljátok fel azonban azokat a' felséges Isteni Virtusokhoz hasonló örömeiket, a' melyeket *tölt* az igaz Keresztyén szeretetébe s az azzal való társalkodásba (48/113). Gyönyörűség' kebelében *töltsétek* a' napokat (43/520).

Ik: *be~*, *el~*, *tele~*.

tölteni Ik: *be~*, *el~*.

töltés Ö: *idő~*.

töltet **i** (1)

...én néki köszönöm: ah! hogy illy szép Napot *töltetett* velem (34/73).

tölthet **i** (2)

Vajha én így *tölthettem volna* el múlt napjaimat! (41/78) — a' gyáva tehénnek, melly csak hogy fősvény Gazdájának tárházát *tölthesse*, meg von-ta el rugott kisdéd borjától a' tápláló tejet (41/50). **Ik:** *be~*.

töltő **in** (1)

...esmérd meg, millyen a' szép Élet, és a' kedvettöltő gyönyörködés (4/71).

Ö: *idő~*.

töltvén **in** (1)

Én Csokonai V. Mihály eddig mintegy 8.adfél esztendőt *töltvén* a' Debretzeni Collegiumban az én tulajdon születésem földén... (45/25).

tömjén **fn** (3)

...s mikor a' háládatosság Óltárán égtek a' bényújtott *tömjének*, annak eleven pár szenénél lobbantotta fel szövétnekét (40/180). — egy 16 esztendős, és anatomia 's pictura szerént termett, egyszersmind nagyvilágban neveltetett Dáma csak Stutzeri *tömjénekre* érdemes (T6/129). *tömjénnel* (T1/64).

tömjénez **l. temjénez**

tömjénfüst **l. temjénfüst**

tömlőc **fn** (5)

Magam Szamara vagyok. Senki sem köt, rab-szíjjánál fogva a' bitó fához, vagy egyg kínos ólnak *tömlőtzebe* (41/35). *tömlőtz* (T1/180), *Tömlőtzből* (9/51, 10/51), *tömlőtzből* (43/508).

Ö: *üveg~*, *vas~*.

tömött **mn** (2)

...az egész Tableau, kellemetes ugyan; de apró, *tömött* Gruppekból álló, 's annál fogva szélylyeszilálja az Attentiót (T6/66). *tömött* (T5/388).

tömpe **mn** (1)

...a' néhai Sas-orr helyett *tömpe* orrat nem teszek fel (52/127).

tömve **in** (1)

Tömve találjuk az emberi nemzetnek Archivumát ezer meg ezer jeles Történetekkel (T5/161).

- töprenkedik i** (2) a' ditsőség is annál szeresebb lészen (T11/53).
Az eltsüggedő Lélek, ha más látszik is sajnálni, magán *töprenkedik* (54/192).
töprenkedtem (T4/181).
- töprenkedvén l. teprenkedvén**
- tör Ik:** *be~, el~, fel~, össze~.*
- tör fn** (6) ...a' kis Fetske jön, általjövén a' Tengerenn... míg Repülését sietteti, nem látja a' függő *Töröket*, és siet a' Vadász Leseibe botlani (7/17). Ah, nézd meg magadat, szerentsétlen: az ő *Tőrei* közé fogsz esni (17/5).
Tőrei (21/24), *Tört* (12/8), *Tőreiből* (9/3, 10/3).
- tördel Ik:** *ki~.*
- tördelés Ik:** *el~.*
- tördelődzés fn** (1) A' Madarak tsevegését, a' Vizek' *tördelődzését*, és a' Levelek' suhogását úgy tetszett nekem hogy hallok (23/9).
- tördelőzés Ik:** *el~.*
- tördelt in** (1) ...nem olyannak képzelé ez a remek munkát, mint az Eszterházán lévő kertet, ha az holmi Somogyi vagy Tiszaháti girbegurba, egyenetlen, vagdalt, égetett, *tördeltt*, vagy önként dültt Hasogatóványokkal volna befoglalva? (T4/49)
- töredék fn** (2) A' szerelmesnek gyötrelmeiről Kleistnak egy *Töredéke* (51/1).
Töredékiből (T5/429).
- töredékeny mn** (1) ...az ő *töredékeny* Vászna't a' te poros Kebledbe szövjé Arákne (14/24).
- töredezett Ik:** *széjjel~.*
- törék Ö:** *szalma~.*
- törekedés fn** (1) ...az ő köz-jóra való *törekedéseknek* el rontására elég erővel nem bírhattak (43/36).
- törekedik i** (3) A' barátimmal nyájason voltam, soha eleibek ugrani nem *törekedtem* (44/113).
törekedtek (T1/92), *törekedtem* (44/239).
- törekedni in** (2) Igaz, hogy leg utól vagyunk az Európai Nemzetek között, de annál inkább méltó *törekednünk*, a' ditsőség is annál szeresebb lészen (T11/53).
törekedni (44/240).
- törés Ö:** *hajó~.*
- törödés fn** (1) Tréfaság valakinek a' legszebb idejét fáradságos Munkákba tölteni el, 's a' legédebb Napokat *törödések* között vesztegetni (4/59).
- török mn/fn** (2+2) **I.** mn Azt mondja Jónesnél egy *Török* Poéta (T9/787).
Török (43/582).
II. fn De Akhilles a' Görögöt A' Rátzot, Örményt, *Törököt* Ki ágyúzá Trójából (43/598). — a' Versezésnek mind a' két nemére alkamatosok a' jelesebb Asiai nyelvek, mint az Arabs, Persa, *Török*, satt. (T3/107).
- töröl Ik:** *ki~, le~.*
- törölget i** (1) A' Grátziák reszkető kézel *törölgették* könnyeidet (53/9).
- törölni Ik:** *le~.*
- töröltet Ik:** *ki~.*
- törpe mn** (1) *Törpe* vólt ugyan annak az árnyéka, mint maga (42/930).
- tört mn** (1) ...de a' mellett döztögöbnek nála a' versek, *törtetebb* a' Magyarsága, és az egész Munkája a' kényesebb füleknek kelletlenebb (T5/338).
Ik: *össze~.*
- történet fn** (30) ...összegyűjti a' sok gyönyörüségeket de egy véletlen *történet* hirtelen széllyel veri azokat (48/60). Valóba szomorú *Történetek* ezek, a' mellyeket te nékem beszéllettél (42/714). Nálam a' Comicumnak kútfeje az, hogy a' *történetet*, melly magában nevetségés, úgy adom elő, mint nagy és fontos dolgot (T7/377). A' ki a' világnak *történetiben* egy kevésé jártas, úgy találja, hogy a' hatalmas birodalmaknak leomlását... ez az indulat okozta (52/20).
történet (33/8, 54/31, 33, T7/98), *történet'* (T7/375), *történetek* (T5/87), *történetet* (43/208, T5/81), *Történetet* (42/338), *történeteket* (T5/619, T7/345), *Történeteket* (T7/326), *Történeteidet* (42/325), *történeteit* (41/409), *Történeteit* (36/

303, 42/32, 320), *történetit* (T5/523), *történetnek* (T7/418), *Történetnek* (T5/686, T7/219), *történeteknek* (T7/190), *történeteinek* (48/71), *történetben* (T7/88, 387), *Történetekkel* (T5/162).

Ö: fő~.

történetes mn (1)

Hérós...a' ki az emberi közönséges lelkeknél sokkal nagyobb lélekkel bírt, és magát a' Világ *Történetes* Könyvében megkülönböztette (T5/95).

történhetik i (1)

...melly tzélját nem tsak hogy elérte a' Bullioni Hérós, hanem a' mi sem az előtt, sem azolta nem *történhetett*, a' Jérusalemi Koronát Keresztyén házba, 's önnön fejére helyeztette (T5/260).

történik i (8)

...nem *történik* előttem semmi váratlan (T8/39). — igen nevezetes dolgok *fognak történni* Januarius 27.dikén (43/202) *történik* (T10/9, 60), *történt* (3/99, 33/127, 41/270, 42/671).

Ik: meg~.

történt in/fn (1+1)

I. in ...elbútsúzó Óráziómért a' példa nélkül való és Coll. históriájába nem *történt* büntetésre ítéltetem volna méltónak (45/27).

II. fn Epica, Beszélős, a mellyben a' Poéta maga Személyében mond és beszéll el valami *történtet*, vagy egyebet (T5/20).

törtévé in (1)

...ez sokízbe *törtévé*n utóljára nem bírom magamat, és elaléltann ledülök véle a' fübe (4/107).

törül l. **töröl**

törve **Ö:** hajó~.

törvény fn (32)

Az igaz, kemény a' *Törvény*, az igaz, méltánn fájhat ez nektek (13/4). Engedelmeskedj a' *Törvényeknek*, mert ez a' Nemzetnek akarja, mellynek alatta kell lenni a' tiédnek (T1/175). — meg fogod látni, hogy mind ő-bennek, mind te bened be telik a' fátumnak *törvénye*, melly azt akarja, hogy a' vétek maga magát megbüntesse, a' Virtus pedig soha se maradjon jutalom nélkül (T1/307). Kicsoda szab *törvényt* a' mindenhatónak? (48/86) — Hadi *törvény* Carnevála, mellynek végre hajtása a' tselédek közt támadt külső háború miatt, félbe szakad (T5/670).

törvény (44/226, T1/240, T4/27), *Törvény* (45/115, 116, 121), *törvények* (45/58, T1/249), *Törvények* (T1/235, 339), *Törvényed* (34/134), *törvénye* (T3/174, T7/318), *Törvénye* (27/21), *törvények* (41/481), *törvényeim* (T1/93, 250), *Törvényeim* (T1/108), *törvényei* (T4/124), *Törvényeik* (T1/19), *törvényt* (T7/321), *Törvényt* (5/55), *törvényeket* (T1/230), *Törvényeket* (T1/17), *Törvényjeit* (19/6), *Törvénytől* (33/42), *törvénné* (40/4).

törvényadó mn (1)

Mikoron Te felemeled *Törvény adó* mennyei páltzádat (40/75).

törvényes mn (2)

Az illyen analogizált Szók olyanok, mint a' törzsökös nemesektől, *törvényes* ágyból, szaporodott fiak (T4/129). Igy áll fel osztán *törvényesen* a' Magyar Nyelv' országa (T4/159).

törvényezés fn (1)

Se Klíma, se Temperamentum, semTársalkodás, sem nevelés, sem Praejudicium nem fonhat olly látást változtató ködöt ennek mindenféle kiderült Egén, mint... a' *Törvényezésnek*, néha vékony homállal néha feketés felhőkkel borongó horizonja (46/29).

törvénytétel fn (2)

...ezen *Törvény Szék* előtt hívlak én tanúknak benneteket (44/227). *törvénytétel* (T4/146).

törvénytelen mn (1)

...így fülnek meg önnön böltsőikben a' pajkos Szófaragóknak *törvénytelen* ágyból született, tsonka, bénna Idétlenjeik (T4/164).

törvénytétel fn (1)

Más nap a' fogjok a' Hymenale forum eleibe vitettek... 's nagy indúlatok között fojván az egész *törvény tétel*, csak ugyan e' lett a' vége, hogy a' Sententia ki mondatott reájok (43/53).

törvénytevő fn (1)

Éljen a' *Törvény*, éljenek a' *Törvénytevők*, éljenek a' *Törvény* alatt való, éljen a' Collegium (45/116).

törzsök fn (4)

És a' háládatlan nem mutat Termőföldjének *Törzsökénn* kívül Árnýékot (8/12). *törzsöke* (T9/631), *Törzsökjeit* (42/82), *Törzsököddel* (24/8).

- törzsökfa** fn (1) Nem mozdítod ugyan ki az Erdőnek *törzsök fáit* (40/86).
- törzsökös** mn (2) Én a' szókat úgy nézem a' nyelvben, mint a' polgárokat a' hazában. Vagynak a' mellyek régi *törzsökös* eredetűek (T4/114). Az ilyen analogizált Szók olyanok, mint a' *törzsökös* nemesektől, törvényes ágyból, szaporodott fiak (T4/128).
- törzsökszó** fn (3) ...régii *törzsökszavaink* a' szokásból kimentek (T9/428)
törzsökszó (T11/64), *törzsök szóval* (T9/466).
- tősgyökeres** mn (2) ...megkívánhatja a' Nemzet, hogy a' *tős gyökeres* Magyar szók felett, se nyilván se titkon, sem erővel sem szép szín alatt, elsőségre ne héjjazzanak (T4/150).
tősgyökeres (T3/455).
- tövecske Ö:** bor~.
- tövis** fn (7) Ez életnek Rózsássát körül néztem, 's egy rózsát sem találtam, mellyen *tövis* ne lett volna (T9/789).
tövisek (4/12, 8/30), *Tövisek* (42/96), *Tövisekenn* (36/115, 42/864), *töviseknél* (48/14).
- tövisek** fn (1) A' Fák itt már fiatalabbak, a' *tövis bokrok* ritkábbak, a' kövek apróbbak valának (42/217).
- tövises** mn (1) Setét agg fák között, *tövises* bokrokonn által, út nélkül vágatott egy Kőszirtről a' másika (42/210).
- tövisketlen** mn (2) A' Róza feje volt, és *tövisketlen* (36/2).
tövisketlen (42/750).
- töviskoszorú** fn (1) Világot, mint kevély pávát meg utáltam, *Tövisek koszorumba* mert több jót találtam (48/193).
- tractatus** (lat) (2) Valyon Bárdosy Úr (ez lesz tán az a' Hazafi, a' ki Berzevitzy Gergely Úrnak *Tractatusát* de Commercio, Censor fővel még megbővítette?) (T6/256). — eszembe tartván a' mit Horatz mondott hogy quae desperat *tractata* nitescere posse, relinquit (T5/629).
- tragédia** fn (4) ...a' méltóságos *Tragoedia* (Szomorú Játék) a' maga nevét baktól vette (T5/449).
Tragoedia (T5/25), *Tragoediát* (T6/191), *Tragoediához* (T5/463).
- trappe** (fr) (1) A' Republica baráti hizelkednek magoknak azzal, hogy sem Solitude, sem Morosite, sem La *Trappe*, sem a' Celibek' Vendéje az ő köz-jóra való törekedéseknek el rontására elég erővel nem bírhattak (43/36).
- Trattner** fn (1) Most legközelebb fog ki jönni Bétsben a' *Trattner* betűivel ilyen Materiájú Könyv (43/671).
- travesztál – travesztial** i (1+1) ...én is hasonlóképpen nem szó szerént fordítottam, hanem a' furtsaság' kútfejét megduplázván, *travestáltam*, és IV Pipadohányra, vagyis IV Könyvre osztottam (T5/538).
travestiált (T5/590).
- travesztialás** fn (1) ...tele is van az a' jeles munka az olasz közmondásokra való ezer tzélozással... tele van számtalan *travestiálásával*, vagy Görögössen parodiájával a' nevezetes Olasz poéták' verseinek (T5/622).
- travesztialt** mn (1) ... Tsakugyan a' szívesebb hazafiak jobb neven fogják venni én tőlem ezt az Originált, mint a' Loredán' *travestiált* Iliássának valamely idétlen elfordítgatását (T5/693).
- tréfa** fn (8) A' Ridiculumnak, vagy nevetető dolognak sok és bő kútfejei vagynak, mellyekből betsületes ember módjára lehet *tréfát* üzni és Comicumot tsinálni (T5/493). — *tréfából* fel fordít, rám esik a' bohókás, az Ördög tudná osztánn a' nagy *tréfa* közbe mitis tsinált (4/104–5).
tréfa (T5/551), *Tréfák* (43/400), *tréfából* (T6/108), *tréfára* (42/1089), *tréfával* (T5/578).
- tréfáló** fn (1) ...a' buja életet éled mind addig, míg a' sok *tréfáló* tele rakja a' hasadat, eltojod magad, 's elenyészel mint a' harmattsepp délre a' fűszárann (4/141).
- tréfálódik** i (1) E' szerént tehát ő tsak böltselkedni *fog*, 's néha néha *tréfálódni* (T2/5).

- tréfás mn** (5)
 Probáltam tehát a' Comicumot vígnak tenni, de ki nem látja hogy a' mi víg, az nem mind Comicum? próbáltam *tréfásnak*, de mi *tréfásabb* Anacreon és Horátz' Odáinál, és azért nevezhetni é Comicumnak? (T5/477)
tréfás (T5/460), *tréfást* (T5/485), *tréfássá* (T5/491).
- tréfaság fn** (1)
Tréfaság valakinek a' legszebb idejét fáradságos Munkákba tölteni el, 's a' legédesebb Napokat törődések között vesztegetni (4/58).
- tréfavers fn** (1)
 ...esmerik sok Úri rendű Urak és Asszonyságok ezt az én *tréfa versemet* (T7/228).
- Trézi i. Thrési**
- triandria (lat)** (1)
 Linnénél egészen más nemet tesz a' Nardus, melly a' *Triandriára* tartozik (T9/707).
- tribunal (lat)** (1)
 ...titeket hívlak tanúknak, akkor mikor már a' tanúra nints szükség de a' szívek *tribúnáljánál*, a' gondolat bírák előtt... hívlak én tanúknak benneteket arra, hogy én voltam é valaha rossz lelki esméretű erköltsöket fel forgató scholasticus gaz ember (44/225).
- trieterica (gör)** (1)
 ...de idővel az Orgiák' neve csak a' Bakkhus' innepeire ragadt, mellyeket, minthogy Tébásban 3 esztendőbe szoktak vala előfordúlni, *Trietericaknak* is mondtak (T9/742).
- tristis (lat)** (1)
 ...ligeti Estikék (Hesperis *tristis*. Linnei) hervadoznak (54/197).
- triton fn** (1)
Nimfák, *Tritonok* vették körül a' tsetsemő Vénuszt (42/273).
- triumf fn** (2)
 Nem Fegyverek, és Haragok, nem Seregek, és *Triumfok* voltak az ő Gondjai (12/20).
Triumfja (12/cím).
- triumfál i** (2)
 Elfutott siránkozva, az igaz, de a' Ditsóséggel kísértetve, a' ki felszárasztotta azt a' Siralmat, a' ki *triumfált* Ámoronn (12/62)
Triumfál (43/409).
- triumfáló mn** (1)
 ...ez kedves Áldozat lesz az ő *triumfáló* Lelkének (42/711).
- triumfus fn** (4)
 ...mikor a' szerető nem tsal, az ő *Triumfusa* Homagium (34/161). Nitzé nem szeret, tsak az ő szép Szemeinek *Triumfusát* másokbann (17/24).
Triumfus (22/27), *Triumfusok* (22/25).
- triumfusi mn** (1)
 ...*Triumfusi* örvendő Énekkel Biztasd jobb órákról ölelő kezekkel (43/458).
- trochaico-jambicus mn** (1)
 Négy féle vers neme fordul elő az én Lillám-ban... 2. Görögyszabásúak kadentziával, p. o. Anapaesticus... *Trochaico-jambicus* (T8/176).
- trochaikus mn/fn** (4+1)
I. mn Ide tészek egy *Trochaicus* és egy Jámbicus Strophát (T6/407).
Trochaikus (T8/177), *Trochaicus* (T6/409, T8/175).
II. fn ...azon Keveseknek a' kedvéért, a' Kiadnivalók közzé béiktattam, és Előbeszédül ezt a' *Trochaicust* függesztettem elejébe (T5/545).
- trocheizál i** (1)
 ...soha sem kívánta, hogy azon különben mézzel folyó verseket, más ember, az ő kedvéért *trocheizálja* (T8/115).
- trocheus fn** (2)
 ...az egész munla derék *Trocheusokban* van írva (T8/109).
Trocheus (T6/372).
- trocheusláb fn** (1)
 Amaz Spondeus, vagy *Trocheus láb*: ez pedig Jambus, vagy Pyrrichius (T6/391).
- Trója fn** (6)
 Ebben a' Hérós Aeneas... kit az örök végzések választottak arra, hogy Trójának düledékiből Romának vesse meg a' fundamentomát (T5/216).
Trója (43/577, 587, 606), *Tróját* (43/606), *Trójából* (43/599).
- trójai mn** (3+3)
I. mn ...futott, vesztt és omlott a' *Trójai* győzödelmes Nép (T5/193).
Trójai (43/583, T5/184).
II. fn ...vesztett és omlott a' Trójai győzödelmes Nép; egy szóval az egy Akhilles haragján füg-

gött a' Görögök' és *Trójaiak* jó vagy bal Szerentséje (T5/195).

Trójaikat (43/593), *Trójaira* (T5/506).

trombita fn (4)

Mit hallok? Imhol a' *trombita* Ah, ez a' jele a' menetelnek (22/30). Claudianus is a' mint Töredékből látjuk tele Szusszal tudja fújni az Epicusok' *trombitáját* (T5/430).

trombitát (19/32), *trombitán* (T5/503).

trombitál i (1)

...azok a' Borostyános Poéták, kik a' pusztító, öldöklő és gyújtogató Hérosok' latorságát *trombitálják* a' jövendő Arany Kor előtt vétkessé tenéik magokat (42/37).

trombitaszó fn (1)

Vajha Nemes Nemzetem, úgy fogadná ifjúi Lantomnak ezen aprólékos zengéseit, hogy az által neki-lelkessedett Múzsámat a' Kaspiumi *trombitaszóra* is felbátorítaná! (T8/195)

trónus fn (3)

...IV Henrik Frantzia Király, kinél jobb ember nem sok ült valaha a' *Trónusban* (T5/312). Szerellem!... ragadd fel az én képzelődésemet a' te örök *Trónusodhoz* mellynek számolya alól az élet forrása tsepeg a' halandók szívére (40/105). *Trónusból* (40/163).

tropaeum (lat) (1)

Akár ilyen módónn, akár amúgy az ő *tropaeuminak* beszéllésébenn mások ellen véteni 's néki hízelkedni fogtok láttatni (13/20).

trucc fn (4)

Szép elme pedig, a' tudatlanság *truttzára* is, bőséggel találtatik (T5/442).

truttzára (49/16), *truttzára* (T1/346, T3/43).

truccol i (1)

...a' Német a' sok Diftongust és schevátlan consonánsait erre a' Téjoszi taktusra rákényszerítheti, boldognak tartja magát és Anyai nyelvét, 's igazágtalan örömeiben *truttzol* a' néhai Jóniának ditsősségén (T9/352).

trupp fn (2)

Ájúlnek a' Stutzerek' *truppjai* egy Nimfa előtt (T7/249). A' teméntelen madársereg... szintúgy *truppba* lovogol a' levegőnek láthatatlan habjain (50/46).

Ts. = *tekintetes*

tubák fn (1)

A' Németek Pesten, Budán, Posonybann 's Bétsbe is rám pittyezették sejp ajakokat, 's *tubákkal* abrakolt óraikat fintorgatták látásomra (3/201).

tubáktakaró fn (1)

Kiadtam még is; hadd szaporítsa a' Magyar költemények' számát: nem ő az első, az utolsó sem ő lesz, a' mi a' réznél tartósabb Pyramisok helyett *tubák takaróra* szorúlt (T8/42).

Tucca fn (1)

Az apró hibákat, mellyek a' Quantitas' vagy a' Cadentia observálásában estek, kár volna bántani. Legyünk *Tucca* és Varius! (T6/26)

tud i (175)

Tudom, hogy néked nem tetszik: ez elég (18/2). Te talám a' mostani Magyar Világba semmit sem *tudsz*, minthogy egész nap csak alszol (3/30). *Tudsz* é oly különböző rendtartású Országot, mellybenn a' Mathesis igazságairól ártikulusokat hoztak volna (46/22). Ki *fogja* valaha *tudni* e' Szívnek titkos Utait, ha ti nem *tudjátok* azokat, szép Szemei az én Kintsemnek? (25/14–5) — és emlékezni nem *tud* azon Írtózásra, melly ő benne vólt (7/26).

tud (6/13, 54, 10/61, 37/26, 38, 39/21, 42/545, 52/60, T1/284, T3/475, T5/129, 624, 702, T7/132, 213), *tudok* (6/31, 9/17, 19, 46, 41/265, 44/234, 54/170, T6/33, T7/210), *tudsz* (22/35, 53/1, 54/189), *tudnak* (4/191, 37/55, T5/497, T7/57), *tudtam* (42/449, 47/2, 54/169), *Tudtam* (54/169), *tudott* (12/41, 39/6, 42/45, T5/169, T9/579), *tudtak* (33/106), *tudni fogsz* (33/99); *tudom* (3/57, 191, 4/193, 5/32, 52, 53, 71, 6/7, 9/59, 10/45, 17/6, 7, 11, 14, 28, 29, 19/14, 19, 23/22, 22, 25/4, 27/8, 12, 14, 33/12, 40/175, 178, 42/18, 326, 388, 459, 460, 597, 731, 733, 1038, 1042, 1051, 1133, 45/120, 46/11, 54/208, 208, T4/71, T6/246, 285, 296, T7/212, 223, T10/47), *Tudom* (9/44, 60, 10/43, 40/173, 42/740), *tudod* (4/65, 5/20, 15/12, 14, 16/13, 17/10, 19/14, 32/4, 37/4, 41/101, 422, 42/561, 1100), *Tudod* (6/43, 10/45, 15/10), *tudja* (10/61, 18/32, 19/32, 22/38, 33/102, 41/58, 42/440, 694, 1011, 54/45, T4/4, T5/119, 130, 295, 430, T8/93), *Tudja* (52/131, T1/382, 386), *tudjuk* (43/204, 228, T9*/261), *tudjátok* (20/13, 42/951, 46/13, T9/638), *tudják* (5/17, 9/24, 17/14, 33/72, 73, 42/138, T4/5, T5/

156), *tudtam* (10/36, 42/441, 54/169), *tudta* (T5/207), *fogod tudni* (24/19). — *tudnék* (41/194), *tudna* (54/199, T3/387), *tudnánk* (33/20), *tudott volna* (12/42); *tudnám* (5/88, 10/38, 28/34, 38/16), *tudnád* (3/93, 42/1099), *tudná* (4/104, 5/40, T9/226). — *tudjak* (41/427), *tudjon* (T7/215), *tudjunk* (T6/153).

Ik: meg~.

tudakoz i (1)

Az alatt Filánder sokat kérdezte Melíteszt az ő kedves Rozijáról, gyakorta *tudakozta* tőle, Szerelmének első okát (42/319).

tudakozódik i (1)

Jóllátom én azt hogy a' Szerelem rósáiba termett csókokról *tudakozódo*l (37/7).

tudás fn (2)

...ama jónak és gonosznak *tudásának* fájáról azonn edes gyömölcsöket még nem szedtem (37/11).

tudásom (49/51).

tudatlan mn/fn (2+1)

I. mn De a' *tudatlan* ember, ki másokat magánn kívül nem esmér, hajlandó a' maga Ditséretére (4/157).

tudatlan (T4/110).

II. fn Azonba ezt tsak a' Kegyetlenek, és *Tudatlanok* tselekszik (4/190).

tudatlanság fn (3)

Hijjába várod te azt azokban a' mennyei környékekben, mellyeket a' Te *tudatlanságod* teremtet (T1/100).

tudatlanság (T5/442), *Tudatlanságunknak* (T4/89).

tudhat i (4)

Mi módonn *tudhatnám* én, a' ki a' réttől nem is távozok (3/96).

tudhatunk (43/58); *tudhatjátok* (49/11). — *tudhatnám* (T6/182).

tudni in (5)

Kell ujjal mutatnom azt a' tselekedetet? a' ki *tudni* kívánja, ha illik neki azt *tudni* magánosan meg mondom (44/142–3).

tudni (T4/62, T6/268, T7/287).

tudniillik ksz (8)

Némellyek, Aristotelessel, tsak kétféle Poésist tesznek, úgy mint Epicát és Dramaticát. *Tudniillik*, vagy maga beszéll el valamit a' Poeta... vagy a'

szót más személyeknek a' szájába adja (T5/8). *tudniillik* (T5/101), *tudni illik* (37/49, 43/209, 252), *t. i.* (45/28, 52/7), *ti.* (T3/332).

tudó in/fn (1+2)

I. in ...'s győzedelmet venni szükséges volt a' kegyetlen Júnónak az Égiek' Királynéjának felejteti nem *tudó* haragja miatt (T5/225).

II. fn A' magokon búsúlni *tudók* nem gonoszok (54/190).

Tudóknak (45/66).

tudomány fn (23)

Talám azt nemis kell említenem, hogy a' *Tudomány* legkedvesebb vagyonom volt mindenek felett (44/16). A' *tudomány*' Templomának egy régi rosdás kultsát egész ifjúságunkban keresgéltek, 's ritka volt közöttünk, a' ki a' bémeneletre a' miatt reá érhetett volna (T11/22). Sok Nemzeteknél egész századokkal is hátrább vagyunk a' *tudományokba* és a' Culturának egyéb nemeibe (T11/75).

tudományok (52/28), *Tudományok* (T5/38), *Tudományok'* (T10/92), *tudományom* (44/166), *tudományom'* (44/222), *Tudományt* (33/87), *tudományokat* (44/21, T11/55), *Tudományját* (T1/314, T9/498), *tudományoknak* (T5/322), *Tudományoknak* (44/44, 219, 49/45, T4/57, T5/450), *Tudományunknak* (T6/135), *Tudományokról* (T5/44), *tudományjánál* (T1/314), *tudományiddal* (54/224).

Ö: *erkölcs~*, *füvészs~*, *poétika~*, *szép~*.

tudománybeli mn (2)

Didactica, Oktató, mellyben a' Poéta, vagy valami *Tudománybéli*, vagy erköltsi, vagy Mesterségbeli Dolgot édesen terjeszt az Olvasó elejébe (T5/35).

Tudománybeli (43/234).

tudományú mn (1)

Ide megy ki Morus Tamásnak, ama nagy lelkű és *tudományú* Angliai Cancellariusnak, egy Astrológusra írott Epigrammája (T9*/527).

tudós mn/fn (14+9)

I. mn De az jól esett néki, ha a' Fejedelmek, nagy emberek, és a' *tudós* Académiák pompás titulusokkal tisztelték meg (T9/540).

tudós (T4/86, T5/312, 467, T9/272, T9*/137, 535, 567, 685), *Tudós* (43/261, T9/245, 250), *tudós* (41/5, T8/154).

II. fn Várhatni ezen Nevezetes *Tudósnak* több illy jeles szüleményeit is (43/245).

Tudós (43/209), *Túdós* (T10/6), *Tudósok* (T4/145, T5/324), *Tudósoknak* (T4/79, T5/39), *Tudósoktól* (T5/6), *Tudósokkal* (T4/109).

tudósítás fn (2)

Bővebb *tudósítást* első státiomról várjatok; másikat az azután valóról (45/127). Lásd életét és munkáit a' Bod Péter' Athénássában, a' 181–184 lap. és a' Gróf Ráday' *tudósítását* az Orpheus II. kötej. 97 lapj. (T9*/457).

tudósító mn (3)

Ebben a' *tudósító* Úrnak érzésem szerint, igazsága van (T8/85).

tudósító (T8/83), *túdósító* (T8/107).

tudta fn (6)

...add *tudtomra* mind kedves mind szomorú Történeteidet (42/324).

tudtomra (T3/342, T9/189), *tudtára* (42/463, 52/118), *tudtokra* (41/111).

tudva in (1)

A' hir nagy sebességgel repült, mindjárt *tudva* volt az két szívnél (43/81).

tudván in (4)

És *tudván*, én nem akarnám az én Nítzémet elhagyni (5/90). Jól *tudván* tehát az Isten hogy gyarló a' mi voltunk, nem ostoroz mind szüntelen (48/155).

tudván (42/588, T8/169).

Tuilleria (fr) (1)

Az érzékeny Római Olasz, a' fagyos Lapon; a' gögös Asiata, az indolens Chinaí lakos; a' *Tuilleriának* kipallérozott lelkei, 's az emberevő Kannibálok: mind, mind énekelnek, danolnak és dallokat tsinálnak (T9/9).

tukmál i (1)

...a' szegény betűtlen Olvasó megneheztel, hogy érthetetlen verseket *tukmálok* rá, 's még sem magyarázom meg (T4/183).

túl hsz/nu (2+13)

I. hsz Ezüst szín habokkal *túl* egy forrás fakad (43/374). Magyar Fordítása kettő van, hasonló versekben: Egyik a' néhai T. T. *Túlatiszai* Superintendens Szilágyi Sámuelé (T5/331).

II. nu ...mozdulatlan Szemekkel kísérte az Ágak és Felhőkönn *túl* jóltévő kis Istenét (42/205).

Szeressetek *túl* is a' síron, mint én is szeretlek, a' síron *túl* is (54/103).

túl (3/81, 40/166, 42/198, 54/129, 215, 215, T7/140, T9/582), *Túl* (T9/591, 661).

tulajdon¹ fn (5)

...nem vesztek é el utollyára édes ingerléseket a' sűrűen egymásra halmozott Contrastok,oxymoronok, ami a' 17^{dik} századbéli olasz Poésisnak volt *tulajdona*? (T8/104)

tulajdona (33/61, T7/238, 386), *tulajdoniból* (T7/96).

tulajdon² nm (20)

Ha annyira kedvellője vagy már a' hadnak, vannak *tulajdon* tsatái a' Szeretetek: minden szerető katona (22/20). Ha gonosz tevő vagy, gonosz tselekedeteid vissza hullanak *tulajdon* fedjre (T1/237).

tulajdon (41/48, 154, 42/615, 45/2, 25, 49/57, T1/42, 83, 124, 197, 200, T3/501, T5/316, T6/251, T8/31, T9/122, 304, 645).

tulajdonít i (4)

...ha mi kedvetlent ejtettek rajtam a' Nexusok nexusának, nem a' ti kárt tenni kívánó indulatoknak *tulajdonítom* (44/212).

tulajdonittsa (43/292), *tulajdonítsuk* (33/18), *tulajdonítsátok* (49/31).

tulajdonképpen hsz (1)

A' Régiek természeti módon nevezték el akkor ezeket, az Újjabbak jobb nevet nem akartak adni és a' régít (noha már nem *tulajdonképpen*) megtartották (T5/456).

tulajdonnév fn (1)

...ez okon tettik az is ha a' sarkalatba *tulajdon név* esik (T3/422).

tulajdonság fn (5)

Stylusa s egyéb *tulajdonsági* tsak homályosan lebegnek emlékezetemben, minthogy rég az ideje hogy olvastam (T6/319).

tulajdonság (T5/139), *tulajdonsága* (T5/350), *tulajdonsági* (T6/337), *tulajdonságát* (T5/262).

tulipánt fn (7)

...nyájasonn pillogatott a' büszke *Tulipántra* (42/60).

Tulipánt (36/39, 40/85, 42/792), *tulipántok* (T11/98), *Tulipántok* (4/82), *Tulipántba* (4/94).

- tulipántlámpás** fn (2)
Foszfor, a' mosolygó kis Tündér, mindenütt előtte vitte *tulipánt Lámpását* (42/213). *tulipánt Lámpást* (42/173).
- túljár** i (1)
Hanem mind ezeken én *túl járok!* (45/97)
- túlsó** mn (2)
A' Domb' tetejére ért, 's onnan le felé indult a' *túlsó* oldalonn menetelesebbenn hajló Völgynek (42/215). *túlsó* (42/166).
- túltévelyeg** i (1)
...az én lelkem felragadtatván a' halandók' földéről, *túl tévelygett* azon, a' paraditsomba? (42/1030)
- tumultus** fn (1)
Én tudom per próbám, minő édes *tumultusokat* támaszt a' Kebelbe tsak egy gyarlásais a' te Szemfényeidnek (5/32).
- tunc** (lat) (1)
Tunc pauper cornua sumit. Horatz. (43/644).
- tunya** mn (2)
Még a' *tunya* Tsigabigais tekergős héjjából kibúvik felmász a' Pipats tetejére (4/42). Az iszonyú vén Tserfák az Alpesi Kőszirtekenn már az ő bogos Gallyaikról le rázták a' *tunya* zúzmarázt (7/12).
- Túr** fn (1)
A' Rhédey Palotával által ellenbe egy Telegrafus, melynek ki látása *Túrig* határozódott (43/76).
- túrás** **Ö:** *vakondok~*.
- túri** mn (1)
...a' *Túri* Paróchián lévő Telegrafuson ez látszott: Szeretlek! tisztán, holtig (43/79).
Ö: *mező~*.
- túrófizető** fn (1)
...a' gyáva tehénnek... meg vonta el rugott kised borjától a' tápláló tejet 's egy telhetetlen Urnak *túró fizetőjévé* tette magát (41/52).
- túrosított** **Ik:** *ki~*.
- tusakodik** i (1)
...némellyek már a' Bértzetskének Bimbójára szinte fel hágtak, mások a' hajlás közepénn ízadtak, sokann az allyán *tusakodtak* (36/93).
- tusakodó** mn (2)
...így szólítottam meg *tusakodó* Szívemet: Mi lelt, óh Szívem! óh mi lelt tégedet? (42/456) *tusakodó* (40/11).
- tusculanus** (lat) (1)
Decemb. 11^d írják hogy Feldmarsal Lieutenant Liebesgott... még az Nap ki indult... az egész *Tusculana* Regementel (43/12).
- tűcsináló** fn (1)
A' jó *tűcsináló* derekabb ember a' rossz Minis-ternél (T5/701).
- tűkör** fn (5)
...a' jó *Tűkör* csak reggel hazudik (T7/253). — Te pedig ártatlan Lelkem, akár az Égből származtál alá az én testembe... akár az én érzéseimnek, és Fantaziámnak *tűköre* vagy; kelj fel könnyű szárnyaidra (40/144). *Tűkör* (34/145, T7/247), *Tűkörhöz* (T7/245).
- tündér** fn (48)
Még az Arany idő előtt ezenn a' Világonn nem vólt egyéb, tsak *Tündérek* és Rózsa (36/2). Ő Tanátsot fog adni tenéked, 's e jóltévő *Tündérek* Ótalmadra minenkor megjelennek (42/200). *tündér* (40/169, 182), *Tündér* (36/6, 172), *tündér* (33/40, 36/266, 267), *Tündér* (36/174, 42/171, 213, 754, 779, 996), *tündérek* (42/1001), *Tündérek* (36/3, 61, 65, 71, 87), *Tündérek* (36/9, 21, 90, 125, 42/170, 176, 750, 751, 756, 768, 813, 818, 824, 875, 923), *Tündérek'* (36/162), *Tündére* (42/188), *Tünderei* (42/917), *Tündéri* (42/192), *Tündérek* (36/25), *Tündérek* (42/742, 772), *Tündéreit* (42/747), *tündéreknek* (42/978, 1070), *Tündérinkre* (42/863), *Tündérek*ről (36/250).
- Tündércsillag** fn (1)
A' Hajnalsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követeje, Foszforus, Hesperus... *Tündér Tsillag*, Égi Rózsa (36/248).
- tündérecske** fn (2)
Ollykor a' téjszínű Rozákonn játszadozott két Tündér, megsókolták egymás Ajjakát, 's a' megsókolt Tsókba új *Tündérecske* származott (42/755). *Tündérecske* (36/8).
- tündérfi** fn (3)
Az Ártatlanságnak és Gyönyörúségnek *Tündér*

fiai fognak oltalmodra 's Vígasztalásodra ki állani (42/726).

tündér fiai (36/103), *Tündér fiai* (42/839).

tündériszten fn (1)

Ekkor bámúlt el Melítesz, jobbann mint valaha, meglátván ezt a' boldog helyet, mellybe ötet a' barátságos *Tündér Istenek* vezették (42/224).

tündérke fn (1)

...s meglátván maga körül a' Szerelem nyájas *Tündérkéit*, magát a' boldog Szeretők' Elíziümába képzelte (42/179).

tündérr királykisasszony fn (1)

...a' *tündér Királykisasszony*, a' kinek minden pillantatjára Órientalisi gyöngyök peregnek (T7/143).

tündérleány fn (2)

Ezek vezetik le a' boldogabb Világból az aggodó Lélekhez a' Reménységet az örömmek és a' Szükségnek *tündér Leányát* (42/872).

tündér Leányát (36/122).

Tündérparadicsom fn (1)

A' hajnaltsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje, Foszforus... Fényes Tsillag, *Tündér-Paraditsom*, Vénus Tsillag (36/247).

tündöklök i (4)

A' mezőknek és pázsitoknak tarka virágos leplei mi érettünk *tündöklenek* (52/70). — értem többé ne *tündököljön* a' Nappal' Világa (19/11).

tündökölnék (50/63), *tündöklött* (42/257).

Ik: *ki-, le-*.

tündöklő in/mn (1+3)

I. in Ki tárja a' piros Napkeletnek nyitját Halvány ezüst szinnel *tündöklő* Udvarán (43/352).

II. mn Tudom hogy az ő pompásabb Lakóhelyét a' *tündöklő* Heszpertis esméred (42/741).

tündöklő (21/27), *tündöklőbb* (21/10).

tűnik **Ik:** *el-*.

tűnni in (1)

...az én szeretetem nem hagyta szemembe *tűnni* azt a' fogyatkozást, a' mellyet a' Te köszöntésednek kellett a' más ajakán szenvedni (38/20).

tűnő **Ik:** *el-*.

tűnődés fn (1)

A Vértes és Bakony szirtjei bétöltek kétes *tűnődésemmel* (53/28).

tűnődik i (3)

Nézd meg kétségbe esését annak az irigynek a' ki a' más boldogságán *tűnődik* (T1/281).

tűnődik (42/1048), *tűnődtem vala* (3/119).

tűr **Ik:** *el-*.

tűrés fn (2)

Melyik erős szívü ember nem rogyna le az inségek terhe alatt? és hol van az a' békességes *tűrés*, a mely nem zúgolodna? (48/155)

tűréssel (44/36).

türetni **Ik:** *el-*.

tűrhet i (2)

A' setétség az én sétáló lugasom, és az én hajnalom az éjféli: még a' Holdat sem *tűrhetem*, ha nagyon tiszta (54/173).

tűrheti (6/24).

Ik: *el-*.

tűrhetetlen mn (1)

Lassan lassan mindég nevededett az én Vágyódásom 's *tűrhetetlen* Kívánságom (42/668).

tűrhetni in (1)

... mind a' két Cadentziás szó, polysyllaba, p. o. homlokát, megbotsát; rengeti, Sopronyi, 's a' t. Már ezt tsak elvéteve *tűrhetni* (T6/401).

tűrhető mn (7)

...amazok nélkül Poéta nem lettem volna, ezek nélkül pedig *tűrhető* Poéta (T9/255). — ezek tennék akkor gyilkoló-barlanggá e' világot; és ekkor *tűrhetőbb* volna, a' kietlenben, tsupa kígyók és sokrpiók (!), oroszlányok és tigrisek, mintsem emberek közt lakni (52/17).

tűrhető (T3/431, T6/254), *tűrhető* (T8/10), *tűrhetőbb* (T8/23, 87).

tűrhetvén in (1)

Mert Rozália is nem *tűrhetvén* tovább szívének tüzes vágyásait, oldozni kezdé a' szemkötőnek tsimbókjait (42/1156).

tűrni in (1)

...már akkor álmétkodnunk kell az ő *tűrni* szánt, az ő okos, istenfélő, és mindenkor diadalmaskodó bajnoki Lelkén (T5/226).

Ik: *el-*.

tűz fn (37)

Szándékomban a' tavaly rajtunk' keresztül ment *tűz*, nem kevésé hátráltatott (T8/185). Veszper elzárta az Egeket a' Napnak utolsó *tűzeitől* (35/4).

Hát nem látod mint emészti éjjel nappal a' fös-
vényt egygy lassú el olthatatlan *tüz?* (T1/258) —
Mi forróbb a' Viperának vérénél, nem folyó *tűz*
tsergedez é az ő száraz ereibenn, mikor Arabiá-
nak fűszerszámos virágait öszve mászkálja?
(40/69) — Rozáliám! engem a' te *Tüzed* meg
emészt, ha tsak meg nem szánsz engemet (42/
683). Ellene álhatatlan hatalma van a' vénának;
és sokszor olyan *tűzbe* hozza az embert, hogy
miatta sokszor ételét, édes álmát, kedves baráti-
nak látogatását is el kell halasztani (T10/54).
tűz (43/522, T5/220, T10/8), *Tűz* (9/44), *tüzem*
(34/134), *Tüzem* (9/6, 10/44, 23/32), *tüzet* (40/
154, 43/12, T10/13), *Tüzemet* (10/5), *tüzedet*
(40/40), *tüzet* (42/1046, 1114), *tüzeteket* (34/
117), *tűznek* (44/26, T3/5), *Tüzemnek* (26/15),
tűzbe (T5/514), *tűzön* (41/302), *Tüzemre* (42/
520), *tűzről* (43/57), *tűznél* (40/74), *tűzzel* (4/182,
34/39, 42/431, 43/65, 71), *tűzével* (40/175), *Tü-
zével* (8/23).
Ö: *szikra*~.

tüzecke fn (1)
Télen a' tsillámló hóra ülnek 's a' legszebb Sű-
gárokából rakott apró *Tüzetekéknél* fűtőznek (36/56).

tüzes mn (9)
Vérszopó Sárkányokkal, *tüzes* Kísértetekkel, or-
dító Lelkekkel, 's az Éjtszakának fekete Bo-
szorkányival töltötte bé ezt a' hideglelős Fantá-
zia (42/102). Gyönyörű, és könnyen menő ver-
sei vagynak; képzelődése termékeny és *tüzes*
(T9/542). Istenek! fel ugrik *tüzesen* Rozália, mi
lelt engemet? (42/1027)
tüzes (39/11, 42/64, 1156, 51/41, T5/263, T10/57).

tűzhely fn (1)
Van egyg leselkedő *tűzhely* a' Hamú alatt elrej-
tetve (26/3).

tűzzel-vassal hsz (1)
...az Ellenség majd rájok üt őket *tűzzel vassal*
elpusztítja (4/187).

typographia l. **tipográfia**
tyrannismus l. **tirannismus**

Ty

ty fn (2)
ty. kontyot (T3/442).
ty (T3/451).

tyúk fn (1)
Ez edgyik se vers, illyet az ábchez értő *Tyúk* is
tudna kárálni (T3/387).

tyúkmony l. **tikmony**

U, Ú

- u** fn (3) oszlopokat Indiának mezején (40/52) .
Még a' diphthongusos Nemzeteknél sem olvad
össze a' két szóból került két vocalis, minémű
itt az a és az u, e' szóban Aba-új-vár-megye
(T6/232).
(u) (43/216, 666).
- udvar** fn (9) **ugrándozik** i (1)
Vénus *Udvarában* a' Gerlitzék a' Vigság és Hiú-
ság társaságában Ambróziával élnek (36/269).
— abból nagy ellenkezés származik a' Királyi
udvarnak Gavallérijai és Dámái között (T5/570).
udvarba (41/269), *udvarokba* (41/123), *udvará-
ban* (41/195), *udvaron* (T7/23, T9/501), *Udva-
rán* (43/352), *udvaránn* (3/117).
- udvari** mn (3) **ugrani** in (1)
Most pedig már a' magam szabadságába élek,
nem vagyok a' Tekintetes Úrnak *udvari* számára
– hanem csak – számár, mint egyebek is (41/
233). Éppen mikor ezeket írtuk akkor érkezett a'
F. *Udvari* Cancellariáról egy sárga sínóros Ku-
rir gyalog (43/655).
udvari (T1/266).
- udvarolhat** i (1) **ugrás** **Ö: árok~.**
Mind a' kettőt véghez kívánja pedig vinni, hogy
az Érdemes Olvasók' mind a' két Nemének *ud-
varolhasson* (T2/7).
Uebertreibung 1. **Übertreibung**
ugrat **Ik: meg~.** **ugrathatni** **Ik: le~.**
ugrál i (1) **ugrathatni** **Ik: le~.**
...az én kis özetském *ugrált* én előttem (42/1055).
Ik: fel~.
- ugrálás** fn (2) **ugrattathat** i (1)
Hatalmas Szeretet!... Te billegteted enyelgő
ugrálásra annak idomtalan lábait, mint valami
...soha olyan rettentő ordító hangja nem menny-
döröghetett olly éles harsogással füleimbe, hogy
ha színte meg rezzenthetett is, lépéseimből vagy
jobbra vagy balra *ugrattathatott volna* (44/88).
- ugrik** i (2) **ugrik** i (2)
A' Poëta *ugrott* örömebenn (3/183). — a' bi-
zonytalan Feldúlástól félvén, a' bizonyos Éhség
torkába *ugranának?* (4/189)
Ik: fel~, félre~, vissza~.
- úgy** hsz (116) **úgy** hsz (116)
Mi lenne úgy belőle, ha... az Emberek öszvetett
Kézzel ülnének telyes életekbe (4/183). Ám *úgy*
legyen (3/177). Írjon kiki *úgy*, a' mint legjobb-
nak gondolja (T8/157). Sok nemei vagynak, va-
lamint az Ódának, *úgy* a' Dalnak is (T9/49). Az
emberi törvények csak *úgy* igazságosok, ha az
enyim szerint hozattak (T1/249). Hát *úgy* meg un-
tad már a' szabadságot, hogy hallani sem akarsz
rólla? (41/383) — oh mint örültem én akkor, óh
mint repesett mindég az én Szívem, 's mint ér-
zettem, hogy én boldog vagyok, mikor engemet
minden szeret. De, de most nem *úgy* örülök én
(42/1057).

- ugyan** hsz/ksz/msz (18+30+6)
I. hsz De hát *ugyan* miként tudod a' hosszú Napnak unalmait kiélni, ha semmi nyomós foglalatosság nem von el annak észre vételétől hogy az Orák teldegelnek? (4/65) — én *ugyan* nem futok az elől az ösztön elől, mellyet magambann hordoztat a' Természet (40/5). — lóhere, és vad zab bőséggel terem. Már itt *ugyan* ehetni (41/333). — beszélld el nekem az ő Nevezetesebb Országát, a' Tündéreket és a' Tsókokat, beszélld el, ha *ugyan* a' halandó Fülel büntelen hallhatják az ő legszentebb Titkait (42/743). Én *ugyan* nehezteltek, mikor a' szabad Magyaroknak szabad nyelvéből valamely bizonyos talyék Monopoliumot akar tsinálni (T3/459).
ugyan (40/86, 52/52, T3/120, T4/80, T5/374, 482, T6/14, 140, T8/1), *Ugyan* (41/42, 341, 367, T5/274).
- II.** ksz Óh édes Tsókok! Édesek vóltatok *ugyan* ti, de nem egész kedvesek (42/578). — tsináltam *ugyan* jegyzéseket, de igen kurtákat, és mégis, a' mint reményelem, elég világosokat (T4/198).
ugyan (41/225, 234, 43/264, 289, 613, 48/96, 52/91, T1/293, T3/487, T4/89, 143, T5/129, 159, 344, 392, 408, 468, 571, T6/66, 289, 295, 312, 363, T7/122, 311, T8/10, T9/387, 634).
- III.** msz *Ugyan* no hogy tud már ilyen átkozott portékákat kigondolni? (T7/132)
ugyan (T4/69, T5/438, 481), *Ugyan* (41/362, 48/172).
- Ö:** csak~.
- ugyanakkor** hsz (1)
 Szerentse hát, ha a' Poétát valamely alkalmazhatóság figyelembe hozza, és *ugyan akkor* a' Véna is lelkesíti (T10/58).
- ugyanannyi** nm (1)
 Egy féle soruak azok a' mellyeknek minden sora *ugyan annyi* szillabákból áll (T3/235).
- ugyanaz** nm (7)
Ugyanaz vagyok én; te *ugyanaz* nem vagy (25/3).
ugyan azok (T3/432), *ugyan azt* (49/20), *ugyanannak* (10/37), *ugyan annak* (42/930), *ugyanabban* (T5/238).
- ugyanazon** nm (7)
 Tsak olyan állat, mint ők. A' Majmoknak *ugyan azon* neméből, csak hogy a' mint hallottam hosszabb kezű (41/211). — és ezek a' boldog fíjai az Arany Kornak, éppen *ugyan azonok* volnának? (33/82)
ugyan azon (37/41, T3/355, 373, 425), *ugyan azonn* (T3/397).
- ugyancsak** hsz (1)
Ugyan tsak én nem szeretném azt a veszedelmes suttogást magamra vállalni (41/178).
- ugyanegy** nm (2)
 Nem elég, ha a' vocalisok *ugyan edgyek* mind a' két sarkalatra (T3/368).
ugyan edgy (T3/382).
- ugyanez** nm (2)
 Én *ugyan ezt* a' felosztást igenis helybehagyom, és minden eddig valók közt legerányosabbnak esmérem (T5/57).
ugyan ez (T3/430).
- ugyanis** ksz (12)
 Persául *ugyan is* ez a' Napkeletieknél annyira kedvellett madár Búlbúl (T6/172).
Ugyanis (T6/353), *Ugyan is* (48/3, 41, 52, 128, 52/99, T3/35, 68, 492, T5/502, T10/5).
- úgyde** ksz (1)
Ugy de hát az Isten végtelen jó? miért nem közli hát a' maga joságát a' maga teremtéseivel ezen gyáva halandókkal? (48/78)
- úgyhogy** ksz (6)
 Ebből igen kedves illatú vizet tsinálnak, *úgy hogy* a' Frantziáknál narder átaljában minden szagosítást és parfümírozást jelent (T9/703).
úgyhogy (52/5, T3/465), *úgy hogy* (42/668, 52/103, T3/95).
- úgyis** hsz (3)
 Hogy ezek a' sorok vagy is megszakasztások nem egy aránt szépek, az *úgy is* látni való dolog (T3/207).
úgyis (42/628, T6/109).
- úgymint** ksz (3)
 Némelylek, Aristotelessel, tsak kétféle Poésist tesznek, *úgymint* Epicát és Dramaticát (T5/8).
úgy mint (T3/493), *u.[gy] m.[int]* (T3/128).
- úgymond** msz (6)
 Te tsak reá érsz a' tréfára, *úgymond* Rozália, enyelgő leányka (42/1089).
úgymond (42/1092, 50/17, T9*/524), *úgymond* (48/138, T1/90).

- úgynevezett mn** (6) 80, T10/26), *Újabb* (T5/275), *újjabb* (T5/495); *legújjabb* (T5/357), *leg újjabb* (T3/92).
- Ebben a' Dalban, a' mint tudjuk, nints az *úgy nevezett* Kádentzia; még is jól megy rá a' muzsika, 's ő is a' muzsikára (T9*/261).
- úgy nevezett* (43/130, 44/101, T8/136, T9/499, T10/4).
- úgysegéljen fn** (2) **II.** fn Mitsoda *új*, Iréne, ez a' szokatlan Hidegség? (25/1) — Eggy szerető sem kell két három pillantásnál tovább, a' régieket megúnom, *újonak* hízelkedek (4/93). — a' régi jó ízlésnek az *újjabbakkal* való egybekötéséért Tek. Kazincy Ferentz Úrnak 's néhai Tudós Dr. Földi János Úrnak tartozom (T9/249).
- ...olly rekkenő a' hideg, hogy a' magános Emberek féltik magokat a hidegtől, 's hogy meg ne vegye őket, egy barátságos alku, 's egy Isten *úgysegéllyen* után egymás mellé bűnnek, 's úgy vexelezik a' melegezt (43/165). — azértis néminemű orrokat kezdtem könnyű fából készíteni, a' mellyeket doróttal a' boldog emlékezetű hűs-orrhoz hozzá tsinállok, és hasonló színre meg is festek; úgy hogy sok ember *tsegéjével* is állítaná, hogy ismét a' régi orr nőtt ki (52/104).
- új* (25/4), *Újak* (44/159), *újakat* (17/26); *Újjabbak* (T5/455), *Ujjabknál* (T5/525).
- úgysem hsz** (2) **Újdon mn** (2)
- Ti szabadság keresni *úgy sem* mentek (3/144). *ugy sem* (T3/472).
- A' mezőre, a' fegyverekre, óh Isten! már Tégedet vissza hiv az *újdon* ki kelet (22/5). Most, szerentsésített Növevény, most valóba kevélyenn árnyékozhatod bé a' Levegőt *ujdon* fűrtjeiddel (24/8).
- úgyszintén ksz** (1) **Újhelyi fn** (1)
- Úgy szintén* mélységés tisztelettel reménykedik a' valódi böltsességű Ősz Fejeknek, hogy ne kátoi keménységgel méltóztassák meg ítélni (T2/11).
- Ujhelyi* Dayka Gábor egynehány szerentsés Anákreontismust tsinált (T9*/201).
- új mn/fn** (62+8) **újít i** (1)
- I.** mn Hólnap *új* Áldozat lesz, vídítsd fel magadat 's jelenj meg ottan (42/493). Tiszta öröm lebegett nyugovó homloka felett, mint az az első hajnal, melly a Napot legelőször fel vezette az *új* égre, a' mellyen még semmi felhő nem borongott (42/949). Fillis *új* virágokat hozott én előmbe (42/1054). Mi *új* belső Mozgást tsinál benned azon Ábrázat? (6/14) — *új* ideájinak kimagyarázhatásáért *új* Szókat és *új* Szófogalásokat mérészelt tsinálni (T5/373). Nem tudom, Danae, milllyen hajlandónak érzed magadat annak elhitelére, a' mit az *Új* Heloisnak Szerzője mond (33/13). — mind annyiszor az Ámor' lángoló fáklyáját villogtatom Sohajtásaim' Szellőjénn 's *ujabb* lobogásra gerjesztem azt (42/340).
- új* (3/216, 4/6, 5/41, 8/11, 22, 29, 10/54, 12/6, 15/2, 16/34, 20/1, 33/89, 36/8, 42/353, 408, 499, 755, 1009, T4/59, 84, 111, 120, 191, T5/ 646, T7/187), *Új* (8/9, T5/15, 676, T6/187), *újj* (34/151, 41/319, 43/118, 118, 251, 413), *ujj* (39/16, 41/351), *újakat* (T4/169, T6/210); *újjabb* (36/71, 42/633, 712, 824, T4/69, 95, T5/6, 551, T6/
- újtó in** (1)
- ... 's a' mindent *ujjító* Vénusz' Tiszteletére Mezei Játékokat tartsanak (42/354).
- újtott Ik: meg~.**
- újtatni Ik: meg~.**
- újj fn** (9)
- Ez atyai *ujjak* – ezek fogták bé félig lezárt szemeit (54/105). A' Szeretet... e' rakta a' rendszerző Háromiának Isteni *újjaira* a' Világnak rézszekeit (40/15).
- ujjai* (T6/415), *ujjainak* (42/508), *újjainak* (43/435), *ujjal* (44/141), *ujjokkal* (44/53), *ujjaival* (42/507), *Ujjaival* (42/175).
- újonnan hsz** (6)
- ...a' Daloknak száma is több *újonnan* feltalált Darabokkal van szaporítva (T9/195). Tavasszal ismét elszőköm az Uramtól, 's késő őszig itt lakom közöttetek. Akkor *ujjonnan* haza megyek téli enyhős szállásomra (41/451).

újonnan (19/29, 33/57, 104), *ujonnan* (42/521).

újra hsz (7)

Miért kételkedsz *újra*? (5/83). — körül nézte *újra* meg *újra* a' szerentsétleneket (3/163).

újra (22/1, 34/20, 42/721), *ujra* (5/85).

újság fn (11)

...a' virágokat nem *újságokért*, vagy tzifra nevéért és hazájokért, hanem belső valóságos kellemjekért szeretitek (T9/639). A' mi az *Újságokban* iratik, hogy a Della Union el esett volna, az nem igaz (43/133).

Újság (43/74, 626), *Újságok* (43/648), *újsága* (T8/25), *Újságot* (43/666), *Újságokat* (43/290), *Újságokban* (43/250), *Ujságokban* (T5/614), *Újsággal* (43/289).

újságkívánás fn (1)

Külömben, ha profanus vagyok e' szent titkokba való bépillantásra: feláldozom *Újságkívánásom'* (T6/186).

újul Ik: *meg~*.

újulás Ik: *meg~*.

újulva Ik: *meg~*.

Ulisszes fn (1)

Ákilleshez ment, emlékeztette az ő Állapotjáról, és néki Szeme' elibe vonta a' fegyveres *Ulisszeszt* (12/34).

ultra (lat) (1)

Ez már non plus *ultra!* és itt Dayka meghaladta önnön magát (T6/247).

ú. m. = *úgymint*

umbra (lat) (2)

Irtóztató jelenést akar láttatni, egy rettegő ember' orczáját; rá vonja az *Umbrát* 's halvánnyá teszi (T6/41).

umbrával (T7/343).

un Ik: *meg~*.

unalmas mn (8)

Kegyetlen Irigybánás! te Szerelemnek leánya vagy... a' te *unalmas* gondoskodásid nélkül a' szeretet tsendes volna a' te Atyádnak nints szeme, néked pedig ezer van (34/48). — az a' Valás, mellyet örömmönek, diszemnek, 's vígasztalásomnak reménylettem, maga előtt *unalmas-sá*, sáfárjai előtt meggyűlöltté, fiai előtt semmit nem reménylővé tett (45/41).

unalmas (9/30, 28/32, T1/293, T3/153), *únal-*

mas (T7/404), *unalmasabbá* (43/506).

unalom fn (17)

...ne kívánd gonoszság 's *unalom* által megvenni azt a' szomoru elsőséget, hogy ember társaidat el nyomhasd (T1/220). — imit-amott magokat beszéltetem a' személyeket, melly az Olvasónak *unalmát* is ébreszti (T7/401).

Unalom (4/207, T1/142), *unalmat* (43/415, T1/199, 244), *Únalmat* (10/14), *unalmatat* (41/471), *únalmát* (T9/108), *Únalmimat* (14/11), *unalma-it* (4/65), *únalmait* (43/115), *únalmának* (T6/405), *Únalomból* (42/375), *Unalmaktól* (8/52), *unalommal* (38/41).

unalomúzás fn (1)

Ti kik egy hatalmasnak *unalom* úzására vagytok teremtve... nem vagytok méltók az én énekemre (42/935).

unatkozás Ik: *meg~*.

unatkozik Ik: *bele~*.

undok mn (3)

...s mint a' földnek akármellyik *undok* férge magadba felnevekedsz (4/134).

undok (44/71), *undokká* (4/210).

undokít i (1)

Erköltsi vétek nem *undokította* az én Lelkemet, és annak esmérete tsendes volt a' maga tisztaságával való megelégedésben (44/119).

undorító mn (1)

...soha ki nem nyerhettem magamtól, hogy el titkoljam azt, melly *undorító* borzadással éme-lyeg az én más formán tanúlt Lelkem az ő Dórisi tselekedeteitől (44/103).

Union l. **Della Union**

unitas (lat) (1)

...*unitas* ez nec multiplicat, nec dividit (44/74).

Ö: *esztétika~*.

unoka fn (2)

Ha a' mi kardoskodó őseink jókor kezdettek volna gondolkozni, most nekünk *unokájiknak* nem volna helyünk a' panaszkodásra (T11/49). *unokák* (3/173).

unszolás fn (1)

Engedek, hogy is ne engednék, Nemes Pásztorok! a' ti *únszolóstoknak* (54/252).

únt in (1)

Gyengült Ábrázattal, izzadt Kebellel paraszto-

sann elterülve alszik a' már learatott Gabonánn a' magát *únt* Arató (8/16).

Ik: *meg~*.

úr fn

(114)

Légy hiv férj, szerető Atya, jó szivü *úr*, 's buzgó Hazafi (T1/185). Ha a' Szerző *Úr* a' mosolygo Eratónak is olly béavatott kedvese, mint a' ke-sergőnek: lessz Hazámnak jussa az érdemmel szerzett kevélykedésre (T8/66). Kedves *Úr!*... bátorodom az *Urat*, azoknak végrehajtására megkeresni (52/87–91). Természet' *Ura!* te a' ki erősebb vagy a' Halálnál, tedd halhatatlanná az én Nevetem (42/34). Ne is enged oh *Uram* hogy háládatlanságunkal méltatlanoká tegyük mi magunkat enyi jo tétéményidre (48/228). Beszélld el, Ámor, te a' ki olly igazságos *Ura* vagy a' mi Szíveinknek (42/31). Maradok az *Úrnak* kész köteles szolgálja Mikolas Postiche Galantéria – fábrikus (52/127). — a' Könyv' végén az illyen ritkább szokat, a' kegyes olvasónak kedvéért, Ábéce szerint feljegyeztem, egy két betűvel megmagyaráztam, és hogy őket honnan vettem, a' tsutsorodható Criticasterek miatt, *urát* is adtam (T4/180).

Ö: *földes~, nagy~*.

uracska fn

(1)

Magyarjaim! Literátorok! ne tsak a' külföldi írókat olvassátok, hanem keressétek fel a' rabotázó együgyü Magyarat az ő erdeiben és az ő Scytha pusztáiban... akkor lelítek fel a' nemzetnek ama' mohos, de annál tiszteletesebb maradványit, a' mellyeket az olvasott és útazott *uratskáknak* társaságában haszontalan keresnétek (T9/442).

uralkodik i

(6)

...nézd milyen komor megunatkozással *uralkodik* a' pusztító Vezér, a' füstölgő Düledékeken (T1/259). — a' mint mondám, az *Uralkodik* a' hozzá hasonló embereken (41/217). Gyönyörű illatok lepik el a' tájéket, 's mélyly Tsend *uralkodik* mindenfelé (50/64).

uralkodik (42/1010), *uralkodol* (40/43), *uralkodnak* (41/201).

uralkodni in

(1)

Cupidó születik Vénus és Zefirustól... Kezd az Istenekenn és Emberekenn *uralkodni* (36/148).

uralkodó mn

(2)

...mindjárt elvala Szívem foglalva, érzettem,

hogy egy *uralkodó* Szépség lepte meg azt (42/435). Nem azon örülök, hogy a' Deák nyelv, az az *uralkodó* idegen meg fosztódott az ő bitang jussától (T11/12).

Uránia fn

(1)

...tanúbizonyosságul hívom a' Múzsákat, kitsinytől fogva nagyig, Cliótól fogva *Urániáig* mind a' kilentzet (T7/201).

Uránus fn

(1)

Kivágta az apjának Calusnak, vagy *Uránusnak* a' Pötsét, és ebből, a' tengerbe esvén született Vénus (36/143).

úrfi fn

(1)

Lengyel! Nótákat is vonny: Mert van *Úrfi*, Kis-Asszony! (43/190)

úri mn

(5)

...négy esztendő olta esmérik sok *Úri* rendü Urak és Asszonyságok ezt az én tréfa versemet (T7/227). Te! ki az én életemet, mely másokbann szánakozást tsinál, nekem magamnak boldoggá, 's *Úrivá* teszed, édes nevendék Músám! (3/125) *Úri* (3/39, 42, 69).

Ö: *nagy~*.

úrias mn

(1)

Az első számárnak vóltam számara, *uriasabb* igát hordtam, mint más közönséges számarak, drágább Istállóba kinoztak (41/229).

Úristen fn

(1)

...az *Ur Isten* ditsősségét a' veletek együtt élő emberiség szemlélhesse (49/48).

Úrjézus fn

(1)

Az egész Természet bizonyosságot tész *Uram* terolad... megjelenteted te magadat a te Szent Fiad az *Ur Jézus* Krisztus által (48/222).

usil i

(1)

...hiszel te nekem: gyalázod (*usilod*) a' te balgatagságidat: esküszöl hogy tsendes vagy; és (pur) sohajtasz? (5/76)

Usser l. **Usszérius**

usus l. **úzus**

úszik i

(1)

A' néki-pirúltt Nap jobb kedvvel nézi most, hogy a' zöld, és virágokkal rakott Föld miképpen *úszik* az ő sűgárinak tengerében (50/39).

úszkál i

(1)

A' boldogtalan Melítész eszméletlen *úszkált* a'

Halál fagyos Karjainn, sebessen vitte az omló Patak, 's a' kavargó Örvény morogva tekerte bé (42/159).

úszkáló in (1)

De még ezt várni sem engedték az én káromon gyönyörködve *úszkáló* Phocák (44/137).

úszkálván in (1)

A' levegő Égben rózsza virágon *úszkálván* (43/689).

úszó mn (1)

A' Tzethal *úszó* sziget' módjára nyugszik a' melegülő vizekben (50/40).

Usszérius fn (1)

A' régi Kalendáristák, Tsillagvisgálók' és Matematikusok' észrevételek szerént felrakta ennek a' Tsillagzatnak járását *Usszérius* (T9*/399).

ut (lat) (1)

...sőt holmi Bányász Csákányt, Sopronyi Veres Tikmonyat, X *ut* Tököt, és több efféle korpáú Grapsákat se hagyjon megtekintetlen (T4/104).

út fn (28)

Setét agg fák között, tövises bokrokonn által, *út* nélkül vágatott egy Kőszirtról a' másakra (42/210). Nemzeti nyelvünket pedig már a' szollással együtt tanulni kezdtük, 's készek már gyermekségünkben azok az *útak*, a' mellyeken az első ideák a' mi elméjünkbe bé szivárognak (T11/31). — a' Literatura pedig Követ, melly *útat* egyenget a' fontosabb Tudományoknak (T4/56). Így tévesztettük el a' természetnek rendes *újtját!* (T11/25)

út (33/107, 40/181), *útak* (T5/452), *Útak* (6/47), *úta*d (43/455), *útja* (45/47), *úta*kat (T9*/688), *Útát* (9/25), *újtját* (14/12, 36/34, 42/787), *utját* (T1/62), *útait* (T9/89, 263), *Utait* (25/14), *úta*dnak (42/904), *Úta*dnak (20/20, *újtában* (T9*/167), *Úta*ibann (36/114, 42/863), *úton* (T7/282), *újtján* (54/218, T9*/390), *újtján* (42/28).

Ö: *ál-*, *közép-*, *tér-*; *egyúttal*.

utál i (6)

*Útá*lom a' magam Gyanúit, a' magam Kételkedésimet (19/3). Repülsz tőllök, de – nem *utá*lod őket, kívánnál rajtok segíteni (T1/303).

*útá*lok (T6/57), *útá*lt (10/52); *utá*lják (T1/25), *utá*lta (42/91).

Ik: *meg-*.

utálás fn (2)

Óh hányszor repültek ők el a' pompás Kastélyok felett nemes *Útá*lással, hogy a' Gazzal fedett Kúnyhóba meglátogassák a' homályba fekvő Virtust! (42/881)

*útá*lással (36/131).

Ik: *meg-*.

utálatos mn (4)

Ha sokára elnyomja az álom; akkor *utá*latos képek intselkednek reá nyugvóhelye körül (51/39). — a' numerusatlan Hexameter vagy Sapphicus tsak ugyan *utá*latosabb a' jó hangzású kádentziás versnél (T8/171).

*utá*latos (41/492), *utá*latos (T1/360).

utált mn (1)

...de én kegyetlen betegséggel büntetlek meg tégedet, a' mellyel meg romlott és *utá*lt éltednek véget vet[e]k (T1/234).

utáltatás Ik: *meg-*.

utálva Ik: *meg-*.

utálván in (1)

Felkeltem énis az én szerentsétlen Helyemből *utá*lván a' Nap Világát, 's mellyembe hordozván a' Pokol' irtózásait (42/695).

után nu (67)

Míg ő ez *után* a' fonal *után* megy addig el nem tévedhet (T1/12). Most már, a' millyen a' Személy és annak tette, olyan indulat származik annak olvasása *után* az ember Lelkében (T5/107). Ah, mint fognak tégedet az utóbbi szamarak becsülni 's áldani, a' késő idő *után*-is (41/168). Egy szóval óhajtottam az Epopoéának egész formáját, természetét és alkotását, a' legjobb Mustrák *után*, ebben a' kis Munkámban is követni (T7/407). Világunknak katzér gyermek[!] tudjátok é ti majd képzelni az én tollam *után* Rozáliát (42/952). Ah, botsáss el engemet, fel rijada a' szemérmes Rozália, akárki légy, te ki a' szüzek *után* leselkedel (42/1063). Eljön talám az a' boldog Nap, hogy az a' kegyetlen sóhajtani fog egy szerentsétlen *utánn*, kit életébe kínozott (42/129). Ti, ugymond, kik amaz ösztön szerint mellyet én szivetekbe adtam, léleleteknek minden szempillantásában a' boldogság *után* törekedtek (T1/92).

Ö: *az-*, *ez-*.

- utána** hsz (10)
Ah kis Zefir menj *utánna*, 's mondd meg néki, hogy az én Lelkem vagy (42/464). Az *utánna* való Napokat öröm között ülték meg (43/198). — azt mondanák Polgártársaim, tudós Hazámfiái, 's az *utánnunk* születendők (T9/273). Sok Nemzeteknél egész századokkal is hátrább vagyunk a' tudományokba és a' Culturának egyéb nemeibe; de olly foganatos eszköz van a' kezünkbe, hogy ha azzal élni kezdünk, esztendőök alatt is óriási lépéseket tehetünk *utánnok* (T11/78). *utánna* (42/483, T3/501, 513, T6/80), *Utánna* (22/17, T6/108).
- Ö:** *minek~*, *ő~*.
- utas** fn (1)
Azok az élő fák a' mellyek szélesen ki terjedő ágaik alatt hűsítő pihenést adtak az ellankadt *utasnak* (48/19).
- utaz** **Ik:** *el~*.
- utazás** fn (2)
Egy Ánglus Hajós Kapitány, a' ki sok szép *utazásairól* már igen nevezetessé tette magát (43/107). *utazása* (43/110).
- utazó** fn (4)
A' kopasz Követ zöld Mohval beszövik, hogy a' sípoló Pásztor, vagy az ellankadt *Utazó* feltalálja azonn Nyúgodalmát (42/796). *Utazó* (7/22, 29/3), *Utazó* (36/43).
- utazott** mn (1)
Magyarjaim! Literátorok! ne tsak a' külföldi írókat olvassátok, hanem keressétek fel a' rabotázó együgyű Magyart az ő erdeiben és az ő Scytha pusztáiban... akkor lelitek fel a' nemzetnek ama' mohos, de annál tiszteletesebb maradványit, a' mellyeket az olvasott és *utazott* uratskáknak társaságában haszontalan keresnétek (T9/442).
- utca** fn (1)
...a' vígjáték, melly akkor az utak és *utszak* megett mutatódott a' néző népnek (T5/452).
- útféli** mn (1)
Kéntelen voltam az *útféli* szózatokkal meg nem elégedni, és ritkább 's esméretlenebb ígéssel élni fordításomban (T4/51).
- úti** **Ö:** *ország~*.
- utóbbi** mn (2)
Ah, mint fognak tégedet az *utóbbi*, szamarak be-
- tsülni 's áldani, a' késő idő után-is (49/30). *utóbbi* (49/30).
- utol** hsz (1)
Igaz, hogy *leg utól* vagyunk az Európai Nemzetek között, de annál inkább méltó törekednünk, a' ditsőség is annál szeresebb lészen (T11/51).
- utolér** i (1)
...sem haláloed, minthogy az valamikor akkor csak ugyan *utól ér*, nem rettenthet el ettől a' szándéktól (41/161).
- utoljára** hsz (11)
...sokáig irígyelve néztem ő reájok, 's *utoljára* az én áldozó Szépepre egy tsokoló Tekintet vetettem (42/515). — de az akadályokat *utoljára* egy váratlan eszköz által, sőt Isteni Közbenjárással háritom el (T7/382). *utoljára* (33/114, 52/11), *utoljára* (4/107, 36/17, 104, 42/763, 839, T7/420), *utollyára* (T8/102).
- utolsó** mn/fn (37+14)
I. mn Ah melly kitsinynek kell az ő szívének lenni, melly elgondolatlan vékonyságnak az ő ereinek *utólsó* ágatskáinak (40/58). — és bezárta *utólsó* Szavait egy gyenge Sójajtással (12/27). Itt bolyogott Melítesz, tele szerelemmel és *utólsó* Fájdalommal (42/90). A' mi nyelvünkben a' Tsigá szónak 5 értelme van... Itt a' tsga szó ez *utólsó* értelemben vétetődik (T9/588). — [az idegen szavak] még a' *legutólsó* Magyar jobbágy' füleinek is botránkozást ne tsináljanak, 's annak száját elviselhetetlen rabotával ne nyomorgassák (T4/153). *utólsó* (25/22, 35/4, 41/165, 42/49, 144, 156, 1072, 45/7, T3/231, 352, 379, 485, 487, 528, T5/54, 274, 599, T6/259, 394), *utólsó* (42/401, 1040, 43/33, 44/239, 50/11, T3/349, T8/41, 99, T9/77, T9*/534), *Utólsó* (43/279), *utolso* (49/64); *legutólsó* (40/19).
- II.** fn A' nevezett Predikátor Úrnak vagyon igen jeles Poëtai munkája is: ezt az *utólsót* a' Psyche Írója is jól esmeri (43/255). A' harmadik[nak] mindég a' földbe, az *utólsónak* pedig a' tőle képzelt menyországba van a szeme függesztve (41/264). *utólsó* (T6/340), *utólsót* (36/188, T6/287), *utólsót* (T7/350), *utólsónak* (T7/96), *utólsónak* (T9/357), *utólsóban* (T6/197, 392), *utólsókban* (T9*/164), *utólsón* (54/71), *utólsóig* (T3/281), *utólsóval* (T7/343).

- úton-útfélen** hsz (1)
 ...akkor pedig bezzeg van dolga a' szegény Mú'sáknak, *úton útfélen*, Falun, Városon, Kortsmákon, mindenütt kiabálják őket, szálj le Mú'sám, serkeny fel Mú'sám, ülj fel Mú'ám (T10/16).
- Utópia** fn (4)
 Egy csak ugyan *Utópiában* lakó Halbernarri Író igyekezik ezt mostanába meg mutatni (43/225). Erről többet várunk *Utópiából*: minthogy itt ebbe a' mi Világunkba.... ilyenekhez... — hálá legyen a' jó — és szép gondolkodásnak, szerencsénk nem igen van (43/230). *Utópia* (43/216), *Utópia'* (43/676).
- utópiái** mn (1)
 Ezt az *Utopiai* Újságot eggy jó Barátunk közlöt-
 te velünk (43/666).
- uxor** (lat) (1)
 Hébe. Az Iffjúságnak Isten asszonya: *Uxor* fin-
 gitur Iuventutis (43/692).
- úzus** fn (1)
 Vagynak végezetre olyanok [ti. szavak], a' mely-
 lyek eredet szerént ugyan nem magyarok; de
 vagy a' Nyelv' Királyától, az *Usustól*, petsétes
 levelet kaptak, vagy a' Magyar Tudósok Diétá-
 ján hungarizáltattak (T4/144).

Ü, Ű

- Übertreibung** (ném) (1)
...a' Comicumnak természete megenged egy kis Nagyítást (*Uebertreibung*) (T7/323).
- üdü** 1. idő
- ügyel** i (4)
...a' tudományokat nem azért szerettem, hogy mondták nem azért kedveltem, hogy a' pallér páltza *ügyelt* reám (44/22).
ügyel (T3/8), *ügyelnek* (T9/420), *ügyeltek* (T3/54).
- ügyelni** in (2)
Molnár Albert... a' kinek érdemeire nekünk maradékoknak tsak azért is szemesebben kellene *ügyelniünk*, hogy eleink háládatlanságát valamennyire jóvá tennők (T9/449).
ügyelni (T9/425).
- ügyelő** in (3)
...mind azokra szorosan vigyázzon a' Házi jóra *ügyelő* Commissio (43/48).
ügyelő (43/29, 60).
- ül** i (24)
Elbámúlva *ült* Melítész (42/204). Vígán láttam ötet egyébkor; most setét gond *ül* a' homlokán, mint az elestveledett holló a' nyírfának síma fejérén (54/142). Apolगतó nyúgodalom *ült* Ványának környékénn, szelid halgatás a' tóbann, és a' tó felett (3/100). A' Szerelem *ült* azokbann a' szép Szemekbenn, a' Szerelem *ült*, Kinek lángjait én azelőtt még soha sem érzettem (42/437–8).
ül (40/126), *ül* (T5/367), *ülsz* (40/27), *Ülsz* (43/516), *Ülsz* (43/502), *ülnek* (36/55, 81, 129, 42/808, 834, 879), *ültem* (42/675), *ült* (42/54, 168, 295, 640, T5/312), *ültek* (42/176). — *ülnének* (4/185).
Ik: *fel~*, *körül~*, *le~*, *meg~*, *rá~*.
- üldöz** i (1)
De, öreg, nem a' Húsunkért *üldöztek* minket, mint a' Sneffeket, hanem egyedül azért az egy két szál tollért, a' mellyet kárunkra adott a' mostohánn jól tenni kívánó Természet (3/49).
- üldözés** fn (2)
Irigység, gyűlölség, áskálódás, *üldözés*, álnokság, tsalárdság, tolvajkodás, és végre öldöklés és vérontás – ezek tennék akkor gyilkoló-barlanggá e' világot (52/14).
üldözéssel (41/308).
- üldöztetik** i (1)
...ama szerencsétlen bagoly, melly mihelyt magát nappal mutatja, minden más madaraktól közönséges gyűlölséggel 's összevde zudúlt fel csevegéssel *üldöztetik* (T1/51).
- ülepedett** **Ik:** *le~*.
- ültet** i (4)
...eggy Tündér a' Szívet felszántván Tsókrózátt, *ültet* belé (36/175).
ültetnek (33/53); *ülteti* (T6/103). — *ültessétek* (T9/650).
Ik: *be~*.
- ültetés** fn (1)
...van sok termékeny rádix és sok törzsökszó, a' melly mint a' tenyésző plánták és tsemetek, az oltás, *ültetés*, írtás, tisztogatás és fáradatlan mivelés által egy olyan rakott és ékes kert felől nyújt reménységet, a' millyen a' nyelveknek paraditsoma lehet (T11/66).
- ülvén** in (3)
...*ülvén* a' te Árnýekod alatt: az én Szerelmem' Titkait tsak néked fogom megbízni (24/17). Ez az első mozgó erő, melly a' Mindenségnék kö-

zép pontjábann *ülvénn*, örök abrantsonn forgatja a' Teremtéseket (40/8).

ülvén (42/513).

Ik: *le~*.

üreg fn (2)

A' melly Fa őket bé árnyékozta... annak *üregjé-be* tsináltak éjtszakára vatzkot saját leveleiből (33/10). Majd egy *Üregből*, mellynek mélyly voltára szédeleg, nógatva kijált hozzá Szerelmének édes tárgya (51/46).

üreges mn (1)

Keress egy *üreges* sziklát vagy egy bokros süriüt (41/430).

üres mn (11)

...s ő megelégedve nyúlt el a' lágy pásiton, danólgatván örömmel egész éjtzaka, mig a' hajnal nedves sűgárai bé nem kukutsáltak óldalra fordított *üress* kulattsába (3/188). Én véled tovább nem múlathatok, mert illy *üres* időtöltéssel a' Közönséget megsalnám (4/53). Azt mondja Pope, hogy a' köz elmék és *üres* fejek nem tudnak egyébből elméskedni, hanem csak a' vallás' tsűfolásából és a' fajtalan dolgokból (T5/497). — haszontalan aggodalmaktól *üress* lévén, érzi hogy jó az élet (T9/75).

üres (42/261, 49/6), *üress* (3/64, T7/129), *üresssek* (T5/341), *üresenn* (36/59, 42/811).

üsző fn (1)

Az a' Tinó... most a' Folyamat' Partján henyénn fekszik, és bög, és vigyázza azt a' szerelmes *Üszőt*, melly az ő bögésére felel (8/26).

üt i (6)

...az Ellenség majd rájok *üt* őket tüzzel vassal elpusztítja (4/186). Ez odvas Kőszálnak Kebelébe mind ez ideig a' Mennykő nem *ütött* (18/22). A' Pentameterekben Daykát magok sugallották a' Cháriszok: csakhogy *üti* a' füleket ez az egy *pázsitos hantot öblit*. (T6/79). Én a' német Prosódiát így *ütöttem* a' magyar rámára (T6/371).

ütnek (41/126), *ütöttek* (41/120).

Ik: *be~, ki~, le~, meg~*.

ütés fn (4)

De mit érzek én magamban? hallom az én szívemnek *ütéseit*, és az én játzintjaim rezegnek az én mellyem felett (42/1037). — mások pedig arra vigyáztak, hogy szavaikat a' Muzsikával edgy-aránt pattogtassák, hogy a' hol annak *ütése*

meghúzva megy, ők is megnyujthassák a' szót tagot (T3/84).

ütésinek (T8/60), *ütésével* (T3/70).

Ö: *pulzus~, rá~*.

üthet i (1)

...az én szívem a' miatt egynél többet nem *üthett* (42/1106).

ütközet fn (3)

Új háborúság: de az *ütközetet* más nap reggelre hagyják (T5/676).

ütközet (T10/7), *ütközetjeik* (T5/664).

ütközhetik **Ik:** *ki~, meg~*.

ütközik **Ik:** *meg~*.

ütközni **Ik:** *meg~*.

ütközvén in (1)

...s egyenesenn rám villámlott egy pillantást, melly az enyímbe *ütközvén*, kettős tüzzel, kettős erővel vágta azt vissza Szívem' Fenekére (42/431).

ütni **Ik:** *fel~, helyre~*.

ütődik **Ik:** *össze~*.

ütődvén **Ik:** *egybe~*.

ütött **Ik:** *meg~*.

ütött-kopott mn (1)

Némelly *ütött kopott* Orbiliusok kezek' tsókolását megkívánják Tanítványiktól (36/186).

üttet-veret i (1)

Azokat, mint az alatta levő apróbb Királyotokkák, *ütteti, vereti* (41/215).

üt-ver i (2)

Akkor szidtak, *ütöttek, vertek* a' kegyetlenek, 's nékem éhen is mennem kellett (41/62).

ütik, verik (41/200).

üveg fn (1)

Chámpagna Sajtó az *üveget* kezébe tartván a' nedvességtől eláradt Sajtónak láttára a' bornak pesgéséből ma Vénust szült (34/29).

üvegszem fn (1)

Én ugyan szívesen igyekeztem holmi *üveg-szemeknek*... készítésével az emberi nemnek szolgálatjára lenni (52/92).

üvegtömlőc fn (1)

Ez a' Szó a' mi Daykánkra Vendéghangú Honnjába ragadt rá, ahol a' mostoha Természet *üveg tömlőtzebe* zárta Lyaeusnak kedvado Vesszejét, melly a' mi boldog Hegyeinkben... szabadon

terem, és Szőlőnek, Szőlőtőnek, Szőlőtökének, Szőlővesszőnek, etc. neveztetik (T6/84).

űz i

Te a' Fekete Hegyekről, és a' sárga parlagokról, túl *űzéd* a' gugás halált, túl ama' nagy vízen, melly osztán megszűnik a' miénk lenni (54/215).

Ik: *el~*.

űzen l. izen

űzés Ik: *el~*. **Ö:** *unalom~*.

űzni in

A' Ridiculumnak, vagy neveltető dolognak sok

és bő kútfejei vagynak, mellyekből betsületes ember módjára lehet tréfát *űzni* és Comicumot tsinálni (T5/493).

űző in

...mindjárt minden szegeletbe megzendülnek a' fogadatlan Bárdusok, a' Glückwünschende Gesellschaftnak kintornáló tagjai, a' Helikon' bodzás tövében kézi, munkát *űző* versjártók (T10/11).

űzvé in

Az új szerellemmel getjendező Hébe... Hó színű karjait karjaiba *űzvé*n Sétálgat, mosolyog az unalmat *űzvé*n (43/415).

(1)

(1)

(2)

V

V = öt

V.¹ = ötödik

V.² = Vitéz

Vác fn (1)
A' Teoszi Anákreon Versei, kétféle fordításban. Egyenesen görögből, 's a' t., Édes Gergely által. *Vátzon*. 1803. (T9*/169).

vachter fn (1)
A' Fárságnak igen jeles Actáit fogjuk szemlélni, a' mint a' külső *Vachterek* observatoriumából tudjuk (43/203).

vacok fn (1)
A' melly Fa őket bé árnyékozta... ha az odvas volt, annak üregjében tsináltak éjtszakára *vatzkot* saját leveleiből (33/11).

vacuus (lat) (1)
Mindjárt eszembe jutott, a' mit Ifjontann egy oskola udvarán a' por közt tengvénn hallottam, hogy: „Si manus *vacuas* plenas tamen ceras” (3/118).

vacsora fn (1)
Minden főbb *vacsorákon*... szolgának belőle – mint más szencségekben (43/144).

vad mn/fn (4+3)
I. mn És már az égő Sűgár alatt úgy tüzelnek a' Fövények, hogy a' *vad* Cirénébe sem hevítőbb a' Nap (8/4). Bolondság! rúgjátok föbe *vad* Uratokat (41/93).
vad (34/160, 54/221).

II. fn ...azonnal a' *vadak*, madarak, halak, és tsúszó mászó állatok ugrándoznak, énekelnek, örülnek, és párosodnak (40/77). — talám nem volt jobb az olly *Vadaknak* állapotjánál, a' kik nem plántálván, nem szántván, nem vetvén, – –

– az Istenek' költségén, mint Homérus mondja a' szép Siciliának régi lakossairól (33/31)
vadja (T3/448).

vád fn (1)
...akárki légyen Igazságtevő (Arbiter) a' ti *Vádjaitok* bukni fognak (13/9).

vadállat fn (4)
...most ott a' *vad állatok* rettentő ordítása tölti be a' térséget (48/21). A' többit azt mondják valami ördög nevű *vadállat*, kinek farkát-is, szarvát-is, izéjét-is festenek... csábítja el (41/256),
vad állatnak (T1/283), *vadállatokról* (41/244).

vadász¹ i (4)
De meg tudnád e mondani belsőbb okát annak, hogy most így nektek dühödve *vadásznak* beneteket, a' mi máskor nem esett? (3/94) — Árúlom Kellemetességimet a' Világnak, a' tsókolókat, az Ölelőket *vadászom* (4/90).
vadászol (T3/485); *vadászom* (4/170).

vadász² fn (5)
...a' kis Fetske... Repülését sietteti, nem látja a' függő Töröket, és siet a' *Vadász* Leseibe botlani (7/18).
vadász (3/160), *Vadász* (3/34), *Vadásznak* (T7/300), *vadásszának* (3/139).

vadászat fn (2)
Lovakat, ebeket, solymokat, miket tartanak a' mésszárlásra, és ezt ők *vadászatnak* hívják (41/203).
Vadászatról (T5/53).

vadászni in (1)
sz. *vadászni* — z. Puskázni (T3/443).

vadásztarisznya fn (2)
Ekkor kinyitja a' *vadász tarisznyát*, 's ime egy kulats borotska egy darab sültel 's fehér tzipóval

- vala benne. A' Poëta ugrott örömében (3/181).
vadász tarisznyát (3/158).
- vadbőr** fn (1)
 ...bolyongottak *vadbőrökkel* bēfedezve (33/5).
- vadember** fn (1)
 Bolond; iggy adtátok ti a' hajdani korban is magatokat a' *vad emberek* birtoka alá, jól tevőiteket, boldogítóitokat néztétek ő benne (41/406).
- vadgalamb** fn (2)
 Tsendes Estve vólt... Tsak néha hallatszott a' Nyárfák' tetejéről a *Vadgalamb'* nyögése (42/48).
Vadgalambok (53/3).
- vadjázmin** fn (1)
 ...a' *vad Jásmin* lombjai alatt, egy boldog Szempillantatnak tetszett? (33/44)
- vadkacsa** fn (1)
 Tsak néha rezzentette azt meg a' *vad kacsák* bukkanása, melyek a' sás közt jádzottak (3/102).
- vadkörtvélyfa** fn (1)
 ...akkor is bátrann szűnyokáltam, annak a' görbe *vadkörtvélyfának* oldalába (3/47).
- vádol** Ik: *el~*.
- vadolajág-koszorú** fn (1)
 Ha ez az én első Próbám – nem Ménali *vadolajágkoszorút* – hanem tsak bátorító szíves biztatást nyerhet is magának Magyarimtól: ösztön lesz nékem (54/23).
- vadon** mn (1)
 Én pedig Lillát, ama' Szép kegyetlent, síratam, elhagyattatva tőle és mindenektől, a' *vadon* erdőben hol senki sem látott (53/15).
- vadonnat** hsz (1)
 A' Jázmin egy tsemete vagy bokor szabású Növény, melly Európába Napkeletről származott, és ma már amannak déli tartományiban *vadonnat* is találtatik (T9/622).
- vadrózsa** fn (1)
 ...'s tsókolni fogja azt a' *Vadrózá*t, melly a' te Véredtől kövéredett (42/130).
- vadrózsaernyő** fn (1)
 ...megtalálám az erdőben, hol egy hantdombon pihen vala; egy patakotska megett, melly egy *vadrózsa-ernyő* alól rohan ki (50/6).
- vadság** fn (1)
 És néked, Filli, azonba Eszedbe sem jut, hogy segíts Engemet: mintha az én *Vadságom* nem a' te Hibád vólna (7/28).
- vadságos** mn (1)
 ...a' rántzos Homlok, az a' *Vadságos* Tekintet nem veszi el felénnyire a' te Szépségedet? (16/17)
- vadul** Ik: *el~*.
- vadzab** fn (1)
 Az igaz, hogy itt elég lilium van, és a' mi még derekabb, sás, lóhere, és *vad zab* bőséggel terem (41/332).
- vág** i (2)
 ...ölik, *vágják*, fosztják, egy szóval uralkodnak a' hozzájuk hasonló állatokon (41/201). — ez az Úr ölon kapta volna a' tisztes Mamzelt, 's úgy *vágta volna* a' hófúvásba, hogy – (T7/80).
- Ik:** *be~, ketté~, ki~, vissza~*.
- váगत** i (1)
 ...ütteti, vereti, dolgoztatja, öleti, *váगतja*, fosztatja, egy szóval a' mint mondtam, az Uralkodik a' hozzá hasonló embereken (41/216).
- vagdalt** in (1)
 ...nem ollyannak képzélé é ezt a remek munkát, mint az Eszterházán lévő kertet, ha az holmi Somogyi vagy Tiszaháti girbegurba, egyenetlen, *vagdaltt*, égetett, tördeltt, vagy önként dűltt Hasogatványokkal volna befoglalva? (T4/49)
- vagdaltat** i (1)
 ...igy mutatom nem jó, *vagdaltatom*; szebb hulatatom (T3/367).
- vágó** Ik: *el~*.
- váगतat** i (1)
 Setét agg fák között, tövises bokrokonn által, út nélkül *váगतatott* egy Kőszirtról a' másakra, hol Vak Éj terjesztette el mindenütt a' halálos Veszedelmeket (42/211).
- váगतatni** Ik: *fel~*.
- váगतatva** in (1)
 Apolló Dafné után *váगतatva*, 's az ő szerméres Húga az alvó Pásztor mellett (42/277).
- váगva** Ik: *be~*.
- vagy** ksz/hsz (409+1)
I. ksz A' játszadozó állatok magánosan vesztegenek a' sűrű bokrokban, *vagy* a' harasztok szövénye között (41/348). Azt tartják magok felől, hogy a' természet, *vagy* a' mint ők hívják az

Isten, e' Világnak minden élő állatit, az ő birodalmok alá vetette (41/197). A' rétekről a' Halmokra, az Halmokról az erdőkre nyargalok, *vagy* ama' kis patak körül legelek (41/68). A' lázzadó érzések és indulatok *vagy* a' barbarismusnak következései, *vagy* a' luxusnak (54/6). Nyáron a' Hajnal' Súgárainn mosolyognak, *vagy* a' Zefirustól lengő Zöldágakonn hintálják magokat, *vagy* a' kristály Forrás tsendes Habjainn hempelyegnek (42/797–8).

II. hsz Találj *vagy* egyget, én szép Klórisom, a' ki véled beszéljen, és ne sohajtsón (16/7).

Ö: a~.

vágyás fn (2)

Reményem is, hogy egy olyan Zseni elégséges fellyül múlni *vágyásunkat* (T8/70). Mert Rozália is nem tűrhetvén tovább szívének tüzes *vágyásait* (42/1157).

Ö: *nagyra*~.

vágyhat i (1)

Eggy számár ennél többre nem is *vágyhat* (41/174).

vágyik i (1)

De mitsoda Szépségre *vágyisz*, a' mellyet szeressen benned Galatéa? (6/27)

vagyis ksz (26)

...az utolsó *vagyis* hetedik sor pedig cadentiátlan (T5/599). Menjetek, *vagy is* én megyek: Ti pedig maradjatok (49/44). Most a' jövődöbeli Correctiorol, *vagyis* inkább reszelgetéséről akarok szollani (T6/302).

vagyis (44/99, 45/15, 49/28, T5/4, 539, 636, T6/250, 383, T7/332, 337, T8/49), *vagy-is* (41/9), *vagy is* (49/48, T3/206, 277, 323, 426, 501, 506, 538, T5/273, T9/314, T10/49).

vágyó in (1)

...hogy dagad győzni *vágyó* szivek, hogy futnak majd a' Tükörhöz, majd a' Toilethez – 's mit látnak? (T7/244)

Ö: *nagyra*~.

vágyódás fn (1)

Lassan lassan mindég nevededett az én *Vágyódásom* 's tűrhetetlen Kívánságom (42/668).

vágyódik i (1)

Bámúlást már és Tsudálkozást nem *vágyódok* támasztani a' Lelkekbe (11/10).

vagyon¹ l. **van**

vagyon² fn (3)

Vak halandók! kik annyira esdekletek a' *vagyon* után, nézzétek ezt a' záros koporsót melybe a' döglött aranyat őrzitek 's szégyenüljete el (37/22). Talám azt nemis kell említenem, hogy a' Tudomány legkedvesebb *vagyonom* volt mindek felett (44/17).

vagyonyokat (4/187).

vagyonka fn (1)

De mit ér osztánn az a' te Epekedő Munkásságod, az a' terhesenn gyűjtögetett *Vagyonkád*, ha azért megölnek téged az Emberek, füsttel, és tűzzel? (4/181)

vaj isz (1)

Vaj érték ám én egy kitsinyt a' Nektárhoz is (42/1097).

vajha isz (21)

Ah, *vajha* a' te Szerelmednek Gyümöltse vólna, nem a' te Félelmednek! (18/30) — *Vajha* az én hajdani erőmet e' szent Naponn vissza nyerhetném az Egektől, *vajha* az én Ifjúi serénységem ha tsak mais vissza térne gyenge Tagjaimba (42/384–6).

vajha (38/15), *Vajha* (3/135, 8/58, 41/78, 87, 88, 42/463, 464, 569, 54/158, T6/179, 182, T8/70, 192, T9/84, 199, 655, T9*/62).

vajmi hsz (2)

Ha tökéletesenn megelégedsz állapotoddal nints hijja boldogságodnak; de *vajmi* sokszor lep meg tégedet a' komor Unalom, restség, és bádgyadtság(4/206). Már az efféle Költemény nyaltatná magát, mint a' méz; de a' Szatira *vajmi* nyögve nyelő Orvosság! (T7/153)

vajon hsz (13)

Beszéllek; de nem kérdezem, *valyon* helyben hagyod-é az én Mondásimat (9/55).

Vajon (43/220), *valyon* (5/16, 48/68, 87, 180), *Valyon* (T6/255, 311), *vallyon* (6/32, 41/81, 350, 42/461), *Vallyonn* (43/669).

vak mn (10)

Vigyen engemet a' *vak* Isten a' Numidák közé, vagy a' jeges Tengerhez, én mindég boldog leszek, én Bálványom, közel lévén tehozzád (8/39). Minden érdem-szerető lelkek betsülni fognak, kiknek való tetszésedet sokkal többre nézheted

a' *vak* község éretlen itéletinél (T1/202).
vak (37/25, 48/6, T1/341, T6/93), *Vak* (37/21,
 42/211, T1/94), *vakon* (44/71).

vakar i (1)

...valaki ne tartsa drága-látos szépségnek ha ő 3-,
 vagy még több-tagú Cadentzákat tud tsinálni p.
 o. akarom *vakarom*, tenyeres kenyeres (T3/475).

vakarás fn (1)

...az olyan versek, a' mint ama' józan, és éles
 ítéletű Horatius mondja, a' mellyek sok idő, és
 sok *vakarás* által tökéletességre nem vivődtek,
 nem fognak a' nagy emberek Könyvházainak
 ékességei lenni (T10/37).

vakít i (1)

...ama bizonytalan és fanatikus moralnak kép-
 zelt fundamentumát el rontja, a' melly eddig
 csak az észet *vakította*, a' nélkül, hogy sziveteket
 jobbitotta vólna (T1/81).

vakítás fn (1)

Akar millyen nagy legyen-is azoknak igazságtal-
 anságok és *vakítások*, a' kikkel tégedet a' te
 sorsod edjűtt éltet, még-sem fosztathatol meg
 egészen érdemlett jutalmadtól (T1/193).

vakítottatott Ik: *meg~*.

vakkantani in (1)

Itt a' leaprított száraz Mezőn minden elevensé-
 gétől lankad az ő Ura mellett a' Kutya, és egyget
 sem mér *vakkantani* (8/20).

vakmerő mn (8)

Bűntet az Ég egy *vakmerő* Bátorságot (14/27).
 — a' múlt tavaszi innepen elég *vakmerő* volt
 nékem az ő tüzét ki jelenteni (42/1114). Ez ismét
 a' Muta cum liquidához megy; sőt *vakmerőbb*
 hiba! (T6/233)

vakmerő (42/1017, 46/21, T9/29), *vakmerőn*
 (T5/296), *vakmerően* (T8/156).

vakmerőség fn (3)

Ebben a' Hérós (nézd a' *vakmerőséget*, melly
 tsak egy Ánglustól telhetik ki) maga a' Teremtő,
 maga a' Megtartó, maga az – Isten! (T5/282)
vakmerőségét (53/8), *Vakmerőségnek* (T8/1).

vakondok fn (1)

Eljön még az a' keservesebb idő, a' mellyben a' me-
 ze *vakondoknak* sorsát irigyelni fogod (41/445).

vakondoktúrás fn (1)

De soha, sem alatsony Lélektől ki koholt áll uta-

kon, szemetes planumokon férgeket vakon ker-
 gető undok *vakondok túrásokon*, nem kívántam
 arra jutni (44/71).

vala si/fn (37+1)

I. si ...megtalálám az erdőben, hol egy hantdom-
 bon pihen *vala* (50/5). Melítész ki üti az árnyék-
 ból pelyhetlen ábrázatját, mellyen a' félelem és
 az öröm vegyült *vala* öszve (42/1148). — éppen
 ezenn gondolkozáim *vala* mondom, mikor így
 kezdett eleven búslakodással danólni (3/122).
 Egy, felhők közül félig kibúvó 's azonnal eltűnő
 Holdis láttathatá *vala* vélünk a' halvány rettegőt
 (T6/45).

L. még *adatik, akar, beszél, elérkezik, elhítt,*
elnyer, elterjeszt, elvégez, érez, felforral, fel-
kel, feltesz, gyűjtöget, keres, kesereg, kitesz,
lefest, legyezget, lenyugszik, lesz, leül, ló,
megfoszt, meghagy, megindul, mond, rak,
szakad, szokik, tesz, tűnődik, vár.

II. fn Dísztelen egyformaság, és füleket, 's hár-
 móniát sértő monotonia mikor... 20, 30-sor is
 egyvégtibe *vala* szón végeződik (T3/399).

valaha hsz (23)

Ki fogja *valaha* tudni e' Szívnek titkos Utait, ha
 ti nem tudjátok azokat, szép Szemei az én Kin-
 tsemnek? (25/14) — Boldog vagyok igen is,
 boldogabb mind azoknál, valakik érezték *vala-*
ha e' boldogságot (38/6). IV. Henrik Frantzia
 Király, kinél jobb ember nem ült *valaha* a' Tró-
 nusban (T5/312). — igaz az is, hogy Lucanus
 egy a' legnagyobb elmék közül, kik *valaha* Ro-
 mában éltek (T5/436).

valahányszor nm (7)

Innen szállanak ők le, *valahányszor* az Ártatlan-
 ság nyög, vagy a' Gyönyörűség sóhajt (36/28).
valahányszor (26/25, 42/780, T1/354, T4/2),
Valahányszor (40/156, 42/337).

valahára hsz (3)

Hálá a' te Szédítésidnek, *valahára* megpihenek,
 óh Nitze, *valahára* egy szerentsétlenhez, ke-
 gyelmesek voltak az Istenek (9/1–2).
Valahára (T4/1).

valahol hsz (4)

...soha a' szabadság úgy meg ne kábítsa számár
 fejeiket, hogy az illy inségbe buktassák *valahol*
 magokat (41/492).

valahol (T5/446, T7/128, T10/7).

- valaki** nm (31+5)
I. (határozatlan) Hajt é munkára *valaki*? Bezzeg e' már a' valódi élet! (41/64) — Vakmerőségnek látszik ugyan a' Himfy szerelmei után Erató Lantját *valakinek* megzendíteni merni mostanában (T8/2).
valaki (11/14, 37/33, 43/69, 663, 665, 45/52, 48/149, 54/12, T3/9, 10, 473, T4/58, T5/278, 582, 624, T6/123, T7/221, 388, T8/105, T9/721), *valakit* (4/164, 35/14, 42/856, T8/158), *valakinek* (4/58, 36/261, 52/134, T5/719), *Valakinek* (42/382).
II. (vonatkozó) Boldog vagyok igen is, boldogabb mind azoknál, *valakik* érezték valaha e' boldogságot (38/6). Jelen fognak lenni e' pompás, és ritka Gyűlésen mind azok, *valakiket* ez közelebből illet (43/205).
valakik (48/224), *valakiket* (44/195, T7/195).
- valamely** nm (33+4)
I. (határozatlan) Láttál é olly ostoba babonást vagy olly vakmerő Eretneket a' ki *valamelly* ágazatját tagadta volna? (46/21) — Valóba az én Félelmem *valamelly* Mentséget érdemel (19/13).
valamely (3/145, 37/45, 43/261, T3/461, T8/16, T10/5, 14, 26), *valamelly* (33/18, 34/16, 41/351, 42/1003, 44/195, 50/10, T3/348, T4/22, 134, T5/81, 108, 124, 405, 688, 693, T6/57, 139, T7/176, 186, 343, T9/616, T10/57), *Valamelly* (T7/30).
II. (vonatkozó) ...nem méltó a' Csókra semmiféle olyan tárgy *valamely* a' csókra csókot nem tud visszaadni (37/37). — tudom, hogy e' Templomba fel vagynak írva minden meglett dolgok, *valamellyekbe* az ő Mennyei Hathatósága beszívárgott (42/735).
valamellyeket (3/11), *valamelyekbe* (37/15).
- valamelyik** nm (9)
(határozatlan) Rozáliám, én úgy vélekedem, hogy tégedet *valamelyik* fiatal pásztor szeret (42/1120).
valamelyik (3/179), *valamellyik* (4/94, 40/142, 42/671, 44/59), *valamellyiket* (42/78), *valamelyikben* (T7/280), *valamelyiknél* (3/131).
- valamennyi** nm (2+1)
I. (általános) Hogy öszvenyomatom, ha akarom, azon mélyl Útak között mind Tetist, mind Dórist, mind *valamennyi* Isteneik vagynak a' Vizeknek? (6/48)
valamennyi (T3/327).
- II.** (vonatkozó) Szedd öszve *valamennyi* édeség van e' boldog Szigetnek, minden Méznádjaiba, 's Híblának minden Lépjei között (42/574).
valamennyire hsz (1)
Molnár Albert... érdemeire néküink maradékoknak tsak azért is szemesebben kellene ügyelnünk, hogy eleink háládatlanságát *valamennyire* jóvá tennők (T9/449).
- valami** nm/fn (46+3)
I. (határozatlan) Vajha *valami* jó Istenség tudtára adná annak a' szépnek illy sok Kínaidat! (42/463) — A' mi megmaradt is, és *valami* 70–80 formán az ő neve alatt forog (T9/54). De hogy is lehettek volna ők *valamivel* jobbak (33/83).
valami (3/57, 120, 5/41, 9/34, 12/6, 25/7, 34/106, 40/53, 141, 41/7, 255, 281, 42/85, 484, 549, 674, 1094, 1094, 44/79, 48/101, T3/69, 394, T5/20, 35, 685, T6/123, 303, T7/165), *Valami* (36/256), *valamit* (33/23, 44/152, T3/220, T5/9, 496, T6/148, T7/167, 214), *valaminek* (T7/119).
II. (vonatkozó) ...életető állat, melly első kedve mindennek, *valami* a' nap alatt, és azon felül terem (40/18).
valami (T3/103, T5/11, 43/39, 52/32).
III. fn Beh szép Tavasz Nap ez: egy a' legszebb tavasz Napok közül! Óh de jó *Valami* az, a' ki ezt elő hozza a' kedvetlen Tél után (4/46). — egy kerek erdő, mellyben ezüst Madarak szóllanak – ez már *valami*: de abban osztán egy arany Vár, melly kakassarkantyún forog – már megmeg *valamibb* (T7/141–3).
- valamikor** hsz (2)
Tiszta Patakotska, ha *valamikor* elébe vetődöl néki, mondd meg néki, hogy Sírás vagy (27/28).
valamikor (41/161).
- valamint** hsz/ksz (9+9)
I. (vonatkozó) De *valamint* sok vérrel veszett el a' köz szabadság, sok vér kell a' vissza szerzésre (41/150).
valamint (37/58, T5/5, 151, 369, T7/96), *Valamint* (47/1, T5/449, T9/240).
II. ksz A' mi hazugság, az eggy átaljába nem lehet hasznos az emberi nemzetnek; *valamint* az a' mi néki általán fogva ártalmas, nem épülhet az Igazságon (T1/2). Ezek legrettentőbb ellenségei a' szabadságnak is: *valamint* azok az apró Királykák is, a' kiket már említettem (41/313).

Jövendő tapasztalástok, mind bővebben bővebben meg tanít rá benneteket, hogy a' háládatlanok *valamint* leg nagyobb, ugy leg számosabb bűnösök is e' világon! (49/33)
valamint (T1/341, T3/160, T7/233, 359, T9/48), *Valamint* (T10/41).

válás **Ik:** *el~*, *meg~*.

válasz fn (2)
 E' vólt rá a' *válasz* (32/5).
válasszal (43/104).

válaszol i (1)
 Mind a' kettőnek szintűgy okának kell lenni, mint annak, hogy a' Poéták Ajánló-levelet írnak, a' Meczénások pedig nem is *válaszolnak* rá (T7/6).

választ i (10)
 Dorottya 4 öreg Kisasszonyt tanácsosoknak és Alvezéreknek *választ* (T5/659). — közép út *választottam* (T4/198).
választ (T6/122), *választottak* (T5/216); *választja* (T6/119), *választottam* (T7/156), *választotta* (33/129), *választották* (42/554, T6/117). — *választottam volna* (T7/171).

Ik: *ki~*.

választás fn (6)
 ...ha Vitézi Epopeoát írtam volna, a' Hexameterre esett volna *választásom* (T7/422).
Választás (T6/94), *Választást* (T6/114), *választását* (33/108), *választásában* (T5/369, T7/166).

választásbeli mn (1)
 A' ki a' kis szabásút *választja* magának, az csak azt jelenti ki, hogy ő nem válogatós, és *választásbeli* czélja nemesebb érzésen fundálódik (T6/120).

választatik i (1)
Választatott reá a' két féltől egy a' Neutrálista Potentatorok között L*B* Úr (43/194).

választott in (1)
 ...kár volt Dajkának a' maga első fordításában *választott* Strophát a' Colardeau írása' módjához nem annyira alkalmas Alexandrinusokkal feltserélni (T6/331).

válhatatlan **Ik:** *el~*.

válik i (6)
 Víg a' Tavasz, víggá tesz mindent... rá lehell a' Fagyra, és az Viasszá *válik* (4/13). Légy érzé-

keny, és erős: olvaszd öszve az állatot az Istennel, 's úgy *válik* belőled egy nemes valóság, úgy leszel Ember! (54/205)

válik (6/44, 40/116, T5/491, 655). — *válna* (42/490), *válnának* (4/126)

Ik: *el~*.

Valkai fn (1)

(2) Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi, *Valkai*, Bartsai... és egyebek velős Magyar Írásit (T4/101).

vall i (1)

Ők magok azt *vallják* magokról, hogy ők mindnyáján természetlasonló gaz állatoknak születtek (41/252).

Ik: *meg~*.

váll fn (7)

Görbe a' *vállam*, feje az állam (8/61).
vállak (6/30), *vállaimat* (41/38), *vállait* (T3/345), *vállán* (3/121), *vállánn* (3/116), *Vállaimmal* (8/42).

vállal i (1)

...magára *vállalta*, hogy az ő gyermekeit maga tegye boldogokká (33/40).

Ik: *fel~*.

vállalni in (1)

Ugyan tsak én nem szeretném azt a veszedelmes suttogást magamra *vállalni* (41/179).

vállalván **Ik:** *fel~*.

vallani **Ik:** *meg~*.

vallás fn (15)

De ezt az egy Kérdést most teszem meg előre az egész Munkára: *Vallás* lesz é Dajkánknek minden tőle kedvellett hibát úgy hagyni, a' mint maga tette? (T6/23) — A' természeti morál az az egyetlen-egy *vallás*, mellyet annak tolmácsa polgár-társainak 's a' mostani és következő világnak és az éretlen itélet-tételektől megtért minden népeknek tanit (T1/372). A' *Vallás*, melly az emberekre nézve minden időben veszedelmes vólt, mindenkor az köz haszon szine alá rejtette magát (T1/352).

vallás (T11/38), *Vallás'* (T5/498), *Vallás* (45/40, 46), *Vallása* (45/50), *vallást* (T5/576), *vallásnak* (T1/313), *Vallásnak* (46/28, T1/104, T5/364), *Vallásba* (46/19), *Vallással* (T5/125).

Ik: *meg~*.

- vallásbeli mn** (3) Péguba, 's hajdan Romábais, a' Papok' Pöttsöket nagy *vallásbéli* tisztelettel tsókolgatták az Asszonyok (36/196). *vallásbeli* (T1/16), *Vallásbéli* (T5/315).
- vallásos mn** (1) Csókók' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... *Vallásos* Tsókók (36/221).
- válni Ik:** *el~, meg~.*
- vallott Ö:** *kár~.*
- való in/mn/fn** (143+1+4) **I.** in Nem is Szamárnak *való* a' Szabadság (41/28). — az erdőre visz, az ólnak *való* fát a' hátadon tzipelteti haza; a' Rétre visz, hogy a' fedélnek *való* nádat haza emeld (41/419). — a' gyönyörűségeknek mód nélkül *való* szerelme soha sem tagadja meg a' maga bűn természetét (52/25). Ezek mind Muzsikára *valók* (T5/34) — ezt rebege el alélva a' magán kívül *való* Leányka (42/1150). Számláljátok fel azonban azokat a' felséges Isteni Virtusokhoz hasonló örömeiket, a' melyeket tölt az igaz Keresztyén szeretetébe s az azzal *valo* társalkodásba (48/114). Már hát meg van határozva e' rendkívül *való*; de rendkívül *valóból* származott gondolat! (45/115–6)
- II.** mn ...Tedd, Ámor, ha igazságos vagy, *valóbbakká* az én Álmaimat (23/4).
- III.** fn ...ha az én egyedül *valóm* engem nem szeret repüljete fel az Égbe és ott várjatok engemet, mert én haldoklok (39/27). Éljen a' Törvény, éljenek a' Törvénytevők, éljenek a' Törvény alatt *valók*, éljen a' Collegium (45/116).
- Ö:** *alább~, emberfelett~, enni~, kiadni~, látni~, nyilván~, örökké~, tudni~.*
- való Ik:** *el~.*
- valóban hsz** (10) *Valóban* könnyebben fojnak az ő 12 Syllabáú Versei (T6/297). De te *valóba* az én Oldalamhoz szorítod magadat félelmesenn (18/25). *valóban* (T5/280, T6/292), *valóba* (18/39, 24/7, 27/11, 38/37), *Valóba* (19/13, 42/714).
- valódi mn** (13) Örökös háldatossággal is viseltetik azok eránt, a' kikben jó sziv, 's *valódi* érdem lakik (43/214). Jó szívveteket igaz költsönös szeretettel viszontagolni, érdemeiteket *valódi* tisztelettel hirdetni fogom (44/213). — az a' Comicumban elmehet, különben a' *valódi* Epopoeában szenvedhetetlen volna (T7/413). *valódi* (33/25, 36/117, 39/5, 41/65, 42/663, 717, 867, 44/168, 52/79, T2/11).
- válogat Ik:** *ki~.*
- válogatós mn** (2) Csókolja tehát valamely *válogatos* száj akar a' melyet, akar a' homlokot akar a' kezét (37/45). A' ki a' kis szabásút választja magának, az csak azt jelenti ki, hogy ő nem *válogatós*, és választásbéli czélja nemesebb érzésen fundálódik (T6/120).
- válogatósság fn** (1) ...de én ugyan, engedj meg Magyarom, ennek a' *válogatósságomnak*, én ugyan ha jó gyökér szóra szert tehetek, örömet felhagyok az ágazottakkal, hosszabbakkal 's hármóniatlanabbakkal (T5/482).
- válogatott mn** (2) ...alsó részére pedig *válogatott* színekkel Morfé ilyen képetskét hímezett (42/1002). *válogatott* (42/816).
- válogatva in** (1) Szégyenüljete meg ti pompás fák, melyek a' Királyoknak 's Királynéknak múlató kertjeikbe is *válogatva* mentek bé: midőn én ezt a' paraditsomot a' plebejus fűzfákról magasztalom (42/933).
- valójába hsz** (2) *Valójába* a' dolog Titok volt (33/96). *valójába* (41/114).
- valóság fn** (12) A' temetés napját, az az Dec. 31-dik 1802. követő Éj; mellynek természeti jelenése itt a' *valóság* után van festve (54/73). Eggy szóval – légy ember! Légy érző és értelmes *Valóság* (T1/184). Erről többet várunk Utópiából: minthogy itt ebbe a' mi Világunkba, hol csak a' *valóságok* fordulnak elő, ilyenekhez... szerencsénk nem igen van (43/231). *Valóságot* beszéllek, véled játszani se kedvem, se üdöm nints (3/24). Hát láttad é valósággal azon ifjat, kérdé *valóságra* szedett ortzával Chloé? (42/1109) *valóság* (54/206, T7/100), *Valóság* (40/12), *valóságot* (T5/686), *valóságokat* (T1/126), *valóságig* (40/19), *valóságokért* (T1/124).
- Ö:** *hiába~.*

- valósággal** hsz (14) Mert mesesik hogy a' Poéta kiválasztott magának egy *valósággal* hérósi személyt (T5/415). — és *valósággal* nem alszik, hanem meg hólt (43/271).
valósággal (42/1108, 52/120, T1/358, T5/568, T7/105, 308, T9/618, T10/70, 76), *Valósággal* (37/31, 32), *Valóság* (23/1).
- valóságos** mn (11) Ha hát valamely *valóságos* Nemes egy Vármegegyében... publikálva van: nem szintúgy igaz magyar é az, mint akármellyik Grófi, vagy Hertzegi Familia (T4/134). — ezek mondom a' *valóságos* Csókok, mikor igazságos felosztással annyit adunk egymásnak, mint a' mennyit elveszünk (37/42).
valóságos (T1/329, T5/144, T6/144, 242, T7/189, 282, T8/55, T9/146, 640).
- vált¹** i (1) Zalogokat is *váltottak* mind a' két részről (43/98).
Ik: *fel-*, *meg-*.
- vált²** in (2) Nyíljatok meg Örök Kapui a' tiszta Szerelemnek, fogadjátok bé az én utolsó Sohajtással *vált* Lelkemet (42/144). Így tett engemet a' hólt és az élő Nagyoknak barátsága tökéletesebbé, vagy a' mint Klopstock mondja szebbé *váltta* (44/65).
Ö: *ki-*.
- váltódhatik** **Ik:** *fel-*.
- váltogatódik** i (1) Gyönyörűen *váltogatódik* ebben a' páros 8tagú sor, a' 7tagú páratlannal (T4/39).
- váltogatva** in (4) Nem *váltogatva* rakták egy másra a' tsókokat, hanem sok százat egy másba fűzvéen egy tartós tsókkal tsimbalykóztak öszve (42/966).
váltogatva (T3/299, 321, 324).
- változás** fn (11) E képpen változik az egész természet, nem lévén benne semmi állandó, sőt mi magunk is külömb külömbféleképpen változunk az idők *változása* szerint (48/24). — az első verstől fogva az utolsóig, szüntelen való *változások* között folynek le a' sorok (T3/282). A' második, a' minn *változást* tenni szeretnék, ez (T6/115).
változás (T3/276, 314, 407), *Változások* (39/19), *változást* (46/24, T3/218), *változásokban* (48/82), *változással* (48/182).
- változhatatlan** mn (1) ...tsak az én törvényeim köteleznek *változhatatlanul* minden országokba, minden időbe, minden embereket (T1/250).
- változik** i (15) Az egész természet egy olyan játék szín a' melyben szüntelen *változnak* az emberi dolgok (48/39). Jupiter megszereti Iót, az tehénné *változik* etc. (36/156).
változik (36/169, 274, 299, 48/22), *változunk* (48/24), *változnak* (36/296, 304, 40/98, T8/179), *változott* (40/174, 178, 43/607, 53/27).
Ik: *meg-*.
- változó** mn (5) A' *változó* és frivolus Szeretet mindenütt a' Gyönyörűséget énekli (34/131). Colin *változó* és Lisette pedig eleven és tsapzi (34/94).
változó (42/1134, 48/56, T11/90).
- változtat** i (15) Anterósz a' maga Fáklyáját Rózává *változtatja* (36/171). Nem *változtatom* többé Színemet, mikor a' te Nevedet hallom (9/8). A' lejtő sorokat a' bukókkal *változtatom* úgy: hogy egy darabig mind lejtő, azután egy darabig mind bukó (T3/291).
változtatok (6/40), *változtatom* (14/3), *változtatjuk* (T3/482), *változtatják* (36/126, 42/876, 50/37, T1/379). — *változtattak volna* (T3/274). — *változtassam* (10/6), *változtasd* (6/63, 65), *változtassátok* (49/7).
- Ik:** *meg-*.
- változtatás** fn (13) Szép *változtatás* az, mikor a' két féle sorok *változtatva* mennek egy más utánn (T3/299). Most már erre a' megkülömböztetésre nézve kétféle Neme lészen a' sarkalatok *változtatásának*, mely *változtatást* Rithmusnak nevezünk (T3/491).
változtatás (T3/557), *változtatások* (T3/312, T8/179), *változtatása* (T3/285, 562), *változtatást* (T3/287), *változtatását* (T3/332), *változtatásoknak* (T3/551), *változtatásába* (T3/538), *változtatásiról* (T9*/374).
Ö: *hely-*.

- változtathat i** (1) nékem boldogságom, betsületem, gazdagságom és mindenem *valátok*... ejtsetek akkor egynéhány könnyeket én mellettem (50/79). Nem is *volna* é jussa a' Festőnek és Poétának, szebbé festeni valamit? (33/22) — nemis azt szerettem, a' mellyik könnyebb *vólt*, közelebb *vólt*, zsirosabb *vólt*, hanem a' mellyet leginkább láttam alkalmasnak az én Lelkem ki tsinosítására (44/24).
- ...de új Szerelemre nints gondom, nem *változtathatom* Hívségem miatt (10/54).
- változtathatni in** (1) *van* (3/19, 54, 5/3, 8, 9, 50, 55, 10/8, 12/32, 17/6, 25/4, 33/36, 73, 103, 34/39, 50, 118, 175, 36/105, 259, 39/25, 40/168, 41/15, 40, 70, 103, 207, 263, 264, 298, 331, 356, 360, 437, 437, 42/376, 383, 574, 708, 722, 736, 775, 841, 972, 986, 43/31, 37, 40, 57, 95, 141, 158, 162, 171, 175, 176, 178, 190, 215, 223, 233, 264, 485, 499, 622, 633, 667, 700, 44/117, 45/48, 48, 114, 48/11, 29, 32, 34, 56, 87, 154, 49/24, 51/35, 52/34, 52, 53/38, 54/11, 73, 229, 233, T1/152, 163, T3/11, 17, 36, 63, 64, 68, 90, 155, 376, 390, 516, 551, T4/37, 79, 82, 135, T5/5, 62, 159, 162, 167, 170, 284, 330, 348, 349, 392, 424, 441, 462, 463, 500, 578, 620, 622, 635, T6/32, 44, 101, 149, 212, 250, 278, 309, 325, 335, 336, 424, T7/117, 132, 180, 271, 366, 392, T8/29, 52, 86, 88, 109, 130, T9/14, 145, 171, 186, 196, 199, 233, 279, 356, 358, 483, 504, 551, 581, 589, 625, 626, 670, 722, 782, T10/16, 22, 49, 53, 87, 92, 93, T11/1, 63, 64, 76), *Van* (26/3, 28/16, 41/208, 43/434, 50/2, T5/708, T8/131, T11/63), *vagyon* (34/4, 94, 38/33, 41/319, 42/778, 43/85, 138, 180, 181, 255, 44/81, 48/90, 215, T1/323, T3/19, 222, 419, T5/74, 366, 431, T6/157, 267, T7/27, 273, 347, 374, 392, T9/131, T9*/492), *vagyok* (3/199, 5/23, 72, 86, 9/6, 14, 18, 27, 10/16, 25, 18/17, 19/12, 25, 27, 23/7, 34, 25/3, 18, 34/138, 140, 142, 143, 145, 147, 150, 37/10, 38/4, 5, 16, 41/33, 40, 75, 95, 101, 232, 42/39, 192, 560, 684, 1057, 1059, 1069, 1092, 44/215, 215, 216, 54/49, T1/224, 224, 228, 229, 241, 246, T6/14, 185, T7/194, T8/56, 95, 125, 137, 166, T10/94), *vagy* (4/68, 72, 164, 5/27, 34, 37, 77, 87, 9/12, 31, 32, 56, 10/10, 29, 30, 56, 12/26, 14/10, 13, 13, 15, 16/11, 19/2, 20/14, 22/19, 23/4, 25/4, 27/14, 26, 29, 28/5, 5, 34/46, 92, 160, 40/20, 21, 74, 112, 144, 150, 41/104, 362, 444, 42/31, 34, 297, 444, 461, 465, 715, 728, 975, 989, 1023, 1032, 1034, 1076, 1079, 1141, 43/460, 48/210, 223,
- változtathatni in** (1) ...mind a' kétrendbéli Rithmust egyenlő módokkon *változtathatni* (T3/497).
- változtatni in** (1) ...gyönyörűen lehet őket *változtatni* (T3/239).
- változtató in** (1) Se Klima, se Temperamentum, sem Társalkodás, sem Nevelés, sem Praejudicium nem fonhat olly látást *változtató* ködöt ennek mindenféle kiderült Egén (46/27).
- változtatott mn** (1) Itt vagyok, szerentsés leánya, mondá Chloé néki *változtatott* hanggal (42/1060).
- változván in** (3) ...megtalálám az erdőben, hol egy hantdombon pihen vala; egy patakotska megett, melly egy vadrózsa-ernyő alól rohan ki, és vízporrá 's tájétkká *változván*, a' vólgybe omlik (50/7). *változván* (20/20, 42/242).
- váltva in** (2) Ez *Váltva* Menő Kádentia (T3/526). *Váltva* (T3/564).
- válva in** (1) ...lelkiem pedig egy nagy egy hideg egy végső sohajtássá *válva* szállongjon el a' Lilla kebelén (53/44).
- válván in** (4) ... és akkor ökis Erkölttsé *válván* a' Szívbe szálanak (42/840). *válván* (36/77, 38/45, 42/830).
- van i** (724) Ah, ha *van* a' ki azt tselekedheti, én nem *vagyok* az (5/41–2). Te a' Szeretöket együgyűeknek, én az én Kintsemet hűségesnek kívánom: és együgyűek anynyian *vagynak*; de a' hűséges hol *van*? (28/44–5) — akkoris bátrann szűnyokáltam, annak a' görbe vadkörtyélyfának oldalába, a' mellyik ott *van* ni a' Notárius akla megett (3/48). Menj: a' tántz' órája itt *van* (5/6). A' mi Tsókjainknak megítélője pedig érdem szerént tsak a' legyen, a' kinek legszebb Szája *vagyon* (42/553). A' Tirannismus és szolgáltság ki *vagynak* abból örökre tiltva (T1/110). És ti barátim, ti kik

233, 50/13, 54/111, T1/146, 169, 237, T7/133, T9*/260, T11/10), *vagyunk* (5/19, 34/53, 42/448, 48/177, 182, 52/77, T4/176, T11/52, 75), *vagytok* (3/43, 41/94, 190, 223, 42/410, 448, 936, 938, 953, 48/119), *vannak* (22/20, 34/58, 173, 41/245, 48/82, 100, 54/241, T1/142, 296, T3/69, 169, T4/63, T5/714, T10/21, 72, 77), *vagynak* (3/11, 4/33, 5/28, 6/48, 13/6, 16/18, 19, 22/23, 28/18, 18, 23, 29, 36/133, 40/82, 42/734, 882, 43/33, 100, 173, 187, 640, 697, 45/94, 48/165, 49/18, T3/93, 116, 172, 355, 411, 495, T5/492, 528, 605, 709, 710, 711, 713, T6/308, T8/85, T9/48, 149, 197, 541, T9*/203, T10/73, 74, T11/27), *Vagynak* (T4/114, 123, 131, 142, T9/543), *valék* (T3/375), *vallék* (42/473), *vala* (3/183, 20/20, 33/4, 61, 42/228, 434, 43/406, T5/238, T7/50), *valának* (33/91, 119, 125, 42/217, 50/28, T7/61, 162, T9/313), *voltam* (50/14, 54/15, T4/51, T5/55, T7/208, 210), *vóltam* (41/193, 229, 367, 42/399, 400, 44/112, 114, 179, 229, 230, 45/5, T9/280), *vóltál* (42/1031, 53/4), *vóltál* (14/20, 41/165, 43/484, 498, 501, 515), *volt* (12/9, 22/13, 33/10, 31, 96, 96, 126, 38/10, 19, 39/5, 41/131, 272, 42/266, 957, 981, 1006, 48/158, 50/34, 52/11, 50, 54/18, 60, 60, 64, 76, 135, T3/165, T5/60, 257, T6/51, 155, 202, 262, 330, T7/55, 91, 168, 196, 231, 395), *Volt* (54/163), *vólt* (3/40, 66, 67, 71, 100, 134, 159, 191, 4/26, 7/26, 14/7, 18/34, 23/12, 30, 25/6, 21, 22, 32/5, 33/16, 123, 34/9, 66, 69, 36/1, 2, 4, 4, 13, 14, 86, 38/8, 41/4, 164, 226, 42/19, 46, 47, 136, 229, 268, 424, 475, 502, 514, 519, 520, 529, 573, 585, 597, 598, 638, 687, 688, 689, 697, 703, 749, 750, 752, 752, 760, 761, 930, 947, 972, 983, 1022, 1113, 1114, 1125, 1125, 1152, 43/23, 27, 81, 118, 119, 128, 250, 664, 44/17, 28, 31, 78, 93, 120, 123, 47/4, 49/23, T1/353, T3/330, T8/104, T9/302, 505, 509, 516, 744, T9*/165, 689, T11/24), *Vólt* (T9*/690), *voltatok* (49/53), *vóltatok* (42/578), *voltak* (33/71, 41/270, 117, 54/107, T1/376, 381, T3/456, T5/37), *vóltak* (9/2, 12/21, 36/12, 21, 42/91, 266, 274, 759, 767, 44/41, T5/435, T8/44, T9/513, T9*/289). — *volnék* (6/34, 41/80, 54/30), *vólnék* (41/390), *volna* (34/49, 41/105, 290, 42/1096, 48/161, 175, 52/17, T4/50, T5/210, T6/14, 26, 162, 233, 292, T7/235, 413, T10/48, T11/49), *vólna* (3/121, 4/99, 7/28, 18/30, 41/291, 455, 461, 42/401, 1050, 43/649,

T4/65, T8/8, 87, T9/615, 663), *volnának* (33/82, 41/80, 83, 48/220, 52/11, 13, T3/171, 341, T7/190), *vólnának* (T8/6), *volná[na]k* (5/46).

Ik: *meg~*, *oda~*.

vácórog Ik: *haza~*.

vácóroghat Ik: *haza~*.

vándor fn (1)

Nékem elég egyedül az, hogy a' Frígiai *Vándornak* a' Tirusi Leánytól való Elválásának Látásakor, ezt mondja valaki közületek: Szegény Eliza! (11/13)

Vanière fn (1)

A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A Földmivelésről Virgil, Vida (a' Selyembogarokról) *Vanier*, Alamanni, Rucellai (T5/50).

Van Kooper fn (1)

...szerzője a' mint a' homlok írás mutatta, vólt 1790-ik Esztendőben *Van Kooper* tudós kapuztinus barát (41/4).

vanto (ol) (1)

Megis vallom én, hogy egy mosolygó Ábrázatnak nagy a' *Vantoja*: a' mi magáról sokat ígér, sokkal bíztat, kevélylyé tehet, gloria, laus (16/28).

Ványa fn (1)

Apolgató nyúgodalom ült *Ványának* környékén, szelid halgatás a' tóbann, és a' tó felett (3/101).

vár¹ i (26)

Melítesz pedig a' bokorból *várta* a' dolognak mire mentét (42/1139). Nyíljatok meg örök Kapuk! ti bennetek *várom* én az én végső Nyúgodalmamat, fogadjátok bé Lelkemet (42/150). Már mindenik elvégezte vala a' maga Pályáját, 's nagy lélek szakadva *várja vala e'* permegosztást (42/611).

vár (20/4, 8, 54/274), *várunk* (43/230); *várod* (T1/99), *várja* (40/66), *várjuk* (43/14), *várják* (36/72, 42/167, 824, 43/130), *vártad* (42/581), *várta* (35/6), *várták* (42/170, T5/612). — *várna* (37/9), *várnák* (4/185), *várt vólna* (3/179). — *Várj* (42/1144), *várjatok* (34/15, 39/28, 45/127); *várjalak* (42/299).

Ik: *meg~*, *viSSza*.

vár² fn (4)

...s a' *Várat* az Öreg Comendáns... mindjárt által adta Capitulációra (43/23). Ámornak egész

Tábora bé ütött az én Mellyembe, Szívemnek várát öszvedülta (42/469).

váarak (51/25), Várhoz (43/25).

Ö: arany~, felleg~.

várakozás fn (2)

Addig a' tudni kívánó Olvasótól egy kevés várakozást kérek (T7/287). — 's melly nagy volt sokszor az én gyönyörűségem, mikor vagy várakozásim bétöltek benne, vagy véletlenül lep-
tek meg a' Váratlannal (T6/52).

várakozik i (2)

Aludj szerentsével édes Bagolyom, eddig talán tsak én reám várakoznak (3/214).

várakoznak (48/44).

várakozó mn (1)

...de az akadályokat utóljára egy váratlan eszköz által, sőt Isteni Közbenjárással hártom el, hogy az addig várakozó, 's kételkedésbe tétetett Olvasót a' csomónak feloldása egyszerre lepje és nyugtassa meg (T7/383).

varas mn (1)

...rothadt Tövek körül mérges Kígyók varas Békák nöszték e' gombákonn, 's mohos ágainn sikoltozott egymásnak a' Halálmadár (42/87).

váratlan mn/fn (2+3)

I. mn Az ilyenek azért szépek, hogy ritkábbak és többnyire váratlanok (T3/422).

váratlan (T7/382).

II. fn ...ha pedig ennyi szerentsével nem lehet jussa ditsekedni, nem történik előttem semmi váratlan (T8/40).

Váratlan (T6/131), váratlannal (T6/53).

várattatik i (1)

Most menj bé az Előházba; ott bővebb discursusra várattatol (T7/40).

varázslás fn (1)

Mi lelt, óh Szívem! óh mi lelt tégedet? Mi esméretlen varázslás dobogtat illy ennyire? (42/457)

varázsló mn (1)

A' Természet Apostola nem engedi magát né-melly csalárd káprázolatok orákulumává tétetni, mellyek a' világot varázsló lámpássá változtatják (T1/378).

varázsol Ik: meg~.

várhat i (4)

Mit várhat hát az én Lillám, mikor már Himfy

meg-van, mit várhat egyebet fel sem vevésnél, vagy a' mi még szomorúbb, szánakozásnál? (T8/21)

várhat (T1/47), várhatunk (43/100).

várhatni in (4)

Várhatni ezen Nevezetes Tudósnak több illy jeles szüleményeit is (43/245). A' melly embe-
rekkel Deucalion és Pyrrha a' régi Graeciát meg-
népesítette, eleinte durva kis népet tevének; a'
mint várhatni vala olyanoktól, a' kik kövekből
lettek emberekké (33/4).

várhatni (41/458, 43/270).

Variante (ném) (1)

Burmanni Dictaturával is merném tehát itten a'
MS. Codexet magam elméjéből corrigálni, 's még
Klotz ellen is ezt a' Variantest vátatni (T6/105).

varietas (lat) (1)

A' régi szokásokat, városokat, helyeket nagy
gonddal rajzolja, és azáltal egész Versezetjének
nem kevés tarkaságot (varietást) és abból szár-
mazni szokott kellemetességet ad (T5/205).

Varius fn (1)

Az apró hibákat, mellyek a' Quantitas' vagy a'
Cadentia observálásában estek, kár volna bánta-
ni. Legyünk Tucca és Varius! (T6/26)

Varjas fn (1)

Sokat köszönhet itten m. b. T. T. Prof. Varjas
Úrnak (43/254).

vármegye fn (13)

...az olyan szó a' több Vármegyékben feledé-
kenységben menván, mai napon, mikor nyelv-
vünkre jobban kezdünk ügyelni, tsak néhol és
talám a' legeggyűbb Magyarok közt maradt
meg (T9/424).

vár-megye (T6/232), Vármegye (T7/172), Vár-
megyék (T7/170), Vármegyét (T7/169), Várme-
gyének (T5/684, T9*/686), Vármegyében (T4/
134, T7/50, 156, 195), Vármegyéjéből (3/207),
Vármegyéken (T5/642).

várni in (4)

Hogy lehetne már az ilyen Poétáktól olyan
remeket várni...? (T10/29)

várni (44/136, T11/62); várnom (T8/100).

város fn (8)

Ugyan is, láttam itt a' mi városunkban, hogy sok
ember, mind férjfi mind asszony, orratlanul
ögyeleg (52/99).

város (T9/479), városok (T5/513), városokat (T5/204), városát (T5/252), városának (54/154), Városunkban (54/38), Városon (T10/17).

Ö: nagy~.

varr i (1)

Szerelmesek ha boldogul akartok élni, *varrjatok* himet ezekről (34/114).

Ik: meg~.

varrat i (1)

Hát engem hallod e hogy tettek tsúffá? A' tarisznyájokra *varratok* mint a' bolondot (3/196).

várt in (1)

...a' nem *várt* Öröm megtsókoltatta vele a' Földet (46/6).

vártatva in (1)

Kevés idő *vártatva* tehát, kezdettem leányosan sikóltani (42/659).

Vartensleben fn (1)

Gróf *Vartensleben* ő Nagysága Fő Quártélyánál... igen nevezetes' dolgok fognak történni Januárius 27.dikén (43/200).

várván in (2)

...itt állok az én habokkal zavart futásom után, itt állok az én partomhoz nem messze, egy darab deszkáján az én széllyel töredezett szerentsémnek, *várván* egy jóltévívő kéznek ki nyúltságát (44/131).

várván (43/112).

Ik: meg~.

vas Ö: szántó~; tűzzel-vassal.

vásár fn (1)

Már ilyen Istóriákat talám nyóltz lovas Debretzeni szekérrel is lehetne a' Pesti *Vásárra* vitetni (T7/150).

vásári mn (1)

Ha tehát az alkalmatosságokra töbnyire csak a' *vásári* Poéták szoktak minden 'seni nélkül' firkálni... ki ütözhetik meg rajta, ha a' míveltebb nemzeteknél az előfordult állapotokra írogatott versezetek olyan kedvetlenségbe, sőt meg vetett tsúf hírbe, szóba keveredtek (T10/61).

vasárnap fn (1)

Csak azt sem adnám sokért, ha egyszer végig mehetnék benne a' piatzon egy *vasárnap*, holmi gyim-gyom embernek a' kalapom sem emelitem (41/284).

vásárol i (1)

Mikor a' Szíveket pénzenn, ruhánn, méltóságonn, Kendőzéseken és nem költsön Szíveken *fogják vásárolni* (42/859).

vásárolhat i (1)

Mondja meg az Úr nékiek azt is, hogy nem tsak az orrokvesztett emberek *vásárolhatnak* (52/122).

vasmacska fn (1)

Az a' bús Hajós, ki... hajótörve jött-vissza... vígann oldja fel a' *vasmatskákat*, és emlékezni nem tud azon Írtózásra, melly ő benne vólt (7/25).

vaspálca fn (1)

...ki benneteket, mint az Isteneitek *vaspáltzával* rongál (T1/75).

vastag mn (3)

...s a' vólt a' leg derekabb ember, a' kinek leg-hosszabb 's *legvastagabb* bokkrétája vólt (3/67).

— szivem eddig tsak *vastag* indulatoktól lepettetett meg (39/4). Nints azokban semmi fajtalanság, részegítő és lázzadó indulat, *vastag* baromi gyönyörködés (T9/70).

vastagságú mn (1)

Az ág lehet leveles is, leveletlen is; száraz is, nyers is; vékony is, gerenda *vastagságú* is (T9/467).

vastömlöc fn (1)

Mitsoda írtóztató ordítás tölti bé a' Levegőt! *Vas tömlözökből* a' szelek kiszabadulván rettenetesenn tsatáznak! (34/86)

vászon fn (1)

...az ő töredékeny *Vásznát* a' te poros Kebledbe szövjé Arákne (14/24).

védelmez i (1)

A' Grátziák reszkető kézzel törölgették könnyeidet, Hébe a' te rózsáidat reszketve *védelmezte* (53/10).

védelmezni in (1)

...de ha az ő Szeme, a' mint tik kívánjátok, valamelly reménység által engemet *védelmezni* méltóztatna, jöjjetek vissza hozzám (34/16).

veder fn (5)

Illyen magyarosodott Szók: a' Görög Alamisna, a' Deák Letzke... a' Tót *Veder* (T4/157). A' Po-pe Lockjának és talán a' Tassoni *Vedrének* is szolgált valamelly igaz eset fundamentomúl (T5/687). *Veder* (T5/632), *Vedre* (T7/102), *Vederjéről* (T5/613).

Ö: meritő~.

- védisten fn** (1)
Patarának *Védistene* a' hegyek füveit tenéked adta: nékem pedig a' lantot; hogy gyógyíts, és hogy daloljak (54/211).
- vég fn** (25)
A' henyélkedő Heréké légyen ez a' boldogtalan Kedvre élés, mellynek szomorú *vége* szokott lenni (4/57). Minden Szép Tudományoknak és Mesterségeknek, jelesen a' Poézisnak is, fő *végék* az *Ámulás* (T7/183). — de én kegyetlen betegséggel büntetlek meg tégedet, a' mellyel meg romlott és utált éltednek *véget* vet[e]k (T1/234). Ezeknek jelesebb nemeit a' Résznek *végin* meg említjük (T3/135). Gyönyörű pázsit terjedt el a' *Látás végéig* (42/227).
vég (48/206), *vége* (43/54, T1/207, T7/88, T8/74, T10/22), *Vége* (36/163, 302), *végének* (T3/53), *végén* (44/36, 54/39, T4/70, 176, T5/177, 645, T6/38, T7/15), *végin* (43/286, T8/135), *végére* (T6/257).
- végbemegy i** (1)
Mindeneknek Öröme *ment végbe* az *Áldozat* (42/517).
- végbevihet i** (2)
Azt itt mind *végbeviheted*, 's pedig könnyebb szerrel (41/429).
viheti végbe (52/81).
- végbevitt in** (2)
...én vagyok az, a' ki a' földön *végbe vitt* gonoszságokat sokkal bizonyosabban megbüntetem, mint a' képzelt Istenek (T1/225).
végbe vitt (T7/332).
- végbevívó fn** (1)
...lenni a' te Tetszésid' hív *végbevívójének* a' kedvesebb tartozás fog lenni Nitzére nézve (5/57).
- végcsók fn** (1)
Szerentsés hantok! mellyekhez ragad holtig az én szívem: szerentsés hantok! megérdemlitek *végcsókomat* (54/282).
- végetlen mn** (1)
Rettegsz azoktól a' büntetésre méltóktól, kiket a' meg bánás unalmas érzése kinez, a' kiket ugyan a' szegény köz-ember tisztel és bódognak tart, de a' magok meg utálása rajtok a' népért *végetlen* bosszút áll (T1/295).
- végez i** (4)
Ha soha nem kezdünk, soha nem is *végezünk* (T11/45). Ez a' Kültornátz, mellyben annyit *végeztünk*, hogy hosszas és néhol szatirai Előbeszédjeimen, többé, Jámbor Magyarom! meg nem ütközöl (T7/37).
végezték (T3/82). — *végezz* (25/13).
Ik: *el-*.
- végezés fn** (3)
Jó szívén a' *végezés*, és a' halál nem vehettek diadalmat! (54/137) — ama' hűséges Daphnis is kéntelen volt engedni a' *végezésnek* (54/136).
Végezés (54/124).
- végezet fn** (2)
...akar hosszabbak, akár rövidebbek legyenek is azok, mind lejtő *végezetre* kell vennem őket (T3/329). Vagynak *végezetre* olyanok, a' mellyek eredet szerint ugyan nem magyarok (T4/142).
- végezni in** (1)
...sokszor szinte jól esne az ember fülének, ha vagy hamarább kén *végezni* egy darabot, vagy néha tovább is tartana (T8/90).
Ik: *ki-*.
- végeződik i** (2)
...egyik sor lassú lábon, másik pedig futó lábon *végeződik* (T3/221).
végeződik (T3/221).
- végezén in** (1)
...Fejér és Veszprém Vármegyéken Dolgát *végezén* megy Somogyban... és Kaposvárott nagy pompával fogadtatik (T5/643).
- véghetetlen mn** (3)
Nevelkedik a' Sokaság annyira, hogy már csak nem *véghetetlen* (28/15). Botsásd meg az Igazságtalanságot, mert a' bosszu-állás csak az ellenségeskedést teszi *véghetelenné* (T1/167).
véghetelenné (25/25).
- véghezvihet i** (1)
...ezt magunktol *véghez* nem *vihetjük* (48/197).
- véghezvinni in** (2)
...más az, hogy a' visszavonást is Éris csinálta, a' megbékéllést is Istenasszonynak volt illő *véghez vinni* (T7/395).
véghez vinni (T2/6).
- véghezvisz i** (3)
Bajnok, a' ki nagy és nevezetes dolgokat, vagy

dolgot *vitt véghez*, de a' milyeneket mások is megtselekedtek (T5/97).

véghez viszed (40/60), *vitte véghez* (11/11).

végig hsz (3)

...s vídám tztrom és Narantsfák állottak *végig* rajta (42/230).

végig (50/24, T7/331).

Ö: *mind~*.

végigalszik i (1)

Ők nem tudják... hogy van boldog élet az ő állapotjokon kívül: és ekként észre sem veszik, mikor *végig alusszák*, játszák, danolják, tsókolják az ő lételeket (33/75).

végigbóg i (1)

...mohos Kősziklák ütötték ki belőle mezítelen fejeket, mellyeknek egyyikéről sikóltva szakadt le egy kétségbeesett Patak, 's rettentve *bőgte végig e'* halálos Mélyiséget (42/101).

végigcsókol i (1)

Ők nem tudják... hogy van boldog élet az ő állapotjokon kívül: és ekként észre sem veszik, mikor *végig alusszák*, játszák, danolják, *tsókolják* az ő lételeket (33/75).

végigdanol i (1)

Ők nem tudják... hogy van boldog élet az ő állapotjokon kívül: és ekként észre sem veszik, mikor *végig alusszák*, játszák, *danolják*, tsókolják az ő lételeket (33/75).

végighordoz i (2)

A' Poétának Lelkét és Képzeldését *végig hordozzák* a' Világonn, vagy felragadják magokkal az Egekbe (36/31).

végig hordozzák (42/783).

végigjátszik i (1)

Ők nem tudják... hogy van boldog élet az ő állapotjokon kívül: és ekként észre sem veszik, mikor *végig alusszák*, *játszák*, danolják, tsókolják az ő lételeket (33/75).

végigmehet i (1)

Csak azt sem adnám sokért, ha egyszor *végig mehetnék* benne a' piatzon egy vasárnap (41/283).

végigolvas i (1)

Olvasd végig Dr. Földi Jánosnak Rövid Kritikáját és Rajzolatját a' Magyar Fűvész-Tudományról (T9*/682).

végigordít i (1)

Midőn Afrikának megkérlelhetetlen Oroszlány-nya *végig ordítja* a' Pálma erdőket (40/61).

végképpen hsz (1)

...a' barlangnak feneke amaz Isteni képpel együtt *végképpen* alásüllyed (51/50).

vége hsz (19)

Végre érkezett a' hideg ősz, meg szűkült az eledel a' mezőben (41/23). Ez az *végre* a' mit akarok fel kiáltani Istenek, beh szép ő! (34/169) — 's egy derék Fortélyt találtam arra, mimódonn vihetném *végre* az én Kívánságomat (42/658). — a' Gyermekeknek Diót fog hinteni. Mely *végre* minden Gyermekek Innepi ódákat tartoznak énekelni ő nékie (43/210).

végre (12/56, 28/18, 42/958, 970, 43/196, 269, 48/73, 51/33, 52/15, T3/129, T5/195), *Végre* (42/321, 370, 43/593, 601).

Ö: *a~*.

végrehajt i (1)

Ugyan versengettek azon minden Európai Nemzetek, hogy ezt az Újabb Világnak legédesebb Poémáját önnön nyelvekre átaltegyék, mellyet ki több ki kevesebb szerentsével *végre is hajtottak* (T5/277).

végrehajtás fn (2)

Hadi törvény Carneválra, mellynek *végre hajtása* a' tselédek közt támadt külső háború miatt, félbe szakad (T5/671).

végrehajtására (52/91).

végső mn (10)

Rozáliához hajlok reszkető Kezekkel, szikrázó Szemekkel vonúltam bal füléhez 's Ajjakam Hegyével érdekelvén azokat a' *végső* Rozákat, mellyek Hajfűrtjeinél fejedni kezdettek (42/681). A' 14 számot tettem *leg végső* határául a' strófák sorainak (T3/339). Nyíljatok meg örök Kapuk! ti bennetek várom én az én *végső* Nyúgodalmamat, fogadjátok bé Lelkemet (42/150).

végső (3/5, 41/185, 44/10, 45/4, 53/44, T3/354, T5/220).

végtelen hsz (1)

Ugy de hát az Isten *végtelen* jó? (48/78)

végtére hsz (11)

Vígasztaljátok meg *végtére* magatokat. *Végtére* leveszi rólatok a' Felsőges Asszony a' tilalmat

egy nagy Próbátételre. Mit fogtok mondani ő róla? (13/16)

végtére (5/78, 10/4, 19/26, 42/145, 219, 510, 987, T5/361, 519).

végzés fn (2)

Ebben a' Hérós Aeneas... kit az örök *végzések* választottak arra, hogy Trójának dűledékiből Románának vesse meg a' fundamentomát (T5/216). *végzések* (T5/185).

vegyes mn (1)

Illyen Intermezzo ritkán esett meg, kivált ha *vegyes* volt a' Társaság, hogy elő ne jött volna a' Fársáng (T7/55).

vegyítve **Ik:** *meg~.*

vegyül i (1)

Picturája felséges: a' világosság benne kiálló és ragyog, az árnyékozat mély és erős: a' chiaroscur jól *vegyül* mind a' kettővel (T6/37).

Ik: *össze~.*

vehet i (5)

...hadd nyerjek én a' Ti önként való adományotok által valamely gazdag Hazámfiától annyit, a' min egy kéthúrú lantotkát *vehessek* (3/146). Jó szíven a' végezés, és a' halál nem *vehettek* diadalmat! (54/138)

vehetem (T6/304), *veheti* (49/12). — *vehetném* (T6/182).

Ik: *el~, észre~, fel~, meg~.*

vehetni **Ik:** *észre~.*

vehető **Ö:** *haszna~.*

weisenburgi l. **weisenburgi**

vékony mn (6)

Az ág lehet leveles is, leveletlen is; száraz is, nyers is; *vékony* is, gerenda vastagságú is (T9/467). — a' legszebb verseknél is lágyabban igézi meg a' füleket, és a' mellyet ama *vékony* izlésű Magyar Fordító elért, ha meg nem haladt (T3/22).

vékony (3/114, 43/395, 46/29), *leg vékonyabb* (42/1000).

vékonyít i (1)

...Melly hibámat *vékonyítja* (T5/548).

Ik: *meg~.*

vékonyság fn (1)

Hatalmas Szeretet!... Ah melly kitsinynek kell az ő szívének lenni, melly elgondolatlan *vé-*

konyságnak az ő ereinek utolsó ágatskáinak; még is befürod abba magadat (40/58).

vel (lat) (1)

Hanem az első láb lehet lassú is, doboló is (Spondeus *vel* Anapaesticus) (T9/316).

vél i (1)

Mikor a' Nyílat eltörtem... azt *véltem*, Szívemet töröm el (9/37).

vele – véle hsz (36+53)

Superintendens Szilágyi olyan régen vette fel ezt a' szót, 's azolta olyan régen élünk *vele* minden ellenmondás nélkül; hogy ez a' szó már praescribált (T7/275). A gyermekeim jádzanak *vélle*, egy jobbágyom szokta étetni (41/279). Keresztül jött *vélem* ez a' halálos nyíl és Horváth Országtól Erdély széléig kergetett (53/34). — de ne legyen az én Reménységem Terméketlen *veled* együtt (24/6). Maradj itt *véliünk*, 's érezd a' szabadság kellemetes völtát (41/468). Többé e fák árnyékába Nem Dallok már *veletek* (49/43). A' munkájában előforduló Személyeknek külön külön erköltsi Charactert ad, és azokat vélek mind végig állhatatosan meg is tartatja (T5/203).

vele (3/130, 43/90, 46/7, T6/426), *véle* (4/108, 12/3, 18/32, 33/112, 34/128, 36/20, 20, 119, 125, 41/293, 42/541, 624, 667, 869, 875, 1004, 1160, T3/456, T4/71, 173, T5/386, 655, T6/263, T7/136, 219, T8/126, T9/474, 705); *velem* (3/127, 4/1, 34/73, 38/24, 44/41, 68, 69, 141, 209, 48/36, 80, 50/20), *vélem* (38/22, 41/272, 45/112, T9/225); *veled* (3/208, 10/26, 18/14, 17, 38/43, 41/423, T1/181, T6/361), *véled* (3/24, 4/52, 16/7, 18/18, 42/1133), *Veled* (9/14); *veliünk* (43/477, 667, 48/84, 212), *véliünk* (3/6, T4/99, T6/45), *veletek* (3/180, 49/49); *velek* (43/396, 54/131), *vélek* (33/47, 41/114, 242, 42/23, 423, 641, T1/26, 242, T5/65).

Ö: *ő~; énvelem, teveled; ővelek.*

vélekedés fn (4)

...de változtassátok *vélekedésteget*, az igazság és a' jo indulat kevés szóval él (49/7).

vélekedése (41/15), *vélekedésre* (T1/363), *vélekedésektől* (T1/16).

vélekedik i (1)

Rozáliám, én úgy *vélekedem*, hogy tégedet valamellyik fiatal pásztor szeret (42/1119).

- Velence** fn (1)
Giambattista Guarini... hazájába visszaindult: de *Velentzében* véletlenül kimúlt (T9/522).
- velencei** mn (1)
Giambattista Guarini... sok hasznos szolgálatot tett a' *Velentzei*, Római, és Lengyel követségekben (T9/518).
- véletlen** mn/hsz (5+3)
I. mn Látod, hogy az Ég fenyegetődzik *véletlen* Zivattarral (18/3). Ah, az a' Mosolygás, az a' *véletlen* Elpirulás tudom, mit akar mondani (19/18). *véletlen* (3/184, 48/60, T8/38).
II. hsz ...egy kis Méhetske melly az illatos Berekben mézet gyűlytögetett vala, a' Kloé Ortzájára repülvén az ő róza szín Ortzájára, *véletlen* megtsípte azt (42/645). *véletlen* (23/25, 41/120).
- véletlenül** hsz (2)
...s melly nagy volt sokszor az én gyönyörűségem, mikor vagy várakozásim bétöltek benne, vagy *véletlenül* leptek meg a' Váratlannal (T6/52). *véletlenül* (T9/522).
- Velleius** fn (1)
Ennek a' Versnek találójának Arkilokust teszi Horatius, Ovidius, *Velleius* Paterculus, és a' nagy kritikájú Bayle (T9/286).
- velős** mn (1)
Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi, Valkai, Bartsai... és egyebek *velős* Magyar Irásit (T4/103).
- velőtlen** mn (1)
Pézteli nyájasabb ideákkal él, de sokszor puha is, az ő kinyomási helyesebbek, tisztábbak, de gyakran *velőtlenek* és üressék (T5/341).
- vemhe** fn (2)
De igyekezni is fogok ám benne, hogy őket szabadokká tessesem, szabadokká mint most az Onáger szilaj *vemhéji* (41/336), *vemhéjekbe* (41/142).
- vén** mn/fn (7+1)
I. mn Már új Ruhát mutatnak a' pettyezett *vén* Kígyók (8/29). *vén* (3/8, 7/11, 41/274, 291, T5/218, T9/502).
II. fn Ez a' meggyaláztatás nem férhet egy ilyen nemes néphez, mint a' milyennek én vagyok edgyik *vénnye* (3/199).
- véna** fn (6)
Ez az a' jó óra, a' mi a' Deáknál *véna*, A' németnél Laune (T10/47). — a' legfővebb Poéta sem parantsolhatja magának, hogy néki most *vénája* legyen, ha mindjárt a' Chinai Császár' neve napjára kell is verset írni (T10/52). *véna* (T10/48), *Véna* (T10/59), *vénának* (T10/54), *Vénának* (T10/76).
- Vendée** (fr) (1)
A' Republica baráti hizelkednek magoknak azzal, hogy sem Solitude, sem Morosite, sem La Trappe, sem a' Celibek' *Vendéje* az ő köz-jóra való törekedéseknek el rontására elég erővel nem birhattak (43/36).
- vendég** fn (6)
Megtselekszem a' mit kérsz, *Vendég*, 's elbeszéllem a' Tsókok' Tündéreit (42/746). *Vendég* (42/905), *vendégek* (T10/24), *Vendégek* (3/43), *Vendége* (42/315), *Vendégeket* (28/36).
- vendégel** Ik: meg~.
- vendégeskedés** fn (1)
...ők is, mint a' Tántz, *vendégeskedés* és éjszakai miatt kifáradt vendégek, lenyúgosznak a' Parnassus' bodzái közt (T10/23).
- vendégeskedik** i (1)
Azt írja Homerus, hogy midőn [az Istenek] *vendégeskednek*, a' nektárba nepenthest elegyítnek, mellytől szívek és elméjek megújúl, megvidámodik (T9/715).
- vendéghangú** mn (2)
Bortövetske! (Weinstöcklein!) Ez a' Szó a' mi Daykánkra *Vendéghangú* Honnjába ragadt rá (T6/83). *vendéghangú* (T6/89).
- vendégorr** fn (1)
Ez jeles Személy, ő *Vendégorrat* is visel, és néki minden jól áll (52/139).
- vendégség** fn (2)
's míg az innepi *Vendégség* tartott is, mindég ő róla vólt a' Beszéd (42/519) *vendégség* (T10/8).
- veneciai** mn (1)
Metasztázio' Sonettje a' *Venetziai* Dámákhöz (11/1).
- venia** (lat) (1)
Hát mikor a' híres Dafnét Megszerette Minerva,

A' Bodzába bútt, de onnét Hajde, salva *venia* (43/564).

vénleány fn (2)

Himennel a' nagy Matriculában megjegyezteti a' férjhez mentteket és pártába maradtakat, melylyért a' *vén Leányok* 's főként Dorottya Kisaszszony igen meg bosszankodnak (T5/648).
vén leány (T5/721).

venni in (7)

Egyéb aránt az elegyítésre ezekről is azt kell jegyzésbe *venni*, amit a' két féle sorú versekről (T3/272).

venni (36/190, 49/3, T4/16, T5/90, 224); *vennem* (T3/329).

Ik: észre~, fel~, ki~, meg~.

vénség fn (4)

Egyedül a' *Vénség* tsonkázta roskadt Gallyait ezeknek (42/83). Hu, hu, hu! Mitis kell még *vénségemre* hallanom (3/27).

vénség (43/69), *Vénség* (8/60).

Vénusz fn (36)

Vénus Udvarában a' Gerlitzék a' Vigság és Hiúság társaságában Ambróziával élnek (36/269). Anákreonnál Cytheré, Virgiliusnál Cytheréa nevet visel *Vénus*, Cythera nevű Szigetről, mellybe vitetődött először a' tsigahéjjon (T9/749). Foszfor egy kis Patakba vetette Lámpássát, 's egy Hajnal sугáronn *Vénusz*' gyönyörű Tsillagába repült (42/222).

Vénusz (42/257, 269, 278, 282, 904, 908), *Vénus* (33/101, 104, 125, 34/40, 36/144, 147, 152, 43/127, T5/678, 713, T7/89, 335, T9/480, 775, T9*/489), *Vénusz'* (42/58, 198, 249, 354, 777, 1066), *Vénust* (34/28, 31, 36/159), *Vénuszt* (42/273, 976), *Vénusnak* (T7/403).

Vénuszsillag fn (1)

A' Hajnaltsillagról. Nevei: Hajnal, Nap' követje... *Vénus Tsillag* (36/247).

vér¹ i (5)

...mikor szemlélem Ortzádat, többé nem *vér* az én Szívem (9/9). Akkor osztán egészen azt juttasd eszekbe nekik, hogy ők titeket mostan melly kiméletlenül ütnek, *vernek*, csigáznak, terhelnek (41/126).

vér (42/1010); *verém* (T3/487), *verték* (44/139).

Ik: fel~, ki~, le~, meg~, széjjel~, vissza~. **Ö:** üt~.

vér² fn (18)

De valamint sok *vérrel* vezett el a' köz szabadság, sok *vér* kell a' vissza szerzésre (41/150–1). Mi hidegebb a' gelesztának nedvességénél, melly *vér* gyanánt folydogál az ő nyálkás testében a' föld alatt? (40/72)

vér (3/152, 40/41, 139, 42/280), *vére* (42/388), *vérek'* (52/23), *vérét* (40/45), *vérbe* (40/120), *vérebe* (T3/404), *vérénél* (40/69), *Véredtől* (42/130), *vérétől* (T1/369), *vérrel* (41/307, 48/141), *vériver* (3/74).

Ö: hideg~.

verbum (lat) (3)

...az edgyik sarkalatos-szó *verbum*, a' másik nomen (T3/409).

Verb. (T3/416), *verbum* (T3/411).

verbunk fn (1)

A metristákra nézve, talán annyiba jó, hogy a' régi görög és Római kóták elvesztek, mivel a' Muzsikát is görög *verbunkra* és Római minétre vévén, most már barbarusoknak kiáltanának bennünket, ha Lavota Úrnak Magyarjait kedvelenők (T8/146).

verbunknóta fn (1)

Inkább hallgatom a' Német Virtuózok' Magyar *Verbunknótáit*, mint az efféléket (T9*/180).

verdes i (2)

Félvén a' hév Sугártól a' Madárka nem *verdesi* Szárnyait (8/27). És így tehát azok az édes ösztetzippanások két szerelmes ajjakaknak, mikor egyik száj a' másikat *verdesi* (37/40).

verdés fn (1)

...az ő karjait érzettem magam körül, és hallottam is az ő szívének *verdéseit* saját kebelemen (42/1111).

veréb fn (1)

Colin hasonlit a' szabad *Verébhez*, eme pedig a' fetskéhez (34/101).

verejték fn (1)

...ti gyűjtitek véres *verejtékkel* az élelmet, még-is alig laktok jól eggyeszer esztendőben (41/129).

verem fn (2)

Egyszer egy estve az égre függesztett szemekkel a' tsillagokat vizsgálván, az udvaron egy *verembe* esett (T9/502).

vermet (43/550).

- veres** mn (3) ...a' ki igaz egyenes szívvel vólt erántam, ahoz kellemetes lántzokkal kötöztem mindenemet, 's édes szempillantásaim közzé innepi *veres* be-tűkkel írtam azt (44/95).
Veres (T4/104), *Veress* (T3/380).
- verés** fn (1) Ha egy kis *veréssel* esne-is, de legalább bár ne-hezenn-is, szert tehetnék mindenre, a' mi ebben az alkalmatlan időben szükséges (41/425).
- véres** mn (2) ...irtózva néztem ki szomorú fészkeből... mi-kor láttam a nádak *véres* szárait... rettentő hők-kenéssel ugrottam vissza belé (3/87).
véres (41/129).
- veret** **Ö:** *üttet*~.
- veretni** in (1) Más ezt nem tselekedné, vagy magát erről leha-gy-ná *veretni* (47/10).
- Vergilius I. Virgilius**
- verhet** i (1) Abban a' nemes Megyében, melyre én minden-kor idyllimos elmerüléssel emlékezem, a' Bar-barismusnak sints helye, de a' Luxusnak vétke-sebb neme sem *verhetett* még fészket (T7/161).
- vérikra** fn (1) ...mindenfelé heverték a' széjjelszort tollak, a' megaludt *vér ikrák*, a' feldúlt fészkek (3/82).
- veri-similitudo** (lat) (1) Mível pedig a' Költésnek fő törvénye a' *Verisi-militudo* (Wahrscheinlichkeit), azaz, hogy a' do-logban semmi képtelenség ne légyen, 's az Ol-vasó képzelhesse, hogy az megtörténhetett (T7/318).
- vero** (ol) (1) ..egy úttal azt is akarják kitenni hogy a' mit ők nem esmérnek, az mind rossz szó. *Quasivero!* (T4/92)
- vérontás** fn (2) ...de a' polgári háború, az Atyafiak' *vérontása*, és a' Hazának megbuktatása, ugyan kérlek mely-lyikhez illendőbbek? egy Héróshoz é, vagy egy országos Gazemberhez? (T5/437)
vérontás (52/15).
- verő** in (1) Hatalmas Szeretet!... Te teszed virgontzá az együgyű Juhotskát, melynek lassan *verő* szívets-kéje alig mozdúlhat meg a' Tiednél egyéb in-dulatra (40/68).
- Ö:** *kunyhó*~.
- verődni** in (1) ...véletlen meghallom egy közel lévő Bokor-nak az *Ágait verődni* (23/26).
- verőfény** fn (1) Még a' túnya Tsigabigais tekergős héjjából ki-búvik felmász a' Pipats tetejére, kimereszti a' *verő fényre* mázgás szarvait (4/43).
- verőfényes** mn (2) Tsak *verőfényes*, és egy kevésé nedves földbe ültessétek (T9/649).
verőfényes (42/616).
- Verres** (lat) (1) ...mert annak az Oratziója pro *Verre* pro Catilina is lehet (44/81).
- vers** fn (100) Eggy Leány a' *Verset* tsókolta, 's a' Poéta azt mondja néki, hogy ötet tsókolja meg, mert ő benne ezer *vers* is van (36/258–9). Ez edgyik se *vers*, illyet az ábchez értő Tyúk is tudna kárálni (T3/387). Ebben áll már a' határozatlan sorú *verseknek* természete, hogy abban semmi fordul-lat, semmi Strofa nints; hanem az első *verstől* fogva az utolsóig, szüntelen való változások kö-zött follynak le a' sorok (T3/280–1).
vers (43/439, T3/219, T4/36, T6/341, T8/172), *Vers* (T3/ 13, 16, 41, T9*/178), *versek* (T3/233, 273, 397, T5/337, 595, T8/60, 173, T10/1, 35), *Vers'* (T9*/293), *Versek* (36/ 279, T4/35), *versek'* (T3/52), *versem* (40/119), *verse* (T9/314), *Verse* (T9/233), *verseim* (T8/44, 168), *versei* (T6/339, T8/116, T9/541), *Versei* (T5/384, T6/298, T9/544, T9*/168, 455), *verset* (T3/9, T4/21, T10/53), *verseket* (T3/43, 98, T4/183, T8/98, 115, T9/309), *Verseket* (T3/10, 94), *verseimet* (3/154), *verseit* (T9/547, T9*/176), *verseiket* (T3/59), *Versnek* (T9/285), *verseknek* (T3/260, 273, T5/539), *Verseknek* (T3/90, 114, T9/231), *Verseimnek* (20/15), *verseinek* (T5/267, 623, T8/130), *versbe* (43/621, T3/500, T6/164, T8/132), *Versbe* (T3/17), *versekbe* (T3/108, T7/93, 112), *Versekbe* (36/228, T3/492), *Verseembe* (T3/463), *verseibe* (T3/399), *Verseibe* (T3/400), *versben* (T4/32, T6/224, T9/194), *versekben*

(T5/235, 331, T7/259, T8/107, T9*/173), *Versekben* (T5/595, T6/327, T9*/177), *versemben* (T9/681), *Versemben* (T7/386), *verseimből* (T8/58), *Verseire* (T6/cím), *versekről* (T3/272), *Versekről* (T3/125), *versnél* (T8/171), *verseknél* (T3/21), *versért* (T9/346), *versekkel* (T5/565).

Ö: *deák~*, *jambus~*, *tréfa~*.

versbeli mn (1)

Szerentséőbb *versbeli* fordítását valamely Pásztori Darabnak nyelvünkön ugyan nem gondolok (T6/139).

Verschlag (ném) (1)

...a' másikba mind szerelmes Csókók, és ölelések vagynak le rakva számtalan *Verschlagokba* (43/174).

verscsinálás fn (6)

A' *Vers tsinálás* nem Poézis (T3/4). *Vers tsinálás* (T3/6, 31, 78, 88), *Vers tsinálásról* (T3/2).

versecske fn (1)

Kár, hogy egy kis Darabosságot okoz a' fülnek a' 3dik, 4dik és 5dik *Versetske!* (T6/134)

verselés fn (7)

Különösen az Epopeáját a' tsínos és édes Stylus, a' körömrre menő *verselés*, a' Karakterek' jőltalálása, a' fontos mondások, epizodák és leírások tészik kitetszővé (T5/328).

verselés (T3/57, T9/3), *verselésnek* (T3/228, 476), *Verselésnek* (T3/127), *verselésének* (T5/232).

verselő fn (2)

A' Fordítást ez a' Magyar *Verselőnk* kétképpen tette meg (T9*/170).

verselők (T3/363).

verseng i (2)

Az Istenek egymás között buzogva *versengnek*, ki adhat többet a' Természet ajándékához (33/50). *versengettek* (T5/274).

versengő fn (1)

...a' méltóságos Tragoedia... a maga nevét baktól vette, mellyet a' Görög Tudományoknak első gyermeki esztendeiben a' *Versengőknek* jutalmúl tettek vala fel (T5/451).

versez i (1)

...Hayley, a' ki a' Historiáról is *versezett* (T5/47).

versezés fn (3)

Így tehát a' *Versezésnek* három neme szerént,

három következő részbe előadjuk a' Sarkalatos, a' Mértékes, és a' Kéttzeres Verseknek állapotját, és mesterségét (T3/112).

versezés (T3/109), *Versezésnek* (T3/106).

versezet fn (38)

A' Vitéz Dorottya, vagyis a' Dámák' Diadalma a' Farsangon. Furtsa Vitézi-*Versezet* IV. Könyvben (T5/637). A' Madrigálokban, melly *versezet* neme közép a' Lyrica, és Epigrammatica poésis között... legelsőnek tartja Baillet a' Marini' verseit (T9/544).

Versezet (T5/407, T6/1, 27, 62, 82, 93, 131, 135, 177, 177, 187, 194, 194, 202, 249, 253, 265, 281, T7/271), *versezetek* (T10/65), *Versezeti* (T4/13), *Versezetet* (T5/584), *versezetnek* (50/11, T3/276), *Versezetnek* (T5/78, T6/75, T7/47, 70, 87), *Versezeteknek* (T9/14), *Versezetjének* (T5/205), *Versezetben* (T6/68), *Versezetemben* (T7/104, T9*/764), *versezetekkel* (T2/1), *Versezetjeivel* (T9*/201).

versforma mn (1)

Illyen *Vers forma* folyó beszéddel élt hajdan a' Világ' két leg tsinosabb nemzetének, két leg gyönyörűbb Oratori [Demosthenes]; és Cicero (T3/24).

versifikáció fn (3)

...ha folytába így ír az ember, a' Halottas Könyvek és a' Nép' kezében forgó apró Romántzok nem igen lesznek *Versificatióinknál* alábbvalók (T6/403).

versificatio (T6/330), *Versificatió'* (T6/344).

versíró fn (2)

Mi az oka, hogy 100 *Versíróink* közül csak 10 nyerhet mindenkor Poétai nevet és koszorút; 's a' 10 Poétákból 9 szomorút számlálhatunk az 1 vígra? (T6/188)

Versíró (T6/6).

versjártó fn (2)

...a' kire születésekor Melpomene mosolygó szemekkel nem tekintett, akár mely szép verseket írjon is a' Minerva truttzára, de azért, nem lessz Poéta, hanem tsak *Vers-jártó* (T3/44).

versjártók (T10/12).

versmérték fn (1)

Kétséges voltam Elsőszülottemnek szerentséje felől, és ezen az okon nem is bátorkodtam azt a' *Versmértékkel* megszorítani (54/16).

- versmíves fn** (1)
...a' mire még nálunk alig vígyáznak a' *versmívesek* (T4/43).
- versnem fn** (6)
A' mi utóljára a' *Vers[n]emet* illeti: ha Vitézi Epopeoát írtam volna, a' Hexameterre esett volna választásom (T7/420). Én a' mértékre vett *versnemekben* is gyönyörködöm (T8/142), *Versnemet* (T4/34), *vers nembe* (T8/85), *versnemekben* (T8/167), *Vers nemekben* (T6/328).
- versóriás fn** (1)
...a' rest emberek tsinálták hajdan ebből ama' kintornáló *Vers-óriást* (T4/39).
- verssarok fn** (1)
Asszonyi Cadentia az, melly vagy Spondeus, vagy Troheus *verssarokból* áll (a' Syllabának hosszúságát vagy a' positio tsinálván, vagy az accentus, vagy mind a' kettő együtt) (T6/373).
- vérszopó mn** (1)
Vérszopó Sárkányokkal, tüzes Kísértetekkel, ordító Lelkekkel, 's az Éjtszakának fekete Boszorkányival töltötte bé ezt a' hideglelés Fantázia (42/102).
- Vértes fn** (1)
A' *Vértes* és Bakony szirtjei bétöltek kétes tünődésemmel (53/27).
- vérű mn** (4)
...ne hallgassatok a' romlott *vérű* emberekre kik szüntelen panaszkodnak a' világi élet ellen (48/91).
vérű (38/17, 40/3, T9/590).
- vervén Ik: fel~.**
- vézű in** (1)
...megírtózván magamba, hogy ezek a' Kedves Nevek is viselhetnek olly borzasztó és szívétvérző képzeleteket (45/44).
- vés i** (1)
Melly gyilkos az a' Péterkés, Mellyel a' szívbe vermet *vés* (43/550).
Ik: be~.
- vesca (lat)** (1)
Fragaria vesca enni-való Szamótza (T9/669).
- vespertinum (lat)** (1)
...s onnan sandaltam miféle szerzet dúdolja azt a' szép *Vespertinumot* (3/113).
- vesz i** (30)
Miért nem vagyok az a' ruha, a' mellyet ő magára *vészen*, mikor a' fördőből kijön (34/144). — a' szívesebb hazafiak jobb neven *fogják venni* én tőlem ezt az Originált, mint a' Loredán' travestiált Iliássának valamely idétlen elfordítgatását (T5/692). Ollyan tisztán adtam az ő Lelkét a' te birtokodba, a' millyen tisztán *vettem* azt az Égiek' kezéből (54/77). A' Galambok és Gerlitzék a' Kőszikláknak hasadékiba *vették* magukat (41/346). Te pedig, ha szinte örömmre fordult is siralmad, ne *vedd* nehezen, ha talám Eratóm jajjai édes örömidnek nyugodalmát megháborítják (53/46).
veszek (T6/181), *vesznek* (T9/30), *vettem* (52/86), *vett* (41/299, 44/196), *vettek* (T7/88); *vettem* (T4/179), *vette* (12/5, T5/450, T8/24). — *vette volna* (T6/29). — *Végy* (54/199), *vegyen* (49/13, T11/2), *végyen* (T7/398); *Vedd* (41/6, T4/203, T9*/614), *vegye* (T7/139), *végye* (T4/ 53), *vegyétek* (42/165, 48/117, T9/646), *vegyék* (44/198, 200).
Ik: be~, elő~, el~, észre~, fel~, ki~, környül~, körül~, le~, meg~, vissza~.
- vésű i** (2)
Vessen ezeknek ellensége (45/117).
veszett volna (41/385).
Ik: el~.
- vésű Ö: szél~.**
- veszedelem fn** (13)
Egyedül azon Ábrázat az én *Veszedelemem* (5/92). — még egyszor kérlek, ne ejcsd magadat meg sirathatatlan *veszedelembe* (41/468)
veszedelem (40/62), *Veszedelem* (9/42), *veszedelem'* (T5/220), *veszedelmek* (T5/314), *veszedelme* (T5/667), *Veszedelmeket* (42/212), *veszedelememet* (44/98), *veszedelmébenn* (6/64, 66), *veszedelmekből* (T5/125), *Veszedelmeiről* (9/47).
- veszedelmes mn** (10)
Ugyan tsak én nem szeretném azt a *veszedelmes* suttogást magamra vállalni (41/178). Csak fontold meg ostoba, *veszedelmes* kívánságodat (41/411).
veszedelmes (33/77, 43/609, 44/73, T1/353), *veszedelmesnek* (43/62, T1/29), *veszedelmesenn* (15/11); *veszedelmesebb* (43/66).

- veszekedik** i (1) Szájával az én tsókolásomra mozdulatlan és ...mint *veszekednek* egymással a' hűségtelen házások (T1/278).
- veszekedő** mn/fn (1+1) A' játszadozó állatok magánosan *vesztegenek* a' sűrű bokrokban (41/347).
- I.** mn ...hányátok fel a' gyarló énekes könyveket, a' *veszekedő* Predikáziókat (T9/437).
- II.** fn ...a' mit a' tolvajnak, kunyhóverőnek, káromkodónak, részegesnek, paráznának, *veszekedőnek* is lehet reményleni (45/30).
- veszés** **Ik:** *el~*.
- vészes** **Ö:** *szél~*.
- veszett** mn (2) Hiszen lám az imént nem csak suttogni, hanem mint a' *veszett* állat. bögni 's ordítani is mertél? (41/182). — nem ég úgy a' verőfényes Téréség a' Nyári Kutyátskának *veszett* Tsillaga alatt, mint az én Szívem égett akkor a' gyönyörűség és Kívánság hév Lángjai miatt (42/617).
- Ik:** *el~*.
- veszni** in (1) ...minden híres Vitézei mellett is omlani és *veszni* kellett a' Görög Seregnek (T5/191).
- Ik:** *el~*.
- Veszper** fn (1) *Veszper* elzárta az Egeket a' Napnak utolsó tüzeitől (35/4).
- Veszprém** fn (2) Fejér és *Veszprém* Vármegyéken Dolgát végezőn megy Somogyban (T5/642).
- Veszprém* (T9*/611).
- vessző** fn (2) ...a' mostoha Természet üveg tömlőtbe zárta Lyaeusnak kedvado *Vesszejét*, mely a' mi boldog Hegyeinkben... szabadon terem (T6/85).
- veszszök* (43/364).
- veszt** i (2) ...a' viadalban megjelent, futott, *vesztett* és omlott a' Trójai győzodelmes Nép (T5/193). — de a' fül *vesztett* abban a' melódiás Cadentziában (T6/155).
- Ik:** *el~*.
- veszte** fn (2) ...Ki *vesztemenn* örül (T6/422).
- vesztén* (54/202).
- veszteg** hsz (1) És míg én ötet tsókoltam, ő pedig meg tsókolta
- vesztegel** i (2) A' játszadozó állatok magánosan *vesztegenek* a' sűrű bokrokban (41/347).
- vesztegel* (54/264).
- veszteget** i (2) Ha istenek' gyermeke' vagy, ne *vesztegesd* egy gyarló állatra kegyelmedet (42/1032).
- vesztegette* (33/125).
- Ik:** *meg~*.
- vesztegetés** fn (1) Én ébreszték az ő kíváncsi Lelkeikben unalmat, hogy meg fedjem azért a' *vesztegetésért*, melyet ajándékomból tsinálnak (T1/245).
- vesztegetni** in (1) Tréfáság valakinek... a' legédesebb Napokat törődések között *vesztegetni* (4/60).
- Ik:** *meg~*.
- vesztegethető** **Ik:** *meg~*.
- vesztegető** **Ö:** *idő~*.
- veszteglő** in (2) Ekkor maga félre áll, 's int a' bokorban *veszteglő* szerelmesnek (42/1146).
- veszteglő* (40/17).
- vesztés** **Ik:** *el~*.
- veszteség** fn (6) ...én a' *veszteséget* könnyenn helyrehozhatom (12/46).
- veszteség* (54/268), *veszteségem* (44/133), *vesztesége* (T9/459), *veszteséget* (41/165), *veszteségével* (T9/53).
- vesztett** **Ik:** *el~*. **Ö:** *horizont~, orruk~*.
- vesztő** **Ö:** *szemfény~*.
- vet – vét** i (21+1) A' hajadon Tavasz ki száll az ő violás hintójából... egy közönséges tsókot *vet* az elalélt természetre (40/36). — meg romlott és utált éltednek véget *vet[e]k* (T1/234). — 's el nyelő szemeket *vete* reám (41/292). — egy violákkal béterített halmotska *vetett* hátat a' ki kukottsáló Nap' elibe (42/931). — jóra vett Társaimat ólra zárják, szorossabb kötélre *vetik* 's oda lészünk örökre (41/148).
- vét* (36/148), *vetek* (42/1137), *vesz* (4/144), *vetett* (42/745, T1/315, T7/101, T10/13); *vetik* (36/

150), *vetettem* (42/483, 516), *vetetted* (48/200), *vetette* (41/199, 42/221, 48/83, T6/258). — *vetnének* (41/394). — *Vessd* (T9*/333).

Ik: *el~*, *fel~*, *félre~*, *ki~*, *le~*, *meg~*, *össze~*, *rá~*, *tele~*. **Ó:** *hány~*,

vét i (4)

Ha nem *vetettem* ellenetek, ne vonjátok meg kegyességeket, ha nem kész akarva *vetettem*, engedjete meg (44/205–7).

vétek (T5/698), *vétett* (T7/172).

vétek fn (14)

Erköltsi *vétek* nem undokította az én Lelkemet (44/119). — meg fogod látni, hogy mind ő-bennek, mind te benned be telik a' fátumnak törvénye, melly azt akarja, hogy a' *vétek* maga magát megbüntesse, a' Virtus pedig soha se maradjon jutalom nélkül (T1/308). Ez látszik tenéked olly fekete *Véteknek*? (16/5)

vétek (41/225, 42/856 T8/4), *vétkek* (T1/329), *vétkem* (45/84), *vétkemet* (45/87), *vétkét* (10/60), *vétkemnek* (45/63), *Vétkeinek* (12/38), *vétekhez* (T1/248), *vétkével* (3/162).

vétel fn (2)

Minden nagy igyekezetnek kitsíny a' kezdete, fáradságos a' munkába *vétele*, sikertelen az első indulása (T11/43). A' Vers tsinálás nem Poézsis... a' Vers tsinálás pedig, tsak a' szózatok hangjának bizonyos régulákra *vételére*, 's külső elrakására ügyel (T3/7).

Ik: *észre~*, *fel~*, *rész~*.

vetélkedés fn (2)

Hát illy szorgos Játékok' illy koszorúzott *Vetélkedések*' Divatjába henyélnénk mi minden Ditsőség nélkül? (42/536)

Vetélkedésteknek (42/391).

vetélkedik i (1)

Tsókolódjunk! *Vetélkedjünk* magunk között a' Tsókokba (42/543).

vetélkedő in/mn/fn (2+5+1)

I. in Azok a' Hegyekkel *vetélkedő* Bértzes vállak? (6/29)

vetélkedő (21/9).

II. mn ...egyik az Ívet ragadja (lopja), a' másik a' Fáklyát a' *vetélkedő* Társától (28/26).

vetélkedő (17/9, 33/110, T1/105).

III. fn ...bízatták a' *vetélkedőket* Mennyei Énekekkel (36/95).

vetemedik Ik: *rá~*.

vetemedni in (1)

Gondolod-é, hogy azt a' kevély udvari embert... azok az alatsónyságok, mellyek[re] néki a' gyáva fejedelem gratziájának megnyeréséért kell *vetemedni*, lelkének belső rejtekébe el nem pirítják? (T1/269)

vetendő Ik: *meg~*.

véténi in (1)

Akár illyen módónn, akár amúgy az ő tropaeuminak beszéllésébenn mások ellen *véténi* 's néki hízelkedni fogtok láttatni (13/21).

veterani mn (1)

Elbeszélni következem... Melly gyilkos az a' Péterkés, Mellyel a' szívbe vermet vés, 'S *Veterani* barlangot (43/551).

vetés fn (1)

Jupiter a' Páfusi Vénust és Anteróoszt rá kéri, hogy vesztegessék meg a' *Vetést*, a' mellyet ők megis tsinálnak (36/160).

Ik: *ki~*, *közbe~*, *meg~*.

vétetődik i (1)

Itt a' tsiga szó ez utolsó értelemben *vétetődik* (T9/588).

vetett Ik: *meg~*.

veteth Ik: *ki~*, *meg~*.

vétkes mn (7)

Vétkes Bajtétele után, így átkozza minden szempillantásba Márs' Haragjait a' Katona (10/48). De ellenben törüljétek ki a' gyönyörűségek száma közzül azokat a' mellyek *vétkesek*, és a' mellyek az ártatlansággal és virtussal meg nem egyeznek (48/103).

vétkes (44/9), *Vétkes* (54/161), *vétkessé* (16/5, 42/37); *vétkesebb* (T7/160).

vetkez Ik: *ki~*, *le~*.

vetkezik i (3)

Ennye *vetkezném*, ha számár felebarátimmal is e' jót nem közleném (41/86).

vetkezne (4/50). — *vetkezzenek* (T1/302).

vetkeztet Ik: *ki~*.

vetkeztető fn (1)

Úr, nem Úr... Hofmester, Frizór, Öltöztető *Vetkeztető*, Agár Visla, Kopó, mind... itt tanyázott a' Nádasba (3/38).

- vetni** in (2) ...és többé ne kerülj elejébe azon Szűznek, a' kinek te tsalt akartál *vetni*, álnok tsókoló (42/1078). — azok a' Fejeim, kikben Atyáimat néztem 's boldogítóimat a' kétségbe esés torkába *vetni* nem írtóznak (45/39).
Ik: *ki~*, *meg~*.
vető **Ik:** *meg~*.
- vetődik** i (2) Tiszta Patakotska, ha valamikor elébe *vetődöl* néki, mondd meg néki, hogy Sírás vagy (27/28). Melítész a' partra *vetődött* (42/169).
vétség fn (3) Az egész *Vétség* az enyím (14/27).
Vétségem (16/3), *Vétséged* (9/28).
vett in (2) Én a' mértékre *vett* versnemekben is gyönyörködöm (T8/142). — éngemet meg gyilkolnak, jóra *vett* Társaimat ólra zárják (41/147).
Ik: *fel~*.
vettet **Ik:** *fel~*, *le~*.
vettetés **Ik:** *meg~*.
vettetett **Ik:** *el~*.
vettetik i (2) Szenvedjük hát el az Urnak mi reánk botsájtott tsapásait és jusson eszünkbe hogy mind nyomorúság alá *vettetiünk* (48/184).
vettetett vólna (46/4).
Ö: *ki~*, *számki~*.
vettette **Ik:** *el~*, *ki~*.
vettetvén in (1) ..'s Melítész, mintegy napsúgár, melly a' fáknak ága a' sebes széltől elébe *vettetvén*, máshová lövellik, bé vágta magát egy sűrű bokor lombjába (42/1025).
Ik: *le~*.
vetve **Ik:** *ki~*.
vétve **Ik:** *el~*.
vetvén in (2) ...egy latban *vetvén* a' kettőt (T5/155).
vetvén (33/33).
Ik: *meg~*. **Ö:** *hányván~*.
véve in (4) ...az a' szó más más értelemben van *véve* (T3/390).
véve (41/15, T5/26, T9/199).
Ik: *fel~*, *körül~*.
vévén in (5) Fényt és pompát akartam véle adni a' Történetnek, *vévén* az ideát a' N. Méltós. Főispány' Ó Exc.jának béiktatásakor tett Solennitásból (T7/219).
vévén (43/7, T1/31, T8/147, T9/225).
Ik: *el~*, *észre~*, *fel~*, *ki~*, *le~*.
vevés **Ik:** *fel~*.
vevő **Ik:** *fel~*.
vevődik **Ik:** *fel~*.
vevődvén **Ik:** *össze~*.
vexelez i (1) ...a' magános Emberek féltik magokat a' hidegtől, 's hogy meg ne vegye őket, egy barátságos alku, 's egy Isten ügysegéllyen után egymás mellé búnak, 's úgy *vexelezik* a' meleget (43/166).
vezér fn (5) De ha valaki az én Farsangi Colonnejaimnak *Vezérit*, az akkori *Vezér* Urakból akarná kiókumlálni; nem tudom, hogy találná fel a' Marczali Oszályban Madam Cserházynét? (T7/222)
Vezér (T1/259, T5/215), *Vezéreik* (T5/664).
Ö: *fő~*.
vezérelni in (2) ...éa azoknak, a' kikkel eggyeségben élsz, jó akaratjok, fog csendesen napjaidnak vége felé *vezérelni*, mert meg kell hálnod néked is (T1/207).
vezérelni (T1/22).
vezérfonal fn (2) Egyedül a' természet mutatja meg a' tapasztalás által ezt a' *Vezérfonalat* (T1/9).
vezér-fonalat (T1/4).
vezérlés fn (1) ...a' Poézisra való hajlandóságomnak jókori *vezérlését* Tiszt. T. Kováts Jó'sef Körösi Prédikátor Úrnak... és nagy-nevezetű Tudós Budai Ésaiás Eloquent. Professor Úrnak... köszönhetem (T9/243).
Ik: *ki~*.
vezérlett in (1) A' Mese, ezer gyönyörúségek és Zefír által *vezérlett* ezer játékos Habok közt szült a' Haboknak Tajtékából egy Vénust (34/26).
vezérné **Ö:** *fő~*.

- vezet** i (6) Debretzen *vidékét*, 's a' lapályos marhatartó Alföldet itt is Arcadiának nevezem (54/193).
... 's egy oldalajtónn kivezetvén az Adónis' Sírjához *vezette* (42/302). — 's ezenn a' kies Ösvényenn melly ama Bereknek *vezet*, menj ki arra a' szép Vidékre hol a' te Rozáliád lakik (42/906).
vezet (3/158), *vezetnek* (T9/267), *vezették* (42/225). — *vezessenek* (48/221).
Ik: *be~*, *fel~*, *le~*, *oda~*, *vissza~*.
- vezetni** **Ik:** *fel~*.
- vezető** fn (2) ...egy nyögétselő Gerlitze lesz mindenütt *vezetőd* (42/908).
vezetője (42/63).
- vezetvén** **Ik:** *ki~*.
- viadal** fn (2) Ezt látván Kloé, elsőbenn is a' *Viadalra* rendet szabott (42/551).
viadalban (T5/193).
- viasz** fn (1) A' szerelmes Tavasz eljő Napkeletről... rá lehell a' Fagyra, és az *Viasszá* válik (4/13).
- viaszozott** **Ik:** *meg~*.
- Vida** fn (3) *Vida* még a' Sakk játékról is mert írni (T5/53).
Vida (T5/45, 49).
- vidám** mn (19) Melly *vidám* környék már ez! (41/72) — most az egész természet *vidám* ábrázatból halavány színbe öltözött (48/17). Élünk *vidámon*, és minél kevesebb gonddal (T9/80).
vidám (41/471, 43/400), *vidám* (36/14, 42/230, 295, 371, 406, 761, 43/453, T1/197, T4/209, T7/51, T9/123), *vidámonn* (4/60); *vidámabb* (T6/413), *vidámabbnak* (41/74).
- vidámodik** **Ik:** *meg~*.
- vidámság** fn (4) A' természet' látásából indultt örömök, a' nyáj-jasságnak, barátságának, édes indulatoknak érzése, a' társasági élet' *vidámságinak* kóstolása, az abból származott játék, enyelgés, jó kedv, és felvidülés – ezek a' Dalnak szokott foglalatjai, azt mondja Eschenburg (T9/40)
vidámság (48/140), *vidámság* (T9/71), *vidámsággal* (52/64).
- vidék** fn (26) Kies vólt az ő álma, mint maga a *Vidék* (42/947).
... 's a' lapályos marhatartó Alföldet itt is Arcadiának nevezem (54/193).
vidék (41/240, 42/996), *Vidékek* (42/138), *vidéke* (T8/16), *vidékünk* (42/1034), *videkeink* (T3/459), *vidéket* (4/37, 42/971, 46/15), *vidékeket* (T6/228), *vidékét* (T6/213), *vidéknek* (41/35, 42/959), *Vidéknek* (42/324, 352, 631), *vidékünknek* (54/144), *vidékbe* (41/238), *vidékenn* (4/41, 41/345), *vidékeken* (T4/169), *vidékein* (T9/713), *Vidékre* (42/907), *vidékhez* (50/60).
- vidékecske** fn (1) ...e' kis *vidékecskébe* is mennyi állatok el élhetnek vígan, örömmel és meg elégedéssel (41/132).
- videor** (lat) (1) E' már a' nehéz, a' szívet sebheto hallás, itt a' bis *videor mori* (44/147).
- vidít** **Ik:** *fel~*.
- vidítás** fn (1) Ennek a' *vidításnak*, 's a' Melitesz' előbbi csüggedésének poétai historiája van (54/228).
- vidító** mn (1) Nemes Tanúlok! kikben épül a' Tudományoknak és a' Hazának reményje, bimbózik öröme, sugározik jövőendő Ditsőségének *vidító* hajnala! (44/221)
- vidorság** fn (1) ...'s a' mezei vagy vízi tsigához azért van a' bornemiszta szerető hasonlítva, hogy felette lassú és *vidorság* nélkül való hideg fejér vérű állatotska (T9/590).
- vidulás** **Ik:** *fel~*, *meg~*.
- vidult** **Ik:** *meg~*.
- víg** mn (42) Az első megfúvállására a' mezei Furuglyáknak hozzá kezdtek a' *víg* Pásztorok az ő Játékjokhoz (42/398). *Víg* a' Tavasz, *víggá* tesz mindent (4/5). A' fekete Pütrütsök... tsörgeti *víg* dalját a' vidékenn (4/41). Probáltam tehát a' Comicumot *vígnak* tenni, de ki nem látja hogy a' mi *víg*, az nem mind Comicum? (T5/475–6) — *vígan* élem világot (41/41).
víg (4/208, 211, 9/26, 12/15, 24/11, 42/364, 1081, 43/375, 390, 527, 45/21, T5/12, 460, T6/411, T7/228, T9*/103), *Víg* (36/52, 42/805), *víg* (41/338, 43/140, T1/256, 277), *Víg* (43/393), *vígat* (T5/485), *vígban* (T6/190), *vígira* (T6/

190), *vigan* (33/119, 44/168, 54/163), *Vigan* (54/142), *vigan* (41/133, 43/110), *vígann* (7/25, 42/25), *Vígann* (42/442).

vigad i (4)

Te busulsz, Melítész! mikor mindnyájan *vígadnak* (42/477). Az anyai édes nyelv nyeri vissza az ő igazságos jussait: óh magyarim! ki ne *vígadna* közületek? (T11/17)

vígadnak (41/76), *vígadtam* (44/178).

vigadni in (1)

...és több Unalmaktól való félelem miatt, ne szűnjünk meg *vígadni* (8/53).

vigadó mn (1+1)

I. mn Menj: vidd el már a' *vigadó* gyülekezetnek a' nagyobb ornamentumot (5/68).

II. fn Ne hallgassatok azokra... a kik sirnak ugyan a' sírókkal, de nem örülnek az örülőkkel, és *vigadókkal* (48/97).

vigály mn (1)

...a' Leányok Kedvelléseket nem vadászom, mert ők gyengébbek a' tavaszi Spárgatsiránál, és ingóbb teremtések a' nyárfa levélnél és a' *vigály* Tippannál (4/172).

viganó fn (1)

Akkor idén volt a' Fársáng... olyan kurta, mint a' *Vigano*' Leányinak a' derekok (T7/111).

vigasság fn (1)

Igy telnek el az én Napjaim... öröm és szerelem között; míg ti paraszt bogarak a' *Vigasságnak* legkissebb részét sem kóstován... gondok között emészttitek a' ti Napjaitokat (4/113).

vigasztal i (3)

...s mikor mindenektől elhagyattatott, társalkodnak véle és *vigasztalják* ötöt (42/869).

vigasztal (T6/183); *vigasztalják* (36/120).

Ik: meg~, neki~.

vigasztalás fn (9)

Mitsoda *vigasztalás* marad, óh Isten, nekem? (25/37) — Valósággal Álmomba néhányszor legalább eljön az, a' ki engem megszerelmesített, az én Gyötrelmimnek *vigasztalására* (23/3).

vigasztalása (T5/572), *vigasztalást* (41/376), *vigasztalást* (42/299), *vigasztalásomnak* (45/40), *Vigasztalásodra* (42/726), *vigasztalással* (49/59), *vigasztalással* (49/63).

vigasztalhat i (1)

Botsáss meg, Atya! hogy nem *vigasztalhatlak*, botsáss meg méltó bánatomnak (54/58).

vigasztalni in (1)

Illetlennek tartottam egy nagy Philosophust *vigasztalni* (54/46).

Ik: meg~.

vigasztaló mn/fn (3+3)

I. mn ...*vigasztaló* nézéssel, vidám társasággal fogják unalmadat enyhíteni (41/471).

vigasztaló (44/181, T8/120).

II. fn Szerelem!... Te segíts ezután is a' Te Isteni erőddel engemet, míg az Embert éneklek, óh emberi nemnek barátja és *vigasztalója* (40/103). *Vigasztaló* (T6/177), *vigasztalóji* (42/55).

vigasztalódik i (1)

...vedd elő újra Szívedet, *vigasztalódj*, nyugodj meg azon a' Reménységenn (42/721).

vigasztalva in (1)

A' Hóld *vigasztalva* mosolygott le az ő kulatszára (3/185).

vígjáték fn (3)

A' Comoedia szóból lett egy másik, a' Comicus, a, um; melly elejinte csak azt tette, a' mi a' Comoediához vagy *vígjátékhoz* tartozott, de idővel messzebb kiterjedt a' jelentése (T5/458).

vígjáték (T5/452), *Víg játék* (43/680).

vígóság fn (3)

Vénus Udvarában a' Gerlitzék a' *Vígóság* és Hiúság társaságában Ambróziával élnek (36/269). Minden csak örömet kiált, 's a' *vígóságra* hídogál (52/66).

Vígóságimat (24/20).

vígóságos mn (1)

Menj: a' tántz' órája itt van... már a' *vígóságos* Sereg panaszkodni fog érted (5/7).

vigyáz i (12)

...magadnak is arra van szükséged, hogy mások te reád is *vigyázzanak* (T1/164). Az a' Tinó... most a' Folyamat' Partján henyénn fekszik, és bög, és *vigyázza* azt a' szerelmes Üszöt, melly az ő bögésére felel (8/26).

vigyáz (20/4, T1/110), *vigyázok* (T8/168), *vigyáznak* (T4/43), *vigyáztam* (T7/409), *vigyáztak* (T3/83). — *vigyázz* (T1/253), *Vigyázz* (T1/214), *vigyázzon* (34/5, 43/47).

- vigyázás** fn (2) 388, T8/24), *Világ* (3/134, 40/122, 42/739, 45/56, 70, 48/42, 164, 53/26, T5/95, 168, 288, 303, 674, T7/249), *világ'* (T3/24), *Világ'* (T5/293, 440), *világot* (52/16, T1/378, T5/316, 604, T10/69), *Világot* (33/131, 36/113, 42/728, 849, 44/164, 48/175, 193), *világokat* (T6/361), *világo-mat* (54/183), *világát* (T6/47), *Világát* (42/695), *világnak* (52/20, 98, 54/129, T1/368, 373), *Világnak* (4/89, 33/94, 40/15, 156, 41/198, 52/118, T3/92, T5/159, 275, T8/140, T9/269), *Világunk-nak* (42/950), *világba* (T1/18, T7/187), *Világba* (3/29, 4/117, 33/39, 42/68, T5/574), *Világokba* (50/35), *Világunkba* (43/231), *világban* (T1/323), *Világban* (T5/38, 302), *Világában* (T6/335), *világból* (52/13), *Világból* (36/120, 42/870), *világon* (40/80, 48/69, 49/34, 54/284, T7/97, T9/112), *Világon* (48/188, T3/105), *Vilá-gonn* (36/1, 32, 42/749, 784), *világra* (T6/287, T9*/206), *világánál* (54/174, T1/63), *Világánál* (3/107), *világtól* (T1/386), *Világtól* (48/195), *Világhoz* (48/181, 186), *Világért* (48/177), *Világgal* (T5/402), *világával* (50/60).
Ö: más~, nagy~, nap~.
- világsudálta** mn (2) Ti *világsudálta* Nagy Lelkek! ha én a' ti nyomdokaitokon mehetek (44/170).
világsudálta (T5/199).
- világi** mn (7) Tsendes békesség lakjon én velem, távol minden *világi* lármától (44/162). Éppen mert a mi hitünk egyedül való fő java a Krisztus, nem kell hát a *világi* hejába valósággal meg elégedni (48/179).
világi (48/91), *Világi* (44/101, 202, 45/57, T5/360).
Ö: más~.
- világos** mn (7) Foszfór, a' mosolygó kis Tündér, mindenütt előtte vitte tulipánt Lámpását, 's *világos* sugárral barázdálta a' nyálkás Setétséget (42/214). — *világos* virradtig aggságot hereg fel megnehezedett szívéből (51/36). Példával *világosabb* lesz Prosodiám' módja (T6/406)
világos (T5/262, 299), *világosokat* (T4/200), *világosan* (T7/410).
- világosít** i (3) Molnár Albert... a' Magyar Lexiconjában pedig a' Martalék szót általlyában Praeda és Manubiae szavakkal *világostja* (T9*/496). Minden ember
- világ** fn (110) Ímé a' temérdek *Világok* örök tántzal kerengenek abbann a' nagy tágasságbann, mellyet mi Égnek nevezünk (40/22). Óh Végezés! óh te erősebb a' fűvek seregénél, 's keményebb mint a' *világgal* egyhasi kövek! (54/126) — Jöjjetek e bődög mezőségre. Itt a' *világ*. Ez az élet! (41/95) — IV. Henrik Frantzia Király... az egész akkori *világot* böltsességével maga szeretetére hajtotta (T5/321). A' Szeretet lelkesíti az egész *Világot* (40/7). Egyedül való bajunk a' mostani Magyar *Világ* (3/22). Járatlan vagy a' szép *világba*, és paraszt (4/68). Szabad vagyok, előttem van minden jó, vígan élem *világomat* (41/41). Az Anákreon' *világában* csak a' jelenvaló szépet, jót, gyönyörűt keresi az emberi Lélek (T9/73). Így van ez a' Tudományok' *világában* is! (T10/92) — a' *világért* sem adná, ha ő olyan szép ábrázatú lehetne (52/117). Ott a' Nap *Világa* kétséges, mint szokott az éjjeli Hóldé (8/47). — értem többé ne tündököljön a' Nappal' *Világa* (19/11).
világ (40/101, 41/296, 47/8, 48/165, 167, T1/

az oktan! Példával *világositom* (41/268).
világositnak (37/13).

Ik: meg~.

világosítás fn (1)
...ilyenek a' Hasonlítások (Similék), mellyek a' történet' előadásának, elevenséget, gyönyörködtető tarkaságot, és néha *világosítást* is, szereznek (T7/376).

világosság fn (7)
...a' bölcs Isten rendeli ezeket a ki a' *világosságot*, és a' setétséget formálta (48/76). Picturája felséges: a' *világosság* benne kiálló és ragyog, az árnyékozat mély és erőss (T6/36).
világosság (48/152, T11/89), *világosságot* (T1/36, 387), *világossághoz* (T8/72).

világossárga mn (1)
...levele télen is megmarad, virága *világos sárga* (T9/633).

világszerte hsz (1)
...a' mi *Világ szerte* kedves és betses Tokaji borunknak olly insonorus és nyomorék 's hosszú neve van. Asszúszöllöbor! (T9/277)

vilis (lat) (1)
Ha *Vilisnek* akarsz még engemet, én a' veszteséget könnyenn helyrehozhatom (12/45).

villám fn (6)
De azon ifjú el tűnt azonnal az én tébolygó szemem elől, hamarább mint a' *villám*' fényje és mint az én álmom (42/1107). Ah, ha szemlélnéd, mennyivel szebben ragyognak a' Kegyeség' *Villámjai* között a' te Szemfényeid (23/19).
villám (T4/131), *Villám* (18/22), *villámok*' (T6/39), *Villámokat* (6/12).

villámás fn (4)
...eszméletlen maradtam, mint a' melly Pásztor előtt le üt egygy éles *Villámásba* a' Mennykő, 's él, de nem tudja lételét (42/693).
Villámás (18/12), *villámások* (34/88), *villámásokkal* (48/9).

villámfarok fn (1)
...gondolatim kacskaringós *villámfarkok*, mellyeknek rövid fényjek után még borzasztóbb az elsetétedés (54/181).

villámlik i (3)
Míg mennykő hull, míg *villámlik*, véled fogok lenni, szeretett Nítze (18/18). Feddő pirosság

tündöklött le Ortzájáról, feltekintett, 's egyenesen rám *villámlott* egy pillantást (42/430).
villámlik (T4/131).

villámló mn (1)
Ah, mikor már közel jártam ahoz a' *villámló* Te-kintethez... rettegetem annak a' szép Ábráznak Felségét (42/588).

Villegas fn (1)
Német lábakon próbálta Meinecke... Spanyol nyelven pedig Estevan Man. *Villegas* (T9*/212).

villogás fn (1)
...nékem természetének deliségét és könnyüségét és lejtőességét, és *villogását* mutasd (34/185).

villogtat i (2)
...mind annyiszor az Amor' lángoló fákyáját *villogtatom* Sohajtásaim' Szellőjén 's ujjabb lobogásra gerjesztem azt (42/339).
villogtatott (42/174).

villogtatni in (1)
...kezdet Szemfényéből hírtelen egygy Tört *villogtatni* az Ákilles Szívébe (12/8).

villongás fn (1)
...a' Vallásbéli *villongások*, a' kevély Ligának hatalmas... pénzzel, fegyverrel ostromlották (T5/315).

vinni in (1)
...vizet merit, de azt-is magadnak kell Istállódba *vinmed* (41/421).

Ik: el~, véghez~.

vinum (lat) (1)
A' Régiek szagosbort is tsináltak véle, a' melyet *vinum* nardinumnak hívtak (T9/705).

viola fn (12)
Gondosann kereste fel harasztos Rejteki közt a' szemérmes *Violát*, hogy apró kék Szemét megtsókolja (42/59).
Viola (42/415, 54/87, 186), *Violák* (42/411), *Violát* (42/428), *Violákat* (28/16), *Violákba* (36/39, 42/792), *Violákból* (40/123), *Violákon* (42/316), *violákkal* (42/931).

violácska fn (2)
...néhány Szüzekre találtam, kik az illatos *Violátskák*at szedegették a' gyenge fübenn (42/405).
violátskák (42/532).

Violántilla fn (1)
Mert a' Gr. Zrinyi Miklós' *Violántillája*, és a' Faludi Ferentz' Pásztori Énekei sok magános

szép Vonásaik mellett is, durvábbak, mintsem őket a' Gessneri Században mustrául lehetne felállítani (54/19).

violás mn (1)

A' hajadon Tavasz ki száll az ő *violás* hintójából, szerelmes Szellőtskéek enyelegnek piros orczáján 's kékelő szép szeme körül (40/34).

violatölcsér fn (1)

Az izzadó veszsők balsammal tsepegnek, Melylyek a' *viola töltsérbe* peregnek (43/365).

vipera fn (1)

Mi forróbb a' *Viperának* vérénél, nem folyó tűz tsergedez é az ő száraz ereiben, mikor Arabiának fűszerszámos virágait öszve mászkálja? (40/69)

virág fn (55)

Szerelem!... A' Te munkád tehát, hogy ezer *virágok* illatoznak a' völgyekben (40/95). Kerted *virági* hervadoztak, mint az Orzáidé (53/6).

virág (T9/695), *Virág* (34/141), *virágok* (42/231, 43/376, 50/24, 52/67, 54/166, T6/151), *Virágok* (4/4, 122, 7/2, 8/1), *virága* (54/263, T3/366, T9/633), *virága'* (T9/623), *virágot* (54/9, T5/432), *Virágot* (8/7), *virágokat* (42/642, 1054, T9/476, 639), *Virágokat* (34/180, T9*/209), *virágait* (40/71), *Virágait* (20/12), *virágnak* (22/10, 36/41), *Virágnak* (42/794), *virágokon* (42/1043, T8/17), *virágain* (42/942, T11/98), *Viráginn* (36/23, 42/769), *virágra* (4/96), *virágról* (4/2), *Virágokról* (4/225), *virággal* (42/235, 43/479), *Virággal* (7/1), *virágokkal* (33/52, 135, 42/526, 48/10, 50/39, 52/84, T1/123, T5/561, T6/71), *Virágokkal* (42/229), *Virágaival* (42/358).

Ö: *gyöngy~, rózsá~.*

Virág fn (3)

Nálunk Seyfried is úgy készített egy muzsikai szerzeményt a' *Virág* Benedek' Jámbusos énekére (T9/230).

Virág (T8/162, 165).

virágocska fn (1)

A' Mezők seregenként piperéznek ezer rezgő *Virágotskát*, mellyeket még nem sértett meg a' kegyetlen Szántóvas (7/13).

virágos mn (3)

A' mezőknek és pázsitoknak tarka *virágos* leplei mi érettünk tündöklenek (52/70). — a' Jázmint,

ezt a' legszelídebb, leggyönyörűbb, és legillatosabb *virágos* tsemetét kertjeitekbe bé nem hoztátok! (T9/643)

virágos (T9/114).

virágoztat i (1)

És a' Patakotska, melly az ő Partjai közt lassú zúgással mormol, az ő elosztatott Nedvességével *virágoztatja* a' Szélét (7/9).

virágpör fn (1)

...mostis a' *Virágpört* szeded, és olly durva vagy, hogy szavamra sem kívánsz figyelmezni (4/71).

virágszál fn (2)

...látta miként fűznek belölle nyalka boktétákat, millyen dagályal lóggott sok üress főkönn, éppenn mint az éretlen tökötskén, az ő elszáradott, de még le nem hullott *virág szála* (3/65).

virágszálhoz (51/16).

virágtölcsér fn (1)

...a' nyájas tavaszi szellőket postáivá tészed az ő indulatjoknak, mellyek enyelgő repkedéssel terjesztik el a' hím port a' levegőn vagy belopják azt a' *virág töltsérékbe* (40/92).

virágú mn (2)

Nardusnak hívják közönségesen azt, a' mit Magyarjaink is Spikinárdnak neveznek,... a' melly egy kékes *virágú* jóillatú kerti bokrotska (T9/700). *virágú* (T9/629).

virágzik i (8)

...a' Rózsák többnyire Májusban *virágnak*, kivéven a' hónapos Rózsát (54/114). Tsak az én országomba *virágzik* az igaz szabadság (T1/109). Ez az Archilochus Poéta *virágozott* a' 29. Olympiasban (T9/301).

virágzik (41/329), *virágozol* (31/3, 5), *virágozott* (54/100). — *virágozzon* (34/20).

virágozó mn (1)

...és ti, kik hajdan lombos ernyőtök alatt a' *virágozó* lóherén sokszor hűsítettétek ötet, borzas Fenyők! (51/20)

virga fn (1)

Némelly ütött kopott Orbiliusok kezek' tsókolását megkívánják Tanítványiktól; és mikor jól meg lasnakolták őket, a' *Virgának* megsókolásatis (36/188).

Virgilius – Virgil fn (8+1)

A' Poéta *Virgilius*. – *Virgilius!* E' szóban minden

poétai Héroi must bésummáztam (T5/228).

Virgilius (T9/388), *Virgil* (T5/49), *Virgiliusnak* (T5/592), *Virgiliusból* (T5/590), *Virgiliusnál* (T9/742, 748), *Virgiliussá* (T8/158).

Virginia fn (1)

Fellyebb hajózván Északra el jutott *Virginiába* (43/124).

virgonc mn (1)

Hatalmas Szeretet!... Te teszed *virgontzá* az együgyű Juhotskát, mellynek lassan verő szívetskéje alig mozdúlhat meg a' Tiednél egyéb indulatra (40/67).

virít i (1)

Édes dísze az én kertemnek! úgy *virítál* te mint a' Májusi Rózsa, nem érhetted az Őszet (54/84).

virradás fn (1)

A' magános Forrás' Szélénn leülvén az első *Virradáskor*, óh Fillis, azt álmodtam, hogy te véled vagyok (23/6).

virradta fn (1)

...világos *virradtig* aggságot hereg fel megnehezdedt szívéről (51/36).

virtuóz fn (1)

Inkább hallgatom a' Német *Virtuózok'* Magyar Verbunknótáit, mint az efféléket (T9*/180).

virtus fn (34)

Tudatlanságunknak egyenes megvallása ugyan *virtus*; de az említett embereknek nagyobb részében kevélység (T4/89). — szüntelen a *Virtusok* gyakorlását tegyük magunknak fő célul (48/187). A' halál' színe alól is illatozott *Virtusod* (54/88). — végre öszveszedi minden ő *Virtusát*, (erejét) (12/57).

virtus (48/106), *Virtus* (36/117, 42/854, 44/37, T1/308), *Virtus'* (42/866, T6/1), *virtusok'* (54/89), *Virtusa* (33/122), *virtusaid* (T1/210), *Virtusid* (43/486), *Virtusai* (3/176), *virtust* (52/80, T1/213, 320), *Virtust* (36/132, 40/162, 42/882), *virtusát* (T5/353), *virtusnak* (40/153, T1/154, 157, 385), *Virtusnak* (11/6, T1/69), *virtusoknak* (T1/329), *Virtusoknak* (T5/310), *Virtusokhoz* (48/113), *virtussal* (48/104), *virtusoddal* (T1/187).

virtusszerető fn (1)

Az ő jutalmok a' jó akarat, betsület és Hir... mellytől a' *virtus-szeretők* soha meg nem foszódhatnak (T1/333).

visel i (10)

Ez jeles Személy, ő Vendégorrat is *visel*, és néki minden jól áll (52/139). — tsak ő maga *viselte* Szívébenn és Homlokánn a' békövetkező Éjszakának komor tekintetét (42/72). Anákreonnál Cythére, Virgiliusnál Cytheréa nevet *visel* Vénus (T9/749).

visel (52/135), *viseliünk* (3/59), *viseltek* (41/221); *viseli* (43/161). — *viselj* (34/167), *viselleyen* (49/45); *viseljétek* (34/82).

viselet fn (2)

Így megy a' megvidült Martalék, a' ki a' Tömlözből kijött, *viseletére* azon Lántzoknak, melyeket útált némelly Nap' (10/51). — a' két Rivalisszáknak magok *viseletje* 's erköltsi bélyegjek, igen nemesen vonják magok után a' Választást (T6/113).

viselhet i (2)

...kevély Urát büszke nyerítésével hordta tulajdon hátán, csak hogy ezüst bogláros kantárt 's paszomántos terítőt *viselhessen* (41/49). — ezek a' Kedves Nevekis *viselhetnek* olly borzasztó és szívet vérző képzeleteket (45/43).

viselhetetlen Ik: *el-*.

viselni in (2)

...a' Nagy dolgokat *viselni* is éneklenni is tudják (T5/156).

viselned (41/160).

viselt in (5)

...itt a' Személyek nem Hérórok, de a' *visel[t]* dolgok álmétkodásra méltók (T5/705).

viselt (T5/502, 510, 520), *Viselt* (T5/489).

viseltetett in (3)

...az én ő erántok *viseltetett* magános háládatosságomat most illy aprólék Munkámnak a' Sarkán közönségesítem (T9/270).

viseltetett (44/96, 49/21).

viseltetik i (1)

Örökös háládatossággal is *viseltetik* azok eránt, a' kikben jó sziv, 's valódi érdem lakik (43/213).

visz i (11)

Habok vegyétek hátatokra ezt a' szeretsétlen Ifjat, 's tsendesenn *vigyétek* a' túlsó Partra (42/166). Akkor a' kantárt, a' feket fejedre vonja, az erdőre *visz*, az ólnak való fát a' hátadon tzipelteti haza (41/417). Az által *vitt* sokakat arra a' hibás

vélekedésre, hogy ötet tiszteljük és családrságát el nézzék (T1/363).

visz (41/417), *vitt* (41/271); *viszi* (43/134), *vittem* (T7/174), *vitte* (42/160, 213, T9/151). — *Vigyén* (8/38).

Ik: *be~*, *el~*, *fel~*, *rá~*, *véghez~*.

viszketeg fn (1)
...a' nemző és szerelmeteskedő *viszketeg*et érzéd magadba (4/135).

viszketeges mn (1)
...az utolsó előtt való tag rövid, p. o. verém, nyerém, *viszketeges*, jeges (T3/488).

viszonoz i (1)
Jó lenne biz a' húsa, *viszonoza* Kéreász, főve vagy sülvé (41/285).

viszontag hsz (1)
...a' honnan várják vissza őket... *viszontag* küldendő Biztosokkal (43/105).

viszontaglás fn (2)
Szeretett engem a' szép Aspasia, és bennem gyenge *viszontaglás*t talált (34/65). *viszontaglás*át (37/17).

viszontagol i (2)
...jövök hozzátok, hogy örökre megnyúgodjam közöttetek... Élsz még Melítész, így *viszontagolá* Bézer a' Tsókoknak legfőbb Tündére (42/187). Jó szíveteket igaz költsönös szeretettel *viszontagolni*, érdemeiteket valódi tisztelettel hirdetni *fogom* (44/213).

viszontagság fn (3)
...de az időnek *viszontagsági* miatt, mint sok jeles familiák, elvesztették nemes voltokat (T4/116). *viszontagságok* (T8/65), *viszontagságai* (48/126).

viszontszerettetik fn (1)
...és valamint az ilyen tsókok megtsókoltatnak: úgy a' Lelkek is öszvetalálkozánn szeretnek és *viszont szerettetnek* (37/59).

vissza hsz (1)
És ha te egyszer ő hozzá *vissza* – – – (41/457).
Ö: *össze~*.

visszaád i (6)
...meg holt állat az a' Csók a' melyre a' megtsókoltatott szépség tsókot nem *ád vissza* (37/35). Ti ez erdei Kősziklák' Ekhói, érzékenyek az én Énekim' siralmára, *adjátok vissza* az én szomorú Szózatimat, e' fákról és e' partokról (35/2). *visszaadod* (10/62). — *add vissza* (3/128), *adjá-*

tok vissza (34/17, 54/93). L. még **visszad!**

visszaadat i (1)
A' Szerelem adatott titeket, 's ah egyet sem *adatott* értetek *vissza* a' Szerelem (42/581).

visszaadattatván in (1)
A' Természetnek, az emberiségnek, és magadnak *vissza adattatván*, semmi se tartoztasson meg, hogy virágokkal hintsd be életednek ösvényét (T1/122).

visszaadni in (3)
...nem méltó a' Csókra semmiféle olyan tárgy valamely a' csókra csókot nem tud *visszaadni* (37/38).
vissza adni (4/102, 41/299).

visszaadódik i (1)
...akkor érztem a' szerelmes Méhetskének szúrós és kellemetes Fülánkját mint járja által Szívemet; a' melly talám tsak abba a' pertzbe *adó-dott vissza* nékem (42/603).

visszacsókol i (1)
...'s mintegy jóvá hagyván az ő lopott tsókjait, *vissza tsókolja* azokat (42/1020).

visszacsókolni in (1)
Nem bírt gyenge szíve az édes erőszakkal, 's kéntelen vólt *vissza tsókolni* (42/1152).

visszacsókoló mn (1)
...de rám nézve soha se történjen meg, hogy az én gyönyörű asszonykáimnak egyéb részét tsókoljam; hanem tsak azt, a' mely *visszacsókoló*; tudni illik az ő szátskáját (37/48).

visszad i (1)
...hijába változtatom, pengetem, és tágítom a' Húrokat: azok mindég visszások lévén Kezemnek, mindég hűségtelenek Füleimnek *visszadnak* egy olly Hangot, a' melly engemet megzavar és stridet (14/5).

visszadhat i (1)
...a' Szólásra vagy Hallgatásra való Akaratot, vagy elveheti vagy *visszadhatja* (13/15).

visszadobban i (1)
Háromszor próbált Melítész le hajlani a' szendergő rózsához, háromszor *dobbant vissza* (42/1015).

visszadogatni in (1)
...tudják azt ezek az árnyékos Völgyek, bokros puszták, a' mellyek én tölem azt a' szeretett

Nevet tanúlták *visszadogatni* (17/16).

visszaélés fn (2)

Tsak a' *visszaélés* teheti azt rosszá, a' mi ártalomra fordíthatja a' jobbnál jobbatis (4/178). — de én földi, 's különösen nemzeti dolgokat kívántam írni, hogy némelly nemzeti *visszaéléseket* inkább megróhassak (T7/126).

visszaénekelni in (1)

...ha nékem visszaadod óh Nitze, a' Szívemet, a' mennyit már énekeltem a' Haragról, *visszaakarom énekelni* én a' Szerelemről (10/64).

visszaesik i (1)

...de mihelyt ezt ki hadja kezéből tsikarni, azonnal hajdani tévelygésébe *vissza esik* (T1/14).

visszafut i (1)

Átkozta a' Szabadságot, mellyért egy kicsit szenvedni kellett *vissza futott* a' rabotára (41/26).

visszahajtani in (1)

...az Aklokra akarod *visszahajtani* a' Nyáját (18/4).

visszahátrál i (1)

Te a' Fekete Hegyekről, és a' sárga parlagokról üzéd a' gugás halált... Te gátat raktál néki, 's midőn ezt mondtad, Ne menj tovább! *vissza hátrált*, 's a' Szávába fült (54/219).

visszahív i (2)

A' mezőre, a' fegyverekre, óh Isten! már Tégedet *vissza hív* az újdon ki kelet (22/4). *vissza hívja* (48/75).

visszahoz i (2)

Hozzuk vissza, Barátim, ezt a' szép eredeti rövid szót, 's nyerni fog véle az írásunk (T9/473). *vissza hozta* (34/80).

visszahozni in (1)

Egy szép Aspasiát *vissza hozni* (34/73).

visszahull i (1)

Ha gonosz tevő vagy, gonosz tselekedeteid *vissza hullanak* tulajdon fejedre (T1/237).

visszaindul i (1)

...tsendes életre kívánván magát adni, hazájába *visszaindult* (T9/521).

visszaítél i (1)

Az igaz, kemény a' Törvény, az igaz, méltán fájhat ez nektek: de azonba ki, ki *fogja* ezt nektek *visszaítélni*? Az Istenek? (13/5)

visszajere i (1)

Engesztelődj meg, óh Pásztorleányka, *jere vissza széppé tenni* magadat (16/13).

visszajön i (11)

...*jöjj vissza* mint enyim, ha tudsz; de *jöjj vissza* győzve (22/35–6). Megjőnek a' Fákra a' Zöld Ágak, a' Fűvek a' Mezőre *visszajönek* (7/4). *vissza jön* (6/50, 34/105), *jön vissza* (34/77), *jött-vissza* (7/24), *fogsz vissza jőni* (5/17). — *jöjjön vissza* (18/40), *jöjjetek vissza* (34/17), *jöjjetek vissza* (22/8).

visszajönni in (1)

Szerelem... hagyj meg engemet az ő mellyén halni, és életre *visszajönni* (34/169).

visszakerül i (1)

Ez a' Nap, a' melly *vissza-került*, az a' nagy Nap, a' mellyenn a' Nappal' Sűgáira a' te Jupitered Szemeidet kinyitotta (15/3).

visszakiált i (1)

...ha az ő édes Fantaziáit *vissza kiáltod*, azt fogja mondani: Miért sugarlasz! (34/74)

visszálkodás fn (2)

A' híres Duditiussal sok illetlen *visszálkodást* tsináltak (T9*/692). *visszálkodást* (46/31).

visszamonddhat i (1)

...én a' Lantomat nem múlathatom illy édes névnek éneklésével, az Ekhó *vissza mondhatná* és azt igen irigyelném (34/120).

visszanéz i (1)

...*nézzen vissza* egy olly Világba, ahol az Anya Természet... magára vállalta, hogy az ő gyermekeit maga tegye boldogokká, és Szabaddá minden Törvénytől, Szükségtől (33/38).

visszanyer i (1)

Az anyai édes nyelv *nyeri vissza* az ő igazságos jussait (T11/16).

visszanyerés fn (1)

...ugyan mikor és mi fosztott meg e' tehetség-től?... könyörögjél ennek *visszanyeréséért* (T4/81).

visszanyerhet i (1)

Vajha az én hajdani erőmet e' szent Naponn *vissza nyerhetném* (42/385).

visszanyerni in (3)

El jön az a Kétszégbeejtő nap, a' mellyben jajgatva ohajtod e' mostani zúgolódó állapotodat

minden szerentséden *vissza nyerni* (41/447).
visszanyerni (9/39), *vissza nyerni* (T5/572).

visszaöltözni in (1)

Fébus az ő tiszta Sűgárral a' Hegyekenn a' Fagyott eloszlatta: és azok az ő zöldellő Ruházatjokat *vissza* láttatnak *öltözni* (7/7).

visszaránt i (1)

El akar szaladni; de alatta a' föld hátra vonúl, és ötet magával együtt *visszarántja* (51/43).

visszás mn (1)

...hijába változtatom, pengetem, és tágítom a' Húrokat: azok mindég *visszások* lévén Kezemnek, mindég hűségtelenek Füleimnek *visszadnak* egy olly Hangot, a' melly engemet megzavar és stridet (14/4).

visszasikolt i (2)

Jaj, így kiáltott, 's a' Rettegések minden barlangból, minden kő, minden fa, minden hab közül egyszerre *sikoltották vissza* a' hármast Jajt (42/114).

sikoltották vissza (42/701).

visszaszáll i (1)

És a' millyen tisztán *szállott* az ismét *vissza* a' tsillagokra (54/79).

visszaszeretni in (1)

Tsak a' Lélek méltó a' szeretetre, mert tsak ez tud *visszaszeretni*, tsak az méltó a' szeretőre (37/26).

visszaszeresz i (1)

Én most már ennek a' kitsűfoltnak, illendő áron, *visszaszerestem* a' betsületét (52/115).

visszaszerzés fn (1)

De valamint sok vérral veszett el a' köz szabadság, sok vér kell a' *vissza szerzésre* (41/151).

visszatenni in (1)

...ezzel a' titeket meg nyugtató Igazságot kívánja a' maga helyére *vissza tenni* (T1/66).

visszatér i (22)

...ah, *térj vissza*, szeretett Kintsem, ah, *térj vissza* első Szerelmedre (25/35–6). Azután megnevekedik az én Gyötrelmem, mikor *vissza tér* a' Nappal (23/35). Megesküdtem, hogy bizok magamnak, és ímé *visszatérek* a' Kételkedésre! (19/24) — vajha az én Ifjúi serénységem ha tsak mais *visszatérme* gyenge Tagjaimba (42/386).

visszatér (12/56, 25/2), *tér vissza* (10/50), *visszatérek* (7/29, 19/10, 42/862), *Visszatérek* (26/

11), *visszafogsz tért* (20/24). — *vissza tértének* (41/88). — *térj vissza* (16/32, T1/108), *Térj vissza* (16/31, T1/115, 115), *visszatérjen* (T6/226), *térjtek vissza* (39/31), *Térjtek vissza* (39/32).

visszatérés fn (2)

...várta a' Dafnis hajójának *visszatérését* (35/7). *Visszatérés* (25/cím).

visszatérvén in (1)

...még porom is *vissza térvén* az ő elementumba, tsak egy név válik belöllem (40/116).

visszatesz i (1)

...és tudod, mitsoda Kéz *tett vissza* tégedet a' Fészekbe (15/14).

visszaugrik i (1)

...irtózza néztem ki szomorú fészkeimből a' környékre 's mikor láttam mint hempelygeti a' dúlás szomorú jeleit a' felgázolt motsár... rettentő hőkkenéssel *ugrottam vissza* belé (3/90).

visszavág i (1)

...rám villámlott egy pillantást, melly az enyímbe ütközvén, kettős tűzzel, kettős erővel *vágta* azt *vissza* Szívem' Fenekére (42/432).

visszavár i (1)

...várják *vissza* őket Januarius 26-dikára a' kívánt válasszal (43/104).

visszaver i (1)

'S Az Völgynek Echoi mindent *visszavernek* (43/389).

visszavesz i (1)

...*vegyétek-vissza*... a' ti Ajándékokotkat (14/8).

visszavezet i (1)

...a' Természet ereje... őket *vissza vezet* a' józan okosságra (T1/347).

visszavon i (1)

...a' Csillagok... soha össze nem ütődnek, mert egy édes erő *vonja* őket *vissza* abba a' közép pontba, a' hol Te ülsz, hogy őket fenntartsad (40/27).

visszavonás fn (2)

Éris, a' *visszavonás* Istenasszonya kap az alkalmatosságon (T5/652).

visszavonást (T7/394).

vitat i (1)

Guarini *vitatja*, hogy a' Tsókok közt legjobb a' száját tsókolni meg (36/180).

- vitatás** fn (1)
De ne bizgassuk fel a' nem régen megszűnt *vitatásokat* (T8/157).
- vitatni** in (1)
Burmanni Dictaturával is merném tehát itten a' MS. Codexet magam elméjéből corrigálni, 's még Klotz ellen is ezt a' Variantest *vitatni* (T6/105).
- vitatódik** i (1)
De erről most hosszason nem *vitatódom* (T5/71).
- vitet** i (3)
...egy szép szekérbe most erre majd arra *vitette* magát a' hattyújin (33/133).
- vitetik** i (2)
Más nap a' fogjok a' Hymenale forum eleibe *vitettek* (43/51).
vitetett (36/145).
- vitetni** in (2)
Már ilyen Istóriákat talám nyóltz lovas Debretzeni szekérrel is lehetne a' Pesti Vásárra *vitetni* (T7/151).
vitetni (T5/573).
- vitetődik** i (1)
Anákreonnál Cythére, Virgiliusnál Cytheréa nevet visel Vénus, Cythera nevű Szigetről, mellybe *vitetődött* először a' tsigahéjjon (T9/749).
- vitéz** mn/fn (3+6)
I. mn A *Vitéz* Dorottyá, vagyis a' Dámák' Diadalma a' Farsangon (T5/636).
vitéz (T5/196, T7/301).
II. fn ...minden híres *Vitézei* mellett is omlani és veszni kellett a' Görög Seregnek (T5/191). Sem a' *Vitéz*, sem a' Bajnok nem teszi ki eléggé a' Herózt (T7/279).
Vitéz (T7/281), *Vitézei* (T5/182), *Vitézeknek* (T5/152, 248).
- Vitéz** fn (8)
XX Versezet. *Vitéz* Imréhez (T6/202). Szerzette Csokonay *Vitéz* Mihály (T5/638).
Vitéz (43/295), V. (45/24, 54/230, T5/532, 564, T7/430).
- vitézi** mn (9)
Homerus pedig... Iliási tele hanggal zengi *vitézi* poémáját (T5/509). Furtsa *Vitézi*-Versezet IV Könyvben (T5/637).
vitézi (T7/87), *Vitézi* (T5/143, 343, 503, T7/277, 297, 421).
- vitorla** fn (3)
...nyájas szellők lengedeztették ki feszült *Vitorláját* (43/126).
vitorla (50/43), *vitorlája* (39/33).
- vitt Ik:** *végbe~.*
- vivat** isz (4)
Vivat! Vivat! a' Völegény kedves Menyasszonyával (43/529). *Vivant*, a' kik ő hozzájok ide gyülekeztenek (43/531).
Vivat (43/530).
- vivátozás** fn (1)
...és a' kegyetlen örvendő *vivátozás*, megsapták füleimet (3/89).
- vive** l. **vivre**
- vivén Ik:** *be~.*
- vivó Ik:** *végbe~.*
- vivődik** i (1)
...sok idő, és sok vakarás által tökéletességre nem *vivődtek* (T10/38).
- vivre** (fr) (3)
...és mindenfelé ilyen kiáltás hallatott: *Vive l' Egalité! Vive la République!* (43/49–50)
Vive (43/16).
- víz** fn (28)
Szünjetek meg tsevegő madárcák, a' *víz* mellett és e' bokrokon, hogy az én bálványom fel ne serkenjen, míg én megsókolom (42/990). Kell é hát már ez a' nyugodalmas ól, ez a' meg újjitó széna 's frissítő *víz* (41/424). — fajtársá, Linnénél *Lavandula Spica*. Ebből igen kedves illatú *víz*et tsinálnak (T9/703).
víz (42/995), *Víz* (4/209, 34/143, 42/157, 163), *Vizek'* (23/9), *vize* (43/542, 591), *vizei* (48/26) *víz*et (41/404, 420, 54/221), *vizét* (43/377), *Vizeidet* (20/12), *Vizeit* (8/13), *Vizeknek* (6/48, 24/9), *Vízbenn* (16/31), *vizekben* (50/41, 51), *Vizekbenn* (4/29), *vízen* (54/215), *Vizekről* (4/10), *Vízze*l (20/21), *vízével* (42/1041).
- Ö:** *folyó~.*
- vízbérc** fn (1)
...rettegve kapaszkodik a' *vízbértzekre*, és meghal azoknak omladékin (51/45).
- vízbukadék** fn (1)
A' *Vízbukadéknak* morgása miatt nem hallhatta meg érkezésemet (50/7)

- vizes** mn (1) Kasznár... Agár, *Visla*, Kopó, mind... itt tanyá-
zott a' Nádasba (3/38).
- ...több ilyen forrásos és *vizes* helyekkel együtt Apollónak, a' Múzsáknak, és a' Poétáknak vól-
tak szentelve (T9/512).
- vízicsiga** fn (1) Nem elég, ha a' *vocalisok* ugyan edgyek mind
a' két sarkalatba (T3/368).
vocalis (T3/358, T6/231), *Vocalis* (T3/470), *vo-
calisa* (T3/364), *vocalissaival* (T6/366).
- vízigothus** mn (1) **Volga-melléki** mn (2)
I. mn ...minden Szónak olyan neoacquistica
formán kell producálni a' maga nemességét, és
Diplomájának szinte a' *Volgamellyéki* Puszták-
nyelv, a' mint a' Nagy Fridrik szokta vólt mon-
dani (T11/57).
II. fn ...a' nyugotiaknak nyelvébe könnyebben
eltsúsz az idegen de nyugoti szó, hanem a' *Vol-
gamellyékiből* úgy kirí, mint a' Pesti Kortsoknak
magyar öltözetjek mellett a' Német elejű nadrág
(T5/470).
- vízimogor** mn (1) **volna** si (124)
Hát a' mi nyelvünk milyen nyelv mostan? *Vizi-
mogor* nyelv (T11/59).
Nem lettünk *volna* é jobb sorsra érdemesek?
(54/223) — E' vólt az oka, hogy én itt olyan
póltzra nem mehettem, a' milyenre ha akartam
vólna talám lehetett *vólna* mennem! (44/29–30)
- vízitai** mn (1) Csókók' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai...
Ebédi 's *Visitai* Tsókók (36/214).
- vízmosás** fn (1) L. még **ad, bán, bánt, becsül, bedug, csókol,**
...de megvan ez a' szó Horhos, melly a' hegyek
között lévő szoros utakat és *vizmosásokat* jelenti
(T9*/688).
**egybevethet, ejt, elcsalhat, elesik, elhagy, elpi-
rul, elszalad, éreztet, esik, feladatik, felemel-
het, felindít, feltalál, felvehet, fennmarad, fo-
gad, gerjede, győz, helyhet, hoz, hozzászoktat,**
- vízomlás** fn (1) Melly édesen mormol a' *vízomlás* (50/23).
hullat, ír, írhat, ítéltetik, jobbít, jön, kap, kell,
- vízpor** fn (1) ...egy patakotska megett, melly egy vadrózsa-er-
nyő alól rohan ki, és *vízporrá* 's tajtékká változ-
ván, a' vólgybe omlik (50/6).
kerülhet, kezd, kigőzőlög, kikarmol, kimegy,
- vizgál** Ik: *meg~*.
**kímél, kimutat, kiszakasztódik, kiszínelhet, kí-
ván, kivet, követhet, következik, lát, láthat, le-
het, lesz, marad, meghal, meghall, megöl, meg-
tetéz, megy, méltóztat, mérsékel, mulathat, nyer,**
- vizsgálás** fn (1) Ama' 3 tárgyak közül, melyeket az Epopoeának
vizsgálásában előnkbe tettünk, mihelyt az egyik
el nem éri a' Heroismust, azonnal az Epopoea
ebbe a' 2dik Classisba bukik le (T5/412).
nyerhet, óhajt, rak, ráérhet, részegít, szenved,
- Ik: meg~**.
szolgál, szűnik, tagad, talál, tanul, tart, tarthat,
- vizsgálódó** mn (1) ...azt is sajnálva kell tapasztalni a' *vizsgálódó* 's min-
dent megoldvasni kívánó Magyarnek (T9/427).
tesz, tétet, tölthet, tud, ugrattathat, vág, választ,
- vizsgálván** in (1) Egyszer egy estve az égre függesztett szemekkel
a' tsillagokat *vizsgálván*, az udvaron egy verem-
be esett (T9/501).
vár, vesz, vész, vettetik.
- vizsla** fn (1) Úr, nem Úr, nemes, nemtelen, Vadász, Kúltásr,
volontér fn (1) Feldmarsal Lieutenant Liebesgott maga mellé
vévén a' Cziprusi Infánteriából két batalion[t]
Eroszokból és egy Osztályt a' Serviai *Volonté-
rokból*, még az nap ki indúlt (43/8).
- volt¹** si (5) A teméntelen madársereg, melly a' mi pázsitja-
inkat elhagyta *volt*, most örömmel siet hozzánk
a' tengeren keresztül (50/45). Metasztázio' Sonett-

je a' Venetiai Dámákhoz, mikor előadódott *völt* Az Elhagyatott Didó, az ő első Drámája (11/1). L. még **megígér, szokik, terem.**

völt² in (2)

...a' Hábóruiba *völt* Szükség húllatott el benneteket? (3/19) — 'S Körülnézvén *völt* munkádon, Nyugtasd meg elfáradt szemedet Klárádonn (43/456).

volta fn (29)

...édes kétségeskedéssel gyanakszunk annak a' Tselekedetnek igaz *volta* felől (T5/113). Maradj itt vélünk, 's érezd a' szabadság kellemetes *vóltát* (41/469).

volta (33/27, 51/28, T3/64, T10/73), *vólta* (T9/27), *voltodat* (50/76), *vóltát* (T3/122, 137, 344, T5/146, 617, T6/205), *vóltát* (4/117, 44/222, T1/356), *voltokat* (42/894, T3/153, T4/117), *vóltokat* (T9/554), *voltának* (T7/361), *voltán* (T5/111), *vóltán* (T11/70), *voltára* (51/47), *vóltára* (42/774), *vóltáról* (T11/68), *voltával* (T5/104, T11/72).

Ö: jó~, mi~.

Voltaire fn (4)

Szilági maga előtt tartotta Burbont és *Vóltért*; Pétzeli pedig a' Magyar Olvasót és saját fordítását (T5/347).

Voltaire (T5/153), *Voltér* (T5/322), *Voltérnak* (T5/175).

voltaképpen hsz (1)

De bizonyos reménység biztat bennünket, hogy nem csak az Autographumot rendbe szedni, hanem a' Literaturának nagyobb diszére folytatását is fogja közleni mindnyájunkal, kik azt *vóltaképpen* óhajtyuk (43/275).

von i (9)

...nyájas Súgárotskák *vonják* feje Róza Hintójokat (42/784). Akkor a' kantárt, a' féket fejedre *vonja*, az erdőre visz (41/417). Ilyen tzállal egy rakás Liliom mellé *vontam* magamat (3/112). Lengyel! Nótákat is *vonny* (43/190).

von (T1/265), *vonják* (4/8, 36/30, T6/114), *vonta* (12/34).

Ik: be~, el~, fel~, ki~, meg~, rá~, vissza~.

vonaglódván in (1)

Ijedtében felrezen, és ébrenn folytatja álmodozását, rázattatván a' szűfájástól és sullyos bútól, 's a' gyűjtvány Hideg miatt *vonaglódván* (51/53).

vonás fn (2)

...én is néha ebből az okból a' Személyeknek egyes *Vonásait* 's a' különös Történeteket, szaporítottam, halmaztam, nagyítottam (T7/326). *Vonásaik* (54/21).

Ik: fel~, vissza~. **Ö:** határ~.

vonó Ö: figyelmetesség~.

vonóerő fn (1)

A' szeretet egy oly titkos *vonó erő* és sympáthia, a' mely tsak oda szívódik, hol szeretetének viszontaglását érzi (37/16).

vonogat i (1)

Amahhoz, ha nem *vonogatott* is futottam 's öleltem ötet (44/105).

vonzó in (1)

...és a' csupa Festésnek, mellyben olly gyengéd, olly magához *vonzó* a' Kolorit (T6/73).

vonson i (1)

Óh Istenek! Azon Ábrázat úgy *vonson* magához Engemet, hogy Én elfelejtem a' Megbántást és a' Bosszúllást (6/9).

vontat Ik: ki~.

vonul i (2)

Mitsoda kétségbe esett rettegéssel *vonúltak* a' te több Társaid amott a' csoportos Nádak közé, a' Zsombokok tövére? (3/2)

vonultam (42/680).

Ik: hátra~.

vonva Ik: be~.

vonván in (2)

...mig a' főbb Actorok a' Prosceniumba *vonván* magokat, a' Hymeneus kárpitya le folyik (43/206). *vonván* (43/52).

Ik: meg~.

vödör l. **veder**

vőfély fn (1)

Vőfit kell hívatni elő (43/619).

vőlegény fn (1)

Vivat! Vivat! a' *Vőlegény* kedves Menyasszonyával! (43/529)

völgy fn (18)

Az erdők és *völgyek* hópolyhekkal valának béretézve (50/27).

völgye (T9/510), *völgyek* (53/21), *Völgyek* (17/14, 42/700), *Völgyet* (8/43), *Völgynek* (42/96,

- 216, 43/389), *völgybe* (36/97, 50/7), *völgyébe* (40/132), *völgyében* (33/94), *völgyekben* (40/96), *völgyön* (50/24), *Völgyönn* (36/94), *Völgyénn* (36/94), *völgyre* (4/13).
- Ö: rejtek-**
- vukli fn** (2) De nem fizetem é le Hazámnak tett adósságomat
- azzal, hogy a' szép Belinda' *Vukliját* adom neki, egy Modenai Veder helyett? (T5/631)
- Vuklija* (T7/103).
- Vulcanus fn** (3) ...félbe hagytam munkámat és darabjait *Vulcanusnak* dedicáltam (T5/628).
- Vulcanus* (33/117, 120).

W

- Wahrscheinlichkeit** (ném) (1) ...a' Költésnek fő törvénye a' Verisimilitudo (*Wahrscheinlichkeit*), azaz, hogy a' dologban semmi képtelenség ne legyen, 's az Olvasó képzelhesse, hogy az megtörténhetett (T7/318).
- Watelet** fn (1) A' Tudományokról átaljában írtak Pope, Lessing és Dusch... A' Picturáról, Marsy, *Watelet*, Hayley (T5/48).
- Watteau** fn (1) ...mennyi kellemetes Festéseket rakna öszve ezekből a' rend nélkül előhányott képekből egy poétai *Watteau*? (33/71)
- Weingarten** (ném) (1) Bortövetske! (*Weinstöcklein!*) Ez a' Szó a' mi
- Daykánkra Vendéghangú Honnjába ragadt rá, a' hol a' mostoha Természet üveg tömlöztbe zárta Lyaeusnak kedvadó Vesszejét, melly a' mi boldog Hegyeinkben (Lótséül – Borkert, *Weingarten*) szabadon terem (T6/86).
- Weinstöcklein** (ném) (1) L. **Weingarten.**
- weisenburgi** mn (1) ...a' mult tsatába meg sebesítettett Professeur, halál Regementyéből való apró fekete Karábélyossai a' *Weisenburgi* lineákon el maschirozván a' Magyar Niederlandra be ütöttek (43/21).
- Wieland** fn (1) Ní! (így szól *Wieland*) a' Természet integet ránk (52/63).

X, Y

- x fn** (3) 0000 Babarus jutalomra (43/218).
Ama' Finnyáskodó pedig olvassa meg a' Heltai, Tinódi... és egyebek velős Magyar Írásit; sőt holmi Bányász Csákányt, Sopronyi Veres Tikományat, X ut Tököt, és több efféle korpáú Grapsákat se hagyjon megtekintetlen' (T4/104). A' Joh. Bapt. Rouseautól (*x*) említett Morosofica facultas most leg közelebb adott ki egy Matériát (*x*) (43/678).
- y fn** (3) Ezek közzül az ly, és az ny mellől az olvasztó *y'-t* elvetni szabad, szokták is; kivált az ny mellől p. o. Királ, hel, mellék (T3/452).
(*y*) (43/266, 680).

Z

- z** fn (3)
Lágyak sz. vadászni – Kemények z. Puskázni (T3/443).
(z) (43/267, 681).
- zab** **Ö:** vad~.
- zabál** i (1)
...eggy se kíván többet az elégnél, 's nem kell kilentzven kilentznek éhezni, csak hogy a' századik *zabáljon* (41/138).
- zabolázás** **Ik:** meg~.
- zabolázni** **Ik:** meg~.
- zabszár** fn (2)
...a' sipolónak kétszeres *zabszárakat* az Éneklőnek egy pohár hives Bort 's eggyszóval kinek kinek olly Jutalmat fogunk osztogatni, mellynek legfőbb Díszét a' Ditsőség és a' köz Szeretet adja meg (42/393).
zabszáraknak (21/14).
- zabszársíp** fn (1)
...ösztön lesz nékem, hogy Lantomat ollykor ollykor meghagyván ereszkedni, *Zabszársípommal* tanítsam ekhözni tölgyes erdeinket (54/26).
- Zaffó** I. **Szapphó**
- Zágor** fn (1)
Azomba, ha mindjárt *Zágor* Vármegyét... választottam volna is Stzénáúl (T7/169).
- zajgó** mn (1)
Az ámbra... a' *zajgó* habok által szokott a' tengerből a' partokra hányattatni (T9/709).
- zaklat** i (2)
...eszem, iszom, nem dolgozom, én sem bántok mást, más sem *zaklat* engemet (41/70).
zaklatta (T5/258).
- zaklatás** fn (1)
Rakd elejekbe nekik a' sok méltatlan kinozást, csufságot, *zaklatást*, és éheztetést (41/128).
- zálog** fn (2)
A' Szövetség mind a' két részről a' követek előtt esküvéssel erősített meg. *Zálogokat* is váltottak mind a' két részről (43/98).
Zálogát (10/62).
- zálogcsokolás** fn (1)
Csókok' Nemei. Szerelmesek' első Tsókjai... Szerelmesek' *Zálog* 's Hagyomány *Tsókolási* (36/206).
- zanót** fn (1)
Beszéld el, én örömet rá hallgatok itt, a' hol a' *Zanótok* olly gazdagon termettek (4/76).
- zápor** fn (1)
Tudod, hogy a' *Záporok*, és Szélveszek között, bizonytalan Kóválygással veszedelmesenn tévelygettél (15/10).
- zár¹** i (4)
...éngemet meg gyilkolnak, jóra vett Társaimat ólra *zárják*, szorossabb kötélre vetik 's oda lészünk örökre (41/147).
zárt (T6/378); *zártá* (42/427, T6/84).
- Ik:** be~, el~.
- zár²** fn (1)
...feltöri a' koporsók' *zárjait*, kitördeli a' halál szájából a' fogakat (40/165).
- záródik** **Ik:** be~.
- záródván** in (1)
Az én Lelkem, Filander, egészenn Ajjakimra szállott ki akkor: és az én életem illy szoros házakba *záródván* nem egyéb volt, tsak egy Tsók (42/585).

- záros mn** (1) Vak halandók! kik annyira esdekletek a' vagyon utánn, nézzétek azt a' záros koporsót melybe a' döglött aranyat őrzitek 's szégyenüljete el (37/22).
- zárt Ik:** *le~.*
- zászló fn** (4) Dorottya 4 öreg Kisasszonyt tanácsosoknak és Alvezéreknek választ, az ifjú Szüzeket Zászlója alá gyűjti (T5/660). *zászló* (T3/485), *Zászlói* (10/50), *zászlóin* (43/181).
- zavar¹ Ik:** *fel~, meg~, össze~, széjjel~.*
- zavar² Ö:** *zűr~.*
- zavarék mn** (1) Jobb is vólna, legalább fűvész Könyveinkből azt a' zavarék földi Eperj nevet kivetni (T9/664).
- zavarhatatlan mn** (1) ...és te *zavarhatatlan* álom, mellynek nyoszolyáját koporsónak nevezik, oldozd meg kötési-met (53/41).
- zavarni Ik:** *fel~.*
- zavarodik Ik:** *egybe~, össze~.*
- zaváros mn** (1) ...zavarossá foglak Partjaid közt tenni, mikor a' Tenger felé mégy (20/27).
- zavart in** (3) Ime minden igyekezeteim mellett is, itt állok az én habokkal *zavart* futásom után, itt állok az én partomhoz nem messze (44/129). *zavart* (44/52), *zavartt* (40/10).
- Zechenter fn** (1) *Zechenter* Antal is kiadá az Anákreon' verseit Magyarúl 6 syllabájú 3 soros kadentziás Verseken fordítva (T9*/176).
- zefír fn** (13) A' Mese, ezer gyönyörűségek és *Zefír* által vezérlett ezer játékos Habok közt szült a' Haboknak Tajtékjából egy Vénust (34/26). A' gyenge *Zefírnék* szárnyai alatt látd ezt a' Rósát kinyílni (34/161). *Zefír* (22/3, 34/140, 42/272, 464), *Zefírek* (4/28, 43/366, 51/19), *Zefírt* (34/24), *Zefíreket* (54/164), *Zefírnék* (22/10), *Zefírekkel* (T6/71).
- zefírecske fn** (3) Nem mondhatja meg, mi a' Gyönyörűség, a' ki nem nyugoszik e' Fövényekenn, most mikor egy tsendes *Zeffíretske* édesdeden göndöríti a' Tengert (21/5). *Zeffíretske* (7/2, 27/25).
- zefírszárny fn** (1) ...a' kellemetes Tündérek pedig híves *Zefír Szárnyakonn* kezdettek lebegni ő körülötte (42/924).
- zefirus fn** (7) ...a' *Zefirusoktól* lengő Zöldágakonn hintálják magokat (42/797). Cupídó születik Vénus és *Zefirustól* (36/147). *Zefirus* (36/144), *Zephyrus* (33/51), *Zefirusok* (4/21), *Zephyrusok* (33/133), *Zefirusoktól* (36/44).
- Zeininger fn** (2) *Zeininger* Anna, férjhez ment Jún. 15-dik napj. 1788-dik Eszt. (54/74). *Zeininger* (54/37).
- zelóta fn** (1) Anákreon... igen sok apró Dalokat írt Görög nyelven; de a' mellyek nagyobb részént elvesztek a' Bysantiumi *Zelóták* igazságtalan kegyességek miatt (T9/52).
- zelotypia (gör)** (1) Ah, mind kettenn szeretetre igen méltók, hogy egymásnak megbotsássanak. A' gyanú és *Zelotypia*, és Sójajtások nem zavarják meg Szere-teteket (34/111).
- zendít Ik:** *meg~.*
- zendíteni Ik:** *meg~.*
- zendül Ik:** *meg~.*
- zenebona fn** (1) A' Niderlandi *zenebonának* alkalmatosságával – mellyben magam is hadi szolgálatot tettem – akadt egy kis könyvecske a' kezembe (41/1).
- zeng i** (9) Minden erdő *zeng* örvendő polgárinak hangitsá-lásoktól (50/48). Tavasz éneket *zengettek*, 's té-gedet, óh élesztő Szerelem! magasztaltak (42/369). A' Mese, ezer gyönyörűségek és *Zefír* ál-tal vezérlett ezer játékos Habok közt szült a' Ha-boknak Tajtékjából egy Vénust, a' mellyet Gö-rög Ország mormorál, és a' Fabula *zeng* (34/29). *zengenek* (43/386), *zengett* (42/261, 54/163); *zengi* (T5/509). — *zengjen* (43/528), *zengjenek* (T8/169).
- Ik:** *ki~.*

- zengedez i** (5)
Bátran vészem fel hát az én tollamat, bátran *zengedezlek* édes Hazám tégedet! (T11/8)
zengedez (52/69), *zengedezett* (42/317). — *zengedezze* (42/940), *zengedezték* (42/994).
- zengedezni in** (1)
...itt a' Személyek nem Hérosok, de a' visel[t] dolgok álmélkodásra méltók, és én is; a' mennyire a' numina laevak sínálták, és a' segítségül hívásomat Apolló meghallgatni méltóztatott, Heroice kívántam *zengedezni* (T5/708).
- zengedezett i** (1)
Ki-jövök minden reggel még a' hajnal hasadtakor, és a' Ti réteteket *zengedezettmi fogom* Phyllisnek, az én kedves Phyllisemnek nevével (3/149).
- zengés fn** (3)
Most az én képzelődésem setét, mint az égallyai felhők, melyek a' leszálló napot elnyelik, és az én *zengésem* bús, mint azokban a' távolról halatszóló menydörgések, melyekre a' Titán' lovai horkolnak (54/178).
zengése (43/385), *zengéseit* (T8/194).
- zengicsélés fn** (1)
...hallotta a' boldog tündéreknek *zengicséléseket*, a' kik ötlet szerentsés halandónak, a' halhatatlanok barátjának szólították (42/978).
- zengő mn** (2)
...a' feljövő Nap még álmos Súgáiraival a' Napraforgóra pillog, és a' *zengő* Halmok és Ligetek jó reggelt kívánnak ő néki (4/78). Én azt tartanám, hogy ha már ennyi bajunk és erőlködésünk után a' fülemüle' nevét versbejöhethetővé, hangossá, *zengővé*, cadentiássá és meghatározottá kívánjuk tenni, vessük ki belőle a' két E betűt, hadd maradjon Filmil, vagy Fülmül (T6/164).
- zengzet fn** (1)
...lármázd fel néma keservimet hazabéli *zengzeddel* (54/249).
- Ö: öröm~.**
- Zénón fn** (1)
Ez okon, alázatosan ki kéri a' nyájasabbakban gyönyörködő Ifjú Szívektől, hogy ha néha rántzba szedett homlokka a' *Zénó'* palástjában jelenik is meg, el ne kedvetlenedjenek tőle (T2/10).
- zephyrus l. zefirus**
- zérus szn** (1)
...amaz *zerus*, tzifra, eggy tzifra is semmi, száz tzifra is tsak semmi, tzifra meg tzifra tsak semmi! (44/75)
- Zeusz fn** (1)
...olly rettenetes háborúba keverednek, a' melyre mint ama' Trójaira *Zeusz* és az Istenek egész Tanátza, Márs és Minerva, Olympus Tornáztiból a' felhőkre 's a' földre leszállanak (T5/506).
- zilál l. szilál**
- zivatar fn/mn** (3+2)
I. fn És valóba a' *Zivatarok* közt találtam meg a' Tsendességet (18/39).
Zivatar (18/cím), *Zivatarral* (18/3).
II. mn ...rend szerént tsak a' heves és *zivatar* gyönyörúségekre áhítóznak, a' melyek az egész lelkét megrázzák, és egyszerre minden érzőinat általjárnak (52/40). Soha ne lázzadjanak fel te benned *zivatar* indulatok (50/69).
- Zóilosz fn** (1)
A' Könyvíró Előbeszédet tsinál, többnyire! ezen két okból... alázza Munkáját, csekélységét emlegeti, bocsánatért kunyorál, 's mégis a' végén halárúló Kofa módra húzalkodik a' rongyos lelkű *Zoilussal* (T7/16).
- zokog i** (1)
...tudom, azonn *zokogsz*, hogy Szerelmes vagy (42/460)
zokog (12/55).
- zokogás fn** (2)
...haszontalan erőlködött sok Ízbe szólani, 's nem tudott *Zokogásában* (planctus) Szót formálni (teremteni) (12/41).
Zokogások (12/12).
- zokogó mn** (1)
Itt szokta az ő Kedvesének Halottinnet tartani az Istenasszony gyászba öltözött Nimfáival, 's a' *zokogó* kis Ámorokkal (42/306).
- zóna fn** (2)
...kösse által Virág Úr ennek Kantusát Ioniai *Zónával* derékon, mint a' görögök (T8/162). — jól lehet a' *Torrída Zona* alatt esik, mégis sem Lakosait meg nem feketíti és apathizálja, sem a' rekkenő hévségeket nem érezi (T6/276).

- zordon** mn (1) Szigetvárbán elesett Gr. Zrinyi Miklósnak tetteiről szerzett (T7/299–301).
Szegény Daykánk is a' Karpatus' vidékét festi elébb, hogy egy illy *zordon* Scenát készítsen a' Magyaratlanságnak (T6/213).
- zöld** mn/fn (20+2) **I.** mn A' fekete Ptrütsök *zöld* ketskerágóra lopódik fel téli Lyuka felett (4/40). *Zöldágakból* híves Bóltozatokat tsináltak a' Pásztorok (42/355). *zöld* (40/54, 43/379, 54/242), *zöld* (7/32, 24/24, 36/42, 42/57, 370, 795, 43/402, 50/39, T6/234, T9/465), *Zöld* (7/3, 8/10, 11, 36/45, 42/798). **II.** fn Gyönyörű pázsit terjedt el a' Látás végéig, apró gyeptől állott öszve sűrűenn 's olly élő *zöld* vala, hogy szinte feketének látszott (42/228). Megérdemli Ő a' mi Könyűinket e' Cyprusok' barna *zöldje* alatt (54/62).
- zöldell** i (1) A' Rózsások között szerelmes platanok *Zöldellenek* (43/363).
- zöldelleni** in (1) Kezd a' mező újra *zöldelleni* (22/1).
- zöldellő** mn (3) ...egész télen által bőséggel fogsz találni *zöldellő* füvet, nem panaszos eledelt (41/435). *zöldellő* (42/1044), *zöldellő* (7/7).
- zöldség** fn (1) Ott a' magasról aláfelé omolván folydogál egygy ögyelgő tiszta Folyamat, a' melly öszvegyülvén egygy kiseded Tóban, megyen táplálva az ő *Zöldségit* (8/46).
- zöldül** Ik: *ki~*.
- zörög** i (1) A' Szép Lélek' munkáját, ha a' Vers nem nagyon tsiklándoztatja a' füleket, a' gondatlanok megvetik; az edgyügyűeknek pedig tsak a' fülöknek kényne szerént *zörögjön* a' Rigmus a' Helikon' Remekének itélik (T3/15).
- Zrinyi** fn (4) Magában a' Vitézi Epopoeában... a' belső érdemre nézve legderekkab: Gróf *Zrinyi* Miklósnak, ama' szerencsétlen Vadásznak, Ádriai Tenger' Sirénája, mellyet vitéz Nagyattyának, a' Szigetvárbán elesett Gr. *Zrinyi* Miklósnak tetteiről szerzett (T7/299–301). *Zrinyi* (54/19, T4/102).
- zúdul** Ik: *fel~*.
- zúg** i (1) ...és a' mely bércekből a patakok *zugottak*; most ott a' vad állatok rettentő orditása tölti bé a' térséget (48/21).
- zúgás** fn (1) És a' Patakotska, melly az ő Partjai közt lassú *zúgással* mormol, az ő elosztatott Nedvességével virágoztatja a' Szélét (7/9).
- zúgni** in (1) De visszafogsz térni kevésre, pauper rivulus, *zúgni* a' poros Part Követtsei között (20/24).
- zúgolódhatik** i (1) Csudálatos Isteni munka! a vagy *zugolodhatik* e te ellened valaki holott te nem hagysz a nyomoruságban soká fetrengeni senkit (48/148).
- zúgolódik** i (1) ...és hol van az a békességes türés, a mely nem *zugolodna?* (48/155)
- zúgolódn** in (1) ...én *zúgolodni*, szemrehányást tenni nem akarok, és én szerentsétlen leszek (45/75).
- zúgolódó** mn (1) El jön az a Kétttségbeejtő nap, a' mellyben jajgatva ohajtod e' mostani *zúgolódó* állapotodat minden szerentséden vissza nyerni (41/447).
- zúz** fn (1) A' bikáknak és szarvasoknak kemény testeket *zúz*, és jég öntötte bé (50/29).
- zúzmaráz** fn (1) Az iszonyú vén Tserfák az Alpesi Kőszirtekenn már az ő bogos Gallyaikról le rázták a' tunya *Zúzmarázt* (7/12).
- zúrzavar** fn (4) Így nem lenne a' mi Természeti Históriainkban annyi *zúrzavar* és ambiguitás (T9/674). Mit akarsz, én Szívem? Mi támasztja fel te benned azon eddig nem esmért *zúrzavarokat?* (27/2) *zúrzavart* (T1/60), *zúrzavarjává* (T1/104).

Zs

- zs** fn (1)
Lányak s – Kemények *zs* (T3/438).
- zsákmány** fn (1)
...az Ellenség majd rájok üt őket tüzzel vassal elpusztítja, vagyonjokat *zsákmányra* hányja (4/187).
- zsámoly** fn (3)
Szerelem!... Te illesd meg az én Lelkemet ébresztő sugároddal, 's ragadd fel az én képzelődésemet a' te örök Trónusodhoz, mellynek *zsámolya* alól az élet forrása tsepeg a' halandók szívére (40/106).
'*sámolyához* (48/132), *Zsámolyáig* (T5/296).
- zsenge** fn (1)
...de a' mely könyvek csak postái azoknak a' nyomoruságoknak, melyek ide hátra várakoznak ö reája, és azok csak első '*sengei* azon siralom érzéseknek, a' mely egész életét el fogja borítani (48/44).
- zsengecske** fn (1)
Örömet hallgatjuk a' Morált azon a' nyelven, a' mellyen szüléink és a' jó öregek tsepegtetik belénk az erköltsiségeknek első *zsengecskéjét* (T11/34).
- zseni** fn (7)
...minden nagy tálentoma mellett is, Oskolai Árestomban gőzölgötték volna ki agyas fejéből a' szer felett való *Zsenít* (T5/376). — mikor már egy Nemzetnek nyelvén egy tökéletes *Zseni* méltóvá tette magát Pólgártársainak kedvelésére, akkor a' türhető ugyan, de ő nálánál kisebb léleknek szerzeményi még böltsőikben megfűladnak (T8/9).
Zseni (T8/69), *Zsenitől* (T5/411), *Zsenivel* (T4/67, T10/33), '*seni* (T10/61).
- zsibbadás** fn (1)
Rozaspiritussal várták ötöt az apró Tündérek, hogy a' halál *zsibbadásiból* feloldozzák félelven tagjait (42/170).
- zsibbadva** **Ik:** *el~*.
- zsibbasztó** mn (1)
Ennek *zsibbasztó* Lábainál ült le magánn kívül Melítesz, 's azonnal elájúlt (42/107).
- zsibog** i (1)
Körül a' liliom és thim patikába, *Zsibognak* a' méhek egygy édes munkába (43/371).
- zsibong** i (1)
Nem látod é? nem é? miként *zsibognak* Az Ámorok, miként rajmódra dongnak Kókény szemed körül? (T6/417)
- zsibongás** fn (1)
Örvendő barátnak *zsibongása* között elhagyatottnak érzi magát (51/7).
- zsibongó** mn (1)
...sárga virágain pedig egy dolgozó méhraj enyhítette *zsibongó* daljával a' munka terhét (42/943).
- zsibongván** **Ik:** *körül~*.
- zsibváros** **Ö:** *könyv~*.
- zsidó** mn/fn (1+2)
I. mn A' *Zsidó* versekbe pedig se sarkalatra, sem mértékre nintsenek szedve' a' hangok (T3/107).
II. fn Csak olyan kérdés az, hogy múlató Személyim közzé mért vittem muzsikálni in specie a' Toponári *Zsidókat*, és nem a' Keszthelyieket, vagy Nagykahiróiakat (T7/174).
Zsidókat (T7/124).

- zsinórmérték** fn (1) üldözéssel mennek bé Templomjokba, 's az ol-
Virgiliusnak Aeneis nevű heroica Epopoéáját tár számára fel mészároltaknak 's*irjával* kövé-
sinórmértékül vévén fel a' híres Blumauer, egy rednek (41/309).
- zsinóros** mn (1) **zsold** fn (1)
Comica Epopoéát tsinált belőle szintúgy XII Ebből tehát egyenesen következik, hogy a' sar-
Könyvben és kiadta német Verseken (T5/593). kalat vagy edgy tagú, mikor t. i. tsak az utolsó
syllabának betűi edgyeznek meg p. o. Hóld,
zsinóros mn (1) Éppen mikor ezeket írtuk akkor érkezett a' F. (cadentia) *zsóld*. Tatár (cad.) jár: vagy két taguak
Udvari Cancellariáról egyy sárga *sínoros* Kurir (T3/353).
gyalog (43/656).
- zsír** fn (1) **zsoltár** fn (1)
Ezek szüntelen az Isten nevébe öldösik az álla- Text: *Solt.[árok* Könyve] 30:6, Estve siralom,
tokat rakásra, mindennap vérrel, gyilkolással és reggel öröm (48/1).